

Wængongui nänö
Apänegainö

New Testament in Waorani (EC:auc:Waorani)

Wængonguï nänö Apænegainö

New Testament in Waorani (EC:auc:Waorani)

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Waorani

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Waorani [auc], Ecuador

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Waorani

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022
9bedab5a-39ff-5163-a35b-8056cbbe8690

Contents

Mäateo	1
Mäadoco	90
Odoca	143
Wäo	236
Näni Cægainö	303
Odömänoidi	392
1 Coodintoidi	434
2 Coodintoidi	474
Gadataidi	500
Epetoidi	515
Pidipenteidi	530
Codotenteidi	540
1 Tetadönitenteidi	549
2 Tetadönitenteidi	557
1 Tímoteo	562
2 Tímoteo	574
Tito	582
Pidemöö	588
Ebedeoidi	590
Tantiago	623
1 Pegodo	633
2 Pegodo	645
1 Wäö	652
2 Wäö	662
3 Wäö	664
Codaa	666
Nänö Odömongainö	670

**Itota Codito ingantedö
ante
Mäateo
nänö watapæ ante
yewæmongainta**

*Itota Codito wæmæidi
(Odoca 3.23-38)*

¹ Nē Ponguingä, ante dodäni nāni nē angaingä iñömö Itota Codito inongä ingampa. Tömengä iñömö Abadäo wodi pæingä nē ingaingä inte Awënë Dabii wodi pæingä mōnō inongä ingacäimpa. Tömengä wæmæidi iūmai ëmongadänimpa, ante yewæmonte ongompa.

² Abadäo wodi wengä Itæca ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Itæca wodi wengä Aacobo ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Aacobo wodi wënāni Oodaa nāni caipæ ëñagadänimpa.

³ Ayæ wææ Oodaa wodi Tāmata ingante monte Pade tönö Dada inate tapæigacäimpa.

Ayæ wææ Pade wodi wengä Etedöo ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Etedöo wodi wengä Adāma ëñagacäimpa.

⁴ Ayæ wææ Adāma wodi wengä Äminadabo ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Äminadabo wodi wengä Nāatöo ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Nāatöo wodi wengä Tädämöo ëñagacäimpa.

⁵ Ayæ wææ Tädämöo wodi pæte Adacaba ingante mōninque Boodo ingante tapæigacäimpa.

Ayæ wææ Boodo wodi pæte Odoto ingante monte Obedo ingante tapæigacäimpa.

Ayæ wææ Obedo wodi wengä Yæte ëñagacäimpa.

⁶ Ayæ wææ Yæte wodi wengä Dabii ëñate pædinque awënë odeye bagacäimpa.

Ayæ wææ Dabii wodi pæte Odiya wodi nänöogængä iñingä ingante mōninque Tadömöo ingante tapæigacäimpa.

⁷ Ayæ wææ Tadömöo wodi wengä Doboäo ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Doboäo wodi wengä Abiya ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Abiya wodi wengä Ata ëñagacäimpa.

⁸ Ayæ wææ Ata wodi wengä Ootapato ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Ootapato wodi wengä Oodäo ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Oodäo wodi wengä Otiya ëñagacäimpa.

⁹ Ayæ wææ Otiya wodi wengä Ootäo ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Ootäo wodi wengä Acadæ ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Acadæ wodi wengä Etequiya ëñagacäimpa.

¹⁰ Ayæ wææ Etequiya wodi wengä Mānatee ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Mānatee wodi wengä Ämöö ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Ämöö wodi wengä Ootiya ëñagacäimpa.

¹¹ Iñinque Ootiya wodi quëwengäñedë idægoidi inānite babidōniāidi ponte ö æ gobæ wabæca māodāni gogadänimpa.

Ayæ wææ Babidōniabæ nāni goyedë Ootiya wodi wënāni Eecōniya nāni caipæ ëñagadänimpa.

¹² Mänii Babidōniabæ ö ænte godāni ate ayæ wææ Eecōniya wodi wengä Tadatiedo ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Tadatiedo wodi wengä Dodobabedo ëñagacäimpa.

¹³ Ayæ wææ Dodobabedo wodi wengä Abiodo ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Abiodo wodi wengä Ediaquimö ëñagacäimpa.

Ayæ wææ Ediaquimö wodi wengä Atodo ëñagacäimpa.

14 Ayæ wææ Atodo wodi wengä Ta-
doco eñagacäimpa.
Ayæ wææ Tadoco wodi wengä
Aquiñ eñagacäimpa.
Ayæ wææ Aquiñ wodi wengä
Ediodo eñagacäimpa.
15 Ayæ wææ Ediodo wodi wengä
Edeadado eñagacäimpa.
Ayæ wææ Edeadado wodi wengä
Mäatäo eñagacäimpa.
Ayæ wææ Mäatäo wodi wengä Aa-
cobo eñagacäimpa.
16 Ayæ wææ Ootee wodi ingante
Aacobo tapæigacäimpa.
Ayæ Ootee wodi eñate pæte
wææ Itota badä inguingä
ingante Mäadiya ingante
mongacäimpa.

Mäadiya ingante mongä ate
tömengä wæætë Itota ingante
mangacäimpa. Tömengä iñömö
Awënë bacæcäimpa, ante cædinque
Wængongui ouinguiþæ gao cæcä
ate edæ, Codito, ante nänö nê
pemongaingä ingacäimpa.

17 Mänömai i incæ Abadäo
wodi pæinani wææ nänömoidi
wææ, önompo tipæmpoga wææ
mempoga go mempoga mänimpoga
nani yebæñedë ate Abadäo
wodi pæingä Dabii eñagacäimpa.
Ayæ wææ Awënë Dabii wodi
pæinani wææ nänömoidi wææ,
önompo tipæmpoga wææ mem-
poga go mempoga mänimpoga
nani yebæñedë ate Oodeoidi
inänite wabæca Babidöniabæ ænte
gogadänimpa. Ayæ Babidöniabæ
ænte godäni ate tömënani pæinani
wææ nänömoidi wææ, önompo
tipæmpoga wææ mempoga
go mempoga mänimpoga nani
yebæñedë ate mönö Codito nänö
pounguinque eñagacäimpa.

Itota Codito eñacampa

(Odoca 2.1-7)

18 Itota Codito iñmai eñagacäimpa.
Wäänä Mäadiya wodi nänö baque-
cäñedë Ootee wodi tömengä
ingante do, Monguimo, angä

eñëningä inte ayæ mönämäi
iñongante Wængongui Tæiyæ
Waëmö Önöwoca angä eñëninque
do yæðemadä bacä adänitapa.
19 Yæðemadä ingä adinque Ootee
cöwë nö cædongä inte, Piinte
änäni wæcæ wæ, ante wædinque,
Awëmö pango cæcæboimpa, ante
pönengantapa.

20 Ante önöwënenque pönëninque
möwocodë wiimöñongä Wængongui
tömengä anquedo ingante da
pönongä pöninque anquedo iñömö
iñmai angantapa. “Ootee, Awënë
Dabii pæimi inömi inte bitö
nänöogængä Mäadiya ingante
guiñëñämäi æncæbiimpa. Tömengä
iñömö Wængongui Tæiyæ Waëmö
Önöwoca angä eñente beyænque
ënegä adinque bitö iñömö
tömengä ingante ee moncæbiimpa.

21 Tömengä Wëñængä onguiñængä
ingante mancæcäimpa. Mangä
pæcä ate tömengä iñömö, Botö
guidëmini mini wæquinque wënæ
wënæ cæminipa, ante adinque botö
æmo beyænque quëwencæminimpa,
ante cæcæcäimpa cæbii. Bitö
tömengä ëmöwo ante, Nê Ængä
inongä ingampa, ante Itota pe-
moncæbiimpa,” ante anquedo
Wængongui nänö nê da pönöningä
ponte Ootee ingante angacäimpa.

22 Ìninque Wængongui beyæ nê
apænegaingä iñmai ante nänö
yewæmongainö bai ante iinque
batimpa.

23 “Baquecä incæ yæðemadä bad-
inque

Wëñængä onguiñængä ingante
mancæcäimpa.

Mangä eñacä adinque tömengä
ëmöwo, Ëmänoedo, ante godö
pemoncædänimpa.”

Ante nani yewæmongainö
bai cædinque tömengä ëmöwo,
“Wængongui mönö weca quëwengampa,”
ante, Ëmänoedo, ante pemonte
inongäimpa.

24 Ootee mānīi wīimonte ñāni
ōmæmongā ate Wængongui nānō
da pōnōningā anquedo nānō āmaī
ēñente cædinque oncōnē ænte gocā
incæte guēa mōnāmaī ingadaimpa.
25 Edæ bamoncadengā ēñacā ate,
Itota, ante pemonte ate tōmēna
māniñedē ate guēa mongadaimpa.

2

*Nē ēñēnāni Itota weca ēñacæ
pōnānīpa*

1 Itota Bedēē nāni quēwēñōmō
ēñacā ate māniñedē edæ Edode
Oodeabæ awēnē odeye nānō iñedē
edæ nē nō ēñēnāni gobæ nænque
tamōnō quēwēnāni inte Eedotadēē
pongadānīpa. 2 Ponte ānīnque,

—Oodeo Awēnē Odeye iñōmō
ñōwocā ēñadingā iñōmō æyōmōnō
owocāā, ante ēñencæte ante
wæmōnīpa. Edæ nænque tamōnō
quēwēñōmōni Awēnē nēmō ta
ñongæ adīnque mōnitō tōmengā
weca ædæ wææninque edæ, Bitō
Wængongui imidō anguēnē, ante
watapæ apæneceæ pōmōni imōnīpa,
ānānīta.

3 Ayæ, Wacā Awēnē Odeye
ēñacampa, ante tededāni ēñente
wædinque māniōmæ tōmāmæ
awēnē odeye Edode wæætē piinte
bayongā Eedotadēē quēwēnāni
tōmānāni tōmengā tōnō godongāmæ
guiñente wædānīta. 4 Iñīnque,
Wængongui qui, ante nē godōnāni
ñænænāni tōnō Wængongui nānō
wææ angainō ante nē odōmōnāni
tōnō tōmānāni inānite Edode āñecā
godongāmæ pōnānīta. Pōnāni
ate tōmengā, Codito nāni angaingā
iñōmō æyōmōnō ēñāningāā, ante
æbānō yewæmonte oñō aminīi.

5 Āñongante,

—Oodeabæ iñōmō Bedēē
nāni quēwēñōmō māniñōmō
ēñacæcāimpa, ante Wængongui
beyæ nē apæneceā incæ iīmaī
ante yewæmongacāimpa, ante
apænedānīta.

6 “Oodabæ awēnē gobedōnadodoidi
tæiyænāni iñōnāni
mīnitō adobæca Oodabæ quēwēninque
Bedēē iñōmō mīni quēwencabo
iñōmō

mēa pōnī imīni incæte edæ wīi
ōnōmīnique incæmīnīpa.

Iñæmpa Wēñængā adocanque
ēñate pædinque nē Awēnē
bate taodīnque

nē aacā bai inongā inte botō
guiidēnāni idægoidi inānite
aacæcāimpa.”

Ante yewæmongā amōnīpa.

7 Ante apænedāni ēñente
wædinque Edode wæætē nē nō
ēñēnāni inānite awēmō āñete pōnāni
ate, Nēmō æyedēnō mā pōnī tamō
amīnitawo. Āñongante tōmēnāni,
Māniñedē tamō atamōnīpa, ante
apænedāni. 8 Ēñēninque Edode
iñōmō,

—Mīnitō wæætē Bedēē iñōmō
māo nē ēñadingā ingante diqui
diqui mīnte aedāni. Tōmengā
ingante adīnque wæætē adodō
pōnīnque apænemīni ēñēmoedāni.
Edæ mīnitō gote æbānō wēñæ in-
gante apænemīni bai botō adobai
edæ gote ædæ wææninque edæ,
Wængongui Awēnē imidō anguēnē,
ante watapæ apæneceæte ante
āmopa, ante Edode ōnonque ante
pōnēninque apænegacāimpa.

9 Angā ēñēninque nēmō nē
adīnāni iñōmō Bedēē taadō
gote æmō ayōnāni edæ ado
nēmō tōmēnāni nænque tamōnō
quēwēninque nāni adīmō incæ
wo go adīnque edæ tē wocæ
goyōnānite nēmō Wēñæ owoyōmō
oncōmanca tæcædæca inō næ
gongæ adānīta. 10 Adīnque
tōmēnāni edæ, Mōnō acæ
pōnongā iñōmō ongongampa, ante
pōnēninque watapæ togadānīpa.

11 Mānīi nāni adīncōnē go guiite
ayōnāni Wēñængā iñōmō wāānā
Māadiya tōnō ongongā adīnque
tōmēnāni Wēñængā weca ædæ
wææninque, Bitō Wængongui

Awënë imidö anguënë, ante watapæ apænedänitapa. Ayæ tömënäni nāni ænte pōnincōo wi æmpodinque oodo tōnō ogui waa qui tōnō ti nā ōni pæqui tōnō, Bitō qui impa, ante pædæ godōnāni ængacäimpa. ¹² Idæwaa adinque tömënāni möwocodē wīimōñōnānite wacā ponte apænecantapa. Mīnitō awënë Edode weca ocæ emænte godāmai iedāni, angā eñēninque tömënāni wæætē yaatænque godinque tömënāni ōmæ wadæ gogadānimpa.

Ooteidi Equitobæ wodii wīñōnānipa

¹³ Godāni īninque edæ Ootee wīimōñongā Wængongui anquedo ingante da pōnongā ponte apænedinque, “Edode do Wēñægā ingante wænoncæte ante diqui mincæcäimpa cæbii. Ængæ gantite Wēñægā nāna badancaya inate ō ænte Equitobæ wodii goe. Ayæ gote quēwēñōmīni botō āmo ate pōedāni,” angā.

¹⁴ Eñēninque Ootee tömengā nānō wīimōönæ ayaönæñēña incæ ængæ gantidinque Wēñægā nāna badancaya inate ō æninque edæ Equitobæ gocantapa. ¹⁵ Godinque Ootee nāni wencabo iñōmō Edode nānō wænguinganca quēwencæ gogadānimpa. Go quēwēnāni īninque mōnō Awënë Wængongui īimai ante nānō apænegainō ante īinque batimpa. “Botō Wēñægā Equitobæ quēwēñongante ānebo pongantapa,” ante Wængongui beyæ nē apænecā nānō yewæmongainō bai edæ do īinque batimpa.

Wēñænāni inānite Edode angā wæñōnāni wænānipa

¹⁶ Edode guiquënë, Nēmō nē nō eñēnāni botō āninō ante eñēnāmai inte dæ godānipa, ante adinque edæ ængui bacantapa. Ængui badinque tömengā, Wēñænāni

inānite māo wæñōedāni, angantapa. Āninque tömengā, Mēa wadepo iñonte nēmō ta atamōnipa, ante nē eñēnāni nāni ānimpoga ante pōnēninque, Mēa wadepo eñādīnāni tōnō ayæ eñādīnāni tōnō Bedēe quēwēnāni incæ Bedēe eyequei quēwēnāni incæ onguiñænānique inānite māo wæñōedāni, angantapa. Īninque nē wæñōnāni wæætē awënë nānō adīnānique inānite capo ado tedæ wæñōnāni wængadānimpa. ¹⁷ Wænāni wædāni īninque Wængongui beyæ nē apænegaingā Eedēmiya wodi īimai ante nānō angainō bai edæ īinque batimpa.

¹⁸ “Nāmaa nāni quēwēñōmō nē Ca ca wæwēnā nānā Ca ca wæpāmo eñēnānitapa.

Wäänā nē Yæ yæ ānōnā inte, Daquedā iñōmō, Botō wēñænāni, ante wædā eñēnānitapa.

Dæ ānāni pōnente wædinque wäänā ædō cæte piyænē cæquināa,” ante Eedēmiya wodi yewæmongacäimpa.

¹⁹ Ayæ ate awënë Edode wængā īninque Ootee iñōmō Equitobæ ayæ quēwēninque wīimōñongā Wængongui anquedo ponte a ongōninque tömengā ingante apænecantapa. ²⁰ “Ootee eñēmi. Wēñægā ingante wænoncæ ānōnāni incæ dobæ wænānipa cæbii. Ængæ gantite Wēñægā nāna badancaya inate Idægobæ adodō ænte gocæbiimpa,” angā.

²¹ Eñēninque Ootee iñōmō edæ ængæ gantidinque nāna badancaya inate Idægobæ adodō ænte gocantapa. ²² Māniñedē wæmpo Edode wængā īninque, Wæætē tömengā wengā Adoquedao Oodeabæ awënë odeye bacantapa, ante tededāni eñēnte wædinque Ootee iñōmō, Botō Oodeabæ ædō cæte wæætē goquimoo, ante guīñente wæcantapa. Wæætē tömengā möwocodē wīimōñongā wacā angā eñēninque Oodeabæ wodo tebæ

godingue Gadideabæ gocantapa.
 23 Godingue Ootee nāni wencabo
 Nāatadeta ponte quēwēnānitapa.
 Īninqe, Nāatadēno ingampa, ante
 pemoncædānimpa, ante Wængonguī
 beyæ nē apænegaingā nāno
 angainō bai cædinque wadāni
 ñowo mōno Codito ingante,
 Nāatadēno, ante pemonte bai
 apænegadānimpa.

3

*Wāo önömæca ponte apæneca
 ēñēnānipa*

*(Māadoco 1.1-8; Odoca 3.1-9, 15-
 17; Wāo 1.19-28)*

¹ Māniñedē Wāo mōno nē
 æpænē guidōnongā inte Oode-
 abæ önömæca ponte apæneca
 ēñengadānimpa. ² Ponte apænedinque
 tömengā, “Öönædē Awēnē incæ
 inguipoga tömāmæ Awēnē Odeye
 bacæcāimpa cæminii. Minitō wēnæ
 wēnæ cædinō ante, Ancaa wæwente
 awædo, ante ñimpo cædāni,” ante
 Wāo apæneca ēñēnānitapa.

³ Mānōmainō ante nē apæneca
 ingantedō ante Wængonguī beyæ
 nē apænegaingā Itaiya wodi ĩmai
 ante do yewæmongacāimpa.

“Önömæca ĩñomō adocanque ogæ
 tedete aa pecæcāimpa.

‘Awēnē nāno ponguino ante minitō
 tee moncate bai cædāni.

Taadō töino pinonte bai cædinque
 minitō wēnæ wēnæ mini
 cædinō ante edæ wido
 cædāni,’ ante aa pecā
 ēñengæimpa.”

⁴ Ante Itaiya wodi nāno nē
 angaingā inte Wāo ñowo pongan-
 tapa. Tömengā weocoo ante cāmeyo
 ocaguincoo nonte badonte wēñate
 mongæninque pacadeyænta
 ante æmontai badonte en-
 cadeyængāimpa. Tömengā
 cænguī ante ñāwāique cæninque
 tömengā bequī ante guñēmænque
 ade bete quēwēnongāimpa.

⁵ Quēwēñongā, Eedotadēē
 quēwēnāni tōno Oodeabæ tömāo

quēwēnāni tōno Oododānonga
 biyōnæ tömāo quēwēnāni tōno
 tömengā weca tate bee tēninque
 ānānitapa. ⁶ Bitō āmai nāwangā
 wēnæ wēnæ cæte quēwēmōni inte
 wæmōnipa, ante wædāni ēñēninque
 Wāo Oododāno æpænē guidongā
 guidānitapa.

⁷ Ayæ Paditeoidi tōno Tadoteoidi
 guiquēnē Wāo nāno guidōñomō
 pōnāni adinque tömengā ayæ
 wæætē tömēnāni ĩnānite angan-
 tapa. “Tæntæ pæimīni bai ĩnōmīni
 inte minitō ĩñomō ēñēnāmai
 cæte quēwēmīnipa. Oo pōni
 wænonmpadāni, ante æcāno wææ
 angā ēñēninque wodii winonte
 pōmīni. ⁸ ĩñæmpa Wængonguī
 Awēnē gāmēno minitō dicæ ocæ

ēmænte poncæ cæmīniyaa. Nō
 cæte pōmīni ĩninqe minitō nē
 ocæ ēmænte pōnāni nāni waa
 cædo bai adobai waa cædāni.

⁹ Ayæ nāmā wææ āninque, ‘Mōnitō
 adomōnique docā Abadāo wodi
 pæimōni inte mōni quēwenguinque
 ĩmōnipa,’ ante mini tedewēno ante
 pōnēnāmai inguēnē quēwēmīni.
 ĩñæmpa Wængonguī, Botō pæināni
 bacædānimpa, angā bai dicacoo
 incæ dobæ tömengā pæināni
 bai bacædōnimpa. ¹⁰ Edæ awæ
 yecæte ante awænca nāni mæ
 yequinca eyewa pōni næænāni
 bai Wængonguī nāno panguinca
 næænte bai do edæ a on-
 gongampa. Tömengā wainca ante
 a ongōñongā omæcawæ bai wīi
 pōnente cædāni adinque awæncaca
 wægo yete godō gongapamō iya
 tante bai cæcæcāimpa, ante āmo
 ēñēmaimīnipa.”

¹¹ Ayæ, “Minitō wēnæ wēnæ mīni
 cædinō ante wido cæcæmīnimpa,
 ante cædinque botō minitō ĩmīnite
 æpænē guidōmo guimīnipa. Incæte
 botō mānōmai cæbo ate wacā
 ayæ poncæcāimpa. Tömengā
 ĩñomō tæi ēmongā ēwocadongā
 ĩñongante botō wæætē wædāmo
 ĩnōmo inte tömengā awæncata incæ

ædö cæte godö ænte nææmaïmoo. Tömengä da pönongä pöningue Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca incæ pö guidinque mīnitö mīmō mēnongacæcäimpa. Ayæ mīnitö wēnæ wēnæ cædinö ante gonga tante bai tömengä cæcæcäimpa. ¹² Waocä, Todigo tömēmō wati wati tænnöningue botö tænnöniñomö önömancaque baquinque botö apænte æningue waiña tömāmō oncönē da wencæboimpa, ante timpodæ næænte wo ææntodö wo ææntodö cædinque ontapocoo wææincoo wadæ ñēmænte wo ewengampa. Waocä mänömaï wo ewencæte ante timpodæ næængä bai mönō nē Ponguingä iñömö adobai oo pōni apænte ancæcäimpa. Todigo waiñacooque oncönē da wente nē mangä bai tömengä adobai nē waëmö inäni inänite apænte ængä ate tömēnāni tömengä nempo guicædänimpa. Wæætē wadæ ñēmænte wo ewente bai cædinque tömengä nē ontapocoo wææincoo bai inäni inänite cōwē bæcōyömö iya tangä gonte wæcædänimpa,” ante Wäo apænegacäimpa.

Itota æpcēnē guicampa

(Mäadoco 1.9-11; Odoca 3.21-22)

¹³ Wäo ayæ apæneyongä Itota iñömö Gadideabæ quēwēningue, Wäo botö imote æpænē guidongä guicæboimpa, ante cædinque Oododänonga pongantapa.

¹⁴ Ponte, Guidömi guilboe, añongante Wäo wæætē wææ äninque,

—Botö waëmö imopa diyæ bitö imite guidömo guiquimii. Bitö wæætē botö imote guidömi guilboe bai waa incædönimpa.

¹⁵ Ante wæyongante Itota wæætē,

—Cōwē ee cæbi, ämopa. Wængongui nänö änö ante tömānō ēñente nō cæmō inguēnēmö imompa.

Ante apænecä ēñēningue Wäo Ao ante ee guidongä guigacäimpa. ¹⁶ Guiite æpæ do tao gongænte æmō ayongä iñontobæ öönæ incæ wä godömönte bayö Wængongui Önöwoca incæ equemö wææ bai tömengä wææ pö guicä acantapa. ¹⁷ Wææ guicä ayongä edæ öönæde inö apænedinque, “Māningä iñömö botö Wēñængä inongä inte botö nē waadecä ingampa. Tömengä ingante adinque botö watapæ tobopa,” ante öönæde inö apænecä ēñengacäimpa.

4

Itota incæ wēnæ wēnæ cæcæcäimpa, ante wēnæ cæcampa
(Mäadoco 1.12-13; Odoca 4.1-13)

¹ Ayæ mäniñedē edæ, Itota iñömö wēnæ angä ēñente æbänö cæquingä, ante Wængongui Önöwoca incæ Itota ingante önömæca mæicä æigacäimpa.

² Æi quēwēningue tömengä wantæpiyæ coadenta eönæ mänimpoönæ itæde woyowotæ cænāmaï quēwēningue gue ænente wægacäimpa. ³ Gue ænente wæyongä wēnæ awēnē, Wēnæ wēnæ cæe, ante nē änewengä inongä inte Itota weca pöningue,

—Bitö Wængongui Wēmi imitawo. Nāwangä iñinque dica incæ päö ämi ba cæmaïmipa.

⁴ Äñongante Itota iñömö,

—“Cænguinque cænte ædö cæte quēwenguii. Wængongui nänö apænedö tömāne ēñente cædinque waocä cængui cænte bai quēwencæcäimpa.” Mänömaïnö ante Wængongui beyæ yewæmonte ongö apa änewēē, äninque Baa angantapa.

⁵ Wēnæ awēnē ayæ Itota ingante Eedotadēē tæiyæ waëmö nāni quēwēñömö ænte mäocä gocantapa. Ayæ Wængongui oncö ñæñænconga wænömēnæca ænte mæi gönongä næ gongængantapa.

6 Næ gongæñongante wënæ awënë wæætë,

—Bitö Wængonguï Wëmi ïmitawo. Nâwangä ï ïninqe bitö to wæibi ate dodäni ïmäinö ante nâni yewæmongainö bai ïnque ba abaimpa.

“Bitö beyæ ante cædinque Wængonguï tömengä anquedoidi ïnänite angä pöningue, tömënâni bitö ïmite wææ aate ïñæ æmpodâni ate

bitö dicaa tee tēwadāmai incæbiimpa,” ante yewæmonte ongompa cæbii.

7 Äñongante Itota,

—Ïñæmpa godömenque ante yewæmongatimpa. “Bitö Awënë bitö Wængonguï ïñongante bitö wæætë edæ, ‘Ëñênāmai cæbo incæte mönö Awënë Wængonguï æbänö cæqinggää,’ ante acæte ante cædāmai incæbiimpa,” ante adobai wææ yewæmonte ongö apa änewëe, ante Itota angantapa.

8 Ayæ wæætë wënæ awënë Itota ingante æibæ pöni onquiyaboga mäicä æicantapa. Æi ongöñongä wënæ awënë ïñömö awënë odeye ömæcoo inguipoga tömäo ongöñömæcoo adoyömö a ongonte bai ado tedæ odömöningue awënë odeyeyidi waa pöni nâni emönö adobai odömöngä acantapa. 9 Itota ingante apænedinque wënæ awënë,

—Bitö botö weca ædæ wææninque, Tatânabi bitö Wængonguï Awënë bai ïnömi ïmpa, ante watapæ apænebi ëñëmoe. Mänömainö ante apænebi ëñëningue botö wæætë, Mäniömæ tömäo ongöñömæ pönömo æninque bitö tömämæ Awënë babaimpa, ante wënæ incæ änewengantapa.

10 Änewëñongante Itota wæætë,

—“Bitö Awënë Wængonguï weca ædæ wææninque tömengä ingante, Bitö Wængonguï ïmidö angüenë, ante watapæ apænebiimpa. Ayæ tömengä adocanque ingante në cæbi incæbiimpa,” ante Wængonguï

beyæ yewæmongatimpa cæbii. Botö weca ongönāmai gobæwe, angantapa. 11 Angä go ate Wængonguï tömengä anquedoidi pöningue Itota beyæ pönö waa cægadänimpa.

Gadideabæ ponte Itota mä apænecampa

(Mäadoco 1.14-15; Odoca 4.14-15)

12 Ayæ quëwëñongä, Wäo ingante dobæ tee mönedänipa, ante tededäni ëñente wædinque, Itota wæætë Gadideabæ wadæ gogacäimpa. 13 Wadæ godinque tömengä Näatadeta ponte wodo pænta godinque godömenque go gäwapæ yæwedeca Tabodöoidi tönö Nempatadiidi nâni owogaimæ ïñömö pöningue edæ Capënaömö nâni quëwëñömö ponte quëwengantapa.

14 Itota mäniñömö ponte quëwengä ïninqe Itaiya wodi Wængonguï beyæ në apæneca nänö angainö bai mäniñedë ïnque batimpa.

15 “Tabodöömæ tönö Nempatadiibæ ingaiñömö,

Gäwapæno gämænö godö, Oododänö æmæmäa ïñömö, Gadideabæ ïñömö wüi oodeoidi wadäni nâni quëwëñömö impa.

16 Në ëñênāmai ïnâni wëmö ïñömö contayönâni, tömënâni weca ñäo guinæ tamö bai adänitapa.

Tömënâni nâni wænguilmämo oo ïñonte wëmö ïñömö contayönâni,

mönö Codito ñäo emongä inte do pongä adänitapa.”

Ante Itaiya wodi nänö yewæmongainö bai ante cædinque Itota mäniñömö ponte apæneca ëñënanitapa.

17 Itota mäniñedë ïmai ante mä apæneca ëñënanitapa. “Öönädë Awënë incæ inguipoga tömämæ Awënë Odeye oo bacæcäimpa cæminii. Minitö wënæ wënæ cædinö ante, Ancaa wæwente awädö, ante pönente ñimpo cædäni,” ante cöwë apæneca ëñengadänimpa.

Nē gæyæ dadōwēnāni inānite Itota aa pecampa

(Mäadoco 1.16-20; Odoca 5.1-11)

¹⁸ Ayæ mānīi pōninque Itota gāwapæ Gadideapæ yæwedeca gote cægonte ayongā Timōnō Pegodo nāni ānongā tōnō Æntade nāna caya inate acantapa. Nē gæyæ dadōwēna inōna inte tōmēna nōwo dicamōñæ æpænē wo guitodonte dadōwēñōna Itota gote acantapa. ¹⁹ Tōmēna inate Itota,

—Ināna, botō miñæ edæ tee empo pōeda, āmopa. Nē dadonte ænte pōmīna inte botō weca pōñōmīnate botō pōnō cæbo ate mīnatō wæætē nē apænemīna badinque waodāni inānite nē ænte pōmīna bacæmīnaimpa, angantapa.

²⁰ Angā ēñēninque tōmēna dicamōñæ do emō cæte godinque Itota miñæ edæ tee empo wadæ godatapa.

²¹ Māniñōmō ongonde wadæ godinque Itota wada inate Tebedeo wēna Tantiago tōnō Wāō nāna caya inate acantapa. Tōmēna mæmpo tōnō wipodē ongonde dicamōñæ tadōmoncōna adinque Itota tōmēna inate, Botō miñæ pōeda, angā.

²² Ēñēninque tōmēna Ao āninque Tebedeo wēna Tantiago tōnō Wāō wæmpocā ingante wæætē, Mæmpo ēñēmi, ānatapa. Nē cædāni tōnō wipodē owote cæyōmīnite mōnatō bitō imite emō cæte godinque Itota miñæ gomōnapa, āninque adodaque wadæ gogadaimpa.

Tæiyæñāni inānite Itota odōmonte apæñecā ēñēnānipa

(Odoca 6.17-19)

²³ Ayæ Gadideabæ tōmāmæ godinque Itota iñōmō Wængonguī apæñecā nāni ēñente yewæmongainta

ate odōmōincōnē go guīite odōmonte apænegacāimpa. Ōönædē Awēnē incæ ingui-poga tōmāmæ Awēnē oo badinque waa cæte aacæcāimpa, ante apæñecā ēñengadānimpa.

Ayæ waodāni wēnæ wēnæ inte nāni wæwēnō ante ayæ quīēmē beyæ wæncæ cæte wædāni incæ Itota tōmēnāni nāni wædō ante pōnō cæcā ate tōmānāni waa badānitapa. ²⁴ Adinque, Itota mānōmāi cæcampa, ante Tidiabæ tōmāmæ gode ānāni ēñēninque waodāni pōninque nē wēnæ wēnæ inte wæwēnāni inānite tōmengā weca ænte pōnānitapa.

Ayæ nantate wæwēnāni tōnō wēnæ inte quēwēnāni inānite ænte pōninque dowænte ināni tōnō cōmāināni inānite tōmengā weca ænte pōnāni adinque tōmengā godō cæcā ate nē wēnæ wēnæ inināni inte tōmānāni waa bagadānimpa.

²⁵ Ayæ Gadideabæ quēwēnāni tōnō Decapodibæ quēwēnāni pōñōnāni wadāni Eedotadēe quēwēnāni tōnō Oodeabæ quēwēnāni ayæ Oododānō æmæmāa quēwēnāni tæiyæñāni pōninque tōmengā miñæ tee empote gogadānimpa.

5

Itota ānanquidi cæte apæñecā ēñēnānipa

¹ Tæiyæñāni pōnāni adinque Itota iñōmō ānanquidi æi tæ con-tayongā tōmengā miñæ nē godāni pōnāni. ² Ate tōmengā iñæ ænete nanguī tedete iimāi ante odōmonte apæñecā ēñengadānimpa.

Waacā iimāi cæte watapæ tote quēwēncæcāimpa, ante

(Odoca 6.20-23)

³ “Waadāni, Botō waēmō ēwocabopa diyæ ōönædē Awēnē weca go guīiquīmoo, ante nē wædāni iñōmō tōmēnāni nāni watapæ toquinque edæ ōönædē Awēnē Odeye nempo tōmēnāni quēwēnguīnō do ēadānipa,” angantapa.

⁴ “Nē wæwente quēwēnāni iñōmō tōmēnāni nāni watapæ toquinque wædānipa. Edæ Wængonguī tōmēnāni inānite waadete godō

cæcä ate tömënäni wampo pönencädänimpa.”

5 “Në gänë pönente ædæmō cæte quëwënäni iñömō tömënäni nāni watapæ toquinque edæ inguipoga tömämæ æninqe awënëidi bai bacädänimpa.”

6 “Wængongui nō pōni nānō entawënō bai adobai entawencæboimpai, ante æcänō cængui cæinente bai wæda, æcänō tepæ gæwænte bai wæda tömënäni iñömō nāni watapæ toquinque wädänipa. Edæ tömënäni tömo cænte bai Wængongui nānō nō entawënō ænte ædæmō entawente tocädänimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

7 “Wadäni quëwencädänimpa, ante në godō waadete waa cädäni iñömō tömënäni nāni watapæ toquinque cädänipa. Edæ mänōmai në cädäni inänite wadäni wæætë, Quëwencæminimpa, ante näëmæ apænedinque godō waadete waa cæcädänimpa.”

8 “Mimō ñäo bai në entawënäni iñömō tömënäni nāni watapæ toquinque edæ Wængongui ingante do acädänimpa,” ante apænegantapa.

9 “Guëadō guëa püināmai iedäni, ante në wææ wææ änäni iñömō tömënäni nāni watapæ toquinque edæ wææ änänipa. Tömënäni inänite wadäni edæ, Minitō Wængongui wëñæmini iminipa, ante do apænedäni ëñente tocädänimpa.”

10 “Nō cädäni beyænque wadäni piinte pänäni në wæwënäni iñömō edæ tömënäni nāni watapæ toquinque wæwënänipa. Tömënäni öönædë Awënë Odeye nempo nāni quëwenguinō edæ do ëädänipa.”

11 “Wadäni botō beyæ püininqe munitō iminite babæ ante änänitawo. Minitō iminite edæ togænte pänänitawo. Ininque edæ mini watapæ toquinque impa. Ayæ, Në wiwa cæmini iminipa, ante wadäni piinte änëwënäni wæmini ininque edæ mini watapæ toquinque impa.

12 Edæ, Öönædë mönō ænguino ante nangui ongompa, ante pönëninque munitō ñöwo wadäni nāni piinte cæyedë incæ watapæ toedäni. Edæ munitō iminite piinte pänäni bai munitō ayæ dæ äñedë Wængongui beyæ në apænegänäni inänite adobai piinte pangadänimpa, ante toguënë wæwëminii,” ante Itota odömonte apænegacäimpa.

Cati bai iminipa. Ñäo bai iminipa, ante (Mäadoco 9.50; Odoca 14.34-35)

13 Godömenque apænedinque Itota, “Minitō iñömō inguipoga quëwënäni beyæ cati quimonte cæi bai inte ongöminipa. Ininque munitō cati bai yæpæ ëmonte bai inömini inte wæætë edæ nongæmonte bai badämai iedäni. Cati iñömō yæpæ ëmönāmai nongæmonte ba adinque edæ æbänō cæte wæætë yæpæ waa ëmonguii. Waa impa cænguinäni angüënë. Inäempa wido cæte nāni pinä gawate cægonguinque babaimpa,” ante odömonte apænegantapa.

14 Ayæ, “Ñäo bai ëmömüni inte munitō iñömō edæ inguipoga quëwënäni beyæ tica ënente bai cædinque, Edonque acädänimpa, ante cæmini iminipa. Änanquidi tæiyænäni mænonte quëwënäni ininque edæ ædö cæte wë womonte inguii. Edæ edonque abaimpa. 15 Waocä ædö cæte ti wodönote godö cængænë boo cæcaqingäa angüënë. Edæ, Mönō quëwencabo edonque acäimpa, ante cædinque waocä ti wodönodinque wænömënæcapaa cö cæcä ate edonque bæco aquinäni.

16 Minitō guiquënë, Wadäni mönō waa cædinō adinque mönō Mæmpo öönædë në quëwengä ñäo bai tömengä nānō ëmönō ante waa ate apænegädänimpa, ante cædinque cöwë ñäo bai pönëninque waa cæte quëwëedäni,” ante Itota odömonte apænegantapa.

Wængongui nänö wææ angainö ante

¹⁷ Ayæ iimaï ante godömenque odömonte apænecantapa. “Wængongui iimaï cæedäni, ante Möitee wodi ingante angä eñëninque tömengä nänö wææ yewæmongainö ante ayæ Wængongui beyæ nê apænedäni nani yewæmongainö ante minitö, Mäninö ante Itota wido cæcæte ante pongampa, ante ædö cæte pönëminii. Iñæmpa wii wido cæcæte ante pönimo inte botö tömënäni nani angainö bai iinque cæbo bacæimpa, ante pömo imopa. ¹⁸ Edæ näwangä ämopa. Inguipoga tönö öönæ iinque baganca Wængongui, iimaï cæedäni, ante nänö wææ angainö iñonte adodeque pöni wê womonte badämaï ingæimpa. Edæ guiyä tænoncaï incæ picæ yewæmönï incæ adodeque cöwê wadæ cædämaï iñonte tömengä nänö angainö bai tömänö adodö iinque cæte bacæimpa. ¹⁹ Iinque Wængongui nänö wææ angainö ante æcänö adodeque pöni ante eñënämaï cæda iñömö tömengä iñömö edæ öönædê Awënë Odeye nempo quëwengä incæte önonganque pöni inguingänö anguënê. Ayæ adobaï Wængongui nänö wææ angainö adodeque pöni ante odömöninque, Mänine ante eñënämaï cæedäni, ante æcänö odömonte apæneda tömengä iñömö öönædê Awënë Odeye nempo quëwengä incæte önonganque inguingänö anguënê. Wæætê mäninö Wængongui nänö wææ angainö ante nê eñente cædinque æcänö adodö ante odömonte apæneda guiquënê tömengä wæætê öönædê Awënë Odeye nempo quëwëninque ñænængä pöni inguingänö anguënê. ²⁰ Incæte minitö iminite iimaï ämopa. Iimaï cæedäni, ante nani wææ yewæmongainö ate nê odömönäni nani cægancaque nö cæmini incæte Paditeoidi nani cægancaque nö cæmini incæte

minitö wii godömenque nö cæmini iinque minitö edæ öönædê Awënë Odeye nempo ædö cæte guite quëwëmäimïnii,” ante Itota odömonte apænecantapa.

Piinte nani änö ante Itota odömonte apænecampa (Odoca 12.57-59)

²¹ Mänömaïnö ante apænedinque Itota godömenque odömonte apænecantapa. “Möitee wodi iñömö, ‘Wacä ingante godö wænönämaï ie. Nê wænungä nänö apænte pante wæquinque impa,’ ante dodäni inänite tömengä nänö wææ angainö ante minitö iñömö do eñëninque Ao äminitawo. ²² Botö iñömö edæ godömenque ante nö ämopa. Nani caipæ iñönäni æcänö tömengä tönïñacä ingante piina iñömö tömengä nänö apænte pante wæquinque cæcampa. Ayæ tömengä tönïñacä ingante æcänö, Eñënämaï imipa, äna edæ tömengä ingante nê Apænte nani Äincabo weca nänö panguinque ænte gönoncædänimpa. Edæ wacä ingante æcänö, Bitö mimö ömædëmi inte wii eñencædö, ante nê äna iñömö tömengä tadömengadænguipo gonga bæcöyömö nänö wido cæquinque angampa töö,” ante Itota apænegacäimpa.

²³ Ayæ, “Mänömaï beyæ bitö, Wængongui qui, ante nani iya täimoga godoncæte ante tæcæ cædinque, Æ, botö tönïñacä ingante edæ wënæ wënæ cæbo piingampa, ante pönëmi iinque, ²⁴ bitö godonguincoo nani iya täimoga gäänê ñönöninque bitö tönïñacä weca täno gote nö apæneyömi minatö guëa piyænê cæmina ate bitö iñömö adodö ponte godöe,” angantapa.

²⁵ Ayæ, “Bitö imite nê piinte cæcä iñömö nê apænte anguinäni weca gönoncæte ante ænte idömæ goyongä bitö tömengä ingante waa apænebi eñëninque tömengä

wæætē piyænē cædinque ee abaingampa. Edæ taadō godinque guēa waa apænedinque piyænē cædāmaī imīna īninque tōmengā iñōmō nē awēnē apænte anguingā weca ænte mācōā gobaimipa. Ayæ awēnē nē apænte angā ingante pædæ godongā æninque tōmengā bitō imite wæætē wææ wānongā ingante angā ēñēninque tōmengā wæætē bitō imite bæi ongonte do tee mōnebaingampa. ²⁶ Tee mōnecā īninque edæ bitō godonte æinta tōmanta pōnī pædæ godonte tabaimipa, ante āmo ēñēmaīmipa,” ante Itota apænegacāimpa.

Nāni godō towēmāmo ante Itota odōmonte apænegacāimpa

²⁷ Ayæ apænedinque, “Mōitee wodi, ‘Bitō nānōogængā īnāmaī iñongante bitō godō mōnāmaī incæbiimpa,’ ante nānō wææ angainō ante ēñēninque mīnitō Ao āmīnitawo. ²⁸ Botō godōmenque apænedinque nō āmopa. Onquiyængā ingante wīwa toīnente adingā iñōmō tōmengā nānōogængā īnāmaī iñongante do godō monte bai mīmō dobæ wentamō entawengampa.”

²⁹ Ayæ, “Bitō tōmēmō īnō incæ adinque wēnæ wēnæ toīnente babi īninque tōmēmi adīmō incæ o togæmonte bai cædinque wēnæ wēnæ bitō cædinō ante wido cæbi waa imaimpa. Wæætē bitō wēnæ wēnæ adīmō wido cædāmaī īninque bitō baō tōmāo tadōmengadænguipo wido cæte baquīnō anguēnē. ³⁰ Adobai bitō ōnompoca tōmēmæ īnō incæ wēnæ wēnæ cædimi inte tōmēmi cædimpo incæ aa wi æmpote bai cædinque bitō wēnæ wēnæ cædinō ante wido cæbi waa imaimpa. Edæ a wi æmpote wido cædāmaī imi īninque bitō baō tōmāo tadōmengadænguipo wido cæte baquīnō anguēnē,” ante Itota apænegacāimpa.

Nāni pāmænte wædō ante Itota odōmonte apænegacāimpa

(Mäateo 19.9; Mäadoco 10.11-12; Odoca 16.18)

³¹ Godōmenque odōmonte apænedinque Itota, “Ayæ, ‘Onquiyængā ingante æcānō pāmæinēna tōmengā iñōmō yewæmōinta ænte yewæmōinque, Bitō imite æmæwo pāmæmopa, ante yewæmonte onquiyængā ingante godongā æncæcāimpa,’ ante dodāni nāni angainō ante do ēñēninque Ao āmīnitawo. ³² Botō edæ wadō ante īmaī ante nō āmopa. Onquiyængā awēmō todāmaī ee quēwēñongante tōmengā nānōogængā godō pāmængā īninque onquiyængā nē towengā nānō baquinque wacā ingante godō mōwengampa. Ayæ onquiyængā pāmænte goyongā wacā onguīñængā tōmengā ingante godō mōinque adobai nē towengā bacampa, ante apænebo ēñēmaīmīnīpa,” ante Itota apænegacāimpa.

Cōwē baquīnō anguēnē, ante nāni ānewēnō ante

³³ “Ayæ wæætē edæ, ‘Botō Wængonguī cōwē quēwengā bai botō ānō cōwē baquīnō anguēnē, ante āmi īninque Wængonguī ēñengā beyænque bitō ānīnō ante cōwē cædinque bitō wadō cædāmaī incæbiimpa,’ ante Mōitee wodi dodāni īnānite angacāimpa. Mīnitō iñōmō tōmengā nānō wææ angainō ante ēñēninque Ao āmīnitawo. ³⁴ Botō wadō ante nō āmo ēñēdāni. Edæ mānīnō, Botō ānō nōingā baquīnō anguēnē, ante ānāmaī iedāni. Ayæ mānīnō ancæte ante mīnitō Wængonguī emōwo ante apænedāmaī imīni incæte mīnitō, Ōōnæ tæī ongō bai impa, ante apænedāmaī iedāni. Iñæmpa, Ōōnæ, ante āmīni īninque mīnitō Wængonguī ōōnædē waa pōnī nānō contayōmō ante apænebaīmīni apa

änewëminii. ³⁵ Ayæ Wængongui emowo ante änämaï ininque mïnitö, Ìmæca cöwë ongö bai botö änö cöwë baquïnö anguënë, ante adobai apænedämaï iedäni. Ìnæmpa, Ìmæca, ämïni ininque mïnitö Wængongui pi cæwate nänö ongöñömö ante apænebaïmini apa änewëminii. Ayæ, Eedotadëe cöwë ongö bai botö änö cöwë baquïnö anguënë, ante apænedämaï iedäni. Ìnæmpa Eedotadëe inömmö mönö Tæiyæ Awënë Odeye ongongä apa änewëminii. ³⁶ Ayæ adobai, Botö änö nöingä baquïnö anguënë, ancæte ante bitö, Tömëmo ocabo tæi ongö bai impa, ante mïni änewënö ante änämaï ie. Ìnæmpa bitö ocagui wentamö encabi ininque bitö ædö cæte adoguinque pönï godö cæbi näämænta baquïi. Ayæ näämænta encabi ininque bitö ædö cæte adoguinque pönï godö cæbi wentamö baquïi anguënë. ³⁷ Ininque mïnitö Ao äinëmïni inte 'Ao' äninque mäninque æedäni. Ayæ edæ Baa äinente wædinque 'Baa' äninque edæ mäninque æedäni. Godömenque äninque mïnitö edæ në wiwa cædongä angä beyænque ämïnipa töö," ante Itota odömonte apænegacäimpa.

Näemæ wëncæ wëncæ nãni cædö ante

(Odoca 6.29-30)

³⁸ Ayæ godömenque odömonte apænedinque Itota, "Ìimaï ante dodäni nãni angainö ante ëñëninque Ao ämïnitawo. 'Bitö godö cæbi beyæ wacä awinca tæigæmongä bacä ininque tömengä näemæ cæcä beyænque bitö awinca adobai tæigæmömi bacæbiimpa. Ayæ bitö godö cæbi beyæ wacä бага tä tobæ gogacä ininque tömengä näemæ cæcä beyænque bitö бага adobai tä tobæ gogacæbiimpa.' ³⁹ Botö wæætë wadö ante nö ämo ëñëedäni. Në wiwa pönö cæcä ingante

näemæ cædämaï iedäni. Edæ wacä bitö tömempaga inö pönö tamongä wædimi inte bitö wæætë æmæmpaga inö dadi emæmonte ee ongömi wæætë tamongæe. ⁴⁰ Ayæ wacä, Bitö imite në apænte angä weca ænte godinque botö bitö weocoo æncæboimpa, ante cæyongä bitö mäincooque tömengä ingante pædæ godöninque wacoo bitö yabæ mongæncoo tönö ee abi ö æncæcäimpa. ⁴¹ Ayæ wacä bitö imite, Bado, mäninganca mongænte mäobi goboe, angä ëñëninque bitö tömengä nänö äninganca mäobi goyongante ayæ adoganca godömenque mongænte mäobi gocæe. ⁴² Ayæ në, Pönömi æmoe, angä ingante godömi ængæe. Ayæ wacä, Bitö quinca pönömi ænte cæte ate wæætë pönömo æe, ante në angä ingante bitö pæ gompodämaï incæbiimpa," ante Itota apænegacäimpa.

Në pïnte änäni inänite waadete cæedäni, ante

(Odoca 6.27-28, 32-36)

⁴³ Ayæ apænedinque Itota, "Mïnitö dodäni nãni angainö ante do ëñëninque edæ Ao ämïnitawo. Tömënäni inömmö, 'Bitö guidengä ingante waadete cæe,' äninque edæ, 'Në pïngä ingante näemæ pïnte cæe,' ante wææ änänitapa. ⁴⁴ Botö inömmö edæ wadö ante nö ämo ëñëedäni. Mïnitö iminite në pïnte cædäni inänite mïnitö wæætë waadete cæedäni. Ayæ mïnitö iminite në togænte pänäni beyæ ante Wængongui ingante apæneedäni. ⁴⁵ Mänömaï cædinque mïnitö mönö Mæmpo öönædë në quëwengä wëñæmïni bacæmïnipa. Edæ në wiwa cædäni beyæ incæ në waa cædäni beyæ incæ Mæmpo Wængongui angä nænque tamompa. Ayæ në nö cædäni beyæ incæ në nö cædämaï inäni beyæ incæ Wængongui angä cöönæ cæpa. ⁴⁶ Mïnitö guiquënë mïnitö iminite në waadedänique

inānite waadete pōnēmīni īnīnque mīnitō mīni cædinō beyæ ante dicæ paga ænguimīniyaa. Inæmpa odōmāno awēnē beyæ nē æwēnāni incæ mīnitō waadete pōnenganca adoganca cædinque tōmēnāni inānite nē waadete pōnēnānique inānite waadete pōnēnānipa tōō. Bitō godōmenque cæbitawogaa. ⁴⁷ Ayæ mīnitō tōniñadānique inānite waadete apænedinque mīnitō dicæ godōmenque cæmīniyaa. Inæmpa wadāni nē, Nāmā cæte quēwenguīmo, ante nē ēñēnāmaī cædāni incæ mīni cædō bai adoganca cædāni apa quēwēmīni. ⁴⁸ Mōnō Mæmpo oōnædē quēwengā nē nō waa cædongā ingā bai mīnitō adobai cædinque picæmīni badinque nō waa cæte quēwēedāni,” ante Itota odōmonte apænegacāimpa.

6

Æbānō cæte waa cæquīi, ante Itota apænecampa

¹ Itota ayæ godōmenque iīmaī ante odōmonte apænegacāimpa. “Mīnitō edæ, Wængonguī nānō ānō ēñente nō cæbote, ante cæmīnitawo. Inīnque mīnitō, Waodāni botō īmote waa acædānimpa, ante ānāmaī inte wīi waodāni ayōnāni cædinque waa cædāni. Edæ, Waodāni botō īmote waa acædānimpa, ante pōnēninque cæmīni īnīnque mōnō Mæmpo oōnædē nē quēwengā iñōmō mīnitō cædi beyæ wæætē pōnōnāmaī īmaingampa,” angantapa.

² Ayæ, “Wadāni nē wadō ante wadō cædāni guiquēnē, Ōmaadāni inte nē wædāni quī, ante pædæ godoncæte ante cædinque, Botō æbānō waa pōni cæboo, ante tōmānāni ponte waa acædānimpa, ante pōnente todompeta nāni ancadeca we we oōnānipa. Tōmēnāni mīnitō odōmōincōnē go guīite ongōninque ayæ taadō gote cægōninque, Botō waa pōni cæbo

aedāni, ante yedæ ānāni ēñente godongāmæ pōnāni ate tōmēnāni tōmānāni ayōnāni godōnānipa. Bitō iñōmō tōmēnāni nāni, Pōnō waa acædānimpa, wædō bai wædāmaī inte edæ pæ wēēnete godōe. Tōmēnāni waodānique godō waa adāni æninque māninque ænānipa. Wængonguī guiquēnē waa adāmaī incæcāimpa. Nāwangā āmopa. ³ Bitō iñōmō, Ōmaadāni inte nē wædāni quī, ante godoncæte ante cædinque bitō guīidengā eyequēi pōni ongongā incæ adāmaī incæcāimpa, ante wææ cæe. ⁴ Mānōmaī wææ cædinque awēmō godōmi æncædānimpa. Mānōmaī cæbi adinque bitō Mæmpo nē wēmō iñōmō nē acā inongā inte awēmō bitō godōni ante wæætē eyepæ pōnongā æncæbiimpa,” ante Itota angacāimpa.

Wængonguī ingante æbānō apænequīi, ante Itota apænecā (Odoca 11.2-4)

⁵ Ayæ godōmenque apænedinque, Itota, “Wadāni Wængonguī ingante apænedinque nāmanque ante nāni cæbai mīnitō iñōmō wīi adobainō ante Wængonguī ingante apæneedāni. Mānināni guiquēnē, Botō apænebo adinque waodāni pōnō waa acædānimpa, ante pōnēwēninque mīnitō odōmōincōnē go guīidinque næ gongæninque Wængonguī ingante apænedānipa. Ayæ tōmēnāni nāni quēwēñōmō nīænquedæmpo iñōmō gote næ gongæninque Wængonguī ingante apænedānipa. Nāwangā āmopa. Tōmēnāni waodānique godō waa adāni æninque māninque ænānipa. Wængonguī guiquēnē waa adāmaī incæcāimpa. ⁶ Bitō iñōmō tōmēmi oncōnē guīite odemō tee mōnedinque mōnō Mæmpo nē awēmō quēwengā ingante apænee. Mānōmaī cæbi adinque bitō Mæmpo wēmō iñōmō nē acā inongā inte awēmō bitō cædinō ante wæætē eyepæ pōnongā

æncæbiimpa,” ante Itota odömönte apænecantapa.

⁷ Ayæ, “Nämä cæte quëwenguimo, ante nê änäni önonque näni tedewënö bai tededämaï inte mînitö nö cædinque Wængongui ingante apæneedäni. Tömënäni iñömö, Wantæpiyæ tedebo beyænque Wængongui ëñencæcäimpa, ante babæ ante pönëninque önöneque tedewënäni cæminii. ⁸ Mînitö iñömö edæ tömënäni önöneque tedete näni cædö bai edæ cædämaï iedäni. Iñæmpa mönö Mæmpo ingante apænedämaï iñömönte tömengä mönö anguinö ante wëenëñedë do ëñengä apa tedewëminii. ⁹ Iinque edæ iïmaï ante Wængongui ingante apæneedäni.

‘Mönitö Mæmpo nê öönædë quëwënömi inte ëñëmi.

Bitö ëmöwo Tæiyæ Waëmö ëmömi adinque mönitö bitö ëmöwo ante waa adinque apænemönipa.

¹⁰ Bitö öönædë Awënë nê ingaimi inte inguipoga Awënë Odeyebi edæ bitö baquinque quingæ pöe.

Öönædë owodäni ëñente cædäni bai inguipoga adobai bitö änö ante edæ ëñente cæte bacæimpa.

¹¹ Mönitö imönite bitö, Cænguï, ante iïmö iñö iïmö iñö bitö pönöni ñöwoönæ incæ eyepæ pönömi ænte cæmönie.

¹² Mönitö imönite nê waa cæquënänäni inte pönö wënæ wënæ cædäni adinque mönitö godö ñimpo cæmöni quëwënäni bai bitö nê panguënëmi incæ adobai cædinque

mönitö nê waa cæquënëmöni inte wënæ wënæ cæmöni adinque pönö ñimpo cæbi quëwëmönie.

¹³ Ayæ mönitö wënæ wënæ cæinente wædö ante bitö pönö wææ cæbi ate mönitö

taadö oda cædämaï inte wënæ wënæ cædämaï incæmönimpa.

Edæ nê wiwa cædongä nempo ongönte wæyömönite bitö gä peyæmpote æmi quëwencæmönie, ämönipa.

Tömëmique edæ Awënë Odeye tæi piñæmi iñömi mönitö bitö nempo ongömönipa. Nämä ñäö bai entawëmi inte bitö cöwë tæi ëmömi inömi imipa.

Amëë, ante, Näwangä impa, ante apænemönipa.’

Mänömainö ante Wængongui ingante apæneedäni,” ante Itota odömönte apænegacäimpa.

¹⁴ Ayæ godömenque odömönte apænedinque Itota iïmainö ante apænegacäimpa. “Mînitö imönite wënæ wënæ cæyönänite mînitö godö ñimpo cæminii inique mönö Mæmpo nê öönædë quëwengä adobai mînitö wënæ wënæ cædinö ante pönö ñimpo cæcä quëwëmainimipa. ¹⁵ Wæætë mînitö waodäni näni wënæ wënæ cædinö ante ñimpo cædämaï imini adinque edæ mönö Mæmpo adobai mînitö wënæ wënæ cædinö ante ñimpo cædämaï inte pönö piincæcäimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

Wængongui beyæ ante cæbänö cænämaï i, ante

¹⁶ Ayæ odömönte apænecantapa. “Wadö ante nê wadö cædäni guiquënë iïmaï ante mä pönëninque cædänipa. Wængongui beyæ ante ee ate cænämaï inte botö wæwente bai ëmömo adinque wadäni botö imote waa acædänimpa, ante awinca nämönänipa. Mînitö iñömö Wængongui beyæ ante cædinque ee ate cænämaï imini inique tömënäni näni cæbai cædämaï iedäni. Wæætë nämönämaï inte Wængongui beyænque ante cænämaï iedäni. Näwangä mînitö imönite ämopa. Tömënäni waodänique godö waa adäni æninque mäninque ænänipa. Wængongui guiquënë waa adämaï incæcäimpa. ¹⁷ Bitö guiquënë

Wængonguī beyænque ante ee ate cænāmaī inte cæbi ĩninqe awınca nā mēmōnte ayæ ocabo ōni pæcate cæe. ¹⁸ Bitō ee ate cænāmaī ĩmi ĩninqe, Waodāni edonque acædānimpa, ante ānāmaī inte wæætē, Mæmpoque acæcāimpa, ante mānōmaī cæe. Bitō mānōmaī cæbi adinque mōnō Mæmpo nē wēmō ĩñōmō quēwengā ĩnongā inte wēmō ĩñōmō edonque adinque awēmō bitō cædinō ante wæætē eyepæ pōnongā æncæbiimpa,” ante Itota apænecacāimpa.

*Öönædē mīni waa pōni manguin-
coo ante*
(*Odoca 12.33-34*)

¹⁹ Godōmenque odōmonte apænedinque Itota, “Tōmēmo māincoo, ante mancæte ante wædinque mīnitō inguipogaque cayæ cænte to tamonte ĩñōmō cabo tē gæte da wēnāmaī ĩedāni. Edæ nē ō ænāni bæ tate nāni ō ænguīnāni adobaī māniñōmō bæ tate guīdāmaī ĩnāni ĩninqe māincoo cōwē wē wodōnāmaī ee ongōmpa. ĩninqe, Waadete mīni cædincoo cabo tē gæte bai cædinque mīnitō öönædē waa pōni incoo mīni ænte manguinque ñōwo ĩñōmō waodāni ĩnānite waadedinque ee cæedāni. ²¹ Edæ waa pōni mīnitō māincoo ongōñōmō mīnitō māniñōmō adoyōmō quēwencæte ante wæmīni ĩmīnīpa, ante adinque botō mānōmaīnō ante apænetabopa,” ante Itota odōmonte apænecantapa.

*Awinca wainca mōnō ĩmōnō
ante*
(*Odoca 11.34-36*)

²² Ayæ odōmonte apænedinque, “Baonga quēwēninqe mōnō edonque adinque cæcæimpa, ante mōnō awınca ĩmōmōmpa.

ĩninqe awınca wainca ĩmonte edonque ate bai bitō mīmōno adobaī ñāō entawēninqe, Nō cæbote, ante pōnēmi ĩninqe bitō baonga nō cæte quēwēmaīmīpa. ²³ Wæætē edæ awınca wīi wainca ĩmōninqe adāmaī inte bai wentamō entawēmi ĩninqe bitō, Wiwa cæbote, ante mīmōno pōnēñōmite bitō baonga wīwa cæbaīmīpa. Edæ mīmō ñāō entawēñōmi wentamō ba ĩninqe bitō quēwenguīmāmo mæ māmōnte bai baquīnō anguēnē,” ante Itota apænecantapa.

*Wængonguī beyæ cædinque
māincoo beyæ cæquī*
(*Odoca 16.13*)

²⁴ Ante apænedinque Itota ayæ odōmonte apænecantapa. “Mēnaa awēnēna bayōnate waocā ĩñōmō mēnaa awēnēna nāna ānō ante ædō cæte ēñente cæquingāā. ĩñæmpa adocanque ingante pīninqe tōmengā wacā ingante waadebaingampa. Wæætē ĩingā mīñæ tee empo godinque tōmengā māningā ingante edæ wīwa adinque ĩmō cæte gobaingampa. Mīnitō adobaī Wængonguī beyæ ante nē cæmīni inte ædō cæte māincoo beyæ ante cæte quēwenguīmīni,” ante Itota angacāimpa.

*Mæmpo Wængonguī mōnō ĩmonte
aacampa, ante*
(*Odoca 12.22-31*)

²⁵ Āninqe, Itota ayæ godongāmæ odōmonte apænedinque, “Mānōmaī beyæ botō mīnitō ĩmīnite ĩmaī āmopa, angantapa. Mīnitō inguipogaque mīni quēwenguīmāmo ante wædāmaī ĩedāni. Cænguī bequī ante ayæ weocoo ante wædāmaī ĩedāni. Cænguī cænte beyænque mōnō dicæ quēwēmōngaa. Weocooque mōnō mongæñō beyænque dicæ quēwēmōngaa. Mōnō quēwēmāmo ĩñōmō godōmenque ĩmpa. ²⁶ Ayamōidi awænæca nē cæwodāni ĩnānite amīnitawo. Tōmēnāni dicæ tōmēmō mīnte pæ

ate tä pete daga wente mänäniyaa. Incæte mōnō Mæmpo oōnædē quēwēnongā inte wæætē tōmēnāni inānite eyepæ godongā cænāni aedāni. Minitō guiquēnē ayamōidi ināmaī iñōminite Wængongui mīnitō imīnite godōmenque waa adinque eyepæ pōnongā cænte apa wæwēmīni. ²⁷ Edæ Wængongui nānō anganca quēwenguēnēmīni inte mīnitō, Wantæ iño incæ godōmenque quēwēmote, ante wæwēmīni incæte edæ ædō cæte nāmā cædinque godōmenque wantæpiyæ quēwenguimīni.”

²⁸ Änīnque Itota godōmenque odōmonte apænegacāmpa. “Inīnque mīnitō, Weocoo quīncōodō wēñaquīi, ante pōnente quīnante wæwēmīni. Iñæmpa ongaicoo omædē pæ iñōmō weocoo ante daque daque dadāmaī inte wodonte tīnāmaī tōmenque pæ aedāni. ²⁹ Incæte Awēnē Tadōmōō wodi waēmconoo pōnī ēñagāingā incæ wīi ongai baī ēñagacāmpa. Ongai iñōmō godōmenque waēmō pōnī ēnodānipa. ³⁰ Gaguimæ iñōmō iimō ate edæ gongapamō guitodonte tan-gūnque pæ incæte ñōwoōnæ Wængongui pōnongā waēmō wēñate ēnopa. Inīnque, Waēmō ēnodō nē pōnongā inte Wængongui mōnō imonte godōmenque eyepæ pōnī pōnongā ænte wēñacāmpa, ante pōnēmīniyaa. ³¹ Inīnque mīnitō, ‘Quimōnō impa cænguimōō,’ ante, ‘Quimænō impa bequimōō,’ ante ayæ, ‘Quīncōodō impa wēñaquimōō,’ ante pōnēnīnque guīñente wæwēnāmaī iedāni. ³² Mānīnō ante wadāni nē ēñēnāmaī ināni nāni cabo nāni cabo wædāni incæte mīnitō guiquēnē, Mōnō æīnente wædō ante mōnō Mæmpo iñōmō edæ do ēñengampa, ante pōnēnīnque edæ guīñente wædāmaī incæmīnīmpa. ³³ Wæætē edæ, Wængongui Awēnē Odeye nempo

quēwencæboimpa, ante nanguī cædinque mīnitō, Tōmengā nō cæte nānō waa quēwēnō baī adobai nō cæte waa quēwencæboimpa, ante adobai nanguī cæedāni. Mānōmaī quēwencæte ante tāno wæmīni adinque Mæmpo Wængongui mānīnō ante do edæ eyepæ pōnī pōnongā æñōmīni mānīncōoque mīni wædō ante adobai eyepæ pōnongā æncæmīnīmpa. ³⁴ Mānōmaī i inīnque, Iimō ate æbānō cæquīi, ante guīñente wædāmaī iedāni. Edæ iimō ate mānīnō ante pōnēnīnque eyepæ pōnente inguimpa. Inīnque mīnitō, Ñōwoōnæque æbānō cæquīi, ante guīñente pōnēnīnque māninganca pōnente quēwēedāni,” ante Itota odōmonte apænegacāmpa.

7

Wadāni inānite apænte änāmaī iedāni, ante

(Odoca 6.37-38, 41-42)

¹ Mānōmainō ante odōmonte apænedīnque Itota godōmenque apænegacāmpa. “Mīnitō wacā ingante, Wēnæ wēnæ imīpa, ante apænte änāmaī iedāni. Edæ mīni apænte wæquinque mīnitō wadāni inānite apænte āmīnīpa. ² Mīnitō wadāni inānite tee mante godōmīni nāni ænganca wæætē adoganca pōnōnāni æncæmīnīmpa. Ayæ mīni apænte anganca adoganca apænte änāni wæcæmīnīmpa. ³ Bitō tōññacā wædænque wēnæ wēnæ cæcā iñongante bitō guiquēnē nanguī bitō wēnæ wēnæ cædinō ante pōnēnāmaī inte quīnante tōmengā ingante piinte ānewēmīi. Tōmengā edæ awīnca guiyā mæ owo ēmongā baī entawente wæyongante bitō wæætē awæmpa wææ ēmongā baī wææ entawēmi inte ædō cæte ate baī tōmengā ingante apænte āmīi. ⁴ Edæ tōmēmi awīnca awæmpa wææ ēmonte baī bitō wēnæ wēnæ adīmō ēmōmi inte bitō tōññacā ingante, ‘Biwī, bitō awīnca guiyangā mæ owo baī ate æ wimōmoe,’ ante

edæ abipa diyæ æ wimonguimii.
 5 Iñæmpa wadō tedete wadō
 cædōmi inte bitō edæ tōmēmi
 awinca awæ wææ ongompa tāno
 wido cæte ate edonque adinque
 bitō tōniñacā awinca guiyā mæ
 owodō æmoncæbiimpa.”

6 Äninqe Itota godōmenque
 apænedinque, “Guintaidi inänite,
 Tömēnāni cænguī, ante tæiyæ
 waēmō cænguī godōnānitawoo.
 Edæ godōnāmaī ināni bai mīnitō
 adobai Wængonguī nānō tæiyæ
 waēmō apænedō ante nē Baa änāni
 inänite apænedāmaī iedāni. Ayæ
 odæ wængänāidi weca waodāni
 wamoncoo waa pōni ēmoncoo
 wææntodōnāmaī ināni bai mīnitō
 adobai Wængonguī beyæ waa pōni
 nāni apænegainō ante nē ēñente
 cædāmaī ināni inänite apænedāmaī
 iedāni. Edæ odæ wængänā pinā
 gāwa baō wānā ñænte bai cædinque
 tōmēnāni ēñēnāmaī inte cædinque
 dadi ēmænte tōmēmīni baō wangō
 pocænte bai pūmaīnānīpa, ante
 mīnitō apænedāmaī ñīne cæedāni,”
 ante Itota apænegacāimpa.

*Pönōmi æmoe, ante mōnō
 angcæimpa, ante
 (Odoca 11.9-13; 6.31)*

7 Ayæ apænedinque Itota,
 “Pönōmi æmoe, ante nē angā bai
 cædinque mīnitō mīni ænguīnō ante
 Wængonguī ingante apæneedāni.
 Äyōmōnō iī, ante nē diqui diqui
 mingā bai cædinque mīnitō, Äbānō
 iī, ante ædæmō ēñencæte ante
 Wængonguī ingante wede pōnente
 apæneedāni. Odemō mōnitō beyæ
 wi ænecæimpa, ante aa pecā bai
 cædinque mīnitō, Äbānō cæquimoo,
 ante ēñencæte ante Wængonguī
 ingante nanguī apæneedāni.
 8 Edæ, Pönōmi æmoe, ante nē änāni
 iñōmō edæ do ænānīpa. Nē diqui
 diqui mīnāni adobai do adānīpa.
 Ayæ odemō ponte nē aa pedāni
 tōmēnāni nāni guiquinque edæ do
 wi ænete bai bacæimpa.”

9 Ayæ, “Bitō waobi inōmi inte
 ēñēmi. Bitō wēñængā cænguī ante
 pāō angā ēñēninque bitō dicæ
 dicaque pædæ godōmiyaa. 10 Gæyæ
 angā ininque bitō tæntæ incæ dicæ
 pædæ godōmiyaa. 11 Mīni waocabo
 nē wīwa cædōmīni incæ, Quinō waa
 i, ante ēñēninque mīnitō wēñænāni
 inänite waëmoncooque godōmīni
 ænānīpa. Ininque mōnō Mæmpo
 oōnæde nē quēwengā iñōmō nē
 änāni inänite waëmoncooque ante
 godōmenque pōnongampa,” ante
 Itota odōmonte apænecantapa.

12 Ayæ, “Mīnitō, Waodāni botō
 imote waa cædāni æninque waa
 tobaīmopa, ante wæmīnitawo.
 Ininque mīni ante wædō bai
 ante mīnitō tōmēnāni inänite
 adobai waa cæedāni. Mānionque
 ante wææ ancæte ante dodāni,
 iīmaī cæedāni, ante wææ an-
 gadānīpa. Ayæ Wængonguī
 beyæ nē apænedāni adodō ante
 ancæte ante yewæmongadānīpa.
 Ininque botō änō bai cædinque
 mīnitō tōmēnāni nāni angainō bai
 do edæ cæbaimīnīpa,” ante Itota
 odōmoncæte ante apænecantapa.

*Odemō guiyānemō ante
 (Odoca 13.24)*

13 Itota godōmenque odōmoncæte
 ante iīmaī apænecantapa.
 “Mīnitō guiyānemō guidinque
 quēwenguīnō taadonque pōedāni.
 Wænguīnō godō guiquīnemō
 guiquēnē yabæ inō ñænænemō
 ongō adinque tæiyænāni ononque
 pō guite edæ tōmēnāni nāni
 wænguinque ñænænnonque
 godānīpa. 14 Wæætē wædænque
 ināni guiquēnē diqui minte
 guiyānemō adinque quēwenguīnō
 guiyānō guite pōnānīpa,” ante Itota
 apænecantapa.

*Awæ æbānō iwæ, ante tōmenca
 bete ēñengcæimpa, ante
 (Odoca 6.43-44)*

15 Itota ayæ godömenque odömonte apæncantapa. “Pan-cadäniya, Wængongui beyæ nè apænemöni imönipa, ante nè babæ apænedäni iñönänite munitö gomö ate tömënäni inänite eññänämaï iedäni. Tömënäni iñömö edæ mëñeidi bai inäni incæ obega æmontai bai wëñate bai babæ cädänipa. Obega ee quëwënäni bai ee cæmöni imönipa, ante edæ babæ ante pönäni tamëñedäni. 16 Edæ tömenca adinque munitö, Awæ æbänö iwæ, ante tä pete bete do eññemini bai, Iinäni ædänidö inäni, ante eññecæte ante tömënäni nani cædinö adinque edæ do eññecæminimpa.”

“Yowemö æncæte ante waodäni dicæ daa mongæwäa tä pete ænäniyaa. Iigowæñeca æncæte ante waodäni dicæ wæntowäa edæ tä pete ænäniyaa. 17 Waiwæ tömawæ wainca incapa. Baawæ wæætë baaca incapa. 18 Waincawæ incæ ædö cæte baaca incaquii. Wæætë wiwa iwæ incæ ædö cæte wainca incaquii. 19 Awæ quiwæmenque wainca incadämaï i inique mäniwæ tömëwæ mæ yete gongapamö guitodönäni gonguinque ñongæmpa. Tömënäni adobai nani gonte wæquinque babæ cädänipa. 20 Inique, Awæ æbänö iwæ, ante tömenca adinque do eññänäni bai waocä nänö cædö ante adinque, Tömengä æbänö ingäa, ante edæ do eññecæminimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

*Wü tömänäni ööncedë gui-
iquinäni, ante
(Odoca 13.25-27)*

21 Ayæ godömenque odömonte apænedinque Itota iimaï apæncantapa. “Botö imote, ‘Awënë, bitö botö Awënë imipa,’ ante nè tededäni nani tededö beyænque ædö cæte öönædë Awënë Odeye ömæ guiquinäni. Wæætë mönö Mæmpo öönædë quëwengä nänö änö bai nè cædingä iñömö tömenganque

guicæcäimpa. 22 Inique bayonte pancadäniya botö imote, ‘Awënë, Awënë,’ äninque, ‘Bitö beyæ apænegamöniil ae, ancädänimpa. Ayæ, Bitö emöwo apænedinque wënæ inte wido cægamöniil ae. Bitö emöwo apænedinque mönitö, Ate pönencädänimpa, ante bamönengæ cædinque nanguï waa cægamöniil ae,’ ancädänimpa. 23 Eññëninque botö wæætë, ‘Iñæmpa botö munitö iminute cöwë adämaï inte tæcæ abopa. Nè eññänämaï cædimini inte botö weca ongönämaï gobæwedäni,’ ancæboimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

*Në mænöna inate ante
(Mäadoco 1.22; Odoca 6.47-49)*

24 Ayæ wæætë odömöninque Itota iimaï apæncantapa. “Inique edæ botö apænebo eññëninque nè eññente cädäni iñömö tömënäni waocä nè eñngä inte nänö nö eññente cæi bai cädänipa. Nè eñngä iñömö tæëmoncaa mænongampa. 25 Tæëmoncaa mænongä ate cöönæ nanguï cæ ate æpæ eyede äninque pö tapæmpa. Ayæ woboyæ nanguï pæmænte pö incæte oncö tæëmoncaa mænonte ongö inique ædö cæte cabænte bobænte guiquii. Nè eññente cädäni iñömö mäniñömö mænongä bai inte todänipa. 26 Wæætë botö apænebo eññëninque nè eññänämaï cädäni guiquënë tömënäni iñömö waocä ocai ömæcacä nänö eññänämaï cæi bai cädänipa. Nè ömæcacä iñömö emönaiya aquii iñömö mænongampa. 27 Aquii iñömö mænongä ate cöönæ nanguï cæ ate æpæ eyede ante tapæmpa. Ayæ woboyæ nanguï pæmænte pö adinque mänincö öñonte ætæwo goquinque edæ do acapowate bogocæ tæ go wææmpa. Nè eññänämaï cädäni iñömö mäniñömö mænongä bai inte wädänipa,” ante Itota odömonte apænegacäimpa.

28 Mäninganca ante inique apænecä eññëninque tömänäni,

Quinö bai angää, ante guñente wædinque, ²⁹ Wii mönō imonte nē odömōnāni nāni odömōnō bai tōmengā iñōmō nē angā inte bai edæ godōmenque nōingā ante odōmongā eñēmōmpa, ante tede-gadānimpa.

8

Nē baadingā ingante Itota wadæ caacampa

(*Mäadoco 1.40-45; Odoca 5.12-16*)

¹ Mānii ānanquidi ongōninque iinque apænete wæængā ad-inque tæiyænāni tōmengā miñæ wæængadānimpa. ² Tōmengā miñæ tee empote wææ goyōnāni wacā baate eñawengā inongā inte eyepæ pō bee tēninque Itota ōnōwa gāānē ædæ wææninque apænecantapa.

—Awēnē, Bitō Ao āmi inte wadæ caabi ininque botō waintai baabaïmopa.

³ Añongante Itota pædæ wææmpo gampo caadinque,

—Ao āmopa. Bitō waintai baacæbiimpa.

Angā ininque ñōmæintai nānō eñadintai dæ baadinque tōmengā waintai edæ do baacantapa. ⁴ Itota edæ tōmengā ingante,

—Botō æbānō cæboo, ante wadāni inānite māo apænedāmaï imāwe. Wæætē, Nāwangā impa, ante acædānimpa, ante cædinque bitō, Wængongui qui, ante nē godongā weca tōingā godinque waintai bitō baadintai odōmōmi acæcāimpa. Ayæ Mōitee wodi wææ ante nānō angaincoo bai ænte pōninque bitō waintai bitō baadi beyæ ante edæ, Wængongui qui, āninque nē godongā ingante pædæ godōmi æncæcāimpa, ante Itota angacāimpa.

Capitāo ingante nē cæcā ingante Itota cæcā waa bacampa

(*Odoca 7.1-10*)

⁵ Mānii pōninque Capēnaōmō pō guiyongā odōmāno tontadoidi awēnē capitāo incæ, Itota pōnō

cæcæcāimpa, ante apænecæte ante pongantapa. ⁶ Pōninque tōmengā,

—Awēnē, botimote nē cæcā iñōmō cōmāingā badinque nangui pōni nantate oncōnē ōñongampa cæbii.

⁷ Ante añongante Itota,

—Gote cæbo waa bacā ae.

⁸ Angā eñēninque,

—Awēnē eñēmi. Botō waēmō imopa diyæ bitō botō oncōnē pō guiquimii. Edæ bitō adoyōmō ongōninque āmi ininque botō imote nē cæcā waa bacæcāimpa. ⁹ Bitō iñōmō Awēnē Wængongui ingante nē eñente cædōmi imi bai botō adobai wacā awēnē ingante nē eñente cæbo imopa. Ininque botō awēnē ēabo inte botō awēnē beyænque āmo eñēninque tontadoidi wæætē guñente wædinque botō ānō ante eñente cædānipa. Ininque adocanque ingante botō, Goe, āmo eñēninque edæ do gō-campa. Wacā ingante, Pōe, āmo eñente pongampa. Ayæ botō imote nē cæcā ingante, Cæe, āmo eñēninque edæ do cæcampa.

¹⁰ Ante tontado capitāo nangui eñengā inte apænecā eñente wædinque Itota wæætē tōmengā miñæ tee empo pōnāni inānite apænedinque,

—Mīnitō imīnite nāwangā āmopa. Mōnō idægocabo iñōmōnte māningā wede pōnengā ingā bai adocanque incæ edæ dæ angā awædō, angantapa. ¹¹ Incæte iimainō ante apænebo eñēedāni. Mōnō wæmæidi Abadāo wodi Itæca wodi Aacobo wodi oōnædē Awēnē Odeye ææmæ ponte waa beyōnāni edæ nænque tamōnō gāmænō quēwēnāni tōnō nænque guidō gāmænō quēwēnāni iñōmō idægoidi ināmaï ināni incæ tæiyænāni adoyōmō pōninque mōnō wæmæidi tōnō godongāmæ becædānimpa.

¹² Wæætē Wængongui Awēnē Odeye ōmæ nē guiquēnēnāni guiquēnē tōmēnāni wēmō iñōmō,

näni guingo imonte Yæ yæ wæyömö mäniñömö guitodonte wæquĩnänidö angüenë.

¹³ Äninqe Itota wæætë tontado capitäo ingante,

—Ñowo wadæ goe. Bitö pönëno bai do bacæimpa.

Ante äñongä adoyedë Itota näno äniñedë incæ awënë ingä nê cæcä do waa bagacäimpa.

Pegodo nänöogængä badä ingante Itota cæcä waa bacä

(Mäadoco 1.29-31; Odoca 4.38-39)

¹⁴ Ayæ Itota mäniñömö pöningue Pegodo oncönë pö guiite ayongä Pegodo nänöogængä wäänä daicawo gawænte möimoga öñongä acantapa. ¹⁵ Adinque tömengä önompo pædæ wææmpote bæi ongongä ate onquiyængä wæætë gancæ badinque ængæ gantid- inque Itota beyæ pönö cæcantapa.

Nantate wæwënäni inänite Itota cæcä waa badänipa

(Mäadoco 1.32-34; Odoca 4.40-41)

¹⁶ Mäniönæ gäwadecæ ba ininque wënæ tönö quëwënäni tæiyænäni inänite ænte pönäni adinque adod- eque äninque Itota wënæ inte wido cæcantapa. Ayæ quiemë quiemë nantate wæwënäni inänite, Waa baedäni, angä waa badänitapa. ¹⁷ Itota mänömaï cæcä ininque Wængonguï beyæ nê apæncæ Itaiya wodi do iïmaï ante näno angainö bai iinque batimpa. “Mönö nantate wæwëmämo ö æninque mönö daicawoidi teëmente gote mäo wido cæte bai cædinque tömengä teëmente wængä beyænque quëwëmö imoppa,” ante Itaiya näno angainö bai Itota cægacäimpa.

Itota miñæ nê goinëna

(Odoca 9.57-62)

¹⁸ Itota iñömö, Tæiyænäni godämæ gongænäni awædö, ante pönëninque tömengä miñæ nê godäni inänite, Gäwapæ æmæ wedëca mantamini taoboedäni.

¹⁹ Äninqe ayæ ongöñongante

wacä tömënäni näni wææ yewæmongainö ante nê adingä inte nê odömongä inongä inte Itota weca pöningue,

—Awënë nê Odömömi ëñëmi. Bitö ædömë goyömite botö bitö miñæ pö gocæboimpa.

²⁰ Angä ëñëninque Itota wæætë edæ,

—Babæ guintaidi iñömö on- tatodë monguï ëadäni inänipa. Ayamöidi ongonta ëadäni inänipa. Botö Waobo ëñagaimo guiquënë monguï ömaabo imo apa pöncæ ämii, ante Itota wææ apænegacäimpa.

²¹ Ayæ wacä tömengä ëmiñængä incæ tömengä ingante,

—Awënë ëñëmi. Botö täno gote botö wæmpo wængä ate daga wente ate pömoë.

²² Äñongante Itota wæætë,

—Iñæmpa nê wæwocadäni incæ tömënäni guidënäni wænäni ate ee abi daga wencædänimpa. Bitö wæætë botö miñæ ee pöe, angacäimpa.

Itota angä ëñente woboyæ æpæncæ gongæmpa

(Mäadoco 4.35-41; Odoca 8.22-25)

²³ Mänii tao gocæte ante wipodë guiiyongä tömengä miñæ nê godäni godongämæ guidinque tömengä tönö tao godänitapa. ²⁴ Tao wogaa goyönäni woboyæ iñontobæ nanguï pöni pæmæninque æpæ mængonta mængonta pöningue gao gao goy- onte wipo ñänæ ñänæ æi guiden- tapa. Itota iñömö mö ñongantapa. ²⁵ Mö ñongä adinque tömengä tönö godäni iñömö tömengä weca gote, Ömæmoncæcäimpa, ante tao cædinque,

—Awënë, bete wæncæ cæmoppa cæbii.

²⁶ Ante äñönäni,

—Mini pönëegade, quimæ guñëwëminii.

Äninqe tömengä ængæ gan- tidinque, Woboyæ pæmænämäi imäwe. Gäwapæ incæ cædämäi

næ gongæmäwe, angä eñente woboyæ pæmäenämaï iñö gäwapæ incæ næ gongæninque ñancæ ñancæ gongæmänimpa. ²⁷ Äñongä tömënäni ancai guiñëninque nämäneque tededinque,

—Æcämë inte angä eñente woboyæ incæ æpæ incæ gongæmpa, ante guiñente wægädänimpa.

Guedatabæ iñömö wënæ inte në ënempoda

(*Mäadoco 5.1-20; Odoca 8.26-39*)

²⁸ Mänii æmämäa tao ti wæænte Guedatabæ pöñongä wënæ inte quëwëna iñömö wao wodido quëwente pöninque Itota ingante mämö bee ténatapa. Tömëna iñömö, Waodäni taadö godämaï incädänimpa, ante wææ cæcæte ante në piinte cædöna inte edæ, ²⁹ pö bee téninque ogæ tededatapa.

—Bitö Wængongui Wëmi inömi incæ quimæ mönatö weca pöwë. Ìnque bayedë möna pante wæquënëntö ante pönëninque bitö ñöwo do pancæte ante pömitawo, ante wædatapa.

³⁰ Ante äñönte odæ wængänäidi nanguï inäni a ongonde cænäni adinque, ³¹ wënæidi guiquënë Itota ingante äninque,

—Bitö cöwë wido cæcæte ante pönëmi ñinque edæ odæ wængänäidi baönë ämi gobaïmönipa.

³² Ante ancaa tedete äna eñëninque Itota,

—Gobäwedäni, angä.

Eñëninque tömënäni tao godinque odæ wængänäidi baönë guiyönäni odæncato wæætë ontadäa wæænömömö iñömö gäwapæno pogodo wæi guite becadote capo wængädänimpa.

³³ Becadote wænäni adinque odæ wængänäidi në aadinäni guiquënë pogodo wodii winonte tömënäni quëwëñömö mäo, Itota mänömaï cæcä wæmönipa, ante tededänitapa. Ayæ, Wënæidi tönö në quëwënina inate Itota mänömaï

cæcampa, ante wæmönipa, ante apænedäni. ³⁴ Eñëninque tömänäni Itota ingante bee tencæte ante tömënäni nani quëwëñömö tate pönänitapa. Tömengä ingante adinque, Mönitö ömæ iñömö quëwënämaï gobäwe, ante nanguï angädänimpa.

9

Në cömäingä ingante Itota angä dao dao gocampa

(*Mäadoco 2.1-12; Odoca 5.17-26*)

¹ Mäninö ante änäni eñëninque Itota wadæ godinque wipodë go guidinque imæmäa tate tömengä quëwëñömö pongacäimpa. ² Pongä adinque wädäni në cömäingä möimpataa öñöñongante edæ æmataæ æmataæ bæi ongöninque tömengä ingante næænte pönänitapa. Næænte pönäni adinque, Në næænte pöninäni tönö në cömäingä wede pönente pönänipa, ante adinque Itota iñömö në cömäingä ingante,

—Botö wëmi eñëmi. Wënæ wënæ bitö cædimämo ante ñöwo ñimpo cætimpa.

³ Ante apænecä eñëninque edæ në wææ odömönäni guiquënë pancädäniya nämäneque pönente tededinque, “Ìngä iñömö Wængongui ingampa diyæ mänömaï cæquingää. Edæ babæ ancædö.” ⁴ Ante pönëñönäni Itota tömënäni nani pönëwëntö ante önöwëninque do eñëninque edæ,

—Minitö mämöno quimæ wiwa ante pönëwëminii. ⁵ “Në cömäingä nänö wënæ wënæ cædimämo ante do ñimpo cætimpa,” ante botö Wængongui bai ämo eñëninque minitö guiquënë, Wængongui ingampa diyæ mänömaï cæquingää, ante pönëminipa. Ayæ wæætë, “Ængæ gantidinque dao dao gocæcäimpa,” ante botö Wængongui bai cæbo adinque minitö edæ, Wængongui ingampa diyæ mänömaï cæquingää, ante adobai

pönēmīni īmaīmīnīpa, ante awædō. Iñæmpa mānōmāinō ante pönēmīni īnīnque mīnitō edæ æbānō cæquēnēmo īmo āmīnī. ⁶ Incæte waodāni nāni wēnæ wēnæ cædimāmo ante botō Waobo ēñagaimo inte inguipoga quēwēnīnque nē āmo inte ñimpo cæbo quēwēnānīpa, ante mīnitō edæ ēñencāmīnīmpa, ante botō īmaī cæbopa.

Ānīnque edæ nē cōmāingā ingante edæ,

—Ængæ gantīdīnque bitō mōimpata topo cædīnque ænte tōmēmī oncōnē næænte goe.

⁷ Angā ēñēnīnque cōmāingā īningā incæ edæ ængæ gantīdīnque tōmengā oncōnē wadæ gocantapa. ⁸ Dao dao gocā ate wædīnque godongāmæ ongōnāni īñōmō, Æbānō cæcāi, ante ēñēnāmaī inte guīñente wædīnque, Wængonguī pōnō cæcā beyænque waocā ñōwo nē angā badīnque mānōmaī cæcā amōnīpa, ante pōnēnīnque, Wængonguī bitō ñāo baī ēmōmi inte tæī piñænte cæbi amōnīpa, ante watapæ apænegadānīmpa.

Mäateo ingante Itota angā tee empote gocampa

(Mäadoco 2.13-17; Odoca 5.27-32)

⁹ Itota edæ mānīnō godōmenque gocæ cæte ayongā adocanque Mäateo īñōmō, Odōmāno awēnē quī bacæīmpa, ante godonte æīnta nāni æīncōnē ongonte cæcā adīnque Itota guīimō adīnque Mäateo ingante angantapa.

—Botō miñæ pōe, angā.

Ēñēnīnque Mäateo edæ do ængæ gantīdīnque Itota miñæ tee empote wadæ gocantapa.

¹⁰ Ayæ ate Itota tōmengā miñæ nē godāni tōnō Mäateo oncōnē go guīite cængōñōnāni odōmāno awēnē beyæ nē æwēnāni tōnō nē ēñēnāmaī cædāni tōnō nanguī īnāni ponte godongāmæ cænānitapa.

¹¹ Adīnque Paditeoidi guīquēnē

tōmengā miñæ nē godāni īnānite ānīnque,

—Mīnitō Awēnē nē Odōmongā īñōmō odōmāno awēnē beyæ nē æwēnāni tōnō nē ēñēnāmaī cædāni tōnō quīmæ godongāmæ cæwengāā.

¹² Ānāni ēñēnīnque Itota,

—Nē waa ingā guīquēnē, Cæbi waa baboe, ānāmaī ingampa. Nē wēnæ wēnæ inte wæcā guīquēnē dotodo ingante, Cæbi waa baboe, ante do aa pecampa.

¹³ Pancadāniya, Nāmā incæ nō entawēmo īmopa, ante nē ānāni īnānite adīnque botō nē dotodo baī adobaī īnōmo inte tōmēnāni īnānite aa pedāmaī incæboīmpa. Wadāni guīquēnē, Nāmā wēnæ wēnæ cæbo īmopa, ante nē ānāni guīquēnē, Wængonguī gāmænō poncædānīmpa, ante botō tōmēnāni īnānite aa pecæ pōnōmoīmpa. “Baō, Wængonguī quī baquīmpa, ante nē iya tānāni īnānite wīī ainēwædō, wæætē godō waadete waa cædāni īnānite ainēmo īmopa,” ante Wængonguī angā apa quēwēnāni. Ñōwo edæ godīnque Wængonguī nānō ānō æbānō ante angā ēñente pōmæwedāni, ante Itota apænegacāīmpa.

Ee ate cænāmaī ingæīmpa, ante nē ānāni

(Mäadoco 2.18-22; Odoca 5.33-39)

¹⁴ Māniñedē Wāō miñæ nē godāni pōnīnque Itota ingante ānīnque,

—Paditeoidi tōnō Wāō miñæ mōni gocabo tōnō mōnītonque Wængonguī beyæ ante ee ate wīī cæmōnīpa. Bitō miñæ nē godāni guīquēnē quīnante Wængonguī beyæ ante cædāmaī inte edæ do cænānīi.

¹⁵ Ānāni ēñēnīnque Itota wæætē,

—Onguīñængā nē monguīngā nānō wente ænte nē pōnāni baī īnōnāni inte botō miñæ nē godāni īñōmō ædō cæte wæwente baī cænāmaī inguīnānīi. Wæætē ayæ ate guīquēnē, Monguīngā, nāni nē

änongä bai iñömote wadäni ponte botö imote ö ænte gocædänimpa. Mänömaï cædäni ate botö miñæ nê godäni iñömö mäniñedê ate wæætê cænämaï inte wæcædänimpa, ante apænedinque Itota godömenque iïmaï ante apænegacäimpa.

16 “Waocä dicæ müincoo æninque pedæncooğa pönö tadömonguingä. Mänömaï cæcä iñinque edæ müincoo incæ dobæ gäni tamonte guipite ate godömenque wänä tente baquënë. Minitö, Awente bai cænämaï inte waa quëwengæimpa, ante mini änewënö guiquënë pedæncoo bai inte ëwenguincoo bai ënepa. Codito nempo watapæ quëwengæimpa, ante botö apænedö guiquënë müincoo bai inte quëwenguine ënepa. Iñinque ëwenguine tönö quëwenguine edæ ædö cæte adoyömö ëñente cæquii. 17 Ayæ adobai yowepæ biñömæ nani ämæ müimæ æninque waodäni ædö cæte picæ æmontaicadedê godö pe ñiñænguinanii. Edæ picæ æmontaicadedê pe ñiñænäni iñinque yedæ æninque ætæwo goquino anguënë. Wæætê edæ æmontai müincadedê pe ñiñænte ate yedæ æninque tæi æbænämaï ee ongöñö edæ müimæ tönö æmontaicade adobai ee ongongæimpa, apa quëwëminii,” ante Itota apænegacäimpa.

Gaido wëñængä beyæ cæcæ goyongante

onquiyængä Itota weocoo gam-pocampa

(Mäadoco 5.21-43; Odoca 8.40-56)

18 Tömënanäni inänite tæcæ apæneyongä wacä tömënanäni odömöincö awënë inongä inte Itota weca ponte ædæ wææninque apænecantapa.

—Botö wëñængä baquécä iñömö edæ dobæ wæncæ cæcampa cæbii. Bitö ponte tömengä ingante gam-pobi ate quëwencæcäimpa.

19 Angä ëñëninque Itota iñömö ængæ gantidinqe tömengä tönö goyöna tömengä miñæ nê godäni godongämæ godänitapa. 20 Idömæ goyönäni edæ wacä onquiyængä wantæpiyæ dote wadepo cöwë wepæ wantæ bidämaï wææ wæwëningä iñömö ñöwo Itota önöñabæ inö pöninque tömengä weocoo yæwedecooque gam-pocantapa. 21 “Tömengä weocooque gampote waa bawënemote,” ante onquiyængä nämä pönëninque gam-pocantapa. 22 Gam-pocä ate Itota dadi ëmæmonte adinque,

—Onquiyæmi, wæwënämaï ie. Bitö wede pönënö beyæ edæ wantæ bawënemipa.

Ante äñongä do edæ wantæ bawënegacäimpa.

23 Itota mäniñ godinque awënë oncönê go guiite ayongä nê ööña bai öönäni tönö nanguï inäni cægonte Yæ yæ wädäni inänite adinque, 24 tömënanäni inänite,

—Gä goedäni, äninque, Iñæmpa iñömö wëñængä wodi wii æmæwo wængampa. Önonque edæ mö ñongampa.

Angä ëñëninque tömënanäni, Angantedö amini, ante tömengä ingante badete todänitapa. 25 Ayæ mäniñ angä taodäni adinque Itota pö guiidinqe wëñængä baquécä wodi ingante pædæ wææmpo bæi ongonte töö æmængä ate wëñængä ængæ ganticantapa. 26 Mänömaï cæcä adinque nê adäni iñömö gode ä gode ä cædäni ate mäniñömö quëwënanäni tömänäni ëñengadänimpa.

Babetamöna inate Itota gam-pomongä waa adapa

27 Itota wadæ gote godömenque goyongä habetamöna tee empo ponte aa pedinque,

—Awënë Dabii pæimi inömi inte mönatö imönote pönö waadete waa cæbi æmönæ, ante ancaa aa pedatapa.

28 Aa peyöna tömengä edæ oncönë go guiiä adinque adoyömö pö guiidatapa. Guiida adinque Itota tömëna inate,

—Mina äno ante nö waa cæquimo, ante pönëmïna.

Äñongante,

—Ao. Awënë, bitö äno bai cæcæbiimpa, ante pönëmönapa.

29 Apæneda ëñëninque Itota pædæ gopo gampomöninque,

—Në pönëmïna inïmïna inte mïna pönenganca do waa bacæmïnaimpa.

30 Ante äñongä edæ tömëna awinca wi æmonte bai adatapa. Itota iñömö edæ,

—Botö cædinö ante apænedämaï inguënë quëwëmïnaa. Edæ pæ wëneyömïna ëñënämaï incædänimpa, ante nanguï angantapa.

31 Ìninqe wadæ godinque Itota nänö äninö ante wii ëñente cædinque tömëna, Itota mänömaï cæcä waa bamontamönapa, ante tömämæ mao apæneda ëñengadänimpa.

Wënæ inte wido cæyongä babetadecä iningä tedecampa

32 Wadæ goyöna edæ wënæ tönö cæcä inte waba betadecä inongä ingante Itota wæcä ante pönäni.

33 Adinque wënæ ingante Itota wido cæyongä babetadecä iningä iñömö edæ do tedecä adinque tömänäni ancai guïñëninque,

—Itota nänö cædö bai mönö idægocabo adocanque incæ dicæ cæcä atamongaa, ante wædänitapa.

34 Paditeoidi guiquënë,

—Wënæidi awënë tönö cædingä inte tömengä wido cæcä apa änewënanii, ante piingadänimpa.

Itota waodäni inänite waadete waa acampa

35 Itota iñömö nanguï näni quëwëñömö ayæ wædænqem näni quëwëñömö wayömö wayömö godinque Wængonguï angä näni ëñente yewæmongainta ate odömöincönë

go guii go guii cædinque odömongä adänitapa. Ayæ, Mönö Awënë Odeye inguipoga oo ponguinö anguënë, ante nänö waa pöni äninö ante apæneccä ëñënanitapa. Ayæ quiëmë daicawo cæpämo adinque quiëmë wænccæ cæte wæwënö adinque tömengä godö cæcä waa badänitapa. ³⁶ Cæningancoo bai waodäni incæ bacoo inäni iñönäni në aadingä dæ angä bai inänipa, ante acantapa. Mänömaï inäni inte babæidi wiñaate wædinäni bai ængæ gantidämaï inäni bai waodäni incæ wæwëñönäni Itota tömënanäni tönö godongämæ wæwente bai pönengantapa. ³⁷ Ayæ tömengä miñæ në godäni inänite apænedinque,

Tömëmoncoo bacoo bai inäni iñönänite tä pete inäni bai në gode änanäni iñömö mënäniya pöni inänipa cæmïni. ³⁸ Tömëmoncodë gæqui angä Awënë iñongante mïnitö tömengä ingante apænedinque, Tömëmoncodë në gæquinäni da godömi gote gæte bai äñete poncædänimpa, ante Wængonguï ingante apæneedäni, ante Itota apænegacäimpa.

10

Itota angä ate dote ganca inäni në gode änanäni badänipa

(Mäadoco 3.13-19; Odoca 6.12-16)

¹ Ayæ ate tömengä miñæ në godäni önompo tipæmpoga go mënäniya mänimpodäni iñönänite Itota äñecä pönäni ate tömengä, Botö pönö cæbo ate mïnitö në ämïni badinque wënæidi në wentamö ewocadäni inänite wido cæcæmïnimpa, angantapa. Ayæ, Quiëmë daicawo gawænäni incæ quiëmë beyæ wænccæ cæte wæwënäni incæ mïnitö eyepæ inte godö cæmïni ate në wæwëninäni waa bacædänimpa, ante pönö cægacäimpa.

² Itota nänö në da godöninäni önompo tipæmpoga go mënäniya

mānimpodāni inānīpa, ante ad-
 ingue, Dote, ante nāni gocabo
 inānīpa, ante tededānīpa. Tōmēnāni
 īlmaī ēmōnāni inānīpa. Tānoda
 Timōnō Pegodo mōnō ānongā tōnō
 Æntade nāna caya ināpa. Ayæ
 Tebedeo wēna Tantiago tōnō Wāo
 nāna caya ināpa. ³ Pedipe tōnō
 Batodōmēē mēnaa ināpa. Odōmāno
 awēnē beyæ nē æwēningā Māateo
 tōnō Tōmato mēnaa ināpa. Adepeo
 wengā Tantiago tōnō Tadeo ināpa.
⁴ Wacā, Mōnō omæ ingæimpa,
 ante nē nanguī cædingā incæ
 wacā Timōnō ingampa. Ayæ Itota
 ingante odōmonte nē godonguingā
 Codaa Icadiote mōnō ānongā
 ingacāimpa. Mānimpodāni Itota
 miñæ nāni, Dote, ante gocabo
 inānīpa.

*Wængonguī Awēnē ingantedō
 ante apæneedāni, ante Itota angā
 godānīpa*

(Māadoco 6.7-13; Odoco 9.1-6)

⁵ Inīnque Itota miñæ nāni, Dote,
 ante gocabo iñōnānite tōmengā,
 “Mīnitō idægoidi ināmaī ināni taadō
 godāmaī inte edæ Tāmadiaidi nāni
 quēwēñōmō go guīdāmaī iedāni,
 ante da godongantapa. ⁶ Edæ
 cæningāidi obegaidi gueogæ gote
 bai inōnāni inte mōnō idægocabo
 taadō oda cædinque tōmēnāni nāni
 wē womonte wænguīnō godānīpa,
 ante adinque mīnitō tōmēnāni
 weca gote cæedāni. ⁷ Godinque
 mīnitō, Öönædē Awēnē Odeye oo
 poncæcāimpa cæminii, ante māo
 apænemīni ēñencædānīpa. ⁸ Ayæ
 quiēmē beyæ nantate wæwēnāni
 adinque godō cæmīni ate waa
 bacædānīpa. Do wænīnāni
 inānite godō cæmīni ate ñāni
 omæmoncædānīpa. Baate ināni
 inānite godō wadæ caamīni waitai
 baacædānīpa. Wēnæidi inte godō
 wido cæedāni. Botō önonque ānāmaī
 inte pōnō cæbo ænīmīni inte mīnitō
 botō cæbo bai adobaī cædinque
 wadāni inānite ānāmaī inte önonque

godō cæmīni æncædānīpa,” ante
 Itota angantapa.

⁹ Ayæ, “Mīnitō gocæ cædinque,
 Godonte æinta, ante tīguitamō
 incæ oodo incæ padata incæ
 edæ wente æincadedē da wente
 ænāmaī iedāni. ¹⁰ Edæ wadāni
 beyænque nē cæcā iñōmō tōmengā
 eyepæ ænte quēwencæcāimpa
 cæminii. Māincoo da wenguincade
 ænāmaī inte goedāni, Weecoo
 mīni ēñacoque ēñate awæncata
 mīni ēwataque ēwate ongonto mīni
 nææntoque næænte goedāni,”
 angantapa.

¹¹ Ayæ apænedinque Itota
 tōmengā miñæ nē godāni inānite
 angantapa. “Nanguī pōni nāni
 quēwēñōmō incæ wædænque ināni
 nāni quēwēñōmō incæ mīnitō
 māniñōmō go guīdinque waocā
 nē nō cæcā ingante ante diqui
 minte adinque māningā oncōnē go
 guīite owodinque wayōmō mīni
 go quēwenganca mānincōnenque
 quēwēedāni. ¹² Mānincōnē

go guīdinque, Iñānāni, waa
 quēwēedāni, æedāni. ¹³ Ayæ
 ānīnque, Mīnitō weca æbānō pō
 guīite quēwenguīmōnii, āñōmīni
 Ao ānāni ate mīnitō tōmēnāni
 weca go guīite gānē pōnēninque ee
 quēwēedāni. Wæætē nō cædāmaī
 ināni adinque mīnitō edæ ee
 quēwēnāmaī edæ wadæ gomīni
 wæcædānīpa. ¹⁴ Edæ, Pōedāni,
 ānāmaī ināni adinque ayæ mīnitō
 apænemīni ēñēnāmaī ināni inīnque
 mīnitō wæætē tōmēnāni oncodo
 tao godinque, Mīnitō quēwēñōmō
 nāwate awædō, ante odōmoncæte
 ante cædinque önōwa wadæ wadæ
 cæwate wadæ goedāni. ¹⁵ Edæ
 nāwangā āmopa. Botō apænte
 anguiōnæ iñonte Todōmā iñōmō
 quēwengāināni tōnō Gōmoda iñōmō
 quēwengāināni tōnō nanguī pante
 wæwēñōnāni mīnitō imīnite nē Baa
 ānāni guiquēnē godōmenque pante
 edæ wæwencædānīpa,” ante
 Itota tōmēnāni inānite da godongā
 godānitapa.

Togænte pancædänimpa, ante

¹⁶ Ayæ äninque Itota, “Cöwä aedäni, angantapa. Minitö iñömö nê cæningäidi bai iñöminite botö iñömö mëñe bai inäni weca da godömo godinque minitö tæntæ nämä wææ cæcæte ante nänö eñente cæbai adobai eñente cæedäni. Wæætê edæ equemö nänö ee cæbai minitö adobai piinämai inte ee cæte quëwëedäni.

¹⁷ Ayæ edæ minitö iminite bæi ongöningue waodäni tömënäni nê apænte änäni weca mao pædæ godönäni æncædänimpa. Ayæ godömenque tömënäni odömöincönê mao ænte godinque minitö iminite tæi tæi pancædänimpa cæminii. Ininque minitö edæ, Æbänö cæquinäni, ante do eñëmini inte edæ nämä wææ aaedäni.

¹⁸ Ayæ, Awënëidi tönö nê eñënämai inäni adobai eñencædänimpa, ante cædinque botö ämo eñëninque minitö iminite mao pancabaa awënëidi gobedönadodoidi weca ayæ tömämæ awënëidi odeyeyidi weca gönönäni gongæninque minitö botö beyæ apænecæminimpa.

¹⁹ Mäniñedê tömënäni nani ænte mao gönöñedê, Quinö bai apænequimoo, ante guiñënete wædämai iedäni. Mäniñedê edæ quinö bai apænequii, ante do eñencæminimpa.

²⁰ Iñæmpa wii nämä pönëninque apænequimini wæætê mönö Wæmpo Önöwoca incæ apænecä eñëninque apænequimini wadäni godömenque wënæ wënæ ante püncædänimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

²¹ Ayæ godömenque apænedinque Itota, “Mäniñedê edæ nana caya iñöñate adocanque näëmæ piinique, Wænoncæ, äninque tömengä tönñacä ingante da godongä gocæcäimpa. Nana wencaya iñöñate mæmpocä iñömö näëmæ piinique, Wænoncæ, äninque tömengä wengä ingante da godongä gocæcäimpa. Ayæ wëñænäni incæ wæmpoda inate näëmæ piinique mao apænedäni

eñëninque wadäni tömënäni wæmpoda inate mämö wænönäni wæncædäimpa. ²² Ayæ, Coditoidi iminipææ, ante tömänäni botö emöwo beyænque minitö iminite nangui piincedänimpa. Piinäni wæwëmini incæ æcänö iimæca iinque baganca wæntædämai inte botö emöwo beyæ piinte badämai ingää tömengä ingante botö æmo beyænque quëwencæcäimpa. ²³ Mäniñedê ate waodäni togænte pancæte ante mini quëwëñömö pönäni ate wædinque minitö iñömö wayömö wadäni nani quëwëñömö wodii winöedäni, ämopa. Edæ näwangä ämopa. Edæ mönö Idægobæ wayömö wayömö wodii winöningue pancayömonga goyömini botö Waobo eñagaïmo inte edæ do poncæboimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

²⁴ Ayæ, “Nê odömongä ingante piinte cæyönäni tömengä miñæ nê gocä ingante edæ ædö cæte piinte cædämai inguinäni. ²⁵ Awënê nê odömongä wæwente quëwëñongä tömengä miñæ nê gocä guiquënë ædö cæte wæwënämai quëwengingää. Edæ nê cæcä tömengä awënë bai bacä iinque idæwaa edæ imaimpa. Botö oncö êacä bai nê Awënë imo iñömote wadäni, Wënæ awënë Beedeboobi imidö anguënë, ante piinäni incæ minitö botö tönö mini quëwencabo iñöminite wadäni godömenque wënæ wënæ ante püncædänimpa,” ante Itota apænecä eñengadänimpa.

Guiñënämai iedäni, ante (Odoca 12.2-7)

²⁶ Ayæ apænedinque, “Incæte tömënäni inänite guiñënämai iedäni. Iñæmpa, Adämai incædänimpa, ante quiëmê wë womonte i incæ iincayæ ate tömäa wi ænete bayonte edonque pöni bacæimpa. Ayæ quiëmê awëmö cætei incæ iincayæ ate edonque pöni acædänimpa.

27 Botō wēmō iñōmō mīnitō imīnite apænebo eñente ate mīnitō botō apænedō ante ñāō apāiyōmō apænecæminimpa. Ayæ godō wæntæ botō äninō eñente ate mīnitō æibæ oncōmanca æidīnque ogæ tedete apænemīni eñencædānimpa. ²⁸ Ayæ nē baonque wænōnāni inte önōwoca wænōnāmai ināni inānite adīnque mīnitō tōmēnāni inānite guīñēnāmai iedāni. Wæætē edæ baō tōnō önōwoca tadōmengadænguipo nē omæe ewēnongā ingante guiquēnē mīnitō tōmengā ingante guīñente wæedāni.”

²⁹ Änīnque, Itota godōmenque apænecantapa. “Waacā ayamōidi önōmpo æmæmpoque mānimpodāni beyæ tiguitamō adotamonque ante pædæ godongā amīnitawo. Incæte mīnitō Mæmpo änāmai iñonte ayamō adocanque incæ yæipodē wæænāmai ingampa. ³⁰ Mōnō ocaguī incæ æpoguīnō encamōō, ante Mæmpo Wængonguī do eñēnīnque mōnō imonte aacampa. ³¹ Edæ, Ayamōidi bacoo pōni inīnque önōnque inānipa, ante nē äningā inte mōnō Mæmpo iñōmō mīnitō imīnite wæætē waa acā apa guīñewēmīni,” ante Itota apænecæcāimpa.

Waadāni eñēñōnāni mōnō Itota ingante Ao angcæimpa, ante (Odoca 12.8-9)

³² Godōmenque apænedīnque Itota, “Æcānō waodāni eñēñōnāni botō imote Ao änīnque, Bitō botō Awēnē inōmi imipa, ante äna tōmengā öönædē æiyongante botō tōmengā ingante wæætē edæ Ao änīnque, Bitō iñōmō botō mīñæ nē gogaīmi inōmi imipa, ante botō Mæmpo eñēñongā ancæboimpa. ³³ Wæætē waodāni eñēñōnāni botō imote nē Baa angaingā ingante guiquēnē botō Mæmpo öönædē nē quēwengā eñēñongā botō tōmengā ingante adobai

edæ Baa ancæboimpa,” ante Itota apænecæcāimpa.

Botō beyænque guēa pūincædānimpa, angampa

(Odoca 12.51-53, 14.26-27)

³⁴ Ayæ apænedīnque Itota, “Inguipoga quēwēnāni piyænē cæte wæætēdō wæætē cædāmai inte quēwencædānimpa, ante cæcæte ante Itota imæca pongaingā ingampa, ante mīnitō pōnēmīnitawo. Iñæmpa yaēmē næænte bai pōmo imopa. ³⁵ Botō apænedō beyæ onguīñæna nāna wæmpocaya incæ nāēmæ pūincædāimpa, ante pōmo imopa. Onquiyæna adobai nāna badancaya incæ nāēmæ piincædāimpa. Nāna wæntecaya incæ nāēmæ waadedāmai inte pūincædāimpa, ante pōmopa. Mānōmai cæbo imopa, ante pōnēmīniyaa. ³⁶ Inīnque, botō änō beyæ nāni owocabo incæ nāēmæ waadedāmai pūincædānimpa,” ante apænecæcāimpa.

³⁷ Ayæ apænedīnque Itota iīmai apænecantapa. “Edæ æcānō mæmpo tōnō wäänā inate ædæmō waadedīnque botō imote wæætē pōnōmenque waadedā iñōmō tōmengā iñōmō botō nē emīñængā ædō cæte baquingāā. Adobai wēñængā ingante ædæmō waadedīnque botō imote pōnōmenque nē waadedcā iñōmō tōmengā wæætē botō nē emīñængā ædō cæte baquingāā. ³⁸ Ayæ æcānō botō mīñæ pōinēna tōmengā iñōmō edæ, Awæ botō wænguīwæ, ante næænte ponte bai cædīnque, Wænōnāni wæmo incæte Itota mīñæ cōwē gocæboimpa, ante poncæcāimpa. Wæætē æcānō mānōmai cædāmai ina guiquēnē tōmengā ædō cæte botō nē emīñængā inguingāā. ³⁹ Æcānō nāmanque pōnente, Imæcaque waa quēwenguīmo, ante änaa tōmengā iñōmō quēwēnāmai incæcāimpa. Wæætē edæ, Wæmo incæ wæwēmo

incæ botō öönæde Awënë angä eñente cöwë cæcæboimpa, ante æcänö äna guiquënë tömengä iñömö edæ cöwë quëwencæcäimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

Në pönengä nänö waa cædinö beyæ eyepæ æncæcäimpa (Mäadoco 9.41)

⁴⁰ Ayæ apænedinque, “Minitö iminite Ao äninque waocä botō imote do edæ Ao äningä ingampa. Ayæ botō imote Ao äninque botō imote në da pönongaingä ingante do edæ Ao äningä ingampa. ⁴¹ Wængongui beyæ në apæneca ingante bitō, Wængongui beyæ në apænebi inte pöe, ämi ininque Wængongui beyæ në apæneca nänö paga ænganca bitō adopo æncæbiimpa. Ayæ në nō cæcä ingante, Bitō në nō cæbi inte pöe, ämi ininque në nō cæcä nänö paga ænganca bitō adopo æncæbiimpa. ⁴² Näwangä ämopa. Bitō Itota miñæ në gobi inte æpæ becæbiimpa, ante bitō guiyangä ingante pædæ godömi ængä ininque bitō godöni beyæ eyepæ æncæbiimpa,” ante apænedinque Itota tömënäni inänite da godongä gogadänimpa.

11

Wäö tömengä miñæ në goda inate da pönongä pönapa (Odoca 7.18-35)

¹ Ayæ tömengä miñæ nani, Dote, ante gocabo inänite iinque apænedinque Itota wadæ godinque tömënäni nani quëwëñömö odömoncæte ante ayæ, Eñencædänimpa, ante apæneceæte ante wayömö wayömö gocantapa.

² Mäniñedë edæ Wäö iñömö tee mönete ongöñongante wadäni tömengä weca pöninque, Mönö Codito iimaï cæcampa, ante ted-edäni eñente wædinque Wäö wæætë tömengä miñæ goda inate Itota weca da godongä godatapa.

³ Ininque Wäö beyæ ancæte ante

pöninque tömëna iimaïnö ante Itota ingante apænedatapa.

—Bitō iñömö dodäni nani, Në Ponguingä, ante në angaimi adobi imitawo. Wæætë tömënäni nani në angaimi inämaï imi ininque bitō wæætë, Wacä ponguingä, ante wänö cödäni, ämitawoo. Æbänö mönitö cæquimönii, ante eñencæte ante wæmönipa.

⁴ Ante äñönte Itota wæætë, “Minatö ponte eñëñöminä botō æbänö apænebo eñëminatawo, ante ayæ, Botō æbänö cæbo aminatawo, ante minatö wæætë Wäö weca gote mäo apænemina eñengæda.

⁵ Botō godō cæbo ate habetamö ininäni incæ waa bamonte adäni aminapa. Cömante ininäni incæ waa bate dao godäni aminapa. Baate ininäni incæ æmontai waëmontai baadäni aminapa. Babetamonca inäni iñönänite botō godō cæmömo ate önömonca waa bamoncate eñënanäni aminapa. Do æmæwo wænte öñönäni iñönänite botō godō cæbo ate nani ömæmönäni aminapa. Ömaadäni inte wæyönänite botō Wængongui waa pöni nänö pönö cægäinö ante apænebo eñente todäni aminapa.

⁶ Ayæ, Botō beyæ waocä wii piinte wadæ gocä iñömö tömengä watapæ nänö quëwenguingue edæ oda cædämaï incæcäimpa, ante apænebo eñëninque minatö Wäö ingante mäo adodö ante apænemina eñengæda,” ante Itota angantapa.

⁷ Angä eñëninque Wäö beyæ në äniina wadæ goyöna edæ Itota wæætë tömänäni inänite, Wäö æbänö ingäa, ante apænecantapa. “Minitö guiquënë quinä acæte ante önömæca gominitapa. Cæwipa woboyæ pæmænte ate æmænö ædæ æmænö ædæ gobaingä ingante minitö dicæ acæ gominitawogaa. ⁸ Ininque

edæ quingänö ingante acæte ante gominitapa. Waocä weocoo waëmoncoo mongæñongä ingante minitö dicæ acæ gominitawogaa.

Īñæmpa waëmoncoo mongængä ĩñömö awënë oncönë quëwengä apa quëwënanii. ⁹ Īninqe edæ quinante gominitawo. Minitö mīni nē go acæ cædongä ĩñömö edæ Wængongui beyæ nē apænecä ingantawo. Nāwangä impa. Wængongui beyæ nē apænecä Wäö ingampa. Incæte tömengä wīi Wængongui beyæ nē apænegaïnāni bai ĩnongä inte godömenque nangui cæcä ingampa, ante apænebo ëñëmaïminipa. ¹⁰ Wængongui ĩmaï angampa, ante yewæmongatimpa.

‘Botö beyæ nē apænecä ingante da pönömo pöninge tömengä taadö täno beyænte bai cæcæcäimpa.

Tömengä bitö Codito ĩmi beyæ ante taadö waa pīnonte bai waa cæcæcäimpa.’

Mänömainö ante dodäni adocä Wäö ingantedö ante pönëninque yewæmongadänimpa. ¹¹ Nöwo ĩñömö ämo ëñëedäni. Īmæca mīni ëñagaincabo ĩñömīnite æpænë mönö nē guidönongä Wäö adocanque ñænængä ĩñongante wacä tömengä bai edæ dæ angampa. Incæte öönæde Awënë Odeye nempo quëwënanii ĩñönāni adocanque guiyangä pōni ingä incæte Wäö pönömenque wædangä ingampa,” ante Itota apænecantapa. ¹² Ayæ ĩmaï ante godömenque apænecantapa. “Wäö täno nänö apænedöñedë ayæ godömenque ñowo ganca tæi pīñænāni pogodo pöninge, Öönæde Awënë Odeye nempo mönö wäänë guicæimpa, ante tee tate guite bai cædinque, Mönö Awënë incæcäimpa, ante edæ ö ænte bai cædänipa. ¹³ Edæ Wængongui beyæ nē apænegaïnāni tönö, ĩmaï cædäni, ante nē wææ angaingä tönö tömënāni tömānāni edæ, Awënë poncæcäimpa, ante cōwë Wäö nänö ponganca apænegadänimpa. ¹⁴ Īninqe, Ediya wodi ayæ poncæcäimpa,

ante nāni nē änongä Wäö ĩñömö adocä ingampa, ante pönëmīniyaa. ¹⁵ Eamonca ongonte ëñëedäni,” angantapa.

¹⁶ Godömenque apænedinque Itota ĩmaï angantapa. “Ingui-pogaque ante nē quëwënanii ĩñömö quingämë bai ĩnānipa. Quiëmë bai edæ quëwënanipa. Wëñænāni mönö godonte æĩñömö tæ contate owempodāni nāni owempodö bai edæ adobaï cædänipa, ante awædö. Wëñænāni nāni owempote cæcabo incæ ææmæ cæte bai owempote cædinque wadāni ĩnānite aa pedänipa. ¹⁷ ‘Minitö beyæ ööña we we ööñömöni mīnitö wæætë edæ äwadāmaï ĩmīnitapa töö,’ ante owempodinque wëñænāni pīinte tedewënanipa. Ayæ wæætë, Waocä do wængä ate nāni wæbai ante wëñænāni nāni owempote cæcabo ĩñömö, ‘Mönitö Ca ca wæyömöni mīnitö wæætë edæ wædāmaï ĩmīni wæmönipa,’ ante pīinque aa pedāni bai ñowodāni ĩñömö edæ adobaï pīinte tedewënanii ĩnānipa. ¹⁸ ĩmaï edæ impa. Wëñænāni nāni wædö bai Wäö ĩñömö cængui cænāmaï tepæ bedāmaï ponte quëwëñongante ñowodāni guiquënë, Wënæ tönö Wäö quëwengampa, ante pīinānipa. ¹⁹ Ayæ wæætë botö Waobo ëñagāimo inte edæ ponte nē cænte bete quëwëmo adinque botö ĩmotedö ante mīnitö ĩñömö, Cæowæobi inte cæmīpa. Beowæobi inte bebipa, ante badete tomīnīpa. Ayæ godömenque, Odömāno awënë beyæ nē æwënanii tönö nē ëñëñāmaï cædāni ĩñönānite bitö tömënāni æmigo ĩmipææ, ante botö ĩmote pīinque mīnitö wëñænāni nāni pīinte aa pedö bai änewëmīnīpa töö. Incæte, Nē nō ëñëñāni ĩñömö nō cædänipa, ante adinque, Nāwangä nō ëñëñānīpa, ante mönö ëñengæimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

Në ëñëñāmaï cædāni ĩnānite Itota

pīngampa

(*Odoca 10.13-15*)

²⁰ Ayæ, Minitō quēwēñōmō botō bamōnengæ nanguī cæbo adimīni incæ mīnitō wēnæ wēnæ mīni cædinō ante, Ancaa wæwente awædō, ante dicæ wæmīnitawogaa, ante pīnīnque Itota wayōmō wayōmō tōmengā nānō nanguī cædiñōmō quēwēnāni inānite iīmaīnō ante mā pīngantapa. ²¹ “Codatī iñōmō quēwēmīni ēñēedāni. Betaida iñōmō quēwēmīni ēñēedāni. Mīnitō mīni wæwengūnque ēñēnāmaī cæte quēwēmīnidō anguēnē. Edæ botō mīnitō weca tæī piñænte botō cædi bai Tido nāni quēwengaiñōmō Tidōō nāni quēwengaiñōmō adobai cæbo bai māniñōmō quēwengaināni iñōmō tōmēnāni dobæ wēnæ wēnæ nāni cægaiñō ante ñimpo cædinque weocoo gōmæ ēmoncoo wēñadinque gōnai ōni pæcate Ca ca wæcægadānimpa. ²² Īnīnque mīnitō imīnite āmopa. Wængonguī nānō apænte anguiōnæ ĩnque bayonte Tido iñōmō quēwengaināni tōnō Tidōō iñōmō quēwengaināni inānite nanguī pangā wæwēnāni incæte tōmengā mīnitō imīnite godōmenque pangā wæwencæmīnimpa. ²³ Ayæ Capēnaōmō iñōmō quēwēmīni ēñēedāni. Mīnitō imīnite Wængonguī dicæ ōōnædē wo ææntodongā æi gote toquīmīniyaa. Īñæmpa tadōmengadænguipo wææntodongā guī wæcæmīnimpa. Edæ botō mīnitō weca tæī piñænte botō cædi bai Todōmā nāni quēwengaiñōmō adobai cæbo bai tōmēnāni nāni quēwengaiñōmō edæ godōmenque ñōwo ganca edæ mæ ongoncædōnimpa. ²⁴ Īnīnque edæ āmo ēñēedāni. Wængonguī nānō apænte anguiōnæ ĩnque bayonte Todōmā quēwengaināni inānite nanguī pangā wædāni incæte mīnitō imīnite godōmenque pangā wæcæmīnimpa,” ante Itota tōmēnāni inānite pīngacāimpa.

Botō weca pō guēmæedāni, angampa

(*Odoca 10.21-22*)

²⁵ Ayæ māniñedē Wængonguī ingante apænedinque Itota, “Mæmpo ēñēmi. Wadāni nāmā ocāi encadāni tōnō nanguī adinque nē ēñēnāni tōnō māniñō bitō ēñengainō ante ēñēnāmaī incædānimpa, ante cædinque bitō cægaiñō ante wē wodonte bai pæ wēēnegabiimpa. Wæætē edæ wēñænāni nāni pōnēnō bai nē pōnēnāni inānite wæætē bitō edonque odōmōmi adinque do ēñēnānipa. Bitō ōōnædē Awēnē ingāimi inte inguipoga Awēnē adobi inōmi inte edæ mānōmaī cæbipa, ante adinque botō bitō imite waa ate pōnēninque apænebopa. ²⁶ Mæmpo, bitō tōmēmi ānō bai cædinque waa cæbi adinque botō Ao āmopa,” ante Wængonguī ingante waa apænecantapa.

²⁷ Wængonguī ingante ĩnque apænedinque Itota godongāmæ ongōnāni inānite wæætē apænecantapa. “Botō Mæmpo nō ēñengā inte pōnō odōmongā beyænque botō iñōmō tōmānō ante nē ēñēmo ĩmopa. Ayæ, Botō tōmengā Wēñæmo iñōmote botō Mæmpoque botō imote nē againgā ĩngante wadāni adāmaī inānipa. Wæætē edæ Mæmpocā ingante botō tōmengā Wēñæmo inōmo inte adoboque nē agaīmo ĩmopa. Īnīnque, Botō abo bai ĩnānīnque adobai ate bai pōnencædānimpa, ante cædinque botō mīnitō imīnite odōmōmo adinque mīnitō adobai Mæmpocā ingante nē ate bai pōnēmīni bamīnipa.”

²⁸ “Teēmē mongænte bai nangæ batawēmīni ĩnīnque mīnitō botō weca pōmīni ate botō wæætē teēmē mongænte mīni wæwēnō ante ō æmo ate mīnitō wæætē ganca pōnente guēmancæmīnimpa. ²⁹ Edæ botō mīmōno gānē pōnēninque nāmā beyænque ānāmaī quēwēmo

adinque mīnitō botō weca pōmīni īninque botō mīnitō tōnō īnacabo cæcæboimpa. Edæ wagadada awæmpaa goti wīmoncate āāmencaque goda bai mōna guēa cæcaya bayōmōna botō nō ēñēnōmo inte pōnō odōmonte apænebo ēñēninque mīnitō ōnōwoca wampo pōnente guēmancæmīnīmpa. ³⁰ Edæ botō tōnō āāmencaque bai cædinque bitō īñōmō oo wīmoncadīmpa mongænte bai edæ do cæcæbiīmpa. Botō mongæncōo wodæi īñonte bitō wæætē edæ wodæi mongænte gote bai nangæ badāmai incæbiīmpa,” ante Itota īnque apænegacāīmpa.

12

Guēmanguiōnæ īñonte tōmēmō tā pete ænānīpa

(Māadoco 2.23-28; Odoca 6.1-5)

¹ Māniñedē guēmanguiōnæ īñonte Itota tōmēmōncodē tæcæguedencodē gocantapa. Goyongā tōmengā miñæ nē godāni guiquēnē gæwænte wædinque tōmēmō tā pe tā pe æninque tæcæ cæncæ cædāni. ² Adinque Paditeoidi guiquēnē Itota ingante wæætē,

—Bitō miñæ nē godāni æbānō cædāni, ante cōwā aquēnē. Īñæmpa, Guēmanguiōnæ īñonte māniñō bai cædāmai īedāni, ante dodāni nāni wææ angainō ante ēñēnāmai inte īñāni īñōmō do cædānīpa tōō.

³ Ante pīññōnānite Itota,

—Mīnitō īñæmpa docā Dabii wodi tōnō godongāmæ godāni tōnō gæwænte wædāni īninque tōmengā æbānō cægacāi ante yewæmonte ongō incæte mīnitō īñōmō adāmai inte bai ānewēmīni awædō. ⁴ Tōmengā īñōmō

Wængonguī oncōnē go guicantapa. Mānincōnē, Wængonguī quī, ante nē godōnānique cænguī impa, ante wææ nāni angainō bai cædinque tōmēnāni, Wængonguī quī, ante pāō ñoncæ ñoncæ cædōnānīmpa. Incæte māniī pāō wīi Dabiidi cænguī

īni incæ Dabii do cængantapa. Ayæ tōmengā tōnō cægōnāni adobaī godongāmæ cængadānīmpa. ⁵ Ayæ, Wængonguī quī, ante nē godōnāni īñōmō Wængonguī oncōnē ñænæncōnē īñōmō ōnōnæque nāni cæbai guēmanguiōnæ īñonte adobaī cædāni incæte wentamō entawēnāmai ōnonque cæcædānīmpa, ante Mōitee wodi wææ yewæmongacāīmpa. Mīnitō īñōmō māniñō ante adāmai inte bai ānewēmīnīpa tōō, angantapa.

⁶ “Ayæ apænebo ēñēedāni. Mīnitō, Wængonguī oncō ñænæncō waa pōni ongoncompa, ante ayōmīni edæ botō ñōwo mīnitō weca nē ongōmo guiquēnē wīi Wængonguī oncō bai ongōmo inte wīi ōnōmoque ongōmopa. Wæætē edæ nāmā nō cædōmo inte botō īñōmō edæ godōmenque waa pōni ongōmo apa quēwēmīni. ⁷ Incæte, Wængonguī īmainō ante apænecampa. ‘Wængonguī quī, āninque mīni iya tānō ante pōnōmenque waa adinque botō nē waadete mīni godō waa cædō ante godōmenque waa abopa,’ ante Wængonguī angampa. Īninque mīnitō īñōmō Wængonguī nānō angainō ante ēñēmīni inte bai īñāni wentamō mongænāmai īñōnānite, Mīni pante wæquinque māñōmai cæmīnīpa, ante apænte pīñāmai incædōmīnīmpa. ⁸ Botō īñōmō Waobo nē ēñagāimo īñōmō Tæiyæ Awēnē inōmo īmopa. Īninque botō nē guēmanguiōnæ Awēnē inōmo inte edæ, Guēmanguiōnæ īñonte edæ æbānō cæquīi, ante adobo nē Amo īmopa,” ante Itota apænegacāīmpa.

Ni cōmampoingā

(Māadoco 3.1-6; Odoca 6.6-11)

⁹ Āninque wadæ godinque Itota īñōmō Wængonguī angā nāni ēñente yewæmongainta ate oodeoidi nāni odōmōincōnē go guīgacāīmpa. ¹⁰ Māniñōmō

nī cōmampoingä a ongongä ad-
inque Paditeoidi guiquēnē, Itota
wapiticæ cæcä ĩninqe mōnō māo
piinte angæĭmpa, ante nē ānāni inte
tōmengä ingante ānānitapa.

—Guēmanguiōnæ ĩñonte wacä
waa bacæcäĭmpa, ante cæedāni,
ante Wængongui wææ angantawo.

¹¹ Ante Itota ingante āññānite
tōmengä wæætē,

—Guēmanguiōnæ ĩñonte waocä
tōmengä cæningä ontatodē goyæ
guii adinque mini waocabo ĩmini
incæ æcāmē pædæ guipote
æñāmaĭ ĩmaingää. ¹² Cæningä
ōnonganque ĩñongante waocä
ĩñōmō waēmō pōni ingampa,
ante adinque guēmanguiōnæ ĩ
incæte waodāni beyæ cōwē waa
cæcæĭmpa, ante āmo ēñēmaĭmīnīpa.

¹³ Āninqe nī cōmampoingä in-
gante wæætē,

—Pædæ pompobi, angä.

Ēñēninqe tōmengä pædæ gopod-
inque æmæmpo bai waa em-
pocä bacantapa. ¹⁴ Adinque
edæ Paditeoidi guiquēnē wadæ
godinque, Æbānō cæte tōmengä
ingante wænōmō wænguingää,
ante godongāmæ pōnēninqe tede-
gadānimpa.

*Codito æbānō cæqingä, ante
Itaiya nānō apænegainō*

¹⁵ Tōmēnāni, Wæñongæĭmpa,
ante pōnente tededāni wædinque
Itota ĩñōmō wadæ gocantapa.
Wadæ goyongä tæiyæñāni tee
empo godāni ate wædinque tōmengä
godō cæcä ate nē wēnæ wēnæ
inte wæwēñāni tōmānāni waa
badānitapa. ¹⁶ Ayæ nē waa badānāni
ĩnānite, Minitō, Botō æbodō ĩmo,
ante māo apænedāmaĭ ĩedāni, ante
wææ angantapa. ¹⁷ ĩninqe Itaiya
wodi Wængongui beyæ nē apæñecä
ĩmaĭnō ante nānō yewæmongainō
bai ĩnque cætīmpa.

¹⁸ “Wængongui ĩmaĭ ante
apæñecampa. Botō ĩmote
nē cæqingä incæcäĭmpa,

ante botō nē apænte æñongä
ĩñōmō a ongongä aedāni.

Adocä botō nē waadedongä
ĩñongante botō tōmengä
ingante adinque watapæ
tobopa.

Botō Öñowoca ingante da pōnōmo
ænte ewocadinque botō ĩmo nē
cæcä ĩñōmō,

Botō nō cæte apænte ancæboĭmpa,
ante tōmengä oodeoidi
ĩnāmaĭ ĩnāni ĩnānite māo
apæñecæcäĭmpa.

¹⁹ Incæte tōmengä wīi wæætedō
wæætē piincæcäĭmpa. Ogæ
tededāmaĭ incæcäĭmpa.

Waodāni taadō godinque tōmengä
dicæ Yæ yæ ante tedecä
ēñēñāniyaa.

²⁰ Cæwīpa bede næænĭmpa wä
tadāmaĭ ĩnāni bai waocä
wæwengä ĩñongante tōmengä
adobai nē wæwengä ingante
wido cædāmaĭ ingampa.

Ayæ gongapæncade cōmencagui
mini tente tēemāmoque go
adinque pi ongōmōnāmaĭ
ĩnāni bai tōmengä adobai
waocä wæntæye bayon-
gante tōmengä ingante godō
piñāmaĭ ingampa.

Adocä botō ĩmote nē cædongä
ingaingä inte tōmengä nē
Awēnē nānō baganca cōwē
nōingä ante apænte āninqe
cōwē waa cæcæcäĭmpa.

²¹ Ayæ botō ĩmote nē cædongä nē
Awēnē bacä adinque wadāni
oodeoidi ĩnāmaĭ ĩnāni incæ,
Tōmengä emōwo beyænque
mōnō quēwengæĭmpa, ante
pōñecædānimpa,”

ante Itaiya wodi Wængongui beyæ
nānō yewæmongainō bai Itota
mōnō Codito ñowo ponte waa cæcä
ingampa.

*Wēncæ tōnō cæcä ĩmaingampa, ante
wapiticæ āñānīpa*

(Mäadoco 3.20-30; Odoca 11.14-
23, 12.10)

22 Mäniñedē wacā wēnæ tönō quēwēnongā inte babetamongā babetadecā badingā iñongante wadāni tōmengā ingante ænte māmōnāni pongā adinque Itota godō cæcā ate tōmengā awinca adinque nē tedecā bacantapa. 23 Cæcā waa bacā adinque tōmānāni, Æbānō cæcā, ante guiñente wædinque, “Awēnē Dabii wodi pæingā wabānō iṃaingampa,” ante pōnente wægadānimpa.

24 Mānōmāinō ante wædāni ēñēninqe Paditeoidi guiquēnē, “Iñæmpa wēnæidi awēnē Beedeboo tōnō nē cæcā inongā inte Itota wēnæidi inānite wido cæbaingampa,” ante tedewēnānitapa.

25 Wapiticæ tōmēnāni pōnēnō ante ēñente wædinque Itota tōmēnāni inānite, “Awēnē odaye nempo quēwēnāni iñōmō nāēmæ wæætēdō wæætē cædāni ininque awēnē odaye nānō ōmædempote wæquinque tōmēnāni nāmā ēwente cæbāinānipa. Ayæ adocōnē owocabo incæ adoyōmō godongāmæ quēwēnāni incæ nāēmæ wæætēdō wæætē cædāni ininque tōmēnāni oncō woquinque nāwæ gobāinānipa. 26 Ayæ

Tatāna nempo quēwēnāni iñōmō edæ nāēmæ pīininqe wæætēdō wæætē cædinque tōmengā ingante wido cædāni ininque Tatāna dicæ tōmēnāni awēnē odaye iṃaingā. 27 Mīnitō, Beedeboo

tōnō cædinque Itota wēnæidi inānite wido cæcampa, ante tedewēmīnipa. Mānīnō mīni ānewēnō nāwangā i bāi mīnitō mīñæ nē godāni guiquēnē æcānō tōnō cæte wido cædāni. Ininque mīnitō mīñæ nē godāni incæ mīni ānewēnō beyænque ante nāēmæ pīininqe mīnitō imīnite wæætē apænte āninqe pīincædānimpa anguēnē. 28 Botō iñōmō Wængonguī Ōnōwoca tōnō cæte wēnæidi inānite wido cæbo apa ānewēmīni. Mānōmai i ininque botō Wængonguī Awēnē Odaye inōmo

inte mīnitō weca do pōmo aedāni,” ante Itota apænegacāimpa.

29 Ayæ apænedinque tōmengā, “Nē tæi pīñængā ingante wīi goto wininque waocā ædō cæte tōmengā oncōnē guiite māincoo ō ænguingā. Edæ nē ēacā ingante bæi ongote goto winte ate pō guiite ō ænāni bāi botō iñōmō wēnæ inte nē bæi ongote wido cæbo iṃopa,” angantapa.

30 Ayæ, “Botō tōnō æcānō wīi godongāmæ cæcā iñōmō tōmengā iñōmō edæ Baa ante botō imote pīinte cæcā ingampa. Ayæ botō, Waodāni botō mīñæ poncædānimpa, ante cæyōmo waocā botō tōnō wīi cæcā iñōmō tōmengā wæætē botō mīñæ poncæ cæyōnānite tatodongā wadæ godānipa,” ante apænecantapa.

31 Ayæ, “Iñinqe apænebo ēñēdāni, angantapa. Mīni waocabo wēnæ wēnæ cæmīni incæ Mæmpo Wængonguī ingantedō ante babæ ante godō wīwa āmīni incæte Wængonguī wæætē tōmānō beyæ pōnō ñimpo cæcā beyænque quēwencæmīnimpa. Wæætē edæ Wængonguī Ōnōwoca ingante babæ ante godō wīwa āmīni ininque Wængonguī mānīnō ante cōwē ñimpo cædāmai incæcāimpa. 32 Ayæ botō Waobo ēñagaīmo

iñōmote botō imotedō ante waocā pīininqe adodeque angā incæte Wængonguī godō ñimpo cæcā ate quēwencæcāimpa. Wæætē botō Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca ingantedō ante æcānō pīininqe babæ āna guiquēnē tōmengā inguipoga nānō quēwēngāñedē incæ wænte ate nānō goyedē incæ Wængonguī tōmengā nānō wēnæ wēnæ ānīnō ante cōwē ñimpo cædāmai incæcāimpa,” ante Itota apænegacāimpa.

Awæ æbānō iwæ, ante tōmenca bete ēñengæimpa, ante (Odoca 6.43-45)

33 Ayæ waomö mönö cædinö ante awæ incate bai impa, ante odömoncæte ante Itota iimai ante apænegacäimpa. “Awæ æbänö iwæ, ante eñencæte ante mönö tömenca tā pete bete eñengæimpa. Awæ waiwæ iwæ iñinque tömenca wainca incaquiwæ impa. Wæætë awæ baawæ iwæ iñinque edæ tömenca baaca incaquiwæ iwæmpa, ante eñengæimpa. 34 Mimönë mönö pönëmämo eyede tate bai tao godedinque mönö mänimämoque ante pönëninque tedemompa. Iñinque minitö tæntæ pæimini bai imini iñömö wiwa cæte quëwëmini inte minitö ædö cæte waa ante apænequimini. 35 Ayæ waa pöni mäincoo da wente ate tadonte ænani bai cædinque në waa cæcä iñömö mimönë waa pöni nänö entawëninö ante pönëninque waa pöni tedete waa cæcampa. Në wiwa cæcä guiquënë mimönë wiwa nänö entawëninö ante pönëninque wiwa tedete wënæ wënæ cæcampa.”

36 “Edæ apænebo eñeedäni. Wængongui tömengä nänö apænte angüönæ iñonte, Mänine quinate önonque tedebitawo, ante angä eñëninque mini wacabo edonque apænequënëmini iminipa. 37 Iñinque mini tedepämo tömämämo ante Wængongui apænte äninque edæ pancaminiya iminite ñimpo cædinque edæ pancaminiya iminite, Mini panguinque tedewëminipa, ancæcäimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

Mä cæte odömömi amönie, ante änäni

(Mäadoco 8.11-12; Odoca 11.29-32)

38 Apæncä eñëninque në odömönäni tönö Paditeoidi pancadäniya Itota ingante apænedinque,

—Awënë në Odömömi eñëmi. Pönencædänimpa, ante mä cæte bitö odömönö ante mönitö äinente wæmönipa.

39 Äñönäni Itota wæætë,

—Mini në wiwa cæcabo inte Wængongui ingante emö cæte pangote bai mini wadæ godincabo iñömö minitö, Mä cæte odömömi adinque pönëmäimönipa, ante ancaa ämini awædö. Näwangä ämo eñeedäni. Nöwomini iminite mä cæte odömönämai ingæimpa. Cönäo wodi beyæ nänö cægäinö ante edæ mäninque mini aquinque cæcæimpa änewëminii. 40 Mëönaa go adoönæque iñonte gæyæ cæncadë Cönäo wodi nänö ongongai bai edæ botö adobai Waobo eñagäimo inte edæ mëönaa go adoönæque adopoönæ wao wodido ongoncæboimpa. 41 Cönäo wodi Wængongui beyæ apæncä eñëninque Ninebaidi wënæ wënæ nani cægäinö ante ñimpo cædinque Wængongui gämænö pongadänipa. Cönäo wodi wädangä iñongante botö në ñænæmo inte nö ante apænebo eñëninque minitö wæætë eñënämai iminipa. Iñinque Ninebaidi Wængongui gämænö në pongainäni incæ Wængongui në apænte angä weca pöninque mini ñöwo quëwencabo tönö godongämæ gongænte ongöninque, Mini panguinque eñënämai ingaminimpa töö, ante apænte piinänidö angüënë.

42 “Ayæ adobai betamonca gämænö omæ awënë onquiyängä iñömö awënë Tadömöö wodi nangui eñente nänö apænedö ante eñencæte ante doönæ quëwëninque pongacäimpa. Tadömöö wædænque eñengä iñongante botö godömenque nangui eñëmo inte minitö weca ongöñömote minitö iñæmpa wi eñëminipa töö. Iñinque mäningä onquiyängä incæ Wængongui në apænte angä weca pöninque mini ñöwo quëwencabo tönö godongämæ ongöninque, Mini panguinque eñënämai ingaminimpa töö, ante apænte piincæcäimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

Wænæ waodë owote godingä inte adodö pongampa, ante (Odoca 11.24-26)

⁴³ Ayæ apænedinque Itota iimaï ante apænegantapa. “Waocä baönë owote ate tao godinque wænæ iñömö edæ, Quingänö baönë go guiidinque edæ guëmante quëwenguimoo, ante diqui diqui minte ayongä önömæca to aminte i ate wædinque edæ, ⁴⁴ ‘Botö tao godincönë adodö go guiite quëwencæboimpa,’ ante pönëninque adodö pongampa. Ponte ayongä waocä önonganque bayongante wacä önöwoca tömengäa owodämaï ingä adinque wænæ wæætë, Æ waocä botö owodincö bai inongä inte ñöwo önonconque bai wadæ ñëmænte mäincoo cabo tē gæte bai ömæwocacä ingä abopa. ⁴⁵ Ante adinque tömengä wæætë godinque wænæidi godömenque wiwa cædäni tiæte ganca mänimpodäni inänite ænte pongampa. Tömënanäni tömänäni waocä baönë godongämæ pö guiite owodäni ate waocä iñömö wænæ yewæninque godömenque wæwengampa. Nöwomini guiquënë wiwa mini cæcabo adobai bate wæwencæminimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

Itota badä tönö tömengä biwüidi (Mäadoco 3.31-35; Odoca 8.19-21)

⁴⁶ Itota oncönë a ongöninque nanguï inäni inänite apæneyongä tömengä nänö biwüidi tönö tömengä wäänä tömengä ingante bee tente apæneçæte ante oncodo ponte a ongönäni. ⁴⁷ Adinque wacä äñecæ ponte apænegantapa.

—Bitö badä bitö biwüidi bitö ñimite apæneçæte ante oncodo ponte yabæque ongönänipa cæbii.

⁴⁸ Äñongante Itota wæætë,

—Botö badä ædänö inää ante ämoo. Ayæ botö biwüidi ædänidö inänäni ante ämoo, ante pönëminii.

⁴⁹ Äninque, Itota tömengä miñæ nē godäni gämænö oo cæmöninque,

—Iñäni iñömö botö badäidi botö biwüidi inönäni inänipa, ante mänömainö ämo abaïminipa. ⁵⁰ Mönö Mæmpo öönæde nē quëwengä nänö änö bai ëñente æcänö cæte quëwëna mäningä edæ botö biwi ingampa. Mäningä botö biwinque ingampa. Mäninä botö badä inampa, ante pönencæboimpa, ante Itota apænegacäimpa.

13

Waocä nänö quiyadö ante odömonte apænegantapa

(Mäadoco 4.1-9; Odoca 8.4-8)

¹ Mänionæ edæ Itota oncodo tao godinque gäwapæ wedeca godinque tæ contagacäimpa. ² Tömengä nänö tæ contate ongöñömö nanguï inäni tömäo goto ponte ongönäni adinque tömengä wæætë wipodë go guiite tæ contate wäi wocænte owoyongä tömënanäni ayæ gäwapæ yæwedecaque ömaaque ongönänitapa. ³ Ayæ ömaaque ongönäni inänite apænedinque tömengä, Wængongui Awënë nempo quëwëninque æbänö cæquii, ante ëñencæminimpa, ante botö imæca quëwënanäni nänäni cædönö ante odömonte apænebo ëñëedäni.

Äninque Itota nanguï apænegantapa.

“Waocä nē quiyacä iñömö quiyacæ gocampa. ⁴ Gote quiyayongä pancamonga taadö iñömö wææmompä. Taadö wæænte eyepodimö öñöñonte ayamöidi pöninque dobæ ade cænänipa. ⁵ Pancamonga guiquënë dicamontaa onguipoi woyedömö iñömö eyepote wææmpä. Onguipoi woyedömö öñömö inte pæquinämaï quingæ tä bocate pædinque æmonga æipa. ⁶ Edæ guingo icate æmæwo näñe wæmpä. Iñinque oguimento yæyæmë guiwadämaï inte cöñe bawadämaï iñonte nænque ti näwäñö wänä cacadinque edæ guingo icate näñe wæmpä. ⁷ Pancamonga guiquënë ömentacodë nänö eyepodimö iñömö

pæquīnāmaī tā bocate gā æiyonte
 ömentacoo pō incootonque ganta
 cæca ate nāñe wæmpa. Wampo
 incapa pæquīī. ⁸ Wæmonguipoga
 quiyadinō guiquēnē tā bocate
 waa pædinque tōmēmō nanguī
 pōnī incapa. Incate pancawæncaa
 tiēē ganca, pancawæncaa tetenta
 ganca, pancawæncaa todēinta
 ganca mānimpomō incapa. Quiy-
 acā nānō quiyadō ante edæ
 botō māninque ante apænebopa.
⁹ Æamonca ongonte ēñēedāni,” ante
 Itota apænegacāimpa.

*Önōmoncaque ēñente pōnēnāmaī
 inānīpa, ante*

(Māadoco 4.10-12; Odoca 8.9-10)

¹⁰ Ayæ tōmengā miñæ nē godāni
 tōmengā weca ponte apænedinque,
 Itota ēñēmi. Bitō tōmēnāni
 inānite inguipoga quēwēnāni
 nāni cæinō ante odōmōninque
 quīnante māninque ante odōmonte
 apænebitawo.

¹¹ Āñōnānite Itota, “Öönædē
 Awēnē Odeye nempo æbāno
 quēwenguīī, ante mīni waocabo
 wēēñēdē mīni ēñēnāmaī ingainō
 ante botō ñowo mīnitō imīnite
 pōnō edonque apænebo ate
 mīnitō adomīnique nē ēñēmīni
 bamīnīpa. Wæætē tōmēnāni inānite
 guiquēnē botō māninō ante godō
 apænedāmaī imopa. ¹² Edæ nē ēacā
 ingante godōnāni nānō godōmenque
 æī bai botō nē ēñengā ingante godō
 apænebo ate tōmengā godōmenque
 waa pōnī ēñente bacæcāimpa.
 Wæætē nē ömæpocā inongā in-
 gante wædænque nānō ēadi incæ
 ö ænāni bai nē ēñēnāmaī ingā
 guiquēnē adobai wædænque nānō
 ēñēnō incæ ö ænte bai ēwente bai
 baquīnō anguēnē. ¹³ Incæte edæ
 awincaque adinque nē adāmaī
 ināni inte tōmēnāni önōmoncaque
 ēñēninque nē ēñēnāmaī ināni
 inte pōnēnāmaī inānīpa. Īninque
 botō, Wængonguī Awēnē nempo
 æbāno quēwenguīī, ante ēñēnāmaī

incædānīpa, ante cædinque imæca
 quēwēnāni nāni cæinonque ante
 odōmonte apænebopa, angan-
 tapa. ¹⁴ Edæ Wængonguī beyæ
 apænedinque Itaiya wodi ĩmaī
 ante nānō yewæmongainō bai
 ñowo quēwēnāni incæ ĩnque
 cædānīpa.

‘Nāwangā ēñencæte ante cædinque
 mīnitō önōmoncaque ēñēninque
 pōnēnāmaī imīni inte
 ēñēnāmaī incæmīnīpa.

Nāwangā acæte ante cædinque
 mīnitō awincaque adinque
 wæætē pōnēnāmaī imīni inte
 adāmaī incæmīnīpa.

¹⁵ Māñināni, Wīī aīñewædō, ante
 awinca mōnæ guimonte bai
 cædinque,

Önōmonca wīī ēñēinewædō, ante tee
 mōmoncate bai cædinque,

Mīmōnē wīī pōnēinewædō, ante
 mīmō ömædē ināni inānīpa.

Wīī māñōmaī ĩ bai tōmēnāni awinca
 adinque

önōmonca ēñēninque mīmōnē
 pōnencædōnānīpa.

Ayæ tōmēnāni nāni waa baquinque
 edæ

dadi ēmæninque botō gāmænō
 poncædōnānīpa.’

Ante Itaiya wodi nānō angainō
 bai ĩnque cætīmpa,” ante Itota
 apænegacāimpa.

¹⁶ Ante Itota tōmengā miñæ
 nē godāni inānite apænecantapa.
 “Mīnitō guiquēnē awinca do
 adinque önōmonca do ēñēninque
 mīni toquinque impa. ¹⁷ Nāwangā
 ämopa. Wængonguī beyæ nē
 apænegaināni tōnō nē nō cægaināni
 tōnō ñowo mīni adō ante nanguī
 aīnente wædāni incæte adāmaī
 ingadānīpa. Ayæ mīni ñowo ēñēnō
 ante nanguī ēñēinente wædāni
 incæte ēñēnāmaī ingadānīpa,”
 ante Itota apænegacāimpa.

*Quiyacā nānō cædō ante pōnente
 ĩmaī impa*

(Māadoco 4.13-20; Odoca 8.11-15)

18 Itota ayæ tōmēnāni inānite godōmenque apænecantapa. “Mānī quiyacā nānō quiyainō ante apænedinque botō, Wængongui Awēnē ingante æbānō ēñenguī, ante odōmoncæte ante apæneyōmo mīnitō ēamonca ongontē ēñēedāni, angantapa. 19 Awēnē Wængongui Odeye nempo æbānō cæte quēwenguī, ante mōnō apænedō ante ōnōmoncaque ēñēninque waocā mīmōno pōnēnāmai ingā ininque tōmengā mīmōno nānō ēñēnīnō incæ wēnæ nē wīwa cæcā inongā inte pō ō ængampa. Māningā nē pōnēnāmai ingā iñōmō taadō wedeca eyepodimō bai ingampa. 20 Woyedōmō dicamontaa eyepodimō bai ingā guiquēnē tōmengā Wængongui nānō apænedō ēñēninque quingæ Ao ante watapæ tocampa. 21 Ayæ ate adocā incæ tōmēmō woyedōmō bai oguimento yæyæmē guiwadāmai bai ingā inte wantæ iñō quēwengampa. Wængongui nānō apænedō beyæ pīnāni wæyongā tōmengā ingante wēnæ wēnæ cæcæte ante togænāni ate wædinque tōmengā guīñente wædinque edæ ēmō cæte gocampa,” angantapa.

22 Ayæ, “Ōmentacodē wæænte pædimō bai ingā guiquēnē tōmengā ēñēninque godōmenque quēwēñongā inguipoga quēwente quiēmē beyænque mōnō wæpāmo pōninque ayæ, Māincoo beyænque toquimo, ante nāni oda cæte wæwēmāmo pōninque ōmentacoo ñancate cæ bai cæyonte Wængongui nānō apænedinō incæ incadāmai bai bapa. 23 Onguipoga waingui-poga quiyadimō bai ingā guiquēnē tōmengā Wængongui nānō apænedō ēñente wede pōnēninque edæ tōmēwæ incate bai Wængongui beyæ nanguī cæcampa. Pancadāniya edæ tiēē ganca incate bai nanguī cædānipa. Wadāni guiquēnē tetenta ganca incate bai cædānipa. Ayæ wadāni todēinta

ganca incate bai cædānipa,” ante Itota apænecā ēñēnānitapa.

Waimō tōnō ōmentacoo quiyate pæmō ante odōmongampa

24 Ayæ wæætē inguipoga quēwēnāni nāni cæinō ante odōmōninque Itota godōmenque apænegacāimpa. “Ōönædē Awēnē Odeye iñōmō gōnea tōmēmō waimō nē quiyacā bai ingampa. 25 Tōmengā quiyate gocā ate waodāni mō ñōñōnāni wacā nē piinte cædongā inte wæætē tōmengā nānō quiyadiñōmō awēmō ponte, Ōmentacoo pæcæimpa, ante adoyōmō pōnō nī quiyate wadæ gocā. 26 Ate waimō tånā nā bocate waiwæ pædinque tōmēmō incayō adoyōmō tæcæguedē ōmentacoo pæ. 27 Adinque nē cædāni guiquēnē nē ēacā weca pōninque, ‘Awēnē, bitō gōnea quiyadiñōmō tōmēmō waimō mināmai imitawo. Ædōnō ponte ōmentacoo adoyōmō pæ, ante wæmōnipa.’ 28 Ante aññōnāni, ‘Wa. Mōnō piinte ānongā cæbaingampa. Wabānō ii.’ Ante pōnēñongā tōmēnāni, ‘Ininque bitō āmi godinque abæ wiquimōni, āmitawo.’ 29 Anāni ēñēninque nē ēacā wæætē edæ, ‘Inæmpa mānōmai cæmīni ininque waiwæ tōnō ōmentacoo guēa abæ wite babaimpa. 30 Ininque mīnitō ñōwo edæ ōmæ widāmai inte to amiña peganca ee amīni guēa pæcæimpa. Amīñayedē edæ nē pedāni inānite botō, Ōmentacoo tāno tē gæte topo cæte iya tāninque tōmēmō waimō guiquēnē tā pete māmō ñōnōedāni, ancæboimpa,’ ante nē ēacā apænecampa.” Mānōmainō ante odōmoncæte ante Itota apænegacāimpa.

Mōotatamō guidimō ante odōmonte apænecampa

(Māadoco 4.30-32; Odoca 13.18-19)

31 Ayæ wæætē inguipoga mōnō adō ante odōmōninque Itota godōmenque apænedinque,

“Wacä möotatamö tömëmö ænte mǎo tömëmoncodë quiyacä bocate pæ aminitawo. Mänimö guidimö inte ñænæ pæ bai Wængongui Awënë Odeye nempo mini quëwencabo iñömö adobai yebænte pæpa. ³² Edæ möotatamö mini ænte quiyamö guidimö pöni i bai wamö mini quiyamö adomonque incæ adobai guiyämö pöni i iñömö edæ dæ ampä. Incæte möotatamö iñömö tä bocate pædinque möotatawæ edæ ocãñequi doyæ pæwæ bapa. Wii tömäa ocãñequi mini quiyadiwæ bai edæ ocäa inämaï inte möotatawæ iñömö edæ ñænæ awæ i adinque ayamöidi ponte awænëmæ ongönäni. Möotatamö guidimö incæ mänömaï pæ bai Wængongui Awënë nempo quëwënäni iñömö wædænque ininäni incæ nanguï yebænguïnäni inäni,” ante odömöninque Itota apænegacäimpa.

Päo yedæ æmpoqui da wengui ante odömonte apænecä
(*Odoca 13.20-21*)

³³ Ayæ wæætë inguipoga quëwënäni nani cæinö ante odömöninque Itota godömenque iimaï ante apænecantapa. “Päo yedæ æmpocäïmpa, ante onquiyængä ñænængade tee mangincade ænte tee mäninque ædina nani ämö ænte mempoga go adopoque da wëninque ayæ yedæ æmpoqui ænte pönö da wëninque wempo wempo ædæmö cædengä ate päömo yedæ æmpote tömäo näämænta bapa. Yedæ æmpote ate päömo tömäo näämænta ba bai öönædë Awënë Odeye nempo mini quëwencabo iñömö tömämini nö ëñente bamäni,” ante odömöninque Itota apænegacäimpa.

Inguipoga nani cæi bai impa, ante Itota odömongampa
(*Mäadoco 4.33-34*)

³⁴ Nanguï inäni mänïñömö ongönäni iñönänite Itota inguipoga quëwënäni nani cæinö

ante odömöninque mäninque ante tömënäni inänite apænecantapa. ³⁵ Edæ Wængongui beyæ nê apænegaingä iimaïno ante doyedë apænegacäimpa.

“Wængongui æbänö cæcäa, ante botö inguipoga quëwënäni nani cæinö ante odömöninque botö iñæ ænete apænecæboïmpa.

Wængongui nänö badongaiñedë ayæ godömenque ñöwo ganca nänö wë wodonte ëñengainö ante botö ñöwo apænecæboïmpa,” ante docä nänö angainö bai ñöwo iñömö iinque cæquinque Itota odömonte apænegacäimpa.

Ömentacoo ante iimaï ante impa

³⁶ Ayæ nanguï inäni inänite ëmö cæte godinque Itota oncönë pö guicä adinque tömengä miñæ nê godäni guiquënë tömengä ingante mämö änänitapa. Gönea ömentacoo quiyadincoo ante apænedinque bitö æbänö ante odömoncæte ante apænebi. Edæ edonque apænebi ëñëmönie.

³⁷ Äñönänite tömengä, “Tömëmö waïmö nê quiyadingä botö äningä iñömö botö Waobo ëñagaïmo inte mäningä bai imopa. ³⁸ Gönea botö äniñömö bai iinguipo impa. Tömëmö waïmö botö änimö bai inäni guiquënë Awënë Odeye ingante nani ëñencabo inäni. Ömentacoo botö änincoo bai inäni guiquënë wënæ inte nê ëñënäni iñönäni ³⁹ nê piinte quiyacä botö äningä bai iñömö edæ wënæidi awënë ingampa. Amiña bai guiquënë inguipoga iinque bayedë ingäïmpa. Ayæ amiña tä pete bai cædäni guiquënë Wængongui anquedoidi inäni.”

⁴⁰ “Iinque edæ nani amiña bayedë ömentacoo tē gæte topo cæte nani iya täi bai edæ adobai iinque bayedë baquinö anguënë. ⁴¹ Mänïñedë edæ Waobo ëñagaïmo inte botö anquedoidi inänite

ämo pöninge tömënäni gönea iñömö ömentacoo tē gæte bai cæcædänimpa. Botō nempo quēwēnāni pancadāniya oda cæte eññēnāmaī cædāni. Iñinque, Oda cæcædänimpa, ante nē cædāni tönö nē eññēnāmaī cædāni tönö tömānāni inānite botō anquedoidi iñömö abæ wite bai tē gæte mao,⁴² gongapamö nāni ämogate Ca ca wæyömö wido cæcædänimpa.⁴³ Māniñedē edæ nē nō entawēmīni guiquēnē mōnō Mæmpo Awēnē Odeye iñongā tömengä nempo nē quēwēmīni iñömö edæ nænque tamö guinæ gongæ bai adobai guinæ edæ gongæncæminimpa. Eamonca ongonde eññēdāni,” ante Itota angacäimpa.

Waëmoncoo wē wodonte māincoo, ante

⁴⁴ Godömenque odömöninge Itota iimainö ante apænecantapa. “Öönädē Awēnē Odeye nempo mīni quēwencabo iñömö waëmoncoo onguipodē ææ wote nāni wē wodonte mānincoo bai impa. Waocä gote mānincoo adinque adodö ææ wote æninque wayömö wē wodongampa. Wodonte ate tömengä watapæ todinque tömengä eadincoo tömancoo godonte eyepæ æninque tömengä waëmoncoo nānō wē wodönimæ æncæte ante ömæ nē eadingä weca do godinque mānimæ tömāmæ beyæ ante edæ eyepæ pædæ godöninge ængampa. Waocä mānōmaī tömengä eadincoo tömancoo nānō godōni bai cædinque öönädē Awēnē Odeye iñömö, Botō nempo quēwencæminimpa, ante tömengä Wēñængä ingante eyepæ godöninge inguipoga tömāo quēwēnāni inānite ængacäimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

Wamö adomonque pōni waëmö imö ante

⁴⁵ Ayæ godömenque, “Öönädē Awēnē Odeye nempo guicæte ante cæcä iñömö wamoncoo pededamö

nāni ämoncoo godonte æncæte ante nē diqui diqui mingä bai ingampa.⁴⁶ Iñinque wamö pededamö nānō æinēnimö adomonque waëmö pōni i ate tæcæ adinque waocä wadæ gote tömengä nānō eadincoo tömancoo godonte eyepæ æninque wæætē mānimö wamö incæ godonte ængampa,” ante Itota odömönte apænegacäimpa.

Dicamöñæ ante odömönte Itota apænecampa

⁴⁷ “Ayæ wæætē edæ, Öönädē Awēnē Odeye iñömö edæ dicamöñæ gäwapæ nāni dadöi bai tömää gæyæidi ænte bai cæcampa.⁴⁸ Dicamöñæ eyede dadöninge yæwedeca wëa manta cönöninge tæ contate apænte adinque, Nāwäaquiringä i, adinque ö æ otodē da wëninge, Baacä i, adinque wido cædāni bai Wængongui Awēnē adobai cæquiringänö anguēnē.⁴⁹ Edæ iñinque bayedē Wængongui anquedoidi pöninge nē nō cædāni inānite apænte æninque nē wiwa cædāni inānite adinque nānēnē gönongä⁵⁰ ongöñönānite gongapamö edæ guitodongä guicædänimpa. Tömënāni edæ māniñömö guiite ongöninge ämogate wædinque Ca ca wæcædänimpa,” ante Itota odömönte apænegacäimpa.

Waëmoncoo incæ mūincoo tönö pedæncöo ante

⁵¹ Māninö ante iñinque odömönte apænedinque Itota tömënāni inānite,

—Botō odömönte apænedö tömānō ante edonque eññēmīnitawo.

Äñongante,

—Ao eññtamönipa.

⁵² Ante apænedāni eññinque tömengä apænecantapa.

—Iñinque æcänö, Öönädē Awēnē Odeye æbänö cæcää, ante ædæmö eññinque nē odömönte apænedä i tömengä iñömö waëmoncoo nē da wente mangä bai adobai iñongä

inte Wængongui nänö änö ante entawengä ingampa. Ayæ edæ nê êacä nänö da wënincaade wi ænedinque miincöo tönö pedæncöo tadonte odömongä bai nê odömonte apæneca iñömö adobai cæcampa. Edæ doyedê nänö êñênö incæ ñowo nänö êñênö incæ mimönê waa pönî nänö entawênö ante edonque odömonte apæneccampa, ante Itota mäninque ante idæwaa apænegacäimpa.

Näatadeta iñömö ponte Itota apæneccampa

(Mäadoco 6.1-6; Odoca 4.16-30)

⁵³ Wængongui Awênê æbänö cæcää, ante odömoncæte ante imæca quëwênäni nâni cæinö ante nänö odömoninö tömänö ante iinque apænedinque Itota wadæ gocantapa. ⁵⁴ Tömengä nänö pægaiñömö ponte tömênäni odömoincönê pö guiidique mäniñömö quëwênäni inänite odömonte apæneccantapa. Êñëninque tömênäni ancai guiñëninque,

—Iingä iñæmpa, æbänö cæte nangui êñengä ingää, änänitapa. Tömengä edæ æbänö cæte tæi piñëninque bamönengæ cæcää, ante êñencæte ante wæmönipa.

⁵⁵ Iingä iñæmpa awæmpa nê timöwengä wengä imaingä inte bamönengæ mänömai cæcampa, ante awædö. Tömengä wäänä emöwo Mäadiya ingampa, ante awædö. Tömengä biwiidi önönänique Tantiago tönö Ootee, Timönö tönö Codaa inämai inänitawogaa. ⁵⁶ Tömengä biwinqueidi mönitö tönö tömänäni ongönäni aedäni. Iinque tömengä wæætê æbänö cæte nangui êñengä badinque edæ nangui cæcää.

⁵⁷ Ante pönente wædinque tömênäni tömengä beyæ ante piinte badänitapa. Piinte badäni adinque Itota tömênäni inänite angantapa.

—Iñæmpa Wængongui beyæ nê apæneca iñömö tömengä tömämæ

gote apæneyongante tömengä ingante waa adänipa. Wæætê tömengä nänö pægaiñömö pöninque oncönê pö guite apæneyongä edæ mäniñömonque tömengä ingante wiwa adänipa töö, ante apænegacäimpa.

⁵⁸ Incæte, Pönênämai iñönänite botö ædö cæte nangui mä cæquimoo, ante pönente wædinque tömengä tömênäni weca edæ wædænque pönî cægcäimpa.

14

Wäo æpçënë nê guidönongä wængampa

(Mäadoco 6.14-29; Odoca 9.7-9)

¹ Tömänäni mäniñedê, Itota æbänö cæcää, ante mäo änäni êñëninque pancabaa awênê Edode do êñengacäimpa. ² Tömengä iñömö tömengä ingante nê cædäni inänite apæneccantapa. “Wäo wodi æpçënë nê guidöningä incæ iingä Itota iñömö adocä inte a ongongä awædö. Tömengä do wænte ñäni ömæmöninque pongampa töö. Mäninö beyænque tömengä tæi piñænte entawënongå inte nê nangui cæcä ingampa,” ante awædö, angantapa.

³ Wäo wodi iñömö iimäi wængacäimpa. Do iñedê awênê Edode iñömö tömengä biwi Pedipe manguiwëningä Ædodiya ingante ö ænte möningä inongäimpa. Mäningä Ædodiya Wäo ingante piingä beyænque Edode iñömö Wäo ingante bæi ongonte goti winte tee mönedongäimpa. ⁴ Edæ Wäo iñömö nänö caate wænguinque Edode ingante iimäinö ante do wææ äningä inongäimpa. “Edode êñëmi, bitö Wængongui nänö angainö bai êñênämai inte edæ mäningä onquiyængä ingante manguiwëmipa töö,” ante cöwê wææ äningä inongäimpa.

⁵ Angä êñente piinque Edode, Wäo ingante botö æbänö cæte wænonguimo, ante cædongäimpa.

Incæte tōmānāni, Wængonguī beyæ nē apænedongā Wäō ingampa, ante tededāni ēñēningā inte Edode, Botō imote pīināni wæcæ wæ, ante guīñente wædinque Wäō ingante wænōnāmaī inte ata cæpodongäimpa. ⁶ Incæte Edode nānō ēñagāiōnæ linque bayō wadāni ponte godongāmæ bete ayōnāni edæ Ædodiya wengā baquecā tode pete äwacā adinque Edode wæætē nangui todongäimpa. ⁷ Ìninqe tōmengā, Wængonguī ayongā nāwangā ämopa, ante baquecā ingante änogäimpa. Waa pōni bitō tode pete äwadī beyæ bitō quīēmē ante æīnente ämi adinque botō bitō änō ante cōwē pōnōmo æncæbiimpa, änogäimpa. ⁸ Angā ēñēninque baquecā wæætē wäänā weca gote, Æbānō anguīmoo, ante äñongā wäänā guiquēnē, Ìlmaī äe, angā ēñēninque baquecā wæætē Edode ingante,

—Ìlmaī pōnō cæbi æmoe. Wäō æpænē guidōnongā ingante wangō tamencate tōmengā ocabo ìni coyomēnætaca cō cæte ænte māmō pædæ pōnōmi æmoe.

⁹ Angā ēñente wædinque awēnē odeye ìñōmō, Æ ēñente awædō. Quīnō ñōwo cæquīmoo, ante nangui wædongäimpa. Incæte godongāmæ becōnāni ēñēñōnānite, Wængonguī ayongā cōwē godoncæboimpa, ante nē äningā inte nē wænogā ingante tōmengā, Baquecā nānō äninō bai cædāni, änogäimpa. ¹⁰ Angā ēñēninque nē wænogā tee mōneincōnē go guidinque edæ Wäō ingante mào bæi ongōninque wangō tomencadongäimpa. ¹¹ Ayæ Wäō ocabo ìni coyomēnætaca cō cædinque baquecā weca ænte māmō pædæ pōnōnāni æninque baquecā wæætē wäänā ìnante godongā ænōnāimpa.

¹² Ayæ Wäō wodi tōmengā miñæ nē godīnāni pōninque tōmengā baō ìni ænte mào daga wēninque wæætē

Itota weca pōninque, Wäō wodi mānōmaī wængā wæmōnīpa, ante tōmengā ingante apænegadānimpa.

5.000 ganca ìnāni ìnānite Itota godongā cænānīpa

(Mäadoco 6.30-44; Odoca 9.10-17; Wäō 6.1-14)

¹³ Wäō wodi do wængäimpa, ante apænedāni ēñente wædinque Itota wæætē edæ, Ònōmæca gocæboimpa, ante wipodē guī contate wogaa gocantapa. Gocā ate, Māniñōmō gocæ cæcampa, ante tededāni ēñēninque tæiyænāni tōmēnāni nāni quēwēñōmō wacōnē ta wacōnē ta òmaaque oo pænta tāno gote mæ ongōnānitapa. ¹⁴ Itota ìñōmō wipodē wogaa pō ti wæænte ayongā nangui ìnāni dobæ ponte mæ ongōnāni adinque, Æbānō cæte quēwenguīnāni, ante tōmēnāni tōnō godongāmæ wæte bai pōnengantapa. Ayæ daicawo gawænāni ìnānite godō cæcā ate waa badānitapa. ¹⁵ Gäwadecæ bayō tōmengā miñæ nē godāni tōmengā weca pōninque,

—Ñōwo wēmō bacæ cæpa cæbii, änānitapa. Ayæ, Ònōmæca incæ cængui dæ ä adinque bitō godongāmæ ongōnāni ìnānite ämi waodāni quēwēñōmō gote cængui godonte ænte cæncædānimpa.

¹⁶ Äñōnānite Itota,

—Goquīnāni, ante quīnante äminii. Minitō wæætē godōmīni cæncædānimpa, ämopa.

¹⁷ Äñongante,

—Ìñæmpa pāō ònompo æmæmpoque gæyæ mēa pōni ì. Cængui nææmōnīpa diyæ godōmōni cænguināni.

¹⁸ Ante wææ äñōnāni Itota ìñōmō,

—Mānimpodānique nææmīni incæ ænte māmō pædæ pōnōmīni æmoedāni, angantapa.

¹⁹ Ayæ godongāmæ mæ ongōnāni ìnānite angā gaguīmāa tæ contadāni ate tōmengā pāō ònompo

æmæmpoque gæyæ mēa æninque
 öönæde inö æmō adinque,
 Wængongui, bitō waa pönōmi ænte
 cæmōnipa. Ante apænedinque
 pāo pā æ pā æ cædinge tōmengā
 miñæ nē godāni inānite pædæ
 pōnongā æninque tōmēnāni wæætē
 godōmenque tōmānāni inānite di
 mæñæ di mæñæ cædāni ænte
 cænānitapa. ²⁰ Mānōmai pōnō
 cæcā æninque tōmānāni tōmo
 pōni cænānitapa. Cænte ate edæ
 tōmēnāni ao mæ ao mæ nāni ñōnōni
 ee öñoncoo pædæ wææmpo ö æ
 da da wente æninque tōmengā
 miñæ nē godāni iñōmō otodē
 önompo tipæmpoga go mentodēa
 cænguī eyede da wēnāni conta-
 gatimpa. ²¹ Nē cænāni iñōmō
 edæ onguñænānique incæ tinco
 mūido ganca mānimpodāni iñōnāni
 onquiyænāni tōnō nāni wencabo
 tōnō godōmenque nangui ināni inte
 cængadānimpa.

*Itota æpæ yædopæno dao dao go-
 campa*

(Māadoco 6.45-52; Wāö 6.16-21)

²² Tōmānāni iñque cænāni
 ate Itota tōmengā miñæ nē
 godānique inānite do angantapa.
 Minitō tāno wipodē guī contate
 æmæ wedeca tao goyōmīni botō
 wæætē godongāmæ ongōnāni
 inānite āmo godāni ate ayæ
 poncæboimpa. ²³ Angā Ao ante
 tao goyōnāni tōmengā wæætē
 wadāni inānite, Ñōwo goedāni, angā
 wadæ godānitapa. Ayæ tōmengā
 Wængongui ingante apænecæte
 ante ānanquidi æicantapa. Æite
 apænedinque wēmō bayō tōmengā
 adocanque a ongongacāimpa.
²⁴ Tōmengā miñæ nē godāni
 guiquēnē taocæte ante cædinge
 edæ tæcætibæ wiyate cæwoyōnāni
 edæ woboyæ pæmænte nangui
 pōñō edæ æpæ incæ incæ cæte
 mængonta mængonta cæyonte wipo
 wāi wocæntapa. ²⁵ Ayæ tawadiya
 nānō peyedē bayonte edæ

Itota iñōmō æpæ yædopænoque
 edæ dao dao pongā adānitapa.
²⁶ Yædopæno edæ dao dao pongā
 gomō adinque tōmengā miñæ nē
 godāni edæ ancai guñēninque,

—Quiēmē imaī. Waocā wænte
 babæningā wabānō cægongā, ante
 Yæ ante guñente wædānitapa.

²⁷ Ante wæyōnāni edæ Itota
 iñōmō,

—Ee piyænē cæte guñēnāmai
 iedāni. Botō imo apa guñewēmīni.

²⁸ Ante añongā, Pegodo guiquēnē,
 —Awēnē, bitō imitawo. Nō nō imi
 inte bitō æpæ yædopæ bitō weca
 āmi pōmoe.

²⁹ Angā ēñēninque,

—Pōe.

Åñongā Pegodo wipodē
 ongōninque edæ ti wææninque
 yædopæno edæ dao dao gote
 Itota weca tæcæ obo ponte ay-
 ongā, ³⁰ woboyæ nangui nan-
 gui pæmæ ate wædinque ancai
 guñēninque æpænē tæi guiddinque
 Yæ wæcantapa.

—Awēnē, æpæ bete wæncæbointaye.

³¹ Ante wæcā adinque Itota
 tōmengā ingante edæ quingæ
 pædæ gopo tōō æmæninque,

—Iñæmpa botonque iñōmote
 pōnēninque pōe, antabopa.
 Quinante wapiticæ edæ pōnēmitapa,
 angantapa.

³² Ayæ wipodē guida ate
 woboyæ iñōtobæ næ pæmænāmai
 gongæ. ³³ Adinque wipodē
 ongōnāni wæætē Itota weca ædæ
 wæænte apænedinque,

—Nāwangā bitō Wængongui
 Wēñæmi inōmi imipa, ante watapæ
 apænedānitapa.

*Caate wædāni inānite Itota cæcā
 waa badānīpa*

(Māadoco 6.53-56)

³⁴ Ayæ æmæmāa taodinque
 tōmēnāni Guēnetadetebæ ti
 wæænānitapa. ³⁵ Ti wæænāni
 adinque māñōmæ quēwēnāni
 guiquēnē, Tōmengā Itota ingampa,
 ante do adinque tōmāmæ māo gode

ä gode ä cädäni eñëningue wënæ wënæ inäni inänite tömänäni inänite tömengä weca ænte mämönäni pönänitapa. ³⁶ Itota ingante, Bitö weocoo ämi yæwedecooque gampote waa bacädänimpa. Anäni wædinque tömengä Ao angä eñëningue nê gampo gampo cädäni inömö tömänäni edæ waa inäni bagadänimpa.

15

Mimöno tao godi beyænque waocä wentamö ewocacampa
(Mäadoco 7.1-23)

¹ Dodäni näni wææ angainta ate nê odömönäni tönö Paditeoidi pancadäniya Eedotadëë quëwëningue mäniñedë Itota weca pöninque iimaï anänitapa.

² —Bitö miñæ nê godäni inömö dodäni näni angainö ante quinante eñënamäi inte wapiticæ cädäni wæmönipa. Tömënäni inäempa mempodämaï inte wentamö nam-pote cænguï cænäni awædö.

³ Ante pïinäni wædinque Itota wæætë,

—Minitö guiquënë dodäni näni angainonque ante eñente cæcæte ante cædinque Wængonguï nänö wææ angainö ante edæ quinante eñente cädämaï iminii.

⁴ Wængonguï, “Bitö wæmpo ingante bitö badä inante waadedinque waa cæe,” angacäimpa. Ayæ, “Wæmpocä ingante wäänä inante nê piinte wiwa angä ingante wænömïni wæncæcäimpa,” ante wææ angacäimpa. ⁵ Minitö guiquënë iimaï anewëningue edæ wææ cæminipa. Waocä mæmpocä ingante waa cæquënegä inongante wäänä inante adobaï waa cæquënegä inongante minitö wæætë wææ äninque, Waocä wæmpocä ingante wäänä inante iimainö ante apænecæcäimpa, anewëminipa. Wæætë edæ “Mæmpo, bitö quï, ante, Badä, minö quï, ante botö pönömo minä ænguënenö incæ

nöwo wæætë edæ, Wængonguï quï, ante do edæ godonte impa.”

⁶ Ante apænedinque waocä wæmpoda inate wiï godonguënegä ingampa, ante minitö inömö edæ wææ anewëmini awædö. Inäempa mänömainö ante wææ anewëningue minitö edæ dodäni näni angainonque ante cæcæte ante cædinque Wængonguï nänö wææ angainö ante edæ, Önöneque impa, ante bai cæminipa töö. ⁷ Minitö waa cæminii inte bai nê anewëmini inöminite edæ ämo eñëdäni. Mini cædö ante Wængonguï iimaï ante apænecampa, ante Itaiya wodi nöingä ante yewæmongacäimpa.

⁸ “Inäni inömö botö imote önöneque waa apænete bai tededäni incæte, tömënäni mimöno æmæ pönente edæ gobæ ongonte bai inäni awædö.

⁹ Ayæ botö weca ædæ wæænte waa ate bai tededinque tömënäni, Wængonguï imidö anguënë, ante önöneque tedewëningue önönque edæ cädänipa.

Waodänique näni wææ anönö ante odömönte apænedänipa töö.” Ante Wængonguï piingampa, ante yewæmongacäimpa.

¹⁰ Mänömainö ante apænete ate Itota wæætë nanguï ongönäni inänite aa pecä pönäni adinque apænecäimpa.

—Botö apænebo eñëningue ocaidë pönente ædæmö eñëdäni, angantapa. ¹¹ Önönë guidi beyænque waocä mimö wentamö entawënamäi ingampa. Wæætë mimönë wiwa pönëningue nänö önöne tao gode beyænque tömengä wentamö mongængampa, ante apænebo eñëdäni.

¹² Ante apænecä ate tömengä miñæ nê godäni inömö tömengä weca ponte anänitapa.

—Bitö mänömainö ante apænebi eñëningue Paditeoidi inömö guingo imonte pïinäni apa anewëë.

13 Äñönäni tömengä,

—Awæ botö Mæmpo minämaï iwæ tö wite bai wido cæte bacæimpa. Paditeoidi iñömö wii botö Mæmpo quinäni inönäni inte adobai edæ wido cæte wæcædänimpa.

14 Edæ babetamönäni bai eñenāmaï inäni inte tömēnāni iñömö wadāni adobai babetamönāni bai ināni inānite nē ænte māodāni ināni apa cæminii. Tömēnāni inānite gomö aedāni. Edæ babetamongä ingante wacä adobai babetamongä inongä ingante ænte māocä gocä ininque tömēna nāna babetamongcaya guēa ontatodē mongæncadæ guibainapa.

15 Ante apænecä eñēninqe Pegodo,

—Mänōmainö ante odōmonte apænedinque bitö æbānō ante odōmoncæte ante apænebitapa, ante apænebi eñēmōnie.

16 Äñongante Itota,

—Minitö incæ ocai ömæcadāni bai inōmini inte eñenāmaï iminitawo. 17 Edæ quincoomē öñone guuidinco incæ cæncadē guite ate goiwaa ogä mente wido cæte ba apa anewēminii. 18 Wæætē öñone waocä nānō tedewēnō guiquēnē mimōnē nānō wiwa pönēnō beyænque tao godepa. Ininque waocä önōwoca mäninö beyænque wentamö ewocacampa. 19 Edæ waocä mimōnē nānō entawente taodinö beyæ wiwa ante pönengampa. Mimōnē nānō piinte pönēnō beyænque waocä godö wængongampa. Mimōnē towēinente tömengä nānōogængä ināmaï iñongante godö mongampa. Ayæ æcāmenque iñongante mimōnē towēinente beyænque waocä godö mongampa. Mimōno æinente wædinque wacä quï awēmō ængampa. Mimōnē wiwa pönēninque wacä ingante godö babæ wapiticæ apænecampa. Ayæ wacä ingante piinte tedecampa. 20 Ininque mimōno tao godi beyænque

waocä wentamö ewocacampa. Wæætē mempodāmaï inte nānō cænō beyæ waocä wentamö ewocadāmaï ingampa, ante edæ Itota apænegacäimpa.

Onquiyængä oodeocä ināmaï inte wede pönente angampa

(Māadoco 7.24-30)

21 Mäniñömö quēwente wadæ godinque Itota Tido nāni quēwēñömö Tidöo nāni quēwēñömö eyequei pongacäimpa. 22 Mäniñömö ponte quēwēñongä onquiyængä Cānaāmæ nē eñate pædingä inte adoyömö quēwente tadinque tömengä weca pöninque aa pecantapa.

—Awēnē bitö Awēnē Dabii wodi pæimi inōmi inte eñēmi. Botö beyæ pönö waadete waa cæe. Botö wēñængä onquiyængä wēnæ inte quēwente wæwengampa cæbii.

23 Ante mänōmaï aa pecä wædinque Itota pæ wēēnecantapa. Pæ wēēnecä adinque tömengä miñæ nē godāni guiquēnē tömengä weca pöninque wææ apænedänitapa.

—Mönö miñæ tee empote Yæ yæ nē anewēnongä ingante ämi gocæe.

24 Ante wææ änāni eñēninqe Itota wæætē,

—Cæñināni obegaidi gueogæ gote wæwēnāni bai möni idægocabo adobai inte wē wōmonte wædāni adinque Mæmpo Wængongui, Tömēnānique inānite cæquimi goquimi, äninque botö imote da pönongä wii pontawoo.

25 Angä eñēninqe onquiyængä iñömö wæætē Itota önōwa gäänē ædæ wææninque apænecantapa.

—Awēnē, botö beyæ cæbi waa bacæe, angantapa.

26 Äñongante Itota wæætē,

—Wēnāni cængui inguēnē waocä dicæ guintamōidi cængui ante wææntodonguingää. Bitö edæ wabi iñōmite botö bitö beyæ ædö cæte cæquimoo.

27 Angä eñente wædinque,

—Awënë iñæmpa në éadäni nani cænte eyepodimō wæænte ænōmengadæmpa inō õñõñõ guintamōidi ade cæmpa.

²⁸ Añongante Itota,

—Onquiyæmi êñëmi. Bitō nangui pönënimi iñõmite bitō änō ante do cæte impa.

Ante tæcæ apæneyongä tōmengä wengä edæ do adoyedë edæ waa bagacäimpa.

Caete wædäni inänite Itota cæcä waa badänipa

²⁹ Mäniñmō quëwëningue wadæ godingue Itota Gadideapæ ömaaque pō änanquidi æi tæ contacantapa. ³⁰ Tæ contate ongõñongä nangui inäni godongämæ pöninque wënæ wënæ inte wædäni inänite ænte pönänitapa. Pæ opa pæ opa godäni tönō tente tobænte wædäni inänite babetamō inäni tönō babetade inäni inänite Itota weca ænte mämō ñõ cædänitapa. Nõ cædäni ongõñönänite Itota tōmännäni inänite godō cæcä ate waa badänitapa. ³¹ Godongämæ ongönäni guiquënë, Itota godō cæcä ate babetade inänäni incæ tededäni êñëmönipa, ante guñente wædänitapa. Tente tobænte wædinäni incæ waa badäni amönipa. Pæ opa pæ opa godäni inänäni incæ waa bate godäni amönipa. Babetamō inänäni incæ waa adäni wæmönipa, ante guñente wædinque edæ Wængongui ingante apænedinque, Mõni idægocabo Wængongui inõmi inte edæ bitō adobique ñäo bai emõmi inte edæ tæi piñænte cæbi amönipa, ante watapæ apænegadänimpa.

4.000 ganca inäni inänite Itota godongä cænänipa
(Máadoco 8.1-10)

³² Mäniñedë Itota tōmengä miñæ në godäni inänite aa pecä pönäni ate apænecantapa.

—Inäni botō weca ongönäni iñõmō meõnaa go adoönæque iñonte botō weca ongõñönäni

tömännäni cængui ömæpodäni badäni ate wædinque botō tömännäni tönō godongämæ wæte bai pönëmpa. Cænämai inte gue ænente wæyönänite botō, Oncönë goedäni, ämo gote bai tömännäni edæ idömæ godingue nangæ badingue edæ bocæ bocæ cæte wæcædönänimpa.

³³ Angä wædinque tōmengä miñæ në godäni wæætë,

—Ënodäni inäniyaa. Önomæca incæ pão impa æninqe godömõni cænguinänii.

³⁴ Ante wæyönänite Itota,

—Minitō pão æpodō nææmini.

Añongante,

—Pão önompo æmæmpoque go mæa gæyæ guiyä pönï mæa pönï mæ ongompa, ante edæ apænedänitapa.

³⁵ Itota iñõmō godongämæ ongönäni nangui inäni iñönänite angä tæ contadänitapa. ³⁶ Inique pão önompo æmæmpoque go mæa tönō gæyæ tönō nani næænincoo pædæ godönäni æninqe tōmengä Wængongui ingante, Bitō waa pönõmi cæncæmönimpa, ante apænedinque pã æninqe tōmengä miñæ në godäni inänite pædæ pönongä æninqe tömännäni wæætë wadäni inänite pædæ pædæ godönäni ænänitapa. ³⁷ Æninqe tōmännäni godongämæ cæninqe tōmo pönï cænänitapa. Idæwaa cænäni ate tömännäni pã ænte nani cænte ñönõni ee õñoncoo wente æninqe Itota miñæ në godäni otodë pönõ da wënanitapa. Inique önompo æmæmpoque go mentodëa cængui eyede contagatimpa. ³⁸ Në cænänäni iñõmō onguñænänique coatodo miido ganca iñönäni onquiyænäni tönō nani wencabo tönō tömännäni æpodänimë godõmenque nangui pönï inönänimpa. ³⁹ Inique cænäni ate Itota iñõmō, Goedäni, angä godäni ate tōmengä wipodë

guii contate imæmāa Mäagadabæ pongacäimpa.

16

Mäcæte odömömi amönie, änänipa
(*Mäadoco 8.11-13; Odoca 12.54-56*)

¹ Itota pongä adinque Paditeoidi tönö Tadoteoidi iñömö, Mönö amö eñëninque tömengä oda cæbaingampa, ante cædinque Itota ingante apænedinque, Bitö, Pönencädänimpa, ante öönæde mä cæi bai cæbi amönie. ² Änani eñëninque tömengä wæætë,

—Minitö iñæmpa gäwadecæ iñonte æmö adinque, “Baänæ watamö bacæ wiñadæ pönï gongæmpa,” ante do eñëminipa. ³ Ayæ ñäö bayö edæ, “Cöönæ cæcæ guinæ wepæ bai gongæmpa,” äninque minitö, Öönæ æbänö eönæpa, ante adinque do edæ eñëminipa. Iñinque, Wængongui quinö cæcæ cæcampa, ante quinate wii eñëmini. ⁴ Nöwomini iñömö edæ nê wiwa cæmini inte minitö Wængongui ingante pangocæte bai emö cæte gomini iminipa. Edæ, Mä cæte odömömi adinque pönëmaimönipa, ante ancaa ämini awædo. Incæte Cönäö wodi mä pönï nänö cægainö ante adinque minitö pönenguenëmini iñöminite mäninque mini aquinque ante odömönte ingæimpa.

Äninque Itota tömënäni inänite emö cæte wadæ edæ gogacäimpa.

Wapiticæ nani apænedö yedæ æmpoqui bai impa, ante
(*Mäadoco 8.14-21*)

⁵ Tömengä miñæ nê godäni guiquënë tao gocæ cædinque päö wii pönente ænämaï inte æmæmāa tao ti wæænänitapa. ⁶ Itota iñömö mänii päö tömënäni nani ænämaï inö ante wii tededinque wadö ante pönente iimäi apænecantapa.

—Päö yedæ æmpoqui, ante Paditeoidi tönö Tadoteoidi nani da wente cæi ate gomö aedäni.

⁷ Angä eñente wædinque tömengä nänö nê emiñænäni wæætë nani caboque tededinque,

—Päö ænte pönämaï imöimpa, ante Itota wabänö mänömaï beyæ ämaingampa.

⁸ Ante nämäneque tededäni wædinque Itota iñömö,

—Mini pönëgade. Päö ænämaï inte mini pöninö ante quimæ tedewëminii. ⁹ Awincaque adinque adämaï iminitawo. Edæ päö önompo æmæmpoque æninque botö godömo æninque tinco müido ganca inäni nani cæninö ante awincaque adimini inte minitö mimöno pönënamäi imini awædo. Ayæ cænte ate nani wææntodöningoo wente ænte mini contadinö iñömö cængui æpotodënö ongontawo, ante pönëminiyaa. ¹⁰ Ayæ ate botö önompo æmæmpoque go mä päö ænte godömo æninque coatodo müido ganca inäni nani cæninö ante adinque minitö iñömö edæ eñënamäi iminitawo. Ayæ edæ ñænæ otodë mini wente ænte contadinö cængui æpotodënö ongontawo, ante pönëminiyaa. ¹¹ Mäninö ñöwo botö, Gomö aedäni, ante wææ äninque botö wii päonque ante apænetabopa, ante quinate wii eñëminii. Incæte botö, Päö yedæ æmpoqui, ante Paditeoidi tönö Tadoteoidi nani da wente cæi ate gomö aedäni, ante wææ ämopa.

¹² Angä eñente pönente wædinque tömënäni, Gomö aedäni, ante apænedinque Itota wii önonque päö da wente cæinque ante wææ angampa. Wæætë edæ Tadoteoidi tönö Paditeoidi wapiticæ ante nani odömönte apænedö ante tömengä, Gomö aedäni, ante wææ angampa, ante do eñënanitapa.

Bitö Coditobi inömi imipa, ante Pegodo angampa

(*Mäadoco 8.27-30; Odoca 9.18-21*)

¹³ Mänii imæmāa tate ate Tetadea Pidipobæ eyequei pöninque

tömengä miñæ nē godāni inānite apænedinque Itota,

—Botō Waobo eñagaïmo iñōmote wadāni botō imotedō ante tededinque, Æbodō imoo, ante apænedāni eñēmīnii.

¹⁴ Æñongante tömēnāni wæætē apænedānitapa.

—Bitō imitedō ante apænedinque pancadāniya, Æpænē nē guidongaingā Wāō wodi incæ Itota adocā imaingampa, ante tededānīpa. Wadāni guiquēnē, Ediya wodi incæ Itota inongā imaingampa, ante apænedānīpa. Wadāni guiquēnē, Eedēmiya wodi ingampa, ante apænedānīpa. Ayæ, Wīi Eedēmiya ingā ininque Itota Wængongui beyæ nē apænegaināni iñōnānite adocā imaingā ingampa, ante tededānīpa.

¹⁵ Ante tömengä miñæ nē godāni apænedāni eñēnīnque Itota wæætē, —Mīnitō diyæ, Æbodō imoo, ante pönēmīnii.

¹⁶ Æñongante Timönō Pegodo wæætē,

—Wængongui nē quēwengā Wēmi ingāimi inte bitō iñōmō Coditobi inōmi imīpa.

¹⁷ Ante apænecā eñēnīnque Itota iñōmō,

—Timönō bitō Öönata wēmi inōmi inte eñēmi. Wīi waocā apænecā beyæ bitō mänōmainō ante eñēmitapa. Wæætē bitō nangui toquinque edæ botō Mæmpo öönædē nē quēwengā incæ bitō imite pönō odōmonte apænecā eñēmitapa. ¹⁸ Ayæ edæ iīmai ante bitō imite āmopa. Bitō dicamō bai inōmi imīpa, ante pönēnīnque botō bitō emōwo ante Pegodo pönō pemōmo emōmīpa. Incæte dicabo tæimō i bai bitō nō ānīnō iñōmō edæ tæine i iñonte botō mānimoga tæi mænonte bai pönō badōmo ate mīnitō mīni pönencabo bacēmīnīpa. Ininque mīnitō, Itota nē Codito ingampa, ante mīni pönencabo iñōmō tæi emōmīni badinque mānimoga tæi

ongonte bai wede pönēñōmīnite nē tæi piñænāni tadōmengadænguiपो owote ta pönāni incæ adō cæte godōmenque māmō bæ taquinānii. ¹⁹ Edæ öönædē Awēnē Odeye nempo guiquinque ante odemō wi ænequi bai botō bitō imite pönōmo æncæbiimpa. Æmi ate bitō nē āmi badīmi inte inguiپoga bitō wææ ānō incæ öönædē dobæ wææ angainō inte ongongæimpa. Ayæ bitō quēmē inguiپoga ñimpo cæbi i iñonte māniī adobai öönædē dobæ ñimpo cæte ongongæimpa.

²⁰ Ante iinque apænedinque Itota tömengä miñæ nē godāni inānite iīmainō ante wææ angantapa. Mīnitō iñōmō botō imotedō ante apænedinque, Codito inongā ingampa, ante gode ānāmai inte edæ pæ wēēneedāni, angacāimpa.

Itota, iīmai cædāni wæncæboimpa, ante apænecampa

(Māadoco 8.31-9.1; Odoca 9.22-27)

²¹ Ayæ Itota māniñedē mā odōmōninque tömengä miñæ nē godāni inānite apænedinque, Botō cōwē Eedotadēē goquēnēmo imopa, angantapa. Gobo ate oodeoidi nē aadāni nāni Picæncabo tönō, Wængongui qui, ante nē godōnāni ñænænāni tönō nē odōmōnāni tönō godongāmæ cædinque botō imote wēnæ wēnæ cædāni wæwæncæboimpa. Ayæ bitō imote godōmenque wænōnāni wæncæboimpa. Incæte Wængongui angā beyænque botō mēōnaa go adoönæque iñonte edæ ñāni omæmonte quēwæncæboimpa, ante apænegacāimpa. ²² Mänōmainō ante apænecā eñēñōnāni Pegodo guiquēnē Itota ingante nānēnē māo godinque Itota ingante piingantapa.

—Awēnē, quīmæ wæncæ ānewēē. Wængongui pönō wææ aacā beyæ bitō caate wædāmai incæbiimpa.

²³ Ante wææ āñongante Itota dadi emænīnque Pegodo ingante nāēmæ piīninque,

—Bitō Tatānabi bai inōmi inte edæ botō weca ongōnāmaī wadæ gobāwe, angantapa. Bitō wīi Wængonguī nānō pōnēnō ante pōnēmi inte wæætē edæ waodānique nāni pōnēwēnō bai pōnēninque mānōmainō ante bitō botō imote ægodawaquī ñnonte bai cædinque wææ ānewēmi awædō, angacāimpa.

²⁴ Ayæ tōmengā miñæ nē godāni inānite apænecantapa.

—Æcānō botō miñæ pōinēna ina tōmengā iñōmō nāmā beyæ ante pōnēnāmaī inte edæ botō miñæ tee empote poncæcāimpa. Nāmā nānō wænguīwæ mongænte ponte bai cædinque tōmengā, Botō wæmo incæ caate wæbo incæ Itota ingante cōwē tee empote gocæboimpa, ante poncæcāimpa.

²⁵ Edæ æcānō, Nāmā wææ gom-podinique quēwencæboimpa, ante cædinque botō miñæ pōnāmaī ingā guiquēnē tōmengā iñōmō edæ quēwēnāmaī incæcāimpa. Wæætē edæ, Wænōnāni wæmo incæte botō Itota miñæ tee empote cōwē gocæboimpa, ante æcānō āna guiquēnē tōmengā wæætē quēwencæcāimpa. ²⁶ Edæ waocā inguipoga ongoncoo tōmancoo ò æncæte ante cædinque nāmā önōwoca incæ pædæ godongā wē womonte ba ininque edæ tōmengā nānō òmæwocate wæquinque æmaingampa. Iñæmpa eyepæ godongampa diyæ önōwoca wæætē æmaingāā.

²⁷ Ante Itota iñōmō, “Edæ botō Waobo ēñagaīmo inte botō Wæmpo ñāō tōmāo guīnæ gongæñonte botō edæ botō anquedoidi tōnō edæ godongāmæ poncæboimpa. Ayæ pōmo ate botō tōmāmini mīnitō cægai ganca ante eyepæ pædæ pōnōmo æncæmīnimpa. ²⁸ Edæ nāwangā āmopa. Mīnitō iñōmō ongōmīni pancamīniya iñōmō ayæ wæñāmāi mīlīmīni quēwēñōmīni botō Waobo ēñagaīmo inte Awēnē

Odeye bate ponte a ongōmo adinque mīnitō botō nempo quēwencæmīnimpa,” ante Itota apænegacāimpa.

17

Itota waēmō pōni ñāō bai ēmongā bacā adānīpa

(Māadoco 9.2-13; Odoco 9.28-36)

¹ Mānīnō ante apænecā ate Itota önompo æmæmpoque go adoönæque iñonte Pegodo ingante ayæ Tantiago tōnō Wāō nāna caya inate mānimpodāni inānite ānanquidi mæicā adodānique æigadānimpa.

² Æite ongōñōnāni edæ Itota awinca tōmēnāni ayōnāni edæ wīi cōwē nānō ēmōnō bai waēmō pōni ñāō bai edæ ēmongā bamongā adānitapa. Edæ nænque tī nāwante ñāō bai bate ēmongā ininque tōmengā weocoo nāāmænta ñāō in-coo ēñacā adānitapa. ³ Ayæ ayōnāni edæ doyedē pōni nē æigaina iñōmō Mōitee wodi tōnō Ediya wodi incæ iñontobæ a ongōninque Itota tōnō godongāmæ tedegōnāni. ⁴ Adinque edæ Pegodo guiquēnē Itota ingante apænecantapa.

—Awēnē ēñēmi. Iñōmō mōnō waa pōni ongonte awædō. Bitō Ao āmi ininque botō oncontaicoo mentaiya go adotaique mænōninque bitō oncontai ante adotaique Mōitee oncontai ante adotaique Ediya oncontai ante adotaique mænōmaīmopa.

⁵ Ante ayæ tedeyongā boguīmāmo waēmō pōni ocabogadāni obo wæænīnque guīnæ gongæ ayōnāni boguīmāmodē önōnepāmoque apænecantapa.

—Iñgā iñōmō botō Wengā inongā inte botō nē waadegaingā inongā ingampa. Tōmengā ingante adinque botō watapæ tobopa. Mīnitō tōmengā pōnō apænecā ēñēdāni.

⁶ Angā wædinque tōmengā miñæ nē æidāni iñōmō ancai guīñēninque do do wāate bai cædinque guidōmēmæ tæ go

wæænānitapa. ⁷ Go wæænāni adinque Itota tōmēnāni weca ponte godō gampodinque,

—Guiñēnāmai inte ængæ gantiedāni, angantapa.

⁸ Ayæ æmō ayōnāni Itotaque adocanque ongongā agadānimpā.

⁹ Ayæ ānanquidi inō wææ pōñōnāni Itota tōmēnāni inānite angantapa.

—Minitō mā pōni botō ēmōnō wīlmon̄te bai mīni adinō ante gode ānāmai pæ wēēneyōmīni botō iñōmō Waobo nē ēñagaīmo inte edæ wænte ate ñāni ōmæmoncæboimpā. Ñāni ōmæmōmo ate mīnitō edæ māniñedē ate apæñecæmīnimpā.

¹⁰ Angā ēñente wædinque tōmengā tōnō nē æidīnāni tōmengā ingante ānānitapa.

—Mānōmai ī ininque, Ediya wodi tāno poncæcāimpā, ante nē odōmōnāni iñæmpā quīnante apænedāni.

¹¹ Āñōnāni Itota wæætē,

—Ediya wodi nāni ānongā iñōmō tāno pongā ingampa. Nāwangā impā. Pōninque tōmengā, Doyedē ingai bai ñōwo wæætē adobai bacæimpā, ante badongampa.

¹² Botō wæætē iīmaīnō ante apænebo ēñeedāni. Nōwocā mōnō Ediya inongā inte do pongāimpā ante aquēnē. Do pōningā ingante edæ awincaque adinque, Æcānō ingāā, ante ēñēnāmai inte cædāni guiquēnē quiēmē nāni cæinēnō incæ edæ do cædānipā. Ayæ adobai, Tōmengā ingante nāni cædi bai botō Waobo ēñagaīmo iñōmote botō imote adobai wēnæ wēnæ cædāni wæcæboimpā, ante apænebo ēñeedāni.

¹³ Ante apæñecā ēñēninque tōmengā tōnō nē æidīnāni iñōmō edæ, Æpæñē mōnō guidōningā Wāō ingantedō ante apæñecampa, ante tæcæ ēñēnāni inte wægadānimpā.

*Itota wēnæ ingante angā go ate wēñængā waa bacampa
(Māadoco 9.14-29; Odoco 9.37-43)*

¹⁴ Māniī ānanquidi æidīnāni inte adodō wææninque nanguī pōni ināni weca pōnāni adinque wacā onguīñængā Itota weca ponte da guicapodinque angantapa.

¹⁵ —Awēnē ēñēmi. Botō wengā onguīñængā ingante waadete waa cæe āmopa. Tōmengā iñōmō edæ ancaa quidi quidi dowænte wæwēninque wantæ wantæ iñō gongapamō tæ wææ tæ wææ cæcampa. Ayæ æpæñē tæi guii tæi guii cæcampa. ¹⁶ Ante wædinque, Botō wengā ingante pōnō cæmīni waa bacæcāimpā, ante botō bitō miñæ nē godāni weca ænte pōmo adinque tōmēnāni ædō cæte cæquināni.

¹⁷ Āñongante Itota tōmēnāni inānite,

—Nōwomīni mīni ædæmō cædāmai incabo mīni pōñēgade impā, angantapa. Minitō weca æpogadō quēwēmoī. Wapiticæ cæmīni iñōmīnite æpogadō piyæñē cæte wæwēmoī. Edæ wēñængā ingante iñōmō botō weca ænte māñōmīni pongæedāni, angantapa.

¹⁸ Ayæ wēnæ ingante piīninque Itota, Tao gobāwe, angā tao gocā ate wēñængā iñōmō dobæ waa bacan-tapa.

¹⁹ Ayæ ate tōmengā miñæ nē godāni adodānique Itota weca pōninque tōmengā ingante,

—Mōnitō guiquēnē bitō bai wido cæcæ cædinque edæ quīnante wido cædāmai intamōni.

²⁰ Ante wæyōnānite,

—Wedē pōñēmīnipā diyæ wido cæquīmīni. Edæ mīni pōñēnō mōotatamō bai guiyā pōni ēwocamīni ininque mīnitō ānanquidi iñōmō ongonquidi adinque, Nāñēnē gobāwe, ante āmīni bai edæ ānanquidi incæ do gā gote wayōmō gongæncædōnimpā. Edæ quiēmē cæcæte ante āmīni ininque tōmānō edæ do cæte babaimpā, ante nāwangā apænebo ēñeedāni. ²¹ Incæte māniī wēnæ

inte wido cæcæte ante cædinque cænguī wantæpiyæ cænāmaī inte Wængonguī ingante apænete ate edæ wido cæguī impa, ante Itota apænecā eññänitapa.

Wænönāni wæncæboimpa, ante Itota adodö ante apæncä

(Mäadoco 9.30-32; Odoca 9.43-45)

²² Mänii Gadideabæ pöningue godongämæ goyönänite Itota iimainö ante apæncantapa. Adocanque, Waocä nē eñagaingä iñömö æyömönö ongongää, ante godö odöminque botö imote waodäni nempo pædæ godongä æncædänimpa. ²³ Nē ænäni wæætē botö imote wænönāni nāñe wæncæboimpa. Ayæ meönaa go adoönæque iñonte edæ Wængonguī angä beyænque botö edæ ñāni ömæmonte quëwencæboimpa.

Itota mänömainö ante apæncä eññenique tömengä miñæ nē godāni wæætē edæ nanguī wæwente bagadänimpa.

Wængonguī oncö beyæ, ante Itota eyepæ godongampa

²⁴ Mänii pöningue tömönāni Itota tönö godongämæ Capënaömö nāni quëwëñömö pöñönāni wadāni guiquënë Wængonguī oncö beyæ ante tiguitamö didacöma nāni änantamö mentamonga ante nē äñönāni inte Pegodo weca ponte äñänitapa.

—Minitö Awënë nē Odömongä guiquënë Wængonguī oncö beyæ ante didacöma tiguitamö cöwë pönönāmaī ingantawo.

²⁵ Äñönänite Pegodo,

—Cöwë nē pönongä ingampa.

Äninqe oncönē pö wäänē guiiyongante Itota täno apæncantapa.

—Timönö, æbänö ante pönëmi, angantapa. Iimæca nē quëwëmö mönö eyepæ ænte quëwengæimpa, ante imæca awënë odeyeidi iñömö edæ tömönāni nempo nē quëwänāni inänite, Pönömiñi æmoedäni, äñänitawo. Wæætē edæ wadāni

inänite äñänitawo. Ädänidö inänite äñäni, ante pönëmi, ante Pegodo ingante Itota angantapa.

²⁶ Äñongante Pegodo,

—Wadāni inänite äñänipa.

Ante apæneyongä Itota wæætē edæ,

—Mänömaī i ininqe edæ mönö Awënë Wængonguī nempo nē quëwënömö inte wii godonguënëmö imompa. ²⁷ Incæte wii piinte bacædänimpa, ante botö iimāi ämopa. Bitö gäwapäa mäo dadonte wëä tadönömi gæyæ tänocä tacä æe. Äninqe gæyæ önöneca wi ænete ayömi adotamonque incæ coatodo didacöma emontamö incæ edæ gæyæ önöne ongontamö adinqe bitö tadonte æncæbiimpa. Mänintamö ænte mäo bitö beyæ botö beyæ eyepæ godömi æncædänimpa, angä gote Pegodo cægacäimpa.

18

Æcänö ñcængä inte nē angä inguingää, ante tededänipa

(Mäadoco 9.33-37; Odoca 9.46-48)

¹ Mäniñedē Itota miñæ nē godāni tömengä weca ponte apænedinqe, —Bitö öönädē Awënë Odeye iinqe bayömi æcänö bitö nempo quëwëninque ñænængä pöni inongä inte nē angä inguingää, äñänitapa.

² Itota iñömö wëñængä guiyangä ingante edæ aa pecä pongä ate tömengä ingante tæcæguedē goncædinque tömönāni inänite wæætē apæncantapa.

³ —Nawangä ämo eññeedäni. Minitö öönädē Awënë Odeye nempo guicæte ante wapiticæ mini pönëwönö wido cædinque wëñænāni nāni piyænē cæte pönönö bai pönëedäni. Mänömaī cädämaī imini ininqe Awënë Odeye nempo cöwë guiidämaī inte wæbaiminipa. ⁴ Incæte iingä wëñængä, Önömoque imopa, ante pönengä bai æcänö adobainö ante pönente quëwëna guiquënë

tömengä iñömö edæ öönædë Awënë Odeye nempo quëwëninque ñænængä pöni inte edæ në angä ingampa. ⁵ Ayæ æcänö botö emöwo apænedinque mäningä bai wëñængä ingante, Pöe, ante godö waa cæcä iñömö tömengä iñömö edæ botö imote edæ do, Pöe, ante pönö waa cæcä ingampa, ante Itota apænegacäimpa.

Wacä oda cæcæcäimpa, ante näni wæquinque cædänipa

(Mäadoco 9.42-48; Odoca 17.1-2)

⁶ Itota ayæ apænecantapa. “Wadäni godö cædäni beyæ botö imote në pönëñäni incæ pancadäniya edæ dobæ oda cæte wënæ wënæ cædänipa. Ìninqe, Wëñængä adocanque guiyangä pöni ingä incæ oda cædämaï incæcäimpa, ante wææ cæcæte ante cædinque në godö cæcæ cædingä ingante iïmaï cædäni ininqe tömengä toquëngä imaingampa. Waodäni näni dacæ godö dacæ godö cæquinca ñænænca æninque tömengä önömenca æ wëmencadinque tömengä ingante tæcætibæ wido cædäni ininqe tömengä edæ, Wënæ wënæ cædämaï inte becadote wæmo beyænque Wængongui botö imote wii godömenque pangampa, ante wædinque waa toquëngä imaingampa. ⁷ Quiëmë beyæ oda cædinque inguipoga quëwëñäni näni wæquinque wënæ wënæ cædänipa. Në pönëñäni incæ pancadäniya wii ëñente do oda cædänipa. Cöwë mänömaï impa. Incæte, Oda cæcæcäimpa, ante në cæcä iñömö edæ tömengä nangui nänö caate wæquinque cæcampa,” ante apænegacäimpa.

⁸ Ayæ, “Bitö önompoca cædinque wënæ wënæ cæbi Ìninqe önompo aa wi æmpote wido cæte bai cædinque wënæ wënæ bitö cædinö ante wido cæbæwe. Bitö önöwa wapiticæ godinque wënæ wënæ cæbi ininqe bitö önöwa aa wi

æwate wido cæte bai cædinque wënæ wënæ bitö cædinö ante wido cæbæwe. Ìñæmpa inguipoga quëwëninque bitö æmæmpoqe empobi incæte æmæntique entibi incæte bitö öönædë æidinque cöwë wænämaï quëwëmi Ìninqe waa imaimpa. Edæ tipæmpoga empobi inte tipæntiya entibi inte edæ bitö gonga cöwë bæcote wæwenguñömö wii æmæwo wido cæte wæquimidö angüënë. ⁹ Ayæ bitö awinca wiwa adinque wënæ wënæ cæbi ininqe bitö awinca oo togæmonte wido cæte bai cædinque wënæ wënæ bitö cædinö ante wido cæbæwe. Ìñæmpa inguipoga quëwëninque bitö æmæmonque emömi inte bitö godömenque quëwëmi Ìninqe waa imaimpa. Edæ wii tipæmonga emömi inte edæ bitö tadömengadænguipo gonga cöwë bæcote wæwenguñömö wii wido cæte wæquimidö angüënë,” ante Itota angacäimpa.

Bodego wë womonte ba, ante odömonte apænecampa
(Odoca 15.3-7)

¹⁰ Ayæ, “Ìngä guiyangä iñömö önonganque ingampa, ante munitö adocanque ingante incæ piinte adämaï imæwedäni. Ìñæmpa tömëñäni inänite në aadäni anquedoidi incæ öönædë quëwëninque botö Mæmpo në öönædë quëwëngä awinca cöwë adänipa cæminii. ¹¹ Edæ botö Waobo ëñagaïmo inte edæ wë womönäni inänite diqui minte æncæte ante pömo imopa,” ante Itota apænecantapa.

¹² Ayæ, “Æbänö ante pönëminii edæ. Waocä obegaidi tiëë ganca ëcäcä ongöñönäni adocanque pangocæte nänënë gocä adinque në ëcäcä iñömö nöobenta i nöebe ganca inäni änämænë ongöñönänite emö cæte diqui mincæ wii goquingä, ante pönëminii. Cöwë edæ diqui diqui mincæ gocæcäimpa. ¹³ Godinque në pangocæ godingä

ingante eadente acä inique nē eacä waa tobaingampa. Edæ pangocæ godämaï inäni nöobenta i nöebe ganca inäni inänite adinque cöwē tocä inongä inte tömengä tæcæ nänö adingä beyæ godömenque tocampa. ¹⁴ Minitö Mæmpo öönæde nē quëwengä adobaingä, Guiyangä wē womonte wænämaï incæcäimpa, ante cöwē diqui diqui mingampa,” ante Itota odömonte apænegacäimpa.

Nē wënæ wënæ cæcä ingante pünämaï inte waadecäimpa (Odoca 17.3)

¹⁵ Godömenque odömöningue Itota apænecantapa. “Bitö tönifacä bitö imite wënæ wënæ cæcä wædinque bitö tömengä weca gote ämi adominaque nänënë gote ongöeda. Ongöñöminate bitö tömengä ingante, Mänömaï cæbitapa, ante ämi eñengäe. Mänömaï ämi eñengä inique tömengä waadete babaingampa,” ante apænegacäimpa. ¹⁶ Ayæ godömenque apænecantapa. “Wæætē tömengä eñenämaï inte waadedämaï ingä inique bitö Wængongui angä eñente nani yewæmongainö bai cæe. Waocä æbänö cæcäa, ante adinque waoda mënaa ina incæ mënaa go adocanque inäni incæ adoyömö ante apænedäni inique tömënäni nani apænedö beyænque ante mönö, Nö impa, ante eñengäimpa, ante Wængongui beyæ yewæmongatimpa. Inique bitö, Mönö adoyömö ante apænegäimpa, ante waoda mënaa inate ämi incæ adocanque ingante ämi incæ æcämenque bitö tönö goda tömengä adoyömö ante nöinö ante apænegacäimpa. ¹⁷ Ayæ apænemini ate nē wënæ wënæ cædingä cöwē eñenämaï ingä ate wædinque bitö inömö, Itota nē Codito ingampa, ante mini pönencabo weca gote apænebi

eñenguinäni. Ayæ tömënäni wææ änäni ate tömengä godömenque eñenämaï ingä inique tömengä, Nämä cæte quëwenguimo, ante nē eñenämaï cædäni bai ingampa. Ayæ, Odömäno awënë beyæ nē æwengä bai ingampa cæbii. Tömengä eñenämaï cæcäinö anguënë, ante bitö edæ tömengä ingante gomö ae,” ante Itota angantapa.

¹⁸ Ayæ apænedinque, “Nawangä ämopa. Minitö inguipoga nē ämini inte apænte ämini inique mini apænte äninö incæ öönæde dobæ apænte ante impa. Ayæ inguipoga minitö apænte äinique ñimpo cæmini inique mini cædö bai öönæde adobaï do ñimpo cæte ingäimpa.”

¹⁹ Ante apænedinque Itota ayæ apænedinque, “Minitö iminite iïmaï ämopa, angantapa. Inguipoga mëminaa guëa adoyömö pönente apæneyömina botö Mæmpo öönæde nē quëwengä inömö mina ämaï ante tömänö cæcæcäimpa. ²⁰ Edæ mëminaa imina incæ mëminaa go adocanque imini incæ æpominimé inömini incæ minitö adoyömö ponte botö emöwo apænete ongöñömini edæ botö adoyömö minitö tönö godongämæ ongoncæboimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

²¹ Ayæ ate Pegodo tömengä weca ponte äinique,

—Awënë, botö tönifacä botö imote wënæ wënæ cæcä adinque botö tömengä ingante æpogadö godö ñimpo cæbo ee goquingäa. Edæ önompo æmæmpoque go mempoga manimpoga ñimpo cæbo ee goquingä, ämii.

²² Äñongante Itota,

—Inämpa, wii önompo æmæmpoque go mempogaque anguii. Edæ godömenque bitö änimpoga pünämaï inte ñimpo cæbi ate wæætē adopoga wæætē adopoga ayæ cöwē tetenta ganca wæætē

wæætē ñimpo cædinque coatodo tiento nõobenta ganca mänimpoga pïināmaï inte ñimpo cæbi goquingā. Mānōmaï ante Itota tõmengā miñæ nē godāni inānite, Cōwē pïināmaï inte ñimpo cæquimïni, angacāimpa.

Nē cædongā nānō waadedāmaï cædō ante odōmongampa

²³ Itota ayæ apænecantapa. “Māniñō beyæ bitō ānō bai cædāni wædinque ïmæca awënë odeye nānō apænte āmaï oñnædē Awënë Odeye incæ tõmengā ingante nē eñēmïni ïminite æbānō apænte angampa, ante odōmōmo aquimïni, angantapa. ²⁴ ïmæca awënë iñōmō, Botō ïmote nē cædāni incæ botō ïmote debe ināni inte eyepæ pönönāni æncæboimpa, ante cæyongā adocanque tadento ñænængade nāni godonte æinta incæ diete miido ganca nānō pönongā æni beyæ wæætē pönönāmaï debe ingā adinque tõmengā ingante ænte māmōnāni pongampa. ²⁵ Pongā adinque tõmengā awënë iñōmō, Òmæpocā inte tõmengā ædō cæte pönongā ænguimoo, ante pönente wædinque ïmaï angantapa. Wacā ingante nē cædāni tõmengā nāni wencabo bacædānimpa, ante cædinque botō nē pönönāmaï ingā nāna gæncaya nāni wencabo tõmānāni inānite bæi ongonte wacā ingante godonte eyepæ ænguimoo, angā. ²⁶ Eñente wædinque edæ nē cæcā iñōmō tõmengā weca ædæ wææninque edæ, ‘Awënë, waadete cædinque ee abi adinque botō ayæ ate botō debe inganca tõmanta pönōmo æncæbiimpa.’ ²⁷ Ante wæcā eñēninque awënë iñōmō nē cæcā ingante guëa wæte bai pönēninque, Tömāa edæ godonte impa, äninque godō ñimpo cæcā abæ tawænte gocantapa.

²⁸ “Incæte tõmengā tõnō wadāni nāni godongāmæ cæcabo iñōnāni wacā guiquenē adocā ingante tië tigitamō ganca nānō pönongā

æni beyæ wæætē pönönāmaï debe inongāimpa. Adinque nē abæ tawænte godingā incæ tõmengā ingante debe ingā ingante godō yao ongonte ñimāmencate cædinque, ‘Do bitō æninta pönōmi æmo tõ.’ ²⁹ Ante pïingā wædinque tõmengā tõnō nē cæcā inte nē debe ingā wæætē nē äningā weca da guicapodinque, ‘Bitō waadete cædinque ee abi ïninque botō ayæ ate pönōmo æncæbiimpa.’ ³⁰ Ante wæyongā edæ Baa äninque tõmengā, Tömanta edæ cōwē pönōmi æmo ate tabāimipa, äninque edæ tee mõnecā ongongantapa.”

³¹ “Adinque edæ tõmēna tõnō nē cædāni guiquenē, Mānōmaï cæcā, ante wædinque pïinque awënë weca gote, Mānōmaï cæcampa, ante wæmōnipa. ³² Änāni eñēninque wænæ wænæ nē cædingā ingante äñecā pongā ate tõmengā ingante awënë, ‘Botō ïmo nē cædimi inte nē wænæ wænæ cæbitapa tõ. Ìñæmpa bitō nanguï ämi beyænque botō edæ, Tömanta edæ godonte impa, ante ñimpo cæbo abæ tawænte gobitapa. ³³ Ìninque botō guëa wæte pönente cæbo bai bitō tõnō nē cæcā ingante bitō adobai guëa wæte pönēmi bai waa incædōnimpa.’ ³⁴ Äninque awënë äingā badinque, Tõmengā tõmanta nānō æninta botō ïmote adodō nānō pönonguinganca botō, Tõmengā ingante ænte pancæmïnimpa, ämopa. Äninque tõmengā ingante tee mõnete oncōnē nē pānāni inānite pædæ godongā ænānipa.” ³⁵ Mäninque ante odōmonte apænedinque Itota godōmenque apænecantapa.

—Edæ mïni waocabo iñōmïnite mïnitō wacā nānō wænæ wænæ cædinō ante godō ñimpo cædāmaï ïmïni adinque awënë nānō apænte änō bai botō Mæmpo oñnædē nē quëwengā iñōmō adobai mïnitō wænæ wænæ cædinō ante ñimpo cædāmaï inte tõmānō ancæcāimpa,

ante apænegacäimpa.

19

*Nänöogængä ingante nāni
pāmænō ante*

(Mäadoco 10.1-12; Odoca 16.18)

¹ Mänii Gadideabæ quēwente iinque apænete ate Itota Oododänō æmæmäa godinque Oodeabæ pongacäimpa. ² Pongä adinque nangui ināni tee empo goyönāni tömengä gampocä waa badānitapa.

³ Paditeoidi guiquënë, Godö ämö eñëninque Itota wabänō adodeque oda cædete wæcä tocæi, ante pönëwënāni inte tömengä weca pöninque änānitapa.

—Wængongui æbänō ante wææ angacäi. Waocä tömengä nänöogængä ingante quiëmë beyæntque pämængä iinque edæ nō cæte intawo.

⁴ Ante añönāni Itota,

—Minitō iñæmpa Wængongui beyæ ante nāni yewæmöinta adāmaï inte äminitawo. Wëenëñedë edæ waocä ingante nē Badongaingä iñömö, “Onguïñængä ingampa, ante ayæ, Onquiyængä ingampa, ante badongacäimpa,” ante yewæmongatimpa. ⁵ Ayæ, “Mänömaï beyæ waocä mæmpocä ingante emö cæte wäänä inante emö cæte godinque onquiyængä ingante, Botö nänöogængä, ante æmæwo moncæcäimpa. Iinque mēnaa ināna incæ tömēna nāna gæncaya badinque adocanque bai bacædaimpa,” ante yewæmongatimpa. ⁶ Iinque tömēna nāna gæncaya adocanque bai badinque nänënë mēnaa ināmaï inapa. Mänömaï beyæ Wængongui, Adocanque bai inapa, ante nāna gæncaya nänö nē badongaina iñönate waocä wæætë pango cædämaï incæcäimpa.

⁷ Añongante tömēnāni wæætë,

—Iinque, Æmæwo pämæmo goquimi, ante yewæmöninque

mäninta bitö yewæmöninta onquiyængä ingante godömi ængä ate bitö önonque pämæncæbiimpa, ante Möitee wodi quīnante wææ angacäi, ante eñencæte ante mönitö wæmönipa.

⁸ Änāni eñëninque Itota edæ,

—Iñæmpa, Mimö ömädëmini inömini inte minitö wënæ wënæ cæinëmini iminipa, ante wædinque edæ Möitee, Nänöogængä ingante pämænguimi, ante yewæmongacäimpa. Wëenëñedë iñömö edæ wii mänömaï ingatimpa. ⁹ Wæætë onquiyængä wacä ingante godö todāmaï iñongante tömengä ingante nē pämæningä iñömö tömengä dobæ nänö towenguinque edæ wacä onquiyængä ingante godö mongampa. Ayæ onquiyængä pämænte goyongä wacä onguïñængä tömengä ingante godö möninque adobai nē towengä bacampa, ante ämö pönëmaïminipa.

¹⁰ Angä eñëninque tömengä miñæ nē godāni guiquënë,

—Iñæmpa nāna gæncaya ina inte pämænāmaï ingæimpa, ante bitö änö bai nō i iinque edæ waocä wëmö cæcä bai waa imaimpa, ante pönente wæmönipa.

¹¹ Ante wæyönānite Itota,

—Wëmö cæcä, ante mini änö bai ante waocä ædö cæte cæquingää. Wængongui nänö äninānique mäninö ante Ao ante mönāmaï inānipa. ¹² Edæ ædānidö mönāmaï inguināni, ante pancadāniya guiquënë wäänä cæncadë eñayedë edæ ongænca babetamiñænāni eñagaināni inte mönāmaï ināni. Pancadāniya wæætë waodāni cædāni beyænque babetamiñænāni badinque mönāmaï inānipa. Ayæ pancadāniya guiquënë öönädë Awënë Odeye nempo beyæ ante nāmā pönëninque Ao ante edæ mönāmaï inānipa. Edæ æcänö botö änö eñente Ao äna, tömengänque

mänömaï cæcæcäimpa, ante Itota odömongä eñengadänimpa.

Wëñænäni inänite gampo cæcadinque waa apæñecampa
(Mäadoco 10.13-16; Odoca 18.15-17)

¹³ Ayæ ate, Wëñænäni inänite Itota pönö gampo cæcadinque tömönäni beyæ Wængonguï ingante apæñecæcäimpa, ante cædinque wadäni tömengä weca ænte pö ænte pö cædäni adinque tömengä miñæ nê godäni guiquënê, Ænte pönämaï iedäni, äninque Baa Baa änäni. ¹⁴ Ate wædinque Itota iñömö edæ,

—Wëñænäni inänite ee amïni poncædänimpa. Edæ mäninäni nâni pönönö bai adobai pönönäni inte edæ öönædê Awënë Odeye nempo do quëwënäni inänipa. Ìninqe miniñö iñömö wëñænäni inänite Baa äñämaï iedäni.

¹⁵ Äninque wëñænäni inänite pædæ gopo gampo cæcadinque wadæ gogacäimpa.

Mäincoo nê nangui ëacä Itota weca ponte apæñecampa
(Mäadoco 10.17-31; Odoca 18.18-30)

¹⁶ Ayæ wacä Itota weca pöninque, —Awënë nê Odömömi apænebi eñëmoe, angantapa. Botö æbänö waa cæbo ininque cöwê wænämaï wantæpiyæ quëwëmaïmoo.

¹⁷ Ante äñongä Itota edæ, —Wængonguï adocanque nê waa cæcä ingä incæte bitö botö imonte äninque, Æbänö waa cæquïmo, ämii. Incæte, Quëwenguïmo, ante wæbi ininque bitö, Ìimaï cædäni, ante Wængonguï nänö wææ angainö ante eñente cæe.

¹⁸ Angä wædinque, —Ædedö ante ämii. Äñongante Itota wæætê, —Ìimaï. “Wacä ingante godö wænönämaï. Bitö nänöogængä inämaï iñongante godö mönämäi. Wacä qui awëmö æñnämaï. Wacä æbänö cæcää, ante godö babæ wapiticæ änämaï. ¹⁹ Wæmpocä

ingante wäänä inante waa adinque godö waa cæe. Ayæ, Nämä ante bitö waadete cæbi bai wadäni inänite adobai godö waadete cæe.”

²⁰ Angä eñëninque edëningä iñömö,

—Botö mäninö bitö änö bai do cæte pægaïmo inte botö quinö edæ godömenque cæquïmoo.

²¹ Äñongante Itota wæætê,

—Bitö, Ædæmö nö cæbo bacæboimpa, ämi ininque edæ öönædê bitö waëmoncoo ænguinque edæ ñöwo godinque imæca bitö mänincoo tömancoo godonte æninque bitö æninta wæætê ömæpodäni inte wædäni inänite tömanta godömi æncædänimpa. Ayæ edæ botö imote tee empote pöe.

²² Angä eñëninque edëningä iñömö edæ, Botö mäincoo, ante nänö nangui ëacoo ante pönente wæwente wædinque wadæ gogacäimpa.

²³ Gocä ininque edæ Itota tömengä miñæ nê godäni inänite apæñedinque,

—Näwangä ämo eñëedäni, angantapa. Öönædê Awënë Odeye nempo guiite quëwencæte ante cædinque waodäni ömæpodäni inte botö miñæ pönänipa. Mäincoo nangui ëacä guiquënê æbänö cæte ömæpocä inte botö miñæ ponte guiite quëwenguingää, angantapa.

²⁴ Ayæ cämeyo iñömö guiyangä ingampa diyæ daagö guiyampite pædæ tacää. Cämeyo ñæñængade inongä inte pædæ tadämaï ingä bai nê ëacä adobai ingampa. Tömengä nämä ayongä ñæñængä inongä inte edæ æbänö cæte Wængonguï Awënë Odeye nempo do wäänê guiite quëwenguingää.

²⁵ Ante apæñecä wædinque tömengä miñæ nê godäni wæætê ancai guiñëninque,

—Ìñæmpa mänömaï i ininque æcänö wäänê guiite quëwenguingää, änänitapa.

²⁶ Itota tömēnāni inānite cōwā ad-
inque apænegantapa.

—Waomīnique incæ nāmā
mīni cædō beyænque ædō
cæte quēwēmaīmīni. Wæætē
Wængonguinque nāmā tömānō do
cæcā ingampa.

²⁷ Angā ēñente wædinque Pegodo
guiquēnē,

—Mōnitō iñōmō edæ mōni
ēadincoo owæ caate bitō miñæ
ōmæpomōni inte pōmōni abīpa.
Ōmæpomōni imōni inte edæ quīnō
ænguimōni.

²⁸ Æñongante Itota wæætē
tömēnāni inānite angantapa.

—Nāwangā āmopa. Botō badōmo
ate tōmancoo mīincooque iinque
bayonte botō Waobo ēñagaīmo
iñōmō edæ tömēmo ñāō ēmōnō
ēmōninque edæ pō tæ con-
tacæboimpa. Iinque mīnitō botō
imote nē tee empogaīmīni inte
māniñedē ate tömēmīni tæ con-
taimpaa tipæmpoga go mēmpaa
pō tæ contadinque awēñēidi
badinque edæ idægoidi tipæmpoga
go mencabodāniya inānite apænte
ancæmīnimpā.

²⁹ “Ayæ godōmenque āmopa.
Mīnitō nāwangā oncodo tao god-
inque mīnitō tōniñadāni inānite
ēmō cæte godinque badā inante
mæmpocā ingante wēnāni inānite
botō ēmōwo beyænque ēmō cæte
pōmīnitapa. Iinque iīmaī ante
nāwangā āmopa. Æcānō botō
beyænque mānōmaī cædinque
tōmengā nānō ēadī ōmæ ēmō
cæte goda iñōmō tōmengā nānō
ēmō cæte godincoo baī adopocoo
æncæcāimpa. Wīi adopogaque
edæ æninque tōmengā wæætē
edæ godōmenque adopocoo
adopocoo æninque tiēē ganca
mānimpoga æncæcāimpa. Ayæ
botō pōnō cæbo æninque tōmengā
cōwē wantæpiyæ wænāmaī
quēwencæcāimpa. ³⁰ Incæte edæ
tāno yæcado ongōnīnāni pan-
cadāniya wæætē yæmiñæ gote

ongōnāni bacædānimpā. Ayæ
yæmiñæ ongōnīnāni inte wæætē
yæcado ponte ongōncædānimpā,”
ante Itota apænegacāimpa.

20

*Nē cædāni æbānō cædāni, ante
odōmonte apænegacāmpa*

¹ Itota ayæ edæ, Ōñædē Awēnē
Odeye nempo æbānō quēwēnāni,
ante odōmoncæte ante iīmaī
apænegacāimpa. “Wacā nē ōmæ
ēacā nānō cæbaī Ōñædē Awēnē
Odeye incæ adobai cæcampa. Nē
ēacā ñāō bayō oncodo taodinque,
Æcānō ñōwoōnæ botō yowemen-
tacodē cæquīnaa. ² Ante adinque
tōmengā beyæ nē cæcædāni inānite,
Mīnitō tömāā itædē cæmīni ate botō
adocanque ingante deēnadio tigu-
itamō adotamonque pōnōninque
wacā ingante wacā ingante ado-
tamonque adotamonque pōnōmo
æncæmīnimpā, āñongante Ao ante
yowementacodē cæcæ godānīpa.
³ Gote cæyōnāni tōmantadæ æñonte
nē ēacā tömēnāni nāni godonte
æiñōmō gote ayongā wadāni
ōnonque cædāmaī a ongōnāni.
⁴ Adinque tōmengā, ‘Mīnitō adobai
gote cæmīni ate eyepæ godōmo
æncæmīnimpā.’ Angā ēñēninque Ao
ante godānīpa. ⁵ Ayæ tæcæbæcā
iñonte adobai tōmengā wadāni
inānite angā godāni ate wæætē
ædæ wæicā iñonte adobai taod-
inque wadāni inānite angā godāni.
⁶ Ate edæ awæncabo wæiyongante
edæ adocā tao ayongā wadāni
ōnonque a ongōnāni adinque
tōmengā tömēnāni inānite, ‘Quīnante
tömāā itædē edæ cædāmaī a
ongōmīni.’ ⁷ Ante āñongā, ‘Iñæmpa
mōnitō imōnite, Cæedāni, ānānīpa
cæquīmōni.’ Ānāni ēñēninque,
‘Mīnitō adobai edæ botō yowe-
mentacodē gote cæedāni,’ angā
godānitapa,” ante Itota odōmonte
apænegantapa.

⁸ Ayæ, “Gāwadæcæ pōni bayonte
nē ēacā iñōmō tōmengā beyæ nē

apænecä ingante äninque, ‘Botö beyæ nè cædäni inänite aa pebi pönäni ate bitö tömënäni nāni cædi beyæ godömi eyepæ æncædänimpa. Awæncabo wæiyongä ñöwo pöni gote cædinäni inänite edæ täno godömi ænäni ate wæætë wëenë gote cædinäni inänite edæ ayæ ate godömi æncædänimpa.’⁹ Angä ëñente aa peyongä awæncabo wæiyongä gote cædinäni inte täno pönäni ate deënadio tiguítamö adotamonque adotamonque godongä ænäni.¹⁰ Ate adinque täno gote cædinäni guiquënë, Mönö godömenque ænguï impa, ante pönëñönäni tömengä godongä æninque edæ deënadio tiguítamö incæ adotamonque adotamonque adopo adopo ænänipa.¹¹ Æninque tömënäni nè ëacä ingante piinte tedinque,¹² ‘Mönitö tömää itæde näwancate cæmöni incæ iñæmpa cæbii. Ayæ pönäni guiquënë wantæ iñö adoque ooda ganca cædäni incæ mönitö bai adopo godömi ænäni wæmönipa töö.’¹³ Ante piññönäni nè ëacä wæætë adocanque ingante apænedinque, ‘Iñæmpa botö bitö imite wënæ wënæ cæbogaa. Edæ, Deënadio tiguítamö adotamonque pönömo æncæbiimpa, añömo Ao änämaï imitawoo.¹⁴ Bado, bitö qui incæ ænte goe. Edæ bitö æni bai ayæ ponte cædingä ingante adopo godonguënëmo intabopa.¹⁵ Edæ botö éadincoo incæ, Æcänö ingante godonguïmo, ante pönente wædinque ædö cæte tömëmo incæ änämaï inguïmoo. Botö nè waa cæbo iñö mote bitö guiquënë edæ piinte abi awædö,’ ante nè ëacä angampa.”

¹⁶ Mäninganca ante odömönte apænedinque Itota iñö mö, “Mänömaï cædäni ininque botö, Täno yæcado ongöninäni inte wæætë yæmiñæ gote ongoncædänimpa, antabopa. Ayæ,

Yæmiñæ ongöninäni inte wæætë yæcado ponte ongoncædänimpa, ante apænetabopa,” ante apænegacäimpa.

Itota, Wæncæboimpa, ante wæætë adodö ante apænecä

(Mäadoco 10.32-34; Odoca 18.31-34)

¹⁷ Mänüi godinque Eedotadëe gocæ cædinque tömengä miñæ, Dote, ante nāni gocabo inänite Itota nänënë ænte mäodinque idömæ goyönäni apænecantapa.

¹⁸ —Ñöwo iñö mö edæ mönö Eedotadëe iñö mö æicæimpa. Æi gote ongömö ate adocanque, Waocä nè ëñagaingä æyömönö ongongä, ante wadäni inänite godö odömongä bæi ongonguïnäni. Ayæ, Wængonguï qui, ante nè godönäni ñænænäni tönö nè odömönäni nempo tömengä botö imote pædæ godongä æninque tömënäni wæætë botö imote apænte äninque, Cöwë wæncæcäimpa, ancædänimpa.¹⁹ Ayæ edæ, Awæ ñænquedimæ cædinque tömengä ingante timpote wænödäni, ante tömënäni oodeoidi inämaï inäni nempo botö imote wæætë mäo godönäni æncædänimpa. Æninque tömënäni wæætë botö imotedö ante badete todinque ayæ tæi tæi päninque awäa timpodäni wæncæboimpa. Nänë wæmo ate Wængonguï angä beyænque botö mëönäa go adoönæque iñönte ñäni ömæmoncæboimpa, ante Itota apænegacäimpa.

Tantiago tönö Wäö badä, Botö ämaï ante cæe, angampa

(Mäadoco 10.35-45)

²⁰ Tebedeo wëna Wäö tönö Santiago iñöna tömëna badä iñö mö tömëna wëna tönö Itota weca ponte ædæ wææninque edæ, Botö ämaï ante cæe, ante apænecä.

²¹ Ëñëninque Itota,

—Mönö quinä apænecæte ante pömü.

Äñongante,

—Bitō Tæiyæ Awënë Odeye bate tæ contadingue edæ botō wēñæna inate āmi ate adocanque bitō tōmēmæmi inō adocanque dipæmæmi inō tæ contaquīna āmopa, angantapa.

²² Ēñēninque Itota wæætē,

—Īñæmpa adāmaī inte mīnitō āmīni awædō. Botō nantate wæwenguīmæ baī becabo baī mīnatō edæ adotaca becate baī Ao ante botō beyæ nantate wæwenguīmīnaa. Edæ æpænē guīite baī botō wænguīmæ baī guīñēnāmaī imīnāpa diyæ botō beyæ wænguīmīnaa.

Āñongante,

—Ao ante guīñēnāmaī cæcæmōnaimpa ānatapa.

²³ Itota wæætē,

—Botō nanguī caate wæwēmo baī mīnatō adotaca bete baī āanque baī caate wæcæmīnaimpa. Nāwangā impa. Incæte æcānō botō tōmēmæ inō æcānō botō dipæmæ inō tæ contaquīna botō edæ pōnō ānāmaī imopa. Wæætē botō Mæmpo do, Mānīnaque mānimpaa tæ contaquīna, ante nē badongaingā inte tōmengā adocanque godō angā contaquīna, ante Itota apænægacāimpa.

²⁴ Mānōmainō ante tededapa tōō, ante ēñēninque wadāni diete ganca tōmengā miñæ nē godāni guiquēnē ĩñāna nāna caya inate edæ piñānitapa. ²⁵ Piñāni ĩnīnque Itota aa pecā pōnāni ate tōmēnāni ĩnānite ĩmaī apænecantapa.

—Oodeoidi ĩnāmaī ĩnāni awēnēidi æbānō cædānīpa, ante do ēñēmīnīpa. Tōmēnāni ĩñōmō nāmā beyænque ante cædīnque nanguī piñte ānāni wædīnque tōmēnāni nempo quēwēnāni wæætē do ēñente cædānīpa. Ayæ tōmēnāni weca nē ñænænāni ĩnōnāni ĩñōmō, Tōmēmoque āmo ēñente cædāni, ante piñte ānāni wædānīpa.

²⁶ Mīnitō guiquēnē tōmēnāni nāmā beyænque ante nanguī

ānāni baī wīi adobaī cæquēnēmīni imīnīpa. Wæætē mīni cabo ĩñōmīni adocanque ñænængā pōnī ingā bacæte ante cædīnque tōmengā wæætē edæ mīnitō beyæ nē cæcā baquēnengā ingampa. ²⁷ Ayæ

yæcado ongōinente wæcā ĩñōmō tōmengā yæcado ongoncæte ante cædīnque wæætē edæ yæmiñæ pōnī gote tōmānāni ĩnānite nē cæcā badīnque tōmengā nāmā beyæ ante cædāmaī inguēnengā ingampa. ²⁸ Edæ Waobo ēñagāimo inte adobaī, Botō beyæ pōnō cæcædānīmpa, ante wīi pōmo imopa. Wæætē wadāni beyæ godō cæcæte ante pōmoimpa. Ayæ edæ nanguī ānāni tee mōnete baī wæwēñōnāni botō wæætē, Tōmēnāni wibænete tacædānīmpa, ante tōmēmo wepæ incæ godoncæte ante pōmo imopa, ante Itota apænægacāimpa.

Babetamōna ĩñōnate Itota gampomongā waa bamōnāpa

(Māadoco 10.46-52; Odoca 18.35-43)

²⁹ Itota mānīnō gōdīnque Eedicoo nāni quēwēñōmō ponte tayōnāni tōmengā miñæ nanguī ĩnāni tee empote godānitapa. ³⁰ Goyōnāni onguīñæna babetamōna ĩñōmō taadō wedeca tæ contate a ongōñōna, Itota pongampa, ānāni ēñēninque aa pedatapa.

—Awēnē, bitō Dabii wodi pæīmi ĩnōmi inte mōnatō imōnate pōnō waadete waa cæe.

³¹ Ante āñōna godongāmæ godāni guiquēnē, Apocænē inguēnē quēwēnaa, ānāni incæ godōmenque yedæ aa pedīnque,

—Awēnē, bitō Dabii wodi pæīmi ĩnōmi inte mōnatō imōnate pōnō waadete waa cæe, ānatapa.

³² Itota ĩñōmō næ gongæñīnque āñecā pōna adīnque,

—Mīnatō imīnate quīnō cæbo āmīnaa.

³³ Angā ēñēninque,

—Awënë gampomömi awinca wi ænete bai aquimöna, ante wæmöna.

³⁴ Äñöna Itota tömöna godongämæ wæte bai pönëninque edæ pædæ gopo gampomongantapa. Gampomongä ate tömöna waa ada badinque Itota miñæ do godatapa.

21

Itota Eedotadëe iñömö pongampa
(Mäadoco 11.1-11; Odoca 19.28-40; Wäö 12.12-19)

¹ Mänii gote Eedotadëe obo pöninque Odibowænquidi ontacamö goimö Betapaguee näni quëwëñömö ganca pönönäni Itota tömengä miñæ nê goda mënaa inate da godöninque angantapa. ² Tömöna inate,

—Mänii näni quëwëñömö ongö amina. Tömeñömö go guite ayömina bodo onquiyæ nana wencaya ñäni ñæi a ongö acæminaimpa. Näni ñæi a ongö adinque minatö mänina inate ñi cæyænte botö weca ænte pöeda. ³ Ayæ minatö iminate wææ änäni ëñëninque minatö wæætë edæ, Awënë nänö ænguënenö ante ænte gomönapa, ante apæneeda. Ayæ, Tömengä iinque cæte ate do da pönongä æncæminaimpa, ante apæneeda, angantapa.

⁴ Do iñömö Wængongui beyæ nê apænecä iimainö ante nänö apænegaïnö ante edæ iinque bacæimpa, ante mänömaï cætimpä.

⁵ “Tiöno iñömö quëwënäni inänite iimäi äedäni,

‘Badogaa, minitö Awënë Odeye ñöwo minitö weca pongä aedäni.

Edæ mönö mäincoo mongæwënongå bodo wengäa tæ contate mönö Awënë pongampa.

Tömengä gänë pönengä inte bodoga contate pongä aedäni,’ ante ancæminaimpa.”

Ante docä nänö apænegaïnö ante ñöwo iinque cætimpä.

⁶ Mänömainö ante angä ëñente godinque tömengä miñæ nê goda iñömö Itota nänö äninö bai do cædinque, ⁷ bodo nana wencaya inate töi töi ænte pöninque tömöna weocoo yabæcooque æidämæ wo cæyabæda ate Itota wænömënæca inö æi yiyæ tæ contacantapa.

⁸ Adinque edæ nanguï inäni, Itota nänö ponguinö, ante tömënäni weocoo yabæcooque ñö cædinque bee podöwayönäni wadäni guiquënë gönea gote yæpæma öñabo tapænte mämö bee bee podöwadäni ate tömengä podöwainonque gocantapa.

⁹ Gocä adinque täno godäni tönö ayæ pönäni tönö godongämæ godinque nanguï inäni yedæ äninque,

—Bitö Awënë Dabii wodi pæimi inömi inte pömi adinque, Möni quëwënguinque impä, ante, Badogaa, ante tomönipa. Awënë Wængongui ëmöwo beyænque pömi iinque bitö toquinque edæ Wængongui bitö imite waa cæcæcäimpa. Ayæ öönädë iñömö adobai, Badogaa, möni quëwënguinque, ante ingæimpa.

¹⁰ Ante mänii cædinque pönönäni, Itota Eedotadëe pongä adinque mäniñömö quëwënäni ancai guiñëninque,

—Mäningä æcänö ingäa.

¹¹ Ante wæyönäni godongämæ pönäni iñömö,

—Itota ingampa. Tömengä iñömö Wængongui beyæ nê apænecä inongä inte Gadideabæ Näatadeta quëwente pongä ingampa, ante apænegadänimpä.

Wængongui oncö tæiyæ waëmö baccëimpa, ante cæcä

(Mäadoco 11.15-19; Odoca 19.45-48; Wäö 2.13-22)

¹² Itota iñömö Wængongui oncö ñænæncönë yabæcönë pö guidinque mäniñömö mäincoo mänäni tönö wadäni nê godonte ænäni tönö ongönäni adinque tömengä tömänäni inänite, Oncodo taoedäni, äninque da tadongä oncodo tao

godänitapa. Ayæ campio ante nāni godonte æimpa tönō equemō godoncæte ante nē mänāni nāni cōnōimpa tönō bæ tacā tōmampaa guidōmēmæ tæ go wææntapa. ¹³ Ayæ tōmēnāni inānite angantapa.

—Wængonguī beyæ iimainō ante yewæmongatimpa. “Waodāni botō oncōnē pō guindingue botō imote apænecædānimpā,” ante Wængonguī angā incæte mīnitō wēnæ wēnæ cæmīni beyænque Wængonguī oncō incæ nē awēmō ö ænāni nāni womōincōnē bai wentamō bapa tōō.

¹⁴ Änīnque Itota ayæ Wængonguī oncō ñænæncōnē yabæcōnē ongōñongā pæ opa pæ opa godāni tönō babetamōnāni tōmengā weca pōnāni adinque tōmengā godō cæcā ate waa badänitapa. ¹⁵ Mänōmäi mā cæcā waa badāni ate wædinque, Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni tönō nē odōmōnāni guiquēnē piinte badänitapa. Ayæ wēñænāni Wængonguī oncō ñænæncō yabæque ongōnīnque yedæ änīnque, “Badogaa, Awēnē Dabii pæimi inōmi adinque mōni quēwenguīnque impa,” ante Yæ änānitapa. Änāni eñēnīnque nē godōnāni ñænænāni tönō nē odōmōnāni ænguī badinque ¹⁶ Itota ingante änānitapa.

—Wēñænāni æbānō änāni eñēnāmaī imitawo.

Äñōnāni Itota,

Do eñēmopa. Iñæmpa mīnitō guiquēnē Wængonguī beyæ ante iimainō ante yewæmonte ongō adāmaī inte änewēmīnitawo.

“Bitō tæcæ eñadāni tönō goömæ nē gānāni inānite apænebi eñente,

tōmēnāni Ao ante nō pōni teded-
inque,

Wængonguī tæiyæ waēmō ingānō,
ante watapæ apænedānīpa.”

Mänōmainō ante yewæmonte i apa änewēmīni.

¹⁷ Änīnque Itota edæ tōmēnāni inānite emō cæte wadæ godinque Betānia nāni quēwēñōmō gote mon-gacäimpa.

Iigowæ ömæcawæ i adinque Itota pūngampa

(Mäadoco 11.12-14, 20-26)

¹⁸ Nāō bayō Eedotadēē nāni quēwēnō gämænō adodō pōnīnque Itota gæwæante wæcantapa. ¹⁹ Gomō adinque iigowæ a ongō ponte ayongā öñaboque emæ adinque,

—Ömæcabi imi cōwē incadāmaī incæbiimpa.

Äñongā iigowæ incæ guñē wænimpā. ²⁰ Guñē wæ adinque tōmengā mīñæ nē godāni iñōmō,

—Quimæ iigowæ iñontobæ guñē wæ amōō.

²¹ Ante wæyōnāni Itota iñōmō edæ,

—Nāwangā ante mīnitō imīnite apænebopa. Wīi æmæ pōnēmīni inte wede pōnēmīni inīnque mīnitō iigowæ inte botō cæbaī adobaī do cæbaimīni. Ayæ godōmenque cædinque mīnitō änanquidi ongō ate, “Änanquidi eñēmi, änīnque, Bitō cabænte wo gote gāwapænē guīie,” ante ämīni inīnque edæ mīnitō äñinō bai do babaimpa. ²² Wængonguī ingante wede pōnēmīni inīnque quiēmē incæ ante tōmengā ingante apænemīni incæ mīni äñinō tōmānō æncæmīnimpā, ante apænegacäimpa.

Awēnē imipa, ante æcānō änaī, ante Itota ingante änānīpa

(Mäadoco 11.27-33; Odoca 20.1-8)

²³ Itota ayæ Wængonguī oncō ñænæncōnē yabæcōnē pō guidingue odōmonte apænecā eñēñōnāni, Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni tönō oodeoidi inānite nē aadāni, Nāni Picæncabo, nāni änāni tönō tōmengā weca pōnīnque änānitapa.

—Æcānō nē angā inte bitō imite angā cæbii. Iñæmpa, Nē ämi bacæbiimpa, ante æcānō pōnō äna

ēñente nē āmi inte baī cæbii, ante ēñencæte ante wæmōnīpa.

24 Ānāni ēñēninque,

—Mīni āmaī botō adodeque āmo ēñēninque mīnitō tāno apænemīni ēñente ate māniñedē ate botō wæætē, Æcānō nē āna inte pōnō angā cæboo, ante apænebo ēñēmaīmīnīpa.

25 Wāō wodi ingante guiquēnē, Bitō æpænē guidoncæbiimpa, ante æcānō āna ēñente guidongāi, ante pōnēmīnī. Wængonguī ōōnædē apænecā ēñente cæcantawo. Wæætē edæ waodānique ānāni ēñente cæcantawo. Ædō ante pōnēmīnī.

Itota angā ēñēninque tōmēnāni nāmāneque wæætedō wæætē tedecōninque, “Wa, æbānō anguī, ante wædānitapa. Īñæmpa, Wængonguī angā ēñēninque Wāō cægacāimpa, āmō baī Itota wæætē mōnō ĩmonte, ‘Quīnante pōnēnāmaī ĩmīnitawo,’ ancædongāimpa,” ante wædānitapa. 26 Wæætē edæ, “Waadāni tōmānāni, Wængonguī beyæ nē apænecā Wāō wodi ingacāimpa, ante pōnēnānīpa, ante pōnente wædinque Itota ingante nē ānāni ĩñōmō, Wadāni pīnāni wæcæ wæ, ānīnque, Waodānique ānāni ēñente Wāō cægacāimpa, ante mōnō ædō cæte anguī.”

27 Ante pōnēninque tōmēnāni Itota ingante edæ,

—Wa, ēñēnāmaī ĩmōnīpa.

Ante wæyōnāni Itota edæ,

Īnīnque botō adobaī, Æcānō nē angā inte pōnō angā cæboo, ante mīni ānīnō ante apænedāmaī incæboimpa, angacāimpa.

Mæmpocā wēna æbānō cæda, ante odōmongampa

28 Itota odōmoncæte ante apænedīnque,

—Mīnitō guiquēnē odōmonte tedebo ate āmo ēñente apænemīni ēñēmoedāni. Īmaī impa. Waocā tōmengā wēna mēnaa ĩñōna adocanque weca godīnque mæmpocā

ĩñōmō, “Botō wēmi, bitō ñōwoōnæ yowementacodē cæte pōe.”

29 Āñongā edæ, “Wīi goīnēmo,” angampa. Wæætē edæ ayæ ate pōnencōninque edæ, Botō ædō cæte Baa ānīnque quēwēmoo, ante pōnēninque edæ mæmpocā nānō ānīnō ante ēñēninque edæ cæcæ gocampa. 30 Ayæ ate mæmpocā wæætē wacā wengā weca adobaī māo āñongā tōmengā edæ, “Bitō mæmpobi āmi ēñente gocæboimpa,” ante apænecā incæte edæ godāmaī ingampa. Mānīnque ante tedebo. 31 Ñōwo mīnitō ĩmīnite āmopa, Mæmpocā nānō ānō baī æcānō cæcāi, ante pōnēmīni.

Āñongante,

—Tānocā.

Ante apæneyōnāni Itota tōmēnāni ĩnānite wæætē,

—Nāwangā āmopa. Mīnitō

Awēnē Wængonguī Odeye nempo pō guīdāmaī ĩñōmīnite odōmāno awēnē beyæ nē æwēnāni tōnō onquiyænāni māincoo beyæ ante nē towente quēwēnāni tōnō tāno ponte do guīcædānīpa. 32 Edæ Wāō wodi mīnitō weca ponte nō cæte tōinō ante odōmōñongante mīnitō ĩñōmō pōnēmīnitawogaa. Ayæ godōmenque awēnē beyæ nē æwēnāni incæ māincoo beyæ ante nē towente quēwēnāni tōnō incæ do pōnēnānīpa. Ayæ mīnitō mānōmaī cædāni adīmīni incæte wæætē wēnæ wēnæ mīni cædīnō ante wædāmaī inte wīi pōnēmīnitapa tōō, ante Itota apænegacāimpa.

Nē aadāni inguēnēnāni incæ wīwa cædānīpa, ante

(Māadoco 12.1-12; Odoca 20.9-19)

33 Ayæ godōmenque apænedīnque Itota, “Wængonguī Awēnē æbānō cæcāā, ante ēñencāmīnīpa, ante botō ĩmæca quēwēnāni nāni cæinō ante odōmonte apænebo ēñēedāni. Edæ ĩmaī impa. Ōmæ ēacā yowementacodē da da māo da caate wææ cædinque, Tōmēmō

ænte pinä pinä gäwate wæ yopænte tōmēmæ ænguīñōmō ante cædinque ææ wote badongantapa. Ayæ, Yowementacodē awēmō guidāmaī incædānimpa, ante cædinque æi wænōmēnæca gomō aquīñōmō mænongä ate nē ēacä iñōmō wabæca gocæ cædinque wadāni òmæ wite nē aate tā pedāni inānite apænecantapa. Botō yowementacodē incæ mīnitō òmæ wite aadāni. Aayōmīnite botō, Mīnitō qui, ante pancamonga pōnōmo æncæmīnimpa, angä Ao añōnāni wadæ gocantapa. ³⁴ Ayæ yowedepo wodo bayonte tōmengä ingante nē cædāni inānite, Mīnitō yowementacodē nē aadāni weca godinque botō yowemō incæ pancamonga ämīni ænīnque botō weca wæætē māmōmīni æmoedāni, angä godānitapa. ³⁵ Angä godinque pōnāni adinque yowementacodē nē aadāni guiquēnē nē æncæ pōnāni inānite bæi ongōnīnque adocanque ingante nanguī tæi tæi pānīnque wacä ingante godōmenque wænōnāni wængä ate ayæ wacä ingante dicaca tacadāni. ³⁶ Adinque māo apænedāni wædinque nē ēacä iñōmō wæætē godōmenque nanguī ināni da godongä gote pōnāni adinque nē aadāni guiquēnē adobaī cædāni wædānitapa.”

³⁷ Ayæ godōmenque odōmōnīnque Itota apænecantapa. “Inīnque nē ēacä iñōmō, ‘Tōmēmō wængä ingante da godōmo gocä adinque tōmēnāni guīñente wædinque ee abainānīpa,’ ānīnque tōmengä ingante da godongä tōmangä pōnī gocantapa. ³⁸ Yowementacodē nē aadāni guiquēnē gomō ayōnāni nē ēacä wængä dicæ pongä adinque, ‘Tōmengä ingampa. Wæmpocä māincoo inī edæ iingä iñōmō nē ænguīgä ingampa cæmōō. Mōnō edæ māo wænōmō wængä ate edæ mōnō qui babaimpa.’ ³⁹ Änewēnīnque tōmēnāni nē ēacä

wængä ingante edæ bæi ongōnte yowementacodē wææ cæte iñōmō yabæque edæ, Òmæ, ante wænōnāni wængantapa.”

⁴⁰ Ante māninganca odōmonte apænedīnque Itota iñōmō tōmengä ingante nē ānīnāni inānite angantapa. “Inīnque mīnitō iñōmō, Nē ēacä pōnīnque edæ yowementacodē nē aaquēnēnāni inānite æbānō cæquīgä, ante pōnēmīni.”

⁴¹ Ante añongante tōmēnāni wæætē,

—Òmæ, ante nē wænōnīnāni inānite tōmengä nāēmæ edæ, Òmæ, ante wænongä wæncædānimpa. Ayæ wæætē, Ædānidō nō cædinque yowedepo iñō yowedepo iñō tā pete pōnōnāni ænguīmoo, ante adinque awēnē, Mīnitō wæætē aacæmīnimpa, angä Ao ante aacædānimpa, ante apænedānitapa.

⁴² Itota ayæ tōmēnāni inānite,

—Wængonguī angä ēñente nāni yewæmongaintaa æbānō ongō ante mīnitō adāmaī inte ämīni awædō, angantapa.

“Dica ænte adinque, Wēnæ wēnæ inca, ante nē mænōnāni nāni wido cædinca incæ gomonga waēmonca inca inīnque tāno nāni ñōnōnīnca bæbængapa do bacapa.

Wængonguī Awēnē incæ mænōmaī cæcä adinque mōnō waocabo guīñente wædinque waa amompa,”

Ante yewæmonte impa abaimīnīpa. ⁴³ Mānīnō mīni ēñēnāmaī inō beyæ mīnitō Awēnē Wængonguī Odeye nempo quēwente mīni cæquēnēnō incæ ò ænte bai cæcä wæcæmīnimpa. Ayæ wæætē wadāni inānite tōmēmō wainca incate bai nō cædāni inānite godō angä ēñēnīnque tōmēnāni wæætē tōmengä nempo quēwente waa cæcædānimpa. ⁴⁴ Botō iñōmō mānīi dica waēmonca bai inōmo inte ämo ēñēnīnque nē wæcä iñōmō tōmengä iñōmō mānīnca tæ go wææninque

wædænque tobænte wæcā bai inongā inte botō önōwa gäänē ædæ wææncæcāimpa. Wæætē æcānō ingante Wængonguī piinte mänincaca tacacā inaa tömengä guiquenē quiēmē bai yaintai bai goquīnō anguēnē, ante pönēmīnyaa.

⁴⁵ Ante nē aaquēnēnāni nāni cæinō ante odömōninque Itota apænecā ēñente wædinque, Wængonguī qui, ante nē godönāni ñænænāni tönō Paditeoidi iñömō, Iñæmpa mönō imonte piinte angā awædō, ante pönente wædinque, ⁴⁶ Quīnō cæte tömengä ingante bæi ongote ö ænguī, ante cōwā adānitapa. Incæte, Waodāni tömänāni, Wængonguī beyæ nē apænecā Itota inongā ingampa, ante pönēnānipa, ante wædinque, Pīināni wæcæ wæ, āninque edæ ñimpo cægadānimpa.

22

Monguimæno ante odömōnte apænecāmpa

(Odoca 14.15-24)

¹ Wængonguī Awēnē æbānō cæquiringā, ante ēñencæmīnimpa, ante imæca awēnē nānō cæinō ante Itota tömänāni inānite wæætē odömōnte apænecāimpa.

² “Inguipoga awēnē odeye tömengä wēñæ beyæ monguimæno ante nānō cæbai öönædē Awēnē Odeye iñömō adobai cæcampa. ³ Inguipoga awēnē iñömō tömengä ingante nē cædāni inānite, Wēēnē botō ānināni inānite wente ænte pōedāni. Angä tē tē wente ænāni ēñēninque edæ, Wīi pōinēwædō, ānāni. ⁴ Eñente wædinque awēnē wæætē wadāni tömengä ingante nē cædāni inānite da godōninque, ‘Wēēnē botō ānināni weca godinque botō beyæ iimainō ante apænemīni ēñencædānimpa. Botō wengä monguimæno ante wagadaidi onguīñænāni tönō cænīnāni oguīmo pōni ināni inānite do wænōninque botō ææmænoca

do eyepæ cæbopa. Botō wengä monguimæno pō beedāni, ante mæmpocā angampa, ante edæ botō beyæ apænecāni.’ ⁵ Angä ēñēninque gote apæneyönāni tömēnāni ēñēnāmai inte önonque wadæ godinque pancadāniya gönea ante goyönāni wadāni godonte æncæte ante godānitapa. ⁶ Wadāni ayæ ongönāni guiquēnē ēñēnāmai inte awēnē nānō da godonte nē cædāni inānite piinte wēnæ wēnæ cædāni wæyönāni mao wænōnāni wænānitapa.”

⁷ “Mānōmai cædāni ate wædinque awēnē odeye iñömō äingä badinque tömengä tontadoidi inānite angä ēñēninque nē wænōnīnāni inānite mao capo wænōnāni. Wænāni adinque godōmenque onconcoo tömēnāni nāni éadincoo iya tånāni. ⁸ Ininque edæ awēnē wæætē tömengä ingante nē cædāni inānite, ‘Monguimæno do eyepæ cæte ongō incæte botō nē ānināni waa cædānipa diyæ ämo bequīnāni. ⁹ Ininque mīnitō wæætē edæ iyænonpoga iyænonpoga mao godinque æcāmenque ingante bee tēninque tömēnāni tömänāni inānite ämīni ææmæno pō becædānimpa.’ ¹⁰ Angä ēñente cædinque nē cædāni taadonque pō bee bee bee tēninque waa cædāni incæ wīwa cædāni incæ tömänāni inānite äñete ænte māmōnāni pō monguimæno oncōnē pō guīdinque eyede goto gongænte bedānitapa.”

¹¹ Ayæ, “Awēnē odeye iñömō ēñacæ pō bedāni inānite acæ guīyongä edæ adocanque monguimæno bequī weocoo awēnē odeye nānō pönōnincoo incæ wēñadāmai inte önoncooque ee mongængä. ¹² Adinque, ‘Æmigo, bitō ædō cæte monguimæno weocoo wēñadāmai inte önoncooque ee mongænte guībii,’ ante āñongä edæ pæ wēēnecā. ¹³ Adinque awēnē odeye iñömō nē aadāni inānite āninque, ‘Nē monguimæno

weocoo weñadāmai ingā ingante mīnitō goti wimpote wææ goti wēwate edæ wēmō iñōmō nāni guingo imonte Yæ yæ ante wæyōmō māo wido cæedāni, ante awēnē odeye angampa. ¹⁴ Mānōmai nāni cædō bai adobai impa. Edæ nanguī ināni inānite Wængonguī, Pōedāni, angā incæte edæ wædænque ināni inānite apænte Ao ante ængampa,” ante Itota apænegacāimpa.

Tæiyæ Awēnē nānō äintamō ante tededānīpa

(Māadoco 12.13-17; Odoca 20.20-26)

¹⁵ Itota mānōmai apænecā ēñente wædinque Paditeoidi wadæ godinque godongāmæ ponē cōninque, Mōnō piinte apænte anguinque ante quīnō cæmō ate Itota adodeque wapiticæ tededinque oda cæquingā. ¹⁶ Ante pōnēninque tōmēnāni nē ēmīñænāni tōnō Edo-deidi inānite da godōnāni godinque Itota weca pōninque,

—Awēnē nē Odōmōmi ēñēmi. Bitō nō pōnente cæbi imipa, ante do ēñēmōnīpa. Ayæ bitō ayōmi mōnitō tōmāmōni onōmōnique imōni adinque bitō, Waodāni æbānō anguinānīi, ante ayæ, Æbānō cæquinānīi, ante wædāmai inōmi inte edæ Wængonguī taadō ante guīñēnāmai inte nō odōmōnte apænebīpa. ¹⁷ Inīnque bitō æbānō pōnēmīi. Odōmāno gobiedōno beyæ ante tæiyæ awēnē Tetædo tiguitamō nānō änintamō ante æbānō wææ yewæmōnte i, ante ēñencæte ante wæmōnīpa edæ. Godonte edæ waa cæte intawo. Wæætē wēnæ wēnæ cæte intawo, ante apænebi ēñencæmōnīpa.

¹⁸ Añōnāni Itota iñōmō tōmēnāni do, Cæmō wapiticæ tedecæcāimpa, ante nāni änīnō ante do ēñēninque tōmēnāni inānite wæætē edæ,

—Mīni wadō tedete wadō cæcabo iñōmō edæ quīnante botō imote, Æbānō cæmō oda cæquingā, ante

cæmīnīi. ¹⁹ Tetædo tiguitamō nānō änintamō odōmōmīni aquīmo.

Añongā deēnadio tiguitamō adotamonque ænte pōnāni. ²⁰ Adinque tōmēnāni inānite Itota,

—Æcānō awīnca bai yewæmōnte badonte i. Edæ æcānō emōwo ante yewæmōnte i.

²¹ Añongante,

—Awēnē Tetædo awīnca bai yewæmōnte badonte impa. Adocā emōwo ante yewæmōnte ongō amōnīpa.

Änāni ēñēninque Itota iñōmō edæ,

—Awēnē Tetædo quī i inīnque edæ Tetædo ingante godongæimpa. Wæætē Awēnē Wængonguī quī i inīnque Wængonguī ingante godonguī i apa anewēmīnīi.

²² Ante Itota nānō änīnō ēñente beyæ, Quiēmē bai angāā, ante ancai guīñente wædinque wadæ gogadānīpa.

Edō cæte ñāni omæmonguīi, ante wædānīpa

(Māadoco 12.18-27; Odoca 20.27-40)

²³ Māniōnæ adoönæ iñonte Tado-teoidi nē, Waocā wæninque ñāni omæmōnāmai æmæwo wængampa, ante nē anewēnāni inte Itota weca pōninque, Iimāinō ante ēñencæte ante wæmōnīpa, änānītapa.

²⁴ —Awēnē nē Odōmōmi ēñēmi. Mōitee wodi mōnō beyæ ante wææ yewæmōninque iimāi ante yewæmongacāimpa. Waocā

mōninque weñæ tapæidāmai inte wængā ate tōmēgā tōniñacā wæætē owæmpoingā ingante mōninque weñæ tapæidinque, Botō tōniñacā wodi wængā ingampa, ante pæpogacæcāimpa, ante yewæmongacāimpa. ²⁵ Nōwo iñōmō

mōni cabo iñōmōnīte adodāni nāni calpæ onompo æmæmpoque go mēnaa ināni iñōnāni bamoncadengā mōninque weñæ tapæidāmai manguiwēninque edæ nāñe wængā ate ayæmengā wæætē owæmpoingā ingante

mongä. ²⁶ İninque ayæmengä incæ adobaï wëñæ òmæpocä näñe wængantapa. Ayæ wææ wacä ayæmengä adocä ingante monte ate wëñæ adobaï tapæidämaï inte edæ näñe wængantapa. Ayæ wææ wacä adobaingä, ayæ wææ wacä tapæidämaï inte näñe, ayæ wææ wacä, ayæ wææ ayæmengä pöni adocä ingante möninqe wëñæ tapæidämaï inte näñe wængantapa. ²⁷ Onquiyængä

guiquënë owæmpote wædinque tõmengä pöni näñe wængantapa.

²⁸ İninque, Mönö ñäni òmæmonguionæ³⁵ ante mini äönæ İñonte mäningä owæmpoingä İñömö æcänö nänöogængä baquingä. Edæ tõmengä ingante İñömö edæ tõmänäni manguiwengadänimpa.

²⁹ Äñönänite Itota wæætë,

—Mïnitö İñæmpa. Wængonguï angä ëñente näni yewæmõinta adämaï inte baï ämini awædö. Wængonguï adocanque tæi piñængä inte edæ tõmäa cæcampa, ante pönënamäi inte edæ oda cæte ämini awædö. ³⁰ Edæ Wængonguï anquedoidi öönædë cöwë owodäni baï İñönäni inte waodäni ñäni òmæmõninqe godö ñänönämaï İñäni inte edæ mönämaï inguinänidö angüenë. ³¹ Wæætë do wængainäni näni ñäni òmæmonguinö ante ëñencæminimpa, ante Wængonguï beyæ yewæmonte ongö adämaï İmïnitawo. ³² “Botö İñömö Abadäö Wængonguïmo ingaïmo inte ayæ Itæca Wængonguïmo ingaïmo inte botö Aacobo Wængonguïmo adobo İmo angüenë,” angacäimpa. Ante në angaingä inte edæ æmæwo wæninäni tõmënäni Wængonguingä ædö cæte inguingä. Wæætë edæ mii quëwënanique tõmënäni Wængonguï

İnogä ingampa. İninque edæ në wænte godinäni incæ ayæ miiñäni quëwënanäni İñäni, ante pönengüenë änewëmïni.

³³ Ante apæneca ëñëninque godongämæ ëñengönäni guiquënë, Äbänö cæte Itota waa pöni odõmonte apæneca ëñëmõni, ante wægadänimpa.

Wængonguï nänö wææ angäine mënea tæineda pöni ënëpa
(*Mäadoco 12.28-34*)

³⁴ Tadoteoidi guiquënë, Ädö cæte gomonga angüi, ante edæ pæ wëenedänitapa. Mänömaï Itota nänö nö äninö beyæ pæ wëenedänipa, ante tededäni ëñëninque Paditeoidi wæætë godongämæ pönänitapa. ³⁵ Itota æbänö cæte wapiticæ ämaingä, ante pönëñönäni adocanque idægoidi näni wææ angainö ante në ate ëñënogä İñömö Itota ingante angantapa.

³⁶ —Awënë në Odõmömi ëñëmi. Wængonguï, İmaï cæedäni, ante nänö wææ angäinecoo ante pönëninque ædedö tæine pöni İñonte mönö nanguï ëñente waa cæquï.

³⁷ Äñongante Itota İñömö,

—İmaïnö ante nänö wææ angäine İñömö edæ tæine pöni İñonte mönö nanguï ëñente waa cæcæimpa. “Wængonguï mönö Awënë ingante bitö mïmõ entawente waadedinqe bitö ocäi encabi inte nö pönëninque bitö önöwoca ewocabi inte edæ tõmengä ingante ædæmö waa waadete pönë.” ³⁸ Mänine nänö wææ angainö waa pöni İninque mäline tåno waa cæqui impa. ³⁹ Ayæ wade nänö angainö adobaï nanguï waa ëñente cæqui impa. “Bitö nämä bitö waadete waa cædö baï adobaï pönëninque wadäni İñänite adobaï waa waadete cæe.” ⁴⁰ İmaï cæedäni, ante Möitee wodi nänö wææ angainö ayæ Wængonguï beyæ në apænedäni näni angainö cæcæte ante cædinque edæ mäline Wængonguï mënea nänö wææ angäine ëñente cæte beyænque edæ tõmänö edæ do eyepæ cæte impa, ante Itota apænegacäimpa.

Codito æcänö pæingä inongä ingää, ante apænecampa

(Mäadoco 12.35-37; Odoca 20.41-44)

⁴¹ Mänii Paditeoidi adoyömö ponte ayæ ongöñönäni Itota tömənäni inänite angantapa.
⁴² Itota iñömö tömənäni inänite,

—Codito iñömö æcänö ingää, ante pönëmini. Æcänö Wengä inongä ingää, ante pönëmini.

Ante äñongante Paditeoidi wæætë,

—Awënë Dabii pæingä inongä ingampa.

⁴³ Äñönänite Itota edæ,

—Awënë Dabii pæingä inongä iñongante edæ Dabii tömë edæ Codito ingantedö äninque quinante, Awënë imipa, angacäimpa.

⁴⁴ “Awënë Wængongui incæ botö Awënë ingante apænedinque,

Botö tömëmæ inö tæ contayömi,

bitö imite nê pïinäni inänite bæ tabo ate

bitö önöwa gäänë ongöñönänite bitö pinä gawacæbiimpa, angacäimpa.”

Ante Wængongui Önöwoca apænecä ëñëninque Dabii wodi yewæmongacäimpa. ⁴⁵ Codito nê Awënë ingampa, ante awënë Dabii wodi nänö nê angaingä inongä inte edæ adocä Codito iñömö ædö cæte näëmæ Awënë Dabii wodi pæingä inguingää, ante pönenguënë änewëminii.

⁴⁶ Ante äñongä edæ tömänäni, Mönö ædö cæte wæætë anguii, äninque ëñënämaï inte edæ pæ wëenegadänimpa. Ayæ iincayæ ate, Apænebi ëñëmönii, ante ædö cæte angüimoo, ante edæ tömänäni guifente wædinque änämaï ingadänimpa.

23

Paditeoidi tönö nê odömönäni inänite Itota piinte angä

(Mäadoco 12.38-40; Odoca 11.37-54, 20.45-47)

¹ Pæ wëenedäni adinque tömengä miñæ nê godäni godongämæ ongönäni nanguï inäni tönö ongöñönänite Itota tömänäni inänite apænegacäimpa.

² “Nê odömönäni tönö Paditeoidi iñömö Möitee wodi nänö angainö ante nê ëñënäni inte nê nö odömonte apænedäni inänipa. ³ Mänömaï inäni adinque minitö iñömö tömənäni äninö ante tömänö ante cöwë ëñente cæedäni. Wæætë tömənäni nani cæi bai cædämaï iedäni. Edæ, iïmaï cæedäni iïmaï cæedäni, ante nani äno ante tömənäni nämä incæ ëñënämaï cædänipa. ⁴ Edæ mäincoo teëmencoo mö paate wadäni önönanapæ cö cædancapænäni bai cædinque tömənäni, Wadäni guëmancædänimpa, ante cædämaï inäni inte önompogonca adopogoncaque incæ gä ænancapænämaï inänipa.”

⁵ “Quiëmë cædäni incæ tömənäni cöwë, Wadäni botö imote waa acædänimpa, ante cædänipa. Wadäni, Bitö Wængongui beyæ nani yewæmongainta nanguï abi imipa, ante pönëninque mönitö imönite waa acædänimpa, ante babæ cædinque mäninta æmontacade ñænæ pönï badonte mini tente önöncaipoga wo cæte encapodänipa. Ayæ, Bitö Wængongui ingante nanguï apænebi imipa, ante pönencædänimpa, ante cædinque tömənäni weocoo ñä cæwate ñä cæwate doyæ guënë ëwa badöninque doyæ pönï wëñate mongænänipa. ⁶ Ayæ ææmæ becæ godinque tömənäni, Botö täno bete tocæboimpa, ante waëmompaa pönï tæ contate bete todänipa. Ayæ Wængongui angä nani ëñente yewæmongainta ate odömöncönë pö guidinque tömənäni nämanque

ante pönëninque waëmompaa pöni tæ contate todänpa. ⁷ Ayæ waodäni näni godonte æiñömö wainö pancadë goyönäni wadäni pö bee tëninque, Në odömömi, bitö imite waa amönipa, ante apænedäni ëñëninque edæ në odömönäni iñömö nangui todänpa,” ante Itota apænecantapa.

⁸ Ayæ apænedinque, “Minitö guiquënë minitö Awënë në Odömongä adocanque pöni iñongä mini caipæ iñöminite wadäni, Awënë në odömömi imipa, ante änämaï incädänimpa, ante wææ cæedäni. ⁹ Ayæ mönö Mæmpo adocanque pöni öönædë quëwengä ingä adinque minitö waocä ingantedö ante apænedinque, Mönö mæmpo ingampa, ante änämaï iedäni. ¹⁰ Ayæ, Mönö Awënë në Odömongä iñömö adocanque pöni Codito inongä ingampa, ante ëñëmini iñöminite wadäni, Në ämi imipa, ante änämaï incädänimpa, ante wææ cæedäni. ¹¹ Ayæ edæ mini cabo iñöminite wacä beyæ wacä në godö cæcä iñömö ñænængä pöni ingä incæcäimpa. ¹² Edæ nämä ængö cæte bai cædinque æcänö, Botö botö, äna tömengä iñömö edæ wææntodonte bai önonque bacæcäimpa. Wæætë æcänö, Botö botö, änämaï inte, Önömoque imopa, äna iñömö edæ tömengä ingante ængö cæte bai cædäni adinque wadäni tömengä ingante waa acädänimpa,” ante Itota tömengä miñæ në godäni inänite apænegacäimpa.

¹³ Ayæ në odömönäni tönö Paditeoidi inänite Itota piinte angantapa. “Minitö iñömö mini pante wæquinque edæ wadö tedete wadö cæmini iminipa. Wadäni öönædë Awënë Odeye nempo guidämaï incädänimpa, ante minitö odemö tee mönete bai wææ cæminipa. Tömëmini guidämaï imini inte minitö wadäni guicæ cæyönänite edæ tömënanäni näni guidämaï

wæquinque edæ wææ cæminipa. ¹⁴ Në odömömini tönö Paditeoidi imini mini wadö tedete wadö cædincabo inte mini wæquinque impa. Owæmpoinäni oncö ö æmini incæte minitö, Wantæpiyæ botö tedebö beyænque wadäni botö imote waa acädänimpa, ante Wængongui ingante wantæpiyæ në tedëmini inte godömenque mini panguinque ingæimpa,” ante Itota angacäimpa.

¹⁵ Ayæ apænedinque, “Në odömömini tönö Paditeoidi imini mini wadö tedete wadö cædincabo inte mini wæquinque. Edæ, Adocanque incæ mönitö ëmiñængä bacæcäimpa, ante minitö æpæ tömämæ wogaa gote diqui diqui mininque inguipoga taadö tömänö gote diqui diqui minte ayömini adocanque Ao angä adinque minitö tömengä ingante godö odömömini. Eñëninque tömengä guiquënë minitö wënæ wënæ goquino godömenque godinque gomonga në wënæ wënæ cæcä badinque tadömengadænguipo nänö gomonga panguinque minitö miñæ tee empote gocampa töö.”

¹⁶ Ayæ, “Babetamömini mini wæquinque babæ ante mäomini ate edæ oda cæte godänipa. Iñæmpa iïmaï änewëminipa. ‘Botö änö nöingä baquino angüënë, ancæte ante æcänö, Wængongui tæiyæ waëmö oncö tæi ongö bai impa, äna tömengä önonque tedete apænecampa, ante änewëminipa. Wæætë edæ, Wængongui tæiyæ waëmö oncö oodo mäæ ongö bai impa, ante æcänö äna guiquënë tömengä nö angä inte cæcæcäimpa,’ ante minitö iñömö babæ wapiticæ äminipa. ¹⁷ Mini babetamö incabo mimö ömædë incädö. Edæ Wængongui tæiyæ waëmö oncönë oodo öñö adinque, Oodo incæ godömenque waa pöni impa, ante babæ ante pönëminipa. Iñæmpa oodo æninque, Wængongui oncö

waëmō ēmonguinta, ante ænte badōnāni beyænque oodo tæiyæ waëmō bapa, ante pōnēmīnyaa.”

¹⁸ “Ayæ edæ mīnitō babæ apænedinque, ‘Botō ānō nōingā baquīnō anguēnē, ancæte ante waocā, Wængonguī qui, ante baō nāni iya tāimpaa tæī ongō bai impa, ante æcānō āna ōnonque tedecampa. Wæætē mānīnō ancæte ante, Baō iya tāimpaa nāni iya tanguingā bai impa, ante æcānō āna īñōmō tōmengā nō ante cæcæcāimpaa,’ ante mīnitō babæ wapiticæ āmīnīpa. ¹⁹ Mīni babetamō incabo āmīni ēñēmoedāni. Ædō waa intawo. Nāni iya tāimpaa incædō tæiyæ waëmō intawo. Wæætē edæ baō nāni iya tanguingā incæ tæiyæ waëmō intawo. Æbānō ante pōnēmīni. Īñæmpa baō æninque, Wængonguī qui, ante iya tånāni beyænque baō nāwāaquinā bacampa, ante pōnēmīnyaa. ²⁰ Īninque, Botō ānō nōingā baquīnō anguēnē, ancæte ante waocā, Nāni iya tāimpaa tæī ongō bai impa, ante æcānō āna tōmengā, Iya tāimpaa tōnō baō nāni iya tanguingā tōnō tōmāā beyæ, ante bai dobæ angampa. ²¹ Ayæ æcānō, Wængonguī tæiyæ waëmō oncō beyænque ante nāwangā baquīnō anguēnē, āna tōmengā Wængonguī oncō beyæ ayæ mānīncōnē nē owocā beyæ adobai dobæ angampa. ²² Ayæ æcānō, Ōōnædē beyænque nāwangā baquīnō anguēnē, āna tōmengā edæ Wængonguī nānō containpaa beyæ ayæ containpaa nē Contacā beyæ adobai dobæ angampa,” ante apænegacāimpaa.

²³ Ayæ apænedinque Itota, “Nē odōmōmīni tōnō Paditeoidi incæ mīni wadō tedete wadō cædincabo inte mīni wæquinque impa. Tōmēmīni mīni minte pædīmō tōnō guīmō oguī wayabo tōnō tōmēmō mīni tā pete ænīmō tē gæte diete ganca mīni cabo tē

gædincoo ñō cædinque adocooque æninque, Wængonguī qui, ante godōninque waa cæmīnīpa. Incæte edæ Wængonguī, Nō cæedāni, ante nānō ānō ante, Godō waadete waa cæedāni, ante nānō ānō ante, Wede pōnente cæedāni, ante nānō ānō ante mīnitō mīni wæquinque ēñente cædāmaī īmīnīpa. Īmaī tāno waa cæquēnēmīni inte mīnitō mānīncoo ayæ godōmenque Wængonguī ingante godōmīni inguēnēmīni īmīnīpa. ²⁴ Babetamōmīni babæ ante māomīni ate edæ oda cæte godānīpa. Mīnitō, Diēte ganca mīnitō mānīncoo ongō adinque adocooque cōwē godonguī ī, āninque owætaca bequīñōmō guīncawæ owoyō tæ wedote bai cæmīnīpa. Wæætē edæ Wængonguī nānō ānō bai cædāmaī inte mīnitō edæ cāmeyo ñænængade pōni owoyō ōnonque adē bete bai pōnēnāmaī inte cæmīnīpa, ante awædō,” ante Itota apænegacāimpaa.

²⁵ Ayæ nē odōmōnāni tōnō Paditeoidi īnānite godōmenque āninque tōmengā, “Mīni wadō tedete wadō cæcabo inte mīni wæquinque impa. Owæta tōnō cængæ yabætaque ñongate bai mīnitō wadāni ayōnāni nē waa cæmīni inte wæætē edæ cæncadenta īnō wentaga engate bai cæmīnīpa. Mīni wacā qui ō æīnēnō ayæ nāmanque ante mīni towēnō beyæ owæta cæncadenta īnō opogō tagate eyede bai impa diyæ. ²⁶ Bitō Paditeobi babetamōmīni ēñēmi. Cæncadenta īnō tāno ñā mēnongabi īninque yabæta īnō ñongate wainta baquīnō anguēnē,” angacāimpaa.

²⁷ Ayæ, “Nē odōmōmīni tōnō Paditeoidi incæ mīni wadō tedete wadō cædincabo inte mīni wæquinque impa. Mīnitō wao wodido bai yabæque waëmō paate bai īñonte cæncadē īnō wao bayetoca ñōmænte ōō wayōmō bai entawēmīni īmīnipææ. ²⁸ Īninque wadāni yabæque adinque, Mīnitō nō entawēmīni īmīnīpa, ante

pönēñōnāni mīnitō wīwa mīni pönēñō beyæ wadō tededinque wadō cædinque edæ mimō wentamō entawēmīnīpa,” ante Itota pīingacāimpa.

29 Tōmēnāni inānite ayæ pīinīnque, “Nē odōmōmīni tōnō Paditeoidi incæ mīni wadō tedete wadō cædincabo inte mīni wæquinque. Edæ Wængonguī beyæ nē apænegaināni wodido, ante mīnitō do mænōnomīnīpa. Ayæ, Nē nō cægaināni wodido, ante mænōnīnque mīnitō oncontai waēmō pōnī paadomīnīpa. 30 Ayæ, ‘Mæmæīdi nāni quēwengaiñedē quēwēmōni bai mōnitō tōmēnāni tōnō, Wængonguī beyæ nē apænedōnāni inānite māo wænōnāmai inte ee quēwencædōmōnīnīpa, ante āmīnīpa. 31 Mānōmāinō ante apænedinque mīnitō, Wængonguī beyæ nē apænegaināni inānite nē wængaināni pæimōni imōnīpa, ante nāmā incæ edonque pōnī apænte āmīnīpa. 32 Edæ mīnitō wæmæīdi nē wængaināni inte nāni pe ñīñængaimāmo wīi eyepæ inte bai cædinque mīnitō ñōwo godōmenque eyede pe ñīñænte bai capo wænōmæwedāni,” ante Itota badete bai angacāimpa.

33 Ayæ ānīnque, “Mīni tæntæcabo pæimīni bai imīni eñēedāni. Mīni obecabo pæimīni bai imīni eñēedāni. Mīnitō tadōmengadænguipo mīni pante wæquēnēnō ante æbānō cæte aamō cæte edæ tabaimīniyaa. 34 Inīnque Wængonguī beyæ nē apænedāni tōnō nē nō eñēnāni tōnō nē odōmōnāni inānite botō ñōwo mīnitō weca da pōnōmo pōnānīpa. Adīnque mīnitō iñōmō edæ pancadāniya inānite wænōmīni wæncædānīpa. Pancadāniya inānite mīnitō awāa timpomīni wæncædānīpa. Ayæ pancadāniya inānite mīnitō odōmōincōnē bæi ongōnīnque tæi tæi pāmīni caate wædinque tōmēnāni wayōmō quēwēnāni

weca wayōmō quēwēnāni weca wodii goyōnāni mīnitō tee wemo tee empo togænte goquimīni, ante awædō. 35 Mānōmai wēnæ wēnæ cæyōmīni edæ ñōwomīni beyænque tōmāā inguipoga wepæ aa bedinque nāate baquimīnidō anguēnē. Edæ Adāo wodi wengā Abedo nē nō cægaingā wepæ tōnō ayæ quēwente nē eñente cædāni inānite godō wænōnāni wængaināni tōnō tōmēnāni tōmānāni wepæ beyæ mīnitō nāate wæcæmīnīpa. Ayæ mīnitō Wængonguī oncō ñænæncō boyæ iya tāimpaa gāānē ongōnīnque Bedequiya wengā Tacadiya ingante godō wænōmīni wengā inīnque tōmengā wepæ nāate wæmīnīpa. 36 Ñōwomīni mīni wepæ nāate wæquinque tōmanguipo aa betinō anguēnē, ante āmo eñēedāni,” ante Itota tōmēnāni inānite idæwaa pīinte apænegacāimpa.

Eedotadēē quēwēnāni beyæ ante Itota wæcampa

(Odoca 13.34-35)

37 Ayæ Eedotadēē iñōmō quēwēnāni beyæ ante pōnēnīnque Itota, “Eedotadēē quēwēmīni eñēedāni, angantapa. Wængonguī beyæ nē apænedāni inānite mīni wængaincabo inte ayæ Wængonguī nānō da pōnōnāni inānite dicaca tacamīni iñōmīnīte botō iñōmō mīnitō imīnīte waadete pōnō cæinente nangūi wæbopa. Tawadiya wæmōnā iñōmō, Botō wēnāni, ante gompodinque tæcæēnēmæ wēā pōnō ō ænā bai botō adobaī, Botō wēnāni pōedāni, ante æpogadō āñōmote mīnitō, Wīi pōinente awædō, ante Baa āmīni wætabopa. 38 Ñōwo iñōmō edæ mīni quēwēñōmō ōnonconcooque baconcoo tamēñedāni. 39 Ñōwo iñōmō edæ botō dæ āñōmo mīnitō, ‘Awēnē Wængonguī emōwo beyænque pōnīnque bitō toquinque edæ waa cæcæbiimpa,’ ante mīni anguinganca mīnitō edæ

botō imote adāmaī incæminimpa
ante āmo ēñēdāni,” ante Itota
apænegacäimpa.

24

*Wængonguī oncō ñæncencō bæ
tate bacæimpa, ante*

(Mäadoco 13.1-2; Odoca 21.5-6)

¹ Itota Wængonguī oncō
ñæncencō oncodo tao gocantapa.
Wadæ gocæ cæyongā tömengā
miñæ nē godāni iñōmō, Wængonguī
oncō ñæncencō æbānō waa pōni
mænonte iī, ante odōmoncæte
ante tömengā weca pōnāni. ² Ate
wædinqe Itota wæætē,

—Minitō guiquēnē mänincoo
tōmancoo edæ waa aminitawo.
Nāwangā ante mīnitō iminite
apænebopa. Mänincoo mīni acoo
incæ tōmanca bæ tadāni wæænca
adinque panguimæ panguimæ
godinque dica adocaque pōni
incæ wænōmænæca ongōnāmaī
ingæimpa, ante apænegacäimpa.

*Oo iinque bacæimpa, ante æbānō
ate ēñenguī, ante*

*(Mäadoco 13.3-23; Odoca 21.7-24,
17.22-24)*

³ Mānīi taodinqe Odi-
bowænquidi pō æite tæ contate
ongōñongā tömengā miñæ nē
godāni adodānique tömengā weca
ponte apænedānitapa.

—Bitō ānō ante æyedēnō iinque
baquīi, ante ēñencæte ante
wæmōnipa. Edæ bitō ponque
æyedēnō ponguīmīi, ante ayæ
mōnō inguipoga quēwēnō æyedēnō
æmæwo iinque baquīi, ante
ēñencæte ante wæmōnipa. Iinque,
Æbānō mā odōmonte bai ba
adinque edæ, Oo pōni impa,
ante wædinqe ēñenguīmōnīi, ante
ēñencæte ante wæmōnipa.

⁴ Äñōnāni Itota,

—Wapiticæ odōmōñōnāni mīnitō
wæætē, Mōnō oda cædāmaī
ingæimpa, ante nāmā wææ
aquēnē quēwēmīni. Edæ iīmaī
baquī i ataquedāni. ⁵ Edæ wadāni

nanguī ināni botō emōwo ante
babæ tedete pōninque, “Botō Codito
iñōmo imopa,” ante apænedinque
wapiticæ māodāni godinque edæ
nanguī ināni tōmēnāni miñæ
oda cæte wapiticæ gocædānimpa.
⁶ Edæ, Wabæca awēnē tōnō pō bee
tēninque wæætēdō wæætē cædapa,
ante tededāni ēñencæminimpa. Ayæ
wayōmō nāni guēadō guēa cæte
wænōnō ante tededāni incæte
edæ guīñente wædāmaī iedāni.
Edæ mānīnō botō ānīnō bai cōwē
bacæimpa. Ba incæte mōnō in-
guipoga quēwēnō iñōmō māñīñedē
wīi æmæwo iinque bacæimpa.

⁷ Adobæca quēwēnāni iñōnānite
wabæca quēwēnāni ponte bee
tēninque guēadō guēa cæquināni
inānipa. Adobæca awēnē odeye
nempo quēwēñōnānite wabæca
awēnē odeye tömengā nānō
ēnempodāni māmō bee tēninque
guēadō guēa cæte wænōnte
wænguīnāni inānipa. Ayæ waodāni
nāni cæīñente wænguinque cænguī
incæ tōmāā capo wængæimpa.
Ayæ wayōmō wayōmō goinque pō
wæcædānimpa. ⁸ Incæte māñīi nāni
wæwēnō ba iinque edæ ononque
mā pōni nāni wæwenguī inguīnō
anguēnē.

⁹ Mänōmainō ante Itota
godōmenque apænegacäimpa.
“Māñīñedē edæ mīnitō iminite mīni
wæquinque o ænte māo godōnāni
wæyōmīni godōmenque wænōnāni
wæncæminimpa. Ayæ māñīñedē
botō emōwo apænemīni beyæ
tōmāmæ quēwēnāni mīnitō iminite
piincædānimpa. ¹⁰ Ayæ adoyedē
mīni pōnencabo incæ pancadāniya
guingo imonte bai badinque edæ
pōnēnāmaī inte Baa anguīnāni.
Ayæ mīni cabo incæ nāēmæ
piinque pancadāniya, Nānō
wænguinque, ante wacā ingante
nāēmæ godoncædānimpa. ¹¹ Ayæ
nē babæ ante apænedāni ponte,
Wængonguī beyæ nē apænemōni
imōnipa, ante odōmōnāni ad-

inque pancadāniya edæ oda cæte wadō pōnente baquināni inānīpa. ¹² Ayæ ēñēnāmaī inte nāni cæpāmo godōmenque yebænte baī nangui ba ate wædinque nē pōnēnāni inte wodo tōmānāni edæ Baa ānīnque waadedāmaī bacædānīmpa. ¹³ Edæ æcānō iīmæca iinque baganca wæntædāmaī inte botō ēmōwo beyæ piinte badāmaī inaa tōmengā edæ botō æmo beyænque cōwē wænāmaī quēwencæcāīmpa. ¹⁴ Ayæ edæ, Awēnē Odeye nempo watapæ quēwengæīmpa, ante mīni pōnencabo tōmāmæ quēwēnāni inānite māo apænemīni ēñencædānīmpa. Mānōmaī apænedīnque iinque cæmīni ate māniñedē ate edæ iinque baquinō anguēnē.” ante Itota tōmengā miñæ nē godāni inānite apænegacāīmpa.

¹⁵ Ayæ apænedīnque Itota, “Iīnque, Wængongui beyæ nē apænegaingā Daāniedo wodi, Nōmæī baī oō wadō nāni wo ēwenguimāmo incæ Wængongui oncō tæiyæ waēmoncōnē ænte māmō cō cæquinānidō anguēnē, angacāīmpa. Daāniedo nānō yewæmongainta adīnque nē adīngā iñōmō tōmengā do ēñēmaīngampa. Iīncayæ ate mānōmaī cō cædāni ongō adīnque, ¹⁶ māniñedē Oodeabæ quēwēmīni iñōmō edæ ānanquidi do wodii wīnonte æibæwedāni. ¹⁷ Ayæ oncōmanca ongōmīni iīnque māīncoo æncæte ante oncōnē wæi guīdāmaī inte oncōmancaque oncōmancaque wodii wīnōmæwedāni. ¹⁸ Ayæ tōmēmoncodē cæmīni iīnque yacoo æncæte ante oncōnē ocæ ēmæñāmaī inte godōmenque wodii wīnōmæwedāni. ¹⁹ Māniñōnæ iīnque bayedē nē yædēmadā ināni tōnō goōmæ nē gānōnāni tōnō tōmēnāni nāni wæquimāmo baquinō anguēnē. ²⁰ Ayæ mīnitō mīni wodii wīnonguiñōnæ ante pōnēnīnque edæ Wængongui ingante, Wīi edæ

cōonædepo bacæīmpa, ante ayæ, Guēmanguīñōnæ iñonte badāmaī ingæīmpa, ante æedāni. ²¹ Edæ māniñedē waodāni nangui nāni wæwēmāmo nāni angā baquinō anguēnē. Edæ Wængongui nānō badongaiñedē mānōmaī nāni wæwēmāmo baī dæ āñonte ayæ godōmenque ñōwo ganca dæ ānōmpa. Ayæ godōmenque iīnque baganca mānōmaī nāni wæwenguimāmo baī dæ anguiñō anguēnē. ²² Edæ wantæpiyæ nāni wæwenguī īmpa, ante adīnque Wængongui, Māniñōnæque edæ wæwencædānīmpa, ante pōnōmenque ante ānāmaī ingā baī quīngānō quēwenguēnē dæ ancædōnānīmpa. Incæte, Nē quēwenguīnāni botō angaiñāni wīi wantæpiyæ wæwencædānīmpa, ante cædīnque Wængongui dobæ pōnōmenque ānīnque, Idæwaa īmpa, ancæcāīmpa,” ante Itota apænegacāīmpa.

²³ Ayæ, Iīnque bayonte æbānō inguiī, ante apænedīnque Itota godōmenque iīmaī ante apænecantapa. “Māniñedē wadāni mīnitō iīmīnite, ‘Iñōmō mōnō Codito ponte ongongā tamēñedāni,’ ante ayæ, ‘Wayōmō ponte a ongongā atamōnīpa,’ ante tededāni ēñēnīnque mīnitō iñōmō edæ ēñēnāmaī īmæwedāni. ²⁴ Wadāni māniñedē ponte a ongōnīnque nāmā incæ ante, Tōmēmo Codito inōmo īmpa, ante babæ ante tedequināni. Ayæ, Wængongui beyæ nē apænebo inōmo īmpa, ante babæ ante tedequināni. Tōmēnāni, Wængongui nānō apænte ængaiñāni incæ æmæwo oda cædīnque wapiticæ gocædānīmpa, ante cædīnque bamōnengæ baī cædīnque oōnædē cæi baī cædīnque nō odōmonte baī cæquināni inānīpa. Incæte Wængongui nē apænte ængaingā inte edæ ee aquīngā diyæ æmæwo oda cædīnque wapiticæ goquinānīi. ²⁵ Edæ

iinque badāmaī iñonte botō ñowo do apænebo eñeedāni. ²⁶ Iinque, pönente quēwēñōmīni wadāni, ‘Cōwā aedāni, ònōmæca mæ on-gongampa,’ ante ānāni eñēnīnque mīnitō acæ taodāmaī iedāni. Ayæ, ‘Oncō guimongacōnē a ongongā apa quēwēedāni,’ ante ānāni incæte pōnēnāmaī iedāni. ²⁷ Edæ nænque tamōnō gāmænō nāinīnque guidō gāmænō quingæ gote bai edæ tōmānāni edonque ayōnāni botō Waobo eñagaīmo inte botō ponque poncæboimpa. ²⁸ Edæ abadæidi ñōmæingāa weō pōnāni bai mīnitō tōmāmīni adoyedē iñontobæ botō weca ponguimīni imīnīpa,” ante Itota apænegacāimpa.

Waocā eñagaīgā iīmaī pōnīnque cæcæcāimpa, ante

(Māadoco 13.24-37; Odoca 21.25-33, 17.26-30, 34-36)

²⁹ Ayæ godōmenque apænedīnque Itota, “Māniī nāni wæwēmāmo nāni angā iinque go ate nænque iñontobæ wēmō badīnque apāicā apāidāmaī ingæīmpa. Nēmōncoo oōnædē inō wææ tæ wææñīnque waa tæ waa tæ wæængæīmpa. Oōnædē tæi ongongaincoo incæ wancæ wancæ cæte bai wapiticæ goquīnō anguēnē. ³⁰ Māniñedē ate botō Waobo nē eñagaīmo inte oo pōñōmo oōnædē ate bai ba adīnque wabæca nāni cabo wabæca nāni cabo tōmāmæ quēwēnāni Ca ca wæcædānīmpa. Wæyōnāni botō Waobo nē eñagaīmo inte boguīmancodē māmō pōnīnque botō tæi pōni piñæmo inte ñāo apāite bai waēmō emonte wææmo acædānīmpa. ³¹ Māniñedē todompeta mōnō ancadeca yedæ ænete bai we oōñonte botō anquedoidi inānite da godōmo godīnque tōmēnāni boguīmā æmænō betamonca æmænō betamonca nānō pō goīnō godīnque oōnædē tōmāne godīnque edæ Wængonguī nānō apænte ængaināni inānite

añete poncædānīmpa,” ante Itota apænecantapa.

³² Ayæ, “Wængonguī Awēnē æyedēnō ponguingāa, ante botō iigowæ æbānō iwæ ante odōmote apænebo eñeedāni. Tōmēwæ mūiwæ badīnque iigowæ wayabo tānā nā boca adīnque mīnitō, Oñabo nānō bocainepo inte nænque nāwantedæ baquinque bocapa, ante pōnēnīnque edæ do eñēmīnīpa. ³³ Ayæ adobaī mānīnō botō apænedīnō bai edæ do ba adīnque mīnitō, Waocā nē eñagaingā iñōmō edæ do odemō pōni ongōnīnque edæ oo poncæcāīmpa, ante eñencæmīnīmpa. ³⁴ Nāwangā āmopa. Ñōwomīni ayæ mūimīni quēwēnīnque wænte godāmaī iñōmīni mānīnō botō apænedīnō bai tōmānō edæ do iinque baquīnō anguēnē. ³⁵ Oōnædē ongōñōmō inguīpoga tōnō wo ewente bai dæ ba incæte botō angāinonque guiquēnē edæ dæ badāmaī inte edæ cōwē tæi ongongæīmpa,” angantapa.

³⁶ Ayæ, “Māniōnæ æyedēnō i, ante, Mānīnepo ædepodō i, ante eñencæte ante mīni wædīnō ante æcāmenque incæ eñēnāmaī ingampa. Tōmānāni eñēnāmaī iñōnāni edæ Wængonguī anquedoidi incæ eñēnāmaī inānīpa. Wæmpocā Wēmo incæ eñēnāmaī iñōmote Wæmpocā iñōmō tōmengā adocanque incæ edæ nē eñengā ingampa,” ante Itota apænegacāīmpa.

³⁷ Ayæ godōmenque iīmaī ante apænecantapa. “Waobo nē eñagaīmo inte botō ponguīōnæ iinque bayedē guiquēnē Nōwee wodi Docā nāni angaingā nānō quēwēñedē dodāni nāni quēwengāi bai adobaī edæ quēwenguīnāni inānīpa. ³⁸ Māniñedē æpæ ayæ ānāmaī iñedē nē quēwengaināni iñōmō ònonque cænte bete, Monguingā, ante godonte ate

möninque tömënäni Docä Nöwee oncö bai wipo mänonte nänö guiquiönæ iinque baganca quëwencægadänimpa. ³⁹ Tömënäni inänite æpæ ænte gocæ cæganca tömënäni, Æpæ anguimpa, ante ëñënämaï näni quëwengai bai adobai ëñënämaï cæyönäni botö Waobo ëñagaïmö inte adobai edæ iñontobæ poncæboimpa. ⁴⁰ Mäniñedë waoda tömëmoncodë guëa cæyöna adocanque ingante ö ænäni goyongä adocanque wæætë a ongoncæcäimpa. ⁴¹ Ayæ onquiyæna guëa apo cæyöna adocanque ingante ö ænäni goyongä adocanque wæætë a ongoncæcäimpa,” ante Itota odömonte apænecantapa.

⁴² Ayæ, “Awënë æyedëno ponguingää, ante ëñënämaï imini inte munitö mümini inte edæ cöwä aquënë quëwënanii. ⁴³ Në awëmö ængä æyedëno ponguingää, ante ëñente bai në ëacä iñömö, Bæ tate guidämaï incæcäimpa, ante wææ wänoncædongäimpa, ante ëñente quëwëdäni. ⁴⁴ Wao Wëmo ëñagaïmo inte botö adobai munitö ëñënämaï iñömini do iñontobæ ponguimo imo ante munitö botö ponguino ante wänö cöedäni,” ante Itota angacäimpa.

Awënë quincoo ante në ædæmö aacä

(Odoca 12.41-48)

⁴⁵ Ayæ Itota iimaï apænecantapa. “Inguipoga awënë iñömö, Æcänö në ëñengä inongä inte botö quincoo ante ædæmö aacä inguingää, äninque, Mänömaï inte cæcä ingante adinque botö ämo ate tömengä në angä badinque botö oncönë quëwënanii inänite ædæmö aadinque cænguï eyepæ iñonte godongä cæncædänimpa, angampa. ⁴⁶ Ante awënë wayömo gote ponte ayongä, Në cæcä botö äno ante ëñente cæcampa, ante adinque awënë wæætë tömengä ingante godö waa cæcä tömengä ingante

godö waa cæcä ate në waa cæcä iñömö edæ waa tocæcäimpa. ⁴⁷ Minitö iminute näwangä ante apænebopa. Në ëñente cædingä ingante awënë, Bitö botö mäincoo tömancoo edæ në aabi bacæbiimpa, ancæcäimpa.”

⁴⁸ “Wæætë edæ tömengä ingante në cæcä incæ wënæ wënæ cæcä inongä inte mümöno pönëwëninque, Botö awënë wabänö wantæpiyæ pönämaï imaingampa, ante pönengä iinque æbänö babai. ⁴⁹ Tömengä edæ wadäni nänii cæcabo iñönänite näëmæ piinque tæi tæi pangä iinque ayæ në ti nämæ bete quidi quidi dowænte badäni tönö godongämæ cænte becä. ⁵⁰ Iinque tömengä, Æönædö ponguingää, ante wädämaï iñongante, Æyedëno ponguingää, ante ëñënämaï iñongante edæ awënë iñontobæ pongä wæbaingampa. ⁵¹ Pöninque awënë iñömö ëñënämaï cædingä ingante baö wido wido todinque tömengä ingantedö äninque, Në wadö tedete wadö cædinäni nänii panguino gote tömënäni tönö godongämæ ongonte wæcæcäimpa. Ante cædinque awënë tömënäni nänii guingo imonte Ca ca wæyömo wido cæcä wæcæcäimpa,” ante Itota apænecäimpa.

25

Baquedäni nänii cæinö ante odömongampa

¹ Mäninganca apænëdinque Itota ayæ godömenque odömonte apænecäimpa. “Mäniñedë öönædë Awënë Odeye nempo quëwënanii iñömö baquedäni diete ganca nänii cæi bai adobai cæcædänimpa. Baquedäni iñömö,

Edëningä ñowoönæ monguingä, ante tica ënëincade æninque tömengä ingante bee tencæte ante tao godänipa. ² Baquedäni incæ tömënäni tinco ganca inäni në ëñënäni iñönäni edæ adoganca tinco ganca inäni në ëñënämaï

ināni inānipa. ³ Nē ēñēnāmaī ināni guiquēnē tōmēnāni tica ēñēincade æninque gongapæncade ænāmaī goyōnāni, ⁴ nē ēñēnāni guiquēnē gongapæncadedē godō pe ñiñænte gongapæ eyepæ ænte godānipa. ⁵ Mānōmaī ænte gote ayōnāni nē monguingā wantæpiyæ pōnāmaī dæ angā adinque tōmēnāni tōmānāni edæ mōinente ædo ædo cædinque mō ñōnānipa.”

⁶ “Mō ñōñōnāni ayaōnæñēña pōni bayonte edæ, ‘Nē monguingā pongā ataqeedāni. Tao bee tenguēnē quēwēmīni.’ ⁷ Ante aa pedāni ēñēninque edæ baquedāni tōmānāni ængæ gantidique, Tica ēñēincade waēmō tī wodōnote bacæimpa, ante wadæ wadæ cædānipa. ⁸ Cæyōnāni nē ēñēnāmaī ināni guiquēnē nē ēñēnāni inānite, ‘Mōnitō tica ēñēincade edæ wodo mōnæ ēmōmpa cæmīni. Mīnitō næænīmæ incæ pancapāa pōnōmīni æncæmōnipa.’

⁹ Añōnāni, ‘Īñæmpa, mōnitō beyæ mīnitō beyæ adobaī wī eyepæ imaimpa, ante awædō. Edæ godoncæte ante nē mānāni weca gote godonte ædāni.’

¹⁰ Anāni ēñēnte godonte æncæ goyōnāni edæ nē monguingā do pongā adinque nē ēñēnte eyepæ næænīnāni iñōmō monguingā tōnō godongāmæ monguimæno oncōnē becæ guidāni inique edæ odemō tee mōnete intapa. ¹¹ Ayæ ate edæ wadāni gongapæ eyepæ ænte pōñōnāni do tee mōnete ī adinque tōmēnāni, ‘Awēnē, awēnē ēñēmi. Odemō wi ænebi guimōnie.’

¹² Ante wæyōnāni awēnē wæætē, ‘Mīnitō imīnite nāwangā āmopa. Mīnitō æmīnidō imīni, ante botō cōwē adāmaī imopa,’ angampa.” Māninque ante odōmoncæte ante Itota iīmaī angantapa.

¹³ “Mīnitō guiquēnē, Æōnædō ī, æyedēnō ī, ante ēñēnāmaī imīni inte edæ wānō conte quēwēedāni,” an-gacāimpa.

Tadento nāni godonte cēinta ante odōmongampa

(Odoca 19.11-27)

¹⁴ Ayæ æbānō baquīi, ante odōmoncæte ante Itota, Waocā nē ēacā nānō cæi baī bacæimpa, ante apænegacāimpa. “Nē ēacā wayōmō gocæte ante cædinque tōmengā ingante nē cædāni inānite āñete māmōngā pōñōnānite, Botō ēadinta incæ pōnōmo æninque mīnitō nē aamīni badinque botō beyæ godonte æncæmīnipa. ¹⁵ Āninque nē ēacā iñōmō, Nē cædāni æbānō nanguī cædinque aaquināni, ante adinque tadento ñænængade nāni godonte æinta incæ adocanque ingante ōnōmpo æmæmpoque mānimpota pædæ pōnōninque wacā ingante tadento mentaa mānimpota pædæ pōnōninque wacā ingante tadento adotaque pædæ pōnongampa. Ayæ wadæ gocā. ¹⁶ Īninque tadento ōnōmpo æmæmpoque mānimpota nē æningā iñōmō do godinque godonte æ godonte æ cædinque ōnōmpo æmæmpota tōmengā nānō ænimpota adopota æñōngā edæ tadento ōnōmpo tipæmpoga bapa. ¹⁷ Ayæ tadento mentaa nē æningā adobaī godonte æ godonte æ cædinque mentaa nānō æninta adopota wæætē æñōngā edæ tadento mēa go mēa bapa. ¹⁸ Wæætē adotaque nē æningā guiquēnē tōmengā wadæ godinque onguipodē ææ wodinque awēnē godonte æinta æninque tee moncate wē wodongampa,” angantapa.

¹⁹ Ayæ, “Wantæpiyæ ate tōmēnāni awēnē adodō pōninque, Botō quī eyepæ æncæboimpa, ante cædinque tōmēnāni nāni ænte aadinta ante cōwā acantapa. ²⁰ Ōnōmpo æmæmpoque tadento nē æningā iñōmō edæ æmæmpota adopota nānō godonte æninta ænte pōninque awēnē ingante, ‘Awēnē, bitō botō imote,

Aacæbiimpa, ante tadento önompo æmæmpoque mänimpota pædæ pönömi æntabopa. Æninque botö godonte ænte godonte ænte edæ nanguï cædinque edæ mänimpota adopota æmæmpota dobæ æmoï ae.’²¹ Angä wædinque tömengä awënë iñömö, ‘Badogaa. Botö imote nê cæbi inömi inte bitö ædæmö aabi inte ñowo waa cæbi æmopa. Bitö wædænque æninque cöwë ædæmö aabi adinque botö ñowo nanguï pönï botö éadincoo pönömo æninque bitö wæætë edæ nê aabi bacæbiimpa. Botö bitö awënë inömo inte watapæ tote quëwëmo iñömote bitö edæ ääñömonque bai bitö watapæ tote quëwenguinque pöe,’ angantapa.”

²² “Ayæ mäa tadento nê æningä adobai pöninque, ‘Awënë, bitö botö imote, Aacæbiimpa, ante tadento mentaa mänimpota pædæ pönömi æninque botö godonte ænte godonte ænte edæ nanguï cædinque edæ mentaa mänimpota adopota dobæ æmoï ae.’²³ Angä wædinque tömengä awënë iñömö, ‘Badogaa. Botö imote nê cæbi inömi inte bitö ædæmö aabi inte ñowo waa cæbi æmopa. Bitö wædænque æninque cöwë ædæmö aabi adinque botö ñowo nanguï pönï botö éadincoo pönömo æninque bitö wæætë edæ nê aabi bacæbiimpa. Botö bitö awënë inömo inte watapæ tote quëwëmo iñömote bitö edæ ääñömonque bai bitö watapæ tote quëwenguinque pöe,’ angantapa.”

²⁴ “Ayæ ate edæ adotaque nê æningä wæætë pöninque, ‘Awënë, bitö nê waadedämaï cædömi inte bitö wii gadiñömö wayömö incæ edæ do wogaabipa. Ayæ bitö wii miñömö wayömö incæ edæ do tä pete gæte bai æmipa, angantapa.²⁵ Æninque botö edæ ancai guiñente wædinque edæ tao godinque onguipodë ææ wote bitö tadento daga wëninque edæ wë wodontabopa. Bado, bitö qui incæ

edæ do æmipa,’ angantapa.”

²⁶ “Angä ëñente wædinque tömengä awënë wæætë, ‘Botö imote nê cæbi inömi inte bitö wiwa pönëmi inte wæntæye cæbi abopa. Botö æbänö gadämaï iñömö do wogaabopa, ante bitö edæ do ëñëmitapa. Botö minämaï iñömö do tä pete gæbopa, ante bitö äninö edæ do ëñëniimi inte cæbitapa töö.²⁷ Æninque mäninö ante do ëñëniimi inte bitö edæ padata botö godonte æinta æninque edæ nê godonte ænäni weca godonte ænguënëmi imitapa töö. Mänömaï cæbi bai botö ocæ ëmænte pöninque edæ botö qui do æninque wadäni näni guidöninta tönö edæ do æncædömoimpa töö.’

²⁸ Æninque tömengä ingante nê cædäni inänite awënë angantapa. ‘Minitö ñowo iingä tadento adotaque tömengä nänö nææninta ö æninque edæ tadento önompo tipæmpoga nê næængä ingante pædæ godömini æncæcäimpa.²⁹ Edæ nê éadäni inänite tömänäni inänite godömenque godonte ingæimpa. Æninque tömënäni qui nanguï éacædänimpa. Wæætë edæ éadämaï inte ömæpocä ingä guiquënë tömengä nänö éadincoo wædænque pönï i incæte edæ ö ænte dæ ba wæcæcäimpa.³⁰ Ayæ edæ mäningä botö imote nê cædingä incæ wæntæye inongä inte cædämaï iñongante minitö wëmö iñömö näni guingo imonte Ca ca wæwëñömö tömengä ingante edæ guidontonte wido cæmini wæcæcäimpa,’ ante tömengä awënë angampa.”

Tömämæ quëwënäni inänite apænte angæimpa, ante

³¹ Itota mänömaïnö ante odömonte apænedinque godömenque apænegacäimpa. “Botö anquedoidi tönö godongämæ pöninque botö Waobo nê ëñagaïmo inte ñäö apäite bai nê ëmömo inte poncæboimpa. Mäniñedë botö

pöñedē botō Awēnē tæ containpaa tæ contandique edæ öönædē waa pōni ongōnāni bai waa pōni ongoncæboimpa. ³² Māniñedē tōmāmæ quēwēnāni botō weca godongāmæ ponte a ongoncædānimpā. Ayæ nē aacā tōmengā cænīnāni inānite apænte adinque bodegoidi æmænō cōnōninque cabodaidi æmænō nānō cōnōnō bai cædinque botō iñōmō edæ imæca quēwēnāni tōmānāni inānite apænte adinque pancadāniya inānite æmænō gōnōninque wadāni inānite æmænō gōnōmo ongoncædānimpā. ³³ Obegaidi bai nē ēñente cædāni inānite botō tōmēmæ inō gōnōninque wæætē cabodaidi bai nē ēñēnāmai cædāni inānite botō dipæmæ inō gōnoncæboimpa.”

³⁴ “Gōnōninque botō Awēnē Odeyebo inōmo inte botō tōmēmæ inō nē ongōnāni inānite ancæboimpa. ‘Botō Mæmpo nānō nē waademīni inte pōedāni. Tōmengā inguipoga nānō badongaiñedē āninque, Awēnē Odeye nempo mīni quēwenguinō impā, ante do badongacāimpā. Inique Awēnē Odeye nempo mīni quēwenguēnēnō ñōwo ænte quēwēedāni. ³⁵ Edæ botō gue ænente wæyōmo mīnitō cængui nē pōnōmīni cængaboimpa. Tepæ gæwænte wæbo adinque mīnitō nē pōnōmīni begaboimpa. Botō Wabo imo inte cowodē bai pōmo adinque mīnitō, Pō guii, āmīni ēñēninque mīnitō weca guiite ēñagaboimpa. ³⁶ Ayæ ömaabo inte wæyōmo mīnitō pōnōmīni wēñagaboimpa. Wēnæ wēnæ inte wæyōmo mīnitō ponte nē waadete cægaimīni imīnīpā. Tee mōnete oncōnē ongonte wæwēñōmote botō weca ēñacæ nē pongaimīni inōmīni inte mīnitō ñōwo wæætē edæ botō nempo guiite quēwencæmīnīpā, ancæboimpa.”

³⁷ “Ämo ēñēninque edæ nē nō cædāni guiquēnē, ‘Awēnē iñæmpa æyedēnō bitō gue ænente wæyōmi

dicæ pōnōmōni cæmitawogaa, ancædānimpā. Ayæ tepæ gæwæñōmi dicæ pōnōmōni bebítawogaa. ³⁸ Äyedēnō wacā incæ pōmi adinque mōnitō dicæ, Pō guii, antamōniyaa. Ayæ ömaabi adinque dicæ pōnōmōni wēñabitawogaa. ³⁹ Ayæ wēnæ wēnæ inte wæyōmi incæ tee mōnete wæyōmi incæ mōnitō dicæ acæ pontamōniyaa.’ ⁴⁰ Ante wæyōnāni botō Awēnē Odeyebo inōmo inte edæ tōmēnāni inānite, ‘Iñæmpa botō tōniñadāni iñōnānite adocanque önonganque iñongante mīnitō waa cægaimīni inte edæ botō imote do waa cæte imīnīpā ämo ēñēedāni,’ ante tōmēnāni inānite ancæboimpa,” angantapa.

⁴¹ “Ayæ botō dipæmæ inō nē ongōnāni inānite botō nē Awēnē inōmo inte ancæboimpa. ‘Mīnitō nē tente wæquēñēmīni guiquēnē ñōwo edæ gā gobæwedāni. Edæ Wængongui do badōninque, Wēnæ tōnō tōmengā anquedoidi nānō nē emīñænāni tōnō wantæpiyæ cōwē wæñāmai nāni bæcote wæquiñōmō, ante nānō badongaiñōmō mīnitō māniñōmō edæ gote guii bæwedāni,’ ante edæ ancæboimpa. ⁴² ‘Edæ botō gue ænente wæbo adinque mīnitō edæ dicæ pōnōmīni cæntabogaa. Gæwænte wæyōmo mīnitō dicæ pōnōmīni betabogaa. ⁴³ Ayæ Wabo imo inte cowodē bai pōmo adinque mīnitō dicæ, Pō guiie, āmīnitawogaa. Ömaabo inte wæyōmo weocoo dicæ pōnōmīni wēñatabogaa. Wēnæ wēnæ inte wæbo incæ tee mōnete wæbo incæ mīnitō iñōmō edæ dicæ ēñacæ pōmīnitawogaa,’ ancæboimpa.”

⁴⁴ “Ämo ēñente wædinque nē ēñēnāmai ināni iñōmō, ‘Awēnē ēñēmi. Bitō æyedēnō gue ænente tepæ gæwænte wæbitawo. Ayæ wabi bai inte æyedēnō pōmi atamōniyaa. Weocoo ömaabi inte wæbi adinque, daicawo gawæmi

adinque, tee mönete wæbi adinque mōnitō bitō beyæ dicæ cædāmaī in-tamōniyaa.’ ⁴⁵ Āñōnāni botō iñōmō edæ tōmēnāni inānite, ‘Īñæmpa wacā ingante ōnonganque iñongante mīnitō cædāmaī ingaimīni inte botō imote edæ māñinō do cædāmaī ingamīnimpā. Āmo ēñēmāimīnimpā,’ ante pīincæboimpā. ⁴⁶ Īnīnque tōmēnāni nāni tente wæwenguinō incæ æmæwo wadæ gocædānimpā. Wæætē nē nō cædāni guiquēnē cōwē wænāmaī nāni quēwenguinō æmæwo gocædānimpā,” ante Itota apænegacāimpā.

26

Itota ingante bæi ongongcāimpā, ante cædānimpā

(*Māadoco 14.1-2; Odoca 22.1-2; Wāo 11.45-53*)

¹ Ayæ māñinō tōmānō iinque apænete ate Itota tōmengā mīñæ nē godāni inānite apænegacāntapā.

² —Mēōnaa go ate wodo pænta gogaiōnæ bai Patowa mōnō ææmæ cænguōnæ impā, ante do ēñēmīnimpā. Māñiōnæ iñonte botō Waobo ēñagaīmo iñōmote botō imote bæi ongōnīnque edæ, Awæ ñænquedimæ cæte iingā ingante tōō godōnīnque daagō timpote wææ tiwadinque edæ æænō gō cæte wænōedāni, ante botō imote pædæ godōnāni æncædānimpā, ante apænegacāimpā.

³ Māñiñedē, Wængonguī quī, ante nē godongā ñænængā pōñi Caiapato oncōnē godongāmæ pōnīnque wadāni nē godōnāni ñænænāni tōnō oodeoidi inānite nē aadāni nāni Picæncabo iñōmō, ⁴ adoyōmō pōnēnīnque, Mōnō æbānō babæ cæte Itota ingante awēmō bæi ongonte ænte wængonguī, ⁵ ante pōñēnāni incæte,

—Īñæmpa ææmæntedæ iñonte wænōmō bai tōmānāni ænguī bate Yæ yæ ante piinte cæcædōnānimpā, ante pōnente wædinque mōnō

ædō cæte māñiñedē cæquī, ante wægadānimpā.

Itota ocaboga onquiyængā oguī wapæ gao cæcacampa

(*Māadoco 14.3-9; Wāo 12.1-8*)

⁶ Itota māñiñedē Betānia godinque nē baadingā Timōnō oncōnē guī ēñadinque cæncongantapā. ⁷ Cæncōñongā wacā onquiyængā iñōmō tōmengā wecā pō guīdinque oguī wapæ nāni nanguī godonte æñimæ dica adabatodo waincad-edē pe ñiñænte nānō māñimæ incæ ñōwo ænte māmō Itota ocaboga edæ gao cæcacantapā. ⁸ Māñōmaī cæcā adinque Itota mīñæ nāni gocabo iñōmō pīīnīnque,

—Īñæmpa ōnonque gao guēnente bai cæcampā tōō, ānānitapā. ⁹ Edæ iimæ iñōmō nanguī pōñi æninta beyæ godonte ænguēnēmæ imæmpā. Godonte ænte bai ōmæpodāni inānite wæætē godonguēnē apa.

¹⁰ Ante pīīnāni wædinque Itota iñōmō,

—Quimæ pīiwēmīnīi. Īingā onquiyængā iñōmō botō imote waa pōñi cæcā apa quēwēmīnīi.

¹¹ Īñæmpa ōmæpodāni ante mīni āñināni mīnitō wecā cōwē quēwēñōnāni botō wæætē mīnitō wecā wīi wantæpiyæ quēwencæboimpā. ¹² Māñimæ oguī wapæ botonga gadongadinque tōmengā botō baō daga wenguinque eyepæ iñonte edæ ōni paacantapā. ¹³ Mīnitō imīnite nāwangā ante apænebopā. Waa pōñi botō apænedō apænedinque tōmāmæ æyōmōmē apænedāni ēñēnāni māningā onquiyængā nānō cædinō ante adobai tededāni ēñente pōnencædānimpā, ante Itota apænegacāimpā.

Itota ingante Codaa odōmonte godoncæte ante cæcampā

(*Māadoco 14.10-11; Odoca 22.3-6*)

14 Ayæ mäniñedē nāni, Dote, äincabo iññōnāni adocanque Codaa Icadiote nāni änongā iññōmō, Wængongui qui, ante nē godōnāni ñænænāni weca gocantapa.

15 Godinque apænecantapa.

—Botō, Itota æyōmōnō on-gonggā, ante pōnō odōmōmo ate mīnitō bæi ongonte æmīni iññique æpotadō, Eyepæ i, ante pōnōmīni æmāimoo.

Angā eññēninque tōmēnāni padata tiguitamō incæ todēinta ganca tee mampote tōmengā ingante pædæ godōnāni. 16 Æningā inte tōmengā cōwē cōwā adinque, Æbānō cæte Itota ingante odōmonte pædæ godōmo ate ænguīnāni, ante pōnente cægacāimpa.

Päo tōnō owæta Itota pædæ pōnongā cænte bedānīpa

(Mäadoco 14.12-25; Odoca 22.7-23; Wāō 13.21-30; 1 Coodintoidi 11.23-26)

17 Mäniñedē oodeoidi päo yedæ æmpoqui òmæmō i nāni ææmæ cæte cænguīōnæ tæcæ ba adinque Itota miñæ nē godāni iññōmō, Wodo pænta gogaiōnæ bai Patowa mōnō ææmæ cænguīōnæ impa, ante pōnente wædinque tōmengā weca ponte äñānitapa.

—Æyōmōnō bitō beyæ Patowa ææmæ ante cæmōni ate cænguīmii.

18 Äññōnāni tōmengā nānō emiñænā mēnaa ñnate äññique,

—Mīnatō woadāni nāni quēwēññōmō imotedō, ante do tedebi imipa.

godinque onguīñængā botō nē äningā ingante bee tēññique mīnatō iimainō ante apænemīna eññengæda. “Mōnō Awēnē iimāi angampa. Botō wænguīōnæ oo pōñi bapa cæbii. Botō nē emiñænāni tōnō botō bitō oncōnē Patowa ææmæ ponte cæncæmōnimpā, angampa,” ante ämīna eññengæda, angā.

19 Eññente wædinque tōmēna Itota nānō äñō bai cædinque, Patowa ææmæ cænguī impa, ante cædatapa.

20 Gäwadecæ bayō Itota tōnō, Dote, nāni äincabo ponte godongāmæ cæncæte ante ongōñānitapa. 21 Cæncōññōnāni Itota,

—Nāwangā ante apænebo eññeedāni. Mīni cabo incæ adocanque, Æncædānimpā, ante botō imote odōmonte pædæ godonguingā ingampa.

22 Ante apænecā eññēninque tōmēnāni wæwente bayōnāni adocanque adocanque,

—Awēnē, botō imotedō ante dicæ apænebitawogaa.

23 Ante tedeyōnāni Itota wæætē, —Botō tōnō guēa adotaca nē mīi cædingā iññōmō tōmengā botō imote nē odōmonte pædæ godonguingā ingampa. 24 Edæ dodāni Wængongui beyæ nāni yewæmongainō bai cædinque botō Waobo eññagaimo inte cōwē wænte goquēnēmo imodō anguēnē.

Ïññique edæ botō imo nē odōmonte godonguingā iññōmō tōmengā nānō wæquinque ingæimpa. Māningā wīi eññate bai waa toquēnengā incædongäimpa.

25 Ante apænecā wædinque Codaa iññōmō Itota ingante nē odōmonte godonguingā iññōmō edæ,

—Awēnē nē Odōmōmi eññēmi, botō imotedō ante ämitawogaa.

Ante äññongante edæ Itota,

—Tōmēmi nāmā incæ, Botō imotedō, ante do tedebi imipa.

26 Ante apænecantapa. Ayæ cæncōññōnāni Itota päo bæi ongonte æññique Wængongui ingante waa ate apænedinque päo pä æññique tōmengā miñæ nē godāni inānite pædæ godō pædæ godō cæcantapa.

—Botō baō bai impa, ante pædæ pōnōmo æññique mīnitō Ao ante cædēni.

27 Äññique ayæ bequīmæ owætaca bæi ongonte æññique Wængongui ingante waa ate pōnente apænedinque pædæ godōññique,

—Botō wepæ bai impa, ante pædæ pönömo æninque tömämäni Ao äninque godongämæ intaca beedäni, angantapa. ²⁸ Botō wepæ iimæ bai impa. Wængongui do apænedinque, Botō pönö cæbo ate mīnitō Ao ämīni iinque mōnō godongämæ waa cæte quëwengæimpa, angacäimpa. Nōwo adobaī miine äninque apænebopa. Botō wepæ ante Ao ante æmīni inte mōnō godongämæ waa cæte quëwengæimpa. Edæ nangui imīni mīni wënæ wënæ cædinō beyæ ante nā mēnongaquimæ impa. ²⁹ Nāwangä ämopa. Botō Mæmpo Awënë Odeye iñongä botō tömengä nempo quëwëninque mīnitō tönō godongämæ müimæ botō beganca mänimæ yowepæ nōwo æmæwo bebo tamēñedäni, ante Itota apænegacäimpa.

Dicæ abogaa, ante Pegodo anguingä, ante apæñecampa

(Mäadoco 14.26-31; Odoca 22.31-34; Wäö 13.36-38)

³⁰ Ayæ Wængongui ingante ämotamīni ante tao godinque Odibowænquidi godänitapa.

³¹ Goyönänite Itota apæñecantapa.

—Wængongui beyæ yewæmöninque³¹ “Në aadingä ingante tacabo dæ wängä iinque edæ cæningäidi obegaidi panguimæ goquimpa,” ante nāni yewæmonte angainō bai cædinque mīnitō tömämäni nōwoönæ woyowotæ incæ botō dæ ämo beyæ guingo imonte badinque edæ panguimæ goquimīni imīnīpa. ³² Panguimæ gomīni incæte botō edæ nāni ömæmonte ate Gadideabæ täno gote a ongöñömo mīnitō ayæ pöedäni.

³³ Angä wædinque Pegodo guiquënë,

—Iñæmpa dæ ämi beyæ tömänäni guingo imonte badinque panguimæ godäni incæte edæ botō guiquënë cōwë panguimæ godämai incæboimpa.

³⁴ Äñongante Itota wæætë,

—Bitō imite nāwangä ante apænebo ëñë. Nōwoönæ woyowotæ incæ tawadiya pedämai iñonte bitō botō imotedō ante wadō ante apænedinque, Dicæ abogaa, ante edæ mempoga go adopoque anguimi imipa.

³⁵ Angä ëñente wædinque,

—Iñæmpa bitō tönō guëa wæmo incæte botō cōwë, Dicæ abogaa, ante edæ änämai incæboimpa.

Äñongä tömengä miñæ në godäni tömänäni adodō ante angadänimpa.

Guëtämäni iñömo Itota Wængongui ingante apæñecampa

(Mäadoco 14.32-42; Odoca 22.39-46)

³⁶ Mänii godinque Itota yabæ incæ Guëtämäni nāni äñömo tömengä miñæ në godäni tönō gocantapa. Mäniiñömo pöninque tömengä tömënëni inänite,

—Tæ contate ongöñömini botō godömenque godinque Wængongui ingante apænete pömoedäni.

³⁷ Äninque Pegodo tönö Tebedeo wëna inate ænte mäocä goyönäni Itota iñömo nangui wæwente badinque ancai guifëninque, ³⁸ tömënëni inänite,

—Botō wænguimämo pönö angüënë, ante botō önöwoca incæ pæmænte wæte wængui wæ, ante wæbo tamēñedäni. Mīnitō guiquënë ëamonca godongämæ wææ aacöedäni.

³⁹ Äninque Itota wædænque godömenque godinque guidömëmæ ñongænte Wængongui ingante apæñecantapa. “Botō Mæmpo, bitō Ao äninque edæ ti nā wænguimæ bai ö ænte bai cædinque botō imote edæ, Wænämai incæbiimpa, ämi iinque botō edæ waa tobaimopa. Incæte botō änönö bai wii cædinque wæætë tömëmi änönö bai cæe,” ämopa.

⁴⁰ Ante apæñecä ate tömengä miñæ në godäni weca adodō

ponte ayongä tömënäni mö ñönäni adinque tömengä Pegodo ingante,

—Botö tönö wänö conguenëmini incæ munitö adoque ooda incæ wii aacöminii. ⁴¹ Mimöno waa cæinëmönipa, ante ewocayömini baö aquüñö eñamini inte wæntæye bamïnipa. Ìninqe edæ wänö cöninque nämä beyænque ante Wængongui ingante apænedinque edæ, Wii wënæ wënæ cæinëmöni bacæmönimpa, ante apæneedäni.

⁴² Äninqe Itota adodö wadæ gote wæætë apænedinque, “Botö Mæmpo, botö bedämaï iñömote bitö ö ænāmaï imi Ìninqe botö cöwë bitö āmaï becæboimpa.”

⁴³ Ante Wængongui ingante apænete ate ponte ayongante möwo möinente æmö cæte wædinque mö ñönäni. ⁴⁴ Adinque edæ tömengä wæætë adodö godinque ñöwo mempoga go adopoque nanö apænedinö ante adodö ante Wængongui ingante Ìninqe apænecantapa. ⁴⁵ Ayæ tömengä miñæ nê godäni weca wæætë adodö pöninque,

—Ìñæmpa cöwë mömini edæ cöwë guëmämïni awædö. Aquënë quëwëedäni. Botö Waobo eñagaïmo inte botö wæwenguiönæ do bayonte edæ botö Ìmote nê wënæ wënæ cædäni inänite nê godö odömonguingä iñömö do godongäi ataqeedäni. ⁴⁶ Ængæ gantite mönö gocæimpa. Botö Ìmo nê odömonte godonguingä obo pöni pongä tamëñedäni, angacäimpa.

Itota ingante bæi ongonte cænānipa

(*Mäadoco 14.43-50; Odoca 22.47-53; Wäö 18.2-11*)

⁴⁷ Ayæ apæneyongä edæ Codaa wodi tömënäni nāni, Dote, ante gocabo adocabo ìningä incæ ñöwo pongantapa. Wængongui qui, ante nê godönäni ñænænäni tönö oodeoidi inänite nê aadäni nāni Picæncabo tönö da pönönäni pöninque wadäni tæiyænäni adobaï

yaëmë nææninqe canta næænäni inte Codaa miñæ pönänitapa.

⁴⁸ Doyedë iñömö nê odömonte godoncæ cæcä Codaa iñömö tömengä miñæ poncæ cædäni inänite iïmaï ante wëenëñedë apænedingä inongäimpa. “Botö odömonte queë bemömo adinque munitö wæætë, Tömengä ingampa, ante adinque tömengä ingante edæ bæi ongonte ö æedäni.”

⁴⁹ Ante do äningä inte Codaa ñöwo iñömö Itota weca pöninque,

—Awënë nê Odömömi imi, bitö imi.

Äninqe edæ waa cæte bai queë bemongantapa. ⁵⁰ Adinque Itota wæætë,

—Botö miñæ nê godimi eñëmi. Mäninö ante bitö ponque pö cæbäwe.

Äñongä wadäni tömengä weca pöninque pædæ gopo bæi ongonte Itota ingante ænänitapa.

⁵¹ Wængongui qui, ante nê godongä ñænængä pöni ingante nê cæcä mäniñömö ponte a ongongä adinque Itota tönö pöningä adocanque pædæ guiipote yaëmë o togænte æninqe mäningä nê cæcä ingante tæi päninqe önömonca wangö tamoncacantapa. ⁵² Adinque Itota iñömö tömengä ingante,

—Yaëmë adodö mini tie, ämopa. Edæ yaëmë nê o togænte næænäni tömännäni inänite yaëmenca adobaï tacadäni wæncædänimpa.

⁵³ Ìñæmpa æbänö ante pönëmi edæ. Wængongui anquedoidi

adocabodänique tei müido ganca iñönänite botö Mæmpo ingante apænebo bai tömengä do angä ìninqe anquedoidi nāni cabo nāni cabo incæ önompo tipæmpoga go mencabodänia botö beyæ ponte cæbainänipa, ante pönëmiyaa.

⁵⁴ Incæte botö Codito inömo inte botö Mæmpo ingante mänömaï apænebo eñente cæcä bai dodäni, Codito iïmaï wæncæcäimpa, ante

Wængonguī angā ēñente nāni yewæmongainō ante ædō cæte iinque bacædōnimpa, ante awædō, ante apænegacāimpa.

⁵⁵ Ayæ wæætē ñōwo pōnāni inānite Itota apænecantapa.

—Mīnitō iñæmpa, Bitō nē ō ænīmi imipa, ante bai cædinque botō imote canta tōnō yaēmē næænte ō æncæte ante pōmini awædō. Botō Wængonguī oncō yabæcōnē iimō iñō iimō iñō apænecōñōmo mīnitō botō imote yao ongōnāmai ee amīnitapa tōō. ⁵⁶ Incæte mīnitō Wængonguī beyæ nē apænedāni nāni yewæmongainō bai ñōwo iinque baquinque cæmīni abopa.

Ante apænecā ēñēninque tōmengā ēmīñængā nē godīnāni tōmānāni edæ nāwæ panguimæ cæte wodii wīnongadānimpā.

Nē Apænte nāni Ānoncabo weca Itota ongongampa

(*Māadoco 14.53-65; Odoca 22.54-55, 63-71; Wāō 18.12-14, 19-24*)

⁵⁷ Ayæ Itota ingante nē yao ongonte ænāni guiquēnē, tōmengā ingante māo godinque edæ, Wængonguī qui, ante nē godongā ñænængā pōni inongā Caiapato weca ænte godānitapa. Māniñōmō do pōninque nē wææ ante odōmōnāni tōnō oodeoidi inānite nē aadāni nāni Picæncabo tōnō do a ongōnānimpā. Māniñōmō Itota ingante ænte māmōnāni pongacāimpa. ⁵⁸ Pegodo guiquēnē tōmengā mīñæ ayæ ayæ godinque, Wængonguī qui, ante nē godongā ñænængā pōni inongā oncō yacōmoyæ iñōmō pō guidique, Itota ingante æbānō cæquināni, ante wææ wānōnāni weca pōninque tæ contate waa acongantapa.

⁵⁹ Wængonguī qui, ante nē godōnāni ñænænāni tōnō nē Apænte nāni Ānoncabo tōmānāni, Mōnō apænte ante wænōmō wæncæcāimpa, ante cædinque, Itota nānō wænguinque wænæ wænæ cæcā ingampa, ante æcānō babæ

ante anguingāā, ante diqui diqui mīnōnānimpā. ⁶⁰ Incæte nanguī ināni ponte babæ apænedāni incæte, Æcānō eyepæ babæ ānaa, ante edæ dæ angā wædānitapa. Ayæ ate mēnaa nē babæ wapiticæ ānōna inte awēnēidi weca pō guiite, ⁶¹ apænedinque,

—Īngā, “Wængonguī tæiyæ waēmō oncō ongō incæte botō iñōmō tæi piñæmo inōmo inte godō cæbo bai wo tænguimæ wææmāimpa. Ayæ mēōnaa go adoōnæque iñonte botō wæætē do mænōmāimopa,” angā ēñentamōnapa tōō. ⁶² Ante apæneda ēñēninque nē godongā ñænængā pōni inongā incæ ængæ gantid- inque Itota ingante,

—Īñæmpa pæ wēēnebii. Tōmēna bitō imitedō ante godō āninque nāna āninō ante bitō æbānō āmii.

⁶³ Āñongā Itota cōwē ānāmai edæ pæ wēēnecā. Adinque nē godongā ñænængā pōni inongā wæætē,

—Wængonguī nē Quēwengā inte tōmengā nānō ēñēñongā edæ nāwangā ante apænebi ēñēmōnii, āmopa. Mōnō Codito iñōmō Wængonguī Wengā inongā ingampa. Bitō iñæmpa māniimōdo inōmi imitawo.

⁶⁴ Mānōmai angā ēñēninque Itota wæætē,

—Tōmēmi bitō āninō bai māniimōdo inōmo imopa. Incæte botō godōmenque apænebo ēñēdāni. Īncayæ ate botō iñōmō edæ Waobo ēñagaimo inte edæ Wængonguī nē Tæi Piñængā ingā tōmēmængā inō tæ contabo ad- inque mīnitō ayæ ate botō oōnæde boguimancodē pōmo acæmīnimpā.

⁶⁵ Ante apænecā ēñente wædinque nē godongā ñænængā pōni inongā piinte badinque, Ēñente awædō, ante bai cædinque edæ nāmā weocoo wānā ñænte,

—Wængonguī ingampa mānōmai cæquiringāā. Edæ tōmengā nāmā

incæ babæ ante nē wēnæ wēnæ apæneçä ininque idæwaa. Wacä tömengä ingantedö, Wēnæ wēnæ cæcä atabopa, ante nē ancæcäimpa, ante ñowo diqui diqui minämaï ingæimpa. Tömengä nämä Wængonguï Wengä inte bai babæ ante nanö änewēninö ante do eñēmīni inte mīnitö, ⁶⁶ edæ æbänö ante pönēmīni.

Ante äñongä nē apænte änäni guiquēnē,

—Nänö wænguinque änewengampa töö.

⁶⁷ Ante apænte äninque edæ pancadäniya Itota tömengä awinca towæ tänömöninque tæi tæi pänänitapa. Wadäni guiquēnē tömengä ingante tamöninque,

⁶⁸ tömengä ingante,

—Bitö Codito imitawo. Æcänö bitö imite awēmö nē pänaa, ante Wængonguï beyænque apænedinque apænebi eñēmönii, ante badete togadänimpa.

Pegodo incæ, Dicæ abogaa, angampa

(Mäadoco 14.66-72; Odoca 22.56-62; Wäö 18.15-18, 25-27)

⁶⁹ Ayæ Pegodo guiquēnē mänii yæipodē yacömöñäa contate ongöñongä onquiyängä nē cæcä iñömö tömengä weca ponte apænedinque,

—Mäningä Gadideabæ quēwēningä Itota tönö bitö guëa cægömitapa töö.

⁷⁰ Ante apæneyongä tömänäni nāni ayömö Pegodo,

—Dicæ. Bitö änö ante æbänö ämii, ante dicæ eñēmogaa.

⁷¹ Ante äninque Pegodo yademö gäänē tao gote ongongä adinque wacä onquiyängä wæætē godongämæ ongönäni inänite apænedinque,

—Mäningä adobaï Itota Näatadeta quēwēnongä tönö nē cægöningä ingä adäni.

⁷² Ante apæneyongä Pegodo wæætē,

—Wængonguï eñēñongä botö näwangä ämo eñēedäni. Iingä onquiyängä nanö nē äningä ingante botö dicæ abogaa, angantapa.

⁷³ Ayæ wantæ ate mäniiñömö ongönäni Pegodo weca pöninque,

—Iñæmpa Itota tömengä tedecä bai adode nē tedebi inte bitö tömengä miñæ mini nē gocabo adobi imipa töö.

⁷⁴ Äñönäni edæ Pegodo wæætē, Wængonguï eñēñongä apænedinque botö nöingä ämopa, ante Wængonguï emöwo ante babæ tedewēninque tömēnāni inänite,

—Mīni nē angä ingante dicæ abogaa.

Mänömaï ante tæcæ änewēñongä edæ tawadiya dobæ petapa. ⁷⁵ Pe wædinque tömengä, Æ Itota nanö äninö bai impa, ante wæcantapa. Itota, “Tawadiya pedämaï iñonte bitö botö imotedö ante wadö ante apænedinque, Dicæ abogaa, ante edæ mempoga go adopoque anguimi imipa,” angantapa. Ante Pegodo, Ñowo nanö pequinque do pecampa, ante wædinque oncodo taote edæ guingo imonte wædinque edæ Ca ca wægacäimpa.

27

Itota ingante Pidato weca çente mäo gönönäni

(Mäadoco 15.1; Odoca 23.1-2; Wäö 18.28-32)

¹ Ayæ ñäo bayonte, Wængonguï qui, ante nē godönäni ñænænäni tönö oodeoidi inänite nē aadäni nāni Picæncabo tönö apænte äninque edæ, Itota ingante wæñongæimpa, ante godongämæ Ao angadänimpa.

² Äninque tömengä ingante yao ongonte goti winte æninque edæ odömänoidi beyæ Oodeabæ awēnē gobedönadodo Pidato ingante mäo gönönäni ængacäimpa.

Codaa wodi iūmaï cædinque wængampa

³ Ayæ, Itota ingante wængongæimpabaï iinque batimpa. “Idægoidi, änäni eñente wædinque Codaa tömengä ingante nê godöningä guiquënë, Æ tömengä nänö wænguinquemë cæboinö ante pönëmogaa, ante guingo imonte wæcantapa. Ayæ, Wængongui qui, ante nê godönäni ñænænäni tönö nê aadäni nâni Picæncabo adodö æncædänimpa, ante todëinta padatamö tömënäni nâni pönontamö adodö pædæ godoncæte ante gocantapa.

⁴ Ayæ tömënäni inänite,

— Ìñæmpa cæboo. Edæ Itota wënæ wënæ cædämaï iningä iñongante botö nê godönimo inte wîwa cæbo imo ante awædö.

Ante äñongante tömënäni guiquënë,

— Tömëmi wënæ wënæ cædïmi inte wentamö bitö entawënö adinque mönitö ædö cæte wæquimönii. Tömëmi edæ nê cædïmi inte edæ abaïmpa töö.

⁵ Änäni wædinque edæ tiguitamö incæ Wængongui tæiyæ waëmö oncönë wo wææntodöninge Codaa oncodo tao godinque edæ nämä önömenca wëä æi goti guemencate dobæ wængacäimpa.

⁶ Mäninta wo wææntodongä ate wædinque, Wængongui qui, ante nê godönäni ñænænäni incæ tiguitamö yao yao ongonte æninque,

— Wepæ näadintamö adinque Wængongui Baa ancæcäimpa, ante pönente wædinque mönö, Wængongui qui, ante ædö cæte godonguimö.

⁷ Ante godongämæ pönencöninge tömënäni, Oodeoidi inämaï inäni wodido bacæimpa, ante ömæ nê dai bædongä eadiömæ incæ mänii tiguitamö godonte ængadänimpa.

⁸ Ìnque wepæ näadintamö godonte nâni ænimæ ante, Wepænguipo impa, ante nâni pemönimæ iñömö ñöwo ganca impa. ⁹ Ìnque do iñömö Eedëmiya wodi Wængongui beyæ iïmaï ante nänö apænegainö

“Idægoidi, Tömengä beyæ mänimptomö godonte ængæimpa, ante nâni änimptomö incæ todëinta tiguitamö padatamö æninque, ¹⁰ tömënäni Wængongui botö imote nänö äninö bai eñente cædinque edæ dai bædongä eadiömæ godonte ænänitapa,” ante Eedëmiya nänö angainö bai do iinque batimpa.

Pidato weca Itota ongongampa (Mäadoco 15.2-5; Odoca 23.3-5; Wäö 18.33-38)

¹¹ Itota iñömö awënë gobedönadodo Pidato weca a ongöñongante awënë gobedönadodo iñömö tömengä ingante,

— Bitö oodeoidi Awënë Odeyebi imitawo.

Äñongante,

— Bitö tömëmi änö bai botö mänimodö imopa, Itota angantapa.

¹² Ayæ, Wængongui qui, ante nê godönäni ñænænäni tönö nê aadäni nâni Picæncabo guiquënë Itota ingante äninque, Wënæ wënæ cæbipa töö, ante äñönäni tömengä edæ pæ wëenecä. ¹³ Ate wædinque Pidato wæætë,

— Bitö æpogadö wënæ wënæ cæbi imipa, ante nanguï änäni eñenämaï inte bitö ædö cæte edæ pæ wëenebii.

¹⁴ Äñongante Itota iñömö tömënäni nâni äninö ante adodeque ante apænedämaï ingä adinque awënë gobedönadodo wæætë, Quiëmë bai pæ wëenecä awædö, ante wægacäimpa.

Itota wæncæcäimpa, änänipa (Mäadoco 15.6-20; Odoca 23.13-25; Wäö 18.38-19.16)

¹⁵ Mänimæ awënë gobedönadodo mäniiñedë wadepo iñö wadepo iñö cöwë iïmaï cædongäimpa. Odeoidi ææmæ nâni cæyedë gobedönadodo iñömö, Nê tee mönete ongönäni inänite adinque munitö æcänö ingante ämïni ñimpo cæbo goquingäa, ante äñongä änäni eñëninge tömengä tömënäni nâni

äningä adocanque ingante ñimpo cæcä godongäimpa. ¹⁶ Mäniñedē adocanque wēnæ wēnæ nänō cædinō beyæ tee mönete a on-gongampa, ante tömänäni do eññönänimpa. Mäningä emöwo Badabato inongäimpa. ¹⁷ Ìninqe nanguì inäni godongämæ pönäni ate Pidato tömēnāni inānite edæ,

—Æcänō ingante mīnitō beyæ ñimpo cæbo abæ tawænte gocä ænguimīni. Badabato ingante ñimpo cæbo gocä ænguimīni. Wæætē edæ Itota Codito mīni änongä ingante ñimpo cæbo gocä ænguimīni, angacäimpa.

¹⁸ Edæ do iñömō, Itota gomonga cæcä ate wædinque tömēnāni tömengä ingante piinte adönänimpa. Mäninō beyænque tömēnāni Itota ingante bæi ongte botō nempo ænte māmō pædæ pönönänitapa, ante Pidato do eññangantapa.

¹⁹ Ayæ odömānoidi nāni apænte anguimpaa ayæ ongōñongä Pidato nänöogængä iñömō wacä ingante da pönongä pöninque Pidato ingante nänöogængä beyæ apænecantapa. “Botō ñowoönæ möwocodē wilmöninque mäningä nē nō cædongä beyæ nanguì wogæi wogæi cæwēnente wæbopa cæbii. Bitō tömengä ingante gampodāmai inte gomō aquēnē quēwēē, ämopa,” ante bitō nänöogængä angampa, angantapa.

²⁰ Angä eññente wæyongä, Wængonguì qui, ante nē godönāni ñænænāni tönō nē aadāni nāni Picæncabo nāni äincabo quiquēnē wadāni nē godongämæ ongonāni inānite änānitapa. Mīnitō Pidato ingante iīmai äedāni. Badabato ingante ñimpo cæbi gocæ. Itota ingante wæætē ämi wænönāni wængæ, ante äedāni, änānitapa. Awēñēdi incæ mänōmai änāni eññinque godongämæ ongonāni Ao änānitapa. ²¹ Awēñē Pidato iñömō tömēnāni inānite äninque,

—Mēnaa ongōna iññonate mīnitō æcänō ingante ämīni ñimpo cæbo goquingä.

Äñongante,

—Badabato ingante ämönipa.

²² Änāni wædinque Pidato wæætē,

—Ìninqe Itota Codito mīni änongä ingante æbänō cæquimoo, ante ämīni.

Äñongante tömänāni edæ,

—Awæ ñænquedimæ ämi cæte gönonte wænönāni wængæ töö.

²³ Änāni eññinque Pidato ayæ,

—Ïñæmpa quinō wēnæ wēnæ cæcantawo.

Äñongä tömēnāni godömenque yedæ äninque adodō,

—Ämi awäa timpote wænönāni wængæ.

²⁴ Ante ancaa änewēñönāni Pidato iñömō, Tæcæ wæætedō wæætē änāni inte tömēnāni wēnæ wēnæ cædāni wæqui wæ, ante quiñente wædinque ayæ, Ædō cæte botō godömenque cæquimoo, ante pönente wædinque edæ æpæ pi ñiñænte tömēnāni ayönāni önompo mempodinque tömēnāni inānite angantapa.

—Tömengä wēnæ wēnæ cædāmai iñongante botō, Wænongæimpa, änāmai imo inte tömengä wæpæ nädāmai imo äedāni. Wæætē mīnitō quiquēnē, Wæncæcäimpa, ante nē änimīni inte edæ näate bacæminimpa, ante adinque botō mempobo äedāni.

²⁵ Angä eññinque tömänāni Ao äninque edæ,

—Möni äninō beyænque mönitō inçæ mönitō wēnāni inçæ tömengä wæpæ beyæ näate bai bacæmönimpa töö.

²⁶ Änāni ate awēñē gobedönadodo Pidato tömēnāni nāni äninō ante eññente cædinque edæ Badabato ingante ñimpo cædinque tömēnāni nempo pædæ godongä ænānitapa. Wæætē edæ Itota ingante edæ Pidato angä æmontai badöimença

tæi tæi pânâni ate tōmengä ingante ñænque quepote awäa nâni gönonguinque edæ da godongä ænte godänitapa.

²⁷ Awënë gobedönadodo nânö wææ wänönâni guiqüenë Itota ingante ænte godinque awënë gobedönadodo oncönë Podætodio nâni ancönë mangui guiyongä tontadoidi bacabo Itota weca godongämæ añete pönänitapa. ²⁸ Pöningue tōmēnâni, Awënë imi inte awënë weocoo wēñacæbiimpa, ante bai cædinque badete todinque Itota weocoo gä tadongadinque wæætë opatawæ ëmoncoo pönö da wēñadinque, ²⁹ daa mongæmenca bai æningue que cædinque, Awënë poganta wencacæbiimpa, ante bai cædinque pönö daga wencadänitapa. Ayæ cæwipa ænte mämö pædæ pönonte änâni æningue tōmengä tōmēmæmpoca pæ mangä adinque tōmēnâni da guicapodinque tōmengä ingante,

—Badogaa, bitö oodeo awënë odeyebi imipææ, ante badete togadänimpa.

³⁰ Ayæ tōmengäa towæ towæ tänongadinque cæwipa æningue tæi tæi ancaa pancadänitapa. ³¹ Ayæ iinque badete todinque tōmēnâni opatawæ ëmoncoo gä tadongadinque tōmengä nämä weocoo daga wēñadänitapa. Ayæ edæ tōmengä ingante awæ timpote wænoncæte ante tōö æmænte ænte tao mäodâni gogacäimpa.

Itota ingante awäa timpodäni wængampa

(Mäadoco 15.21-32; Odoca 23.26-43; Wäö 19.17-27)

³² Ænte mæo godinque tōmēnâni Tidëne quëwengä Timönö ingante bee tēningue tōmengä ingante edæ, Bitö ægodöe, Itota ingante möni timpoquiwæ ænte mongænte goe, änâni mongænte gocantapa.

³³ Mänii Itota ingante ænte mæo godinque Godogota nâni añömö mönö tededö “Ocatainö”

iñömö mäniiñömö pönänitapa. ³⁴ Mäniiñömö pönâni ate wadâni, Nantate beyæ becæcäimpa, ante cædinque yowepæ biinömæ nâni ämæ tönö moncapæ adoyömö wempo cædëningue pædæ pönö cæyönâni tōmengä önonque yædæ bedinque edæ Baa angantapa.

³⁵ Ayæ Itota ingante awæ ñænquedimæ nâni ænte pöniwäa tōö godöningue pönö timpodinque wææ tiwadinque ængæ gantidēnänitapa. Ængæ gantidēnâni ate wægöñongä tōmēnâni wæætë tōmengä weocoo ini ante, Æcänö quinca nö ta adinque tōmengä mänincoo æncæcäimpa, ante wææntodöningue adocooque adocooque ænänitapa. Mänömai cæyönâni Wængongui beyæ nâni apænegainö bai iinque cætimpa. “Botö weocoo ini ö æningue tōmēnâni nâni caboque wacä ingä wacä ingä nënempodänitapa. Ayæ, Æcänö quinca nö ta adinque tōmengä mänincoo æncæcäimpa, ante cædänitapa.” ³⁶ Tōmēnâni tæ contadinque tōmengä ingante wææ aadänitapa. ³⁷ Ayæ, Itota në wænguënegä ingampa, ante quinänte änâni, ante edonque acæimpa, ante cædinque tōmēnâni, “Iingä Itota iñömö oodeoidi Awënë Odeye inongä ingampa,” ante yewæmöninque edæ awæmpaa tōmengä ocaboca inö tee tinte wo cædänitapa.

³⁸ Ayæ wada në ö ænte quëwënina inate adoyedë tōmengä tönö adocanque tōmēmæ inö adocanque dipæmæ inö godö timpote ængæ gantidëdäni wængongadäimpa. ³⁹ Ayæ wodo pænta në godâni guiquenë Itota ingante godö wënæ wënæ ante badete todinque pica pica cædinque, ⁴⁰ tōmengä ingante wapiticæ apænedinque,

—Bitö iinæmpa Wængongui tæiyæ waëmö oncö incæ bæ tate wo ëwëningue edæ mëönaa go

adoönæque iñonte do mænoncæ
 ämitawo. Mänömaï cæcæ äni mi inte
 bitö tömëmi edæ nämä incæ cæte
 quëwëmæwe. Bitö nö Wængongui
 Wëmi imi inique edæ o togæmpote
 o togæwate wææe, ämönipa töö.

41 Äñönäni edæ, Wængongui
 quï, ante nê godönäni ñænænäni
 guiquënë nê odömönäni tönö ayæ
 oodeoidi inänite nê aadäni näni
 Picæncabo tönö adobai iïmaï ante
 edæ badete todänitapa.

42—Tömengä, Wadäni quëwencædänimpa,
 ante waa cæcantawoo. Nöwo
 iñæmpa ædö cæte nämä waa
 cæte quëwenguingä. Idægoidi
 awënë odeye ingampa diyæ ti
 wæænte goquingä. Edæ ti
 wæænte gocä adinque mönitö
 wæætë edæ, Näwangä impa, ante
 pönëmaï wædö. 43 Ayæ nämä
 ingantedö äninque tömengä edæ,
 Botö Wængongui Wëmo inömo
 imopa, ante angämææ. Tömengä,
 Wængongui cöwë pönö cæcæcäimpa,
 ante wede pönengä iñongante
 Wængongui wæætë tömengä in-
 gante edæ waa acampa diyæ
 ñimpo cæcä goquingä, ante
 badete todänitapa. 44 Ayæ nê
 ö æna guiquënë tömengä tönö
 godongämæ timpote wægöna
 inique Itota ingante piinte adobai
 wënæ wënæ ante badete to-
 gadaimpa.

Itota wængampa

(Mäadoco 15.33-41; Odoca 23.44-
 49; Wäö 19.28-30)

45 Tæcæbæcä pönï bayö tömämæ
 iñontobæ wëmö badinque ayæ
 ayaönäa wæiganca mæ mämönte
 bai inimpa. 46 Ayæ edæ ayaönäa
 wæiyonte Itota nanguï pönï
 yedæ äninque, “Edii, Edii, nêma
 tabatäni,” äninque mönö ted-
 edö, “Botö Wængonguiña, botö
 Wængonguiña, ædö cæte botö imo
 ëmö cæte gobyaa.”

47 Ante wæcä ëñëninque godämæ
 ongönäni guiquënë,

—Æ. Ediya ingante aa pecä apa.

48 Äñönäni adocanque do pogodo
 gote önætämö ænte pöninque
 biinömæ bai önömænque ænte aa
 bedöninque næænte, Cæwipaca
 pædæ æænömo becæcäimpa, ante
 cæyongä, 49 wadäni guiquënë,

—Ee aquënë. Ediya edæ
 ponte wabänö cæcä quëwenguingä
 abaimpa, angadänimpa.

50 Itota iñömö wæætë ogæ teded-
 inque do wængacäimpa. 51 Inique
 edæ, Wængongui oncö tæiyæ
 wæmoncönë weocoo odemö näni
 wææ wodöincoo adoyedë önönæca
 inö tæcæguedë pönï tænguimæ
 wææntapa. Ayæ goinque bayonte
 dica incæ tæ gämæntapa. 52 Ayæ
 wao wodido incæ wi ænote bay-
 onte edæ Wængongui quinäni do
 wængainäni incæ pancadäniya ñäni
 ömæmöninque 53 tömënäni wodido
 abæ tawænte godänitapa. Edæ
 ñöwo iñömö, Itota ñäni ömæmongä
 ate tömënäni nê ñäni ömæmöninäni
 inte Eedotadëë näni wæëmö
 quëwëñömö ponte a ongöñönäni
 nanguï inäni agadänimpa.

54 Mänï goinque do pö adinque
 ayæ, Æbänö cætimpa, ante tömänö
 adinque edæ tontado capitäo
 tönö wææ wänönäni tönö ancai
 guïñëninque,

—Näwangä impa. Iingä iñömö
 Wængongui Wengä ingainö ante
 pönenguënë, angadänimpa.

55 Do iñömö Itota Gadideabæ
 quëwente pönongante onquiyænäni
 nanguï inäni tee empote pöninque
 tömengä beyæ nê cædinäni
 inte ñöwo adodäni adoyömö pö
 gongæninque pömö adänitapa. 56 Mäadiya Mäagadadënë tönö wacä
 Mäadiya inatapa. Iinä iñömö Tanti-
 ago tönö Ootee badä inantapa. Ayæ
 Tebedeo wëna tömëna badä tönö
 wadäni adobai Itota wæñongante
 gobæ agadänimpa.

*Itota wodi baö ini mäo daga
 wënänipa*

(Mäadoco 15.42-47; Odoca 23.50-
 56; Wäö 19.38-42)

57 Ayæ gāwadcæ bayonte Ootee nē nanguī ēacā incæ Itota miñæ nē gocā do badingā inte Adimatea iñōmō pægainā inte pongā ingantapa. 58 Tōmengā iñōmō ñōwo Pidato weca godinque, Itota wodi baō ini pōnōmi æmoe, angantapa. Pidato Ao āninqe nē cædāni inānite, Tōmengā baō ee amīni æncæcāimpa, angantapa. 59 Itota wodi baō ini gāmiyate pædæ wæænonte ænte godinque wæmō weocoo ñinocoo ñāni ancoo wīni wīni caadinque, 60 Ootee, Botō wodido baquinpa, ante dicamontaa nānō wodintatodē miintatodē māo guidō ñō cædinque daga wengantapa. Ayæ dicabo da pæñæ pōnō tee mōnodinque wadæ gogacāimpa. 61 Iīmaī cæyongā Māadiya Māagadadēnā tōnō wacā Māadiya tōnō Itota wodido obo contate acōnatapa.

Itota wodido iñōmō wææ wænōnāni a ongōnāni

62 Ayæ guēmanguīōnæ bacæ cæpa, ante ñāni tāno cæōnæ iinqe cædāni ate iimō ate, Wængonguī guī, ante nē godōnāni ñænænāni tōnō Paditeoidi guiquēnē Pidato weca ponte 63 tōmengā ingante āninqe,

—Awēnē ēñēmi. Māningā nē babæ āningā iñōmō tōmengā mīngā iñedē apænedinque, Mēōnaa go adoōnæque iñonte botō ñāni ōmæmoncæboimpa, ante nānō āninō ante pōnente wæmōnīpa. 64 Ayæ tōmengā miñæ nē godīnāni incæ tōmengā baō ini awēmō ō æmaīnāni ante edæ wæmōnīpa. Ænāni iinqe tōmēnāni, “Dobæ ñāni ōmæmongāimpa,” ante godōmenque babæ ānāni edæ wēnæ wēnæ babaimpa cæbii. Ñōwo wææ wānōnāni inānite āmi godinque tōmēnāni māningā nānō wodintatodē tæēmō tee mōnodinque mēōnaa go adoōnæque ganca wææ wānonte acædānīpa. Edæ wīi godōmenque

wēnæ wēnæ bacæimpa, ante cæcæbiimpa, āmōnīpa.

65 Āñōnāni Pidato wæætē,
—Baō, wææ wānōnāni mæ ongōnānīpa. Mīnitō tōmēnāni inānite ænte māōmīni goyōnāni mīnitō wæætē mīni ēñēnīnō baī do cædinque tæēmō tee mōnote cæedāni.

66 Angā ēñente godinque tæēmō mōnodinque Itota nānō wodintatodē dai tee bædodānīta. Ayæ, Awēnē ēmōwo adinque wi ænodāmaī incædānīpa, ante dai bæyōmō aquīñedē ongontoca da guidonte awēnē ēmōwo adimpaca yewæmōnte baī bagatīpa. Ayæ wææ wānōnāni inānite ænte māō gō cædāni wææ wānongadānīpa.

28

Itota do wæningā inte ñāni ōmæmōnte quēwengampa

(Māadoco 16.1-8; Odoca 24.1-12; Wāō 20.1-10)

1 Mānīi guēmanguīōnæ iinqe go ate wacā tēmāna baquinque ñāō ba iinqe Māadiya Māagadadēnā tōnō wacā Māadiya iñōmō Itota wodido acæte ante gogadāimpa. 2 Awēnē Wængonguī anquedo do wææ pōninqe edæ dicabo wēā godō oo wi ænocantapa. Ayæ goinque nanguī ocæ ocæ cætīpa. Anquedo iñōmō dicaboga tæ contacantapa. 3 Tōmengā awinca nāinte cæ baī ēmōnongā inte tōmengā weocoo nāāmænta pōnī ēmoncoo mongænte a ongongā. 4 Adinque edæ nē wææ wānōnāni guiquēnē ancaī guīñente wædinque do do wāte baī badinque æmæwo wænte baī ōñōnānīta. 5 Mānīi onquiyæna pōñōnate Wængonguī anquedo iñōmō,

—Guīñēnāmaī ieda. Itota ñāni awāa timpodāni wæningā ingante mīnatō diqui diqui mīmīnāpa, ante edæ do ēñēmōpa. 6 Iñōmō edæ dæ angampa. Tōmengā nānō āninō baī cædinque do edæ

ñäni ömæmöninque tao gocäimpa. Pö guiite aeda. İintatodë nänö öñontatodë iñömö edæ öñontatoque impa. ⁷ Ayæ nê adimîna inte edæ quingæ pogodo gote tömengä miñæ nê godinâni inânite gode ante apænedinque, “Itota dobæ ñäni ömæmongäimpa ataqueedäni, äeda.” Ayæ iñömö tömengä Gadideabæ täno godinque a ongöñongä mînitö gote aedäni, ante mînatö gode ante apænedä eñeedäni. Bado, ämo eñëmînapa edæ.

⁸ Angä eñëninque tömengä wodo abæ tawænte wadæ godinque tömëna, Ancai guiñente wæte todadö, äninque watapæ todinque Itota miñæ nê godinâni inânite gode ancæ pogodo godatapa. ⁹ Goyöna edæ Itota incæ iñontobæ mäo bee téninque edæ, Mînatö, angä eñëninque edæ iñäna tömengä weca pöninque öñowaca ædæ wæænte mö ongöwate, Wængongui Awënë imidö anguënë, ante watapæ apæneyöna, ¹⁰ Itota iñömö edæ,

—Guiñënamäi İeda, angantapa. Ayæ, Mînatö botö biwüdi inânite gode äninque İimäi äeda. Mînitö Gadideabæ godinque botö imote acæmînimpa, ante tömënâni inânite äeda, ante Itota angacäimpa.

Nê wææ wänöninâni babæ ante apænedänipa

¹¹ Onquiyæna gode ancæ goyöna Itota wodido nê wææ wänöninâni pancadäniya wæætë tömënâni nâni quëwëñömö godinque, Wængongui qui, ante nê godönâni ñænænâni inânite apænedinque, İimäi cætimpä, ante tömänö ante apænedänitapa. ¹² Apænedäni eñëninque edæ nê godönâni ñænænâni guiquënë nê aadäni nâni Picæncabo tönö pönë cöninque godongämæ Ao äninque toñtadoidi nê wææ wänönâni iñönânite tigitamö padatamö bacoo godöninque, ¹³ tömënâni inânite İimäi angadänimpa.

—Wadäni Itota wodi baö ante wæyönâni edæ mînitö önonque, Mö cöñömöni tömengä miñæ nê godinâni awëmö ponte ö ænänitapa, ante babæ apænecæmînimpa. ¹⁴ Ayæ mäninö äñömîni awënë gobedönadodo eñëninque, Quimæ möwëmîni, ante piñgä adinque edæ mönitö wæætë wææ cædinque tömengä ingante ämöni eñëninque tömengä pänämaï ñimpo cæyongä mînitö guiñente wädämaï incæmînimpa.

¹⁵ Äninque nê godönâni ñænænâni iñömö nê wææ wänöninâni inânite nangui tigitamö godönâni ænänitapa. Mänintamö æninque awënëidi babæ nâni äñinö bai adodö ante apænedinque, Tömengä miñæ nê godäni ö ænänitapa, ante babæ wapiticæ apænegadänimpa. İninque tömënâni nâni babæ apænedö eñëninque edæ oodeoidi gode ante tededinque godömenque ñöwo ganca ayæ wapiticæ ante tededänipa.

Itota, Apænecæ goedäni, angampa

(Mäadoco 16.14-18; Odoca 24.36-49; Wäö 20.19-23)

¹⁶ Önonpo æmæmpoque go adodänique Itota miñæ nâni godincabo guiquënë mänü Itota nänö änö bai cædinque Gadideabæ godinque änanquidi æiyönâni ¹⁷ Itota a ongongä adinque tömengä weca ædæ wæænte, Wængongui Awënë imidö anguënë, ante watapæ apæneyönâni pancadäniya guiquënë, Wabänö i, ante pönënamäi ingadänimpa. ¹⁸ Itota iñömö tömënâni weca pönömenque pöninque,

—Wængongui pönö cæcä beyænque botö iñömö öönädë Tæiyæ Awënë inömo inte inguipoga adobai nê Tæiyæ Awënë badinque nämä tæi piñæmo inte nê ämo imopa. ¹⁹ Ante wædinque mînitö guiquënë inguipoga tömämæ quëwënâni weca godinque,

Itota miñæ gocædänimpa, ante apænemini eñente botö miñæ në godäni bacædänimpa. Ayæ mönö Mæmpo emöwo apænedinque, ayæ Wængongui Wemo iñömote botö emöwo apænedinque, ayæ Wængongui Tæiyæ Waemö Önöwoca emöwo apænedinque mīnitö tömāmæ quëwënäni inänite æpænë guidömini guiicædänimpa. ²⁰ Ayæ botö mīnitö imīnite botö äninö ante, Tömänö ante adodö cæedäni, ante odömömini eñente cæcædänimpa. Ayæ botö edæ ñöwo incæ ayæ inguipoga iinque baganca cöwë mīnitö tönö ongonte godongämæ cæcæboimpa. Näwangä inguinö angüenë, ante Itota angacäimpa.

Itota Codito ingantedö ante Mäadoco nänö watapæ ante yewæmongainta

*Wäö önömæca ponte apæneca
ëñënanipa*

(Mäateo 3.1-12; Odoca 3.1-9, 15-17; Wäö 1.19-28)

¹ Ponguingä, ante nani Codito angaingä inongä inte Wængongui Wengä Itota ingantedö ante botö Mäadocobo watapæ ante yewæmömopa.

² Doyedë inömo Wængongui beyæ apænedinque, Codito ingante Wængongui iimaï angäimpa, ante Itaiya wodi yewæmongacäimpa.

“Taadö bitö goquinö waa wëwaqingä, ante bai cædinque botö,

Botö beyæ nê gode änongä ingante da godömo täno beyænte gocä ate bitö ayæ gocæbiimpa, ämopa.

³ Önömæca inömo adocanque ogæ tedete aa pecæcäimpa.

Tömengä inömo, ‘Awënê nänö ponguinö ante minitö tee moncate bai cædinque,

taadö töinö pinonte bai cædäni,’ ante aa pecä ëñengæimpa,”

⁴ Ante Itaiya wodi nänö nê angaingä inongä inte Wäö nïwo önömæca pöninque æpænê guidongantapa. Mänömaï cædinque tömengä mäniñömö pönäni inänite apænedinque, Minitö, Idæwaa wënæ wënæ cæte awædö, ante ocæ ëmænte Wængongui gämæñö pöninque æpænê guicæminimpa. Mänömaï cæmini adinque Wængongui minitö cædinö ante nê panguëngä incæte piñnämaï inte ñimpo cæcæcäimpa. ⁵ Ante Wäö mänömaï apæneyongante

Oodeabæ tömäo quëwënäni Eedo-tadëë quëwënäni tömänäni tömengä weca pö pö bee tente ëñëninque, Näwangä ämipa. Bitö ä bai ëñënämaï cæte quëwëmöni inte idæwaa wënæ wënæ cæte awædö, ante wædäni ëñëninque Wäö Oododänö æpænê guidongä guiidänitapa.

⁶ Wäö inömo weocoo ante cämeyo ocaguincoo nonte badöincoo mongænte adobai pacadeyænta ante æmontai badonte encadeyænongäimpa. Tömengä cængui ante ñawäique cænte tömengä bequi ante guinëmænque ade bete nê quëwënongäimpa.

⁷ Iimaï ante apæneca ëñënanitapa. “Iincayæ ate nê Ponguingä guiquënë tömengä täi ëmongä ewocadongä inte nangui cæcä ingampa. Botö guiquënë wædämo pöni inömo inte tömengä awæncata eyepæ imopa godö ñi cæquimoo.

⁸ Botö önonque æpænê guidömo guimünipa. Tömengä wæætë da pönongä ate Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca pö guicä ewocacæminimpa,” ante Wäö mäniñedë apænegacäimpa.

Itota æpænê guicampa

(Mäateo 3.13-17; Odoca 3.21-22)

⁹ Ininque Gadideabæ Näatadeta quëwente Itota mäniñedë pongä adinque Wäö Oododänö æpænê tömengä ingante guidongä guicantapa. ¹⁰ Ininque æpænê guidingä inte do äa ta gongæninque Itota æmö ayongä öönæ gä godonte bayö equemö wææ bai Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca incæ tömengä wææ guicä acantapa.

¹¹ Ayæ ëñëñongante, “Bitö botö Wëmi inömi inte nê botö waadebi imipa, ate tobopa,” ante öönædë inö apæneca ëñengacäimpa.

*Itota incæ wënæ wënæ
cæcæcäimpa, ante wënæ cæcampa
(Mäateo 4.1-11; Odoca 4.1-13)*

12 Mäniñedē Itota ingante Wængonguī Ōnōwoca incæ, Æibawē, āninque ōnōmæca mæicā æicantapa. 13 Æi quēwēninque wantæpiyæ coadenta ēōnæ ōnōmæca quēwēñongante wēnæ awēnē Tatāna pōninque, Wēnæ wēnæ cæcæcāimpa, ante Itota ingante cædongāimpa. Ayæ Itota mănōmaī babæidi quēwēñōmō quēwēñongante Wængonguī tōmengā anquedoidi inānite da pōnongā pōninque tōmēnāni tōmengā beyæ pōnō waa cægadānimpa.

Itota Gadideabæ pōninque tæcæ mā cæcampa

(Mäteo 4.12-17; Odoca 4.14-15)

14 Mănōmaī cæte ate ayæ awēnē odeye Edode dobæ Wäō ingante tee mōnecā ate mănīñedē Gadideabæ pōninque Itota mā Wængonguī nānō waa pōni cægainō ante iīmaī ante apænecācāimpa. 15 “Ponguingā, ante dodāni nāni angaiñedē botō Wængonguī Awēnē Odeyebo inōmo inte nōwo iinque bayedē do pōmopa, ante apænebo ēñēedāni. Mīnitō wēnæ wēnæ mīni cædimāmo wido cædinque waa pōni botō apænedinō mīni ēñēnō ante pōñēedāni,” ante Itota angacāimpa.

Nē gæyæ dadōwēnāni inānite Itota aa pecampa

(Mäteo 4.18-22; Odoca 5.1-11)

16 Ayæ mănīi pōninque Itota gāwapæ Gadideapæ yæwedeca gote cægonte ayongā Timōnō tōnō Æntade tōmengā tōniñacā inate acantapa. Nē gæyæ dadōwēna inōna inte tōmēna dicamōñæ æpænē wo guitodonte dadōwēna acantapa. 17 Tōmēna inate Itota,

—Ināna, botō miñæ edæ tee empo pōeda, āmopa. Nē dadonte ænte pōmīna inte botō weca pōñōmīnate botō pōnō cæbo ate minatō wæætē nē apænemīna badinque waodāni inānite nē ænte pōmīna bacæmīnaimpa, angan-tapa. 18 Angā ēñēninque tōmēna

dicamōñæ do emō cæte godinque Itota miñæ edæ tee empo wadæ godatapa.

19 Itota iñōmō godōmenque gote ayongā Tebedeo wēna Tantiago tōnō Wäō adobaī wipodē dicamōñæ tadōmoncōna acantapa. 20 Adinque Itota do, Botō miñæ pōeda, angā ēñēninque tōmēna Ao āninque wæmpocā ingante wæætē, Mæmpo ēñēmi, ānatapa. Bitō nempo wipo emō cæte gomōnapa, āninque adodaque wæmpocā ingante emō cæte Itota miñæ wadæ godatapa.

Itota angā ēñente wēncæ incæ tao gopa

(Odoca 4.31-37)

21 Ayæ tōmēnāni quēwēñōmō Capēnaōmō māmōngā pōnānitapa. Oodeoidi guēmanguiōnæ bayonte Itota iñōmō Wængonguī apænecā nāni ēñente yewæmongainta ate nāni odōmōincōnē do pō guidinque odōmonte apænecā ēñēnānitapa. 22 Ēñēñōnāni tōmengā nāmā tæi piñæninque nē angā inongā inte nō odōmonte apænecā ēñente wædinque tōmēnāni, Wadāni nē wææ odōmōnāni guiquēnē mănōmaī odōmonte apænedāni ēñēmōngaa. Itotaque nāmā nē ēñente entawēnongā inte nō pōni odōmonte apænecā ēñēmōnīpa, ante wædānitapa. 23 Ayæ wēnæ wentamō ewocacā inte nē quēwēngā mănīñedē tōmēnāni odōmōincōnē a ongōninque iñontobæ yedæ ante apænecantapa.

24 —Bitō Itota Nāatadeta quēwēnīmi inte quīnante mōnatō weca pōmīi. Mōnatō imōnate edæ æmæwo wido cæcæte ante wabānō pōmitawo. Bitō æmōmidō imīi, ante botō do atabopa. Bitō Wængonguī Tæiyæ Waēmō Wēmi inōmi imīpa, ante edæ do ēñēmopa.

25 Ante tedeyongante Itota tōmengā ingante wææ āninque, —Apocænē quēwēnguēnē tedewē. Waocā baōnē quēwēnōmi inte edæ tao gobāwe.

26 Angä eñëninque wënæ nê wentamö ewocacä iñömö wocä ingante quidi quidi mao tæ gotodö go wæñongante, Yæ yæ, äninque dobæ tao gotapa.

27 Itota angä wënæ tao gocä adinque tömänäni guiñente wædinque nani caboque wæætedö wæætë tededinque,

—Ingä iñömö quinö bai ante cæcä. Tömengä nê angä inongä inte edæ mä pöni odömonte apæñecampa. Edæ wënæidi nê wentamö ewocadäni inänite tömengä angä eñente cædänipa, ante awædö.

28 Ante pönente wædinque tömënäni, Itota mänömai cæcampa, ante tededinque Gadideabæ tömäo quëwënäni inänite mäo gode ä gode ä cædäni do eñengadänimpa.

Pegodo nänöogcæ wäänä ingante Itota cæcä gancæ bacä

(Mäateo 8.14-15; Odoca 4.38-39)

29 Mänii Itota oodeoidi odömoincönë ongoninque iinque odömonte apæñecä ate tömënäni tao godinque Tantiago tönö Wäo miñæ godinque Timönö tönö Æntade oncönë go guidänitapa. 30 Go guiyönänite wadäni, Timönö nänöogængä wäänä daicawo gawænte möimoga oñongampa, änäni. 31 Eñente wædinque Itota tömengä weca go gongæninque pædæ wææmpote bæi ongonte töö æmængä ate tömengä ængæ ganticantapa. Ayæ gancæ badinque tömengä wæætë tömënäni beyæ cæcantapa.

Daicawo gawænäni inänite Itota cæcä waa badänipa

(Mäateo 8.16-17; Odoca 4.40-41)

32 Mänionæ gawadecæ pöni nænque wëmö bayö wadäni daicawo gawænäni inänite wënæ inte quëwënäni inänite tömänäni inänite Itota weca ænte pönänitapa. 33 Ayæ mäniiñömö quëwënäni tömänäni adoyömö pöninque odemö

goto gongænänitapa. 34 Ayæ quiëmë beyæ wënæ wënæ inte wädäni adinque Itota nangui inäni inänite godö cæcä waa badänitapa. Ayæ wënæidi nangui inäni inänite wido cædinque Itota, Botö æbodö imoo, ante nê adimäni inte tededämai imæwedäni, ante tömënäni inänite wææ angacäimpa.

Itota oodeoidi odömoincönë go guidinque apæñecampa
(Odoca 4.42-44)

35 Ayæ tæcæ oque pönente wëmö iñonte ængæ gantidinque Itota oncodo tao gote gomonga önömæca godinque Wængongui ingante apæñecantapa. 36 Apæneyongante Timönöidi, Ædönö gocäi, ante tee empo tee empo gote, 37 adinque,

—Dæ ämi wædinque tömänäni bitö imite ante diqui diqui minänipa cæbii.

38 Ante äñönänite Itota wæætë, —Mönö wayömö gocäimpa. Eyequei nani quëwëñömö nani quëwëñömö mäo botö apænebo eñencædänimpa, ante cæcæte ante tate pontabopa.

39 Ante nê äningä inte Gadideabæ tömäo godinque oodeoidi odömoincönë go guii go guii cædinque Wængongui nänö apænedö ante Itota apæñecä eñengadänimpa. Ayæ wënæidi inänite wido cæcä gogadänimpa.

Në baadingä ingante Itota wadæ caacampa

(Mäateo 8.1-4; Odoca 5.12-16)

40 Ayæ wacä cöwë baate eñawengä inongä inte Itota weca ponte da guicapodinque,

—Bitö Ao ämi inte wadæ caabi ininque botö do waintai baabaimopa.

41 Äñongante Itota tömengä tönö guëa wæwente bai nangui pönengä inte pædæ wææmpo gampo caadinque,

—Ao ämopa. Bitö waintai baacæbiimpa.

42 Angä ininque ñömæintai nänö eñadintai dæ baadinque tömengä waintai edæ do baacantapa. 43 Itota edæ tömengä ingante do da godöinque nanguï angantapa.

44 —Eñëmi. Botö æbänö cæboo, ante edæ wadäni inänite mäo apænedämaï imäwe. Wæætë, Nāwangä impa, ante acædänimpa, ante cædinque bitö, Wængonguï quï, ante nē godongä weca töingä godinque waintai bitö baadintai odömömi ædæmö acæcäimpa. Ayæ Möitee wodi wææ ante nänö angaincoo bai ænte pöinque bitö waintai bitö baadi beyæ ante edæ, Wængonguï quï, äninque nē godongä ingante pædæ godömi æncæcäimpa, ante Itota nē baad-ingä ingante nanguï angantapa.

45 Angä incæte nē baadingä wæætë wadæ godinque eñenāmaï inte gode ä gode ä cædinque edæ, Itota wadæ caacä waintai baaboï aedäni, ante mäo tedecä eñenänitapa. Mänömaï eñenāmaï cæcä beyænque Itota, Tömënäni weca ñowo ædö cæte edonque go-quimoo, ante wædinque nänënë gote önömæca gomonga cægongantapa. Incæte tömengä weca æmænö quëwënäni æmænö quëwënäni cöwë pö pö cægadänimpa.

2

Nē cömäingä ingante Itota angä dao dao gocampa

(Mäteo 9.1-8; Odoca 5.17-26)

1 Ayæ tæönæ quëwëninque ocæ emænte Capënaömö pongä adinque wadäni, Itota oncönë ponte ongongampa. 2 Ante tededäni wædinque nanguï inäni acæ pönäni oncönë eyede pöni guidinque odemö incæ tömäo wææ ongönänitapa. Mänömaï tömäo goto ongönäni inänite tömengä Wængonguï nänö apænedö ante apænecä. 3 Eñëñönäni wadäni tönö godongämæ pöinque mengäa go mengäa inäni incæ cömäingä nänö

möimpataa æmætæ æmætæ bæi ongonte næænte pönänitapa.

4 Ponte ayönäni wadäni Itota weca eyede pöni goto ongönäni adinque nē ænte mämö pöninäni iñömö, Ædö cæte guiquü. Ante wædinque oncömäa inö æidämæ mäi æidinque Itota önönæca inö epæ cædäni ompite gongæñö tömënäni cömäingä möimpataa bæi ongöinque tömengä ingante Itota weca edæ pædæ wæænönäni. 5 Wæænte ongongä adinque, Tömënäni æbänö wede pönente cædänipa, ante adinque Itota cömäingä ingante,

—Botö wëmi wædämaï ie. Wënæ wënæ bitö cædimämo ante bitö ñowo ñimpo cæte quëwencæbiimpa.

6 Ante apænecä eñëninque nē wææ odömönäni guiquënë pancadäniya godämæ tæ contate ongöinque nämæneque pönente tededinque, 7 “Quimæ änewë. Ìngä iñömö Wængonguï ingampa diyæ mänömaï cæqingäa. Edæ babæ ancædö. Waomö wënæ wënæ mönö cædimämo ante Wængonguinque nē ñimpo cæcä ingampa.” 8 Ante mimönoque pönëñönäni Itota tömënäni nänö pönëwënö ante önöwënenque do eñente bai pönëninque edæ,

—Minitö quimæ mänömaïnö ante pönëwëminii.

9 “Botö nē cömäingä nänö wënæ wënæ cædimämo ante ñimpo cæbo quëwencæcäimpa,” ante botö Wængonguï bai ämo eñëninque minitö guiquënë, Wængonguï ingampa diyæ mänömaï cæqingäa, ante pönëminipa. Wæætë edæ, “Ængæ gantidinque möimpata æninque dao dao gocæcäimpa,” ante botö Wængonguï bai ämo ininque minitö adobai, Wængonguï ingampa diyæ mänömaï cæqingäa, ante pönëmini imaiminipa, ante awædö. Ìñæmpa mänömaïnö ante pönëmini ininque minitö edæ æbänö cæquënëmo imo äminii. 10 Incæte

botö Waobo eñagaimo inte ingui-poga quëwëninque waomïni mïni wënæ wënæ cædimämo ante nê ämo inte ñimpo cæbopa, ante mïnitö edæ eñencæminimpa, ante botö iimäi cæbopa.

Äninqe edæ nê cömäingä ingante edæ,

¹¹ —Bitö imite ämo eñëe. Ængæ gantidinqe bitö möimpata topo cæte æninqe edæ tömëmi oncönë næænte goe.

¹² Angä eñëninque cömäingä ñingä incæ edæ tömänäni ayönäni ængæ gantidinqe möimpata topo cæte nææ nææ tao gocä adänitapa. Dao dao gocä adinqe tömënäni, Æbänö cæcäi, ante eñënämaï inte guiffente wædinque,

—Wëenëñedë mänömaï cædäni atamönïyaa. Nöwo iñömö mä pönï cæcä amönipa, ante pönëninque, Wængonguï bitö ñäö ëmömi inte waa pönï cæbi amönipa, ante watapæ apænegadänimpa.

Debii ingante Itota angä tee em-pote gocampa

(Mäateo 9.9-13; Odoca 5.27-32)

¹³ Itota wæætë adodö gäwapæ wedeca gocantapa. Ayæ nangui inäni adoyömö pö pö cædäni adinqe tömengä tömënäni inänite odömonte apæncä eñënänitapa.

¹⁴ Ayæ godömenque cægonte ayongä Adepeo wengä Debii iñömö, Odömäno awënë qui bacæimpa, ante godonte æinta nani æincönë awënë beyæ æncæte ante ongongä adinqe Itota tömengä ingante,

—Botö miñæ pöe.

Angä eñëninque Debii edæ ængæ gantidinqe tömengä miñæ wadæ edæ gocantapa.

¹⁵ Ayæ ate Itotaidi Debii oncönë pö guuite cængöñönäni odömäno awënë beyæ nê æwënäni tönö nê eñënämaï cædäni tönö nangui inäni adoyömö pö guuite godongämæ cænänitapa. Edæ tæiyæñäni tömengä miñæ nê godäni inönänimpa. ¹⁶ Paditeoidi

inönäni inte nê odömönäni guiquënë ponte ayönäni nê eñënämaï inäni tönö awënë beyæ nê æwënäni tönö Itota godongämæ cængä adinqe tömënäni tömengä miñæ nê godäni inänite änänitapa.

—Odömäno awënë beyæ nê æwënäni tönö wadäni nê eñënämaï cædäni tönö Itota quimæ godongämæ cæwengäa.

¹⁷ Äñönäni Itota wæætë tömënäni inänite,

—Nê waa ingä guiquënë, Cæbi waa baboe, änämaï ingampa. Nê wënæ wënæ ingä guiquënë dotodo ingante do, Cæbi waa baboe, ante aa pecampa. Pancadäniya, Nämä incæ nö entawëmo imopa, ante nê änäni inänite adinqe botö nê dotodo bai adobai inömo inte tömënäni inänite aa pedämaï incæboimpa. Wadäni guiquënë, Nämä wënæ wënæ cæbo imopa, ante nê änäni guiquënë, Wængonguï gämænö poncædänimpa, ante botö tömënäni inänite aa pecæ pontabopa, ante Itota apænegacäimpa.

Ee ate cænämaï ingæimpa, ante nê änäni

(Mäateo 9.14-17; Odoca 5.33-39)

¹⁸ Wäo miñæ nê godäni tönö Paditeoidi tönö mäniñedë Wængonguï beyæ ante ee ate cænämaï inönänimpa. Ñinque wadäni Itota weca pöninqe änänitapa.

—Wäo miñæ nê godäni tönö Paditeoidi miñæ nê godäni tönö tömënänique, Wængonguï beyæ, ante ee ate cænämaï inänipa. Bitö miñæ nê godäni guiquënë quinantente Wængonguï beyæ ante cædämaï inäni inte do cænänii.

¹⁹ Änäni eñëninque Itota wæætë,

—Onguiñængä nê monguingä nänö wente ænte nê pönäni bai inönäni inte botö miñæ nê godäni iñömö ædö cæte wæwente bai cænämaï inguinänii. Edæ botö tönö watapæ quëwënäni inte tömënäni ædö cæte wæwente bai cænämaï

inguinänii. ²⁰ Wæætē ayæ ate guiquēnē, Monguingā, nāni nē ānongā bai iñōmote wadāni ponte botō imote bæi ongōninque ō ænte gocædānimpa. Mānōmaī cædāni ate botō miñæ nē godāni iñōmō māniñedē ate wæætē cænāmaī inte wæcædānimpa, ante apænedinque Itota godōmenque iūmaī ante apænegacāimpa.

²¹ “Waocā dicæ miincoo æninque pedæncōoga pōnō tadōmonguingā. Mānōmaī cæcā iñinque edæ miincoo incæ dobæ gāanē tamonte guipite ate godōmenque wānā tente baquēnē. Minitō, Awente bai cænāmaī inte waa quēwengæimpa, ante mīni ānewēnō guiquēnē pedæncōo bai inte ēwenguīne ēnepa. Codito nempo watapæ quēwengæimpa, ante botō apænedō guiquēnē miincoo bai inte quēwenguīne ēnepa. Iñinque ēwenguīne tōnō quēwenguīne ædō cæte adoyōmō ēñente cæquīi. ²² Ayæ adobai yowepæ biinōmæ miimæ æninque waocā ædō cæte picæ æmontaicadedē godō pe ñiñænguingā. Edæ picæ æmontaicadedē pe ñiñængā iñinque yedæ ææninque ætæwo goquīnō anguēnē. Wæætē edæ æmontai miincadedē pe ñiñænte ate yedæ ææninque tæi æbænāmaī ee ongonguī apa quēwēmini,” ante Itota apænegacāimpa.

Guēmanguiōnæ iñonte tōmēmō tā pete cēnānīpa

(Māateo 12.1-8; Odoco 6.1-5)

²³ Ayæ ate guēmanguiōnæ iñonte Itota tōmēmoncodē tæcæguedencodē gocantapa. Goyongā tōmengā miñæ nē godāni tōmēmō inca tæcæ tā pe tā pe ænte idōmæ godāni. ²⁴ Adinque Paditeoidi guiquēnē Itota ingante āninque,

—Bitō miñæ nē godāni æbānō cædānii, ante cōwā aquēnē. Iñæmpa, Guēmanguiōnæ iñonte māniñō bai cædāmaī iedāni, ante

dodāni nāni wææ angainō ante ēñēnāmaī inte iñāni ēñēnāmaī inte quimæ cædāni.

²⁵ Ante pūññōnānīte Itota,

—Docā Dabii wodi tōmengā nānō nē emiñænāni tōnō ōmæpodāni pōni inte gæwænte wædinque æbānō cægadānii, ante yewæmonte ōñō incæ mīnitō iñæmpa adāmaī inte āmīni awædō. ²⁶ Wængonguī quī, ante nē godōnānique cænguī impa, ante wææ nāni angainō bai cædinque dodāni pāo, Wængonguī quī, ante ñoncæ ñoncæ cædōnānimpa. Incæte Abiatade wodi nē godongā ñænængā pōni iñongā nānō godōñedē māniñedē Dabii wodi Wængonguī oncōnē go guidinque māniñi pāo do ænte cæninque tōmengā miñæ nē godāni iñānite godōmenque godongā cænānitapa, ante yewæmonte ōñō apa ānewēmini.

²⁷ Ante apænedinque Itota ayæ,

—Wængonguī quīnante, Guēmanguiōnæ, ante badongacāi, ante pōnēmīni. Guēmancædānimpa, ante cædinque Wængonguī waomō beyænque ante, Minitō guēmanguiōnæ, ante badongacāimpa, ante pōnenguēnēmīni imīnīpa. Ædānidō māniñōnæ iñonte cædāmaī iñānii, ante pōnēninque Wængonguī dicæ māniñōnæ beyænque ante waodāni iñānite badongantawogaa. Ædō cæte mānōmainō ante pōnēwēmini.

²⁸ Iñinque botō Waobo nē ēñagāimo iñōmō Tæiyæ Awēnē inōmo inte edæ guēmanguiōnæ Awēnē inōmo imopa. Ayæ, Guēmanguiōnæ iñonte edæ æbānō cæquīi, ante adobo nē Amo ingāimo imopa, ante Itota apænegacāimpa.

3

Ni cōmampoingā

(Māateo 12.9-14; Odoco 6.6-11)

¹ Iñcayæ ate Itota wæætē oodeoidi Wængonguī apænecā nāni ēñente yewæmongainta ate

nāni odömōincōnē go guican-tapa. Māniñōmō onguīñængā nī cōmampote wædongā inte a ongongantapa. ² Māniñedē Paditeoidi pancadāniya, Itota wapiticæ cæcā inique mōnō wæætē piinte angæimpa, ante nē ānewēnāni inte cædōnānimpa. Ñōwo iñōmō tōmēnāni, Guēmanguiōnæ ī incæte Itota nī cōmampōingā ingante, Waa bacæcāimpa, ante cæcā inique mōnō māo piinte angæimpa, ante babæ cæcæte ante cōwā adānitapa. ³ Ante cōwā ayōnāni nī cōmampōingā ingante Itota,

—Bitō ængæ gantidique tæcæguedē pō næ gongæe.

⁴ Äinique wæætē nē piinte ancædāni inānite äinique,

—Guēmanguiōnæ iñonte mōnō æbānō cæquēnēmō imōō, ante wææ angatīi. Mōnō edæ waa cæquēnēmō imompa, ante pōnēmīnitawo. Wæætē edæ, Wēnæ wēnæ cæquēnēmō imompa, ante pōnēmīnitawo. Quēwencædānimpa, ante mōnō waa cæquēnēmō imompa, ante pōnēmīnitawo. Wæætē, Wæncædānimpa, ante mōnō wænonguēnēmō imompa, ante pōnēmīnitawo. Mānōmāi ante Itota angā inique tōmēnāni edæ pæ wēenedānitapa. ⁵ Adinique tōmengā ænguī badinique tōmēnāni inānite æmætæ gomō æmætæ gomō adinique edæ, Mīmō ömædēināni incædō, ante wædinque nī cōmampōingā ingante,

—Pædæ pompobi, angā ēñēninque pædæ pompodinque nē cōmampōingā incæ ædæmō waa empocā hapocantapa. ⁶ Adinique edæ Paditeoidi guiquēnē wadæ tao godinque Edodeidi tōnō bee tēninque, Mōnō æbānō cæte Itota ingante wænōmō wænguingāā, ante godongāmæ pōnēninque tede-gadānimpa.

Gāwapæ wedeca nanguī ināni pōnānipa

⁷ Itota iñōmō tōmengā nānō nē ēmiñænāni tōnō wadæ tao godinque gāwapæ wedeca godāni adinque Gadideabæ quēwēnāni nanguī ināni tee empote godānitapa.

⁸ Inique wadāni Oodeabæ, Eedotadēē, Idōmeabæ, Oododānō æmæmāa, Tido eyequei, Tidōo eyequei māniñōmō quēwente tedinque, Itota mānōmāi cæcampa, ante tededāni ēñente wædinque bacoo ināni māniōmæ tōmāo quēwēnāni inte tōmengā weca pōnānitapa. ⁹ Adinique Itota,

Goto gongænāni wæcæ wæ, ante pōnēninque tōmengā miñæ cōwē nē godāni inānite, Wipo ænte pōmīni ate botō wipodē wāi wocænte owocæboimpa, angantapa. ¹⁰ Wēēnē iñōmō, Itota nanguī ināni inānite gampocā waa badānipa, ante nē adināni inte tōmēnāni ñōwo, Mōnō gampo cæte waa bacæimpa, ante cædinque goto gongænāni wædinque mānōmāinō ante ānongāimpa.

¹¹ Ayæ Itota ingante adinique wænæidi nē wentamō ēwocadāni incæ tōmengā önōwa gāānē ædæ wææninque,

—Bitō Wængonguī Wēmi inōmi imipa tōō, ante Yæ ānānitapa.

¹² Eñente wædinque Itota wæætē, Botō æbodō imoo, ante cōwē ānāmāi inguēnē quēwēmīni, angacāimpa.

Itota angā ate dote ganca ināni nē gode ānāni badānipa

(Māateo 10.1-4; Odoca 6.12-16)

¹³ Ayæ ānanquidi æidinque Itota, ināni inānite āmo poncædānimpa, ante aa pecā tōmengā weca pōnānitapa. ¹⁴ Pōnāni ate tōmengā dote ganca ināni mānimpodāni inānite, Mīnitō botō miñæ quēwēñōmīnite botō wadāni weca da godōmo gote apænēmīni ēñencædānimpa, āninque, Botō beyæ nē gode āmīni incæmīnimpa, angacāimpa. ¹⁵ Ayæ pōnō apænebo ēñēninque mīnitō tæi ēmōmīni

inte wænæidi inänite nē ämini badinque wido cæcæminimpa. ¹⁶Tömengä dote ganca nänö apænte ænani inömö iimaï emönönänimpa. Tānocā Timönö emongä incæte Itota wawo Pegodo pemongacäimpa. ¹⁷Tebedeo wodi wēna Tantiago tönö Wäo nana caya nē yedæ tededa ina adinque Itota, “Detæbo nänömoda bai inapa,” ante, Mæmæ beyæ, ante Boänede pemongacäimpa. ¹⁸Ayæ Æntade, Pedipe tönö Batodömēē, Mäateo tönö Tōmato, Adepeo wengä Tantiago tönö Tadeo inänitapa. Ayæ, Mönö ömæ ingæimpa, ante nanguï cædongä inte wacä Timönö ingantapa. ¹⁹Ayæ Itota ingante odömönte nē godonguingä Codaa Icadote nani änogä ingacäimpa. Mänimodani inänite Itota angä nē gode änani bagadänimpa.

Wænæ tönö cæcä imaingampa, ante wapiticæ änänipa

(Mäateo 12.22-32; Odoca 11.14-23, 12.10)

²⁰Ayæ ate Itota oncönē pongacäimpa. Pongä adinque bacoo inani wæætē pō pō goto gongænani adinque wadani guiquenē, Ito-taidi quiodö cænguänani, ante wædonänimpa. ²¹Ayæ, Quimæ. Ocai edæ ömædæcacä pönente bai cæcämææ, ante pönente tededönänimpa. Mänömainö ante tededani enenique Itota guidenani guiquenē tömengä ingante bæi ongönte æncæte ante wadæ pönänimpa.

²²Ayæ nē wææ odömönani guiquenē Eedotadēē quēwente pöninque, “Inæmpa wænæ awenē Beedeboo tönö quēwengä inte Itota mäningä tönö cædinque wænæidi inänite wido cæcä imaingampa,” ante tedewänani.

²³Enente wædinque Itota aa pecä pönani ate, “Tatāna mini änogä inömö nämä incæ ædö cæte wido cæquingä, ante

enencæminimpa, ante botö, Inguipoga æbänö cædänii, ante odömömo aedani. ²⁴Awenē odeye nempo quēwänani inömö piinani badinque näemæ wæætedö wæætē cædani ininque awenē odeye nänö ömædempote wæquinque tömenani nämä ewente cædanipa. ²⁵Ayæ adocönē owocabo incæ adoyömö godongämæ quēwänani incæ näemæ wæætedö wæætē cædani ininque tömenani oncö woquinque näwæ gobänänipa. ²⁶Ayæ Tatāna nempo quēwänani inömö edæ näemæ piinte badinque wæætedö wæætē cædinque tömengä ingante wido cædani ininque Tatāna dicæ tömenani awenē imaingä,” ante Itota odömönte apænecantapa.

²⁷Ayæ, “Nē tæi piinängä ingante wii goto wininque waocä ædö cæte tömengä oncönē guite maincoo ö ænguingä. Edæ nē eacä ingante bæi ongönte goto winte ate pō guite ö ænani bai botö inömö wænæ inte nē bæi ongönte wido cæbo imopa,” angantapa.

²⁸Ayæ, “Näwangä apænebo ennedani, angantapa. Mini waocabo wænæ wænæ cæmini incæ wadani inänite godö babæ änewëmini incæte edæ Wængongui wæætē tömänö ante pönö nimpö cæcä beyænque quēwencæminimpa. ²⁹Wæætē Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante waocä godö babæ ante wænæ wænæ apænecä ininque tömengä æmæwo wentamö mongängä bagaingä ininque cöwē wantæpiyæ wentamö mongæncæcäimpa. Mänömai beyæ Wængongui nōwopāmo inönte nimpö cædāmai inte inçayæ pömāmo inönte adobai nimpö cædāmai inte cöwē pancæcäimpa,” ante Itota apænecäimpa.

³⁰Äninqe, Minitö botö imote, Bitö wænæ nē wentamö ewocacä tönö quēwente cæbaimipa, äminitawoo. Inæmpa, Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca tönö quēwente

cæbo apa anewëminii, ante Itota apænegacäimpa.

Itota badä tönö tömengä biwüidi
(Mäateo 12.46-50; Odoca 8.19-21)

³¹ Ayæ Itota wäänä tömengä biwüidi tönö mänii nāni ponque pō do pōninque yabæque ayæ ongōninque, Guii añete tae.

³² Änāni eñente añecæte ante ponte apænegä eñëninque wadāni Itota weca contate ongōnāni Itota ingante wæætē apænedinque,

—Bitō badä bitō biwüidi tönō bitō imite ante oncodō ponte yabæque ongōnānīpa cæbii.

³³ Ante aññōnānite,

—Botō badä ædānō ināā ante ämoō, ante pōnëmini. Ayæ botō biwüidi ædānidō ināni ante ämoō, ante pōnëmini.

³⁴ Äninqe godāmæ contate ongōnāni inānite adinque,

—Ināni inōmō edæ botō badäidi botō biwüidi inōnāni inānīpa, ante mänōmainō ämo abaïminīpa. ³⁵ Edæ Wængonguī nānō änō bai eñente æcānō cæte quëwëna mäningä botō biwī ingampa. Mäningä botō biwinque ingampa. Mäninā botō badä inampa, ämo abaïminīpa, ante Itota apænegacäimpa.

4

Waocä nänō quiyadō ante odōmonte apænegacampa

(Mäateo 13.1-9; Odoca 8.4-8)

¹ Wæætē gāwapæ yæwedeca gote odōmoncæ cæyongä nanguī ināni tōmāo goto ponte ongōnāni adinque Itota wipodē go guiite tæ contate wāi wocænte owoyongä tōmēnāni ayæ gāwapæ yæwedecaque ömaaque ongōnānitapa. ² Ininqe tōmēnāni inānite nanguī pōnī odōmōninque Itota, Wængonguī Awēnē nempo quëwëninque æbānō cæquī, ante eñencæminīpa, ante botō imæca quëwënāni nāni cæinō ante odōmonte apænebo eñëedāni.

Äninqe iïmaï ante odōmonte apænegä eñengadānīpa. ³ “Apænebo eñëedāni. Waocä nē quiyadongä inōmō quiyacæ gocampa. ⁴ Gote quiyayongä pancamonga taadō inōmō eyepote wææmōmpa. Taadō wæænte eyepodimō öñöñonte ayamōidi pōninque dobæ ade cænānīpa. ⁵ Pancamonga quiquēnē dicamontaa onguipoi woyedömō inōmō eyepote wææmpa. Onguipoi woyedömō öñömō inte pæquināmaï quingæ tā bocate pædinque æmonga æipa. ⁶ Ininqe oguimento yæyæmē quiwadāmaï inte cōñe bawadāmaï inōnte nænque ti nāwāñō wānā cacadinque edæ gawgo icate nāñe wæmpa. ⁷ Pancamonga quiquēnē ömentacodē nänō eyepodimō inōmō pæquināmaï tā bocate gä æiyonte ömentacoo pō incootonque ganta cæca ate nāñe wæmpa. Wampo incapa pæquī. ⁸ Wæmonguipoga quiyadimō quiquēnē tā bocate waa pædinque tōmēmō nanguī pōnī godōmenque incapa. Pancawæncaa edæ todēinta ganca, pancawæncaa teitenta ganca, pancawæncaa tiëë ganca mänimpomō incapa. Quiyacä nänō quiyadō ante edæ botō mäninge ante apænebopa.”

⁹ Mänōmaï impa, ante ininqe apænebopa. Eamonca ongonte edæ eñëedāni, ante Itota apænegacäimpa.

Önōmoncaque eñente pōnēnāmaï inānīpa, ante

(Mäateo 13.10-17; Odoca 8.9-10)

¹⁰ Ayæ ate nanguī ongōnināni dæ godāni ate Itotaidi adodānique ongōñōnāni edæ, Dote, ante nāni gocabo tönō wadāni tömengä miñæ godāni tönō tömengä weca ponte änānitapa. Itota eñëmi. Bitō mäninō ante apænedinque æbānō ante odōmoncæte ante apænebitawo. ¹¹ Aññōnānite, “Wængonguī Awēnē Odeye inōmō æbānō awēmō cæcää, ante mīni

wacabo wëenëhedë ëñënamai ininö incæte ñowo edonque pönö apænebo ate minitö adomînique në ëñëmini bamînipa. Gobæ ongönani inänite apænedinque, Inguipoga quëwënanî nani cæi bai impa, ante botö pancaa ante odömönte apænebo ëñënanîpa. ¹² Dodäni Wængongui beyæ apænedinque iimainö ante yewæmongadänîmpa. Wængongui nänö në ñimpo cæquënenäni inämai inäni inte tömënanî iñömö awincaque adinque wii ædæmö adäni inte önömoncaque ëñëninque ædæmö ëñënamai inäni inte edæ ocæ emænte pönämai incädänîmpa, ante yewæmongadänîmpa. Mänömai iinque bacæimpa, ante beyænque botö tömënanî inänite wii edonque apænebopa,” ante Itota apænecantapa.

Quiyacä nänö cæinö ante pönente iimainö ante ëñëgæimpa

(Mäteo 13.18-23; Odoca 8.11-15)

¹³ Itota ayæ tömënanî inänite godömenque apænecantapa. “Botö mäninö inguipoga nani cæinö ante do odömönte apænebo ëñëninque minitö ëñënamai imînitawo. Ininque ñowo godömenque odömönte apænebo incæte minitö ædö cæte godömenque ëñënguimîni.”

¹⁴ “Iimai impa. Në apænecä iñömö tömëmö quiyate bai cædinque Wængongui tömengä nänö apænedö ante apænecampa. ¹⁵ Pancadäniya guiquënë taadö eyepote wæænîmö bai inäni inte Wængongui nänö apænedö ante ëñëninque mîmöno pönënamai iñönänite ayamö ade cængä bai Tatäna incæ ponte ö ængampa. ¹⁶ Wadäni guiquënë dicamontaa woyedömö iñömö eyepote wæænîmö bai inäni inte tömënanî Wængongui nänö apænedö ëñëninque quingæ Ao ante watapæ totänîpa.”

¹⁷ “Ayæ ate adodäni wantæ iñö quëwëñönänite wadäni Wængongui

nänö apænedö beyæ piinani wädänîpa. Ayæ wadäni wënæ wënæ cæcæte ante togænte pänäni wädänîpa. Ininque oguïmento yæyæmë guiwadämai näñe wænte bai inäni inte tömënanî guïñente wædinque emö cæte godänîpa. ¹⁸ Ayæ wadäni guiquënë ömentacodë eyepote wæænîmö bai inänani inte Wængongui nänö apænedö ëñëñönäni, ¹⁹ inguipoga quëwente quïemë beyænque mönö wæpämö pompa. Ayæ, Mäincoo beyænque toquïmo, ante nani oda cæte wæwëmämö pöninque wacoo wacoo nani æinënö pöninque edæ ömentacoo ñancate cæ bai cæyonte Wængongui nänö apænedinö incæ incädämai bai bapa. ²⁰ Onguipoga wainguipoga quiyadîmö bai inäni guiquënë tömënanî Wængongui apænedinö ëñente Ao äninque wede pönënanî inte tömëwæ incate bai Wængongui beyæ nanguï cædänîpa. Pancadäniya todëinta ganca incate bai nanguï cæyönäni, pancadäniya godömenque teitenta ganca incate bai cædänîpa. Pancadäniya nanguï pönî tiëë ganca incate bai cædänîpa,” ante Itota apænecä ëñënanîtapa.

Gongapæncade ante odömönte apænecampa

(Odoca 8.16-18)

²¹ Ayæ tömënanî inänite Itota iimai odömöninque apænecantapa. “Waomîni gongapæncade ti wodöndinque dicæ owætadë boo cæcamîniyaa. Dicæ möimoga ænömengadæ inö mäo concæmîniyaa. Wæætë edæ wænömënæcapaa concæmîni ñäö bæco amînipa. ²² Quïnö ante wë wodonte bai i iñömö mäninö ante iincayæ ate tädonte edonque ate bai ëñënguinqe ñowo wë wodonte impa. Quïnö bee ocate bai i iñömö mäninö iincayæ ate wi æncate edonque aquinque ñowo bee ocate impa.

23 Ēamonca ongonte ēñenguēnē cæminii,” angantapa.

24 Ayæ tōmēnāni inānite godōmenque apænedinque Itota, “Ōnōmonca ēñēninque ēñenguēnē cæminii. Minitō mini tee mante godoncade incæ adocadeca tee māninque Wængongui mīnitō imīnite adodō pōnōninque godōmenque ayæ pōnongā æncæminimpa. 25 Edæ nē ēacā ingante godōnāni ængā bai nē ēñengā ingante godō apænebo ēñente entawēninque tōmengā godōmenque ēñente bacæcāimpa. Nē ēadāmaī ingā guiquēnē tōmengā wædænque pōni nānō māincoo iñonte mānincoo tōmancoo ō ænāni wæcā bai nē ēñēnāmaī ingā adobaī tōmengā wædænque pōni nānō ēñente entawēnō iñonte ō ænte bai cæbo dæ ba ate wæcæcāimpa.” Mānōmaīnō ante Itota tōmengā ēmiñænāni inānite odōmonte apænecā ēñēnānitapa.

Guiyāmō pæpa, ante odōmonte apænecā

26 Nōwo iñōmō ōōmaque ongōnāni inānite godōmenque odōmōninque Itota iīmaī ante apænegacāimpa. “Waoçā quiyacā ate awēmō pæ bai inte Wængongui Awēnē Odeye pōnō cæcā ate tōmengā nempo nē quēwēnāni awēmō yebæninque bacoo pōni badānipa. Apænebo ēñēedāni. Waoçā gōnea quiyate ate, 27 woyowotæ mō nōninque baānæ nāni ōmæmōñongā iīmō iñō iīmō iñō tōmēmō nānō quiyadimō incæ awēmō tā bocate pæpa. Waoçā iñōmō, Æbāmē cæte tā bocate pæpa, ante acantawogaa. 28 Edæ onguipo beyænque tōmengā nānō quiyadimō incæ tā bocate pædinque æmonga æi cænguimæ baate ate ayæ cænguī yagapa. 29 Yaga adinque, Amīñate cænguī bapa, ante edæ pete ængampa,” ante odōmonte Itota apænegacāimpa.

Mōotatamō guidimō ante odōmonte apænecampa

(Māateo 13.31-32; Odoca 13.18-19)

30 Ayæ godōmenque apænedinque Itota, “Wængongui Awēnē Odeye nempo æbānō quēwēnāni, ante mōnō quīnō odōmonte ate ēñenguī. Edæ, Inguipoga quīnō pæte yebænte bai i adinque, Mānīnāni adobaī yebænanīpa, ante ēñengæimpa. 31 Iīmaī impa. Mōotatamō mīni ænte quiyāmō guidimō pōni i bai wamō mīni quiyāmō adomonque incæ adobaī quiyāmō pōni i iñōmō edæ dæ ampa. 32 Incæte mōotatamō iñōmō tā bocate pædinque mōotatawæ edæ oçāñequi doyaæ pæwæ bapa. Wīi tōmāā oçāñequi mīni quiyadiwæ bai edæ oçāā ināmaī inte mōotatawæ iñōmō edæ nænæ awæ impa. Adinque tōmēwæ ibæñōmō ayamōidi gānē iñōmō ponte ongōnānīpa. Mōotatamō guidimō incæ mānōmaī pæ bai Wængongui Awēnē nempo quēwēnāni iñōmō wædænque inīnāni incæ nanguī yebænguīnāni inānīpa,” ante Itota odōmonte apænegacāimpa.

Inguipoga nāni cæi bai impa, ante Itota odōmongampa

(Māateo 13.34-35)

33 Ayæ Itota, Wængongui Awēnē nempo quēwēninque æbānō cæquīl, ante ēñencædānīpa, ante imæca quēwēnāni nāni cæinō ante godōmenque nanguī pōni odōmōninque godongāmæ ongōnāni nāni ēñenganca apænedinque idæwaa. 34 Mānīnonque bai odōmonte apænedinque tōmēnāni inānite cōwē godōmenque apænedāmaī inongāimpa. Incæte tōmengā mīñæ nē godāni adodānique ongōñōnānite Itota edonque pōni, Mānōmaī impa, ante tōmānō ante apænecā ēñengadānīpa.

Itota angä eñente woboyæ æpæ næ gongæmpa

(Mäateo 8.23-27; Odoca 8.22-25)

³⁵ Mäniönæ gäwadecæ bayonte Itota tömengä emiñænäni inänite,
—Gäwapæ æmæmäa taocæimpa.

³⁶ Äninqe ömaa ongönäni inänite emö cæte taocæ cædinque tömengä nänö apænedimpodë adopodë ayæ contayongante mantadäni taocantapa. Adinque wadäni wapodë godongämæ taodänitapa. ³⁷ Tao wogaa goyönäni woboyæ iñontobæ nangui pöni pæmæninque æpæ mængonta mængonta pöninque gao gao wipodë änëñö, ³⁸ Itota yæmiñæmpo bee podoncate mö ñongantapa. Ömæmoncæcäimpa, ante tao cædinque,

—Awënë, bete wæncæ cæmompamö ñömii.

³⁹ Änäni eñëninque ñäni ömæmonte ængæ gantidinqe,

—Woboyæ, pæmænämaï imäwe. Gäwapæ incæ cædämaï næ gongæmäwe.

Ante äñongä woboyæ pæmænämaï iñö gäwapæ incæ næ gongæninque ñancæ ñancæ gongæmænimpa.

⁴⁰ Ayæ tömënäni inänite,

—Mïni pönëgade, quimæ guiñewëminii.

⁴¹ Äñongä tömënäni ancai guiñëninque nämäneque tededinque,

—Æcämë inte angä eñente woboyæ incæ æpæ incæ gongæmpa, ante guiñente wægadänimpa.

5

Wænæ wentamö ewocacä tönö në quëwengä

(Mäateo 8.28-34; Odoca 8.26-39)

¹ Ininqe Itotaidi mänii æmæmäa tao godinque Guedatabæ pö ti wæænänitapa. ² Itota mänömaï pöninque gäwapæ tao ti wæængä adinque onguiñængä wænæ wentamö ewocacä tönö në quëwengä inongä inte edæ waodänido

quëwente tao bee tengantapa. ³ Tömengä waodänido cöwë në quëwengä ingante ædö cæte goto winguinänii. Daagömenca incæ tææmö impa goto winguinänii.

⁴ Æno pönö goto wimænte wææ ëno pönö goto wiwate bacæcäimpa, ante ancaa cæyönäni tömengä daagömë wangö ñæ wangö ñæ cædongäimpa. Æcämëncæ incæ tæi piñængä inte tömengä ingante ænguingäa. Edæ dæ äñongäimpa. ⁵ Itadë incæ woyowotæ incæ tömengä änanquidi æite wææ waodänido pö änanquidi æite wææ ocæ emænte pö pö cæte Yæ yæ äninque dicaca nämä incæ äwæñonga äwæñonga cæte wencata bai eñate quëwëñongäimpa. ⁶ Ininqe Itota go dibæ pongä adinque tömengä quingæ pogodo godinque Itota weca ædæ wææninqe, ⁷ ogæ tededinque,

—Itota eñëmi, bitö në Æibæ Quëwengä Wængongui Wëmi inömi incæ quimæ botö weca pöwë.

Edæ, Ämogate wæcæcäimpa, ante botö imote cædämaï imäwe, ante nangui angantapa.

⁸ Edæ tömengä tæcæ pö bee tēñongante wænæ ingante Itota iïmaï ante äningä inongäimpa.

—Wentamö në wentamö ewocabi inte ämo eñë. Bitö waocä baonga guidëmi inte ñöwo tao gobäwe, ante Itota täno angä eñente wædingä inte wænæ ñöwo, Cædämaï imäwe, angantapa.

⁹ Ininqe Itota,

—Bitö æmömido imii.

Äñongante,

—Tontadoidi tæiyænäni adinque, Deguiönö, änanipa. Mönitö adobaï tæiyæ pöni imönipa, ante botö emöwo adobaï Deguiönö emömpa.

¹⁰ Ante apænedinque ayæ, Mönitö imönite wabæca wido cædämaï incæbiimpa, ante ancaa angantapa. ¹¹ Mäniñömö odæ wængänäidi nangui inäni eyequei

ānanquidi a cængönāni adinque,
12 wēnæidi incæ Itota ingante,

—Īi odæ wængänāidi weca āmi
godinque tōmēnāni baōnē guiite
quēwēmōnie.

13 Ante tedete āñōnānite Itota
Ao angā ēñente wædinque wēnæidi
wentamō ēwocadāni ĩñōmō tao
gote odæ wængänāidi baōnē go
guiidānitapa. Īinque odæncato
dote miido ganca ĩnāni incæ
ontacamō cægōninque tōmāne to
wæi gāwapæno pogodo wæi guiite
becadote capo wænānitapa.

14 Becadote wænāni adinque
odæ wængänāidi nē aadināni
guiquēnē pogodo wodii winonte
tōmēnāni quēwēñōmō māo bee
tente apænedinque idōmæ māo
gode ā gode ā cæte, Itota mănōmaī
cæcā wæmōnĳpa, ante apænedāni
ēñēninque wadāni, Æbānō cæcāi,
ante acæte ante pōnānitapa. 15 Itota
weca ponte ayōnāni wēnæidi
tōnō nē quēwēningā incæ ñōwo
ōnonganque bate weocoo ēñacā
inte tæ contate ongongā ad-
inque tōmēnāni, Mōnō Deguiōnō
ēnempocā āningā ingampa, ante
guiñente wægadānimpa. 16 Nē
adināni guiquēnē ñōwo pōnāni
ĳnānite apænedinque, Wēnæ
ēnempocā ĳningā ingante Itota
æbānō cæcāi, odæ wængänāidi
ĳnānite Itota æbānō cæcāi, ante
apænedāni. 17 Ēñēninque tōmēnāni
wæætē Itota ingante, Mōnitō weca
quēwēnāmaī gobāwe, ānāni.

18 Ēñente wædinque wĳpodē go
guiicæ cæyongante wēnæidi inte
quēwēningā ĳñōmō, Bitō miñæ
māobi goboe. 19 Āñongante Baa
āninque Itota,

—Tōmēmi oncōnē gote, Wængongui
Awēnē wēnæidi ĳnānite wido cæcā
ōnōmoque baboi aminĳpa, ante bitō
guiidēnāni ĳnānite māo apænebi
ēñencædānimpa. Ayæ, Botō
wæwente quēwēñōmote tōmengā
guēa wæwente bai pōnente pōnō

cæcā waa batabopa, ante apænebi
ēñencædānimpa.

20 Itota angā ēñēninque wadæ
godinque tōmengā Decapodibæ
māo, Itota waa cæcā waa
batabopa, ante apænebi. Ēñente
wædinque tōmānāni, Æ æbānō cæte
mānōmaī waa bacāi, ante guiñente
wægadānimpa.

*Gaido wēñængā beyæ cæcæ goy-
ongante*

*onquiyængā Itota weocoo gam-
pocampa*

(Māateo 9.18-26; Odoca 8.40-56)

21 Māniī wĳpodē guiite tōmengā
ĳmæmāa ta ti wæængā ate nanguī
ĳnāni acæte ante pō goto goto
godāmæ gongænānitapa. Itota ayæ
gāwapæ wedeca ongongantapa.
22 Ayæ ongōñongā wacā oodeoidi
odōmōincō awēnē ĳnongā inte
tōmengā ēmōwo Gaido ĳñōmō Itota
ingante adinque pōninque tōmengā
ōnōwaca gāānē ædæ wææninque,
23 tōmengā ingante,

—Botō wēñængā baquēcā ĳñōmō
edæ dobæ wæncæ cæcampa cæbii.
Bitō ponte tōmengā ingante gam-
pobi waa bate quēwencæcāimpa,
ante nanguī angantapa.

24 Gaido mănōmaī angā
ēñēninque Itota wæætē tōmengā
miñæ gocantapa. Idōmæ goyon-
gante nanguī ĳnāni bee tente goto
goto pōnāni. 25 Īinque godāmæ
ongōnāni tōnō onquiyængā ado-
canque wantæpiyæ dote wadepo
ĳñonte wepæ wantæ bidāmaī cōwē
wææ wæwēningā inte adobai
ponte tōmēnāni miñæ gocantapa.
26 Doyedē ĳñōmō onquiyængā
waa bawēnencæte ante cædinque
tōmengā quincōo tōmancoo eyepote
pædæ godongā æninque dotodoidi
tæiyænāni cædāni caate wæcā
incæte tōmengā waa bawēnēnāmaī
inte godōmenque wēnæ wēnæ bate
wædongāimpa.

27 Mānōmaī quēwente wæyongante
wadāni, Itota mănōmaī cæcampa,

ante tededäni eñente wædinque tömengä ñowo goto pönäni tönö pöninque Itota önöñabæca inö ponte weocooque godö gampocantapa. 28 Edæ, “Tömengä weocooque gampote waa bawënemote,” ante pönëningä inte, 29 tömengä godö gampoyongä wepæ nänö gowete wæwënimæ wantæ bi ate tömengä, Wantæ biwënëmopa, ante önöwënenque pönengantapa. 30 Itota iñömö, Æ, tæi piñænte botö entawënö incæ edæ wacä beyæ cæquinque do gotimpa, ante wæwënete awædö, äninque goto gongænäni tæcæguedë næ gongæninque dadi emænte cöwä adinque,

—Botö weocoo æcänö pönö gam-podaï, angantapa.

31 Äñongante tömengä nänö në emiñænäni guiquënë,

—Ënodäni pönänipa aquïmii. Æcänö gampodaï, ante ämii.

32 Wææ änäni incæte tömengä, Æcänö botö imote wede pönëninque gampodaï, ante godömenque tömäo cöwä cöwä acantapa. 33 Ayongante onquiyængä guiquënë, Wampo bawënëmopa, ante pönëningä inte nanguï guiñëninque do do wæate wædinque Itota weca ponte ædæ wææncate tömänö ante töingä apæneçä eñengantapa. 34 Apæneçä eñëninque Itota wæætë,

—Onquiyæmi eñëmi. Bitö wede pönëno beyæ edæ wampo bawënëmipa. Ñowo edæ wædämaï inte waa godinque nö bawënente quëwëe, angantapa.

35 Ante tæcæ apæneyongä oodeoidi odömöincö awënë Gaido oncönë quëwënäni mäniñedë pöninque edæ Gaido ingante apænedänitapa.

—Bitö wengä iñömö ñowo æmæwo wængampa cæbii. Ñowo Awënë në Odömongä ingante quïnante godömenque anguii.

36 Ante ponte äñönänite Itota tömënäni æbänö tededäni ante eñënëmaï inte bai cædinque ood-eoidi odömöincö awënë Gaido ingante apænedinque,

—Guiñënëmaï inte önönque wede pönëe, angantapa.

37 Ayæ godongämæ ongönäni inänite, Ee ongöedäni, äninque Pegodo ingante, Tantiago tönö Wäo näna caya inate mänimpodänique inänite ænte gocantapa. 38 Tömënäni tönö godinque Itota tömënäni odömöincö awënë oncönë ponte ayongä mänincönë waodäni nanguï cægöninque edæ Ca ca wædinque ogæ tedete Yæ yæ änäni acantapa.

39 Adinque Itota oncönë guiidinque,

—Quimæ ogæ tedete cægöwëminii.

Quimæ Ca ca wæminii. Iñæmpa iñömö wëñængä wodi edæ wïi æmæwo wængantapa. Edæ mö ñongampa.

40 Ante apæneçä eñëninque tömënäni, Angantedö amïni, ante tömengä ingante badete todänitapa. Itota wæætë edæ, Gä goedäni, angä oncodo tao godänitapa. İninque wëñængä wæmpo tönö wäänä inate Itota tömengä miñæ në pöninäni tönö mänimpodänique inänite ænte manguiçä wëñængä wodi nänö öñoncönë wäänë guiidänitapa.

41 Wëñængä wodi ingante Itota pædæ wææmpo bæi ongonte töö æmæninque,

—Tadita cömi, äninque mönö tededö, “Wëñæmi onquiyæmi ængæ gantibi,” angantapa.

42 Angä eñëninque wëñængä baquçä dote wadepo eñadingä inte dobæ ængæ gantite dao dao gocä. Adinque tömänäni ançai guiñente wædänitapa. 43 Itota wæætë, Botö æbänö cæboo, ante minitö mäo apænedämaï iedäni.

Äninque edæ wëñængä beyæ cænguï angä godöna cængantapa.

6

Näatadeta iñömö ponte Itota apæñecampa

(*Mäateo 13.53-58; Odoca 4.16-30*)

¹ Itota wadæ godinque tömengä miñæ nè godäni tönö tömengä nänö pægaiñömö pongadänimpa. ² Ayæ, Guëmanguionæ impa, äninque Itota tömënäni odömöincönë go guidinque tæcæ odömönte apæñecä eñëninque mänñömö ongönäni nangui inäni guñente wædinque nani caboque tededänitapa.

—Iñgä iñæmpa ædö cæte nangui eñente apæñecä. Æbänö cæquii, ante æcänö tömengä ingante godö odömöngä adinque tömengä mänömaï bamönengæ cæcä, ante eñencæte ante wæmönipa. ³ Iñgä iñæmpa mönö awæmpa nè timöwengä imaingä inte bamönengæ mänömaï cæcampa, ante awædö. Edæ Mäadiya wengä inongä inte tömengä iñömö önönänique mämö ingampa. Tantiago tönö Ootee, Codaa tönö Timönö tömënäni mämö inämaï ingantawogaa. Tömengä biwinqueidi incæ mönitö tönö wii ongönäni atamö.

Ante pönente wædinque tömengä beyæ ante piinte badänitapa. ⁴ Iñinque piinte badäni adinque Itota wæætë angantapa.

—Iñæmpa, Wængongui beyæ nè apæñecä inte tömämæ gote apæneyongante tömengä ingante waa adänipa. Wæætë tömengä nänö pægaiñömö ponte apæneyongante mänñömonque wæætë wiwa adänipa. Tömengä nänö guidëñäni tönö tömengä oncönë owodäni tönö mänimpodänique tömengä ingante wiwa adänipa tö.

⁵ Äninque Itota adopoque adopoque gampocä waa badänitapa. Mänömaï wædænque cædinque tömengä, Ædö cæte gomonga cæquimoo. ⁶ Äninque, Mïni pönëgade. Quinante pönëñämaï imini, ante wægacäampa.

Wængongui Awënë ingantedö ante apæñeedäni, ante Itota angä godänipa

(*Mäateo 10.5-15; Odoca 9.1-6*)

Ayæ wayömö nani quëwëñömö wayömö nani quëwëñömö mäo odömöninque Itota apæñecä eñengadänimpa. ⁷ Ayæ, Dote inäni, nani änönäni inänite aa pecä pönäni ininque, Nöwo mïnitö æmænö mëmïnaa æmænö mëmïnaa goyöminite botö pönö cæbo ate mïnitö awëñëidi bai badinque edæ wëñëidi wentamö ewocadäni inänite nè ämini incæminimpa, ante da godongä godänitapa. ⁸ Ayæ, Iïmaï cæedäni, angantapa. Mïnitö taadö godinque ongontoque mïni nææntoque næænte goedäni. Cængui incæ mäincoo da wenguincaide incæ ænämaï inte godinque tiguitamö önöncamoncadëde da wëñämaï inte ömæpomïni goedäni. ⁹ Awæncata mïni ewataque ewate weocoo mïni eñacooque eñadinque wacoo ænämaï goedäni, angantapa. ¹⁰ Ayæ godömenque äninque Itota,

—Godinque æcönönö täno go guimïni owodinque mïnitö wayömö mïni go quëwëngüganca mänincönnenque go guii go guii cædinque quëwëedäni. ¹¹ Äyöömömë goyöminite wadäni, Pödäni, änämaï inte mïnitö apæñedö ante wii eñëñäni wædinque mïnitö wæætë tömënäni inänite emö cæte iïmaïno ante goedäni. Mïnitö iñæmpa, Pödäni, änämaï imini adinque mönitö gomöni tamëñedäni, ante odömoncæte ante mïnitö önöwa wadæ wadæ cæwadinque wadæ goedäni.

¹² Äninque Itota tömengä emiñænäni inänite, Nöwo goedäni, äninque da godongä godänitapa. Godinque tömënäni wabæca quëwëñäni inänite mäo, Mïnitö wëñæ wëñæ mïni cædinö ante wæwente pönëninque ñimpo cæedäni, ante mäo apæñedäni

ēñēnānitapa. ¹³ Wēnæidi nanguī
īnāni īnānite wido cædānitapa.
Ayæ waodāni nanguī īnāni wēnæ
wēnæ inte wædāni īñōnānite
oguinguipæ ōni ōni paadāni ate
waa bagadānimpa.

*Wāō æpænē nē guidōnongā
wængampa*

(Māateo 14.1-12; Odoca 9.7-9)

¹⁴ Itota ēmōwo ante apænedāni
ēñēninqe tōmāmæ quēwēnāni do
ēñēninqe gode ā gode ā cæte
tedeyōnāni Edode pancabaa awēnē
odeye incæ, Itota æbānō cæcā,
ante ēñengacāimpa. Īninqe tōmengā
īñōmō,

—Æpænē nē guidōnongā
Wāō wodi dobæ wænte ñāni
ōmæmōningā inte iingā Itota īñōmō
īmaingampa. Māninō beyænque
tōmengā tæi piñænte entawēnongā
inte nē nanguī cæcā ingampa, ante
pōnēmopa, angantapa.

¹⁵ Ayæ wadāni,

—Ediya wodi īmaingampa.

Ante tedeyōnāni wadāni wæætē,

—Wængonguī beyæ nē apænegaināni
baī tōmengā adocā īmaingampa.

¹⁶ Ante tededāni ēñēninqe Edode
īñōmō,

—Botō nē wangō tamencadongā
Wāō wodi adocā incæ edæ ñāni
ōmæmonte a ongōmaingampa, ante
wædongāimpa.

¹⁷ Wāō wodi īñōmō īmaī
wængacāimpa. Do īñedē awēnē
Edode nānō tōniñacā Pedipe
ayæ mūingā īñongā Pedipe man-
guīwēningā Ædodiya ingante
Edode īñōmō, Botō nānōogængā
bacæcāimpa, ante ō ænte mongā.
Īninqe tōmengā adocā Wāō wodi
ingante bæi ongonte goti winte
tee mōnedongāimpa. ¹⁸ Edæ Wāō
īñōmō nānō caate wænguinque
Edode ingante īmaīnō ante do
wææ āningā inongāimpa. “Edode
ēñēmi, Wængonguī nānō angainō
baī ēñēnāmai inte bitō tōniñacā
nānōogængā ingante edæ man-
guīwēmipa tōō.”

¹⁹ Ante wææ angā ēñēninqe
Ædodiya guiquēnē Wāō nānō
āniñō beyæ cōwē pūinque
tōmengā ingante wænoncæ cæcā
incæte ædō cæte tōmengā in-
gante wænonguingā. ²⁰ Edæ,
Wāō tæiyæ waēmō onguīñængā
inte nē nō cæcā ingampa, ante
do ēñēnongā inte Edode īñōmō
Wāō ingante edæ guīñente
wædongā inongāimpa. Īninqe
tōmengā ingante edæ wææ gom-
podongāimpa. Ayæ Wāō apænecā
ēñēninqe Edode, Angā ēñente
æbānō cæquimoo, ante nanguī
wæcā incæte tōmengā ingante
ēñēninqe todongāimpa. ²¹ Īncayæ
ate Edode nānō ēñagāionæ
īnque bayonte Ædodiya, Æōnædō
wænonguimoo, ante nānō āniñōnæ
eyepæ batimpa. Edode īñōmō,
Māniñōnæ baī ēñagaboimpa, ante
ææmæ cædinque wente ængā
ate tōmengā miñæ awēnēidi
tōnō tontadoidi awēnēidi tōnō
Gadideabæ quēwēnāni awēnēidi
tōnō tōmānāni becæ pōnānitapa.

²² Ponte bete cængōñōnāni Ædodiya
wengā baquēcā incæ tæcæguedē
pō gongænte tode pete āwacā
adinque awēnē odeye Edode tōnō
godongāmæ ongōnāni nanguī
todōnānimpa. Īninqe baquēcā
ingante Edode ānongāimpa,

—Waa pōni bitō tode pete āwadi
beyænque bitō quiēmē ante æinente
āmi ate botō ēñente da pōnōmo æe.

²³ Āninqe ayæ godōmenque
āninqe, Wængonguī ēñēñongā
nōingā āmopa, ānongāimpa. Quiēmē
impa bitō æinēmi botō tōmāā edæ
do godōmo æncæbiimpa. Edæ bitō
æinente āmi Īninqe botō awēnē
odeyebo inōmo inte botō ēnempodō
incæ edæ tæcæ pā cæte pōnōmo
æmaimipa. ²⁴ Angā ēñēninqe
taodinque,

—Badā ēñēmi, quīnō anguimoo.
Āñongante wāānā edæ do,

—Badā ēñēmi, quīnō anguimoo.

Āñongante wāānā edæ do,

—Botō iīmaī āmopa, ānantapa. Wāō æpæñē nē guidongā ocabo wangō tomencate pædæ pönōmi æmoe, ancæbiimpa, āmopa.

²⁵ Änä ēñēninque awēñē weca do ponte guindingue baquecā wæætē,

—Wāō æpæñē nē guidongā ingante wangō tomencate tōmengā ocabo iñi coyomēnætaca cō cæte do pönōmi æmoe.

²⁶ Angā ēñente wædinque awēñē odeye iñōmō, Æ ēñente awædō. Quinō ñōwo cæquimoo, ante nanguī wædongäimpa.

Incæte tōmengā, Botō iñæmpa godongāmæ becönāni ēñēñōnānite, Wængonguī ayongā cōwē godoncæboimpa, ante nē ānimo inte edæ ædō cæte ñōwo Baa anguimoo.

²⁷ Ante pönente wædinque tōmengā nānō ānīnō, Cōwē godonguī impa, ante pönēninque Edode wæætē nē wænongā ingante, Bitō godinque wangō tomencate ænte māmōmi ængæe. ²⁸ Angā ēñēninque nē wænongā wæætē tee mōnincōñē gote guindingue Wāō ingante wangō tomenacā wængantapa. Ayæ Wāō ocamō iñi coyomēnætaca cō cædinque baquecā weca ænte māmō pædæ pönongā æninque baquecā wæætē wāānā inante godongā æñōnāimpa.

²⁹ Mānōmaī wængäimpa, ante gode ānāni ēñente wædinque Wāō wodi tōmengā miñæ nē godināni incæ pöninque tōmengā baō iñi ænte mao daga wengadānimpā.

5.000 ganca ināni inānite Itota godongā cænānipa

(Māateo 14.13-21; Odoca 9.10-17; Wāō 6.1-14)

³⁰ Mānī Itota nē nānō da godōnināni iñōmō ocæ ēmænte ponte godāmæ gongænte, Mānōmaī cætāmōnīpa. Mānōmaī odōmonte apænemōni ēñēnānitapa.

³¹ Ante apænedānitapa. Ayæ, wadāni nanguī owentædæ pænta owentædæ pænta wææ cægōnāni adinque tōmēnāni ædō cæte cæguināni.

Cænguī incæ ædō cæte cænguināni. Adinque Itota,

—Mīnitō adominique botō miñæ ñōmæca gote wædænque guēmædāni, angantapa. ³² Angā Ao ante tōmēnāni adodānique Itota miñæ wadæ godinque ñōmæca gocæte ante wipodē wææ contate wogaa godānitapa.

³³ Goyōnānite wadāni guiquēñē, Itotaidi incæ godānīpa, ante adinque wacōñē ta wacōñē ta godinque tæiyænāni tee ta tee ta go ōmaaque oo pænta pogodo gote do edæ pöninque a ongōnānitapa.

³⁴ Ayæ wipodē wogaa māmō tæcæ æænoncadoyōnāni Itota iñōmō ti wæænte ayongā nanguī ināni do ponte a ongōnāni acantapa. Tōmēnāni nē aacā dæ āñongā obegaidi quēwenguināmaī ināni inte adodānique ongōnāni bai ināni inte wæwēnānīpa, ante pönente tōmengā tōmēnāni tōnō godongāmæ wæwente bai pönengantapa.

Iñinque nanguī odōmonte apænecā ēñēnānitapa.

³⁵ Ayæ gāwadecæ bayō Itota miñæ nē godāni tōmengā weca ponte āninque,

—Ñōwo wēmō bacæ cæpa cæbii, ānānitapa. Ayæ, Ñōmæca incæ cænguī dæ ampa. ³⁶ Iñāni inānite āmi idōmæ owodāni weca godinque ayæ nanguī ināni nāni quēwēñōmō godinque cænguī godonte cænguinānie.

³⁷ Äññōnānite Itota wæætē, Mīnitō wæætē godōmīni cæncædānīpa, āmopa.

Äñongante,

—Æ, ēnodāni ināniyaa. Iñæmpa ocho apāicā cæte beyæ paga æinta æninque mānīmpota pāo ante godonte æninque edæ wīi eyepæ imāimpa.

Mōnitō wadæ gote mānīmpota beyæ pāo godonte æninque iñōmō godongāmæ ongōnāni inānite godōmōni cænguināni, āmitawoo.

38 Ante wæyönänite Itota,
—Päo æpodö nææminii. Acæ
goedäni.

Angä ate pöninque,
—Päo önompo æmæmpoque
gæyæ mäa pöni mä ongompa.

39 Ante apænedäni eñëninque
Itota godongämæ mä ongönäni
inänite, Nöwo mini cabo mini cabo
gaguimäa tæ contaedäni. 40 Angä
eñëninque pancadäniya tië ganca
näni cabo nänënë pancadäniya
tincoenta ganca näni cabo nänënë
tömänäni näni cabo näni cabo tæ
contadänitapa. 41 Tæ contadäni
ate päo önompo æmæmpoque
gæyæ mäa æninque öönæde inö
æmö adinque, Wængongui, bitö
waa pönömi ænte cæmönipa,
ante apænedinque päo pä pä æ
cædinque tömengä, Nangui inäni
cængui ante ænte mäo cö cæedäni,
ante tömengä miñæ nê godäni
inänite pædæ pönongä æninque
mäo cö cædänitapa. Ayæ gæyæ mäa
iñonte adobai æninque tömengä
tömänäni inänite di mæñæ di
mæñæ cæcä æninque cænänitapa.
42 Æninque tömänäni tömo pöni
cænäni, 43 ate edæ tömengä
ëmiñænäni päo tönö gæyæ näni ao
mænte ñönöni ee öñoncoo pædæ
wææmpo ö æ da da wente æninque
otodë önompo tipæmpoga go men-
todëa cængui eyede da wënäni
contagatimpa. 44 Nê cænäni iñömö
onguiñænäni edæ tinco müdo
ganca mänimpodäni nangui inäni
näni wencabo cængadänimpa.

Itota yædopæ dao dao gocampa
(Mäteo 14.22; Wäö 6.16-21)

45 Itota ayæ do tömengä nänö
nê ëmiñænäni inänite, Ægodöedäni.
Minitö täno wipodë guite æmæ
wedeca Betaida tao goyömini botö
wæætë wadäni nê cænänäni inänite
ämo godäni ate pömoedäni. 46 Angä
Ao ante tao goyönäni tömengä
wadäni inänite wæætë angä
godäni ate adocanque ongonte
Wængongui ingante apænecæte

ante änanquidi æicantapa. 47 Ayæ
wëmö bayö tömënäni tæcætibæ
wogaa goyönäni tömengä ado-
canque ömaa ongonte ayongä,
48 tömengä nänö ëmiñænäni wiyate
taocæ cæyönäni edæ woboyæ
nangui pæmænte pönömenque
ænte pö ædö cæte goquinäni.
Adinque tawadiya nänö peyedë
edæ tæcæpæ pöni i gawapæ
wænömënæcapæ inö edæ Itota
iñömö æpæno yædopæ dao dao
obo ponte wodo pänta gocæ
cæcantapa. 49 Yædopæ edæ gocä
gomö adinque tömënäni Yæ
äninque, Waocä wænte babæningä
wabänö cægongä, ante wædänitapa.
50 Edæ tömengä ingante ad-
inque tömänäni ancai guñente
wædänitapa. Tömengä iñömö
tömënäni inänite do apænedinque,

—Ee piyænë cæte guñënämäi
iedäni. Botö imo apa guñëwëminii.

51 Äninque wipodë pö guicä
ate woboyæ incæ næ gongæ
pæmænämäi batapa. Ba adinque
tömënäni godömenque guñëninque,
Quinante mänömaï cæ, ante
wædänitapa. 52 Edæ, Itota æbänö
iñontobæ päo nangui pöni pönö
badongä, ante nê adinäni incæte
tömënäni mümö ömæde inäni inte
bai wii pönente wægadänimpa.

*Caate wædäni inänite Itota cæcä
waa badänipa*

(Mäteo 14.34-36)

53 Ayæ æmæmäa taodinque
tömënäni Guënetadetebæ ti
wææninque wipo ñä cæmencadänitapa.

54 Mänömaï ti wæænte ñä
cæmencayönäni mänñömö quëwënäni
guiquënë, Tömengä Itota ingampa,
ante do adänitapa. 55 Ante ad-
inque mänömä tömäo pogodo
godinque wënæ wënæ wæwënäni
inänite ñönæmpado ñö cædinque,
Itota æyömönö ongongä, ante
eñëninque tömeñömö tömengä nänö
ongöñömö do ænte pönänitapa.
56 Ayæ wadäni näni nangui pöni
quëwëñömö incæ wædænque näni

quëwëñömö incæ idömæ incæ, Itota ædömë gocää, ante adinque wadäni wæncæ cædäni inänite mäniñömö ænte mämö taadö wedeca ñö cædäni öñönänitapa. Ìnänäni wæætë tömengä ingante, Bitö weocoo yæwedecooque ämi gampote waa bamönie. Ante wæyönänite, Ao angä ëñente nê gampo gampo cædänique tömänäni waa inäni bagadänimpa.

7

Mimöno tao godi beyæneque waocä wentamö ewocacampa

(Mäateo 15.1-20)

¹ Ayæ Paditeoidi tönö nê wææ odömönäni tönö pancadäniya Eedotadëë quëwente mäniñedë Itota weca ponte godongämæ gongænte ayönäni, ² Itota miñæ nê godäni pancadäniya mem-podämaï inte wentamö em-pote cænäni adänitapa. ³ Edæ dodäni, Önonpo ædæmö mem-poinänique cæncædänimpa, ante nänäni wææ angainö ante Ao äninque, Bapogabo cæte wæcæ wæ, ante Paditeoidi tönö oodeoidi tömänäni ancaa mempote ate cænönäni inänipa. ⁴ Ayæ, Ædæmö äadänique cænguñäni inänipa, ante pönëninque oodeoidi nänäni godonte æiñömö gote pöninque ædæmö äate ate cænänipa. Ayæ dodäni godömenque nangui nänäni wææ angainö ante pönente Ao ante cædinque tömënäni owæta cængæ tiguicade awæmpa tömancoo ancaa mënongate quëwënänipa. ⁵ Ìninqe dodäni nänäni wææ angainö ante Ao ante tömänö ante ëñente cæte quëwënäni inte Paditeoidi tönö nê wææ odömönäni ñowo iñömö Itota ingante edæ plinte äninque,

—Bitö miñæ nê godäni iñömö quinante dodäni nänäni angainö ante ëñënamäi inte wentamö nampote cængu cænänii.

⁶ Ante pīñäni wædinque Itota wæætë,

—Minitö guiquënë waa cæmini inte bai nê anewëmini iñöminite mini cædö ante Wængongui iïmaï apænecampa, ante Itaiya wodi nöingä ante yewæmongacäimpa.

“Ìnänäni iñömö botö imote önonëque waa apænete bai tededäni incæte, tömënäni mimöno æmæ pönente edæ gobæ ongonte bai inäni awædö.

⁷ Ayæ botö imote waa ate bai ædæ wæante tededinque, Wængonguimi imidö anguënë, ante apænedäni incæte tömënäni botö imote önonquedö ante cædänipa.

Waadänique nänäni wææ änönö ante odömönte apænedänipa töö.”

Ante Wængongui pīngampa, ante yewæmongacäimpa. ⁸ Edæ

Wængongui, iïmaï cæedäni, ante nänö wææ angainö ante Baa änimini inte minitö waodänique nänäni anewëno ante Ao ante cæminipa töö, angantapa.

⁹ Ante apænedinque Itota godömenque,

—Minitö dodäni nänäni angainonque ante ëñente cæcæte ante cædinque Wængongui nänö wææ angainö ante wido cædinque dicæ waa cæminiyaa. ¹⁰ Mōitëe wodi, “Bitö Wæmpo ingante bitö badä inante waadedinque waa cæe,” angacäimpa. Ayæ, “Waacä wæmpocä ingante wäänä inante plinte wënæ wënæ angä ininque minitö tömengä ingante wænömini wæncæcäimpa,” ante wææ ante yewæmongacäimpa. ¹¹ Incæte minitö iïmainö ante wææ cæminipa. Waacä mæmpocä ingante waa cæquënegä iñongante wäänä inante adobaï waa cæquënegä iñongante minitö wæætë wææ äninque, Bitö wæmpocä ingante wäänä inante apænedinque iïmaï ante apænecæbiimpa, anewëminipa. Bitö,

“Mæmpo, bitö qui, ante, Badä, minö qui, ante do botö pönonguënëno

incæ ñowo wæætē Wængongui ingante do edæ godonte impa,” ante, Codobānō nāni ānō impa, ante apænegacæiipa. ¹² Āninqwe mīnitō Wæmpo beyæ wāānā beyæ nē cæquēngā ingante wææ āmīni beyæ tōmengā wī cæcampa. ¹³ Mānōmaī cædinque mīnitō dodāni nāni angainō mīni Ao ante ænīnonque ante ēñēninqwe Wængongui nānō angainō ante edæ, Ōnōneque impa, ante bai cæmīnipa tōō. Ayæ adobai wapiticæ āninqwe mīnitō wadō wadō cædinque wēnæ wēnæ cæmīnipa tōō, ante Itota apænegacæiipa.

¹⁴ Ayæ nangui ināni inānite Itota aa pecā pōñōnānite apænegacantapa.

—Mīnitō tōmāmīni imīnite apænebo ēñēninqwe ocaidē pōnente ædæmō ēñēdāni. ¹⁵ Quincoomē yabæque ongoncoo incæ waocā ōnōnē guidi beyænque tōmengā mīmō dicæ wentamō entawengūngāā. Wæætē mīmōnē wīwa pōnēninqwe nānō tao godincoo beyænque mīmō wentamō mongængampa, ante apænebo ēñēdāni.

¹⁶ Ēamonca ongonte ēñēdāni.

¹⁷ Ante apænedinque Itota nangui ongonāni inānite emō cæte oncōnē gote wāānē guicā ate tōmengā nānō nē emīñænāni guiquēnē, Mānōmainō ante odōmonte apænedinque bitō æbānō ante odōmoncæte ante apænebitapa, ante ēñencæte ante wæmōnipa. ¹⁸ Ante wæyōnānite Itota,

—Mīnitō incæ ocai omæcadāni bai inōmīni inte ēñēnāmaī imīnitawo. Cænguī incæ waocā mīmōnē guipa wentamō ewocaquingāā. ¹⁹ Edæ wī mīmōnē guipa. Wæætē cæncadē guite goiwaa ogā mente wido cæquinque ī apa ānewēmīni.

Mānōmainō āninqwe Itota, Tōmāā cænguī waēmō impa, angacæiipa. ²⁰ Āninqwe godōmenque,

—Mīmōnē wīwa pōnēninqwe nānō tao godincoo beyænque waocā wentamō ewocacampa. ²¹ Edæ mīmōnē nānō entawente taodīnō beyænque waocā ōnōwēninqwe wēnæ wēnæ ante pōnengampa. Mīmōnē towēinente nānō pōnēnō beyænque waocā godō towente quēwengampa. Mīmōno æinente wædinque wacā quī awēmō ængampa. Mīmōnē nānō piinte pōnēnō beyænque godō wænongampa. Nānōogængā ināmaī iñongante waocā mīmōnē towēinente nānō pōnēnō beyænque godō mongampa. ²² Mīmōnē nangui æinente wædinque māincooque ante pōnēwengampa. Mīmōnē nānō taodī beyæ wacā ingante piinte cæcampa. Mīmōnē pōnēwēninqwe, Wacā edæ oda cæcædānīpa, ante babæ cæcampa. Wīwa nānō pōnēwēnō beyænque quingāmē bai cæte quēwengampa. Mīmōnē nānō piinte adō beyæ waocā, Wacā bai ñænæmo pōni bacæboīpa, ante cæcampa, ayæ wacā ingante godō wēnæ wēnæ ante babæ angampa. Mīmōnē nāmā ante waa ate nānō pōnēnō beyænque, Tōmēmoque waēmō imopa, ante nāmā waa acampa. Mīmō omædengā inte ēñēnāmaī cæte ōnonque quēwengampa. ²³ Mānī wīwa cæpāmo tōmāmāmo mīmōnē nānō pōnēnō beyænque waocā wentamō ewocacampa, ante Itota apænegacæiipa.

Onquiyæ oodeo ināmaī inte Itota ingante pōnente angā

(Māateo 15.21-28)

²⁴ Mānīñōmō quēwente godinque Itota Tido eyequeī gogacæiipa. Ayæ, Awēmō guite owoyōmo wadāni adāmaī incædānīpa, ante pōnēninqwe oncōnē pō wāānē guite ongonā incæte ædō cæte wī aquināni. ²⁵ Edæ, Itota owocampa, ante do tededāni ēñēninqwe wacā wāānā, Botō wengā onquiyængā

iñömö wēnæ nē wentamō ēwocacā ingante ēnem pocampa, ante wædinque Itota weca ponte ædæ wæænte apænecantapa. ²⁶ Itota ēñēmi. Wēnæ botō wengā tōnō nē quēwengā ingante wido cæquīmi, angantapa. Mānīi onquiyængā Tidopēnitiabæ nē ēñagaingā inte guidiego tededō nē tedecā inongā. ²⁷ Adinque Itota, Wīi oodea onquiyængā inongampa, ante wædinque angantapa.

—Wēnāni cænguī inguēnē waocā dicæ guintamōidi cænguī ante wææntodonguīgā. Bitō edæ wabi iñōmite botō bitō beyæ ædō cæte cæquīmoo.

²⁸ Añongante,

—Awēnē iñæmpa wēñænāni cænguī cæninque eyepodāni wæænte ænōmengadæmpa inō oñōñō guintamōidi ade cæmpa.

²⁹ Ante apæneyongā Itota,

—Bitō nō apænedīmi inte waa gocæbiimpa. Wēnæ bitō wēñængā nānō wædō incæ dobæ edæ emō cæte wadæ gotimpa.

³⁰ Angā ēñēninque oncōnē go guīite ayongā tōmengā wēñængā ononganque bate mōimoga ongongā agacāimpa.

Babetamoncacā ingante Itota waa cæcampa

³¹ Mānīi Tido gote quēwēninque Itota wadæ godinque Tidōo wodo pænta gocanque go Gadideapæ wedeca poncæ cædinque Decapodibæ yaatænque pongantapa.

³² Gadideapæ wedeca pongā adinque wacā onōmonca babetamoncacā inte onōne wapiticæ tedecā ingante Itota weca ænte pōninque, Gampo cæbi waa babaingampa.

³³ Añōnāni Itota babetamoncacā ingante nānēnē ænte godinque onōmonca pædæ guipomoncā cantapa. Ayæ nāmā onompo towæ tånompodinque wapiticæ tedecā ingante godō gampo cæguēnēwacantapa. ³⁴ Ayæ oñædē

inō æmō adinque oō guēmante āninque babetamoncacā ingante, “Epata,” āninque mōnō tededō, “Onōmonca wi æmoncabæwe,” angantapa.

³⁵ Añongā edæ onōmonca tee mōmoncate bai ini wi ænete bai badinque ononguēnēwa ñīmæncæguēnēwa gote bai cæguēnēwadinque tōo tedecantapa.

³⁶ Itota, Botō cæbo nē adimini inte gode ānāmaī iedāni, āninque ancaa angā incæte nē adināni iñömō godōmenque nanguī gode ā gode ā cæte tededāni ³⁷ Eñente wædinque tōmānāni nanguī guīñēninque, “Edæ onōmonca babetamonca inināni inānite Itota cæcā ate onōmonca ēñēnāni badānīpa. Onōne babetade inināni inānite cæcā ate onōne tededāni badāni atamōnīpa. Tōmāā edæ waa cæcā ingampa,” ante nanguī tedete wægadānīpa.

8

4.000 ganca ināni inānite Itota godongā cænānīpa (Māateo 15.32-39)

¹ Mānīñedē wadāni tæiyæ pōnī ināni ponte ēñēñōnāni tōmēnāni cænguī dæ ā adinque Itota tōmengā miñæ nē godāni inānite aa pecā pōnāni ate,

² —Iñāni botō weca ongōnāni iñömō mēōnaa go adoōnæque iñonte botō weca ongōñōnāni tōmēnāni cænguī omæpodāni badāni ate wædinque botō tōmēnāni tōnō godongāmæ wæte bai nanguī pōnēmo imopa. ³ Cænāmaī inte gue ænente wæyōnānite botō, Oncōnē goedāni, āmo gote bai tōmēnāni edæ idōmæ godinque tepæ gæwæninque edæ nangæ badinque bocæ bocæ cæte wæcædōnānīpa. Edæ pancadāniya gobæ quēwente pōnāni abopa.

⁴ Ante apænecā ēñente wædinque tōmengā miñæ nē godāni wæætē,

—Ĩñæmpa ðnðmæca incæ pæo impa æninque godðmoni cænguĩnāni.

⁵ Ante wæyðnānite Itota,

—Pæo æpodð nææmĩni. Āñongante,

—ðnompæ æmæmpoque go mæa mæ ongompæ.

⁶ Ante apæneyðnāni Itota godongāmæ nanguĩ ongðnāni inānite angā onguipoiya tæ contadānitapæ. Ayæ pæo ðnompæ æmæmpoque go mæa nāni næænincoo pædæ godðnāni æninque tðmengā Wængonguĩ ingante, Bitð wæa pðnðmi cæncæmðnimpa, ante apænedinque pæ æninque tðmengā miñæ nð godāni inānite, Pædæ godð pædæ godð cæmĩni cæncædānimpa, ante godongā æninque wadāni inānite godāni ænte cænānitapæ. ⁷ Ayæ gæyæ mæa pðni nææñānitapæ. Māniĩ nāni nææni æninque Wængonguĩ ingante apænedinque adobai angā pædæ godð pædæ godð cædāni. ⁸ Æninque tðmo pðni cænānitapæ. Ayæ idæwæa cænāni ate tðmēnāni pæ ænte nāni cænte ñnðni ee ðñoncoo wente æninque Itota miñæ nð godāni otodð pðnð da wēnānitapæ. Īninque ðnompæ æmæmpoque go mentodæa cænguĩ eyede contagatimpa. ⁹ Nð cænāni iñðmð onguĩñænānique ante tee mampote coatodo miido ganca bai ināni inte ongðnðnānimpa. Īnque cænāni ate Itota angā wadæ godānitapæ. ¹⁰ Godāni ate Itotaidi do wipodð guĩ contate cæwodinque imæmāa pðninque Dadāmānotabæ pongadānimpa.

Mæ cæte odðmðmi amðnie, ante Paditeoidi ānānipæ

(Mæateo 16.1-4; Odoco 12.54-56)

¹¹ Itota pongā adinque Padi-teoidi ponte be tēninque tðmengā ingante, Æbānð cæbii, æbānð āmii, ante ancaā ānānitapæ. Ayæ, Mðnð āmð eñente tðmengā oda cæbaingampæ, ante cædinque Itota

ingante apænedinque, Bitð, Pðnencædānimpa, ante ððnædð mæ cæi bai cæbi amðnie. ¹² Ānāni eñēninque Itota, Ancaā ānāni awædð, ante wæwente badinque ðð ðð ante guēmangantapæ.

—Ĩñæmpa ñðwomĩni, Mæ cæte odðmðmi adinque pðnēmaimðnipæ, ante ancaā āmĩni awædð. Nāwangā āmo eñēdāni. Ñðwomĩni imĩnite mæ cæte odðmðnāmāi ingæimpa.

¹³ Ante āninque tðmēnāni inānite emð cæte godinque wipodð guiite æmæmāa taocæ cæte cæwodinque wadæ gocantapæ.

Wapiticæ apcænedāni eñēninque gomð aedāni, angampæ

(Mæateo 16.5-12)

¹⁴ Māniĩ æmæmāa nāni tao gocæ cæyedð tðmengā miñæ nð godāni guiquēnð pæo wii pðnente æñāmāi inte godāni ĩninque pæo adoque pðni nāni wēneñedð ñðnðninque wipodð ðñompæ. ¹⁵ Itota iñðmð māniĩ pæo tðmēnāni nāni æñāmāi inð ante wii tededinque wadð ante pðnente apænecantapæ.

—Pæo yedæ æmpoquĩ, ante Paditeoidi tðnð Edode nāni da wente cæi ate gomð aedāni. ¹⁶ Angā eñente wædinque tðmengā nānð nð emiñænāni wæætð nāni caboque tededinque, Pæo ænte pðnāmāi imðimpa, ante Itota wabānð mænðmāi beyæ āmaingampæ.

¹⁷ Ante nāmāneque tededāni wædinque Itota wæætð tðmēnāni inānite,

—Pæo æñāmāi inte miini pðniñð ante quimæ tedewēmĩni. Botð pæo ante dicæ wæbogæ. Nanguĩ cæbo adimĩni inte mĩnitð ayæ eñēnāmāi imĩnitawo. Edæ mimð ðmædēmĩni inte tedewēmĩnipæ, ante awædð.

¹⁸ Edæ awincaque adinque ayæ adāmāi imĩnitawoo. ðnðmoncaque eñēninque eñēnāmāi imĩnitawoo. Edæ botð æbānð cætæbopæ, ante adimĩni inte edæ wii pðnēmĩnitawo. ¹⁹ Pæo ðnompæ æmæmpoque botð

pä ænte godöni incæ tinco müdo ganca inäni nani cænte ñönöni ee öñöñonte æpotodönö cænguï wente æminii.

Äñongante,

—Önomp tipæmpoga go mentodëa.

²⁰ Ayæ päö önomp æmæmpoque go mäa guiquënë coatodo müdo ganca inäni nani cænte ñönöni ee öñoncoo æpotodönö cænguï wente æminii.

Äñongante,

—Önomp æmæmpoque go mentodëa.

²¹ Apænedäni ëñëningue tömengä edæ,

—Iñæmpa Tadoteoidi tönö Padi-teoidi wapiticæ ante nani odömonte apænedö ante botö, Gomö aedäni, ante wææ ämopa, ante munitö ayæ ëñënamäi iminitawoo, angacäimpa.

Betaida iñömö babetamongä ingante gampomongampa

²² Mäninö godingue Betaida iñömö pönäni adingue wadäni babetamongä ingante Itota weca ænte pöningue, Gampomonguimi.

²³ Änani ëñëningue Itota babetamongä önomp bæi ongonte töö æmæante tömënanäi quëwëñömö tao yabæque ænte mäocä gocantapa. Ayæ godö towæ tänömonte gampo cæmönningue, Pancaa tæcæ abi edæ, angantapa. ²⁴ Äñongä edæ tæcæ iñæ æmonte,

—Awæ cægonte bai waodäni incæ cægönäni abopa. ²⁵ Itota wæætë godö gampo cæmongä ate babetamongä iningä incæ ñöwo cöwä adingue edæ waa bamönningue tömäo edonque pönäi acantapa. ²⁶ Iningue tömengä ingante Itota,

—Iñömö nani quëwëñömö yaatænque wadæ godingue tömëmi oncönë goe, angä gogacäimpa.

—Iñömö nani quëwëñömö yaatænque wadæ godingue tömëmi oncönë goe, angä gogacäimpa.

Bitö Codito inömi imipa, ante Pegodo angampa

(Mäateo 16.13-20; Odoca 9.18-21)

²⁷ Itota iñömö tömengä miñæ në godäni tönö wadæ godingue Tetadea Pidipobæ wædænque inäni nani quëwëñömö wædænque inäni nani quëwëñömö go go cædänitapa. Idömæ godingue tömengä nänö në emiñænäni inänite Itota angantapa.

—Wadäni botö imotedö ante tededingue, Æbodö imoo, ante apænedäni ëñëminii.

²⁸ Äñongante,

—Bitö imitedö ante apænedingue pancadäniya, Æpænë në guidongaingä Wäö wodi incæ Itota adocä imaingampa, ante tededänipa. Wadäni guiquënë, Ediya wodi incæ Itota inongä imaingampa, ante apænedänipa. Wadäni guiquënë, Wængonguï beyæ në apænegainäni bai Itota iñömö adocä imaingampa, ante bitö imitedö ante tededänipa, änänitapa.

²⁹ Ante tömengä miñæ në godäni apænedäni ëñëningue Itota,

—Ayæ munitö guiquënë, Æbodö imoo, ante äminii.

Äñongante Pegodo iñömö,

—Bitö mönö Codito inömi imipa.

³⁰ Angä ëñëningue, Botö imotedö ante, Codito inongä ingampa, ante gode änämaï edæ pæ wëëneedäni, ämopa, ante Itota wææ angacäimpa.

Itota, Iimäi cædäni wæncæboimpa, ante apænecampa

(Mäateo 16.21-28; Odoca 9.22-27)

³¹ Ayæ mäniñedë Itota tömengä miñæ në godäni inänite iimäi ante mä odömonte apænegacäimpa. Botö Waobo ëñagaïmo inte nanguï caate wæquënëmo imopa. Edæ në aadäni nani Picæncabo tönö, Wængonguï quï, ante në godönäni ñænænäni tönö në odömönäni tönö mäninäni iñömö botö imote Baa änäni wæquënëmo imopa. Ayæ botö imote godömenque wænönäni wæncæboimpa. Incæte botö do wænönäni wænimo inte edæ mëönaa go adoönæque iñonte ñäni ömæmoncæboimpa. ³² Mänömaï ante Itota edonque apænecantapa.

Apænecä eññönäni Pegodo guiquënë Itota ingante nänënë mäocä godinque, Quimæ wæncæ änewëë, wææ ante tæcæ pīncæ cæyongante, ³³ Itota edæ tömengä miñæ nē godäni gämænö dadi emænte adinque Pegodo ingante näemæ pīnīnque angantapa.

—Bitö Tatānabi bai inömi inte edæ botö weca ongönāmai wadæ gobāwe. Wīi Wængongui nānō änönö ante pönēmi inte bitö waodānique nāni pönēwēnonque ante pönēninque mänömainö ante tedebe awædö, angantapa.

³⁴ Ayæ tömengä emiñænāni tönö nangui ongönāni inānite aa pecä pönāni ate Itota tömānāni inānite apænedinque,

—Æcänö botö miñæ pöinēna ina tömengä nāmā beyænque ante pönēnāmai inte botö miñæ tee empote poncæcäimpa. Nāmā nānō wænguiwæ ænte mongænte ponte bai cædinque tömengä, Botö wænguimo incæ caate wæbo incæ

Itota ingante cōwē tee empote gocæboimpa, äninque poncæcäimpa. ³⁵ Edæ æcänö, Nāmā wææ gom-podinque quēwencæboimpa, ante cædinque botö miñæ pönāmai ingä guiquënë tömengä iñömö edæ quēwēnāmai incæcäimpa.

Wæætē edæ, Wænönāni wæmo incæte botö Itota miñæ tee empote godinque tömengä waa pönī nānō cægäinö ante apænecæboimpa, ante æcänö cæda guiquënë tömengä edæ ayæ quēwencæcäimpa.

³⁶ Edæ waocä inguipoga on-goncoo tömancoo ö æncæte ante cædinque nāmā önöwoca incæ pædæ godongä wē womonte ba iñinque edæ tömengä nānō ömæwocate wæquinque mäincooque æmaingampa. ³⁷ Iñæmpa eyepæ godongampa diyæ önöwoca wæætē æmaingää. ³⁸ Nöwodāni Wængongui ingante pāmænte godinque nē eññēnāmai cædāni weca quēwēninque mīnitö iñömö

botö Waobo nē eñgäimo beyæ ante guingo imonte wæmīnitawo. Botö apænedö beyæ ante guingo imonte wæmīnitawo. Iñæmpa botö Mæmpo ñäö guinæ gongæñonte anquedoidi tæiyæ waemö emönāni tönö dibæ pöninque botö wæætē botö beyæ ante nē guingo imonte wædingä beyæ ante näemæ guingo imonte wæcæboimpa.

9

¹ Mänömainö äninque Itota godömenque,

—Botö weca ongömiñi pancamīniya iñömö iñmai ba acæminimpa, ante nāwangä ämopa. Mīnitö ayæ wænāmai mīmīni quēwēñömiñi botö Wængongui Awënë Odeye inömo inte tæi pīñænīnque Tæiyæ Awënë babo acæminimpa, ante Itota apænegacäimpa.

Itota waemö pönī ñäö bai emongä bacä adānīpa

(Mäateo 17.1-13; Odoco 9.28-36)

² Mänīnö ante apænecä ate Itota iñömö önompo æmæmpoque go adoönæque iñinque go ate Pegodo ingante Tantiago tönö Wäö inate mānimpodānique inānite änanquidi mæicä adodānique æibæ æite ongongadānīpa. Æite ongöñönāni edæ Itota awinca tömēnāni ayönāni edæ wīi cōwē nānō emönö bai waemö pönī ñäö bai edæ emongä bamongä adānīpa. ³ Tömengä weocoo ñäö pönī näämænta weocoo eñacä adinque tömēnāni, Ædö cæte iñincoo bai näämænta pönī yamonte cæquinānīi, ante edæ wædānīta. ⁴ Ayæ ayönāni edæ doyedē pönī nē æigaina iñömö Mōitee wodi tönö Ediya wodi incæ

Itota tönö edæ godongämæ pö gongænīnque tedegöna adānīta. ⁵ Adinque Pegodo guiquënë Itota ingante,

—Awënë nē Odömömi eññēmi. Iñömö mönö waa pönī ongonte awædö. Bitö ämi iñinque mönitö

oncontaicoo mentaiya go adotaique mænöninge bitö oncontai ante adotaique Möitee oncontai ante adotaique Ediya oncontai ante adotaique mænömaimönipa, angantapa.

⁶ Edæ Wäo tönö Tantiago tönö godongämæ guiñente wædinque Pegodo, Æbänö ante tedequimoo, ante eñenāmaï inte mäninö ante önonque tedecantapa.

⁷ Ayæ edæ boguimämo ocabogadäni obo wææninque ganta owo ïninque önönepämoque boguimämodë apænecantapa. “Ïngä ïñömö botö Wengä botö nê waadecä ingampa cæminii. Tömengä pönö apænecä ate eñeedäni,” ante apænecä eñengadänimpa.

⁸ Eñëninque quingæ gomö gomö ayönäni wada edæ do dæ goda ïñönote Itota adocanque ñowo tömënäni weca ongongå agadänimpa.

⁹ Ayæ änanquidi ïnö wææ pönönäni Itota tömënäni inänite angantapa. Mäninö mïni adinö ante mïnitö gode änāmaï pæ wëneyöminii botö Waobo eñagaïmo inte edæ wænte ate ñäni ömæmoncæboimpa.

Ñäni ömæmömo ate mïnitö edæ mäniñedë ate apænecæminimpa.

¹⁰ Ante angä eñëninque tömënäni gode änāmaï pæ wëenedäni incæ nämäneque, Mäninö tömengä nänö ñäni ömæmonguimämo ante æbänö ante apænecää, ante wædönänimpa.

¹¹ Ïninque Itota ingante, —Mänömaï ï ïninque, Ediya wodi täno poncæcäimpa, ante nê odömönäni ïñæmpa quïnante apænedänii.

¹² Äñönänite Itota wæætë,

—Ediya wodi nänii ängongä ïñömö täno pongä ingampa. Näwangä impa. Pöninge tömengä, Doyedë ingäi bai ñowo wæætë adobai nö pönii bacäimpa, ante badongampa. Ïninque dodäni

Waocä nê eñäquingä ingantedö ante yewæmöninque, Nanguï caate wæyongante wadäni pïininque Baa ancädänimpa, ante quïnante yewæmongadänii, ante pönëminii. ¹³ Incæte botö ïmäinö ante apænebo eñeedäni. Nöwocä mönö Ediya ïngongä inte do pongäimpa ante aquënë. Tömengä pongä adinque wadäni edæ dodäni nänii yewæmongainö bai adobai cædinque quiëmë ante nänii cæinewënö ante do cædänipa, ante Itota tömengä tönö nê æidinäni inänite apænegacäimpa.

Itota wënæ ingante angä go ate wëñcængä waa bacampa

(Mäateo 17.14-21; Odoca 9.37-43)

¹⁴ Itotaidi mäniï wææninque tömengä nänö nê emiñänäni æidämaï inäni weca ponte ayönäni wadäni nanguï inäni goto gongænäni adänitapa. Nê æidämaï inäni tæcæguedë ongöñönänite nê wææ odömönäni guiquënë tömënäni tönö wæætedö wæætë änäni adänitapa. ¹⁵ Itota do pongä adinque edæ goto gongænänäni tömänäni guiñente wædinque wadæ pogodo ponte bee tëninque, Bitö pömi, änänitapa. ¹⁶ Äñönänite Itota,

—Tömënäni tönö quïnö ante apænedinque wæætedö wæætë äminii.

¹⁷ Äñongante adocanque tæcæguedë ongongå inte wæætë apænedinque,

—Awënë nê Odömömi eñëmi. Botö wengä wënæ babetadecä ingante ewocampa, ante wædinque botö tömengä ingante bitö weca æente pontabopa. ¹⁸ Äyömöme ongöñongante wënæ pö guidinque wëñcængä ingante cöwë gotodongä tæ go wæængampa.

Ïninque wëñcængä wodi mäwanta tadedinque wentoquënë wentoquënë angadinque pæ opate bacampa. Mänömaï cæcä ate wædinque botö bitö miñæ nê

godäni inänite, Wēnæ inte wido cæedäni, ämo cæquēnēnāni incæ ædō cæte cæquināni.

¹⁹ Ante apæneyongä Itota tōmēnāni inänite,

—Nōwomīni mīni pōnēegade. Botō mīnitō weca æpogadō quēwēmoī. Pōnēnāmaī inte cæyōmīnite botō æpogadō piyænē cæte wæwēmoī. Edæ wēñængä ingante botō weca ænte māmōmīni pongædäni, angantapa.

²⁰ Ænte pōnāni ate wēnæ incæ Itota ingante adinque do wēñængä ingante do do wäate bai cædinque wido cæcä tæ go wæængantapa. Ayæ māwantabo tadedinque бага wentoquēnē wentoquēnē angadinque edæ pæntæmæ pæntæmæ gocä. ²¹ Adinque wæmpocä ingante Itota,

—Æyedēnō mänōmaī bacäi.

Äñongante,

—Wēñængäñedē do badingä inte quēwengampa. ²² Quēwēñongante wēñængä ingante wantæ wantæ iñō wantæ wantæ iñō, Gongapamō guitodōmo gonte wæncæcäimpa, ante wēnæ incæ cæcä. Ayæ, Æpænē adobai guitodōmo becadote wæncæcäimpa, ante cæcampa cæbii. Nāwangä tæi piñæmi ininque bitō mönatō wæwēnō ante pōnente cæbaimipa.

²³ Äñongante,

—Bitō guiquēnē wabänō wede pōnēmi imitawoo. Edæ wede pōnēñongante edæ waocä beyæ tōmää do cæte impa.

²⁴ Angä ēñente wædinque wæmpocä iñōmō yedæ äninque,

—Bitō imite pōnēmopa. Edæ botō æmæ pōnēnō ante bitō cæbi ate ædæmō wede pōnente bacæboimpa, ante wæbopa.

²⁵ Ante äñongä nanguī ināni do pogodo pōnāni ate wædinque Itota iñōmō wēnæ nē wentamō ēwocacä ingante piinte äninque,

—Wēnæbi bitō, Babetamonca babetade bacædänimpa, ante nē

cæbi inōmi inte ñōwo tao godinque wii adodō guiquimi incæbiimpa, angantapa.

²⁶ Æñente wædinque nanguī Yæ yæ äninque wēñængä ingante wido cæcä do do wäate tæ go wææninque pæntæmæ pæntæmæ goyongante wēnæ tao gocantapa. Gocä ate wēñængä do wænīnāni bai öñongä ate wædinque pancadāniya, Æmæwo wæmaingampa, ante wædäni.

²⁷ Ininque Itota iñōmō pædæ wææmpo önompo bæi ongonte ængæ ganticantapa.

²⁸ Itota ayæ wadæ godinque oncönē pō guiyongante tōmengä nänō nē emiñænāni awēmō äninque,

—Mōnitō guiquēnē bitō bai wido cæcæte ante cædinque quīnante wido cædāmaī intamōnii.

²⁹ Ante wæyönänite,

—Wēnæ mäningä bai ingante wido cæcæte ante cædinque wantæpiyæ cænāmaī inte Wængongui ingante nanguī apænete ate wido cæcæimpa, ante apæneccä ēñengadänimpa.

Wænönāni wæncæboimpa, ante Itota adodō ante apæneccä

(Mäateo 17.22-23; Odoca 9.43-45)

³⁰ Ayæ wadæ gote Gadide-abæ wodo pænta godinque Itota, Wadäni adāmaī iñönänite ³¹ botō emiñænāni adodänique ongöñönänite odömōnte apænebo ēñencædänimpa, ante cæcantapa. Ayæ tōmēnāni inänite iimañō ante awēmō apæneccantapa.

—Adocanque, Waocä nē ēñagaingä æyömönō ongongää, ante godō odömōninque botō imote waodäni nempo pædæ godongä æncædänimpa. Nē ænāni wæætē botō imote edæ wænönāni näñe wæncæboimpa. Incæte mēönaa go adoönæque iñonte botō adobo incæ ñāni ömæmoncæboimpa.

³² Ante apæneyongante tōmengä emiñænāni önomoncaque ēñëninque

ēñēnāmaī īnāni inte, Æbānō ante tede**bii**, ante guīñente wædinque ānāmaī pæ wēēnegadānimpā.

Æcānō ñcēnægā inte nē angā inguingāā, ante tededānīpā

(Māateo 18.1-5; Odoca 9.46-48)

³³ Mānīi godinque Capēnaōmō īñōmō ponte oncōnē guīdinque tōmēnāni īnānīte Itota,

—Idōmæ pōnīnque æbānō ante tēdemīnitawo.

³⁴ Āñongante edæ, Mōnō cabo incæ æcānonque ñcēnægā pōnī īnongā inte nē angā inguingāā, ante tēdewēnīnāni inte guingo īmonte wædinque pæ wēēnedānītapā.

³⁵ Īnīnque tæ contadinque Itota īñōmō, Dote, nāni āincabo īnānīte, Pōedāni, angā pōnāni ate,

—Yæcado ongōmote, ante nē ānongā īñōmō tōmēngā wæætē yæmīñægā pōnī gote ongonte tōmānāni beyæ nē godō cæcā bate waa tobaingampā.

³⁶ Ānīnque Itota wēñægā guīyangā ingante ænīnque tæcæguedē goncæte pæ mānīnque tōmēnāni īnānīte wæætē apænecantapā.

³⁷ —Æcānō botō ēmōwo apænedīnque mānīgā baī wēñægā ingante, Pōe, ante godō waa cæcā īñōmō tōmēngā īñōmō edæ botō īmote edæ do, Pōe, ante pōnō waa cæcā ingampā. Ayæ edæ botō īmote, Pōe, ante nē waa cæcā īñōmō tōmēngā īñōmō wīi botō adoboque īmote waa cæcā ingampā. Wæætē botō īmote nē da pōnōnīgā ingante Wængonguī ingante adobaī edæ, Pōe, ante do waa cæcampā, ante Itota apænegacāimpā.

Mōnō īmonte æcānō pīñāmaī īna mōnō tōnō cæcampā

(Māateo 10.42; Odoca 9.49-50)

³⁸ Itota mānōmaī apænecā ēñēñōnāni Wāō guīquēnē,

—Awēnē nē Odōmōmi ēñēmi. Wacā bitō ēmōwo apænedīnque wēnæidi inte wido cæcā atamōnīpā

tōō. Ayæ, Wīi mōnō cabo ingampā, ante adīnque mōnītō tōmēngā ingante Baa ānīnque, Cædāmaī īmāwe, antamōnīpā.

³⁹ Ante apæneyongante Itota wæætē,

—Ee amīni cæcæedāni. Edæ æcānō botō ēmōwo apænedīnque öönædē nāni cæi baī mā cæda, tōmēngā ædō cæte botō īmotedō ante do wēnæ wēnæ anguingāā.

⁴⁰ Edæ mōnō īmonte æcānō pīñāmaī īna tōmēngā mōnō cabo īnongā inte baī mōnō tōnō godongāmæ cæcā ingampā tōō. ⁴¹ Nāwangā āmopā. Bitō Codito nānō nē ēmīñcēnōmī īmi ænte bee, ante wacā mīnītō īmīnīte æpæ adotacaque pōnongā bēmīni īnīnque nē pōnōnīgā wæætē tōmēngā nānō pōnōnīnō beyæ eyepæ æncæcāimpā, angacāimpā.

Wacā oda cæcæcāimpā, ante nāni wæquinque cædānīpā

(Māateo 18.6-9; Odoca 17.1-2)

⁴² Mānōmaīnō apænedīnque Itota godōmenque apænecantapā. “Wadāni godō cædāni beyæ botō īmote nē pōnēnāni incæ pan-

padāniya edæ dobæ oda cæte wēnæ wēnæ cædānīpā. Īnīnque, Wēñægā adocanque guīyangā pōnī ingā incæ oda cædāmaī incæcāimpā, ante wææ cæcæte ante cædinque nē godō cæcæ cædingā ingante īmaī cædāni īnīnque tōmēngā toquēnēngā īmaingampā. Waodāni nāni dacæ godō dacæ godō cæquinca ñcēnænca ænīnque tōmēngā öñōmenca æ wēmencadinque tōmēngā ingante tæcætībæ wido cædāni īnīnque tōmēngā edæ, Wēnæ wēnæ cædāmaī inte becadote wæmo beyænque Wængonguī botō īmote wīi godōmenque pangampā, ante wædinque waa toquēnēngā īmaingampā. ⁴³ Bitō önompoca cædinque wēnæ wēnæ cæbi īnīnque bitō önompo aa wi æmpote baī wido cæte baī cædinque wēnæ wēnæ bitō cædīnō ante wido cæbāwe. Īñæmpā inguīpoga quēwēnīnque

æmæmpoque empobi incæte bitō cōwē bitō wænāmaī quēwenguinque ōōnædē æibi waa imaimpa. Edæ wīl tipæmpoga empobi inte edæ bitō gonga cōwē bæcote wæwenguīñōmō wīl æmæwo wido cæte wæquīmidō anguēnē. ⁴⁴ Edæ māniñōmō tadōmengadænguipo iñōmō cængota wænāmaī gonga emōnāmaī bæcoquīnō anguēnē.”

⁴⁵ Ayæ, “Bitō ōnōwaca wapiticæ godinque eñēnāmaī cæbi ininque ōnōwa aa wi æwate bai wido cæte bai cædinque wēnæ wēnæ bitō cædinō ante wido cæbawe. Iñæmpa inguipoga quēwēninque æmæwaque ewabi incæte bitō cōwē bitō wænāmaī quēwenguinque ōōnædē æibi waa imaimpa. Edæ wīl tipæmpoga ewabi inte edæ bitō tadōmengadænguipo wido cæte wæquīmidō anguēnē. ⁴⁶ Edæ māniñōmō tadōmengadænguipo iñōmō cængota wænāmaī gonga emōnāmaī bæcoquīnō anguēnē.”

⁴⁷ “Ayæ ægodawate tæ go wæante bai cædinque bitō awinca beyæ eñēnāmaī cæbi adinque bitō awinca cāi cæmonte bai cædinque wēnæ wēnæ bitō cædinō ante wido cæquīmi, amo. Edæ bitō, Botō tipæmonga emonte incæ tadōmengadænguipo wīl goinente awædō, ante pōnente wædinque edæ cāi cæmonte awinca æmæmonque emōmi inte quēwēninque Wængongui Awēnē Odeye weca æite waa tobaïmpa. ⁴⁸ Edæ māniñōmō tadōmengadænguipo iñōmō cængota wænāmaī gonga emōnāmaī bæcoquīnō anguēnē,” ante Itota apænecantapa.

⁴⁹ Ayæ godōmenque apænedinque, “Wadāni, Ōōngā ñōmænāmaī ingæïmpa, ante cædinque cati ñænæ quīmōnique gongapamō æñō cæte biyadānipa. Waomīni tōmāmīni adobaï caate wædinque ædæmō biyate bai badinque ñōmænāmaī inguīminidō anguēnē.

⁵⁰ Cati quīmonte cæi iñōmō waēme inte gæpæ emompa. Incæte nongæmonte ba adinque mīnitō wæætē æbānō nō cæmīni wæætē gæpæ emongui i. Ōōngā waēme bacæïmpa, ante quīmonte cæi wēa wēa pæmōnāni bai cædinque mīnitō mīni caipæ incæ piyænē cæte wacā ingā wacā ingā waa cæte quēwēedāni,” ante Itota odōmonte apænecā eñengadānimpā.

10

Nānōogængā ingante nāni pāmænō ante

(Māateo 19.1-12; Odoca 16.18)

¹ Māniñō Capēnaōmō ongōninque wadæ tao iguidinque Oodeabæ ganca Oododānō æmæ wedeca pongantapa. Pongā adinque nangui iñāni wæætē pō pō cædāni adinque Itota cōwē nānō odōmōi bai adobaï odōmonte apænecā eñēnānitapa. ² Paditeoidi guiquēnē, Godō amō eñēninque Itota adod-eque oda cædete wæcā tocæi, ante cædinque tōmengā weca pōninque, Itota eñēmi, ānānitapa. Wængongui æbānō ante wææ angacāi. Waocā tōmengā nānōogængā ingante pāmængā ininque edæ nō cæte intawo.

³ Ante añōnāni tōmengā wæætē, —Mōitee wodi æbānō ante yewæmōninque mīnitō imīnite wææ angacāi.

⁴ Angā eñēninque, —Æmæwo pāmæmo goquīmi, ante yewæmōninque māninta bitō yewæmōninta onquiyængā ingante godōmi ængā ate bitō ōnonque pāmæncæbiïmpa, ante Mōitee wodi wææ ante yewæmongacāïmpa.

⁵ Ante apænedāni eñēninque Itota,

—Iñæmpa, Mīmō omædēmīni inōmīni inte mīnitō wēnæ wēnæ cæinēmīni imīnīpa, ante wædinque Mōitee wodi, Mānōmaī cæedāni, ante yewæmongacāïmpa. ⁶ Edæ wēenēñedē Wængongui

nänö badongaiñedē tōmengä, “Onguñængä ingampa, ayæ, Onquiyængä ingampa, ante badongacäimpa. ⁷ Mänömaï beyæ waocä mæmpocä ingante emö cædinque wäänä inante emö cæte godinque onquiyængä ingante, Botö nänöogængä, ante æmæwo mongä ate tōmēna nāna gæncaya inōna inte mōninque guëa quëwencædaimpa. ⁸ Inique æmæwo mōninque tōmēna nāna gæncaya incæ adocanque bai bate quëwencædaimpa,” ante Mōitee wodi nänö yewæmongai bai cædinque tōmēna nāna gæncaya do mōninque nänēnē ināmaï adocanque bai do bacäimpa. ⁹ Mänömaï beyæ Wængongui, Adocanque bai inapa, ante nāna gæncaya nänö nē badongaina iñōnate waocä wæætē pango cædāmaï incæcäimpa.

¹⁰ Angä wædinque Itota tönö oncönē guidinque tōmengä miñæ nē godānique, Æbänö ante ämitawo. Godōmenque apænebi eñēmōnie. ¹¹ Ante añōnānite Itota,

—Æcänö nāwä nänöogængä ingante pämninque wacä onquiyængä ingante möna tōmengä wīwa towengä do badinque nāwä nänöogængä ingante wīwa cæcampa. ¹² Onquiyængä guiquēnē tōmengä nänöogængä ingante pämnente godinque wacä ingante godö mongä inique tōmengä adobai wīwa towengä bacampa, ante Itota apænecä eñengadānimpa.

Wëñænāni inānite gampo cæcadinque waa apænecampa

(Mäateo 19.13-15; Odoca 18.15-17)

¹³ Ayæ ate, Wëñænāni inānite Itota pönö gampo cæcadinque waadete apænecæcäimpa, ante cædinque wadāni tōmengä weca ænte pö ænte pö cædāni adinque tōmengä miñæ nē godāni guiquēnē, Ænte pönāmaï iedāni, āninque Baa Baa änāni. ¹⁴ Ate wædinque Itota

ænguï badinque nē Baa änōnāni inānite wææ āninque,

—Wëñænāni inānite ee amīni poncædānimpa. Edæ mänināni nāni pönēnō bai adobai pönēnāni inte edæ Wængongui Awënë Odeye nempo do quëwēnāni inānipa. Inique mīnitö iñōmō wëñænāni inānite Baa änāmaï iedāni. ¹⁵ Edæ nāwangä apænebo eñēedāni. Wëñængä do pönengä inte Ao angä ingä bai Wængongui Awënë Odeye ingante do pönēninque nē Ao änāni iñōmō tōmēnānique tōmengä nempo guidinque quëwēnānipa. Wadāni guiquēnē Wængongui Awënë Odeye ingante Baa ante pönēnāmaï ināni guiquēnē tōmēnāni ædö cæte tōmengä nempo guidinque quëwenguināni, ante Itota apænegacäimpa.

¹⁶ Äninque edæ wëñænāni inānite bæi ongonte pæ mäninque, Wængongui mīnitö imīnite waadete pönö cæcæcäimpa, ante Itota gampo cæcacä gampo cæcadinque waa apænegacäimpa.

Mäincoo nangui ëacä Itota weca ponte apænecampa

(Mäateo 19.16-30; Odoca 18.18-30)

¹⁷ Ayæ godōmenque gocæ cæyongä wacä edæ Itota weca pogodo ponte da guicapodinque,

—Awënë nē waa Odömōmi apænebi eñēmoe. Botö æbänö cædinque cōwē wænāmaï wantæpiyæ quëwēmaimoo.

¹⁸ Äñongante Itota edæ,

—Wængongui adocanque nē waa cæcä iñongante bitö botö imote, Nē waa cæbi imipa, ämi. ¹⁹ Iīmaï cæedāni, ante Wængongui nänö wææ angainö ante bitö tōmēmi do eñēmipa. “Wacä ingante godö wænōnāmaï ie. Bitö nänöogængä ināmaï iñongante godö guëa mōnāmaï ie. Wacä qui adinque awēmō ænāmaï ie. Wacä wënæ wënæ cæcä atabopa, ante godö babæ wapiticæ änāmaï ie. Wacä

quī æncæte ante cædinque babæ cædāmaī ie. Wæmpocā ingante wāānā inante waa adinque tōmēna inante godō waadete cæe,” ante wææ yewæmongacāimpa, ante bitō edæ do eñēmipa, angantapa.

20 Ante apænecā eñēninque nē āningā guiquēnē Itota ingante wæætē,

—Awēnē nē Odōmōmi eñēmi. Botō mānīnō bitō ānō bai tōmānō eñente cædinque pægaboī ae.

21 Apænecā eñēninque Itota tōmengā ingante cōwā adinque waadete pōnēninque,

—Adodeque ayæ eñente cæquēnēmi imipa, ante āmo eñēe. Ōōnædē bitō waēmoncoo ænguinque edæ ñōwo godinque imæca bitō mānīncoo tōmancoo godonte æninque bitō æninta wæætē ōmæpodāni inte wædāni inānite tōmanta godōmi æncædānīmpa. Ayæ edæ botō imote tee empote pōe.

22 Angā eñēninque, Botō māincoo nanguī impa, ante pōnente wædinque nē ēacā iñōmō nanguī wæwēninque wadæ gogacāimpa.

23 Gocā adinque Itota godongāmæ adinque tōmengā nānō nē emīñænāni inānite,

—Wængonguī Awēnē Odeye nempo guiite quēwencæte ante cædinque waodāni ōmæpodāni inte botō miñæ pōnānīpa. Māincoo nanguī ēacā guiquēnē æbānō cæte ōmæpocā inte botō miñæ ponte guiite quēwenguingāā, angantapa.

24 Inique tōmengā miñæ nē godāni tōmengā nānō apænedō beyæ ante, Æbānō angāā, ante guiñente wæyōnānite Itota wæætē,

—Botō wēmīni eñēedāni. Wængonguī Awēnē Odeye nempo guiite quēwencæte ante cædinque ante waocā māincoo mangā beyænque eyepæ cæcampa diyæ guiquingāā.

25 Edæ cāmeyo guiyangā ingampa diyæ daagō guiyampite pædæ tacāā. Inique, cāmeyo ñænængade inongā inte

pædæ tadāmaī ingā bai nē ēacā adobai ingampa. Tōmengā nāmā ayongā ñænængā inongā inte edæ æbānō cæte Wængonguī Awēnē Odeye nempo do wāānē guiite quēwenguingāā.

26 Ante apænecā eñēninque godōmenque nanguī pōnī guiñente wædinque tōmēnāni nāmāneque tededinque,

—Iñæmpa mānōmaī i inique æcānō wāānē guiite quēwenguingāā.

27 Ante nāmāneque tededāni inānite adinque Itota,

—Waomīnique incæ nāmā mīni cædō beyænque ædō cæte quēwēmaīmīni. Wængonguī guiquēnē wīi wao bai cædongā inte nāmā incæ tōmānō do cæcā ingampa.

28 Ante apænecā ate Pegodo tōmengā ingante āninque,

—Mōnitō iñōmō mōni ēadincoo owæ caate bitō miñæ ōmæpomōni pōmōni ae.

29 Tæcæ āñongante Itota tōmēnāni inānite wæætē,

—Mīnitō botō beyæ ante pōnēninque waa pōnī botō apænebodō beyæ ante pōnēninque pōmīnitapa. Inique edæ botō iīmaī ante nāwangā āmopa. Æcānō mānīnō beyæ tōmengā oncodo taodique tōmengā tōniñadāni inānite emō cædinque mæmpocā tōnō wāānā inante emō cæte wēñænāni inānite emō cæte godinque tōmengā gōneacoo emō cæte owæ caate godinque

botō miñæ æcānō wadæ pōna iñōmō, ³⁰ tōmengā iñōmō in-

guipoga quēwēnincoo wēēnē nānō ēadincoo bai adopocoo æninque godōmenque adopo adopo tiēē ganca mānīmpoga adopo æncæcāimpa. Ayæ onconcoo æninque tōmengā tōniñadāni tōmengā badāidi tōmengā wēñænāni tiēē ganca bai yebænāni bai æninque, tōmengā gōneacoo wæætē bacoo

æncæcäimpa. Incæte tömengä ingante togænte pancädänimpa. Ìncayæ pömämo bayonte botö, Bitö quëwenguimämo, ante godömo æningque tömengä cöwë wantæpiyæ wænämaï quëwencæcäimpa.
³¹ Incæte edæ täno yæcado ongöninäni inte pancädäniya wæætë yæmiñæ gote ongönäni bacädänimpa. Ayæ yæmiñæ ongöninäni inte wæætë yæcado ponte ongönäni bacädänimpa, ante Itota apænegacäimpa.

Wæncæboimpa, ante Itota wæætë adodö ante apænegacäimpa

(Mäateo 20.17-19; Odoca 18.31-34)

³² Mänü Eedotadëe ante ñöwo änämænë æiyönäni Itota incæ täno beyænte æicä. Ate wædinque tömengä emiñænäni guiquënë, Tömengä nänö wænguinque täno æicampa, ante wæyönäni ayæ pönäni guiquënë guïñente wædönänimpa. Itota iñömö tömengä miñæ, Dote, ante näni gocabi inänite nänënë ænte mäocä goyönäni tömengä, Botö imote iïmaï cädäni bacæboimpa, ante edonque apænegacäimpa. ³³ Eñëñönänite, “Ñöwo iñömö mönö edæ Eedotadëe iñömö æicäimpa. Mäniñömö æi pö gongæmö ate adocanque, Waocä në eñagaingä æyömönö on-gongä, ante godö odömongä bæi ongonguinäni. Ayæ, Wængongui qui, ante në godönäni ñænænäni tönö në odömonäni nempo tömengä botö imote pædæ godongä æningque tömönäni wæætë botö imote apænte äningque, Cöwë wæncæcäimpa, äningque oodeoidi inämaï inäni inänite wæætë pædæ mäo godönäni. ³⁴ Æningque iïnäni wæætë botö imotedö ante badete todinque botonga tawimæ towæ tänongadinque æmontaimenca tæi tæi pänäni ämogate wæyömote botö imote godömenque wænönäni wæncæboimpa. Wæætë do wænimo inte botö mëönaa go adoönæque

iñonte ñäni ömæmoncæboimpa,” ante Itota wæætë apænegacäimpa.

Tantiago tönö Wäo, Mönatö ämaï cæe, ante wædapa
(Mäateo 20.20-28)

³⁵ Ayæ Tebedeo wëna Tanti-ago tönö Wäo iñömö Itota weca pöningque,

—Awënë në Odömömi eñëmi. Mönatö quïemë ämöna cæbi waa tobaimönapa,

³⁶ Äna eñëningque,

—Minatö beyæ quïnö cæbo æmïna.

³⁷ Äñongante,

—Awënë inömi inte bitö ñäo emömämöde tæ contadique mönatö imönate iïmaï cæcæbiimpa, ante ämönapa. Adocanque bitö tömëmæmi inö adocanque dipæmæmi inö ämi tæ contaquimöna.

³⁸ Ante äna eñente wædinque Itota wæætë,

—Iñæmpa minatö eñënämaï inte mänömaï ämïna awædö. Edæ botö nantate wæwenguimæ bai becabo bai minatö edæ adobai adotaca becate bai Ao ante botö beyæ nantate wæwenguimïnaa. Ayæ botö wænguiämö ante minatö adopænë guite bai adobai Ao ante botö beyæ guïñenämaï inte wænguiämïnaa.

³⁹ Ante äñongante,

—Ao ante guïñenämaï cæcæmönaimpa. Ante apæneyönate Itota,

—Botö nanguï caate wæwëmo bai minatö adotaca becate bai äanque bai caate wæquimïna iminapa. Botö wænguiämö ante minatö adopænë guite bai adobai wænguiämïna iminapa. Näwangä impa. ⁴⁰ Incæte botö tömëmæmo inö botö dipæmæmo inö æcänö tæ contaquïna, ante wii botö godö ämo imopa. Wæætë, Awënë containpaa mäninaque tæ contaquïna, ante do badongaingä inte Mæmpo

Wængongui iñömö tömengä adocanque godö angä contacädaimpa, ante Itota apænecäcäimpa.

⁴¹ Mänömainö ante tededapa töö, ante eñëningue wadäni diete ganca tömengä miñæ nè godäni guiquënë Tantiago tönö Wäö inate piñänitapa. ⁴² Piñäni ate wædingue Itota aa pecä pönäni ate tömënäni inänite wæätë apænecantapa.

—Minitö, Oodeoidi inämaï inäni æbänö cädänipa, ante do eñëminipa. Tömënäni näni, Awënëidi, ante nè änonäni iñömö nämä beyænque ante cædingue nanguï piinte änäni wædingue awënëidi nempo quëwënäni incæ wæätë do eñente cädänipa. Ayæ tömënäni weca nè ñænænäni inönäni iñömö, Tömëmoque ämo eñente cædäni, ante piinte änäni wädänipa. ⁴³ Minitö guiquënë tömënäni nämä beyænque ante nanguï änäni bai wii adobai cæquënëmini iminipa. Wæätë mini cabo iñömini adocanque ñænængä pöni ingä bacæte ante cædingue tömengä täno edæ minitö beyæ nè cæcä baquënegä ingampa. ⁴⁴ Ayæ yæcado ongöinente wæcä iñömö tömengä yæcado ongoncæte ante cædingue wæätë edæ yæmiñæ pöni gote tömänäni beyæ nè cæcä badinque tömengä nämä beyæ ante cädämaï inguënegä ingampa. ⁴⁵ Edæ Waobo eñagaïmo inte adobai, Botö beyæ pönö cæcädänimpa, ante wii pömo imopa. Wæätë wadäni beyæ godö cæcæte ante pömoimpa. Ayæ edæ nanguï inäni tee mönete bai wæwëñönäni botö wæätë, Tömënäni wibænete tadinque quëwencädänimpa, ante tömëmo wepæ incæ godoncæte ante pömo imopa, ante Itota apænecäcäimpa.

Batïmeo babetamongä ingante Itota angä waa bamongä
(Mäateo 20.29-34; Odoca 18.35-43)

⁴⁶ Itota mäninö godinque Eedicoo näni quëwëñömö pongadänimpa. Tömengä nänö nè emiñænäni tönö tæiyænäni tönö Eedicoo iñömö wodo pänta tayönäni wacä babetamongä Timeo wodi wë Batïmeo iñömö taadó wedeca, Pönömi æmoe, ante ä necönongäimpa. ⁴⁷ Ìnningue wadäni, Itota Näatadeta pædingä inte pongampa, ante tededäni eñëningue tömengä ogæ tedete,

—Itota eñëmi. Awënë Dabii wodi pæïmi inömi inte botö wædö ante pönente cæe.

⁴⁸ Ante tæcæ añongante godongämæ godäni pancadäniya, Apocænë inguënë quëwëe, ante änäni incæte tömengä godömenque yedæ aa pedinque,

—Awënë Dabii wodi pæïmi inömi inte botö wædö ante pönente cæe.

⁴⁹ Änningue anca aa pecä eñëningue Itota næ gongæningue,

—Babetamongä ingante aa pemini pongæädäni.

Angä eñëningue babetamongä ingante,

—Ængæ gantidinningue wädämaï imäwe. Bitö imite, Pöe, angä apa quëwëe.

⁵⁰ Änäni eñëningue babetamongä incæ ayacooga gäni tadongate do ængæ gantidinningue Itota weca pongä. ⁵¹ Adinque,

—Bitö beyæ quinö cæquïmoo.

Äñongante babetamongä,

—Awënë nè Odömömi eñëmi. Cæbi waa bamonte aboe.

⁵² Angä eñëningue Itota,

—Waa bitö bamonguingue botö imote pönëmitapa. Önonque wadæ gobäwe.

Äñongante tömengä do waa bamonte adinque Itota miñæ taadonque gogacäimpa.

11

Itota Eedotadëe iñömö pongampa
(*Mäateo 21.1-11; Odoca 19.28-40;*
Wäo 12.12-19)

¹ Mänii gote Eedotadëe obo pöningue Odibowænquidi nani anquidi ontacamö goinö Beta-paguee nani quëwëñömö ganca ayæ Betänia nani quëwëñömö ganca pöñönäni Itota tömengä miñæ nè goda inate mënaa inate da godöningue angantapa. ² Iimaï angantapa.

—Mänii nani quëwëñömö ongö amina. Tömëñömö go guiite ayömina bodo wë picængä incæ waocä ingante mongænämäi iñingä inte nani ñæingä a ongongä acæminaimpa. Adinque ñi cæyænte ænte pöeda. ³ Wacä, Quinante ñi cæyæminaa, ante wææ angä ëñëningue minatö wæætë edæ, Mönö Awënë nänö ænguënënö ante ænte gomönapa. Tömengä iñque cæte ate adodö do da pönongä æedäni, ante äeda.

⁴ Angä ëñente gote ayöna bodo wë taadö wedeca odemö awäa ñänö ñæ a ongö adinque ñi cæyænte ænte gocæte ante cæda.

⁵ Adinque mäniñömö ongönäni guiquënë,

—Bodo wë quimæ ñi cæyæwëminaa.

⁶ Äñönänite Itota nänö äninö adodö äna ëñëningue, Ao änanii.

⁷ Eñëningue ñi cæyænte Itota weca töi töi ænte pönatapa. Ænte pöningue tömëna weocoo yabæcooque æidämæ wo cæyabæda ate Itota wænömënæca inö æi yiyæ tæ contacantapa. ⁸ Adinque nanguï inäni, Itota nänö ponguinö, ante tömënanii weocoo yabæcooque pönö bee podöwayönäni wadäni guiquënë gönea gote yæpæma öñabo tapænte mämö bee bee podöwadäni ate tömengä podöwaiñonque gocantapa. ⁹ Gocä adinque täno godäni tönö ayæ pönäni tönö nanguï inäni godongämæ godinque yedæ äinque,

—Möni quëwënguinque impa, ante, Badogaa, ante tomönipa. Awënë Wængongui ëmöwo beyænque pömi iñinque bitö toquinque edæ Wængongui bitö imite waa cæcæcäimpa. ¹⁰ Mönö mæmæ Dabii wodi pæimi inömi imipa, ante adinque mönitö, Awënë odeye Dabii wodi nempo nani waa quëwengai bai bitö nempo mönitö waa quëwënguinque impa. Iñinque, Badogaa, ante yedæ äñömöni æibæ pöni quëwënanii incæ, Badogaa, ancædänimpa.

¹¹ Ante yedæ äñönäni Itota Eedotadëe pö ti wææningue Wængongui oncö ñænæncönë yabæcönë pö guidinque mäniñömö ongoncoo tömäa acantapa. Ayæ, Gäwadecæ pöni ba awædö, ante tömengä ëmiñænäni dote ganca inäni tönö wadæ tao Betänia gogacäimpa.

Iigowæ ömæcawæ i adinque Itota püingampa

(*Mäateo 21.18-19*)

¹² Gote Betänia monte baönæ pöñönäni Itota gæwænte wædinque,

¹³ Quinö impa cænguimoo, ante gomö ayongä iigowæ öñabo ëmæ incæ incate bocabaimpa, ante gote ayongä ömæcawæ acantapa. Önönepoque i beyæ incadämäi intapa. ¹⁴ Ante iigowæ inte apænedinque,

—Iigowæ ëñëmi. Incaquinämäi inte bitö incaquimi cænguinanii.

Äñongante tömengä nänö nè ëmiñænäni edæ ëñëe gongænänimpa.

Wængongui oncö tæiyæ waëmö baccäimpa, ante cæcä

(*Mäateo 21.12-17; Odoca 19.45-48; Wäo 2.13-22*)

¹⁵ Do nani ponguënënö Eedotadëe pönänitapa. Itota iñömö Wængongui oncö ñænæncönë yabæcönë pö guidinque mäniñömö mäincoo mänäni tönö wadäni godonte æncæte ante godongämæ pönäni tönö ongönäni adinque tömänäni inänite, Oncodo tao

goedäni, ante da tadongä tao godänitapa. Ayæ campio ante nāni godonte æimpa tönö equemö godoncæte ante nē mänāni nāni cönöimpa tönö bæ tacä tömampaa guidömëmæ tæ go wææntapa. ¹⁶ Ayæ wadāni mǎincoo mongænte yacönenque gocæte ante cæyönānite Itota, ĩncodo mongænte godāmaĭ iedāni, āninque wææ cæcantapa. ¹⁷ Ayæ tömēnāni ĩnānite angantapa.

—Wængonguĭ beyæ ĩmainö ante yewæmongatimpa. “Tömāmæ quēwēnāni botö oncönē pö guiidinque botö ĩmote apænecädānimpa,” ante Wængonguĭ angä incæte mĭnitö wēnæ wēnæ cæmĭni beyænque Wængonguĭ oncö incæ nē awēmö ö æñāni nāni womöincönē bai wentamö bapa töö.

¹⁸ Ante odömonte apæneyongante, Wængonguĭ quĭ, ante nē godönāni ñænænāni tönö nē wææ ante odömönāni tönö ēñēē gönānitapa. Wadāni önönānique guiquēnē, Itota quĭnante waa pöni apænecä ēñēmönii, ante wädāni. Adinque awēnēidi wæætē, Itota beyænque pĭñāni wæcæ wæ, ante pönēninque Itota ingante guĭñente wædinque, Quĭnö cæmö wæmaingää, ante wænoncæte ante pönente cægadānimpa. ¹⁹ Gäwadecæ bayonte Itotaidi ĩñömö oncodo tao godinque godömenque yabæque tao gogadānimpa.

Iigowæ ömæcawæ do guĭñē wæ adānipa

(Mäateo 21.20-22)

²⁰ Baänæ ate ĩmö nāni pönĭnö adodö ponte ayönāni iigowæ yæwaguĭnto ætæwowate tömēwæ æi ayawæ edæ dobæ guingo iwate wænimpa, ante adānitapa. ²¹ Adinque Pegodo, Itota ĩmö nānö āni bai ĩmpa, ante pönēninque,

—Awēnē nē Odömömi cöwä æ. Bitö pĭnte āniwæ ĩnte iigowæ edæ dobæ guĭñē wæ ataque.

²² Äñongante tömēnāni ĩnānite Itota wæætē,

—Wængonguĭ ingante wede pönēmæwedāni, angantapa. ²³ ĩi ānanquidi ĩñömö ongö ĩñonte waocä, “Änanquidi ēñēmi, āninque, Bitö cabænte wo gote gäwapænē guĭie,” angä ēñēninque ānanquidi tömē gäwapæno do wo gote guĭiquĭ ĩ, ante pönēmĭnitawo. Edæ näwangä ante mĭnitö ĩmĭnite apænebopa. Äcämenque incæ edæ æmæ pönēnāmaĭ ĩnte, Botö änö bai do bacæimpa, ante wede pönēninque äna ĩninque tömengä nānö äñĭnö bai do æmaingampa. ²⁴ Mänömaĭ beyæ botö mĭnitö ĩmĭnite apænebopa. Mĭnitö quĭēmē incæ ante Wængonguĭ ingante apænedinque, Tömengä näwangä pönongä æncæboimpa, ante wede pönente apænemĭni ĩninque mĭnitö äñĭnö tömänö edæ do æncæmĭnimpa.

²⁵ Ayæ edæ, “Mĭnitö, Wiwa cæbo incæte Wængonguĭ öönæde nē quēwēnongä ĩnte botö ĩmote pönö ñĭmpo cæcä ĩninque botö waa tobaĭmopa, ante wæmĭnitawo. ĩñæmpa, Wængonguĭ mänömainö cæcæcäimpa, ante cædinque mĭnitö tömengä ingante apænecæte ante ongöninque täno piyænē cæte cæedāni. Wacä wēnæ wēnæ cæcä wædöminĭ ĩnte mĭnitö wæætē tömengä ingante pönö ñĭmpo cæedāni, ante Itota apænegacäimpa. ²⁶ Wæætē edæ mĭnitö pönö ñĭmpo cædāmaĭ ĩmĭni ĩninque mĭnitö wēnæ wēnæ cædinö ante mĭnitö Mæmpo öönæde nē quēwengä ĩnongä ĩnte tömengä adobaĭ ñĭmpo cædāmaĭ ĩmaingampa,” ante Itota apænegacäimpa.

Awēnē ĩmpa, ante æcänö ānai, ante Itota ingante äñānipa

(Mäateo 21.23-27; Odoca 20.1-8)

²⁷ Eedotadēē ĩñömö adodö pönānitapa. Itota Wængonguĭ oncö ñænænönē yabæcönē go guĭite cægöñongä, Wængonguĭ quĭ, ante

nē godōnāni ñænænāni tōnō nē wææ ante odōmōnāni tōnō nē aadāni nāni Picæncabo, nāni ānāni tōnō tōmengā weca ponte ānānitapa. ²⁸ Tōmengā ingante,

—Æcānō nē angā inte bitō imite angā cæbii, ānānitapa. Æcānō bitō imite, Nē āmi imipa, pōnō āna æninque bitō nē āmi inte bai edæ mānōmāi cæbii. ²⁹ Ante wæyōnānite Itota nāēmæ āninque,

—Botō mīnitō ānō bai adodeque āmo eñēninque mīnitō wæætē apænemīni eñēmoedāni. Apænemīni eñēnte ate, Botō cædīnō ante æcānō nē angā inte pōnō āna æninque cæboi, ante botō wæætē apænebo eñēmaimīnipa.

³⁰ Wāō wodi ingante æcānō, Æpænē guidonguūmi, āna eñēninque tōmengā wæætē guidongāi, ante pōnemīni. Edæ Wængonguū angā eñēnte cæcantawoo. Wæætē waodānique ānāni eñēnte cæcantawoo. Æcānō Wāō ingante āna, ante apænemīni eñēmoedāni. ³¹ Angā eñēnte wædinque tōmēnāni, Æbānō anguūi, ante wæatedō wæætē nāmāneque tededinque, “Wængonguū angā eñēnte Wāō guidongantapa, ante āmō bai Itota wæætē mōnō imonte, ‘Quīnante Wāō ingante pōnēnāmaī imīnitapa,’ ancædongāimpa. ³² Ante pōnente wædinque wæætē, Wængonguū beyæ nē apænecā Wāō wodi inongāimpa, ante tōmānāni pōnēnānīpa. Ante pōnēninque awēnēidi wæætē, Waodānique ānāni eñēnte Wāō guidongantapa,” ante mōnō ædō cæte anguūi. Edæ pīināni wæcæ wæ. ³³ Ante guīñēnte wædinque Itota ingante edæ,

—Wa. Eñēnāmaī imōnīpa.

Ante wæyōnānite Itota wæætē,

—Īninque edæ, Æcānō nē angā inte pōnō āna æninque botō cæboi, ante mīnitō ānō ante botō adobāi apænedāmaī incæboimpa, ante ancāimpa.

12

Nē aadāni inguēnēnāni incæ wīwa cædānīpa, ante

(Māateo 21.33-46; Odoca 20.9-19)

¹ Ayæ māniñedē Itota, Wængonguū æbānō cæcāā, ante eñencædānīpa, ante imæca quēwēnāni nāni cæinō ante odōmōninque ĩmaī apænecantapa. “Waocā yowementacodē mīninque wææ da da mō da caadinque, Tōmēmoncoo ænte pīnā pīnā gāwate tōmēmæ ontatodē wæ yopænte æñōmō, ante ææ wote badongā. Ayæ yowementacodē awēmō guīdāmaī incædānīpa, ante æi wænōmēnæca gomō aquīñōmō mængōgā. Ate wabæca gocæ cædinque wadāni omæ wite nē aadāni ĩnānite, Botō yowementacodē incæ omæ wite aedāni, angantapa. Aayōmīnite botō, Mīnitō quī, ante pancamonga pōnōmo æncæmīnīpa, angā Ao āñōnāni wadæ gocantapa.”

² “Ayæ yowedepo bayonte tōmengā ingante nē cæcā ingante apænedinque, Bitō yowementacodē nē aadāni weca godinque pancamonga āmi æninque botō weca wæætē māmōmi æmoe, angā gocantapa. ³ Angā godinque pongā adinque yowementacodē nē aadāni guīquēnē nē æncæ pōningā ingante bæi ongonte tæi tæi pāninque omæpocā da tadōnāni gocantapa. ⁴ Adinque nē ēacā ĩñōmō wacā ingante tōmengā ingante nē cæcā ingante angā gote pongā adinque yowementacodē nē aadāni adobāi tæi tacadāni wæyongante, Guingo imonte wæcæcāimpa, ante tōmengā ingante godō wīwa cædānitapa. ⁵ Ayæ wæætē nē ēacā wacā ingante da godongā godinque yowementacodē pongā adinque nē aadāni wæætē tōmengā ingante wænōnāni wængantapa. Ayæ wæætē nanguū ĩnāni ĩnānite da godongā pōnāni adinque pancadāniya ĩnānite tæi

tæi päninque pancadäniya inänite wænönäni wænänitapa.”

6 “Adocanque pönī nē ēacā weca ongōnongäimpa. Māningā iñōmō nē ēacā wengā onguifængā iñongante nē ēacā tōmengā ingante nangui waadedongäimpa. İnıne nē ēacā iñōmō, ‘Tōmēmo wengā ingante da godōmo gocā adınque tōmēnāni guifente wædinque ee abainānıpa,’ ante pōnēninque tōmengā ingante da godongā tōmangā pōnı go-cantapa. 7 Gote dicæ pongā adınque tōmēnāni, ‘Tōmengā ingampa. Wæmpocā mǎincoo inı edæ iingā iñōmō nē ænguingā ingampa cæmō. Mōnō edæ mǎo wænōmō wængā ate edæ mōnō qui babaimpa.’ 8 Änewēninque tōmēnāni nē ēacā wengā ingante edæ bæi ongonte wænōninque tōmengā baō inı yowementacodē wææ cæte yabæque edæ, Ömæe, ante wido cædānitapa. Māninque apænebopa.”

9 Ante tededınque Itota apænegacäimpa. Ayæ mǎnı nē änināni inänite wæætē iımaı angantapa. “İninque yowementacodē nē aaquēnēnāni inänite nē ēacā æbānō cæquiringā, ante pōnēmıni. Tōmengā edæ, Ömæe, ante do pōninque nē aaquēnēnāni inänite godō wænōninque wadāni inänite yowementacodē godongā æninque aacædānıpa.”

10 Äninque Itota, “Mınitō guiquēnē dodāni nāni yewæmongainta adāmaı inte botō imote ämınitawo. Edæ iımainō ante Wængongui angā ēñente yewæmongadānıpa. ‘Dica ænte adınque, Wēnæ wēnæ inca, ante nē mænōnāni nāni wido cædinca incæ gomonga waëmonca inca inıne tǎno nāni ñōnōninca bæbængapa do bacapa.

11 Wængongui Awēnē incæ mǎnōmaı cæcā adınque mōnō waocabo guifente wædinque waa amompa,’

Ante yewæmonte i abaimınıpa.”

12 Mǎnōmaı apænecā ēñente wædinque awēnēidi wæætē, İñæmpa nē aaquēnēnāni nāni cæinō ante odōmonte apænedınque Itota mōnō imonte piınte angā awædō, ante pōnēninque tōmengā ingante bæi ongoncæ cædānitapa. Incæte, Wadāni piınāni wæcæ wæ, ante wædinque ee adınque bæi ongōnāmaı inte tōmēnāni edæ wadæ gogadānıpa.

Tæiyæ Awēnē nānō äintamō ante tededäınpa

(Mäateo 22.15-22; Odoca 20.20-26)

13 Mǎnı awēnēidi incæ ayæ ate Paditeoidi pancadäniya tōnō Edodeidi pancadäniya inänite da godōninque, Mınitō gote Itota ingante äñōmıni wabānō tōmengā nānō pante wæquinque adodeque wapiticæ bai tedebaingampa. 14 Änāni ēñēninque Itota weca wadæ pōninque,

—Awēnē nē Odōmōmi ēñēmi. Bitō nō pōnente cæbi imıpa, ante do ēñēmōnıpa. Ayæ bitō ayōmi mōnitō tōmāmōni önōmōnique bai imōni adınque bitō iñōmō, Waodāni æbānō anguināniı, ante ayæ, Äbānō cæquināniı, ante wædāmaı imı inte Wængongui taadō ante bitō guifñēnāmaı inte nō odōmonte apænebıpa. İninque apænebi ēñēmōnie. Odōmāno gobiedōno beyæ ante tæiyæ awēnē Tetædo uguitamō nānō äintamō ante æbānō wææ yewæmonte i, ante ēñencæte ante wæmōnıpa.

15 Godonte edæ waa cæte intawo. Wæætē wēnæ wēnæ cæte intawo. Ante äñōnānite Itota iñōmō, Waa cæte bai tedewēnānıpa, ante do ēñente wædingā inte tōmēnāni inänite,

—Botō imotedō ante cædinque, Äbānō cæmō ate oda cæquiringā, ante quınante cæmıniı. Deēnadio ti-guitamō ænte pōmıni aboedāni.

16 Angä eñente ænte pönäni ad-
inque,

—Æcänö awinca bai yewæmonte
badonte i. Æcänö emöwo ante
yewæmonte i.

Ante añongante,

—Awënë Tetædo awinca bai
yewæmonte badonte impa. Adocä
emöwo ante yewæmonte ongö
amönipa.

17 Ante apænedäni eñëninque
Itota tömënäni inänite,

—Awënë Tetædo qui i inique
edæ Tetædo ingante godongæimpa.
Wæætë Awënë Wængongui qui
i inique Wængongui ingante
godongui i apa anewëminii.

Angä eñëninque tömënäni, Æ,
nö pönäni ante apænecampa, ante
tömengä ingante waa adinque
guiñente wægadänimpa.

*Ædö cæte ñäni ömæmonguii, ante
wædänipa*

(Mäteo 22.23-33; Odoca 20.27-
40)

18 Ayæ Tadoteoidi nē, Waocä
wæninque ñäni ömæmönämaï
æmæwo wængampa, ante nē
anewënäni inte Itota weca pöninque,
Möni änö ante ämi eñëmaimönipa,
äninque,

19 —Awënë nē Odömömi eñëmi.
Möitee wodi mönö beyæ ante
wææ yewæmöninque iïmaï ante
yewæmongacäimpa. Waocä

möninque wëñæ tapæidämaï inte
wængä ate tömengä tönifacä
wæætë owæmpoingä ingante
möninque wëñæ tapæidinque, Botö
tönifacä wodi wengä ingampa,
ante pæpogacäcäimpa, ante
yewæmongacäimpa.

20 “Inique wadäni iïmaï
cädänitapa, ante apænemöni
eñëe. Edæ önompo æmæmpoque
go mengäa nani caipæ iñönänite
bamoncadengä möninque wëñæ
tapæidämaï manguiwëninque edæ
näñe wængä. 21 Wengä inique
wææ ayæmengä adocä ingante
möninque wëñæ tapæidämaï näñe

wængä. Ayæ wææ wacä adobai
wëñæ tapæidämaï näñe. 22 Ayæ
wææ wëñæ tapæidämaï näñe, ayæ
wææ wëñæ tapæidämaï näñe, ayæ
wææ wëñæ tapæidämaï näñe, ayæ
wææ ayæmengä pönäni adocä in-
gante möninque wëñæ tapæidämaï
näñe wængantapa. Onquiyængä
guiquënë ancaa owæmpote
wædinque tömengä pönäni näñe
wængantapa. 23 Inique, Mönö ñäni
ömæmonguiönæ, ante mini äönæ
iñonte mäningä owæmpoingä iñömö
æcänö nänöogængä baquingäa.
Edæ tömengä ingante iñömö edæ
tömänäni manguiwengadänimpa.”

24 Äñönänite Itota wæætë,

—Minitö iñæmpa. Wængongui
angä eñente nani yewæmöinta
adämaï inte bai ämini awædö.
Wængongui adocanque tæi
piñængä inte edæ tömäa cæcampa,
ante pönänämaï inte edæ oda
cæte ämini awædö. 25 Edæ
Wængongui anquedoidi öönæde
cöwë owodäni bai inönäni inte
waodäni ñäni ömæmöninque godö
ñänönämaï mönämaï inguinäidö
anguënë. 26 Wæætë do wængainäni
nani ñäni ömæmonguinö ante
Möitee wodi ocäñequiya ante
yewæmöninque adotaa æbänö
yewæmongacäi, ante minitö
adämaï inte ämini awædö. Edæ
Möitee wodi ingante Wængongui
iïmaï angacäimpa. “Botö iñömö
Abadäo Wængonguimo ingaïmo inte
ayæ Itæca Wængonguimo ingaïmo
inte botö Aacobo Wængonguimo
adobo imo anguënë.” 27 Ante
nē angaingä inte edæ æmæwo
wæninäni tömënäni Wængongui
ædö cæte inguingäa. Wæætë
edæ müi quëwënanique tömënäni
Wængongui inongä ingampa,
pönenguënë quëwëminii. Nē
wænte godinäni incæ ayæ müinäni
quëwënanäni inänipa. Minitö edæ
wadö ante tededimäni inte edæ
oda cæte wapiticæ anewëminäni,
angacäimpa.

*Wængongui nānō wææ angaine
mēnea tæineda pōni ēnepa*

(Mäateo 22.34-40)

²⁸ Mānōmai āñōnānīte nō
apæneca ēñente wædinque ado-
canque nē wææ ante odōmongā
iñōmō Itota weca pōninque,

—Wængongui, Īimai cæedāni,
ante nānō wææ angaineco ante
pōnēninque ædedō tæine pōni i
iñonte mōnō nanguī ēñente waa
cæquī.

²⁹ Āñongante Itota iñōmō,

—Īimaine ante nānō wææ
angaine iñōmō edæ tæine pōni
ēne iñonte mōnō nanguī ēñente
cædinque waa cæcæimpa, angan-
tapa. “Idægoidi, āmo ēñeedāni.
Wængongui mōnō Awēnē iñōmō,
tōmengā adocanque inongā inte
edæ nāwā Awēnē inongā ingampa.

³⁰ Mānōmai Awēnē Wængongui
ingampa, ante adinque bitō
mimō entawente tōmengā ingante
waadedinque ōnōwoca ēwocabi inte
ædæmō waadete pōnencæbiimpa.
Ayæ edæ bitō ocai encabi inte nō
pōnēninque bitō baō tæi piñænte
ēñabi inte edæ godō waadete
cædinque tōmengā ingante waa
waadete pōnēe,” ante nānō
yewæmongaine tæine iñonte mōnō
nanguī ēñente waa cæcæimpa.

³¹ Ayæ wade nānō angaine adobaī
tæine iñonte mōnō ēñente waa
cæcæimpa. “Nāmā bitō waadete
waa cædō bai adobaī pōnēninque
bitō wadāni inānīte adobaī waa
waadete cæe.” Māninque. Īimai
cæedāni, ante Wængongui nānō
wææ angainō ante tæineda bai
wade edæ dæ ampa.

³² Ante apæneca ēñēninque nē
wææ odōmongā iñōmō,

—Awēnē nē Odōmōmi nāwangā
edæ ante apænebi ēñēmopa.
Wacā wængongui dæ āñongante
adocanque mōnō Wængongui
inongā ingampa, ante nō āmpa.

³³ Īininque tōmengā ingante mimōno
entawente waadedinque mōnō

ocai encamō inte nō pōnēninque
mōnō baō tæi piñæmō inte godō
Wængongui ingante waadete
cædinque nāmā mōnō pōnēnō
bai wadāni inānīte adobaī
waadete godō waa cæmō adinque
Wængongui waa acampa. Nāwangā
impa. Baō bataa iya tante godōmō
incæ, Wængongui quī, ante mōnō
ancaa godōmō incæ Wængongui
ayongā wædænque waa cæte
impa. Wæætē mānīnō bitō ānīnō
bai cæmō adinque Wængongui
godōmenque waa acampa.

³⁴ Ante nē wææ odōmongā nō
ēñente apæneca wædinque Itota
edæ,

—Bitō Wængongui Awēnē Odeye
nempo obo pōni ongōmi inte gui-
ibaīmpa, ante awædō.

Angā ēñēninque tōmānāni,
Mōnō æbānō godōmenque anguiī,
ante guiñēnete wædinque pæ
wēenegadānīmpa.

*Codito æcānō Pæingā inongā in-
gā, ante*

*(Mäateo 22.41-46; Odoca 20.41-
44)*

³⁵ Pæ wēenedāni adinque Itota
ayæ Wængongui oncō ñænæncō
yabæcōnē ongōninque odōmonte
apænecantapa.

—Dodāni nāni wææ yewæmongainō
ante nē odōmōnāni iñōmō
mōnō Codito ingantedō ante
apænedinque, Awēnē Dabii wodi
pæingā inongā ingampa, ante
quinante ānānī, ante pōnēmīni.

³⁶ Īñæmpa Dabii wodi incæ
Wængongui Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca
tōnō apænedinque,
“Botō Awēnē ingante apænedinque
Awēnē Wængongui incæ
Īimai ante apænegacāmpa.

Bitō botō tōmēmæ inō tæ contate
ongōñōmi,

Bitō ĩmite nē piñānī inānīte bæ tabo
ate,

bitō ōnōwa gāānē ongōnāni inānīte
pinā gāwacæbiimpa.”

Ante Awënë Dabii wodi incæ yewæmongacäimpa. ³⁷ Codito inongä ingampa, ante awënë Dabii wodi nänö nē angaingä inongä inte edæ adocä Codito iñömö ædö cæte näemæ Awënë Dabii wodi pæingä inguingää, ante pönenguënë änewëminii. Mänömainö ante Itota odömönte apænegacä eñëninque tæiyænäni godongämæ ongönäni waa eñengadänimpa.

Në wææ odömönäni inänite Itota püingampa

(*Mäateo 23.1-36; Odoca 11.37-54, 20.45-47*)

³⁸ Itota godömenque iimaï ante odömönte apænegacäimpa. “Cädämaï, ante wææ ante nani yewæmongainta nē ate odömönäni inänite minitö gomö aedäni. Tömënäni iñömö doyæncoo waëmoncoo wëñate mongænte todänipa. Waodäni nani godonte æiñömö cægöñönänite wadäni pö bee téninque tömënäni inänite, Nē odömömi, bitö imite waa amönipa, ante apænedäni eñëninque edæ nē odömönäni iñömö nanguï todänipa. ³⁹ Ayæ tömënäni odömöincönë go guiidinqe tömënäni nämanque ante pönëninque waëmompaa pönï tæ contate todänipa. Ayæ ææmæ becæ godinque tömënäni, Botö täno bete tocæboimpa, ante waëmompaa pönï tæ contate bete todänipa. ⁴⁰ Ayæ owæmpoinäni oncö yo mongænte bai cædinque ö æwënäni inte nē wææ odömönäni iñömö, Botö imote waa acädänimpa, ante cædinque Wængonguï ingante nöingä apænete bai cædinque babæ cædinque wantæpiyæ tededänipa. Tömënäni godömenque nani nanguï pönï pante wæquinque mänömaï nämä beyænque ante cädänipa, ante adinque minitö iñömö ee gomö aedäni,” ante Itota wææ angacäimpa.

Owæmpoingä incæ, Wængonguï qui, ante godongampa
(*Odoca 21.1-4*)

⁴¹ Mäniñedë Wængonguï oncö yabæcönë iñömö, Wængonguï qui, ante nani wënoncadedë da wënönänimpa. Mänincönë pö guiidinqe tömënäni nani da wënoncade gäänë tæ contadinque Itota a ongöñongä nanguï inäni adoyömö pöninque daga daga wënäni acantapa. Pancadäniya nanguï éadäni inte nanguï pönï da wënäni acantapa. ⁴² Ayæ a ongöñongä owæmpoingä ömæpocä inte önontamonque incæ menta-monga ænte mämö daga wengan-tapa. ⁴³ Adinque Itota tömengä nänö nē emiñænäni inänite aa pecä pönäni ate,

—Näwangä ante apænebo eñëedäni. Wadäni tömänäni wædænque pönï godonte bai wii eyepæ daga wëñönäni iingä owæmpoingä iñömö ömæpocä inte wædongä incæte godömenque nanguï godonte bai godongä abopa. ⁴⁴ Edæ mäninäni guiquënë nanguï éadäni inönäni inte, Quëwenguinta impa, ante cö cædinque tömënäni nani wii æinentaque ayæ ongöintaque godönänipa. Iingä ömæpocä ingä guiquënë tömengä nänö quëwenguinta incæ, Wængonguï qui bacæimpa, ante tömanta edæ daga wengampa, ante Itota apænegacäimpa.

13

Wængonguï oncö ñænæncö bæ tate bacæimpa, ante

(*Mäateo 24.1-2; Odoca 21.5-6*)

¹ Mäniñ Wængonguï oncö ñænæncö yabæcönë ongönte iinque apænete tao goyongä tömengä nänö nē emiñængä adocanque Itota ingante,

—Awënë nē Odömömi eñëmi, angantapa. Dicacoo wainca wænömënæca wænömënæca nani mænongaincacoo waincö ongö cöwä ae.

² Äñongante edæ,

—Bitō guiquēnē, ñænængade nāni mæñongaincō ongō abii. Mānincōo mini acoo incæ tōmanca bæ tadāni wæænca adinque panguimæ panguimæ godinque dica adocaque pōni incæ wænōmēnæca ongōnāmaī ingæimpa, ante Itota apænegacäimpa.

Oo iinque bacæimpa, ante æbänō ate eñenguūi, ante

(Mäateo 24.3-28; Odoca 21.7-24, 17.22-24)

³ Mānii taodinique Odi-bowænquidi go æidinque tōmēnāni Wængonguūi oncō ñænæncō gomō nāni ayōmō tæ contayongā Pegodo tōnō Tantiago, Wäō tōnō Æntade mānimpodāni Itota ingante awēmō ānānitapa. ⁴ Mānii bitō āninō ante æyedēnō iinque baquūi, ante eñencæte ante wæmōnipa. Ayæ, iīmaī cæbo ate mīnitō, Oo pōni impa, ante eñencæmīnimpa, ante Wængonguūi æbänō mā cæquingāā, ante apænebi eñēmaīmōnipa.

⁵ Ante wæyōnānite Itota, “Wapiticæ odōmōñōnāni mīnitō wæætē, Mōnō oda cædāmaī ingæimpa, ante nāmā wææ aquēnē quēwēmīni. Edæ iīmaī baquūi ātaqueedāni. ⁶ Edæ wadāni nanguūi ināni babæ tedete pōninque botō emōwo ante, ‘Botō mānimodō inōmo iimopa,’ ante apænedinique wapiticæ edæ māodāni godinque nanguūi ināni tōmēnāni mīñæ oda cæte wapiticæ gocædānimpa,” ante apænecantapa.

⁷ Ayæ, “Wabæca awēnē tōnō pō bee tēninque wæætedō wæætē cædapa, ante tededāni eñencæmīnimpa. Ayæ wayōmō nāni guēadō guēa cæte wænōnō ante tededāni incæte edæ guñfente wædāmaī iedāni. Edæ māninō botō āninō bai cōwē bacæimpa. Ba incæte mōnō inguipoga quēwēnō iñōmō māniñedē wii æmæwo iinque bacæimpa. ⁸ Adobæca quēwēnāni iñōnānite wabæca quēwēnāni ponte bee tēninque

guēadō guēa cæquināni inānipa. Adobæca awēnē odeye nempo quēwēñōnānite wabæca awēnē odeye tontadoidi māmō bee tēninque guēadō guēa cæte wænōnte wænguñnāni inānipa. Ayæ wayōmō wayōmō goinque pō wæcædānimpa. Ayæ waodāni nāni cæñfente wænguinque cænguūi incæ tōmāā capo wængæimpa. Mānii wēñæ mā nantate bai wæwente bamīni incæte mīni godōmenque wæwenguinque ingæimpa.”

⁹ Ante apænedinique Itota godōmenque, “Tōmēmīni nāmā incæ wææ aedāni. Edæ mīnitō imīnite bæi ongōninque edæ nē apænte ānāni weca māo pædæ godōnāni æncædānimpa. Ayæ godōmenque tōmēnāni odōmōincōnē māo gōnōnāni gongæñōmīni mīnitō imīnite tæi tæi pancædānimpa. Ayæ botō beyænque pancabaa awēnēidi gobedōnadodoidi weca ayæ tōmāmæ awēnēidi odeyēidi weca māo gōnōnāni gongæninque mīnitō botō beyæ apænecæmīnimpa. ¹⁰ Edæ iinque bayedē botō āñedē ayæ badāmaī iñōnte, Botō æmo beyænque quēwencæmīnimpa, ante waa pōni botō apænedō ante tōmāmæ quēwēnāni doyedē eñencædānimpa. ¹¹ Iinque māniñedē mīnitō imīnite nāni bæi ongōnte ænte goyedē, Nē apænte ānāni weca ongōninque æbänō ante apænequimoo, ante wædāmaī iedāni. Edæ, Æbänō waa apænequūi, ante Wængonguūi Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca apænecā eñfente ate apænecæmīnimpa. Wii nāmā pōnēninque wæætē Wængonguūi nānō apænedō eñēninque apænecæmīnimpa.”

¹¹ Iinque māniñedē mīnitō imīnite nāni bæi ongōnte ænte goyedē, Nē apænte ānāni weca ongōninque æbänō ante apænequimoo, ante wædāmaī iedāni. Edæ, Æbänō waa apænequūi, ante Wængonguūi Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca apænecā eñfente ate apænecæmīnimpa. Wii nāmā pōnēninque wæætē Wængonguūi nānō apænedō eñēninque apænecæmīnimpa.”

¹² “Māniñedē edæ nāna caya iñōnate adocanque nāēmæ pīininque, Wænoncæ, āninque tōmengā tōniñacā ingante da godongā gocæcäimpa. Nāna wen-caya iñōnate mæmpocā iñōmō nāēmæ pīininque, Wænoncæ,

äninque tömengä wengä ingante da godongä gocæcäimpa. Ayæ wēñænāni incæ wæmpoda inate näēmæ piīninque mǎo apænedāni ēñēninque wadāni tömēnāni wæmpoda inate māmō wænōnāni wæncædäimpa. ¹³ Ayæ, Coditoidi iminipææ, ante tömānāni botō emōwo beyænque mīnitō iminite nanguī piīncædānimpa. Piīnāni wæwēmīni incæte æcānō iīmæca iinque baganca wæntædāmaī inte botō emōwo beyæ piīnte badāmaī inaa botō tömengä ingante æmo beyænque quēwencæcäimpa,” ante Itota apænecantapa.

¹⁴ Ayæ, “Wadāni pō ñomæī bai öo wadō nāni wo ewenguīmāmo incæ tæiyæ waemō iñōmō ænte māmō cō cæcædānimpa, ante doyedē yewæmongatimpa. Docā nānō yewæmongainta adinque nē adingä iñōmō tömengä do ēñēmaingampa. Iīncayæ ate cō cædāni ongō adinque edæ māniñedē Oodeabæ quēwēmīni iñōmō ānanquidi do wodii winonte æibæwedāni. ¹⁵ Ayæ oncōmanca ongōmīni iinque mǎincoo æncæte ante oncōnē wæi guidāmaī inte oncōmancaque oncōmancaque wodii winōmæwedāni. ¹⁶ Ayæ nē gōnea cæmīni iinque ya-coo æncæte ante oncōnē ocæ emænāmaī inte godōmenque wodii winōmæwedāni. ¹⁷ Māniñonæ iinque bayedē yædēmadā ināni tōnō goomæ nē gānōnāni tōnō tömēnāni nāni wæquīmāmo baquīnō anguēnē. ¹⁸ Ayæ mīnitō mīni wodii winonguīonæ ante pōnēninque edæ Wængonguī ingante, Wīi edæ cōönædepo bacæimpa, ante apæneedāni. ¹⁹ Edæ māniñedē waodāni nanguī nāni wæwēmāmo nāni angä baquīnō anguēnē. Edæ Wængonguī nānō badongaiñedē mǎnōmaī nāni wæwēmāmo bai dæ añonte ayæ godōmenque ñōwo ganca dæ ānompā. Ayæ godōmenque iinque baganca

mǎnōmaī nāni wæwenguīmāmo bai dæ anguīnō anguēnē.”

²⁰ “Edæ wantæpiyæ nāni wæwenguī impa, ante adinque Wængonguī, Mānimpoñæque edæ wæwencædānimpa, ante pōnōmenque ante ānāmaī ingä bai quingānō quēwenguēnē dæ ancædōnānimpa. Incæte Wængonguī, Mānimpodāni inānite apænte æmo beyænque nē quēwenguīnāni inānipa, ante nānō apænte ængaināni inānite waadete pōnēninque dobæ, Mānimpoñæque wæwencædānimpa, ante cædinque pōnōmenque angacäimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

²¹ Ayæ, Iinque bayonte æbānō inguīi, apænedinque Itota godōmenque iīmāi ante apænecantapa. “Māniñedē wadāni mīnitō iminite, ‘Iñōmō mönō Codito ponte ongongä tamēñedāni,’ ante ayæ, ‘Wayōmō a ongongä atamōnipa,’ ante tededāni ēñēninque edæ mīnitō iñōmō ēñēnāmaī imæwedāni. ²² Wadāni māniñedē ponte a ongōninque nāmā incæ ante, Tömēmo Codito inōmo imopa, ante babæ ante tedequināni. Ayæ, Wængonguī beyæ nē apænebo inōmo imopa, ante nē babæ ante tedequināni. Tömēnāni, Wængonguī nānō apænte ængaināni incæ æmæwo oda cædinque wapiticæ gocædānimpa, ante cædinque bamōnengæ bai cædinque öönædē cæi bai cædinque nō odōmonte bai cæquināni inānipa. Incæte Wængonguī nē apænte ængaingä inte edæ ee aquingä diyæ æmæwo oda cædinque wapiticæ goquināni. ²³ Edæ iinque badāmaī iñonte botō ñōwo do apænebo ēñente cædāni. Oda cædāmaī incæboimpa, ante nāmā wææ aabæwedāni,” ante Itota angacäimpa.

Waobo ēñagaīmo inte botō iīmāi ponte cæcæboimpa, ante
(Mäateo 24.29-35, 42, 44; Odoca 21.25-36)

²⁴ Äninqe Itota ayæ godömenque apænedinque, “Mänii nani wæwëmämö nani angä iinque go ate nænque iñontobæ wëmö badinque apäicä apäidämai ingæimpa. ²⁵ Nëmöncoo öönæde inö wææ tæ wææninque waa tæ waa tæ wæængæimpa. Öönæde tæi ongongaincoo incæ wancæ wancæ cæte bai wapiticæ goquinö anguënë. ²⁶ Mäniñedë edæ botö Waobo në ëñagaïmo inte boguimancodë pöninque tæi pöni piñæmo iinque edæ ñäö apäite bai wæmö ëmonte wææmo acædänimpa. ²⁷ Mänömai pöninque botö anquedoidi inänite ämo godinque tömënanï æmænö betamonca æmænö betamonca boguimä nani pö goinö godinque inguipoga tömäne godinque öönæ tömäne godinque Wængongui nänö apænte ængainäni inänite äñete poncædänimpa.”

²⁸ Ante Itota godömenque apænedinque, “Igowæ æbänö iwæ, ante odömonte apænebo ëñëninque pönëdäni, angantapa. Tömëwæ müiwæ badinque iigowæ wayabo tänä nä boca adinque minitö, Öñabo nänö bocaïnepo inte nænque näwantedæ baquinque bocapa, ante pönëninque edæ do ëñëminipa. ²⁹ Ayæ adobai mäninö botö apænedö bai edæ do ba adinque minitö, Waocä në ëñagaingä do odemö pöni ongöninque inguipoga oo poncæcäimpa, ante ëñencæminipa. ³⁰ Näwangä ämopa. Nöwomini ayæ müimini quëwëninque wænte godämai iñömini mäninö botö apænedinö bai tömänö edæ do iinque baquinö anguënë. ³¹ Edæ öönæde ongöñömö inguipoga tönö wo ewente bai dæ ba incæte botö angainonque guiquënë dæ badämai inte edæ cöwë tæi ongongæimpa,” angacäimpa.

³² Ayæ, “Mäniönæ æyedënö

i, ante, Mäninipo ædepodö i, ante ëñencæte ante müni wædinö ante æcämenque incæ ëñënamai ingampa. Tömänäni ëñënamai iñönäni edæ Wængongui anquedoidi incæ ëñënamai inänipa. Wæmpocä Wëmö incæ ëñënamai iñömote Wæmpocä iñömö tömengä adocanque incæ edæ në ëñengä ingampa,” angantapa.

³³ Äninqe ayæ godömenque apænedinque Itota tömënanï inänite iïmai angantapa. “Iinque, Äyedënö baquii, ante ëñënamai imini inte edæ mönämäi müimini wänö cöninque edæ Wængongui ingante apæneedäni. ³⁴ Botö ponguinö iñömö waocä ëacä nänö cæi bai impa. Iingä waocä iñömö wabæca gocæ cædinque, Botö imote në cædäni në änäni badinque botö oncö waa aacædänimpa, ante adocanque ingante, Mäninganca cæe, wacä ingante edæ, Mäninganca cæe, wacä ingante, Mäninganca cæe, ante odömöninque odemö wææ a congä ingante, Cöwä ae, äninque wadæ gocä. ³⁵ Iinque botö në ëacä bai iñömote minitö, Mönitö Awënë æyedënö ponguingäa, ante ëñënamai imini inte gäwadecæ ayaönæñëña tawadiya peyedë ñäö ba, æyedëmë poncæcäimpa, ante wadö congruënë cæminii. ³⁶ Edæ, Wii mö ñömöni ponguingä ingänö anguënë, ante cædinque müimini quëwëmäiminipa. ³⁷ Minitö iminite botö äno ante tömänäni inänite adobai, Wänö congruënë quëwëminii,” ante Itota angacäimpa.

14

Itota ingante bæi ongonte ængæimpa, ante cædänipa

(Mäateo 26.1-5; Odoca 22.1-2; Wäö 11.45-53)

¹ Mëönaa go ate wodo pänta gogaiönæ bai Patowa ææmæ baquimpa, ante pönëninque ood-eoidi ñöwo, Päö yedæ æmpoquii

ömæmō i mōnō cænguīōnæ
inguimpa, ante cædōnānimpā.
Māniñedē, Wængonguī quī, ante
nē godōnāni ñænænāni tōnō nē
wææ ante odōmōnāni iñōmō, Mōnō
awēmō cæte Itota ingante bæi
ongonte ænte māo wænogæsimpa,
ante cædōnānimpā. ² Oo pōni impā,
ante wædinque awēnēidi,

—Iñæmpā ææmæntedæ iñonte
wænōmō bai tōmānāni ænguī bate
Yæ yæ ante piinte cæcædōnānimpā,
ante adinque mōnō ædō cæte
māniñedē cæquī, ante wægadānimpā.

*Itota ocaboga onquiyængā oguī
wapæ gao cæcācampā*

(Māateo 26.6-13; Wāō 12.1-8)

³ Itota iñōmō Betānia godinque
nē baadingā Timōnō oncōnē go
guiite eñacantapa. Guī eñate
cæncōñongā onquiyængā adoyōmō
pō guīcantapa. Tōmengā oguī
wapæ nāwā nādadopæ nāni
änōmæ nānō nanguī godonte
ænīmæ dica adabatodo waincad-
edē pe ñiñænte māningā inte ñōwo
ænte māmō Itota weca pongan-
tapa. Pōninque tōmengā mānincade
wencade ao mænodinique Itota
ocaboga edæ gao cæcācantapa.
⁴ Adinque godongāmæ ongōnāni
pancadāniya ænguī badinque nāni
caboque tededinque,

—Iñæmpā oguī wapæ incæ
ōnonque guēnente bai cæcampā
tōō. ⁵ Edæ waocā adoque wadepo
cæte beyæ paga æninque tode-
tiento deēnadiota nāni æninta ayæ
godōmenque æninta beyæ godonte
ænguēnēmæ imæmpā. Godonte
ænte bai ömæpodāni inānite wæætē
godonguēnē apa.

Ante nāmāneque tededinque
onquiyængā ingante nanguī piinte
ānānitapa.

⁶ Itota wæætē,

—Quīmæ piīwēmīnii. Iingā
onquiyængā iñōmō botō imote
waa pōni cæcā apa quēwēmīnii.
Ee aquēnē quēwēmīnii. ⁷ Edæ

ömæpodāni mīni ānināni mīnitō
weca cōwē quēwēnāni adinque
mīnitō æyedēmē tōmēnāni beyæ
waa cæinēmīni inte edæ do waa
cæbaimīnīpa. Botō guīquēnē

mīnitō weca wīi wantæpiyæ
ongoncæboimpā. ⁸ Adinque
mānimæ oguī wapæ botonga
gadongadinque tōmengā edæ
botō baō daga wenguinque
eyepæ iñonte ōni paacantapa.
Iñinque tōmengā nānō cæganca
ante do cæcā apa ānewēmīnii.
⁹ Mīnitō imīnite nāwangā ante
apænebopa. Tōmāmæ æyōmōmē
wadāni nāni eñente toquinque
botō imotedō ante apænedāni
eñēnānii māningā onquiyængā
nānō cædīnō ante adobai tededāni
eñente pōnencædānimpā, ante Itota
apænegacāimpā.

*Itota ingante odōmonte godonccæte
ante Codaa cæcācampā*

(Māateo 26.14-16; Odoca 22.3-6)

¹⁰ Ayæ māniñedē nāni, Dote,
āincabo iñōnāni adocanque
Codaa Icadiote nāni ānongā
iñōmō, Itota æyōmōnō ongongāā,
ante odōmonte pædæ pōnōmo
æncæmīnimpā, ante cædinque,
Wængonguī quī, ante nē godōnāni
ñænænāni weca wadæ gōcan-
tapa. ¹¹ Godinque tōmengā,
Iīmāi cæcæboimpā, ante apæneçā
eñēninque awēnēidi nanguī tod-
inque Ao āninque, Cæbi ate ti-
guitamō pōnōmōni æncæbiimpā,
ānāni. Eñēninque Codaa Ao āninque,
Æbānō cæte godō odōmōmo
ænguīnānii, ante cōwā adinque
ancaa cægacāimpā.

*Awēnē Itota pāō tōnō owæta
pōnongā cænte bedānīpa*

(Māateo 26.17-29; Odoca 22.7-23;
Wāō 13.21-30; 1 Coodintoidi 11.23-
26)

¹² Oodeoidi pāō yedæ æmpoquī
ömæmō i nāni cænguīōnæ tæcæ
ba ate tōmēnāni, Wodo pænta
gogaiōnæ bai Patowa mōnō

cænguionæ impa, ante pönente cædinque, Wængongui qui impa, ante codotedo mānionæ edæ cōwē wænönönänimpa. İninqe mānionæ iinqe ba adinqe tömengä nänö nē emiñænāni Itota ingante āninqe,

—Edönö āmi gote mōnitō Patowa ææmæ ante cæmōni ate bitō bete cænguimii.

¹³ Änāni ēñēninqe Itota tömengä nänö nē emiñænāna mēnaa ĩnate da godōninqe,

—Mānii nangui nāni quēwēñōmō gote taadō goyōminate onguiñængä incæ cadabodē æpæ iyænte næænte pō bee tengä adinqe minatō tömengä miñæ tee empote goeda. ¹⁴ Tömengä æcōnēnō guicä adinqe mānii oncō nē ēacä ingante āninqe minatō, “Mōnō Awēnē nē Odōmongä ĩnte iimai angampa. Bitō oncōnē guicōnē æcōnēnō ante, Bitō oncō, ante āmi guidinque botō nē emiñænāni tönō botō Patowa ææmæ bete cænguimōnii, angampa.” ¹⁵ Ante āñōminate tömengä æmongapaa mæi odōmōninqe ñænæncō awæmpa nänö do cōnōincō odōmongä adinqe minatō mānincōnē mōnō beyæ tömäā eyepæ cæcæminaimpa.

¹⁶ Angä ēñente tao godinqe nāni quēwēñōmō ponte ayōna, Itota nänö änō bai tömäā do cæte ongompā, ante adinqe tömēna Patowa ææmæ ante cædatapa.

¹⁷ Gäwdecæ bayonte dote ĩnāni nāni cabo Itota miñæ godongämæ pōnānitapa. ¹⁸ Ponte tæ contate cæncōñönānite Itota,

—Nāwangä ante apænebo ēñeedāni. Mini cabo incæ adocanque botō tönō ñōwo godongämæ cæncōngä incæ, Æncædānimpā, ante botō imote odōmonte pædæ godonguingä ingampa.

¹⁹ Ante apæncä ēñēninqe, Wæinente awædō, ante pōnēninqe

tömengä ingante adocanque adocanque āninqe tömānāni adoyōmō,

—Botō imotedō ante dicæ apænebitawogaa.

²⁰ Äñönāni Itota wæætē,

—Önompō tipæmpoga go mēmīnaa iñōmīni adocanque botō tönō guēa adotaca mi cæte cængä incæ tömengä nē cæquiringä ingampa. ²¹ Edæ dodāni Wængongui beyæ ante nāni yewæmongai bai cædinque botō Waobo ēñagaimo ĩnte cōwē wænte goquēnēmo imodō anguēnē. Incæte botō imote nē odōmonte godōnongä guiquēnē tömengä nänö wæquinqe cæquiringä ingampa. Māningä wii ēñate bai waa toquēnengä incædongäimpā. ²² Ayæ tæcæ cæncōñönāni Itota pāo bæi ongonte æninqe Wængongui ingante waa ate apænedinqe pāo pā æninqe tömēnāni ĩnānite pædæ godō pædæ godō cæcantapa.

—Botō baō bai impa, ante pædæ pönōmo æninqe mīnitō Ao ante cæedāni.

²³ Äninqe ayæ bequimæ owætaca bæi ongonte æninqe Wængongui ingante waa ate apænedinqe pædæ godōninqe nēnempocä æninqe tömānāni bedānitapa. ²⁴ Beyönāni tömēnāni ĩnānite apænedinqe,

—Botō wepæ iimæ bai impa. Wængongui do apænedinqe, Botō pönō cæbo ate mīnitō Ao āmīni ĩninqe mōnō godongämæ waa cæte quēwengæimpā, angacäimpā. Ñōwo adobai mīne āninqe apænebopa. Botō wepæ ante Ao ante æmīni ĩnte mōnō godongämæ waa cæte quēwengæimpā. Edæ nangui ĩnāni beyæ gowequimæ impa. ²⁵ Botō iñōmō Awēnē Odeye badinqe ocæ ēmænte pōninqe mīimæ botō beganca mānimæ yowepæ ñōwo æmæwo bebo tamēñedāni, ante Itota apænegacäimpā.

Pegodo incæ, Dicæ abogaa, apænequingä ingampa, ante

(*Mäateo 26.30-35; Odoca 22.31-34; Wäö 13.36-38*)

²⁶ Ayæ Wængonguï ingante ämotamini ante tao godinque Odibowænquidi godänitapa.

²⁷ Goyönänite Itota ïlmaï ante apænecantapa.

—Dodäni Wængonguï beyæ yewæmöninque, “Në aadingä ingante tacabo dæ wængä ate cæningäidi obegaidi wæetë panguimæ goquimpa,” ante näni yewæmonte angainö bai cædinque botö dæ ämo beyæ guingo imonte wædinque tömämïni edæ näwæ goquimïni ïminipa, ante awædö.

²⁸ Panguimæ gomïni incæte botö edæ ñäni ömæmonte Gadideabæ täno gote a ongöñömo minitö ayæ pödäni.

²⁹ Angä ëñente wædinque Pegodo guiquënë,

—Ïñæmpa dæ ämi beyæ tömänäni guingo imonte badinque panguimæ godäni incæte edæ botö guiquënë cöwë panguimæ godämaï incæboimpa.

³⁰ Äñongante,

—Bitö ïmite näwangä ante apænebo ëñë. Nöwoönæ woyowotæ incæ tawadiya mem-poga pedämaï ïñonte bitö ïñömö botö imotedö ante wadö ante apænedinque, Dicæ abogaa, ante mempoga go adopoque anguimi ïmipa.

³¹ Angä ëñente wædinque Pegodo wæetë,

—Ïñæmpa botö bitö tönö wæmo incæte mäninö ante cöwë änämaï incæboimpa.

Ante nanguï äñongä tömänäni adodö ante apænegadänimpa.

Guetëmänii ïñömö Itota Wængonguï ingante apænecampa

(*Mäateo 26.36-46; Odoca 22.39-46*)

³² Mänii godinque yabæ incæ Guetëmänii näni äñömö pöninque

tömengä miñæ në godäni inänite Itota,

—Tæ contate ongöñömini botö godömenque gote Wængonguï ingante apænete pömoedäni.

³³ Äninque Pegodo Tantiago Wäö mänimpodänique inänite ænte mäocä goyönäni Itota ïñömö nanguï wæwente badinque guïñente wæcantapa. ³⁴ Ayæ tömënäni inänite,

—Botö wæwëmämo entawëninque pæmænte wæte wænguï wædö. Minitö guiquënë tæ contadinque ëamonça wänö cödäni.

³⁵ Äninque wædæ pö gote ædæ wæænte guidömëmæ ñongæninque Wængonguï ingante, Bitö Ao ämi botö caate wæquintedæ wii ba ate waa tobaimopa. ³⁶ Äninque, “Mæmpo, botö Wæmpo ëñëmi. Bitö tæi piñæmi inömi ïmipa. Bitö ti nä wænguimæ bai ö ænte bai cædinque botö imote edæ, Wænämaï incæbiimpa, ämi ïninque botö edæ waa tobaimopa. Incæte botö änönö bai wii cædinque wæetë tömëmi änönö bai cæe,”

ämopa. ³⁷ Äninque tömënäni weca adodö ponte ayongä mö ñönäni adinque tömengä Pegodo ingante,

—Timönö edæ mömitawo. Botö tönö wänö conguënëmi incæ bitö adoque oda ganca incæ wii aacömii. ³⁸ Edæ, Mïmöno waa cæinëmönipa, ante ëwocayömini baö aquiiñö ëñämïni inte wæntæye bamïnipa. Ïninque edæ minitö wänö cöninque nämä beyænque Wængonguï ingante apænedinque edæ, Wii wænæ wænæ cæinëmöni bacæmönimpa, ante apæneedäni.

³⁹ Äninque Itota wæetë wadæ godinque wëenë nänö äninö bai apænedinque Wængonguï ingante adodö ante apænecantapa.

⁴⁰ Ayæ adodö ponte ayongä möwo möinente ædo ædo cædinque mö ñönäni acantapa. Acampa, ante wædinque tömënäni, Æbänö anguimöö, äninque edæ pæ

wëenedänitapa. ⁴¹ Itota wæætē mempoga go adopoque gote apænedinque ñowo adodō pōninque edæ tōmēnāni inānite,

—Ayæ edæ guēmante mō ñōmīni.

Edæ idæwaa. Ñowo ñinque cætimpa. Botō Waobo ēñagaimo inte edæ botō wæwenguïönæ do edæ ba ñinque nē wēnæ wēnæ cædāni nempo nē pædæ godōmoncæ cædingā ññōmō botō ñmote do odōmonte godongāi атақеедәни. ⁴² Ñowo edæ ængæ gantidinque mōnō gocæimpa. Botō ñmo nē odōmonte godonguīgā ññōmō edæ obo pōni pongā tamēñedāni, angacäimpa.

Itota ingante bæi ongonte cænte godänipa

(Mäateo 26.47-56; Odoca 22.47-53; Wäo 18.2-11)

⁴³ Ayæ apæneyongā edæ Codaa wodi tōmēnāni nāni, Dote, ante gocabo adocabo ñinīgā incæ ñowo pongantapa. Do ññōmō, Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni tōnō nē wææ odōmōnāni tōnō nē aadāni nāni Picæncabo tōnō wadāni inānite, Codaa miñæ goedāni, ante da godōnōnānimpā. Ñowo ññōmō tōmēnāni nāni nē da godōnāni inte tæiyænāni yaēmē næænte canta næænte Codaa miñæ pōnānitapa.

⁴⁴ Doyedē ññōmō nē odōmonte godoncæ cæcā Codaa ññōmō tōmengā miñæ poncæ cædāni inānite ñmaī ante wëenēñedē apænedingā ñongäimpā. “Botō odōmonte queē bemōmo adinque mīnitō wæætē, Tōmengā ingampa, ante adinque tōmengā ingante bæi ongonte æninque wææ cæte māomīni gocæcäimpā.” ⁴⁵ Ante do äningā inte Codaa ññōmō ñowo Itota weca pōninque,

—Awēnē nē Odōmōmi ñmi.

Äninque edæ waa cæte bai edæ queē bemongantapa. ⁴⁶ Mānōmaī queē bemonte odōmongā adinque tōmengā miñæ pōnāni incæ Itota

ingante pædæ gopo bæi ongonte ænānitapa.

⁴⁷ Wængonguī quī, ante nē godongā ñænængā pōni ñongā ingante nē cæcā incæ māniññōmō ponte a ongongā adinque Itota gäänē ongongā adocanque pædæ guipote yaēmē o togænte æninque māningā nē cæcā ingante tæi pāninque önōmonca wangō tamoncacantapa. ⁴⁸ Adinque Itota ññōmō ñowo pōnāni inānite,

—Mīnitō ññæmpā, Bitō nē ö ænīmi ñmipa, ante bai cædinque botō ñmote canta tōnō yaēmē næænte ö æncæte ante pōmīni awædō. ⁴⁹ ññæmpā Wængonguī oncō ñænæncōnē yabæcōnē ñmō ññō ñmō ññō apæncōninque botō mīnitō weca a ongōñmote mīnitō edæ bæi ongōnāmaī ee amīnitapa tōō. Incæte Wængonguī angā ēñente nāni yewæmongainō bai ñinque baquinque ante cæcäimpā.

⁵⁰ Ante apæneyongante tōmānāni edæ emō cæte wodii wīnōnānitapa. ⁵¹ Adocanque edēningā guiquēnē ömaacā inte yabæcooque ññocoo nāni ancooque pōnō wīnyate Itota miñæ gocantapa. Tōmengā ingante yao ongōnānitapa. ⁵² Adinque tōmengā wæætē gā tadongate weocoo ömaacā wodii wīnongacäimpā.

Nē Apænte nāni Änōncabo weca Itota ongongampa

(Mäateo 26.57-68; Odoca 22.54-55, 63-71; Wäo 18.12-14, 19-24)

⁵³ Wængonguī quī, ante nē godongā ñænængā pōni ñongā weca ænte godinque Itota ingante gōnōnāni gongænte ongongantapa. Ayæ, Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni tōnō nē aadāni nāni Picæncabo tōnō nē wææ odōmōnāni tōnō tōmānāni pō bee bee bee tente godongāmæ ongōnānitapa. ⁵⁴ Pegodo guiquēnē tōmengā miñæ ayæ ayæ godinque, Wængonguī quī, ante nē godongā ñænængā pōni ñongā

oncö yacö moyæ iñömö wäänë guicantapa. Mäniñömö guuidinque tömengä wææ wänönäni tönö gongapamö tæ contate a ootocongantapa.

⁵⁵ Wængongui qui, ante nē godönäni ñænænäni tönö nē Apænte nāni Änoncabo tömänäni, Mönö apænte ante wænömö wæncæcäimpa, ante cædinque, Itota nänö wænguinque wænæ wænæ cæcä ingampa, ante æcänö nē adingä inte godö anguingä, ante ancaa diqui diqui miñönäni mänömainö ante nē angüenengä edæ dæ angantapa.

⁵⁶ Edæ nangui inäni pöninque babæ apænedinque, Mänömaï cæcä atamönipa, ante apænedäni incæte adoyömö apænedämaï inäni inte wapiticæ wapiticæ änänitapa. ⁵⁷ Ayæ ate pancadäniya ængæ gantidique, Tömengä ingante apænte angæimpa, ante cædinque babæ wapiticæ ante äninque,

⁵⁸ —Iingä iïmaï ante apæ necä eñentamönipa. “Iincö Wængongui tæiyæ waëmö oncö woadäni önompoca nāni mænönincö incæte botö cæbo wo tænguimæ wæænguimpa. Ayæ mēönaa go adoönæque iñonte wacö wii önompoca mænonguincö wæætē mænoncæboimpa,” ante apæ necä eñentamönipa töö, ante tededäni.

⁵⁹ Incæte adodeque ante apænedinque adoyömö äninque tömönäni godömenque äninque wadö wadö wapiticæ ante apænedänitapa.

⁶⁰ Eñente wædinque, Wængongui qui, ante nē godongä ñænængä pönï inongä guiquenē godongämæ ongönäni tönö tæcæguedē dibæ ongonte ængæ gantidique Itota ingante,

—Iñæmpa pæ wëënebi. Bitö æbänö cæbitapa, ante Iinäni nāni äninö ante bitö æbänö ämii.

⁶¹ Ante äñongante edæ Itota cöwë änämaï pæ wëë necä. Adinque nē godongä ñænængä pönï inongä wæætē godö äninque,

—Wængongui mönö Waëmö inongä Wengä mönö Codito inongä ingampa. Bitö iñæmpa mänimidö inömi imitawo.

⁶² Äñongante Itota iñömö, —Ao. Mänimodö inömo imopa. Iñinque iñcayæ ate botö Waobo eñagaïmo inte Wængongui nē Tæi Piñængä ingä tömëmængä inö tæ contabo adinque munitö ayæ ate botö öönædē boguimancodē pömo acæminimpa.

⁶³ Ante apæ necä eñente wædinque nē godongä ñænængä pönï inongä iñömö pünte badinque, Eñente awædö, ante bai cædinque edæ nämä weocoo wänä ñæninque,

—Idæwaa, angantapa. Nöwo wacä ingante, Itota wænæ wænæ cæcä atabopa, ante nē äincædongä ingante godömenque diqui diqui minämaï ingæimpa. ⁶⁴ Tömengä nämä Wængongui Wengä inte bai babæ godö tedewengampa töö. Iñinque edæ tömengä babæ nänö änewënö ante do eñëmini inte edæ æbänö ante pönëmini.

Ante äñongante nē apænte änäni tömänäni edæ, Nänö pante wænguinque edæ änewengampa töö.

⁶⁵ Ante apænte änäni ate edæ pancadäniya Itota tömengä towæ tänongadinque tömengä awinca weocoota pönö ñäne cæmöninque tæi tæi päninque tömengä ingante,

—Æcänö pānaa, ante Wængongui beyænque apænebi eñëmönie.

Ante badete toyönäni wææ wänönäni guiquenē tömengä ingante bæi ongonte tæi tæi pangadänimpa.

Pegodo incae, Dicæ abogaa, angampa

(Mäateo 26.69-75; Odoca 22.56-62; Wäö 18.15-18, 25-29)

⁶⁶ Ayæ Pegodo guiquenē yæipodē yacömōñāa guii contate ongōñongā onquiyængā, Wængonguī quī, ante nē godongā ñænængā pōni inongā ingante nē cæcā iñōmō adoyōmō pō guicantapa. ⁶⁷ Ponte ayongā Pegodo gongapamō ootocæ cæcā adinque onquiyængā ædæmō cōwā adinque,

—Māningā Nāatadeta iñōmō quēwēnongā Itota tōnō bitō guēa cægōmitapa tōō.

⁶⁸ Angā ēñente wædinque,

—Dicæ. Bitō änō ante æbānō ämii, ante dicæ ēñemogaa.

Äninqe tao yabædemō gäänē gongæñongā tawadiya wēenengā petapa. ⁶⁹ Ayæ wæætē Pegodo ingante adinque onquiyængā iñōmō godongämæ ongōnāni inānite,

—Māningā adocabodāni iningā inte ongongā ataquedāni.

⁷⁰ Ante apæneyongā Pegodo wæætē, Dicæ bitō angānō imogaa, angantapa. Ayæ wantæ ate māniñōmō ongōnāni adobaī,

—Iñæmpa Gadideabæ quēwēnīmi inte bitō nāwangā Itota tōnō tee empo nē pōmi imipa tōō.

⁷¹ Änāni ēñente wædinque Pegodo wæætē, Botō Wængonguī ēñēñongā nōingā ämopa, ante Wængonguī emōwo ante babæ tedewēninqe tōmēnāni inānite wæætē,

—Mīni angantedō ingante dicæ abogaa. Dicæ abo ante bai änewēminipa tōō.

⁷² Ante tæcæ änewēñongā iñontobæ tawadiya ayængā petapa. Ayængā pe ēñente wædinque Pegodo Itota nānō äninō ante pōnengantapa. Itota do iñōmō, “Tawadiya mempoga pedāmaī iñonte bitō botō imotedō ante wadō ante apænedinque, Dicæ abogaa, ante edæ mempoga go adopoque anguūmi imipa,” änongäimpa. Ante pōnente wædinque Pegodo, Nōwo nānō pequinque do pecampa, ante wædinque Ca ca wægacäimpa.

15

Itota incæ Pidato weca on-gongampa

(Mäateo 27.1-2, 11-14; Odoca 23.1-5; Wäo 18.28-38)

¹ Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni tōnō nē aadāni nāni Picæncabo tōnō nē wææ odōmōnāni tōnō tōmēnāni iñōmō nē änāni inōnāni inte oodeoidi nāni nē Apænte Änoncabo inōnānimpa. Ininqe māniñ nāō bay-onte tōmēnāni, Æbānō cæquīi, ante pōnente wædinque godongämæ pōnēē cōninqe Ao äninqe Itota ingante goto winte tōō æmænte ænte godinque odōmäno awēnē Pidato wodi nempo māo pædæ godōnāni ængantapa. ² Pidato guiquenē tōmengā ingante,

—Oodeoidi Awēnē Odeyebi bitō imitawoo. Äñongante,

—Bitō tōmēmi änō bai botō māniñmodō imopa, ante Itota angantapa.

³ Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni guiquenē, Iingā Itota iñōmō wēnæ wēnæ cæcampa, ante wadō wadō ante pīininqe Pidato ingante ancaa änānitapa. ⁴ Änāni ēñente wædinque Pidato wæætē Itota ingante,

—Iñæmpa pæ wēēnebii. Bitō æpogadō wēnæ wēnæ cæbi imipa, ante nanguī änāni apa quēwēē.

⁵ Äñongante Itota tōmēnāni nāni äninō ante cōwē apænedāmaī ingā adinque awēnē gobedōnadodo wæætē, Quiēmē bai pæ wēēnecā awædō, ante guīñente wægacäimpa.

Itota wæncæcäimpa, änānīpa

(Mäateo 27.15-31; Odoca 23.13-25; Wäo 18.38-40, 19.1-16)

⁶ Māniñæ awēnē gobedōnadodo māniñedē wadepo iñō wadepo iñō cōwē iūmaī cædongäimpa. Oodeoidi ææmæ cæyōnānite gobedōnadodo iñōmō, Nē tee mōnete ongōnāni inānite adinque mīnitō æcānō

ingante ämini ñimpo cæbo go-
 quingää, ante änäni ëñëninge
 tömengä tömënäni nani äningä
 adocanque ingante ñimpo cæcä
 godongäimpa. ⁷ Doyedë wadäni
 ænguï badinque, Awënë ingante
 wido cæcæimpa, ante cædinque
 wænonte cæyönäni adocanque
 Badabato nani äongä tömënäni
 tönö godongämæ cædongä
 ñongäimpa. Ìninqe awënëidi nē
 wīwa cædäni inänite bæi ongon-
 to winäni ongöñönäni Badabato
 adobai tömënäni tönö godongämæ
 tee mömænete ongönongäimpa.
⁸ Ìninqe ñöwo ññömö wadäni
 tæiyænäni Pidato weca pöninge,
 Cöwë bitö cædö bai ñöwo adobai
 mönitö beyæ cæquimi ante
 wæmönipa. ⁹ Änäni ëñëninge
 Pidato ññömö,

—Oodeoidi Awënë Odeye in-
 gante pönö ñimpo cæbo abæ
 tawængä ænguimīnii. Æbänö cæbo
 ænguimīnii.

¹⁰ Edæ do ññömö Itota gomonga
 cæcä ate wædinque, Wængonguï qui,
 ante nē godönäni ñænænäni incæ
 tömengä ingante piinte adönänimpa.
 Mäninö beyænque tömënäni Itota
 ingante bæi ongon- te botö nempo
 ænte mämö pædæ pönönänimpa.
 Ante pönente wædinque Pidato,
 Oodeoidi Awënë Odeye ingante
 ñimpo cæbo goquingä, äminitawoo,
 ante ñöwo angantapa. ¹¹ Ìninqe,
 Wængonguï qui, ante nē godönäni
 ñænænäni guiquenë godongämæ
 ongönäni inänite apænedinque,
 Minitö Pidato ingante iimäi äedäni,
 änänitapa. Änäni ëñëninge ood-
 eoidi wæætë Pidato ingante,
 Wīi bitö äongänö ante ämönipa.
 Wæætë Badabato ingante ñimpo
 cæbi gocæe, ante änäni. ¹² Ëñëninge
 Pidato godö äninque,

—Ìninqe oodeoidi Awënë Od-
 eye mīni äongä ingante æbänö
 cæquimoo, ante äminii.

¹³ Äñongante tömënäni ogæ teded-
 inque,

—Awæ ñænquedimæ ämi cæte
 wænönäni wængæe töö.

¹⁴ Änäni ëñente wædinque Pidato,

—Ïñæmpa quinö wænæ wænæ
 cæcantawoo.

Äñongante godömenque yedæ
 äninque adodö,

—Ämi awäa timpote wænönäni
 wængæe töö.

¹⁵ Ancaa änewëñönäni Pidato
 ññömö, Mäninäni piinämai piyænë
 cæcædänimpa, ante cædinque Bad-
 abato nani äningä ingante godö
 ñimpo cædinque tömënäni nempo
 pædæ godongä ænänitapa. Wæætë
 edæ Itota ingante edæ Pidato wodi
 angä æmontai badöimenca tæi tæi
 pänäni ate ñænque quepote awäa
 nani gönonguinque edæ da godongä
 ænte godänitapa.

¹⁶ Pædæ godongä ate nē ton-
 tadoidi tömengä ingante töö
 æmænte wadæ godinque awënë
 gobedönadodo oncönë Podætodio
 nani ancönë mangui guiyongä
 tontadoidi bacäbo Itoṭa weca
 godongämæ äñete pönänitapa.
¹⁷ Pöninge tömënäni, Awënë ñmi
 ñte awënë weocoo wëñacæbiimpa,
 ante bai cædinque badete to-
 dinque Itota ingante wæætë opatawæ
 ëmoncoo pönö da wëñadinque
 daa mongæmenca æninque que
 cædinque, Awënë poganta, ante bai
 pönö daga wencadänitapa. ¹⁸ Ayæ
 Yæ yæ äninque,

—Badogaa, bitö oodeo awënë
 odeyebi ñimipææ.

¹⁹ Ante badete to-
 dinque cæwipaca ancaa tæi tæi pan-
 cadinque tömengäa towæ towæ
 tänongadinque da guicapote ædæ
 wææninqe, Bitö Tæiyæ Waëmö
 Awënë ñmi ämönipa, ante bai
 badete todänitapa. ²⁰ Ayæ

ïninqe badete to-
 dinque tömënäni
 opatawæ ëmoncoo gä tadongad-
 inque tömengä nämä weocoo da
 wëñadänitapa. Ayæ edæ tömengä

ingante awæ timpote gönoncæte ante töö æmænte ænte tao mäodäni gogacäimpa.

Itota ingante awäa timpodäni wængampa

(*Mäateo 27.32-44; Odoca 23.26-43; Wäo 19.17-27*)

²¹ Mäniñedē Tidēne quēwēnongā Timönö guiquēnē Adecantodo tönö Odopo tömēna wæmpo inongā inte tömengā yabæque gote pönongäimpa. Inique Itota ingante ænte godinque ayönäni mäningā Timönö ñowo wodo tebæ gocæ cædinque pongä adänitapa. Inique tontadoidi, Bitö ægodöe. Itota ingante möni timpoquiwæ ænte mongænte goe, änäni ænte mongænte gocantapa.

²² Mänömaï godinque Godogota näni äñömö mönö tededö "Ocatäinö" iñömö Itota ingante ænte pönänitapa. ²³ Mäniñömö pönäni ate wadäni, Nantate beyæ becæcäimpa, ante cædinque biñömæ näni wædænque ti nämæ tönö müidapæ näni änömæ adoyömö wempo cædēninque pædæ pönö cæyönäni tömengä önonque yædæ bedinque edæ bedämaï ingantapa. ²⁴ Ayæ tömengä ingante awæ ñænquedimæ näni ænte pöniwäa töö godöninque pönö timpodinque wææ tiwadinque ængæ gantidēnänitapa. Ængæ gantidēnäni ate wægöñongä tömēnäni wæætē tömengä weocoo inï ante, Æcänö quınca nö ta adinque tömengä mänincoo æncæcäimpa, ante wææntodöninque adocooque adocooque ænänitapa.

²⁵ Edæ nænque tömantadæ æñonte mäniñedē incæ tömengä ingante inque timpote edæ ængæ gantidēnäni wægongacäimpa.

²⁶ Ayæ, Itota wæncæcäimpa, ante quinänte apænte änänii, ante tömänäni ponte adinque eñencädänimpa, ante yewæmöninque, ingampa," ante yewæmöninque

awæmpaa wo cædänitapa. ²⁷ Ayæ wada nē ö ænte quēwēnina inate adoyedē tömengä tönö adocanque tömēmæ inö adocanque dipæmæ inö godö timpote gantidēdäni wægongadäimpa. ²⁸ Inique, Nē eñenämäi cædäni näni cabo tönö tömengä adocä ingampa, ante Wængonguï angä eñente näni yewæmongainö bai ñowo inique bagatimpa.

²⁹ Ayæ wodo pænta nē godäni guiquēnē Itota ingante godö babæ ante badete todinque pica pica cædinque,

—Bitö iñæmpa Wængonguï tæiyæ waëmö oncö incæ bæ tate wo ewēninque mēönaa go adoönæque iñonte do mænonguïmi inte edæ, ³⁰ o togæmpote o togæwate ti wææninque edæ quēwēmäwe.

³¹ Ayæ, Wængonguï quï, ante nē godönäni ñænænäni tönö nē wææ odömönäni adobai näni cabo nämæneque godongämæ badete todinque,

—Tömengä, Wadäni quēwencädänimpa, ante waa cæcantawoo. Ñowo iñæmpa. Nämä beyænque eyepæ cæcampa diyæ quēwenguingäa. ³² Idægoidi awenē odeye ingä inique tömengä ti wæænte gocä adinque mönitö wæætē, Tömengä näwä Codito ingampa, ante pönēmaï wædö.

Ante badete toyönäni nē ö æna tömengä tönö godongämæ timpote wægöna incæ adobai Itota ingante püinque wænæ wænæ ante badete togadäimpa.

Itota wængampa

(*Mäateo 27.45-56; Odoca 23.44-49; Wäo 19.28-30*)

³³ Tæcæbæcä pönï bayö tömämæ iñontobæ wëmö badinque ayæ ayaönäa wæiganca mä mämönte bai inimpa. ³⁴ Inique ayaönäa wæiyonte Itota nangui pönï wæiyonte Itota nangui pönï tabatäni," äninque mönö ted-edö, "Botö Wængonguïñaa, botö

Wængonguñaa, ædö cæte botö imote emö cæte gobyiaa.”

³⁵ Ante wæcä eñëninque godämæ ongönäni guiquënë,

—Æ. Ediya wodi ingante aa pecä apa.

³⁶ Äñönäni adocanque do pogodo gote önætamo ænte pöninge biinömæ bai önömænque æninque aa bedonte nææninque edæ, Becæcäimpa, ante cædinque cæwipaca pædæ æængantapa.

—Ee aquënë quëwëdäni. Ediya wabänö ponte o togænte pædæ wæængä abaimpa.

³⁷ Angä ate Itota iñömö wæætë ogæ äninque edæ æmæwo guëmäninque wængacäimpa.

³⁸ İninque edæ Wængonguñ tæiyæ waëmoncönë weocoo odemö näni wææ wodöincoo adoyedë önönæca inö tæcæguedë pönï tænguimæ wææntapa. ³⁹ Mänömaï ogæ äninque do wængä adinque tontadoidi awënë capitäo guiquënë,

—Nawangä impa. İngä iñömö Wængonguñ Wengä ingainö ante pönenguënë, angacäimpa.

⁴⁰ Ayæ onquiyænäni Mäadiya Mäagadadënë näni änogä, Otite tönö Tantiagomö badä Mäadiya, Tadömee, mänimpodäni adobaï oo gote gomö a ongönänitapa.

⁴¹ Tömënëni iñömö Gadide-abæ quëwengäñedë Itota miñæ gote pönö waa cædinäni inte ñowo pö gobæ ongöninge pömö adänitapa. Itota Eedotadëe pö æñongante wadäni onquiyænänique godongämæ tee empote pöninäni inte ñowo pöninge a ongönänitapa.

Itota wodi baö inï mäo daga wëñänipa

(Mäateo 27.57-61; Odoca 23.50-56; Wäö 19.38-42)

⁴² Oodeoidi näni, Gäwadecæ ba ate guëmanguïönæ inguimpä, ante näni täno cæönæ ingatimpä. İninque gäwadecæ oo ba ate

wædinque, ⁴³ Adimatea iñömö quëwëningä inte Ootee, Wængonguñ Awënë Odeye nempo mönö æyedënö quëwengæimpä, ante wänö conte bai quëwëngäimpä. Tömengä oodeoidi näni Apænte Äincabo adocä inongä inte ñænængä inongäimpä. Tömengä iñömö Pidato weca ñowo guññänämaï pö guidinge, Itota wodi baö pönömi ænte wëmoe, angantapa. ⁴⁴ Angä eñëninque Pidato, Wa. Wabänö wængäi, ante pönente wædinque awënë capitäo ingante äñete pongä adinque, Do wængäi. ⁴⁵ Äñongante edæ, Dobæ wængäimpä, ante apæncä eñëninque Pidato wæætë Ootee ingante, Itota wodi baö inï o togænte æmäwe. ⁴⁶ Angä eñëninque Ootee iñömö edæ waëmö weocoo nino näni änoncoo godonte æninque Itota wodi baö inï wi æmpote wææ wi æwadinge pædæ wæænonte ænte gocantapa. Ayæ mänincoo wini wini caate dicamontaa wointatodë guidö ñö cæte daga wëninque dicabo edæ da pæñæ pönö tee mönogacäimpa. ⁴⁷ Mänömaï cæyongante Mäadiya Mäagadadënë näni änogä tönö Otite badä Mäadiya mänimpodaque tömengä ingante näni da wëniñömö adatapa.

16

Itota do wæningä inte ñäni ömæmonte quëwengampa

(Mäateo 28.1-10; Odoca 24.1-12; Wäö 20.1-10)

¹ Tömënëni guëmanguïönæ iinque go ate Mäadiya Mäagadadënë näni änogä tönö Tantiago badä Mäadiya tönö Tadömee tömënëni iñömö, Itota wodi baö öni pæcæimpä, ante cædinque oguñ waquñ godonte æñänitapa. ² Ænte ate wacä tëmäna baquinque ñäo tæcæ bayonte iinäni do godinque nænque tæcæ mä awæ nänö tamöñedë Itota wodido pöninge, ³ nämäneque äñänitapa.

—Dicabo nāni moncadodınca æcānō tæi piñængā inte pōnō da tæñæna ate mōnō guite aquíi. ⁴Ante wædinque go gongænte pōmo ayōnāni dicabo ñænængade pōni nāni ānınca incæ dobæ dicabo ñænængade pōni do da tæñæi a ōñō adānitapa. ⁵Adinque tōmengā wōdido wāānē guite ayōnāni edēningā bai ingā doyæncoo nāāmænta ēmoncoo wēñate tōmēmæ inō tæ contate a ongongā adinque onquiyænāni wæætē edæ ancai guñente wædānitapa. ⁶Edēningā iñōmō,

—Guñente wædāmaī iedāni. Mīnitō, Itota Nāatadeta quēwēningā ingante edæ wadāni awæ timpodāni ate nē wæningā ingante edæ diqui diqui mīmīni awædō. Tōmengā edæ dobæ ñāni ōmæmonte tao gocāimpa. Iñōmō edæ dæ angampa. Iñtodē nānō ōñontatodē iñōmō edæ ōnontatoque iī ataquēdāni. ⁷Ayæ Pegodo tōnō tōmengā nānō nē ēmiñænīnāni tōmānāni inānite gode ante apænedinque mīnitō nē adīmīni inte iīmāinō ante apænecæmīnīmpa. “Itota iñōmō tāno Gadideabæ godinque a ongōñongante mīnitō adoyōmō godinque tōmengā nānō ānīnō bai godinque tōmengā ingante acæmīnīmpa,” ante gote apænedāni.

⁸Ante apænecā ēñēninque, Æbānō ante mānōmaī angāā, ante ancai guñente do do wāate wædinque onquiyænāni iñōmō Itota wōdido abæ tawæ tao wōdii wīnōnānitapa. Guñente wædōnāni inte tōmēnāni wadāni inānite bee tēninque apænedāmaī pæ wēēnegadānīmpa.

Itota ingante Māadiya Māagadadēnā acampa
(Wāō 20.11-18)

⁹Itota tōmēnāni nāni guēmāniōnæ go ate iīmō baānæque do ñāni ōmæmonte pō a ongōñongante Māadiya Māagadadēnā tānocā

agacāimpa. Iñgā onquiyængā iñōmō wēēñēdē wēnæidi tiæte ganca ināni ēnemoyongante Itota wido cædongāimpa. ¹⁰Nōwo iñōmō Itota miñæ nāni quēwēnincabo ayæ ca wæwēñōnānite Māadiya Māagadadēnā incæ tōmēnāni inānite māo apænecantapa. ¹¹Itota ayæ mīngā ingā atabopa, ante apænecā ēñēninque tōmēnāni wīi pōnēnānique ongongadānīmpa.

Wada tōmengā nānō nē ēmiñænīna Itota ingante adapa
(Odoca 24.13-35)

¹²Mānōmaī wīi pōnēnāni ate tōmēnāni nāni Itota miñæ godincabo incæ mēnaa idōmæ gote ayōna Itota incæ wacā bai bate cægongā adatapa. ¹³Ate wædinque tōmēna wadæ godinque Itota miñæ nāni godincabo wadāni inānite apænedinque, Mānōmaī cægongā atamōnāpa, āna ēñēninque edæ cōwē pōnēnāmaī ingadānīmpa.

Tōmengā nānō da godōnīnāni inānite Itota angampa
(Māateo 28.16-20; Odoca 24.36-49; Wāō 20.19-23)

¹⁴Ayæ ate ente ganca ināni nāni Itota miñæ godincabo cænte tedete a cōñōnāni Itota pō a ongongā adānitapa. Tōmengā iñōmō, Mīnitō pōnēegade impa. Wadāni, Itota do edæ ñāni ōmæmonte cægongā atamōnīpa, ante apænedāni ēñēninque mīnitō mīmō ōmædēmīni inte wīi pōnēmīni, ante Itota piñgacāimpa.

¹⁵Ayæ tōmēnāni inānite, “Wængongūi nānō badongaināni inguipoga tōmāo quēwēnāni iñōnānite mīnitō botō imotedō ante māo tōmānāni inānite watapæ apænemīni ēñēncædānīmpa. ¹⁶Edæ æcānō wede pōnēninque æpænē guida tōmengā botō godō æmo beyænque quēwēncæcāimpa. Wæætē nē pōnēnāmaī ingā guiquēnē tōmengā nānō apænte pante wæquinque pōnēnāmaī

ingampa. ¹⁷ Botö cæbo ate
 nē pōnēnāni adobaī edæ iīmaī
 mā cædāni adinque wadāni do
 ēñencædānimpa. Botö emōwo
 apænedinque tōmēnāni wēnæidi
 inānite wido cæcædānimpa. Ayæ
 wadāni tōmēnāni tededō mā
 tedecædānimpa. ¹⁸ Ayæ tæntæ
 bæi ongōnāni incæte wænguimæ
 bedāni incæte wēnæ wēnæ
 badāmaī incædānimpa. Ayæ caate
 wædāni inānite gampodāni ate
 do waa bacædānimpa,” ante Itota
 apænegacāimpa.

*Itota incæ öönædē æicampa
 (Odoca 24.50-53)*

¹⁹ Iinque tōmēnāni inānite
 apænecā ēñēnāni ate edæ
 Wængonguī öönædē ængö cæcā
 æidinque Wængonguī tōmengā nānō
 tōmēmæ inō mōnō Awēnē Itota
 iñōmō tæ contagacāimpa. ²⁰ Iinque
 tōmengā nānō emiñænīnāni wæætē
 edæ tōmāmæ wadæ godinque
 wabæca māo wabæca māo
 apænedāni ēñēnānitapa. Mōnō
 Awēnē incæ cæcā ate tōmēnāni mā
 cædāni adinque nē ēñēnāni wæætē,
 Nō impa, ante wægadānimpa.
 Māninque ante yewæmonte impa.

Itota Codito ingantedö ante Odoca nänö watapæ ante yewæmongainta

Odoca imo yewæmömopa, ante

¹ Nöwodäni nangui inäni incæ, Mönitö weca æbänö iinque cægatimpa, ante do yewæmoncæ cædänipa. ² Doyedë quëwënanäi iñömö, Æbänö cægatimpa, ante në agäinäni inte mäninö ante, Näwangä impa, ante në apænedäni badinque adode beyæ ante në cædäni bagadänimpa. Tömënanäi mönitö imönite adodö ante pönö apænedäni ëñentamönipa. Iinque iinäni apænedäni möni ëñenö bai ñöwodäni wæætë edæ adobai pönä ante yewæmoncæ cædäni iinque botö iñömö edæ, Adobainö ante yewæmoncæboimpa, antabopa. ³ Teopido bitö ñænæmi pönä inömi inte ëñëmi. Botö iñömö, Wëenëñedë æbänö mä pönä cægatimpa, ante ayæ, Nöwo ganca æbänö cæte i, ante ëñencæte ante nangui cædinque ædæmö ëñënimö inte botö edæ, Bitö Teopidobi acæbiimpa, ante adodö adodö ante yewæmömopa. ⁴ Wadäni odömönte apænedäni ëñëninque bitö wæætë, Nö intawo, ante ëñencæte ante cædinque botö yewæmöninta adinque edæ do ëñencæbiimpa. Mänömainö ante yewæmömö ae.

*Wäö ëñaqingä, ante anquedo
ponte apæncampa*

⁵ Wængongui qui, ante në godönäni pancadäniya Abiyaidi nänäi cabo iñönänite adocanque Tacadiya ëmongacäimpa. Tömengä iñömö Oodeabæ awënë odeye Edode wodi nänö ingaiñedë, Wængongui qui, ante në godongä

ingacäimpa. Tömengä nänöogængä Aadö wodi pæingä Editabeti ingacäimpa. ⁶ Tömëna iñömö nänä gæncaya inöna inte Wængongui ayongante nö cæte quëwëninque Wængongui, Iimaï cæedäni, ante nänö wææ angainö ante ëñente quëwëñönate wadäni, Eñënamäi quëwënapa, ante ædö cæte anguinäni. ⁷ Editabeti owæntacä inte wëñæ mänämäi quëwëñongante wëñæ dæ ä wædinque nänä gæncaya picæna badinque quëwengadäimpa.

⁸ Dæ ä wædinque quëwëñönate Tacadiya wodi tönö godongämæ nänäi godoncabo nänäi godöñedë ba iinque tömengä iñömö, Wængongui qui, ante godongan-tapa. ⁹ Godöñongante tömënanäi, Æcänö ñöwo guiidinke ogui waqui tanguingä, ante acæte ante cædänitapa. Tömënanäi cöwë nänäi cæi bai cædinque tömënanäi ëmöwo wataa wataa yewæmöninque adoyömö da wëninque adotaque tadonte adänitapa. Ayönäni, Tacadiya ëmöwo impa, ante adinque änäni ëñëninque tömengä Awënë Wængongui tæiyæ waëmö oncönë guiidinke ogui waqui tangantapa. ¹⁰ Waodäni tömänäni, Nöwo ogui waqui iya tangæimpa, ante yabæcönë godongämæ pöninque Wængongui ingante apænegadänimpa. ¹¹ Tacadiya iñömö tæcæ tancaæ cæyongä Wængongui nänö da pönöningä anquedo tömënanäi nänäi iya täimpaa gäänë tömëmæ inö pö næ gongænte a ongongä acantapa. ¹² Adinque Tacadiya, Æbänö cæqui, ante ancaï guiñente wæcantapa. ¹³ Wæyongante anquedo guiquënë,

—Tacadiya, guiñënamäi ië. Bitö Wængongui ingante apænebi ëñëninque tömengä bitö änö ante do cæcampa. Bitö nänöogængä Editabeti iñömö onguiñængä ingante mancæcäimpa cæbii. Mangä ëñacä adinque bitö tömengä ëmöwo,

Wäo, pemoncæbiimpa. ¹⁴ Wēñængä waa pōni ēñacä adinque bitō wat-apæ tocæbiimpa. Wadäni nanguī inäni adobaī wēñængä ēñacä ate tocædänimpa. ¹⁵ Wængonguī incæ, Botō ayōmo bitō wengä wadäni baī guiyä inämaī ñænængä pōni ingä abopa, angä beyæ waodäni adobaī tōmengä beyæ ante adinque tocædänimpa. Yowepæ biinōmæ incæ wapæ incæ tōmengä ti nāmæ tōmāmæ bedämaī incæcäimpa. Wäänä cæncadē ayæ ongōñongante Wængonguī Tæiyæ Waemō Önöwoca incæ tōmengäa pō guicæcäimpa. ¹⁶ Ayæ bitō wengä picængä badinque mā apæneçä ēñēninque idægoidi nanguī inäni Wængonguī gämænō poncædänimpa. ¹⁷ Ayæ Wængonguī Önöwoca ingante Ediya wodi nänō ewocagāi baī adobaī ewocadinque bitō wengä iñōmō adocä nänō tæi piñængāi baī adobaī tæi piñængä incæcäimpa. Ininque tōmengä iñōmō mönō Awēnē nänō ponguinō ante tano beyæante baī cædinque odōmongä ate mæmpoidi wēñænāni inänite pōnente waadete cæcædänimpa. Ayæ tōmengä apæneçä ēñēninque nē ēñēnāmaī cædäni incæ nō cæte quēwēnāni nāni ēñēnō baī nō ēñente cæcædänimpa. Mänōmaī cædinque bitō wengä adocä apæneçä ēñente cædinque waodäni mönō Awēnē nänō ponguinō ante eyepæ pōni cædinque tōmengä ingante ante wänō concædänimpa. Mänōmainō ante anquedo Tacadiya ingante apænegacäimpa.

¹⁸ Angä ēñēninque Tacadiya wæætē anquedo ingante apænedinque,

—Inæmpa botō nänōogæñä picænä inampa. Botō adobaī picæmo imopa. Ædō cæte, Nō impa, ante ēñenguimoo.

¹⁹ Äñgä anquedo wæætē,

—Botō Gabodiedo ingaïmo imo apa änewēē. Wængonguī weca nē

ongōmo iñōmote tōmengä iñōmō, Botō watapæ apænedō ante bitō Tacadiya ingante apænete pōe, ante da pōnongä pontabopa. ²⁰ Nōwo iñōmō botō änō pōñēnāmaī imi inte bitō babetadebi badinque tededāmaī iñōmite botō apænedō ante iinque cæbo ba ate tedecæbiimpa, ante anquedo Tacadiya ingante apænecantapa.

²¹ Mänōmaī tedeyōna wadäni, Tacadiya taqingä, ante wänō cōninque, Wængonguī tæiyæ waemō oncōnē guidinque æiquedō taqingäa, ante wægadänimpa. ²² Tōmengä tadinque tededāmaī ingantapa. Ayæ godōmenque tededāmaī inte önompoque oo cæpo oo cæpo cæcä adinque tōmēnāni, Wængonguī tæiyæ waemō oncōnē guiite ongōninque Tacadiya wiimonte baī mā pōni adingä inte ñōwo edæ babetadecä inte tacampa, ante wædänitapa.

²³ Wængonguī beyæ ante cæe, ante nāni iinque äniönæ ganca cædinque Tacadiya wodi oncōnē gocantapa. ²⁴ Mäniñedē ate tōmengä nänōogængä Editabeti yædēmadä badinque edæ önompo æmæmpoque apäicä ganca oncōnē wē womongantapa. ²⁵ Tōmengä iñōmō edæ, “Wēēñēñedē, Owæntabi imipa, ante pünāni wæbo adinque Wængonguī botō imote waadete pōnō cædinque ñōwo wæætē, Pünāmaī incædänimpa, ante cæcampa,” ante pōñēninque Editabeti togacäimpa.

Itota ēñäqingä, ante

²⁶ Editabeti önompo æmæmpoque go adoque apäicä yædēmadä nänō iñedē Wængonguī tōmengä anquedo Gabodiedo nāni änongå ingante da pōnongä pōninque Gadideabæ Näatadeta nāni quēwēñōmō gocantapa. ²⁷ Godinque tōmengä baquecä Mäadiya nāni änongå weca pongantapa. Tōmengä ingante Awēnē Dabii wodi pæingä

Ootee, Monguimo, ante do äningä inongäimpa. ²⁸ Inique anquedo Gabodiedo Mäadiya weca pō guidinque tömengä ingante,

—Wængongui nänö nē waadebi inte eñēe. Wængongui bitö imite waa cæcæcäimpa. Wadäni onquiyænäni inänite Wængongui pönömenque pönö waa cædongä inte bitö imite edæ godömenque waa pönī pönö cæcä acæimpa. ²⁹ Ante tæcæ apæneyongä tömengä ancai guinñenique, Quinö bai i ante botö imote apæneccä, ante wæcantapa. ³⁰ Wæyongante anquedo wæætē,

—Mäadiya, bitö guinñenämai ie. Wængongui incæ edæ bitö imite nangui waadete pönö acampa. ³¹ Bitö nōwo edæ yædëmadä badinque bitö wëñængä onguinñængä mancæbiimpa. Tömengä eñacä ate bitö tömengä emöwo, Itota ingampa, ante pemoncæbiimpa. ³² Tömengä inñömö edæ nangui tæi piñante cæcä incæcäimpa. Inique tömengä ingantedö ante, Æibæ pönī nē Quëwengä Wengä ingaingä ingampa, ante apæneccæimpa. Ayæ Awënë Wængongui incæ tömengä ingante apænedinque, Bitö Awënë bayömi mæmæ awënë odeye Dabii wodi nempo dodäni nani quëwengäi bai bitö nempo adobai quëwencædänimpa, ante adocä Itota ingante pönongä ænte Awënë Odeye bacæcäimpa. ³³ Inique Aacoboidi tömengä nempo quëwëñönänite tömengä cöwë tömënanī Awënë Odeye incæcäimpa. Tömengä nänö Awënë Odeye inguimämo inñömö edæ dæ badämai ingæimpa, ante Wængongui nänö da pönöningä Mäadiya ingante angantapa.

³⁴ Mäadiya wæætē tömengä ingante,

—Botö inñæmpa onguinñængä tönö mönämai inte wëñæ ædö cæte manguimoo.

³⁵ Ante wæyongante anquedo wæætē edæ,

—Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca incæ bitö weca poncæcäimpa. Wængongui Æibæ Quëwënongä tömengä nänö tæi piñænö incæ wææ owo bai cæcæcäimpa. Mänömai beyæ bitö Wëñængä Onguinñængä incæ Tæiyæ Waëmö eñacä ate, Wængongui Wëñængä ingampa, ante pemoncædänimpa. ³⁶ Ayæ godömenque apænebo eñēe. Editabeti bitö guidengä inñömö picængade pönī inñongante, Owæntacä ingampa, ante tededänitawo. Incæte tömengä picængadecä incæ dobæ edæ önompo æmæmpoque go adoque apäicä yædëmadä inte tömengä wëñængä edæ onguinñængä ingante enengampa. ³⁷ Inñæmpa quiemë ante Wængongui nänö änönö ante tömää edæ cöwë cæcæimpa.

³⁸ Ante anquedo angä eñente wædinque Mäadiya,

—Mönö Awënë beyænque nē cæbo imopa. Bitö änö bai Ao ämo bacæimpa.

Ante apæneccä eñëninque Wængongui nänö da pönöningä incæ emö cæte wadæ gogacäimpa.

Editabeti weca Mäadiya eñacæ gocampa

³⁹ Mäninñedë ate Mäadiya wodi wadæ godinque änämænë quingæ æidinque Oodeabæ quëwënanī nani quëwëñömö adoyömonque incæ pöninque, ⁴⁰ Tacadiya oncönë pö guidinque Editabeti ingante, Waa quëwëmi, angantapa. ⁴¹ Mäadiya mänömai apæneccä eñëninque Editabeti wodi wengä cæncadë ongöninque wogæi wogæi tocantapa. Editabeti inñömö

Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca incæ tömengäa pö guicä inique ædæmö pönī ewocä bacantapa. ⁴² Mänömai badinque adocä ogæ tededinque,

—Mönö onquiyæncabo iñömönte bitö adobique bitö waa toquinque ïmpa, angantapa. Wængonguï wamöni imönite pönömenque waadedinque bitö iminite godömenque nanguï waadecampa. Bitö nê enëongä ingante Wængonguï nanguï waadecä beyæ tömengä adobai tocæcäïmpa. 43 Botö önömoque iñömöte bitö iñömö mönö Awënë badä inömi inte edæ botö weca quïnante pömi. 44 Tæcæ edæ apænebi önömonca ëñëñömo botö cæncadë nê ongönongä incæ wogæi wogæi watapæ tocä ae. 45 Mönö Awënë bitö imite nänö äninö ante bitö iñömö, Tömengä cöwë cæcæcäïmpa, ante pönëninque bitö toquinque edæ nê pönëmi imitapa.

46 Editabeti mänömaï apæneyongä Mäadiya wæætë ämotamini ante bai iïmaï angacäïmpa.

“Botö mimöno pönëninque, Mönö Awënë iñömö edæ waa pönï mönö inongä ingampa, ante watapæ apænebopa.

47 Ayæ, Quëwencæbiïmpa, ante botö imote nê Ængä iñongante botö Wængonguï ingante ante pönëninque edæ watapæ tote ëwocabopa.

48 Botö tömengä ingante nê cædömo inte önömoque pönï iñömöte tömengä wæætë botö imote waa acampa.

Ïncayæ nänömöidi wææ iïncayæ nänömöidi wææ inäni tömänäni botö imotedö ante apænedinque,

Tömënä iñömö Wængonguï nänö nê waadedä ingadäïmpa, ante apænecædänïmpa.

49 Wængonguï nê Tæi Piñængongä inte botö imote pönö nanguï cæcä beyænque edæ apænecædänïmpa.

Tömengä ëmöwo iñömö edæ Tæiyæ Waëmö ëmongantapa.

50 Ayæ iïncayæ nänömöidi wææ iïncayæ nänömöidi wææ

inäni tömengä ingante guiñente cæyönänite tömengä wæætë waadete pönö waa cæcæcäïmpa.

51 Tömengä nê tæi piñængongä inte tömengä önömpoca cæte bai nanguï cæcantapa.

Ayæ wadäni, Tömëmoque waëmö imopa,

ante önöwëninque pönënäni inänite tömengä angä näwæ godänitapa.

52 Ayæ awënëidi näni tæ contaimpaa ongöñönänite tömengä tömënäni inänite wido cæcä godänitapa.

Wæætë önönänique inänite ængö cæcä contadinque tömënäni wæætë awënëidi bai badänitapa.

53 Ayæ gue ænente wädäni iñönänite tömengä waa pönï cænguï godongä æninque tömënäni tömo pönï cænänitapa.

Wæætë nanguï ëadäni tömënäni inänite da godongä godinque ömæpodäni inte godänitapa.

54 Mönö idægocabo iñömö tömengä ingante nê cæmö iñömöte tömengä mönö tönö godongämæ cæcantapa.

Ayæ, Waadete botö pönö waa cægainö bai adodö cæcæboïmpa, ante pönëninque tömengä ñöwo pönö waadete waa cæcä æmompaa.

55 Abadäo wodi pæimö iñömöte tömengä mönö mæmæidi inänite nänö angainö bai cædinque,

cöwë ñïmpo cædämaï inte pönö waadete cæcampa.”

56 Ante Mäadiya wodi ämotamini ante bai angantapa. Ayæ Editabeti weca mëa go adoque apäicä quëwente ate ayæ ate tömengä oncönë gogacäïmpa.

Wäö ëñacampa

57 Editabeti wodi guiquënë oo pōni ēnēninque tōmengā wēñængā onguīñængā mangacāimpa.

58 Ayæ tōmengā guidēnāni tōnō godongāmæ quēwēnāni iñōmō, Æ mōnō Awēnē wīi piingā inte Editabeti ingante ædæmō waadete waa cæcampa, ante tæcæ ēñēmōnipa, āninque Editabeti tōnō godongāmæ togadānimpā. 59 Ayæ adoque Wængonguī itādē go ate wēñængā ingante æmontaique eō togæncæ cædāni iñōmō godongāmæ pōninque tōmengā wæmpo emōwo baī ante, Tacadiya, ante pemoncæ cædānitapa. 60 Cæyōnānite wāānā Baa āninque,

—Tōmengā emōwo Wāō emoncæcāimpa, ante wææ angadāimpa.

61 Āñongante tōmēnāni wæætē,

—Iñæmpa bitō guidēnāni Wāō emōnāmaī. Dæ āmōnānipa.

62 Āninque wæmpocā ingante omō cædinque, Æmongānō emonguingā āmii, ante odōmōmi amōnii.

63 Āñōnānite tōmengā tededāmaī iñongā inte onompocaque odōmongā adinque yewæmōinta æninque pædæ pōnōnāni ate tōmengā iñōmō edæ, “Tōmengā emōwo Wāō emoncæcāimpa,” ante yewæmongā adinque tōmānāni edæ guīñente wægadānimpā. 64 Yewæmongā ate tōmengā ononguēnēwa ñimæ cæguēnēwate baī baguēnēwate ate edæ tōmengā ogæ tededinque Wængonguī ingante, Waa pōni cæbi abopa, ante watapæ edæ apænecantapa.

65 Īninque māñiñōmō godongāmæ quēwēnāni tōnō Oodeabæ ānāmænē quēwēnāni tōnō tōmānāni, Mānōmaī batimpā, ante nangui tededānitapa. 66 Tededāni ēñēninque nē ēñēnāni wæætē, “Iñgā wēñængā iñōmō æbānō nānō baquinque edæ pæqingā,” ante tōmānāni godongāmæ wægadānimpā. Edæ tōmengā tōnō

Wængonguī godongāmæ cæcā ingacāimpa.

Tacadiya āmotamīni ante angampa

67 Wēñængā wæmpocā Tacadiya guiquënë Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca ingante ewocadinque Wængonguī beyæ apænedinque āmotamīni ante baī apænecantapa.

68 “Mōnō idægocabo Wængonguī iñōmō adocā mōnō Awēnē iñongante mōnō tōmengā ingante waa ate watapæ apænecāimpa.

Tōmengā iñōmō, Botō quīnāni bate abæ tawænte baī quēwencædānimpā, ante tōmengā do æncæ pongā acæimpa.

69 ‘Ōnōmoncawæ wææ emoncate baī wææ gompocæcāimpa,’ ante cædinque tōmengā mōnō imonte nē ænguingā ingante da pōnongā pōninque iñgā wæætē ængā beyænque quēwēmompā.

Wængonguī ingante nē cægaingā awēnē odeye Dabii wodi pæingā iñongā inte tōmengā mānōmaī cæcā beyænque quēwēmompā.

70 Wængonguī iñōmō tōmengā beyæ nē apænegaināni tæiyæ waēmō ingaināni iñōnānite tōmēnāni tōnō apænedinque,

Cōwē cæcæboimpā, ante nānō apænegainō baī ñowo edæ iñque cæcampa.

71 Mōnō iñōmō nē piinte ānāni nempo ongōñōmonte tōmengā,

Piinte cædānipa, ante adinque mōnō imonte gā pe æmpote ō ængā beyænque quēwēmompā.

72 Mānōmaī cædinque tōmengā mōnō mæmæidi inānite nānō angainō baī cædinque ñowo waadete pōnō cæcampa.

Ayæ, Botō pōnō cæbo ate mīnitō
 Ao āmīni īninque mōnō
 godongāmæ wææ cæte
 quēwengæīmpa, ante
 tōmengā tæiyæ waēmō
 nānō angainō ante cōwē
 pōnēnongā inte nōwo īnque
 cæcampa.

73 Edæ mæmæ Abadāō wodi in-
 gante, Botō nē Quēwēmo in-
 gaimo inte nōingā āmopa,
 ante Wængonguī īimainō ante
 nānō pōnō cæquinō ante nō
 apænecacāīmpa.

74 Abadāō ēñēmi. Nē piinte cædāni
 nempo wæwēñōmīnite botō
 gā pe æmpote ō æninque
 pōnō cæbo ate eyepæ badinque
 mīnitō wæætē guīñēnāmaī
 inte botō Wængonguī
 imo beyæ cæcæmīnīmpa,
 ante Wængonguī nē
 pōnō cæqingā inte
 apænecacāīmpa.

75 Wængonguī īñōmō edæ, Mīnitō
 tæiyæ waēmō ēwocadinque
 mīni quēwenganca
 botō weca nō pōnī cæte
 quēwencæmīnīmpa, ante
 pōnō cæcā ingacāīmpa,”
 ante wēñængā mæmpocā
 Tacadiya wodi apænecantapa.

76 Ayæ wēñængā ingante
 tōmengā īmaī ante godōmenque
 apænecantapa.
 “Botō wēmi bitō īmīte botō wæætē
 apænebo ēñēe, angantapa.

Nē Æibæ Pōnī Quēwengā beyæ
 bitō nē apænebi inōmi
 īmīpa, ante bitō imitedō ante
 apænecædānīmpa.

Mōnō Awēnē taadō pīnongæīmpa,
 ante bitō edæ tāno beyænte
 gote baī cædinque,

77 mōnō Awēnē quīnāni inānite
 īmaī ante odōmonte
 apænecæbiīmpa.

Wēnæ wēnæ mīni cædō ante
 Wængonguī pōnō nīmpo cæcā
 ate mīnitō īñōmō edæ,

Tōmengā ængā beyænque mōnō
 quēwengū īmpa, ante

do ēñencæmīnīmpa, ante
 apænebi ēñencædānīmpa.

78 Edæ mōnō Wængonguī incæ
 mōnō wēnæ wēnæ wædōnō
 ante waadete pōnō waa
 cædinque,

ōōnædē Quēwengā ingante mōnō
 weca da pōnongā pōninque
 nænque tæcæ tamō baī
 ēmongā acæīmpa.

79 Mānōmaī cædinque mōnō
 wænguīmāmo beyæ wēmō
 īñōmō awædō,

ante wæyōmonte tōmengā ponte
 a ongongā adinque mōnō
 nænque pāmo oo tote baī
 quēwēmōmpa.

Ayæ, Mīnitō mīni gānē pōnente
 quēwenguīnō taadonque
 poncæmīnīmpa,
 ante tōmengā tōō æmænte
 māmongā pōmōmpa.”

Mānōmainō ante Tacadiya wodi
 tōmengā wēñængā ingante
 apænecacāīmpa. ⁸⁰ Wēñængā

īñōmō do pædinque ōnōwoca
 tæi pīñænte ēwocagacāīmpa.
 Idægoidi weca tōmengā nānō
 ponte a ongonganca ōnōmæca
 quēwengacāīmpa.

2

Itota ēñacampa (Māateo 1.18-25)

¹ Wāō idægoidi weca nānō
 pōñedē īnque bayonte awēnē
 Tetædo Agoto īñōmō, Æpomīnidō
 imīnīi, ante acæte ante cædinque
 odōmāno ōmæ nē quēwēnāni
 inānite edæ, Mīnitō ēmōwo
 tōmāmīni yewæmoncæmīnīmpa,
 angacāīmpa. ² Tidīabæ awēnē
 Tidēnio ingāñedē odōmāno awēnē
 tāno angā. ³ Ēñēninque ado-
 canque tōmengā mæmæidi nāni
 quēwengāīñōmō wacā tōmengā
 mæmæidi nāni quēwengāīñōmō
 tōmānāni yewæmoncæte ante edæ
 go go cægadānīmpa.

⁴ Īninque Oodeabæ Awēnē wodi
 Dabii wodi pæingā inongā inte

Ootee iñömö Gadideabæ Näatadeta nāni quēwēñömö quēwēningue adobaī tōmengā mæmæ Dabii wodi nāno quēwengaiñömö Bedēē iñömö gogacāimpa. ⁵ Edæ Ootee nānōogængā inguingā Māadiya yædēmadā iñongante tōmēna nāna gæncaya inguina guēa yewæmoncæ godatapa. ⁶ Bedēē ponte quēwēñōna Wēñængā iñömö iñique pædinqe ⁷ bamoncadengā incæ onguñængā inte iūmaī ēñagacāimpa. Māniñömö mongui incōnē iñömö māniñedē eyede pōni goti ongōnāni ate wædinqe tōmēna wæætē cænēnāni cængui oncontaidē guiyantaidē go guida ate Wēñængā ēñacantapa. Iñique guiyantaidē ēñacā ate wāānā Wēñængā ingante weocoo wīni wīni caadinqe cænēnāni cænguincadedē ñō cædā ōñongantapa.

Obegaidi inānite nē aadāni inānite anquedoidi apænedāni

⁸ Idægoidi cænīnāni obegaidi nāni ānōnāni iñōnānite nē aawēnāni iñömö eyepancadē adōōnæ woyowotæ a cōnōnānīpa. ⁹ A cōñōnāni mōnō Awēnē anquedo ponte a ongōñongā mōnō Awēnē nāno ñāo ēmōnō beyænque godongāmæ guinæ gongæ adinqe nē aadāni ancaī guñente wædānitapa. ¹⁰ Anquedo iñömö tōmēnāni inānite, “Guñēnāmaī imæwedāni. Mini nangui ēñente toquinque ante botō ñōwo watapæ apænebo ēñēedāni. Minitō tōnō inguipoga tōmāo quēwēnāni adobaī adode beyænque watapæ tocæminīpa. ¹¹ Mōnō Awēnē Codito iñömö, Æmo beyænque quēwencæminīpa, ante nē Ængā baquingā inongā inte do edæ ēñacantapa. Edæ minitō beyæ ante tōmengā ñōwoōnæ incæ awēnē Dabii wodi nāno quēwengaiñömö ēñacantapa. ¹² Nō impa, ante gote acæminīpa. Wēñængā ingante wāānā wīni wīni caadinqe edæ

cænīnāni cænguincadedē ñō cædā ate a ōñongā adinqe mīnitō, Nō impa, ante ēñencæminīpa.”

¹³ Ante anquedo āñongā wadāni nangui ināni ōōnædē owođāni incæ iñontobæ tontadoidi ongōnāni baī tōmengā tōnō godongāmæ ponte a ongōninqe āmotamīni ante baī āninqe Wængongui ingante iūmaī ante watapæ apænedānitapa.

¹⁴ “Wængongui æibæ pōni quēwēnongā inte edæ ñāo apāite baī ēmongānō anguēnē.

Tōmengā inguipoga iñömö waadete pōnō cæcā beyænque mīni waocabo edæ gānē pōnenguimīnidō anguēnē.”

¹⁵ Ante āmotamīni ante baī āninqe anquedoidi ōōnædē adodō wadæ æite godāni ate nē aawēnāni iñömö nāni cabo tededinqe,

—Mōnō Awēnē mōnō imonte apænecā mōnō ēñēnō ante, Æbānō cæcāi, ante mōnō Bedēē gote ædæmō acæimpa. ¹⁶ Āninqe

pogodo ponte ayōnāni Māadiya tōnō Ootee a ongōñōna Wēñængā iñömö cænīnāni cænguincadedē a ōñongā adānitapa. ¹⁷ Iñique adinqe wadæ godinqe, Wēñængā æbānō ingāā, ante anquedo apænecā nāni ēñēnō ante gode ā gode ā cæte wayōmō wayōmō quēwēnāni inānite tededāni ēñēnānitapa. ¹⁸ Ēñēninqe tōmānāni wæætē, Nē aawēnāni æbānō ante apænedāni, ante guñente wædānitapa. ¹⁹ Māadiya guiquēnē, Wēñængā æbānō ingā ānāni, ante nāmā pōnēē congantapa. ²⁰ Nē aawēnāni guiquēnē, Wængongui ñāo apāite baī ēmōnongā inte pōnō waa pōni cæcā æmōnīpa. Edæ anquedo nāno apænedō baī do cæcā amōnīpa, ante apænedinqe eyepancadē ocæ ēmænte gogadānīpa.

Bitō Wengā, ante mæmpoda Wēñængā ingante Wængongui oncōnē cæte pōnapa

21 Ayæ, Adoque Wængongui itædê go ate æmontaique eö togængæimpa, ante idægoidi cöwê nâni cæi bai cædinque Wëñængä ingante eö togænänitapa. Ayæ Måadiya yædëmadämaï nânö iñedê anquedo nânö pemöninö bai äninque mæmpoda Wëñængä emöwo ante, Itota, pemongadaimpa.

22 Wäänä mänimpoönæ wepæ näate inampa, ante Möitee wodi nânö angaimpoönæ iinque go ate tömëna, Wëñængä iñömö Wængongui Awënë qui ingampa, ante mönö godongæimpa, ante tömengä ingante Eedo-tadêë iñömö ænte gogadaimpa. 23 Edæ, “Onguiñænâni bamon-cadênâni tömânâni tæiyæ waëmö bacädänimpa, ante tömënâni Wængongui Awënë nempo pædæ godongæimpa,” ante Awënë Wængongui nânö angäinö ante eñëninque Måadiya tönö Ootee do cædatapa. 24 Ayæ, Equemöna nâna gæncaya, Wængongui qui, ante godongæimpa. Wii mänömaï cæte tæcæ wengä wengä pæda mënaa inate godongæimpa. Ootee tönö Måadiya iñömö mänömaï cædinque, Wængongui qui impa, ante mënaa inate ænte pöninque pædæ godöna ængacäimpa.

25 Mäniñedê adocanque edæ tömengä emöwo Timeönö Wængongui beyænque ante nö cædongä inte Eedotadêë iñömö quëwengacäimpa. Idægoidi wampo pönente quëwencädänimpa, ante Wængongui æyedënö ædæmö cæquiringä, ante tömengä wänö cönonte quëwëngäimpa. Ayæ Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante tömengä cöwê ewocacä inongäimpa. 26 Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca do apænecä eñëninque Timeönö wodi iñömö, Botö ayæ wænâmaï müimö quëwëmoyedê mönö Awënë Codito ingante aquimo imopa, ante do

eñëningä inongäimpa. 27 Nöwo iñömö Wængongui Önöwoca angä eñëninque tömengä Wængongui oncö ñænæncönê yabæcönê pö guicantapa. Mäniñedê Itota mæmpoda iñömö idægoidi wææ ante nâni cægäinö bai cæcæte ante cædinque Wëñængä Itota ingante ænte pö guida. 28 Adinque Timeönö iñömö edæ Wëñængä ingante bæi ongonte pæ mäninque Wængongui ingante, Tömëmi waa toquinque mönitö imönite pönö cæbipa, ante apænecantapa.

29 “Bitö Tæiyæ Awënë inömi inte eñëmi. Bitö imite nê cæbo iñömote bitö doyedê, Cæbo acæbiimpa, angabiimpa.

Ïninque bitö äninö bai ñöwo edæ iinque cæbi adimo iñömote bitö ämi ate wænte goboe.

30 Edæ bitö, Quëwencæminimpa, ante nê Ænguingä ingante ñöwo da pönömi ponte eñacä do abopa.

31 Mänömaï cædinque bitö, Wadäni nâni cabo wadäni nâni cabo waodäni tömânâni acädänimpa, ante cædinque bitö nê Ænguingä ingante ñöwo da pönömi ponte a ongongä acæimpa.

32 Idægoidi inämaï inâni incæ tömënâni nâni cabo nâni cabo incæ edonque acädänimpa, ante cædinque bitö da pönömi pöninque tömengä ñäö apäite bai a ongongä acädänimpa.

Ayæ möni idægocabo iñömönite bitö, Wëñængä ængä beyænque botö quimäni iñömö ñäö bai waëmö pönï emöninque quëwencæminimpa, ante pönö cæbi abopa.”

33 Ante ämotamäni ante bai Timeönö wodi, Wëñængä æbänö cæquiringä ingä, ante tedecä eñëninque Wëñængä mæmpo tönö tömengä badä iñömö guiñente

wædatapa. ³⁴Timeönö wæætē, Mīna waa toquinque iingā Wēñængā ingante æmīnāpa, ante apænedinque tōmengā badā Māadiya ingante iimāi ante godōmenque apænecantapa.

—Picængā badinque iingā Wēñængā cæcā beyænque idægoidi pancadāniya tæ go wæænte bai wæyönāni pancadāniya wæætē ængæ gan-tite bai quēwencædānimpa. Wængongui iñömö, Wēñængā ingante ate ēñencædānimpa, ante odōmonte cæyongā pancadāniya wæætē adocā ingante godō piñte tedecædānimpa. ³⁵Ante apænedinque Timeönö iñömö Māadiya ingante apænecantapa. Mānōmāi bayonte, Nanguī ināni æbānō ante mīmōno pōnēnāni, ante edonque acæimpa. Bitō iñömö yaēmē yete bai wæwente ēwocacæbiimpa, ante apænegacāimpa.

³⁶Ayæ wadā iñömö Wængongui beyæ nē apænedā iñömö tōmēnā emōwo Änä adobai ongōnantapa. Atedoidi nāni cabo iñōnāni adocanque Pānoedo wēnā inōnā inte tōmēnā picængadedā ingadāimpa. Tōmengā iñömö baquecāñedē mōninque nānōogængā tōnō ōnompō æmæmpoque go mēa wadepo quēwente ate onguiñængā guiquēnē nāñe wængacāimpa.

³⁷Onquiyænā iñömö ñōwo otenta i coatodo wadepo nānō ēñagainganca owæmpoinā quēwēnā inte tōmēnā Wængongui oncō ñænæncōnē yabæcōnenque cōwē quēwēninque taodāmaī inōnāimpa. Itædē woyowotæ tōmēnā cōwē, Wængongui ingampa, ante waa cædinque Wængongui ingante apænecæte ante wantæpiyæ cænāmāi quēwēnā inōnāimpa.

³⁸Tōmēnā ñōwo eyepæ pōni māmō bee tēninque Itota ingante adinque Wængongui ingante waa ate pōnēninque apænecantapa. Ayæ wadāni, Mōnitō Eedotadēē iñömö

quēwēmōni iñömōnite Wængongui æyedēnō pōnō cæcā beyæ abæ tawænte quēwenguimōnii, ante nē wānō cōnāni Inānite dodā Änä iñömö Wēñængā ingante do adinā inte, Wēñængā nē Ænguingā inte do ēñate pongā atabopa, ante cōwē apænedā ēñengadānimpa.

Nāatadeta ocæ emænte godāniya

³⁹Ayæ mānii, Awēnē Wængongui, iimāi cæedāni, nānō angaiñō ante iinque cæte ate Ootēe nāni wencabo Gadideabæ gocæte ante wadæ godinque Nāatadeta tōmēnāni nāna quēwēniñömö pongadānimpa. ⁴⁰Wēñængā iñömö edæ picængā pædinque tæi piñængā bacantapa. Ayæ ocai encacā inte nangui ēñente bagacāimpa. Ayæ Wængongui waadete pōnō apænecā ēñente ēwocadinque tōmengā nē waadete pōnō cæcā ingacāimpa.

Wængongui oncōnē Itota gote ongongampa

⁴¹Wodo pænta gogaiñōnæ bai Patowa mōnō ææmæ cænguioñæ ñōwo impa, ante pōnēninque idægoidi Patowa ante Eedotadēē godinque ææmæ cædōnānimpa. Itota mæmpoda adobai Patowa nāni amæ cōwē cæyedē wadepo iñō wadepo iñō Eedotadēē goda ingadāimpa. ⁴²Īninque Itota dote wadepo iñonte Wængongui beyæ ante ææmæ cōwē nāni cædō bai Ootēe nāni wencabo do gote cædānitapa. ⁴³Ææmæ tōmāā iinque cædinque oncōnē poncæte ante taadonque pōninque mæmpoda adāmāi iñōnate Itota guiquēnē Eedotadēē iñömö ayæ quēwengantapa.

⁴⁴Godongāmæ mōnō poncabo tōnō pongā iimaingampa, ante pōnēna inte taadō tōmāā itædē pōninque tōmēna guidēnāni weca tōmēna æmigoidi weca diqui diqui mincæ cæyōna, ⁴⁵edæ dæ angā. Ate wædinque tōmengā ingante diqui mincæte ante Eedotadēē adodō ocæ emænte gogadāimpa.

46 Mëönaa go adoönæque iñonte diqui diqui minte ate edæ Wængongui oncö ñænæ oncönë yabæcönë pö guite ayönote Itota iñömö nē odömönäni weca eñëe cöinque, Æbänö i, Æbänö cæqui, ante angä adatapa. 47 Tömengä apæneccä eñëinque tömänäni, Æ tömengä iñömö ocäi nē encacä waa eñengä amönipa, änänitapa. Ayæ, Itota ingante, Æbänö i, ante änäni eñëinque tömengä wæætë nō apæneccampa, ante wædinque tömänäni guiñente wædänitapa. 48 Mæmpoda iñömö mäniñömö pö guite ayöna Itota mänömai cæcä adinque guiñente wædatapa. Tömengä badä tömengä ingante,

—Botö Wëmi eñëmi. Mönatö imönate quinante mänömai cæbii. Iñæmpa bitö wæmpo tönö mönatö bitö imite ante ancaä diqui diqui minte wæwentamönapa.

49 Äñongante tömengä wæætë,

—Mīnatö iñæmpa, Mæmpocä oncönë Itota ongonguëngä ingampa, ante eñënämai imīnatawo. Quinante wayömö diqui diqui mīmīnatawo.

50 Äñongante, Æbänö ante angää, ante ædæmö eñënämai inatapa.

51 Tömengä wæætë mæmpoda miñæ gote Näatadeta pöninque tömëna nänä änö ante cöwë eñente cæcantapa. Wäänä guiquënë tömengä nänö cædinö ante nämä pönëe congä ingacäimpa. 52 Itota iñömö edæ nangui eñengä bate pædongäimpa. Picængä bayongante Wængongui tönö waodäni adobai tömengä ingante cöwë godömenque godömenque waadete adönänimpa.

3

Wäö æpænë nē guidongä önomæca quëwente apæneccä

(Mäateo 3.1-12; Mäadoco 1.1-8; Wäö 1.19-28)

1 Tibedio quinte wadepo tömämæ awënë nänö inöñedë Pontio Pidato wodi nänä änonägä

adoyedë Oodeabæ awënë iñongante Edode wæætë Gadide-abæ awënë inongäimpa. Adoyedë iñömö Edode wodi nänö tönifacä Pedipe Itodeabæ Todacönitebæ awënë iñongä Ditäniato wodi adoyedë Abidëniabæ awënë inongäimpa. 2 Mänimpodäni

mäniömæ awënëidi iñönäni Änato wodi tönö Caiapato wodi adoyedë, Wængongui qui, ante nē godöna ñænæna pönī inöna inönainpa. Tömëna nänä inöñedë adoyedë edæ Tacadiya wodi wengä Wäö ingante önomæca iñömö ayæ quëwëñongante Wængongui apænegacäimpa. 3 Wäö wodi iñömö Oododänonga ömaaque go tömão cægöinque iimaï apæneccä eñëänitapa. Minitö, Idæwaa wënæ wënæ cæte awædö, ante ocæ emænte Wængongui gämæñö pödäni. Ayæ, Wënæ wënæ botö cædinö ante Wængongui pīinämai

inte pönö ata cæpocä quëwëmopa, ante edonque acäimpa, ante odömöninque æpænë guiedäni, ante Wäö angacäimpa. 4 Mänömai cædinque Wængongui beyæ nē apænegaingä Itaiya wodi iimaï ante nänö yewæmonte apænegainö bai Wäö adobai cægacäimpa.

“Adocanque önomæca ongöinque iimaï ante yedæ tedecä eñencædänimpa.

‘Awënë nänö ponguinö ante tee monte bai cædinque,

taadö töinö pinonte bai cæedäni.

5 Onquiyabo incæ änanquidi incæ, Mæmö pönī bacäimpa, ante ææ wocäimpa.

Biyönæ iñömö tee möninque mæmö pönī badongäimpa.

Taadö idiquibæ iñonte töinö pinongäimpa.

Wënæ wënæ iñonte wainö pönī taadö badongäimpa.

6 Taadö mänömai mæmö pönī ba ininque tömämæ quëwëñäni incæ, Wængongui pönö

ængä beyænque mönö
quëwenguinö impa, ante
edonque acæðänimpa,
ancæcäimpa.”

7 Ante yewæmonte ongompa
cæminii, ante Wäö wodi æpænë
guiicæte ante pönäni nanguï inäni
iñönänite iïmai angantapa. “Minitö
iñömö tæntæ pæimîni bai inte
në babæ cæminii ininque edæ
ëñenguënë quëwëminii. Wængongui
nänö piinte panguimämo ante edæ,
Wænompadäni, ante æcänö äna
ëñëninque minitö wodii winonte
pöminii. 8 Wængongui Awënë
gämænö minitö ocæ ëmænte
poncæ cæminitawo. Nö nö pöminii
ininque edæ në ocæ ëmænte
pönäni wainca incate bai waa
cæðäni bai minitö iñömö edæ
adobaï waa cæðäni. Minitö
nämäneque pönëninque, ‘Minitö
mæmæ Abadäo wodi pæimöni
imöni beyænque Wængongui mönitö
imönite waa acæcäimpa,’ ante nämä
wææ ancæ cæminitawo. Iñæmpa
Wængongui angä bai Abadäo wodi
pæimîni mîni inö bai dicacoo
incæ dobæ adobaï bacæðönü
apa änewëminii. 9 Awæ iñömö
wainca incadämai i ininque edæ do
yete gongapamö iya tangæimpa.
Awæ yecæte ante awænca eyewa
næænäni bai Wængongui nänö
panguimämo iñömö edæ oo pöni
pö apa quëwëminii,” ante Wäö
apænægacäimpa. 10 Angä wædinque
godongämæ ongönäni pancadäniya
wæætë,

Mänömai i ininque æbänö
cæquënëmöni imönii. 11 Añönänite
Wäö,

—Weocoo mençooga në mangä
iñömö weocoo ömacä ingante
adocooque godongä æncæcäimpa.
Cængui në ëacä adobaï cængui
ömæpocä ingante godongä
æncæcäimpa, angantapa. 12 Ayæ
odömäno awënë nänö ärinta në
ænäni guiquënë adobaï æpænë

guiicæte ante pöninque Wäö in-
gante änanitapa.

—Në odömöni ëñëmi. Mönitö
iñömö æbänö cæquënëmöni imönii.

13 Añönänite tömengä wæætë,

—Minitö awënë, Mänimpota, ante
nänö änimpota ante wadäni inänite
ämîni pædæ pönönäni eyepæ
æninque minitö wæætë, Tömëmöni
qui, ante godömenque änämai
iedäni, angantapa. 14 Ayæ tonta-
doidi adobaï tömengä ingante,

—Minitö guiquënë æbänö
cæquënëmöni imönii.

Añönänite Wäö wodi iïmai angan-
tapa.

—Minitö wacä tömengä nänö
godonte æinta ö æncæte ante
pæmënënamäi iedäni. Ayæ wacä
wænæ wænæ cæðämai iñongante
minitö, Wænæ wænæ cæbitapa, ante
babæ wapiticæ änämai iedäni. Ayæ
minitö cæði beyæ minitö awënë
eyepæ pönongä æninque piyænë
cæte godömenque æinente wæðämai
iedäni, angantapa.

15 Añongante godongämæ
ongönäni iñömö, Wængongui
doyedë, Codito ponguingä, ante
nänö në angaingä iñömö edæ
lingä Wäö wabänö imaingampa,
ante önöwënenque pönënanii inte
edæ, Wäö æbänö cæquingäa,
ante acæte ante a ongönänitapa.
16 Wäö wæætë tömänäni inänite
apænedinque, “Botö guiquënë
näwangä minitö imönite æpænë
guidömo guimînipa. Iñcayæ ate
në Ponguingä guiquënë tömengä
iñömö näwangä nænægä pöni
iñongante botö guiquënë guiyämo
inömo inte tömengä awæncata
incæ ædö cæte nü cæquimoo.
Tömengä iñömö minitonga gonga
bæcote bai cædinque Wængongui
Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante
edæ da pönongä æncæminimpa.
17 Waocä, Todigo tömëmö wati
wati tænninque botö tænniñömö
önömancaque baquinque botö

waiña tōmāmō oncōnē da wencæboimpa, ante timpodæ næænte wo ææntodō wo ææntodō cædinque ontapocoo wææincoo wadæ ñēmænte wo ewengampa. Waocā mǎnōmai wo ewencæte ante timpodæ næængā bai mōnō nē Ponguingā iñōmō adobai oo pōni apænte ancæcāimpa. Edæ waēmō ināni inānite apænte æninqwe tōmengā ontapocoo bai ināni inānite gonga cōwē bæcōyōmō iya tangā gonte wæcædānimpa.”

¹⁸ Mǎnōmaiñō āninqwe Wāō wodi godōmenque wade wade apænedinqwe tōmēnāni inānite, Ämo ēñēmaimīnīpa, angacāimpa. Ayæ, Codito ingantedō ante watapæ apæneçā ēñengadānimpa. ¹⁹ Incæte tōmengā pancabaa Awēnē Edode ingante, Bitō tōniñacā nānōogængā Ädodiya ingante mōmii, ante pīninqwe Edode nānō wīwa cædinō ante tōmānō ante pīngā adinqwe, ²⁰ Edode wodi guiquēnē godōmenque wīwa cædinque Wāō ingante tee mōneçā wægacāimpa.

Itota æpæñē guicampa

(Māateo 3.13-17; Māadoco 1.9-11)

²¹ Mǎnīi Wāō tōmāñāni inānite æpæñē nānō guidōñedē Itota ingante adobai guidongā guicantapa. Guūite ate Wængonguū ingante apæneyongā öönæ wi ænete bai bayonte edæ ²² Wængonguū Tæiyæ Waēmō Öñōwoca equemō wææ contate bai tōmengāa edonque pōni wææ guicā ate öönædē apænedinqwe,

—Bitō botō Wēmi botō nē waadebi īmīpa. Bitō īmite waa adinqwe waa tobopa, ante öönædē apæneçā ēñengacāimpa.

Itota nānō mæmæidi

(Māateo 1.1-17)

²³ Todēinta wadepo nānō ēñagāñedē īinque bayonte Itota māniñedē tāno cæçā ingacāimpa. Tōmengā ingante nē pæpogadongā iñōmō Ootee iñongante wadāni,

Itota wæmpocā ingampa, ante pōnēnōnānimpa.

Ootee wodi mæmpo wææ Edii wodi ingacāimpa.

²⁴ Edii wodi mæmpo wææ Māatato, Māatato wodi mæmpo wææ Debii, Debii wodi mæmpo wææ Mēedequi, Mēedequi wodi mæmpo wææ Cāna, Cāna wodi mæmpo wææ docā Ootee wodi ingacāimpa.

²⁵ Mǎnīi docā Ootee wodi mæmpo wææ Māatatia,

Māatatia wodi mæmpo wææ Ämoto, Ämoto wodi mæmpo wææ Nāacō, Nāacō wodi mæmpo wææ Etedi, Etedi wodi mæmpo wææ Nāagai ingacāimpa.

²⁶ Nāagai wodi mæmpo wææ Māato, Māato wodi mæmpo wææ docā Māatatia,

docā Māatatia wodi mæmpo wææ Tēmei,

Tēmei wodi mæmpo wææ Ooteco, Ooteco wodi mæmpo wææ Oodaa ingacāimpa.

²⁷ Oodaa wodi mæmpo wææ Owāna,

Owāna wodi mæmpo wææ Deta, Deta wodi mæmpo wææ Dodobabedo,

Dodobabedo wodi mæmpo wææ Tadatiedo,

Tadatiedo wodi mæmpo wææ Nēedi ingacāimpa.

²⁸ Nēedi wodi mæmpo wææ docā Mēedequi,

docā Mēedequi wodi mæmpo wææ Adi,

Adi wodi mæmpo wææ Cotäo, Cotäo wodi mæmpo wææ

Edēmadäo, Edēmadäo wodi mæmpo wææ Ede ingacāimpa.

²⁹ Ede wodi mæmpo wææ Ootowee,

Ootowee wodi mæmpo wææ Ediyedede,

Ediyedede wodi mæmpo wææ Oodīi,

Oodii wodi mæmpo wææ docä
Mäatato ingacäimpa.

³⁰ Mänii docä Mäatato wodi mæmpo
wææ docä Debi,
mänii docä Debi wodi mæmpo
wææ Timeönö,

Timeönö wodi mæmpo wææ docä
Oodaa,

docä Oodaa wodi mæmpo wææ
wacä docä Ootee,

mänii docä Ootee wodi mæmpo
wææ Öönäö,

Öönäö wodi mæmpo wææ
Ediyaquimö ingacäimpa.

³¹ Ediyaquimö wodi mæmpo wææ
Mēedeä,

Mēedeä wodi mæmpo wææ Mēna,
Mēna wodi mæmpo wææ Mäatata,
Mäatata wodi mæmpo wææ Näätäni
ingacäimpa.

³² Näätäni wodi mæmpo wææ
Awënë Dabii,

Awënë Dabii wodi mæmpo wææ
Yæte,

Yæte wodi mæmpo wææ Obedo,
Obedo wodi mæmpo wææ Boodo,
Boodo wodi mæmpo wææ Täna,
Täna wodi mæmpo wææ Näatöo in-
gacäimpa.

³³ Näatöo wodi mæmpo wææ
Äminadabo,

Äminadabo wodi mæmpo wææ
Adämii,

Adämii wodi mæmpo wææ Adöni,

Adöni wodi mæmpo wææ Etedöo,

Etedöo wodi mæmpo wææ Pade,

Pade wodi mæmpo wææ wacä
docä Oodaa ingacäimpa.

³⁴ Mänii docä Oodaa wodi mæmpo
wææ Aacobo,

Aacobo wodi mæmpo wææ Itæca,

Itæca wodi mæmpo wææ Abadäo,
Abadäo wodi mæmpo wææ Tade,

Tade wodi mæmpo wææ Näacodo
ingacäimpa.

³⁵ Näacodo wodi mæmpo wææ
Tedogo,

Tedogo wodi mæmpo wææ Dagao,
Dagao wodi mæmpo wææ Pedego,
Pedego wodi mæmpo wææ
Ebedo,

Ebedo wodi mæmpo wææ wacä
docä Täna ingacäimpa.

³⁶ Mänii Täna wodi mæmpo wææ
Cainäö,

Cainäö wodi mæmpo wææ Ada-
pacadæ,

Adapacadæ wodi mæmpo wææ
Temö,

Temö wodi mæmpo wææ Docä
Nöwee,

Docä Nöwee wodi mæmpo wææ
Nämeco ingacäimpa.

³⁷ Nämeco wodi mæmpo wææ
Mäatotadëö,

Mäatotadëö wodi mæmpo wææ
Ënoco,

Ënoco wodi mæmpo wææ Aadedo,
Aadedo wodi mæmpo wææ

Mäadadede,
Mäadadede wodi mæmpo wææ

wacä docä Cainäö in-
gacäimpa.

³⁸ Docä Cainäö wodi mæmpo wææ
Ënoto,

Ënoto wodi mæmpo wææ Teto,
Teto wodi mæmpo wææ Adäo,

Adäo wodi ingante nē badon-
gaingä iñömö edæ mönö

Mæmpo Wængongui inongä
ingacäimpa. Mäninäni iñömö

edæ Itota mæmæidi in-
gadänimpa.

4

*Itota wënæ wënæ cæcæcäimpa,
ante wënæ cæcampa*

(Mäateo 4.1-11; Mäadoco 1.12-13)

¹ Mänii Oododänonga quëwëningue

Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca
ingante ædæmö ewocacä inongä

inte Itota iñömö wadæ gocantapa.
Goyongante Wængongui Önöwoca

tömengä ingante önömæca ænte
mäocä gogacäimpa. ² Godinque

coadenta ëönæ mänimpoönæ
quëwëñongante wënæ awënë

pöningue, Wënæ wënæ cæe, ante
ancaa cædongäimpa. Itota iñömö

mänimpoönæ cænämäi iningä inte
edæ iñque bayonte gæwænte

wæcantapa. ³ Adinque wënæ awënë tōmengä ingante,

—Bitō nāwangä Wængonguī Wēmi inōmi inte dica incæ pāō āmi ba cæmāimipa.

⁴ Āñongante,

—“Cæntedō quēwenguī ī. Īñæmpa Wængonguī nānō apænedō ante tōmānō ante ēñente quēwengæimpa,” ante yewæmonte ongō apa, āninqe Itota edæ Baa angacäimpa.

⁵ Ayæ Itota ingante onquiyaboga ænte mæicä æite ongōñongante wënæ awënë wæætē inguipoga awënë odeyēidi ōmæ tōmāo ongōñōmæ adoyōmō a ongonte bai adotedæ odōmongä acantapa.

⁶ Odōmongä ayongante Itota ingante āninqe wënæ awënë wæætē,

—Awënëidi waincōnē pōnī ongōninqe waëmoncooga mongæninqe tæi piñæninqe tōmēnāni nempo quēwēnāni inānite nanguī ānāni ēñente do cædānipa, ante abii. Tōmēnāni waēmō pōnī nāni ēmōmāmo ante æcānō ēmonguingä, ante, Tæi piñænte nāni ēnempodō ante æcānō empoquingä, ante, botō iñōmō edæ do ænte ēnempogāimo inte tōmēmoque nē āmo inte godōmo ænānipa. Īninqe bitō ĩmite, Bado, godōmo æe, āmopa.

⁷ Īninqe bitō māninqoo æncæte ante botō weca ædæ wææninqe, Tatānabi bitō Wængonguī bai inōmi ĩmipa, āmi adinque botō wæætē, Bado, bitō tōmāmæ Awënë babipa, ante edæ pōnōmo æmāimipa, ante wënæ awënë ānewengantapa.

⁸ Angä ēñēninqe Itota,

—Īmāi ante yewæmongatimpa. “Awënë Wængonguī weca ædæ wæænte tōmengä ingante apænedinque, Bitō adobique Wængonguīmi ĩmidō anguēnē, ante watapæ apænecæbiimpa. Ayæ, Wængonguī beyænque cæcæbiimpa,” ante wææ yewæmonte ongō apa quēwēē, ante Itota angacäimpa.

⁹ Wënæ awënë ayæ Itota ingante Eedotadēē ænte māocä goyongante Wængonguī oncō ñænæ oncōmāa ænte mæicä æicantapa. Æite næ gongæñongante wënæ awënë wæætē, Bitō nāwangä Wængonguī Wēmi ĩmipa, ante acædānimpa, ante bitō to wæibāwe.

¹⁰ Āninqe wënæ awënë godōmenque apænedinque, “Īmāi ante do yewæmonte ongompa, Bitō ĩmite wææ aacædānimpa, ante cædinque

Wængonguī tōmengä anquedoidi inānite da pōnongä

¹¹ pōninqe bitō ĩmite iñæ æmpodāni ĩninqe,

bitō dicaa tee tēwadāmai incæbiimpa,” ante yewæmongatimpa cæbii.

¹² Āñongä Itota wæætē,

—Īñæmpa ĩmāi ante ingatimpa. Bitō, Mōnō Awënë Wængonguī æbānō cæquingä, ante acæte ante cædāmai incæbiimpa. Ēñēnāmai cæbo incæte edæ mōnō Awënë Wængonguī botō ĩmote cōwē wææ aaquingä, ante acæte ante wënæ wënæ cædāmai incæbiimpa,” ante wææ yewæmonte ongō apa ānewēē, Itota angacäimpa.

¹³ Ante Itota angä ate wënæ awënë incæ, Itota wënæ wënæ cæcæcäimpa, ante nānō ānewēnō ĩnque cædinque ĩncayæ ate nānō ponte cæquinqe edæ wadæ gogacäimpa.

Gadideabæ godinque Itota tāno cæcampa

(Māateo 4.12-17; Mäadoco 1.14-15)

¹⁴ Itota iñōmō Wængonguī Ōnōwoca nānō tæi piñænō ēwocadinque Gadideabæ adodō angacäimpa. Do pongäimpa, ante adinque wadāni wayōmō gode ä gode ä cædāni ēñengadānimpa.

¹⁵ Tōmengä iñōmō māñiōmæ wayōmō wayōmō godinque tōmēnāni nāni odōmōincōnē go guiite go guiite cædinque odōmonte

apænecā adinque tōmānāni, Waa pōni odōmonte apænecampa, ante tedegadānimpa.

Nāatadeta iñōmō ponte Itota apænecampa

(*Māateo 13.53-58; Māadoco 6.1-6*)

¹⁶ Wæætē Nāatadeta tōmengā nānō pægaiñōmō pōninque tōmēnāni guēmanguiōnæ iñonte Itota nānō cōwē cæi bai ñowo cæcantapa. Oodeoidi

Wængongui apænecā nāni eñente yewæmongainta ate odōmōincōnē go guidinque tōmengā māninta ate apænecæte ante ængæ ganticā.

¹⁷ Adinque tōmengā ingante Itaiya wodi Wængongui beyæ nānō yewæmongainta pædæ pōnōnāni ængantapa. Æninque, Māniñōmō yewæmonte i, ante ñi cæpote adinque, Ìimai yewæmonte on-gompa, ante apænecantapa.

¹⁸ “Wængongui Awēnē Ōnōwoca botonga pō guicā ate botō tōmengā ingante ewocabopa.

Īninque tōmengā botonga gao cæte bai cædinque tōmengā nānō tæi piñæmāmo da pōnōninque botō imote angantapa.

Bitō ōmaadāni wæwēnāni inānite Wængongui Awēnē waa pōnō cæcæcāimpa, ante watapæ apænebi eñencædānimpa, angacāimpa.

Nē tee mōnete bai wædāni inānite bitō, Wængongui pōnō wi ænecā beyænque mīnitō abæ tawænte gocæmīnimpa, ante godō apænebi eñencædānimpa.

Nē babetamōnāni inānite, Mīnitō wæætē waa acæmīnimpa, ante bitō godō cæcæbiimpa.

Pīinte cædāni ate wæwente quēwēñōnānite bitō wæætē gā pe æmpobi abæ tawænte bai gocædānimpa.

¹⁹ Ayæ, Wængongui Awēnē nānō waadete cæquinēpo do batimpa, ante apænebi

eñencædānimpa, ante Wængongui botō imote do da pōnongā pōmo imopa.”

²⁰ Ante Itaiya wodi nānō yewæmongainta adinque adodō nā nā capodinque māniñōmō nē cæcā ingante pædæ godōninque Itota tæ contacantapa. Mānōmāi cæcā adinque tōmēnāni nāni odōmōincōnē nē ongōnāni tōmānāni tōmengā ingante cōwā adānitapa.

²¹ Ayōnānite,

—Wængongui botō imotedō ante apænecā eñēninque nāni yewæmongainō bai ñowoñæ eñēñōmīni edæ do iinque ba amīnīpa.

²² Ante apænecā eñēninque tōmānāni, Tōmengā nangui waadete pōnō tedecampa, ante apænedinque tōmengā ingante waa adinque guīñente wædānitapa.

—Īngā iñæmpa Ootee wengā imaingā inte bamōnengæ mānōmāi cæcampa, ante awædō, ante nāni caboque tededānitapa.

²³ Mānōmāi ante wæyōnānite Itota tōmēnāni nāni pōnēnō ante ōnōwēnēnque eñēninque,

—Botō imote apænedinque mīnitō, “Bitō dotodo bai inōmi inte nāmā incæ cæte waa babāwe,” ante dodāni nāni angainō bai ante tedemīni awædō. Ayæ, “Capēnaōmō iñōmō bitō waa cæbi adinque tededāni eñēmōnīpa. Māniñōmō bitō cædinō bai tōmēmi eñagaiñōmō adobai wīi cæbii,” ante wæmīni abopa.

²⁴ Āninque Itota godōmenque apænedinque,

—Nāwangā āmopa. Wængongui beyæ nē apænecā iñōmō tōmengā quēwēñōmō ponte apæneyongante, Wīi eñēinē wædō, ante Baa ānānīpa. ²⁵ Nāwangā

edæ āmo eñēdāni. Docā Ediya wodi quēwengāñedē mēa go adoque wadepo ayæ tæcæ wadepo iñonte tōmēnāni ōmæ tōmāo nāni gæwænte wægāimāmo

baquinque cöönæ cædāmaī ingatimpa. Māniñedē Idægobæ iñōmō owæmpoināni nanguī ināni quēwēñōnānīte, ²⁶ tōmēnāni weca Ediya ingante da godōnāmaī inte Wængonguī wæætē edæ, Bitō Tidōō eyequeī gote Tadepata iñōmō quēwengā owæmpoingā weca goe, angā gogacāimpa. ²⁷ Adobaī Wængonguī beyæ nē apænegaingā Editeo wodi quēwengāñedē Idægobæ æmontai nē baadāni nanguī ināni iñōnānīte Wængonguī tōmēnāni inānīte wadæ caadāmaī inte wæætē edæ Tidiabæ quēwengā Nāāmāō ingante wadæ caacā waintai baagacāimpa.

²⁸ Ante Itota apænecā ēñēninque mānincōnē ongōnāni tōmānāni piinte āināni badānitapa. ²⁹ Āināni badinque tōmengā ingante tōmēnāni nāni quēwēñōmō yabæ inō wido cædānitapa. Ayæ tōmēnāni nāni mænonte quēwenquidi tōmāne ænte māo godinque tōmēnāni, Bæ tamō guidōmēmæ tæ wææncæcāimpa. ³⁰ Ante cæyōnāni, Itota iñōmō tæcæguedē godinque aamō cæte wadæ gogacāimpa.

Itota angā ēñente wēnæ incæ tao gopa

(Māadoco 1.21-28)

³¹ Wadæ godinque Gadideabæ Capēnaōmō nāni quēwēñōmō pōninque Itota tōmēnāni nāni guēmanguīōnæ bayonte tōmēnāni inānīte odōmonte apænecā ēñēnānitapa. ³² Ēñēñōnāni tōmengā nāmā tæī piñæninque nē angā inongā inte nō odōmonte apænecā ēñente wædinque tōmēnāni, Æ tōmengā iñōmō nō pōni odōmonte apænecā ēñēmōnīpa, ante wædānitapa.

³³ Māniñedē edæ onguīñængā wēnæ wentamō ēwocacā tōnō nē quēwengā iñōmō tōmēnāni odōmōincōnē a ongōninque iñōntobæ yedæ ante aa pecantapa.

³⁴ —Quimæ quēwēē. Bitō Itota Nāatadeta quēwēnīmi inte quīnante mōnatō weca pōmīi. Mōnatō imōnate edæ æmæwo wido cæcæte ante wabānō pōmitawo. Bitō æmōmidō imīi, ante botō do atabopa. Bitō Wængonguī Tæiyæ Waēmō Wēmi inōmi imīpa, ante edæ do ēñēmopa.

³⁵ Ante tedeyongante Itota wææ āinque,

—Apocænē quēwenguēnē tedewēē. Waocā baōnē quēwēnōmi inte edæ tao gobæwe.

Angā ēñēninque wēnæ guiquēnē tōmānāni ayōnāni waocā ingante māo tæ gotodō go wææñongante tōmengā baonga wēnæ wēnæ cædāmaī inte tao gotapa. ³⁶ Itota angā wēnæ tao gocā adinque tōmānāni guiñente wædinque nāmāneque tededinque,

—Tōmengā æbānō cæte nē angā ingāā. Īñæmpa nē angā inongā inte tōmengā tæī piñæninque wēnæidi nē wentamō ēwocadāni inānīte angā tao godāni awædō.

³⁷ Ante pōnente wædinque tōmēnāni, Itota mānōmaī cæcampa, ante tededinque māniōmæ tōmāo gode ā gode ā cædāni ēñengadānimpa.

Pegodo nānōogæ wāānā ingante Itota cæcā gancæ bacā

(Māateo 8.14-15; Māadoco 1.29-31)

³⁸ Māniī tōmēnāni odōmōincōnē ongote apænedinque Itota tao godinque Timōnō oncōnē go guicantapa. Go guiyongante wadāni, Timōnō nānōogængā wāānā iñōmō nanguī daicawo gawænte nangæ bacampa cæbīi, ānāni. ³⁹ Ēñēninque Itota tōmengā weca go gongæninque daicawo inte piinte bai āinque, Idæwaa impa, angā dæ batapa. Īninque tōmengā gancæ badinque ængæ gantidinque tōmēnāni beyæ cæcantapa.

Nantate wæwēnāni inānite Itota cæcā waa badānīpa

(*Māateo 8.16-17; Māadoco 1.32-34*)

⁴⁰ Nænque gāwadecæ bay-onte nantate wæwēnāni inānite Itota weca ænte pōnāni ad-ingue tōmengā wacā ingante wacā ingante godō gampocā ate tōmēnāni waa badānitapa. ⁴¹ Ayæ waodāni nanguī ināni baōnē wēnæidi quēwēñōnānite Itota angā ēñēnīnque tao godinque,

—Bitō Wængonguī Wēmi inōmi imīpa, ante Yæ ānānitapa.

Īnīnque Itota, Botō Codito inōmo imōpa, ante do ēñēnānīpa, ante wædinque wēnæidi inānite, Apocænē imāewedāni, ante edæ wææ angacāimpa.

Itota oodeoidi odōmōincōnē go guīte apcēnecā

(*Māadoco 1.35-39*)

⁴² Ayæ baānæ ate Itota wayōmō ōnōmæca gocantapa. Gocā adinque wadāni tōmengā ingante ante diqui diqui minte tōmengā weca do pōnīnque, Mōnitō imōnīte emō cæte godāmaī incæbiimpa, ante wææ cæcæte ante cædānitapa. ⁴³ Ate wædinque tōmengā wææ ānīnque,

—Botō, Wængonguī Awēnē Odeye nempo watapæ quēwenguīnō anguēnē, ante cōwē apænequēnēmo imōpa. Wængonguī, Mānōmainō ante apæncæbiimpa, ante botō imote da pōnongā pōnīmo inte botō tōmānāni quēwēñōmō gote apænequēnēmo inte gobopa.

⁴⁴ Ante Oodeabæ godinque tōmēnāni odōmōincōnē go guī go guī cædinque Itota apæncæcā ēñengadānīpa.

5

Gæyæ nanguī pōnī dadōwēnānīpa
(*Māateo 4.18-22; Māadoco 1.16-20*)

¹ Ayæ Itota Guēnetadetepæ wedeca gote ongōnīnque Wængonguī nānō apænedō ante apæncæcantapa.

Ēñencæte ante cædinque nanguī ināni godongāmæ pō goto ongonte ēñēē congadānīpa.

² Apæncæcā ēñēñōnāni tōmengā gomō ayongā gæyæ nē dadōwēnāni dicamōñæ yamoncæte ante ti wææninque tōmēnāni nāni ti wææ godimpo mēa wipo gāwapæ wedeca ōmædempo wāi wocæ acantapa.

³ Adinque Itota adoque wipodē Timōnō wipodē guīdinque tōmengā ingante, Tæcæpæno gāmænō eyequeī wo go wāi wocæe, angā gā go wāi wocængā Īnīnque Itota tæ contate tōmēnāni inānite odōmonte apæncæcā ēñēnānitapa. ⁴ Tōmēnāni inānite ĩnīnque apænedinque Timōnō ingante,

—Bitō wipo tæcæpæno godōmenque ænte gobi ate mīnitō dicamōñæ wo guitodonte gæyæ dadonte æncæmīnīpa.

⁵ Āñongā Timōnō,

—Awēnē ēñēmi. Tōmāā woyowotæ gæyæ dadoncæte ante dicamōñæ ancaā guitodōñōmōni wīi datapa. Incæte bitō āmi beyænque botō Ao ante cæcæboimpa.

⁶ Ante māo guitodōñōnāni gæyæ nanguī pōnī da ate dicamōñæ wodo wægo tengatimpa. ⁷ Īnīnque Timōnōidi wa wipodē ongōnāni ponte godongāmæ æncædānīpa, ante ōmō cædāni adinque wa wipo ænte pōnāni ate gæyæ mēa wipodē eyedē pōnī ñōnōnāni ate wipo emā guīcæ cætīmpa. ⁸ Īnīnque, Itota angā beyænque gæyæ nanguī pōnī æmōnīpa, ante adinque Timōnō Pegodo ĩñōmō Itota ōnōwa gāānē ædæ wææninque,

—Awēnē ēñēmi. Botō wēnæ wēnæ entawēmo ĩñōmote bitō waemō pōnī entawēmi inte nānēnē goe, angacāimpa.

⁹ Ante guīñente wæyongante nē dadōwēnāni wadāni adobaī, Ēbānō cæte nanguī pōnī gæyæ dadonte æmōo, ante wædinque

ancai guiñëninque Timönö tönö godongämæ wädänitapa. ¹⁰ Ayæ Timönö tönö godongämæ gæyæ nè dadöwëna Tebedeo wodi wëna Tantiago tönö Wäö adobai guiñente wægadainpa. Ìninqe Itota iñömö Timönö ingante,

—Guiñënämai incæbiimpa. Gæyæidi gæte bitö æmai bitö ìncayæ ate waodani inänite gæte bai cædinque apænebi ëñëninque ponte quëwencædänimpa.

¹¹ Angä ëñëninque wipo ëmönaiya ænte mämö ñä cæcadodinqe tömënanä maincoo tömancoo edæ ëmö cædinque edæ Itota miñæ wadæ gogadänimpa.

Në baadingä ingante Itota wadæ caacampa

(Mäateo 8.1-4; Mäadoco 1.40-45)

¹² Ìncayæ ate Itota wadäni nani quëwëñömö gote quëwëñongante wacä cöwë baate ëñawënogä inte tömengä weca ponte guidömëmæ ædæ wææninque angantapa,

—Awënë, bitö Ao ämi inte wadæ caabi ìninqe botö waintai baabaimopa.

¹³ Äñongä Itota pædæ wææmpo gampo caadinque,

—Ao ämopa. Bitö waintai baacæbiimpa.

Ante tæcæ äñongä ñömæintai nänö ëñadintai edæ dæ baadinque tömengä waintai do baacantapa.

¹⁴ Ìninqe Itota tömengä ingante,

—Ëñëmi. Bitö waintai baadimi inte wadäni inänite mäo apænedämai ie. Wæætë, Nawangä impa, ante acædänimpa, ante cædinque bitö, Wængongui qui, ante nè godongä weca töngä godinque waintai bitö baadintai odömömi ædæmö acæcäimpa. Ayæ Mõitee wodi wææ ante nänö angaincoo bai ænte pöninge bitö waintai bitö baadi beyæ ante edæ, Wængongui qui, äninque nè godongä ingante pædæ godömi æncæcäimpa, ante wææ angantapa.

¹⁵ Wææ angä incæte, Itota mänömai cæcampa, ante nanguï gode ä gode ä cædäni ëñëninque nanguï inäni Itota apæneca ëñencæte ante ayæ tömënanä nani caate wädö waa bacæte ante goto pö goto pö cægadänimpa. ¹⁶ Itota iñömö wantæ wantæ iñö önömæca nänënë godinque Wængongui ingante wæætë wæætë apænegacäimpa.

Në cömäingä ingante Itota angä dao dao gocampa

(Mäateo 9.1-8; Mäadoco 2.1-12)

¹⁷ Ayæ adobai iimö iñö iimö iñö Itota cöwë odömönte apænegacäimpa. Mäniñedë ood-eoidi nani wææ angainö ante nanguï adinque nè ëñënanä iñömö nè odömönäni inönänimpa. Wadäni adobai, Mönö wææ angainö ante ëñente cæcæimpa, ante nanguï änäni guiquënë Paditeoidi nani änäni inönänimpa. Ìninqe Itota mäniñedë odömönte apæneyongä mäninäni nè odömönäni tönö Paditeoidi iñömö Gadideabæ nani quëwëñömö ta Oodeabæ nani quëwëñömö ta pöninge ayæ Eedotadëe iñömö ta pöninge Itota weca pöninge tæ contate a ongönänitapa. Mäniñedë wadäni wa wa badinque wënæ wënæ inte wädäni iñönänite Itota iñömö Awënë Wængongui nänö tæi piñænö entawëninque nanguï cæcä waa badönänimpa. ¹⁸ Ìninqe wadäni nè cömäingä nänö möimpataa æmætæ æmætæ bæi ongönte nææninque, Itota weca ænte mangui ñö cæcæimpa, ante pönänitapa. ¹⁹ Ponte ayönäni wadäni eyede pöni goto ongönäni adinque nè ænte mämö pöninäni iñömö, Ädö cæte guiqui. Ante wædinque oncömäa inö æidämæ mæi æidinque dai bæte mænöninñömö epæ cædäni ompite gongæñö tömënanä cömäingä möimpataa bæi ongöninge tömengä ingante godongämæ ongönäni weca tæcæguedë Itota weca

pædæ wæænōnāni ongongantapa.
²⁰ Mānōmaī cædāni adinque Itota,
 Nāwangā wede pōnente cædānīpa,
 ante adinque,

—Æmigo, wēnæ wēnæ bitō
 cædimāmo ante ñōwo ñimpo
 cætimpā.

²¹ Añongā Paditeoidi tōnō nē
 wææ odōmōnāni nāmāneque
 pōnente tededinque, “Wēnæ wēnæ
 cædingā ingante æcānō ñimpo
 cæquiringā. Īngā ĩñōmō Wængonguī
 ingampa diyæ mǎnōmaī cæquiringā.
 Edæ babæ ancædō.”

²² Ante pōnēñōnāni Itota
 tōmēnāni nāni pōnēwēnō ante do
 ēñēninque,

—Mīnitō mīmōno quīmæ wēnæ
 wēnæ pōnēwēmīni.

²³ “Nē
 cōmāingā nānō wēnæ wēnæ
 cædimāmo ante godō ñimpo
 cæbopa,” ante botō Wængonguī
 bai āmo ēñēninque mīnitō
 guiquēnē, Wængonguī ingampa
 diyæ mǎnōmaī cæquiringā, ante
 pōnēmīnīpa. Ayæ wæætē, “Ængæ
 gantidinke mōimpata ænte dao
 dao gocæcāmpa,” ante botō
 Wængonguī bai āmo ēñēninque
 mīnitō adobaī, Wængonguī
 ingampa diyæ mǎnōmaī cæquiringā,
 ante pōnēmīni ĩmāimīnīpa, ante
 awædō. Īñæmpa mǎnōmāinō ante
 pōnēmīni ĩnīnque mīnitō edæ æbānō
 cæquēnēmo āmīni. ²⁴ Incæte botō
 Waobo ēñagaīmo inte inguipoga
 quēwēninque woadāni nāni wēnæ
 wēnæ cædimāmo ante nē āmo inte
 pōnō ñimpo cæbopa, ante mīnitō
 edæ ēñencæmīnīmpa, ante botō
 ĩmaī cæbopa.

Ānīnque nē cōmāingā ingante
 edæ,

—Bitō ĩmite āmo ēñē. Ængæ gan-
 tidinke bitō mōimpata topo cæte
 ænīnque tōmēmi oncōnē næænte
 goe.

²⁵ Angā ēñēninque cōmāingā
 ĩngā incæ edæ tōmānāni ayōnāni
 ængæ gantidinke, Wængonguī
 ñāō bai ēmōnongā inte pōnō

tæī piñænte cæcā æmopa, ante
 apænedinke tōmengā nānō
 ōñōnīnta topo cæte tao oncōnē ænte
 gocantapa. ²⁶ Gocā ate wædinque
 tōmānāni, Æbānō cæcāī, ante
 ēñēnāmaī inte guīñente wædinque,
 Wængonguī bitō ñāō bai ēmōmi
 inte waa pōnī cæbi amōnīpa, ante
 watapæ apænegadānīmpa. Ayæ,

—Ñōwo ĩñōmō mā pōnī cæcā
 amōnīpa, ante ancaī guīñente
 wædānītapa.

*Debiī ingante Itota angā tee em-
 pote gocampa*

(Māate 9.9-13; Māadoco 2.13-17)

²⁷ Ayæ ate Itota tao gote ay-
 ongā odōmāno awēnē nānō ānīnta
 ante nē ængā Debiī ingante acan-
 tapa. Tōmengā ĩñōmō Awēnē nānō
 æīmpa gāānē tæ contate ongongā
 adinke Itota tōmengā ingante,

—Botō miñæ pōe.

²⁸ Angā ēñēninque do ængæ gan-
 tidinke Debiī mānīncoo tōmancoo
 ēmō cæte Itota miñæ wadæ
 gogacāmpa.

²⁹ Ayæ ate Debiī, Itota beyæ,
 ante tōmengā oncōnē ææmæ
 nanguī pōnī cæcantapa. Īnīnque
 ææmæ becæte ante awēnē beyæ
 nē æwēnāni nanguī ĩnāni pō tæ
 contate cæñōnāni wadāni adobaī
 pō tæ contate cæñāni. ³⁰ Adinke
 Paditeoidi tōnō tōmēnāni nē
 odōmōnāni guīquēnē Itota miñæ nē
 godāni ĩnānīte piīnte ānīnque,

—Odōmāno awēnē beyæ nē
 æwēnāni tōnō wadāni nē wēnæ
 wēnæ cædāni tōnō mīnitō quīmæ
 godongāmæ ponte tæ contate bete
 cæmīni.

³¹ Ante piīñōnāni Itota wæætē
 tōmēnāni ĩnānīte,

—Nē waa ĩngā guīquēnē, Cæbi
 waa baboe, ānāmaī ĩñongante nē
 wēnæ wēnæ ĩngā guīquēnē dotodo
 ingante, Cæbi waa baboe, ante
 do aa pecampa. ³² Pancadāniya,
 Nāmā incæ nē nō entawēmo ĩmopa,
 ante nē ānāni ĩñōnānīte botō ĩñōmō
 edæ nē dotodo bai adobaī ĩnōmo

inte tōmēnāni inānite aa pedāmaī incæboimpa. Wadāni guiquēnē, Nāmā wēnæ wēnæ cæbo imopa, ante nē ānāni iñōnānite botō, Tōmēnāni, Idæwaa wēnæ wēnæ cæte awædō, ante Wængonguī gāmænō poncædānimpa, ante cædinque tōmēnāni inānite aa pecæ pongaboimpa, ante Itota apænegacäimpa.

Ee ate cænāmaī ingæimpa, ante nē ānāni (Māateo 9.14-17; Māadoco 2.18-22)

³³ Itota ingante iīmaī ante ayæ ānānitapa. Wäo miñæ nē godāni iñōmō, Wængonguī beyæ, ante ee ate cænāmaī inānipa. Ayæ Paditeoidi miñæ nē godāni adobaī ee ate cædānipa. Bitō miñæ nē godāni guiquēnē do cænte bete quēwēnānipa tōo.

³⁴ Ānāni eñēninque Itota wæætē, —Onguīñægā nē monguingā wente ænte pōnāni iñōnānite mīnitō wæætē, Ee ate cænāmaī iedāni, ante edæ ædō cæte wææ anguimīni. Monguingā nānō wente ænte nē pōnāni baī inōnāni inte botō miñæ nē godāni iñōmō ædō cæte wæwente baī cænāmaī inguīnāni. ³⁵ Wæætē ayæ ate guiquēnē, Monguingā, nāni nē ānongā baī iñōmote wadāni ponte botō imote ö ænte gocædānimpa. Mānōmaī cædāni ate botō miñæ nē godāni iñōmō māniñedē ate wæætē cænāmaī inte wæcædānimpa, ante Itota apænegacäimpa.

³⁶ Ayæ, Wængonguī Awēnē nempo quēwēninque æbānō cæquī, ante eñencædānimpa, ante Itota imæca quēwēnāni nāni cæinō ante odōmonte iīmaī ante apænecantapa.

—Miincoo badonte ate waocā dicæ adocoo wānā ñænte pancacooga æninque pedæncooga pōnō tadōmonguingā. Mānōmaī cæcā ininque edæ miincoo incæ do wānā tente baquēnē. Ayæ pedæncoo emōnō baī miincoo

wīi adobaī emompa. Mīnitō, Awente baī cænāmaī inte mōnō quēwengæimpa, ante mīni ānewēnō guiquēnē pedæncoo baī inte wote baquīne ēnepa. Wængonguī gāmænō pōninque quēwencæmīnimpa, ante botō apænedō guiquēnē miincoo baī inte quēwenguīne ēnepa. Ininque wote baquīne tōnō quēwenguīne tōnō ædō cæte mēnea ante eñente cæquī. ³⁷ Ayæ adobaī yowepæ biinōmæ mīimæ æninque waocā ædō cæte picæ æmontaicadedē godō pe ñiñænguingā. Iñæmpa picæ æmontaicadedē pe ñiñægā ininque edæ tæi æbæ æmæwo goquēnē. ³⁸ Mīimæ wæætē miincadedē pe ñiñægæimpa. Adobaī botō odōmōnō mīimæ baī iñonte dodāni nāni odōmōwēnō ædō cæte botō odōmōnō tōnō adoyedē eñente cæquī. ³⁹ Incæte, “Gōnænimæ iñōmō waēmepæ imæmpa,” ante nē bedōmīni inte mīnitō mīimæ ædō cæte quingæ bequimīni, ante Itota angacäimpa.

6

Guēmanguiōnæ iñonte tōmēmō tā pete ænānipa

(Māateo 12.1-8; Māadoco 2.23-28)

¹ Ayæ ate guēmanguiōnæ iñonte Itota tōmēmoncodē tæcæguedencodē gocantapa. Goyongā tōmengā miñæ nē godāni iñōmō tōmēmō inca tā pete æninque dacæ dacæ cædinque ade cæ ade cæ godāni. ² Adinque Paditeoidi guiquēnē,

—Iñæmpa, Guēmanguiōnæ iñonte māninō baī cædāmaī iedāni, ante dodāni nāni wææ angainō ante mīnitō eñēnāmaī inte quimæ cæmīni.

³ Ante piñōnānite Itota,

—Docā Dabii wodi tōmengā nānō emiñænāni tōnō omæpodāni inte gæwænte wædinque æbānō cægadāni, ante yewæmonte oñō incæ mīnitō iñæmpa adāmaī inte baī āmīni awædō. ⁴ Wængonguī

quī, ante nē godōnānique cænguī impa, ante wææ nāni angainō bai cædinque dodāni pāo, Wængonguī quī, ante ñoncæ ñoncæ cædōnānimpa. Incæte Dabii wodi Wængonguī oncōnē go guidique mānii pāo do ænte cæninque tōmengā miñæ nē godāni inānite godōmenque godongā cænānitapa, ante yewæmonte oñō apa ānewēmīni.

⁵ Ante apænedinque Itota tōmēnāni inānite ayæ apænegacāimpa.

—Botō iñōmō Waobo nē eñagāimo iñōmō Tæiyæ Awēnē iñōmo inte edæ guēmanguiōnæ Awēnē iñōmo imopa. Inique botō, Guēmanguiōnæ iñonte edæ æbānō cæquī, ante adobo nē Āmo ingāimo imopa, ante Itota apænegacāimpa.

Ni cōmampoingā

(Māateo 12.9-14; Māadoco 3.1-6)

⁶ Incayæ ate guēmanguiōnæ adobai waōnæ iñonte Itota oodeoidi odōmōincōnē go guite odōmonte apæneyongā onguīñængā ōnompō tōmēmæ iñō nī cōmampote wædongā inte māniñōmō a ongongantapa. ⁷ Māniñedē nē odōmōnāni tōnō Paditeoidi guiquēnē, Itota wapiticæ cæcā inique mōnō wæætē piinte angæimpa, ante nē ānewēnāni inōnānimpa. Nōwo iñōmō tōmēnāni, Nōwoōnæ guēmanguiōnæ i incæte Itota nī cōmampoingā ingante, Waa bacæcāimpa, ante cæcā inique mōnō māo piinte angæimpa, ante babæ cæcæte ante cōwā adānitapa. ⁸ Māniñō, Mōnō piingæimpa, ante nāni pōnēwēnō ante Itota iñōmō ōnōwēnenque edæ do eñēninque edæ nī cōmampoingā ingante,

—Bitō ængæ gantidinque tæcæguedē pō næ gongææ.

Angā eñēninque ængæ gantidinque pō næ gongængantapa. ⁹ Inique Itota nē piinte ancædāni inānite,

—Āmo apænemīni eñēmoedāni. Guēmanguiōnæ iñonte mōnō æbānō cæquēnēmō imōo, ante wææ angatū, ante pōnēmīni. Mōnō waa cæquēnēmō imompa, ante pōnēmīnitawo. Wæætē edæ, Mōnō wēnæ wēnæ cæquēnēmō imompa, ante pōnēmīnitawo. Guēmanguiōnæ iñonte edæ, Quēwencædānimpa, ante cæquēnēmō imompa, ante pōnēmīnitawo. Wæætē mōnō edæ ōmæe ēwenguēnēmō imompa, ante pōnēmīnitawo. ¹⁰ Āninque æmætæ gomō æmætæ gomō edæ tōmānāni inānite adinque nī cōmampoingā ingante,

—Pædæ pompobi.

Angā eñente cædinque nē cōmampodingā incæ pædæ æmpote edæ ædæmō waa empocā bapocantapa. ¹¹ Inique tōmēnāni, Guēmanguiōnæ incæ mānōmāi cæcampa, ante ænguī badinque, Itota ingante mōnō æbānō cæquī, ante piininque nāni cabo nāmāneque tedegadānimpa.

Itota angā ate dote ganca ināni nē gode ānāni badānipa

(Māateo 10.1-4; Māadoco 3.13-19)

¹² Māniñedē Wængonguī ingante apænegæte ante Itota ānanquidi æidinque tōmāā woyowotæ apænee congantapa. ¹³ Nāo ba adinque tōmengā miñæ nē pōniñāni inānite aa pecā pōnāni ate tōmengā, Botō beyæ nē gode āmīni incæmīnimpa, ante dote ganca ināni mānimpodāni inānite apænte ængacāimpa. ¹⁴ Tōmengā nānō nē da godōnāni baquīnāni iñōmō edæ iimāi ēmōnōnānimpa. Tānocā Timōnō ēmongā ingā incæte Itota wawo Pegodo pemongacāimpa. Ingā Pegodo tōnō Āntade nāna caya, Tantiago tōnō Wāo nāna caya, Pedipe tōnō Batodōmēe, ¹⁵ Māateo tōnō Tōmato, Adepeo wengā Tantiago inōnānimpa. Ayæ, Mōnō ōmæ ingæimpa, ante nanguī cædongā inte wacā Timōnō inongāimpa.

16 Tantiago wengä Codaä tönö Itota ingante odömonte nē godonguingä ingaingä inte wacä Codaä Icardiote nāni ānongä inatapa. Mānimpodāni inānite Itota apænte ængacäimpa.

Tæiyænnāni inānite Itota gampocä waa badānipa
(Māateo 4.23-25)

17 Mānimpodāni tönö Itota mæmō iñōmō wææninque næ gongænte ongongantapa. Māniñōmō tōmengä miñæ nē godāni nanguī ināni do ponte a ongönōnānimpa. Ayæ tōmēnāni tönö wadāni Eedotadēē iñōmō quēwēnāni tönö Oodeabæ tōmāo quēwēnāni ayæ Tido eyequei Tidō eyequei gāwapæ wedeca quēwēnāni nanguī ināni do ponte a ongönōnānimpa. Tōmēnāni, Itota apæ necä ēñengæimpa, ante ayæ, Wēnæ wēnæ inte wæwēmō inte mōnō waa edæ bacæimpa, ante pōninque a ongönānitapa. 18 Ayæ wēnæidi nē wentamō ēwocadāni tönö quēwente wæwēnāni māniñōmō ponte ongōnāni inānite Itota adoyōmō wææ pōninque godō cæcä waa badānitapa. 19 Ayæ, Itota tæi piñænte entawengä inte pōnō cæcä ate waa badānipa, ante adinque tōmānāni tōmengä ingante gampocæte ante cædānitapa.

Mini toquinque, ante ayæ, Mini wæquinque, ante
(Māateo 5.1-12)

20 Ayæ Itota tōmengä miñæ nē godāni inānite gomō adinque apæ necä ēñēnānitapa.

“Minitō, Botō waēmō imopa diyæ Awēnē Odeye nempo guiiquimoo, ante nē wæwēmīni iñōmō watapæ mīni toquinque Wængonguī Awēnē Odeye nempo mīni quēwenguinō edæ do ēamīnīpa,” angantapa.

21 “Inguipogaque gæwænte wæmīni inte edæ mīni watapæ toquinque Wængonguī pōnongä tōmo pōni cæncæmīnīpa,” angantapa.

“Minitō inguipogaque wæwente quēwēmīni inte edæ mīni watapæ toquinque Wængonguī pōnō waadete cæcæcäimpa,” angantapa.

22 “Botō Waobo ēñagaimo miñæ gomīni beyænque wadāni mīnitō imīnite badete todinque piinte adinque wido cædānitawo. Botō beyænque mīnitō ēmōwo ante, Wiwa ēmōwo awædō, ante Baa ānānitawo. Edæ mīni waa toquinque inguipogaque mānōmāi cædānīpa. 23 Ōönædē mōnō ænguīnō ante nanguī ongopa, ante pōnēninque mīnitō fōwodāni nāni piinte cæyedē incæ watapæ toedāni. Iñāni nē piinte cædāni wæmæidi incæ Wængonguī beyæ nē apænegaināni inānite edæ adobai piinte cægadānimpa, ante toquēnē wæwēmīni. 24 Wæætē edæ māincoo nanguī nē ēamīni guiquēnē iincayæ ate mīni wæquinque edæ inguipogaque watapæ quēwēmīnīpa,” ante Itota apæ necantapa.

25 “Nē tōmo cæmīni guiquēnē iincayæ ate mīni gæwænte wæquinque edæ inguipogaque tōmo cæmīnīpa,” ante apæ necantapa.

“Nē Ca ca tomīni adobai iincayæ ate Ca ca mīni wæquinque edæ inguipogaque tomīnīpa,” angantapa.

26 “Minitō imīnite ante tōmānāni waa apænedāni ininque edæ mīni wæquinque ingæimpa. Iñæmpa iñāni nē waa apænedāni adodāni mæmæidi adobai cægadānimpa. Wadāni babæ wapiticæ apænedāni incæ, Wængonguī beyæ nē apænebo imopa, ante nē ānewēnāni inānite iñāni mæmæidi iñōmō adobai waa apænegadānimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

Nē piinte cædāni inānite waadete cæcæcäimpa, ante

(Māateo 5.38-48, 7.12)

27 Ayæ godōmenque apænedinque Itota, “Minitō nē ēñēmīni iñōmīnite āmo ēñēdāni. Minitō imīnite nē piinte cædāni inānite mīnitō wæætē

waadete cædāni. Mīnitō īmīnite nē piinte adāni inānite mīnitō wæætē waa cædāni. ²⁸ Wēnæ wēnæ bacæminimpa, ante nē ānāni inānite mīnitō wæætē waa apænete godō cædāni. Mīnitō īmīnite nē wēnæ wēnæ cædāni inānite mīnitō wæætē tōmēnāni beyæ ante Wængonguī ingante apæneedāni. ²⁹ Wacā bitō imite īmæmpaga inō tamongā wædīmi inte bitō wæætē æmæmpaga inō dadi ēmæmonte ee ongōmi tamongāe. Ayæ yogui beyæ bitō yabæcoo ō ængā adinque ōnōnancapæncōo tōnō ee abi ō ængāe. ³⁰ Māincōo ante nē angā ingante tōmengā nānō ānoncōo edæ ee godōmi ængāe. Ayæ bitō māincōo nē ō ængā ingante, Wæætē adodō pōnōmi æmoe, ānāmaī incæbiimpa. ³¹ Mīnitō, Wadāni botō imote waa cæcædānīmpa, ante wæmīnitawo. Edæ māninō ante mīni wædō bai adobaī wædānīpa, ante pōnēninque mīnitō wæætē wadāni tōmānāni inānite waa cædāni,” ante Itota angacāimpa.

³² Ayæ apænedinque, “Mīnitō īmīnite nē waadedānique inānite waadete pōnēmīni inte wadāni inānite waadedāmaī īmīni adinque edæ Wængonguī dicæ mīnitō īmīnite waadete pōnō aquingāa. Īnæmpa nē ēñēnāmaī cædāni incæ nē waadete pōnēnānique inānite waadete pōnēninque mīnitō cæganca do cædānīpa tōō. ³³ Ayæ adobaī mīnitō īmīnite waa cædānique inānite waa cæmīni inte wadāni inānite waa cædāmaī īmīni adinque Wængonguī mīnitō īmīnite dicæ waa aquingāa. Īnæmpa mīnitō cædō bai nē ēñēnāmaī cædāni incæ adobaī do cædāni apa cæmīnīi. ³⁴ Ayæ, Adodō pōnongā æncæboimpa, ante pōnēwēninque mīnitō nē adodō pōnonguīgā ingante godōmīni inte wadāni inānite godōnāmaī īmīni adinque Wængonguī mīnitō īmīnite dicæ waa aquingāa.

Īnæmpa nē ēñēnāmaī ināni nāni cabo incæ, Adodō pōnongā æncæboimpa, ante pōnēwēninque nē adodō pōnonguīnganque ingante godōninque mīnitō cædō bai adobaī cædānīpa tōō.”

³⁵ “Wæætē mīnitō īmīnite nē pīnāni inānite waadete pōnēninque waa cædāni. Ayæ tōmēnāni nāni ānō ante, Adodō pōnōmi æmoe, ante ānāmaī inte ee godōmīni æncædānīmpa. Mānōmaī waadete cæmīni īninque mīnitō īncayæ ate mīni waadete cægaīnō beyæ nanguī æmaīmīnīpa. Ayæ mōnō Mæmpo Eibæ pōni nē Quēwengā īñongante tōmengā ingante nē waa ate pōnēnāmaī ināni inānite tōmengā godō waadete cæcampa. Nē wīwa cædāni inānite tōmengā godō waadete cæcampa. Īninque mīnitō tōmengā nānō cæi bai adobaī waadete cæmīni īninque Mæmpocā waadete nānō entawēnō bai mīnitō adobaī entawēninque tōmengā wēmīni īmaīmīnīpa. ³⁶ Mōnō Mæmpo pōnō waadete nānō waa cægaī bai mīnitō adobaī wadāni inānite godō waadete waa cædāni,” ante Itota angacāimpa.

Wadāni inānite apænte ānāmaī iedāni, ante

(Māateo 7.1-5)

³⁷ Ayæ wæætē Itota īmaī ante apænecantapa. “Wacā ingante apænte ānāmaī īmīni īninque mōnō Mæmpo wæætē mīnitō īmīnite apænte ānāmaī incæcāimpa. Ayæ, Wacā nānō tente wæquinque wēnæ wēnæ cæcampa, ante ānāmaī īmīni ate mōnō Mæmpo wæætē, Mīni tente wæquinque wēnæ wēnæ cæmīnīpa, ante apænte ānāmaī incæcāimpa. Wacā wēnæ wēnæ cæcā ingante mīnitō ñimpo cæmīni ee gocā ate mōnō Mæmpo adobaī mīnitō īmīnite ñimpo cæcā quēwencæminīmpa. ³⁸ Wadāni inānite ee godōedāni. Mīnitō ee godōmīni ēñāni īninque wadāni wæætē mīnitō īmīnite

ee pönönäni æncæminimpa. Nē pönönäni iñömō tōmēnāni nāni tee māincadedē da wēninque da wæænonte wancæ wancæ cædinque eyepote wæænguinque eyede pōni da wēninque mīnitō ænguincadedē pönō wāne cædāni edæ æncæminimpa. Edæ mīnitō tee mante mīni godōincade incæ adocadeca tee mante bai cædinque Wængonguī mīnitō imīnite eyepæ pönongā æncæminimpa,” ante Itota apænegacāimpa.

³⁹ Ayæ, Wængonguī Awēnē nempo quēwēninque æbānō cæquīi, ante ēñencædānimpā, ante Itota imæca quēwēnāni nāni cæinō ante odōmōninque iīmaī apænecantapa. “Babetamongā ingante wacā babetamongā incæ ædō cæte māo odōmongā goquingāā. Iñæmpa mānōmaī cædinque nāna babeta-moncaya ompite adopiticæ guēa go wææ guīibainapa. ⁴⁰ Nē odōmonte apænecā iñōmō nē ēñengā inte odōmōñongante tōmengā nānō nē ēmīñengā guiquēnē dicæ godōmenque ēñengā ingāa. Incæte iinque odōmonte apænecā ēñēninque tōmengā nānō nē ēmīñengā abæ tawæninque wæætē nē odōmongā bai bacæcāimpa,” ante Itota apænegacāimpa.

⁴¹ Ayæ apænedinque, “Bitō tōniñacā wædænque wēnæ wēnæ cæcā iñongante bitō guiquēnē nanguī bitō wēnæ wēnæ cædinō ante wædāmaī inōmi inte tōmengā ingante quīnante pīinte ānewēmīi. Iñæmpa tōmēmi awinca gāānē awæmpa wææ ongompā, ante adāmaī inte bai cæbipa tōō. ⁴² Tōmēmi awinca gāānē awæmpa wææ ongompā, ante bitō adāmaī inte bitō tōniñacā ingante, ‘Biwī, bitō awinca guiyā mæ owo bai ate æ wimōmoe,’ ante edæ abipa ænguīmīi. Iñæmpa bitō nē wadō tedete wadō cædōmi inte edæ

tōmēmi awinca gāānē wææ ongompā tāno wido cæte ate edonque adinque bitō tōniñacā awinca guiyā owodō æncæbiimpā,” ante Itota angacāimpa.

Awæ æbānō iwæ, ante tōmenca bete ēñengæimpā, ante

(Māateo 7.17-20, 12.33-35)

⁴³ Ayæ godōmenque apænedinque Itota, “Waincawæ incæ ædō cæte baaca incaquīi. Wæætē wiwa iwæ incæ ædō cæte wainca incaquīi. ⁴⁴ Awæ æbānō iwæ, ante ēñencæte ante mōnō tōmenca tā pete bete ēñengæimpā. Igowæñeca æncæte ante waodāni dicæ daa mongæwāa edæ tā pete ænāniyāa. Yowemō æncæte ante waodāni dicæ daa-camēña tā pete ænāniyāa. ⁴⁵ Mōnō waocabo iñōmō adobai inōmō inte cæmompā. Mīmōnē mōnō pōnēmāmo eyede tate bai tao godedinque mōnō mānimāmoque ante pōnēninque tedemompā. Waocā nē waa cæcā guiquēnē waa pōni tōmengā nānō pōnēnō ante entawēninque waa tedecampā. Nē wiwa cæcā guiquēnē tōmengā nānō wiwa pōnēnō ante entawēninque wiwa tedecampā,” ante Itota apænegacāimpa.

Nē mæñōna ante
(Māateo 7.24-27)

⁴⁶ Ayæ godōmenque apænedinque, “Mīnitō iñōmō botō imote, ‘Awēnē, mōnitō Awēnē imipa,’ ante tedemīni incæte botō ānō ante quīnante wīi ēñente cæmīnīi. ⁴⁷ Nōwo iñōmō edæ apænebo ēñeedāni. Botō gāmænō ponte ēñēninque waocā botō ānō ante do ēñente cæcā iñōmō tōmengā iīmaī ingampā. ⁴⁸ Waocā adocanque oncō mænoncæte ante guībæ ææ wodinque dicaboga mænoncæte ante gōnongā bai nē ēñente cæcā iñōmō adobai cæcā ingampā. Tōmengā oncō tæi mænonte ongō ininque æpæ āninque quingæ pō incæte oncō ædō cæte wancæ wancæ cæquīi. Iñæmpa tæi mænonte

ongompa. ⁴⁹ Wæætē waocā guibæ ææ wote gōnōnāmaī yabæque oncō mænongā ate yabæque mænoīñōmō æpæ āninqe pō ate oncō dobæ bogo cæte tæ wææninque æmæwo gopa. Botō apænebo ēñēninque waocā nē ēñēnāmaī cæcā iñōmō tōmengā nē yabæque mænongā bai inte ocai incadāmaī inte bai ēñēnāmaī cæcampa,” ante Itota iinque apænegacāimpa.

7

*Capitāo ingante nē cæcā ingante
Itota cæcā waa bacampa
(Māateo 8.5-13)*

¹ Ayæ tōmēnāni inānite iinque apænedinque Itota Capēnaōmō nāni quēwēñōmō gogacāimpa. ² Māññōmō quēwēninque odōmāno tontadoidi awēnē capitāo ingante nē cæcā iñōmō wēnæ wēnæ badinque æmæwo wæncæ cæcā ingantapa. Awēnē capitāo ingante nē cæcā iñongante awēnē wæætē tōmengā ingante nanguī waadecantapa. ³ Iinque, Itota waa cæcā ingampa, ante māmō apænedāni ēñēningā inte tontado capitāo iñōmō oodeoidi inānite nē aadāni nāni Picæncabo inānite apænedinque, Minitō Itota weca godinque tōmengā ingante āmini ēñente pōninque tōmengā wæætē botō imote nē cæcā ingante cæcā waa bacæcāimpa. ⁴ Angā ēñente godinque nē aadāni nāni Picæncabo guiquēnē Itota weca pōninque tōmengā ingante nanguī ānānitapa.

—Mōnō oodeocabo iñōmonte māningā tontado capitāo iñōmō mōnō imonte waa cæcampa, ante wædinque bitō tōmengā beyæ waa cæcæbiimpa. ⁵ Tōmengā iñōmō mōnō oodeocabo iñōmonte waadete cædinque, Wængonguī apænecā nāni ēñente yewæmongainta ate mīnitō odōmōincō impa, ante do mænonte pōnongā æmompā cæbii.

⁶ Ānāni ēñēninque Itota nē aadāni nāni Picæncabo tōnō wadæ gocantapa. Oncō obo pōññōnānite tontado capitāo iñōmō tōmengā guidēnāni inānite, Go bee tēninque botō beyæ Itota ingante iūmaī ante apæneedāni, angantapa. “Awēnē ee ongōe. Botō waēmō imopa diyæ bitō botō oncōnē pō guiquimii, ante capitāo bitō imite angampa,” ante apæneedāni, angā ponte apænedānitapa. ⁷ Ayæ adobaī, “Botō wūi waēmō iñōmo inte edæ bitō weca pōnāmaī intabopa. Incæte bitō adoyōmō ongōninque āmi iinque botō imote nē cæcā waa bacæcāimpa. ⁸ Bitō iñōmō Awēnē Wængonguī ingante nē ēñente cædōmi imi bai botō adobaī wacā awēnē ingante nē ēñente cæbo imopa. Iinque botō awēnē ēabo inte botō awēnē beyænque āmo ēñēninque tontadoidi wæætē guīñente wædinque botō ānō ante cædānipa. Iinque adocanque ingante botō, Goe, āmo ēñēninque edæ do gocampa. Wacā ingante, Pōe, āmo ēñēninque edæ do pongampa. Ayæ botō imote nē cæcā ingante, Cæe, āmo ēñēninque edæ do cæcampa.” Māñōmaīnō ante Itota ingante botō beyæ ante apænemini ēñengædāni, ante tontado capitāo iñōmō tōmengā guidēnāni inānite angā godinque tōmēnāni wæætē capitāo nānō ānō bai ante Itota ingante adodō ante apænedānitapa.

⁹ Māñōmaīnō ante tontado awēnē beyæ apænedāni ēñēninque Itota wæætē, Māningā tontado awēnē iñōmō waa pōni ēñengampa, ante wædinque godongāmæ ongōnāni inānite,

—Nāwangā āmopa. Mōnō idægocabo iñōmonte māningā wede pōnengā ingā bai adocanque incæ edæ dæ angā awædō, angantapa.

¹⁰ Ayæ nē bee tencæ pōññāni oncōnē wadæ gote ayōnāni capitāo

ingante nē cæcā iñōmō do waa bacā agadānimpa.

Emæwo wæningā ingante Itota angā ñāni òmcæmongampa

¹¹ Itota iñōmō iimō ate Nāino nāni quēwēñōmō gocæte ante goyongante tōmengā nānō nē ēmiñænāni tōnō wadāni nanguī ināni godongāmæ gogadānimpa. ¹² Māniñōmō yabædemō obo pōñongā onguīñængā æmæwo wæningā ingante næænte pōnānitapa. Tōmengā badā owæmpoingā inongā inte tōmengā wengā adocanque wængā wædinque pongantapa. Ayæ māniñōmō quēwēñāni nanguī ināni wāānā tōnō godongāmæ pōnāni acantapa. ¹³ Wāānā ingante adinque Itota tōmengā tōnō guēa wæwente bai pōnēninque,

—Wædāmaī iē.

¹⁴ Äninqe do wæningā ingante tōmēnāni nāni daga wenguimpa gāānē ponte gampocā ate nē næænīnāni næ gongænānitapa. Itota iñōmō,

—Edēñimi, bitō imite ämopa. Ængæ gantie, angantapa.

¹⁵ Eñēninque nē wæningā incæ ængæ gantidinque tæcæ tedecā adinque Itota wāānā ingante pædæ godongā ængantapa.

¹⁶ Itota māñōmaī cæcā adinque tōmānāni nanguī guīñente wædinque Wængonguī ingante watapæ apænedinque,

—Wængonguī beyæ nē apænecā tæī emongā inongā inte mōnō weca a ongongā amompa, änānitapa.

Ayæ,

—Wængonguī quimō iñōmonte Wængonguī incæ mōnō weca ponte godongāmæ cæcampa. Nāwangā impa, ante nanguī todānitapa.

¹⁷ Ayæ Oodeabæ tōmāo quēwēñāni inānite wayōmō gomonga quēwēñāni inānite māo gode ä gode ä cæte, Itota

æbānō cæcāā, ante apænedāni eñengadānimpa.

Wäo tōmengā miñæ nē goda inate da pōnongā pōnapa

(Māateo 11.2-19)

¹⁸ Wäo miñæ nē godāni adobaī, Itota æbānō cæcā ingāā, ante eñēninque Wäo ingante māmō apænedāni eñengantapa. Māñinō ante apænedāni eñente wædinque Wäo iñōmō tōmengā miñæ nē goda mēnaa inate äñecā pōnatapa. ¹⁹ Pōna adinque Wäo tōmēna inate, Mīnatō mōnō Awēnē weca godinque botō beyæ ante iimaī ante äeda, angantapa. Awēnē eñēmi. Bitō iñōmō dodāni nāni, Nē Ponguingā, angāimi adobi imitawo. Wæætē tōmēnāni nāni nē angāimi ināmaī imi ininque bitō wæætē, Wacā ponguingā, ante wānō cōedāni, ämitawoo. Æbānō mōnitō cæquimōnii, ante botō beyæ ante eñencæte ante äeda. Ante Wäo mēnaa inate Itota weca da godongā godatapa. ²⁰ Godinque Itota weca pōninque iimaī ante apænedatapa.

—Wäo æpænē nē guidōnongā iñōmō mōnatō imōnate da pōnōninque bitō imite iimaī angampa. Awēnē eñēmi. Dodāni nāni, Nē Ponguingā, angāimi bitō iñōmō adobi imitawo. Wæætē tōmēnāni nāni angāimi ināmaī imi ininque bitō wæætē, Wacā ponguingā, ante wānō cōedāni, ämitawo. Æbānō mōnitō cæquimōnii, ante eñencæte ante Wäo mōnatō imōnate da pōnongā pontamōnapa, änatapa.

²¹ Māniñedē incæ daicawo gawænāni tōnō wēnæ wēnæ inte wæwēñāni nanguī ināni inānite Itota godō waa cæcā waa badānitapa. Wēnæidi nē wiwa ewocadāni inānite tōmengā wido cæcā ate waodāni nanguī ināni waa badānitapa. Babetamōnāni nanguī ināni inānite tōmengā gampomongā waa bamōnānitapa. ²² Ininque

mänömaī cæcā waa ayōnate ñōwo pōna īnate Itota,

—Botō godō cæbo ate babetamō īnināni incæ do adāni amināpa. Cōmante īnināni incæ waa bāte dao dao godāni amināpa. Baate īnināni incæ ñōwo æmontai waæmontai baadāni amināpa. Babetamonca īnāni īñōnānite botō godō cæbo ate ōnōmonca ēñēnāni badāni amināpa. Do æmæwo wænte ōñōnāni īñōnānite botō godō cæbo ate ñāni ōmæmonte quēwēnāni amināpa. Ōmaadāni inte wæwēnāni īnānite botō Wængonguī Awēnē pōnō waa cæcæcāimpa, ante wat-apæ apænebo ēñencædānimpā. Īnīnque mīnatō ponte ēñēñōmīna botō æbānō apænebo ēñēmīnatawo, ante ayæ, Botō æbānō cæbo aminatawo, ante mīnatō ñōwo wæætē Wāō weca gote māo apænemīna ēñengæda, angantapa.

²³ Ayæ, “Botō beyæ waocā wīl pīinte wadæ gocā īñōmō tōmengā nānō watapæ toquinque oda cædāmaī incæcāimpa, ante Wāō ingante māo apænemīna ēñencæcāimpa,” ante Itota angantapa. ²⁴ Angā ēñēnīnque Wāō beyæ nē ānīna wadæ goda adīnque Itota wæætē godongāmæ ongōnāni īnānite, Wāō æbānō ingāā, ante apænecantapa. “Mīnitō guīquēnē quīnō acæte ante ōnōmæca gomīnitapa. Cæwīpa woboyæ pæmænte ate æmæñō ædæ æmæñō ædæ gobaingā ingante mīnitō dicæ acæ gomīnitawogaa.

²⁵ Īnīnque edæ quīngānō ingante acæte ante gomīnitapa. Edæ waocā weocoo waæmoncoo mongæñongā ingante mīnitō dicæ acæ gomīnitawogaa. Īñæmpa weocoo waæmoncoo nē mongæñāni īñōmō nāmanque ante pōnente nāni ænte māincoo beyæ ante nē towēnāni inte tōmēnāni īñōmō awēnē oncōnē quēwēnāni apa quēwēnāni. ²⁶ Īnīnque edæ quīnante gomīnitawo. Mīnitō mīni nē go acæ

cædongā īñōmō edæ Wængonguī beyæ nē apænecā ingantawo. Nāwangā impa. Wængonguī beyæ nē apænecā Wāō ingampa. Incæte tōmengā wīl Wængonguī beyæ nē apænegaināni bai īnongā inte godōmenque nangui cæcā ingampa, ante apænebo ēñēmaīmīnīpa. ²⁷ Wængonguī īmaī angampa, ante yewæmongatimpā.

‘Botō beyæ nē apænecā ingante da godōmo godīnque tōmengā taadō tāno beyænte bai cæcæcāimpa.

Tōmengā bitō Codito īmi beyæ ante taadō waa pīnonte bai waa cæcæcāimpa.’

Mänōmaīnō ante dodāni adocā Wāō ingantedō ante pōnēnīnque yewæmongadānimpā. ²⁸ Ñōwo īñōmō āmo ēñēedāni. Īmæca mīni ēñagāincabo īñōmīnite æpæñē mōnō nē guidōnongā Wāō adocanque ñænængā īñongante wacā tōmengā bai edæ dæ angampa. Incæte Wængonguī Awēnē Odeye nempo quēwēnāni īñōnāni adocanque guīyangā pōnī ingā incæte Wāō pōnōmenque wædangā ingampa,” ante Itota apænecantapa.

²⁹ Itota mænōmaīnō ante apænecā nē ēñēnāni īñōmō odōmāno awēnē beyæ nē æwēnāni incæ wadāni incæ tōmānāni Wāō nānō nē guidōngainānīque īñōnānimpā. Īnīnque tōmēnāni, Wængonguī nō cæcā ingampa, ante tōmānāni apænedānitapa. ³⁰ Paditeoidi tōnō idægoidi nāni wææ angānō ante nē ate ēñēnāni guīquēnē Wāō nānō guidōngaināni īnāmaī īñōnānimpā. Īnīnque tōmēnāni guīquēnē Wængonguī gāmæñō ponguēnēnāni incæte edæ Baa ānānitapa.

³¹ Godōmenque apænedīnque Itota īmaī angantapa. “Mänōmaī ī īnīnque īnguīpogaque ante nē quēwēnāni īñōmō quīngāmē bai īnānīpa. Quīēmē bai edæ quēwēnānīpa. ³² Wēñænāni mōnō

godonte æiñōmō tæ contate owempodāni nāni owempodō bai edæ adobai cædānīpa, ante awædō. Wēñænāni nāni owempote cæcabo incæ ææmæ cæte bai owempote cædinque wadāni inānite aa pedānīpa. ‘Mīnitō beyæ öōña we we öōñōmōni mīnitō wæætē edæ awādāmaī imīnitapa tōö,’ ante owempodinque wēñænāni piinte tedewēnānīpa. Ayæ wæætē, Waocā do wængā ate nāni wæbāi, ante wēñænāni nāni owempote cæcabo iñōmō, ‘Mōnitō Ca ca wæyōmōni mīnitō wæætē edæ wædāmaī imīni wæmōnīpa,’ ante piīnīnque aa pedāni bai ñowodāni iñōmō edæ adobai piinte tedewēnāni inānīpa.”

³³ “Edæ iīmaī impa. Wēñænāni nāni wædō bai Wäö æpænē mōnō nē guidōnongā iñōmō cængui cænāmaī yowepæ biinōmæ nāni wædænque ti nāmæ bedāmaī ponte quēwēñongante mīnitō guiquēnē, Wēnæ tōnō Wäö quēwengampa, ante piīmīnīpa. ³⁴ Ayæ wæætē botō Waobo ēñagaīmo inte tōmäā cængui cænte yowepæ biinōmæ bete mīnitō weca ponte quēwēñōmote mīnitō guiquēnē, Cæowæobi inte cæmīpa. Beowæobi inte bebīpa, ante badete tomīnīpa. Ayæ godōmenque, Odōmäno awēnē beyæ nē æwēnāni tōnō wadāni nē ēñēnāmaī cædāni iñōnānite bitō tōmēnāni æmigo imipææ, ante botō imote piīnīnque mīnitō wēñænāni nāni piinte aa pedō bai ānewēmīnīpa tōö. ³⁵ Incæte, Nē nō ēñēnāni iñōmō nō cædānīpa, ante adīnque, Nāwangā nō ēñēnānīpa, ante mōnō ēñengæīmpa,” ante Itota apænegacāīmpa.

Paditeocā Timönō oncönē Itota go guiite ēñacampa

³⁶ Ayæ ate adocanque Paditeocā incæ Itota ingante, Botō oncönē pō cæe, angā Ao ante Paditeocā oncönē godinque pō guiite cæ congantapa. ³⁷ Tōmēnāni quēwēñōmō onquiyængā nē wēnæ

wēnæ cæte quēwengā inongāīmpa. Tōmengā iñōmō, Paditeocā oncönē Itota cæncongampa, ante tededāni ēñēnīnque ogui wapæ dica adabatodo waincadedē pe ñiñænte næænte pongantapa. ³⁸ Pō guidīnque tōmengā Itota önōwaca inō pō næ gongæninque Ca ca wæcantapa. Ca ca wæyongā Itota önōwaca inō ömæ petæ petæ wææ aa bee adīnque onquiyængā wæætē tōmengā ocaguīncooca wadæ cæwacantapa. Ayæ queē bewadīnque ogui wapæ gao cæwacantapa. ³⁹ Mānōmaī cæcā adīnque, Pō cæe, nē āningā inte Paditeocā iñōmō nāmāneque pōnēnīnque, “Itota iñōmō Wængongui beyæ nē apænecā inte bai tōmengā, Æcānō botō imote gampocāā, ante ayæ, Quiēmē bai onquiyængā ingāā, ante ēñencædongāīmpa. Iñæmpa nē wēnæ wēnæ cædongā ingampa, ante do ēñencædongāīmpa.” ⁴⁰ Ante pōnēñongā Itota wæætē,

—Timönō, bitō imite adodeque apænebo ēñēe.

Åñongante Paditeo wæætē,

—Ao, nē Odōmōmi imi, apænebi ēñēmoe.

⁴¹ Angā īnīnque Itota,

—Onguiñængā adocanque nē godōwengā inte quēwēñongante onguiñæna mēnaa inante godongā ate debe badapa. Adocanque ingante nangui quīniento emō godongā ate nangui debe bayongante wacā ingante wædænque tincoenta emō godongā ate wædænque debe bacampa. ⁴² Nē godōningā nānō ānīmpota ömæpoda inte tōmēna, Ædō cæte wæætē adodō pōnonguīmōnaa, ante wæyōnate nē godōningā iñōmō edæ, Ömæpomīna inte mīnatō ædō cæte adodō pōnōmīna ængulmoo, ante botō ænāmaī inte ñīmpo cæcæboīmpa, angampa. Iñīnque Timönō bitō imite āmpa. Mēnaa

inate ñimpo cæte änāmaï ingä ad-
inque nē godongä ingante æcänö
godömenque nanguï waadete
pönenguingä, ante pönēmii.

⁴³ Äñongante Timönö,

—Wa. Godömenque nanguï emö
debe ingä iñömö tömengä wabänö
godömenque waadete pönengä
imaingampa, ämopa.

Angä eñëninque Itota,

—Nawangä ante pönëmipa.

⁴⁴ Äninque Itota onquiyængä
gämænö dadi emænte adinque
Timönö ingante apænedinque,

—Iingä onquiyængä ingante
edæ abi. Botö bitö oncönē pö
guiyömote bitö, Mëwaquimæ, ante
bitö dicæ pönömiyaa. Tömengä
guiquënë ömæ wææmonte aa
bewadinque tömengä ocaguinca
wadæ cæwacä ae. ⁴⁵ Bitö guiquënë
waadedämaï inte queë bemönāmaï
iñömite tömengä iñömö botö pö gui-
iyedē tāno queë bewadinque cōwē
queë bewacä ae. ⁴⁶ Bitö guiquënë
oguinguipæ gao cæcadāmaï iñömite
tömengä iñömö ogui wapæ gao
cæwacä ae. ⁴⁷ İninque botö,
Tömengä mänömaï cæcampa, ante
odömöninque bitö imite ämo eñëe.
Edæ tömengä nanguï wënæ wënæ
cæcä iñongante Wængongui godö
ñimpo cæcä ate tömengä wæætē
nanguï waadete pönengampa. Bitö
iñömö edæ wædænque wënæ
wënæ cæbi iñömite Wængongui
pönö ñimpo cæcä ate bitö wæætē
wædænque waadete pönëmi abopa.

⁴⁸ Äninque onquiyængä ingante
apænedinque Itota,

—Wënæ wënæ bitö cædinö ante
pönö ñimpo cæbo æe.

⁴⁹ Angä eñëninque wadäni
godongämæ cæ cönäni guiquënë
godö wæntæ wæntæ äninque,

—Iingä iñömö edæ waocä wënæ
wënæ nänö cædinö ante, Pönö
ñimpo cæbo æe, ante nē angä iñömö
edæ æcänö ingä.

⁵⁰ Ante wædinque tedeyönäni
Itota iñömö onquiyængä ingante,
—Bitö wede pönënö beyænque
quëwencæbiimpa. Ñöwo edæ
wädämaï inte goe, angacäimpa.

8

*Itota beyæ, ante onquiyænäni
godongämæ cædänipa*

¹ Ayæ ate Itota nanguï inäni nāni
quëwëñömö wayömö wædænque
inäni nāni quëwëñömö wayömö
wayömö godinque, Awënë
Wængongui Odeye nempo wat-
apæ quëwencæminimpa, ante
waa apæncä eñengadänimpa.
Ayæ tömengä tönö dote ganca
inäni mänimpodäni godongämæ
godänitapa. ² Ayæ onquiyænäni
adobaï Itota miñæ godänitapa.
Tömënäni pancadäniya wënæidi
nē wiwa ewocadäni tönö nē
quëwengäinäni iñönänite wadäni
nantate wæwengäinäni iñönänite
Itota cæcä ate tömänäni do waa
badinäni inte ñöwo tömengä miñæ
tee empote godäni inönänimpa.
Adocanque Mäadiya Mäagadädänä
nāni angaingä tömengä baonga
wënæidi tiæte ganca inäni tao
godäni İninque tömengä önonganque
badingä inte Itotaidi tönö god-
inque pönö cæcä inongäimpa. ³ Wacä
onquiyængä Wäönä
nänöogængä Tiota guiquënë
Edode nänö ëadincoo nē aacä
iñongante Wäönä iñömö Totänä
tönö ayæ wadäni onquiyænäni
nanguï inäni tönö adobaï Itotaidi
tönö godongämæ godinque pönö
cædönänimpa. Tömënäni nāni
ëadincoo incæ ænte pöninque Ito-
taidi beyæ ante pönö cædönänimpa.

*Waocä nänö quiyadö ante Itota
odömonte apænecampa*

(Mäateo 13.1-9; Mäadoco 4.1-9)

⁴ Nanguï inäni wayömö
nāni quëwencabo wayömö nāni
quëwencabo bacoo inäni godongämæ
ponte a ongöñönänite Itota

apænecantapa. Wængongui nänö apænedö ante waodäni æbänö eññänäni, ante eññæcädänimpa, ante inguiipoga quëwënanäni nänäi cæinö ante iimainö ante apænecantapa. ⁵ “Waocä nê quiyadongä iñömö quiyacæ gocampa. Gote quiyayongä pancamonga taadö iñömö wææmompä. Taadö wæænte eyepodimö öñöñonte pinä gawadäni ædö cæte pæquii. Ayæ ayamöidi pöningue dobæ ade cænänipa. ⁶ Pancamonga guiquënë dicamontaa iñömö wææningue pæquinämai gä æidinque oguimento guiwapa pæquii. Guiwadämai inte edæ guingo icadinque tömencagui näñe wæncaguimpä. ⁷ Pancamonga guiquënë ömentacodë nänö eyepodimö iñömö pæquinämai tä bocate gä æiyonte ömentacoo adoyömö pö incootonque ganta cæca ate näñe wæmpä. Wampo incapa pæquii. ⁸ Wæmonguipoga quiyadimö guiquënë tä bocate waa pædinque tömëmö tiëë ganca mänimpomö nangui pöni incapa. Quiyacä nänö quiyadö ante edæ botö mäninque ante apænebopa.”

Mänömainö ante apænedinque Itota ogæ tededinque, “Eamonca ongonte edæ eññedäni,” angacäimpä.

Önömonque eññente pönänämai inänipa, ante

(Mäateo 13.10-17; Mäadoco 4.10-12)

⁹ Tömengä miñæ nê godäni iñömö, Itota eññemi, änänitapa. Mäninö ante apænedinque bitö æbänö ante odömoncæte ante apænebitawo. ¹⁰ Äññönänite tömengä, “Wængongui Awënë Odeye nempo æbänö quëwenguii, ante mini waocabo wëëñëñedë mini eññänämai ingainö ante botö ñowo edonque pönö apænebo ate minitö adomïnique eññemini iminipa. Wæætë wadäni inänite edæ botö inguiipoga quëwënanäni nänäi cæinonque ante odömöninque

apænebopa. Edæ tömënanäni, Awıncaque adinque wii ædæmö adäni inte önömoncaque eññëninque ædæmö eññänämai incädänimpa, ante dodäni Wængongui beyæ ante nänäi yewæmongainö bai iinque bacæimpä, ante botö tömënanäni inänite mänömainonque ante apænebopa,” ante Itota apænecantapa.

Quiyacä nänö cæinö ante pönente iimainö ante eññengæimpä

(Mäateo 13.18-23; Mäadoco 4.13-20)

¹¹ Itota ayæ godömenque apænecantapa. “Botö nê quiyacä nänö cæinö ante apænedinque iimainö ante odömoncæte ante apænetabopa. Tömëmö quiyadimö iñömö Wængongui nänö apænedö bai impä. ¹² Taadö wæænte öñömö botö änömö guiquënë nê eññänäni bai impä. Tömënanäni Wængongui nänö apænedö ante tæcæ eññönänite wëñæ awënë pöningue, Quëwënanämai incädänimpa, ante cædinque Wængongui nänö angainö ante ö ængä ininque tömënanäni ömætawënanäni inte ædö cæte pönente quëwenguiänäni.

¹³ Dicamontaa wæænte pædimö bai inäni guiquënë Wængongui nänö apænedö ante watapæ eññente todinque nê Ao änäni inänipa. Tömënanäni iñömö oguimento guiwadämai bai inäni inte wantæ iñö pönänäni ate tömënanäni nänäi pönënë beyæ ante wadäni piinte cädäni ate tömënanäni wæætë guiñente wædinque emö cæte godänipa. ¹⁴ Ömentacodë wæænte pædimö bai inäni guiquënë tömënanäni eññëninque godömenque quëwëñönäni inguiipoga quëwente quiemë beyænque mönö wæpämö pö ate guiñente wædinque pædämai inänipa. Mäincooque beyæ ayæ önonque towente nänäi wædö beyæ tömënanäni ömentacoo incootonque ñä caate bai cæ ininque edæ wampo encädänipa pæquinäni. ¹⁵ Onguipoga

waingui-poga quiyadimō bai
 ināni guiquēnē tōmēnāni nō
 pōnente waa cæte quēwēnāni
 inānīpa. Tōmēnāni inōmō edæ
 Wængonguī nānō apænedō ante
 ēñēninque do bæi ongon-te we-
 dō pōnēnāni inānīpa. Wæntæye ināmaī
 ināni inte tōmēnāni ee cædinque
 tōmēwæ incate bai waa cædānīpa.
 Botō mǎnōmaīnō tōmānō ante
 odōmoncæte ante nē quiyacā nānō
 cædō ante apænetabopa,” ante
 Itota apænegacāimpa.

*Gongapæncade, ante odōmonte
 apænecampa*

(Māadoco 4.21-25)

¹⁶ Ayæ, “Gongapæncade tī
 wodōnodinque waodāni dicæ
 owætadē boo cæcadāniyaa.
 Mōimoga ænōmengadæ inō
 dicæ concæcadāniyaa. Wæætē,
 Māniñōmō nē pō guidāni
 acædānīpa, ante cædinque
 gongapæncade awæmpa æmongapaa
 concædāni nāō bæco adānīpa.
¹⁷ Quiēmē ante wē wodonte
 i inōmō māniñō tōmānō ante
 inçayæ ate edonque ate bai
 ēñengæimpa. Quinō ñowo bee
 ocate bai i incæ māniñō tōmānō
 inçayæ ate wi æncate bai inçante
 edonque acæimpa,” ante Itota
 apænecantapa.

¹⁸ Ayæ, “Nē ēacā ingante
 godōnāni ængā bai nē ēñengā
 ingante godō apænebo ēñente
 entawēninque tōmengā godōmenque
 ēñente bacæcāimpa. Nē ēadāmaī
 ingā guiquēnē tōmengā, Ēabopa,
 ante pōnēninque nānō wædænque
 pōni ēadincōo inçante o ænāni
 wæcā bai nē ēñēnāmaī ingā
 adobaī tōmengā, Entawēmopa,
 ante pōnengā ininque wædænque
 pōni nānō entawēnō inçante edæ
 o ænte bai cæbo dæ ba ate
 wæcæcāimpa cæminii. Ēamonca
 ongon-te ēñenguēnē quēwēmīni,”
 ante Itota apænegacāimpa.

*Itota wāānā tōnō tōmengā biwīidi
 pōnānīpa*

*(Māateo 12.46-50; Māadoco 3.31-
 35)*

¹⁹ Māniñedē tōmengā wāānā
 tōnō tōmengā biwīidi pōninque
 tōmengā weca guicæte ante
 cæyōnāni wadāni goto ongōnāni
 ate wædinque, Ēdō cæte guiquīi.

²⁰ Ante wædāni adinque wacā,

—Itota ēñēmi. Bitō badā tōnō
 bitō biwīidi bitō imite ante oncodo
 ponte yabæque ongōnānīpa cæbii.

²¹ Ante apænecā ēñēninque Itota,

—Wængonguī nānō ānō ēñēninque
 nē ēñente cædāni inōmō tōmēnāni
 botō badā bai botō tōniñadāni bai
 inānīpa, angacāimpa.

*Itota angā ēñente woboyæ æpæ
 næ gongæmpa*

*(Māateo 8.23-27; Māadoco 4.35-
 41)*

²² Māniñedē tōmengā miñæ nē
 godāni inānite Itota,

—Gāwapæ æmæmāa taocæimpa.

Angā ēñente cædinque tōmengā
 tōnō wipodē guidinque tæcæ
 taocæ wogaa godānitapa.

²³ Tao wogaa goyōnāni Itota
 wipodē nāñe ñongæninque edæ
 mō ñongantapa. Mānōmaī mō
 ñōñongā goyōnānite woboyæ
 nangui pōni pæmæninque edæ
 æpæ mængonta mængonta pōninque
 wipodē baguimæ guī adinque
 tōmēnāni, Ēpæ bete wænguī wæ,
 ante Yæ wædānitapa. ²⁴ Itota weca
 gote, Ōmæmoncæcāimpa, ante tao
 cædinque,

—Awēnē, mōni Awēnē, ēñenguēnē
 quēwēe. Bete wæncæ cæmōmpa
 cæbii.

Ānāni ñāni ōmæmonte ængæ
 gantidinque, Woboyæ æpæ idæwaa
 mængonta cæbīpa. Næ gongæmāwe,
 angā. Næ gongæninque ñancæ
 ñancæ gongæmæmpa. ²⁵ Ayæ
 tōmēnāni inānite,

—Mīni pōnēgade incæ quīnante
 wīi pōnēmīni.

Äñongante tömënäni ancai
guiñëninque, Æbänö anguimöö,
ante nämäneque tedegadänimpa.

—İngä iñömö æcänö inongä
inte mänömaï angä eñëninque
woboyæ incæ æpæ incæ næ
gongæmpa, ante wæmönipa, ante
tedegadänimpa.

*Guedatabæ iñömö wëncæ inte në
ënem pocä*

(*Mäateo 8.28-34; Mäadoco 5.1-20*)

²⁶ Mänii Gadideabæ emö cæte
godinque Itotaidi æmëmää wogaa
tao godinque Guedatabæ pö ti
wæænänitapa. ²⁷ Wipodë manta
wo cæyönäni Itota ti wæænte tæcæ
ömaa goyongante onguiñængä
wënæidi tönö në quëwengä iñömö
mämö bee tengantapa. İngä
iñömö tömënäni quëwëñömö
në quëwengängä inte ñöwo
wantæpiyæ oncönë quëwënämaï
inte ömaacä quëwëninque waodänidoque
cöwë quëwengä inongäimpa. ²⁸ Itota
ingante adinque tömengä önöwa
inö ædæ wæëninque edæ Yæ
angantapa.

—Itota eñëmi, bitö Æibæ
Quëwengä Wængongui Wëmi
inömi incæ quimæ botö weca
pöwë. Botö imote edæ, Ämogate
wæcæcäimpa, ante cædämaï imäwe,
ante nanguï angantapa.

²⁹ Edæ tæcæ pöñongante tömengä
wentamö nänö në ewocadongä
ingante Itota, Gobäwe, ante do
angä eñente wædingä inte ñöwo
mänömaï angantapa. Mänii
wënæ iñömö wantæ wantæ iñonte
onguiñængä ingante bæi ongonte
baï cædongäimpa. İninque mäningä
onguiñængä ingante waodäni
daagömenca edæ ëno pönö goto
wiwænte wææ ëno pönö goto
wiwæninge wææ wänönönänimpa.
Incæte tömengä daagömë wangö
ñæ wangö ñæ cædongäimpa. Ayæ
tömengä ingante wënæ wæætë
wæætë da godongä önömæca wodii
winonte quëwëningä inte adocä

ñöwo Itota weca ponte angacäimpa.

³⁰ Angä eñëninque Itota wæætë,
—Æmömidö imii.

Äñongante,
—Botö emöwo Deguiönö
ëmömopa, angantapa.

Edæ tontadoidi Deguiönö
näni änoncabo bacoo inäni baï
botö në enempodäni adobaï
wënæidi bacoo inänipa, ante
adinque, Deguiönö emömopa,
ante onguiñængä angantapa.

³¹ Wënæidi guiquënë Itota ingante
wæætë wæætë äninque, Mönitö
imönite tadömengadænguipoga wido
cædämaï imäwe, ancaa änanitapa.

³² Mäniiñömö odæ wængänäidi
nanguï inäni änanquidi a cængönäni
adinque, İñömö odæ wængänä
baönë ämi go guiite quëwenguimöni,
änäni eñëninque Itota, Ao angä.

³³ Eñëninque waocä baönë
quëwente tao godinque wënæidi
edæ wængänä baönë wæætë go
guidäni ate odæncato wæætë
ontadäa wæænömëmö iñömö
gäwapëno pogodo wæi guiite
becadote capo wængadänimpa.

³⁴ Itota mänömaï cæcä ate
wædinque odæ wængänäidi në
aadinäni guiquënë pogodo wodii
winonte tömënäni quëwëñömö mäo
bee tente apænedinque idömæ
mäo gode ä gode ä cæte, Itota
mänömaï cæcä wæmönipa, ante
apænedänitapa.

³⁵ Eñëninque
wadäni wæætë, Æbänö cæcäi,
ante acæte ante pönänitapa. Itota
weca ponte ayönäni wënæidi
tönö në quëwëningä incæ ñöwo
önonganque bate weocoo eñacä
inte Itota önöwa gäänë eñëe congä
adinque guñente wægadänimpa.

³⁶ Wënæ tönö quëwëningä in-
gante Itota mänömaï cæcä ante
në adinäni iñömö ñöwo pönäni
inänite, Mänömaï cæcantapa, ante do
apænedänitapa. ³⁷ Eñëninque Gue-
databæ quëwënäni tömänäni ancai
guñente wædinque Itota ingante,
Mönitö weca quëwënämaï ñöwo

gobäwe, änäni eñente wædinque tömengä wipodë ìmæmäa poncæte ante guicä. ³⁸ Adinque wënæidi tao godäni ate në ònonganque bate quëwengä ìñömö Itota ingante, Bitö miñæ mäobi goboe, angä eñëninque Itota wæætë, Bitö ee quëwëmi, äninque,

³⁹ —Tömëmi oncönë adodö godinque, Wængonguï æbänö nanguï cæcä waa batawoo, ante mäo apænebi eñencädänimpa.

Angä eñëninque oncönë godinque tömënanä nänä quëwëñömö tömäo cægöninque tömengä, Itota mänömaï cæcä ate waa batabopa, ante mäo apænecä eñengadänimpa.

Gaido wëñængä beyæ cæcæ goyongante

Itota weocoo onquiyængä gam-pocampa

(Mäateo 9.18-26; Mäadoco 5.21-43)

⁴⁰ Itota ìmæmäa ocæ ëmænte pongä adinque, Æyedënö ponguingä, ante në wædinäni inte tömänäni tömengä ingante waa ate togadänimpa. ⁴¹ Mäniñedë wacä oodeoidi odömöincö awënë ìnogä inte tömengä ëmowo Gaido ìñömö pö Itota önöwaca ìnö ædæ wææninque tömengä ingante, Botö oncönë quingæ pöe, ante nanguï angantapa. ⁴² Edæ botö wëñængä onquiyængä adocanque ìnogä inte dote wadepo nänö eñagai ìñonte edæ wæncæ cæcampa cæbii, ante wæcantapa.

Ïninque Itota tömengä miñæ go-cantapa. Idömæ goyongante nanguï ìnänä goto goto pöninque wodo mö ñongæñäni wæcantapa. Wampo impa goquingä. ⁴³ Mäniñedë wacä onquiyængä pongantapa. Tömengä ìñömö wantæpiyæ dote wadepo ìñonte wepæ wantæ bidämaï cöwë wææ wædinque waa bawëncæte ante cædinque tömengä quincöo tömancoo eyepote pædæ godongä æninque dotodoidi æcämenque incæ onquiyængä beyæ ædö cæte

waa cæquinänii. ⁴⁴ Mänömaï quëwente wædongä inte tömengä ñöwo Itota önöñabæca ìnö pöninque tömengä weocoo yæwedecooque godö gampo cæyongä wepæ ìñontobæ edæ wantæ bitapa.

⁴⁵ Itota ìñömö edæ,

—Æcänö botö ìmote pönö gampo-dai.

Äñongante tömänäni, Æcänö gampodatawogaa, ante adoyömö ante änäni ate wædinque Pegodoidi wæætë,

—Awënë eñëmi. Bitö weca tömänäni goto goto godäni apa ämii.

⁴⁶ Itota wæætë,

—Ïñæmpa adocanque botö ìmote wede pönëninque gampocantapa. Tæï piñænte botö entawënö incæ edæ wacä beyæ cæquinque do gotimpa, ante wæwënente awædö.

⁴⁷ Äñongante onquiyængä ìñömö, Ædö cæte wë womonguïmoo, ante pönente wædinque do do wäate bai guñëninque Itota weca ædæ wææncate tömänäni ayönänite apænedinque, Botö waa bawëncæte ante bitö ìmite pönö gampotabopa. Tæcæ pönö gampo cædinque waa babo ae. ⁴⁸ Ante apænecä eñëninque Itota,

—Onquiyæmi eñëmi. Bitö wede pönëno beyæ edæ wantæ bawënemipa. Ñöwo edæ nö bawënemä inte wampo pönente waa goe, ante godö ædæmö apænecantapa.

⁴⁹ Ante tæcæ apæneyongä oodeoidi odömöincö awënë Gaido oncönë quëwengä mäniñedë pöninque edæ Gaido ingante apænecantapa.

—Bitö wengä ìñömö ñöwo æmæwo wængampa cæbii. Në Odömongä ingante ñöwo bitö godömenque änämaï incæbiimpa.

⁵⁰ Ante ñöwo pöningä Gaido ingante angä eñëninque Itota wæætë,

—Gaido, guñënamä ìe. Bitö wede pönëmi adinque bitö wengä müngä quëwencæcäimpa.

51 Äninqwe Itota godömenque godinqwe awënë oncönë pö guicæ cædinque Pegodo ingante Tantiago tönö Wäö inate wëñængä wæmpo tönö wäänä inate mänimpodänique inänite ænte manguicä wäänë guiidänitapa. Wadäni inänite wæætë wææ cæcä guidämaï inänitapa. 52 Tömänäni Ca ca wædinque wëñængä wodi ingante ante pönente wæwënëni adinque Itota tömënëni inänite,

—Ca ca wædämaï iedäni. Iñæmpa iñömö wëñængä wodi edæ wii æmæwo wængantapa. Mö edæ ñongampa.

53 Angä ëñente wædinque tömënëni, Æmæwo wænte öñongampa, ante do adinäni inte wæætë edæ, Antedö amini, ante tömengä ingante badete todänitapa. 54 Iñinqwe Itota wëñængä ingante pædæ wææmpo bæi ongonte töö æmæninque ogæ tededinque,

—Wëñæmi, ængæ gantibi, angantapa.

55 Äñongä tömengä do wæningä inte ñäni ömæmonte quëwëninque ængæ ganticantapa. Itota wëñængä beyæ cænguï angä godöna cængantapa. 56 Adinque mæmpoda, Æbänö cæte mänömaï cæcää, ante guïñente wædatapa. Incæte Itota wæætë, Botö æbänö cæboo, ante minatö wadäni inänite apænedämaï incæminaimpa, angacäimpa.

9

Wængonguï Awënë ingantedö ante apæneedäni, ante Itota angä godänipa

(Mäateo 10.5-15; Mäadoco 6.7-13)

1 Tömengä miñæ në godäni, Dote inäni, nänäni äñönäni inänite Itota angä pönäni ate, Botö në ämo inte botö tæi piñænö ante ñöwo pönömo ænte entawëninque minitö tæi piñæninque në ämini bacæminaimpa. Iñinqwe minitö ämini ate wënæidi tömänäni do

gocædänimpa. Adobaï ämini ate wënæ wënæ inte wæwënëni waa bacædänimpa. 2 Minitö, Wængonguï Awënë Odeye inguipoga do pongäimpa, ante apænemini ëñencædänimpa. Ayæ wënæ wënæ inäni inänite godö cæmini waa bacædänimpa, ante Itota mänimpodäni inänite da godongä gogadänimpa.

3 Iïmaï angacäimpa.

—Minitö ömæpomini taadö goedäni. Ongonto incæ mäincoo da wenguincade incæ cænguï incæ godonte æinta incæ tömancoo edæ æñämaï inte ömæpomini godinque edæ ëñacooque ëñate goedäni, angantapa. 4 Ayæ, Godinque æcönënë tano go guimini owodinque minitö wayömö mini go quëwenganca mänincönenque go guii go guii cædinque quëwëedäni. 5 Æyömömë goyöminite wadäni, Pöedäni, änämaï inte minitö apænedö ante wii ëñënëni wædinque minitö wæætë tömënëni inänite emö cæte iïmaïno ante goedäni. Minitö iñæmpa, Pöedäni, änämaï imini adinque mönitö gomöni tamëñedäni, ante odömoncæte ante minitö önöwa wadæ wadæ cæwadinque wadæ goedäni.

6 Angä godinque tömënëni quëwëñömö wayömö tömënëni quëwëñömö wayömö tömäö godinque Itota nänö da godöninäni iñömö mönö Awënë ingantedö ante mäo watapæ apænedäni ëñënënitapa. Ayæ wënæ wënæ inäni inänite godö cædäni ate waa bagadänimpa.

Itota æcänö ingää, ante Edode wæcampa

(Mäateo 14.1-12; Mäadoco 6.14-29)

7 Tömänäni mäniñedë, Itotaidi æbänö cædäni, ante tedeyönänite pancabaa awënë odeye Edode incæ do ëñengantapa. Itota iñömö æcänö ingää, ante wædinque pancadäniya, Wäö wodi do

wænte ñāni ōmæmōningā inte
 iingā Itota iṁaingampa, ante ted-
 edāni ēñente wædinque awēnē
 Edode guiñente wæcantapa.
 8 Wadāni guiquēnē, Ediya wodi
 ponte a ongōmaingampa, ante
 tedeyōnāni wadāni guiquēnē,
 Wængonguī beyæ nē apænegaināni
 incæ adocanque docā incæ
 do ñāni ōmæmōningā inte a
 ongōmaingampa, ante tededāni.
 9 Eñente wædinque Edode wæætē,
 —Botō tōmēmo āmo ēñēninque
 Wāo wodi ingante wido tamen-
 cadāni wængantapa. Īninque
 māningā Itota nāni nē tededongā
 guiquēnē æcānō ingāā.

Ante wædinque Edode, Æbānō
 cæte Itota ingante aquimoo, ante
 nanguī cægacāimpa.

*5.000 ganca ināni inānite Itota
 godongā cænānīpa*

*(Māateo 14.13-21; Māadoco 6.30-
 44; Wāo 6.1-14)*

¹⁰ Itota nānō da godōnināni
 iñōmō tōmengā weca adodō
 pōninque, Mānōmaī mānōmaī
 cætāmōnīpa, ante nanguī ted-
 edāni ēñengacāimpa. Eñente ate
 tōmengā tōmēnāni inānite nānēnē
 Betaida eyequeī ænte māocā.
¹¹ Goyōnānite wadāni do ēñēninque
 tee empote pōnāni adinque
 Itota, Waa pōmīni abopa, ante
 waadete apænedinque, Mīnitō
 Wængonguī Awēnē Odeye nempo
 watapæ quēwencæmīnīpa, ante
 apænecantapa. Ayæ, Pancadāniya
 waa baquēnēnāni inānīpa, ante
 adinque tōmengā godō cæcā ate
 waa badānitapa.

¹² Ayæ gāwadecæ bayonte edæ,
 Dote, ante nāni Itota miñæ go-
 cabo iñōmō tōmengā weca pōninque
 ānānitapa.

—Īñōmō ōnōmæca impa cæbii.
 Bitō godongāmæ ongōnāni inānite
 āmi idōmæ owodāni weca god-
 inque ayæ nanguī ināni nāni

quēwēñōmō godinque oncō eyepæ
 ī ate cæninque moncædānīpa.

¹³ Āñōnānite Itota,
 —Mīnitō wæætē godōmīni
 cæncædānīpa. Āñongante,

—Īñæmpa pāo ōnōmpo æmæmpoque
 gæyæ mēa pōnī mānīmpoque
 nææmōnīpa tōō. Īninque bitō
 wæætē, Tōmānāni beyæ cænguī
 gote ænte pōedāni, āmitawoo.

¹⁴ Onguīñænānique tinco
 mīdo ganca ināni edæ mæ
 ongōnōnānīpa. Incæte Itota
 tōmengā miñæ nē godāni inānite
 angantapa.

—Mīnitō tōmānāni inānite, Tin-
 coenta ganca mīni cabo nānēnē
 tincoenta ganca mīni cabo nānēnē
 āmīni tæ contacædānīpa.

¹⁵ Angā ēñēninque ānāni tæ
 contadānitapa. ¹⁶ Itota pāo ōnōmpo
 æmæmpoque æninque gæyæ mēa
 æninque ōnædē æmō adinque
 Wængonguī ingante, Bitō waa
 pōnōmi ænte cæmōnīpa, ante
 apænecantapa. Ayæ pāo tōnō
 gæyæ pā æ pā æ cædinque
 tōmengā miñæ nē godāni inānite
 pædæ godongā æninque tōmēnāni
 tōmānāni inānite di mæñæ di
 mæñæ cædāni ænte cængadānīpa.
¹⁷ Tōmānāni eyepæ ænte tōmo pōnī
 cænānitapa. Ayæ ao mæ ao mæ
 cæte ñōnōnāni ate Itota miñæ
 nē godāni wæætē ao mæ nāni
 ñōnōni ee ōñoncoo pædæ wææmpo
 ō æninque ōnōmpo tipæmpoga go
 mentodēa cænguī eyede da wēnāni
 contagatīpa.

*Bitō Coditobi inōmi ĩmīpa, ante Pe-
 godo apænecampa*

*(Māateo 16.13-19; Māadoco 8.27-
 29)*

¹⁸ Ayæ ate Itota nānēnē godinque
 Wængonguī ingante apæneyongā
 tōmengā miñæ nē godāni tōmengā
 tōnō godongāmæ ongōnōnānīpa.
 Tōmēnāni inānite angantapa.

—Wadāni botō ĩmotedō ante
 apænedinque, Æbodō imoo, ante
 apænedāni ēñēmīni.

¹⁹ Āñongante tōmēnāni wæætē,
—Bitō ĩmitedō ante apænedinque
pancadāniya, Wāō æpænē nē
guidongaingā incæ Itota adocā
ĭmaingā ingampa, ānānīpa. Wadāni
pancadāniya wæætē, Ediya wodi
ingaingā incæ Itota adocā ĭmaingā
ingampa, ānānīpa. Pancadāniya
wæætē, Wængonguī beyæ nē
apænegaingā adocanque do
wængaingā inte ñāni ōmæmonte
quēwēnongā incæ Itota adocā
ĭmaingā ingampa, ante tededānīpa.

²⁰—Minitō guiquēnē, Botō æbodō
ĭmoo, ante pōnēmīnīi.

Āñongante Pegodo,

—Wængonguī nānō nē angāimi
ĭnōmi inte bitō ĭñōmō edæ nē Codi-
tobi ĭnōmi ĭmīpa, angantapa.

*Itota, ĭmaī cædāni wæncæboimpa,
ante apænecampa*

(*Māateo 16.20-28; Māadoco 8.30-
9.1*)

²¹ Pegodo mānōmainō ante
apænecā ēñēnīnque Itota wæætē
angantapa. Minitō botō ĭmotedō
ante apænedinque, Codito ĭnongā
ingampa, ante gode ānāmaī ĭedāni
āmopa, ante nangūī ānīnque edæ
wææ angacāimpa. ²² Ānīnque,

—Botō Waobo ēñagāimo inte
nangūī caate wæquēnēmo ĭmopa.
Nē aadāni nāni Picæncabo tōnō,
Wængonguī quī, ante nē godōnāni
ñænænāni tōnō nē odōmōnāni
tōnō mānīnāni edæ botō ĭmote Baa
ānāni wæquēnēmo ĭmopa. Ayæ
botō ĭmote godōmenque wænōnāni
wænguēnēmo ĭmopa. Incæte
Wængonguī angā beyænque botō
mēōnaa go adoōnæque ĭñonte edæ
ñāni ōmæmonte quēwēncæboimpa,
ante apænegacāimpa.

²³ Ante apænedinque Itota
tōmānāni ĭnānite godōmenque
apænedinque,

—Æcānō botō miñæ pōinēna
ĭna tōmengā nāmā beyænque
ante pōnēnāmaī inte ĭmō ĭñō
ĭmō ĭñō botō miñæ tee em-
pote poncæcāimpa. Nāmā

nānō wænguīwæ næænte ponte
baī cædinque tōmengā, Botō
wænguīmo incæ caate wæbo incæ
Itota ingante cōwē tee empote
gocæboimpa, ānīnque poncæcāimpa.
²⁴ Edæ æcānō, Nāmā wææ gom-
podinque quēwēncæboimpa, ante
cædinque botō miñæ pōnāmaī
ingā guiquēnē tōmengā ĭñōmō
edæ quēwēnāmaī incæcāimpa.
Wæætē edæ, Wænōnāni wæmo
incæte botō Itota miñæ tee empote
cōwē gocæboimpa, ante æcānō
āna guiquēnē tōmengā wæætē
quēwēncæcāimpa. ²⁵ Edæ waocā
inguīpoga ongoncoo tōmancoo
ō æncæte ante cædinque nāmā
ōnōwoca incæ pædæ godongā
wē womonte ba ĭnīnque edæ
tōmengā ĭñæmpa quēwēngampa
diyæ māincoo ēaquingāā. ²⁶ Minitō
pancamīniya botō beyæ ante
botō apænedō beyæ ante guingo
imonte wæmīnitawo. ĭñæmpa botō
Mæmpo nānō ēmōnō tōnō anque-
doidi tæiyæ wæmō ĭnāni nāni
ēmōnō guīnæ gongæñonte botō
Waobo nē ēñagāimo inte edæ nāmā
ñāo apāite baī dibæ pōnīnque botō
wæætē nē guīñente wægaingā beyæ
ante nāēmæ guingo imonte edæ
wæcæboimpa. ²⁷ Nāwangā āmopa.
Botō weca ongōmīni pancamīniya
ayæ wænāmaī edæ mīmīni
quēwēñōmīni botō Wængonguī
Awēnē Odeyebo babo ate botō
nempo guicæmīnīmpa, ante Itota
apænegacāimpa.

*Itota wæmō pōni ñāo baī ēmongā
bacā adānīpa*

(*Māateo 17.1-8; Māadoco 9.2-8*)

²⁸ Mānōmainō ante apænedingā
inte Itota adoque Wængonguī
itædē go ate Wængonguī ingante
apænecæte ante æidinque Pegodo
ingante Wāō tōnō Tantiago ĭnate
mānimpodāni ĭnānite ānanquidi
ænte mæicā æidānītapa. ²⁹ Æite
go apæneyongā tōmengā awīnca
ĭñōmō edæ wīl cōwē nānō ēmōnō

baī waēmō pōni ñāō baī edæ ēmongā bamongā adānitapa. Ayæ tōmengā weocoo nānō ēñacoo iñōmō edæ nāinte baī ēmoncoo bad-
 inque nāāmænta pōni ēñacantapa.
³⁰ Ayæ ayōnāni edæ onguīñæna mēnaa edæ Mōitee wodi tōnō Ediya wodi incæ iñontobæ a ongōn-
 inque Itota tōnō tededatapa.
³¹ Tōmēna iñōmō ñāō apāite baī ēmōna inte Itota tōnō godongāmæ apænedatapa. Godongāmæ apænedinque tōmēnāni, Itota æbānō ñōwo Eedotadēe god-
 inque iinque cædinque oo wænte wadæ gocæcāimpa, ante ted-
 edānitapa.
³² Mānōmainō ante tedeyōnāni Pegodoidi guiquēnē mōinente a ongōn-
 inque ædæmō ñāni omæmonte æmō ayōnāni Itota ñāō apāite baī ēmongā adinque tōmengā tōnō onguīñæna mēnaa godongāmæ adiyæ ongōnāni adānitapa.
³³ Onguīñæna iñōmō Itota ingante tæcæ ēmō cæte gocæ cæyōna Pegodo guiquēnē,

—Awēnē ēñēmi. Iñōmō mōnō waa pōni ongonte awædō. Bitō āmi ate mōnitō oncontaicoo mentaiya go adotaique mænōn-
 inque bitō oncontai ante adotaique Mōitee oncontai ante adotaique Ediya oncontai ante adotaique mænōmaimōn-
 ipa.

Mānōmainō ante tededinque Pegodo, Æbānō ante tedequēnēmo imoo, ante ēñēnāmai inte onon-
 que tedecantapa.
³⁴ Mānōmai tedey-
 ongā boguīmancoo obo wæænte wææ owoyō adāmai ināni inte, Boguīmancoo ganta cæ wæcæ wæ, ante Pegodoidi guīñente wædānitapa.
³⁵ Ayæ boguīmancodē onōnepāmoque apænecantapa. “Iingā botō Wengā botō nē apænte ængaingā ingampa cæmīnii. Tōmengā pōnō apænecā ate ēñēdāni.”

³⁶ Ante apænecā ēñente ayōnāni Itota ñōwo adocanque a ongongā adānitapa. Iinque tōmengā miñæ

nē godāni nē adinānique inte pæ wēenedinque tōmēnāni nāni adinō ante māñiñedē wadāni inānite apænedāmai ingadānimpa.

Itota wēncæ ingante angā go ate wēñængā waa bacampa

(Māateo 17.14-21; Māadoco 9.14-29)

³⁷ Māñii ānanquidi æi iimō ate wææ pōñōnāni Itota ingante bee tençæte ante nanguī ināni pōnānitapa.
³⁸ Godongāmæ ponte nanguī ināni ongōñōnāni onguīñængā adocanque edæ ogæ tededinque,

—Nē Odōmōmi ēñēmi. Botō wengā onguīñængā ingante pōnō waa ae. Tōmengā adocanque botō wengā ingampa cæbii.
³⁹ Tōmengā nānō nē ēwocadongā inte wēncæ incæ tōmengā ingante edæ bæi ongongā ate tōmengā iñontobæ Yæ yæ angampa. Ayæ godō cæcā ate botō wengā edæ do do wāadinque onōne māwanta tadedampa. Wēncæ iñōmō wantæ iñō tao godinque adodō pō guiite edæ cōwē quēwēninque botō wengā ingante edæ ēwencæ cæcampa cæbii.
⁴⁰ Bitō miñæ nē godāni inānite botō, Wēncæ inte wido cædāni, ançaa āñōmo tōmēnāni nē cæquēnēnāni incæ ædō cæte wido cæquīnānii, ante wæbopa.

⁴¹ Ante wæyongante Itota,

—Ñōwomīni mīni ædæmō cædāmāincabo mīni pōnēegade impa. Minitō weca æpogadō quēwēmoī. Wapiticæ cæyōmīnite botō æpogadō piyænē cæte wæwēmoī. Ān-
 inque mæmpocā ingante apænedinque, Bitō wengā ingante botō weca ænte pōe.

⁴² Angā ēñente ænte māmongā pōñongante wēncæ incæ yæipodē bæ tacā do do wāate wæwengantapa. Tōmengā wentamō nānō nē ēwocadongā ingante Itota iñōmō edæ, Ee ae, ante wææ angantapa. Ayæ wēñængā ingante pōnō cæcā ate tōmengā wæætē

önonganque bayongante mæmpocä ingante Itota pædæ godongä ængacäimpa. ⁴³ Mänömaï cæcä adinque, Wængonguï incæ tæï piñænongä inte mänömaï cæcampa, ante pönëninque tömänäni ancai guñente wægadänimpa.

Ïmaï cædäni wæncæboimpa, ante adodö ante apænecä

(*Mäateo 17.22-23; Mäadoco 9.30-32*)

Mänömaï cæcä ate guñente wæyönäni tömengä miñæ nê godäni inänite Itota ïmaï ante apænegacäimpa.

⁴⁴ —Ñowo ämo ëñenguënë quëwëminii. Adocanque, Waocä nê ëñagängä æyömönö ongongää, ante godö odömöninque botö imote waodäni nempo pædæ godönäni æncædänimpa.

⁴⁵ Äninque tömengä nänö apænedö æbänö ï, ante wædänitapa. Wë womonte ï ïninque tömënäni ædö cæte ëñenguinänii. Ayæ, Æbänö ante ämii, ante anguënänäni incæ edæ guñënete wædinque pæ wëenegadänimpa.

Æcänonque nê angä inguingää, ante tededänipa

(*Mäateo 18.1-5; Mäadoco 9.33-37*)

⁴⁶ Tömengä miñæ näni nê gocabo ïñömö, Möni cabo incæ æcänonque ñænængä pönï inongä inte nê angä inguingää, ante wædinque nämä incæ wæætedö wæætë tedeyönänite ⁴⁷ Itota önöwënenque do ëñengantapa. Ëñëninque wëñængä adocanque ingante bæi ongöninque tömengä gäänë ïñömö gö cæcantapa. ⁴⁸ Tömënäni inänite apænecantapa.

—Waocä botö ëmöwo beyænque ïngä wëñængä ingante, Pöe, ante waa cæcä ïñömö tömengä botö imote adobaï edæ, Pöe, ante do waa cæcampa. Botö imote æcänö, Pöe, äninque waa cæda tömengä adobaï botö imote nê da pönongä ingante Wængonguï ingante edæ adobaï,

Pöe, ante do waa cæcampa. Edæ mïni waocabo wædämïni ïñömïnite waocä guiyangä pönï inongä nänö entawënö bai nê entawengä ïñömö tömengä ñænængä pönï inongä ingampa, ante apænegacäimpa.

Në piinte cædämaï ingä ïñömö godongämæ cæcä ingampa
(*Mäadoco 9.38-40*)

⁴⁹ Wäö ïñömö Itota ingante apænedinque,

—Awënë ëñëmi. Wacä incæ mönö cabo inämaï inongä inte bitö ëmöwo apænedinque wënæidi inänite wido cæcä atamönipa. ïninque mönitö wæætë edæ, Bitö mönitö tönö gobi imipa Itota ëmöwo apænequimii, ante tömengä ingante edæ wææ antamönipa.

⁵⁰ Ante apæneyongante Itota,

—Ïñæmpa mïnitö imïnite nê piinte cædämaï ingä ïñömö tömengä wæætë mïnitö tönö godongämæ cæcä ingampa cæminii. Tömengä ingante wææ änämaï incæmïnimpa, angacäimpa.

Tantiago tönö Wäö ïnate Itota wææ angämpa

⁵¹ Oo pönï nänö æiquïönæ bacæ cæyonte Itota, Eedotadëe ïñömö botö cöwë gocæboimpa, ante gocæ cæcantapa. ⁵² Wadäni inänite tömengä, Poncæcäimpa, ante mïnitö täno beyænte goedäni, ante da godongä godänitapa. Godinque tömënäni ïñömö Tämadiabæ godinque tömengä beyæ cæcæte ante Tämadiadi näni quëwëñömö gocæ cæyönäni, ⁵³ Tämadiadi wæætë edæ, Eedotadëe gämænö Itota gocä awædö, ante adinque, Mönitö weca pönämaï incæcäimpa, ante wææ änänitapa. ⁵⁴ Ïmaï cædäni adinque Wäö tönö Santiago tömengä nänö ëmïñæna ïñömö,

—Awënë ëñëmi. Baa änäni adinque öönædë gonga ämöna wææ gonte wænguinäni, ämi, änatapa.

⁵⁵ Äñöñate Itota wæætë edæ dadi ëmæmonte wææ ante tömëna

inate, “*Īnæmpa mīnatō īmīnate æwocadō angā ēñente āmīnaa, ante mīnatō edæ ēñēnāmaī īmīna awædō.*”⁵⁶ *Īnæmpa botō Waobo ēñagaīmo īmo īñōmō edæ waodāni inānite ōmæe ēwencæte ante wīi pongaīmo īmopa. Wæætē edæ, Botō æmo beyænque quēwencædānimpa, ante pongaboimpa,*” ante *pīngacāimpa. Ayæ wadāni nāni quēwēñōmō gogadānimpa.*

Itota mīñæ nē goīnēnāni
(*Māateo 8.19-22*)

⁵⁷ *Taadonque goyōnāni Itota ingante wacā angantapa.*

—*Awēnē, bitō ædōmē goyōmite botō bitō mīñæ pō gocæboimpa.*

⁵⁸ *Angā ēñēnīnque Itota wæætē,*
—*Babæ guintaidi īñōmō ontatodē monguī ēadāni inānipa. Ayamōidi ongonta ēadāni inānipa. Botō Waobo ēñagaīmo wæætē edæ monguī ōmaabo īmopa poncæ āmīi, angacāimpa.*

⁵⁹ *Ayæ wacā ingante Itota,*

—*Botō mīñæ pōe.*

Angā ēñente wædinque tōmengā,
—*Awēnē ēñēmi. Botō tāno gote botō wæmpo wængā ate daga wente ate pōmoe.*

⁶⁰ *Āñongante Itota wæætē,*

—*Īnæmpa nē wæwocadāni incæ tōmēnāni guīdēnāni wænāni ate ee abi daga wencædānimpa. Bitō wæætē, Wængonguī Awēnē Odeye do pongāimpa, ante gote apænebi ēñencædānimpa.* ⁶¹ *Ayæ wacā adobaī,*

—*Awēnē bitō īmite tee empote goīnēmo incæ ee ongōñōmi tāno gote botō guīdēnāni inānite, Gobopa, ante apænete pōmoe.*

⁶² *Āñongante Itota wæætē,*

—*Ōmæ nē mangæ mangæ cædongā īñōmō tōō pōni mīnte pæquimpa, ante cæquēnengā ingampa. Tōmengā dadi ēmænte adīnque tōō pōni cæcampa diyæ tōō mīnte pæquī. Ayæ adobaī Wængonguī Awēnē Odeye nempo*

quēwēnīnque nē cæquēnengā īñōmō tōmengā dadi ēmænte inguipogaque ante acā īnīnque Awēnē beyæ ante ædō cæte cæquingāā.

10

72 ganca ināni inānite Itota da godongā godānipa

¹ *Ayæ ate mōnō Awēnē godōmenque tetenta i doo ganca ināni mānīmpodāni inānite īmaī angantapa. Mīnitō æmænō mēmīnaa æmænō mēmīnaa godīnque botō nē goquīñōmō ante wayōmō nāni quēwēñōmō māo wayōmō nāni quēwēñōmō māo tāno beyænte gomīni ate botō ayæ poncæboimpa, ānīnque da godongā gogadānimpa.* ² *Īmaī ante da godongā godānitapa. “Nāwangā āmopa. Waocā tōmencacodē do pequinca nanguī inca baī Awēnē nempo nē quēwengūēnēnāni adobaī nanguī ināni inānipa. Incæte nē tā pedāni wædænque ināni baī nē gode ānāni īñōmō adobaī mēnāniya pōni inānipa cæmīni. Mīnitō Wængonguī ingante apænedīnque, Awēnē, bitō tōmencacodē nē ēabi inte āmi ēñēnīnque gote apænecædānimpa, ante ædāni.* ³ *Ōwo mīnitō īñōmō goedāni, āmopa. Mēñeidi weca ongōnīnque codotedoidi īñōmō tæēmō inānipa diyæ nāmā wææ aaquīnāni. Mīnitō īñōmō codotedoidi aquīnāni baī adobaī aquīmīni īñōmīnīte botō āmo mēñe baī ināni weca edæ gomīni ataqueedāni.* ⁴ *Godonte mīni ænguinta wente æī ænāmaī inte māincoo mongænte godāmaī īedāni. Awæncata næænte godāmaī īedāni. Taadō godīnque wacā ingante bee tēnīnque apænedāmaī inte goedāni.* ⁵ *Æcōnēmenque go guīite, Mīni quēwencabo gānē pōnente waa quēwēedāni, āmīni ēñencædānimpa.* ⁶ *Mānīncōnē quēwengā Ao angā īnīnque tōmengā gānē pōnente waa quēwēmaingampa. Wæætē Baa*

angä ïinque mïnitö adomïnique gänë pönente waa quëwëmaïminipa. ⁷ Mänincönë mïni go guiid-incönë quëwëñöminite mänincönë quëwënäni pædæ pönönäni ænte cænte bete quëwëedäni. Edæ në cæcä ïñömö tömengä nänö cædi beyæ eyepæ ænguëngä ingampa. Mïnitö adocöenque quëwëninque wacönë wacönë godämaï ïedäni. ⁸ Äyömömë goyömïni mäniñömö quëwënäni, Pöedäni, änäni ëñente wædinque mïnitö tömënäni cængui pönönäni æningque cæedäni. ⁹ Wënæ wënæ wæwënäni ïnänite godö cæmïni waa bacædänimpa. Ayæ tömënäni ïnänite, ‘Wængongui Awënë Odeye mïnitö weca oo pongä acæminimpa,’ ante apæneedäni. ¹⁰ Ayæ tömënäni quëwëñömö go guiyöminite Baa änäni ïinque mïnitö wæætë tömënäni taadonque tao godinque tömënäni ïnänite, ¹¹ ‘Mïnitö quëwëñömö onguipoi wadæ cæwate gomöna tamëñedäni. Incæte Wængongui Awënë Odeye mïnitö weca oo pongä acæminimpa,’ ante äedäni. ¹² Edæ mïnitö ïminite ämopa. Wængongui nänö apænte anguiönæ ïinque bayonte Todömä ïñömö quëwengainäni guiquënë nangui pante wæwëñönäni mïnitö ïminite në Baa änäni guiquënë godömenque nangui pante wæwenguinäni ïnänipa,” ante Itota angacäimpa.

Në ëñenämaï quëwënäni ïnänite Itota pïngampa
(Mäateo 11.20-24)

¹³ Äninque Itota në ëñenämaï quëwënäni ïnänite pïinque ïmaï angantapa. “Codatïi ïñömö quëwëmïni ëñeedäni. Betaida ïñömö quëwëmïni ëñeedäni. Mïnitö mïni wæwenguinque ëñenämaï cæte quëwëmïnidö anguënë. Edæ botö mïnitö weca tæi piñænte botö cædi bai Tido näni quëwengaiñömö Tidöo näni quëwengaiñömö adobai

cæbo bai mäniñömö quëwengainäni ïñömö wënæ wënæ näni cægainö ante dobæ ñimpo cædinque gömæ ëmoncoo da wëñadinque gönaiboga tæ contadinque Ca ca wæcægädänimpa. ¹⁴ ïinque Wængongui nänö apænte anguiönæ ïinque bayonte Tido ïñömö tönö Tidöo ïñömö quëwengainäni ïnänite nangui pangä wæwënäni incæte tömengä mïnitö ïminite godömenque pangä wæwencæminimpa. ¹⁵ Ayæ Capënaömö ïñömö quëwëmïni ëñeedäni. Wængongui mïnitö ïminite dicæ öönæde wo ææntodongä æi gote toquimïniyaa. ïñæmpa tadömengadænguipo wææntodongä guï wæcæminimpa,” angantapa. ¹⁶ Äninque Itota wæætë tetenta i doo ïnäni ïnänite apænedinque, “Mïnitö apæneyöminï æcänö ëñengä tömengä ïñömö edæ botö imote do ëñengä ingampa. Wæætë mïnitö ïminite në Baa angä ïñömö tömengä edæ botö imote do Baa angä ingampa. Ayæ botö imote në Baa äningä inte tömengä botö imote në da pönöningä ingante do Baa angampa,” ante apænedinque tömënäni ïnänite Itota angä godänitapa.

Tetenta i doo ïnäni do godinäni inte occë ëmænte pönäni

¹⁷ Angä godinäni inte tetenta i doo ganca ïnäni adodö ocæ ëmænte pöninque watapæ todinque Itota ingante apænedinque,

—Awënë, bitö ëmöwo apænedinque mönitö wënæidi ïnänite ämöni ëñëninque bitö ëmöwo beyænque godänipa.

¹⁸ Ante todäni ëñëninque Itota wæætë,

—Näinte quingæ cæ bai Tatäna ïñömö wënæ awënë incæ öönæde ïnö wæægä në agaimo inte botö adobo ämopa. ¹⁹ Botö pönö ämo ate mïnitö ïñömö në ämïni badinque edæ tæntæ tönö emëñe ingante pinä gäwadäni bai adobai tæi

ëmömini inte tæntæ bai nè cædäni inänite wido cæcæminimpa. Ayæ mönō imonte nè piinte cædongä incæ tæi piñænte cæcä incæte minitō iñōmō godōmenque tæi ëmömini inte mäningä nänō tæi piñænte cæpāmo ante tōmāmāmo ante edæ wido cæcæminimpa. Edæ æcāmenque incæ minitō iminite æmæwo wido cædāmaï incæcäimpa.²⁰ Incæte minitō ämini ëñëninque wënæidi do ëñente cædäni beyænque todāmaï iedäni. Wæætë, Mönitō ëmowo öönædë dobæ yewæmonte ongompa, ante adinque minitō mänōmaï beyænque watapæ toedäni, angacäimpa.

Mæmpo Wængonguï ingante apænedinque Itota tocampa (Mäateo 11.25-27, 13.16-17)

²¹ Äninque Wængonguï Tæiyæ Waëmō Önöwoca ingante ëwocadongä inte Itota mäniñedë edæ watapæ todinque Wængonguï ingante iïmaï ante apænecantapa. “Mæmpo ëñëmi. Bitō, Wadäni nämä ocai encadäni tönō nanguï adinque nè ëñënäni tönō mäninō bitō cægäinō ante ëñënāmaï incædänimpa, ante cædinque bitō cægäinō ante wë wodongabiimpa. Wæætë wëñænäni tæcæ ëñadäni bai inäni inänite bitō edonque odömömi adinque do ëñënänipa. Bitō öönædë Awënë ingäimi inte inguipoga Awënë adobi inömi inte edæ mänōmaï cæbipa, ante adinque botō bitō imite waa ate pönëninque apænebopa. Mæmpo, bitō tömëmi änō bai cædinque waa cæbi adinque botō Ao ämopa, ante apænebopa,” ante Wængonguï ingante apænegacäimpa.

²² Ayæ, “Botō Mæmpo incæ, Bitō Awënë inömi inte aacæbiimpa, ante tömäo iñōmō ongoncoo botō nempo pædæ pönöninque tömäo iñōmō quëwënäni tömänäni inänite adobai botō nempo pædæ pönongä æninque botō iñōmō edæ tōmancoo ënempodique tömäo

iñōmō quëwënäni inänite nè ënempobo imopa. Wængonguï Wëmo iñōmote, Æbodō imoo, ante Mæmpoque ëñengä ingampa. Botō wæætë tömengä Wëmo inōmo inte, Wængonguï æcänō ingää, ante adoboque nè ëñëmo imopa. Ayæ, Iinänique nè ëñënäni incædänimpa, ante botō nè angainäni inänite odömote botō apænebo ëñëninque tömënäni wæætë, Wængonguï æcänō ingää, ante nè ëñënäni badäni ate mönitō adomönique äanque bai nè ëñëmöni imönipa.”

²³ Ante apænedinque Itota dadi ëmæninque tömengä miñæ nè godänique inänite apænedinque, “Ñowo mini adinō adinque nè ëmömini inte minitō mini watapæ quëwenguinque impa.²⁴ Iïmaï impa, ante apænebo ëñëedäni. Wængonguï beyæ nè apænegainäni nanguï inäni tönō imæca awënëidi nanguï inäni incæ mini adinō bai ante äinente wægäinäni incæte edæ adāmaï ingadänimpa. Mini ëñëninō ante adobai ëñëinente wægäinäni incæte tömënäni ëñënāmaï ingadänimpa,” ante mäninganca Itota apænecä ëñengadänimpa.

Tämadiabæ quëwengä incæ nè waa cæcä ingampa, ante

²⁵ Ayæ ate adocanque idægoidi nāni wææ angäinō ante nè ate ëñengä iñōmō, Itota æbänō wapiticæ apænebaingää, ante cædinque ængæ gantidique tömengä ingante iïmaï angantapa.

—Awënë nè Odömömi ëñëmi, Botō æbänō cæte cōwë wænāmaï wantæpiyæ quëwenguïmoo, ante wæbopa.

²⁶ Äñongante Itota,

—Möitee wodi, Iïmaï cæedäni, ante wææ yewæmöninque æbänō ante yewæmongä ongō abii.

²⁷ Äñongante nè odömongä wæætë,

—Iïmaï ante yewæmongacäimpa. Bitō mimō entawëmi inte

Wængonguī mōnō Awēnē ingante waadedinque bitō ōnōwoca ēwocadinque ædæmō waadete pōnencaēbiimpa. Bitō baō tæi piñante ēñabi inte godō waadete cædinque bitō ocai encabi inte nō pōnēninque waa waadete pōnēe. Ayæ adobaī bitō nāmā bitō waadete waa cædō bai adobaī pōnēninque godongāmæ quēwēnāni inānite adobaī waa waadete cæe.

²⁸ Ante apæneca ēñēninque Itota tōmengā ingante wæætē,

—Bitō nō ēñēmi inte nōingā apænebitapa. Mānīnō bitō ānīnō bai cæbi īninque bitō wænāmaī quēwēmaīmipa.

²⁹ Angā ēñēninque guiñente wædinque nē odōmongā iñōmō, Botō cæquēnēnō ante wīi cæbopa, ante Itota ēñēnāmaī incæcāimpa, ante nāmanque ante wææ āninque,

—Iñæmpa wa. Godongāmæ quēwēnāni, ante bitō ānīnāni iñōmō ædānidō inānii.

³⁰ Añongante Itota wæætē, Mōnō guiidengā æcānō ingāā, ante odōmoncæte ante iīmaī apænegacāimpa.

—Onguīñængā adocanque Eedotadēē quēwente Eedicoo wæidō cægōñongante nē ō ænāni tōmengā ingante iñontobæ bæi ongonte weocoo gāni tadongadinque tæi tæi pānāni nangæ bacā īninque wadæ godāni. ³¹ Ate, Wængonguī quī, ante nē godongā adocanque adodō wæidō godō godinque nē nangæ bate ōñongā ingante gomō adinque ee wodo pænta æmæ wedeca gocampa. ³² Ayæ ate Debii wodi pæināni nāni Wængonguī oncōnē cæcabo incæ adocanque adobaī adoyōmō wææ pōninque nē nangæ bate ōñongā ingante gomō adinque ee wodo pænta gocampa. ³³ Ayæ ate wacā Tāmadiabæ nē quēwēnongā incæ adō wæidō godinque nē nangæ ōñongā weca adoyōmō ponte gomō adinque, Tōmengā ædō

cæte quēwēngūngāā, ante tōmengā wædō ante bai nanguī pōnente cæcantapa. ³⁴ Iingā iñōmō nē nangæ bate ōñongā weca pōninque tæi tæi pānāni nānō æbāadiñōmō

oguinguipæ tōnō yowepæ ti nāmæ biinōmæ nāni āmæ gao caadinque weocooa wīni caacampa. Ayæ, Tæ contate gocæcāimpa, ante adocā Tāmadiabæ quēwēngā iñōmō nāmā nānō nē mongænte goquēnengā bodo ōnōñabæ nē nangæ badingā ingante ængō cæcā tæ contayongante bodo ingante tōō tōō ænte gocampa. Ayæ taadō pōnāni nāni cænte guite mōincō ganca ænte māo guiidinque nē nangæ badingā ingante waa cæcampa. ³⁵ Iimō ate padata nāni godonte æinta mentaa tadōninque mānincōnē nē aacā ingante pædæ godōninque, Bitō nē nangæ badingā ingante waa cæe. Quiēmē æinengā adinque bitō godōmi ængā ate botō bitō weca adodō pōninque bitō godōnimpo adopo wæætē pædæ pōnōmo æncæbiimpa, ante gocampa. Mānōmaī cæcampa.

³⁶ Āninque Itota tōmengā ingante nē āningā ingante godōmenque angantapa. Bitō imite iñowo āmo ēñēninque bitō wæætē apænebi ēñēmoe. Nē nangæ bate ōñongā weca pōnāni mengāā go adocanque ināni incæte æcānō tōmengā tōnō godongāmæ quēwēnāni bai inte waa cæcantawoo, ante pōnēmii.

³⁷ Añongante nē odōmongā wæætē,

—Tōmengā ingante nē waadete godō waa cædongā incæ tōmengā guiidengā bai cæcampa.

Ante apæneca ēñēninque Itota wæætē,

—Tōmengā nānō cædō bai bitō adobaī godinque cæbāwe, angacāimpa.

Māadota tōnō Māadiya nāna caya oncōnē Itota ēñacampa

³⁸ Ayæ taadö goyönäni tömënäni quëwëñömö pongä adinque onquiyængä tömengä ëmöwo Mäadota iñömö Itota ingante angä tömengä oncönë pö guiite ëñacantapa. ³⁹ Mäadota tönïñacä Mäadiya iñömö Itota önöwaca inö tæ contadinque tömengä apæñecä ëñëë congantapa. ⁴⁰ Mäadota guiquënë në ëñadäni beyæ ante nanguï cæte wædinqe Itota weca pöninqe,

—Awënë, botö tönïñacä ëmö cæte gocä ate botö adoboque nanguï cæbo ate wædämaï imitawo. Edæ ämi pö cæcæe.

⁴¹ Äñongante Itota,

—Mäadota, Mäadota, bitö wa wa wa cæcæte ante wæwëmi awædö. ⁴² Wæætë adoque pönï cædinqe edæ eyepæ impa. Mäadiya do, Quïnö waa cæquïmoo, ante apænte pönëningä inte botö önöwaca inö pö tæ contate ëñëë congä adinque botö wæætë tömengä ingante, Goe, änämaï incæboimpa, angacäimpa.

11

Wængonguï ingante æbänö apænequïi, ante Itota apæñecä (Mäateo 6.9-15, 7.7-11)

¹ Itota ayæ ate wayömö gote Wængonguï ingante apæñecantapa. Iñque apæñecä adinque tömengä nänö në ëmiñængä adocanque tömengä ingante apænedinqe,

—Awënë ëñëmi, Wäö tömengä nänö ëmiñænäni inänite odömonte, Wængonguï ingante æbänö ante apænequïi, ante nänö apænedö bai bitö mönitö imönite adobaï ante odömonte apæñebi ëñengulimönii.

² Ante wæyönäni Itota,

—Wængonguï ingante apæñecæte ante iïmaï ante apæneedäni, “Mönitö Mæmpo në öönædë quëwënömi inte ëñëmi.

Mönitö bitö ëmöwo tæiyæ waëmö ëmömi adinque bitö ëmöwo ante waa adinque apæñemönipa.

Bitö öönædë Awënë në ingaïmi inte inguipoga Awënë Odeyebi bitö baquinque edæ quingæ pöe. Öönædë owodäni ëñente cædäni bai inguipoga adobaï bitö änö bai ëñente cæcæïmpa.

³ Mönitö imönite bitö, Cænguï, ante iïmö iñö iïmö iñö eyepæ pönömi ænte cæmönie.

⁴ Mönitö wënæ wënæ cæmöni incæte bitö në panguëñëmi incæ pönö ñimpo cæbi quëwëmönie. Mönitö adobaï edæ wadäni mönitö imönite wënæ wënæ cædäni adinque ñimpo cæmöni quëwënäni ae.

Mönitö wënæ wënæ möni cæinënö godö gocæte ante cæmöni adinque bitö wææ cæbi ate mäninö godö godämaï inte mönitö wæætë wënæ wënæ cædämaï incæmönimpa, Wæætë edæ në wiwa ewocadongä nempo ongöñömönite bitö gä pe æmpobi quëwëmönie.”

Mänömainö ante apænete Wængonguï ingante apæneedäni, Itota angantapa.

⁵ Äñinque tömënäni inänite godömenque apænedinqe Itota,

—Bitö iïmaï cæbi ininque bitö æmigo æbänö cæbaingäa, ante pönëedäni. Ayaönænëña incæ bitö æmigo weca godinque bitö, “Botö æmigo ëñëmi. Päömo bodogaa tänoque pönömi æñimo inte ayæ ate botö adopo pönömo æncæbiimpa.

⁶ Edæ wacä botö æmigo incæ wayömö gocæte ante botö weca pongampa cæbii. Botö, Quïnö impa diyæ godömo cænguingäa, ante wædimo inte bitö imite ämopa.” ⁷ Äñömi tömengä guicönë öñöninque, “Botö odemö ædæmö tee mönedinqe botö wëñænäni tönö möimoga öñömo inte diyæ ædö cæte ængæ gantite godömo ænguïmii. Ee ae.” ⁸ Äñinque bitö æmigo incæ bitö ämi beyænque

ængæ gantite pönönāmaī ingampa. Incæte wæætē wæætē añōmi tōmengā, Ancaa ēñente awædō, āninque ængæ gantidincue bitō imite do pönongā æmaīmipa. ⁹ Ante apænedincue botō iñōmō mīnitō imīnite iīmaī āmopa. Pönōmi æmoe, ante nē angā bai cædincue mīnitō mīni ænguīnō ante Wængonguī ingante apæneedāni. Æyōmōnō iī, ante nē diqui diqui mingā bai cædincue mīnitō, Æbānō iī, ante ædæmō ēñencæte ante Wængonguī ingante wede pönente apæneedāni. Odemō mōnitō beyæ wi ænecæimpa, ante aa pecā bai cædincue mīnitō, Æbānō cæquimoo, ante ēñencæte ante Wængonguī ingante nanguī apæneedāni. ¹⁰ Edæ, Pönōmi æmoe, ante nē ānāni iñōmō edæ do ænānipa. Nē diqui diqui mīnāni iñōmō do adānipa. Ayæ odemō punte nē aa pedāni tōmēnāni nāni guiquincue edæ do wi ænete bai bacæimpa.

¹¹ Ante apænedincue Itota godōmenque apænecantapa.

—Wēñæ mæmpobi iīmi, ēñēmi. Bitō wēñængā pāo ante angā ēñēnincue bitō dicæ dicamō incæ godōmi ængāa. Gæyæ ante angā ēñēnincue bitō tæntæbo incæ dicæ godōmi ængāa. ¹² Enquēmo angā ēñēnincue bitō emēñe incæ dicæ godōmi ængāa. ¹³ Iñincue mīnitō nē wīwa cædōmīni incæ, Wēñængā beyæ quīnō waa i, ante ēñēmīni inte do godōmīni ængampa. Mōnō Mæmpo iñōmō waa pōni cædongā iñongante ānāni ēñēnincue tōmengā nē ānāni inānite tōmengā Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca ingante da pönongā æncædānimpā, ante Itota apænegacāimpa.

Wēncæ tōnō cæcā iīmaingampa, ante wapiticæ ānānipa

(Māateo 12.22-30; Māadoco 3.20-27)

¹⁴ Ayæ wēncæ nē babetadecā iñōmō waocā baō do guite

ongōñongante Itota tæcæ wido cæcantapa. Wēncæ tao gocā ate onguīñængā tededāmaī iñingā incæ do tedecā ate wædincue godongāmæ ongōnāni wæætē guīñente wædincue waa agadānimpā. ¹⁵ Pancadāniya guiquēnē, “Iñæmpa wēncæ awēnē Beedeboo tōnō godongāmæ cædincue Itota wēncæidi inānite wido cæcā iīmaingampa tōo,” ante tedewēnānitapa.

¹⁶ Wadāni guiquēnē, Æbānō cæmō ate Itota oda cæquingāa, ante cædincue tōmengā ingante, Bitō ōnædē nāni cæi bai mā odōmōmi ate pönēmāimōnipa, ānānitapa. ¹⁷ Mānōmaī babæ cæcæte ante ānewēnānipa, ante Itota do ēñēningā inte iīmaī angantapa. “Awēnē odeye nempo quēwēnāni nāemæ wæætedō wæætē cædāni iñincue awēnē nānō ōmædempote wæquincue tōmēnāni nāmā ēwente cædānipa. Ayæ adocōnē owocabo incæ adoyōmō godongāmæ quēwēnīnāni incæ nāemæ wæætedō wæætē cædāni iñincue tōmēnāni oncō woquincue nāwæ gobaiñānipa.

¹⁸ Mīnitō, Wēncæ awēnē Beedeboo tōnō cædincue Itota wēncæidi inānite wido cæbaingampa, ante ānewēmīnipa tōo. Iñæmpa awēnē Tatāna nempo quēwēnāni iñōmō nāemæ wæætedō wæætē pīlāni iñincue adocabodāni ināmaī iñōnānite tōmengā dicæ tōmēnāni inānite ēnempobaingāa. ¹⁹ Mīnitō, Beedeboo tōnō cædincue Itota wēncæidi inānite wido cæcampa, ante tedewēmīnipa. Mānīnō mīni ānewēnō nāwangā i bai mīnitō mīñæ nē godāni guiquēnē æcānō tōnō cæte wido cædāni. Iñincue mīnitō mīñæ nē godāni incæ mīni ānewēnō beyænque ante nāemæ pīinincue mīnitō imīnite wæætē apænte ānincue pīncædānimpā anguēnē. ²⁰ Botō iñōmō Wængonguī

tönö godongämæ cædinque wënæidi inänite wido cæbo apa anewëmini. Mänömai i ininque botö Wængongui Awënë Odeye inömo inte minitö weca do pömo aedäni,” ante Itota apænecäimpa.

²¹ Ayæ, “Iimaï impa. Nè tæi piñængä iñömö tæëmoncoo wëñate mongæninque, Wææ godö cæinca, ante tæëmonca næænte tömengä oncö boyæ wææ godö wææ godö cæyongä tömengä äadincoo iñömö edæ ee ongompa. Tatäna iñömö mänömai ingampa. ²² Incæte wacä godömenque tæi emongä inte pöninque mäningä ingante edæ bæ tacampa. Ayæ tæëmonca, Wææ godö botö cæinca, ante mäningä nänö äninca ñöwo pöningä iñömö gä pe æmpote ö æninque tömengä nänö äadincoo adobaï gä pe æmpote ö ænte mäo nënem pocampa. Botö iñömö nè tæi emömo pöni inömo inte edæ godömenque tæi emongä nänö gänä cæbaï cæbopa,” angantapa.

²³ Ayæ, “Botö tönö æcänö wii godongämæ cæcä iñömö tömengä iñömö edæ botö imote Baa ante piinte cæcä ingampa. Ayæ botö, Woadäni botö miñæ poncädänimpa, ante cæyömo waocä botö tönö wii cæcä iñömö tömengä wæætë botö miñæ poncæ cæyönänite tatodongä wadæ godänipa,” ante Itota apænecantapa.

Wënæ waodë owote godingä inte adodö pompa, ante (Mäateo 12.43-45)

²⁴ Ayæ apænedinque Itota iimaï ante apænecantapa. “Waocä baönë owote ate tao godinque wënæ wentamö nänö ewocadingä iñömö edæ, Quingänö baönë go guidinque edæ guëmante quëwenguimoo, ante diqui diqui minte ayongä önömæca to aminte i ate wædinque edæ, ‘Botö tao godincönë adodö go guite

quëwencæboimpa,’ ante pönëninque adodö pongampa. ²⁵ Ponte ayongä waocä önonganque bayongante wacä önöwoca tömengä owodämai ingä adinque wënæ wæætë, Æ waocä botö owodincö bai inongä inte ñöwo wadæ ñëmænte mäincoo cabo të gæte bai ömæwocä ingä abopa. ²⁶ Ate adinque tömengä wæætë godinque wënæidi godömenque wentamö ewocädäni tiæte ganca mänimpodäni inänite ænte pongampa. Tömëni tömänäni waocä baönë godongämæ pö guite owodäni ate waocä iñömö wënæ yewæninque godömenque wæwengampa,” ante Itota apænecäimpa.

Æbänö cæte watapæ quëwenguü, ante

²⁷ Itota tæcæ apæneyongante onquiyængä iñömö godongämæ ongönäni tönö ongöninque ogæ tedinque,

—Bitö imite nè mangainä inte edæ tömënä nänä toquinque impa. Bitö imi goömæ gänongainä inte edæ tömënä watapæ nänä quëwenguinque impa.

²⁸ Ante ogæ tedecä ëñëninque Itota wæætë,

—Iñæmpa Wængongui nänö äno ëñëninque nè cädäni guiquënë tömëni wæætë nani watapæ quëwenguinque ëñente cädänipa, ante apænecäimpa.

Öönædë nani cæi bai cædinque mä cæbi amönie, änänipa

²⁹ Mäniñedë godömenque nanguï inäni pönäni adinque Itota, iimaï ante apænecantapa. “Minitö wiwa mini cæcabo iminipa. Minitö edæ, Mä cæte odömömi adinque pönëmaimönipa, ante ancaa ämini awädö. Näwangä ämo ëñëdäni. Cönäo wodi beyæ cædinque Wængongui bamönengæ nänö cægainö ante minitö pönënamäi iñöminite edæ mäninque mini aquinque cæcäimpa anewëminii.

³⁰ Nīnebaidi pōnencædānimpa, ante Cōnāo wodi ingante Wængongui angā quēwengacāimpa. Nōwomīni pōnencæmīnimpa, ante adobai cædinque Wængongui botō Waobo ēñagaīmo iñōmote adobai angā quēwēmo acæmīnimpa. ³¹ Doyedē iñōmō betamonca gāmænō ōmæ awēnē inongā inte onquiyængā incæ awēnē Tadōmōo wodi nangui ēñente nānō apænedō ante ēñencæte ante doōnæ quēwēninque pongacāimpa. Tadōmōo wædænque ēñengā iñongante botō godōmenque nangui ēñēmo inte mīnitō weca ongōñōmote mīnitō iñæmpa wīi ēñēmīnīpa tōō. Īninque māningā onquiyængā incæ Wængongui nē apænte angā weca pōninque mīni ñōwo quēwencabo tōnō godongāmæ ongōninque, Mīni pante wæquinque ēñēnāmaī ingamīnimpa tōō, ante apænte pīnguingā ingampa. ³² Cōnāo wodi Wængongui beyæ apænecā ēñēninque Nīnebaidi wēnæ wēnæ nāni cægainō ante wæwente pōnēninque ñimpo cægadānimpa. Cōnāo wodi wædangā iñongante botō wæætē nē ñænæmo inte apænebo ēñēninque mīnitō iñōmō ēñēnāmaī imīnīpa. Īninque Nīnebaidi incæ Wængongui nē apænte angā weca pōninque mīni ñōwo quēwencabo tōnō godongāmæ gongænte ongōninque, Mīni pante wæquinque ēñēnāmaī ingamīnīpa tōō, ante apænte pīnānidō anguēnē,” angantapa.

Mōnō awinca gomō aquīnemō bai ēmōmpa, ante

(Māateo 5.15, 6.22-23)

³³ Ayæ godōmenque apænecantapa. “Gongapæncade tī wodōnodinque waodāni dicæ awēmō iñōmō wē wodōnāniyaa. Owæta boo cæcadāniyaa. Wæætē, Māniñōmō nē pō guīdāni acædānimpa, ante cædinque gongapæncade awæmpa æmōngapaa cō cædāni ñāō bæco adānīpa. ³⁴ Mōnō baō tōmāo

beyæ mōnō awinca tica ēnente bai ēmōmōmpa. Mōnō nō pōnēninque amō Īninque mōnō ñāō tica ēnente cægonte bai waa cæte quēwēmōmpa. Wæætē wīwa pōnente amō Īninque mōnō wēmō iñōmō cægonte bai inte wīwa cæte quēwēmōmpa. ³⁵ Mānōmaī beyæ bitō, Wēmō ēwocadāmaī incæboimpa, ante bitō ōnōwoca cōwā adinque nāmā wææ cæe. ³⁶ Īninque bitō baō tōmāo ñāō entawēninque bitō ōnōwoca adobai ñāō ēwocabi Īninque quīomenque incæ wēmō entawēnāmaī imāimīpa. Gongapæncade ñāō bæco edonque abi bai edæ ñāō ædæmō entawēninque edonque adinque waa quēwēmaimīpa,” ante Itota apænegacāimpa.

Paditeoidi tōnō nē wææ odōmōnāni Īnānite Itota pīngā

(Māateo 23.1-36; Māadoco 12.38-40; Odoca 20.45-47)

³⁷ Īninque apænecā ate adocanque Paditeocā tōmengā ingante, Pō cæe, angā ēñente pō guīte cæncæte ante ongongā. ³⁸ Adinque Paditeocā iñōmō, Itota quīnante mempodāmaī inte cængāā, ante guīñente wæcā. ³⁹ Īninque mōnō Awēnē tōmengā ingante,

—Mīnitō Paditeoidi iñōmō edæ owæta tōnō podato cæncadē ĩnō wentamō ēnenco e e adinque yabæque mēnongate bai cæmīni imīnipææ. Māincooque æīnente mīni wædō beyæ ayæ wīwa mīni cædō beyæ edæ mīmōno wentamō entawēmīni imīnīpa. ⁴⁰ Mīni ēñēegadē. Nē badongā iñōmō yabæque badōninque cæncadē ĩnō badōnāmaī ingantawogaa. Īñæmpa mōnō baō nē badongaingā iñōmō adocā mōnō ōnōwoca badongacāi apa quēwēmīni. ⁴¹ Īninque mīnitō wæætē wadāni Īnānite ædæmō waadedinque mīnitō māincoo pædæ godō pædæ godō cæmīni ĩninque tōmancoo edæ ñā mēnongate

baī ba adinque mīnitō wæætē edæ
ñāō baī entawencæmīnīmpa.

42 Paditeoidi mīni wæquinque
īmaī cæmīnīpa. Māincoo di-
ete ganca mānīmpocoo ænte cō
cædinque, Adocooque Wængonguī
quī impa, ante mōnō godongæimpa,
ante cæmīnīpa. Mīnitō mānōmaī
cædinque edæ oñabo mīni mīnte
pæyabo, Oguī waa cænguī, ante
mīni tā pete æñabo incæ edæ,
Wængonguī quī impa, ante pan-
cayaboga godōmīnīpa. Māninganca
cædinque mīnitō waa cæmīni incæte
wadāni inānite nō cædāmaī imīni
inte Wængonguī ingante waadete
pōnēnāmaī imīnīpa tōō. Īnæmpa
mānīnō oñabo godonguēnēmīni
inte mīnitō godōmenque waadete
pōnēnīnque nō cæquēnēmīni imīnīpa.

43 Ayæ Paditeoidi mīni wæquinque
impa. Mīnitō odōmōincōnē go gui-
idinque nāmanque ante pōnēnīnque
wæmompaa pōnī tæ contate
tomīni awædō. Ayæ waodāni
nāni godonte æīmancadē godinque
mīnitō nāmanque pōnēnīnque,
Wadāni, Waa quēwēedāni, ante
apænedinque mōnitō imōnite waa
acædānīmpa, ante mīni wæquinque
edæ ānewēmīnīpa tōō.

44 Ayæ waocā wodido ñōmæī
ongō baī mīnitō Īñōmō mīni
wæquinque edæ wentamō
entawēmīnīpa. Mānōmaī entawēmīnīpa,
ante ēñēnāmaī inte wadāni edæ
mīni ānō ante ēñente cædinque
edæ oda cædānīpa, ante Itota
pīngantapa.

45 Īnīnque adocanque idægoidi
nāni wææ angāinō ante nē
ate ēñengā Īñōmō Itota ingante
apænedinque,

—Awēnē, mānōmaī ānīnque
bitō mōnitō imōnite adobaī pīinte
ānewēmi awædō.

46 Āñongante,

—Mīnitō dodāni nāni wææ
angāinō ante nē adīmīni inte
edæ mīni adobaī wæquinque
impa. Edæ, Cædāmaī cædāmaī,

ante ancaa wææ ānīnque
mīnitō Īñōmō edæ māincoo
teēmencoo mō paate wadāni
ōnōnancapæ cō cædancapænāni
baī cæmīnīpa tōō. Ayæ wæætē
ōnompogonca adopogoncaque incæ
gā ænancapænāmaī cæte baī
cædinque mīnitō mīni wæquinque
edæ, Ēbānō cæte waa quēwenguī,
ante odōmonte apænedāmaī imīnīpa
tōō, ante Itota apænecantapa.

47 Ayæ godōmenque apænedinque,
“Wængonguī beyæ nē apænegaināni
inānite mīnitō mæmæīdi incæ
nē wænōnāni ingadānīmpa.
Mīnitō Īñōmō, Nē wængōgaināni
nānōmoidi imōnīpa, ante baī
cædinque, Wængonguī beyæ nē
apænegainānido, ante mænōnomīnīpa
tōō. Mīni wæquinque edæ mānōmaī
cæmīnīpa. 48 Īnīnque, Mōnitō
mæmæīdi wængōgadānīmpa, ante
ēñēnīmōni inte tōmēnāni wodido
ante mænōnomōnīpa, ānīnque
mīnitō mæmæīdi nāni cægāinō
ante Ao ānīnque cæmīnīpa tōō,” ante
Itota pīngantapa.

49 Ayæ īmaī ante apænecantapa.
“Mānōmaī beyæ Wængonguī mōnō
nē ēñengāingā inongā incæ īmaī
ante apænegacāimpa. ‘Botō
beyæ nē apænedāni tōnō botō
nē da godōnāni inānite botō,
Idægoidi weca gote apæneedāni,
āmo gocædānīmpa. Āmo gote
pōnāni adinque idægoidi wæætē
pancadāniya inānite wænōnāni
wæncædānīmpa. Ayæ pan-
cadāniya inānite togænte pānāni
wæcædānīmpa,’ ante Wængonguī do
apænegacāimpa. 50 Īnīnque ñōwo
quēwēmīni Īñōmīnite, Quīnante
wænōmīnīi, ante Wængonguī
edæ mīnitō imīnite ancæcāimpa.
Wængonguī beyæ nē apænegaināni
inānite tōmengā nānō badongāñēdē
dodāni mā pōnī wænōnāni beyæ
ayæ ĩncayæ ate ñōwo ganca
wænōnāni beyæ ĩnīnque edæ nē
wænāni tōmānāni wepæ nāni
nāgāinō ante, Ñōwo quēwēmīni

mānīnāni tōmānāni wēpæ nāate baī imīnīpa. ⁵¹ Edæ tōmānāni nāni wænongainō ante edæ ñōwomīni mīni pante wæquinque impa. Edæ mā pōnī wænōninque docā Abedo wodi ingante adocanque wænongā wængacāimpa. Īncayæ ate Wængonguī oncō ñænæncō boyæ nāni iya tāimpaa gāānē ongōñongante Tacadiya wodi ingante wænōnāni nānō wænganca wadāni nanguī ināni inānite wænōnāni wængadānīmpa. Incæte Wængonguī, Mīnitō mæmæidi nānōmōidi ingaīmīni inte tōmēnāni nāni wænongaī beyænwæ wēpæ nāate baī wentamō entawēñōmīnite botō wæætē ñōwomīni imīnite pāmo wæcæmīnīmpa, ante Wængonguī angampa,” ante Itota apænegaçāimpa.

⁵² Ayæ apænedinque, “Dodāni nāni wææ angainō ante nē adīmīni iñōmō mīnitō nē ēñenguēnēmīni inte edæ mīni wæquinque nō pōnente ēñēnāmaī imīnīpa. Ayæ wadāni, Nō pōnente ēñengæīmpa, ante odemō guīte baī tæcæ cædāni adinque mīnitō odemō tee mōnete yabæ wido cæte baī cædinque tōmēnāni inānite edæ wææ cæmīnīpa tōō,” ante Itota apænegaçāimpa.

⁵³ Īnque apænete tao goyongā nē odōmōnāni tōnō Padi-teoidi tōmengā ingante nanguī pīinte badinque, Āmōni ēñēninque apænebi ēñēmōnī, apænebi ēñēmōnī, ante ancaa ānāntapa.

⁵⁴ Ayæ, Tōmengā wabānō oda cæte tedecā Īnque mōnō wæætē pāmō wæbaingampa, ante wææ wānonte baī cægadānīmpa.

12

Wadō tedete wadō nāni cædōnō ante

¹ Māniñedē nanguī ināni æpodō mūido ganca ināni adoyōmō pō bee tē bee tē cædinque goto gongæñōnāni Itota tōmengā

mīñæ nē godāni inānite tāno apænedinque, “Padi-teoidi iñōmō wadō tedete wadō cæyōnāni mīnitō wæætē wadō nāni cædō ante, Pāo yedæ æmpoquī baī wodō wodō cæpa, ante gomō adinque tōmēnāni nāni cæinō baī cædāmaī iedāni. ² Adāmaī incædānīmpa, ante quiēmē wē wodonte ĩ incæ ĩncayæ ate tōmāā wi ænete bayonte edonque pōnī bacæīmpa. Ayæ quiēmē awēmō cæte ĩ incæ ĩncayæ ate edonque pōnī acædānīmpa. ³ Wēmō iñōmō mīni tededō incæ edæ ñāō iñōmō edonque pōnī ēñengæīmpa. Ayæ guīcōnē mīnitō wæntæ apænedō incæ ĩncayæ ate oncōmanca inō æi edæ ogæ tedete edonque ēñengæīmpa,” ante Itota apænecantapa.

Æcānō ingante guīñente wæquī, ante

(Māateo 10.26-31)

⁴ Ayæ, “Botō æmigoidi āmo ēñēedāni. Waocā baonque wænōnāni ate tōmengā ingante ædō cæte godōmenque cæquīnānīi. Īnque mīnitō iñōmō, Baonque wænōnāni wæncæ wæ, ānīnque edæ guīñēnāmaī iedāni.

⁵ Wæætē edæ, Æcānō ingante guīñente wæquēnēmīni imīnīi, ante botō odōmonte apænebo ēñēedāni. Waomīni imīnite wænononte ate nē angā ĩnongā inte tadōmengadænguipo nē wido cæcā ingante iñōmō mīnitō tōmengā ingante edæ guīñēedāni. Ao. Māningā ingante guīñente wæedāni,” ante Itota apænecantapa.

⁶ Ayæ, “Wadāni ayamōidi ōnompo æmæmpoque mānimpodāni beyæ tīguitamō mentamonga ante pædæ godonte ænāni amīnitawo. Incæte ayamō adocanque ingante edæ Wængonguī cōwē wææ aacampa. ⁷ Edæ, Ayamōidi bacoopōnī ināni incæte ōnōnānique inānīpa, ante nē āningā inte mōnō Mæmpo iñōmō mīnitō imīnite wæætē godōmenque waa acampa. Īñæmpa

mönö ocaguï incæ æpoguïnö encamöö, ante Wængonguï iñömö edæ do ëñente aacä apa guïñewëminii,” ante Itota angantapa.

Waadäni ëñëñönäni mönö Itota ingante Ao angæimpa, ante

(Mäateo 10.32-33, 12.32; Mäadoco 10.19-20)

⁸ Ayæ apænedinque, “Nawangä ämopa, angantapa. Æcänö waodäni ëñëñönäni botö imote Ao äninque, Bitö botö Awënë inömi imipa, ante äna botö Waobo në ëñagaïmo inte tömengä ingante wæætë Ao äninque, Bitö iñömö botö miñæ në gogaïmi inömi imipa, ante Wængonguï anquedoidi ëñëñönäni ancæboïmpa. ⁹ Wæætë edæ waodäni ëñëñönäni botö imote në Baa angaingä ingante botö wæætë Wængonguï anquedoidi ëñëñönäni tömengä ingante edæ Baa ancæboïmpa,” angantapa.

¹⁰ Äninque, “Botö Waobo ëñagaïmö iñömote waocä babæ ante wiwa angä incæte Wængonguï wæætë edæ pönö ñimpo cæcä quëwencæcäïmpa. Wæætë Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante godö babæ ante në änewengä ingante Wængonguï wæætë edæ ñimpo cædämaï inte cöwë pancæcäïmpa,” ante Itota apænecantapa.

¹¹ Ayæ, “Minitö iminite bæi ongonte tömënäni odömöincönë ænte godinque gö cædäni incæte minitö mäniñedë, Æbänö ante apænequïmoo, ante wädämaï iedäni. Awënëidi weca incæ në änäni weca incæ minitö iminite ænte mäo goncædäni incæte minitö mäniñedë, Pïinäni ëñente wædinque æbänö ante nämä wææ anguïmoo, ante ayæ, Æbänö ante apænequïmoo, ante guïñente wädämaï iedäni. ¹² Iñæmpa

Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca mäniñedë incæ, Æbänö wææ anguï, ante odömöte angä ëñëninque minitö wæætë mäninö

ante wææ ancæminimpa,” ante Itota apænegacäïmpa.

Mäincoo nänäi æinëmämo ante

¹³ Tæcæ apæneyongä godongämæ ongönäni ongöninque adocanque Itota ingante,

—Awënë, botö wæmpo wodi mangaincoo incæ mæmpo wodi ömæ ingaïmæ incæ botö mëmö ingante tæcæguedë ämi pä cæcä æmöe.

¹⁴ Äñongante Itota,

—Botö në apænte ämo imopa diyæ ämo pä cæquingäa.

¹⁵ Äninque godongämæ ongönäni inänite apænedinque,

—Wïi mäincoo nanguï ænte beyænque mönö quëwengæïmpa cæminii. Mini mäincoo æinëmämo ante edæ ñimpo cædinque ee aedäni.

¹⁶ Äninque Itota, Wængonguï Awënë æbänö cæquingäa, ante ëñencædänimpa, ante imæca quëwënëni nänäi cæinö ante odömöninque iïmaï apænecantapa.

—Adocanque në nanguï ëcä inte tömengä ömæ wainguipoga nanguï pöni pæ. ¹⁷ Adinque tömengä iñömö, “Æbänö cæquïmoo. Botö cænguï da wenguincö ñænæncö impa diyæ da wente manguiïmoo.” ¹⁸ Äninque,

“Iïmaï cæcæboïmpa. Guiyancö oncö bæ tate ñænæncö wæætë mænnoncæboïmpa. Mænöninque

tömëmoncoo tönö mäincoo wæætë mänincönë tömancoo da wencæboïmpa. ¹⁹ Ayæ namanque

apænedinque botö, Botö cænguï tönö mäincoo nanguï wadepo ba beyæ eyepæ mänimo inte botö guëmancæboïmpa. Önönque cænguï nanguï cænte nanguï bete tocæboïmpa,” ²⁰ Ante namanque pönëñongä wæætë në mäningä ingante Wængonguï, “Ëñëñämaï cæbipa töö. Nöwo woyowotæ

incæ edæ, Idæwaa quëwëmipa, ämo wæncæbiïmpa. Wæmi adinque edæ bitö mäincoo iñi edæ æcänö

māincoo baquii,” ante Wængongui angampa, ante Itota, Māninque ante apænebopa, angacāimpa. ²¹ Ayæ tōmēnāni inānite wæætē, “Wængongui mānōmaī angā ēñente wædinque mīnitō wæætē iīmaī ante pōnencæminimpa. Æcānō, Tōmēmoque quī, ante da da wente māna iñōmō tōmengā Wængongui ayongā nē ōmæpocā bai inte ōmæwocacā ingampa. Nē ēacā wodi nānō wænō bai tōmengā adobai bate wæquīnō anguēnē,” ante Itota apænegacāimpa.

*Tōmengā wēñcēnāni inānite
Wængongui aacampa, ante
(Māateo 6.25-34)*

²² Itota māniñedē tōmengā miñæ nē godāni inānite, “Iñique botō mīnitō imīnite āmopa. Ingui-poga mīni quēwenguimāmo ante wædāmaī iedāni. Quimōnō impa cænguimoo, ante, Quincodō impa wēñaquimoo, ante wædāmaī iedāni. ²³ Cænguinque cæninque dicæ quēwēmongaa. Weocooque wēñadinque dicæ quēwēmongaa. Mōnō quēwenguimāmo iñōmō godōmenque impa. ²⁴ Gapatai iñōmō cænguī ante dicæ minte pæ ate tā pete mānāniyaa. Incæte Wængongui eyepæ godongā cænāni aedāni. Mīnitō guiquēnē ōmā ēadāni bai ināmaī iñōmīnite Wængongui mīnitō imīnite godōmenque waa adinque eyepæ pōnongā cæminipa. ²⁵ Wængongui nānō anganca quēwēninque mīnitō nanguī cædinque wantæ iñō incæ ædō cæte godōmenque quēwenguimīni. ²⁶ Māniñō wædænque cæquī incæte wī eyepæ cæmīni iñique mīnitō, Botō quēwenguīnō ante wadō wadō cæcæboimpa, ante quīnante wæmīni,” ante Itota angantapa.

²⁷ Ayæ, “Ongai guiquēnē weocoo ante daque daque dadāmaī inte wodonte tūnāmaī iñōnānite Wængongui weocoo waēmoncoo bai

godongā waa pōni ēnopa. Awēnē Tadōmōō wodi waēmoncoo ēagaingā incæ wī ongai bai ēñagacāimpa. Ongai iñōmō godōmenque waēmō pōni ēnopa. ²⁸ Gaguimæ iñōmō iimō ate edæ gongapamō nē tanguinque ñowoönæ pæ incæte Wængongui waēmō pōnongā ēnopa. Iñique, Waēmō ēnodō nē pōnongā inte mōnō imonte godōmenque eyepæ pōni pōnongā ænte ēñacāimpa, ante pōnēmīniyaa. ²⁹ Mīnitō cænguī ante bequī ante æīnente wædāmaī iedāni. Edæ, Æbānō cæte ænguimōō, ante wædāmaī iedāni. ³⁰ Ingui-poga wayōmō nāni ēñēnāmaī incabo wayōmō nāni ēñēnāmaī incabo māniñō ante wæyōnāni mīnitō guiquēnē, Mōnō ænguēnēnō ante mōnō Mæmpo iñōmō edæ do ēñengampa, ante pōnēninque guīñente wædāmaī iedāni. ³¹ Wæætē Awēnē Odeye nempo quēwencæte ante nanguī cæyōmīnite tōmengā wæætē mīnitō ænguēnēnō ante do edæ eyepæ pōni pōnongā æncæminimpa,” ante Itota apænecantapa.

*Mōnō ēaquincoo ōönædē do
ēamompa, ante
(Māateo 6.19-21)*

³² Godōmenque apænedinque Itota, “Botō nē aabo iñōmote mīnitō botō miñæ mīni gocabo iñōmō wædænque pōni imīni incæte edæ guīñente wædāmaī iedāni. Iñæmpa mīnitō Mæmpo iñōmō, Awēnē Odeye nempo quēwencæminimpa, ante pōnō cædinque waa tocampa cæmīni. ³³ Mīnitō iñōmō, Ō ænāni dæ āñōmō cayæ cænāmaī iñōmō botō māincoo wodāmaī inguincoo inte edæ cōwē mæ ongongæimpa, ante cædinque ōönædē iñōmō wo ææntodonte bai cædāni. Wodāmaincadedē da wente bai cædinque mīnitō māincoo godonte æninque ōmæpodāni wæwēnāni inānite wæætē godōmīni æncædānimpā. ³⁴ Mīni waocabo iñōmō mīnitō māincoo ongōñōmō

māniñmō quēwencæte ante wæmīni imīnīpa, ante adinque botō, Öönädē iñmō wo ææntodonte bai cæte mædāni, antabopa,” ante Itota apænecantapa.

Tömää eyepæ cædinque wānō cōedāni, ante

³⁵ Ayæ apænedinque, “Waadāni, Awënë beyæ ante cæcæimpa, ante weocoo eyepæ wēñadinque, Gongapæncade waēmō bæcocæimpa, ante eyepæ pōni cædāni bai mīnitō adobai eyepæ pōni cædinque, Awënë poncæcāimpa, ante wānō cōedāni. ³⁶ Edæ waodāni tōmēnāni awënë wayōmō gote ææmæ bete ocæ ēmænte ponte aa pecā ēñēninque quingæ wi ænecæte ante wānō cōnāni bai cædinque mīnitō adobai, Awënë poncæcāimpa, ante wānō cōedāni. ³⁷ Edæ awënë ponte ayongā tōmengā ingante nē cædāni wānō cōnāni adinque tōmengā wæætē edæ pōnō waa cæcā æninque tōmēnāni iñmō tocædānimpa. Mīnitō imīnite nāwangā āmopa. Nē wānō cōnīnāni inānite awënë pōnō angā ate tæ contadāni ate tōmengā nē awënë inongā incæ, Nanguī cæcæimpa, ante weocoo wēñadinque tōmēnāni weca pōninque edæ pōnō cæcā æncædānimpa. ³⁸ Edæ woyowotæ tæcæ bæcā incæ ayatadāa wæicā incæ pōninque tōmengā nē wānō cōnīnāni inānite waa adinque pōnō waa cæcā adinque tōmēnāni iñmō watapæ edæ tocædānimpa. ³⁹ Wæætē oncō nē ēacā guiquēnē, Nē awēmō æncæ cædongā æyedēnō ponguingāa, ante ēñēninque do wææ cæcā bai nē awēmō æncæ cædongā wæætē edæ pō guite ænāmai incædongāimpa, ante apænebo ēñente pōnēdāni. ⁴⁰ Mīnitō adobai, Waocā nē ēñagaingā æyedēnō ponguingāa, ante ēñēnāmai imīni inte edæ tōmānō eyepæ cædinque edæ wānō cōedāni,” ante Itota angacāimpa.

Awënë ingante nē cæda, ante (Māateo 24.45-51)

⁴¹ Mānōmai angā ēñēninque Pegodo,

—Mānīnō odōmonte bitō apænedō ante mōnitō adomōnique ēñencæmōnimpa, ante apænebitawo. Wæætē edæ, Wadāni tōmānāni ēñencædānimpa, ante apænebitawo.

⁴² Añongante mōnō Awënë wæætē odōmoncæte ante apænedinque, “Inguipoga awënë iñmō, Æcānō nē ēñengā inongā inte botō quincōo ante ædæmō aacā inguingāa, āninque, Mānōmai inte cæcā ingante adinque botō āmo ate tōmengā nē angā badinque botō oncōnē nē cædāni inānite ædæmō aadinque cænguī eyepæ iñonte godongā cæncædānimpa, angampa. ⁴³ Īninque awënë wayōmō gote ponte ayongā, Nē cæcā botō ānō ante ēñente cæcampa, ante adinque awënë wæætē tōmengā ingante godō waa cæcā ate nē waa cæcā iñmō edæ waa tocæcāimpa. ⁴⁴ Mīnitō imīnite nāwangā ante apænebopa. Nē ēñente cædingā ingante awënë, Bitō botō māincoo tōmancoo edæ nē aabi bacæbiimpa, ancæcāimpa.”

⁴⁵ “Incæte nē cæcā wæætē, Botō awënë æiquedō ponguingāa, ante pōnēninque tōmengā tōnō awënë ingante nāni godongāmæ cæcabo onguīñænāni incæ onquiyænāni incæ tōmēnāni inānite tæi tæi pāninque cænguī nanguī cæninque tī nāmæ nanguī bete quidi quidi dowænte bacā. ⁴⁶ Īninque tōmengā, Æōnædō ponguingāa, ante wædāmai iñongante, Æyedēnō ponguingāa, ante ēñēnāmai iñongante edæ awënë iñontobæ pongā wæbaingampa. Ponte adinque awënë wæætē māningā nē ēñēnāmai cædingā ingante wido wido todinque nē pōnēnāmai ināni weca māo wido cæbaingampa,” ante Itota apænecantapa.

47 Ayæ, “Awënë ingante nē cæcä incæ awënë nänö ante önömoncaque ëñëninque wii eyepæ cædinque ëñënamäi cæcä inique awënë iñömö tömengä ingante nangui tæi tæi pancæcäimpa. 48 Ayæ wæætë edæ, Awënë æbänö angää, ante ëñënamäi inte ëmoncä guiquënë tömengä nänö panguinque wënæ wënæ cæcä incæte tömengä ingante wædænque tæi tæi pancæcäimpa, ante Itota apænegacäimpa. Edæ awënë æcänö nempo nangui pönongä ænte næængä iñömö tömengä ingante Awënë wæætë, Bitö adodö nangui pönömi æmoe, ancæcäimpa. Ayæ, Botö mäincoo nangui ongoncoo iñonte bitö aacæbiimpa, ante æcänö ingante awënë angää tömengä ingante, Bitö godömenque nangui cæcæbiimpa, ante awënë ancæcäimpa,” ante odömöninque Itota apænegacäimpa.

Näwæ gocædänimpa, ante cæcæte ante pömopa, angampa
(Mäateo 10.34-36)

49 Äninque Itota godömenque apænedinque, “Botö inguipoga gonga bai tänoncæte ante pongäimo inte edæ, Do tänonte bai edæ waa tocædömoimpa. 50 Ayæ botö nantate wæwencæte ante pongäimo inte botö nantate wæganca nantate botö wæquënëno ante iinque cæcæte ante wæbopa. 51 Minitö, Inguipoga quëwëñäni piyænë cæte wæætedö wæætë cædämaï inte quëwencædänimpa, ante cæcæte ante Itota pongaingä ingampa, ante pönëminitawo. Iñæmpa wadö ämo ëñëdäni. Botö inguipoga pömo beyænque wæætedö wæætë piincædänimpa. 52 Iñcayæ ate önompo æmæmpoque näni owocabo mänimpodäni iñönänite mengäa go adocanque inäni iñömö botö beyænque mënaa inate näëmæ piinte bacædänimpa. Ayæ wæætë mënaa ina incæ mengäa go adocanque

inäni inänite wæætë näëmæ piinte bacædäimpa. 53 Botö ëmowo beyæ mæmpocä tömengä wengä onguiñængä ingante näëmæ piinte bacæcäimpa. Wëñængä wæætë mæmpocä ingante näëmæ piinte bacæcäimpa. Wäänä tömënä wengä onquiyængä ingante wæætë näëmæ piinte bacædäimpa. Wæætë wäänä ingante wëñængä incæ näëmæ piinte bacæcäimpa. Biyongä ingante nänö wæntedä incæ näëmæ piinte bacædäimpa. Nänö wæntedä inante biyongä ingante näëmæ wæætë piinte bacæcäimpa,” ante Itota tömengä miñæ nē godäni inänite apænegacäimpa.

Æbänö oo baquimpa, ante ëñengæimpa, ante
(Mäateo 16.1-4, 8.11-13)

54 Ayæ godongämæ ongönäni inänite apænedinque, “Nænque guidö gämænö boguimä wentamö pö adinque minitö, Cöönæ wentamö wocæmpa, äñömini edæ do cæpa. 55 Ayæ wæætë woboyæ betamonca inö pæmæ pö adinque, Ocoi näwancæ cæpa, ante tedeyömini dobæ ocoi näwampa. 56 Inguipoga gomö adinque öönædë æmö adinque minitö, Æbänö cæcæte ante ëmöö, ante edæ do ëñëminipa. Wæætë, Inguipoga wayömö wayömö æbänö cædäni, ante adinque minitö, Wængongui oo pöni cæquingänö anguënë, ante quinante wii ëñëminii. Edæ wadö tedete wadö cæmini iminipa töö,” ante Itota tömënäni inänite piingacäimpa.

Në piingä ingante waadete apænecæimpa, ante
(Mäateo 5.25-26)

57 Ayæ edæ, “Æbänö cæte nö cæquii, ante minitö tömëmînique apænte ante cæquënëmini iminipa. 58 Nē piinte angä iñömö bitö imite edæ, Wiwa cæbipa, ante awënë weca ænte mäocä idömæ godinque bitö guiquënë tömengä ingante

waadete apænebi eñëninque tömengä wæætë piyænë cædinque ee abaingampa. Wæætë edæ wii waadete apænebi ininque tömengä nê apænte angä weca godömenque ænte gobaingampa. Nê apænte angä wæætë bitö imite wææ wänongä ingante pædæ godongä æninque wææ wänongä wæætë tee mönebaingampa. ⁵⁹ Tee mönecä ininque bitö quiëmë beyæ debe imi ininque edæ tömanta pöni di godonte ate tabaimipa, ante ämo eñëmaimipa,” ante Itota apænegacäimpa.

13

Occë ëmænte Wængongui gämæñö ponguënëmini iminipa

¹ Mänñedë wadäni Itota weca pöninque iimaï ante apænedäni eñngantapa. Gadideabæ quëwënäni, Wængongui qui, ante cæningä ingante tæcæ wænöñönänite Pidato guiquënë tömënäni inänite iñontobæ wænöninque tömënäni wepæ cæningä wepæ tönö dibæ cæcantapa. ² Ante tedeyönäni Itota wæætë, “Gadideabæ quëwënäni wadäni pönömenque wënæ wënæ cædäni iñönäni mänimpodänique godömenque wënæ wënæ cædäni inte mänömaï wænänipa, ante munitö pönëmini awædö. Inæmpa Gadideabæ quëwënäni tömänäni adobaï wënæ wënæ cædäni iñönäni mäninänique edæ wænänipa. ³ Wii mänömaï impa, ämo eñëmaimipa. Tömënäni wii godömenque wënæ wënæ cædinäni inte wænänitapa. Minitö guiquënë wënæ wënæ mini cædinö ante wæwente pönëninque ñimpo cædämaï imini ininque munitö tömämini adobaï wæmaimipa,” ängantapa.

⁴ “Ayæ Eedotadëe iñömö tömënäni nani gomö aquincö Tidoeë nani änoncö tæ wææñonte woadäni dietiocho ganca inäni capo wænäni ininque munitö,

Tömënäni godömenque wënæ wënæ cædäni inte wænänipa, ante pönëmini awædö. Inæmpa Eedotadëe quëwënäni tömänäni adobaï wënæ wënæ cædäni iñönäni mänimpodänique edæ wænänipa. ⁵ Wii munitö pönëno bai impa, ämo eñëmaimipa. Tömënäni wii godömenque wënæ wënæ cædinäni inte wænänitapa. Minitö guiquënë wënæ wënæ mini cædinö ante wæwente pönëninque ñimpo cædämaï imini ininque munitö tömämini adobaï wæmaimipa,” ante Itota apænegacäntapa.

Iigowæ ömæca ongompa, ante odömonte apænegacäntapa

⁶ Ayæ Itota, Wængongui Awënë æbänö cæcää, ante eñencædänimpa, ante imæca quëwënäni nani cæinö ante odömöninque iimaï apænegacäntapa. “Waocä tömencodë iigowæ minte pæ ate tömenca ante ponte ayongä edæ dæ ömæcawæ ongompa. ⁷ Ate wædinque tömengä ocæ ëmænte godinque tömencawæncoo nê aacä ingante apænedinque, ‘Edæ mëa go adoque wadepo tömenca ante gote ayömo edæ mänii iigowæ cöwë ömæcawæ önonque wææ ongompa cæbii. Ömæcawæ wææ ongöwæ adinque wido tate æmæwo wido cæe.’ ⁸ Äñongä tömencawæncoo nê aacä wæætë, ‘Awënë, ee ongöe. Botö iigowæ önöwa gäänë ææ wodinque mämö wagada goi ænte wempo cædente tee moncabo ate wadepo ate bitö ongöñömi edæ, ⁹ do incabaimpa. Wæætë wadepo ate ayömite ömæcawæ ate wædinque edæ æmæwo wido tate wido cæbaimipa,’ ante nê cæcä angampa.” Mäninque ante odömonte apænebopa, ante Itota apænegacäimpa.

Itota bocæ bocæ wædingä ingante cæcä ate waa bacampa

10 Guēmanguiönæ iñonte Itota oodeoidi odömöincönë go guiid-inque odömönte apæñecantapa.

11 Onquiyængä mänñömö on-gongä iñömö tömengä dietiocho wadepo iñonte wënæ guicä ate bocæ bocæ wæwëningä inte ædö cæte adiyæ ængæ gantiquingää. 12 Tömengä ingante adinque Itota aa pecä pongä ate,

—Onquiyæmi, bitö bocæ bocæ wædö ante ñowo botö ñimæncæpote bai cæbo ate bitö waa babipa.

13 Äninqe tömengä ingante gampocä ate ñimæncæpote bai bad-inque onquiyængä iñömö adiyæ gantidinqe wæætë, Wængongui bitö ñäo bai emömi inte waa pöni pönö cæbi æmopa, ante watapæ apæñecantapa. 14 Guēmanguiönæ iñonte Itota mänömai cæcä waa bacä adinque tömënäni odömöincö awënë guiquënë piinte badinque godongämæ ongönäni inänite,

—Quimæ quëwëminii. Önompo æmæmpoque go adoönæque mönö cæönæ iñonte minitö waa bacæte ante ponguënëminii iminipa. Guēmanguiönæ iñonte edæ cædämai inguënë quëwëminii.

15 Ante piiñongante mönö Awënë wæætë,

—Minitö wadö tedete në wadö cædömini inte ëñëdäni. Minitö cæningä iñömö wagada incæ bodo incæ gue ænente wæyongante minitö guēmanguiönæ i incæte cöwë ñi cæyænte æpæ wedeca ænte mäo gönömini gongænte becampa. 16 Wæætë mäningä onquiyængä iñömö Abadäo wodi pæingä iñongante Tatäna dietiocho wadepo iñonte goti winte bai cæcä wædingä iñongante minitö iñæmpa guēmanguiönæ i beyænque edæ, Tömengä ñimæncæpodämai incæcäimpa, ante quinante wææ äminii.

17 Angä ëñente wædinque në piinte änäni guingo imonte

wæyönäni godongämæ ongönäni guiquënë, Bamönengæ pöni Itota waa pöni cæcampa, ante adinque nangui togadänimpa.

Möotatamö guidimö ante odömönte apæñecampa

(Mäateo 13.31-32; Mäadoco 4.30-32)

18 Ìninqe Itota tömënäni inänite, “Wængongui Awënë Odeye nempo näni quëwencabo iñömö quinäo bai inänii. Edæ, Æbänö nangui yebænte badänii, ante botö inguipoga quinäo pæte yebænte bai i adinque, Mäninäni adobai yebænänipa, ante ëñenguü. 19 Ìimai impa. Waocä möotatamö tömëmö ænte mäo tömëmoncodë quiyacä bocate pæ ininqe ñænæñeque bay-onte ayamöidi pöningque awænëmæ ongönänipa. Möotatamö guidimö incæ mänömai pæ bai Wængongui Awënë nempo quëwënäni iñömö wædænque ininäni incæ nangui yebænguinäni inänipa,” ante Itota odömönte apænegacäimpa.

Päo yedæ æmpoqui da wengui ante odömönte apæñecampa

(Mäateo 13.33)

20 Itota ayæ angantapa. “Wængongui Awënë iñömö tömengä nempo quëwënäni inänite æbänö cæcää, ante odömoncæte ante botö, Ìimai cæcampa, ante odömönte apænebo ëñenguüminii. 21 Edæ Ìimai impa. Onquiyængä ñænængade tee manguincade ænte tee mäningque ædäna näni ämö ænte mempoga go adopoque da wëningque ayæ, Päo yedæ æmpocæimpa, ante adoyömö pönö da wëningque wempo wempo ædämö cædengä ate päömo yedæ æmpote tömäo näämænta bapa. Yedæ æmpote ate päömo tömäo näämænta ba bai öönædë Awënë nempo mini quëwencabo iñömö tömämini nö ëñente bamänipa,” ante Itota odömönte apæñecantapa.

Odemö guiyänemö, ante (Mäateo 7.13-14, 21-23)

22 Itota māniñedē Eedotadēē taadō godinque nanguī nāni quēwēñōmō wodo pānta godinque wædænque nāni quēwēñōmō wodo pānta godinque wayōmō wayōmō gote odōmonte apænegacāimpa. 23 Goyongante adocanque,

—Awēnē, bitō æmi beyænque nē quēwenguīnāni iñōmō wædænque iñānipa, āmitawo.

Āñongante Itota,

24 —Odemō guiyānemō guicæte ante edæ nanguī cædāni. Edæ nanguī iñāni incæ guicæte ante cædinque guidāmaī incædānimpā, āmo ēñēmaīmīnīpa. 25 Īmaī impa. Oncō nē ēacā ængæ gantidīnque odemō tee mōnecā adīnque mīnitō iñōmō tōmengā oncō boyæ gote ongōnīnque aa pedīnque, “Awēnē, wi ænebi guiquimōnii.” Ante wæyōmīnite tōmengā, “Emīnidō imīnii, ante ayæ, Edōnō gāmænō quēwente pōmīni imīnii, ante botō adāmaī ĩmopa,” ancæcāimpa. 26 Angā ēñēnīnque mīnitō wæætē, “Īñæmpa mōnitō bitō tōnō godongāmæ cænte becongāmōnimpā. Ayæ bitō mōnitō taadō ponte cægōnīnque odōmonte apænebi ēñengāmōni ae,” ancæmīnimpā. 27 Āñōmīni tōmengā iñōmō, “Æmīnidō imīnii, ante, Edōnō gāmænō pōmīni imīnii, ante botō ēñēnāmaī ĩmopa. Edæ do antabopa. Ñōwo nē wīwa cægāimīni inte edæ botō weca ongōnāmaī. Edæ wadæ goedāni, āmopa,” ancæcāimpa, ante Itota apænecantapa.

28 “Īnīnque mīnitō gomō ayōmīni Wængonguī beyæ nē apænegāināni tōnō dodāni Abadāō wodi Itæca wodi Aacobo wodi tōnō tōmānāni Wængonguī Awēnē Odeye omæ godongāmæ ongōñōnāni mīnitō imīnite edæ yabæque wido cæcā ate wædinque mīnitō wæætē guingo imonte pūinte wædinque edæ Ca ca wæcæmīnimpā. 29 Wadāni wæætē

edæ nænque tamōnō pōnāni tōnō nænque guidō pōnāni ayæ beta-monca æmatæ æmatæ pōnāni tōnō Wængonguī Awēnē Odeye oncōnē ponte tæ contadīnque ææmæ bete cængoncædānimpā. 30 Īnīnque ayæ ate ēñēnāni incæ pancadāniya yæcado ongōnāni bate toyōnāni mīnitō guiquēnē do ēñēnimīni inte yæcado ongōmīni incæte pancamīniya wæætē yæmiñæ gote ongonte wæcæmīnimpā,” ante Itota apænegacāimpa.

Eedotadēē quēwēnāni beyæ ante Itota wæcampa

(Māateo 23.37-39)

31 Māniñedē Paditeoidi pancadāniya tōmengā weca pōnīnque, —Awēnē Edode bitō ĩmite wænoncæ angantaye. Bitō ongōnāmaī wayōmō wadæ goe.

32 Ānāni ēñēnīnque Itota,

—Edode congāñe baī babæ cædongā iñongante mīnitō tōmengā weca godinque, Itota ĩmaī angampa, ante apænemīni ēñengædāni. “Edode ēñēmi. Botō ñōwoonæque baōnæque wēnæidi iñānite ĩnīnque wido cædinque ĩnīnque godō cæbo waa badāni ate ĩñabæ guingā ĩñonte botō edæ māniñedē edæ idæwaa cægāimo bacæboimpā, ante Itota apænecampa,” ante apænemīni ēñengædāni, āmopa. 33 Incæte botō ñōwoonæ godinque baōnæ godōmenque godinque edæ waōnæ godōmenque botō goquēnēnō godinque Eedotadēē gocæboimpā. Edæ Wængonguī beyæ nē apænegāināni incæ Eedotadēē iñōmō tōmēnāni nāni wængāiñōmō ĩñonte botō Wængonguī beyæ nē apænebo adobo ĩnōmo inte edæ ædō cæte wayōmō ongonte wænguimoo.

34 Ante apænedīnque Itota Eedotadēē iñōmō quēwēnāni beyæ ante pōnente wædinque, “Eedotadēē quēwēmīni ēñēdāni, angantapa. Wængonguī beyæ nē apænedāni

inānite mīni wəngaincabo inte ayæ Wəngongui nānō da pōnōnāni inānite dicaca tacamīni iñōmīnite botō iñōmō mīnitō imīnite waadete pōnō cæinente nangui wəbopa. Tawadiya wəmonā iñōmō, Botō wənāni, ante gom-podīnque tæcæenēmæ wəä pōnō ö ænā bai botō adobai, Botō wənāni pōedāni, ante æpogadō añōmote mīnitō, Wīi pōinente awədō, ante Baa āmīni wətabopa. ³⁵ Nōwo iñōmō mīnitō onconcoo edæ önonconcooque baconcoo tamēñedāni. Nōwo edæ botō dæ añōmo mīnitō, ‘Awēnē Wəngongui emōwo beyænque pōnīnque bitō toquinque edæ waa cæcæbiimpa,’ ante mīni anguinganca mīnitō edæ botō imote adāmai incæmīnīmpa ante āmo eñēedāni,” ante Itota apænegacāmpa.

14

Æpæ eñate nē wædongā ingante Itota cæcā waa bacā

¹ Itota guēmanguionæ iñonte Padi-teoidi awēnē oncōnē cænçæte ante go guīyongante godongāmæ ponte ongōnāni guiquēnē, Itota æbānō cæquingā, ante waa agōnānitapa. ² Tōmēgā weca adocanque æpæ eñate nē wædongā inte a ongongā. ³ Adīnque idægoidi nāni wææ angainō ante nē ate eñēnāni tōnō Padi-teoidi inānite apænedīnque Itota iīmai angantapa.

—Wəngongui æbānō ante wææ angacāi. Waa bacædānīmpa, ante guēmanguionæ iñonte mōnō waa cæquēnēmō imōö, ante pōnēmīni. Wæætē edæ, Guēmanguionæ iñonte cædāmai inguēnēmō imōö, ante pōnēmīni.

⁴ Añongā edæ pæ wēenedānitapa. Itota iñōmō edæ nē æpæ eñate wædongā ingante gampocā waa bacantapa. Ayæ, Goe, angā gocantapa. ⁵ Angā gocā ate Itota wæætē tōmēnāni inānite iīmai angantapa.

—Mīnitō waocabo iñōmīnite adocanque tōmēgā wēñængā onguiñængā incæ tōmēgā wagada onguiñængā incæ æpæ ante nāni ææ wodiñōmō goyæ guicā inīnque mæmpocā iñōmō guēmanguionæ iñonte edæ dicæ tōö tadōnāmai inguingā. Mānōmai goyæ guicā wædinque mīnitō tōmāmīni guēmanguionæ i incæte do gote nāwæ gongæninque edæ quingæ tōö tadōmāimīnīpa.

⁶ Ante Itota añongante tōmēnāni ædō çæte wæætē anguinānīi. Edæ pæ wēenedānitapa.

Monguimæno ante awēnē beyæ gote nē wente ænāni, ante

⁷ Ayæ Paditeo awēnē nānō nē añēdīnāni pōnīnque nāmanque ante pōnēninque, Yæcado ongōñōmote botō imote waa acædānīmpa, ante cædinque waa pōnī tæ contaī iñōmō tæ contadāni Itota acantapa. Inīnque tōmēgā, Wəngongui Awēnē nempo quēwēninque æbānō cæquīi, ante eñencædānīmpa, ante imæca quēwēnāni nāni cæinō ante odōmōninque iīmai apænecantapa.

⁸ —Bitō imite, Monguimæno pō bee, ante nē wente ængā eñēninque bitō pōnīnque yæcado inō waēmō iñōmō tæ contadāmai incæbiimpa. Iñæmpa wacā tōmēgā nānō nē waadecā pongā inīnque ⁹ mīnatō imīnate nē wente ængā iñōmō bitō weca pōnīnque, “Bitō gā goyōmi botō nē waadecā wæætē tæ contaquingā,” ante āmaingampa. Inīnque bitō gā godīnque wīi waēmō iñōmō wæætē tæ contadīnque guingo imonte wəbaīmīpa. ¹⁰ Wæætē nē wente ængā eñēninque bitō monguimæno pōnīnque yæmīñæ pōnī wēnæ wēnæ iñōmō tæ contaē. Edæ nē wente ængā ponte ayongā bitō wēnæ wēnæ iñōmō tæ contabi adīnque tōmēgā wæætē bitō imite, “Botō nē waadēbi inōmi inte bitō ñōwo yæcado pōnī pō tæ contaē, āmopa,” āmaingampa. Mānōmai

angä eñëninque godongämæ cæ cönäni iñömö, Nē ēacä nänö nē waadebi bitö imi amönipa, ante bitö imite waa abainänipa. ¹¹ Edæ, Botö nämä nē waa cæþo inömo inte edæ yæcado ongonguënemo imopa, ante nē cæcä iñömö tömengä iñömö wæantodonte bai guingo imonte wæcæcäimpa. Wæætē edæ, Botö önömoque imopa, ante yæmiñæ nē ongongä iñömö tömengä guiquënë ængö cæte tocæcäimpa, ante Itota apænecantapa.

¹² Tömënäni inänite iinque apænedinque nē wente æningä ingante Itota godömenque angantapa.

—Bitö, Pö cæe, ante ææmænoca wente æninque bitö æmigoidi inänite wente ænämaï ie. Bitö töninädäni inänite wente ænämaï ie. Bitö guidënäni inänite wente ænämaï ie. Eyequei owote maincoo nē eadäni inänite wente ænämaï ie. Edæ bitö tömënäni inänite wente æmi iinque tömënäni wæætē bitö imite wente æmainänipa, ante wææ cædinque bitö iñömö, Botö godönö wæætē eyepæ pönönäni mäninque æninque öönædē wæætē ænämaï imaimopa, ante wædinque edæ tömënäni inänite wente ænämaï ie. ¹³ Wæætē ææmæno ante wente æninque ömæpodäni inte wæwënäni inänite cömante wæwënäni inänite bee ñante wæwënäni inänite babetamönäni inänite wente æe. ¹⁴ Mäninäni inänite wente æninque edæ bitö toquinque ingæimpa. Tömënäni wæætē ædö cæte adopo pönönäni ænguimii. Edæ nē nō cædäni nani ñäni ömæmonguionæ iinque bayonte edæ mönö Mæmpo Wængongui incæ bitö imite adopo pönongä æncæbiimpa, ante Itota apænegacäimpa.

Ææmæ ante Itota odömoncæte ante apænecampa
(Mäteo 22.1-10)

¹⁵ Angä eñëninque Itota tönö nē cængongä adocanque tömengä ingante apænecantapa.

—Wængongui Awënë Od-eye pongä ate tömengä tönö godongämæ nē cængä iñömö edæ tömengä nänö watapæ toquinque cængungä.

¹⁶ Apænecä eñëninque Itota wæætē tömengä ingante odömoncæte ante apænecantapa.

—Waocä ææmæno ante cædinque nangui inäni inänite mao apænedinque, ñincayæ ate ämo ate pö bete cæedäni, ante cæcantapa.

¹⁷ Ææmæno beyedē iinque bayonte tömengä ingante nē cæcä ingante äninque, “Iionæ ææmæno iinque cætimpa. Pöedäni,” ante bitö tē tē wente ænte pöe, ante da godongä. ¹⁸ Godinque wente ængä eñëninque do nänö nē añedänäni wæætē, Ædö cæte ponguimöni, ante tömänäni adoyömö wædänipa.

Tänocä iñömö, “Botö ömæ ante tæcæ godonte æninque botö acæ goquimo inte botö ææmæ becæ godämaï imopa. Incæte nē wente æningä weca adodö gote bitö botö beyæ apænebi eñëninque tömengä wæætē botö imote pünämaï incæcäimpa,” angampa. ¹⁹ Wacä guiquënë, “Wagada onguñæna nana goti wimencacaya nana goti wimencacaya önompo æmæmpoque ganca mänimpodäni inäni inänite godonte ænimo inte botö, Æbänö cædänii, ante acæ gocæ cæbopa.

Iinque botö ææmæ becæ pönämaï imo incæte awënë ingante ämi botö imote pünämaï incæcäimpa,” angampa. ²⁰ Wacä guiquënë, “Botö tæcæ mönimo inte ædö cæte ponguimoo,” angä. ²¹ Eñëninque nē cæcä iñömö awënë weca adodö pöninque tömënäni nani cædönö ante tömäa apænecä eñente wædinque nē ēacä iñömö ænguï badinque tömengä ingante nē cæcä ingante, “Bitö mönö quëwëñömö wacä taadö wacä taadö ñænænö incæ guiyänö incæ tömäo gote adinque nē ömæpodäni inänite, nē cömänäni inänite, nē biyaate

ināni inānite, nē babetamōnāni inānite adinque ænte pōe.”²² Angā ēñente cædinque nē cæcā wæætē awēnē ingante, “Awēnē, bitō ānīnō ante do cæbo incæte bitō oncō wīi eyede impa.”²³ Ante apæneccā ēñente wædinque awēnē wæætē, “Önömæca iñōmō ñænænō incæ guiyānō incæ gote diqui diqui mīnte wadāni inānite ate āmi pōnāni iñinque botō oncō eyede ponte cæncædānīmpa.”²⁴ Edæ bitō īmite āmopa, Wēēnēñedē botō wente ænīnāni incæ bedāmai incædānīmpa,” ante nē ēacā angampa. Mānīnque ante apænebopa, ante Itota apænegacāīmpa.

Itota mīñæ gocæte ante æbānō cæquī, ante

(Māateo 10.37-38)

²⁵ Itota tōnō nangūi ināni godongāmæ godānitapa. Tōmēnāni inānite apæneccæte ante tōmengā dadi ēmænte adinque apæneccantapa.

²⁶ “Mīnitō iñōmō, Itota gāmænō ponguīmo, āmīnitawo. Ināmpa botō weca pōnīnque waocā mæmpo tōnō wāānā inate ante wædāmai incæcāīmpa. Tōmengā nānōogængā ingante ante wædāmai inte tōmengā wēñænāni tōnō tōmengā nānō tōniñadāni inānite ante wædāmai incæcāīmpa. Mānīmpodāni inānite pīinte bai pōnēnīnque tōmengā, Nāmanque ante quēwencæboīmpa, ante wædāmai inte pīinte bai pōnēnīnque botō īmote wæætē godōmenque nangūi waadete pōnenguēngā ingampa. Mānōmai ante pōnēnāni iñōmō tōmēnānique edæ botō mīñæ nē godāni badānīpa.”²⁷ Ayæ botō mīñæ poncæ cædinque waocā, Awæ botō wængūiwæ, ante næænte ponte bai cædinque, Wæñōnāni wæmo incæte Itota mīñæ cōwē gocæboīmpa, ante poncæcāīmpa. Mānōmānō ante wīi cæcā iñōmō tōmengā iñōmō edæ botō nē ēmīñængā ædō

cæte baquīngā. ²⁸ Æi gomō aquīncō mænōncæ cædinque bitō, Æpodō godonte ænīnque iñinque mænōnguīmo. Botō eyepæ mantawo, ante tāno pōnēnāmai inte edæ ædō cæte mænōnguīmīi. ²⁹ Tāno pōnēē cōnāmai īmi iñinque bitō ongonto ontowæ do nāñe ñongæñinque godōmenque ænguī ante ōmæpobi badīnque iñinque edæ mænōnāmai īmaīmīpa. Ayæ edæ mænōnāmai īmi adinque godongāmæ ongōnāni wæætē,³⁰ Æ bitō mænōncæ cædīmi incæ iñinque mænōnāmai īmīpa tōō, ante badete tobāinānīpa,” angantapa.

³¹ Ayæ, “Imæca awēnē wabæca awēnē ingante guēadō guēa pīinte cæcæte ante cædinque ædō cæte tāno pōnēnāmai inte cæquīngā. Imāi pōnente cæquēngā ingampa. Botō tontadoidi guīquēnē diete mūido ganca iñōnānite wabæca awēnē tōmengā tontadoidi guīquēnē bæinte mūido ganca ināni awædō. Tōmengā tontadoidi nangūi ināni tōnō pīincæte ante pōñongante botō æbānō cæte edæ wææ cæquīmoo, ante tāno pōnēē congūēnē ingampa.”³² Ayæ, Botō iñōmō tæi pīñæmo īmopa diyæ tōmēnāni inānite wīdo cæquīmoo, ante pōnēngā iñinque tōmengā edæ wabæca awēnē gobæ ongōñongante māo wææ angūēngā ingampa. Edæ, Botō æbānō cæbo ate bitō wæætē piyænē cæte ee ate gobi quēwēmoē, ante wææ angūēngā ingampa.”³³ Mīni cabo adobai īmīnīpa. Māincooque impa, ante godonte bai cædinque mīnitō tōmancoo ēmō cædinque tōmānāni inānite ēmō cædinque botō mīñæ poncæmīnīmpa. Ināmpa ēmō cædāmai īmīni iñinque mīnitō botō nē ēmīñæmīni ædō cæte baquīmīnīi,” ante Itota angacāīmpa.

Cati incæ nongæ bapa, ante
(Māateo 5.13; Mādoco 9.50)

³⁴ Ayæ apænedinque Itota, “Cati quimonte cæi iñömö waëme inte gæpæ emompa, angacäimpa. Incæte nongæmonte ba adinque mînitö wæætë æbänö nö cæmîni wæætë gæpæ emonguî. ³⁵ Iñæmpa gönea inguipoga cati wâne cædâni ïninque tömëmö cati beyæ pædâmaï ingæïmpa. Ayæ wagada goi tönö wempodente wâne cædâni ïninque tömëmö cati beyæ pædâmaï ingæïmpa. ïninque edæ cati nongæ ba ate wido cædânipa. Mänömaï apænebo ëñëninque ëamonca ongonde ëñëedâni,” ante Itota apænegacäimpa.

15

Cæningä wë womönimpa, ante odömöninque apænecampa

(Mäateo 18.10-14)

¹ Odömäno awënë beyæ në ænâni tönö Wængonguï ingante ëñënämaï inte në cædâni tönö tömänâni Itota apænecä ëñencæte ante godongämæ pönâni ïnönânimpa. ² Adinque Paditeoidi tönö në odömönâni guiquënë Itota ingante ante pünninque,

—Ïngä iñömö, Pöedâni, äninque në ëñënämaï cædâni tönö cæ congä awædö.

³ Ante püinte tededâni wædinque Itota, Wængonguï Awënë nempo quëwëninque æbänö cæquîi, ante ëñencædânimpa, ante ïmæca quëwënanî nâni cæinö ante odömöninque ïmaï apænecantapa. ⁴ “Mînitö iñæmpa. Mîni waocabo iñömînite adobi iñömö bitö obegaidi tiëe ganca ëabi iñömi obega adocanque incæ wë womonte edæ dæ bacä ïninque bitö iñömö æbänö cæbäimii. Edæ nöobenta i nöebe ïnâni ayæ ongoncoo ïnânite yabæque ëmö cæte godinque önömæca gote wë womöningä ingante bitö ædö cæte diqui diqui minâmaï ïmii. Bitö aganca cöwë edæ diqui diqui mîmaïmpa. ⁵ Ayæ diqui diqui minte ëadente ate,

Ñöwo ëadëmopa, ante toдинque önönancapæ wo ææntodöningue, ⁶ oncönë mongænte pöninque bitö guidënanî tönö bitö æmigoidi tönö äñete pönâni ate, ‘Badogaa, botö wë womö wædö dobæ ëadente i abopa. Edæ mönö watapæ toquinque impa,’ ante në ëabi iñömö ämaïmpa. ⁷ Öönædë quëwënanî iñömö adobai cædânipa, ante apænebo ëñëedâni. Waodâni nöobenta i nöebe ganca ïnâni në nö cædönâni inte wë womönâmaï inte ayæ ongönâni adinque öönædë quëwënanî wædænque todânipa. Wæætë waocä adocanque incæ në womöningä iñömö tömengä edæ wënæ wënæ nänö cædinö ante wæwente pönëninque ñimpo cæte pongä adinque öönædë quëwënanî iñömö godömenque watapæ todânipa,” ante Itota apænegacäimpa.

Onquiyængä tiguitamö nänö wë wodönintamö ante

⁸ Godömenque apænedinque Itota odömongantapa. “Ayæ wæætë onquiyængä tiguitamö diete ganca mäñongä adotamonque wë wodonte ba adinque, Ñäö gongængæïmpa, ante tica wodönodinque tömengä oncö tömäo wadæ ñëmæ wadæ ñëmæ cæte diqui diqui minte ængampa. ⁹ Do æninque tömengä guidënanî tönö tömengä æmigoidi tönö äñete pöñönânite, ‘Botö wë womontamö wædö dobæ ëadente abopa. Mönö edæ watapæ toquinque impa,’ angampa. ¹⁰ ïninque mînitö ïmînite apænebopa. Adocanque incæ wënæ wënæ nänö cædinö wæwente pönëninque ñimpo cædinque pongä adinque Wængonguï anquedoidi incæ watapæ todânipa,” ante Itota apænegacäimpa.

Mäincoo në ëwengä ingante mæmpocä waadete pönö cæcä

¹¹ Ayæ godömenque apænedinque Itota, “Mæmpocä tömengä wëñæna

mēnaa iñōnate,¹² ayæmengä iñōmō wæmpocä ingante apænedinque, 'Mæmpo, bitō ēacoo incæ æmæncooque pä cæte botō ænguēncooque pönōmi æmoe.' Angä Ao äninque wæmpocä pä cædinque wacä ingä pædæ wacä ingä pædæ godongä æna.¹³ Ate wantæ ate ayæmengä iñōmō ænte næænte wabæca godinque quingämē bai önonque towente quëwëninque wæmpocä nänō pönōnincoo incæ eye cæpote ba.¹⁴ Ate mänïömæ cænguï dæ ba ate nāni gæwænte wæpāmo pō iñinque tōmengä mäincoo ænguēnengä inte wæwengä.¹⁵ Ìninque tōmengä mänïñōmō quëwengä weca gote äninque, Bitō ìmi nē cæbo bacæboimpa, añongante Ao äninque, Botō ömæ odæ wængänäidi nāni cæmancadē gote nē aabi bacæbiimpa, ante da godongä.¹⁶ Gote aadinque tōmengä gue ænente ömædengä inte odæ wængänäidi nāni cæntapodē incæ cæñinente wæyongante cænguï dicæ pönönāniyaa."

¹⁷ "Ante wædinque tōmengä nāmanque pönēē cöinque, 'Ìñæmpa botō wæmpo ingante nē cædāni iñōmō öñönānique incæ eyepæ pōni cæññōnāni botō iñōmō edæ gæwænte wænguï wæ.¹⁸ Botō mæmpo weca edæ wadæ gocæboimpa. Gote pöinque botō tōmengä ingante, Mæmpo ëñëmi. Öönædē quëwengä ingante botō godō ëñënāmaï cædinque bitō ayömite pönō wënæ wënæ cæbo iñōmote,¹⁹ bitō ñowo edæ, Botō wëmi, ante ædō cæte anguïmii. Wæætē edæ, Bitō botō ìmote, Nē cæbi bae, ämi ate botō bitō ìmite nē cæbo bacæboimpa, ancæboimpa.'²⁰ Ante pönëninque wadæ godinque wæmpocä weca gocantapa," ante apænedinque Itota godömenque odömonte apænecantapa.

"Ayæmengä mänömaï gote gobæ

pöni dibæ pöñongante wæmpocä iñōmō gomō adinque iñontobæ pönō waadete wæcampa. Pogodo pöni godinque tōmengä wengä ingante waa waadedinque bæi ongonte queë bemongampa.²¹ Tōmengä wengä iñōmō, 'Mæmpo ëñëmi. Öönædē nē quëwengä ingante botō godō ëñënāmaï cædinque bitō ayömite pönō wënæ wënæ cæbo iñōmote bitō ñowo edæ, Botō wëmi, ante ædō cæte anguïmii.'²² Ante tæcæ apæneyongante mæmpocä iñōmō nē cædāni inänite äninque, 'Weocoo wæmoncoo quingæ ö ænte mämō daga wëñaquïmini. Öonmpo timpoi ænte pöinque godō da timpodinque awæncata ö ænte godō da wëwædäni.²³ Ayæ wagada wëñængä nanguï cænte oguïmo pöni inongä inte wænonte ænömïni ate mönō cænte tocæimpa.²⁴ Edæ botō wengä iñōmō do wænte bai inongä incæte ñowo müingä pongä aedäni. Botō nē wë womongä wædongä incæ edæ ñowo dobæ ëadente tobopa.' Ante wæmpocä angä ëñëninque ææmæ cædinque nanguï todänitapa," ante Itota godömenque odömonte apænecantapa.

²⁵ "Ææmæ cæte toyönäni bamoncadengä guiquënë gönea ayæ cædongäimpa. Ìnque cæte ate obo ponte ëñëñongä ämotamïni ante äwadäni.²⁶ Ëñente wædinque nē cæcä ingante añecä pöñongante, Æbänö cædānii, ante wæcampa.²⁷ Äñongante, 'Bitō biwi incæ do pongä adinque bitō wæmpo, Botō wengä müingä ëñadente tobopa, ante adinque wagada wengä oguïmo pöni inongä ingante do angä wænonte ææmæ cæte todänipa.'²⁸ Ante apænecä ëñëninque bamoncadengä iñōmō edæ ænguï badinque oncönë guidämaï, Baa angä. Wædinque wæmpocä iñōmō oncodo taodinque tōmengä ingante

waadete apænedinque, Oncönë pö guiie, angampa. ²⁹ Bamoncadengä wæætë, 'Inæmpa bitö beyæ ante wadepo iño wadepo iño botö ancaa cædinque bitö änö tömänö ante do cæbo iñömote bitö wæætë, Bitö æmigoidi tönö cænte tocæminimpa, ante dicæ ämiyaa. Caboda wengä incæ dicæ pönömi æmogaa. ³⁰ Wæætë mäningä bitö wengä guiquënë onquiyænäni mäincoo beyæ ante nê towente quëwënanî tönö quëwëninque bitö ëadincoo incæ nê ëwënegä inte pongä adinque bitö wæætë wagada wë oguïmo pönî inongä incæ mäningä beyæ do wænömpa, ante awædö, 'angantapa."

³¹ "Ante püñongante wæmpocä, 'Botö wëmi ëñëmi. Bitö iñömö cöwë edæ botö weca ongömi imipa. Botö mäincoo inî edæ bitö mäincoo cöwë impa. ³² Incæte mäningä bitö biwî, Do wæmaï ingampa, ante mönö nê pönëngä inte ñöwo müngä ingä pongä ae. Nê wë womöningä ingante do ëadente ate edæ ææmæ cæte toquënë inimpa,' ante bamoncadengä ingante mæmpocä angampa." Mäninque ante apænebopa, ante Itota apænegacäimpa.

16

Në aaquënegä incæ nö cædämaï ingampa, ante

¹ Itota tömengä miñæ nê godäni inänite godömenque apænedinque, "Wacä adocanque mäincoo nanguï ëacä iñongante wadäni, Bitö mäincoo nê aaquënegä incæ önonque pönî wido cæcä ae. ² Änani ëñëninque nê ëacä iñömö nê aaquënegä ingante añecä pongä ate iïmaï angampa. 'Bitö quïmæ cæbii, ante adinque tededäni edæ ëñëmopa. Ñöwo idæwaa botö mäincoo inte nê aadimi inte edæ abæ tawæ gocæbiimpa. Ämo ate ëñente wædinque bitö botö mäincoo

inî ante edæ, Äbänö aadinque cæboo,' ante apænebi ëñëmoe."

³ "Ante püinte angä ëñente wædinque nê aadingä iñömö nämäneque tededinque, 'Botö awënë, Gobäwe, angä ëñëninque botö abæ tawænte gote awædö. Botö cæte ænguënta ñöwo ænämaï ininque æbänö cæte ænte quëwenguïmo. Botö, Wadäni beyæ onguipoi ææ wobo ate pönönäni ænte quëwencæboimpa, ante pönëmo bai edæ tæi püñæmopa diyæ ææ woquïmo. Ayæ, Önonque pönömiñi æmoedäni, ante ædö cæte anguïmo. Guïñënete awædö. ⁴ Ä. Tæcæ pönëmopa. Botö awënë angä botö abæ tawænte goyömete wadäni wæætë, Botö oncönë pö guiie, ancädänimpa, ante cædinque botö ñöwo iïmaï cæcæboimpa,' ante iïmaï cæcampa," ante apænedinque Itota godömenque apænegacantapa.

⁵ "Wadäni iñömö iingä awënë pönongä æninque adodö pönönämaï inäni inte debe inönänimpa. Inäni inänite adocanque adocanque tömänäni inänite angä pöñönänite nê aadingä iñömö täno pöningä ingante apænedinque, 'Botö awënë ingante bitö ayæ æpodö pönönämaï imii.' ⁶ Äñongante, 'Oguinguipe incæ botö tiëë ganca tanquebo encadedë awënë ingante pönönämaï inte debe imopa.' Ante apænegä ëñëninque 'Mänimpocadedë debe imipa,' ante awënë nänö yewæmöninta pædæ godöninque nê aadingä iñömö, 'Bado, bitö iinta ænte pönömenque ante yewæmöninque edæ, Botö tincoenta ganca encadedë debe imopa, ante edæ quingæ tæ contate yewæmöe,' angä ëñente cæcampa. ⁷ Ayæ pöningä ingante nê aadingä angantapa. 'Bitö guiquënë æpodö pönönämaï imii.' Äñongante, 'Todigo incæ tee manguincade ñæñængade pönî tiëë ganca encadedë botö debe imopa.' Ante

apænecä eñëninque awënë nänö yewæmöninta pædæ godinque nê aadingä, ‘Bado bitö iinta ænte pönömenque ante yewæmöninque, Otenta ganca debe imopa, ante yewæmõe,’ angä cæcampa.”

⁸ “Iinque nê aaquënegä mänömaï önonque wîwa cæcä wædinque awënë tömengä ingante, Bitö ocai nanguï encabi inte nämanque ante pönëwëninque cæbitapa, angampa, ante Itota nê aaquënegä ingante ante mäninque apænecantapa. Ayæ godongämæ ongönäni inänite godömenque apænedinque, Inguipogaque ante quëwënäni iñömö näni caboquë nanguï eñente cæyönäni botö ñäö iñömö nê quëwënäni näni cabo guiquënë wîi nanguï eñente cædänipa,” ante Itota odömoncæte ante apænecantapa.

⁹ Ayæ, “Minitö iminite ñöwo ämo eñeedäni. Mäningä nê aacä ocai encate cæcä bai minitö iñömö adobai inguipogaque wîwa cæcæte ante näni godonte æinta mämîni ininque ocai encate töingä pönente cæedäni. Inguipoga iinque bayedë mäninta iñömö edæ dæ bacæimpa, ante pönente wædinque, wadäni beyænque ante godö waa cæedäni. Mänömaï cæmîni ininque munitö ömæpomîni inte öönædë näni cöwë wantæpiyæ quëwencönë æite godinque pönömînite, Oncönë pöedäni, ämaïnänipa,” ante Itota apænecantapa.

¹⁰ Ayæ, “Wacä mäincoo wædænque pönî æninque ædæmö aacä ininque tömengä wæætë nanguï mäincoo æninque adobai ædæmö aaquingä ingampa. Wæætë edæ mäincoo wædænque pönî aaquënegä incæ babæ cæcä ininque tömengä wæætë nanguï æninque cöwë babæ cæquingä imaingampa. ¹¹ Iinque mäincooque ante mîni wædoncoo æninque munitö ædæmö aadämaï imîni adinque munitö iminite,

Wo ëwënämaincoo aacæbiimpa, ante dicæ pönönäni ænguimîniyaa. ¹² Ayæ wacä munitö iminite, Botö qui ædæmö aadäni, ante pönongä ænimîni inte munitö ædæmö aadämaï imîni adinque, Tömëmîni qui, ante munitö iminite pönönämaï incædänimpa,” ante Itota apænecäimpa.

¹³ Ante apænedinque Itota godömenque apænecantapa. “Mënaa awënëna ina beyæ waocä ædö cæte cæquingä. Adocanque awënë ingante püinque wacä ingante waadebaingampa. Wæætë adocanque miñæ godinque wacä ingante wîi waa abaingampa. Minitö adobai imîni inte Wængongui ingante nê cæmîni ininque mäincooque ante ædö cæte cæquimîni,” ante Itota angacäimpa.

¹⁴ Itota apænecä eñëninque Paditeoidi guiquënë mäincooque ante nê wæwënäni inönäni inte, Quimæ anewë, ante badete togadänimpa. ¹⁵ Adinque Itota wæætë tömënäni inänite, “Minitö iñæmpa, Mönitö imönite adinque waodäni, Nê nö cædäni inänipa, ante pönencædänimpa, ante nê babæ cæmîni imînipa. Incæte Wængongui munitö mimönë mîni entawënö ante edæ do acampa. Waodäni näni waa adö ante Wængongui wæætë, Wentamö pönî i awædö, ante püingampa,” ante Itota apænecantapa.

Wængongui Awënë nänö wææ angainö cöwë ongompa

¹⁶ Äninque Itota, “Wëenëñedë iñömö Wäö nänö ponganca dodäni Möitee wodi nänö wææ angainö ante ayæ Wængongui beyæ nê apænedäni näni angainö ante apænete quëwengadänimpa. Ñöwo guiquënë, Wængongui Awënë Odeye nempo guite quëwengæimpa, ante watapæ apænete impa. Iine ante eñëninque tömänäni Awënë nempo guicæte ante edæ pæ

pagænte cædinque da godö guidänipa,” ante apænecantapa.

¹⁷ Ayæ apænedinque, “Incæte öönæ tönö inguipo æmæwo edæ dæ nani baganca edæ Wængongui nänö wææ angainö iñömö edæ cöwë mæ ongongæimpa. Mänine ante yewæmöninque dodäni nani tænoncagai iñömö edæ guiyä pönï incæ cöwë wadæ cædämaï ingæimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

Näni pämcænte wædö ante Itota apænecampa

(Mäteo 19.1-12; Mäadoco 10.1-12)

¹⁸ Ayæ godömenque apænedinque Itota, “Æcänö näwä nänöogængä ingante pämcæninque wacä onquiyængä ingante godö möna iñömö tömengä edæ wiwa towengä do bacampa. Adobaï, tömengä nänöogængä iningä iñongante wacä möninque edæ do towente bacampa,” ante apænecantapa.

Tæcæ wodi tönö Datado, ante Itota odömönte apænecä

¹⁹ Godömenque odömönte apænecæte ante Itota iïmaï ante apænegacäimpa. “Onguifængä adocanque nê êacä inte cæncadencoo waëmoncoo wëñadinque awënëidi nani opatawæ ëmoncoo bai yabæque wëñadongäimpa. Tömengä tæcæ wodi inongä inte waëme cænguincocooque æninque iïmö iñö iïmö iñö ææmæ cædinque nanguï todinque quëwënongäimpa. ²⁰ Tæcæ wodi yabædemö inö wacä tömengä emöwo Datado ingante ænte mämö ñö cædäni ñongængantapa. Iningä iñömö, Pönömi æmoe, Pönömi æmoe, ante nê änewënongä inte quëmoncoo tömäo baate wædongäimpa. ²¹ Ayæ tæcæ wodi weca cæninque eyepodäni wæænte öñoncoo adinque tömengä ænte cæncæte ante wæwënongäimpa. Ayæ edæ tömengä nanguï baate ñömænte

wæyongä guintaidi incæ pö yædæ yædæ beyadönänimpa. ²² Tömengä nê, Pönömi æmoe, Pönömi æmoe, ante änewënongä inte näñe wængä adinque Wængongui anquedoidi tömengä öñowoca ingante Abadäo wodi weca ænte mæidäni æicantapa. Ayæ ate tæcæ wodi adobaï näñe wængä adinque tömengä baö iñi daga wënänitapa.”

²³ Ante apænedinque Itota tæcæ wodi ingante ante godömenque apænecantapa. “Tömengä öñowoca guidömëmö taadö wææ gote mæ mämonte bai iñömö ongöninque nanguï ämogate wæwënongä inte gomö ayongä Abadäo wodi a ongongä acantapa. Datado wodi adobaï Abadäo wodi weca a ongongä acantapa. ²⁴ Adinque tæcæ wodi iñömö Abadäo ingante aa pedinque, ‘Mæmpo Abadäo ëñëmi. Botö gonga bæcöyömö guite nanguï ämogate wæwëmo cæbii. Botö ämogate wædö ante pönö waadete waa cædinque bitö Datado ingante da pönömi pöninque tömengä æpæ ada ipomencacä botö cöñe bamen-caboe.’ ²⁵ Äñongante Abadäo, ‘Botö wëmi, Datado imæcayedë wënæ wënæ ämogate wæwëñongante bitö mäincoo waëmoncooque ænte todinque quëwënonmiimpa. Ñöwo diyæ bitö ämogate wæwëñömite Datado ingante wæætë ædæmö cæbo ate wampo pönëninque tömengä ñöwo iñömö watapæ quëwente tocampa. ²⁶ Ayæ godömenque ämo ëñëe. Nänëñë i apa änewëë. Botö weca ongongä inte ædö cæte bitö weca goquingä. Wæætë bitö weca ongongä inte botö weca ædö cæte ponguingä. Guiibæ pönï iñömö taadö impa taquï. Edæ dæ ampa,’ ante Abadäo wodi angampa, angantapa.”

²⁷ “Angä ëñente wædinque tæcæ wodi wæætë, ‘Mæmpo Abadäo ëñëmi. Datado ingante ämi ëñente tömengä botö mæmpo oncönë adodö gocæcäimpa.

28 Māniñōmō botō tōniñadāni ōnompō æmæmpoque ganca mānimpodāni inānīpa. Īnīnque bitō Datado ingante āmi tōmēnāni weca gote, Wænompadāni, ante wææ angā ēñēnīnque tōmēnāni wæætē iñōmō nangui pōni āmogate wæwēñōmō pōnāmaī incædānimpa.’ 29 Āñongante Abadāo wæætē, ‘Mōitee wodi nānō wææ ante yewæmongainta Wængongui beyæ nē apænedāni nāni yewæmongainta do mānāni inte edæ bitō tōniñadāni iñōmō mānīnta adīnque, Æbānō ī, ante do ēñēnguēnēnāni inānīpa.’ 30 Ante apæneyongā tæcæ wodi wæætē, ‘Īñæmpa mæmpo Abadāo ēñēmi. Wacā nē wængaingā inte ñāni ōmæmonte tōmēnāni weca gote apænecā ēñēnīnque botō tōniñadāni tōmēnāni wēnæ wēnæ cædinō ante wæwente pōnēnīnque do edæ ñimpo cæbainānīpa.’ 31 Ante wæyongante, ‘Īñæmpa Mōitee wodi nānō wææ angainō ante Wængongui beyæ nāni apænegainō ante ēñēnāmaī ināni inte tōmēnāni nē wænte ñāni ōmæmōningā apæneyongante cōwē ēñēnāmaī imainānīpa,’ ante Abadāo wodi angantapa.” Tæcæ wodi ingante ante apænedīnque Itota mānīnque ante apænegacāimpa.

17

Wacā oda cæcæcāimpa, ante nāni wæquinque cædānīpa

(Māateo 18.6-7; Māadoco 9.42)

1 Ayæ tōmēngā mīñæ nē godāni inānite apænedīnque Itota, “Nē pōnēnāni incæ pancadāniya wīi ēñēnte do oda cædānīpa. Cōwē māñōmaī impa. Incæte, Oda cæcæcāimpa, ante nē cæcā iñōmō edæ tōmēngā nangui nānō caate wæquinque cæcampa. 2 Īnīnque edæ, Wēñængā adocanque guiyangā pōni incæ oda cæcæcāimpa, ante nē godō cæcæcæ cædingā iñōmō edæ, Wīi cæcæcāimpa, ante mōnō edæ

wææ cæcæimpa. Waodāni nāni dacæ godō dacæ godō cæquinca ñænænca ænīnque nē godō cæcæ cæcā ōnōmenca æ wēmencađīnque tōmēngā ingante tæcætībæ wido cædāni Īnīnque tōmēngā edæ, Wēnæ wēnæ cædāmaī inte wæmo beyænque Wængongui botō imote pānāmaī ingampa, ante tōmēngā waa toquēnēngā ĩmaingampa. 3 Māñōmaī āmo ēñēmīni inte mīnitō, Oda cæcæcāimpa, ante nē cæcā bai cædāmaī incæboimpa, ante edæ nāmā wææ aedāni,” ānīnque Itota ĩmaī apænecantapa.

“Wacā wēnæ wēnæ cæcā adīnque bitō wæætē tōmēngā ingante, Cædāmaī incæbiimpa, ante wææ æ. Āmi ēñēnīnque tōmēngā wēnæ wēnæ nānō cædinō beyæ guingo imonte wædīnque, Wīwa cætabopa, ante apænecā ēñēnīnque bitō wæætē piyænē cædīnque tōmēngā ingante ñimpo cæbi ee gocæcāimpa. 4 Tōmēngā wæætē adoñnæque iñonte ōnompō æmæmpoque go mempoga mānimpoga bitō ĩmite wīwa cædingā inte tōmēngā guingo imōnīnque, ‘Bitō ĩmite wīwa cætabopa,’ ante adopoga apænecā ēñēnīnque bitō wæætē tōmēngā ingante adopoga ñimpo cæbi ee gocæcāimpa,” ante Itota angantapa.

Mōnō tæi piñænte entawen-guinque wede pōnēmōmpa

5 Mōnō Awēnē tōmēngā nānō nē da godōñīnāni iñōmō tōmēngā ingante ānīnque,

—Wædænque pōnēmōni iñōmōnite bitō pōnō cæbi ænīnque mōnitō ædæmō wede pōnēmōni bacæmōnimpa.

6 Ānāni ēñēnīnque mōnō Awēnē wæætē,

—Mōotatamō guiyāmō pōni nānō inganca mīnitō pōnēnō māninganca wædænque pōnēmīnitawo. Māningancaque pōnēmīni incæte mīnitō mōodedawæ nāni āwæ inte apænedīnque, “Awæ ēñēmi. Bitō bæ wite godō gāwapæ minte pæbāwe,” ante

ämīni bai awæ incæ dobæ edæ
ēñente cæcædōnimpa, ante Itota
apænecantapa.

*Wacā ingante nē cæcā incæ iūmaī
cæquēnengā ingampa*

⁷ Ayæ godōmenque apænedinque,
“Mīni waocabo iñōmīnite adobi
nē ēabi īmi īninque bitō īmite nē
cæcā ingante edæ æbānō cæbaīmī.
Tōmengā gōnea mangæ mangæ
wodinque ayæ cænīnāni inānite
īinque aadinque pō guicā ad-
inque bitō iñōmō edæ, ‘Pō tæ
contate cæe,’ ante edæ dicæ
āmiyaa. Edæ nē ēacā ingampa
diyæ tāno cængūngā. ⁸ Wæætē
nē ēabi inōmi inte bitō, ‘Botō beyæ
cænguī ænōninque bitō weocoo
topo cædinque pōnōmi æninque
botō cænte bebo ate bitō mānīñedē
ate edæ cænte becæbiimpa,’ ante
cōwē āmaīmīpa. ⁹ Ayæ, Cæe, ante
bitō ānīnō ante tōmengā ēñente
cæcā beyænque bitō, Waa cæbi
æmopa, ante dicæ angūīmī.
¹⁰ Īninque mōnō Awēnē, Cæedāni,
ante nānō angainō ante eyepæ
pōnī cædinque mīnitō adobai ante
pōnenguēnēmīni imīnīpa. ‘Mōnitō
nē cæmōnique inte onōmōnique
inōmōni inte wēnæ wēnæ cæte
awædō. Mōnitō tōmengā nānō
ānonque māninque cæte ate tōmengā
beyæ ante dicæ godōmenque
nanguī cæmōniyaa,’ ante pōnente
wæquēnēmīni imīnīpa,” ante Itota
tōmengā mīñæ nē godāni inānite
apænegacāimpa.

*Itota angā ate diete ganca ināni
waintai baadānīpa*

¹¹ Mānīī Eedotadēē iñōmō
gocæte ante godinque Itota
Tāmadiabæ æmætæ Gadideabæ
æmætæ tæcæguedē pōnī godinque,
¹² waodāni nāni quēwēñōmō tæcæ
pōñongā nē baate wædāni onompo
tipæmpoga ināni pō bee tēnānitapa.
Pō gobæ næ gongæninque pōmō
adinque, ¹³ aa pedānitapa.

—Itota nē Awēnē inōmi inte
ēñemi. Mōnitō wædō ante pōnō
waadete waa cæe, āmōnīpa.

¹⁴ Āñōnānite gomō adinque Itota,
—Mīnitō guiquēnē Wængonguī
oncōnē godinque, Wængonguī
quī, ante nē godōnāni inānite
mīnitō æmontai māo odōmōmīni
acædānimpa.

Angā ēñente tōmēnāni idōmæ
godinque iñontobæ waintai baa-
gadānimpa. ¹⁵ Īninque adocanque
watapæ todinque, Wængonguī
bitō nāō apāite bai inōmi inte
edæ waa cæbi æmopa, ante yedæ
apænedinque adodō pongan-
tapa. ¹⁶ Tōmengā iñōmō wabæca
Tāmadiabæ nē quēwēningā incæ
pō Itota onōwa inō guidōmēmæ
ñongæninque waa ate pōnēninque,
Bitō pōnō cæbi ate wain-
tai baabopa, ante apænecā.
¹⁷ Ēñēninque Itota wæætē angan-
tapa.

—Īñæmpa mīni cabo onompo
tipæmpoga mānīmpomīni inōmīni
inte edæ wīi tōmāmīni waintai
baamīnitawo. Īninque wadāni
onompo æmæmpoque go mēnaa go
mēnaa ināni iñōmō edæ ædōnō
gote dæ ānānī. ¹⁸ Īngā iñōmō
wabæca quēwēningā incæ ado-
canque Wængonguī ingante waa
pōnī apænecæte ante ponte
quēwēñongā wadāni guiquēnē
tōmānāni pōnāmaī inānitawo.

¹⁹ Āninque Itota tōmengā ingante,
—Bitō wede pōnēnō beyænque
waintai baadīmi inte ængæ gantite
goe, angantapa.

*Īmaī īnque bayonte Awēnē Odeye
poncæcāimpa, ante*

(Māateo 24.23-28, 36-41)

²⁰ Paditeoidi Itota ingante,
Wængonguī Awēnē æyedēnō ponte
Awēnē Odeye baquingāā, ante
wæyōnānite tōmengā wæætē,
Īñæmpa wīi waomīni ayōmīni
Wængonguī Awēnē Odeye pongā
ingampa. ²¹ Īninque, “Tōmengā

iñömö ponte ongongampa,” ante ayæ wæætê, “Tömengä wayömö gote ongongampa,” ante edæ ædö cæte anguii. Minitö weca nê quëwengä incæ Awënê Odeye bayongante waodäni tömengä nempo do quëwënäni apa änewëminii, ante Paditeoidi inänite angacäimpa.

²² Ayæ tömënäni inänite iinque apænedinque Itota tömengä nänö nê emiñænäni inänite wæætê apænecantapa.

—Incayæ ate minitö, Waocä nê ëñagängä ingante adoönæque incæ ainëmönipa, ante wæcæminimpa. Wämïni incæte adamaï incæminimpa.

²³ Wadäni minitö iminite, “Iñömö ongongä tamëñedäni,” äninque ayæ, “Wayömö ongongä tamëñedäni,” äñönäni minitö acæ godämaï iedäni. Tömënäni miñæ edæ godämaï imæwedäni. ²⁴ Botö ponguïönæ iinque bayonte botö iñömö edæ Waobo nê ëñagaïmo inte edæ ñäö æmatæ æmatæ näinte bai emöninque edæ edonque pönï ponte a ongoncæboimpa. ²⁵ Incæte botö ñöwo guiquënë täno nanguï ämogate wæwencæboimpa. Ayæ ñöwodäni iñömö botö imote edæ Baa äninque wido cæcædänimpa, ante Itota apænecantapa.

²⁶ “Botö Waobo nê ëñagaïmo inte botö ponguïönæ iinque bayedë guiquënë Nöwee wodi Docä näni angaingä nänö quëwëñedë dodäni näni quëwengä bai adobaï edæ quëwenguïnäni inänipa.

²⁷ Docä Nöwee wodi ñænæ wipoboga oncö bai mænöninque tömengä nänö guiganca tömënäni önonque cænte bete monte quëwengadänimpa. Monguïna,

ante ñänonte quëwengadänimpa. Mäniñedë edæ tömënäni näni capo bedö wænguinque edæ æpæ do angatimpa. ²⁸ Dooto wodi nänö quëwengäñedë dodäni adobaï cænte bete quëwengadänimpa. Nê mänäni godongadänimpa. Æinënäni wæætê godonte

ængadänimpa. Minte pæcæimpa, ante cædinque onconcoo mænonte quëwengadänimpa. ²⁹ Incæte Dooto wodi Todömä iñömö quëwente nänö tao gogaiönæ iñonte gonga tönö atopodemö nanguï ocoi bæcomö cöönæ cæ bai wææninque mäo bæco iinque mäniñömö quëwënäni tömänäni gonte wængadänimpa. ³⁰ Botö Waobo ëñagaïmo inte edonque botö a ongöñedë mäniñö näni bæco gonte wængä bai adobaï bacæimpa, ante ämo ëñëmaïminipa,” ante Itota angacäimpa.

³¹ Ayæ godömenque apænedinque, “Mäniñönæ iñonte minitö oncömanca ongöninque, Botö mäincoo, ante oncönë wæi guuidinque ænämaï inte wodii winömæwedäni. Ayæ gönea cædinque mäincoo ante oncönë ocæ emænte æncæ pönämaï imæwedäni.

³² Iñæmpa, Dooto nänöogængä wodi æbänö dadi emænte adinque edæ gonte wængacäi, ante pönëminiyaa. ³³ Inguipogaque cöwë quëwencæboimpa, ante nê pönengä iñömö tömengä iñömö edæ quëwënämaï incæcäimpa. Wæætê edæ inguipoga mönö guëmante quëwenguïmämo ante nê wädämaï ingä guiquënë tömengä iñömö edæ cöwë wænämaï quëwencæcäimpa, ante ämo ëñëmaïminipa,” ante Itota apænegacäimpa.

³⁴ Ayæ, “Mäniñedë woyowotæ i iinque mënaa äñömonque öñöna adocanque ingante bæi ongonte goyönäni adocanque ingante emö cæte godäni a ongoncæcäimpa. ³⁵ Ayæ onquiyæna cængui ante guëa dicaca dacæ dacæ cæte godö wëñöna adocanque ingante bæi ongonte goyönäni adocanque ingante emö cæte godäni a ongoncæcäimpa.” ³⁶ “Ayæ onguïñæna gönea guëa cæyöna adocanque ingante bæi ongonte goyönäni adocanque emö cæte godäni a ongoncæcäimpa.”

37 Ante apænecā ēñente wædinque tōmēnāni wæætē,
—Awēnē, bitō ānō æyōmōnō incæ mǎnōmaī baquīī.

Āñōnānite,
—Baō æyōmōmē wænte ōñōñōmonte abadæidi wē on-
gonte edæ do godongāmæ pōnāni
baī waodāni, Mōnitō Awēnē
pongampa, ante do ēñēninque
godongāmæ poncædānimpa, ante
Itota apænecācāimpa.

18

*Nē apænte ānongā tōnō
owæmpoingā æbānō cædaī, ante*

1 Ayæ tōmengā miñæ nē
godāni cōwē Wængonguī ingante
apænedinque wæntæte badāmaī
incædānimpa, ante cædinque Itota
inguipoga quēwēnāni nāni cæinō
ante odōmonte apænecācāimpa.

2 “Wayōmō nāni quēwēñōmō ado-
canque waodāni nāni nē apænte
ānongā inte quēwēnongāimpa.
Wængonguī ingante guñēnāmaī
īnongā inte tōmengā iñōmō,
Waodāni æbānō ānāni, ante
wædāmaī īnongāimpa. 3 Adoyōmō
tōmēnāni quēwēñōmō onquiyængā
adocanque owæmpoingā inte nē
wædongā inte quēwēnongāimpa.
Tōmengā guiquēnē māningā nē
apænte adongā weca wæætē
wæætē pōninque, Botō imote ado-
canque nē piingā iñongante bitō
āmi ēñente wæætē nō cæcæcāimpa.

4 Ante ancaā pōninque ānā ēñente
wædinque nē apænte ānongā iñōmō
edæ cōwē Baa Baa angā. Incæte
ayæ ate nāmāneque tededinque
tōmengā, ‘Onquiyængā iñōmō
ancaā angā awædō, āninque,
Wængonguī ingante guñēnāmaī
īmo inte botō, Waodāni æbānō
ānāni, ante wædāmaī īmo incæte,

5 māningā owæmpoingā pō pō
cæcā wædinque botō, Ancaā ponte
angā wæcæ wæ, ante wæætē
tōmengā ingante waa cæcæboimpa.
Tōmengā ingante nē piingā ingante

botō, Nō cæe, ante wææ āmo
wæcæcāimpa.’ Āninque nē Baa
āningā incæte owæmpoingā beyæ
do waa cæcampa. Māninque ante
odōmōmopa.”

6 Ante odōmonte apænedinque
mōnō Awēnē iñōmō godōmenque
apænecantapa. “Nē apænte
angā iñōmō wīwa cæcā incæte,
Tōmengā æbānō apænecāā, ante
mīnitō ēñente pōnēmaewedāni.

7 Wængonguī nānō nē apænte
ængaimīni inte mīnitō itædē woy-
owotæ wæætē wæætē aa pe
aa pe cæyōmīni Wængonguī edæ
ædō cæte Baa anguingāā. Wææ
āmi ate nō cæcædānimpa, ante
āñōmīnite tōmengā iñōmō edæ,
īncayæ ate cæcæboimpa, ante ædō
cæte anguingāā. 8 Wæætē quingæ
edæ do cæcæcāimpa. Nē piinte
cædināni iñōnānite Wængonguī
wææ angā ate tōmēnāni mīnitō
imīnite wæætē nō cæcædānimpa,
ante āmo ēñēmaimīnīpa. Incæte
Wao Wēmo ēñagaīmo inte botō
ponte ayōmo wede pōnēnāni
wabānō inguipoga mæ ongōnāni
aquimoo, ante wæbopa,” ante Itota
angacāimpa.

*Paditeo tōnō awēnē beyæ nē
cēnongā æbānō cæda, ante*

9 Ayæ pancadāniya, Wadāni
ōnōnānique iñōnāni mōnonque nō
cæmō īmōmpa, ante pōnēwēninque
wadāni inānite piinte adānīpa.
Mānōmaīnō ante nē ānewēnāni
inānite Itota, Wængonguī in-
gante æbānō apænequīī, ante
ēñencædānimpa, ante imæca
quēwēna nāna apæneinō ante
odōmōninque apænecantapa.

10 “Waoda mēnaā Paditeo tōnō
odōmāno awēnē beyæ nē æwengā
iñōmō Wængonguī ingante
apænecæte ante Wængonguī
oncō ñænæncō yabæcōnē æi
guīdatapa. 11 Paditeo iñōmō
adiyæ gongæninque nāmā incæ
apænedinque, ‘Wængonguī ēñēmi.

Wadāni bai wīi imopa. Botō iñōmō godōmenque waēmō imopa, ante todinque botō mānōmaī beyæ bitō imite waa ate apænebopa, ānewengampa. Edæ wadāni guiquēnē wacā qui ō ænānīpa. Wadāni inānite wīwa cædānīpa. Tōmēnāni nānōogængā ināmaī iñongante godō guēa mōnānīpa. Botō iñōmō mānīnāni bai ināmaī inōmō inte botō māniñōmō on-gongā odōmāno awēnē beyæ nē æwengā bai wīi imopa, ante adinque botō Wængonguī bitō imite waa ate pōnēnīque apænebopa. ¹² Botō iñōmō, mēōnaa go mēōnaa iñonte, mēōnaa go mēōnaa iñonte bitō imite apænecaete ante cænāmaī quēwēmopa. Ayæ botō ænincoo tōmancoo ate adinque botō ōnompō tipæmpoga mānimpocoo mæ ongōñoncoo adocooque æninque, Wængonguī qui, ante cōwē pædæ pōnōmo ae, ante apænewengampa.”

¹³ “Odōmāno awēnē beyæ nē ænongā guiquēnē guingo imōnīque nāmā tæi tæi yatawēnīque, Wængonguī eñēmi, botō nē wīwa cæbo adinque bitō waadete pōnō pīnāmaī incæbiimpa, āmopa, angā. Mānīque angampa. ¹⁴ Mānōmainō ante odōmoncaete ante apænedīque Itota, Nōwo āmo eñēedāni, angantapa. Īngā awēnē beyæ nē æwengā mānōmaī āñongante Wængonguī do, Botō ayōmo bitō nō cæbi babīpa, ante godō badongā ate tōmengā edæ nō pōnēnongā inte tōmengā oncōnē gocampa. Wæætē Paditeo, Nāmanque waēmō imopa, ante nē ānewēngā ingante Wængonguī, Nō cæbi bacæbiimpa, ante godō badōnāmaī incæcāimpa, ante āmo eñēmāiminīpa. Edæ, Nāmanque waa cæbo imopa, ante nē ængō cæcā guiquēnē edæ wææntodonte bai inte wæcæcāimpa. Wæætē, Nāmanque wēnæ wēnæ cæbo imopa, ante nē apæneca guiquēnē edæ

ængō cæte bai inte tocæcāimpa,” ante Itota apænegacāimpa.

Wēñænāni inānite gampo cæcadinque Itota waa apæneca
(Māateo 19.13-15; Māadoco 10.13-16)

¹⁵ Ayæ ate wadāni, Wēñænāni inānite Itota pōnō gampo cæcadinque waa apæneca cāimpa, ante cædinque tōmengā weca guiyānāni inānite ænte pō ænte pō cædāni adinque tōmengā miñæ nē godāni guiquēnē, Ænte pōnāmaī iedāni, ante Baa ānāni. ¹⁶ Adinque Itota wæætē wēñænāni inānite aa pecā pōñōnāni tōmengā miñæ nē godāni inānite apænecantapa.

—Wēñænāni inānite botō weca ee amīni poncædānīpa. Īñæmpa mānīnāni nāni pōnēnō bai adobai pōnēnāni inte edæ Wængonguī Awēnē Odeye nempo do quēwēnāni inānīpa. Īnīque munitō iñōmō wēñænāni inānite Baa ānāmaī iedāni. ¹⁷ Edæ nāwangā apænebo eñēedāni. Wēñængā do pōnengā inte Ao angā ingā bai Wængonguī Awēnē Odeye ingante do pōnēnīque nē Ao ānāni iñōmō tōmēnānīque tōmengā nempo guīdinque quēwēnānīpa. Wadāni guiquēnē Wængonguī Awēnē Odeye ingante Baa ante pōnēnāmaī ināni guiquēnē tōmēnāni ædō cæte tōmengā nempo guīdinque quēwēngūnānī, ante Itota apænegacāimpa.

Māincoo nangūi ēacā inte Itota weca ponte apænecampā
(Māateo 19.16-30; Māadoco 10.17-31)

¹⁸ Māniñedē Itota ingante wacā awēnē angantapa.

—Awēnē nē waa Odōmōmi apænebi eñēmoē. Botō æbānō cædinque wænāmaī wantæpiyæ quēwēmaīmoo.

¹⁹ Āñongante Itota tōmengā ingante,

—Wængonguī adocanque nē waa cæcā iñongante bitō botō imote, Nē

waa cæbi ïmipa, ämii. ²⁰ Äninqwe Itota godömenque apæñecantapa. ïmaï cæedäni, ante Wængongui nänö wææ angainö ante bitö tömömi edæ do ëñëmipa. “Bitö nänöogængä inämaï ïñongante bitö godö guëa mönämäi ïe. Wacä ingante godö wænönämäi ïe. Wacä qui adinqwe awëmö ænämaï ïe. Wacä wënæ wënæ cæcä atabopa, ante godö babæ wapiticæ änämaï ïe. Wæmpocä ingante wäänä inante waa adinqwe tömöna inate godö waadete cæe,” ante wææ yewæmongacäimpa, ante bitö edæ do ëñëmipa, angantapa.

²¹ Ante apæñecä ëñëninque mäningä awënë wæætë,

—Botö mäninö bitö änö bai tömänö ante ëñente cædinque pægaboï ae.

²² Ante apæñecä ëñëninque Itota wæætë,

—Adodeque ayæ ëñente cæquënëmi ïmipa, ante ämo ëñë. Öönädë bitö waëmoncoo ænguinque edæ imæca bitö mänincoo tömancoo godonte æninqwe bitö æninta wæætë ömæpodäni inte wædäni inänite tömanta godömi æncædänimpa. Ayæ edæ botö imote tee empote pöe.

²³ Angä ëñente wædinque tömengä mänincoo nangui ëadongä inte mänincoo beyænque ante pönëninque mäningä awënë ïñömö wæwente bacantapa. ²⁴ ïninqwe Itota tömengä ingante gomö adinqwe,

—Wængongui Awënë Odeye nempo guite quëwencæte ante cædinque waodäni ömæpodäni inte botö miñæ pönänipa. Mänincoo nangui ëacä guiquënë æbänö cæte ömæpocä inte botö miñæ ponte guite quëwengungäa, angantapa. ²⁵ Cämeyo ïñömö guiyangä ingampa diyæ daagö guiyampite pædæ tacäa. ïninqwe cämeyo pædæ tadämaï ingä bai nê ëacä ïñömö

adobaï ingampa. Tömengä nämä ayongä ñænængä ïnongä inte edæ æbänö cæte Wængongui Awënë Odeye nempo do wäänë guite quëwengungäa.

²⁶ Mänömainö ante Itota apæñecä ëñëninque nê ëñënäni wæætë,

—Ïñæmpa mänömaï i ïninqwe æcänö wäänë guite quëwengungäa.

²⁷ Ante wæyönänite,

—Waomini mini, Ædö cæte cæquii, ante mini wædö incæ Wængongui ïñömö do cæcampa, ante Itota apæñecä.

²⁸ Æñente wædinque Pegodo,

—Awënë ëñëmi. Mönitö ëadincoo owæ caate bitö miñæ tee empo pömöni abipa.

²⁹ Äñongante Itota tömënanï inänite wæætë,

—Minitö näwangä oncodo tao godinque minitö nänöogængä ingante minitö töninadäni inänite wæmpoda inate wëñænäni inänite ëmö cæte botö miñæ pömunitapa. ïninqwe ïmaï ante näwangä ämopa. Æcänö Wængongui Awënë Odeye beyænque botö miñæ mänömaï pöna ïñömö, ³⁰ tömengä ïñömö inguipoga quëwëninque nänö ëmö cædincoo adopocoo æninqwe ayæ wæætë godömenque nangui æncæcäimpa. Ayæ ïncayæ ate öönädë godinque edæ tömengä cöwë wantæpiyæ wænämäi quëwencæcäimpa, ante ämo ëñëmaïminipa, angacäimpa.

Itota, Wæncæboimpa, ante wæætë adodö ante apæñecä

(Mäateo 20.17-19; Mäadoco 10.32-34)

³¹ Äninqwe tömengä miñæ, Dote, ante näni gocabo inänite Itota nänënë ænte mäocä goyönäni ïmaï ante apæñecantapa. “Ñöwo ïñömö mönö edæ Eedotadëe ïñömö æicæimpa. Wængongui beyæ nê apænegainäni ïmainö ante yewæmöninque, Nê Waocä ïncayæ

ate eñate pæcā adinque tōmengā ingante æbānō cæquīnānii, ante yewæmongadānimpa. Nōwo mōnō Eedotadēē iñōmō æi pō gongæmō ate edæ mānīnō dodāni nāni angainō bai edæ do iinque bacæimpa.

³² Botō edæ mānīmodō eñagaīmo iñōmote oodeoidi botō imote ō ænīnque wadāni inānite pædæ māo godōnāni ō ænīnque tōmēnāni wæætē tawīmæ botonga towæ tånongadinque botō imote badete todinque pīnīnque wīwa anguīnāni inānipa. ³³ Ayæ æmontaimenca tæi tæi pānāni āmogate wæyōmote botō imote godōmenque wænōnāni wæncæboimpa. Wæætē mēōnaa go adoōnæque iñonte edæ botō do wænīmo inte edæ ñāni ōmæmonte wæætē quēwencæboimpa,” angantapa.

³⁴ Tōmengā miñæ nē godāni iñōmō mānīnō, Tōmengā æbānō bate wæquingāā, ante adodeque incæ edæ eñēnāmaī ingadānimpa. Tōmengā nānō apænedō edæ wē wodonte bai iñonte tōmēnāni ōnōmoncaque eñēnīnque, Æbānō ante apænecāā, ante wīi edonque eñēnānitapa.

Itota angā ate babetamongā iñingā incæ do waa acampa

(Māateo 20.29-34; Māadoco 10.46-52)

³⁵ Itota mānīnō godinque Eedicoo iñōmō obo pōñongā onguīñængā babetamō inte nē wædongā inte taadō wedeca, Pōnōmi æmoe, ante ānecōnongāimpa. ³⁶ Nanguī ināni cægōnāni eñēnīnque babetamongā iñōmō, Quīnante cægōnānii, ante wæyongante, ³⁷ Itota Nāatadeta quēwēningā inte edæ ñōwo wodo tebæ gocampa, ante apænedāni. ³⁸ Eñēnīnque tōmengā iñōmō aa pedinque,

—Itota eñēmi. Bitō Awēnē Dabii wodi pæimi inōmi inte botō wædō ante edæ ñōwo waadete pōnō waa cæe.

³⁹ Añongante tāno godāni wæætē tōmengā ingante, Apocænē inguēnē ānewēē, ante wææ añōnāni tōmengā godōmenque nanguī ānīnque,

—Awēnē Dabii pæimi inōmi inte edæ botō wædō ante pōnō waadete waa cæe, ante wæcā.

⁴⁰ Wædinque Itota næ gongæninque, Tōmengā ingante ænte māmōmīni pongædāni. Angā obo ænte māmōnāni pōñongante Itota,

⁴¹ —Æbānō ante āmii. Bitō beyæ quīnō cæquīmoo.

Añongante,

—Awēnē, wēēnē botō emongaī bai cæbi acæboimpa.

⁴² Angā eñēnīnque Itota wæætē,

—Wēēnē bitō emongaī bai abāwe. Edæ wede pōnēmi inte edæ waa bamōmipa.

⁴³ Ante nānō añedē nē babetamōningā do waa bamōnīnque Itota miñæ godinque Wængonguī ingante, Bitō ñāo apāite bai emōmi inte edæ waa cæbi æmopa, ante togacāimpa. Mānōmaī cæcā adinque tōmānāni adobaī Wængonguī ingante waa adinque, Bitō ñāo bai emōmi inte waa cæbipa, ante togadānimpa.

19

Itota tōnō Taqueo

¹ Itota mānīi Eedicoo pōnīnque tæcæ wodo tebæ gocā ingantapa. ² Mānīñōmō adocanque Taqueo nāni ānongā iñōmō tōmengā odōmāno awēnē beyæ nē ænāni awēnē inongā inte nanguī māincoo eadongā inongāimpa. ³ Tōmengā ñōwo, Itota æcānō ingāā, ante acæte ante ponte ayongā wadāni nanguī ināni wææ ongōnāni adinque, Botō ocāa pōni inōmo inte edæ Itota ingante ædō cæte aquīmoo, ante wæcantapa. ⁴ Adāmaī inte wæyongante wadāni, Itota iñō gāmæñō pō wodo tebæ goquingā, ante tededāni eñēnīnque tōmengā

Itota ingante acæte ante pogodo tano gote awāa ticāmodōwāa nāni āwāa daēwa æi næ gongænte a ongonantapa.⁵ Itota obo pōningue æmō ayongā Taqueo a ongonā adingue tōmengā ingante,

—Taqueo, quingæ wææe. Ñowoönæ edæ pō bitō oncōnē ēñaquēnēmo ïmopa.

⁶ Angā ēñēningue Taqueo quingæ wææ ti wææningue, Ao, botō oncōnē waa poncæbiimpa, ante watapæ todingue edæ tōmengā oncōnē māmongā pongacāimpa.

⁷ Itota mǎnōmaï cæcā adingue wadāni, Æ nē wīwa cæcā weca Itota quimæ ēñacæ gocāā, ante tōmānāni piinte tedegadānimpa. ⁸ Taqueo iñōmō edæ tōmēnāni ayōnāni ængæ gantite adiyæ ongōningue mōnō Awēnē ingante,

—Awēnē ēñēmi. Botō mǎincoo tæcæguedencoo pā cædingue òmæpodāni inte wæwēnāni inānite ñowo godōmo ænāni ae. Ayæ botō wacā quī ante babæ āningue ò æmo wæcā ïningue wēēñēdē botō ò ænincōo adopocoo bai incæ godōmenque mempoga go mempoga godōmo æncæcāimpa.

⁹ Ante apænecā ēñēningue Itota wadāni inānite apænedingue,

—Taqueo adobaï Abadāō wodi pæingā iñongante botō nē æmo inōmo inte tōmengā oncōnē nāni owocabo quēwencædānimpa, ante ñowoönæ pontabopa. ¹⁰ Botō Waobo ēñagāimo iñōmō æmo beyænque quēwencædānimpa, ante cædingue wē womonte bai ināni inānite diqui diqui mincæ pontabopa, ante Itota apænegacāimpa.

Minata nāni godonte cēinta ante odōmongampa

(Māateo 25.14-30)

¹¹ Mǎnōmaï apænecā ēñēnāni inte tōmēnāni, Itota Eedo-tadēē obo pongampa, ante adingue, Wængonguï Awēnē

Odeye nempo mōnō oo pōnī quēwenguingue impa, ante pōnente edæ oda cædānitapa. Ìningue Itota, Wængonguï Awēnē æbānō cæquingāā, ante ēñencædānimpa, ante ïmæca quēwēnāni nāni cæinō ante odōmōningue apænecantapa.

¹² Ìimainō ante apænecantapa. “Wacā adocanque awēnē odeye pæingā ïnongā inte, Botō gobe wabæca gote ïmæca pancabaa awēnē odeye bate pōmoedāni.

¹³ Äningue tōmengā ingante nē cædāni diete ganca ināni inānite āñete pōnāni ate tōmengā oodo mīnata nāni äinta wantæpiyæ cæte nāni äinta incæ æningue adocanque ingante adotaque pædæ wacā ingante adotaque pædæ godōningue tōmānāni inānite godongā adopota adopota ænānipa. ‘Minitō mǎninta æningue godonte æi godonte æi cædingue, Yebængæimpa, ante botō gote pompoga cædāni.’ ¹⁴ Ante wadæ gocā adingue tōmengā nempo quēwēnāni guiquēnē tōmengā ingante piinte cædingue pancadāniya inānite āningue, Minitō tōmengā miñæ godingue awēnēidi inānite gode āningue, Māningā iñōmō wīi mōnitō awēnē odeye bacæcāimpa, ante wææ ämīni ēñencædānimpa, ante da godōnāni godānitapa,” ante apænedingue Itota ayæ godōmenque apænecantapa.

¹⁵ “Incæte awēnēidi do änāni ate awēnē odeye badingue tōmengā òmæ pongantapa. Pōningue tōmengā, Botō beyæ nē cædāni iñōmō godonte æi godonte æi cædingue æbānō godōmenque nanguï edæ ænte mǎnānii, ante acæte ante cædingue, Botō oodo mīnata nē ænināni inānite āñete pōedāni, angā. ¹⁶ Äñete pōnāni ate tōmengā weca tano pōningā iñōmō, ‘Awēnē ēñēmi. Bitō oodo mīnata adotaque incæ ònempo tipæmpoga mǎnimpota edæ ñowo

yebænte bapa.’ ¹⁷ Ante apæ necā ēñēninque tōmengā ingante, ‘Botō ïmote nē cæbi ïmi waa cæbi æmopa. Wædænque incæ ænimī inte bitō ædæmō aate cæbipa, ante adinque botō ònompō tipæmpoga nāni quēwēñōmō quēwēnāni ïñōnānite bitō nempo pōnōmo æninque nē āmi inte aabi æmoe.’ ¹⁸ Ante tōmēnāni awēnē angā ate ayængā pōninque, ‘Awēnē ēñēmi. Bitō oodo mīnata adotaque incæ ònompō æmæmpoque mānimpota ñōwo yebænte bapa.’ ¹⁹ Ante apæ necā ēñēninque tōmengā ingante adobaī apænedinque, ‘Ònompō æmæmpoque nāni quēwēñōmō quēwēnāni ïñōnānite botō bitō nempo godōmo ænte aabi æmoe,’ angantapa,” ante Itota apæ necantapa.

²⁰ Ayæ godōmenque apænedinque Itota, “Awēnē angā ate tōmengā guiquēnē pōninque, ‘Awēnē ēñēmi, tōmēmi mīnata æe. Botō weocodē ædæmō wīni caadinque wææ aate mantabopa. ²¹ Āninque, Bitō wīi bitō ñōnōni incæ wacā ñōnōni incæ ò ænte māmī awædō. Ayæ wīi bitō mīmi pæ incæ wacā mingā pædi incæ tā pebi ïmipa, ante pōnente wædinque cætabopa. Bitō tæēmō ïnōmi ïmipa, ante guīñente wædinque botō oodo mīnata botō æninta wīni caapote weocodē ædæmō wææ aabo ae.’ ²² Āñongante tōmengā awēnē ïñōmō, ‘Īñæmpa bitō nē wīwa cæbi ïmi nāmā bitō tededō beyænque bitō ïmite apænte ancæboimpa. Botō tæēmō ïmo inte wīi botō ñōnōni incæ wacā ñōnōni incæ ò æmopa. Wīi botō mīmo pædi incæ wacā mingā pædi incæ edæ do tā pebo ïmopa. Mānōmāi impa, ante bitō dicæ ēñēnāmāi ïmitawogaa. ²³ Do ēñēnīmi inte bitō ēñente edæ cæquēnēmi ïmitapa tōō. Botō oodo mīnata godonte æinta æninque edæ nē godonte ænāni weca baanco weca quīnante wīi guidonte æmitawo.

Mānōmāi cæbi bai botō ocæ ēmænte pōninque edæ botō qui do æninque wadāni nāni guidōninta tōnō edæ do æncædōmoimpa tōō,’ angampa.”

²⁴ “Āninque godongāmæ ongōnāni ïnānite awēnē apæ necantapa. ‘Mīnitō ñōwo ïngā mīnata nānō nææninta ò æninque edæ mīnata ònompō tipæmpoga nē næængā ingante pædæ godōmīni æncæcāimpa.’ ²⁵ Angā ēñēninque tōmēnāni, ‘Awēnē ïñæmpa, ïngā diete ganca mīnata do mangā apa āmīi.’ ²⁶ Ante wæyōnāni awēnē wæætē, ‘Īñæmpa nē ēadāni ïnānite tōmānāni ïnānite godōmenque godonte ingæimpa. Wæætē edæ ēadāmāi inte òmæpocā ïngā guiquēnē tōmengā nānō ēadincōo wædænque pōni ï incæte edæ ò ænte dæ ba wæcæcāimpa. Ante apænebo ēñēmaimīnīpa. ²⁷ Ayæ botō ïmote nē pīnāni guiquēnē botō ïmotedō ante apænedinque, Bitō wīi mōnitō awēnē odeye bacæcāimpa, ante nē Baa ānāni guiquēnē, tōmēnāni ïnānite botō weca ænte pōninque botō ayōmo wænōmīni wæncædānimpa, āmopa,’ awēnē angantapa. Māninque ante odōmonte apænebopa,” ante Itota apænegacāimpa.

Eedotadēē ïñōmō Itota pongampa
(*Māateo 21.1-11; Māadoco 11.1-11; Wāō 12.12-19*)

²⁸ Māninganca apænedinque Itota Eedotadēē æicæte ante tāno gocantapa. ²⁹ Godinque Odibowænquidi nāni anquidi ontacamō goinō Betapaguee nāni quēwēñōmō obo pōninque Betānia ganca pōninque Itota tōmengā mīñæ nē goda mēnaa ïnate da godōninque, ³⁰ ïimāi angantapa.

—Mānīi nāni quēwēñōmō ongō amīna. Tōmēñōmō go guite ayōmīna bodo wē picængā incæ waocā ingante mongæñāmāi ïningā inte ñāni ñæñgā a ongongā acæmīnaimpa. Adinque ñī cæyænte

ænte pōeda. ³¹ Ayæ wacā mīnatō īmīnate, Quīnante nī cæyæmīnaa, ante wææ angā īnīnque mīnatō wæætē, Mōnō Awēnē nānō ænguēnēnō ante æmōnāpa, ante apæneeda, angantāpa.

³² Tōmengā nānō nē da godōna wadæ gote ayōna Itota nānō āni bai bodo wē a ongō. ³³ Adīnque nī cæyæñōna bodo wē nē ēadāni tōmēna īnate,

—Bodo wē quīmæ nī cæyæwēmīnaa mānīñōmō quēwēnāni īnānīte ante

³⁴ Wææ āñōnānīte tōmēna wæætē,

—Mōnō Awēnē nānō ænguēnēnō ante æmōnāpa.

³⁵ Ante āna ēñēnīnque Ao ānāni īnīnque awæ nā cæyæñōmō nī cæyænte bodo īngante tōi tōi ænte pōnatāpa. Ayæ ænte pōnīnque tōmēna weocoo yabæcooque æidāmæ wo cæyabædīnque āna ate Itota wænōmēnæca īnō æi tæ contate gocantāpa. ³⁶ Bodoga æi tæ contate taadonque goyongā tōmengā nānō goquīnō ante waodāni weocoo wæænō bee podōwadānitāpa. ³⁷ Odībowaenquidi wæænōmēmō īñōmō pōnōmenque pōñongante tōmengā mīñæ nē godāni godongāmæ nāni poncabo tōmānāni īñontobæ nangui todīnque ogæ tededānitāpa. Itota bamōnengæ nangui cæcā atamōnīpa, ante nāni adīnō ante pōnēnīnque Wængongui īngante waa ate apænedānitāpa.

³⁸ —Mōni quēwenguīnque impa, ante, Badogaa, ante tomōnīpa. Awēnē Wængongui ēmōwo beyænque pōmi īnīnque bitō toquīnque edæ Wængongui bitō īmite waa cæcæcāimpā. Ōñædē nē quēwengā pōnō piyænē cæcānō anguēnē. Æibæ pōnī quēwēnongā īñōmō nīāo bai ēmongānō anguēnē. ³⁹ Ante nangui īnāni godongāmæ godīnque āmotamīni ante bai āñōnāni pancadāniya Paditeoidi īnōnāni īnte Itota īngante,

—Nē Odōmōmi ēñēmi. Bitō mīñæ nē godāni īnānīte wææ āni apocænē īnānīe.

⁴⁰ Āñōnānīte tōmengā wæætē,

—Mīnitō īmīnīte nāwangā āmopa. Waodāni pæ wēenedāni īnīnque dicacoo incæ botō īmote waa ate bai edæ yedæ āmāinānīpa, ante Itota apænegacāimpā.

⁴¹ Ayæ pōnōmenque pōnīnque Eedotadēē gomō adīnque Itota mānīñōmō quēwēnāni īnānīte ante pōnēnīnque Ca ca wædīnque, ⁴² īīmāi angantāpa. “Mīnitō īñōmō edæ nōwoōnæ mīni gānē pōnenguīnque botō īmote edonque pōnī adīnque Ao āmīni bai waa incædōnīmpā. Incæte mīnitō, Æbānō cæte gānē pōnenguīmō, ante edæ wē wodonte bai ī īnīnque mīnitō adāmāi īmīnīpa. ⁴³ Īncayæ ate mīnitō īmīnīte nē pīnāni incæ mīnitō wææ cæinca gānē pōnō tee mongate godāmæ wææ ongōnāni adīnque mīnitō edæ ædō cæte tao wodii wīnonguīmīnī. ⁴⁴ Botō mīnitō weca pōmo incæte mīnitō awīncaque adīnque, Wængongui nōwoōnæ ponte æncæcāimpā, ante dicæ amīniyaa. Mānōmāi beyænque nē pīnāni īñōmō mīnitō īmīnīte bæ tadāni tæ go wææñōmīnīte wænōnāni wæncæmīnīmpā. Ayæ wēñænāni wææ cæte īñōmō quēwēñōnānīte tōmēnāni īnānīte edæ wænōnāni wæncædānīmpā. Dīca mīni mænongainca incæ bæ tadāni ate dīca adocaque incæ wæñōmēnæca īnō ongōnāmāi īngæimpā,” ante Itota apænegacāimpā.

Wængongui oncō tæiyæ waēmō baccēimpā, ante cæcampā

(Māteō 21.12-17; Māadoco 11.15-19; Wāō 2.13-22)

⁴⁵ Ayæ Wængongui oncō nænæncōnē yabæcōnē go guīdīnque Itota mānīñōmō nē godonte æncæte ante nē mānāni īnānīte da tadongā tao goyōnānīte, ⁴⁶ Ayæ tōmēnāni īnānīte angantāpa.

—Wængonguī beyæ iimainō ante yewæmongatimpa. “Waodāni botō oncōnē pō guiddinque botō imote apæncædānimpa,” ante Wængonguī angā incæte munitō wænæ wænæ cæmini beyænque Wængonguī oncō incæ nē awēmō ō ænāni nāni womōincōnē bai wentamō bapa tōō.

⁴⁷ Ayæ iimō iñō iimō iñō Wængonguī oncō ñænæncōnē yabæcōnē go guiddinque Itota odōmonte apæncæ ēñēnānitapa. Māniñōmō, Wængonguī qui, ante nē godōnāni ñænænāni tōnō nē odōmōnāni tōnō tōmēnāni awēnēidi guiquēnē, Itota ingante wænonte wido cæcæimpa, ante ancaa cæyōnāni, ⁴⁸ wadāni tōmānāni, Tōmengā æbānō odōmongāā, ante ēñēē cōnāni adinque awēnēidi wæætē, Tōmengā ingante mōnō ædō cæte wido cæquī, ante wædinque ñimpo cægadānimpa.

20

Awēnē imipa, ante æcānō ānāi, ante Itota ingante ānānipa

(Māateo 21.23-27; Māadoco 11.27-33)

¹ Īncayæ ate Itota Wængonguī oncō ñænæncōnē yabæcōnē go guite waodāni inānite odōmonte apænedinque Wængonguī Awēnē ingantedō ante watapæ apæncæ ēñēnānitapa. Apæncæ ēñēñōnāni, Wængonguī qui, ante nē godōnāni ñænænāni tōnō nē odōmōnāni iñōmō nē aadāni nāni Picæncabo tōnō tōmengā weca ponte ānānitapa. ² Ponte apænedinque,

—Æcānō nē angā inte bitō imite angā cæbii. Bitō imite æcānō, Nē āmi babipa, āna ēñēninque cæbii.

³ Ante āñōnānite Itota,

—Botō wæætē munitō iminite āmo ēñente apænemīni ēñēmoedāni.

⁴ Wāō wodi iñōmō quīnante æpænē guidongantawo, ante pōnēmīni. Ōñædē nē owocā angā ēñente cæcantawoo. Waodānique

ānāni ēñente cæcantawoo. Æbānō ante pōnēmīni. Minitō wæætē apænemīni ēñēmoedāni.

⁵ Āñongā tōmēnāni iñōmō nāni caboque tededinque, “Īñæmpa mōnō, Wængonguī ōñædē inō angā Wāō ēñente cæcampa, āmō bai Itota wæætē, ‘Quīnante tōmengā ingante pōnēnāmai imīni,’ ante mōnō imonte piñcædongāimpa. ⁶ Ayæ wæætē, Waodānique ānāni ēñente cægcāimpa, āmo bai godongāmæ ongōnāni iñōmō, Wængonguī beyæ nē apæncæ Wāō wodi ingacāimpa, ante nē pōnēnāni inte tōmānāni mōnō imonte dicaca tacadāni wæncædōmōimpa.”

⁷ Ante pōnente wædinque tōmēnāni wæætē Itota ingante, Wa. Æcāmē angā ēñēninque Wāō wodi cægcāi, ante ēñēnāmai imōnipa, ānāni. ⁸ Wædinque Itota wæætē,

—Botō adobai, Æcānō nē angā inte pōnō āna ēñēninque botō mānōmai cæboo, ante munitō iminite apænedāmai incæboimpa, angacāimpa.

Nē aadāni inguēnēnāni incæ wīwa cædānipa, ante

(Māateo 21.33-44; Māadoco 12.1-11)

⁹ Ayæ godongāmæ ongōnāni inānite Itota, Wængonguī Awēnē æbānō cæcāā, ante ēñencædānimpa, ante imæca quēwēnāni nāni cæinō ante odōmōninque iimāi apæncæcantapa. “Onguīñægā adocanque yowementacodē

minte pæyonte wadāni ōmæ wite aate nē tā pedāni inānite, Botō yowementacodē incæ ōmæ wite aedāni. Aayōmīnite botō, Minitō qui, ante pancamonga pōnōmo æncæmīnimpa, angā Ao ānāni ate nē ēacā iñōmō edæ wantæpiyæ wabæca quēwencæ gocantapa. ¹⁰ Yowedepo iinque bayedē nē cæcā ingante nē ēacā iñōmō, Bitō yowementacodē nē aadāni weca godinque pancamonga āmi æninque botō weca wæætē

māmōmi æmoe, angā. Gote pongā adinque yowementacodē nē aadāni guiquēnē nē æncæ pōningā ingante bæi ongonte tæi tæi pāninque da tadōnāni ōmæpocā inte gocantapa. ¹¹ Ayæ wæætē nē ēacā iñōmō wacā tōmengā ingante nē cæcā ingante angā gote pongā adinque yowementacodē nē aadāni adobaī tæi tæi pānāni wæyongante, Guingo imonte wæcæcāimpa, ante godō wiwa cædāni wæyongante da tadōnāni ōmæpocā inte gocampa. ¹² Ayæ mēnaa īnate da godongā ōmæpoda pōna adinque nē ēacā iñōmō wacā nē cæcā ingante angā gote pōñongante tōmēnāni godō mæ yete wido cædānitapa,” ante odōmōninque Itota godōmenque apænecantapa.

¹³ “Mānōmaī cædānīpa, ante ēñente wædinque yowementacodē nē ēacā iñōmō, ‘Botō iñōmō æbānō cæquēnēmo īmoo, ante wædinque, Botō edæ iīmaī cæcæboimpa. Botō wengā onguīñængā botō nē waadecā iñongante da godōmo gocæcāimpa. Tōmēmo wengā da godōmo gocā adinque tōmēnāni wabānō guīñente wædinque ee abainānīpa,’ ante pōñēninque da godongā. ¹⁴ Gote dicæ pongā adinque yowementacodē nē aadāni guiquēnē, ‘Tōmengā ingampa. Wæmpocā māincoo īnī edæ īngā iñōmō nē ænguingā ingampa cæmōō. Mōnō edæ māo wænōnō wængā ate edæ mōnō quī babaimpa.’ ¹⁵ Ånewēninque tōmēnāni tōmengā ingante wæcæ cæte iñōmō yabæque wido cædinque godōmenque wænōnāni wængantapa.”

Ante Itota, Māninque ante apænebopa, ante tōmēnāni īnānite angantapa. “Mānōmaī cædāni adinque yowementacodē nē ēacā iñōmō tōmēnāni īnānite æbānō cæquingāā, ante pōñēmīni. ¹⁶ Tōmengā edæ do pōninque nē aaquēnēnāni īnānite

godō wænōninque wadāni īnānite wæætē yowementacodē godongā æninque nē aadāni bacædānīpa.”

Itota mānōmaī angā ēñente wædinque godongāmæ ongōnāni iñōmō,

—Mānōmaī cædāmaī inguēnē ānewēē, ante wædānitapa.

¹⁷ Īninque Itota tōmēnāni īnānite gomō adinque,

—Īñæmpa ēñēnāmaī cæmīni iñōmīnite Wængonguī pānāmaī inguingāā, ante pōñēmīnitawo. Īninque mīnitō, Īīmaī ante quīnante yewæmongatimpa, ante pōñēmīni.

“Dica ænte adinque, Wēnæ wēnæ inca, ante nē mænōnāni nāni wido cædinca incæ gomonga waēmonca inca Īninque tāno nāni ñōnōninca bæbængapa do bacapa,”

ante yewæmongadānīpa. ¹⁸ Botō iñōmō mānīī dica waēmonca baī inōmo inte āmo ēñēninque nē wæcā iñōmō tōmengā iñōmō mānīncaa tæ go wææninque tobænte wæte baī botō ōnōwa gāānē ædæ wææncæcāimpa. Wæætē æcānō ingante Wængonguī piinte mānīncaa tacacā īnaa tōmengā guiquēnē quīēmē baī yaintai baī goquingānō anguēnē, ante pōñēmīniyaa, ante Itota apænegacāimpa.

¹⁹ Ante nē aaquēnēnāni nāni cæinō ante odōmōninque Itota apænecā ēñente wædinque nē odōmōnāni tōnō, Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni iñōmō, Īñæmpa mōnō īmonte piinte angā awædō, ante pōñēnānitapa. Īninque tōmēnāni, Mōnō ñōwo pōñī tōmengā ingante bæi on-gongæimpa, ante cædānitapa. Incæte tæcæ bæi ongoncæ cædinque, Wadāni piīnāni wæcæ wæ, ante wædinque ee adānitapa.

Tæiyæ Awēnē nānō äintamō ante tededānīpa

(Māateo 22.15-22; Māadoco 12.13-17)

²⁰ Ìninqe, Mönö Itota ingante bæi ongöninge odömáno gobedönadodo awënë nempo godömö æninge tömengä wæætë nē angä inte edæ Itota ingante apænte ancæcäimpa, ante ñænænäni incæ tömengä ingante cöwä adänitapa. Ayæ wadäni inänite äninge, Minitö Itota miñæ tee empote gote nöingä ante bai apænedinque wæætë babæ cæedäni. Babæ cæmini beyæ tömengä adodeque incæ wapiticæ tedecä eñëninque minitö ocæ emænte ponte apænemini eñencæmönimpa, änäni eñente godinque ñænænäni näni äninö bai babæ cædänitapa. ²¹ Ìninqe ñænænäni näni nē da godöninäni iñömö Itota weca pöninge,

—Awënë nē Odömömi eñëmi. Bitö apænedö nö impa, ante do eñëmönipa. Bitö ayömi mönö wacabo adoyömö pönï imönipa, ante adinque bitö tömämöni imönite adoyömö pönï cæbi æmönipa. Ayæ, Wængongui taadö ante bitö nö pönï odömömi imipa, ante eñëmönipa. ²² Ìninqe apænebi eñëmönii. Odömáno gobiedöno beyæ ante tæiyæ awënë Tetædo tiguitamö nänö ärintamö ante æbänö wææ yewæmonte i, ante eñencæte ante wæmönipa edæ. Godonte edæ waa cæte intawo. Wæætë wænæ wænæ cæte intawo.

²³ Äñönänite Itota iñömö, Tömänäni wænæ wænæ ancæte ante babæ cædänipa, ante do eñente wædinque,

²⁴ —Deñadio tiguitamö odömömïni aboedäni. Æcänö awinca bai yewæmonte badonte i. Æcänö emöwo ante yewæmonte ongö, ante edæ apænemini eñëmoedäni.

Äñongante,

—Awënë Tetædo awinca bai yewæmonte badonte impa. Adocä emöwo ante yewæmonte ongö amönipa.

²⁵ Ante apænedäni eñëninque,

—Awënë Tetædo qui i Ìninqe edæ Tetædo ingante godongæimpa.

Wæætë Awënë Wængongui qui i Ìninqe Wængongui ingante godongui i apa änewëminii.

²⁶ Ante Itota tömänäni ayönänite nö apæneca eñente wædinque ñænænäni näni da pönöninäni wæætë, Mönö ædö cæte piingui, ante guingo imonte wædinque pæ wëenegadänimpa.

Ædö cæte ñäni ömæmongui, ante wædänipa

(Mäateo 22.23-33; Mäadoco 12.18-27)

²⁷ Tadoteoidi nē, Waocä wæninque ñäni ömæmönämaï æmæwo wængampa, ante nē änewänäni inte Itota weca pöninge, Möni äno ante apænebi eñëmaimönipa, änänitapa.

²⁸ —Awënë nē Odömömi eñëmi. Mönö beyæ ante Möitee wodi iimaï ante wææ yewæmongacäimpa. Onguiñængä monte ate weñæ tapæidämaï inte wængä Ìninqe tömengä tönïñacä incæ owæmpoingä ingante möninque, Botö tönïñacä wodi wänäni wæætë pæcædänimpa, ante tapæicæcäimpa, ante yewæmongacäimpa. ²⁹ Ìninqe wadäni iimaï cædänitapa, ante apænemöni eñëe. Edæ önonpo æmæmpoque go mengäa näni caipæ iñönänite bamoncadengä möninque weñæ tapæidämaï man-

guiwëninque edæ näñe wængä. ³⁰ Ate ayæmengä wææ adocä ingante möninque weñæ tapæidämaï inte näñe wængä. ³¹ Ayæ wææ wacä möninque adobai näñe wængä, ayæ wææ wacä möninque näñe wængä, ayæ wææ wacä möninque näñe, ayæ wææ wacä möninque näñe, ayæ wææ wacä möninque näñe wængampa. Önonpo æmæmpoque go mënaa inäni owæmpoingä ingante möninque edæ weñæ tapæidämaï inte edæ tömänäni näñe wænäni.

³² Ate onquiyængä tömengä näñe wængä. ³³ Ìninqe, Mönö ñäni

ömæmonguïönæ, ante mīni äönæ
iñonte mäningä owæmpoingä iñömö
æcänö nänöogængä baquingää.
Edæ tömengä ingante iñömö edæ
tömänäni manguiwengadänimpa.

³⁴ Äñönänite Itota,

—Inguipoga quëwëninque
edæ mīni waocabo iñömö do
mōmīnīpa. Wacä ingante do godö
ñänömīni mongampa. ³⁵ Wæætë,
Mīnguipoga bayonte iñänique
eyepæ inte ñäni ömæmonte
öönædë æite quëwencädänimpa,
ante Wængonguï nänö nē an-
gainäni iñömö tömënäni mōnämaï
iñinque wadäni inänite godö
ñänönämaï incädänimpa. ³⁶ Ayæ
Wængonguï anquedoidi bai inönäni
inte tömënäni Wængonguï nänö
nē angainäni iñömö ædö cæte
wæætë wænguïnänii. Tömënäni
nē ñäni ömæmongainäni inönäni
inte edæ Wængonguï wëñænäni
inänipa. ³⁷ Wæætë Möitee wodi
incæ ocäñeque bæcoñeque ante
nänö yewæmongainta adotaa
yewæmōninque, Waodäni dobæ
ñäni ömæmonte quëwencädänimpa,
ante edonque odömongacäimpa.
Tömengä iïmaï ante yewæmongacäimpa.

Mönö Awënë inongä iñömö Abadäo
Wængonguï ingaingä inte ayæ Itæca
Wængonguï ingaingä inte adocä
Aacobo wodi Wængonguï ingänö
anguënë, ante yewæmongacäimpa.
³⁸ Iñæmpa Wængonguï iñömö nē
quëwënäni Wængonguï inongä inte
tömengä nē wængainäni Wængonguï
inämaï ingampa. Wæætë tömengä
ayongante do wængainäni incæ
tömänäni mīnänii quëwënänipa.

³⁹ Ante apæneyongante nē
odömönäni pancadäniya,

—Awënë nē Odömömi ëñëmi.
Bitö nöingä ante apænebi awædö,
ante apænedänitapa.

⁴⁰ Ayæ wadäni tömänäni guïñente
wædinque godömenque änämaï in-
gadänimpa.

*Codito æcänö Pæingä inongä in-
gää, ante*

(*Mäateo 22.41-46; Mäadoco 12.35-
37*)

⁴¹ Ayæ tömënäni inänite Itota,

—Awënë Dabii wodi Pæingä
inongä wææ Codito ingampa,
ante quïnante änänii, ante
pönëmini, angantapa. ⁴² Iñæmpa
Dabii wodi incæ tömengä nänö
ämotamīni äintaa iïmaï ante
yewæmongacäimpa.

“Botö Awënë ingante apænedinque
Awënë Wængonguï incæ
iïmaï ante apænegacäimpa.
Bitö botö tömëmæ inö tæ contate a
ongöe.

⁴³ Ongöñömite botö bitö imite nē
püinäni inänite bæ tate cæbo
ate,

bitö önöwa gäänë ongönäni
inänite pinä gäwacæbiimpa,”
ante Awënë Wængonguï
apænegacäimpa.

⁴⁴ Codito nē Awënë ingampa,
ante awënë Dabii wodi nänö nē
angainäni inongä inte edæ adocä
Codito iñömö ædö cæte næëmæ
Awënë Dabii wodi Pæingä ingu-
ingää. ante pönenguënë änewëminii,
ante Itota angacäimpa.

*Në wæce odömönäni inänite Itota
püingampa*

(*Mäateo 23.1-36; Mäadoco 12.38-
40; Odoca 11.37-54*)

⁴⁵ Ayæ tömänäni ëñë cöñönänite
tömengä mīñæ nē godänique inänite
Itota apænecantapa.

⁴⁶ “Cædämaï, ante wææ ante
näni yewæmongainta nē ate
odömönäni inänite mīnitö gomö
aedäni. Tömënäni iñömö doyæncoo
waëmoncoo wëñate mongænte
todänipa. Waodäni näni godonte
æiñömö cægöñönänite wadäni pö
bee téninque tömënäni inänite, Nē
odömömi, bitö imite waa amönipa,
ante apænedäni ëñëninque edæ nē
odömönäni iñömö nanguï todänipa.
Ayæ tömënäni odömöincönë go
guiidinque tömënäni nāmanque
ante pönëninque waëmompaa pönii

tæ contate todānīpa. Ayæ ææmæ becæ godinque tōmēnāni, Botō tāno bete tocæimpa, ante waēmompaa pōnī tæ contate bete todānīpa. ⁴⁷ Ayæ owæmpōināni oncō yo mongænte bai cædinque ò æwēnāni inte nē wææ odōmōnāni iñōmō, Botō imote waa acædānīmpa, ante cædinque Wængonguī ingante nōingā apænete bai cædinque babæ cædinque wantæpiyæ tededānīpa. Tōmēnāni edæ nāni nangui pōnī pante wæquinque mǎnōmǎi nāmā beyænque ante cædānīpa, ante adinque mīnitō iñōmō ee gomō aedāni,” ante Itota wææ angacāimpa.

21

Owæmpoingā incæ, Wængonguī qui, ante godongampa
(Māadoco 12.41-44)

¹ Itota Wængonguī oncōnē on-gonte gomō ayongā nē nangui ēadāni, Wængonguī qui, ante nāni wēnoncadedē pō daga daga wēnāni acantapa. ² Ayæ ayongā on-quiyængā owæmpoingā òmæpocā inte ònontamonque mentamonga pō daga wengā. ³ Adinque Itota iūmāi ante apænecantapa.

—Nāwangā ante apænebo ēñēedāni. Wadāni tōmānāni wædænque pōnī godonte bai wīi eyepæ daga wēñōnāni iingā owæmpoingā iñōmō òmæpocā inte wædongā incæte godōmenque nangui godonte bai godongā abopa. ⁴ Tōmēnāni nangui ēadāni iñōnāni inte, Quēwenguinta impa, ante cō cædinque tōmēnāni nāni wīi æīnentaque ayæ ongōintaque godōnānīpa. Iingā òmæpocā ingā guiquēnē tōmengā nānō quēwenguinta incæ, Wængonguī qui bacæimpa, ante tōmanta edæ daga wengampa, ante Itota apænegacāimpa.

Wængonguī oncō ñæncencō bæ tate bacæimpa, ante

(Māateo 24.1-2; Māadoco 13.1-2)

⁵ Wēēnēhedē Wængonguī oncō ñæncencō mænōninque wadāni dicacoo waēmōncoo pōnī tee bædāni waa ongoncadompa. Ayæ wacoo waēmōncoo pōnī ænte pōninque, Wængonguī qui impa, ante pædæ godōnāni ongōnompā. Nōwo iñōmō Itota miñæ nē godāni pancadāniya gomō ayōnāni, Dica-coo tōnō wadāni waa pōnī nāni ænte pōnoncōo waēmōncōo pōnī ongō amōnīpa, ante tededānīta. Tedyōnānite Itota,

⁶ —Mānīncōo mīni acoo incæ iīncayæ ate tōmanca bæ tadāni wæænca adinque panguimæ panguimæ godinque dica adocaque pōnī incæ wænōmēnæca ongōnāmāi ingæimpa, ante apænegacāimpa.

Oo iinque bacæimpa, ante æbānō ate ēñenguī, ante

(Māateo 24.3-28; Māadoco 13.3-23)

⁷ Mānōmāi apænecā ēñēninque tōmēnāni wæætē,

—Awēnē nē Odōmōmi ēñēmi. Mānīi bitō ānīnō ante æyedēnō iinque baquīi, ante ēñencæte ante wæmōnīpa. Ayæ, Iīmāi cæbo ate mīnitō, Oo pōnī impa, ante ēñencæmīnīmpa, ante Wængonguī æbānō mā cæquingāā, ante apænebi ēñēmōnie.

⁸ Añōnāni Itota, “Wapiticæ odōmōñōnāni mīnitō wæætē, Mōnō oda cædāmāi ingæimpa, ante nāmā wææ aedāni. Edæ iīmāi baquī i ataquēdāni. Wadāni nangui iñāni ponte botō ēmōwo ante apænedinque, ‘Coditobo iūmopa,’ ante babæ ante tedequināni iñānīpa. Ayæ, ‘Oo pōnī impa,’ ante ponte nangui iñāni tedequināni iñānīpa. Mānōmāinō ante ponte tedyōnānite mīnitō wæætē tōmēnāni miñæ tee empote godāmāi iīmæwedāni. ⁹ Ayæ,

Wabæca awënë tönö pö bee téninque wæætedö wææteð cædapa, ante tededäni eñencæminimpa. Ayæ, Adobæca quëwëninque incæ awënë ingante wido cæcæte ante ængæ gantidänipa, ante tededäni eñëninque mīnitö iñömö edæ guiñënämaï iedäni. Mänömaï edæ täno cōwë bacæimpa. Incæte iinque baönæ botö äönæ æiquedö ponguïl.”

10 Ante apænedinque Itota godömenque apænegacantapa. “Adobæca quëwënäni iñönänite wabæca quëwënäni ponte bee téninque guëadó guëa cæquinäni inänipa. Adobæca awënë odeye nempo quëwëñönänite wabæca awënë odeye nempo quëwënäni mämö bee téninque guëadó guëa cæte wænonte wænguinäni inänipa. 11 Ayæ wayömö wayömö goinque nangui pönï ocæ ocæ cæcæimpa. Ayæ waodäni nani cæinente wænguinque cængui incæ tömäa capo wængæimpa. Ayæ quingæ nani wodonte wënæ wënæ inte wæwenguimämo incæ edæ do pongæimpa. Edæ ancai nani guiñenguimämo edæ pongæimpa. Öönæde iñömö nani wo go wo go cæwënguimämo edæ ate bai bacæimpa.”

12 Ayæ apænedinque Itota, “Mänimämo nani guiñenguimämo tömämämo ayæ pönämaï iñonte mīnitö imīnite togænte yao ongonte tömënäni odömöincönë ænte go guidinque apænte äninque mīnitö imīnite mäo tee mönecædänimpa. Ayæ botö emöwo beyæ mīnitö imīnite tömämæ awënëidi odeyedi weca ayæ pancabaa awënëidi gobedönadodoidi weca ænte mäodäni gote gongæncæminimpa. 13 Mīnitö awënëidi weca godinque gongænte apænemini eñëninque awënëidi incæ, Itota æcänö ingää, ante eñencædänimpa. 14 Ininque mīnitö imīnite awënëidi weca ayæ ænte godämaï iñedë incæ

mīnitö iïmaï ante nämäneque pönëedäni. Botö awënë weca ongöninque æbänö ante wææ anguimoo, ante edæ wädämaï incæboimpa, ante piyænë cæedäni. 15 Iñæmpa botö pönö nö apænebo eñënimini inte mīnitö wææte adodö ante apænecæminimpa. Mänömainö ante apænemini eñëninque në piinäni guiquënë nö pönï mīni apænedö ante ædö cæte wido cæquinänii. Wæætedö wææte ædö cæte anguinänii. 16 Mīnitö mæmpoidi incæ mīnitö tönïñadäni incæ mīnitö guidënäni incæ mīnitö æmigoidi incæ, Iingä ingampa, ante godö odömöninque mīnitö imīnite wadäni nempo pædæ godönäni ö æncædänimpa. Æninque pancaminiya imīnite godömenque wænönäni wænguimini iminipa. 17 Ayæ, Coditoidi iminipææ, ante tömänäni botö emöwo beyænque mīnitö imīnite nangui piincædänimpa. 18 Incæte mīnitö baö incæ ocagui incæ adoguinque incæ æmæwo ewënämaï ingæimpa. 19 Ininque mīnitö botö imote piinämaï inte wæntædämaï inte ee cæmini ininque botö æmo beyænque quëwencæminimpa.”

20 Ante apænedinque Itota godömenque apænegacäimpa. “Wabæca tontadoidi pöninque Eedotadëe godongämæ wææ ongönäni adinque mīnitö, Bæ tate nani wido cæquimämo oo pompa, ante do edæ eñencæminimpa. 21 Mänömaï cædäni adinque Oodeabæ quëwëmini iñömö änanquidi do wodii winonte æibæwedäni. Ayæ Eedotadëe quëwëmini iñömö edæ yabæque taobæwedäni. Ayæ yabæque quëwëmini inte Eedotadëe iñömö pö guidämaï imæwedäni. 22 Mänïñedë edæ Wængongui nänö panguionæ incæ Wængongui beyæ nani yewæmonte angaiönæ incæ iinque baquinö angüenë. 23 Mänïönæ iinque bayedë

edæ yædēmadā ināni tōnō goōmæ nē gānōnāni tōnō tōmēnāni nāni wæquimāmo baquinō anguēnē. Imæca quēwēnāni edæ māniñedē nanguī pōni caate wæquināni inānipa. Idægoidi inānite edæ nanguī pōni piinte cæquinō anguēnē. ²⁴ Pancadāniya inānite yaēmenca wido tadāni wænguīnāni inānipa. Ayæ pancadāniya inānite bæi ongonte māo wabæca ænte goquināni inānipa. Wængonguī doyedē apænedinque, Oodeo ināmaī ināni iinque nāni cæpoga cæcædānimpa, angacāimpa. Iinque tōmengā nānō angaimpoga iinque baganca oodeoidi ināmaī ināni incæ Eedotadēē iñōmō pōninque nanguī cægōninque pinā gāwate bai bæ tadāni wæquimīni iminipa, ante apænebo ēñēmaimīnipa,” ante Itota apænegacāimpa.

Waobo ēñagaīmo inte botō iūmaī ponte cæcæboimpa, ante

(Māateo 24.29-35, 42-44; Māadoco 13.24-37)

²⁵ Ayæ, “Oo pōni impa, ante edæ ēñencæminimpa, ante cædinque Wængonguī angā ate nænque tōnō apāicā nēmoncoo mā pōni edæ wacoo bai bacæimpa. Inguipoga guiquēnē ñænængade pōni gāwapæntibæ tadōmengadæ mængonta mængonta cædinque nanguī ä ēñente wædinque tōmāmæ quēwēnāni edæ, Æbānō cæquimōō, ante edæ nanguī pōni guīñente wæquināni inānipa. ²⁶ Ayæ waodāni æmō ayōnāni oōnædē tæi ongongaincoo incæ wancæ wancæ cæte bai wapiticæ go ate adinque tōmēnāni ancaī guīñente wædinque, Inguipoga mōnō quēwēñōmō edæ quiēmē bai bacæimpa, ante wædinque iñontobæ nangæ bate wæcædānimpa. ²⁷ Māniñedē

edæ botō Waobo nē ēñagaīmo inte boguimāncodē pōninque tæi pōni piñæmo iinque edæ ñāo apāite bai waēmō ēmonte wææmo

acædānimpa. ²⁸ Iinque mānōmaī tæcæ ba ate wædinque mīnitō ocabo guīni æmencadinque, Badogaa, āninque edæ, Oo pōni mōnō abæ tawænte goquinque impa, ante āmæwedāni,” ante Itota apænegacāimpa.

²⁹ Ayæ, Wængonguī Awēnē oo poncæcāimpa, ante æbānō ēñenguī, ante ēñencædānimpa, ante Itota imæca quēwēnāni nāni cæinō ante odōmōninque iūmaī apænecantapa. “Iigowæ aedāni. Ayæ quiwæmē incæ tōmāwæ aedāni. ³⁰ Ōñabo tānā nā boca adinque mīnitō iñōmō, Ōñabo nānō bocāinepo inte nænque nāwantedæ baquinque bocapa, ante pōnēninque edæ do ēñēmīnipa. ³¹ Ayæ adobai māninō botō apænedō bai do edæ ba adinque mīnitō, Wængonguī Awēnē Odeye do odemō pōni ongōninque inguipoga oo poncæcāimpa, ante ēñencæminimpa,” angacāimpa.

³² Ayæ apænedinque Itota, “Nāwangā āmopa. Nōwomīni mūmīni quēwēninque wænte godāmaī iñōmīni edæ māninō botō āninō bai tōmānō edæ do iinque baquinō anguēnē. ³³ Edæ oōnædē ongōñōmō inguipoga tōnō wo ēwente bai dæ ba incæte botō angāinonque guiquēnē dæ badāmaī inte edæ cōwē tæi ongongæimpa,” ante apænecantapa.

³⁴ Ayæ, “Mīnitō iñōmō edæ, Mōnō quingāmē bai wiwa quēwēmō iinque mōnō mīmō omædēmō bate wæcæ wæ, ante nāmā wææ aedāni. Tī nāmæ bete quidi quidi dowāninque mīmō omædēmō bacæ wæ, ante nāmā wææ aedāni. Ayæ, Inguipoga quēwēmō inte quiēmē beyænque wædinque mīmō omædēmō bacæ wæ, ante nāmā wææ cæedāni. Mīmō omædēmō inte wæyōmonte māniōnæ wīi iñontobæ pō wæcæimpa, ante mīmō omædēmō badāmaī ingæimpa, ante nāmā wææ cæedāni. ³⁵ Iñæmpa waodāni

tömānāni inguipoga tōmāmæ quēwēñōnānite edæ iñontobæ ba wæcædānimpā. ³⁶ Īninqwe woyowotæ itadē cōwē wānō cōninqwe mīnitō Wængonguī ingante cōwē apæneedāni. Mīnitō, Mānīnō ĩninqwe ba adinqwe mōnō eyepæ inte aamō cæte wodi winongæimpā, ante Wængonguī ingante apæneedāni. Ayæ, Waocā nē ēñagaingā weca mōnō eyepæ gongængæimpā, ante adobāi edæ Wængonguī ingante apæneedāni,” ante Itota angacāimpā.

³⁷ Itota māniñedē Wængonguī oncō ñænæncōnē ĩmō iñō ĩmō iñō yabæcōnē go guite odōmonte apænecā ēñēnāni ate tōmengā wæætē gāwadecæ iñō gāwadecæ iñō tao godinqwe Odibowænquidi æite owodongāimpā. ³⁸ Ayæ tōmengā Wængonguī oncō ñænæncōnē yabæcōnē ongonte apænecā ēñencæte ante tōmānāni wæætē baānæ iñō pō baānæ iñō pō bee tēnōnānimpā.

22

Itota ingante bæi ongongæimpā, ante cædānīpā

(Māateo 26.1-5, 14-16; Māadoco 14.1-2, 10-11; Wāō 11.45-53)

¹ Pāō yedæ æmpoquī ōmæmō ĩ nāni cænguīōnæ ante oodeoidi, Patowa mōnō wodo pænta gogaīōnæ ææmæ oo pōni bacæimpā, ante cædōnānimpā. ² Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænæñāni tōnō nē odōmōnāni iñōmō, Itota ingante mōnō wido cæcæimpā, ante cōwē cædōnānimpā. Incæte, Wadāni pūnāni wæcæ wæ, ante guīñente wædinque tōmēnāni māniñedē, Mōnō æbānō cæte awēmō bæi ongongæimpā, ante wægadānimpā.

³ Ayæ Itota mīñæ nāni, Dote, ante gocabo iñōnāni Codaa Icadiote nāni ānongā adocā ĩnongāimpā. Tatāna māniñedē tōmengāa pō guicantapa. ⁴ Īninqwe nē godōnāni ñænæñāni tōnō Wængonguī oncō

nē wææ wānōnāni awēñēidi iñōmō godongāmæ ongōñōnāni Codaa tōmēnāni weca godinqwe ĩmaī ante apænecantapa. Itota æyōmōnō ongongāa, ante botō æbānō odōmonte pædæ pōnōmo ate ænguīmīni. Angā ēñēninqwe tōmēnāni tōmengā tōnō mānīnō ante godongāmæ tede-gadānimpā. ⁵ Tōmengā, Odōmonte pædæ pōnōmo æncæmīnimpā, ante apæneyongante tōmēnāni nangūi todinqwe wæætē, Tiguitamō padatamō pōnōmōni æncæbiimpā, ante apænedāni. ⁶ Ēñēninqwe tōmengā Ao ante wadæ godinqwe, Wadāni adāmāi iñōnānite botō æbānō cæte ĩnāni ĩnānite awēmō odōmonte godōmo ænguīnāni, ante cōwā adinqwe cægacāimpā.

Awēñē Itota pāō tōnō owæta godongā cænte bedānīpā

(Māateo 26.17-29; Māadoco 14.12-25; Wāō 13.21-30; 1 Coodintoidi 11.23-26)

⁷ Pāō yedæ æmpoquī ōmæmō ĩ nāni cænguīōnæ iñonte wodo pænta gogaīōnæ bai ĩ ĩninqwe Patowa ææmæ bete cænguīōnæ do ĩninqwe batimpā. Māniōnæ iñonte oodeoidi cōwē cæningā codotedo ingante wænōninqwe, Wængonguī quī, ante godonguēñēnāni iñōnānimpā. ⁸ Īninqwe Pegodo tōnō Wāō ĩnate da godōninqwe Itota ĩmaī angantapa.

—Mīnatō ĩnōnō gote, Patowa ææmæno impā, ante æñōmīna ate mōnō cængæimpā.

⁹ Angā ēñēninqwe tōmēna,

—Æcōñēnō go guite æænonguīmōna, āmīi.

¹⁰ Āñōnate tōmengā wæætē,

—Waa aeda. Mīnatō māñīi nāni quēwēñōmō go guīyōmīna onguīñængā incæ cadabodē æpæ iyænte næænte gocā adinqwe tōmengā ingante edæ tee empote goeda. Tee empo goyōmīna tōmengā oncōnē go guicā adinqwe, ¹¹ mīnatō wæætē oncō nē ēacā ingante ĩmaī ante aeda. “Mōnō Awēñē nē Odōmongā

incæ bitō ïmite ïmaï angampa. Bitō æcōnēnō āmi guïdinqwe botō nē ēmiñænāni tōnō Patowa ææmæ ante cænguimōnii, angampa,” ante apæneeda. ¹² Mänōmainō ante apænemina ēñēninqwe nē oncō ēacā ïñōmō æmongapaa mæi goyōminate oncō ñænæncō awæmpaa do nänō cōnōincō odōmongā adinqwe minatō mänincōnē tōmāā eyepæ cæcæminaimpa, ante Itota da godongā godatapa.

¹³ Mänōmaï angā godinqwe apæneyōna, Itota nänō änō bai adobai tōmāā batimpa, ante adinqwe tōmengā nänō nē ēmiñæna, Patowa ææmæno impa, ante cædatapa.

¹⁴ ïninqwe ææmæno nāni cæñedē ïnque bayonte Itota awæmpaa gāānē pō tæ contayongā tōmengā nänō nē da godōnināni godongāmæ pō tæ contadāni. ¹⁵ Adinqwe Itota tōmēnāni ïnānite apænecantapa.

—Botō ïñōmō caate wæte wænāmaï ïñedē mīnitō tōnō godongāmæ Patowa ante cænte tocæimpa, ante cæinente nanguï wætabopa. ¹⁶ Apænebo ēñeedāni. Botō Wængonguï Awēnē ïnōmo inte Awēnē Odeye badinqwe māniñedē ate waodāni ïnānite æmæwo pōni ata cæpocæboimpa. Māninganca botō ata cæpoganca botō ñōwo, Wængonguï Awēnē dodāni ïnānite ata cæpodinqwe wodo pænta gogacäimpa, ante Patowa ææmæno ñōwo ïnque cæncæ cæbopa. ¹⁷ Äninqwe ayæ Itota bequimæ owætaca bæi ongonte æninqwe Wængonguï ingante waa ate apænedinqwe tōmēnāni ïnānite angantapa.

—Mīnitō owæta ïinta æninqwe godongāmæ beedāni. ¹⁸ Ämo ēñeedāni. Yowepæ ñōwo bedinqwe botō Wængonguï Awēnē ïnōmo inte Awēnē Odeye botō baganca edæ ñōwo æmæwo bebopa.

¹⁹ Ante apænedinqwe Itota pāo æninqwe Wængonguï ingante waa ate pōnente apænedinqwe pā æninqwe pædæ godōninqwe apænecantapa.

—Ïi pāo botō baō bai impa. Botō, Mīnitō quëwencæminimpa, ante botō baō godonte bai cædinqwe wæncæboimpa. Botō pā ænte pædæ pōnōmo bai mīnitō ïncayæ ate botō imote ante pōnēninqwe adobai cæte wacā ingā wacā ingā pædæ godonte cæedāni, angantapa. ²⁰ Mänōmaï angā ïnque cænāni ate owæta adobai ænte apænedinqwe tōmengā,

—Botō wepæ ïimæ bai impa. Wængonguï do apænedinqwe, Botō pōnō cæbo ate mīnitō Ao ämīni ïninqwe mōnō godongāmæ waa cæte quëwengæimpa, angacäimpa. Ñōwo adobai botō wepæ mīnitō beyæ pædæ godōmo ate mīnitō Ao ante æmīni ïninqwe mōnō godongāmæ waa cæte quëwengæimpa. ²¹ Incæte botō imote nē pōnō odōmonte pædæ godonguingā ïñōmō botō ñonmpo gāānē cænguimpaa adoyōmō ongō aedāni. ²² Wængonguï do nänō angainō bai botō nē Waobo ēñagaïmo inte wænte gocæboimpa. Nāwangā impa. Incæte botō imote nē pōnō odōmonte pædæ godonguingā ïñōmō edæ tōmengā nänō nanguï wæwenguinge edæ mänōmaï cæcä ingampa tōō.

²³ Ante Itota apæneyongā tōmēnāni nāni caboque tedinque edæ, Æcänō ingante ante apænecää, ante wædānitapa.

Æcänō yæcado ongonguingää, ante tededänipa

²⁴ Ayæ adobai, Mōnō cabo ïñōmonte æcänō ñænængā inte edæ yæcado ongonte bai nē angā baquingää, ante wædinqwe tōmēnāni wæætedō wææte äninqwe nanguï tedewēnāni. ²⁵ Adinqwe Itota tōmēnāni ïnānite, “Idægoidi

ināmaī ināni awēnēidi iñōmō tōmēnāni nempo quēwēnāni inānite, Botō āmo ēñente cæedāni, ante nanguī piinte ānewēnānipa. Incæte nē piinte ānewēnāni iñōnānite tōmēnāni nempo quēwēnāni wæætē, Mōnitō awēnēidi nē Pōnō Cædāni inānipa, ante babæ ante pemōwēnānipa. ²⁶ Wæætē mīnitō guiquēnē inguipoga awēnēidi nāni cæi bai cædāmaī iedāni. Mini cabo incæ nē yæcado ongongā inte yæmiñengā bai baquēnengā ingampa. Ayæ nē angā inongā inte wacā beyæ nē cæcā bai baquēnengā ingampa. ²⁷ Æbānō ante pōnēmīni. Æcānō ingante, Awēnē bai ingampa, ante nanguī waa adānii. Nē cænguimpaa gāānē tæ contate cængā ingante waa adānitawo. Wæætē awēnē beyæ ante ænte māmō pōnongā ingante waa adānitawo. Iñæmpa nē contacā ingante nāwangā waa adānipa. Incæte botō iñōmō ōnōmoque bai cædōmo inte mīnitō weca pōninque nē ænte māmō pōnongā bai inte nē pōnō cædōmo imopa,” ante Itota apænecantapa.

²⁸ Ayæ apænedinque, “Botō caate wæwēñōmote mīnitō iñōmō botō tōnō godongāmæ iñacabo cædimīni imīnipa. ²⁹ Iñinque botō Mæmpo botō imote, Awēnē Odeye bacæbiimpa, ante nānō pōnō cægai bai botō wæætē, Botō tōnō iñacabo cædimīni inōmīni inte mīnitō awēnē odeyeidi adobaī bacæmīnimpā, ante pōnō cæcæboimpā. ³⁰ Ayæ, Botō nē Awēnē Odeye bayōmote mīnitō botō awæmpaa gāānē tæ contadinque godongāmæ edæ cænte becæmīnimpā, āmopa. Ayæ idægoidi ōnōmpo tipæmpoga go mencabodāniya iñōnānite mīnitō awēnē tæ containpaa tæ contadinque tōmēnāni inānite nē apænte āmīni bacæmīnimpā,” ante tōmengā miñæ nē godāni inānite Itota apænegacāimpā.

Pegodo incæ, Dicæ abogaa, ante

anguingā ingampa, ante

(Māateo 26.31-35; Māadoco 14.27-31; Wāō 13.36-38)

³¹ Itota ayæ,

—Timōnō, ēñēmi. Timōnō, bitō imite āmopa. Waocā tōmēmō ænte wancæ wancæ cæcā ontapo wææ bai mīnitō imīnite Tatāna incæ bæi ongonte wēnæ wēnæ cæcæte ante angampa. ³² Wæætē, Bitō wede pōnēninque nangæ badāmaī incæbiimpa, ante botō do edæ Wængonguī ingante apænetabopa. Iñinque bitō iñōmō edæ iincayæ ate botō gāmænō ocæ emænte ponguīmi imipa. Pōninque, Bitō tōniñadāni wæætē tæi piñænāni bacædānimpā, ante tōmēnāni inānite godō tōō æmænte bai cæe.

³³ Ante apænecā ēñēninque Timōnō wæætē,

—Awēnē ēñēmi. Bitō imite tee mōnedāni iñinque botō do bitō tōnō go guibaīmopa. Bitō imite wænōnāni wæmi iñinque edæ botō bitō tōnō do wæmaīmopa.

³⁴ Ante apænecā ēñēninque Itota angantapa.

—Pegodo, bitō imite āmo ēñēe. Tawadiya nōwoōnæ ayæ pedāmaī iñonte bitō botō imotedō apænedinque, Dicæ abogaa, ante mempoga go adopoque anguīmi imipa, ante Itota apænegacāimpā.

Botō caate wæquimāmo oo baccēimpā, angampa

³⁵ Ayæ wæætē tōmēnāni inānite,

—Botō wēēñēdē mīnitō imīnite da godōninque, Godonte æinta da wente ænguincadedē ænāmaī inte goedāni, antabopa. Māincoo da wente ænguī næænāmaī inte awæncata næænāmaī inte goedāni, ante botō da godōmo godinque mīnitō ænguēnēmīni inte wæmīnitawo.

Åñongante,

—Ænguēnente wædāmaī intamōnīpa, ānānitapa.

³⁶ Itota wæætē tōmēnāni inānite,

—Ñowo ññömö æcänö godonte æinta da wente ængucade mãna tõmengä mãnincade næænte gocæcäimpa. Ayæ mãncoo da wente ænguï adobaï næænte gocæcäimpa. Ayæ yaëmë mãnämaï ingä inte weocoo yacoo në mãningä wacä ingante godonte æningue wæætë yaëmë godonte æncæcäimpa. ³⁷ Ìmaï ante dodäni nãni yewæmongainö bai botö ìmote cæcädänimpa. “Në ëñënamäi nãni cæcabo ññönãnite tõmengä adocä ñongä ingampa, ante änãnitapa,” ante yewæmongatimpa. Mãnömaï impa, ante pönëningue botö ñmaï ämopa. Botö ìmote æbãnö cæquïnãni, ante nãni yewæmongainö bai botö ìmote tõmãnö ñique cæquïnö anguënë. Botö ìmote ante nãni yewæmongainö bai cædinque ñowo ññömö edæ eyepæ ba aedãni.

³⁸ Ante apæneyongante tõmënãni,
—Awënë, yaëmë mæa mæ ongö æe.

Änãnitapa. Tõmengä wæætë,
—Idæwaa, angacäimpa.

Guetëmãni ññömö Itota Wængonguï ingante apænecampa
(Mäateo 26.36-46; Mäadoco 14.32-42)

³⁹ Ìnque apænedinque Itota wadæ godinque cöwë nãnö æidö bai æidinque Odibowænquidi go æiyongante tõmengä miñæ në godãni tee empo æigadänimpa. ⁴⁰ Æi cöwë nãnö æi ongöñömo pöninque tõmënãni ñãnite,

—Minitö ñowo Wængonguï ingante nãmä beyænque apænedinque, Mõnitö wü wënæ wënæ cæinëmõni bacæmõnimpa, ante apæneedãni.

⁴¹ Änque Itota wadæ godinque dica mõnö wido cæganca mãninganca godinque da guicapodinque Wængonguï ingante apænecantapa. ⁴² Apænedinque, “Mæmpo ëñëmi. Bitö Ao äninque edæ ti nä wænguimæ bai ö ænte bai

cædinque botö ìmote edæ, Wænãmäi incæbiimpa, ämi ñinque botö edæ waa tobaïmopa. Incæte botö änönö bai wü cædinque wæætë tõmëmi änönö bai cæe, ämopa.”

⁴³ Ante apæneyongä Wængonguï öönädë nãnö da pönöningä anquedo Itota weca ponte a ongöningue, Tæi piñænte entawencæbiimpa, ante cædinque pönö töö æmænte bai cæcantapa. ⁴⁴ Incæte Itota ññömö edæ nanguï wæwente badinque Wængonguï ingante ancaa apænecä ñinque edæ tõmengä owæmæ wepæ gowete bai tadinque onguipoiya petæ petæ wææntapa.

⁴⁵ Ayæ ñinque apænedinque tõmengä ængæ gantite godinque tõmengä miñæ në pöninãni weca ponte ayongä tõmënãni nanguï wæwente wædinque mõ ññönãni. ⁴⁶ Adinque edæ tõmengä tõmënãni ñãnite,

—Ìñæmpa mõwo mõmïni. Edæ ængæ gantidinque, Wënæ wënæ cæinente badãmäi incæmõnimpa, ante Wængonguï ingante apæneedãni, angacäimpa.

Itota ingante bæi ongonte ænte godänipa

(Mäateo 26.47-56; Mäadoco 14.43-50; Wäö 18.2-11)

⁴⁷ Ante tæcæ apæneyongä nanguï ñãni ññontobæ ponte a ongönãnitapa. Itota miñæ nãni, Dote, ante gocabo ñingä incæ Codaa ññömö tãno beyænte pöninque Itota ingante waa cæte bai queë be-moncæte ante pongä. ⁴⁸ Adinque Itota tõmengä ingante,

—Codaa ññæmpa, botö Waobo ëñagaïmo ññömote bitö, Ìngä ingampa, ante queë bemõninque odõmonte pædæ godõmi ænguïnãni, angantapa.

⁴⁹ Mãnömaï cæcæ cædänipa, ante adinque tõmengä miñæ në godãni guiquënë,

—Awënë, yaëmenca godö tao cæquimöni ämii, änänitapa.

⁵⁰ Wængongui qui, ante nē godongä ñænængä pōni ñongä ingante nē cæcä ññömö mänññömö ponte a ongonä adinque Itota miñæ nē pōningä adocanque wæætē yaēmē æninque mäningä önömonca tömēmonca inö wangö tamoncacä wæcantapa. ⁵¹ Adinque Itota wæætē,

—Idæwaa, äninque gampo cæmoncacä waa bamoncagacäimpa. ⁵² Ayæ, Wængongui qui, ante nē godönäni ñænænäni incæ Wængongui oncö ñænæncö ante nē wææ wänönäni incæ nē aadäni nāni Picæncabo incæ tömengä ingante æncæte ante nē pōninäni ññönänite Itota tömēnāni ñänite, Botö miñæ nē godäni tönö botö dicæ awënë ingante wido cæcæte ante cæbogaa. Incæte mīnitö, Nē wido cæcä ingampa, ante bai cæmini awædö. Edæ cantä teëmenca mini badöinca tönö yaēmē næænte botö weca pöminii. ⁵³ Ññæmpa botö æpogadö Wængongui oncö ñænæncönē ññömö ññö ññömö ññö yabæcönē go guiidinque mīnitö weca a ongöññömote mīnitö wæætē bæi ongoncæte ante pædæ gopodämaï imīnitapa. Edæ ññowo wēmö mæ mämönte bai ññonte edæ mini nē wænæ wænæ cæyedē impa, ante apænegacäimpa töö.

Pegodo incæ, Dicæ abogaa, angampa

(Mäateo 26.57-58, 69-75; Mäadoco 14.53-54, 66-72; Wäö 18.12-18, 25-27)

⁵⁴ Ññinque Itota ingante bæi ongonte ænte mäo, Wængongui qui, ante nē godongä ñænængä pōni ñongä weca ænte godänitapa. Gobæ godäni ññinque Pegodo ññömö ayæ ayæ gocantapa. ⁵⁵ Ñænæ oncö yacömoyæ ññömö wææ wänönäni gonga tänönte godämxæ pö tæ contädäni adinque Pegodo tömēnāni weca pö tæ contactä. ⁵⁶ Adinque nē

cæcä onquiyængä tömengä gongapamö ongonä adinque tömengä ingante cöwä adinque,

—Ññingä adobai mäningä miñæ tee empo gocä ingantapa.

⁵⁷ Äñongante Pegodo,

—Onquiyæmi ëñëmi. Botö mäningä ingante dicæ abogaa, angantapa.

⁵⁸ Ayæ wantæ ate wacä pōninque Pegodo ingante waa adinque,

—Bitö adobai tömengä miñæ nē gobi imitapa töö.

Ante apæncä ëñëninque,

—Onguññæmi ëñëmi. Botö dicæ tömengä miñæ gobogaa. Edæ wabo imopa.

⁵⁹ Ayæ wacä adobai wantæ wantæ adoque ooda go ate äninque,

Ññingä ññömö Itota miñæ nē godingä ingampa. Näwangä impa. Gadideabæ quëwëningä inte edæ pongä aedäni.

⁶⁰ Angä ëñëninque Pegodo,

—Onguññæmi, quiëmē bai apænebipa, ante botö ëñënämaï imopa.

Ante tæcæ mënea äñongante tawadiya ññontobæ aa aa pecantapa. ⁶¹ Itota incæ tömengä gämænö dädi ëmænte pömö acä adinque Pegodo ññontobæ, Æ,

äninque, “Tawadiya ññowoönæ pedämaï ññonte bitö botö imotedö ante wadö ate apænedinque,

Dicæ abogaa, ante tededinque mempoga go adopoque anguimi imipa,” ante Itota wëñëñedë apæncä ëñentabopa. ⁶² Ññowo

nänö pequinque do pecampa, ante pönente wædinque Pegodo oncodo tao godinque Ca ca wægacäimpa.

Itota ingante badete todinque cædänipa

(Mäateo 26.67-68; Mäadoco 14.65)

⁶³ Itota ingante nē wææ wänönäni ññömö tömengä ingante mäññedë badete todinque edæ tæi tæi pänänitapa. ⁶⁴ Ayæ tömengä awinca wini cæmöninque tömēnāni,

—Æcānō bitō ïmite tæi tæi pānaa, ante Wængonguī apænecā eñente ate apænebi eñēmōnie.

⁶⁵ Ante badete todinque quiēmē bai ante godō babæ ānewēnānitapa.

Nē apænte ānāni weca Itota on-gongampa

(*Māateo 26.59-66; Māadoco 14.55-64; Wāo 18.19-24*)

⁶⁶ Nāō bayedē, Wængonguī qui, ante nē godōnāni nænænāni tōnō nē odōmōnāni iñōmō idægoidi inānite nē aadāni nāni Picæncabo inōnāni inte edæ godongāmæ go bee tēninque tōmēnāni nāni apænte anguimpaa gāānē ongōñōnāni Itota ingante tōmēnāni weca tōō æmænte ænte māo gōnōnāni gongængantapa.

⁶⁷ Tōmengā ingante nē apænte ānāni iñōmō,

—Apænebi eñēmōnie, āninque, Bitō mōnitō Codito inōmi ïmitawoo.

Āñōnānite Itota wæætē,

—Botō apænebo iñinque mīnitō wæætē eñēnāmai ïmaīmīnīpa.

⁶⁸ Ayæ wæætē botō eñencæte ante āmo iñinque mīnitō wæætē botō ïmote apænedāmai ïmaīmīnīpa.

⁶⁹ Incæte āmo eñēdāni. Botō iñōmō nē Waobo eñagalmo inte ïincayæ ate Wængonguī nē tæi Piñængā tōmēmæ inō tæ contate ongoncæboimpa.

⁷⁰ Ante apænecā eñēninque tōmānāni,

—Īñæmpa, bitō Wængonguī Wēmi ïmitawoo.

Āñōnānite,

—Botō mānīmodō ïmopa. Tōmēmīni edæ mānōmai āninque edæ nō apænemīnīpa.

⁷¹ Ante apænecā eñēninque,

—Idæwaa. Tōmengā nāmā incæ edæ, Wængonguī Wēmo ïmopa, ante wēnæ wēnæ apænecā do eñentamompa. Īninque mōnō nōwo edæ, Wadāni, Itota wēnæ wēnæ cæcampa, ante apænecādānīmpa, ante quīnante godōmenque diqui diqui minguii, ante wægadānīmpa.

23

Pidato weca gote Itota on-gongampa

(*Māateo 27.1-2, 11-14; Māadoco 15.1-5; Wāo 18.28-38*)

¹ Īninque māniñōmō ongōnāni tōmānāni godongāmæ ængæ gantidinque Itota ingante awēnē Pidato weca ænte gogadānīmpa.

² Godinque tōmēnāni, Itota ïmai nē wēnæ wēnæ cæcā ingampa, ante pīininque,

—Mōnitō cōwā ayōmōni ïingā iñōmō wapiticæ odōmonte apænecā eñēninque mōnitō ōmæ quēwēnāni oda cæte eñēnāmai cædāni wæmōnīpa. Edæ odōmāno awēnē Tetædo nānō ānīnta godōnāmai ïedāni, ante tōmengā wææ angampa. Ayæ tōmengā, Botō iñōmō Awēnē Odeye Coditobo inōmo ïmopa, ante nāmā ante angampa tōō.

³ Ante godō pīnāni eñēninque Pidato iñōmō Itota ingante,

—Bitō oodeoidi Awēnē Odeyebi ïmitawoo.

Āñongante Itota wæætē,

—Bitō tōmēmi ānō bai botō mānīmodō ïmopa, angantapa.

⁴ Īninque nē godōnāni nænænāni tōnō wadāni godongāmæ ongōñōnānite Pidato wæætē,

—Botō ayōmote ïingā dicæ eñēnāmai cæte wentamō mongængā abogaa, angantapa.

⁵ Ante Pidato apænecā incæte tōmēnāni godōmenque āninque,

—Īñæmpa tōmengā Gadideabæ tāno odōmōninque nōwo iñōmō ganca pōninque Oodeabæ tōmāo godinque odōmonte apænecā eñēninque waodāni edæ pīinte badāni apa cæbii, ānānitapa.

Edode weca Itota gote on-gongampa

⁶ Mānōmaīnō ānāni eñente wædinque Pidato wæætē, Īngā iñōmō nāwangā Gadideabæ

quëwëningä inte ponganta-
woo. ⁷ Äñongante, Mäningänö
ingampa, ante apænedäni
ëñëningue tömengä, Gadideabæ në
quëwëningä inte tömengä awënë
Edode nänö në ënempodongä
ingampa, ante tæcæ ëñengantapa.
Ayæ, Edode ñowo Eedotadëë ponte
quëwengampa, ante do ëñëningä
inte Itota ingante Edode weca
Pidato da godongä gocantapa.
⁸ Doyedë iñömö wadäni, Itota
æbänö cæcää, ante tededäni
ëñëningue Edode, Itota botö weca
pöningue wabänö bamönengæ pön
cæcä abaimopa, ante pönëningue
tömengä ingante wantæpiyæ
ainengä inongäimpa. Ìninqe Itota
ingante ñowo adinqe Edode
nanguï togacäimpa. ⁹ Ìninqe,
Apænebi ëñëmoe, ämi ëñëmoe, ante
Edode wæætë wæætë äñongante
Itota iñömö edæ pæ wëenete
apænedämaï ingacäimpa. ¹⁰ Edode
weca adoyömö ongöningue në
godönäni ñænænäni tönö në
odömönäni guiquënë ænguï bad-
inqe, Itota wënæ wënæ cæcä
ingampa töö, ante nanguï piinte
angadänimpa. ¹¹ Ayæ Edode
tönö tömengä tontadoidi tönö
Itota ingante piïningue, Waa cæte
baï cæcantedö abi, ante badete
todänitapa. Önonque badete tocæte
ante tömënäni waëmö pön
weocoo daga wëñadinqe tömengä ingante
adodö Pidato weca da godönäni
gogacäimpa. ¹² Ìninqe do nänä
guëadö guëa piïncaya inäna inte edæ
Edode tönö Pidato mäniönæ edæ
guëa piyænë cæte nänä æmigocaya
bagadäimpa.

Itota wæncæcäimpa, änänipa

*(Mäateo 27.15-26; Mäadoco 15.6-
15; Wäö 18.39-19.16)*

¹³ Pidato iñömö në godönäni
ñænænäni tönö awënëidi tönö
önönäninqe inänite äñecä pönäni
ate tömengä, ¹⁴ tömänäni inänite
äninqe,

—Ìngä ingante botö weca ænte
pöningue minitö, Tömengä wapiticæ
odömönte apæneccä ëñëningue
wadäni oda cædinque ëñënamäi
cædänipa, ante piïminipa. Incæte
minitö edonque ayöminite botö,
Itota æbänö cæcää, ante ëñencæte
ante cöwä ayömo edæ tömengä
wënæ wënæ nänö cædö ante mini
änewënö ante edæ dæ ä abopa.
¹⁵ Ayæ Edode adobaï tömengä
ingante apænte äninque wënæ
wënæ nänö cædinö ante adämaï
inte wædinque adodö botö weca da
pönongä ponte a ongongä aedäni.
Edæ, Tömengä nänö wænguinque,
ante nänö cædinö edæ dæ ä
apa änewëminii. ¹⁶ Ìninqe botö
önonque tæi tæi päningue ñimpo
cæbo gocæcäimpa, ante Pidato
angantapa. ¹⁷ Wadepo iñö wadepo
iñö tömënäni ææmæ nänä cæyedë,
Në tee mönete ongongä adocanque
gocæcäimpa, ante cöwë godö ñimpo
cæquënegä inongä inte awënë
Pidato ñowo mänömainö ante
cæcantapa. ¹⁸ Mänömainö angä
ëñëningue tömänäni adoyömö ogæ
tededinque,

—Itota ingante wido cædinque
Badabato ingante wæætë pönö
ñimpo cæbi æmönie, änänitapa.

¹⁹ Badabato guiquënë tömënäni
näni quëwëñömö awënë ingante
wido cæcæte ante cædinque
godömenque waocä ingante
wænöningä inte edæ ñowo tee
mönete ongönongäimpa. ²⁰ Pidato
iñömö, Itota ingante æbänö cæte
ñimpo cæbo goquingää, ante
wædinque tömënäni inänite wæætë
aa aa peyongante, ²¹ Oodeoidi
wæætë,

—Awæ ñænquedimæ ämi cæte
gönönte wænönäni wængæ töö,
ante wæætë wæætë adodö äninque
Yæ änänitapa.

²² Quimæ änewëminii, ante do
mempoga äningä inte Pidato ñowo
mempoga go adopoque änongå
inte,

—Quinō wēnæ wēnæ cæcantawogaa, angantapa. In̄æmpa, Quinō wēnæ wēnæ cæcantawo, ante cōwā ayōmo edæ dæ ampa. In̄inque botō āmo ate edæ tōmengā ingante tæi tæi pāninque űimpo cædāni gocæcāimpa, āmopa, angantapa.

²³ Incæte awēnēidi tōnō wadāni godōmenque Yæ āninque, Awæ űænquedimæ āmi cæte gōnonte wænōnāni wæncæcāimpa, ante, Cōwē wænongæimpa, ante ancaa aa pedānitapa. In̄inque tōmēnāni nāni Yæ yæ ānō beyænque Pidato űimpo cæcantapa. ²⁴ In̄inque ancaa wææ ānāni ēñente wædinque tōmengā, Tōmēnāni nāni ānō bai godō cæcæboimpa, ante nāmāneque pōnengantapa. ²⁵ Māniñedē Badabato nē, Awēnē ingante wido cæcæimpa, ante cædinque nē wænōningā inte ayæ tee mōnete ongōnongāimpa. Pidato űōwo, In̄gā guiquēnē oodeoidi nāni nē āningā ingampa, ante godō űimpo cæcantapa. Itota ingante wæætē, Oodeoidi nāni ānō bai cæcæimpa, ante cædinque Itota ingante wæætē tontadoidi nempo pædæ godongā ænte godānitapa.

Itota ingante awāa timpodāni wængampa

(*Māateo 27.32-44; Māadoco 15.21-32; Wāō 19.17-27*)

²⁶ Itota ingante ænte goyōnāni Tidēnebæ nē quēwengā Timōnō wayōmō gote pōninque eyepæ pōni māmō bee tengantapa. Tōmengā ingante adinque bæi ongōninque tōmēnāni, űænquedimæ mōni cædīwæ Itota miñæ ænte goe, āninque űō cædancapænāni næænte gocantapa.

²⁷ Goyongante Itota miñæ nangui in̄āni godānitapa. Onquiyænāni incæ Yæ yæ ante wo ca wo ca wædinque tee empote godānitapa. ²⁸ In̄inque Itota dadi ēmænte adinque tōmēnāni in̄ānite,

—Onquiyæmīni, Eedotadēē quēwēmīni inte mīnitō botō beyæ ante wædāmaī iedāni. Wæætē tōmēmīni nāmā beyænque ante wæedāni. Ayæ mīnitō wēñænāni beyæ ante pōnente wæedāni, āmopa. ²⁹ In̄incayæ ate mīnitō caate wædinque iīmaī ante wæquimīni im̄inipa. “Wēñæ nē māmāmaī ingā in̄ōmō edæ tōmengā nānō waa toquinque. Goomæ nē gānōnāmaī ingā in̄ōmō edæ tōmengā nānō toquinque impa,” ante wæquimīni im̄inipa. ³⁰ Māniñedē edæ, “Waadāni iīmaī ante wæcædānimpa. Onquiyabo onguipo æmæwo cabæñō goyæ guimōnie. Ānanquidi wææ mōnitonga capo űongæñō wē womonte bamōnie, ante wæcædānimpa,” ante dodāni nāni yewæmongainō bai edæ bacæimpa. ³¹ Edæ awæ mīiwæ in̄onte gonga wædænque wo cædāni bai űōwo in̄ōmō waodāni wīi nangui wēnæ wēnæ cædānipa. Wæætē awæ amimō bayonte ti wodōnoyōnāni dobæ wo bæco bai waodāni in̄incayæ ate quingāmē bai cæquināni in̄ānipa, ante Itota māniñō godinque apænegacāimpa.

³² Ayæ, Māo wænongæimpa, ante nē ænte godāni in̄ōmō mēnaa nē wēnæ wēnæ cædīna inate tōmengā tōnō godongāmæ ænte gogadānimpa. ³³ Ocatainō, nāni āñōmō ænte pōninque awæ űænquedimæ nāni badōniwāa Itota ingante tōō godonte timpodinque wææ tiwadinque ængæ gantidēnānitapa. Ængæ gantidēnāni ate wægōñongā tōmēnāni nē wēnæ wēnæ cædīna inate adobai Itota tōmēmæ inō adocanque tōmengā dipæmæ inō adocanque timpote gōnōnāni gongænatapa. ³⁴ Mānōmaī cædāni adinque Itota,

—Mæmpo ēñēmi. Tōmēnāni ēñēnāmaī in̄āni inte iīmaī cædānipa cæbii. Wēnæ wēnæ nāni cæinō ante bitō wæætē edæ űimpo cæbi quēwencædānimpa āmopa,

angacäimpa.

Mäniñedē tömengä weocoo ïni ante, Æcänö quınca nö ta adinque tömengä badincoo æncæcäimpa, ante tömënäni wæntodöningue adocooque adocooque ænänitapa.³⁵ Wadäni, Æbänö cæqinggää, ante acæte ante godongämæ a ongönänitapa. Awënëidi incæ tömengä ingante ante badete todingue,

—Tömengä, Quëwencädänimpa, ante wadäni ïnänite ængä quëwënanitawo. Ayæ Wængongui ïñömö, Codito ingampa, äninque tömengä ingante ængantawo. ïninque tömengä Wængongui nänö nē ængaingä ïnogä inte edæ nämä aamö cæte quëwencæcäimpa, ante badete togadänimpa.

³⁶ Tontadoidi guiquënë obo pöningue tömengä ingante badete tote bai cædinque edæ, Yowepæ ti nämæ becæcäimpa, ante pædæ æænöningue,³⁷ tömengä ingante,

—Oodeoidi Awënë Odeyebi ïmi ïninque bitö nämä aamö cædinque quëwëmawe, ante towendagadänimpa.

³⁸ Ayæ, “Ïngä oodeoidi Awënë Odeye ïnogä ingampa,” ante yewæmöninque tömënäni tömengä dæca ïnö wo cädäni owotapa.

³⁹ Nē wënæ wënæ cædina guiquënë tömengä tönö ongöñöna adocanque tömengä ingante godö wënæ wënæ ante badete tocan-tapa.

—Bitö ïñæmpa, Codito ïnömo ïmopa, ämitawo. Mänimi ïnömi ïninque bitö tömëmi aamö cæte gote quëwëningue mönatö ïmönote adobai ñimpo cæbi aamö cæte gomönae.

⁴⁰ Äñongante wacä wææ äninque, —Ïñæmpa tömëmi adobai bitö wænguingue ongömi inte Wængongui ingante guñënämai inte ämi awædö.⁴¹ Mönatö wënæ wënæ cæmöna ïñömönote nē apænte änäni edæ nöingä cæte

pänäni wæmönapa. Mönatö wënæ wënæ cædinö beyæ eyepæ tente wæmönapa. Tömengä guiquënë wënæ wënæ cædämai ïnogä inte wængä apa änewëe.

⁴² Äninque adocä wæætë Itota ingante apænedinque,

Awënë ëñëmi. Bitö Awënë Odeye badinque botö ïmote pönente cæbi ämopa.

⁴³ Äñongante Itota,

—Nawangä ämopa.

Bitö ñöwoönæ incæ wænte godinque do wænte gogainäni nani watapæ quëwëñömö botö tönö guëa on-goncæbiimpa, angacäimpa.

Itota wængampa

(*Mäateo 27.45-56; Mäadoco 15.33-41; Wäö 19.28-30*)

⁴⁴ Mäniñedē edæ tæcæbæcä ïñedē mä mämönte bai tæcæ badinque ayaönä wæiganca tömämæ ïñömö edæ wëmö ingatimpa.⁴⁵ Edæ nænque näwänämai ï ïninque wëmö ingatimpa. Ayæ Wængongui tæiyæ waëmoncönē odemö nani wææ wodöincoo adoyedē edæ önönæca ïnö tæcæguedē pöni tænguimæ wææntapa.⁴⁶ Mäniñedē Itota ogæ tededinque,

—Mæmpo ëñëmi. Nöwo edæ botö önöwoca bitö önönempo pædæ pönömo æe.

Äninque edæ æmæwo guëmäninque wængacäimpa.

⁴⁷ Mänömai cæte wængä adinque odömäno tontado capitäo incæ,

—Nawangä impa. Ïngä ïñömö edæ nö pöni cæcä ïnogä inte edæ wængä abopa, äninque, Wængongui ñäo apäite bai ëmönongä inte mänömai cæcä abopa, ante apænegacäimpa.

⁴⁸ Ayæ, Æbänö cæquii, ante godongämæ ponte a ongönäni ïñömö tömänäni, Itota mänömai wængä awædö, ante wædinque edæ nämä önontawë tæi tæi tompotawëningue wadæ gogadänimpa.⁴⁹ Wæætë Itota ingante nē do

adinānique iñōmō gobæ ongonte pōmō agōnānitapa. Wēēnēñedē tōmēngā Gadideabæ quēwente pōñongante onquiyænāni tōmēngā miñæ nē pōnināni inte tōmēnāni ñōwo adobāi gobæ ongonte pōmō agōnānitapa.

Itota wodi baō iñi māo daga wēñānipa

(Māateo 27.57-61; Māadoco 15.42-47; Wāō 19.38-42)

⁵⁰ Oodeoidi nāni Apænte Äincabo iñōnānite adocanque tōmēngā ēmōwo Ootee iñongāimpa. Tōmēngā cōwē waa cædinque nē nō cædongā iñongāimpa. ⁵¹ Do iñōmō, Itota ingante wæñongæimpa, ante oodeoidi nāni Apænte Äincabo godongāmæ pōnente cæyōnānite adocā Ootee iñōmō edæ Baa ante tōmēnāni tōnō godongāmæ cædāmaï iñongāimpa. Tōmēngā, Wængonguï Awēnē Odeye nempo mōnō æyedēnō quēwēngæimpa, ante wānō conte baï quēwēngōngā iñongāimpa. Tōmēngā Oodeabæ Adimatea iñōmō nē quēwēngōngā inte ñōwo pōningā ingantapa. ⁵² Māningā Ootee iñōmō awēnē Pidato weca do gote apænedinque, Itota wodi baō iñi pōnōmi ænte daga wēmoē. ⁵³ Angā ēñēninque awēnē Ao angā ēñente gocantapa. Godinque tōmēngā Itota wodi baō iñi wi æmpote wææ wi æwadinque pædæ wæænonte ænte godinque waēmō weocoo ñino nāni ānoncoo wīni wīni caate dicamontaa wointatodē ōnontatoque iñōmō daga wengantapa. Do nāni wēñāmaï intatocæ iñonte daga wengantapa. ⁵⁴ Oodeoidi nāni, Gāwadecæ ba ate guēmanguïōnæ inguimpa, ante tāno nāni cæōnæ i iñinque Ootee mānōmaï tāno cægacāimpa.

⁵⁵ Do iñōmō Gadideabæ quēwente Itota tōnō godongāmæ nē pōnināni inte onquiyænāni ñōwo Ootee miñæ tee empote pōninque Itota wodido adinque, Tōmēngā baō æbānō ñō cædāni,

ante do adānitapa. ⁵⁶ Adinque tōmēnāni oncōnē godinque oguï wapæ oguï wayabo tōnō ænte ponte ōni pæcæte ante cædānitapa. Incæte, Guēmanguïōnæ impa, ante wædinque waōnæ ate nāni goquinque tōmēnāni Wængonguï nānō wææ angāinō baï cædinque tāno guēmangadānimpa.

24

Itota do wæningā inte ñāni ōmæmonte quēwengampa

(Māateo 28.1-10; Māadoco 16.1-8; Wāō 20.1-10)

¹ Ayæ guēmanguïōnæ iñinque go ate baānæ ate ooque pōnente bayonte māñināni onquiyænāni oguï waquï nāni cædincoo ñōwo ænte nææninque Itota wodido pōnānitapa. ² Ponte ayōnāni dicabo ñænængade pōni do da tæñæï a ōñō adānitapa. ³ Ayæ ontatodē guiite ayōnāni edæ mōnō Awēnē Itota wodi baō edæ dæ antapa. ⁴ Ōnontatoque i awædō, ante adinque guiñente wæyōnāni edēñina baï ina iñōmō weocoo nāāmænta pōni nāinte baï ēmoncoo mongæna inte edæ iñontobæ tōmēna weca a ongōna. ⁵ Ate wædinque onquiyænāni iñōmō ancaï guiñente wædinque ædæ wæænte onguipoga biguï tēmōnānitapa. Edēñina baï ina iñōmō onquiyænāni inānite,

—Iñæmpa mīnitō do wæñināni weca ponte nē quēwēngā ingante ante quīnante diqui diqui mīmīni. ⁶ Tōmēngā iñōmō edæ dobæ ñāni ōmæmonte godingā inte edæ iñtatodē iñōmō dæ angā aedāni. Tōmēngā wēēnēñedē Gadideabæ mīnitō weca nānō ayæ quēwēñedē mīnitō imīnite iīmāi ante apæñecā ēñēmīni inte ñōwo adodō ante pōñēdāni. ⁷ Tōmēngā iñōmō, Botō Waobo ēñagāimo iñōmote nē wēnæ wēnæ cædāni nempo odōmonte māo pædæ godōnāni æninque tōmēnāni wæætē wæñōnāni wænguēñēmo imopa, ante apæñecā

ēñēmīnitapa. Ayæ meōnaa go adoönæque iñonte botō ñāni omæmonte quēwenguēnēmo imopa, ante apæneçā ēñēmīni inte pōnenguēnē quēwēedāni.

⁸ Ante edēnīna bai ina āna ēñente wædinque onquiyænāni iñōmō, Itota æbānō angacāi, ante tæcæ pōnente wædānitapa.

⁹ Iñinque ontatodē tao wadæ godinque onquiyænāni iñōmō Itota tōmengā miñæ nē godīnāni onompo tipæmpoga go adocanque ināni inānite māo apænedinque wadāni tōmānāni inānite apænedāni ēñēnānitapa.

¹⁰ Mānōmāinō ante Itota nānō nē da godongaināni inānite nē gote apænedāni iñōmō Māadiya Māagadadēnā nāni ānongā tōnō Wāōnā, Tantiago wāānā Māadiya ayæ wadāni onquiyænānique tōnō godinque tōmēnāni inānite apænedāni ēñēnōnānimpa. ¹¹ Incæte, Mānōmāi impa, ante māo apænedāni ēñēninque, Onquiyænāni iñōmō ononquedō ante tededāni awædō, ante Itota nānō nē da godōnīnāni iñōmō edæ pōnēnāmai ingadānimpa. ¹² Pegodo guiquēnē quingæ ængæ gantidique pogodo godinque Itota wodido pongantapa. Ponte ædæ wææninque guimō ayongā wīni wīni cædincooque oñō adinque tōmengā nāmāneque pōnēninque, Æbāmē cætimpā, ante wædinque wadæ gogacāimpa.

Ēmaodō taadō godānipa
(*Māadoco 16.12-13*)

¹³ Eedotadēē ongōninque wædænque ināni nāni quēwēñōmō Ēmao goinō iñōmō onte quidōmetodo ganca māninganca taadō impa. Māniōnæ adoönæque iñonte Ēmao iñōmō gocæte ante waoda mēnaa idōmæ godatapa. ¹⁴ Æbānō cætimpā, ante tōmānō ante tedegodatapa. ¹⁵ Tedegoyōna Itota incæ māmō bee tēninque godongāmæ gocā. ¹⁶ Incæte, Tōmengā æcānō

ingāā, ante wē wodonte bai i beyæ tōmēna adāmai ēmōna inte ēñēnāmai inatapa. ¹⁷ Itota iñōmō,

—Æbānō ante wæætedō wæætē tede gomīnatawoo.

Angā ēñente wædinque tōmēna wæwente bai ēmōna inte edæ næ gongænatapa. ¹⁸ Adocanque tōmengā ēmōwo Codeopato iñōmō tōmengā ingante apænedinque,

—Eedotadēē quēwēnāni tōmānāni, Æbānō ñōwo māniñōmō cætimpā, ante ēñēñōnāni bitō adobique adoyōmō quēwēninque edæ ēñēnāmai imitawoo.

¹⁹ Åñongante Itota,

—Ædō āmīna.

Åñongā tōmēna wæætē,

—Itota Nāatadeta quēwēningā ingante ante tedemōnapa. Wængonguī beyæ nē apæneçā inongā inte māningā onguīñængā iñōmō Wængonguī ayongā ayæ waodāni ayōnāni adobai tæi piñænogā inte waa pōni apænedinque nangui cæcā inongāimpa. ²⁰ Mānōmāi iñongante nē godōnāni ñænænāni tōnō mōnō omæ awēnēidi guiquēnē wadāni nempo pædæ godōninque, Itota ingante apænte āninque māo wænōmīni wængæedāni, ānāni ēñēninque iñāni wæætē tōmengā ingante ñænquedimæ cæte timpote wææ tiwadinque edæ gōnōnāni wængantapa. ²¹ Mōnatō guiquēnē, Tōmengā mōnō idægocabo Awēnē badinque pōnō ængā beyænque mōnō abæ tawænte quēwenguimō imompa, ante pōnēnimōna inte edæ ñōwo wæmōnapa. Ayæ, Tōmēnāni mānōmāi nāni cædiōnæ edæ ñōwo meōnaa go adoönæque impa, ante edæ mōnatō godōmenque wæmōna ae. ²² Mānōmāi i incæte mōni cabo incæ onquiyænāni pancadāniya tōmengā wodido gote pōninque, Īimai atamōnīpa, ante apænedāni ēñente wædinque mōnatō wæætē ancaī guīñente wæmōnapa. ²³ Tōmēnāni iñōmō tōmengā baō

inī adāmaī ināni inte edæ wadæ pōninque īmaī ante apænedāni wætamōnapa. Mōnitō wīimonte bai Wængonguī anquedoda inate mā pōni atamōnipa, ānānitapa. Ayōmōnite anquedoda iñōmō, Itota nāni ōmæmōnte edæ mīngā quēwengampa, ante apæneda ēñēninque edæ wadæ pōmōnipa, ante onquiyænāni apænedāni ēñentamōnapa. ²⁴ Mānōmaīnō ante apænedāni ēñēninque mōni cabo incæ pancadāniya Itota wodido gote adinque, Onquiyænāni nāni ānīnō bai edæ nāwangā impa, ante adāni incæte Itota ingante adāmaī ināni wæmōnapa.

²⁵ Ante apæneda ēñēninque Itota wæætē tōmēna inate,

—Mīnatō pōnēgade ī apa ānewēmīnaa. Mīmō ōmædēmīna imīna inte mīnatō Wængonguī beyæ nē apænegaināni nāni apænedō ante tōmānō ante edæ ēñēnāmaī imīna awædō. ²⁶ Codito iñōmō edæ cōwē caate wæquēnengā ingacāimpa. Ayæ wænte nāni ōmæmōninque tōmengā nāmā nānō nāō iñōmō æiquēnengā ingacāimpa, ante pōnēmīnaa.

²⁷ Ayæ, Codito æbānō cæquingāā, ante Mōitee wodi æbānō apænete yewæmongacāi, ante tāno apænedinque Itota mīmōnoque pōnēninque, Wængonguī beyæ nē apænedāni tōmānāni æbānō apænegadāni, ante, Codito æbānō cæquēnengā ingacāi, ante edonque odōmōnte apænegā ēñēnatapa.

²⁸ Mānīi tōmēna nāna quēwēñōmō tōmēna nāna gocæ cæyōmō pōñōnāni Itota wodo tebæ gocæ cæte bai cæcā. ²⁹ Adinque tōmēna nanguī āninque tōmengā ingante edæ,

—Nōwo gāwadecæ pōni inte wēmō ba apa. Mōnatō oncōnē go guīite cænte monte baānæ ate goe.

Ante ancaa āñōna tōmēna oncōnē pō ēñacæ guīcantapa. ³⁰ Ayæ tōmēna tōnō cæncæte ante tæ contadinque tōmengā pāo pā

æninque Wængonguī ingante waa ate pōnete apænedinque tōmēna inate tæcæ pædæ godoncæ cæyongā. ³¹ Tōmēna awinca wi ænete bai bayō, Tōmengā ingampa, ante edæ tæcæ adatapa. Tōmengā iñōmō edæ adoyedē tōmēna ayōna edæ dæ gocā. ³² Adinque tōmēna guēa tededinque,

—Nāwangā intawo. Wængonguī mōnō Codito ingantedō ante apænegā ēñēninque æbānō yewæmongadānimpa, ante tōmengā ponte odōmongā ēñēninque mōnō mīmō edæ gonga bæco bai totamōmpa. Wīi edæ mānōmaī intawo.

³³ Ante tededinque tōmēna adodō taadō quingæ godinque Eedotadēē ponte ayōnate edæ Itota mīñæ nē godināni iñōmō onte ganca mānimpodāni iñōnāni tōmēnāni tōnō wadāni godongāmæ pō bee tente a ongōnāni adatapa. ³⁴ Ināni guīquēnē,

—Mōnō Awēnē iñōmō nāni ōmæmōnte mīngā quēwengampa. Nāwangā edæ impa. Tōmengā ingante Timōnō Pegodo do acantapa, ante godongāmæ tededāni adatapa.

³⁵ Mānōmaīnō ante tededāni ēñēninque tōmēna wæætē, Mōnatō taadō goyōmōnate wacā pō bee tēninque īmaī cæcantapa, āninque, Æbānō cæcantapa, ante adodō adodō ante apænedatapa. Ayæ godōmenque apænedinque, Oncōnē go guīyōmōni tōmengā pāo pā ængā adinque mōnatō, Itota ingampa, ante do ēñentamōnapa, ante tōmānō ante apæneda ēñengadānimpa.

Tōmengā mīñæ nē godināni weca Itota pongampa

(Māateo 28.16-20; Māadoco 16.14-18; Wāō 20.19-23)

³⁶ Mānīnō ante ayæ tæcæ tedeyōnāni Itota incæ edæ tōmēnāni weca tæcæyuedēnāni do pō guīite a ongōninque,

—Guiñēnāmaī gānē pōnēedāni.

³⁷ Angā ēñēninque tōmēnāni, Ōnōwoca badī iūmaī, ante ancaī guñēnte wædinqe, Yæ ānāni.

³⁸ Adinqe Itota,

—Quinante guñēwēmīni. Mīmōno quīnante æmæ æmæ pōnente wæmīni. ³⁹ Bado botō ōnōmpo empobo edæ aedāni. Botō ōnōwa ēwabo aedāni. Botō baō edæ gampo caate aedāni. Īñæmpa ōnōwoca badī imō bai ædō cæte baō tōnō bamē ēaquēnēmōō. Baō tōnō bamē ēadōmo inte botō imo apa guñēwēmīni.

⁴⁰ Āninque Itota ōnōmpo tōnō ōnōwa tōmēnāni Īnānite odōmongā.

⁴¹ Adāni incæte tōmēnāni guñēnte todinqe wede pōnēnāmaī Īñōnānite tōmengā,

—Mīnitō weca cænguī æbānō mānīni.

⁴² Āñongante gæyæ baō do awēnū ēadāni inte pædæ godōnāni ⁴³ æninque tōmēnāni ayōnāni edæ ade cængantapa. ⁴⁴ Ayæ tōmēnāni Īnānite apænedinqe Itota,

—Botō ĩmotedō ante Mōitee wodi wææ āninque æbānō yewæmongacāi, ante botō mīnitō weca ayæ quēwēninque do apænetabopa. Botō ĩmotedō ante Wængonguī beyæ nē apænegaināni æbānō yewæmongadāni, ayæ āmotamīni āninque æbānō yewæmongadāni, ante apænetabopa. Mānīne botō apænedō ante tōmānō edæ ĩnque baquīnō anguēnē.

⁴⁵ Ante apænedinqe Itota, Ocaī encate ēñencædānīmpa, ante pōnō cædinqe tōmēnāni Īnānite Wængonguī angā ēñēninque nāni yewæmongainō ante odōmonte apænecā ēñēninque tōmēnāni edonque edæ ēñēnānitapa. ⁴⁶ Ayæ godōmenque apænedinqe,

—Mōnō Codito cōwē nantate wæninque mēōnaa go adoōnæque ĩñonte ñāni ōmæmōnguēnengā incæcāīmpa, ante edæ edonque yewæmongatīmpa. ⁴⁷ Ayæ, Codito

ēmōwo ante Eedotadēē ĩñōmō tāno apænete ate tōmāmæ quēwēnāni Īnānite iūmaī ante apænecāīmpa. Tōmēnāni Īnānite apænedinqe, Wēnæ wēnæ mīni cædīnō ante ñīmpo cædinqe Wængonguī gāmænō pōedāni. Pōmīni adinqe tōmengā wæætē pānāmaī inte pōnō ñīmpo cæcæcāīmpa, ante apænequīnāni incædānīmpa, ante yewæmongatīmpa. ⁴⁸ Mīnitō ĩñōmō, Ēbānō cætīmpa, ante nē adīmīni inte edæ nē apænequīmīni ĩmīnīpa. ⁴⁹ Ayæ edæ Wængonguī, Botō Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca ingante da pōnōmo æncæmīnīmpa, angacāīmpa. Īninque botō Mæmpo nānō nē angaingā ingante botō oo da pōnōmo æncæmīnīmpa. Mānōmaī ĩ ĩninque Wængonguī nānō tæī piñænō æncæte ante mīnitō, Wængonguī Ōnōwoca ingante ēwocacāīmpa, ante Eedotadēē ĩñōmō wānō cōedāni, angacāīmpa.

*Ööncædē Itota æicampa
(Māateo 16.19-20)*

⁵⁰ Itota ayæ tao godinqe Betānia obo pōninque tipæmpoga pædæ æmpodinqe, Mīnitō ĩmīnite Wængonguī waa cæcæcāīmpa, ante waa apænecā ēñengadānīmpa. ⁵¹ Tæcæ apænecā ēñēñōnāni edæ tōmengā ĩñontobæ ĩnque ingā edæ pōnædē æigacāīmpa. ⁵² Adinqe tōmengā mīñæ nē godīnāni ĩñōmō ædæ wæænte apænedinqe, Nāwangā Wængonguī Wengā ĩnongā inte æicampa, ante watapæ apænedinqe Eedotadēē wadæ godinqe nanguī togadānīmpa. ⁵³ Wængonguī oncō ñænæncōnē yabæcōnē ĩmō ĩñō ĩmō ĩñō pō pō cædinqe Wængonguī ingante, Bitō ñāō bai ēmōmi inte waa pōni cæbīpa, ante cōwē waa apænegadānīmpa.

Itota Codito ingantedö ante Wäo nänö watapæ ante yewæmongainta

*Wængonguï nänö Angainö ante nê
ëmongaingä Waocä bagacäimpa*

¹ Wëenëñedë pönï Wængonguï nänö mä badöñedë Wængonguï nänö Angainö ante nê ëmongaingä iñömö do ingacäimpa. ² Tömengä Wængonguï weca quëwengacäimpa. Ayæ adocä adobai nê Wængonguï inongä ingacäimpa. ³ Wëenëñedë pönï tómancoo badönämaï iñedë mäningä do Wængonguï weca quëwengacäimpa. ⁴ Wængonguï angä ëñëninque adocä tómancoo badongacäimpa. Tömengä wïi badongä bai Wængonguï nänö badongaincoo tómancoo edæ dæ ancædönimpa. ⁵ Mäningä iñömö mönö quëwenguinö entawengacäimpa. Ayæ mönö quëwenguinö edæ entawëninque tömengä waodäni beyæ nê ñäo bai inongä ingacäimpa. ⁶ Tömengä nê ñäo bai ingaingä inte mönö wëmö iñömö ta tamongä ate adoyömö ñäo bai bayonte edæ mönö wëmö iñömö edæ mänüi ñäo ædö cæte mönæ ëmonguï.

⁷ Onguïñængä adocanque ingante Wængonguï da pönongä pöningä ingampa. Tömengä ëmöwo, Wäo, ante pëmonte ingacäimpa. ⁸ Tömengä iñömö Wængonguï nänö ñäo ëmömämo ante edonque pönï bacäimpa, ante nê ñäo bai ingaingä ingantedö ante apænecæte ante pongacäimpa. Adocä apænecä beyænque waodäni tómanäni tömengä nänö nê apænedongä ingante pönencædänimpa, ante pongacäimpa. ⁹ Incæte mäningä wïi ñäo bai ingaingä ingampa. Wæætë tömengä, Wacä waodäni beyæ nê

ñäo bai ingaingä ingampa, ante apænecæte ante pongacäimpa. ¹⁰ Nê nê ñäo bai nê ingaingä iñömö waodäni tómanäni inänite tömengä nänö ñäo ëmömämo pönoncæte ante inguipoga wææ pongacäimpa.

¹¹ Tömengä inguipoga iñömö quëwengacäimpa. Ayæ tömengä inguipoga nê badongaingä iñongante inguipogaque quëwënanï wæætë Baa äninque tömengä ingante ædö cæte ate bai pönenguinänï. ¹² Tömengä edæ tömengä quï weca pongacäimpa. Pongä ate tömengä guidënanï incæ tömengä ingante ænämäi ingadänimpa. ¹³ Incæte tömengä ingante nê ængainäni iñömö tömengä ëmöwo, Codito, ante nê wede pönënanï iñönänite tömengä tömënanï inänite Ao äninque edæ, Wængonguï wënanï bacædänimpa, ante pönö cægacäimpa. ¹⁴ Ayæ Wængonguï wënanï iñömö wïi waocä ëñate bai inänipa. Waocä, Botö wë manguinque, ante änämäi iñongante ëñadänipa. Wïi nänöogængä angä beyænque inänipa. Wæætë Wængonguï tömenganque cæcä ate tömënanï tömengä wënanï badänipa.

¹⁵ Tömengä iñömö edæ, Wængonguï nänö Angainö, ante nê ëmongaingä ininque Waocä ëñate bagacäimpa. Waocä ëñate badinque tömengä mönö weca quëwengacäimpa. Mæmpo Wængonguï Wængä adocanque inte adocä godömenque ñænængä inte nê cædongä ingä atamönipa. Adocä Mæmpo weca quëwente nê pongä iñömö tömengä nanguï waadete pönö cædongä inte nöingä änogä ingampa. ¹⁶ Wäo iñömö, Mäningä æbänö ingää, ante apænecäimpa. “Mäningä botö nê apænedongä ingantedö ante iïmaï apænetabopa. Botö täno pömo imopa. Tömengä nê ayæ Ponguingä iñömö godömenque ñænængä inte cædongä ingampa. Edæ botö ëñadämäi iñedë tömengä

do ingacäimpa,” ante nangui põni yedæ äninque Wäo apænegacäimpa.

¹⁶ Mäningä nê ayæ Ponguingä iñomö nangui põni waadete põno cædinque tõmengä wæætê wæætê nänö entawenö ante põongä æninque tomompa. ¹⁷ Edæ Wængongui tõmengä nänö wææ angainö ante apænegä eñëninque Mõitee wodi wæætê adodö ante yewæmõninque waodäni inänite godongacäimpa. Wængongui nänö waadete põno cægainö ante nõingä nänö angainö ante guiquenê Itota Codito beyænque eñëmompa. Itota Codito iñomö monö nê Ponguingä ingaingä ingampa. ¹⁸ Mönö waocabo tõmämö incæ Wængongui ingante cõwê adämaï imompa. Incæte tõmengä adocanque Wengä Wængongui weca nê quëwënongä inte, Mæmpo æbänö ingaingä ingää, ante tõmengä odõmongä ate põnëmompa.

Wäo æpænê guidõnongä, Botö wii Codito imopa, angä

(Mäateo 3.11-12; Mäadoco 1.7-8; Odoca 3.15-17)

¹⁹ Oodeoidi awenëidi Eedotadëë quëwënanä iñomö Wængongui qui, ante nê godönäni tönö Debii wodi pæinäni inänite da godönäni Wäo weca godänipa. Gote põninque adodäni, Æbidö inömi imii, ante apænebi eñëmönie, äñönäni Wäo iïmaï äninque ²⁰ nämä wææ änämaï inte wæætê, Botö wii Codito inömo imopa, ante edonque põni angantapa.

—Botö wii Codito inömo imopa.

²¹ Äñongante tõmënäni wæætê tõmengä ingante,

—Æbidö inömi imii, Ediya wodi inömi imii. Apænebi eñëmönie.

Ante änäni eñëninque tõmengä,

—Wabo imopa.

Ante äñongä tõmënäni wæætê,

—Wængongui beyæ nê apænebi ayæ Ponguimi inömi imitawo.

Änäni eñëninque tõmengä,

—Wabo imopa.

Ante angantapa.

²² Tömënäni iinque äninque,

—Æbidö inömi imii, ante apænebi eñëmönie tõi. Mõnitö imõnite nê da põnoninäni weca godinque mõnitö tõmënäni inänite, Æbidö imii, ante ancæmõnimpa. Ininque bitö nämä incæ æbänö ämii.

²³ Äñönäni Wäo wæætê tõmënäni inänite, Itaiya wodi nê Wængongui beyæ nê apænegä nänö angainö bai ante iïmaï ante apænebo eñëncæminimpa.

—Önömæca incæ nê aa pebo inömo inte botö tõmëmo pepämo iïmaï nänä eñenö impa. “Awënë nänö ponguinö ante töinö pinonte bai tee mõedäni,” ante aa pebopa, angantapa.

²⁴ Paditeoidi nê wadö tedete wadö cædäni nänä cabo inönäni inte tõmënäni pancadäniya inänite da godönäni Wäo weca nê godänipa. ²⁵ Gote põninque mäninäni guiquenê,

—Bitö wii Codito inömi inte wii Ediya wodi inömi inte ayæ wii Wængongui beyæ nê apænebi ayæ Ponguimi inömi imipa. Bitö ædö cæte waodäni inänite æpænê guidömi imii.

²⁶ Ante äñönäni Wäo wæætê,

—Botö õnonque æpænê guidõnomo imopa.

Wæætê munitö weca adocanque a ongongä iñongante, Tõmengä æcänö ingää, ante munitö eñënämaï iminipa. ²⁷ Botö täno põmo imopa.

Tõmengä nê ayæ Ponguingä ingampa. Botö õnonque wædænque cæbo inte ædö cæte tõmengä awæncata incæ ñi cæte cæbo imoo.

²⁸ Betäniya nänä quëwëñomö Oododänö æmæmäa Wäo æpænê nänö guidõñomö mänömaï bagatimpa.

Itota Wængongui Codotedo

²⁹ Baänæ ate Itota beë tente pongä adinque Wäo apænegantapa. “Aedäni, iingä Wængongui da põnongä põningä

ingampa. Ayæ tömengä waodäni inguipoga quëwënäni nāni wënæ wënæ cægainō ante æninque teëmë mongænte wænguingä ingampa, ante Wængonguï tömengä ingante, Codotedo, ante pönō pemongacäimpa. ³⁰ Mäningä iñömō botō nē apænedongä iñongante botō iïmai apænetabopa. ‘Botō täno pōmo imopa. Onguïñængä nē ayæ Ponguingä iñömō godōmenque ñænængä inte cædongä ingampa. Edæ botō ëñadāmai iñedē tömengä do ingacäimpa.’ ³¹ Botō incæ adobai, Tömengä æcänō ingää, ante ëñënāmai intabopa. Mönō idægocabo iñōmonte, Minitō tömengä ingante ëñencæminimpa, ante botō æpænē guidōninque pōmo intabopa.”

³² Ayæ Wäo, Tömengä ingampa, ante äninque, “Botō æmō ayōmote Wængonguï Önōwoca incæ öönædē owote equemō bai wææ tömengäa næ gongængä atabopa. ³³ Wængonguï, Waodäni inänite æpænē guidōe, ante botō imote nē da pönōningä wii botō imo angä bai botō, Itota æcänō ingää, ante ëñënāmaimo incædōmoimpa. Incæte tömengä botō imote iïmai angantapa. ‘Wængonguï Önōwoca incæ æcänō onguïñængäa wææ næ gongængä ayōmi mäningä iñömō nē æpænē guidōnāni bai Wængonguï Tæiyæ Waëmō Önōwoca ingante da pönongä waodäni münōnoque pō guiquingä, ante cæcä ingampa.’ ³⁴ Mäninō botō adinō impa. Mänōmai beyæ iïmai ämopa, Mäningä iñömō Wængonguï Wengä inongä ingampa,” ante Wäo apænegacäimpa.

Itota miñæ nē täno godäni

³⁵ Baänæ ate Wäo tönō tömengä ëmiñæna mënaa adoyōmō ongōñōnāni ³⁶ Itota wodo tebæ cægongä adinque Wäo angantapa.

—Aeda, tömengä iñömō Wængonguï Codotedo inongä ingampa.

³⁷ Mäninō angä ëñëninque Wäo nänō nē ëmiñæna inina incæ Itota ingante tee empo godaimpa. ³⁸ Itota dadi ëmænte ayongä tee empo pōna adinque angantapa.

—Quinante pōmīnaa.

Ante äñongä tömëna wæætë,

—Mætodo, æyōmönō owobi. Apænebi ëñëmōnae.

Änatapa. Mänine, Mætodo, ante mönō tededō, Nē Odōmongä, ante impa.

³⁹ Äna ëñëninque tömengä,

—Ægodōeda go aeda.

Äñongä tömengä miñæ godatapa. Goyōna ædæ wææicä intapa. Ayæ nänō owocōnē gote adinque tömëna adoönæ tömengä weca a ongōnapa.

⁴⁰ Wäo nänō äninō ëñëninque Itota ingante tee empo goda mënaa iñōnate adocanque Äntade iñömō Timönō Pegodo tōniñacä ingantapa. ⁴¹ Tömengä nänō tōniñacä Timönō ingante ancæte ante diqui diqui minte gote adinque angantapa.

—Mëetiya mönō äñongä ingante atamōnapa, angantapa. Tömengä iñömō Wængonguï nänō nē Pönongaingä Codito inongä ingampa.

⁴² Ayæ Timönō ingante Itota weca ænte mämongä pongä adinque Itota angampa.

—Bitō Wäo wë Timönōmi imi abopa. Botō wæætë, Bitō tæimō dicabo bai imipa, ante bitō imite mönō tededō, Quepata, pönō pemōmopa. Önonque adowo ëmōwo incæ guidiego tededō, Pegodo, änänipa.

Pedipe tönō Näatänaedo inate Itota angä tee empo goda

⁴³ Baänæ ate Itota, Gadideabæ ante gocæboimpa, ante pönengäimpa. Pedipe ingante adinque Itota tömengä ingante,

—Botō miñæ pōe, ämo, angacäimpa.

44 Pedipe iñömō Æntade tönō Pegodo bai Betaida nāna quēwēñomō adoyomō quēwēningā Inongaimpa.

45 Pedipe Nāatānaedo weca gocā adinque tömengā ingante iimañ äninque,

—Wængongui nānō wææ angainō ante yewæmōninque Mōitee wodi nānō nē yewæmongaingā ingante mönitō atamōnipa. Wængongui beyæ nē apænegañāni adobañ māningā ingantedō ante yewæmongadānimpa. Tömengā iñömō Itota Nāatadeta quēwēnongā inte Ootee wengā ingampa, ante angantapa.

46 Ante añongā Nāatānaedo wæætē,

—Nāatadeta quēwēñomō adocanque waa quēwente pongā, ante mönitō dicæ ēñēmōniyaa.

Angā ēñēninque Pedipe iñömō,

—Pō ae, angantapa.

47 Itota ayongā Nāatānaedo pongā adinque tömengā,

—Īngā iñömō nāwā idægocā ĩnongā inte tömengā nē nō entawēnongā inte babæ cädāmai ĩnongā ingampa, ämopa.

48 Angā ēñēninque Nāatānaedo,

—Æbānō imoo, ante bitō æbānō cæte do ēñēmii,

Ante añongā Itota wæætē tömengā ingante,

—Pedipe iñömō bitō ĩmite ayæ aa pedāmai iñedē bitō iigowæncawa tæ contabi iñōmite botō bitō ĩmite do atabopa, angacäimpa.

49 Ayæ Nāatānaedo,

—Awēnē nē Odömōmi ĩmi, bitō Wængongui Wēmi ĩnōmi ĩmipa. Idægoidi mönō cabo iñōmonte bitō mönitō Awēnē Odeyebi ĩnōmi ĩmipa, ämopa.

50 Añongā Itota wæætē,

—Bitō iigowæncawa tæ contabi iñōmite botō bitō ĩmite atabopa, ämo beyænque pōnēmi ĩmipa. Māñinō ante adinque bitō

godōmenque botō bamōnengæ cæbo acæbiimpa, ämopa.

51 Tömengā godōmenque angantapa.

—Bitō ĩmite nāwangā ämopa. Öönædē wi ænete bayō Wængongui anquedoidi Waocā ēñagaingā weca wææninque æiyōñāni bitō acæbiimpa.

2

Cānaa quēwēñomō nāni monguimæno cæte bedāni

1 Mēōnaa go adoōnæque iñonte Cānaa quēwēñomō Gadideabæ iñömō monguimæno ante bedānipa. Itota wāānā adoyomō ponte ongongacäimpa.

2 Itota tömengā emiñænāni tönō tömēñāni ĩñānite adobañ, Monguimæno mīni bequinque, ante tē tē wente ænte pongadānimpa. 3 Ayæ yowepæ wædænque tī nāmæ biñōmæ nāni ämæ dæ bedāni adinque Itota wāānā tömengā Wengā ingante, —Tömēñāni biñōmæ dæ ämæmpa.

4 Añongā Itota wæætē,

—Badā ēñēmī. Botō cæquēñenō tömēmoque cæquino ĩmpa. Botō cæyedē wīi eyepæ ĩmpa, ämopa.

5 Tömengā wāānā iñömō nē cädāni ĩñānite,

—Mīnitō ĩmīnite æbānō angā ēñēnte cädāni, angantapa.

6 Ayæ önompo æmæmpoque go adocadeque æpæncade dica inte badōincade iñömō cō cädāni ongoncadedepa. Wængongui weca guicæte ante wæmō bacæmōimpa, ante äate cädānipa, ante oodeoidi nāni äagaincade incadepa. Īncade pancacadea otenta ditodo næ ongoncadedepa. Ayæ pancacadea tiē ditodo næ ongoncadedepa. 7 Nē cädāni ĩñānite Itota,

—Æpæncadecoo iñömō æpæ eyede pōni pe ñiñædāni.

Angā ēñēninque pe ñiñængadānimpa.

8 Ayæ tömēñāni ĩñānite,

—Owæta ænte wædænque mā iyænte monguimæno ante nē cædongā ingante godōmini æncæcāimpa, āmopa.

Angā ēñēninque mǎnōmǎi cægadānimpa. ⁹ Ayæ monguimæno ante nē cædongā æpæ inīmæ incæ biinōmæ badīmæ æninque, Æbānō imæ, ante bedinque tōmengā, Itota nānō badōnimæ impa, ante ēñēnāmǎi inongāimpa. Nē cædōnāni Itota weca æpæ pe ñiñænānique ēñēnōnānimpa. Ayæ monguimæno ante nē cædongā iñōmō nē monguingā ingante, Nānēnē pōe, aa pecā pongā ate, ¹⁰ iimǎi angantapa.

—Wadāni tōmānāni waimæ biinōmæ tāno godōnāni bedānipa. Ayæ ate ææmæ becæ pōnāni tōmo pōni bedāni adinque tōmēnāni biinōmæ wædænque godonte nāni ænimæ wæætē godōnāni bedānipa. Bitō guiquēnē ñōwoyedē waimæ biinōmæ bitō nānēnē concædimæ ænte pōmipa.

¹¹ Itota, Acædānimpa, ante mǎnōmǎi cædinque tōmengā Cānaa quēwēñōmō Gadideabæ iñōmō mǎniī mā nānō bamōnengæ cægacāimpa. Mǎniī tæi piñænte bamōnengæ cæcā adinque waodāni, Tōmengā waēmō pōni inte cæcampa, ante edonque agadānimpa. Ayæ tōmengā emiñænāni iñōmō tōmengā ingante godōmēnque wede pōnēnāni bagadānimpa.

¹² Ayæ ate Capēnaōmō quēwēñōmō Itota tōmengā wāānā tōnō tōmengā biwiidi tōnō tōmengā emiñænāni tōnō wææ gogadānimpa. Mǎniñōmō godinque wædænque ēōnæ quēwengadānimpa.

Wængonguī oncō tæiyæ waēmō bacēimpa, ante cæcā

(Māateo 21.12-13; Māadoco 11.15-18; Odoca 19.45-46)

¹³ Wodo pænta gogaiōnæ, ante oodeoidi Patowa nāni ææmæ cænguiōnæ oo pōni bayedē Itota Eedotadēē iñōmō æigacāimpa.

¹⁴ Tōmengā iñōmō Wængonguī oncō ñænæncōnē yabæcōnē pō guidingque ayongā wagadaidi obegaidi tōnō equemōidi inānite godonte æncæte ante nē mǎnāni inānite acantapa. Ayæ wadāni campio næænte nē godonte ænōnāni iñōmō nāni godonte æimpaa tæ contayōnānite tōmengā acantapa. ¹⁵ Yæguincamē ñænæmōmo nāā wēnēninque que cæte ate æninque tōmengā Wængonguī oncō ñænæncōnē yabæcōnē nē ongōnāni inānite tatodongā tao godānitapa. Adobaī obegaidi tōnō wagadaidi inānite, Tao gobæwedāni, angā tao godānitapa. Ayæ campio næænte nē godonte ænōnāni tōmēnāni tigitamō æninque tōmengā wido cæcā gueogæ gotimpa. Ayæ adodāni nāni æimpaa bæ tacā guidōmēmæ go wææntapa. ¹⁶ Ayæ equemōidi godonte æncæte ante nē mǎnāni inānite Itota,

—Minitō equemōidi ænte tao gobæwedāni. Botō Mæmpo oncōnē incæ mīnitō ædō cæte, Mōnō godonte æiñōmō baī impa, ante cæmīnitapa tōō, angacāimpa.

¹⁷ Mǎniñō angā ēñēninque tōmengā emiñænāni Awēnē Dabii nānō yewæmongainō ante iimǎi ante pōnente wædānipa. “Bitō oncō ante waodāni waa acædānimpa, ante cæcæboimpa, ante botō nanguī cæinente wænguī wæ,” ante yewæmongatimpa.

¹⁸ Ayæ oodeoidi awēnēidi pancadāniya tōmengā ingante,

—Bitō mǎniī tōmāā awēnē baī cæbi incæ æbānō bitō bamōnengæ cæte odōmōmi adinque mōnitō, Māningā nē angā ingampa, ante ēñencæmōnimpa, āmōnipa.

¹⁹ Āñōnāni Itota wæætē tōmēnāni inānite,

—Wængonguī tæiyæ waēmō oncō incæ mīnitō iincō bæ tate ēwēmīni inique botō mēōnaa go adoōnæque iñō mīincō mænoncæboimpa, āmopa.

20 Angä eñëninque oodeoidi awënëidi pancadäniya,

—Wængongui tæiyæ waëmö oncö coadanta i tei wadepo ganca mængongadänimpa. Bitö iñömö ædö cæte, Botö meönaa go adoönæque iñö miincö mænoncæboimpa, ämii, änänitapa.

21 Itota iñömö nämä baö incæ ante, Wængongui tæiyæ waëmö oncö bai impa, ante apænecä inongäimpa. 22 Tömengä iincayæ wængä ate Wængongui, Näni ömæmöe, angä nãni ömæmongä ate, Æbänö angacäi, ante tömengä emiñænãni pönënanitapa. Ayæ, Wængongui angä eñente nãni yewæmongainö nö impa, ante pönënanï inte ayæ Itota tömënanï inänite nänö äninö ante adobai pönengadänimpa.

Itota, Mönö waocabo æbänö imö, ante eñengampa

23 Patowa nãni ææmæ cæyedë Itota Eedotadëe iñömö ponte quëwëninque, Acædänimpa, ante bamönengæ nangui cæcä adinque waodäni tæiyænãni iñömö, Mäningä mönö Codito ingampa, ante pönengadänimpa. 24 Itota edæ, Waodäni tömännäni æbänö entawënanï inänii, ante do eñënongä inte tömengä, Wabänö pönënanii, ante tömënanï inänite gomö adongä ingantapa. 25 Edæ tömengä waodäni nãni entawëno ante do eñënongä ingantapa. Ininque waocä iñömö, Waodäni æbänö cædänii, ante apænecæcäimpa, ante Itota tömengä ingante, Bitö botö imo adodö ancæbiimpa, ante änämäi ingacäimpa.

3

Itota tönö Niicodemö

1 Paditeocä adocanque tömengä emöwo Niicodemö tömengä iñömö oodeoidi awënëidi tönö nê godongämæ cæcä ingacäimpa.

2 Adocä woyowotæ Itota weca pöninque,

—Awënë nê Odömömi eñëmi. Wængongui, Odömoncæbiimpa, ante bitö imite da pönongä pönimi imipa, do eñëmönipa. Edæ Wængongui waocä tönö godongämæ cædämäi ingä Ininque mäningä ædö cæte bitö bai bamönengæ cæcä aquimönii.

3 Angä eñëninque Itota wæætë, —Bitö imite näwangä ämopa. Nê mempoga eñadinganque Wængongui Awënë Odeye nempo guiite aquingä ingampa.

4 Äñongä Niicodemö, —Waocä picængä ba ate ædö cæte mempoga eñäquingä. Tömengä nänö wäänä cæncadë ædö cæte mempoga guii æidinque eñäquingä.

5 Angä eñëninque Itota angantapa.

—Bitö imite näwangä ämopa. Waocä æpænë guidengä iñongante Wængongui Önowoca cæcä beyænque mempoga eñadinganque Wængongui Awënë Odeye nempo guiite quëwëningä ingampa. 6 Baonga beyænque nê eñädäni iñömö edæ baonque eñate quëwënanipa. Wæætë Wængongui Önowoca cæcä beyænque nê eñädäni iñömö Wængongui Önowoca ingante ewocate quëwënanipa. 7 Botö, Bitö mempoga eñäquënnemi imipa, ante botö änö eñëninque, Æbämë impa, ante änämäi incæbiimpa. 8 Woboyæ nänö cægäi bai wayömö wayömö pæmænte gopa. Woboyæ nänö pæmæmämö eñëmö incæ, Ædonö pæmænte pö, ædonö pæmænte go, ante eñënämäi imompa. Wængongui Önowoca cæcä beyænque nê eñädäni tömännäni inänite tömengä æbänö cæcä, ante adobai eñënämäi imompa, ämopa, ante Itota apænecantapa.

9 Apænecä eñëninque Niicodemö, —Æbänö inguii.

10 Äñongä Itota wæætë,

—Idægoidi inänite nē odömömi imi incæte mäninö ante ædö cæte eñenāmaī imi. ¹¹ Bitö imite nāwangā ämopa. Mönitö quiēmē ante eñenimöni inte mäninö ante apænemönipa. Mönitö quiēmē ante adimöni ininque, Mänömaī impa, ante apænemönipa. Minitö guiquenē möni änö ante apænemöni eñeninque ayæ Baa ämini inte pönenāmaī iminipa. ¹² Botö minitö iminite, Inguipoga quēwēnāni weca æbänö i, ante apænedimo imo incæte minitö eñenāmaī iminipa. Ininque Wængongui cæcā beyænque öönædē mini quēwenguinö ante æbänö i, ante apænebo bai ædö cæte pönenguimīni, ante apænecantapa.

¹³ Ayæ apænedinque, “Waodāni tōmānāni öönædē æidāmaī ingadānimpā. Waobo nē eñagaīmo inte öönædē quēwente nē wææ pōmo iñömö botö adoboque öönædē æibo imopa. ¹⁴ Möitee wodi önomæca tæntæ nāni badöninto æninque awāa nā cædinque gö cæcā a ongongatimpā. Waobo eñagaīmo imote adobāi awāa timpodinque tiwadinque gö cædāni wægonguenēmo imopa. ¹⁵ Mänömaī botö imote cædāni adinque botö imote nē wede pönēnāni iñömö tōmānāni cōwē wænāmaī quēwencædānimpā,” ante Itota apænegacāimpā.

Wængongui nänö waadete pönēnö

¹⁶ “Edæ Wængongui incæ inguipoga quēwēnāni inänite nē waadete pönengā inte tōmengā Wengā adocanque onguinængā iñongante pönongā pongacāimpā. Ininque æcänö tōmengā ingante nē wede pönēna iñömö tōmengā wē womönāmaī inte cōwē wænāmaī quēwencæcāimpā. ¹⁷ Edæ Wængongui incæ tōmengā Wengā ingante inguipoga iñömö da pönongā pongacāimpā. Incæte, Inguipoga quēwēnāni nāni pante wæquinque, ante apænte ancæte

ante wii pongacāimpā. Wæætē inguipoga quēwēnāni inänite tōmengā ængā beyænque quēwencædānimpā, ante tōmengā ingante da pönongā pongacāimpā.”

¹⁸ “Æcänö tōmengā ingante nē wede pönēna iñömö Wængongui tōmengā ingante, Bitö pante wæquinque cæbipa, ante apænte änāmaī incæcāimpā. Æcänö guiquenē wede pönēnāmaī ina iñömö Wængongui tōmengā ingante, Botö Wengā adocanque iñongante bitö tōmengā emöwo ante pönēnāmaī inömi inte wæcæbiimpā, ante do apænte angā ingampā.

¹⁹ Wængongui nänö apænte änö iñömö iīmaī impā. Nē nāö bai inongā iñömö, Wængongui æbänö ingāa, ante inguipoga iñömö ancæte ante pongacāimpā. Incæte waodāni tōmēnāni nāni cædimāmo wēnæ wēnæ i beyænque wēmö iñömö ante waadete pönēnāni inänipa. Wæætē nē nāö bai inongā ingante waadedāmaī inänipa.

²⁰ Nē wēnæ wēnæ cædönāni inte nāö iñömö ante pūninque Baa äninque, Mönö cædinö edonque pōni badāmaī ingæimpā, ante nāö iñömö pönāmaī inänipa. ²¹ Waodāni Wængongui nāwangā nänö ämaī nē cædönāni guiquenē, Mönö cædinö ante Wængongui mönö tönö godongāmæ cæcā beyænque cætamompā, ante edonque pōni acædānimpā, ante cædinque nāö iñömö pöninque cædānipa.”

Wäo nē guidönongā Itota ingant-edö ante apænecā

²² Ayæ ate Itota tōmengā emiñænāni tönö Oodeabæ wædænque nāni quēwēñömö godānitapa. Gote pöninque māniñömö tōmēnāni tönö wædænque quēwēninque Itota angā beyænque tōmēnāni waodāni inänite apæne guidönāni guigadānimpā. ²³ Ænöö quēwēñömö æpæ nangui mæ adinque Wäo māniñömö guidongā

guiigadänimpa. Ayæ waodäni, Wäo mönitö imönite æpæne guidonguigä, ante cöwë tömengä weca pönäni inänite guidongä guidänimpa. Enöo quëwëñömö Tadii quëwëñömö eyequei inimpa. ²⁴ Mäniñedë Wäo ingante ayæ tee mönedämaï ingadänimpa.

²⁵ Wäo emiñænäni pancadäniya oodeocä adocanque tönö apænedinque, Mönö oodeocabo æbänö cæte Wængongui weca guicæte ante waëmö bacæmöimpa, ante töménäni nani pönönö ante guädö guëa ante tedewënanipa. ²⁶ Adodäni Wäo weca ponte apænedinque,

—Në odömömi ëñëmi. Oododänö æmæmäa bitö weca në pöningä ingantedö ante bitö, Mäningä ingampa, ante apænebitawo. Edæ mäningä onguiñængä iñömö adobai æpæne guidongä guidänipa töö. Waodäni tömänäni tömengä weca godänipa, ante wädänitapa.

²⁷ Ante wädäni ëñëninque Wäo,

—Wængongui öönädë quëwënongå pönö angä æninque waocä mänömaï beyæ cæcampa. ²⁸ Botö wii Codito inömo imopa. Iñæmpa Wængongui botö imote täno da pönongä pönimo imopa. Tömengä ayæ Ponguingä, ante apænetabopa. Mänömainö ante apænebo ëñënimini inte mïnitö tömëmïni mäninö ante në apænequëñëmïni iminipa. ²⁹ Monguingä iñömö mongä ate tömengä onquiyængä nänöogængä bacampa. Tömengä guidengä iñömö në monguingä ante wänö cöninque ëñëñongä monguingä apæneçä ëñëninque, Monguingä apæneçä ëñëmopa, ante watapæ tocampa. Botö adobai Codito apæneçä ëñëmopa, ante mäningä bai nanguï watapæ tobo imopa. ³⁰ Tömengä iñömö godömenque ñænængä inte

cædongä baquënegä ingampa. Botö guiquënë pönömenque wädämo inte cædömo baquëñëmo imopa, ante Wäo apænegacäimpa.

Öönädë në quëwente wææ pongä

³¹ Ayæ Wäo godömenque apænecantapa. Öönädë në quëwente wææ pongä iñömö tömengä iñömö wii wädäni bai wædangä inte wæætë ñænængä inte cædongä ingampa. Öönädë në quëwente wææ pongä iñömö tömengä godömenque ñænængä inte cædongä ingampa. Inguipoga iñömö në ëñacä guiquënë waodäni bai quëwënongå inte inguipogaque ante apænecampa. ³² Tömengä Wængongui weca quïëmë adingä inte quïëmë ëñëningä inte mäninö ante apæneçä ëñëninque wädäni wæætë, Näwangä impa, ante änämaï inänipa töö. ³³ Mäninö ante në Ao angä guiquënë tömengä, Wængongui näwangä angä ingampa, ante edonque pönï angä inongä ingampa. ³⁴ Edæ Wængongui nänö da pönöningä iñömö Wængongui nänö änö ante apænecampa. Tömengä ingante Wængongui iñömö tömengä Öönöwoca ingante godongä æninque tömengä ædæmö ëwocate quëwengampa. ³⁵ Mæmpo Wængongui iñömö tömengä Wengä ingante në waadete pönengä ingampa. Wængongui tömengä ingante, Bitö nempo quïnö inincoo tömancoo pönömo æninque bitö awënë bacæbiimpa, ante pönö cægacäimpa. ³⁶ Æcänö Wængongui Wengä ingante në wede pönëna iñömö tömengä cöwë wænämaï quëwencæcäimpa. Æcänö Wængongui Wengä ingante në Baa ante pönënamäi ina guiquënë tömengä wii cöwë wænämaï quëwencæcäimpa. Edæ Wængongui tömengä ingante ænguï nänö panguiämämo cöwë cædongä

ingampa, ante Wäo mǎniñedē
iñque apænegacäimpa.

4

*Itota Tämadiabæ onquiyængä in-
gante apænegä*

¹ Paditeoidi inänite iimaï ante
tededäni eññänitapa. Itota pönö
cædinque æpænē guidongä guiid-
inque tömengä nänö emiñænäni
iñömö wii Wäo emiñænäni bai
wædænque badäni inte nangui
inäni badänipa, ante tededänitapa.

² Mänömai änäni incæte wii Itota
nē guidongä inongäimpa. Wæætē
tömengä emiñænäni waodäni
inänite guidönäni guiigadänimpa.

³ Mäninö ante Paditeoidi do
eññänitapa, ante änäni eññenique
Awënē Itota Oodeabæ quëwëninque
wadæ go Gadideabæ iñömö ocæ
ëmænte gogacäimpa.

⁴ Gadideabæ taadö Tämadiabæ
iñömö tæcæguedē inö godö
tömengä goquëngä inongäimpa.

⁵ Tämadiabæ iñömö godinque
tömengä Ticada näni äñömö
pongantapa. Mänii Ticada

quëwëñömö eyequei docä Aacobo
wodi tömengä wengä Ootee wodi
ingante, Pancabaa bitö ömæ
baquiñömö, ante tömengä ingante
nänö godongaïmæ inimpa. ⁶ Ayæ

æpäämönicæ Aacobo wodi nänö
ææ wogaïmönicæ adoyömö inimpa.
Itota taadö gobæ inö godinque
nangæ badinque æpäämönicæ
iñömö pö tæ contayongä mǎniñedē
tæcæ bæcä bagatimpa. ⁷ Tæ

contate ongöñongä Tämadiabæ
quëwengä onquiyængä æpæ iyænte
tadonte æncæte ante pongä ad-
inque Itota tömengä ingante,

—Æpæ pönömi beboe, angan-
tapa. ⁸ Edæ tömengä miñæ nē
godäni mäninäni quëwëñömö
cængui godonte æncæ godäni
iñönänitapa.

⁹ Tämadiaidi inänite oodeoidi
cöwē gomö adäni inänitapa, ante

eñngä inte Tämadiabæ quëwengä
onquiyængä iñömö Itota ingante,

—Bitö oodeobi imi incæte botö
Tämadiabæ quëwëmo iñömöte bitö
ædö cæte botö imote, Æpæ pönömi
beboe, ämii, ämopa.

¹⁰ Äñongä Itota wæætē,

—Bitö, Wængongui quinö nänö
pönöni i, ante eñente bai ayæ,
Æbodö inömo inte bitö imite, Æpæ
pönömi beboe, ante apæneboo,
ante eñente bai bitö wæætē
botö imote, Æpæ pönömi beboe,
ancädömiimpa. Ayæ botö bitö
imite æpæ quëwenguimæ pönömo
becädömiimpa, ämopa.

¹¹ Angä eññenique onquiyængä,

—Awënē, bitö æpæ mä iyæncade
dæ ampa. Ayæ æpäämönicæ
guiibæ impa. Mänimæ æpæ
quëwenguimæ bitö nē apænedimæ
ædönö mä iyænte ænguimii.

¹² Mönö docä mæmpo Aacobo
wodi iñömö, Botö æmæwo wæmo
adinque botö æpäämönicæ minitö
qui bacæimpa, ante iimönicæ
mönö imonte godongacäimpa.

Tömengä adomönicæ æpæ be-
gacäimpa. Tömengä wënäni tönö
tömengä cæningäidi adobai adopæ
begadänitapa. Adocä mönö

docä wædangä iñongante bitö
godömenque ñænæmi inte nē
cädömi imitawogaa, ämopa.

¹³ Äñongä Itota wæætē,

—Æcämenque iñömö mänimæ
bedinque wæætē gæwænte
bacæcäimpa. ¹⁴ Æcämenque
botö godonguimæ nē becä
guiquënë tömengä gæwænämai
cöwē quëwencæcäimpa. Wæætē
botö tömengä ingante tömëmo
godonguimæ godömo bed-
inque tömengä botö quëwënö
entawente quëwencæcäimpa.

Æpäämönicæ cöwē cægö bai botö
tömengä mimöno godonguimæ
beyænque tömengä wænämai
nänö quëwenguinö do æninque
quëwencæcäimpa, ämopa.

¹⁵ Onquiyængä tömengä ingante,

—Awënë, äninque, Botö gæwænāmaï bacæboimpa, ante mänimæ botö imote pönömi beboe, ämopa. Ayæ mänïñömö cöwë æpæ iyæncæ pönāmaï incæboimpa.

¹⁶ Ante äñongä tömengä wæætë,

—Goe, bitö nänöogængä ingante aa pedinque ænte mämömi pongäe, angantapa.

¹⁷ Äñongä tömengä wæætë,

—Botö nänöogængä dæ ampa.

Angä eñëninque Itota tömengä ingante,

—Bitö, Botö nänöogængä dæ angampa, äninque nö ante ämipa.

¹⁸ Ìñæmpa bitö nänöogæidi önompo æmæmpoque iñönänite bitö tömënäni inänite mönïmi imipa töö. Ayæ ñöwoyedë onguïñængä bitö weca nê quëwengä iñömö wü bitö näwä nänöogængä ingampa. Ìninque ñöwo bitö äno iñömö edæ näwangä impa, ämopa.

¹⁹ Angä eñëninque onquiyængä,

—Awënë, Bitö Wængongui beyæ nê apænebi imi adinque eñëmopa.

²⁰ Mönitö dodäni mæmpoidi wodi, Ìi onquiyabo inö gote Wængongui ingante, Bitö Awënë Wængongui imidö anguënë, ante ædæ wææninque angadänimpa. Minitö nê oodeoidi imini guiquënë, Wængongui ingante waa ate apænecaete ante Eedotadëe quëwëñömö mänïñömonque godinque ædæ wæænte apænecaëimpa, äminipa töö.

²¹ Äñongä Itota wæætë,

—Onquiyæmi eñëmi. Botö äno eñëninque pönëe. Minitö iñömö ædæ wææninque botö Mæmpo ingante, Bitö Awënë Wængongui imidö anguënë, ante ïi onquiyabo inö incæ Eedotadëe mänïñömö incæ munitö mäninö ante änāmaï anguiönæ oo pönï impa. ²² Minitö tāmadiaidi iñömö nê Wængongui ingante, Bitö Awënë Wængongui imidö anguënë, ante

ædæ wææninque apænemini incæte adocä ingante, Æbänö ingää, ante eñëñāmaï iminipa töö. Mönitö guiquënë nê ædæ wææninque Wængongui ingante waa ate apænemöni inte adocä, Æbänö ingää, ante do eñëmöni imönipa. Edæ, Nê wënæ wënæ cædäni wæncæ cædinäni incæ quëwencædänimpa, ante nê Ængä iñömö oodeocä inongä ingä apa änewëe. ²³ Botö Mæmpo ingante, Bitö Awënë Wængongui imidö anguënë, ante ædæ wææninque näwangä ante apænedönäni inte apænecaëdänimpa.

Adodäni, Näwangä impa, ante nö pönente ewocadäni inte ædæ wææninque Wængongui ingante mäninö ante watapæ apænecaëdänimpa. Mäninö ante näni apænequionæ iñömö edæ oo pönï impa. Edæ do ïinque batimpa. Wængongui, Mänömaï entawente nö pönënäni bai inäni inänite diqui diqui mininque, Mäninänique botö imote, Bitö Awënë Wængongui imidö anguënë, ante ædæ wææninque watapæ apænecaëdänimpa, angampa.

²⁴ Wængongui Önöwocaque ewocate quëwengä ingampa. Ìninque nê ædæ wæænte tömengä ingante watapæ apænedäni iñömö tömënäni, Näwangä impa, ante nö pönente ewocadäni inte ædæ wææninque tömengä ingante watapæ apænequëñënäni inänipa, ämopa.

²⁵ Angä eñëninque onquiyængä,

—Botö, Mëetiya näni Codito äñongä poncæcäimpa, ante do eñëmopa. Tömengä pongä ate, Æbänö inguii, ante mönö imonte tömänö odömonte apænecaë eñëncæmönimpa.

²⁶ Äñongä Itota wæætë,

—Botö nê apænebo iñömö Codito inömo imo apa cæbii, ämopa.

²⁷ Tæcæ apæneyongante tömengä miñæ nê godäni ocæ

ëmænte ponte ayönäni tömengä iñömö onquiyængä ingante apæñecä adinque, Æbänö cæ wæmönii, ante guññente wædänitapa. Incæte, Æbänö ämii, ante, Quinante tömengä ingante tedebei, ante adocanque incæ änämaï ingantapa. ²⁸ Ayæ onquiyængä tömengä iyæncade emö cæte nani quewëñömö ocæ emænte gote pöninge waodäni inänite apænedinque,

²⁹ —Ægodödäni, onguññængä iñömö botö imote tæcæ adinque, Botö æbänö cæboo, ante tömänö ante botö imo nê apæñecä ingante pö aedäni. Mäningä wabänö mönö Codito inongä ingantawo, ante ämopa.

³⁰ Angä ëñëninge tömënäni nani quewëñömö tao godinque tömengä weca gogadänimpa. ³¹ Onquiyængä nani quewëñömö tæcæ goyongä Itota nänö nê emiñænäni iñömö tömengä ingante,

—Awënë nê Odömömi imi wædænque cæte, ämönipa.

³² Ante äñönäni tömengä wæætë tömënäni inänite,

—Botö cængui botö ëadö ante quñö i, ante mñitö guiquënë tömää ëñëñämaï iminipa töö.

³³ Angä ëñëninge tömengä emiñænäni godongämæ nämanque apænedinque,

—Wabänö wacä tömengä ingante cængui ænte pongantawo.

³⁴ Äñönäni Itota,

—Botö imote nê da pönongä nänö änö bai botö cædö iñömö mäñi tömömo cængui bai impa. Ayæ, Tömengä nänö cædö ante tömänö iinque cæbopa, ante botö cædö iñömö botö cængui bai adobaï impa. ³⁵ Mñitö iñömö, Mëa go mëa apäicä bayonte amññayedë tömëmoncodë gæcæmönimpa, ante wii ämñnitawo. Botö guiquënë mñitö imñnite ämopa. Waodäni inänite wi æmñnte aedäni. Edæ mäñinäni tömëmoncoo gæyedë

bai inänipa. ³⁶ Itota, Botö beyæ ante waodäni inänite nê gædongä ingante botö, Bitö cæbipa, ante paga cædinque ñöwoyedë incæ do pönömo ængampa. Wänämaï wantæpiyæ quëwencädänimpa, ante cædinque ñöwoyedë incæ tömengä tömënäni inänite do gædongä ingampa. Ininque botö änö ante waodäni mñmöno nê quiyadingä tönö nê gædingä tönö guëa tocædäimpa. ³⁷ Mänömaï wëenëñedë nani angainö ante,

Waocä adocanque tömëmö quiyacä ate wacä guiquënë nê gædongä ingampa, ante näwangä ante impa. ³⁸ Tömëmoncodë iñömö cædäni bai cædämaï imñni incæte mñitö tömëmoncoo gæquinäni bai bacæmñnimpä, ante botö, Waodäni botö quñäni inänite gæcæmñnimpä, ante mñitö imñnite da godömo gomñnitapa. Wadäni iñömö do mäñincodë nangui pöñi quiyate cædinque botö änö ante waodäni inänite apænegadänimpa. Mñitö guiquënë mñni cædämaï iñömö incæ önonque gædñmñni imñnipa, ante Itota apænegacäimpa.

³⁹ Onquiyængä guiquënë tämadiaidi mäñiñömö nani quewëñömö quewëñäni inänite, “Tömengä iñömö botö imote tæcæ adinque, Botö æbänö cæboo, ante tömänö ante botö imote apæñecantapa,” ante apæñecä ëñëninge tömënäni nangui inäni Itota ingante pönengadänimpa. ⁴⁰ Tämadiaidi tömengä weca godinque, Bitö möñitö weca a ongöe, äñäni ëñëninge tömengä mëönaa iññonte tömënäni weca owocantapa. ⁴¹ Tömengä nänö owoyedë tömengä nänö änö beyænque godömenque täiyænäni iñömö tömengä ingante wede pönente badänitapa. ⁴² Adodäni onquiyængä ingante,

—Wii bitö apæñete änonque ante ëñëninge pönëmöni inte möñitö tömengä apæñecä adobaï ëñëñimöni imönipa. Ayæ, Mäningä

—Wii bitö apæñete änonque ante ëñëninge pönëmöni inte möñitö tömengä apæñecä adobaï ëñëñimöni imönipa. Ayæ, Mäningä

iñomō inguipoga mönō quēwencabo iñomonte tömengä näwangä mönō imonte nē Ænongä ingampa, ante do ēñēmōnipa, apænegadānimpa.

Itota cæcä beyænque awënë tönö cæcä wengä waa bacäi

⁴³ Mēönaa go ate tömengä mänñömō quēwēninque wadæ godinque, Gadideabæ gocæboimpa, ante gocantapa. ⁴⁴ Itota incæ wēenēñedē, Īmaï impa, ante änongäimpa. Wængonguï beyæ nē apænecä inte tömengä nänö pægaïmæ incæ mänñömō apæneyongä tömengä tönö pægaïnani guiquēnē tömengä ingante wū waa adānipa tōö, ante änongäimpa. ⁴⁵ Tömengä mänñi Gadideabæ nänö ponque pongä adinque gadideaidi edæ Eedotadēē iñomō Patowa nani ææmæ cæyedē Itota bai mänñömō gote ongöñönani, Tömengä æbänö cæcäa, ante tömäa adinani inte, Bitö pömi waa amōnipa, ante tömengä ingante apænegadānimpa.

⁴⁶ Ayæ Gadideabæ godinque Itota wæætē Cānaa nani quēwēñömō, Æpæ incæ biññömæ bacæimpa, ante wēenēñedē nänö cædiñömō adoyömō gocantapa. Capēnaömō nani äñömō quēwēninque adocanque pancabaa awënë tönö godongämæ cæcä iñomō tömengä wēñængä onguïñængä wēnæ wēnæ ïnongäimpa. ⁴⁷ Adocä onguïñængä iñomō, Itota Oodeabæ quēwente Gadideabæ pongä, änani ēñēninque tömengä Itota weca gote angantapa. Botö wēñængä onguïñængä wæncæ cæcä ïñongante bitö tömengä ingante cæbi waa bacæe. Ægodöe. ⁴⁸ Itota tömengä ingante,

—Botö, Acæminimpa, ante bamönengæ cæbo ate wæmini inte mänitö mäninö beyænque botö imo pönēmīni awædö.

⁴⁹ Ante apænecä ēñēninque pancabaa awënë tönö godongämæ cæcä,

—Awënë, botö wēñængä ayæ wænāmaï iñedē ægodöe gocæimpa.

⁵⁰ Ante äñongä Itota wæætē,

—Ñöwo wadæ goe. Bitö wēñængä iñomō quēwencæcäimpa, ämopa. Angä ēñēninque onguïñængä, Itota nänö änö nö impa, ante pönēninque wadæ gogacäimpa. ⁵¹ Tömengä, Botö oncö, ante taadonque goyongante tömengä beyæ nē cædönāni tömengä ingante apænecæte ante pö bee tēnānitapa. Pö bee tēninque,

—Bitö wēñængä waa bacäi.

⁵² Ante apænedāni ēñēninque tömengä tömēnāni ïnānite, Botö wēñængä æyedēnö waa bacäi, ante äñongä tömēnāni wæætē tömengä ingante,

—Īmō ædæ gowayedē mänñēñedē tömengä ganæ bacantapa, ante apænedānitapa. ⁵³ Ayæ wēñængä mæmpo, Bitö wēñængä quēwencæcäimpa, ante Itota botö imote nänö äniñedē adoyedē botö wēñængä do waa bacantapa, ante wædinque tömengä tönö tömengä nani quēwencabo tömancabo Itota ingante wede pönēnāni bagadānimpa. ⁵⁴ Itota oodeoidi weca quēwente Gadideabæ ocæ emænte pöninque tömengä mänññömō ïi bamönengæ cædinque mempoga nänö cædö bamönengæ bagatimpa.

5

Itota cæcä beyænque pæ opa pæ opa gocä waa bacäi

¹ Ayæ ate oodeoidi, Mönö Wængonguï beyæ, ante nani ææmæ cæyedē Itota Eedotadēē iñomō æidinque ado ante gogacäimpa.

² Eedotadēē wææ cæte iñomō obegaidi nani pö guïdemö gäänē gāwapæ impa. Mänimæ gāwapæ ebedeo tededö Betadapæ nani ämæ yæwedeca önonpo

æmæmpoque ñoncæcate ñoncöimpa.
³ Mänincönë wënæ wënæ ñnani
 tæiyænani cöwë öñönönänimpa.
 Pancadäniya babetamönäni inte
 pancadäniya pæ opa pæ opa
 godönäni inte pancadäniya cömante
 ñnönäni ñnänipa. ⁴ Adodäni, Æpæ
 incæ gopæ, ante wänö cönönäni
 ñnönänimpa. Edæ Wængongui
 anquedo wæætë wæætë, Mänimæ
 incæ incæ gopængæimpa, ante
 wææ pöningue cædongäimpa.
 Gäwapæ incæ incæ go cæpæ ad-
 inque æcänö täno mänimæné gui-
 ida inte adocä quiëmë wënæ wënæ
 i waa badongäimpa. ⁵ Mäniñömö
 öñönäni weca adocanque në
 öñönongä ññömö todëinta i ocho
 wadepo ganca wënæ wënæ inte
 wægaingä ñnongäimpa. ⁶ Adocä
 mäniñömö öñongä ingante Itota
 ponte ayongä wadäni, Mäningä
 wantæpiyæ mänömai wënæ wënæ
 inte wægaingä ingampa, ante
 apænedäni ëñëningue Itota tömengä
 ingante,

—Bitö, Waa bainëmo, ämitawo.

⁷ Ante äñongä në wënæ wënæ
 ingä wæætë,

—Awënë, gäwapæ incæ incæ
 gopæñedë æcänö botö imote ænte
 guiquinaa edæ dæ angampa. Ayæ
 botö, Æpænë guicæboimpa, ante
 goyömo wacä pöningue do täno
 guicä.

⁸ Ante wæyongante Itota,

—Engæ gantie, bitö bee podonte
 möimo ænte goe. ⁹ Äñongä
 onguiñængä ññömö ññontobæ waa
 badingä inte tömengä bee podonte
 möimo ænte cægonte gocantapa.
 Oodeoidi nani guëmanguionæ
 ññonte Itota mänömai cæcantapa.
¹⁰ Mänömai beyæ oodeoidi
 awënëidi ññömö onguiñængä në
 waa badingä ingante,

—Ñöwoönæ guëmanguionæ
 ññonte mönö æbänö cæquii, ante do
 wææ yewæmonte impa cæbii. Bitö

bee podonte möimo næænämai
 incæbiimpa.

¹¹ Ante püññönäni tömengä
 wæætë,

—Botö imote, Waa bae, ante në
 cædingä ññömö adocä incæ, Bitö
 bee podonte möimo ænte goe, angä
 cætabopa.

¹² Angä ëñëningue tömënäni
 tömengä ingante,

—Mäningä ññömö bitö imite, Bitö
 bee podonte möimo ænte goe,
 ante në angä ññömö æcänö ingää.
 Apænebi ëñëmönie, änänitapa.

¹³ Itota guiquënë do waodäni
 nangui ñnani ongönäni tæcæguedë
 go wadæ godongäimpa. Mänömai
 beyæ onguiñængä në waa bad-
 ingä ññömö, Në cædingä æcänö
 ingää, ante ëñënämai ingantapa.
¹⁴ Ayæ ate Itota Wængongui oncö
 ñænæncö yabæcönë go guiddinque
 tömengä ingante bee tëningue,

—Ëñëmi, bitö wæætë waa
 babi imipa. ñningue godömenque
 wënæ wënæ cædämai incæbiimpa.
 Bitö mäninö wënæ wënæ bitö
 cægainö ante ñimpo cædämai imi
 ñningue wabänö bitö wæwënginque
 godömenque babaïmipa, ämopa.

¹⁵ Angä ëñëningue onguiñængä
 wadæ gote oodeoidi awënëidi
 weca pöningue angantapa. Botö
 imote, Waa bae, ante në cædingä
 ññömö Itota ingampa, ante
 apænecantapa. ¹⁶ Mänömai beyæ
 Itota mäninö nänö cædinö ante
 guëmanguionæ ññonte cæcä ad-
 inque oodeoidi awënëidi ññömö
 tömengä ingante togænte wënæ
 wënæ cædänitapa. ¹⁷ Itota tömënäni
 ññänite,

—Botö Mæmpo ñöwoönæ ganca
 tömengä nänö cædö ayæ cæcä
 ingampa. Ayæ botö adobai cæbo
 imopa, ante apænecantapa.

¹⁸ Mäninö angä ëñëningue
 tömënäni godömenque püñningue,
 Mönö tömengä ingante æbänö
 cæte wænömö wænguingää, ante
 godömenque nangui cægadänimpa.

Tömēnāni, Tōmengā guēmanguiōnæ iñonte do cæcā ingampa. Ayæ godōmenque, Wængongui botō Mæmpo inongāimpa, ante tededinque tōmengā, Botō Wængongui bai imopa, ante bai cæcampa tōo, ante tōmēnāni godōmenque piingadānimpa.

Tōmengā Wengā ingante Wængongui pōnō cæcā ate Awēnē bacampa

¹⁹ Itota adodāni inānite iūmai āninqe, “Botō mīnitō iminite nāwangā āmopa. Botō Wængongui Wēmo inōmo incæ ædō cæte adoboque nāmanque cæbo imoo. Botō Mæmpo æbānō cæcāā adinque botō adodonque cæbopa. Edæ botō Mæmpo nānō cædō bai botō Wængongui Wēmo inte adobai cæbopa. ²⁰ Edæ Mæmpocā Wēmo iñōmote tōmengā botō imote waadete pōnēninque tōmengā nānō cædō tōmānō ante botō imote odōmongā abo imopa. Ayæ mīnitō, Æbānō cæcā wæmōo, ante wæcæmīnimpa, ante cædinque tōmengā godōmenque bamōnengæ nānō cædō ante botō imote odōmongā ate botō wæætē cæbo acæmīnimpa. ²¹ Edæ botō Mæmpo iñōmō æmæwo wængaināni inānite, Nāni omæmōninque mīnitō mīimīni quēwencæmīnimpa, ante pōnō cæcā bai botō tōmengā Wēmo iñōmō adobai cæbo imopa. Æcānō ingante, Bitō mīi quēwencæbiimpa, ante āinēmo inte botō tōmengā ingante pōnō cæbo ate mīingā quēwencæcāimpa. ²² Adobai botō Mæmpo iñōmō waodāni inānite adinque, Æcānō waa cæcantawo, ante, Æcānō wēnæ wēnæ cæcantawo, ante apænte ānāmai ingampa. Wæætē edæ botō tōmengā Wēmo iñōmote tōmengā, Bitō māninō ante waodāni tōmānāni inānite apænte ancæbiimpa, ante cægacāimpa. ²³ Mānōmai cædinque botō Mæmpo, Waodāni botō imo nāni waa abai adobai botō Wengā ingante

tōmānāni waa acædānimpa, ante cægacāimpa. Botō tōmengā Wēmo iñōmote nē waa adāmai ingā iñōmō tōmengā botō Wæmpocā botō imote da pōnongā ingante adobai waa adāmai ingampa tōo,” ante Itota apænecantapa.

²⁴ Ayæ apænedinque, “Mīnitō iminite nāwangā āmopa. Waocā botō ānō eñēninque botō imote nē da pōnongaingā ingante nē wede pōnengā iñōmō tōmengā nānō apænte pante wæwenguinō godāmai incæcāimpa. Wæætē tōmengā nānō wænāmai quēwenguinō gocæcāimpa. Edæ tōmengā mōnō æmæwo wænguinō nīmpo cædinque wænāmai mōnō quēwenguinō do gocāimpa.

²⁵ Mīnitō iminite nāwangā āmopa. Waodāni nē quēwēnāni incæ tōmēnāni æmæwo wængaināni bai inōnāni inte tōmēnāni iñōmō Wængongui Wēmo botō tedepāmo oo eñencædānimpa. Nōwoonæ tōmēnāni nāni eñenguīōnæ do batimpa. Nē eñēnāni iñōmō tōmēnāni nāni wænāmai quēwenguinō gocædānimpa.

²⁶ Wængongui nāmā nē quēwēnongā inte tōmānāni nāni quēwēmāmo ante nē godongā ingampa. Mānōmai beyænque botō tōmengā Wēmo adobai nāmā nē quēwēnōmo inte tōmānāni nāni quēwēmāmo ante nē godōmo imopa. ²⁷ Ayæ Waobo eñagaīmo iñōmote tōmengā pōnō cæcā beyænque botō nē āmo badinque nāmā tæi piñænte cædinque edæ, Æcānō waa cæcantawo, ante, Æcānō wēnæ wēnæ cæcantawo, ante nē apænte anguīmo imopa. ²⁸ Botō mānōmainō ante apænebo eñēninque mīnitō, Æbānō angā wæmōo, ante ānāmai incæmīnimpa. Edæ æmæwo wængaināni tōmānāni tōmēnāni nāni wodido nē oñongaīnāni iñōnānite edæ botō tedepāmo incæ tōmēnāni nāni eñenguīōnæ oo pōni impa. ²⁹ Botō tedepāmo

ēñēninque tōmēnāni tōmānāni ta poncædānimpā. Nē waa cægānāni iñōmō wēnāmaī nāni quēwenguīnō nāni goquinque ñāni ōmæmoncædānimpā. Nē wēnæ wēnæ cægānāni guiquēnē nāni apænte pante æmæwo wæwenguīnō nāni goquinque ōmæmoncædānimpā cæmīnii,” ante Itota apænegacāimpā.

Æcānō āna ēñente cæbii, ante Itota ingante ānānīpā

³⁰ Ayæ godōmenque apænedinque Itota iīmaī apænecantapā. “Botō ædō cæte nāmanque adoboque cæbo imoo. Wæætē Wængonguī botō imote æbānō angā ēñēninque botō mānīnō ante, Æcānō waa cæcantawo, ante, Æcānō wēnæ wēnæ cæcantawo, ante apænte āmopā. Ayæ botō apænte ānō iñōmō cōwē nōinō ante impā. Edæ botō tōmēmo āmaī cædāmaī imopā. Wæætē botō Mæmpo botō imote nē da pōnongaingā nānō āmaī cæbo imopā. ³¹ Botō nāmanque ānīnque, Æbānō cæboo, ante apænebo baī mīnitō, Ōnonquedō ante impā, ancædōmīnimpā. ³² Botō æbānō cæboo, ante wacā botō beyæ ante nē apænecā ingampā. Tōmengā botō imotedō ante nānō apænedō iñōmō edæ nō impā, ante ēñēmopā. ³³ Mīnitō botō imotedō ante, Æbānō cæcāā, ante ēñencæte ante Wäo nē æpænē guidōnongā weca wadāni inānite da godōmīnitapā. Ayæ Wäo mānīnāni inānite botō imotedō ante nō apænecā ēñēnānitapā. ³⁴ Botō æbānō cæboo, ante waodāni botō beyæ apænecædānimpā, ante botō ānāmaī imopā. Wæætē, Mīnitō botō æmo beyænque quēwencæmīnimpā, ante cædinque botō mānōmaīnō ante apænetabopā. ³⁵ Wäo nē æpænē guidōnongā tōmengā iñōmō tī wodōnoincade bæco baī ingacāimpā. Ayæ, Tōmengā nānō angāinō ñāō baī impā, ante adīnque mīnitō wantæyō iñonte, Waa impā, ante watapæ tomīnitapā.

³⁶ Botō æbānō cæboo, ante Wäo nē æpænē guidōnongā nānō angāinō beyæ waodāni mānīnō ante do ēwocadāni ingadānimpā. Ayæ botō Mæmpo, Bitō iīmaī cæe, ante, Tōmāā iīnque cæcæbiimpā, ante botō imote nānō angāinō baī ante do cædōmo imopā. Botō Mæmpo botō imote da pōnongaingā ingampā, ante wadāni botō cædinō beyæ do ēñēnānimpā. ³⁷ Ayæ botō Mæmpo botō imote nē da pōnongaingā iñōmō adobaī, Botō æbānō cæboo, ante apænecā ēñengadānimpā. Mīnitō guiquēnē tōmengā ingante adāmaī imīni inte tōmengā nānō tedepāmo incæ cōwē ēñēnāmaī imīnīpā tōō. ³⁸ Ayæ botō Mæmpo botō imote da pōnongā pōnīmo imopā, ante mīnitō pōnēnāmaī imīni inte edæ tōmengā nānō angāinō ante entawēnāmaī quēwēmīni imīnīpā. ³⁹ Wængonguī angā ēñēninque nāni yewæmongainta ædæmō adōmīni inte edæ mīnitō, Mānīnō nāni yewæmongainta amōni beyænque mōnitō wēnāmaī mōni quēwenguīnō gocæmōnimpā, ante pōnēmīni imīnīpā. Iñæmpā mānīntaa yewæmōnīnque botō imotedō ante apænedinque yewæmongadāni apa quēwēmīnīi. ⁴⁰ Botō, Mīnitō wēnāmaī mīni quēwenguīnō ante pō æedāni, āñōmote mīnitō wæætē Baa ānīnque botō weca pōnāmaī imīnīpā,” ante Itota apænecantapā.

⁴¹ Ayæ apænedinque tōmengā, “Waodāni botō imote waa adīnque apænecædānimpā, ante ānāmaī imopā, angantapā. ⁴² Iñæmpā, Mīnitō æbānō cæmīnīi, ante botō do ēñēmopā. Wængonguī nānō waadete pōnente entawēnō mīnitō entawēnāmaī quēwēmīnīpā, ante do ēñēmopā. ⁴³ Wængonguī angā ēñēninque botō wææ pōnīmo adīnque mīnitō Baa ante botō imote pōnēnāmaī imīnīpā. Wacā guiquēnē nāmā ānīnque pongā iīnque mīnitō māningā ingante

Ao ante pönëmaïminipa, ante awædö. ⁴⁴ Minitö wacä ingä wacä ingä, Botö ïmote waa adinque waa apænecædänimpa, ante cæmini awædö. Incæte minitö, Mönö Wængongui nê adocanque ingaingä ingampa, ante, Tömengä mönö ïmote waa adinque apænecæcäimpa, ante cædämaï ïminipa. Mänömaï beyæ minitö botö ïmote ædö cæte pönëminii. ⁴⁵ Botö Mæmpo weca ongöningue minitö ïminitedö ante botö, ïnänî wënæ wënæ cædäni ïnänitapa, ante ancæboimpa, ante minitö pönëminitawo. Mänömainö ante edæ pönënamäi ïedäni. Wæætë Möitee wodi nänö angainö ëñente beyænque mönö quëwengæimpa, ante pönëminipa. ïñæmpa adocä Möitee wodi minii nê pönëngä ïñömö, Nê wënæ wënæ cæmini ïminipa, ante ancæcäimpa cæminii. ⁴⁶ Minitö Möitee wodi ingante pönente bai adobai botö ïmote pönencædöminipa. Edæ tömengä botö ïmotedö ante yewæmongacäimpa. ⁴⁷ Möitee wodi nänö yewæmongainö ante pönënamäi ïmini ïinque minitö ædö cæte botö apænedö ante ëñëningue pönenguïminii,” ante Itota mäniñedë ïinque apænecæcäimpa.

6

5.000 ganca ïnänî ïnänite Itota godongä cænänipa

¹ Mäninö ïinque apænete ate wantæyö ïñonte Itota wadæ godinque gäwapæ Gadideapæ nänî ämæ æmæmäa tao gogacäimpa. Mänimæ Tibediapæ nänî ämæ impa. ² Tömengä wogaa tao gocä adinque waodäni tæiyænänî pö tee empo godänitapa. Tömengä, Acædänimpa, ante cædinque wënæ wënæ ïnänî ïnänite bamönengæ cæte odömongä do adinänî inte godänitapa. ³ Ayæ Itota tömengä nänö ëmiñænänî ïnänite änanquidi

ænte mæicä æidinqe tömënäni tömengä tönö tæ contadänitapa. ⁴ Wodo pänta gogaiönæ, ante oodeoidi Patowa nänî ææmæ cæönæ oo pönî ingatimpa. ⁵ Itota gomö ayongä waodäni tæiyænänî tömengä weca pönänî adinque tömengä Pedipe ingante,

—Mäninänî waodäni beyæ ædönö gote päo godonte æninque godömöni cænguïnänii, angantapa.

⁶ Edæ Itota ïñömö, Æbänö cæbaimoo, ante do ëñëningä inte mäninö ante, Pedipe æbänö cæqingäa, ante acæte ante angantapa. ⁷ Pedipe wæætë tömengä ingante,

—Ïñæmpa päo ante tömænänî wædænque cæncædänimpa, ante ocho apäicä cæte beyæ paga æinta æninque mäniñpota godonte æninque edæ wii eyepæ imaimpa, angantapa. ⁸ Ayæ tömengä ëmiñængä Timönö Pegodo biwi Æntade ïñömö Itota ingante,

⁹ —Mönitö weca nê ongongä edëningä ïñömö tebada nänî awënënimö guiyä päo önompo æmæmpoque tönö guiyä gæyæ mëa pönî næængä ingampa. Incæte mäniï cænguï tæiyænänî beyæ ædö cæte eyepæ i, ante wæbopa.

¹⁰ Angä ëñëningue Itota,

—Minitö tæiyænänî godongämæ ongönänî ïnänite äminii tæ contadäni, angantapa. Tömengä nänö ämäi änänî ëñëningue waodäni önomæcaque ïnö nanguï gaguïmæ pæyömö do tæ contadänitapa. Onguïñænänî ince önompo æmæmpoque müdo ganca ïnänî inte tæ contadäni ingadänimpa. ¹¹ Itota päo æninque, Wængongui, Bitö waa pönî pönömi ænte cænguïmönî, ante apænedinque tömengä nänö ëmiñænänî ïnänite godongä æninque tömënäni wæætë tæ contadäni ïnänite di mæñænänî cænänitapa. Ayæ tömengä gæyæ æninque adobai

cæcantapa. Tömänäni iñömö nāni cæinēnō ante eyepæ cængadānimpa.

¹² Tömēnāni tōmo pōni cænāni ate tōmengā ēmiñænāni inānite tōmengā,

—Cænguī nāni ao mæ ao mæ ñōnōni ee õñoncoo wote badāmaī ingæimpa, ante pædæ wææmpo õ æedāni.

¹³ Angā ēñente cædinque nē cænāni pāo õnompo æmæmpoque tebada nāni awēñenimō nāni ao mæ ao mæ ñōnōni ee õñoncoo õ ænte da wēnāni ate edæ otodē tipæmpoga go mentodēa cænguī eyede da wēnāni contagatimpa.

¹⁴ Waodāni iñömö Itota bamōnengæ nānō cædi adinque,

—Nāwangā iñgā iñömö Wængonguī beyæ nē apæncā ingampa. Tōmengā inguipoga Ponguingā, ante nāni angaingā inongāimpa, ante tæcæ ānānitapa.

¹⁵ Tömēnāni, Bitō mōnitō Awēñē Odeye bacæbiimpa, ante botō imote bæi ongoncæte ante poncæ cædānipa, ante wædinque Itota wadæ godinque adocanque ānanquidi wæætē æigacāimpa.

Itota æpçæ yædopçæ dao dao gocä

(Mäateo 14.22-27; Mäadoco 6.45-52)

¹⁶ Gäwadecæ pōni bayō tōmengā ēmiñænāni iñömö gäwapæ yæwedeca wæi gogadānimpa.

¹⁷ Itota angā ēñēninque māniñömö wæi wipodē guidinque tōmēnāni, Gäwapæ æmæmäa Capēnaōmō nāni quēwēñömö mōnō taocæimpa, ante tæcæ wogaa tao goyōnāni dobæ wēmō bayō Itota ayæ tōmēnāni weca pōnāmaī inongāimpa.

¹⁸ Ayæ woboyæ nanguī pæmænte pōñō æpæ mæ conta mæ conta cæyonte,

¹⁹ tōmēnāni wodo tinco quidōmetodo wiyate cæyōnāni Itota iñömö wipo gämænō pōninque æpæ yædopæ wænōmēnæcapæ dao dao pongā adinque ancai guiñēnānitapa.

²⁰ Ancai guiñēñōnānite Itota iñömö tōmēnāni inānite,

—Botō imopa. Guiñēnāmaī iedāni, angantapa.

²¹ Ante āñongā tōmēnāni Ao ante tōmengā ingante wipodē æninque tōmēnāni nāni goinēñömö emōnaiya do tao gogadānimpa.

Waodāni Itota ante diqui diqui minte pōnāni

²² Iimō ate tæiyænāni gäwapæ imæ wedeca a ongōnōnānimpa. Ininque tōmēnāni, Wipo adoque pōni māniñömö wāi wocæ incæte Itota iñömö mānimpodē guidāmaī iñongante tōmengā miñæ godāni adodānique guī wadæ tao godānitapa, ante adinque wædānitapa.

²³ Awēñē Itota do Wængonguī ingante, Bitō waa pōni pōnōmi cænguimōni, ante apæncā ate waodāni nāni pāo cæniñömö pancadāniya ayæ ongōnānimpa.

Ñowo iñömö wapocoo Tibedia nāni quēwēñömö wo cæwodinque māniñömö tōmēnāni nāni cæniñömö eyequei pōnāni adānitapa.

²⁴ Ininque Itota tōnō tōmengā nānō ēmiñænāni edæ dæ ānāni wædinque tæiyænāni iñömö wipodē guīte Capēnaōmō godinque Itota ante diqui diqui mincæte ante wogaa gogadānimpa.

Itota, Mōnō quēwenguinque, ante cænguī bai ingampa

²⁵ Adodāni gäwapæ æmæmäa tao godinque tōmengā ingā adinque,

—Awēñē nē Odōmōni imi æyedēñō iñömö pōmitawo, ānānitapa.

²⁶ Āñōnāni Itota wæætē,

—Mīnitō imīnite nāwangā āmopa. Mīnitō tōmo pōni pāo cænīmīni inte botō imote ante diqui diqui mincæ pōmīnitapa tōo. Wæætē edæ botō, Acæmīnimpa, ante bamōnengæ cæbo beyæ mīnitō wīi pōmīni awædō.

²⁷ Mīnitō, Mōnō cænguī, ante æncæte ante cæmīni incæte inguipogaque mīni woquīnonque ante ænceæ

cædämaï quëwëedäni. Wæætë edæ, Mönö cænguï iinque bayedë cænguï mæë öñongæimpa, ante cædingue minitö, Mönö wænämaï quëwenguinque gocæmöimpa, ante pönente quëwëedäni. Botö në Waobo ëñagaïmo ïmo mänii cænguï minitö iminite pönömo æncæminimpa. Botö Mæmpo botö imotedö ante, ïngä nö cæcä ingampa, ante odömongacäimpa.

²⁸ Angä ëñëninque tömënanï tömengä ingante,

—Mönitö, Wængonguï nänö cæquïmämo ante cæcæte ante quïnö cæquëñëmöni imönii, ante wæmönipa.

²⁹ Äñönäni Itota wæætë,

—Botö Wængonguï nänö në da pönongaïmo ïñömote minitö botö imote mïni wede pönënö ïñömö edæ mäninö Wængonguï nänö cædö impa, angantapa.

³⁰ Mänömaï beyæ tömënanï godömenque tömengä ingante,

—Bitö, Ëñencædänimpa, ante bamönengæ bitö cædö ante æbänö cæte odömömi adinque pönëmaïmönpa. Æbänö cæquïmii, ante änewënanitapa.

³¹ Mönö wæmæidi öñömæca nani quëwëñedë cænguï mänää nani angai cængadänimpa. ïmainö ante yewæmongatimpa. “Tömengä, Minitö cænguï, ante tömënanï inänite öönædë inö mäwææ godongacäimpa,” ante nani yewæmongainö bai impa, ante apænedänitapa.

³² Itota wæætë tömënanï inänite,

—Nawangä ämopa. Minitö iminite öönædë mäwææ cænguï në pönongaingä ïñömö tömengä wii Möitee wodi ingacäimpa. Wæætë botö Mæmpo ïñömö tömengä minitö iminite öönædë nani näwä cænguï bai pönongä cæncæminimpa.

³³ Öönædë quëwente wææ pongaingä ïñömö tömengä ïñömö, Cænguï bai ingampa, ante Wængonguï nänö në angaingä

ingampa. Adocä inguipoga quëwënanï inänite, Mïni wantæpiyæ wænämaï quëwenguinö ante pönongä æninque quëwënanipa.

³⁴ Ante Itota apæncä ëñëninque tömënanï,

—Awënë, ñöwo mänii cænguï ïimö ïñö ïimö ïñö pönömi cæmönie.

³⁵ Äñönäni Itota godömenque apænedinque,

—Botö ïñömö, Mïni quëwenguinque, ante mïni cænguï bai inömo imopa. Botö weca në pongä ïñömö cöwë cænguï gue ænenämaï bai quëwencæcäimpa. Ayæ botö imote në wede pönengä ïñömö cöwë tepæ gæwænämaï bai quëwenguingä ingampa, ante apæncäntapa.

³⁶ Ayæ wæætë, Minitö iminite do botö änö bai impa. Botö imote do adimïni incæte minitö ayæ wede pönënanämaï iminipa.

³⁷ Botö Mæmpo, Bitö quïnäni bacædänimpa, ante cædinque botö imote pönongä æmo ïninque botö quïnäni në badäni inte tömënanï tömänäni ïñömö botö weca edæ do pönänipa. Ayæ æcämenque botö weca pöna ïnate, Botö weca pönämaï imipa, ante cöwë änämaï incæboimpa.

³⁸ Edæ öönædë quëwëninque botö wii tömëmo ämaï cæcæboimpa, ante wææ pontabopa. Wæætë botö imote në da pönongaingä nänö ämaï cæcæboimpa, ante wææ pontabopa.

³⁹ Ayæ botö imote në da pönongaingä botö ïmo nänö angainö ïñömö ïmaï impa. Waodäni bitö quïnäni bacædänimpa, ante pönömo æninque bitö quïnäni badinque adocanque incæ wë womonte wænämaï incæcäimpa. Wæætë iinque baquïönæ ïñonte bitö, Nani ömæmöedäni, ämi ëñëninque bitö quïnäni tömänäni edæ nani ömæmoncædänimpa.

⁴⁰ Edæ botö Mæmpo nänö angainö ïñömö ïmaï impa. Botö Wængonguï Wëmo ïñömote botö imote ædæmö adinäni inte edæ botö imote në pönënanï tömänäni cöwë wænämaï

wantæpiyæ quëwencædänimpa. Mänömaïno ante impa. Ayæ iinque baquiönæ iñonte botö mäninäni inänite, Minitö ñäni ömæmöedäni, ämo ate ömæmoncædänimpa. Itota mänömaï apænecantapa.

⁴¹ Apænecä eñëninque oodeoidi iñömö, Tömengä, “Botö cængui bai imopa, ante öönædë inö wææ pontabopa,” angampa, ante tömengä ingantedö ante tæcæ piinte tedewënanitapa. ⁴² Tömënanï,

—Ingä iñömö wii Ootee wengä Itota ingantawo. Tömengä mëmpo tönö wäänä wii mönö adöna inatawo. Tömengä ædö cæte, Botö öönædë quëwente wææ pontabopa, angä änewëe.

⁴³ Ante piiñönäni Itota wæætë,

—Minitö nämanque godongämæ piinte tededämaï iedäni. ⁴⁴ Botö Mëmpo botö imote në da pönongaingä wii pönö cæcä bai æcämenque incæ botö weca pönämaï incædongäimpa. Ayæ iinque baquiönæ iñonte botö weca në pongä ingante, Näni ömæmöe, ämo ñäni ömæmoncæcäimpa.

⁴⁵ Wængongui beyæ në apænegaïnäni näni yewæmongaintaa iïmaï ante yewæmongadänimpa. “Wængongui waodäni tömänäni inänite odömönte apænecä eñencædänimpa.” Botö Mëmpo apænecä në eñënanï iñömö tömengä nänö odömönte apænedö ante në eñënanï inönäni iinque tömënanï tömänäni botö weca pönänipa, ante Itota apænecantapa.

⁴⁶ Ayæ apænedinque, “Mini waocabo tömämini incæ botö Mëmpo ingante cöwë adämaï iminitapa. Botonque iñömö Wængongui weca në quëwente pömo inte botö Mëmpo ingante në adimo iñömö adoboque pöni imopa. ⁴⁷ Minitö iminite näwangä ämopa. Botö imote në wede pönengä iñömö tömengä cöwë wantæpiyæ nänö quëwenguimämo do entawente quëwengä ingampa. ⁴⁸ Botö iñömö,

Mini quëwenguinque, ante mini cængui bai imopa. ⁴⁹ Mini wæmæidi önomæca quëwënedë cængui mänää näni angai cængainäni incæte edæ do wængadänimpa.

⁵⁰ Botö iñömö cængui bai inömo inte öönædë quëwente wææ pömo imopa. Iinque waocä, Cængui cænte bai quëwengäimpa, ante botö imote pönengä iinque tömengä cöwë wænämaï quëwëmaingampa.

⁵¹ Botö cængui bai imo inte öönædë quëwengäimo incæ wææ pontabopa. Æcänö cængui cænte bai botö imote pönëna tömengä iñömö cöwë wænämaï quëwencæcäimpa. Ii cængui botö godongui botö nämä baö impa. In-

guipoga quëwënanï inänite, Minitö quëwenguimini, ante botö nämä baö incæ godoncæboimpa,” ante Itota mänömaï apænecantapa.

⁵² Mäninö angä eñente wædinque oodeoidi näni cabo iñömö godongämæ nämanque tededinque wæætë godö wæætë godö änewënanitapa.

—Mäningä iñömö mönö imö tömengä nämä baö ædö cæte pönongä cænguimöni.

⁵³ Ante tedewëñönäni Itota wæætë tömënanï inänite,

—Minitö iminite näwangä ämopa.

Botö Waobo eñagaïmo iñömöte minitö botö baö cænämaï inte botö wepæ bedämaï imini iinque ædö cæte Wængongui wantæpiyæ nänö quëwenguimämo entawëmini inguimini. ⁵⁴ Botö baö në cængä ayæ botö wepæ në becä tömengä iñömö

Wængongui wantæpiyæ nänö cöwë quëwenguimämo do entawente quëwengä ingampa. Ayæ iinque baquiönæ iñonte botö mäningä ingante, Bitö ñäni ömæmöe, ämo ñäni ömæmoncæcäimpa. ⁵⁵ Edæ botö baö näwä cængui bai impa. Ayæ botö wepæ näwä bequi bai impa.

⁵⁶ Botö baö në cængä inte ayæ botö wepæ në becä iñömö tömengä botö nempo ee quëwënogä ingampa.

Ayæ adobaï tömengä botö ïmote entawënongå ingampa. ⁵⁷ Botö Mæmpo në Quëwënongå inte botö ïmote da pönongä pönimo ïmopa. Tömengä pönö cæcä ate quëwëmo ïmopa. Botö ïmote në cængä ïñömö adobaï botö cæbo beyænque quëwencæcäimpa. ⁵⁸ Botö cængüi bai ïmo inte öönædë wææ pönimo ïñömö mänii cængüi bai ïmopa. Mönö wæmæidi cængüi mänää nani angai cængainäni incæ edæ do wængadänimpa. Wæætë ñöwo wææ pömo ïñömote, Cængüi impa, ante në cænongå ïñömö tömengä cöwë wænämaï quëwencæcäimpa, ante Itota apænecäimpa.

⁵⁹ Tömengä mäninö ante Capënaömo nani quëwëñömö nani odömöincönë ongöningue tömënanä ïnänite odömönte apænecäimpa.

Itota nänö änö beyænque mönö wænämaï quëwengcäimpa

⁶⁰ Mäninö odömönte apænecä ëñëningue tömengä ëmiñænäni nanguï ïnäni,

—Tömengä nänö odömönte apænedinö ïñömö waadedämainö impa. Edæ æcänö ëñëmainäa, ante änanitapa.

⁶¹ Mäninö nänö odömönte apænedinö ante tæcæ piinte tedewënanäni wædinque Itota tömënanäni ïnänite,

—Minitö botö äninö ante oda cæmini inte piimini iminitawo, angantapa. ⁶² Ayæ godömenque apænedinque, Botö Waobo ëñagaïmo ïmo öönædë quëwente wææ pongaïmo inte adodö adoyömö æibo adinque minitö æbänö ante ämaïminii. ⁶³ Wængongüi Önöwoca pönö cæcä beyænque waocä quëwengä ïninque tömengä baonque nänö ëñayö beyænque ædö cæte quëwëmaingää. Botö Wængongüi Önöwoca tönö apænedinque ïngantedö ante Itota mänömaï minitö iminite botö apænedinö beyæ minitö önöwoca ewocate quëwencæminimpa. ⁶⁴ Incæte

minitö weca pancadäniya ïñömö botö ïmo pönënamäi ïnanipa töö, ante Itota apænecantapa.

Edæ tömënanäni weca æcänö tömengä ingante pönënamäi ingää, ante Itota do ëñënongåimpa. Ayæ tömengä ingante në godö odömöningä æcänö ïmaingää, ante tömengä adobaï do ëñënongåimpa.

⁶⁵ Itota godömenque apænedinque,

—Botö mänii beyæ minitö iminite do antabopa. Botö Mæmpo wii pönö cæcä bai æcämenque incæ botö weca pönämaï incædongäimpa, ante apænecäimpa.

⁶⁶ Mänionæ ganca tömengä miñæ në godäni incæ nanguï ïnäni wadæ godinque tömengä miñæ ayæ tee empo godämaï ingadänimpa.

⁶⁷ Tömënanäni wadæ godäni adinque Itota önonmpo tipæmpoga go mëa ganca ïnäni ïnänite,

—Minitö diyæ æbänö cæquimiiii. Minitö tömënanäni bai adobaï botö ïmote ëmö cæte, Wadæ goinëmönipa, äminitawo.

⁶⁸ Äñongä Timönö Pegodo wæætë,

—Awënë, æcänö miñæ gobaïmönii.

Wacä mönitö imönite në ëmiñængä ïñömö edæ dæ angampa. Wantæpiyæ wænämaï möni quëwengüinö ante æbänö gocæmönimpa, ante wæyömöni bitö ïñömö në apænebi ïmipa. ⁶⁹ Bitö ïñömö Wængongüi nänö da pönönömi inte tömengä nänö Tæiyæ Waëmö ïnömi ïmipa, ante pönëmöni inte ëñëmönipa.

⁷⁰ Ante apænecä ëñëningue Itota,

—Minitö önonmpo tipæmpoga go mëa ganca imini inte wii botö apænte ænömöni iminitawo. Incæte mini cabo incæ adocanque ïñömö wënæ qui ingampa, ante apænecäimpa.

⁷¹ Timönö Icadiote wengä Codaa ïngantedö ante Itota mänömaï angacäimpa. Tömengä önonmpo tipæmpoga go mënaa nani cabo adocanque ïnogä incæte ayæ

ate Itota ingante odömonte nê godonguingä inongäimpa.

7

Itota biwüidi tömengä ingante pönänämaï inäni

¹ Ayæ ate Itota Gadideabæ tömämæ wayömö wayömö gocä ingacäimpa. Oodeabæ inömö oodeoidi awënëidi botö imote wænoncæ cædänipa, ante wædinque Itota, Oodeabæ wii goinëmopa, ante mänïömæ godämaï inongäimpa. ² Oodeoidi, Mönö wæmæidi oncoitaicoo mænöninque quëwengadänimpa, ante pönëninque tömënäni ææmæ oo pönï ingatimpa. ³ Itota biwüidi tömengä ingante,

—Bitö emiñænäni bitö bamönengæ cæbi acædänimpa, ante cæcæte ante bitö inömö ongönämaï inte wæætë Oodeabæ goquënëmi ïmpa. ⁴ Waodäni tömänäni ayönäni cæbo edonque acædänimpa, ante cæinengä inömö tömengä wii awëmö cæcampa. Bitö mänüi cædinö do cæbi inte waodäni tömänäni bitö imite edonque pönï acædänimpa, ante odömonte cæe, ämönipa.

⁵ Edæ tömengä biwüidi incæ tömengä ingante pönänämaï inäni inönänimpa. ⁶ Mänömaï beyæ Itota tömënäni inänite,

—Botö wii ñöwo goquënëmo ïmpa. Minitö guiquënë æyedëmë gomïni incæ cöwë waa ïmpa. ⁷ Inguipogaque quëwënäni minitö iminite ædö cæte piïnte badänii. Wæætë botö tömënäni inänite, Minitö wënæ wënæ cæmïni ïminipa, ante apænebo beyæ tömënäni botö imo piünänipa. ⁸ Minitö ææmæ cædäni weca æite goedäni. Botö goquïönæ wii eyepæ ïmpa, ante pönëninque botö ayæ mänimæ cædäni weca godämaï ïmpa.

⁹ Mäninö äninque tömengä godömenque Gadideabæ ongonte quëwengacäimpa.

Itota nänäi ææmæ cæyömö gote pongacäimpa

¹⁰ Incæte tömengä biwüidi ææmæ ante godäni ate tömengä adobaï godinque wii waodäni nänäi ayömö gocampa. Wæætë awëmö gocantapa. ¹¹ Ayæ nänäi ææmæ cæyömö oodeoidi awënëidi inömö,

—Mäningä onguinængä æyömönö ingää, ante tömengä ingante ante diqui diqui minte wæe wänönänitapa.

¹² Tæiyænäni ponte a ongönäni godongämæ nämä tededinque tömengä ingantedö ante wæntæ wæntæ dedänitapa. Pancadäniya, “Tömengä waa cæcä ingampa.” Äñönäni wadäni inömö, “Baa, mäningä waodäni inänite wapiticæ mäodinique, Oda cæquinänimpa, ante cæcä ingampa,” ante apænedönänimpa.

¹³ Oodeoidi awënëidi inäni adinque guinente wædinque wadäni tömänäni tömengä ingantedö ante waodäni eñëñönäni apænedämaï inönänimpa.

¹⁴ Tömënäni ææmæ do cæyedë Itota inömö Wængongui oncö ñænæncönë yabæcönë æite pö guïdinque waodäni inänite mä odömonte apænecä eñengadänimpa. ¹⁵ Tömengä odömonte apænecä eñëninque oodeoidi ancai guinëninque,

—Æbänö cæte nanguï eñengä ingää. Edæ tömengä ecoeda adämaï inongä ingampa.

¹⁶ Äñönäni Itota wæætë,

—Botö odömonte apænedö ante wii nämä pönëninque odömonte apænebo ïmpa. Wæætë Wængongui botö imote nê da pönongaingä nänö angainö ante odömonte apænebopa. ¹⁷ Minitö, Wængongui nänö angainö ante Itota odömonte apænecampa, ante pönëminitawo. Wæætë, Nämä pönëninque Itota odömonte apænecampa, ante pönëminitawo. Inæmpa waocä, Wængongui nänö

āmaī cæcæboimpa, ante æcānō ānaī tōmengā iñōmō, Æcānō angā eñēninque Itota odōmonte apænecāā, ante do eñencæcāimpa. ¹⁸ Nē nāmā pōnēninque apænecā iñōmō tōmengā nāmā ante, Botō imo waa acædānimpa, ante ainente apænecā ingampa. Wæætē edæ, Botō imo nē da pōnongainganque ingante waa acædānimpa, ante nē ainente cæcā iñōmō tōmengā edæ nē nō cæte quēwēnongā ingampa. Adocā, Waodāni oda cæquīnānimpa, ante tōmēnāni inānite wīi wapiticæ māocā ingampa, ante Itota apænecantapa. ¹⁹ Ayæ apænedinque, “Wængonguī nānō wææ angainō ante Mōitee wodi wīi mīnitō beyæ ante yewæmongacāi. Incæte mīnitō tōmāmīni Wængonguī nānō wææ angainō adinque eñente cædāmaī imīnīpa tōō. Mīnitō quīnante botō imote, Wæñōinēmōnīpa, ante pōnēninque cæmīnīi.”

²⁰ Ante awēnēidi inānite añongante nanguī ināni adoyōmō ongōnāni wæætē,

—Bitō wēnæ tōnō cæbi imipææ, ante tōmengā ingante ānīnque, Bitō imite æcānō wæñōinente cæcāā.

²¹ Ante ānāni eñēninque Itota godōmenque tōmēnāni inānite,

—Guēmanguīōnæ iñonte botō adopoque bamōnengæ cæbo adinque mīnitō tōmāmīni ancaī guīnente wæmīnīpa edæ. ²² Mōitee wodi iñōmō, Mīnitō wēñængā eñacā ate ōnōmpo æmæmpo que go mēōnaa go adoōnæque iñonte māniōnæ tōmengā yabæque eō togæncæmīnīpa, ante mīnitō imīnite odōmonte apænegacāimpa. Wīi Mōitee wodi mānōmaī mā cæcā ingacāimpa. Wæætē wēēnēnedē incæ mīnitō wæmæidi do adodō cægadānīpa. Incæte Mōitee wodi, Māniōnæ iñonte eō togæncæmīnīpa, ante pōnō angā beyænque mīnitō guēmanguīōnæ i incæte mīnitō wēñængā onguīñængā ingante eō togæmīni

imīnīpa tōō. ²³ Mōitee wodi nānō wææ yewæmongainō wido cædāmaī ingæimpa, ante cædinque mīnitō guēmanguīōnæ iñonte edæ wēñængā onguīñængā ingante do eō togæmīnīpa. Incæte edæ guēmanguīōnæ iñonte botō wēnæ wēnæ inīngā ingante āmo ate tōmengā baō tōmāñō waa bacā beyænque quīnante botō imote pīimīni imīnīi. ²⁴ Waocā wabānō nānō cædi wēnæ wēnæ i, ante pōnēninque ædæmō eñēnāmaī imīni inite mīnitō tōmengā ingā, Bitō wēnæ wēnæ cæbi imīpa, ante apænte ānāmaī iedāni. Wæætē, Æbānō i, ante ædæmō eñēninque nōingā ante ancæmīnīpa, ante Itota mānōmaī apænegacāimpa.

Itota iñōmō Codito mōnō nē Ponguingā ingampa

²⁵ Mānōmaī beyæ Eedotadēē quēwēnāni pancadāniya,

—Māningā ingante wæñōmōni wæncæcāimpa, ante awēnēidi wīi ānānitawo, ante māniñedē tæcæ tedewēnānitapa. ²⁶ Aedāni, tōmengā iñōmō edonque pōni a ongōninque waodāni inānite apæneyongā incæ mōnō awēnēidi tōmengā ingante ānāmaī pæ wēēnete inānīpa tōō. Tōmēnāni wabānō, Māningā iñōmō nāwangā Codito mōnō ānongā ingampa, ante pōnēnānitawo.

²⁷ Iñæmpa, Māningā onguīñængā æyōmōnō quēwente pongā ingāā, ante do eñēmōpa. Mōnō Codito, Nē Ponguingā, ante nāni angaingā iñōmō æyōmōnō quēwente pongāā, ante mōnō waocabo tōmāmō incæ eñēnāmaī ingulimō imōmpa, ānānitapa.

²⁸ Ayæ Itota Wængonguī oncō ñænæncōnē yabæcōnē odōmonte apænedinque aa pecantapa.

—Ao, Botō æbodō imoo, ante mīnitō eñēmīniyaa. Ayæ botō, Æyōmōnō quēwente pōmoo, ante mīnitō adobaī eñēmīniyaa. Botō wīi nāmā pōnēninque pontabopa. Botō imote nē da pōnongaingā nāwangā

inongä ingampa. Minitö, Tömengä æbänö ingää, ante eñenāmaï iminipa tōö. ²⁹ Botö wæætē edæ tōmengä weca quëwëmö iñōmote tōmengä botö imote da pōnongä pōnimo inte edæ botö iñōmö edæ tōmengä ingante do agaimo inōmo imopa, angacäimpa.

³⁰ Mäninö angä eñenique tōmēnāni, Quinö cæte tōmengä ingante bæi ongonguimōnimpa, ante pōnengadānimpa. Incæte tōmengä nānō wænguionæ wii eyepæ i beyæ tōmengä ingante ö ænāmaï ingadānimpa. ³¹ Tæiyænāni adoyōmö pō ongōnāni weca ongōninqe nangui ināni tōmengä ingante wede pōnēnānitapa. Tōmēnāni,

—Māningä onguinængä iñōmö nanguï bamōnengæ cæcä inongäimpa. Mōnō Codito iñōmö tōmengä pongä ate godōmenque bamōnengæ cæquingä ingantawogaa.

Itota ingante bæi ongoncæte ante cædāni

³² Tæiyænāni māniñōmö ongōnāni iñōmö Itota ingantedö ante mānōmainö ante wæntæ wæntæ tedeyōnāni Paditeoidi eñenānitapa. Ayæ, Wængonguï qui, ante nē godōnāni ñænænāni tōnō Paditeoidi iñōmö Wængonguï oncö ñænæncō wææ wānōnāni inānite, Minitö goedāni. Tōmengä weca godinque tōmengä ingante bæi ongonte ænte pōedāni, änānitapa.

³³ Itota godōmenque apænedinque, —Minitö weca wantæyö quëwëninque botö ayæ ate botö imote nē da pōnongaingä weca ocæ emænte gocæboimpa. ³⁴ Botö ocæ emænte gobo ate munitö botö imote ante diqui diqui mīmīni incæte adāmaï inguimīni iminipa. Ayæ botö go quëwëñōmö mīnitö adoyōmö ædö cæte ponguimīni imīni.

³⁵ Angä eñenique oodeoidi awēnēdi nāmanque tededānitapa.

—Māningä, Gocæboimpa, ante ædōnō goyongante mōnitö

diqui diqui mīninque adāmaï inguimōni imōnii. Tōmengä, Edæ mōnō guidēnāni do panguimæ godinque guidiegoidi weca wayōmö wayōmö nāni quëwëñōmö tōmengä wabānō goquingää. Ayæ guidiegoidi māniñōmö quëwēnāni inānite odōmonte apænebo eñencädānimpa, ante apænequingää. ³⁶ Tōmengä iñæmpa, “Botö imote ante diqui diqui mīmīni incæte mīnitö botö imote adāmaï inguimīni iminipa, angampa tōö. Ayæ, Botö go quëwëñōmö mīnitö adoyōmö dicæ ponguimīniyaa,” ante māninö ante æbänö ante apænecantawo, angadānimpa.

Waëmö æpæ tayōmö ta gopæ mōnō quëwenguimæ impa

³⁷ Ayæ tōmēnāni nāni ææmæ iinque cæönæ iñonte, Ñænæ ææmæ impa, ante godōmenque nanguï cæyōnāni Itota iñōmö ængæ gantidinqe yedæ yedæ tedecantapa.

—Nē gæwænte wæcä iñōmö tōmengä botö weca poncæcäimpa. Ayæ botö tōnō godongāmæ becæcäimpa. ³⁸ Æcāmenque botö imote nē wede pōnengä iñōmö tōmengä quëwenguimæ ænte entawencæcäimpa. Ayæ waëmö æpæ tayōmö ta gote cægōmæ bai tōmengä adobai tōmengä nānō entawēnō godonte bai cædinque, Wadāni bete bai quëwencädānimpa, ante godö cæcæcäimpa. Wængonguï angä eñente nāni yewæmongainö bai ante mānōmainö ante impa.

³⁹ Mānōmainö ante Itota iñōmö, Botö imote nē wede pōnēnāni inte ayæ ate Wængonguï Önōwoca ingante ænte entawenguināni inānipa, ante pōnēninque māningä Wængonguï Önōwoca ingantedö ante apænegacäimpa. Edæ Itota ayæ wænāmaï inte öönædē ocæ emænte æidāmaï nānō iñedē Wængonguï iñōmö Tæiyæ

Waemö Önöwoca ingante ayæ da pönönämaï inongäimpa.

Waadäni wæætē godö wæætē godö nāni ānewēnō

⁴⁰ Māninō nānō ānō ēñēninque waodāni pancadāniya,

—Nāwangä impa. Māningä iñömō, Wængonguï beyæ nē apæ necä nē Ponguingä, ante nāni angaingä adocä inongä ingampa.

⁴¹ Ante āñönāni wadāni guiquēnē,

—Mönö Codito nē Ponguingä, ante nāni angaingä māningä ingampa.

Änāni ēñēninque wæætē wadāni,

—Mönö Codito ædö cæte Gadideabæ quēwente pongä ingää, änānitapa.

⁴² Iñæmpa mönō Codito iñömō Awēnē Dabii pæingä inguingäimpa.

Ayæ Bedēē Dabii nānō quēwengaiñömō adoyömō ēñāquiringä ingampa, ante Wængonguï angä ēñente nāni yewæmongainō ongö adāmaï iminitawo.

⁴³ Angä ēñēninque waodāni, Itota æcānō ingää, ante mānōmaï wadö wadö ante pönente tedewengadānimpa.

⁴⁴ Pancadāniya, Tömengä ingante bæi ongöinēmönipa, änāni incæte tömengä ingante bæi ongonte ænāmaï ingadānimpa.

Awēnēidi Itota ingante pönēnāmaï inönāni

⁴⁵ Wængonguï oncö tæiyæ waemö oncönē wææ wānönāni iñömō, Wængonguï qui, ante nē godönāni ñænænāni tönō Paditeoidi weca ocæ émænte pönānipa. Ocæ émænte pönāni adinque tömēnāni,

—Quinante tömengä ingante ænte pönāmaï imīni.

⁴⁶ Ante āñönāni wææ wānönāni wæætē,

—Māningä onguïñængä waa apæ necä bai æcānō adobai tedecä iñömō edæ dæ angampa.

⁴⁷ Änāni ēñēninque Paditeoidi guiquēnē,

—Tömengä mīnitō imīnite adobai wapiticæ mäocä oda cæte gobaimīni bamīnitawo. ⁴⁸ Änīnque tömēnāni godōmenque, Awēnēidi incæ Paditeoidi incæ adocanque tömengä ingante pönengä ingantawogaa. ⁴⁹ Nanguï ināni iñömō ongönāni guiquēnē tömēnāni nē önönānique inte Wængonguï nānō wææ angainō ante ēñēnāmaï ināni inte tömengä ingante pönēnāni inānipa. Mānōmaï beyæ tömēnāni Wængonguï nānō pangaimāmo ante wæquināni inānipa.

⁵⁰ Nīcodemō iñömō wēēnēñedē Itota weca nē godingä adobai tömēnāni bai Paditeocä inongä inte apæ necantapa.

⁵¹ —Waacä, Æbānō cæboo, ante nāmā beyæ wææ änāmaï iñongante mönō, Tömengä ingante pangæimpa, ante ædö cæte apænte anguii. Edæ, Wææ änāmaï iñongante pangæimpa, ante dicæ wææ yewæmongadāniñaa.

⁵² Ante āñongä tömēnāni,

—Bitö adobai Gadideabæ quēwente ponte bai tede-bipææ. Wængonguï beyæ nāni yewæmongainta ae. Adinque bitö, Wængonguï beyæ nē apæ necä wii Gadideabæ quēwente pongä ingampa, ante do ēñencæbiimpa, ante angadānimpa.

Onquiyængä nānō towēnō

⁵³ Māninō änāni ate tömānāni oncönē ocæ émænte gogadānimpa.

8

¹ Itota guiquēnē Odibowænquidi nāni anquidi gocantapa. ² Iimō ate ñāo bayedē tömengä Wængonguï oncö ñænæncönē yabæcönē wæætē pö guicä adinque waodāni tömānāni tömengä nānō ongöñömō goto pönāni adinque Itota tömēnāni inānite odōmonte apæ necæte ante tæ contacantapa.

³ Māniñedē onquiyængä adocanque tömengä nānōogængä ināmaï iñongante wacä onguïñængä

tönö tæcæ godö guëa mongä adäni ate nê odömönäni tönö Paditeoidi iñömö mäningä onquiyængä ingante ænte pönänitapa. Tömengä ingante tæcæguedë gö cædäni ongöñongä ⁴tömënäni Itota ingante,

—Awënë nê Odömömi ïmi, iingä onquiyængä iñömö wacä ingante tæcæ godö guëa mongä adäni wæmönipa. ⁵Wængongui nänö angainö ante Mõitee wodi ïmaï ante wææ yewæmongacäimpa. Onquiyænäni mäningä onquiyængä bai cædäni iñönänite mïnitö tömënäni inänite dicaca tacamini wæncædänimpa. Bitö guiquënë quïnö ämii.

⁶Mäninö ante tömënäni iñömö, Æbänö apænecää, äninque, Wabänö pancadea wapiticæ tedecæcäimpa, ante cædänitapa. Edæ wapiticæ tedecä ïninque mönitö, Adocä wënæ wënæ cæcä ingampa, ante ancæmönimpa, ante cædänitapa. Itota guiquënë ædæ wææninque onguipoga tömengä önongompoga yewæmongacäimpa. ⁷Tömënäni godömenque tömengä ingante eñencæte ante äñönäni Itota ængæ gantite tömënäni inänite,

—Mïnitö weca adocanque ongöninque nê wënæ wënæ cædämaï ingä ïninque mäningä täno onquiyængä ingante, Wænguïmi, ante dicaca tacacæcäimpa, ante angantapa.

⁸Äninque wæætë ædæ wææninque onguipoga yewæmongacäimpa. ⁹Mäninö angä nê eñänäni iñömö adocanque wadæ go wacä wadæ go wacä wadæ go tömänäni wadæ godänipa. Picænäni täno wadæ godäni ayæ wadäni wadæ godänitapa. Tömänäni dæ godäni adinque Itota adocanque ee ongöñongä onquiyængä ayæ adoyömö næ gongængantapa. ¹⁰Itota ængæ gantidique onquiyængä ingante,

—Æyömönö inänii. Bitö ïmite apænte äninque tacadämaï inänitawo.

¹¹Äñongä tömengä wæætë,
—Awënë, tömänäni mänömaï cædämaï inänitapa.

Angä eñëninque Itota,
—Botö adobaï bitö ïmite apænte äninque tacadämaï incæboimpa. Nöwo goe ämopa. Bitö wënæ wënæ cæte quëwënimämo ïmpo cæte waa quëwëe, angacäimpa.

Inguipoga quëwënäni beyæ Itota ñäo bai ïnongäimpa

¹²Ayæ Itota wæætë waodäni inänite apænedinque,

—Botö iñömö inguipoga quëwënäni beyæ ñäo bai ïmodö anguënë. Æcänö botö mïñæ tee empo goda tömengä wëmö iñömö cöwë cægönämaï ingampa. Wæætë tömengä nänö quëwënö taadö edonque acæcäimpa, ante botö tömengä beyæ ñäo bai ïmopa, ante apænecantapa.

¹³Paditeoidi guiquënë tömengä ingante,

—Bitö iñömö nämä äninque, Æbänö ïmoo, ante apænebi ïmipa töö. Mänömaï nämanque ante apænebi beyæ bitö äñinö önönquedö ante impa, ämönipa, pïñänitapa.

¹⁴Itota wæætë,
—Botö iñömö nämä äninque, Æbänö ïmoo, ante apænebo incæ botö apænedö näwangä impa. Edæ, Botö æyömönö quëwente pömo ïmoo, ante ayæ, Ædönö gobo ïmoo, ante do eñëmopa. Minitö guiquënë, Botö æyömönö quëwente pömoo ïmoo, ante ayæ, Ædönö gobo ïmoo, ante wïl eñëmïnipa töö. ¹⁵Waodänique, ïmaï cædäni, ante nänii wææ ante cægai bai mïnitö wacä ingante apænte ämini ïminipa. Botö guiquënë waodäni tömänäni inänite adinque, Æcänö waa cæcantawo, ante, Æcänö wënæ wënæ cæcantawo, ante apænte

änämaï ïmopa. ¹⁶ Incæte botö mänömaï apænte ämo bai, Æbänö apænte ämo, ante pönëninque tömëmo nö ante apænte ämopa. Edæ wii botonque apænte ämopa. Wæætë botö Mæmpo botö ïmote nê da pönongaingä ïñömö tömengä ïñömö botö tönö godongämæ cæcä ate apænte ämopa. ¹⁷ Minitö mini wææ yewæmongaintaa ïmaï ante wææ yewæmongatimpa. Mënaa onguïñæna nê adina inte tömëna nana adinö ante apæneda ëñëninque minitö wæætë, Nö impa, ante ëñencæminimpa. ¹⁸ Botö ïñömö nämä äninque, Æbänö ïmo, ante apænebo ïmopa. Ayæ botö Mæmpo botö ïmote nê da pönongaingä ïñömö tömengä botö ïmotedö ante, Æbänö ingää, ante adobai apænecä ëñencæminimpa.

¹⁹ Angä ëñëninque tömënanï tömengä ingante,

—Bitö Mæmpo æyömönö quëwengää.

Äñönäni Itota wæætë,

—Minitö ïñömö, Botö incæ æbänö ïmo, ante, Botö Mæmpo incæ æbänö ingaingä ingää, ante ëñëmini ïminitawogaa. Botö æbodö ïmo, ante ëñëmini inte bai minitö, Botö Mæmpo æbänö ingaingä ingää, ante adobai ëñëmini incædöminimpa, ante apænecäimpa.

²⁰ Itota Wængongui oncö ñænæncönë yabæcönë go gui-idinque, Wængongui qui, ante nani da wencade gäänë on-gonte apænedinque mäninö ante apænecäimpa. Incæte tömengä nanö wænguionæ wii oo pöni i beyænque tömengä ingante bæi ongonte ænämaï ingadänimpa.

Itota, Botö goquiñömö minitö ædö cæte goquimïni, angä

²¹ Itota wæætë tömënanï inänite äninque,

—Botö wadæ goquïmo ïmopa. Gobo ate minitö botö ïmote ante diqui diqui minguiimïni ïminipa.

Minitö wënæ wënæ cædömini inte wæncæminimpa. Botö goquiñömö minitö ædö cæte ponguimïni, angantapa.

²² Mäninö beyæ oodeidi awënëidi, Tömengä ïñömö, Botö goquiñömö ante minitö ædö cæte ponguimïni, ante quinante angää. Tömengä nämä incæ, Wængonguïmo, ante pönëninque ïmaï angantawo, ante änanitapa.

²³ Itota godömenque,

—Minitö ïñömö inguipoga quëwëmini ïminipa. Botö quiquënë öönædë quëwente pömo ïmopa. Minitö ïñömö ii inguipogaque nani quëwencabo tönö adömini ïminipa. Botö quiquënë ii inguipogaque nani quëwencabo tönö adobo inämaï ïmopa. ²⁴ Mänömaï beyæ botö, Minitö wënæ wënæ cædömini inte wæncæminimpa, ante minitö iminite apæneta bopa. Botö, Æbänö ïmo, ante ämo ëñëninque pönënamäi imini ininque minitö wënæ wënæ cædömini inte nö wæmaimïni.

²⁵ Ante apænecä ëñëninque tömënanï,

—Æbidö imitawo.

Ante äñönäni Itota wæætë,

—Botö do minitö iminite, Æbodö ïmo, ante nê animo ïmopa.

²⁶ Botö minitö iminitedö ante nanguï angüenëmo ïmopa. Minitö iminitedö ante ämo bai mänii botö äno mini apænte anguinque imaimpa. Incæte botö ïmote nê da pönongaingä ïñömö tömengä nöingä inte tömengä, Quinö botö ïmote angää, ante botö ëñëninö ante botö adodö ante inguipoga quëwënanï inänite apænebo ïmopa, angantapa. ²⁷ Incæte tömënanï, Itota tömengä Mæmpo ingantedö ante mönitö imönite apænecampa, ante ëñënamäi ingadänimpa. ²⁸ Mänömaï beyæ Itota,

—Botö Waobo ëñagaimo ïñömote minitö botö ïmote awäa tim-podinque tiwadinque gö cæmini wægöñömo minitö mänifedë edæ, Botö æbodö ïmo, ante

ēñencæminimpa. Ayæ botō nāmā pōnēninque cædāmaī īmopa. Wæætē Wæmpo nānō odōmote apænedō ante botō īmote apæneca botō ēñēninō ante adodō ante apænebopa, ante mīnitō adobaī māniñedē ēñencæminimpa. ²⁹ Botō īmote nē da pōnongaingā botō īmote ēmō cædāmaī inte cōwē botō tōnō godongāmæ ongongā ingampa. Edæ botō cōwē, Æbānō cæbo ate tōmengā waa aquingā, ante cæbopa, ante Itota apænegacāimpa. ³⁰ Māninō āñongā nangui ināni iñōmō tōmengā ingante pōnengadānimpā.

Wēncæ beyænque nē cædāni

³¹ Oodeoidi pancadāniya nē pōnēnāni iñōnānite Itota iñōmō,

—Mīnitō cōwē botō odōmote apænedinō bai cæmīni īnīnque botō miñæ nō gomīni īmaīmīnīpa. ³² Ayæ botō ānō nōinō impa, ante ēñencæminimpa. Māninō nō botō ānō beyænque mīnitō ñīmpo cæte quēwencæminimpā.

³³ Ante āñongā tōmēnāni wæætē, —Mōnitō iñōmō Abadāo nānō pæīmōni īmōni inte mōnitō cōwē waocā æcāmenque beyænque nē cæmōni ināmaī intamōnīpa tōō. Bitō iñōmō, Wacā beyænque mīnitō godōmenque cædāmaī inte ñīmpo cæte quēwencæminimpā, ante ædō cæte āmīi.

³⁴ Āñōnāni Itota wæætē, Mīnitō īmīnite nāwangā āmopa. Nē wēnæ wēnæ cæcā iñōmō tōmengā wacā beyænque cæte nē quēwengā bai wædongā inte edæ tōmengā nānō wēnæ wēnæ cægāinonque ante cædinque ædō cæte aamō cæte goquingā. ³⁵ Wacā beyænque cæte nē quēwengā iñōmō tōmengā awēnē nāni wencabo tōnō wīi cōwē godongāmæ quēwengā ingampa. Awēnē wengā guiquēnē tōmengā mæmpo tōnō nāna wencaya īna beyænque tōmengā awēnē tōnō cōwē guēa quēwengā ingampa. ³⁶ Mānōmaī beyæ Wængongui

Wengā mīnitō īmīnite ñīmpo cæcā īnīnque mīnitō nō ñīmpo cæte quēwēninque wacā beyænque nē cæcā bai ināmaī inte quēwenguīmīni īmaīmīnīpa. ³⁷ Mīnitō iñōmō Abadāo nānō pæīmīni īmīnīpa, ante do ēñēmopa. Incæte botō ānō ante mīmōnē entawēnāmaī quēwēmīni beyæ mīnitō botō īmote, Wænōmōni wæncæcāimpa, ante pōnēmīni īmīnīpa. ³⁸ Botō iñōmō botō Mæmpo weca tōmēmo adīnō ante mīnitō īmīnite apænebo īmopa. Mīnitō guiquēnē mīni mæmpo nānō angāinō mīni ēñēninō ante cæmīni īmīnīpa.

³⁹ Ante apæneyongā tōmēnāni wæætē,

—Abadāo mōnō docā mæmpo īngaingā ingampa.

Ānāni ēñēninque Itota,

—Mīnitō nō Abadāo wēmīni inte bai mīnitō tōmengā nānō cægāinō bai adobaī cæcædōmīnīpa tōō. ⁴⁰ Nōwo iñæmpa botō, Wængongui nāwangā nānō angāinō ante botō ēñēninō ante mīnitō īmīnite nē apænebo iñōmote mīnitō, Mōnitō æbānō cæte wænōmōni wænguingā, ante pōnēmīni īmīnīpa. Abadāo māni mīni cægāi bai cædāmaī īngacāimpa. ⁴¹ Mīnitō iñōmō tōmēmīni mæmpo nānō cægāi bai adobaī cædōmīni īmīni awædō.

Āñongante tōmēnāni,

—Mōnitō wīi wegōwæ wēmōni īmōnīpa tōō. Wængongui incæ tōmengā adocanque mōnitō Mæmpo īnongāimpa.

⁴² Ānāni ēñēninque Itota tōmēnāni īnānite,

—Wængongui nāwangā mīnitō Wæmpocā īngā bai mīnitō botō īmote waadete pōnencædōmīnīpa. Edæ botō Wængongui weca quēwente mīnitō weca ñōwo wææ pontabopa. Botō wīi nāmā pōnēninque pontabopa. Wæætē tōmengā botō īmote da pōnongā pongaimo īmopa. ⁴³ Mīnitō īmīnite

botö quinä apæneboo, ante minitö quinate eñenāmai imīnii. Edæ botö änö ante, Quinä apæneboo, ante minitö babetamö ināni bai inōmini inte ædö cæte eñenguimīnii. ⁴⁴ Wænæ iñömö minitö mæmpo inongäimpa. Ayæ minitö mæmpo nānō cæinewēnō ante minitö adodö ante, Mōnitö cæinēmōnīpa, ante cæminīpa. Wēēneñedē inguipoga mā badōñedē tömengä, Botö wænonguimo, ante do entawengä ingacäimpa. Tömengä, Quinä nāwangä impa, ante cōwē änāmai ingampa. Ayæ edæ, Quinä änö nōinō impa, ante tömengä entawēnāmai inongäimpa. Adocä babæ tededinque tömengä babæ nānō entawēnonque ante tedewengä ingampa. Edæ tömengä nē babæ änongä ingampa. Ayæ tömengä iñömö mā babæ angaingä ingampa. ⁴⁵ Incæte botö nāwangä ämo beyænque minitö botö änö ante pōnēnāmai imīnīpa töö. ⁴⁶ Minitö weca ongongä iñömö æcāmenque incæ botö imote apænte äninque, Bitö wænæ wænæ cæbi imīpa, ante, Nāwangä impa, ante odömōnatawogaa. Botö nāwangä ämo bai minitö quinate botö angainö ante pōnēnāmai imīnīpa. ⁴⁷ Wængonguī wēnāni nē inōnāni iñömö Wængonguī nānō angainö ante eñēnāni inānīpa. Minitö guiquēnē tömengä wēmīni ināmai imīni beyæ, Tömengä quinä angää, ante eñēnāmai imīnīpa, ante Itota apænegacäimpa.

Abadäo ayæ eñadāmai iñedē mōnō Codito do ingaingä

⁴⁸ Oodeoidi wæætē tömengä ingante,

—Bitö Tämadiabæ quēwēmi imipææ. Ayæ wænæ tönö cæbi imipææ, ante wīi nāwangä ämōni intamōnii.

⁴⁹ Ante pīināni eñēninque Itota wæætē apænedinque,

—Botö wīi wænæ tönö cædōmo imopa. Wæætē botö iñömö, Botö

Mæmpo ingante waa acæboimpa, ante cæbo imopa. Minitö guiquēnē botö imote waa adāmai imīnīpa töö. ⁵⁰ Waodāni, Bitö waēmö imīpa, ante botö imote apænecädänīpa, ante botö cädāmai imopa. Wæætē wacä iñömö, Waodāni bitö imite apænedinque, Waēmö imīpa, ante apænecädänīpa, ante nē cæcä ingampa. Māningä nē apænte änongä ingampa. ⁵¹ Minitö imīnite nāwangä ämopa. Botö angainö ante nē eñente cæcä tömengä iñömö wantæpiyæ wænāmai quēwencæcäimpa, angantapa.

⁵² Ante apæneca eñēninque oodeoidi,

—Bitö wænæ tönö cæbi imīpa, ante nōwo ædæmō eñēmōnīpa. Abadäo wodi iñæmpa do wængacäimpa. Ayæ Wængonguī beyæ nē apænedāni adobai do wængadänīpa. Incæte bitö, “Botö angainö ante nē eñente cæcä tömengä iñömö wantæpiyæ wænāmai quēwencæcäimpa, ante apænebi töö.” ⁵³ Mōnō docä mæmpo Abadäo wodi nænængä inte cægaingä incæte bitö iñömö edæ, Abadäo wädangä iñongante botö iñömö godōmenque nænæmo inte cædōmo imopa, ämitawo. Tömengä iñömö edæ do wængacäimpa. Ayæ Wængonguī beyæ nē apænedāni adobai do wængadāni apa anewē. Bitö nāmā äninque, Æcāmē bai imoo, ante ämi.

⁵⁴ Äñōnāni Itota wæætē,

—Botö nāmā äninque, Waodāni, Bitö waēmö imīpa, ante botö imote apænecädänīpa, ante eñēinente wæbo bai waodāni botö imote nāni waa apænedö wæætē önonquedö ante incädönīpa. Botö Mæmpo incæ minitö, Mōnō Wængonguī ingampa, ante mīni änongä guiquēnē tömengä iñömö, Bitö waēmö imīpa, ante botö imote pōnō apæneca apa quēwēmīnii. ⁵⁵ Minitö tömengä ingante wīi ädinque pōnēnāmai imīnīpa töö.

Botö guiquënë tömengä ingante do agaimo inte pönemo imopa. Botö tömengä ingante adämaï imopa, ante bai botö minitö bai babæ ante ancædömoimpa. Wæætë tömengä ingante do adinque në pönengaimo inte botö iñömö edæ tömengä nänö angainö bai në cæbo imopa. ⁵⁶ Inguipoga botö ponguiönæ ante minitö docä mæmpo Abadäo wodi incæ, Codito ponguiönæ pongä acæboimpa, ante pönëninque do edæ watapæ togacäimpa. Ìninqe tömengä mäniönæ Codito nänö ponguiönæ adinque godömenque togacäimpa, ante Itota apænecantapa.

⁵⁷ Oodeoidi tömengä ingante,

—Bitö eñagai iñömö tincoenta wadepo inämaï i incæte bitö ædö cæte, Botö Abadäo ingante atabopa, ante ämii.

⁵⁸ Ante püñönäni Itota wæætë,

—Minitö iminite näwangä ämopa. Abadäo wodi ayæ eñadämaï iñedë botö iñömö edæ do quëwëmo ingaimo imopa, ante apænecantapa.

⁵⁹ Mäninö ante apænecä eñëninque tömënäni iñömö tömengä ingante dicaca tacacæte ante cædinque dicacoo wææmpo ænänitapa. Incæte Itota wë womöninque Wængongui oncö ñænæncodo tao wadæ gogacäimpa.

9

Babetamö eñagaingä incæ waa bamonte acampa

¹ Itota gomonga godinque onguiñængä babetamö eñagaingä ingante acantapa. ² Tömengä emiñænäni iñömö tömengä ingante,

—Awënë në Odömömi ïmi, mäningä onguiñængä incæ tömengä mæmpoda incæ æcänö wënæ wënæ cæda beyæ tömengä babetamö eñacantawo, ante eñencæte ante änänitapa.

³ Itota tömënäni inänite,

—Ïngä onguiñængä incæ tömengä mæmpoda incæ tömänäni wënæ wënæ cædämaï inänitapa. Wæætë tömengä babetamö eñagaingä inte quëwëñongante Wængongui nänö cædö iñömö edonque pönï acäimpa, ante mäningä mänömaï ingacäimpa. ⁴ Ìñänäni eñëedäni. Botö imote në da pönongaingä tömengä nänö cædö ante mönö müi quëwenganca mönö cæquënemö imompä. Mönö wænguiönæ iñonte mönö ædö cæte ayæ cæquimö. ⁵ Botö inguipoga quëwëñedë botö inguipoga quëwënäni beyæ ñäo bai inömo imopa.

⁶ Mäninö ante äninque Itota onguipoga towæ tänöninque wëa wëa gopodinque aquimæ bayonte æninque babetamongä awinca öni öni pæmongantapa. ⁷ Ayæ tömengä ingante,

—Goe. Gäwapæ Tidoee nani ämæ godinque bitö awinca ñäo mëmöe, ämopa, angantapa. Tidoepæ nani ämæ iñömö mönö tededö, Da godömæ, ante impa.

Angä eñente godinque onguiñængä ñä mëmöninque tömengä oncönë ocæ emænte pöninque do acä ingacäimpa. ⁸ Tömengä mänömaï do acä inte pongä adinque godongämæ quëwënäni tönö wëenëñedë tömengä, Pönömi æmoe, äñongante në adinäni tönö,

—Æ, Ïngä onguiñængä diyæ, Pönömïni æmoedäni, ante në äneconingä wii adocä ingantawo.

⁹ Änäni eñëninque pancadäniya,

—Mäningä ingampa, änänitapa.

Wadäni guiquënë,

—Wii tömengä ingä, önonque tömengä nänö emö bai emönongä ingampa.

Ante tedeyönäni onguiñængä tömenganque,

—Botö mänimodö inömo imopa, angantapa.

¹⁰ Ayæ tömënäni,

—Æbänö cæte bitö waa bamonte abii.

¹¹ Äñönäni tömengä wæætë,

—Onguifængä iñömö tömengä emöwo Itota iñömö onguipoga towæ tänöninge wëä wëä gopod-
ingue aquimæ bayonte æninque
botö awinca öni öni pæmongantapa.
Ayæ botö imote, “Goe. Gäwapæ
Tidoepæ näni ämæ godingue bitö
awinca ñä mëmoe” angantapa.
Angä eñëninge botö wadæ gote
ñä mëmöninque do waa bamonte
abopa, angantapa.

¹² Tömënäni tömengä ingante,

—Iingä onguifængä bitö änogä
iñömö æyömönö ingää.

Ante äñönäni tömengä wæætë,

—Botö eñënëmaï imopa, an-
gacäimpa.

*Babetamö iingä ingante Padi-
teoidi ancaä änäni*

¹³ Ayæ Paditeoidi weca
onguifængä nê babetamö
eñagängä ingante ænte mämönäni
pongantapa. ¹⁴ Itota mänii aquimæ
badöninge babetamö iingä aw-
inca wi æmote bai nänö cæönæ
iñömö oodeoidi guëmanguionæ
inönimpa. ¹⁵ Mänömaï beyæ Pa-
diteoidi iñömö adobai eñencæte
ante babetamö iingä ingante edæ,
Æbänö cæte bitö waa bamonte abii,
ante äñönäni tömengä wæætë,

—Mäningä iñömö aquimæ
æninque botö awinca öni öni
pæmongantapa. Ayæ botö tömömo
awinca ñä mëmöninque ñöwo waa
bamömo inte abopa, angantapa.

¹⁶ Paditeoidi pancadäniya,

—Iingä onguifængä iñömö wii
Wængongui weca quëwente pongä
ingampa. Edæ tömengä mönö
guëmanguionæ iñonte guëmänämaï
inte do cæcampa, änanitapa.

Wadäni guiquënë,

—Iñæmpa waocä nê wënæ
wënæ cæcä inongä inte ædö cæte
mänömaï, Acæminimpa, ante mä
cæquiringä, änanitapa.

Iñinque tömënäni wadö wadö
ante pönente tedewengadänimpa.
¹⁷ Ayæ tömënäni wæætë babetamö
iningä ingante,

—Tömengä cæcä ate bitö waa abi
inte bitö edæ tömengä ingantedö
ante quinä ämii.

Ante äñönäni onguifængä
wæætë,

—Tömengä Wængongui beyæ nê
apæncä ingampa, angantapa.

¹⁸ Babetamö iingä iñömö, Waa
bamömo imopa, ante apæncä
eñëninge oodeoidi awënëidi
ayæ pönenämaï inänitapa töö.
Tömengä mæmpoda inate aa pedäni
ponte apænedä ate mäniñedë
pönënanitapa. ¹⁹ Tömënäni tömöna
inate,

—Iingä onguifængä edæ minatö
wengä ingantawo. Mäningä nê ba-
betamö eñagängä minatö änogä
adocä ingantawo. Æbänö cæte
tömengä ñöwo waa bamonte acäi.

²⁰ Ante äñönäni tömengä
mæmpoda wæætë, Nê babetamö
eñagängä iñömö tömengä mönatö
wengä ingampa, ante eñëmönäpa.
²¹ Incæte mönatö, Æbänö cæte
tömengä ñöwo waa bamonte acää,
ante, Æcänö tömengä awinca wi
æmote bai cæcää, ante eñënëmaï
imönäpa. Minitö tömengä ingante
eñencæte ante äedäni. Tömengä do
picängä ingampa. Tömenganque
apæncä eñencæminimpa, änatapa.

²² Tömengä mæmpoda oodeoidi
awënëidi inänite guifëninge
mäninö ante apænedatapa. Edæ
oodeoidi awënëidi iïmaï ante
do apænedönänimpa. Æcänö
Itota ingante Ao ante, Mönö
Codito ingampa, äna eñëninge
edæ, Mönitö odömöincönë
ongönämaï incæbiimpa, ante
tömengä ingante da tadömöni tao
gocæcäimpa, ante godongämæ
pönente apænedönänimpa. ²³ Mänömaï
beyæ tömengä mæmpoda, “Tömengä
do picängä ingampa. Minitö

tömengä ingante eñencæte ante ædāni,” angadaimpa.

²⁴ Onguiñængä nē babetamō īningä ingante wæætē aa pedāni pongā ate tömengä ingante,

—Bitō Wængongui eñēñongä nāwangä ante apænee, amōnipa. Edæ īngä onguiñængä mānīnō nē cædingä wēnæ wēnæ cæcä ingampa, ante edæ do amōnipa.

²⁵ Ante pīññōnāni tömengä wæætē,

—Māningä wēnæ wēnæ cæcä incæ wīi wēnæ wēnæ cæcä incæ botō eñēnāmai īmopa. Botō babetamōmo īnīmo incæ ñōwo waa bamonte abopa. Mānīnque eñēmo īmopa.

²⁶ Ante apæneccä eñēnīnque tömēnāni tömengä ingante,

—Tömengä īñōmō bitō īmite æbānō cæcantawo. Æbānō cæte bitō waa bamonte abii, ānānitapa.

²⁷ Tömengä wæætē,

—Mīnitō īmīnite do antabopa. Botō āññōmote mīnitō eñēnāmai īmīnipa tōō. Quīnante wæætē adodō ante eñēinēmīni. Mīnitō adobai, Mōnitō tömengä emīñæmōni baquīmōni, ante amīnitawo, ante angantapa.

²⁸ Ayæ tömēnāni tömengä ingante pīinte wēnæ wēnæ badete tod-
inque,

—Bitō māningä emīñæmi īmipa tōō. Mōnitō guiquēnē Mōitee emīñæmōni īmōni apa quēwēmī, ānānitapa. ²⁹ Wængongui Mōitee ingante apænegacāimpa, ante do eñēmōnipa. Īngä guiquēnē æyōmōnō quēwente pongāā, ante eñēnāmai īmōnipa.

³⁰ Āññōnāni onguiñængä wæætē,

—Mānīnō mīnitō ānīnō wīwa impa amīni. Tömengä pōnō cæcä waa bamonte abo incæte tömengä æyōmōnō quēwente pongāā, ante mīnitō eñēnāmai īmīnipa. ³¹ Nē wēnæ wēnæ cædāni īñōmō Wængongui ingante apæneyōnāni tömengä tömēnāni īnānite eñēnāmai ingampa, ante

do eñēmompā. Wæætē Wængongui ingante, Bitō adobique mōnō Wængongui īmidō anguēnē, ante nē apæneccä īñōmō tömengä Wængongui nānō angainō nē eñēnte cædongä inte apæneyongante Wængongui tömengä ingante eñencæcāimpa. ³² Waocä nē babetamō eñāgaingä īñongante wacä tömengä awīnca wī æmōnte bai cæcä ante æyedēmenque incæ inguipoga quēwēnāni dicæ ānāni eñēnānitawogaa. ³³ Īngä onguiñængä īñōmō wīi Wængongui nānō da pōnongä pongaingä inte bai tömengä tömānō cædāmai incædongāimpa, angantapa.

³⁴ Mānīnō angä eñēnīnque tömēnāni wæætē,

Bitō eñāgañedē do wēnæ wēnæ cæte eñāgaīmi īmipa. Incæte bitō mōnitō īmōnite ædō cæte, Eñencæmīnīmpa, ante odōmōnte apænebi īmipa tōō.

Ānāni īnīnque tömēnāni, Bitō mōnitō odōmōincōnē ongōnāmai tao gobāwe, ante tömengä ingante da tadōnāni tao gogacāimpa.

Nē babetamō bai īnāni īnānite ante Itota apæneccampa

³⁵ Tömēnāni tömengä ingante da tadōnānipa, ante tededāni eñēnīnque Itota tömengä ingante ante diqui diqui mīnte gote ad-
inque.

—Bitō Waocä nē eñāgaingä ingante pōnēmitawo.

³⁶ Angä eñēnīnque onguiñængä,
—Awēnē, māningä æcānō īnaa. Botō tömengä ingante pōnencæboimpa, ante apænebi eñēmoe.

³⁷ Ante āññongä Itota wæætē,
Bitō tömengä ingante do abitapa. Ayæ bitō īmite nē apænebo īñōmō tömēmo īmopa.

³⁸ Angä eñēnīnque onguiñængä,
—Awēnē, botō wede pōnēmo īmopa. Ayæ, Bitō Wængongui Wēmi īmidō anguēnē, ante tömengä

Itota weca ædæ wææninqe apæncantapa.

³⁹ Itota iñömö edæ,

—Botö, Inguipoga quëwënanî æbänö cædänîi, ante apænte ancæte ante pöninge iïmaï cæbopa. Botö nè babetamönäni bai inäni waa bacædänimpa, ante cædinqe pontabopa. Ayæ wæætë, Mönitö waa amönipa, ante nè änäni inänite, botö, Babetamömini bai iminipa, ante edonque odömoncæte ante pontabopa.

⁴⁰ Mäninö angä ëñëninge Padi-teoidi pancadäniya tömengä weca nè ongönäni guiquënë tömengä ingante,

—Æbänö ämii. Iñæmpa mönitö adobai babetamömöni bai imönitawogaa.

⁴¹ Ante añönäni Itota wæætë,

—Minitö babetamömini bai inte bai wënæ wënæ cædämaï incædöminimpa. Wæætë minitö, Mönitö waa amönipa, ante nè änömini inte mîni wentamö mongæncoo ee mongæmîni inguimînidö angüënë, ante apænegacäimpa.

10

Në aacä tönö tömengä obegaidi

¹ Itota ayæ iïmaï apæncantapa. “Minitö iminite näwangä ämopa. Onguiñängä obegaidi näni wææ cæyömö guidemö nè guidämaï inte wæætë wayömö da ëwa æi guicä iñömö tömengä iñömö nè awëmö ö ængä inongä inte adobai wadäni ayönäni nè pö ö ænte gocä ingampa. ² Odemö nè guicä guiquënë tömengä obegaidi inänite nè aacä ingampa. ³ Nè aacä beyæ odemö nè wææ cæcä wi ænecampa. Wi ænecä ate nè aacä pö guite tedeyongä obegaidi tömengä nänö tedepämo ëñente inänipa. Tömengä obegaidi inänite näni ëmöwo näni ëmöwo ante aa pecä pöñönänite tömengä tömënäni inänite ænte taocampa. ⁴ Tömengä obegaidi tömänäni

inänite ænte taodinge tömengä önömæca iñömö täno beyænte gocä ate tömengä obegaidi tömengä nänö tedepämo ëñëninge tömengä ingante tee empo godänipa. ⁵ Wacä ingante guiquënë tömënäni tee empote godämaï inänipa. Wæætë wacä nänö tedepämo ëñënamäi inäni inte tömënäni tömengä weca ongönämaï wodii gocædänimpa,” ante Itota apæncantapa.

⁶ Tömengä mänömaï tömënäni inänite odömoncæte ante, Nè aacä æbänö cæcäa, ante odömonte apæncä incæte tömënäni tömengä nänö äninö ante ëñënamäi ingadänimpa.

Itota mönö imonte nè Aacä ingä

⁷ Mänömaï beyæ Itota wæætë äninge, “Botö minitö iminite näwangä ämopa. Botö iñömö nè obegaidi bai inäni näni wææ cæyömö, Guicædänimpa, ante odemö bai imopa. ⁸ Wëenëñedë botö ayæ pönämaï iñedë wadäni odömonte apæncæ pongadänimpa. Tömënäni tömänäni waodäni inänite nè awëmö ö ænänî bai inönäni inte adobai wadäni ayönäni nè pö ö ænte gogainäni bai ingadänimpa. Incæte waodäni iñömö nè botö obegaidi bai inönäni inte nè ö æinënäni inänite wæætë ëñënamäi ingadänimpa. ⁹ Botö nè odemö bai imopa. Odemö nè guicä bai iñömö tömengä botö imote pönengä iñongante botö æmo beyænque quëwencæcäimpa. Adocä nè obega bai inte tömënäni näni wææ cæyömö guidemö nè guicä bai inique tömengä piyënë cæte quëwencæcäimpa. Ayæ tömengä wæætë nè taocä bai inique tömengä nänö cængüi mæ öñö adinque eyepæ cæncæcäimpa,” ante Itota apæncantapa.

¹⁰ Ayæ apænedinque, “Nè awëmö ængä guiquënë tömengä iñömö awëmö æncæte ante pongä inongä inte adobai wænoncæte ante wo ewencæte ante mäninganca cæcæte ante pongä

ingampa. Botö iñömö, Waodäni quëwencädänimpa, ante ayæ, Tömënanäni nani quëwenguinque ante watapæ pönä quëwencädänimpa, ante pontabopa. ¹¹ Botö obegaidi bai inäni inänite nē waa aacä bai imopa. Nē waa Aacä iñömö nämä incæ obegaidi beyænque wæncæcäimpa. ¹² Godonte æinta ante wacä ingante nē cæcä iñömö tömengä iñömö obegaidi nē eacä inämaï inongä inte nē aacä inämaï ingampa. Mänömaï beyæ adocä iñömö mēñe bai ingä wæætē obegaidi weca pogodo ponte obega ingante yao ongöningue, Obegaidi pangocæ goquänäni, ante cæcampa. ¹³ Godonte æintaque ante nē cæcä iñömö, Æbänö cæte obegaidi waa quëwenguänäni, ante änämaï inongä inte edæ wodii winongampa,” ante Itota apænecantapa. ¹⁴⁻¹⁵ Ayæ apænedinque, “Obegaidi inänite waa aacä bai edæ botö iñömö nē waa Aabo imopa. Botö Mæmpo edæ botö imote do ate pönengä bai botö adobai tömengä ingante do adinque pönëmopa. Ayæ tömëmo obegaidi bai inäni inänite do adinque tömënanäni inänite pönëmopa. Ayæ tömënanäni guiquënë botö imote do adäni inte botö imote pönënanäni. Botö nämä incæ obegaidi bai inäni beyænque wæncæboimpa. ¹⁶ Ayæ wadäni iñömö botö obegaidi bai nē inäni incæ wii mänñömö wææ cæyömö quëwënanäni inänäni. Botö mänñänäni inänite adobai ænte mämö ponguënëmo imopa. Adodäni adobai botö tedepämo, Æbänö ämo, ante eñenguänäni inänäni. Mänömaï beyæ mänñänäni iñömö do botö quänäni tönö tömänäni adocabodänique baquänäni inänäni. Ayæ nē Aabo adoboque iñömö tömänäni beyæ cæcæboimpa.” ante Itota apænecantapa.

¹⁷ Ayæ apænedinque, “Botö nämä incæ Ao ante wæningue ñäni ömæmoncæboimpa, ante cædingue wæætē tömëmo mii quëwenguimo incæboimpa. Mänömaï beyæ botö Mæmpo botö imote waadete pönengä ingampa. ¹⁸ Waodäni iñömö ædö cæte botö imote wænonguänäni. Botö nämä incæ Ao äningue wæncæboimpa. Botö nämä tæï piñæmo iñömö, Wænguimo, ante nē ämo inömo imopa. Ayæ adobai botö nämä tæï piñænte nē ämo inte botö, Ñäni ömæmoncæboimpa, ante cædingue wæætē tömëmo mii quëwenguimo incæboimpa. Botö Mæmpo iñömö botö imote nänö wææ angäinö botö eñëñinö ante eñente cæbopa,” ante apænecantapa.

¹⁹ Mänñö apænecä eñëningue oodeoidi wæætē wadö wadö ante pönente tedewengadänimpa. ²⁰ Oodeoidi nanguï inäni iñömö,

—Tömengä wënæ tönö cæcä inte edæ ömæcacä inongä ingampa. Ædö cæte tömengä ingante eñëmïni imïni.

²¹ Äñönäni oodeoidi incæ wadäni guiquënë,

—Tömengä wënæ tönö cæcä inte bai tömengä iïmaï nänö äñinö ante wii angä incædongäimpa. Nē wënæ inte quëwente cæcä iñömö babetamönäni awinca wi æmonte bai cæcä waa bamönäniyaa.

Oodeoidi Itota ingante Baa änäni

²² Yoguite tedæ iñonte waodäni Eedotadë quëwënanäni, Wængonguï oncö tæiyæ waëmö oncö ante dodäni mænongadänimpa, ante pönente ææmæ cæyönäni. ²³ Itota Wængonguï oncö ñænæncönë yabæcönë Tadömö nani änoncönë iñömö cægongantapa. ²⁴ Oodeoidi tömengä weca pö godongämæ gongænte änäni,

—Bitö æbänö imïi, ante æpoönædö ayæ äñänämaï imïi. Bitö mönitö Codito imi iñinque mönitö

īmönite edonque pōnī apænebi
ēñēmōnii.

²⁵ Ante āñōnāni Itota wæætē,

—Mīnitō īmīnite do antabopa.
Incæte mīnitō pōnēnāmaī īmīnīpa
tōō. Botō edæ botō Mæmpo ēmōwo
ante bamōnengæ cæbo adinque
mīnitō, Botō æbānō īmoo, ante
ēñenguēñēmīni īmīnīpa. ²⁶ Mīnitō
wīi botō obegaidi bai īnōmīni inte
botō īmote pōnēnāmaī īmīnīpa tōō.
²⁷ Waodāni botō obegaidi bai nē
īnāni inte botō tedepāmo, Æbānō
āmoo, ante do ēñēnāni. Ayæ botō
tōmēnāni īnānite adinque pōnēmo
īñōmote tōmēnāni wæætē botō
īmote tee empote godānīpa. ²⁸ Botō
adodāni īnānite wantæpiyæ nāni
quēwenguīnō godōmo ænīnque
quēwencædānīpa. Ayæ cōwē
wænāmaī incædānīpa. Tōmēnāni
tōmēmo ònōnempo ongōñōnānite
æcānō tōmēnāni īnānite gā pe
æmpoda īñōmō edæ dæ angampa.
²⁹ Botō Mæmpo edæ adodāni
īnānite botō īmote nē pōnongaingā
īnongā ingampa. Tōmānāni
wædānāni īñōnāni tōmengā īñōmō
godōmenque ñænængā inte nanguī
cædongā ingampa. Īnīnque tōmengā
ōnōnempo ongōñōnānite æcānō
tōmēnāni īnānite gā pe æmpoda
īñōmō edæ dæ angampa. ³⁰ Botō
īñōmō botō Mæmpo tōnō āawocaque
bai ēwocamōna īmōnāpa, ante Itota
apænegacāīpa.

³¹ Mānīnō angā ēñēnīnque ood-
eoidi wæætē tōmengā ingante di-
caca tacacæ ante cædinque dica-
coo wææmpo æñānīpa. ³² Tōmēnāni
dicacoo wææmpo æññōnānite Itota
tōmēnāni īnānite,

—Botō mīnitō weca botō Mæmpo
nānō angāi bai nanguī bamōnengæ
odōmonte cætābopa. Ædō botō
bamōnengæ cædinō ante adinque
mīnitō botō īmote dicaca tacacæ
cæmīnīi.

³³ Ante āñongā oodeoidi wæætē,

—Mānīnō bitō waa cædinō beyæ
ante mōnitō wīi bitō īmite dicaca

tacacæ cæmōnīpa. Wæætē bitō
babæ ante Wængonguī ingante
godō wēnæ wēnæ āmīpa, ante
bitō īmite tacacæ cæmōnīpa. Edæ
mōnitō waomōni bai inte bitō
adobaī waobi īmi incæte bitō, Botō
Wængonguīmo īnōmo īmopa, ante
āmīpa tōō.

³⁴ Ante wæyōnāni Itota wæætē
tōmēnāni īnānite,

—Mīnitō mīni wææ yewæmongainō
wīi īmaī ante yewæmongatūi.
“Mīnitō īñōmō wængonguīdi
īmīnīpa, ante do antabopa,”
ante yewæmongadānīpa.

³⁵ Wængonguī angā ēñente nāni
yewæmongainō ante waodāni ædō
cæte Baa ānīnque wido cæquīnānīi.
Wængonguī nānō angāinō ante
apænecā nē ēñēnāni īñōnānite
tōmengā, Mīnitō wængonguīdi
īmīnīpa, angantāpa. ³⁶ Ayæ botō
Mæmpo botō īmote inguipoga da
pōnoncæte ante, Botō adoboque
quīmi īmīpa, ante botō īmote
apænte ængacāīpa. Īnīnque edæ
botō tōmengā quīmo īnōmo inte
tōmengā nānō nē da pōnongaīmo
īñōmote edæ botō īmote edæ
æbānō anguīi. Īñæmpa botō īñōmō
Wængonguī Wēmo īnōmo īmopa,
āñōmote edæ mīnitō wæætē, Bitō
babæ ante Wængonguī ingante
godō wēnæ wēnæ āmīpa, ante
quīnante āmīnitawo. ³⁷ Botō edæ
Mæmpo nānō cædō bai cædāmaī
īmo bai mīnitō māñīfēdē botō
īmote pōnēnāmaī īmīni bai waa
incædōnīpa. ³⁸ Mīnitō botō
īmote pōnēnāmaī īmīni incæte
botō guīquēnē botō Mæmpo nānō
cædō bai adobaī cæbo īnīnque
mīnitō, Botō æbānō cæboo, ante ad-
īnque pōnencæmīnīpa. Māñōmaī
cædinque, Botō Mæmpo ingante
botō ēwocabo īmopa, ante ayæ,
Botō adobaī botō Mæmpo nempo
quēwēmopa, ante ēñenguīmīni inte
ayæ ēñēnīnque pōnencæmīnīpa,
ante Itota angacāīpa.

³⁹ Mānīnō angā ēñēnīnque

tömənāni wæætē tōmengā ingante bæi ongoncæ cæyōnāni tōmengā do aamō cæte gocantapa.

⁴⁰ Ayæ Eedotadēē wadæ god-inque Oododānō æmæmāa ocæ emænte taodingue tōmengā Wäo wēēnēñedē waodāni inānite æpænē nānō guidōniñōmō adoyōmō gote ongongā ingantapa. ⁴¹ Ayæ tōmengā māniñōmō ongōñedē waodāni nangui ināni tōmengā weca goto pōninque ānānitapa.

—Ate ēñencæminimpa, ante Wäo wodi cōwē bamōnengæ cædāmai ingā incæte tōmengā māningā Itota ingantedō ante nānō angainō tōmānō nāwangā ante angantapa, ante apænedānitapa.

⁴² Ayæ māniñōmō ongōninque waodāni nangui ināni Itota ingante wede pōnēnāni bagadānimpa.

11

Datado wængäimpa

¹ Māniñedē wacā onguiñengā tōmengā emōwo Datado wēnæ wēnæ badingue oñōnongäimpa. Māadiya tōnō Māadota tōmengā tōniñada nāna quēwēñōmō tōmengā adoyōmō Betānia iñōmō quēwēnongäimpa. ² Iingā Māadiya guiquēnē ayæ ate ogui wapæ ænte Awēnē Itota ingante oni pædinque nāmā ocagui inte tōmengā onōwa amimō cæquingā adocā Māadiya iñongā tōmengā tōniñacā Datado ñōwo wēnæ wēnæ bacā Inongäimpa. ³ Iinque Datado tōniñada iñōmō, Itota ingante aa pebi pongæ, āna ēñente wacā gote,

—Awēnē ēñēmi, Bitō nē waadecā iñōmō wēnæ wēnæ ingampa cæbii, ante ānapa, ante apænecantapa.

⁴ Māniñō nāna ānō ante apænecā ēñēninque Itota,

—Māniñō wēnæ wēnæ inte nānō wædō iñōmō wii wængui impa. Wæætē waodāni, Wængongui ñāō apāite emōnongā ingampa, ante acædānimpa. Ayæ botō imote,

Bitō Wængongui Wēmi adobai ñāō apāite emōnōmi imipa, ante apænecadānimpa, ante māningā wēnæ wēnæ ingampa, angantapa.

⁵ Māadota tōnō tōmengā tōniñacā Māadiya nāna caya inate ayæ Datado ingante Itota tōmənāni inānite waadete pōnēnongäimpa.

⁶ Datado wēnæ wēnæ ingampa, ante apænecā ēñengā incæte Itota nānō ongōñōmō adoyōmō meōnaa ayæ ongongantapa. ⁷ Tōmengā ayæ ate tōmengā emiñænāni inānite,

—Ægodōedāni, wæætē Oodeabæ mōnō gocäimpa.

⁸ Añongā tōmənāni wæætē tōmengā ingante,

—Awēnē nē Odōmōmi imi, wantæyō intapa oodeoidi bitō imite dicaca tacacæ cædāni incæte bitō ñōwo wæætē, Māniñōmō goquimo, āmitawo.

⁹ Ante ānāni Itota wæætē,

—Iñæmpa nænque wii tōmāā itædē apāitawo. Itædē nē gocā mōnō nænque inguipoga apāicā ate beyæ tēwadāmai gocampa. Botō iñōmō itædē gocā bai adobai müimo botō quēwenganca botō cæquēnēnō iinque cæquinque gobopa. ¹⁰ Woyowotæ nē gocā bai guiquēnē tōmengā wæætē ñāō dæ ā beyæ tēwate bai gocampa, angacäimpa.

¹¹ Māniñō angā ate tōmengā godōmenque tōmənāni inānite,

—Mōnō æmigo Datado iñōmō mō ñongā. Botō ñōwo tōmengā weca gote, Nāni omæmōe, āmo ñāni omæmōnguingā, ante apænecantapa.

¹² Tōmengā emiñænāni wæætē tōmengā ingante,

—Awēnē Itota, tōmengā mō ñongā iinque edæ gancaæ baquingā, apænedānitapa.

¹³ Itota Datado nānō æmæwo wænimāmo ante apænecā incæte tōmengā emiñænāni guiquēnē, Datado ononque mō ñongampa, ante Itota apænecampa, ante

pönönänimpa. ¹⁴ Mänömai beyæ Itota tömənäni inänite,

—Datado æmæwo wængäimpa, ante edonque pöni apænecantapa.

¹⁵ Minitö pöncæmīnimpā, ante botö, Tömengä wæncæ cæyongä botö tömengä weca ongönāmai intabopa, ante mīnitö beyæ ante tobopa. Ægodöedāni, tömengä weca mönö gocæimpa, angantapa.

¹⁶ Ayæ Tömato Äancadēnaque nāni änogä iñömö Itota emīñænāni wadāni inänite,

—Ægodöedāni, äninque, Tömengä tönö godongämæ wæncæte ante tömengä miñæ gocæimpa, angacäimpa.

Itota mönö ömæmonguimāmo mönö mü quëwenguimāmo ante nē pönongä ingampa

¹⁷ Ayæ Itota ponte eññongä, Datado baö tömənāni nāni wodintatodē mēönaa go mēönaa do daga wēnānitapa, ante apænedāni eñngacäimpa. ¹⁸ Betānia iñömö nāni taadö godö Eedotadēe nāni quëwēñömö godö eyequei inönimpa. Mānii taadö wodo tedete quidömetodo ganca inönimpa.

¹⁹ Oodeoidi nangui ināni iñömö Mäadota tönö Mäadiya weca pöninque, Mīnatö tönīñacä wængä ate wæwēmīna incæte piyænē cæte quëwæncæmīnāimpa, ante waadete apæncæte ante pönānitapa.

²⁰ Itota oo pöni pongampa, ante änāni eññēninque Mäadota tömengä ingante bee tencæte ante gocantapa. Mäadiya guiquenē oncönē ee ongongantapa. ²¹ Mäadota Itota weca pöninque tömengä ingante,

—Awēnē Itota, bitö mönitö weca ongömi bai botö tönīñacä wii wæncædongäimpa. ²² Tömengä æmæwo wængä incæte bitö ñowo Wængongui ingante quiēmē ante apænebi tömengä pönö cæcä ænguimi imipa, ante botö eññemopa, ante apænecantapa.

²³ Angä eññēninque Itota tömengä ingante,

—Bitö tönīñacä wodi ñāni ömæmonguingä.

²⁴ Ante apæncä eññēninque Mäadota wæætē,

—Ao, inguipoga iinque bayedē mönö ñāni ömæmöñedē tömengä do wængaingä incæte ñāni ömæmoncæcäimpa, ante botö do eññemopa, angantapa.

²⁵ Itota tömengä ingante äninque,

—Botö nē ñāni ömæmonguimo inömo inte cæbo beyænque mīnitö ñāni ömæmoncæmīnimpā. Mīni wantæpiyæ quëwenguinque ante nē Quëwëmo inömo imopa. Botö imote nē wede pönengä iñömö do wængä incæte ayæ ate wantæpiyæ quëwæncæcäimpa. ²⁶ Ayæ nē mü quëwengä inte botö imote wede pönengä iñömö tömengä cöwē wænāmai quëwæncæcäimpa. Bitö mäninö ante pönemitawo.

²⁷ Angä eññēninque Mäadota tömengä ingante,

—Awēnē Itota Ao ämopa, ante apænecantapa. Bitö mönitö Codito inömi imipa, ante pönemopa. Wængongui Wëmi inömi inte bitö iñömö edæ, Inguipoga nē Ponguingä, ante nāni angaimi imipa, ante pönemopa, ante apænecantapa.

Itota Datado wodintatodē gote wæcä

²⁸ Mänömai ante apænedinque Mäadota ocæ emænte gote Mäadiya ingante aa pecä pongä ate Mäadota tömengä ingante awëmö äninque,

—Mönö nē Odömongä do pöninque bitö imite aa pecampa.

²⁹ Angä eññēninque Mäadiya quingæ ængæ gantite tömengä weca gocantapa. ³⁰ Itota Betānia iñömö ayæ guidāmai inongäimpa. Mäadota tömengä ingante nänö bee tēniñömö tömengä adoyömö ayæ a ongönongäimpa. ³¹ Oodeoidi Mäadiya tönö oncönē godongämæ ongöninque, Tömengä piyænē

cæcæcäimpa, ante tæcæ waadete apæneyönäni tömengä quingæ ængæ gantidingue taocä adinque tömënäni, Tömengä Datado wodi nänö wodintatodë wæcæte ante gocampa, ante pönente tömengä ingante tee empote godänitapa.

³² Itota nänö ongöñömö pöninque Määdiya tömengä ingante adinque tömengä önöwa ædæ wæænte apænedinque,

—Awënë Itota, bitö mönitö weca ongömi bai botö töninacä wii wæncædongäimpa, ante wæcantapa.

³³ Määdiya mänömai wæyongä oodeoidi tömengä tönö godongämæ në pöninäni adobai wædäni adinque Itota wæwente entawëninque wæcantapa. ³⁴ Ayæ,

—Datado wodi baö æyömönö da wëminitawo,

Angä ëñëninque tömënäni,

—Awënë Itota, pö æ.

³⁵ Ante äñönäni Itota Ca wæcantapa. ³⁶ Tömengä mänömai wæcä adinque oodeoidi,

—Aedäni, tömengä Datado wodi ingante nö waadete pönengä ingantapa.

³⁷ Ante tedeyönäni pancadäniya,

—Tömengä iñæmpa në babetamongä awinca wi æmonte bai cædingä inte adocä Datado wodi ingante cæcä bai tömengä wii wæncædongäimpa, ante wægadänimpa.

Datado nänö ñäni ömæmömämo

³⁸ Itota wæætë wæwente entawëninque Datado wodintatodë pongacäimpa. Tömengä wodido ontatodë i iñonte dicabo ñænængade da pæñæ pönö tee mönodäni. ³⁹ Adinque Itota,

—Dicabo da tæ ñæedäni, äñongä Datado wodi töninacä Mäadota wæætë,

—Awënë Itota, ëñëmi. Mëönaa go mëönaa tömengä wodido öñöninque tömengä wodi do öö wadingä ingampa.

⁴⁰ Ante wææ angä ëñëninque Itota,

—Bitö wede pönëmi ininque edæ Wængongui æbänö ñäö apäite ëmönongä inte cæcää, ante bitö acæbiimpa, ante bitö imite wii antawo, angacäimpa.

⁴¹ Ininque tömënäni dicabo tæ ñænänitapa. Ayæ Itota æmö adinque,

—Mæmpo botö apænedinö ante do ëñëmitapa, ante adinque botö bitö imite waa ate pönëninque apænebopa. ⁴² Botö apænedö ante æyedëmë apænebo incæ

bitö cöwë ëñëmipa, ante botö do ëñëmopa. Wæætë edæ waodäni botö weca godongämæ gongænäni beyæ ante botö mäninö ante apænetabopa. Bitö botö imote da pönömi pontabopa, ante tömënäni pönencædänimpa, ante apænetabopa.

⁴³ Mänömainö ante Wængongui ingante apænedinque Itota,

—Datado ta pöe, ante yedæ aa pecantapa.

⁴⁴ Në wæningä iñömö edæ do ta pongantapa. Tömengä önompo weocoo inte nani wini wini cædincoo ayæ empodinque önöwa nani wini wini cædincoo ayæ ewadinque tömengä awinca weocoo nani ñäne cæmönincoo ayæ ëmongä inte ta pongä adinque Itota tömënäni inänite,

—Mänincoo ñi cæmïni gocæe, angacäimpa.

Itota ingante bæi ongonte cengcäimpa, ante tedewënëni

(Mäateo 26.1-5; Mäadoco 14.1-2; Odoca 22.1-2)

⁴⁵ Mänömai beyæ oodeoidi nangui inäni Määdiya weca ëñacæ në pöninäni inte iinäni iñömö Itota mänömai cæcä adinque tömengä ingante wede pönënëni bagadänimpa.

⁴⁶ Pancadäniya guiquënë Paditeoidi weca godinque, Itota quinä cæcää, ante adodö angadänimpa. ⁴⁷ Ininque Wængongui qui, ante në godönäni

ñænænāni tōnō Paditeoidi iñōmō wæætē tōmēnāni ōmæ nāni Apænte Äincabo tōmānāni Inānite, Mōnō godongāmæ apæ necæimpa, ante adoyōmō pōedāni, ante añōnāni pōnāni adinque tōmēnāni,

—İngā iñōmō, Acædānimpa, ante nanguī bamōnengæ cæcā ingā. Mōnō quīnō cæquīmōō. ⁴⁸ Ante wædinque mōnō tōmengā ingante, Bitō mānōmaī godōmenque cædāmaī incæbiimpa, ante wīi wææ ämō İninqe waodāni tōmānāni tōmengā ingante pōnēmainānīpa. Tōmengā ingante pōnēnāni İninqe, Itota oodeoidi Awēnē bacæte ante cæcampa, ante pōnente wædinque odōmānoidi incæ edæ wææ cæbainānīpa. İninqe tōmēnāni pōninqe mōnō tæiyæ waēmō oncō wo ēwēmainānīpa. Ayæ mōnō ōmæ iñōmō mōnō quēwencabo incæ nāmā nē ämō iñōmonte tōmēnāni pō ō ænte bai cædinque tōmēnānique nē änāni babainānīpa, änānitapa.

⁴⁹ Tōmēnāni weca adocanque Caiapato mānīi wadepo, Wængonguī quī, ante nē godongā ñænængā pōnī İnongā inte tōmengā iñōmō,

—Mīnitō tōmānō ante ēñēnāmaī İmīnīpa tōō, apæ necantapa. ⁵⁰ Mōnō ōmæ quēwencabo wīi tōmāmō wængæimpa, ante wæætē tōmēmō beyæ ante adocanque onguīñængā wængā İninqe godōmenque waa İmaimpa, ante mīnitō ēñēnāmaī İmīni inte tedewēmīni awædō.

⁵¹ Mānōmainō ante apænedinque Caiapato mā nānō pōnēnonque ante wīi angacāimpa. Wæætē tōmengā mānīi wadepo iñonte, Wængonguī quī, ante nē godongā ñænængā pōnī İnongā inte Wængonguī beyæ apænedinque, Itota iñōmō oodeoidi beyæ ante wæncæcāimpa, ante apænegacāimpa. ⁵² Ayæ wīi Oodeabæ quēwēnānique beyæ ante wænguingā. Wæætē, Wængonguī wēnāni wayōmō wayōmō pangote godīnāni inte adodānique

badinque adoyōmō godongāmæ poncædānimpa, ante tōmengā wæncæcāimpa. ⁵³ Caiapato mānīnō ante nānō añiōnæ İfōnte tāno godongāmæ pōnēninque oodeoidi ōmæ nāni Apænte Äincabo iñōmō, Æbānō cæte Itota ingante wænōmō wænguingāā, ante cōwē tedewēnōnānīpa.

⁵⁴ Mānōmaī beyæ Itota ayæ oodeoidi weca wīi edonque gocā İnongāimpa. Wæætē wadæ godinque tōmengā ōnōmæca eyequeī Epadaīmē nāni añōmō godinque mānīñōmō tōmengā ēmīñænāni tōnō ongōnongāimpa.

⁵⁵ Wodo pænta gogaīōnæ, ante Patowa nāni cæōnæ oo pōnī İnōnīpa. Mānīñedē Oodeabæ wayōmō wayōmō quēwēnāni nanguī İnāni Eedotadēē quēwēñōmō pō æidinque tōmēnāni Patowa nāni ææmæ ayæ cædāmaī İñedē dodāni angāi bai cædinque, Mōnō wēnæ wēnæ cægāinō ante mōnō mēnongate bai waēmō bacæimpa, ante nāmā incæ äacæte ante cædinque æi gogadānīpa. ⁵⁶ Adodāni Wængonguī oncō ñænæncōnē yabæcōnē pō guidinqe adiyæ gongæninque, Itota æyōmōnō ingāā, ante pōnente gomō adinque nāmāneque godongāmæ apænedinque,

—Māningā iñōmō ææmæ beyæ ante edæ pōnāmaī İngantawo. Æbānō ante pōnēmīnīi, ante apænedōnānīpa.

⁵⁷ Wængonguī quī, ante godōnāni ñænænāni tōnō Paditeoidi wæætē waodāni Inānite wææ änōnānīpa. Æcānō Itota nānō a ongōñōmō ante nē ēñgā iñōmō tōmengā mōnitō İmōnite angā ēñēninque mōnitō wæætē Itota ingante yao ongonte æmaīmōnīpa, ante do wææ änōnānīpa.

12

Awēnē Itota ōnōwa oguī wapæ

gao cæwacampa

(*Mäateo 26.6-13; Mäadoco 14.3-9*)

¹ Önompo æmæmpoque go adoönæque ate Patowa nāni ämæ bacæ cæyedē Itota Betānia iñömō pongantapa. Itota do angā ate nē nāni ömæmōningā Datado iñömō tömengā adoyömō Betānia quëwëningäimpa. ² Itota pongā adinque waodāni māniñömō quëwënanī, Itota ingante waa amōnipa, ante tömengā beyæ ææmæ cægadānimpa. Wadāni tönō Datado adobaī Itota tönō godongāmæ tæ contate cæññōnānite Mäadota iñömō tömēnāni inānite cængui godongā cænānitapa. ³ Ayæ Mäadiya iñömō mēedio ditodo ganca nāni ogui wapæ öni pæquimæ nāadodopæ nānō nangui godonte ænimæ incæ ænte māmō Itota önöwa gao cæwadinque tömengā ocagui inte amimō cæcā ininque oncōnē tömancōnē ogui waacōnē ingatimpa. ⁴ Itota miñæ nē gocā adocanque Codaa Icadiote nāni änongā iñömō edæ, Itota ingante æncædānimpa, ante odōmonte nē godonguingā inte ñowo wææ apæñecantapa.

⁵ —Iimæ nānō ogui wapæ quinante ömæpodāni beyæ ante godonte ænāmaī ingantawo. Iñæmpa waocā adoque wadepo cæte beyæ paga æninque tode-tiento deēnadiota nānō ænimpota beyæ mānimæ godonte ænimæ imæmpa, ante wæcantapa.

⁶ Tömengā dicæ ömæpodāni beyæ ante pönēninque mānōmainō ante apæñecantawogaa. Wæætē tömengā nē awēmō ænongā inte māniñō ante apæñecantapa. Tömēnāni da wente æintaa næænongā inte tömengā iñömō, Tömēnāni da wēninta incæ pancataa botō qui bacæimpa, ante awēmō ænongā inte mānōmaī apæñecantapa. ⁷ Itota wæætē tömengā ingante,

—Onquiyængä ingante piinte änewënāmaī incæbiimpa. Mānimæ botō daga wenguiönæ ante man-guënengā inte tömengā botō baō nāni daga wenguinque ante eyepæ iñonte öni paacantapa. ⁸ Ömæpodāni cōwē munitō weca quëwënanī inānipa. Botō guiquënë wii cōwē munitō weca quëwëmo imopa, ante apænegacäimpa.

Datado ingante wæñongæimpa, ante tedewënāni

⁹ Itota Betānia ponte ongongampa, ante apænedāni ëñëninque oodeoidi nangui ināni tömengā weca pönāni incæte wii tömengā beyænque pönānitapa. Wæætē adobaī Datado ingante angā nē nāni ömæmōningā ingante acæte ante pongadānimpa. ¹⁰ Mānōmaī beyæ Wængongui qui, ante nē godōnāni ñænænāni iñömō, Æbānō cæte Datado ingante adobaī wænömō wænguingā, ante godongāmæ tedewënānitapa. ¹¹ Iñæmpa oodeoidi nangui ināni, Datado beyæ mönitō imōnite ëmō cæte Itota ingante pönēninque tömengā gämænō godānipa, ante wægadānimpa.

Itota Eedotadëe iñömō pongä

(*Mäateo 21.1-11; Mäadoco 11.1-11; Odoca 19.28-40*)

¹² Iimō ate, Eedotadëe iñömō poncæte ante Itota idömæ pongampa, ante apænedāni ëñëninque ææmæ beyæ ante tæiyænāni pönināni iñömō, ¹³ yædëmæmäa wangō tate mao bee tente taodique yedæ aa pedinque,

—Mōni quëwenguinque ante, Badogaa, ante tomōnipa. Bitō Awënë Wængongui ëmowo beyænque pōmi ininque bitō to-quinque edæ Wængongui bitō imite waa cæcæcäimpa. Bitō idægoidi Awënë inōmi inte bitō toquinque ingæimpa.

14 Ante yedæ äñönäni Itota iñömö bodo wengä ate æninque tömengäa æi contate pongantapa. Wëenëñedë Wængongui beyæ iïmai ante näni yewæmonte angainö bai iinque cædinque pongantapa.

15 “Tiöno iñömö quëwëmini iñömö edæ guiñëñämaï iedäni.

Minitö Awënë Odeye ñöwo minitö weca pongä aedäni. Edæ bodo wengäa æi contate pongampa,”

ante yewæmongadänimpa.

16 Tömëñäni dodäni näni angai bai cædinque Itota ingante bee tencæ taodäni adinque Itota nänö në emiñænäni iñömö, Æbänö cædäni, ante mäniñedë ëñëñämaï inte wædönänimpa. Wæætë edæ Itota Wængongui ñäö emöñömö ocæ emænte gocä adinque tömengä emiñænäni mäniñedë ate edæ, Itota ingante waodäni ñöwo näni cædönö ante dodäni wëenëñedë yewæmongadänimpa, ante pönente wædönänimpa.

17 Datado wodi ontatodë ongöñongante Itota, Ta pöe, ante aa pecä ëñëninque në wæningä incæ ñäni ömæmöninque ta pongä adinque Itota weca godongämæ ongöninäni nanguï inäni iñömö, Itota mänömaï cæcä atamönipa, ante gode ä gode ä cædönänimpa. 18 Iinque edæ, Itota mänömaï bamönengæ cæcampa, ante apënedäni ëñente beyænque waodäni tæiyænäni Itota weca bee tencæ pönänitapa. 19 Mänömaï beyæ Paditeoidi iñömö nämanque godongämæ tedewëñänitapa.

—Waadäni tömänäni æbänö tömengä miñæ tee empo godäni ante aedäni. Mänii beyæ ante, Mönö cædinö wii eyepæ impa, ante adinque, Mönö æbänö cæte godömenque cæquimöö, ante wægadänimpa.

Guidiegoidi pancadäniya Itota ingante diqui minäni

20 Eedotadëë iñömö tömëñäni ææmæ cæyedë Wængongui ingante waa ate apænecæte ante në pönäni pancadäniya iñömö guidiegoidi inönänimpa. 21 Mäninäni iñömö Pedipe weca pöninque edæ,

—Awënë, ëñëmi. Mönitö Itota ingante ainëmönipa, ante änänitapa. Mäningä Pedipe iñömö Betaida quëwëñömö Gadideabæ quëwente pongä inongäimpa.

22 Tömengä iñömö Æntade weca gote tömengä ingante guidiegoidi näni äñinö ante apænecä ate tömëna wæætë Itota weca guëa godinque tömengä ingante äñöna,

23 Itota wæætë,

—Wængongui nänö cæönæ do ba iinque tömengä pönö cæcä beyænque botö Waobo ëñagaïmo iñömö ñäö apäite ëmoncæboimpa.

24 Minitö iminite näwangä ämopa. Tömëmö onguipo quiyadimö incæ yabæque ñömäadämaï i bai ædö cæte tä bocate pædinque tömëmö nanguï pönï imonguïl. Wæætë tömëmö yabæque ñömäate ate tä bocate pædinque nanguï pönï imopa. Botö adobai wængüenëmo imopa. Botö wii wæmo bai ædö cæte waodäni tæiyænäni botö quinäni baquinänii. 25 Në, Nämanque pönente quëwëmote, ante pönengä iñömö edæ tömengä nänö quëwenguimämo incæ wo ewente bacæcäimpa. In-

guipoga quëwëñedë në, Wii nämanque pönente quëwëmote, ante pönengä guiquëñë tömengä nänö wantæpiyæ quëwenguinö ante do ëadingä inte tömengä nänö wænämaï quëwenguinque gocæcäimpa. 26 Æcänö botö imote në cæda ina tömengä iñömö edæ botö imote tee empo goquënegä ingampa. Ayæ æyömönö botö quëwëmö botö imote në cædongä adoyömö quëwencæcäimpa. Botö Mæmpo iñömö botö imote në cædongä ingante waa acæcäimpa, ante Itota apænecäcäimpa.

Itota, Botö wæncæboimpa, ante apæneceä

²⁷ Ayæ godömenque apænedinque Itota iimäi apænecantapa. “Botö guiñëmämo entawëninque wæbo inte quino anguimoo. ‘Botö Mæmpo ëñëmi, äninque, Botö nantate wæwenguionæ oo pöni ba incæte bitö pönö ö æmi ate wæwënämäi bacæboimpa,’ ante botö wii mänömainö ante ancæboimpa. Edæ botö wæwenguinö beyæ ante pontabopa. ²⁸ Mæmpo, Bitö æbänö ñäö apäite ëmömi imii, ante odömömi acædänimpa,” angantapa.

Äñongä öönæde inö tedepämo apænedinque, “Botö æbänö ñäö apäite ëmömo imopa, ante do odömontabopa. Ayæ wæætë adodö cæcæboimpa,” ante apæneceä ëñënanitapa.

²⁹ Mäniñömö godongämæ ongönäni nangui inäni iñömö mänimämo ëñëninque edæ, Detæbo tæi tëmämo bai impa, ante wædänitapa. Wadäni guiquënë,

—Anquedo iñömö tömengä ingante apænecantapa, ante änanitapa.

³⁰ Itota iñömö wæætë,

—Mänimämo wii botö beyæ ante apænecampa. Wæætë minitö beyæ ante apænecampa.

³¹ Nöwoyedë Wængongui ingui-poga quëwënäni inänite apænte nänö panguinö iñömö edæ oo baquinö anguënë. Inguipogaque quëwënäni awënë iñongante wënæ ingante Wængongui ñöwoyedë, Gobäwe, angä gocæcäimpa.

³² Botö imote awäa timpodinque ængæ gantidënäni wægömo ate botö waodäni tömänäni inänite, Minitö botö weca poncæminimpa, ante aa pecæboimpa, ante Itota apænecantapa.

³³ Mänömainö ante apænedinque tömengä, Æbänö wænguimoo, ante ëñencædänimpa, ante

apænecantapa. ³⁴ Eñëninque mäniñömö ongönäni nangui inäni,

—Mönitö iñæmpa, Mönö Codito cöwë ee ongoncæcäimpa, ante dodäni näni wææ angainö ante yewæmonte ongompa, ante ëñentamönipa. Incæte bitö iñömö nämanque äninque, Botö Waobo ëñagaïmo iñömote botö imote awäa timpodinque gö cædäni wægonguimo imopa, ante ædö cæte ämii. Äninque, Iingä Waocä në ëñagaingä iñæmpa ee ongönämäi wænte goquingä.

³⁵ Ante wæyönäni Itota tömënäni inänite,

—Botö, Waodäni mïmönë ñäö bai entawëninque quëwencædänimpa, ante pontabopa. Wædænque ayæ iñö botö minitö weca quëwëninque minitö iminite odömonte apænebopa. Mönitö taadö wëmö badämäi ingæimpa, ante minitö taadö ayæ ñäö iñedë goedäni. Edæ wëmö iñömö në gocä iñömö tömengä edæ, Ædönö goboo, ante ëñënamäi ingampa. ³⁶ Botö ñäö bai ëmönömo imopa. Näö iñömö në cægömöni incæmönimpa, ante bacæte ante cædinque minitö iñömö botö minitö weca ayæ ongöñömote botö imote pönëdäni ämopa, angantapa.

Tömengä iinque apænete ate wadæ godinque wë womonte ongongacäimpa.

Oodeoidi Itota ingante iimäi cæte pönënamäi inänipa

³⁷ Itota oodeoidi weca nangui bamönengæ cæte odömongä incæte tömënäni ayæ tömengä ingante pönënamäi inänitapa. ³⁸ Wængongui beyæ në apæneceä Itaiya wodi iimäi ante do nänö angainö bai iinque baquinque tömënäni mänömai cædönänimpa.

“Awënë Wængongui ëñëmi. Mönitö apænemöni tömënäni näni ëñëno ante edæ æcänö ëñente pönengä. Iñæmpa në

pönengä iñömö edæ dæ angä awædö.

Ayæ Awënë Wængongui nänö tæi piñænte cægainö ante æcänö ada iñömö edæ dæ angampa.”

39 İninque tömënäni ædö cæte pönenguinänii, ante Itaiya wodi edæ wayömö yewæmöninque, Wængongui iimainö ante cæcä beyæ pönënäni inänipa, ante yewæmongacäimpa.

40 “Tömënäni botö gämænö ocæ emænte pönäni bai botö wæætë, Waa bacæminimpa, ante godö cæcædömoimpa.

Incæte mänömai cædämai incæboimpa, ante Wængongui iimai cægacäimpa.

Tömengä godö cæcä beyænque waodäni babetamönäni bai adämai bagadänimpa.

Adobaï mimönë nani pönënö ömædë badinque eñënämai bagadänimpa.

Edæ, Tömënäni nani adinö ante eñënämai incädänimpa, ante cædinque

ayæ edæ, Tömënäni nani eñënö ante eñënämai incädänimpa,” ante wææ cægacäimpa.

ante Itaiya wodi yewæmongacäimpa.

41 Itaiya wodi Itota nänö ñäö emömämo æbänö ingui, ante do ate bai ingaingä inte edæ Itota ingantedö ante mäninö ante doyedë angacäimpa.

42 Ñöwo guiquënë oodeoidi awënëidi tæiyänäni Itota ingante pönënanimpa. Incæte Paditeoidi beyæ guiñënäni inte, Mönö odömöincönë go guiyömönite tömënäni mönitö imönite wii tatodoncädänimpa, ante wææ cædinque tömënäni nani pönënäni incæ waodäni eñëñönäni pæ wëenete tededämai inänimpa. 43 Edæ mäninäni, Waodäni mönitö imönite waa

ate apænecädänimpa, ante nangui äinente wædäni inönänimpa. Adodäni, Wængongui mönitö imönite waa ate apænecæcäimpa, ante pönömenque äinente wædäni inönänimpa.

Itota nänö änö beyænque waodäni apænte wæccädänimpa

44 Itota yedæ äinque aa pecan-tapa. “Botö imote nê pönengä iñömö wii botö adoboque imote pönënongå ingampa. Wæætë edæ botö imote nê da pönongaingä ingante tömengä adobaï pönengä inongäimpa. 45 Adocä botö imote nê acä iñömö tömengä botö imote nê da pönongaingä ingante adobaï acä ingampa. 46 Botö imote nê wede pönënäni iñönäni adocanque incæ wëmö iñömö wii godömenque ee on-goncæcäimpa, ante cædinque botö iñömö inguipoga quëwënäni weca ñäö bai inömo inte pontabopa.”

47 “Wacä botö änö eñëninque wii eñente cæcä ingä incæte botö tömengä ingante apænte änämai imopa. Edæ botö wii inguipoga quëwënäni inänite apænecæte ante pontabopa. Wæætë inguipoga quëwënäni inänite æmo beyænque quëwencæminimpa, ante pontabopa cæminii. 48 Botö imote nê Baa angä iñömö tömengä botö änönö ante, Dicæ pönëmogaa, angä iñongante tömengä ingante nê apænte änö incæ edæ mæ ongopa. Inguipoga inque baquionæ inonte botö äinö incæ nê apænte anguingä bai ba ininque mäningä ingante, Bitö pante wæquinque Baa angabiimpa, ante bai apænete ingæimpa. 49 Edæ botö wii namanque pönëninque apænetabopa. Wæætë, Botö quinä apænequimoo, ante, Æbänö ante apænequimoo, ante botö Mæmpo botö imote nê da pönongaingä iñömö tömengä botö imote wææ angä eñëninque apænetabopa. 50 Tömengä nänö wææ angainö eñente cæbo

beyænque mīnitō wantæpiyæ cōwē quēwencæmīnīmpa, ante do ēñēmopa. Īnīnque botō Mæmpo botō ĩmote nānō angainō ante botō adodō ante apænebopa,” ante Itota māniñedē ĩnque apænegacāīmpa.

13

*Itota incæ tōmengā ēmiñænāni
ōnōwa mēnōwacā*

¹ Patowa nāni āmæ wantæyō bacæīmpa, ante nāni cæyedē Itota ĩñōmō, Botō inguipoga quēwente ēmō cæte botō Mæmpo weca ocæ ēmænte æi goquīōnæ do bacæīmpa, ante do ēñēnongāīmpa. Itota ingante pōnēnāni nē inguipoga quēwēnāni ĩñōnānite tōmengā tōmēnāni ĩnānite waadete pōnēnīnque ñōwoyedē, Botō æbānō nangui waadete pōnēmo ĩmo, ante odōmongāīmpa.

² Gāwadecæ bayō Itota tōmengā ēmiñænāni tōnō godongāmæ cæñōnāni wēnæ awēnē cæcā beyænque Timōnō wengā Codaa Icadīote ĩñōmō, Itota ingante odōmonte godoncæboīmpa, ante pōnengā ĩnongāīmpa.

³ Itota ĩñōmō, Quincoomē ongoncoo incæ Wængongui pōnō cæcā beyænque botō tōmancoo awēnē badīnque nāmā tæi piñænte nē āmo ĩmopa, ante ēñēnongāīmpa. Ayæ edæ Wængongui weca quēwente wææ pōnīmo ĩnte botō Wængongui weca ocæ ēmænte goquīmo ĩmopa, ante do ēñēnongāīmpa. ⁴ Mānīnō ante ēñēnongā incæ tōmengā ĩnque cænte ate ængæ gantīdīnque yabæcoo gā tadongadīnque wadæ caīncoo ænīnque ōnoncādeyæ ĩnō goti padēngantapa. ⁵ Ayæ ate æpæ mēnongaquīntadē pe ñiñænīnque tōmengā ēmiñænāni tōmānāni ōnōwa mēnōwadīnque wadæ caīncoo goti padēincoo ĩnte wadæ cæwacæ tæcæ cæcantapa.

⁶ Mānōmāi cædīnque tōmengā Timōnō Pegodo weca pōngā

adīnque adocā ĩñōmō tōmengā ingante,

—Bitō botō Awēnē ĩmi incæte botō ōnōwa mēnōwacæ pōmitawo.

⁷ Ante āñongā Itota wæætē,

—Ñōwoque botō æbānō cæboo, ante ēñēnāmāi ĩmipa. Incæte ayæ ate ēñēncæbiīmpa.

⁸ Angā ēñēnīnque Pegodo,

—Botō ōnōwa cōwē mēnōwadāmāi incæbiīmpa, ante Baa āmopa cæbīi.

Ante āñongā Itota godōmenque,

—Botō bitō ōnōwa mēnōwadāmāi ĩmo baī bitō wīi botō quīmi ĩmāīmpa, ante angantapa.

⁹ Mānīnō angā ēñēnīnque Timōnō Pegodo wæætē,

—Awēnē, Mānōmāi ĩ ĩnīnque bitō wīi botō ōnōwaque mēnōwaquīmi. Wæætē botō ōnōmpo adobāi mēnompodīnque botō ocabo mēnoncæ.

¹⁰ Ante āñongā Itota wæætē,

—Æpæ nē ādingā ĩñōmō tōmengā baō ēñayō tōmāñō waēmō ĩmpa. ĩnīnque tōmengā ōnōwaque nāmanque mēnōwacā ĩnte eyepæ ĩmpa. Mīnitō do mīmō mēnongate waēmō entawēnōmīni ĩmīnīpa. Incæte wīi tōmāmīni waēmō entawēmīni ĩmīnīpa, angantapa.

¹¹ Edæ, Æcānō botō ĩmote nē odōmonte godonguīngā ingāā, ante tōmengā do ēñēnongāīmpa. Mānōmāi beyæ tōmengā, “Mīnitō wīi tōmāmīni do mēnongate waēmō entawēnōmīni ĩmīnīpa,” angantapa.

¹² Ayæ tōmēnāni ōnōwa ĩnque mēnōwadīnque tōmengā yabæcoo wēñadīnque tōmengā adodō gote tæ contadīnque tōmēnāni ĩnānite,

—Botō mānōmāi cædīnque mīnitō beyæ ante quīnō cæboo, ante ēñēmīnitawo, ante ānīnque Itota godōmenque, ¹³ Mīnitō botō ĩmote, Nē Odōmōmi ĩmīpa, ānīnque ayæ adobāi, Awēnē ĩmīpa, āmīni ĩmīnīpa. Edæ botō mīnitō Awēnē ĩnōmo ĩnīnque mīnitō mānōmāinō ante nāwangā ante āmīnīpa.

¹⁴ Botō ĩñōmō mīnitō Awēnē

inōmo inte nē mīnitō imīnite
 Odōmōmo imo incæ mīnitō ōnōwa
 do mēnōwabo amīnīpa. Inīnque
 botō mānōmaī mēnōwabo bai
 mīnitō adobai wacā ōnōwa wacā
 ōnōwa mēnōwaquēnēmīni imīnīpa.
 15 Botō cæbo bai mīnitō adobai
 cæcæmīnīpa, ante cædinque botō
 mīnitō beyæ ante cæbo aedāni.
 16 Mīnitō imīnite nāwangā āmopa.
 Awēnē ñænængā inongā iñongante
 tōmengā ingante nē cæcā iñōmō wīi
 godōmenque ñænængā ingampa.
 Awēnē nē da godongā ñænængā
 iñongā tōmengā nānō nē da
 godōningā wæætē wīi godōmenque
 ñænængā ingampa. 17 Mīnitō
 ñōwo mānīnō ante eñēnīmīni inte
 edæ ado ante cæmīni inīnque mīni
 toquinque bacæimpa, ante Itota
 apænecantapa.

18 Ayæ apænedinque, “Botō
 wīi tōmāmīni beyæ antabopa.
 Botō apænte ænīnāni ædānidō
 inānīi, ante botō nē eñēmō
 imopa. Wængonguī angā eñente
 nāni yewæmōngainō bai inque
 bacæimpa, ante iīmaī bacæ
 cæpa. ‘Botō tōnō godongāmæ nē
 cængongā iñōmō botō imote nē
 pīinte cæcā bacantapa.’ 19 Mānōmaī
 ba adinque edæ mīnitō botō
 imotedō ante apænedinque,
 Tōmengā mōnō Codito inongā
 ingampa, ante pōnencæmīnīpa,
 ante cædinque botō ñōwo ayæ
 badāmaī iñedē mīnitō imīnite
 āmopa. 20 Mīnitō imīnite nāwangā
 āmopa. Æcāmenque botō nē da
 godongaingā ingante æna tōmengā
 iñōmō edæ botō imote adobai ængā
 ingampa. Ayæ æcāmenque botō
 imote æna tōmengā iñōmō botō
 imote nē da pōnongaingā ingante
 ængā ingampa cæmīnīi,” ante Itota
 apænegacæimpa.

*Itota ingante Codaa nē godongu-
 ingā ingampa, ante*

*(Māateo 26.20-25; Māadoco 14.17-
 21; Odoca 22.21-23)*

21 Mānīnō angā ate Itota
 iñōmō tōmengā nānō wæwēmāmo

entawēnīnque wæcā inte, Nāwangā
 ante apænebo eñēedāni. Mīni cabo
 incæ adocanque, Æncædānīpa,
 ante botō imote odōmonte pædæ
 godonguingā ingampa.

22 Ante apænecā wædinque
 tōmengā emīñænāni, Æcānō in-
 gante apænecāā, ante eñēnāmaī
 inte godongāmæ wacā ingā
 wacā ingā adānitapa. 23 Itota
 emīñænāni adocanque iñōmō Itota
 nānō nē waadete pōnengaingā
 inongāimpa. Tōmengā iñōmō Itota
 tōnō āāñōmonque tæ contate
 ongōnaimpa. 24 Timōnō Pegodo
 iñōmō iingā ingante omō omō
 cædinque angampa. Bitō Itota
 ingante, Æcānō ingāā, ante āmi
 angā eñente ate apænebi eñēmōnie.
 25 Angā eñēnīnque māningā Itota
 tōnō āāñōmonque nē tæ contacā
 iñōmō,

—Awēnē, æcānō ingāā, ante
 apænebi eñēmōnie, ante tōmengā
 ingante āñongā.

26 Itota wæætē,
 —Botō iī pāo owætaca mīi
 cæte godōmo nē ænguingā iñōmō
 tōmengā nē cæquingā ingampa.

Ayæ pāo owætaca mīi cædinque
 Timōnō wē Codaa Icadote ingante
 godongantapa. 27 Codaa pāo ængā
 ate Tatāna iñōmō tōmengāā do gui-
 igacæimpa. Inīnque tōmengā ingante,
 —Bitō quīnō cæcæ cæbīi edæ
 quingæ cæe, ante Itota angantapa.

28 Wādāni adoyōmō nē cænāni
 iñōmō, Itota quīnante mānīnō
 ante tōmengā ingante angāā, ante
 eñēnāmaī inōnānīpa. 29 Edæ
 Codaa tōmēnāni da wente æīnta
 næænongā ingā beyæ tōmēnāni
 pancadāniya, Ææmæ beyæ
 ante mōnō cænguī wīi eyepæ
 ēamōni inīnque, Bitō godonte
 æncæbiimpa, ante Itota angampa,
 ante pōnēnōnānīpa. Adobai
 omæpodāni inānite, Godōmi
 ænguīnānīpa, ante Itota angampa,
 ante pōnēnōnānīpa.

30 Codaa päo ænte ate tao gogacäimpa. Do woyowotæ inönimpa.

Itota nänö wææ änönö ante ñöwo angampa

31 Codaa dæ gocä adinque Itota, —Botö Waobo eñagaïmo inte æbänö ñäo apäite emönömo imoo, ante ñöwo edonque bacæimpa. Botö cæquinö beyæ Wængongui æbänö ñäo apäite emongä ingää, ante edonque bacæimpa. 32 Ayæ botö cæquinö beyæ Wængongui ñäo apäite nänö emönö edonque ba ininque Wængongui cæcä ate botö ñäo apäite botö emönö adobaï edonque bacæimpa. Ayæ mänömaï Wængongui wantæyö cæcæcäimpa. 33 Botö wemini botö minitö weca wantæyö quëwëningue gobopa. Minitö botö imote ante diqui diqui mingui mini iminipa. Ayæ oodeoidi inänite botö angainö bai ñöwo minitö iminite adodö ämopa. Botö goquiñömö ante minitö ædö cæte ponguimini iminii. 34 Botö wææ änönö ante ñöwo minitö iminite ämopa. Wacä ingä wacä ingä waadete pönencæminimpa. Botö minitö iminite waadete pönönömo bai minitö adobaï wacä ingä wacä ingä waadete pönenguënemini iminipa. 35 Minitö wacä ingä wacä ingä waadete pönemini adinque wadäni tömänäni, Minitö Itota nänö nē emiñæmini iminipa, ante eñencædänimpa, ante Itota apænegacäimpa.

Pegodo incæ, Dicæ abogaa, anguingä ingampa, ante

(Mäateo 26.31-35; Mäadoco 14.27-31; Odoca 22.31-34)

36 Timönö Pegodo tömengä ingante,

—Awënë, ædömë gobii.

Ante añongä Itota wæætë,

—Botö goquiñömö ante bitö ædö cæte botö imote ñöwo tee empo ponguimi imii. Ayæ ate guiquënë

bitö botö imote tee empo ponguimi incæbiimpa, angantapa.

37 Pegodo godömenque,

—Awënë, äninque, Botö quinante bitö imite ñöwo tee empo godämaï imoo, ante wæcampa. Botö Ao äninque bitö beyæ ante nämä wænguïmo imopa.

38 Ante añongä Itota wæætë,

—Bitö Ao äninque botö beyæ ante näwangä wænguïmi imiyaa. Bitö imite näwangä ante apænebo eñëe. Tawadiya pedämaï iñonte bitö iñömö botö imotedö, Dicæ abogaa, ante mempoga go adopoque anguïmi imipa, ante apænegacäimpa.

14

Mæmpo weca mönö godö ante Itota taadö bai ingampa

1 Itota tömengä emiñænäni inänite, “Mimönë guñente wædämaï iedäni. Wæætë Wængongui ingante wede pönëedäni, angantapa. Ayæ adobaï botö imote wede pönëedäni.

2 Botö Mæmpo nänö quëwëñömö onconcoo bacoo pöni mä ongompä. Mänömaï impa, ante wii näwangä i bai botö minitö iminite ancædömoimpa. Minitö beyæ ante botö, Mini ponte quëwengui onconcoo ante tömää ædæmö badoncæte ante mänñömö gocæboimpa.

3 Ayæ minitö quëwengui onconcoo tömää ædæmö mänoncæte ante gobo ininque botö ocæ emænte poncæboimpa. Pöningue minitö botö quëwëñömö adoyömö botö tönö godongämæ quëwencæminimpa, ante botö minitö iminite ænte mäibo æicæminimpa. 4 Botö goquiñömö æyömönö i, ante ayæ mänñömö gocæte ante taadö godö ante minitö do eñëminipa,” ante Itota apænecantapa.

5 Apæncä eñëningue Tömato iñömö tömengä ingante,

—Awënë, Ædömë goquimii, ante mönitö eñënämaï imöni inte mönitö mäninö bitö goquinö ædönö i, ante taadö ædö cæte eñënguimöni.

⁶ Äñongä Itota wæætë,

—Botö iñömö tömëmo në taadömo bai inömo imopa. Ayæ botö adobo në näwangä äno bai inömo bai iñömote minitö æbänö näwangä impa, ante eñenguimini iminipa. Botö edæ në Quëwëmo inte pönö cæbo beyænque minitö quëwenguimini iminipa. Botö wii pönö cæbo bai waocä æcämenque incæ botö Mæmpocä weca godämaï incædongäimpa. ⁷ Botö imote do ate pönëmini ininque minitö botö Mæmpo ingante adobaï ate pönëmini imaïminipa. Ñöwo tömengä ingante tæcæ ate bai pönëmini inte minitö tömengä ingante cöwë në agaïmini incæminimpa, ante apænecantapa.

⁸ Mäninö apænecä eñëninque Pedipe iñömö,

—Awënë, Mæmpocä ingante odömömi amönie. Mäninque adinque idæwaa. Eyepæ impa.

⁹ Äñongä Itota wæætë,

—Pedipe eñëmi. Botö minitö weca wantæpiyæ quëwëmo incæ bitö ayæ botö imote adämaï inte bai pönënamäi imitawo. Në botö imote acä iñömö tömengä adobaï Mæmpocä ingante në acä ingampa. Ininque bitö iñömö, Mæmpocä ingante odömömi amönie, ante ædö cæte botö imote ämii. ¹⁰ Wæmpocä nempo botö në quëwëmo imopa, ante ayæ, Wæmpocä ingante botö entawëmo imopa, ante bitö pönënamäi imitawo. Botö minitö iminite, Äbänö apænëboo, ante wii nämanque pönëninque apænëbopa. Wæætë botö Wæmpocä incæ botö tönö në äawocaque bai quëwëmongä inte edæ tömengä nänö cædö ante në cæcä ingampa. ¹¹ Tömengä nempo quëwëmo imopa, ante ayæ, Tömengä ingante botö entawëmo imopa, ante minitö iminite apænëbo eñëninque pönëdäni. Wæætë edæ minitö botö äno beyænque ayæ pönënamäi

imini incæte botö bamönengæ nanguï cædinö adinque mäninö beyænque pönëdäni. ¹² Minitö iminite näwangä ämopa. Botö imote në wede pönengä iñömö tömengä botö cæbaï adobaï cæcæcäimpa. Ayæ botö Mæmpocä weca ocæ emænte gobo beyæ në wede pönengä iñömö edæ wii önonque botö cæbaï cædinque godömenque cæqingä ingampa. ¹³ Minitö botö emöwo ante apænëdinque quiëmë æncæte ante apænëmini eñëninque botö Wængonguï Wëmo inömo inte edæ, Mæmpocä nänö ñäö emömämo edonque pönï acædänimpa, ante cædinque minitö äno bai edæ do cæcæboimpa. ¹⁴ Minitö, Änguimöni, ante quiëmë beyæ ante botö emöwo ante botö imo apænëmini eñëninque do cæcæboimpa, ante Itota apænëgacäimpa.

Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca poncæcäimpa, ante

¹⁵ Ayæ godömenque apænëdinque Itota iïmaï ante apænecantapa. “Minitö botö imote waadete pönëmini ininque botö wææ angainö ante eñente cæquimini imaïminipa. ¹⁶ Ayæ, Wacä botö beyæ ante minitö tönö godongämæ cæqingä, ante botö iñömö botö Mæmpocä ingante, Da godömi gocæ, ante apænëcæboimpa. Ayæ tömengä botö äno ante do eñente cædinque edæ, Tömengä minitö tönö cöwë ongonte godongämæ cæcæcäimpa, ante cædinque adocä ingante minitö weca da pönongä ponguingä ingampa. ¹⁷ Wængonguï në nö cæcä ingampa, ante näwangä impa, ante Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca incæ në odömongä inongä ingampa. Incæte waodäni në inguipogaque quëwënäni iñömö tömengä ingante adämaï inäni inte pönënamäi inönäni inte edæ ædö cæte tömengä ingante Ao ante ænguïnänii. Wæætë edæ tömengä minitö weca quëwëmongä

iñongante munitō tōmengā ingante nē entawenguimīni inte tōmengā ingante do ate bai pōnēmīni imīnīpa,” ante Itota apānecantapa.

¹⁸ Ayæ apānedinque, “Botō wīi munitō nōwamīni bai mīni baquinque ante edæ emō cæte goquīmo imopa. Wæætē munitō weca ocæ emænte poncæboimpa.

¹⁹ Wantæ ate waodāni nē inguipogaque quēwēnāni iñōmō edæ botō imote adāmaī inguināni inānīpa. Minitō guiquēnē botō imote aquīmīni imīnīpa. Edæ botō quēwēmō beyænque munitō adobai quēwencæmīnīpa.

²⁰ Ayæ Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca nānō ponguīōnæ iñonte munitō iñōmō edæ, Mōnō æbānō āanque bai quēwēmō imōō, ante eñencæmīnīpa. Edæ, Botō Mæmpocā nempo quēwēmō imopa, ante ayæ edæ, Minitō botō nempo quēwēmīni imīnīpa, ante ayæ, Minitō imīnite adobai botō entawēmō quēwēnōmīni imīnīpa, ante munitō eñencæmīnīpa.

²¹ Ecānō botō wææ angainō ō ænīnque eñente cæda tōmengā iñōmō botō imote nē waadete pōnengā ingampa. Botō imote nē waadete pōnengā ingante botō Mæmpo nāēmæ waadete pōnencæcāimpa. Ayæ botō adobai māningā ingante waadete pōnencæboimpa. Ayæ, Botō æbānō imoo, ante tōmengā ingante odōmōmō acæcāimpa,” ante Itota apānecantapa.

²² Codaa iñōmō edæ wīi Codaa Icadīote wacā Codaa iñōmō edæ Itota ingante apānecantapa.

—Awēnē iñæmpa bitō mōnītō imōnite apānedinque, Botō æbānō imoo, ante odōmōmō acæmīnīpa, ānīnque quīnante wæætē, Inguipogaque quēwēnāni inānite odōmōnāmaī incæboimpa, ante pōnēnīnque cæbitawo, angantapa.

²³ Itota wæætē,

—Wacā botō imote nē waadete pōnengā inīnque tōmengā iñōmō

botō odōmōnte apānedō ante eñente cædongā imaingampa. Botō Mæmpo adocā ingante waadete pōnengūngā ingampa. Ayæ mōnatō tōmengā tōnō cōwē godongāmæ quēwencæte ante tōmengā weca ponguīmōna imōnāpa. ²⁴ Botō imote nē waadete pōnēnāmaī ingā guiquēnē tōmengā iñōmō botō odōmōnte apānedōnō ante eñēnāmaī cædongā ingampa. Mānīnō botō odōmōnte apānebo mīni eñēnīnō iñōmō wīi botō nāmā pōnēnīnque apānedīnō impa. Wæætē botō imote nē da pōnongaingā nānō angainō impa, ante Itota apānecantapa.

²⁵ Ayæ apānedinque, “Minitō weca botō quēwēñedē botō mānīnō ante munitō imīnite apānetabopa. ²⁶ Botō Mæmpocā botō emōwo beyæ ante tōmengā Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca ingante da pōnongā pongūngā inte tōmengā munitō tōnō godongāmæ nē cædongā ingampa. Adocā munitō imīnite tōmānō ante odōmōnte apānecā eñencæmīnīpa. Ayæ botō apānedō mīni eñēnīnō tōmānō ante tōmengā adodō apānecā wæætē pōnencæmīnīpa,” ante Itota apānecantapa.

²⁷ Ayæ apānedinque, “Botō pōnō cæbo beyænque munitō gānē entawente quēwēedāni, ante pōnō cædinque gobopa. Botō gānē entawēmāmo incæ munitō imīnite pōnōmō ænīnque munitō gānē pōnente quēwencæmīnīpa. Botō inguipogaque quēwēnāni nāni godōnō bai wīi pōnōmō imopa. Nō cæte pōnōmō imopa. Minitō mīmōnē guīñente wædāmaī inte piyænē cæte quēwencæmīnīpa.

²⁸ Botō munitō imīnite emō cæte godīnque munitō weca ocæ emænte poncæboimpa, ante botō apānebo eñēmīnitapa. Botō edæ, Botō Mæmpocā weca gocæboimpa, ante apānebo eñēnīmīni inte munitō botō imote waadete pōnēmīni

inque botö beyæ ante watapæ tobaïminipa. Edæ botö wii botö Mæmpo bai inömo inte wædämo inömo imopa. ²⁹ Mänömai inque ba adinque minitö, Nawangä impa, ante pönencæminimpa, ante botö ñowoque ayæ badämai inedë minitö iminite apænetabopa,” ante Itota apænecantapa.

³⁰ Ayæ apænedinque, “Ii inguipogaque quëwënäni awënë inömö wënæ inongä inte oo poncæ cæcampa. Inque botö minitö iminite wii wantæpiyæ ayæ apænebopa. Edæ tömengä ædö cæte botö imote nämä tæi piñænte në angä inguingä. ³¹ Incæte botö, Waodäni inguipogaque quëwënäni inömö iïmai ante ëñencædänimpa, ante cæbopa. Botö Mæmpo ingante botö waadete pönëmopa, ante ayæ, Botö Mæmpo botö imo wææ angä bai botö adodö cæbo imopa, ante tömënäni ëñenguënänäni inänipa,” ante Itota inque apænegacäimpa.

Ayæ, “Ñowo edæ ængæ gan-tidinqe mönö gocæimpa,” an-gacäimpa.

15

Itota näwä yowementa bai ingampa

¹ Ayæ godömenque apænedinque Itota iïmai apænecantapa. “Botö näwä yowementa bai imopa. Ayæ botö Mæmpo yowementa në aacä bai ingampa. ² Botö imote pönänäni tömänäni ii yowementa gædëmænto bai inänipa. Æcänö wii botö ëmiñængä bai cæda tömengä inömö gædëmænto ömæcato bai ingampa. Botö Mæmpo gædëmænto ömæcato bai inongante wangö topænte bai cædinque tömengä ingante wido cæcampa. Æcänö botö ëmiñængä bai cæda guiquënë tömengä gædëmænto tömenca incato bai ingampa. Gædëmænto tömenca incato incæ godömenque waa pædinque nanguï

incacæimpa, ante wææ topæ wææ topæ cædäni bai botö Mæmpo inömö adobai cæcampa. Botö në ëmiñængä wii eyepæ cæcä adinque tömengä ingante wadæ cæcampa. ³ Botö änö ante minitö iminite botö apænedinö beyæ minitö mïmönë do mënongate quëwëmïni iminipa. ⁴ Minitö botö nempo ee quëwënömini incæminimpa. Ayæ adobai minitö botö imote cöwë entawente quëwënömini iminipa. Gædëmænto yowementa adoyömö ibænte odæ yate bai pæte incate bapa. Edæ gædëmænto adotoque inönte ædö cæte nämä cædinque incaquintoo. Minitö inömö, Tömenca incate bai mönö nanguï cæcæimpa, ante cædinque botö nempo ee quëwenguënëmïni iminipa,” ante Itota apænecantapa.

⁵ Ayæ apænedinque, “Botö yowementa bai imopa. Minitö guiquënë gædëmænto bai iminipa. Waocä botö nempo ee quëwënongå inte ayæ botö imote cöwë entawënongå ingä ininque tömengä tömenca incate bai nanguï cæbaingampa. Wæætë edæ botö nempo quëwënämai imini ininque minitö tömää cædämai imaiminipa töö. ⁶ Në botö nempo ee quëwënämai ingä inömö tömengä gædëmænto näni wido cædinto bai ingampa. Mäninto amimö bayonte gæte mämö gongapamö ñö cædäni wo bæco bai cædinque tömengä ingante botö Mæmpo adobai wido cæcä ingampa,” ante Itota apænecantapa.

⁷ Ayæ apænedinque, “Minitö guiquënë botö nempo ee quëwëninque botö angainö ante ee entawente quëwëmïni ininque minitö quiëmë æncæte ante äinëmïni incæ Wængongui ingante apænëmïni inte tömengä wæætë pönongä æmaïminipa. ⁸ Minitö nanguï pönï tömenca incate bai imini inte, Minitö botö ëmiñæmïni iminipa, ante edonque

pöni ingæimpa. Mänömaï cæmini ininque, Botö Mæmpo ñäo apäite emönongä ingampa, ante odömonte ingæimpa. ⁹ Botö Mæmpo iñömö botö imo waadete pönengä ingaingä bai botö adobai munitö iminite waadete pönemo intabopa. Botö ne waadete pönemo iñömote munitö iñömö botö nempo ee ongödäni. ¹⁰ Botö Mæmpo ne waadecä iñongante botö tömengä nänö wææ angainö ante eñente cædimo inte tömengä nempo ee ongömopa. Minitö adobai botö ne waadete pönemo iñömote munitö botö wææ angainö ante eñente cæmini ininque edæ botö nempo ee ongömini imaiminipa,” ante Itota apænecantapa.

¹¹ Ayæ apænedinque, “Botö watapæ topämo ante munitö mimönë entawëninque watapæ tocæminimpa, ante ayæ, Mini watapæ topämo eyepæ ingæimpa, ante botö munitö iminite mäninö ante apænetabopa. ¹² Botö wææ äno iñömö iïmaï ante impa. Minitö iminite botö waadete pönëninö bai munitö adobai wacä ingä wacä ingä waadete pönëedäni. ¹³ Æcänö nänö æmigoidi beyæ ante, Botö Ao äninque nämä incæ tömënanï beyæ ante wænguïmo, ante cæcä iñömö tömengä nänö waadete pönëmämo wiï waodäni tömänäni waadete pönëmämo bai impa. Tömengä iñömö edæ godömenque nanguï waadete pönengä ingampa. ¹⁴ Minitö botö wææ angainö eñente cæmini ininque botö guidëmini imaiminipa. ¹⁵ Minitö botö imo ne cædömini iminipa, ante botö munitö iminite godömenque apænedämaï imopa. Edæ awënë ingante ne cæcä iñömö, Awënë æbänö cæcää, ante eñënamangä ingampa. Wæætë edæ botö Mæmpo nänö angainö ante botö eñëninö tömänö ante munitö iminite apænebo eñëmini beyæ botö, Minitö botö guidëmini iminipa, ante apænedimo imopa.

¹⁶ Minitö wiï botö imote apænte ænimini iminipa. Wæætë botö iñömö, Minitö botö emiñæmini inömini inte tömenca nanguï incate bai nanguï cæcæminimpa, ante munitö iminite apænte ænimo imopa. Minitö botö emiñæmini inömini inte cöwë cæmini ininque munitö quiëmë ante botö emöwo beyænque apænemini eñëninque Mæmpocä iñömö do pönongä æncæminimpa. ¹⁷ Botö wææ äno iñömö iïmaï ante impa. Minitö wacä ingä wacä ingä waadete pönëedäni,” ante Itota apænegacäimpa.

*Inguipogaque ne quëwënëni Ito-
taidi inänite nani püimämo*

¹⁸ Mänömainö ante apænedinque Itota godömenque iïmaï ante apænecantapa. “Inguipogaque ne quëwënëni iñömö munitö iminite püinäni adinque munitö guiñënamäi inte edæ, Itota ingante do püingädänimpa, ante pönëmini iminipa. ¹⁹ Waodäni ne inguipogaque quëwënëni nani cabo wacä ingä wacä ingä waadete pönënanï inänipa. Minitö inguipogaque nani quëwencabo tönö adömini imini bai tömënanï munitö iminite adobai waadete pönencædönänimpa. Wæætë munitö inguipoga nani quëwencabo tönö adömini inämaï iminipa. Iñæmpa wëenëñedë munitö inguipoga quëwëñöminite botö do munitö iminite apænte æntabopa. Mänömaï beyæ ne inguipogaque quëwënëni iñömö munitö iminite püinäni inänipa. ²⁰ Botö äno ante munitö iminite, Æbänö apænebo, ante ñowo wæætë pönëedäni. ‘Awënë ñænængä inongä iñongante tömengä ingante ne cæcä iñömö wiï godömenque ñænængä ingampa.’ Waodäni botö imote püinäni wæwëmo bai munitö iminite adobai püinäni wæwëmini incæminimpa. Botö odömonte apænegainö ante eñente cædäni bai munitö odömonte apænedö ante adobai eñente

cæcædānimpa. ²¹ Minitō botō quimīni iñōmīnite edæ botō emōwo beyænque iñāni, Botō imote nē da pōnongaingā, Æbānō ingāā, ante eñēnāmaī ināni inte mǎnōmaī edæ cæquināni inānīpa,” ante Itota apænecantapa.

²² Ayæ apænedinque, “Botō tōmēnāni inānite wīi ponte apænebo bai tōmēnāni nāni wentamō mongænguimāmo mongæñāmaī incædōnānīpa. Nōwo iñōmō, Botō apænebo nē eñēnānāni inte tōmēnāni nāni wentamō mongæmāmo do mongæñānīpa. Iñæmpa Itota apænecā eñēnāmaī imōnīpa, ante ædō cæte anguīnāni. ²³ Botō imote nē pīngā iñōmō tōmengā adobai botō Mæmpocā ingante pīngā ingampa. ²⁴ Wacā, Botō bamōnengæ botō cæbai adobai cæcā iñōmō cōwē dæ angampa. Iñique botō wīi tōmēnāni weca bamōnengæ cæbo bai tōmēnāni nāni wentamō mongænguimāmo mongæñāmaī incædōnānīpa. Incæte, Botō æbānō cæboo, ante do adāni incæ tōmēnāni botō imote pīinīque botō Mæmpo ingante adobai pīinānīta. ²⁵ Dodāni nāni wææ yewæmongaintaa yewæmōnīque iīmaī ante nāni apænegaīnō bai ñōwodāni nāni cædō beyæ edæ iñque batīpa. ‘Botō imote ðononque pīinānīta,’ ante yewæmongadānīpa,” ante Itota apænecantapa.

²⁶ Ayæ apænedinque, “Botō edæ botō Mæmpo weca ocæ emænte gote ate mīnitō beyæ ante mīnitō tōnō godongāmæ cæquīngā ingante da pōnoncæboīpa. Māningā iñōmō Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca inongā inte edæ, Æbānō nāwangā i, ante apænecā eñencæmīnīpa. Tōmengā botō Mæmpo weca quēwente ponguīngā ingampa. Pōinīque tōmengā, Botō æbānō cæboo, ante apænecā eñencæmīnīpa. ²⁷ Mīnitō adobai

wēēnēñedē botō mā cæyedē do botō mīñæ godimīni imīni inte edæ, Botō æbānō cæboo, ante apænecquēnēmīni imīnīpa,” ante Itota tōmengā nānō nē emīñænāni inānite apænecacāīpa.

16

¹ Godōmenque apænedinque Itota iīmaī apænecantapa. “Mīnitō oda cædāmaī tæi gongænte on-goncæmīnīpa, ante cædinque botō mīnitō imīnite mǎnīnō ante tōmānō apænetaḃopa. ² Mīnitō odōmōincōnē go guīiyōmīnite wadāni, Mōnitō tōnō godongāmæ ongōnāmaī iedāni, ante mīnitō imīnite tatodōnāni gocæmīnīpa. Wīi mǎnīnonque cæquinānīpa. Wæætē iīncayæ ate æcāmenque mīnitō imīnite nē wænonguīna ina iñōmō tōmengā, Botō Wængonguī nānō cædō ante cæbopa, ante pōnencæcāīpa. ³ Botō Mæmpo ingante wīi adīnque pōnēnāmaī ināni inte ayæ botō imote adāmaī inte bai pōnēnāmaī ināni iñōmō tōmēnāni iñōmō mīnitō imīnite mǎnīnō cæquināni inānīpa. ⁴ Edæ mānīōnæ bayonte mīnitō, Botō wææ angaiñō ante æbānō āmo, ante wæætē pōnencæmīnīpa, ante botō mīnitō imīnite mǎnīnō ante do apænetaḃopa,” ante Itota apænecacāīpa.

Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca nānō cædō

Ayæ godōmenque apænedinque Itota iīmaī apænecantapa. “Mīnitō tōnō wēēnēñedē godongāmæ ongōmo beyæ botō mǎnīnō ante mānīñedē apænedāmaī intaḃopa. ⁵ Botō imo nē da pōnongaingā weca botō ñōwo pōni ocæ emænte goquīmo incæte, Bitō æyōmōnō goquīmi, ante mīnitō tōmāmīni botō imote ānāmaī imīnīpa. ⁶ Botō mǎnīnō āmo beyæ mīnitō nanguī pōni wæwēmīni imīnīpa. ⁷ Incæte botō mīnitō imīnite nāwangā āmopa. Mīnitō beyæ waa ingæīpa,

ante botö goquïmo ïmopa. Botö wadæ godāmaï ïmo bai mīnitö tōnō godongāmæ nē cæquingā ïñōmō mīnitö weca pōnāmaï incædongäïmpa. Wæætē edæ cōwē goquïmo inte godinque botö tōmengā ingante mīnitö weca da pōnōmo ponguingā ingampa. ⁸ Pōninque Wængonguï Tæiyæ Waēmō Öñōwoca cæcā beyænque inguipogaque quēwēnāni, Mōnō wēnæ wēnæ cædōmō inte wentamō mongæmō awædō, ante wæcædänïmpa. Ayæ tōmengā cæcā beyænque, Wængonguï weca æcänō nō cæte quēwēna ïna, ante ēñencædänïmpa. Ayæ Wængonguï apænte ante pancæcäïmpa, ante adobai ēñencædänïmpa. ⁹ Edæ botö ïmote nāni pōnēnāmaï ïnō beyænque inguipogaque quēwēnāni ïñōmō edæ, Mōnō wēnæ wēnæ cædonque ante cædinque pōnēnāmaï ïmopa, ante wæcædänïmpa, ante adocā cæcæcäïmpa. ¹⁰ Ayæ edæ, Botö ïñōmō botö Mæmpo weca gote quēwēñōmote mīnitö botö ïmote adāmaï inguïmīni ïmīnīpa. ïninque botö Mæmpo weca gote quēwēmo beyæ Wængonguï Tæiyæ Waēmō Öñōwoca incæ, Æbänō nō cæte quēwenguiï, ante inguipogaque quēwēnāni ïnānite odōmonte apænecä ēñencædänïmpa. ¹¹ Ayæ inguipogaque quēwēnāni awēnē ïñongante wēnæ ingante Wængonguï, Botö pancæboïmpa, ante do apænte angacäïmpa, ante Wængonguï Tæiyæ Waēmō Öñōwoca godö odōmonte apænecä beyænque ēñencædänïmpa,” ante Itota apænecantapa.

¹² Ayæ apænedinque, “Botö mīnitö ïmīnite nangui ayæ apæneïnente wæbo incæte mīnitö ñōwo ganca ædō cæte ēñinguïmīni. ¹³ Wængonguï Tæiyæ Waēmō Öñōwoca pongā ate tōmengā ïñōmō, Æbänō nāwangā ïmpa, ante tōmānō ante mīnitö ïmīnite odōmonte

apænecä ēñencæmīnïmpa. Adocä, Æbänō apænequïmo, ante wii nāmā pōnēninque apænecæcäïmpa. Wæætē Wængonguï tōmengā ingante angā nānō ēñēnīnō ante Wængonguï Öñōwoca ïñōmō mänīnonque ante mīnitö ïmīnite odōmonte apænecä ēñencæmīnïmpa. Ayæ, ïncayæ ate æbänō baquïi, ante tōmengā mīnitö ïmīnite apænecä ēñencæmīnïmpa. ¹⁴ Botö æbänō ñāō apāite emōnōmo ïmopa, ante edonque pōni bacæïmpa, ante cædinque tōmengā ïñōmō botö entawēnō ante mīnitö ïmīnite odōmonte apænecä ēñencæmīnïmpa. ¹⁵ Botö Mæmpo nānō eadoncoo ïñōmō edæ tōmancoo botö quincōo ïmpa. Mänōmaï beyæ ïmaï apænetabopa. Tōmēmo entawen-
coo ante Wængonguï Öñōwoca ïñōmō mīnitö ïmīnite odōmonte apænecä ēñencæmīnïmpa, ante apænetabopa,” angantapa.

¹⁶ “Ayæ wantæ ate mīnitö botö ïmote adāmaï inguïmīni ïmīnīpa. Ayæ ate wantæyō ïñonte botö ïmote wæætē acæmīnïmpa,” ante Itota apænegacäïmpa.

Mini wæwēmāmo incæ wæætē mīni toquinque bacæïmpa

¹⁷ Tōmengā emīñænāni pancadāniya nāmanque godongāmæ apænedinque,

—Mänīnō äninque tōmengā, Mīnitö wantæ ate botö ïmote adāmaï inguïmīni ïmīnīpa, ante æbänō ancæte ante apænecä, ante wædänitapa. Ayæ, Wantæ ïñonte mīnitö botö ïmote wæætē acæmīnïmpa, ante ayæ, Botö Mæmpo weca gote quēwēmo beyæ ïmpa, ante Itota apænecä awædō, ante apænedänitapa. ¹⁸ Tōmēnāni wæætē wæætē, Mänīnō tōmengā, Wantæyō, ante nānō äñō ïñōmō edæ æbänō ante apænecä, ante wædänitapa. Tōmengā æbänō ancæte ante apænecä,

ante eññēnāmaī imōnīpa, ante wædānitapa.

19 Tōmēnāni mānīnō ante pōnēningue botō imote eññēncæte ante āīnēnāni inānīpa, ante wædinque Itota tōmēnāni inānite,

—Wantæ ate mīnitō botō imote adāmaī inguīmīni imīnīpa, ante botō ānō ante ayæ, Wantæyō iñonte mīnitō botō imote wæætē acæmīnīpa, ante botō æbānō āmoo, ante mīnitō nāmanque godongāmæ tedemīnitawo. 20 Mīnitō imīnite nāwangā āmopa. Inguipogaque quēwēnāni iñōmō watapæ toyōnāni mīnitō caate wæquīmīni inte Ca ca wæcæmīnīpa. Mīnitō wæwenguīmīni imīnīpa. Incæte mīni wæwēmāmo incæ mīni toquinque bacæimpa. 21 Onquiyængā iñōmō tōmengā wēñæ eñacæ cæyedē nanguī nantate wæcā inte wæwengā bacā incæte tōmengā wēñæ eñacā adinque tōmengā, Botō wē eñacā ingampa, ante watapæ tote beyæ tōmengā nānō wædinō ante edæ pōnēnāmaī ingampa. 22 Mīnitō tōmengā bai adobai imīnīpa. Nōwoyedē mīni caate wæyedē impa. Incæte botō wæætē mīnitō imīnite aquīmo imopa. Mānōmaī beyæ mīnitō watapæ tocæmīnīpa. Mānīñedē, Mīnitō todāmaī incæmīnīpa, ante æcāmenque incæ wææ cædāmaī incæcāimpa.

23 Godōmenque apænedinque Itota, “Mānīñedē mīnitō botō imote, Æbānō ī, ante eññēncæte ante godōmenque ānāmaī incæmīnīpa. Mīnitō imīnite nāwangā āmopa. Botō Mæmpo ingante mīnitō quīēmē æncæte ante botō emōwo ante apæneyōmīni tōmengā iñōmō do pōnongā æncæmīnīpa. 24 Nōwo ganca mīnitō quīēmē æncæte ante botō emōwo ante apænedāmaī inīmīni imīnīpa. Nōwo iñōmō edæ, Pōnōmi æmōnie, ante Wængonguī ingante apæneedāni.

Apænemīni eññēningue tōmengā pōnongā æningue mīnitō eyepæ pōni mīni watapæ toquinque ænguīmīni incæmīnīpa,” ante Itota apænegacāimpa.

Itota nē tæi emōnongā ingampa

25 Mānōmaīnō ante apænedinque Itota īmaī apænecantapa. “Mīnitō imīnite inguipoga quēwēnāni nāni cæbainō ante odōmonte apænedīmo incæte botō wantæyō baquīōnæ īinque bayonte mānōmaīnō ante godōmenque odōmonte apænedāmaī incæboimpa. Wæætē botō tōmēmo Mæmpo ingantedō ante apænedinque mīnitō imīnite edonque pōni apænecæboimpa. 26 Mānīōnæ mīnitō botō Mæmpo ingante botō emōwo beyænque apænequīmīni imīnīpa. Īinque botō, Mīnitō beyæ ante botō Mæmpo ingante apænequīmo imopa, ante mānōmaī beyæ botō ānāmaī imopa. 27 Edæ botō Mæmpo incæ mīnitō imīnite waadete pōnengā ingampa. Botō imo waadete pōnēningue mīnitō iñōmō edæ, Wængonguī weca quēwēningue Itota pongaingā ingampa, ante pōnēnimīni beyæ botō Mæmpo adobai mīnitō imīnite waadete pōnengā ingampa. 28 Botō edæ Mæmpocā weca quēwente inguipoga iñōmō pōnīmo inte nōwo pōni inguipoga quēwēningue wadæ godinque Mæmpocā weca ocæ emænte goquīmo imopa,” ante Itota apænecantapa.

29 Tōmengā emīñænāni,

—Nōwo inguipoga quēwēnāni nāni cæbainō ante odōmonte apænedāmaī inte bitō edonque pōni apænebi eññēmōnīpa. 30 Bitō tōmānō ante eññēmi imīpa, ante nōwo eññēmōnīpa. Īinque mōnitō, Æbānō ī, ante eññēncæte ante bitō imīte ānāmaī iñōmōni bitō iñōmō do nē eññēmi imīpa. Mānōmaī beyæ mōnitō, Bitō Wængonguī weca

quëwente pönimi inte në ëñëmi ìmpa, ante do pönëmöni ìmönipa.

³¹ Ante äñönäni Itota wæætë,

—Nöwo tæcæ pönëmini ìminitawo.

³² Wantæyö bayedë ìñömö edæ ñöwo pönì batimpa. Mänìñedë mìnìtö botö ìmote ëmö cæte panguimæ panguimæ wodii winöninque tømëmini oncönë go guiquimìni ìminipa. Botö ìmo adoboque ëmö cæte gomìni incæte botö ìñæmpa wii adoboque ongömopa. Edæ botö Mæmpo botö tönö godongämæ on-gongampa. ³³ Mìnìtö ìñömö botö nempo quëwëmini inte gänë pönente quëwencæminimpa, ante cædinque botö mäninö ante mìnìtö ìminite apænetabopa. Ìi inguipoga quëwëninque mìnìtö caate wæcæminimpa. Incæte mìnì wæwenguimämo ante guññänämaï ìedäni. Edæ inguipogaque ante näni wënæ wënæ cædonö ante Baa äninque botö godömenque tæï ëmönömo inte në gänä cægäimo ìmopa. Mänömainö ante Itota tømengä nänö ëmìñænäni ìnänite ìinque apæneca ëñengadänimpa.

17

Itota Mæmpo ingante mönö beycë ante apænecampa

¹ Itota mänömainö ante ìinque apænedinque öönædë æmö adinque ìmaï apænecantapa. “Mæmpo ëñëmi. Bitö, Æbänö baquï, ante bitö angainö bai do batimpa. Botö edæ, Bitö Wëmo ìnömo ìñömote bitö pönö cæbi ate botö ñäö apäite bai botö ëmönö ìñömö edonque pönì bacæimpa, ante apænebopa. Mänömaï cæbi adinque botö wæætë bitö beyæ pönö cæbo ate bitö ñäö ëmömämo edonque pönì bacæimpa. ² Bitö pædæ pönömi botö në ængainäni ìnänite botö cöwë wantæpiyæ näni quëwenguinö ante godömo æncædänimpa, ante bitö botö tönö godongämæ cæbi beyænque

botö waodäni tømänäni ìnänite në ämo batabopa. ³ Waodäni cöwë wantæpiyæ näni wænämaï quëwenguinö ante ìmaï impa. Mæmpo, bitö adobique näwä Wængonguï ìnömi ìñömite tømënäni bitö ìmite ate bai pönencædänimpa. Ayæ botö Itota Coditobo bitö në da pönongäimo ìñömote do adinque tømënäni pönencædänimpa. Tømënäni mänömaï näni pönëno beyænque edæ cöwë wantæpiyæ näni wænämaï quëwenguimämo edæ do ëadänipa,” ante Itota apænecantapa.

⁴ Ayæ Mæmpo ingante godömenque apænedinque, “Bitö, ìmaï cæe, ante bitö angainö ante botö inguipoga quëwëninque do ìinque cæbo beyæ bitö ñäö ëmömämo edonque pönì bagatimpa. ⁵ Wëenëñedë pönì inguipoga badönämaï ìñedë bitö weca ongöninque botö ñäö ëmongäimo inte ñöwo bitö weca ocæ ëmænte pömo adinque bitö pönö cæbi ate botö adobo ñäö apäite bai ëmömo ate edæ edonque pönì acæimpa,” Mæmpo ingante apænecantapa.

⁶ Ayæ, “Inguipoga quëwënäni bitö quinäni ìnänipa, ante bitö pædæ pönömi æninque botö wæætë, Wængonguï æcänö ingäa, ante tømënäni ìnänite odömömo ëñënanitapa. Adodäni bitö quinäni ìñönänite bitö tømënäni ìnänite pædæ pönömi æntabopa. Tømënäni bitö angainö ante ëñente cædinäni ìnänipa. ⁷ Bitö pönömi æninque botö ëwocagaincoo ante ìnäni ìñömö edæ, Mänincoo tømancoo edæ Mæmpocä pönongä æninque Itota ëwocacampa, ante ñöwo do ëñënanipa. ⁸ Edæ Mæmpo bitö pönö apænebi botö ëñente ængainö ante botö adodö ante edæ tømënäni ìnänite godö apænebo ëñëninque tømënäni do ænanitapa. Botö bitö weca quëwente pongäimo ìmopa, ante ëñëninque tømënäni ædæmö ëñënanitapa. Ayæ, Bitö botö ìmote

da pönömi në pongaïmo ïmopa, ante pönënanitapa,” ante Itota Mæmpocä ingante apænecantapa.

⁹ Ayæ, “Mæmpo, botö tömënäni beyæ ante bitö ïmite apænebopa. Botö wïi inguipogaque quëwënäni beyæ ante apænebopa. Wæætë edæ, Bitö në pædæ pönömi botö ængainäni ïñömö edæ bitö quïnäni ïnänipa, ante botö tömënäni beyæ ante bitö ïmite apænebopa. ¹⁰ Botö quïnäni tömänäni bitö quïnäni ïnänipa. Ayæ bitö quïnäni tömänäni botö quïnäni adobaï ïnänipa. Tömënäni cædäni beyænque botö ñäö emömämo edonque pönï batimpa.”

¹¹ Ante apænedinque Itota godömenque apænecantapa. “Botö inguipoga ïñömö godömenque ongönämaï incæboimpa. Wæætë bitö weca ocæ emænte ponguïmo ïmopa. Botö emïñænäni guiquënë inguipoga ïñömö ayæ ongönäni ïnänipa. Mæmpo bitö në Tæiyæ Waëmö ïnömi inte ëñëmi. Bitö emöwo bitö pönö pemongaïwo beyænque botö tæï piñænte në ämo ïmopa. ïnque mönatö ääwocaque bai ewocate quëwëmöna bai mäninäni adobaï ääwocaque bai ewocate quëwencædänimpa, ante cædinque bitö tæï piñæmi inte tömënäni ïnänite wææ aacæbiimpa, ante bitö ïmite apænebopa. ¹² Mäninäni weca botö quëwëñedë botö ïñömö bitö emöwo bitö pönö pemongaïwo beyænque botö tömënäni ïnänite wææ aatabopa. Ayæ, Wë womönämaï incædänimpa, ante adodäni ïnänite wææ gampotabopa. ïnque tömënäni tömänäni wë womönämaï ïnänipa. Önonque adocanque ïñömö æmæwo wë womonguëngä incæ tömengä ïñömö edæ Wængonguï angä ëñente näni yewæmongainö bai ñöwo ïnque baquinque ante edæ æmæwo wë womongantapa,” ante Itota Mæmpocä ingante apænecantapa.

¹³ Ayæ, “Botö ñöwo bitö weca ocæ emænte ponguïmo ïmopa. Tömënäni botö watapæ topämo tömämämo entawëninque quëwencædänimpa, ante botö mäninö ante inguipoga ayæ quëwëñedë apænebo ïmopa. ¹⁴ Mæmpo, bitö angainö ante botö tömënäni ïnänite godö apænebo ëñënanitapa. Botö inguipogaque näni quëwencabo tönö adobo ïnämäï ïmo bai tömënäni edæ adobaï inguipogaque näni quëwencabo tönö adodäni ïnämäï ïnänite adinque inguipogaque quëwënäni wæætë tömënäni ïnänite piñänitapa. ¹⁵ Mæmpo ëñëmi. Bitö botö emïñænäni ïnänite, Minitö inguipoga ïñömö ayæ quëwënämaï incæminimpa, ante ænte mäobi gocædänimpa, ante botö bitö ïmite apænedämaï ïmopa. Wæætë, Wënæ awënë në wïwa cædongä ïñömö tömënäni ïnänite, Oda cæcædänimpa, ante cæyongante bitö wææ aabi ate tömënäni wæætë oda cædämaï incædänimpa, ante bitö ïmite apænebopa. ¹⁶ Botö inguipogaque näni quëwencabo tönö adobo ïnämäï ïmo bai tömënäni edæ adobaï inguipogaque näni quëwencabo tönö adodäni ïnämäï ïnänipa. ¹⁷ Bitö änö ïñömö edæ näwangä ante impa. ïnque bitö godö cæbi ate näwangä bitö änö beyænque tömënäni ïñömö tömëmi cædonque ante cædinque tæiyæ waëmö ewocate quëwënäni incædänimpa, ante bitö ïmite apænebopa. ¹⁸ Bitö botö imote inguipoga ïñömö bitö da pönömi pömo bai botö adobaï tömënäni ïnänite inguipoga quëwënäni weca da godömo godänitapa. ¹⁹ Tömënäni ïñömö bitö cædonque ante cædinque tæiyæ waëmö ewocate quëwënäni incædänimpa, ante botö ïñömö edæ bitö cædonque ante Ao äninque, Botö nämä incæ tömënäni beyæ ante wænguïmo ïmopa,” ante Itota apænecantapa.

20 “Mæmpo eñëmi. Botö wii botö emiñænänique beyæ ante bitö imite apænebopa. Wæætë tömënäni botö angainö ante apænedäni eñente pönëninque wadäni nê wede pönenguinäni iñönänite botö iinäni beyæ ante adobaï bitö imite apænebopa. 21 Mæmpo, Bitö imite botö entawëmo imo bai ayæ botö bitö nempo quëwëmo imo bai mäninäni tömänäni adobaï äawoqaque bai ewocate quëwëmainänipa, ante cæcæbiimpa, ante bitö imite apænebopa. Ayæ inguipoga quëwënäni iñömö, Bitö botö imote da pönömi pongaïmo imopa, ante pönencædänimpa, ante cædinque bitö godö cæbi ate tömënäni mönatö nempo quëwencædänimpa, ante bitö imite apænebopa. 22 Bitö pönö cæbi beyænque botö ñäo bai entawëninque, Mönatö äawoqaque bai ewocate quëwëmöna bai tömënäni adobaï äawoqaque bai ewocate quëwencædänimpa, ante botö iñömö bitö pönönimämo botö ñäo entawëmämo tömënäni inänite adopämo godömo ænte entawënänipa. 23 Tömënäni äawoqaque bai ewocate quëwencædänimpa, ante tömënäni botö imote entawënänipa. Ayæ botö bitö imite entawëmo imopa. Tömënäni mänömaï äawoqaque bai ewocadäni adinque inguipoga quëwënäni iñömö, Bitö botö imote nê da pönömi pongaïmo imopa, ante eñencædänimpa, ante apænebopa. Ayæ botö imote waadete pönengaïmi imi bai bitö tömënäni inänite adobaï waadete pönengaïmi imipa, ante eñencædänimpa, ante apænebopa,” ante Mæmpocä ingante Itota apænecantapa.

24 Ayæ, “Mæmpo, Bitö pædæ pönömi botö nê ængainäni iñömö botö ñäo emömämo acædänimpa, ante botö, Tömënäni botö quëwëñömö adoyömö quëwencædänimpa, ante ainente

wæbopa. Wëenëñedë pönï inguipoga badönämaï iñedë bitö iñömö edæ botö imote waadete pönëninque botö ñäo emömämo pönömi botö ængaimämo tömënäni adopämo acædänimpa, ante ainente wæbopa. 25 Mæmpo nê nö cædömi imi eñëmi. Inguipogaque quëwënäni bitö imite wii adinque pönënämaï inäni incæte botö iñömö edæ bitö imite do ate pönëmo imopa. Botö emiñænäni iñömö, Bitö botö imote da pönömi nê pongaïmo imopa, ante do eñënänitapa. 26 Botö cæbo beyænque mäninäni iñömö, Bitö imite ate bai pönënänitapa. Botö imote bitö waadete pönënö ante adodö waadete pönënö tömënäni mïmönë entawente quëwencædänimpa, ante ayæ, Tömënäni botö imote entawencædänimpa, ante botö ayæ cæbo beyænque tömënäni iñömö, Bitö imite ate bai pönencædänimpa,” ante Itota Mæmpo ingante iinque apænegacäimpa.

18

Itota ingante bæi ongonte ænte godänipa
(Mäateo 26.47-56; Mäadoco 14.43-50; Odoca 22.47-53)

1 Wængonguï ingante iinque apænedinque Itota tömengä emiñænäni tönö wadæ godinque Quedodöo biyönæ æmæ wedeca godänitapa. Æmæ wedeca odibowæncodë nani ancodë i iinque Itota tömengä emiñænäni tönö mänincodë pö guiidänitapa. 2 Itota ingante nê odömonguingä Codaa iñömö Itota tömengä emiñænäni tönö mänincodë wantæ iñö wantæ iñö gote ongönäni iinque Itota ingante nê odömonguingä Codaa iñömö mänincodë do adingä inongäimpa. 3 Iinque tontadoidi adocaboque inänite æninque Codaa iñömö edæ täno beyænte adocodë pongantapa. Ayæ, Wængonguï qui, ante nê

godönäni ñænænäni tönö Pa-
diteoidi näni wææ wänönäni
inänite Codaa nempo godönäni
æningä inte tömengä tömënäni
inänite tontadoidi tönö ænte
mämongä pönänitapa. Pöningue
tömënäni gonga ticainë næænte
gongapæncade ticainë nææningue
yaëmë næænte Codaa miñæ
pönänitapa. ⁴ Itota nämä ante,
Æbänö bate wæquimoo, ante tömää
ëñëningä inte awænë tao godinque
tömënäni inänite,

—Æcänö ingante ante diqui
diqui minte pöminii.

⁵ Ante äñongä tömënäni wæætë,

—Itota Näatadeta në quëwëningä
ingante ämönipa.

Änäni ëñëningue,

—Botö tömëmo ïmopa, ante Itota
apæncantapa.

Ayæ në odömonguängä Co-
daa iñömö tömënäni weca a
ongönongäimpa. ⁶ Itota iñömö,
“Botö tömëmo ïmopa,” ante äñongä
tömënäni gä godinque onguipoga
tæ go wæænänitapa. ⁷ Tæ go
wæænäni adinque tömengä adodö,

—Æcänö ingante ante diqui
diqui minte pöminii.

Ante äñongä tömënäni wæætë,

—Itota Näatadeta quëwëningä in-
gante ämönipa.

⁸ Änäni ëñëningue Itota wæætë,

—Botö tömëmo ïmopa, ante do
antabopa. Minitö iñömö botö ïmote
ante diqui diqui minte pömini bai
mäniñäni inänite bæi ongönämaï
iedäni.

⁹ Itota Mæmpocä ingante do
apænedingue, “Bitö edæ pönömi
botö ængainäni inänite wææ
aabo beyæ adocanque incæ
wë womönämaï inänitapa,” ante
nänö angainö bai ñöwo iinque
bacæimpa, ante mänömaï angan-
tapa. ¹⁰ Timönö Pegodo iñömö
në yaëmë næængä inte pædæ gui-
ipote yaëmë æningue, Wængongui
qui, ante në godongä ñænængä
pöni inongä ingante në cæcä

ingante tæi päningue tömëmonca inö
wangö tamoncacantapa. Pegodo
nänö në wangö tamoncadingä
ëmöwo Mäadoco ëmongä inongäimpa.
¹¹ Itota wæætë Pegodo ingante,

—Bitö yaëmë adodö da wëe,
äningue, Botö wæwenguimämo ante
botö Mæmpo pönongä æniimo inte
wæwenguënëmo ïmopa, angacäimpa.

*Itota ingante bæi ongöningue
Änato weca ænte godäni*

(Mäateo 26.57-58; Mäadoco 14.53-
54; Odoca 22.54)

¹² Ayæ odömäno tontadoidi tönö
tömënäni awënë ayæ oodeoidi
awënëidi tönö Itota ingante bæi
ongöningue ænänitapa. Æningue
tömengä ingante goto wimpote
cädänitapa. ¹³ Ayæ adodäni Änato
nänöwäa Caiapato weca Itota
ingante ænte mäo godänitapa.
Edæ Caiapato iñömö, Wængongui
qui, ante në godongä ñænængä
pöni inongä mäniï wadepo iñonte
inongäimpa. ¹⁴ Caiapato wëenëñedë
oodeoidi awënëidi inänite iïmaï
ante në ängongä inongäimpa. Mönö
waocabo beyæ ante adocanque
onguiñængä wængä iinque waa
ïmaimpa.

*Pegodo incæ, Dicæ abogaa,
angampa*

(Mäateo 26.69-70; Mäadoco 14.66-
68; Odoca 22.55-57)

¹⁵ Itota nänö ëmiñængä wacä
tönö Timönö Pegodo iñömö tömëna
iñömö Itota ingante tee empo
godatapa. Mäningä iñömö Itota
nänö ëmiñængä iñömö, Wængongui
qui, ante në godongä ñænængä
pöni nänö në adingä inongäimpa.
Iinque Itota tönö pöningue tömengä
Wængongui ingante në godongä
ñænængä pöni inongä oncö
yacömöñäa iñömö pö guicantapa.
¹⁶ Pegodo guiquënë odemö yabæ
inö a ongönongäimpa. Wacä Itota
miñæ në gocä iñömö, Wængongui
qui, ante në godongä ñænængä
pöni inongä nänö në adingä iñömö

tömengä ocæ emænte pöninge baquecä odemö nê wææ aacä ingante apæncantapa. Pegodo ingante ämi guicæ, angä eñëninge baquecä wi ænecä ate tömengä Pegodo ingante ænte manguicä guicantapa. ¹⁷ Manguicä guiiyongä baquecä odemö nê wææ aacä iñömö Pegodo ingante,

—Bitö adobai mäningä onguiñængä, nänö nê emiñænömi imipa töö.

Äñongä tömengä wæætë,

—Botö wabo imopa, angantapa.

¹⁸ Yogueite ingatimpa. Ayæ nê cædonäni tönö oodeoidi awëñëidi wææ wänönäni gongapamö ootokuï, ante nâni tadöni gäänë adiyæ ongonte ootodönänimpa. Pegodo adobai tömënäni tönö godongämæ adiyæ ongonte ootocantapa.

Nê godongä ñæncængä Itota ingante angampa

(Mäateo 26.59-66; Mäadoco 14.55-64; Odoca 22.66-71)

¹⁹ Mäniñedë Änato iñömö, Wængonguï qui, ante nê godongä ñæncængä pöni iñömö Itota ingante, Bitö nê emiñænäni diyæ, ängängäimpa. Ayæ Itota nänö odömönte apænegainö ante, Äbänö i, ante tömengä ingante adobai angantapa. ²⁰ Itota wæætë,

—Wadäni eñëñönänte botö edonque pöni apænebo eñëñänitapa. Botö cöwë minitö odömöincönë incæ Wængonguï oncö ñæncæncönë incæ oodeoidi tömänäni nâni pöincönë pö guiidinque odömönte apænebo eñëñänitapa. Botö cöwë awëmö apænedämai intabopa. ²¹ Bitö botö imote, Äbänö i, ante quinänte ämii. Botö imote nê eñëñänäni inänite ämi eñente apænedäni eñencæbiimpa. Edæ mäninäni ædæmö eñëñäni inänitapa.

²² Mänömainö angä eñëninge wææ wänongä adocanque iñömö Itota gäänë ongöninge tömengä ingante tæi tamöninge apæncä,

—Wængonguï qui, ante nê godongä ñæncængä pöni inongä

ingante ædö cæte mänömai ante wæætë änewëë töö.

²³ Ante äñongä Itota wæætë,

—Botö wënæ wënæ äñimo imo bai bitö botö wënæ wënæ äñinö ante, Äbänö i, ante apænebi eñëmoe. Wæætë edæ näwangä ante apænebo ininque bitö quinänte botö imote tæi tamömpææ, angantapa.

²⁴ Ayæ, Wængonguï qui, ante nê godongä ñæncængä pöni Caiapato weca gocæcäimpa, ante Änato iñömö Itota ingante ayæ goto wimpoingä iñongante angä eñëninge tömengä ingante ænte gogadänimpa.

Pegodo incæ, Dicæ abogaa, wæætë angampa

(Mäateo 26.71-75; Mäadoco 14.69-72; Odoca 22.58-62)

²⁵ Timönö Pegodo ayæ adiyæ ootoyongante wadäni,

—Bitö tömengä emiñænömi adobai imipa töö.

Änäni eñëninge tömengä,

—Wabo imopa, angantapa.

²⁶ Wængonguï qui, ante nê godongä ñæncængä pöni inongä ingante nê cædäni iñönänite adocanque iñömö Pegodo nänö nê wangö tamoncadingä guiidengä inongäimpa. Tömengä iñömö Pegodo ingante,

—Bitö tömengä miñæ odibowæncodë ongöñedë bitö imi atabopa. Bitö wii imitawo.

²⁷ Ante äñongä Pegodo wæætë, Wabo imopa, ante tæcæ änewëñongä tawadiya dobæ pegatimpa.

Pidato weca Itota ongongä

(Mäateo 27.1-2; Mäadoco 15.1-5; Odoca 23.1-5)

²⁸ Tæcæ ñäö bayonte Itota ayæ Caiapato weca ongöñongante oodeoidi iñömö, Mönö tömengä ingante odömäno gobedönadodo awënë Pidato weca ænte gocæimpa, ante cædinque awënë oncö boyæ mäodäni gocantapa. Incæte tömënäni dodäni nâni wææ

angainō beyæ ante guifente wædinque, Pidato oncōnē guite bai mōnitō mimō wentamō ēwocamōni incædōmōnimpa. Ifnæmpa mænōmaī cæmōni ininque mōnitō Patowa mōnō ææmæ cæyedē cænguī ædō cæte cænguimōnii, ante wædinque guidāmaī inānitapa. ²⁹ Ininque Pidato tōmēnāni weca oncō boyæ taodinqe tōmēnāni inānite,

—Ifngā onguifængā ifnōmō quīnō wēnæ wēnæ cæcantawo.

³⁰ Añongā tōmēnāni wæætē,

—Māningā wīi wēnæ wēnæ cæcā inte bai mōnitō tōmengā ingante wīi ænte māmō pædæ godōmōni æncædōmiimpa.

³¹ Anāni eñēninque Pidato,

—Mīnitō tōmēmīni tōmengā ingante ænte godinque mīni wæe yewæmongainō bai ante cædinque, Tōmengā ingante pangæimpa, ante apænte æedāni.

Añongā oodeoidi awēnēidi,

—Ifnæmpa mīnitō wæe āmīni ifnōmīni mōnitō cōwē tacamōni wænāni mōni cægainō bai ædō cæte æcāmenque ingante wænōmōni wænguingā, ante wædanitapa.

³² Odōmānoidi māniñedē wēnæ wēnæ cædāni inānite awāa tōō godōmænte timpodinque wææ tiwadinque godō wænōnāni inōnānimpa. Ininque odōmānoidi inānite pædæ godōninque oodeoidi wæætē Itota, Æbānō cædāni wænguimoo, ante do nānō angainō bai ñowo iinque baquinque cædanitapa. ³³ Māninō anāni eñēninque Pidato wæætē oncōnē ñænæncōnē guidinque Itota ingante añecā pongā adinque, Pidato,

—Bitō oodeoidi Awēnē Odeyebi imitawo.

³⁴ Angā eñente Itota wæætē,

—Bitō nāmā pōnēninque apænebitawo. Wabānō wacā botō imotedō ante bitō imite apænecā eñēmitawo.

³⁵ Ante añongā Pidato,

—Botō dicæ oodeobo imogaa. Tōmēmi guidēnāni tōnō Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni ifnōmō bitō imite māmō pædæ pōnōnāni æntabopa tōō. Bitō quīnō wēnæ wēnæ cæbitawo.

³⁶ Añongante Itota wæætē apænedinque,

—Wīi inguipoga quēwēnāni anāni beyæ botō Awēnē Odeyebo nē ingaimo imopa. Botō inguipoga quēwēnāni Awēnē Odeyebo inte nē āmo imo bai botō nempo quēwēnāni ifnōmō botō imote, Bæi ongonte ænte godāmaī incædānimpa, ante wææ cædinque oodeoidi tōnō guēa wæætedō wæætē cæcædōnānimpa. Incæte wīi inguipoga quēwēnāni anāni beyæ wæætē edæ wayōmō quēwengaimo inte botō tōmēmo nāmā incæ Awēnē Odeyebo nē ingaimo imopa.

³⁷ Mānōmainō ante Itota apænecā ininque Pidato,

—Ifnæmpa Awēnē Odeyebi bitō imitawo.

Añongante Itota wæætē,

—Bitō tōmēmi anō bai botō Awēnē Odeyebo inōmoimpa. Nāwangā āmipa. Botō ifnōmō Wængonguī nānō angainō ante, Nāwangā impa, ante inguipoga quēwēnāni inānite apænecæte ante edæ māniī beyænque ante inguipoga ifnōmō pō eñagaīmo imopa. Wængonguī nāwangā ante nānō angainō ante Ao ante eñente nē cædāni ifnōmō edæ tōmēnāni tōmānāni botō imote nē eñēnāni inānipa, angantapa.

³⁸ Añongante Pidato,

—Æcāmē nāwangā angā, angacāimpa.

Itota wæncæcāimpa, anānipa (Māteo 27.15-31; Māadoco 15.6-20; Odoco 23.13-25)

Pidato mānōmaī apænedinque wæætē oodeoidi weca oncō boyæ taodinqe apænecantapa.

—Ifngā quīnō wēnæ wēnæ cæcā ingampa, ante eñēnāmaī imopa.

Īninqe botō dicæ tōmengā ingante apænte anguimo imogaa. ³⁹ Wadepo ĩñō wadepo ĩñō Patowa ĩmini ææmæ cæōnæ mīnitō, Ædānidō tee mōnete ongōnānii, ante pōnēninqe adocanque emōwo ante botō imote apænedinqe, ĩngā ingante ĩnipo cæbi goquingā, ante cōwē āmīnīpa. Īninqe adocanque ingante, ĩngā ĩñōmō ĩmini apænedongā ingampa, ante botō tōmengā ingante ĩnipo cæbo ate ænte gomīni inōmīnīpa. Īninqe ñōwo diyæ. Mīnitō, Ood-eomōni Odeye ĩñongante pōnō ĩnipo cæbi abæ tawænte goguinga, āmīnitawo.

⁴⁰ Āñongante tōmēnāni yedæ tededinqe,

—Māningā ingante dicæ āmōniyaa. Wæætē Badabato ingante ĩnipo cæbi gocæ, ante tedewengadānīpa.

Badabato wēēnēñedē wadāni tōnō, Odōmāno tæiyæ awēnē ingante wido cæcæīmpa, ante cædingā ĩnongāīmpa.

19

¹ Ayæ Pidato angā ate Itota ingante bæi ongonte māo æmontaiya tæi tæi pānānitapa. ² Tontadoidi daa mongæmenca æninqe que que cædinque, Awēnē poganta, ante pōnō da wencadānitapa. Awēnē weocoo wēñacæbiīmpa, ante badete tote bai cædinque Itota ingante opatawæ emoncoo pōnō daga wēñadānitapa. ³ Daga wēñadinque tōmēnāni wæætē wæætē tōmengā weca ponte āninqe,

—Badogaa, bitō oodeo awēnē odeyebi ĩmipææ.

Ante badete todinqe tōmengā ingante tæi tamōnānitapa.

⁴ Pidato tōmēnāni weca oncō boyæ adopoque ayæ tadinque oodeoidi inānite apænedinqe,

—Īngā ĩñōmō æbānō cæcantawo, ante ēñencæte ante cæbo ate tōmengā wēnæ wēnæ nānō cædō ante dicæ abogaa. Mīnitō

mānōmānō ante ēñencæmīnīpa, ante botō tōmengā ingante mīnitō weca ænte mantabo tacā aedāni, angantapa.

⁵ Itota daa mongæmenca poganta encadinque opatawæ emoncoo mongænte tayongā Pidato tōmēnāni inānite,

—Īngā onguīñængā ongongā aedāni.

⁶ Tōmengā ingante adinqe, Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni tōnō adodāni inānite nē wææ wānōnāni ĩñōmō yedæ tedewēninqe,

—Awæ ñænquedīmæ cæte āmi wænōnāni wængæe. Āmi wænōnāni wængæe.

Ante ancaa ānewēnāni ēñēninqe Pidato wæætē,

—Mīnitō ĩñæmpa tōmengā ingante æninqe awæ ñænquedīmæ cæte wænōmīni wængæe. Botō guiquēnē ĩngā wēnæ wēnæ nānō cædō ante dicæ abogaa.

⁷ Pidato āñongā oodeoidi wæætē ĩīmaī tedewēnānitapa.

—Mōnitō wææ yewæmongainō ante ēñente quēwēmōni ĩmōnīpa. ĩngā ĩñōmō edæ nāmā ante edæ, Wængonguī Wēmo ĩnōmo ĩmopa, ante cædinque edæ māñinō mōni wææ yewæmongainō ante ēñēnāmaī cæcampa. Mānōmaī ēñēnāmaī inte cæcā beyæ tōmengā nē wænguēnengā ingampa.

⁸ Mānōmānō ānāni ēñēninqe Pidato godōmenque guīñente wædinque, ⁹ oncōnē ñænæncōnē adodō pō guīdinque Itota ingante,

—Bitō ædōnō quēwente pōmi ĩmii.

Ante āñongā Itota guiquēnē pæ wēēnecā. ¹⁰ Adinqe Pidato tōmengā ingante,

—Bitō quīnante botō imo ted-edāmaī ĩmii. Botō nāmā nē tæi pīñænte āmo ĩnōmo inte āmo ĩninqe ĩnipo cædāni gobāīmīpa. Botō wadō ante āmo ĩninqe bitō ĩmite do awæ ñænquedīmæ

cæte wænönäni wæmaïmipa, ante eññämaï ïmitawo.

¹¹ Añongante Itota wæætë,

—Wængongui bitö tæi piñænte ämāmo ante godönāmaï ingā bai bitö tömëmi tæi ämi ïmi diyæ botö ïmote angui miyaa. Mänömaï beyæ bitö ïmite, Wænömi wæncæcäimipa, ante botö ïmote në pædæ pönöningä ïñömö edæ godömenque wënæ wënæ cæcä ingampa, ante apæ necantapa.

¹² Mänömainö angä eññëningue Pidato, Æbänö ñimpo cæbo go-
quingä, ante cædongäimipa. Cæyongä oodeoidi wæætë godömenque yedæ änönänimipa,

—Bitö mäningä ingante ñimpo cæbi bai bitö odömāno tæiyæ awënë Tetædo æmigo dicæ ïmiyaa. Æcāmenque ïñömö edæ, Botö awënë ïñömoimipa, ante në angä inte tömengä ïñömö Tetædo ingante në püinongä ingampa.

¹³ Mäninö änäni eññëningue Pidato ïñömö, Itota ingante ænte tao god-
ingue awënë nänö apænte äimpaa gote tæ contacantapa. Pidato nänö tæ contayömö ïñömö, Dicacoo ayadi bai näni caayömö impa, ante näni añömö ïninqe ebedeo tededö, Gabata, näni añömö ïñönimipa.

¹⁴ Patowa näni ææmæ cæyedë ïninqe bayö oodeoidi, ïimö ate guëmangulönæ inguimipa, ante mönö ñöwoönæque cæcæimipa, ante näni cæönæ ïñönimipa. ïñönæ wodo tæcæ bæcä bayonte Pidato oodeoidi ïñänite,

—Ïngä ïñömö mïnitö Odeye ïnongä ingampa.

¹⁵ Añongante yedæ äninque tömënäni,

—Tömengä ingante wænömi wængæ. Tömengä ingante wænömi wængæ. Awäa timpote ämi wænönäni wængæ.

Ante ancaa änewëñönäni Pidato wæætë,

—Botö ïñömö mïnitö Odeye ïñongante awäa timpote

ämo wænönäni wængæ, ante änewëmïnitawo.

Angä eññëningue Wængongui qui, ante godönäni ñænænäni ïñömö,

—Tetædoque incæ mönitö awënë odeye ïnongä apa cæbii, änewëñönänimipa.

¹⁶ Ancaa änewëñönäni Pidato, Awäa ämo timpote wænömi ïni wængæedäni, ante Itota ingante tontadoidi ïñänite pædæ godongä ængadänimipa. Ayæ tömënäni Itota ingante ænte godadänimipa.

Itota ingante awäa timpodäni wængäimipa

(Mäateo 27.32-44; Mäadoco 15.21-32; Odoca 23.26-43)

¹⁷ Itota incæ tömengä timpo-
quiwæ æninque mongænte taod-
ingue “Ocatainö” mönö añömö pongantapa. Mänïñömö ante ebe-
deo tededö, Godogota, näni añömö impa. ¹⁸ Mänïñömö pöñongante tömënäni awæ ñænquedimæ cædinque tömengä ingante töö godonte timpodinqe wææ tiwadinque ængæ gantidënäni on-
gongantapa. Ayæ wada ïnate tömengä weca æmatæ ïnö æmatæ ïnö mämö adobai cæte ængæ gantidënäni wægöñöna Itota tæcæguedë wægongä ingantapa.

¹⁹ Pidato angä yewæmöinta, Näni eññënguinta, ante yewæmonte æninque ñænquedimæ iwäa wo cædänitapa. “Itota Näatadeta quëwëningä oodeoidi Awënë Odeye ïnongä ingampa,” ante yewæmonte wo cæte on-
gongatimipa. ²⁰ Itota ingante näni timpodiñömö eyequei i ïninqe oodeoidi nangui ïñäni tömënäni näni quëwëñömö ta pöninqe Pida-
toidi näni yewæmöninta adänitapa. Mäninta ïñömö ebedeo tededö datü tededö guidiego tededö ante yewæmonte ingatimipa.

²¹ Oodeoidi beyæ ante, Wængongui qui, ante në godönäni ñænænäni ïñömö Pidato weca godinque tömengä ingante,

—Bitö, “Oodeoidi Awënë Odeye inongampa,” ante yewæmönämaï in-guënë quëwëë. Wæætë tömengä nämä nänö angainö bai, “Botö oodeoidi Awënë Odeyebo inömoimpa, ante nē änewëningä ingampa,” ante yewæmoe.

²² Ante änewëñönäni Pidato wæætë,

—Botö yewæmöninö ante yewæmönimo inte botö wæætë wadö ante yewæmönämaï incæboimpa.

²³ Tontadoidi iñömö tömengä ingante awäa timpote ængæ gantidëñäni wægöñongä tömënäni tömengä weocoo inï æninque men-cooga go mencooga cönöninque adocanque adocooque adocanque adocooque æninque tömänäni ænönänimpa. Tāno mongæincoo guiquënë ayæ öñoncoopa. Mänincoo iñömö bæbængapaa badönämaï incoo tömancoo adocooque da wëñaque badöi inimpa. ²⁴ Adocooque wänä ñænämaï ingæimpa, ante adodäni godongämæ tededinque,

—Æcänö quinsa nö ta adinque tömengä mänincoo æncæcäimpa, ante wææntodönänitapa.

Edæ Wængonguï angä ëñente dodäni iimäi ante nāni yewæmongainö bai ñöwo iinque baquinque tontadoidi mänömaï cädänitapa. “Edæ botö weocoo inï ö æninque tömënäni nāni caboque wacä ingä wacä ingä nënempodänitapa. Ayæ, Æcänö quinsa nö ta adinque tömengä mänincoo æncæcäimpa, ante wææntodöninque ænänitapa,” ante nāni yewæmongainö bai tontadoidi ñöwo cädänitapa.

²⁵ Itota ingä nāni ængæ gantidëñömö tömengä wäänä tönö wäänä tönifacä nāna caya ayæ Codeopato nänöogængä Mäadiya tönö wacä Mäadiya Mäagadadënä mänifñömö pöninque eyequeï a ongönänitapa. ²⁶ Itota iñömö tömengä wäänä inante acantapa.

Ayæ botö tömengä miñæ nē godimo iñömö tömengä nänö nē waadebo inömo inte tömënä weca ongömo adinque Itota tömengä wäänä inante,

—Badä ëñëmi. Mäningä iñömö minö wengä bacæcäimpa.

²⁷ Äninque tömengä ëmiñænimo iñömote,

—Botö ëmiñænimi ëñëmi, Mäninä iñömö botö badä incæ bitö badä bacædäimpa, angacäimpa.

Ïninque botö Itota nänö nē ëmiñænimo inte tömengä nänö änöñedë tāno ænte mämömo pöninque tömengä wäänä iñömö botö oncönë cöwë owodönäimpa.

Itota incæ wængäimpa
(Mäateo 27.45-56; Mäadoco 15.33-41; Odoca 23.44-49)

²⁸ Quinö bacæimpa, ante ñöwo iinque batimpa, ante nē ëñëngä inte Itota iñömö edæ, Wængonguï angä ëñente nāni yewæmongainö bai ñöwo iinque bacæimpa, ante cædinque,

—Botö gæwænte awädö, ante apænecantapa.

²⁹ Adoyömö biinömmæ nāni ämæ bai wædænque godonte nāni ænimæ owætadë engate ongö adinque tömënäni dayömö bai æninque mänimæñë pædæ guidonte aa beyonte wëä tadonte æninque iitopowænca nāni äwænca ongontoca goto wencadodinique Itota önöne pædæ æænö pæ mänänitapa. ³⁰ Pæ mäñönäni Itota oo guëmante bedinque,

—Ñöwo iinque batimpa.

Ante apænedinque tömengä ocabo ædæ wææncadinque tömengä önöwoca wadæ goyöwoca do wængäimpa.

Itota betagonta inö tontado boo tæñongä

³¹ Iimö ate, Mönö guëmanguïönæ iñömö Patowa inguiönæ beyæ godömenque waa ëönæpa, ante oodeoidi, Ñöwoönæque cæcæimpa,

ante nāni cæönæ inimpa. Oodeoidi awënëidi, Awāa nē ongönāni baō māniwāa guēmanguiönæ ongönāmai incædānimpā, ante Pidato weca godinque tömengä ingante, İināni nāni timpodiwāa nē ongönāni quingæ wæncædānimpā, ante cædinque bitō tömēnāni önömēnē bamē āmi wadāni taa mænāni do wæncædānimpā. Ayæ tömēnāni baō o togænte pædæ wæænonte ængantapā.³² Mānii beyæ tontadoidi pōninque Itota weca tāno nāni nē ængæ gantidēningä önömēnē bamē taa mæninque edæ ayæ nāni nē tim-podingä wægongä önömēnē bamē taa mænānitapā.³³ Taa mæninque Itota weca pōninque tömengä do wængäi adinque tömengä önömēnē taa mænāmai inönānimpā.

³⁴ Wæætē tontado adocanque Itota betagonta inō boo tæñōñongä wepæ tönō æpæ gui gotimpā.³⁵ Botō māninō bayonte nē adimo inte, Æbānō nāwangä batimpā, ante nō apænebopā. Ayæ, Botō änō ante nāwangä impā, ante do ēñēmopā. Minitō adobaï ēñente pōnencæmīnimpā, ante apænebopā.³⁶ Edæ, “Tömengä bamē adomenque incæ taa mænte wædāmai incæcāimpā,” ante Wægongui angä ēñente nāni yewæmongainō bai bacæimpā, ante mænōmai batimpā.³⁷ Ayæ edæ, “Waadāni nāni nē boo tæñōningä ingante aquināni inānipā,” ante Wægongui angä ēñente wataa nāni yewæmongainō bai iinque bacæimpā, ante mænōmai batimpā.

Itota wodi baō inī māo daga wēnānipā

(Māateo 27.57-61; Māadoco 15.42-47; Odoca 23.50-56)

³⁸ Ayæ ate Adimatea quēwengä Ootee iñōmō oodeoidi awënëidi inānite guñente awædō, ante awēmō Itota ēmiñæningä

inongäimpā. Tömengä iñōmō Pidato Awënë ingante, Itota wodi baō pōnōmi ænte wēmoe, angantapā. Pidato Ao angä ēñēninque Ootee do pōninque Itota wodi baō tim-podiwāa ongōñongante o togænte pædæ wæænonte ængantapā.³⁹ Ayæ Niicodemō wēenēñedē Itota weca woyowotæ ēñacæ nē pōningä iñōmō Ootee miñæ pongantapā. Tömengä miidamō nāni änōmō nangui tī nāmō tönō aadoemō nāni änōmō nangui ogui wamō tönō adoyōmō nāni wempo cædimō todēinta quido ganca ænte pongantapā.⁴⁰ Ootee tönō Niicodemō iñōmō Itota wodi baō æninque ninocoo nāni ancoo guiancoo incæ doyaenoo mānincoo ogui wamō nāna ænte pōnimō ænte wāne cædedatapā. Ayæ oodeoidi daga wencæte ante nāni cægäi bai adobaï cædinque tömēna nāna wāne cædincoo inte tömengä baō wīni wīni cægadaimpā.⁴¹ Itota ingante nāni timpodinōmō eyequei gönea inimpā. Adodea iñōmō müntatodē nāni ææ wodinōmō önontatoque inimpā.⁴² İimō ate guēmanguiönæ inguimpā, ante oodeoidi, Nōwoönæque cæcæimpā, ante nāni cæönæ impā, ante beyæ, Ontato eyequei impā, ante tömēnāni Itota wodi baō māniñōmō daga wengadānimpā.

20

Itota nē wæningä incæ nāni omæmonte quēwengä

(Māateo 28.1-10; Māadoco 16.1-8; Odoca 24.1-12)

¹ Oodeoidi guēmanguiönæ Tabado go ate mōnō Dominco tæcæ ooque pōnente bayedē Māadiya Māagadadēnā Itota wodido ponte ayongä dicabo ontato tee mōnocæte ante nāni da pæñæninca incæ do wēä godō concæi in-tapā.² Botō Itota nānō nē waad-edimo tönō Timōnō Pegodō iñōmō Itota miñæ möna nē godincaya

iñömönate Mäadiya Mäagadadēnā wæætē, Mänōmaï impa, ante adinque mōnatō weca pogodo ponte apæneantapa,

—Awēnē Itota wodi baō ontatodē oñōñongante ænte taodisque ædōnō mǎo ñō cædānii, ante eñēnāmaï imōnīpa.

³ Ante apæneyongā Pegodo tōnō botō Itota miñæ mōna nē godincaya iñōmō tōmengā wodido quingæ gote pogodo pontamōnapa.

⁴ Guēa pogodo gomōna incæte tōmengā emiñænimo botonque quingæ tōmengā wodido tāno pontabopa. Pegodo ayæ pongantapa. ⁵ Māniñōmō tāno pōnīnque ædæ wæante guiite ayōmo iñāna nāna wīni caadīncooque oñō abo incæte guidāmaï intabopa.

⁶ Timōnō Pegodo botō miñæ ayæ nē pōningā Itota wodido ontatodē ponte wāānē guicantapa. Wāānē guiyongante doyæncōoque iñāna nāna wīni caadīncooque māniñōmō oñō acantapa. ⁷ Ayæ Itota wodi ocabo nāna ñāni cæcadīncoo adobaï oñō acantapa. Mānīncoo doyæncōo tōnō wīi adoyōmō ñōnonte intapa. Wæætē iīncoo nāā wēnente nānēñē ñō cæte oñō acantapa. ⁸ Iñīnque botō tōmengā wodido ontatodē tāno nē pōnīmo incæte ñōwo tæcæ adobaï wāānē guitabopa. Guiite ayōmo, Itota nānō oñōniñōmō æbānō i, ante adinque, Tōmengā ñāni omæmonte quēwengā ingampa, ante pōnentabopa.

⁹ Edæ Wængonguï angā eñente yewæmōnīnque dodāni, Mōnō Codito iñōmō do wæningā incæ ñāni omæmonte quēwenguēngā incæcāimpa, ante mōnatō māniñedē ayæ eñēnāmaï iñōmōnaimpa. ¹⁰ Ayæ mōnatō tōmengā miñæ nē godimōna iñōmō wadæ godinque tōmēmōna oncōnē ocæ emænte gotamōnapa.

Itota iñōmō Mäadiya Mäagadadēnā weca pongā

(Mäadoco 16.9-11)

¹¹ Mäadiya guiquēnē Itota wodido ontatodē yabæ inō a ongonde wædongāimpa. Mänōmaï wædinque tōmengā, Abote, ante ædæ wæante guiite ¹² adinque Wængonguï anquedoda nāāmæntacoo mongæna inte Itota wodi baō oñōniñōmō tæ contada ina acantapa. Adocanque Itota wodi ocabo oñōniñōmō tæ contayongā wacā Itota wodi onōwa oñōniñōmō tæ contate ongongā acantapa. ¹³ Tōmēna iñōmō tōmengā ingante,

—Onquiyæmi, minō quīnante wæmintawo.

Åna eñēnīnque tōmengā wæætē,
—Botō Awēnē wodi baō iñi o ænte godāni awædō. Ædōnō mǎo ñō cædānii, ante eñēnāmaï wæbopa.

¹⁴ Mānīnō ānīnque Mäadiya dadi emænte ayongā Itota māniñōmō a ongongā adinque Itota incæcā tōmengā eñēnāmaï ingantapa.

¹⁵ Itota iñōmō,
Minō quīnante wæmintawo.
Æcānō ingante ante diqui diqui mīmintawo.

Ante angā eñēnīnque Mäadiya, Iñgā iñōmō wabānō gōnea omæ wite nē aacā ingampa, ante onōwēnenque pōnēnīnque,

—Eñēmi, bitō tōmengā wodi baō iñi wayōmō ænte māobi inte bai ædōnō gote ñō cæbitapa, ante apænebi eñēmoe. Apænebi eñēnīnque botō tōmengā wodi baō do gote æmaimopa.

¹⁶ Åñongante Itota tōmengā ingante,

—Mäadiya, angantapa.

Angā eñēnīnque tōmengā weca dadi emænte ebedeo tededō ānīnque,

—Adabōni, angantapa. Mānīnō mōnō tededō, “Awēnē nē Odōmōmi iñi,” ante impa.

¹⁷ Itota iñōmō,

—Edæ botō ayæ botō Mæmpo weca ocæ emænte godāmaï imopa, ante adinque minō botō imo pæ mānāmaï iedā, angantapa. Wæætē minō botō tōniñadāni

weca godinque tōmēnāni inānite iīmaī apænebi eñencædānimpa. Botō ñōwo botō Mæmpo weca ocæ emænte goquīmo imopa. Tōmengā iñōmō mīnitō Mæmpo adobai inongampa. Botō ñōwo botō Wængonguī weca ocæ emænte goquīmo imopa. Tōmengā iñōmō mīnitō Wængonguī adobai inongampa, angantapa.

¹⁸ Itota angā ate Māadiya Māagadēnā iñōmō Itota nānō nē emiñænīnāni weca pōninque, Awēnē Itota ingante atabopa, āninque, Tōmengā iīmaīnō ante apæneca eñentabopa, ante tōmēnāni inānite māo apænegacāimpa.

Itota iñōmō tōmengā emiñænīnāni weca pongā

(Māateo 28.16-20; Māadoco 16.14-18; Odoca 24.36-49)

¹⁹ Guēmanguīōnē go ate iimō ate wēmō bayō tōmengā emiñænīnāni adoyōmō pōninque, Oodeoidi awēnēidi inānite ancai guīñente awædō, ante odemō tee mōnete ongōnānitapa. Itota tōmēnāni weca pō guīte tæcæguedē a ongōninque,

—Guīñēnāmaī inte gānē pōnencæmīnimpa, angantapa.

²⁰ Mānīnō angā ate tōmengā ōnompō odōmōninque tōmengā betagonta odōmongā adānitapa. Inique mōnō Awēnē ingante adinque tōmengā emiñænīnāni nanguī watapæ todānitapa. ²¹ Itota wæætē adodō,

—Guīñēnāmaī inte gānē pōnencæmīnimpa, angantapa. Botō Mæmpo iñōmō botō imote nānō da pōnongāimo imo bai botō adobai mīnitō imīnite da godōmo goquīmīni imīnīpa.

²² Ante apænedinque tōmēnāni baonga woo ōngate apæneca,

—Botō ñōwo pōnī mīnitonga Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca ingante pōnō pōnōmo æedāni. ²³ Nē wēnæ wēnæ cæcā ingante adinque mīnitō tōmengā ingante godō ñimpo

cæmīni inique Wængonguī adobai tōmengā ingante godō ñimpo cæcā quēwēmaingampa. Mīnitō wæætē nē wēnæ wēnæ cæcā ingante godō ñimpo cædāmaī imīni inique Wængonguī adobai cædāmaī inte tōmengā ingante pōnō ñimpo cædāmaī imaingampa.

Itota ñāni ōmæmonte nē quēwengā ingante Tōmato acā

²⁴ Itota emiñænīnāni adoyōmō a ongōñōnāni tōmengā pō guīte tōmēnāni weca tæcæguedē a ongōñongā tōmengā emiñæningā adocanque Tōmato mēwoga emongā Åancadēnaque iñōmō dæ angampa. ²⁵ Ayæ ate Itota nānō nē emiñænīnāni wadāni iñōmō,

—Mōnō Awēnē ingante atamōnīpa, ante Tōmato ingante apænedāni eñēninque tōmengā wæætē,

Botō iñōmō tōmengā ōnōnempo nāni daagō timpodīñōmō, Åyōmōnō empocā, ante adinque ōnongompoca gampodinque ayæ tōmengā betagonta inō nāni tapa tænonte codīñōmō botō tōmēmo ōnongompoca gampote ate pōnēmaī wædō, angantapa.

²⁶ Wacā tēmāna go ate Itota emiñænīnāni wæætē oncōnē adoyōmō pō guīte a ongōñōnāni Tōmato tōmēnāni tōnō godongāmæ pō guīte a ongongantapa. Odemō tee mōnete ongō incæte Itota iñontobæ pō guīte tōmēnāni weca tæcæguedē a ongōninque,

—Guīñēnāmaī inte gānē pōnencæmīnimpa, angantapa.

²⁷ Ayæ Tōmato ingante,

—Bitō tōmēmi ōnongompoca pædæ pompodinque botō ōnompō ae. Pædæ guīpote botō betagonta inō gampoe. Ayæ, Wabānō incædō, ante ānāmaī incæbiimpa. Wæætē pōnē.

²⁸ Ante āñongā Tōmato,

—Botō Awēnē inōmi imīpa. Ayæ adobai botō Wængonguī inōmi imīpa, angantapa.

²⁹ Ayæ Itota tömengä ingante,
—Botö imote ate pönëmi ïmipa.
Wæætë nê adämaï ïnäni incæ botö
imote pönënanï ïninqe tömënanï
näni toquinque ingæimpa, an-
gacäimpa.

*Wäo nänö yewæmongainta
quinante yewæmongacäi*

³⁰ Tömengä ëmiñænïnäni
weca Itota, Ëñncædänimpa,
ante wadö wadö cædinque
tömengä nänö bamönengæ
ayæ godömenque nanguï pönï
cægacäimpa. Botö ïñömö ïntaa
yewæmöninqe mäninö tömengä
nänö cægainö ante wïi tömäa
yewæmontabopa. ³¹ Wæætë
mäninö ante yewæmöninqe botö,
Itota mönö Codito ïnogäimpa,
ante ayæ, Tömengä Wængonguï
Wengä ïnogä ingampa, ante
munitö pönencæminimpa, ante
yewæmontabopa. Edæ tömengä
ëmöwo beyænque munitö mänömainö
ante pönëninque cöwë wænämaï
quëwencæminimpa, ante botö ïnta
yewæmömopa.

21

*Itota tömengä ëmiñænïnäni 7
ganca ïnäni weca pongä*

¹ Ayæ ate tömengä ëmiñænïnäni
Tibediapæ näni ämæ yæwedeca
ëmönaiboga ongöñönäni Itota
ïñömö tömënanï weca pöninqe
a ongongä adänitapa. Edæ ïmaï
batimpa. ² Timönö Pegodo ado-
canque, Tömato Äancadënaque näni
änongä tönö Gadideabæ Cänaa
nê quëwengä Näatänaedo mënaa,
Tebedeo wëna näna caya mënaa,
ayæ Itota nänö nê ëmiñænïna wada
mënaa mänimpodäni adoyömö
ongönönänimpa. ³ Timönö Pegodo
ïñömö tömengä tönö ongönäni
ïnänite,

—Botö ñöwo gæyæ dadoncæ tao
gopä.

Angä ëñëninque tömënanï ïñömö,
—Bitö miñæ gocæmönimpa.

Äninqe, Ægodöedäni gomompa,
ante tao godinque wipodë
godongämæ guiddinque tömäa
woyowotæ gæyæ dadoncæ
cædäni incæte gæyæ dæ ænämaï
ïñönänimpa. ⁴ Näö bayonte Itota
ïñömö ëmönaiya yæwedeca a on-
gongä adinque, Itota ingampa,
ante tömengä ëmiñænïnäni incæ
ëñënämaï ïnänitapa. ⁵ Ayæ tömengä
tömënanï ïnänite yedæ aa ped-
inque,

—Ïñänäni, gæyæ æmunitawo.

Äñongante,

—Ænämaï ïmönipa.

⁶ Änäni ëñëninque tömengä
wæætë,

—Minitö dicamonca wipo
tömëmæ ïnö æpænë wo guitodonte
gæyæ dadonte æedäni.

Tömengä nänö ämaï cædinque
tömënanï nanguï pönï gæyæ dica-
monca date owö adinque ædö
cæte dicamonca wëä pönonte
ænguïnänii. ⁷ Itota ëmiñænïmo
tömengä nänö nê waadebo
ïnömo inte botö Pegodo ingante
apænedinque,

—Ïngä ïñömö mönö Awënë Itota
ingampa.

Ämo ëñëninque Timönö Pegodo
ïñömö tömengä yabæcoo nänö gä ta-
dongate cönönincoo æninque daga
wëñate æpænë to go ti wææninque
ömaa taocantapa. ⁸ Wadäni Itota
nänö nê ëmiñænïnäni ïñömö
yæwedeca obo pönï tiëë mëetodo
ganca bai ïñömö wäi wocädäni
ïninqe wipodë ayæ owodäni ïñömö
Pegodo miñæ wogaa godinque
dicamö gæyæ eyede pönï wëä pönö
pönänitapa. ⁹ Tömënanï wipodë
inte pædæ æænoncado ponte
ayönäni, Æænonguï, ante gonga
ëmöñömö gæyæ öñö adinque
adoyömö wædænque päö cö cæte
öñö adänitapa. ¹⁰ Itota tömënanï
ïnänite,

—Gæyæ mïni ñöwo æni
wædænque ænte pödäni.

11 Angä eñëninque Timönö Pegodo wipodë pö guiidinque dicamö ænte emönaiya wëä taddon-gantapa. Edæ tiento tincoenta i todee ganca inäni mänimpodäni gæyæ ñænængade dicamö iñömö eyede owodäni incæte dicamö wangö tēmönāmai inimpa. 12 Itota iñömö tōmēnāni inānite,

—Pö cæedäni,

Åñongante tōmengä emiñænināni tōmānāni, Mönö Awënë Itota ingampa, ante eñëninque, Æbidö imii, ante tōmengä ingante ædö cæte anguināni. 13 Itota gongapamö iñömö pōninque pāo ænte tōmēnāni inānite pædæ godongä ænāni ininque tōmengä ayæ gæyæ oñö æninque tōmēnāni inānite pædæ godongä cænānitapa.

14 Mänōmai cædinque Itota do wæningä incæ ñāni ömæmonte quëwente mempoga do ponte a ongöningä inte ñōwo tōmengä emiñænināni weca mempoga go adopoque pongacäimpa.

Timönö Pegodo ingante Itota apæneçä

15 Tōmēnāni iinque cænāni ate Itota iñömö Timönö Pegodo ingante,

—Timönö Wäo wëmi eñëmi. Botö imo mänināni pōnōmenque waadete pōnēñōnāni bitö iñömö nāwangä botö imote godōmenque waadete pōnēmitawo.

Åñongä,

—Awënë, Ao ämopa. Bitö imite botö waadedö ante bitö do eñëmipa.

Angä eñëninque Itota,

—Waodäni iñömö botö obegaidi wēnāni bai iñōnānite bitö tōmēnāni inānite botö angainö ante odōmonte apænebi eñencædānimpa, angantapa.

16 Ayæ wæætë,

—Timönö Wäo wëmi eñëmi. Bitö nāwangä botö imote waadete pōnēmitawo.

Åñongä,

—Awënë, Ao ämopa. Bitö imite botö waadedö ante bitö do eñëmipa.

Angä eñëninque Itota,

—Waodäni botö obegaidi bai iñōnānite bitö tōmēnāni inānite aacæbiimpa, angantapa.

17 Itota mempoga go adopoque tōmengä ingante,

—Timönö Wäo wëmi eñëmi. Bitö botö imote waadete pōnēmitawo, ante angantapa.

Itota mempoga go adopoque tōmengä ingante, Bitö botö imote waadete pōnēmitawo, ante angä eñëninque Pegodo wæwente inongäimpa. Incæte Itota ingante,

—Awënë bitö tōmää eñëmi imipa. Bitö imite botö waadedö ante bitö do eñëmipa.

Ante wæyongä Itota wæætë,

—Waodäni iñömö nē botö obegaidi bai iñōnānite bitö tōmēnāni inānite botö angainö ante odōmonte apænebi eñencædānimpa. 18 Bitö imite nāwangä ämopa. Bitö wēñæmiyedë tōmēmi nāmā daga wēñadinque, Ædōnö goinēmo, ante bitö goinēnonque do gobi imitapa. Nōwo iñömö bitö picæmi bayedë bitö pædæ gopoyōmi wacä incæ bitö imite godö daga wēñadinque bitö goinēnāmai iñömö mäninōmō bitö imite mäocä gocæbiimpa.

19 Pegodo ingante mänōmainö ante apænedinque Itota iñömö, Tōmengä ingante æbānō wænōnāni wæñongä Wængongui ñāo apāite bai nānō emönö edonque bacæimpa, ante odōmoncæte ante apænegacäimpa. Ayæ godōmenque tōmengä ingante,

Botö miñæ tee empo pöe, angacäimpa.

Itota emiñæningä nānō nē waadecä

20 Pegodo guiquënë dadi emænte botö Itota emiñænimo nānō nē waadebo iñömö tōmēna miñæ tee empo pōmo acantapa. Mänimo iñömö do möni cæñedë Itota tōnō äñōmonque tæ contadinque,

“Awënë bitö ïmi æcänö godö ante pönëmopa. Mäninque ante odömonguinaa, apænebi ëñëmönie,” yewæmömopa.

21 Pegodo botö ïmo adinque Itota ingante,

—Ïngä ïñömö nê tee empo pongä diyæ æbänö tömengä beyæ bacæimpa.

22 Äñongä Itota wæætë,

—Botö ocæ ëmænte ponguinganca tömengä ayæ quëwencæcäimpa, ämo bai bitö wæætë ædö cæte nê ämi inguïmii. Botö ïñömö nê anguïmo ïmopa. Bitö guiquënë botö miñæ tee empo ponguënëmi ïmipa, angantapa.

23 Mänömaï beyæ pancadäniya möni tönïñadäni weca godinque gode ä gode ä cædinque botö ïmotedö ante apænedinque, Ïngä ïñömö cöwë wænämaï quëwenguingä ingampa, ante tedewengadänimpa. Itota ïñæmpa, Ïngä ïñömö wænämaï quëwencæcäimpa, ante änämaï ingacäimpa. Wæætë, “Botö ocæ ëmænte ponguinganca tömengä ayæ quëwencæcäimpa, ante ämo bai bitö ædö cæte anguïmii. Botö anguïmo ïmopa,” ante mäninque angacäimpa.

24 Tömënäni, Ïngä wænämaï quëwengä ingampa, ante näni nê apænedimo ïñömö edæ botö tömengä nänö nê ëmiñænimo adobo ïmopa. Tömëmo, Æbänö batimpa, ante botö apænedö ïñömö näwangä ante nê apænedimo inte botö adodö ante tömänö ante nê yewæmönimo ïmopa. Mäninö ante botö angainö ïñömö näwangä impa, ante mönitö ëñëmönipa.

25 Itota ïñömö nanguï pönï godömenque wadö wadö cægacäimpa. Æbänö cæcää, ante tömäa nänö cægainö ante adinque yewæmömöni bai mänintacoo möni yewæmönintacoo ñönonguï ante edæ inguipoga tömäo incæ wü eyepæ incædönimpa,

Itota nänö da godongainäni Näni Cægainö

*Wængonguī Tæiyæ Waëmö
Önöwoca poncæcäimpa, ante*

¹ Teopido bitö acæbiimpa, ante botö do yewæmöninque, Itota æbänö mä cægacäi, ante, Itota æbänö mä odömonte apænegacäi, ante yewæmöntopä. Mänömainö ante do yewæmönimo inte botö adobo Odoca inömo inte ñöwo godömenque yewæmömo ae. ² Itota do iñömö, İñäni botö imotedö ante nê apænequinäni inänipa, ante cædinque tömënäni inänite apænte æninque da godongacäimpa. İninque tömengä nänö æite goquiönæ iñonte tömënäni tönö godongämæ ongöninque Itota iñömö Wængonguī Tæiyæ Waëmö Önöwoca tönö cædinque tömënäni inänite, Botö dæ gobo ate minitö iimaī cæcæminimpa, ante apænegacäimpa. İnque apænecä ate tömengä ingante Wængonguī do ænte mäicä inque ingä æigacäimpa. İninque mäninganca tömengä nänö cægainö ante do yewæmönimo inte botö iñömö, Bitö Teopidobi godömenque acæbiimpa, ante ñöwo wæætë yewæmömopa.

³ Itota adocä incæ nantate wægaingä inte ñäni ömæmonte ate coadenta eönæ manimpoönæ inguipoga quëwëninque tömënäni weca müngä inte wæætë pö wæætë pö cædinque mä pönī cædongäimpa. İninque, Tömengä näwangä müngä inte mänömaī cæcampa, ante adinque tömënäni ædö cæte wadö ante pönenguinänii. Ayæ tömënäni weca a ongöninque tömengä tömënäni inänite, Wængonguī Awënë Odeye nempo quëwencæminimpa, ante

tömänö ante adodö adodö ante apænecä eñengadänimpa.

⁴ Tömënäni tönö godongämæ ongöninque Itota iimaī angantapa.

—Wii wayömö goedäni, Ee-dotadëe iñömö ee quëwëedäni, angantapa. Botö Mæmpo iñömö, Wacä ingante da pönömo æninque ewocacæminimpa, ante do apænebo eñëminitawo. Tömengä, Da pönonguimo, ante nänö nê angaingä ingante ante ænte ewocacæte ante minitö ñöwo wänö cöedäni. ⁵ Edæ Wäö wodi iñömö æpænë guidongacäimpa. Wængonguī Tæiyæ Waëmö Önöwoca guiquënë minitö baonga wantæ iñö pö guiicæcäimpa, ante Itota apænegacäimpa.

Itota öönædë æicampa

⁶ Ayæ Itota tönö godongämæ ponte ongönäni iñömö tömengä ingante änänitapa.

—Itota eñëmi. Mönö idægocabo mönö quëwengäimæ iñonte wadäni do ö ænäni incæte bitö ñöwo wæætë adobæ æninque mönitö Awënë Odeyebi oo bacæ cæbitawo. Edæ, Bitö nempo oo pönī godongämæ quëwencæmönimpa, ante cæbitawo, ante eñencæte ante wæmönipa.

⁷ Ancaä äñönäni,

—İñæmpa minitö ante wæinö bai, Æyedënö baquī, ante, Æpogadö baquī, ante minitö wii eñenguëñëmini iminipa. Mæmpoque nê angaingä inte mäninö ante eñengampa. ⁸ Wæætë Wængonguī Tæiyæ Waëmö Önöwoca pö guidinque pönö cæcä ate minitö wæætë tæi piñænte ewocamini edæ bacæminimpa. İninque, Botö æbänö cægaboī, ante nê adimini inte mäninö botö cægainö ante minitö täno Eedotadëe iñömö quëwente apænedinque ayæ Ood-eabæ mäo apænedinque ayæ Tämadiabæ mäo apænedinque godömenque tömämæ mäo

apænemīni ēñencædānīmpa, ante Itota angacāīmpa.

⁹ Mānōmaīnō ante apænecā ēñente a ongōñōnāni Itota māniñōmō ongonte æi boguīmancodē ingæ æicā æmō agadānīmpa. ¹⁰ Öönædē æite ingæ gocā æmō ayōnāni edæ onguīñæna nāāmænta weocoo mongæna tōmēnāni weca a ongōnīnque edæ, ¹¹ tōmēnāni inānite apænedīnque,

—Gadideabæ quēwēmīni inte onguīñæmīni ēñēedāni. Quīnante æmōnga a cōmīni. Edæ Itota mīnitō tōnō ongōnīnque öönædē æicā amīnitawo. Edæ öönædē æicā mīni adī bai adocā Itota iīncayæ ate ocæ ēmænte poncæcāīmpa, ante apænedatapa.

Codaa nānō cæquēnēnō wacā cæcæcāīmpa, ante cædāni

¹² Oodeoidi nāni guēmanguīōnæ cōwē nāni goganca māningancaque ī iīnque wīi gobæ ī iīnque tōmēnāni Odibowænquidi nāni anquidi ongōnīnque ocæ ēmænte wææ Eedotadēē pōnānitapa. ¹³ Tōmēnāni ēmōwo Pegodo tōnō Wāō, Tantiago tōnō Æntade, Pedipe tōnō Tōmato, Batodōmēē tōnō Māateo, Adepeo wengā Tantiago, wacā, Mōnō omæ ingæīmpa, ante nē ānongā Timōnō, Tantiago wengā Codaa. Mānōmaī ēmōnāni inte pō guīdīnque tōmēnāni nāni wānoncōnē æmōngapaa æi guīdīnānitapa. ¹⁴ Ayæ iīnāni tōnō wadāni Wængonguī ingante godongāmæ apænecæte ante cōwē pō pō cægadānīmpa. Onquiyænāni adobaī Itota badā Māadiya tōnō ayæ Itota biwīidi tōnō cōwē ponte apænedōnānīmpa.

¹⁵ Māniñedē Itota ingante nāni tee empote quēwēnāni tiento bæinte ganca ināni inte ongōñōnāni Pegodo tæcæguedē ængæ gantite apænecantapa. ¹⁶ “Iñānāni ēñēedāni. Nōwocā Codaa wodi Itota wodi ingante nē æncædāni

inānite nē godō odōmongā ingantawo. Edæ tōmengā ingante ante Wængonguī Tæiyæ Waēmō Onōwoca wēēñēdē apænecā ēñēnīnque awēnē Dabii wodi nānō yewæmongainō bai cōwē iīnque baquīnō anguēnē. ¹⁷ Edæ Itota mōnitō iīmōnite apænte ænīnque Codaa ingante adobaī apænte ængacāīmpa. Iīnque mōnō cabo mōnō nē cæquēnēnō ante Codaa wodi adocā incæ mōnō tōnō godongāmæ cæcā ingacāīmpa. ¹⁸ Tōmengā wīwa cæte tīguitamō nānō ænīntamō incæ adodō godongā ænānitapa. Tōmēnāni wæætē tīguitamō ænīnque, Waodānido bacæīmpa, ante omæ godonte ænānitapa. Tōmengā iñōmō guīdōmēmæ wæænte omengō tæi æbæ godente æmæwo wængantapa. ¹⁹ Mānōmaī wængā ēñēnīnque Eedotadēē quēwēnāni tōmānāni, ‘Wepæ onguipo ba awædō,’ ante tōmēnāni nāni tededō Atedāmæ pemōnānitapa. ²⁰ Edæ Ämotamīni nāni Angaintaa iīmaī ante dobæyedē yewæmōngatīmpa. ‘Tōmengā oncō æmæwo ononconque bacæīmpa.

Wacā mānīncōnē cōwē quēwēnāmaī incæcāīmpa.’

Ante nāni Ämotamīni Angainta bai do batīmpa. Ayæ,

‘Tōmengā nē aacā bate nānō cæquēnēnō incæ wacā badīnque cæcæcāīmpa,’ ante yewæmonte ongōmpa,”

²¹ Ante apænedīnque Pegodo godōmenque iīmaī ante apænecantapa. “Mānōmaī iī iīnque Codaa wodi nē nānō cæquēnēnō incæ edæ wacā cæcæcāīmpa, ante ñowo mōnō apænte angæīmpa. Awēnē Itota iīmæca mōnō tōnō guēa cægōngāñedē wadāni godongāmæ nē cægōñīnāni inānite adīnque mōnō iīmaīnō ante apænte ængæīmpa. ²² Wāō wodi

nānō guidōñedē cægōninque ñwoönæ Itota nānō æite goönæ ganca æcānō æcānō mōnō tōnō godongāmæ cægōnināni inānii, ante adinque mōnō adocanque ingante apænte ængæimpa. Apænte æmō ate tōmengā, Itota dobæ ñāni òmæmongantapa, ante nē againgā inte wæætē mōnō tōnō godongāmæ apæncā incæcāimpa.”²³ Ante Pegodo angā eñente cædinque tōmēnāni wæætē, Æcānō æcānō nē agāināni inānii, ante adinque mēnaa inate apænte æñānitapa. Adocanque Ootee, Badatabato nāni ānongā inte tōmengā mæmæ beyæ, Yoto, ante nāni pemongaingā iñongante tōmēnāni tōmengā ingante apænte æninqe edæ wacā ingante Māatiya ingante apænte ænte gōnōnānitapa.²⁴ Mānōmāi apænte æninqe Wængonguī ingante apænedānitapa. “Awēnē eñēmi. Mōnitō æbānō pōnēmōnii, ante tōmāā eñēmi inte bitō iina inate adinque æcānō ingante do apænte ængabii, ante odōmōmi amōnii.²⁵ Edæ Codaa wodi tōmengā nānō pante wænguinque oda cæcantapa. Ininqe bitō ñwo wacā ingante da godōmi godinque Codaa wodi nānō cæquēnēnō ante cæcæcāimpa, ante āmii, ante wæmōnipa.”

²⁶ Ante Wængonguī ingante apænedinque tōmēnāni, Æcānō inaa, ante eñencæte ante cædinque dicamō æninqe, Wo godō wo godō cæyōmō to ta wææ acāi, ante cæte ayōnāni Māatiya nānō cæ to ta wæænca adinque, Mōnō imonte Itota da godongā nē godimō ònompō tipæmpoga go adocanque iñomonte tōmengā mōnō cabo badinque godongāmæ cæcæcāimpa, ante cægadānimpā.

2

*Wængonguī Tæiyæ Waēmō
Ōnōwoca pongampa*

¹ Tōmēmō incadepo ba ate Pentecotee ææmænocā nāni āōnæ iñonte tōmēnāni nāni cabo adoyōmō ponte godongāmæ ongōnānitapa.² Ongonte eñēñōnāni woboyæ nanguī pæmænte ā bai iñontobæ òōnædē pō eñēñōnāni oncōnē nāni ongoncōnē tōmancōnē wææ guite bai woboyæ nanguī pæmænte ā bai eñēnānitapa.³ Ayæ waodāniya incæ gonga bai onguēnē onguēnē bæco adānitapa.⁴ Ayōnāni Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca incæ tōmānāniya pō guicā ewocadānitapa. Pō guidinque Wængonguī Ōnōwoca pōnō cæcā beyænque tōmēnāni wadāni nāni tededō bai wadāni nāni tededō bai mā apænedānitapa.

⁵ Māniñedē oodeoidi Wængonguī ingante guiñente quēwēnāni inte edæ wabæca wabæca tōmāmæ quēwēninqe ñwo Eedotadēē ponte quēwēnōnānimpā.⁶ Iināni iñōmō woboyæ nanguī pæmænte bai ā eñente wædinque ponte eñēñōnāni Itota ingante nē pōnēnāni iñōmō ñwo pōnāni nāni tededō bai tededāni eñēnānitapa. Adocanque nānō tededō bai wacā nānō tededō bai tededāni eñēninqe tōmēnāni, Æbānō cæte tōmāmō tededō bai tededāni eñēmōnii, ante wædānitapa.⁷ Tōmēnāni nāmāneque apænedinque,

—Iñæmpa Gadideabæ quēwēnāninqe inte iināni mānōmāi tededāni awædō.⁸ Ininqe ædō cæte mōnō eñagaïōmæ mōnō tededō bai tededāni eñēmōō, ante ancaī guiñente wædānitapa.⁹ Edæ iñōmō nē ongōmō iñomonte pancadāniya Padatiabæ quēwente pōñōmō wadāni guiquēnē Mēediabæ, Edāmæ, Mēetopotāniabæ, Oodeabæ, Capadotiabæ, Pontobæ, Atiabæ quēwente pōnāni inānimpā.¹⁰ Wadāni guiquēnē Pidiguīabæ, Pampidiabæ, Equitobæ quēwente pōnāni inānimpā. Wadāni guiquēnē dibiabæidi ināni inte

Tidēne iñōmō quēwente pōnānīpa. Wadāni guiquēnē Odōmā iñōmō quēwēnīque ēñacæ ante ponte owodānīpa. ¹¹ Odōmā iñōmō nē quēwēnīnāni iñōmō pancadāniya oodeoidi ēñagāināni iñōnāni pancadāniya wæætē wadāni incæ oodeoidi pōnēnāni bai adodō pōnente oodeoidi bai bagāināni inānīpa. Ayæ wadāni guiquēnē codetenteidi tōnō adabeidi inte pōnāni inānīpa. Inīnque mōnō wabæca wabæca quēwēnīnque wadāni nāni tededō bai wadāni nāni tededō bai nē tedemō Imōmpa. Incæte iñāni guiquēnē, Wængonguī waa pōnī cæcā ingampa, ante mōnō tededō bai mā pōnī tededīnque apænedāni ēñēmōmpa tōō.

¹² Ante wædīnque tōmēnāni nāni cabo nāmāneque apænedīnque, —Æbānō ēñēmōō, ante wæmōnīpa tōō.

¹³ Ante wæyōnāni pancadāniya babæ apænedīnque, —Biinōmæ mīimæ tōmo pōnī bedīnque dowænāni inte tededānīpa, ante badete togadānīpa.

Pegodo tōmēnāni inānite apænēcampa

¹⁴ Mānōmāi tedeyōnāni Pegodo iñōmō ōnōmpo tipæmpoga go adocanque ināni tōnō ængæ gantīdīnque nanguī tedecā ēñengadānīpa. “Oodeoidi ēñēedāni. Ayæ wamīni guiquēnē Eedotadēē iñōmō ñōwo ponte owomīni inte mīnitō oodeoidi tōnō tōmāmīni eamonca ongonte ēñēedāni. Botō, Æbānō i, ante edonque apænebo ēñencæmīnīpa,” angantapa.

¹⁵ “Gāwadecæ impa diyæ tī nāmæ bete dowænte baquīnānī. Ināmpa nænque ayaōnā ææñongā ædō cæte mīni ānō bai bete dowænte baquīnānī. ¹⁶ Wæætē Wængonguī beyæ nē apænegaingā Ooedo wodi do nānō angāinō bai ñōwo cædānīpa, ante apænebo ēñēedāni.

Ooedo wodi iñōmō iimainō ante yewæmongacāimpa. ¹⁷ ‘Wængonguī iimāi angampa, angacāimpa.

Inīnque bayedē botō Ōnōwoca ingante tōmānāniya āmo pō guīicā ēwocacædānīpa.

Māniñedē onquiyænāni incæ onguīñænāni incæ mīnitō wēnāni inōnāni inte botō beyæ apænecædānīpa.

Edēnīnāni iñōmō ate bai mā pōnī acædānīpa.

Picænāni guiquēnē nō wīimonte bai acædānīpa.

¹⁸ Ayæ botō Ōnōwoca ingante āmo pō guīicā ēwocadīnque onguīñænāni incæ onquiyænāni incæ

botō beyænque nē cædāni inōnāni inte botō beyæ apænecædānīpa.

¹⁹ Edæ mīni ææmō ate pōnengūinque ante botō ōōnædē mā cæbo acæmīnīpa.

Ayæ imæca adobai pōnō cæbo ate wepæ gonga tēēmā nanguī mongæ adīnque ēñencæmīnīpa.

²⁰ Edæ nænque tāno wentamō bayō apāicā wepæ emō ba acæimpa.

Ayæ ate tōmengā nānō ponguīōnæ iñonte

Wængonguī Awēnē incæ tæī piñængā inongā inte ñāō apāite bai emōnīnque poncæcāimpa.

²¹ Inīnque botō emōwo ante nē aa pedāni iñōmō tōmānāni botō æmo beyænque quēwencædānīpa.’

Ante Wængonguī Awēnē cæcæcāimpa, ante Ooedo wodi yewæmongacāimpa.”

²² Ante apænedīnque Pegodo godōmenque iimāi ante apænecantapa. “Idægoidi,

apænebo ēñēedāni. Itota Nāatadeta nē quēwengaingā nāwangā botō nē da pōnongā ingampa, ante pōnencæmīnīpa, ante mā

cædinque Wængonguī Itota tōnō godongāmæ tæī piñænte nanguī cæcā ate Itota mīnitō weca bamōnengæ cædinque nanguī cægacāimpa. Īnīnque mǎnōmaī cæcā nē agāimīni inte mīnitō, Nāwangā Itota ingante Wængonguī da pōnongā ponte cæcampa, ante do ēñēmīnīpa. ²³ Wængonguī nāmā pōnēnīnque, Codito ingante tōmēnāni nempo pædæ godoncæboimpa, ante do angaingā inte, Mīnitō tōmengā ingante ænīnque mǎnōmaī cæcæmīnīmpa, ante do ēñengacāimpa. Īnīnque mīnitō iñōmō Itota ingante bæi ongonte ænīnque ēñente cædāmaī iñāni nempo pædæ godōnīnque, Mīnitō tōmengā ingante awāa tim-podīnque wææ tīwate wænōedāni, ante āmīni wænōnānītapa. Mǎnōmaī ōnōnecaque tedete beyæ mīnitō tōmēmīni edæ nē wænōmīni baī bamīnīpa tōō. ²⁴ Mīnitō mǎnōmaī wadāni tōnō cædinque wænōmīni beyæ Itota iñōmō mōnō wænguēnēmāmo teēmē mongænte caate wædīnque wængacāimpa. Ayæ pæ opate ōñōñongante Wængonguī wæætē, Idæwaa, ante wi ænote baī cædinque angā ate Itota ñāni ōmæmōnte ta pongantapa. ²⁵ Adocā Codito beyæ ante apænedīnque awēnē Dabii wodi iīmaī ante yewæmongacāimpa.

‘Botō, Mōnō Awēnē cōwē botō weca mæ ongongampa, ante atabopa.

Īnīnque tōmengā botō tōmēmæ inō tōō æmænte ongongā iñīnque botō imote ædō cæte bæ tadāni wæquīmoo.

²⁶ Mǎnōmaī beyæ botō, Watapæ bacæīmpa, ante mīmōnē pōnēmo inte botō ōnōneca āmotamīni ante baī nanguī tobopa.

Botō ñāni ōmæmongīnque nē wæwocabo imopa, ante pōnēmo inte botō guīñēñate

wædāmaī inte baō ēñate quēwencæboimpa.

²⁷ Wængonguī ēñēmi. Botō waodāni nāni wænte ongōñōmō ōñōñōmote bitō emō cæte godāmaī incæbiimpa.

Bitō imite nē cæbo inte botō tōmēmī cædō ante cōwē cæbo iñōmote bitō ædæmō wææ aabi ate botō baō ñōmāadāmaī incæboimpa, ante edæ botō do ēñēmopa.

²⁸ Taadō botō quēwenguīnō ante bitō do odōmōmi agaboimpa.

Bitō weca æidīnque bitō awīnca adīnque watapæ tocæboimpa, ante awēnē Dabii wodi āmotamīni ante baī apænegacāimpa.”

²⁹ Ante apænedīnque Pegodo godōmenque apænecantapa. “Īñānāni ñōwo edonque apænebo ēñenguēnē quēwēmīni. Mōnō mæmæ Dabii wodi do wængacāimpa. Tōmengā māo do daga wengadānīmpa. Edæ tōmengā wodido nāni wengaiñōmō ñōwo ganca a ongō amīnīpa. ³⁰ Incæte tōmengā ingante Wængonguī, Dabii ēñēmi, angacāimpa. Bitō pæīnāni wææ pæyōnāni adocanque ingante botō bitō awēnē contaimpaa pōnō cōnōmo contadīnque tōmengā iñōmō nē Awēnē bacæcāimpa, ante apænecā ēñēnīnque awēnē Dabii wodi Wængonguī beyæ nē apænegaingā iñongā inte edæ, Wængonguī tōmengā nānō ānō baī cōwē cæcæcāimpa, ante do ēñengacāimpa. ³¹ Ayæ, Æbānō cæquīngā, ante do ēñengaingā inte tōmengā, Mōnō Codito iñōmō waodāni nāni wænte ongōñōmō ōñōñongante Wængonguī emō cæte godāmaī inte wææ aacā beyænque tōmengā baō incæ ñōmāadāmaī ingæīmpa, ante apænegacāimpa. Mǎnōmaīnō ante apænedīnque awēnē Dabii wodi, Mōnō Codito ñāni ōmæmoncæcāimpa, ante do apænegacāimpa. ³² Itota ingante Wængonguī, Ñāni ōmæmōe,

angā ñāni òmæmongantapa. Ìninqe mǎnīnō tòmengā nānō ñāni òmæmongainō ante nē adīmōni inte mōnitō tōmāmōni edæ, Nāwangā impa, ante nē apænemōni ìmōnipa.”

³³ “Ìninqe Wængonguī angā beyænque Itota inque ingā öönædē æidinque Wængonguī tōmēmæ inō tæ contate ongongampa. Ayæ Mæmpo Wængonguī, Botō Önōwoca ingante æncædānimpā, ante nānō nē angaingā ingante do godongā æninqe Itota wæætē mōnitō ìmōnite ñōwo da pōnongā ænte ewocamōnipa. Ìninqe mīnitō guiwēnē gonga bæco ate wæmīnitawo. Wadāni nāni tede bai tedemōni eñente wæmīnitawo. Edæ Wængonguī Önōwoca pōnō cæcā beyænque gonga bæco amīnipa. Wængonguī Önōwoca pōnō cæcā beyænque wadāni nāni tede bai tedemōni eñēmīnipa. ³⁴ Itota öönædē inque ingā æicā bai awēnē Dabii wodi wī adobaī æigacāimpā. Incæte tōmengā godōmenque apænedinque ìmāi ante yewæmongacāimpā. ‘Awēnē Wængonguī incæ botō Awēnē ingante apænedinque, Nē Awēnē ìmi eñēmi. Botō tōmēmæ inō tæ contayōmi,

³⁵ botō bitō ìmite nē piinte cædāni ìnānite bæ tabo ate bitō tōmēnāni ìnānite pīnā gāwate bai cæcæbiimpā,’ ante Awēnē Wængonguī angacāimpā,” ante Dabii wodi yewæmongacāimpā.

³⁶ Ante apænedinque Pegodo godōmenque ìmāi angantapa. “Mānōmāi beyæ mīni idægocabo tōmāmīni, Ìmāinō ante nāwangā pōni impa, ante eñencæmīnipa. Māningā Itota ingante mīnitō ñænquedīmæ gönonte wænōmīni nē wæningā ingante ante apænedinque Wængonguī incæ, Itota nē Awēnē ìnongā ingampa, ante ayæ, Nē Codito

ìnongā ingampa, ante edæ do cægacāimpā.”

³⁷ Ante Pegodo apæncā eñēninque tōmēnāni, Æ, wēnæ wēnæ cæte awædō, ante ancai guīñente wædinque Pegodoidi ìnānite,

—Ìñānāni, æbānō cæquēnēmōni ìmōni.

³⁸ Åñōnānite Pegodo wæætē,

—Ìmāi cædāni. Mīnitō wēnæ wēnæ mīni cædinō ante Wængonguī pōnō ñimpo cæcæcāimpā, ante cædinque, Æmæwo wēnæ wēnæ cætabopa, ante Itota Codito emōwo ante apænedinque æpænē guiedāni. Mānōmāi cæmīni adinque Wængonguī tōmengā Önōwoca ingante da pōnongā ænte ewocacæmīnipa. ³⁹ Edæ mīnitō ìmīnite aa pecā incæ mīni wēnāni ìnānite aa pecā incæ gobæ quēwēnāni ìnānite aa pecā incæ ayæ ate quēwēnāni ìnānite aa pecā incæ mōnō Awēnē Wængonguī nānō nē aa pedāni ìnānite apænedinque, Botō ānō bai cōwē cæcæboimpā, angampa.

⁴⁰ Ante apænedinque Pegodo godōmenque nangui āninque, Eñenguēnē quēwēnāni, ante wantæpiyæ apænecantapa.

—Nōwodāni ìñōmō nāmanque nāni cæinēnō ante idiquibæ nāni cæi bai mīnitō adobaī cædāmaī inte nōingā cæte waa quēwēdāni.

⁴¹ Ante Pegodo ancaa angā eñēninque pancadāniya Ao āninque æpænē do guidānitapa. Ìninqe edæ mǎñionæ todee mīdo ganca ìnāni māmīpodāni wede pōnēninque do pōnengāināni tōnō adocabodāni bagadānimpā.

⁴² Ìñāni ìñōmō adocabodāni badīnāni inte cōwē ñimpo cædāmaī ìninqe godongāmæ pō pō cæyōnānite Itota nānō da godongāināni apænedāni eñēñōnānimpā. Ayæ nāni pōnencabo ìñōnāni inte wacā ingā wacā ingā watapæ apænedinque pāo

pā ænte godongāmæ cæninque Wængongui ingante cōwē apænete quēwēnōnānimpa.

Nāni pōnencabo godongāmæ waa cæte quēwēnānipa

⁴³ Īninque edæ tōmānāni guīfente wædinque ee quēwēnōnānimpa. Ayæ Itota nānō da godongaināni iñōmō, Tōmānāni pōnencædānimpa, ante cædinque Wængongui Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca tōnō cædinque tōmēnāni nāni pōnēninque ante mā cædinque bamōnengæ nangui cædōnānimpa. ⁴⁴ Nē pōnēnāni tōmānāni adoyōmō pō pō cædinque tōmēnāni nāni mānincōo incæ, Tōmāmō qui impa, ante nē pōnēninque, Wacā ingā wacā ingā mōnō godongāmæ godonguinque māmōmpa, ante cædōnānimpa. ⁴⁵ Māincōo tōnō ōmæ nāni ēadincoo incæ godonte æ godonte æ cædinque wadāni nē ōmaadāni inte wadāni inānite pancæ pancæ godōnānimpa. ⁴⁶ Ī inique iimō iñō iimō iñō adoyōmō pōninque Wængongui oncō ñænæncōnē yabæcōnē nē guii guii cædāni inte mīmōno nō pōnēninque tōmēnāni oncōnē adobāi pāo pā ænte watapæ todinque godongāmæ cænōnānimpa. ⁴⁷ Tōmēnāni edæ Wængongui ingante, Waa pōni nē cæbi ĩmipa, ante ancaā āñōnāni wadāni edæ tōmēnāni inānite waa adōnānimpa. Ayæ mōnō Awēnē pōnō cæcā ate tōmēnāni edæ, Itota Codito ængā beyænque mōnō quēwengæimpa, ante pōnēninque iimō iñō wacabomō iimō iñō wacabomō nē pōnēnāni badinque edæ tæiyænāni bagadānimpa.

3

Cōmāwaingā ingante āna waa bawacampa

¹ Īncayæ ate nænque ædæ wæicā ate oodeoidi nāni cōwē Wængongui ingante apænedōñedē Pegodo tōnō Wāo iñōmō Wængongui oncōnē

ñænæncō yabæcōnē guicæte ante æidatapa. ² Æite ayōna wadāni pōninque cōmāwaingā ēñate nē pædingā ingante næænte māmōnāni pongā adatapa. Īngā cōmāwaingā iñōmō nē pō guidāni inānite, Pōnōmi æmoe pōnōmi æmoe, ancæcāimpa, ante cædinque tōmēnāni tōmengā ingante iimō iñō iimō iñō næænte pō næænte pō cædinque edæ Wængongui oncō ñænæncō boyæ yabædemō, Wainemō, nāni ānemō yabæque cō cædōnānimpa. ³ Īninque ñōwo Pegodo tōnō Wāo Wængongui oncō ñænæncōnē yabæcōnē pō guicæ cæda adinque tōmengā tōmēna inate, Pōnōmīna æmoeda, angantapa. ⁴ Angā ēñēninque Wāo tōnō tōmengā ingante cōwā adinque Pegodoque apænecantapa.

—Mōnatō ĩmōnate ææmō ae.

⁵ Angā ēñēninque cōmāwaingā, Botō ĩmote wabānō pōnōna ænguimo, ante pōnēninque ææmō ayongā ⁶ Pegodo iñōmō,

—Quinō māmopa pōnōmo ænguimii. Edæ oodo incæ tiguitamō incæ ōmæpobo ĩmopa. Wæætē tæiyæ waēmō botō ēwocadō ante bitō ĩmite pōnō apænebo ate bitō æe. Nāatadeta quēwengaingā Itota Codito ēmōwo beyænque bitō dao dao goe, angacāimpa.

⁷ Āninque Pegodo cōmāwaingā tōmēmæ ĩnō pædæ wææmpo bæi ongonde tōō æmængā ate cōmāwadingā ōnōwa tōnō ōnoncāiwa tæi piñæwacā. ⁸ Ate iñontobæ ængæ gantite dao dao gocantapa. Ayæ Wāo tōnō Pegodo miñæ Wængongui oncō ñænæncōnē yabæcōnē godongāmæ go guidinque dao dao go togæi togæi godinque Wængongui ingante waa ate apænedinque, Wængongui, bitō cōwē waa pōni inōmi inte pōnō cæbi æmopa, ante nangui apænecantapa. ⁹ Wængongui māmōmāi waa cæcampa, ante

nanguī pōnī tededinque dao dao gocā adinque edæ tōmānāni, ¹⁰ Æ, iingā iñōmō, Pōnōmi æmoe pōnōmi æmoe, ante Wængongui oncō ñænæncō boyæ yabædemō, Wainemō, mōnō ānemō gāānē mōnō nē ānecōningā adocā ingampa. Ante adinque, Quinō bai cæte waa bacāi, ante ancai guiñente wægadānimpa.

Tadōmōo yabætaa ongonte Pegodo apænecampa

¹¹ Mānīi cōmāwaingā iingā incæ Pegodo tōnō Wāō inate winimā winimā cæcā adinque wadāni tōmānāni guiñente wædinque Tadōmōo yabætaa nāni āñōmō pogodo ponte tōmēnāni weca guiidānitapa. ¹² Guidāni adinque Pegodo, “Mīni idægocabo ēñeedāni. Mōnatō imōnate quīnante waa amīnīi. Mānōmaī waa bawacā adinque edæ quīnante guiñente wæmīnīi. Mōnatō edæ, Tōmengā dao dao gocæcāimpa, ante cædinque tæiyæ waēmōna imōnapa diyæ tæi piñænte cæquimōnaa. ¹³ Abadāō wodi Itæca wodi Aacobo wodi tōmēnāni, Mōnō Wængongui inongā ingampa, ante nāni nē angaingā inte Wængonguinque cæcā ate waa bawacampa. Mōnō wæmæidi Wængongui incæ, Itota botō imote nē cædongā ñāō bai emōñongante tōmengā ingante waa acædānimpa, ante mānōmaī cæcampa. Adocā Itota ingante mīnitō iñōmō, Wænongæimpa, āninque pædæ godōmīnitapa. Ayæ Pidato, Ñimpo cæbo gocæcāimpa, ante apænte angā ate mīnitō wæætē Pidato weca ongōninque adocā ingante ante Baa āmīnitapa. ¹⁴ Īninque nē Tæiyæ Waēmō inongā inte nō cæyongante mīnitō Baa āninque wæætē nē wænōningā ingante ante āninque, Īingā ingante ñimpo cæbi pongæ, āmīnitapa tōō. ¹⁵ Īninque mōnō quēwenguimāmo nē pōnongā ingante Baa āninque

mīnitō nē wænōnimīni imīnīpa. Incæte Wængongui tōmengā ingante, Nāni omæmōe, angā ñāni omæmongantapa. Īninque tōmengā ñāni omæmongā nē adimōni inte mōnitō, Æbānō cægacāimpa, ante adodō ante nē apænemōni imōnīpa. ¹⁶ Adocā Itota emōwo ante apænemōna ēñente pōnēninque māningā cōmāwadingā mīni nē adingā iñōmō ñōwo tæi piñæwacampa. Edæ Itota pōnō cæcā beyæ mānīi onguīñængā nē pōnengā badinque Itota emōwo beyænque ædæmō waa bawate tæi piñængā bacā amīnīpa,” ante Pegodo apænecantapa.

¹⁷ Ayæ godōmenque apænedinque Pegodo, “Ñōwo botō tōñīnamīni ēñēedāni. Mīnitō awēñēidi ēñēnāmaī nāni cæi bai cædinque mīnitō iñōmō adobai, Æbānō nō cæquīi, ante ēñēnāmaī inte cæmīnitapa, ante awædō. ¹⁸ Incæte mīnitō mānōmaī ēñēnāmaī cædinque Wængongui beyæ nē apæneganāni tōmānāni nāni apænegaī bai do ĩnque cæmīnīpa. Tōmēnāni, Mōnō Codito caæte wæte wæncæcāimpa, ante nāni angainō bai mīnitō cædi beyæ ñōwo ĩnque batimpa. ¹⁹ Īninque mīnitō wēnæ wēnæ mīni cædinō ante wæwente pōnente ñimpo cædinque wentamō mīni mongænō mīni ñā mēnongaquinque Wængongui gāmænō pōedāni. ²⁰ Mōnō Awēñē weca mīni wampo pōnenguinque pōedāni. Ayæ Wængongui, Mīnitō Codito poncæcāimpa, ante do nānō angaingā inongā inte Itota mīnitō weca poncæcāimpa, ante tōmengā gāmænō pōedāni.”

²¹ “Incæte edæ, Tōmancoo do ingai bai adobai bacoocæimpa, ante Wængongui badoncæcāimpa, ante tæiyæ waēmō ingaināni Wængongui beyæ doyedē apænegadānimpa. Wængongui mānōmaī nānō badompoga Itota iñōmō mānimpoga oōnædē quēwencæcāimpa anguēñē.

22 Edæ Mōitee wodi, ‘Botō wænte gobo ate mīnitō Awēnē Wængonguī wæætē mīnitō beyæ cædinque mīni cabo iñōmīnite adocanque ingante apænte Ao ante æncæcāimpa. Tōmengā ingante āninque, Mōitee wodi botō beyæ nē apænecā ingaingā bai bitō adobaī edæ botō beyæ nē apænebi bacæbiimpa, ancæcāimpa. Wængonguī mōnō Codito ingante mānōmaī angā iñinque tōmengā wæætē nē apænecā bagacāimpa. Iñinque mīnitō iñōmō tōmengā quiēmē ante apæneyongā ēamonca on-gonte tōmānō ante ēñencæmīnīmpa. 23 Iñinque edæ māningā Wængonguī beyæ nē apænecā ingante æcānō ēñēnāmaī ina iñōmō, tōmengā guidēnāni weca quēwēnāmaī edæ wæncæcāimpa,’ ante Mōitee wodi apænegacāimpa,” ante Pegodo apænecantapa.

24 Ayæ apænedinque Pegodo, “Æpodānidō Wængonguī beyæ nē apænegaināni ināni. Edæ tōmēnāni Tāmoedo tōnō ayæ pōnāni tōnō tōmānāni adoyōmō apænedinque Codito nōwoōnæ nānō cædō ante apænegadānīmpa. 25 Iñinque mīnitō guiquēnē Wængonguī beyæ nē apænegaināni wēmīni inōmīni inte tōmēnāni nāni angainō ante nē ænguimīni imīnīpa. Ayæ edæ Wængonguī, Botō pōnō cæbo ate Ao āmīni iñinque mōnō godongāmæ waa cæcæimpa, ante nānō angainō ante mīnitō edæ mīni quēwenguinque ēñente quēwencæmīnīmpa. Abadāō wodi ingante apænedinque Wængonguī, ‘Abadāō ēñēmi. Mīnitō mīni quēwencabo tōnō wadāni tōmāmæ quēwēnāni nāni cabo nāni cabo tōnō tōmāmīni iñōmīnite bitō Pæingā pōnō waadete cæcā beyænque waa quēwēninque tocæmīnīmpa,’ ante apænegacāimpa. 26 Wængonguī, Botō Wengā pōnō aa pecā ēñēninque mīnitō wæætē wēnæ

wēnæ cæte mīni gogainō ocæ ēmænte wadæ pōninque wæætē waa quēwenguinō cægōninque waa tocæmīnīmpa. Ante cædinque tōmengā tāno mīnitō beyæ ante tōmengā ingante nē cædongā mōnō Codito ingante da pōnongā pongacāimpa,” Ante Pegodo iñinque apænegacāimpa.

4

Pegodo tōnō Wāō awēnēidi weca gongænte apænedapa

1 Pegodo tōnō Wāō tōmānāni inānite tæcæ apæneyōna wadāni tōmēna weca māo godongāmæ pōnānitapa. Iñāni iñōmō nē, Wængonguī qui, ante godōnāni tōnō Tadoteoidi tōnō Wængonguī oncō ñænæncō ante nē wææ wānōnāni awēnē tōnō mānīnāni pongadānīmpa. 2 Itota ñāni ōmæmongā bai mōnō adobaī ñāni ōmæmongæimpa, ante Pegodo tōnō Wāō apænedapa, ante do wædōnāni inte tōmēnāni ñōwo piinte māmō pōnānitapa.

3 Pōninque tōmēnāni iñāna inate bæi ongōnānitapa. Ayæ wēmō ba iñinque baānæ ate nāna taquinque tōmēna inate tee mōnedāni guidatapa. 4 Incæte tōmēna āna nē ēñēnīnāni guiquēnē pancadāniya nanguī ināni incæ nē pōnēnāni bagadānīmpa. Iñinque onguīñænāni nāni nē pōnencabo iñōmō wodo tinco mīido ganca ināni mānimpodāni bai bagadānīmpa.

5 Baānæ ate oodeoidi awēnēidi tōnō tōmēnāni inānite nē aadāni nāni Picæncabo tōnō nē odōmōnāni tōnō Eedotadēē iñōmō godongāmæ ponte ongōnānitapa. 6 Wængonguī qui, ante nē godongā ñænængā pōni Ānato ponte a ongōñongā tōmengā guidēnāni Caiapato Wāō Adecantodo tōnō wadāni tōmengā guidēnāni incæ tōmengā weca godongāmæ pō guidānitapa. 7 Pō guidīnque edæ Wāō tōnō Pegodo

inate tæcæguedē māmō gōnōnāni gongæñōna ānānitapa.

—Mīnatō æcānō tōnō tæī piñænte cæmīna ate cōmāwadingā waa bawacantawo. Edæ æcānō emōwo apænete cæmīnai.

⁸ Ante āñōnāni Pegodo iñōmō Wængonguī Tæiyæ Waemō Ōnōwoca tōnō apænedinque,

—Awēnēidi imīni eñēedāni, nē aamīni mīni Picæncabo eñēedāni.

⁹ Cōmāwaingā æbānō cæte waa bawacāi, āmīnitawo. Edæ cōmāwaingā ingante mōna waa cædi beyænque mīnitō ñowoōnæ pōnō apænte āmīni awædō.

¹⁰ Īnīnque mīnitō tōnō idægoidi wadāni tōnō botō tōmāmīni imīnite adoyōmō apænebo eñencæmīnimpa. Itota Codito Nāatadeta quēwēningā ingante awæ ñænquedimæ cæte mīni nē wænōningā ingante Wængonguī angā do ñāni omæmongacāimpa.

Tōmengā adocā Itota emōwo beyænque cōmāwaingā ĩningā tæī piñængā badinque mīnitō weca a ongongā apa ānewēmīni.

¹¹ Edæ wainca nē mænōnāni nāni wido cædinca incæ wacā, Tæcæ manca pōni tæī manguimpa, ante cōnongampa. Itota iñōmō māninca bai ææmonga pōni ongongampa.

¹² Īnīnque Itota, Quēwencæmīnimpa, ante mōnō imonte ængā bai wacā ædō cæte adobai ænguingā. Itota emōwo beyænque quēwencæmīnimpa, ante pōnō cægaingā inte Wængonguī wæætē, Wawo adobai ī, ante dicæ pōnō cæcantawogaa. Īñæmpa inguipoga tōmāmæ iñōmō edæ æcāmenque incæ adobai nē tæī piñænte emōnongā iñōmō edæ dæ angampa, ante apænedatapa.

¹³ Ayæ Pegodo tōnō Wāō ōnōnaque ĩna inte nanguī adāmai ĩna incæte edæ guīñēnāmai edonque apænedapa, ante adinque tōmēnāni, Æbānō cæte edæ do eñēnatawo, ante wædinque, Itota miñæ nē godīna inte do

eñēnapa. Nāwangā impa, ante wædānitapa. ¹⁴ Edæ cōmāwadingā ĩningā tōmēnāni weca a ongongā adinque tōmēnāni ædō cæte wadō ante tedequīnāni.

¹⁵ Īnīnque tōmēna inate, Mōnitō godongāmæ Apænte Āincabo weca ongōnāmai godōmenque goeda, ānāni goda ĩnīnque, Tōmēna inate æbānō cæquīi, ante pōnēnīnque godongāmæ tedecōnānitapa. ¹⁶ Īimai ante apænedānitapa.

—Mānīna inate quīnō cæquīmōō. Īñæmpa tōmēna tæī piñænte bamōnengæ cædatapa, ante Eedotadēē quēwēnāni, Nāwangā impa, ante tōmānāni do eñēnānīpa. Īnīnque, Waa cædāmai ĩnatapa, ante mōnō ædō cæte anguīi.

¹⁷ Incæte mānīnō nāni apænedō ante wadāni wīi godōmenque eñencædānimpa, ante wææ cædinque mōnō tōmēna inate wææ angæimpa. Māniī emōwo ante mīnatō mīna wæquinque apænemīnapa. Wacā æcāmenque ingante apænedāmai imæweda, ante mōnō wææ angæimpa, ante nāmāneque tededānitapa.

¹⁸ Ayæ ĩnīnque tededinque Wāō tōnō Pegodo inate āñēte māmōnāni pōna adinque tōmēna inate wæætē, Eñenguēnē quēwēmīnaa, ānānitapa. Edæ mīna panguinque ante Itota emōwo ante apænemīna. Īncayæ ate tōmengā emōwo ante apænedinque edæ adopoque incæ odōmōnāmai imæweda. ¹⁹ Ante āñōnānīte Pegodo tōnō Wāō wæætē,

—Īñæmpa æcānō ingante eñēnte cæquīmōna, ante pōnēmīni. Mīnitō ānō eñēnīnque wæætē Wængonguī nānō ānō eñēnāmai inte cæmōna adinque Wængonguī edæ, Nō cæmīna abopa, anguingā. ²⁰ Edæ mōna adinō ante mōna eñēnō ante ædō cæte apænedāmai inguīmōnaa.

²¹ Ante apæneda eñēnte wædinque awēnēidi wæætē,

Mīni panguinque, ante ancaa apænedānitapa. Incæte wadāni, Cōmāiningā ingante Wængonguī waa pōnī cæcantapa, ante wat-apæ apænedāni ate wædinque awēnēidi wæætē Wāō tōnō Pegodo inate pancæte ante cædināni inte, Īñæmpa waodāni pīnāni Īnīnque mōnō æbānō cæte panguiṃōō, ante guīñente wædinque pānāmaī inte ñimpo cædāni godatapa. ²² Edæ waa nē bawadingā ĩñōmō do coadenta wadepo ayæ godōmenque tōmengā nānō ēñadi ĩñonte Wængonguī bamōnengæ cæcā waa bacā adinque tōmānāni ædō cæte wadō ante pōnenguīnāni.

Wede pōnente tæī piñænte cæcæmōnīmpa, ante Wængonguī ingante apænedānīpa

²³ Mānīī ñimpo cædāni godinque Pegodo tōnō Wāō ĩñōmō tōmēna tōnō godongāmæ pōnēnāni weca ponte apænedinque, Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni tōnō nē aadāni nāni Picæncabo ĩñōmō mōnatō ĩmōnate ĩmaī ānāni wætāmōnāpa, ante tōmānō ante adodō ante apæneda. ²⁴ Ēñēninque tōmēnāni nāni pōnencabo adoyōmō pōnēninque Wængonguī ingante adotedæ tedete apænegadānīmpa. “Awēnē Wængonguī ēñēmi. Tæiyæ Awēnē ĩnōmi inte bitō oōnæ owocoo tōmancoo inguipoga tōmāmæ gāwapæntibæ tōmāmæ badōninque oōnædē owodāni yæipodē quēwēnāni gāwapāa owodāni æyōmōmē quēwēnāni tōmānāni ĩnānite bitō adobique badongabiīmpa. ²⁵ Īnīnque mōnitō mæmæ Dabii wodi ingante apænedinque bitō, Dabii ēñēmi, Bitō botō ĩmote nē cædōmi ĩñōmite botō Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca apænecā ēñēninque bitō wæætē ĩmaī ante apænecæbiīmpa.

‘Wadāni nē ēñēnāmaī ĩnāni incæ quīnante ænguī badinque wido cæcæte ante cædāni.

Waodāni nāni cabo waodāni nāni cabo incæ idiquibæ ante quīnante pōnēnānitawo.

²⁶ Inguipoga awēnē odeyeidi, Wido cæcæīmpa, ante tæī gongænte ongōnānīpa.

Pancabaa awēnēidi adobaī, Æbānō cæquīmōō, ante godongāmæ pōnēninque

mōnō Awēnē ingante ayæ tōmengā nānō nē ōni pæcadongā Codito ingante piinte ānewēnānīpa tōō, ante apænebi ēñēninque mæmæ Dabii wodi wæætē bitō beyæ apænegacāīmpa.”

²⁷ Ante Wængonguī ingante apænedinque ñōwodāni nāni pōnencabo godōmenque apænedānitapa.

“Wængonguī ēñēmi. Tōmēmi Wengā bitō Tæiyæ Waēmō ĩnongā ĩñongante bitō, Botō ĩmote nē cæbi bacæbiīmpa, ante ōni pæcagabiīmpa. Nāwangā ĩmpa. Incæte bitō ĩmite nē cædongā ĩñongante Itota bitō nē ōni pæcadongā ingante edæ Edode tōnō Pontio Pidato tōnō idægoidi tōnō wadāni tōnō piinte adoyōmō ponte mōni quēwēñōmō incæ ongōninque bitō ĩmite nē cædongā ingante, Æbānō cæte wido cæquī, ante do cædānitapa. ²⁸ Edæ bitō tæī piñæmi ĩnōmi inte nāmā pōnēninque edæ, ĩmaī baquīnō anguēnē, ante do angabiīmpa. Tōmēnāni guiquēnē bitō angāinō baī wæætē cædinque piinte pō gongænte cædānitapa. ²⁹ Nōwo ĩñōmō bitō ĩmite nē cæmōni ĩñōmōnīte ñōwodāni pōnō piinte ānāni ate wædinque bitō wæætē pōnō cæbi ate mōnitō tæī piñæninque bitō ānō ante guīñēnāmaī apænecæmōnīmpa.

³⁰ Ayæ nē wēnæ wēnæ ĩnāni ĩnānite bitō ōnompoca pōnō gampobi ate waa bacædānīmpa, āmōnīpa. Ayæ bitō Wengā Itota Tæiyæ Waēmō ĩñongante mōnitō tōmengā ēmōwo apænedinque, Wadāni pōnencædānīmpa, ante mā cædinque bamōnengæ cæmōni adinque

tōmēnāni guīñente wæcædānīmpa
āmōnīpa,” ante Wængonguī ingante
apænedānīta.

³¹ Īnque apænedāni ate tōmēnāni
nāni godāmæ ongōñōmō incæ
īñontobæ ocæ ocæ cætapa. Cæyō
tōmānāni inānite Wængonguī
Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca pō guicā
æninque ædæmō ēwocadinque
tōmēnāni Wængonguī nānō ānō
ante guīñenedāmaī inte edonque
apænegadānīmpa.

*Tōmāmō mōnō quīncoo impa,
ante cædānīpa*

³² Ayæ tōmānāni nāni pōnencabo
incæ tōmēnāni nāni ēwocadō adodō
ēwocate baī ināni inte mīmōnē
adodō ante pōnēnīnque tōmēnāni
ēadincoo incæ, Botō quī impa, ante
ānāmaī ināni inte, Tōmāmō mōnō
quī impa, ante pæ gompodāmaī
inōnānīmpa. ³³ Ayæ Itota nānō da
godongānāni īñōmō tæī piñænte
apænedīnque, Itota Codito ñāni
ōmæmongantapa, ante cōwē nāni
apænedī baī apænedōnānīmpa.
Edæ Wængonguī tōmēnāni inānite
waadete pōnō cæcā ate watapæ
quēwēnōnānīmpa. ³⁴ Ayæ tōmēnāni
nāni cabo incæ æcāmenque
ōmæpocā ī īñōmō edæ dæ angan-
tapa. Edæ ōmæ nāni ēadī incæ
godonte æninque oncō mænonte
nāni ēadī incæ godonte æninque
tōmēnāni nāni godonte ænīnta
ænte pōnīnque ³⁵ Itota nānō da
godongānāni weca ænte māmō ñō
cædāni æninque tōmēnāni wæætē
ōmæpodāni inānite godōnāni eyepæ
eyepæ ænōnānīmpa. ³⁶ Īnque
Itota nānō da godongānāni īñōnāni
adocanque Debiī wodi pæingā
Ootee īngacāīmpa. Tōmēngā
īñōmō, Wadāni wampo pōnente
quēwēncædānīmpa, ante nē ædæmō
apænedongā īñongante wadāni
tōmēngā ingante Bedēnabee ante
pōnō pemongadānīmpa. Īngā
Ootee Bedēnabee nāni pemōningā
īñōmō Tipidebæ quēwente pōningā

inte edæ, ³⁷ tōmēngā ōmæ ēadī
godonte ænīnque tōmēngā nānō
godonte ænīnta Itota nānō da
godongānāni weca māmō ñō
cægacāīmpa.

5

Ānāniya tōnō Tapidæ

¹ Māniñedē Ānāniya nāni ānongā
tōmēngā nānōogængā Tapidæ tōnō
tōmēnāni nāni cæī baī cædinque
ōmæ nāna ēadīmæ godonte
ænatapa. ² Ayæ nānōogængā
ēñēñongā tōmēna godonte nāna
ænīnta incæ Ānāniya īñōmō
pancataa pæ gompote æninque
wæætē pancataa ænte māmō Itota
nānō da godongānāni weca ñō
cæcantapa. ³ Ñō cæcā adīnque
Pegodo,

—Ānāniya ēñēmi. Tatāna ingante
ædæmō entawēmi inte ōmæ beyæ
bitō ænīnta pancataa, Botō quī,
ante awēmō ñō cædinque edæ
pancataa ænte māmō ñō cædinque
bitō, Tōmanta impa, ante quīmæ
ānewēē. Īñæmpa, babæ cædīmi
inte bitō Wængonguī Tæiyæ Waēmō
Ōnōwoca ingante babæ āmīpa tōō.
⁴ Edæ bitō ōmæ īni incæ bitō quī
cōwē intapa. Ayæ ñōwo mānīnta
æninque, Ēbānō cæquīī, ante
tōmēmi nē āmi īmitapa. Īnque
edæ mīmōno pōnēnīnque quīmæ
wapiticæ cæbitawo. Bitō mānōmaī
cædinque waodāni inānite wīī babæ
apænedīnque Wængonguī ingante
babæ apænebitapa tōō.

⁵ Angā ēñente wædinque Ānāniya
īñōmō tæ wæænte æmæwo
wængantapa. Wængā adīnque
tededāni ēñēnīnque tōmānāni
guīñente wædānīta. ⁶ Wængā
īnīnque edēnīnāni ponte wīni caate
næænte māo daga wēnānīta.
⁷ Dobæ wængā ate todee ooda
go ate tōmēngā æbānō wængā
ante ēñēnāmaī īningā inte tōmēngā

nänöogængä incæ pö guicä.
 8 Adinque Pegodo tömengä ingante,
 —Apænebi eñemoe. Minatö
 ömæ godöningue mänimpota
 æminatawoo. Äñongä,
 Ao, mänimpota.

9 Angä eñëningue Pegodo wæætë,
 Minatö iñæmpa edæ guëa
 pönëningue, Mönö Awënë Önöwoca
 æbänö panguingää, ante quimæ
 cæminatawo. Edæ bitö nänöogængä
 baö ini në daga wëninani incæ do
 dao dao pönäni eñëmi. Edæ bitö
 baö adobaï ænte gocædänimpa töö.

10 Tæcæ ante äñongä on-
 quiyængä iñömö tömengä önöwa
 gäänë tæ wææningue näñe
 wængantapa. Wængä ate mänii
 edëninäni pö guite ayönäni
 dobæ wænte a öñongä adinque
 tömengä baö ini æningue tömengä
 nänöogængä wodido gäänë mao
 daga wënanitapa. 11 Mänömaï näñe
 wænapa, ante tededäni eñëningue
 Codito ingante näni në godongämæ
 pönencabo tönö wadäni tömänäni
 ancai guifente wægadänimpa.

*Ate eñencædänimpa, ante
 bamönengæ nanguï cædänipa*

12 Mäniñedë Itota nänö da
 godongainäni iñömö Wængongui
 Önöwoca tönö cædinque, Ate
 pönencædänimpa, ante wadäni
 ayönäni mä cædinque bamönengæ
 nanguï cædönänimpa. Ayæ
 adoyömö pönëningue tömänäni
 Wængongui oncö Tadömö
 yabæcönë näni änoncönë pö
 guï pö guï cædönänimpa.

13 Wadäni tömënanäni inänite
 adinque, Në pönënanäni waa
 quëwënanäni inänipa, ante pönënanäni
 incæte guifente wædinque
 godongämæ pö guidämaï gomö
 adönänimpa.

14 Pancadäniya
 guiquënë onguiñænäni tönö on-
 quiyænäni tönö nanguï inäni
 mönö Awënë ingante ñöwo
 pönënanitapa. Inäni iñömö do
 pönëninäni tönö adocabodäni

bacoo inäni bagadänimpa. 15 Ininque
 mänii bamönengæ cædäni ad-
 inque wadäni wënæ wënæ inäni
 inänite ænte pöninque möimoga
 möincodë ñö cædänitapa. Edæ,
 Pegodo nænque pämo wodo
 pænta goyongä tömengä gänëñömö
 öñöningue adocanque adocanque
 waa bacædänimpa, ante cædinque
 Pegodo nänö goquinö ante ænte
 mämö ñö cædäni öñönänitapa.
 16 Ayæ adobaï Eedotadëe eyequeï
 wayömö näni quëwëñömö wayömö
 näni quëwëñömö quëwëningue
 wadäni wënæ wënæ inäni inänite
 næænte mämö næænte mämö
 cönönäni ate tömänäni waa
 badänitapa. Ayæ wënæ në wen-
 tamö ewocadäni inte yewænte
 wæwënanäni inänite adobaï ænte
 mämö pöninque waa badänitapa.

*Itota nänö da godongainäni
 inänite piinte tee mönedänipa*

17 Wængongui qui, ante në
 godongä ñænængä pöni inongä
 tönö wadäni tömengä tönö
 godongämæ cædäni incæ Ta-
 doteoidi inönäni inte, Nänäni
 ömæmönämaï ingæimpa, ante në
 pönënanäni inönänimpa. Ininque
 Itota nänö da godongainäni mänömaï
 waa cædäni ate wædinque awënë
 tönö Tadoteoidi iñömö tömënanäni
 inänite piinte agadänimpa. 18 Ininque
 Itota nänö da godongainäni
 inänite yao ongonte æningue
 tömänäni ayönäni tee mönedänitapa.
 19 Tee mönedäni wæcönönänite
 Wængongui anquedo woyowotæ
 ponte odemö wi ænete man-
 tacä tayönänite apænecantapa.

20 “Goedäni. Wængongui
 oncö ñænæncö yabæcönë
 go guite næ gongæningue
 munitö mäniñömö pönäni inänite
 apænedinque, Wængongui
 pönö cæcä beyænque mönö
 quëwengæimpa, ante ædæmö
 apænemini eñencædänimpa.”

21 Angä eñente cædinque tömënanäni
 baönæ ñäö bayonte Wængongui

oncō ñænæncō yabæcōnē do go guiddinque odōmonte apænedāni eñēnānitapa.

Mānōmaī do go guite apænedānīpa, ante eñēnāmaī ināni inte edæ, Wængonguī quī, ante nē godongā ñænængā pōnī inongā guiquēnē tōmengā tōnō godongāmæ cædāni tōnō adoyōmō pō guiddānitapa. Pōninque tōmēnāni idægoidi inānite nē aadāni Picænāni godongāmæ nāni Apænte Anoncabo tōmānāni inānite añete pōnānitapa. Ināni wæætē tontadoidi awēnēidi inānite āninque, Mīnitō tee mōneincōnē gote Itota nānō da godongaināni inānite añete māmōmīni poncædānīmpa.²² Anāni tee mōneincōnē gote ayōnāni edæ dæ anāni ante wædinque wææ wānōnāni awēnēidi gode ancæ pōninque,²³ īmaī ante apænedānitapa.

—Gote ayōmōni oncō ædæmō tee mōnete intapa. Ayæ tontadoidi odemō pōnī a ongōnāni adinque mōnitō go wi ænete guiyōmōni edæ dæ anāni ate wædinque wadæ pōmōnīpa.²⁴ Ante tededāni eñēninque, Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni tōnō Wængonguī oncō ñænæncō ante nē wææ wānōnāni tæiyæ awēnē tōnō guīñente wædinque, Nōwo quīēmē baī bacæīmpa.²⁵ Ante wæyōnāni wacā do pō guiddinque tōmēnāni inānite,

—Aquēnē quēwēmīni. Mānīnāni mīni tee mōnedīnāni incæ Wængonguī oncō ñænæncō yabæcōnē go guite a ongōninque mānīñōmō pōnāni inānite odōmonte apænedāni eñēnāni ataquēdāni.

²⁶ Ante apænecā eñente wædinque wææ wānōnāni awēnē tōmengā nānō wææ wānōncabo tōnō Itota nānō da godongaināni inānite æncæ godinque, Godongāmæ ongōnāni incæ pīinte tacadāni wæcæ wæ, āninque pānāmaī inte ee ænte pōnānitapa.²⁷ Ænte pōninque

nē aadāni Picænāni godongāmæ nāni Apænte Anoncabo weca ænte māmō gōnōnāni gongæñōnānite, Wængonguī quī, ante nē godongā ñænængā pōnī inongā īñōmō tōmēnāni inānite angantapa.

²⁸ —Māningā Itota emōwo apænedinque wadāni inānite odōmōnāmaī imæwedāni, ante anca antamōnīpa tōō. Incæte mīnitō mānīne mīni odōmonte ānewēnō ante Eedotadēē tōmāo odōmonte apæneminīpa. Ayæ godōmenque tedewēninque mīnitō, Māningā nē wængaingā ingante awēnēidi nē wēnæ wēnæ cædināni inānīpa, ante mōnitō imōnitedō ante ānewēmīnīpa tōō.

²⁹ Ante nē ñænængā pūñongā Pegodoidi wæætē,

—Mōnitō guiquēnē waomīni imīnite eñēnāmaī inte Wængonguī ingante eñente cæquēnēmōni imōnīpa.³⁰ Mīnitō Itota ingante ñænquēdīmæ timpote wænōmīni wængā ate mōnō wæmæidi Wængonguī incæ angā ñāni omæmongantapa.³¹ Ayæ nē ñāni omæmōningā ingante apænedinque Wængonguī, Bitō, Quēwencædānīmpa, ante nē Æmi bacæbiīmpa, angacāīmpa. Nē Æmi īñōmite idægoidi tōmānāni, Idæwaa wēnæ wēnæ cæte quēwente awædō, ante botō gāmæno poncædānīmpa, ante cæcæbiīmpa. Bitō æmi beyænque botō tōmēnāni inānite pōnō waadete ñīmpo cæcæboīmpa. Ante cædinque edæ Itota nānō Awēnē baquinque Wængonguī æmonga ænte mæicā æidinque Wængonguī tōmēmæ inō tæ contate ongongampa.³² Itota ingante Wængonguī ænte mæicā æigacāīmpa, ante nē adīmōni inte mōnitō mānīnō ante nē apænēmōni imōnīpa. Ayæ nē eñēmō cæmō īñōmonte Wængonguī tōmengā Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca ingante da pōnongā ænte ewocamōmpa. Tōmengā Ōnōwoca

adobaī mōnitō tōnō godongāmæ nē apæ necā ingampa, ante Pegodoidi apæ nedānitapa.

³³ Mānōmaī apæ nedāni ēñēninque awēnēidi ænguī badinque tōmēnāni inānite edæ wænoncæ cædānitapa. ³⁴ Māniñedē adocanque Paditeocā incæ tōmengā ēmōwo Gāmadiedo tōmēnāni nāni wææ angainō ante nē ēñengā iñongante tōmānāni tōmengā ingante waa adōnānimpā. Ininque tōmēnāni nāni Apænte Äincabo wænoncæ cæyōnāni māningā iñōmō tōmēnāni nāni nē waadecā inongā inte ængæ gantidinque, Itota nānō da godongaināni inānite oncodo mantamini wantæ ongoncædānimpā. ³⁵ Angā dæ godāni ininque Gāmadiedo wæætē awēnēidi inānite apæ necantapa.

—Idægoidi ēñēdāni. Mānināni inānite æbānō cæquīi, ante ædæmō pōnente ate edæ ee cædāni. ³⁶ Edæ doyedē wacā Teodo adobaingā ængæ gantidinque, Botō nē nangui cæbo imopa, ante añongante edæ tōmengā miñæ coatodo tiento ganca ināni godānitapa, ante pōnēdāni. Tōmengā ingante wadāni māo wænōnāni wængā ate tōmengā emiñænināni wæætē nāwæ godāni ate edæ dæ batimpa. ³⁷ Ayæ ate edæ awēnē, Minitō ēmōwo ponte yewæmoncæminimpā, ante nānō āniñedē wacā Gadideabæ quēwēningā Oodaa adobaī awēnē ingante wido cæcæte ante ængæ gantiyongā nangui ināni tōmengā miñæ goyōnāni tōmengā ingante wænōnāni wængā ate nāwæ adobaī gogadānimpā. ³⁸ Ininque, Mānōmaī batimpa, ante pōnente cædāni. Nōwo iñōmō iināni adobaī ængæ gantidāni adinque mīnitō tōmēnāni inānite ee ate gomō aedāni āmopa. Tōmēnāni waodāninque inte cædāni baī ædō cæte cæquīnāni. Edæ dæ bacæimpā. ³⁹ Wæætē Wængongui angā ēñente cædāni baī mīnitō ædō

cæte Baa ante wido cæquīmīni. Edæ mīnitō mānōmaī cædinque Wængongui ingante pīmīni inte wæbaimīnīpa.

Ante wææ angā ēñente wædinque Ao ante tōmengā nānō ānō baī cædānitapa. ⁴⁰ Itota nānō da godongaināni inānite aa pedāni pōnāni ate awēnēidi, Pædāni, ānāni ēñēninque nē wææ wānōnāni æmontaimenca tæi tæi pānānitapa. Ayæ awēnēidi godōmenque, Itota ēmōwo ante apæ nedāmaī imæwedāni, ante āninque Itota nānō da godongaināni inānite ñimpo cædāni godānitapa. ⁴¹ Nē Apænte nāni Äincabo weca ongonte tao godinque tōmēnāni wæætē, Wængongui mōnō imonte adinque, Botō Wēñængā ēmōwo beyæ wadāni wēnæ wēnæ ānāni ate mīnitō eyepæ inte caate wæcæminimpā, ante do cæcampa, ante pōnēninque edæ nangui togadānimpā. ⁴² Ininque Wængongui oncō ñænæncō yabæcōnē incæ waodāni oncōnē incæ tōmēnāni ñimpo cædāmaī inte cōwē go guī go guī cædinque cōwē odōmonte apænedinque, Itota tōmengā nāwangā mōnō Codito ingampa, ante watapæ apænedāni ēñengadānimpā.

6

Tiæte ganca ināni nē nēnemodāni badānīpa

¹ Itota ingante nē tee empote quēwēnāni māniñedē nangui ināni badāni ate pancadāniya guidiego tededō nē tededāni iñōmō ebe-deo tededō nē tededāni inānite pīinte āninque, Minitō mīni cabo owæmpoināni inānite iimō iñō iimō iñō cænguī eyepæ godōninque mōni cabo owæmpoināni inānite pōnōnāmaī imīnīpa tōō, ante ānāni. ² Itota nānō nē da godongaināni iñōmō dote ganca ināni iñōnānite wadāni, Dote inānīpa, ante pemonte baī apænedōnānimpā. Ināni iñōmō guidiegoidi mānōmainō ante

wæðanipa, ante eñente wædinque wadäni Itota ingante nê tee empote quëwëñäni inänite äñete godongämæ pönäni ate tömëñäni inänite,

—Wængongui nänö apænedö ante nê apænequënëmöni inte mönitö ædö cæte möni cæquënënö ante ñimpo cædinque cænguinque ante godonguimöni. ³ Ìninqe botö tönïñamini eñëedäni. Mini pönencabo nämä cöwä adinque, Æcänö æcänö Wængongui Önöwoca tönö äawocaque bai ewocate nö cæðäni inänii, ante adinque minitö tiæte ganca inäni mänimpodäni inänite apænte æedäni. Apænte æmini adinque mönitö tömëñäni inänite, Cængui nê godömini bacæminimpa, ämöni eñente cæcæðänimpa. ⁴ Mönitö wæætë Wængongui ingante cöwë apænedinque Wængongui nänö apænedö ante godömenque odömonte apænedinque mäninonque cæte quëwencæmönimpa.

⁵ Mänömainö ante eñëñinque tömëñäni nanguï inäni inönäni inte tömänäni Ao ante edæ, Ìnäni mänömai inäni, ante adinque ïimai emönäni inänite apænte ængadänimpa. Adocanque Etebä nê wede pönengä inte Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca tönö äawocaque bai ewocacä ñongäimpa. Tömengä tönö Pedipe, Podocodo tönö Niicänodo, Timönö tönö Padömëna, ayæ Antioquiya ñöömö nê quëwëningä Niicodato. Ìngä ñöömö oodeoidi nani pönënö bai pönengä inte do oodeo bai bacä ñongäimpa. Mänimpodäni inänite apænte æñänitapa. ⁶ Apænte æninque Itota nänö nê da godongainäni weca ænte mämö gönönäni ongöñönänite ïinäni ñöömö, Minitö nê godömini bacæminimpa, ante cædinque tömëñäni inänite gampodinque Wængongui ingante

apænedänitapa.

⁷ Ìninqe Wængongui nänö apænedö ante gode ä gode ä cædinque mäo apænedäni eñëñönänimpa. Ìninqe Eedotadëe ñöömö Codito miñæ nani tee empote quëwencabo tæiyæñäni yebænte bagadänimpa. Wængongui qui, ante nê godönäni incæ adobai nanguï inäni wede pönëñinque eñente bagadänimpa.

Etebä ingante bæi ongönäni

⁸ Etebä ñöömö Wængongui waadete pönö cæcä ate tæi piñænte ewocadongä inte bamönengæ nanguï cædongäimpa. Ayæ, Cæbo ate pönencæðänimpa, ante mä cæcä adinque godongämæ ongönäni pancadäniya, Æbänö cæcää, ante wæðänitapa. ⁹ Wadäni guiquënë Etebä tönö guëa wæætedö wæætë ancæte ante cæðänitapa. Ìnäni ñöömö oodeoidi inönäni incæ pancadäniya Tidënebæ quëwëñäni ñöönäni pancadäniya Adecantodia ñöömö quëwëñäni ñöönäni pancadäniya Tiditiabæ quëwëñäni ñöönäni pancadäniya Atiabæ quëwëñäni inönänimpa. Tömëñäni doyedë wadäni inänite nê cægainäni inönäni inte ñöwo abæ tawænte godinäni inönäni inte godongämæ pöninque adocabodäni bai badinäni inönänimpa. Tömëñäni odömöincö ante, Möni nê Abæ Tawænte Gocabo Odömöincö impa, ante pemönönänimpa. Ìninqe tömëñäni pancadäniya Etebä ingante wæætedö wæætë ante cæyönäni, ¹⁰ tömengä nê nö eñëñongä inte Wængongui Önöwoca tönö godongämæ apænecä eñëñinque tömëñäni, Æ mönö wæætë ædö cæte wææ anguiï, ante wæðänitapa.

¹¹ Ìninqe nê wæætedö wæætë äñäni adodäni incæ wadäni inänite godö awëmö äñänitapa. Minitö babæ ante i incæte, Möitee wodi ingante ante Etebä godö wënæ

wænæ apæneceā ēñentamōnīpa, ante ōnonque æedāni. Ayæ Wængongui ingante adobaī tōmengā godō wænæ wænæ ante babæ apæneceā ēñentamōnīpa tōō, ante incæ æedāni, ante nē abæ tawænte godīnāni ānānitapa. Mānōmaīnō ānāni Ao ante tōmēnāni nāni angainō bai cædinque Etebā ingante ante babæ ante pīinānitapa. ¹² Mānōmaīnō ante babæ ante pīināni ēñēninque wadāni ōnōnānique incæ nē aadāni nāni Picæncabo incæ nē odōmōnāni incæ tōmānāni ængui badānitapa. Mānōmaī ængui badinque tōmēnāni Etebā wodi ingante bæi ongonte nē Apænte nāni Āincabo weca æente māo gōnōnāni ongongantapa. ¹³ Pancadāniya Etebā ingante ante babæ apænedinque iīmaī ānānitapa. Īngā iñōmō ñimpo cædāmaī inte cōwē Wængongui oncō tæiyæ waēmō oncō iñonte wiwa tedewēninque tōmengā godōmenque Mōitee wodi nānō wææ angainō ante godō wiwa ante babæ apæneceā ēñentamōnīpa. ¹⁴ Iñōmō oncō ante apænedinque adocā Etebā iñōmō, Itota Nāatadeta nē quēwēningā iī oncō bæ tadete wido cæcæcāimpa, ante ānewengampa. Ayæ adocā Itota iñōmō, iīmaī cæedāni, ante Mōitee wodi nānō wææ angainō ante Ao ānāmaī inte edæ, Wadō ante cæquēnēmīni imīnīpa, ante odōmongampa, ante iīngā Etebā iñōmō adobaī ānewengā ēñentamōnīpa tōō, ante babæ apænegadānīpa.

¹⁵ Mānōmaī babæ apænedāni ēñēninque nē Apænte nāni Āincabo incæ Etebā ingante cōwā ayōnāni tōmengā awinca Wængongui anquedo nānō emōnō bai emongā agadānīpa.

7

Etebā nāmā wææ apæneceā

¹ Iñinque, Wængongui quī, ante nē godongā ñænængā pōnī inongā iñōmō Etebā ingante ānīnque, Bitō imitedō nāni ānīnō nāwngā intawoo. ² Āñongante Etebā wæætē iīmaī ante nāmā wææ apæneceāntapa. “Botō wæmpoidi ēñēedāni. Botō tōniñamīni ēñēedāni. Mōnō wæmæ Abadāō wodi Mēetopotāmiabæ ayæ quēwēninque Cadāna iñōmō ayæ quēwēncæ godāmaī iñongante Wængongui nē ñāō apāite bai emōnongā inte Abadāō weca ponte a ongongā agacāimpa. ³ Ayæ Abadāō ingante apænedinque Wængongui, ‘Bitō guidēnāni inānite emō cæte bitō omæ emō cæte godinque wabæca botō odōmonguimæca æmæwo wadæ goe,’ angacāimpa. ⁴ Angā ēñente cædinque Abadāō wodi māniōmæ Cadeabæ emō cæte wadæ godinque Cadāna nāni quēwēñōmō ganca pōninque quēwengacāimpa. Ayæ tōmengā wæmpo wodi wængā ate Wængongui tōmengā ingante angā ēñēninque Abadāō iīmæca mōnō ñōwo quēwēmæ ponte quēwengacāimpa.”

⁵ “Incæte Wængongui, Tōmēmi omæ, ante Abadāō wodi ingante cabo incæ omæ pōnōnāmaī ingacāimpa. Wæætē Abadāō wodi wēñængā mæmpo ināmaī iñongante Wængongui, iīmæ incæ bitō ænguimæ iñonte bitō pæināni adobæ tōmāo quēwēncædānīpa, ante odōmongacāimpa. ⁶ Ayæ godōmenque apænedinque Wængongui, Bitō pæināni iñōmō wabæca gote mānimæ quēwēnāni weca quēwēñōnānite iīnāni wæætē bitō pæināni inānite edæ ō ænte bai cædinque, Mōnitō beyænque cæedāni, ante nanguī ānāni wæcædānīpa. Ayæ tōmēnāni nempo wantæpiyæ coatodo tiento wadepo ganca mānimoga quēwēñōnānite adodāni wænæ wænæ cædāni beyæ caate

wæcæðanimpa. ⁷ Ante Wængonguī godōmenque apænedinque, ‘Bitō pæināni inānite nē ð ænte wēnæ wēnæ cæðāni inānite botō wæætē apænte āninque pancæboimpa. Ayæ iincayæ ate bitō pæināni māniōmæ tōmēnāni nāni caate wædiōmæ ēmō cæte wadæ pōninque iimæca wæætē pōninque botō Wængonguimo iñōmote botō beyæ cæquināni inānipa.’ ⁸ Āninque Wængonguī, Mōnō godongāmæ cæcæimpa, ante pōnō cæbo ate mīnitō wæætē Ao ante ēñente cæcæmīnimpā. Mānōmāi ante cædinque mīnitō onguīñæmīnique ēō togænte caate wædinque ēñencæmīnimpā. Angā ēñēninque Abadāō wodi wēñængā Itæca ēñacā ate tōmengā nānō ēñadī adoque Wængonguī itæðē go ate tōmengā ingante ēō togængacāimpa. Itæca wodi pæte wææ Aacobo wæmpo bagacāimpa. Aacobo wodi pæte wææ dote ganca ināni tapæicā wææ mōnō wæmæidi wodi baquinque pægadānimpā.”

⁹ Ante apænedinque Etebā godōmenque, “Mānināni mōnō wæmæidi ingaināni iñōmō tōmēnāni biwī Ootee ingante ante adinque pīnte wædinque tiguitamō beyænque pæðæ godōnāni ð æninque Equitobæ ænte māodāni gogacāimpa. Equitobæ pōninque tōmēnāni godonte æncæte ante cædinque Ootee wodi ingante māniñōmō quēwengā nempo pæðæ godōnāni awēnē beyænque cæte quēwengantapa. Mānōmāi quēwengā incæte tōmengā tōnō godongāmæ Wængonguī cōwē cægacāimpa.

¹⁰ Īninque Ootee wodi ingante nanguī wīwa cæðāni wæyongante Wængonguī cōwē wææ aacā quēwengacāimpa. Ayæ Wængonguī pōnō apænecā ēñēninque nē ēñente bayongante Equitobæ tæiyæ awēnē Padaōnō incæ tōmengā ingante waa adinque, Botō tæiyæ awēnē imo bai bitō

wodo adobai badinque Equitobæ wæðænque awēnē bacæbiimpa. Ayæ adobai botō awēnē onconcoo bitō aacæbiimpa, angacāimpa.”

¹¹ Ante apænecā ēñēñōnāni Etebā godōmenque, “Māniñedē Equitobæ tōmāo Cānaāmæ tōmāo to aminte bayonte tepæmpo gæwænte wæðōnānimpā. Mōnō wæmæidi cænguī æncæte ante cædinque ænāmaī inōnānimpā. ¹² Īninque, Equitobæ cænguī ayæ mæ ðñōmpā, ante tededāni ēñēninque wæmpocā Aacobo wodi mōnō mæmæidi nē baquināni inānite āninque, Botō wēmīni, Equitobæ godinque cænguī ænte pōedāni, angā mā gogadānimpā. ¹³ Gote pōninque ayæ wæætē mempoga gote a ongōnāni adinque Ootee wodi incæ tōmengā mēmōidi inānite, Botō mīnitō biwīmo ēñagaimō imopa, angā wægadānimpā. Ayæ, Ootee guidēnāni do pōnānimpā, ante tededāni ēñēninque awēnē Padaōnō ingante gode ānāni edonque ēñengacāimpa. ¹⁴ Ayæ ate Ootee wodi tōmengā wæmpo Aacobo wodi nāni pæincabo tetenta i tinco ganca mānimpodāni āñecā gogadānimpā. ¹⁵ Aacobo wodi mānōmāi Equitobæ gote quēwēninque wængacāimpa. Ayæ tōmengā pæināni wææ mōnō wæmæidi ingaināni inte adobai māniñōmō gote quēwente wængadānimpā. ¹⁶ Abadāō wodi wēēñedē, Mōnitō wodido, ante Caāmōdo wēnāni nāni ānimpota mānimpota godonte æninque Tiquemō iñōmō ðmæ godonte ænongāimpa. Ante do againāni inte mōnō wæmæidi ñōwo Aacobo wodi bayetoca ingai Cānaāmæ ænte pōninque, ayæ iincayæ ate wææ tōmengā wēnāni bayetoca ingai Abadāō wodi nānō ængaimæ tōmēnāni wodido ingaiñōmō mānō daga wengadānimpā.”

¹⁷ Ante apænedinque Etebā godōmenque apænecantapa. “Abadāō wodi ingante Wængonguī

wēēnēdē nānō, Botō wantæpiyæ ate bitō pæināni inānite adodō ænte māmōmo poncædānimpa, ante nānō angaiñedē wodo iinque bayonte tōmēnāni Equitobæ quēwēninqe nanguī bacoo yebænte bagadānimpa. ¹⁸ Māniñedē wacā onguīñængā ñōwocā incæ, Ootee wodi æcānō ingacāi, ante ēñēnāmaī inongā inte Equitobæ awēnē bagacāimpa. ¹⁹ Tōmengā iñōmō mōnō guidēnāni wodi inānite wapiticæ ante wēnæ wēnæ cægacāimpa. Tōmengā, Minitō wēñænāni tæcæ ēñadāni inānite wido cæedāni, ante piingā ēñente wædinque mōnō wæmæidi wodi incæ tæcæ ēñadāni inānite yabæque wido yabæque wido cædāni wængadānimpa.”

²⁰ “Tōmēnāni mānōmaī nāni cægaiñedē incæ Mōitee wodi ēñate pægacāimpa. Tōmengā waēmō wēñæ iñongante Wængonguī waa acampa, ante pōnēninqe mēa go adoque apāicā go ate tōmengā ingante mæmpo oncōnē pæ gom-pote pæpogada pæcantapa. ²¹ Ayæ, Wænōnāni wæncæ wæ, ante guīñente cædinque tōmēna tōmengā ingante yabæque gāwapæ yædopæ wo cæda ongōñongante awēnē Padaōnō wengā onquiyængā adinque, Botō wē, ante cædinque Mōitee ingante ænte pæpogacā pægacāimpa. ²² Mānōmaī cæcā beyæ equitoidi nāni ēñengainō ante tōmānō ante odōmōnāni ēñente pædinque Mōitee wodi nē angā baquinque nanguī cæcā baquinque tæi piñængā inte pægacāimpa.”

²³ Ante Etebā godōmenque apænedinque, “Ayæ æmæwo pædinque coadenta wadepo nānō ēñagaiñedē Mōitee wodi, Idægoidi botō tōniñadāni inānite ēñacæ gobote, ante ēñacæ gocantapa. ²⁴ Gote ēñayongā, Equito onguīñængā incæ botō guidengā ingante wiwa cæcā caate wæcampa, ante

adinque Mōitee wodi tōmengā guidengā ingante wææ cæcæte ante cædinque tiyænō tiyæ cædinque Equito onguīñængā ingante wænongā wængacāimpa. ²⁵ Edæ, Wængonguī botō imote āninqe, Bitō idægoidi inānite ō ænte māobi wadæ gocædānimpa, ante do angā ēñentabopa, ante do ēñēningā inte Mōitee wodi, Idægoidi adobaī ante ēñente pōnencædānimpa, ante pōnente cæyongā tōmēnāni wæætē māninō ante ēñēnāmaī ingadānimpa. ²⁶ Mānōmaī i ininqe Mōitee wodi iimō ate ponte ayongā idægoda wæætēdō wæætē cæda adinque, ‘Iñāna, mīna guidencaya incæ wacā ingante quimæ wēnæ wēnæ cæte quēwēmīnaa.’ ²⁷ Ante, Guēa waa waadete quēwencædaimpa, ante cæyongā adocanique tōmengā guiidengā ingante nē wēnæ wēnæ cædingā guiquēnē Mōitee wodi ingante bæ tadinque angantapa. ‘Iñæmpa, Bitō mōnitō awēnē inōmi imipa, ante, Nē apænte āmi imipa, ante æcānō bitō imite nē ānaī. ²⁸ Edæ Equito ingante iimō bitō wænōmi bai ñōwoōnæ adobaī botō imote wænōncæte ante pōnēmi awædō.’ ²⁹ Angā ēñente wædinque Mōitee wæætē wodii winongacāimpa. Wodii winonte wabæca Māadiāmæ gote wadāni ōmæ quēwēninqe wēñæna mēnaa wæmpocā bagacāimpa.”

³⁰ Ante apænedinque Etebā godōmenque awēnēidi inānite iimāi ante apænegacantapa.

“Ayæ wæætē coadenta wadepo go ate Mōitee wodi ōnōmæca cægōninqe onquiyabo Tīnaiquidi gāmænō gote dadi ēmænte ayongā ocāñequiwæ gonga bæcoyōmō Wængonguī anquedo ponte a on-gongā agacāimpa. ³¹ Ate wædinque Mōitee wodi, Quinō bai inte bæco ante botō wiimonte bai aboo, ante acæte ante pōnōmenque pōñongante mōnō Awēnē tōmengā ingante iimāi ante apænegacāimpa. ³² ‘Bitō

wæmæidi Wængonguimo inōmo inte botō Abadō wodi Itæca wodi AACOBO wodi Wængonguimo inōmo imopa.’ Ante apæneca ēñente wædinque Mōitee wodi do do wæate guñente wædinque, Wī aīnente awædō, ante cægacāimpa. ³³ Mānōmaī cæyongante mōnō Awēnē wæætē, ‘Bitō næ gongænte ongōñomō botō adoyōmō ongōmo beyænque onguipoi tæiyæ waēmō impa, ante pōnēninque bitō awæncata gā tadōwæe āmopa. ³⁴ Botō edæ cōwā adinque, Botō quīnāni inānite equitoidi æbānō wēnæ wēnæ cædānii, ante do abopa. Tōmēnāni caate ö ö wædāni do ēñente wædinque botō, Nīmpo cæbo ate abæ tawænte gocædānimpā, ante wææ pōmo imopa. Nōwo iñōmō edæ ægodōe. Botō, Equitobæ gocæbiimpā, ante bitō imite adodō da godōmo gocæbiimpā,’ ante Wængonguī Mōitee wodi ingante angacāimpa.”

³⁵ Ante apænedinque Etebā iīmaī ante godōmenque apænecantapa. “Adocā Mōitee ingante pūninque idægoidi doyedē, ‘Iñæmpa, Bitō mōnitō awēnē inōmi imipa, Nē apænte ānōmi imipa, ante æcānō bitō imite nē ānaī,’ ante ānōnānimpā. Nōwo iñōmō Wængonguī anquedo ocañequi iñōmō pōninque tōmēnāni nāni nē pūingāngā adocā Mōitee ingante, Bitō idægoidi awēnē bacæbiimpā, angacāimpa. Bitō tōmēnāni inānite ö æninque ænte māobi abæ tawænte gocædānimpā, ante cædinque Wængonguī bitō imite da godongā gocæbiimpā, ante Wængonguī beyæ apænedinque Wængonguī anquedo angacāimpa. ³⁶ Mōitee iñōmō, Ate pōnencædānimpā, ante mā cædinque ayæ Wængonguī tōnō bamōnengæ nanguī cædinque idægoidi inānite ænte māocā gogadānimpā. Equitobæ emō cæte wadæ pōninque gāwapæntibæ

Opatawæmæ yæwedecapæ pō ongōninque adocā Mōitee mantacā imæmāa pongadānimpā. Ōnōmæca ta pōninque coadenta wadepo ganca cægōñōnāni tōmengā, Ate pōnencædānimpā, ante mā cædinque bamōnengæ nanguī cægacāimpa,” ante Etebā wodi apænecantapa.

³⁷ Ayæ, “Adocā Mōitee, Idægoidi ēñēedāni. Botō Wængonguī beyæ nē apænebo imo baī wacā edæ mīnitō tōniñacā incæ adobaī edæ Wængonguī beyæ nē apæneca bacæcāimpa. Tōmengā ponte apæneca ēñēninque mīnitō tōmengā ingante ædæmō ēñente cæcæminimpā, ante Mōitee wodi apænegacāimpa. ³⁸ Godongāmæ nāni Wængonguī ingante apæneincabo tōnō Mōitee wodi ōnōmæca cægōnongāimpa. Mōnō mæmæidi tōnō cægōñōnāni Wængonguī anquedo wēēñēdē Tinaiquidi nē ponte āningā incæ adocā tōnō Mōitee wodi ōnōmæca cægōnongāimpa. Māniñedē mōnō imonte ante pōnō cædinque Wængonguī, Mōitee ēñēmi, angacāimpa. Iñcayæ quēwenguīnāni ēñente quēwencædānimpā, ante cædinque botō, Mīnitō cæte quēwenguīmīni, ante apænebo ēñēninque bitō adodō ante yewæmoncæbiimpā, ante apænegacāimpa,” ante Etebā apænecantapa.

³⁹ Ayæ, “Mōitee wodi mānōmaī cæyongante mōnō wæmæidi guiquēnē ēñēnāmaī ināni inte tōmengā ingante Baa āninque Equitobæ mōnō adodō gocæimpā, ante ōnōwēnenque pōnente wægadānimpā. ⁴⁰ Mānōmaī nē wædōnāni inte tōmēnāni wæætē Aadōō wodi ingante apænedinque, ‘Aadōō ēñēmi. Māningā, Equitobæ nē emō cæte mōnō imonte māmōningā Mōitee wodi ædōnō gote dæ angāā, ante adāmaī imōnipa cæbii. Wængonguīdidi inānipa, ante mōnō imonte nē tōō æmænte

ænte goquinäni ante bitö badömi æmönie.’⁴¹ Äninqe mänñedē, Mönö wængonguī ingampa, ante cædinque tömēnāni wagada wē bai badongadānimpa. Ayæ, Mönö wængonguī quī impa, ante cædinque cænināni wænöninque baö tömēnāni näni badöinca gäänē ænte mämö ñö cædinque önompoca näni badöinca adinque ææmæ bai cæte togadānimpa.⁴² Mänömaī cædāni ate wædinque Wængonguī näemæ, Pönē cæminiyaa, ante piingacäimpa. Ayæ, İināni öönædē owocooque ante, Wængonguīidi inānipa, ante oda cæcædānimpa, ante cædinque idægoidi inānite ñimpo cædinque dadi emæninque aadāmaī ingacäimpa. Edæ mäninö tömēnāni näni cægainö bai ante pönente yewæmöninque wacā wantæpiyæ ate Wængonguī beyæ İimaī ante yewæmongacäimpa.

‘Idægoidi eññedāni. Önmæca gote coadenta wadepo ganca cægöninque minitö,

Wængonguī quī, ante pönoncæte ante cædinque cænināni wænöninque baö tönö mänincoo ænte pö ænte pö cæmini incæte

dicæ botö imote ante pönëninque pönömini æntawogaa.

⁴³ İñæmpa, Mönö wængonguīidi iñönānite ædæ wæænte apænecäimpa,

ante cædinque minitö mini badöinca adoca Mönoco mini änonca beyæ

æmontaicö oncö næænte godinque wocæ wocæ cædömini awædö.

Ayæ waca, Mönö wængonguī Adem-paö nömö bai owocäimpa, ante mini badöinca næænte æmonga cö cæ cö cæ cædöminimpa töö.

Ante adinque Wængonguī, Mänömaī cæmini beyæ botö minitö iminite

Babidönia ganca da godöninque godömenque gobä, da godömo gocæminimpa,’ angampa, ante yewæmongatimpa.” Ante apænedinque Etebä, Mönö wæmæidi İimaī cægadānimpa, ante godömenque apænecantapa.

⁴⁴ “Wængonguī doyedē Möitee wodi ingante apænedinque, Minitö æmontaicö mænonte ate botö wææ ante yewæmöninca cö cæte mancæminimpa. İimaī mænoncæminimpa, ante odömongä adinque Möitee wodi wæætē mönö wæmæidi inānite odömongä ate eññëninque tömēnāni wæætē Wængonguī nänö odömönö bai mänömaīnonque æmontaicö mænongadānimpa. Mänömaī mænonte ate dica wææ ante Wængonguī nänö yewæmongainca incæ mänincönē cö cægadānimpa. Ayæ önmæca wayömö wayömö gocæte ante æmontaicö capote mongænte mämö wocæ wocæ cægadānimpa.⁴⁵ Ayæ wadāni mänömaī nē quëwënāni iñönānite Wængonguī wido cæcä ate mönö wæmæidi Ootowee wodi miñæ ponte ömæ æninque Wængonguī oncö æmontaicö näni ænte mongængaincö mämö wodongadānimpa. Wodönāni ate Awënë Dabii wodi nänö eññate quëwenguimpoga mänincö æmontaicö incæ ayæ a owogatimpa.

⁴⁶ Awënë Dabii ingante Wængonguī pönö waa agacäimpa. İninque Dabii wæætē Wængonguī ingante apænedinque, Bitö AACOCO wodi Wængonguī inömi imipa, ante adinque botö, Bitö quëwenguñömo, ante oncö ämi mænonguimo, äñongante Wængonguī Baa angacäimpa.⁴⁷ Wæætē Tadömö wodi Wængonguī beyæ nē oncö mænongä ingacäimpa.⁴⁸ Mänömaī cægaināni incæte Wængonguī iñömo edæ æmonga pönö nē on-gongä inte waocä nänö önompoca mænönincönē ædö cæte pönö

Ao ante guite quēwengingāā. Mānōmaīnō ante pōnente wædinque Wængonguī beyæ nē apænegaingā īīmaī ante apænegaīmpa.

⁴⁹ ‘Botō nē Tæiyæ Awēnē inōmo īñōmote oōnæ incæ botō Awēnē tæ contaquī bai impa,

inguipoga wæætē botō onōwa podōwate quī bai impa.

Mānōmaī nē ongōmo beyæ mīnitō botō oncō ante ædō cæte mænonguīminii.

Inguipoga æcōnēnō guid-
inque guēmanguīmoo, ante
Wængonguī angampa.

⁵⁰ Botō īñæmpa tōmēmō onompoca tōmāā nē badongaīmo inōmo īmpa,

ante Wængonguī Awēnē angampa, ante wacā yewæmongacāīmpa.”

⁵¹ Ante apænedinque Etebā godōmenque īīmaī ante apænecantapa. “Nōwo ēñēedāni. Mīnitō mīmō omædē imīni inte wīī pōnencædō. Onōmoncaque ēñēninque wīī ædæmō ēñēmīni imīni awædō. Mīnitō wæmæīdi nāni cægaīnō ante ēñēmīnitawo. Īñæmpa tōmēnāni nāni cægaī bai adobaī cædinque mīnitō Wængonguī Tæiyæ Waēmō Onōwoca ingante Baa āninque cōwē wææ āmīnīpa tōō. ⁵² Mīnitō wæmæīdi doyedē Wængonguī beyæ nē apænegaīnāni inānite togænte pāninque adocanque ingante ata cæpodāmaī inte tōmānāni inānite togænte pangadānīpa. Edæ nē apænedāni, Nē nō entawēnongā inte ponguingā ingampa, ante apæneyōnānite tōmēnāni inānite dō wænōnāni wængadānīpa. Nōwo īñōmō tōmēnāni nāni, Ponguingā, angaingā incæ do pongā adinque mīnitō godō wænōmīnitapa tōō.

⁵³ Edæ, īīmaī cæedāni, ante Wængonguī wææ angampa, ante Wængonguī anquedoidi ānāni ēñēninque yewæmōnāni ate mīnitō nē adōmīni incæ Baa āninque

ēñēnāmaī cōwē cæmīnīpa tōō,” ante Etebā īinque apænecantapa.

Etebā ingante wænōnāni wængampa

⁵⁴ Mānīī awēnēīdi guiquēnē Etebā nānō apænedō ante ēñente wædinque āināni bad-
inque бага wentoquēnē wen-
toquēnē angate pīinānitapa.

⁵⁵ Etebā īñōmō Wængonguī Tæiyæ Waēmō Onōwoca ingante ædæmō ēwocadinque oōnædē inō æmō adinque Wængonguī ñāō apāite bai nānō emōnō acantapa. Ayæ nē Waocā ēñagaingā inte Itota incæ Wængonguī tōmēmæ inō adiyæ onongā acantapa. ⁵⁶ Adinque,

—Badogaa, oōnædē wi ænete bai ba abopa. Waocā nē ēñagaingā incæ Wængonguī tōmēmæ inō adiyæ onongā abopa.

⁵⁷ Ante apænecā ēñente wædinque tōmēnāni pīinte Yæ yæ āninque ēñēnāmaī cæcæte ante onōmonca ñī māmoncate cædānitapa. Godongāmæ pīinte quingæ tōmengā weca pogodo pōninque, ⁵⁸ tōmengā ingante bæi ongōninque tōmēnāni nāni quēwēñōmō yabæque ænte māo dicaca tæi tacacæ cædānitapa. Tōmengā æbānō angāā, ante ēnēnīnāni inte nē apænedāni īñōmō edæ tacacæ cædinque tōmēnāni weocoo yabæcooque gā tadongate tæcæ æmæwo pædingā Taodo nāni ānongā onōwoca inō ñō cædōnānīpa. ⁵⁹ Dicaca tacayōnāni Etebā īñōmō Wængonguī ingante apænedinque, “Awēnē Itota, bitō botō onōwoca æncæbiīmpa.” ⁶⁰ Ante da guicapodīnque yedæ āninque, “Awēnē, tōmēnāni nāni wēnæ wēnæ cædōnō ante ee ae,” āninque edæ mō ñonte bai wængacāīmpa.

8

¹ Etebā wodi ingante wænōncæte ante dicaca tacadāni adinque Taodo guiquēnē, Waa wænōmīni

wængampa, ante Ao ante on-gongacäimpa.

Në godongämæ pönëinani inänite Taodo togænte pangä

Mänionæ incæ mä togænte päninque Eedotadëë iñömö Codito ingante näni në godongämæ pönencabo inänite godömenque nangui togænte piinte pangadänimpa. Ate wædinque Itota nänö në da godongaininque godämaï ongöñönäni wadäni iñömö näwæ wodii winöninque Oodeabæ Tämadiabæ æmænö æmænö gogadänimpa. ² Mänii Etebä wodi ingante æmæwo wænönäni wængä ate Wængongui ingante në waa adäni incæ Ca ca wædinque mao daga wenänitapa. ³ Taodo guiquënë, Itota ingante në pönänäni inänite wido cæcæimpa, ante nangui wænæ wænæ cædinque wacönë pö guii wacönë pö guii cædinque onguinænäni tönö onquiyænäni inänite bæi ongonte wëä mao tee mönegadänimpa.

Tämadiabæ godinque Pedipe apæneccä ëñänänpa

⁴ Mänii në wodii winönäni iñömö ædömë godinque Codito ingantedö ante cöwë watapæ apænedäni ëñänönänimpa. ⁵ Ininque Pedipe iñömö Tämadia näni nangui quëwëñömö gote apænedinque, Mönö Codito æbänö do ponte cægacäi, ante apæneccä ëñänänitapa. ⁶ Mänömainö ante apænedinque tömengä, Ate pönencädänimpa, ante mä cæcä adinque nangui inäni adoyömö pönëninque, Mönö ëñengæimpa, ante cädänitapa. ⁷ Waodäni nangui inäni wænæidi wentamö ewocadäni tönö quëwënäni adinque Pedipe angä ëñëninque wænæidi incæ Yæ äninque dæ tao godäni ate önönäninque badänitapa. Ayæ cömäinäni incæ cabæinäni incæ tæiyænäni inänite Pedipe cæcä ate waa badänitapa. ⁸ Ante adinque

mäniiñömö quëwënäni wæætë watapæ togadänimpa.

⁹ Wacä idö tömengä emöwo Timönö iñömö tömengä adoyömö quëwëninque wænæ tönö wantæpiyæ cæcä inongäimpa. Ininque Tämadiabæ quëwënäni tömänäni, Æbänö nangui cæcä, ante guifente wæyönänite tömengä, Në idömo inömo inte botö iñömö edæ nangui cæte beyæ ñænæmo pönimo aedäni. ¹⁰ Angä ëñëninque awënëidi incæ önönäninque incæ tömänäni adoyömö pönëninque, “Wængongui nänö tæi piñænö bai entawëninque ingä idö iñömö në Tæi Piñængä ingampa,” ante pönëwëninque, Në Nænængä pöninongä ingampa, ante pemongadäninque tömengä apæneccä ate ædæmö ëñänönänimpa.

¹¹ Ayæ tömengä wantæpiyæ wænæ tönö wæætë wæætë mä cæcä adinque tömënäni, Tömengä ingante mönö ëñengæimpa, ante tee empo tee empo godönänimpa. ¹² Mänömaï cæyönänite Pedipe guiquënë, Wængongui Awënë Odeye nempo mönö quëwengæimpa, ante watapæ apæneccä ëñänänitapa. Ayæ, Mönö Codito iñömö tömengä emöwo Itota emongampa, ante apænebo ëñëedäni. Ante apæneccä ëñëninque onguinænäni incæ onquiyænäni incæ wede pönëninque æpænë guiidänitapa. ¹³ Ininque Timönö incæ adobaï pönëninque æpænë guidinque Pedipe miñæ tee empo tee empo gocantapa. Pedipe, Ate pönencädänimpa, ante mä cædinque tæi piñænte nangui cæcä ate wædinque Timönö adocä cöwë guifente wægacäimpa.

¹⁴ Ininque, Tämadiabæ quëwënäni Wængongui nänö apænedö ante ëñëninque do Ao änänipa, ante Eedotadëë ponte tedeyönänite Itota tömengä nänö da godongainäni incæ do ëñänänitapa.

Ēñēninque Pegodo tōnō Wāō inate Tāmadiabæ da godōnāni godatapa. ¹⁵ Godinque Tāmadiabæ pōninque tæcæ mā pōnēnāni beyæ ante tōmēna Wængonguī ingante iūmaī ante apænedatapa. Wængonguī ēñēmi. Bitō Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca ingante tōmēnāniya da pōnōmi pō guicā ate ēwocacædānimpa, āmōnapa. ¹⁶ Edæ Awēnē Itota ēmōwo apænedinque tōmēnāni mā æpænē guiyōnānite bitō Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca tōmēnāniya wææ guidāmaī ingantapa cæbii. Nōwo āmi pō guicæcāimpa. ¹⁷ Ante apænedinque Pegodo tōnō Wāō tōmēnāniya pōnō gampote apæneyōna Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca pō tōmēnāni baonga guicantapa.

¹⁸ Mānōmaī pōnō gampoyōna Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca tōmēnāniya pō guicā ate wædinque Timōnō guiquēnē tōmēnāni godonte æinta pædæ pōnōninque, ¹⁹ tōmēna inate,

—Mīnatō bai botō adobaī nē cæbo bacæboimpa āmopa. Pōnō cæmīna ate botō nē cæbo badinque wadāniya pōnō gampobo ate Wængonguī Ōnōwoca adobaī pō guicæcāimpa, āmopa.

²⁰ Āñongante Pegodo,

—Bitō mīni godonte æintaque pædæ godōninque, Wængonguī Ōnōwoca nānō da pōnōngā ingante æncæboimpa, ante pōnēwēmii. Edæ tōmēmi tigu-itamonque nææninque edæ bitō ōmæe ēwenguinque gobāwe. ²¹ Īñæmpa, Wængonguī Ōnōwoca nānō da pōnōngā ingante æninque godongāmæ cæcæboimpa, āmitawoo. Wængonguī ayongā nō pōnente cæbipa ænguīmii. Edæ mōnatō tōnō ædō cæte cæquīmii. ²² Nōwo edæ mānīnō bitō wīwa cædinō ante wæwente pōnēninque

ñimpo cæe. Ayæ mōnitō Awēnē ingante apænebi ēñēninque tōmengā wabānō pōnō waadete cædinque mīmōno bitō pōnēwēnō ante wadæ cædinque ñimpo cæbaingampa. ²³ Bitō nāmā beyænque ante nē æīnēmi inte bitō mīmōnē guīnæmæ entawente bai quēwēmipa. Ayæ bitō tōmēmi wīwa cædō beyænque ñā cæyænte bai quēwēmipa, ante awædō.

²⁴ Angā ēñēninque Timōnō wæætē,

—Æ āmi awædō, āninque Pegodo ingante, Botō mīnatō ānō bai wīi bacæboimpa, ante cædinque mīnatō botō beyæ Wængonguī ingante apæneeda, angantapa.

²⁵ Ayæ Wāō tōnō Pegodo ĩñōmō, Itota incæ mōnō Codito ingaingā ingampa, ante māññōmō quēwēnāni ĩnānite mōnō Awēnē nānō ānō ante apæneda ēñēnānitapa. ĩnque apænedinque adodō Eedotadēe gocæte ante wadæ gote Tāmadiabæ godinque tōmēna wayōmō wayōmō māo wædænque quēwēnāni weca pō pō cædinque nanguī ĩnāni ĩnānite apænedinque Codito ingantedō ante watapæ apæneda ēñēnānitapa.

Etiopæbæ awēnē ingante Pedipe bee tengampa

²⁶ Māningā Pedipe ingante anquedo ayæ ate ponte āninque, “Bitō ægodōe, Eedotadēe wæi Gata goquīnō pædæ taoquinque beta-monca gocæbiimpa,” angantapa. Māññō ōnōmæcaque wæidō ĩnompā. ²⁷ Māññōmānō angā ēñēninque Pedipe ængæ gantidinque wadæ godinque anquedo nānō āñinonque cægonte ayongā onguīñængā Etiopæbæ quēwēningā pō eyepæ bee tengā acantapa. ĩngā ĩñōmō Etiopæbæ tæiyæ awēnē onquiyængā Cantate beyæ tōmēnāni godonte æinta nē aacā ĩngā inte ñæñæ awēnē ĩngāimpa. Tōmengā ñōwo Wængonguī weca ædæ

wææninqe watapæ apænecaete ante Eedotadēē æidingā inte ocæ emænte pōninque Pedipe ingante eyepæ māmō bee tengantapa. ²⁸ Īngā ĩñōmō cabayo nānō wēā pōnoncadea æi tæ contate ocæ emænte pōninque Itaiya wodi Wængongui beyæ nē apænegaingā nānō yewæmongainta næænte a contantapa.

²⁹ Mānōmaī a conte pōñongante Pedipe ingante Wængongui Ōnōwoca, “Goe, ĩi cabayo nānō wēā pōnoncade eyepæ godinque guēa goe,” angantapa. ³⁰ Angā ēñēninque Pedipe pogodo godinque obo ponte ēñēñongā Etiopēbæ awēnē ĩñōmō Itaiya wodi nānō Wængongui beyæ yewæmongainta adinque apænecā ēñēninque,

—Bitō ate apænedō ante ædæmō ēñēmitawo.

³¹ Āñongante,

—Īñæmpa ēñēmogaa. Botō ĩmote apænedānīpa ēñēnguīmoo.

Ante apænedinque Pedipe ingante, Bitō botō weca ææ guīte tæ contae, angā ææ guī tæ contacantapa.

³² Māninta Wængongui angā ēñente nāni yewæmongainta Etiopēbæ awēnē nānō aintaa ĩmaī ante yewæmonte ongōñonīmpa.

“Codotodo ingante wæñongæīmpa, ante bæi ongonte æninque tōō godonte bai cædinque tōmēngā ingante adobai wænoncæte ante bæi ongonte ænte godānitapa.

Obegaidi ocaguincoo ēō toyōnāni wædāmaī pæ wēēncā bai tōmēngā adobai wædāmaī inte pæ wēēncantapa.

³³ Pīinte ānāni wæyongante nē apænte anguēñēnāni incæ, Pangæīmpa, ante cædinque nōingā ante ānāmaī ĩnānitapa.

Tōmēngā ingante æmæwo wæñōnāni wængaingā ĩñongante,

Tōmēngā nānō pæñināni, ante ædō cæte apænequīi.”

³⁴ Ante nāni yewæmongainō adingā inte Etiopēbæ awēnē ñōwo Pedipe ingante,

—Apænebi ēñēmoe. Nē Wængongui beyæ apænegaingā ĩñōmō æcānō ingante ante nē apænecāi. Tōmēngā nāmā ingante ante yewæmongantawo. Edæ wacā ingante ante yewæmongantawo ante ēñencæte ante wæbopa.

³⁵ Ante āñongante Pedipe ĩñōmō Etiopēbæ awēnē nānō adinta adotaa ate apænedinque ayæ wataa wataa adinque Itota ingantedō ante watapæ apænecā ēñēngantapa. ³⁶ Apæneyongā taadō godinque wapæ ganca pōnatapa. Equitobæ awēnē mānimæ adinque Pedipe ingante, Waa ae. ĩñōmō gāwapæ impa. Æpænē guīdāmaī inguīmo, āmitawoo.

³⁷ Angā ēñēninque,

—Bitō mīmōno wede pōñēmi ate botō Ao āmaīmopa, angantapa. Āñongante,

—Ao botō, Itota Codito nāwangā Wængongui Wēngā ĩnongā ingampa, ante wede pōñēmopa.

³⁸ Āninque Etiopēbæ awēnē angā cabayo næ gongæ ate Pedipe tōnō guēa æpænē ti wææna ate Pedipe tōmēngā ingante æpænē guidongā guīcantapa. ³⁹ Ayæ æpænē guīte ate tōmēngā tao gongæñongā

Wængongui Awēnē Ōnōwoca Pedipe ingante ĩñæ æænonte ō ængā. Ate æmæwo adinque Etiopēbæ awēnē watapæ todinque oncōnē goinō gocantapa. ⁴⁰ Pedipe guīquēñē Atota ĩñōmō ĩñontobæ a ongōninque godōmenque wadāni nāni quēwēñōmō go apænedinque wayōmō nāni quēwēñōmō go apænedinque Tetadea ganca godinque Codito ingantedō ante watapæ apænecā ēñēngadānīmpa.

9

*Awënë Itota ingante Taodo acampa**(Nāni Cægainō 22.6-16, 26.12-18)*

¹ Taodo guiquënë mōnō Awënë ingante nē tee empote quëwënanī inānite pīinque, Wængongæimpa, ante bæi ongō bæi ongō cædinque cōwë ñimpo cædāmaī ingacäimpa. Ñōwo godōmenque cæcæte ante Wængonguī oncōnē gote nē godongä ñænængä pōnī inongä ingante apænedinque, ² Awënë ëñëmi, angantapa. Bitō Ao ämi ñinque botō Daāmaco nāni quëwëñōmō gote ayōmo, Onguīñænāni incæ onquiyænāni incæ æcāmenque Itota Taadō ante nē godāni ināni, ante adinque tōmënāni inānite bæi ongonte goti winte Eedotadëë ænte pōmaīmopa. ñinque bitō, Taodo mänōmaī cæcæcäimpa, ante botō beyæ cadota ante yewæmōninque pædæ pōnōmi æninque botō wæætë Daāmaco ññōmō māo oodeoidi odōmōincōnē awënëidi weca gote pædæ godōmo ænte adinque tōmënāni Ao äññōnāni mänōmaī cæbāimopa. ³ Äñongä awënë Ao ante yewæmōninque pædæ pōnongä æninque Taodo Daāmaco obo gote ayongante ññontobæ öönædë inō näinte bæi cædinque tōmengä nānō ongōñōmō tōmāo guīnæ gongæ. ⁴ Adinque Taodo guidōmëmæ tæ go wæængantapa. Ayæ wæænte öññōngante tōmengä ingante, “Taodo. Taodo. Quīnante botō ñmote togænte pämi.”

⁵ Angä ëñente wædinque Taodo wæætë, “Awënë, æmōmidō ññōmi imii.” Ante ëñëñongä, “Botō Itotabo ññōmo inte bitō nē togænte päñimo mänimotō ñmopa cæbii. ññæmpa wagada päntoca bæi bitō nāmä ññæ æwate bæi cædinque cōwate bæi edæ caate bæi wæbipa tōö.” ⁶ Mänōmaī apæncä ëñëninque Taodo ancai guīñente

do do wæadinque, “Awënë, æbänō cæquīmo ämii.” Äñongante mōnō Awënë wæætë apæncantapa. “Bitō ængæ gantidinque ññāni nāni quëwëñōmō goe. Botō, Taodo ñmaī cæcæcäimpa, ante wacä ingante Daāmaco ññōmō nē quëwengä ingante do apænebo ëñengampa cæbii. Bitō Daāmaco ññōmō gote ongōñōmi tōmengä wæætë bitō ñmote apæncä ëñente cæcæbiimpa.”

⁷ Taodo tōnō godongämæ godāni guiquënë wacä ingante adāmaī ññāni incæte, Önonque tempa, ante pōnëninque ancai guīñente wædānitapa. ⁸ Taodo ññōmō onguipoga ayæ a öñongä inte ængæ gantidinque awinca adāmaī ingä adinque wadāni tōmengä ingante önonpo bæi ongōninque Daāmaco ganca ænte mäodāni gocantapa. ⁹ Mänññōmō gote ongōninque tōmengä adāmaī ññongä inte cænāmaī bedāmaī mëönaa go adoönæque ññonte wæwengacäimpa.

¹⁰ Ayæ wacä nē pōnengä Änāniya Daāmaco ññōmō quëwengä inte mä pōnī wīlmonte bæi ayongä mōnō Awënë, “Änāniya,” angä ëñëninque, “Awënë, botō ëñëe cōmopa.”

¹¹ Äñongä mōnō Awënë wæætë, “Taodo ññōwo Wængonguī ingante apæncampa cæbii. Bitō ængæ gantidinque taadō nāni Tōññō äññōnō godinque Codaa oncōnē gote äninque, Tadoto nē quëwëningä Taodo ññōmō owocantawo, ante acæbiimpa. ¹² Wængonguī ingante ññōwo apænedinque ate bæi ayongä wacä Änāniya pō guīdinque, Ññōwo edonque acæbiimpa, ante gampocampa, ante ate bæi Taodo wæcantapa cæbii. Tōmengä wīlmonte bæi adinque nānō wædō bæi cædinque bitō ññōwo gote cæcæbiimpa.”

¹³ Angä ëñente wædinque Änāniya wæætë, “Awënë ññæmpa botō, Mänññä Taodo ññōmō quīnō

baī onguīñængä ingää, ante nanguī tededāni do ēñēmopa. Ayæ, Eedotadēē iñōmō tōmengä bitō quīnāni inānite wēnæ wēnæ cæcampa, ante tededāni ēñente wæbopa. ¹⁴ Ayæ nē godōnāni ñænænāni Ao ante yewæmōnāni æninque tōmengä iñæmpa nē angä badinque bitō emōwo ante nē apænemōni iñōmōnite bæi ongonte tee mōnecæte ante pongampa cæbii.”

¹⁵ Ante wæyongante mōnō Awēnē wæætē Ānāniya ingante, “Īngä ingante do apænte æmo apa ānewēē. Tōmengä ingante, Bitō wabæca gote wadāni inānite botō emōwo ante apænedinque ayæ tōmēnāni awēnēidi inānite botō emōwo ante apænedinque idægoidi inānite adobaī botō emōwo apænebi ēñencædānimpa, ante tōmengä ingante do antabopa cæbii. Nōwo tōmengä weca gobāwe. ¹⁶ Ayæ botō nē æningä inte tōmengä æbānō botō emōwo beyæ nanguī caate wæquēnengä ingää, ante odōmōmo ate ēñencæcāimpa.”

¹⁷ Angä ēñēninque Taodo nānō owoyōmo go guiīnque Ānāniya tōmengä ingante gampomōninque,

—Taodo botō tōññabi ēñēmi. Bitō taadō pōninque Itota ingante abitawo. Tōmengä iñōmō nē Awēnē inongä inte botō imote apænecantapa. Bitō Taodo weca godinque cæbi ate tōmengä wēñēñedē nānō emōnō baī adinque Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca ingante da pōnōmo æninque ewocacæcāimpa, ante mōnō Awēnē angä ēñēninque botō bitō weca pontabopa.

¹⁸ Ante Ānāniya tæcæ apæneyongä Taodo tōmentagæ nānō emōnintagæ tæ wæænte iñontobæ edonque acantapa. Ayæ ængæ gantiyongante Ānāniya tōmengä ingante æpæñē guidongä guicantapa. ¹⁹ Ayæ cænguī cæninque tōmengä

baō wæætē tæi piñængä bacantapa. Ayæ Daāmaco iñōmō Itota ingante nē tee empote quēwēnāni weca godōmenque tæōnæ quēwengantapa.

Daāmaco iñōmō Taodo apænecä ēñēnānipa

²⁰ Māññōmō quēwēninque Taodo do oodeoidi odōmōincōnē go guī go guī cædinque, Itota Codito nāwangä Wængonguī Wengä ingampa, ante apænecä ēñēnānitapa. ²¹ Māñōmāi apænecä ēñēninque tōmengä ingante nē ēñēnāni iñōmō ancaī guīñēninque, “Æ. Īngä adocä Eedotadēē iñōmō Itota emōwo ante nē apænedāni inānite nē wido cæcä imaingampa. Tōmengä adocä nē wido cæcä incæ adodāni inānite bæi ongonte æninque, Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni weca māo pædæ godoncæte ante ñōwo iñōmō pōninque cæcä awædō. Edæ adocä ingānō anguēnē.”

²² Ante wædāni incæte Taodo godōmenque tæi piñænte entawēninque iñmāi ante apænecantapa. Awēnē bacæcāimpa, ante Wængonguī nānō nē gao cæcadongä iñōmō mōnō Codito iñōmō edæ Itota adocä inongä ingampa, ante, Nāwangä impa, ante nōingä pōñi apænecä. Adinque Oodeoidi Daāmaco iñōmō quēwēnāni guiquēnē, Ædō cæte wadō anguī, ante wægadānimpa.

Oodeoidi wænoncæ cæyōnāni Taodo aamō cæte gocampa

²³ Īninque tæōnæ go ate oodeoidi godongāmæ pōnente Ao āninque, Taodo ingante wæñongæimpā, ante cædānitapa. ²⁴ Māñōmāi ante cæyōnāni Taodo māñinō nāni āñinō do ēñengantapa. Tōmēnāni guiquēnē, Mōnō quēwēñōmō wææ cæinēmō tacä ate wæñōmō wæncæcāimpa, ante itædē woyowotæ wææ wāñōñānitapa. ²⁵ Wææ wāñōñōñāni tōmengä ingante nē tee empote quēwēnāni wæætē yabæ wææ cæte iñōmō

Taodo ingante woyowotæ mæi ayacōmoyāa inō otodē pædæ wææñōnāni ti wæænte gocantapa.

Taodo Eedotadēē ponte apæñecampa

²⁶ Mānōmaī godinque Taodo Eedotadēē pōninque, Itota ingante nē tee empote quēwēnāni weca gobote, ante pongā. Adinque tōmānāni, Nāwangā Itota ingante nē pōnengā ingantawogaa, ante guīñente awædō, ante pōnēninque wææ adānitapa. ²⁷ Bedēnabee guiquēnē Taodo ingante bæi ongōmænte æninque Itota nānō nē da godongaināni weca ænte māmōngā pongantapa. Ayæ tōmēnāni inānite Bedēnabee apæñecantapa. Taodo ñōwo taadō godinque mōnō Awēnē ingante dobæ acāimpa. Mōnō Awēnē tōmengā ingante do apæñecantapa. Daāmaco gote quēwēninque Itota emōwo ante tōmengā guīñēnāmaī apæñedingā inte ñōwo iñōmō pongā apa quēwēminii. ²⁸ Bedēnabee mānōmaī angā ēñēninque Ao āñōnāni Taodo Eedotadēē iñōmō quēwēninque tao guiite ta tao guiite ta cædinque tōmēnāni tōnō godongāmæ cædinque mōnō Awēnē emōwo ante guīñēnedāmaī apæñecantapa. ²⁹ Ayæ wadāni oodeoidi incæ guidiego tededō nē tededāni māniñōmō quēwēnōnānimpa. Iñāni inānite Pabodo mōnō Awēnē emōwo ante nanguī apæñedinque wæætēdō wæætē āñongante tōmēnāni wæætē wæñoncæte ante cædānitapa. ³⁰ Mānōmaī cædānipa, ante ēñente wædinque tōmengā nānō tōniñadāni bai badināni inte pancadāniya Taodo ingante Tetadea ganca māo emōninque, Godōmenque Tadoto iñōmō wodii winonte goe, ante da godōnāni gogacāimpa.

³¹ Iñinque Codito ingante nāni godongāmæ pōnencabo incæ Oodeabæ Gadideabæ Tāmadiabæ tōmāo quēwēninque māniñedē

wædāmaī inte guēmānānitapa. Ayæ tæi piñænte entawēnāni badānitapa. Ayæ Wængongui Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca ædæmō apæñecā ate tōmēnāni wampo pōnēnāni badinque yebænte nanguī ināni bagadānimpa. Ayæ mōnō Awēnē ingante ædō cæte ēñēnāmaī cæquīi, ante guīñente wægadānimpa.

Ēnea ingante Pegodo angā waa bacampa

³² Mānōmaī tōmēnāni nāni pōnencabo nanguī yebænte bayōnāni Pegodo guiquēnē wayōmō wayōmō wodo tebæ wodo tebæ godinque Dida iñōmō pōninque mōnō Awēnē quināni weca ēñacæ pongantapa. ³³ Māniñōmō ponte apæneyongā wacā tōmengā emōwo Ēnea do ocho wadepo ganca mōimoga cōmāingā inte nē ongōningā ingā. ³⁴ Adinque Pegodo tōmengā ingante,

—Ēnea ēñēmi. Itota Codito cæcā ate waa babipa cæbii. Ængæ gantidinke tōmēmi mōimo ni capoe.

Āñongā Ēnea iñōmō do edæ ængæ ganticā. ³⁵ Adinque Dida quēwēnāni tōnō Tadōo quēwēnāni tōnō wēenē nāni pōnēwengainō ante emō cædinque Wængongui Awēnē gāmænō pōnānitapa.

Dodoca wodi ingante Pegodo angā ñāni omæmongampa

³⁶ Māniñedē wacā onquiyængā nē pōnengā Tabita iñōmō Cope nāni quēwēñōmō quēwēnongāimpa. Tōmengā emōwo guidiego tededō Dodoca incæ mōnō tededō Cowāñe emōngā inongāimpa. Tōmengā iñōmō nē waa cædongā inte omæpodāni wæwēnāni inānite nanguī waa cædongā inte Cope iñōmō quēwēnongāimpa. ³⁷ Tōmengā māniñedē nangæ badinque æmæwo wængā. Ate tōmengā baō inī æpæ āadēninque wæñōmēnæcapaa mæi ñō cædānitapa. ³⁸ Cope iñōmō

quëwëninque Dida wīi gobæ impa, eyequei impa. Mānōmaī beyæ, Pegodo Dida iñōmō ongongampa, ante tededāni ëñente wædinque Itota ingante do tee empote quëwënāni iñōmō onguīñæna mēnaa inate da godōninque, Cope iñōmō gote Pegodo ingante, “Quingæ pōe, ante æeda.”

³⁹ Ānāni gote āñete pōñōnate Pegodo godongāmæ pongā adinque tōmengā ingante wænōmēnæcapaa mæidāni guiite acantapa. Owæmpōināni godongāmæ pōninque doyæncoo tōnō yabæcoo Dodoca mīingā quëwengāñedē nānō badongaincoo odōmōninque Ca ca wædāni. ⁴⁰ Adinque Pegodo tōmānāni inānite angā tao godāni adinque da guicapote Wængonguī ingante apænecantapa. Ayæ dobæ wænte onguite a oñongā gāmæñō dadi ëmænte adinque,

—Tabita, ængæ gantibi āmo.

Āñongā Tabita wodi awinca wī æmōninque Pegodo ingante adinque ængæ gantite contacantapa. ⁴¹ Ængæ ganti contayongante tōmengā ònompō bæi ongōninque Pegodo tōō æmængā ate ædæmō ængæ gantite adiyæ gongængantapa. Ayæ owæmpōināni tōnō mōnō Awënë quīnāni inānite Pegodo aa pecā pō guidāni ate mīingā ingā odōmongā adānitapa. ⁴² Īninque, Mōnō Awënë mānōmaī cæcantapa, ante Cope iñōmō nāni quëwëñōmō tōmāo gote tededāni ëñëninque nanguī ināni mōnō Awënë ingante nē pōnēnāni badānitapa. ⁴³ Pegodo māniñedē æmontai nē aminengā Timōnō weca owodique Cope iñōmō tæōnæ quëwengacāimpa.

10

Pegodo tōnō Codōnedio

¹ Tetadea nāni quëwëñōmō odōmāno tontadoidi Itadiaidi nāni ānoncabo inte quëwengadānimpa.

Īninque tontadoidi tiëe ganca nāni cabo tiëe ganca nāni cabo iñōnānite adocabodāni capitāo tōmengā ëmōwo Codōnedio ëmongacāimpa. ² Tōmengā nāni wencabo nāni owocabo owodique, Mōnō wadō pōnëñōmonte Wængonguī pangā wæcæ wæ, āninque Wængonguī nānō ānō ante ëñente quëwëñōnānimpa. Ayæ pæ gompodāmaī inte Codōnedio, Ōmæpodāni wæwënāni quī, ante pædæ godō pædæ godō cæcā æñōnānimpa. Ayæ Wængonguī ingante ñimpo cædāmaī cōwë apænedongāimpa. ³ Tōmengā iñōmō ædæ wæicā ate mā pōni wīimonte baī acantapa.

Edonque wīimonte baī ayongante Wængonguī anquedo tōmengā weca pō guidique, “Codōnedio bitō ĩmi.” ⁴ Angā wædinque Codōnedio tōmengā ingante cōwā adinque ancai guīñente wædinque, “Awënë, æbānō ante āmi. Āmi ëñëmoe.” Āñongante, “Bitō Wængonguī ingante nē apænebi ĩmitawo, òmæpodāni wæwënāni inānite nē godōmi ĩmitawo. Māninō bitō apænedō ante māninō bitō godōnō ante adinque bitō ĩmite waa abopa, Wængonguī angampa, angantapa. ⁵ Nōwo wadāni inānite āmi Cope iñōmō gote Timōnō Pegodo nāni ānongā ingante āñete poncædānimpa. ⁶ Adowo ëmōnongā Timōnō weca Timōnō Pegodo gāwapæntibæ wedeca owocampa. Māningā Timōnō æmontai nē aminënongā ingampa.”

⁷ Ante apæningā inte Wængonguī anquedo ingæ gocā adinque Codōnedio wæætë tōmengā ingante nē cæda mēnaa inate aa pecā pōnatapa. Ayæ tontadoidi incæ pancadāniya tōmengā ingante nē cædāni inōnānimpa. Īninque adocanque tontado incæ Codōnedio ingante nē cæcā incæ Wængonguī

ingante nē ēñengā inongāimpa. Tömengā ingante Codōnedio adobaī aa pecā pongantapa. ⁸ Mānōmaī aa pecā ate tōmēnāni godongāmæ pōnāni ate Codōnedio, Wængonguī æbānō angantawoo, ante tōmānō ante adodō apænedinque, Nōwo Cope iñōmō goedāni, angantapa.

⁹ Angā godinque iimō wææñō taadō godinque Cope iñōmō obo pōñōnāni māññedē incæ tæcæbæcā incæ Pegodo guiquēnē Wængonguī ingante apæneceate ante oncōmanca æicantapa. ¹⁰ Ayæ ate gue ænente wædinque wadāni inānite, Cæinente awædō, āñongante cænguī iinque æænōnāmaī inte cōñōnāmaī iñōñānite tōmengā wīimonte ate baī cæwēnengantapa. ¹¹ Ate baī æmō ayongante oōnædē wi ænete baī bayō moincoo baī ñænæncoo pōñi iñonte æmænecoo bæi æmænecoo bæi ongōnete baī inguipoga pædæ wæænonte baī wææ wāi wocæ acantapa. ¹² Wāi wocæñō nē ocaguī mongænāni incæ, nē ocaguī omaadāni incæ, nē oōmā emænte æidāmæ godāni incæ babæidi tōmānāni weocoo cæncaencoō inō ongōnāni acantapa. ¹³ Ayongante wacā āninqe, “Pegodo, ængæ gantidinque wæñonte cæe.”

¹⁴ Angā ēñēninque Pegodo, “Awēnē, ēñēmi. Ōnōnānique iñōñānite botō, Baacā awædō, āninqe cōwē cænāmaī imo apa ānewēē.” ¹⁵ Āninqe wæætē ēñēñongā, “Wængonguī nānō ædæmō mēnongadongā incæ bitō ædō cæte baacā āmii.”

¹⁶ Āninqe nē apænedingā iñōmō wæætē adodō adodō angā ēñēninque Pegodo wæætē, Baacā awædō, ante Baa angantapa. Ayæ mempoga go adopoque wæætedō wæætē adodō ānā ate ñænæncoo pōñi weocoo incæ oōnædē inō wēā æænongā baī acantapa. ¹⁷ Īninqe, Mānōmaīnō ante wīimonte baī adimo inte

botō quīnō baī cæquimoo, ante Timōnō Pegodo pōnēē congantapa. Pōnēē cōñongā Codōnedio nē nānō da pōñōñāni guiquēnē, Timōnō oncō æyōmōnō ī, ante diqui diqui minte adinque yabædemō inō næ gongæninque, ¹⁸ Timōnō Pegodo nāni ānongā iñōmō owocāā, ante ēñencæte ante aa pedānitapa.

¹⁹ Pegodo wīimonte baī nānō adinō ante ayæ pōnēē cōñongante Wængonguī Ōnōwoca, “Timōnō ēñēmi, bitō imite ante onguīñænāni mengāa go adocanque diqui diqui minānipa quēwēmii. ²⁰ Tōmēmo āmo pōñānipa cæbii. Bitō ængæ gantidinque yæipodē wæidinque tōmēnāni tōnō ee goe,” angantapa.

²¹ Angā ēñēninque Pegodo yæipodē wæidinque tōmēnāni inānite, Botō mīnitō nē diqui diqui mīnōmo adobo imopa. Mīnitō quīnante pōmīnii.

²² Āñongante,

—Mōnitō awēnē capitāo Codōnedio incæ angā pōmōnīpa. Tömengā iñōmō Wængonguī ayongante nō cæcā inongā inte Wængonguī ingante guīñente quēwengampa. Nē nō cæcā ingampa, ante pōñēninque ood-eoidi tōmānāni tōmengā ingante waa adānīpa. Īninqe Wængonguī anquedo tæiyæ waēmō inongā inte wæætē Codōnedio ingante, Bitō wadāni inānite āmi gote Pegodo ingante āñete poncædānīpa. Tömengā iñōmō bitō weca pōninqe apæneceā ēñencæbiimpa, angā ēñente wædinque Codōnedio wæætē mōnitō imōnīte da pōnongā pōmōni æe.

²³ Ante apænedāni ēñēninque Pegodo angā pō guīite tōmengā weca owodānitapa. Īimō ate Pegodo tōmēnāni tōnō tao goyongante Cope iñōmō quēwente nē pōñēnāni incæ pancadāniya godongāmæ tao wadæ godānitapa.

24 Mānōmaī godinque Pegodo iñabæ wæængā Tetadea pongantapa. Codōnedio guiquēnē, Oo ponguingā, ante pōnēninque tōmengā guidēnāni tōnō tōmengā æmigoidi inānite do āñecā ponte godongāmæ ongōnānitapa. 25 Ininque Pegodo iñōmō oncōnē pō guicæ cæyongā Codōnedio wæætē oncodo tao bee tēninque, Æ, bitō Wængonguī anquedo inōmi imipa, ante bai cædinque ædæ wæænte Pegodo önōwa gāānē guidōmēmæ ñongængā. 26 Adinque Pegodo wææ āninque,

—Iñæmpa bitō waobi imi bai botō adobai waobo inōmo imopa. Ængæ gantibi, āninque Pegodo angā ængæ ganticantapa.

27 Ayæ Codōnedio tōnō guēa tededinque Pegodo oncōnē guite ayongante nanguī ināni godongāmæ mæ ongōnāni. 28 Adinque tōmēnāni inānite,

—Mīnitō do ēñēmīnīpa. Oodeoidi inōmōni inte mōnitō Mōitee wodi nānō wææ angainō ante Ao ante ēñente cæmōnīpa. Ininque, Oodeo ināmaī ināni tōnō godongāmæ cædāmaī incæmīnīpa, ante ayæ, Tōmēnāni weca go guidāmaī incæmīnīpa, ante mōnitō ēñengainō ante cæmōnīpa, ante mīnitō do ēñēmīnitawoo. Incæte Wængonguī wæætē botō imote iīmaī ante odōmongantapa. Bitō, Baacā awædō, ante tedete bai waocā ingantedō ante tededinque, Wentamō mongængampa, ante ānāmaī incæbiīpa. Ayæ, Ōnonganque ingampa, ante ānāmaī incæbiīpa, ante Wængonguī botō imote do odōmongā atabopa. 29 Āñete pōnāni ate botō, Wængonguī mānōmainō ante odōmongā atabopa, ante pōnēninque ee pontabopa. Ininque quīnante botō imote aa pemīnī, ante ēñencæte ante wæbopa.

30 Āñongante Codōnedio wæætē,

—Do mēōnaa go mēōnaa iñonte botō tōmēmo oncōnē cænāmaī inte Wængonguī ingante apænetabopa. Botō mānōmaī ñōwo bai ædæ wæicā apæneyōmo onguīñængā weocoo nāāmænta pōni mongængā ponte botō weca a ongongā atabopa. 31 Ayæ botō imote apænedinque, “Codōnedio, bitō Wængonguī ingante apænebitawo, angantapa. Mānīnō bitō apænedō ante Wængonguī do ēñengantapa. Ōmæpodāni wæwēnāni quī, ante bitō godōmitawo. Mānīnō bitō godōnō ante adinque Wængonguī cōwē pōnengampa cæbii. 32 Ñōwo āmi Cope gote Timōnō Pegodo nāni ānongā ingante āñete poncædānīpa. Tōmengā wacā Timōnō æmontai nē amīnengā weca gāwapæntibæ wedeca owocampa.” 33 Angā ēñēninque botō wæætē bitō imite ante, Āñete pōedāni, antabopa. Ñōwo bitō do pōmi waa abopa. Ininque ñōwo iñōmō Wængonguī ayongā tōmāmōni godongāmæ a ongōñōmōni bitō, Wængonguī Awēnē mōnitō beyæ ante bitō imite æbānō angāā, ante apænebi ēñencæte ante ongōmōnīpa, angantapa.

Codōnedio oncōnē ongōninque Pegodo apænecampa

34 Codōnedio mānōmaī apænecā ēñēninque Pegodo iīmaī ante apænecantapa.

—Wængonguī, Adoyōmō pōni imīnīpa, ante tōmāmō imonte pōnō adoyōmō pōni cæcampa, ante botō, Nāwangā impa, ante ñōwo tæcæ ēñēmōpa. 35 Ininque iīmæca quēwēnāni incæ wayōmō wabæca wabæca quēwēnāni incæ æcānō Wængonguī ingante guīñente wædinque nō cæte quēwēna ante adinque Wængonguī māningā ingante Ao ante do ængampa. 36 Mānōmaī cæbopa, ante idægoidi inānite apænemīni

ēñencædānimpā, ante Wængonguī mōnitō imōnite da godongā gote īīmaī ante apænemōni ēñēnānīpā. Tōmāmæ quēwēmō īñōmonte mōnō Tæiyæ Awēnē īñōmō Itota Codito ingampa. Tōmengā waa pōni pōnō cæcā beyænque Wængonguī piyænē nānō cægainō ante watapæ mōni apænedō impā. ³⁷ Wāō wodi, Æpænē mōnō guidongæimpā, ante apænecā ēñēnāni ate Itota Codito īñōmō Gadideabæ īñōmō mā cædingue Oodeabæ tōmāo cægonte æbānō cægacāi, ante do ēñēmīnīpā. ³⁸ īīmaī ingatimpā. Wængonguī tōmengā Ōnōwoca ingante angā Itota Nāatadeta nē quēwengāingā baonga wææ guigacāimpā. Wææ guicā ate Itota tæi piñænte entawēnīnque wayōmō wayōmō gote tōmāo cægōnīnque waa cægacāimpā. Edæ Wængonguī tōmengā tōnō godongāmæ quēwente cæcā beyæ Itota īñōmō, Wadāni wēnæ angā ēñēnīnque goti winte bai wæwēnānīpā, ante adīnque wēnæidi inānite angā tao godānitapā. Ayæ wadāni wēnæ wēnæ inte wæyōnānite tōmengā godō cæcā ate edæ waa ināni bagadānimpā.

³⁹ Pabodo mǎnōmāinō ante godōmenque apænecantapā. “Oodeoidi ōmæ cægōnīnque ayæ Eedotadēē īñōmō quēwēnīnque, Itota Codito æbānō cægacāi, ante nē adīmōni inte mōnitō īñōmō mǎnīnō tōmānō ante nē apænemōni imōnīpā. Tōmengā ingante awæ ñænquedīmæ cæte godō wænōnāni wængacāimpā. ⁴⁰ Incæte Itota do wæningā inte mēōnaa go adoōnæque ōñongante Wængonguī angā ñāni ōmæmonte mīngā inte edonque pōni a ongongā agadānimpā. ⁴¹ Wīī tōmānāni adānitapā. Pancamōniya atamōnīpā. Itota ñāni ōmæmongā ate tōmengā tōnō nē godongāmæ cænte bedīmōni īñōmōnite Wængonguī, Mānīmpodānīque Itota mīngā on-

gongā ingampa, ante nē adīnāni inte nē apænedāni incædānīpā, ante mōnitō imōnite apænte ængacāimpā. Mōnitō adomōnīque tōmengā ingante atamōnīpā. ⁴² Ayæ mōnitō imōnite ānīnque Wængonguī, Mīnitō īñōmō do ēñēnīmīni inte nē apænēmīni badīnque waodāni inānite mǎnōmāinō ante apænedīnque īīmaī ante apænecāmīnīpā. Mīī quēwēnāni inānite do wænīnāni inānite Itota Codito īñōmō edæ tōmānāni inānite edæ nē apænte angūingānō angūēnē, ante apænēmīni ēñencædānīpā, ante Wængonguī mōnitō imōnite angacāimpā. ⁴³ Ayæ, Mōnō Codito poncæcāimpā, ante do ēñengāināni inte tōmānāni Wængonguī beyæ adoyōmō apænēgadānīpā. Tōmēnāni, Codito ingante nē pōnēnāni wēnæ wēnæ nāni cædō ante adocā Codito ēmōwo beyænque Wængonguī pōnō waadedīnque ñīmpo cæcā quēwencædānīpā, ante doyedē apænēgadānīpā,” ante Pegodo Codōnedioidi inānite apænecā ēñēnānitapā.

Oodeoidi ināmaī ināni Wængonguī

Ōnōwoca ingante ænāni

⁴⁴ Pegodo mǎnīnō ante tæcæ apænecā ēñēē cōñōnānite Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca tōmēnāni tōmānāni baonga wææ guicantapā. ⁴⁵ Pegodo tōnō godongāmæ pōnīnāni guiquēnē nē pōnēnāni ināni incæte, Mōnō ēō togænte quēwengæimpā, ante nē ānōnāni ingadānīpā. Īnīnque tōmēnāni, Oodeoidi ināmaī ināni inānite Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca do wææ guicampā, ante adīnque edæ guīñente wædānitapā. ⁴⁶ Edæ Codōnedioidi Wængonguī Ōnōwoca ingante ēwocadīnque wadāni nāni tede bai wadāni nāni tede bai īñontobæ apænedīnque Wængonguī ingante waa adīnque waa todāni ēñente

wædinque oodeoidi mǎnōmaī guīñente wædānitapa. ⁴⁷ Adinque Pegodo tōmengā tōnō nē pōnināni īnānite,

—Tōmēnāni mōnō baī Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca do ænināni īnānite adinque tōmēnāni, Æpæñē guidōmi guīboe, āñōnānite mōnō ædō cæte wææ anguī. ⁴⁸ Āninque Pegodo angā ēñēninque tōmēnāni Itota Codito ēmōwo apænedinque æpæñē guidōnāni guīdānitapa. Æpæñē nē guīdēnāni īñōmō ayæ Pegodo ingante, Tæōnæ mōnitō weca quēwencæbiimpa, ānāni Ao ante quēwengacāimpa.

11

Eedotadēe īñōmō nē pōnēnāni īnānite Pegodo apæñecā

¹ Oodeoidi īnāmaī īnāni incæ Wængonguī nānō ānō ante do Ao ante ēñēnānīpa, ante wadāni Oodeabæ tōmāo cægonte tededānitapa. Īninque Itota nānō da gogaināni tōnō wadāni nē pōnēnāni tōnō mǎnīnō ante do ēñēnānitapa. ² Īninque Pegodo Eedotadēe īñōmō æite quēwēñongante nē pōnēnāni incæ pancadāniya, Mōnō ēō togængæimpa, ante nē ānōnāni inte tōmengā ingante pīininque, ³ īmaī ante ānānitapa.

—Quīmæ bitō togænāmaī īnāni weca incæ go guīdinque cæmitapa tōō.

⁴ Āñōnānite Pegodo, Æbānō cæte ī, ante adodō adodō ante apæñecā ēñēnānitapa.

⁵ —Botō Cope nāni quēwēñōmō gote quēwēninque Wængonguī ingante apænedinque cæwēnente ongōninque wīimonte baī atabopa. Wīimonte baī ayōmote weocoo ñænæncōo mōincōo baī æmæñecōo yao æmæñecōo yao oncōnete baī oōnædē īnō pædæ wæænonte baī ayōmote botō weca wææ wāi wocæ atabopa. ⁶ Wāi wocæñō botō acæte ante guīimō

ayōmo babæidi baī īnāni inte ocaguī mongænāni, æmontaique mongænāni, oōmā ēmænāni yæmiñæncōo īnō ongōnāni baī atabopa. ⁷ Ayæ wacā botimote, “Pegodo, ængæ gantidinque wænonte cæe.” ⁸ Angā ēñēninque botō, “Awēnē ēñēmi. Baacā ingā ānewēē. Nāwāaquiringā īnāmaī īñongante cōwē cænāmaī īmoī ae.”

⁹ Ante wæyōmote oōnædē apæñecā botō nē ēñēningā godōmenque āninque, “Wængonguī nānō ædæmō mēnongadongā ædō cæte baacā āmīi.” ¹⁰ Āninque tōmengā wæætē wæætē mempoga go adopoque adodō angā ate ñænæncōo baī adodō oōnædē ingæ æi atabopa.

¹¹ Māniñedē Tetadea nē quēwengā da pōnongā pōninque onguīñænāni mengāa go adocanque botō imote ante diqui mincæte ante botō owocō boyæ tæcæ pōninque næ gongænānitapa. ¹² Ayæ

Wængonguī Ōnōwoca incæ botō imote angā ēñēninque botō, Wadāni īnānīpa, ante pīināmaī īmo inte guīñēnāmaī tōmēnāni tōnō ee gotabopa. Ayæ botō tōnō īnāni īñōmō tei ganca īnāni mānimpodāni godongāmæ godānitapa. Gote ayōmōni, Codōnedio oncō impa, ante adinque go guītamōnīpa, ante Pegodo apæñecantapa. ¹³ Ayæ,

Go guīite ēñēñōmōnite Codōnedio īñōmō, Æbānō cætīmpa, ante apænedinque mōnitō imōnite īmaī ante apæñecantapa. Botō oncōnē Wængonguī anquedo a ongongā atabopa. Ayæ botō imote āninque anquedo īñōmō, “Bitō Cope īñōmō āmi wadāni gote Timōnō Pegodo nāni ānongā ingante āñete poncædānīmpa.

¹⁴ Tōmengā pōninque, Mīni quēwencabo æbānō cæte wænāmaī quēwenguīmīni, ante bitō imite apæñecā ēñencæbiimpa.” Mǎnōmaīnō ante Wængonguī anquedo apæñecā ēñente cætābopa, ante

Codönedio mönitö imönite apæneca
ēñentamönipa.

¹⁵ Mäninganca apænedinque Pe-
godo iīmaī angantapa. “Wængonguī
Tæiyæ Waëmö Önöwoca mä
pöningue mönitö imönite nänö
guidö bai ñöwo iñömö botö
tæcæ apæneca cæyömo adocä
edæ tömënäniya adobaī wææ
guiicantapa. ¹⁶ İninqe botö,
Mönö Awënë Itota æbänö angacäi,
ante adodö ante pönentabopa.
‘Wäö wodi iñömö æpænē guidon-
gacäimpa. Wængonguī Tæiyæ
Waëmö Önöwoca guiquënë munitö
baonga pö guicæcäimpa,’ ante
Itota do apænegacäimpa, ante
botö önöwënenque pönentabopa.
¹⁷ Ayæ, Mönö Awënë Itota
Codito ingante wede pönëmöni
ate Wængonguī tömengä Tæiyæ
Waëmö Önöwoca ingante da
pönongä æntamönipa. Ñöwo
tömënäni adobaī wede pönënäni
ate Wængonguī mönitö imönite nänö
da pönongaingä ingante tömënäniya
adobaī da pönongä ænänipa,
ante pönentabopa. Mänömaī
cæcampa, ante pönëninque botö,
Ædö cæte Wængonguī ingante Baa
anguimoo.”

¹⁸ Ante Pegodo, Æbänö
cætimpä, ante tömänö ante
edonque apæneca ēñëninque
tömënäni wæætë, Mönö ædö cæte
godömenque piinte anguiī, ante
piyænë cæte apænedänitapa.

—Ñöwo idæwaa ämönipa. Wadäni
oodeoidi inämaī inäni inçæ mönö
bai, Idæwaa wënæ wënæ cæte
awædö, ante guingo imonte
wädäni ate Wængonguī pönö
waadete cæcä ate quëwënanipa,
ante ñöwo tæcæ mä ēñëmönipa,
ante todinque Wængonguī ingante
edæ watapæ apænegadänimpa.

*Antioquiya iñömö Itota ingante
näni pönencabo*

¹⁹ Mäningä Etebä wodi ingante
wënöninque oodeoidi godömenque

wadäni në pönënäni inänite wënæ
wënæ togænte pänäni wædinque në
pönënäni iñömö wodi winöningue
näwæ gote Pënitia ganca Tipi-
debæ ganca Antioquiya ganca
godänitapa. Godinque tömënäni,
Itota Codito æbänö cægacäi, ante
oodeoidique inänite apænedinque
wadäni inänite apænedämaī in-
gadänimpa. ²⁰ Incæte Tipidebæ
iñömö quëwënanäni tönö Tidënebæ
iñömö quëwënanäni pancadäniya
Antioquiya iñömö godinque
guidiegoidi inänite adobaī Itota
Codito ingantedö ante watapæ
apænedäni ēñënanitapa. ²¹ İninqe
mönö Awënë tömënäni tönö
godongämæ cæcä beyænque nan-
guī inäni tæcæ pönëninque tömengä
gämænö pönänitapa.

²² Mänömaī pönënanipa, ante ted-
edäni ēñëninque Eedotadëe iñömö
Codito ingante näni godongämæ
pönencabo inçæ Bedënabee ingante,
Bitö Antioquiya iñömö godinque
ate pöe, änäni. ²³ Mänöiñömö
gote pöninque Bedënabee iñömö,
Antioquiya iñömö quëwënanäni
inänite Wængonguī waadete
pönö cæcampa, ante adinque
nanguī todinque tömänäni
inänite, Minitö mīmönö wede
pönëninque mönö Awënë miñæ
cöwë quëwëdäni, ante nanguī
angantapa. ²⁴ Bedënabee iñömö
Wængonguī Tæiyæ Waëmö Önöwoca
ingante ewocadinque në wede
pönongä inongä inte në waa cæcä
inongäimpa. İninqe tömengä
apæneca ēñëninque tömënäni
nanguī inäni mönö Awënë gämænö
pongadänimpa.

²⁵ Bedënabee wæætë Taodo
ingante diqui minçæte ante Tadoto
iñömö gote, ²⁶ adinque tömengä
ingante Antioquiya iñömö ænte
pongantapa. Pöningue adoque
wadepo quëwëninque tömënäni
Codito ingante në tee empote
quëwencabo tönö cöwë godongämæ
ponte apænedinque nanguī

īnāni īnānite odōmonte apæneda ēñēnānitapa. Ayæ Antioquiya īñōmō quēwēnāni Codito ingante nē tee empote quēwēnāni īnānitedō ante apænedinque, Coditoidi īnānīpa, ante mā pemōninque apænedōnānīpa.

²⁷ Ayæ Wængonguī beyæ nē apænedāni pancadāniya māniñedē Eedotadēē quēwēninque Antioquiya pōnānitapa. ²⁸ Tōmēnāni nāni Wængonguī beyæ apæneincabo incæ adocanque Agabo nāni ānongā īñōmō Wængonguī Ōnōwoca ingante ēwocate apænedinque, Mōnō waocabo quēwēñōmō tōmāmæ cænguī oo dæ ba adinque mōnō gæwæante wæquīmāmo baquinō anguēnē, ante angacāimpa. Īnīnque ĩncayæ ate Codaodio Awēnē ingāñedē Agabo nō nānō ānīnō baī do batimpa. ²⁹ Ba adinque Antioquiya nāni pōnencabo godongāmæ pōnēninque, Mōnō tōniñadāni īñōmō Oodeabæ quēwēninque edæ tepæmpo gæwæante wædānīpa cæmōō. Tōmēnāni beyæ mōnō godonte æinta pædæ godōninque adocanque eyepæ inte nānō godonganca wacā eyepæ inte nānō godonganca godongæimpa, ante godongāmæ Ao ānānitapa. ³⁰ Ānīnque eyepæ pædæ pōnōninque Bedēnabee tōnō Taodo īnate, Ænte māo godinque nē pōnēnāni īnānite nē aadāni nē Picænāni nempo pædæ godōmīna æncædānīpa, ante da pōnōnāni ænte gote godōna ængadānīpa.

12

Tantiago wængā ate Pegodo ingante tee mōnedānīpa

¹ Māniñedē Codito ingante nāni godongāmæ pōnencabo īñōnānite awēnē odeye Edode īñōmō pancadāniya īnānite wēnæ wēnæ cæcæte ante angā bæi ongonte ængadānīpa. ² Mānōmaī

cædinque tōmengā angā ēñēninque Wāō tōniñacā Santiago ingante yaēmenca wænōnāni wængacāimpa. ³ Santiago wodi mānōmaī wængā adinque oodeoidi todāni ate wædinque Edode, Godōmenque cæbo ate nangui todirque botō imote waa acædānīpa, ante cædinque Pegodo ingante adobāi bæi ongongantapa. Edæ pāō yedæ æmpoqui ōmæmō ī nāni ææmæ cæyedē māniñedē tōmengā ingante bæi ongonte ængantapa. ⁴ Mānōmaī ænīnque Edode īñōmō, Oodeoidi Patowa ææmæ ĩnque bedāni ate botō Pegodo ingante ænte tadonte tōmānāni ayōnānite apænte ancæboimpa, ante pōnēninque tōmengā ingante tee mōnecantapa. Tee mōnedinque Edode godōmenque angā ēñēninque tontadoidi mengāa go mengāa nāni cabo pō wææ wānonte goyōnāni wacabo adopodāni pō wææ wānonte godōnānīpa. Mānōmaī wacabo pō wacabo pō cædinque mencabodāniya go mencabodāniya wæætē wæætē ponte wææ wānonte godōnānīpa. ⁵ Īnīnque Pegodo ayæ tee mōnete ongōnongāimpa. Incæte tōmēnāni Codito ingante godongāmæ nāni pōnencabo Wængonguī ingante tōmengā beyæ cōwē nangui apænegadānīpa.

Pegodo ingante Wængonguī incæ ñimpo cæcā gocampa

⁶ Pegodo ingante tontadoda mēnaa tōnō æmæncaipo æmæncaipo yaēmengō tæi goti wincapodāni wæyongante wada odemō cōwē wānō cōnōnāimpa. Īnīnque Edode tōmengā nānō apænte anguiōnæ ado woyowotæ Pegodo mānōmaī goti winte wædongā inte mō ñongantapa. ⁷ Īñontobæ Wængonguī Awēnē nānō da pōnōningā anquedo a ongongantapa. Tee mōnete oncōnē ñāō gongæantapa. Pegodo mō ñōñongante Wængonguī nānō

da pönöningä iñömö æmætæ inö tao cædinque, “Pegodo, ñäni ömæmonte quingæ ængæ gantibi.” Añongä daagömë näni tæi wini incæ tömenque ñilmæncæ tæ wæængatimpa. ⁸ Ayæ, “Bitö weo-cooga pacadeyænta pacadeyænte awæncata wëwabi.” Angä ëñente cæcä adinque Wængongui anquedo godömenque, “Yacoo wini caadinque botö miñæ pöe.”

⁹ Angä ëñëninque Pegodo, Awii cæmonte awædö. Anquedo dicæ ponte cæcää. Mänömaï ponte cæcampa, ante botö wiïmonte bai aboimpa, ante wawique pönengä incæte anquedo miñæ tee empote tao gocantapa. ¹⁰ Mänömaï tao godinque guicönë nê wänöna ongöñöna wodo tebæ tao godinque yabæcönë tamongademö nê wänöna ongöñöna wodo tebæ tao godinque yaëmewæ odemö tömëñäni quëwëñömö ante näni tao goquïnemö ganca pönatapa. Mäninëmö ganca ponte ongöñöna yaëmewæ odemö incæ tömenque æ ænete bayö tao godinque taadö adodonque cægöna ate anquedo iñömö ingæ gocä ate Pegodo guiquënë adocanque a ongongantapa.

¹¹ Adoboque a ongömopa, ante wædinque tömengä wæætë nämä pönengä badinque, “Æ. Näwangä incæ do tate ëñëmopa. Edode nempo wæwëninque botö oodeoidi näni piïnö wæquënëmo ïmo adinque Wængongui angä ëñëninque tömengä anquedo ponte botö ïmote gä pe æmpote ö ængä ate aamö cæbopa, ante tæcæ pönëmopa.”

¹² Ante pönente wædinque Pegodo wadæ godinque Wäö Mäadoco näni änogä tömengä badä Mäadiya oncö boyæ ponte næ gongægantapa. Mänincönë wadäni nê pönëñäni incæ do pöninque Wængongui ingante godongämæ apænee cönönänimpa. ¹³ Pegodo iñömö

yabædemö ongonte aa peyongä baquecä nê eacä ingante nê cæcä inte tömengä ëmowo Adoda iñömö ëñencæte ante pongantapa. ¹⁴ Ponte ëñëñongä Pegodo incæ aa pecä ëñëninque watapæ tote wædinque tömengä wiï pönëninque odemö wi ænedämaï pogodo gote edæ wadæ guidinque, Pegodo incæ oncodo a ongongä tamëñedäni. ¹⁵ Ante apæñecä ëñëninque tömëñäni wæætë,

—Adoque antedö amini.

Ante wæyönäni tömengä, Näwangä impa, ante ancaa angä ëñëninque tömëñäni,

—Wa. Pegodo ingante nê aacä anquedo ïmaingampa.

¹⁶ Ante tedeyönäni Pegodo iñömö ayæ aa pete ongönongäimpa. Ayæ ponte wi ænete ayönäni Pegodo ingante adinque ancai guïñente wædänitapa. ¹⁷ Tömengä wæætë, Apocænë ïedäni, ante önompocaque compo cæcä adinque pæ wëëneyönäni tömëñäni inänite apæñecantapa. Botö tee mönete wæyömote Wængongui æbänö pönö cæcä ate tate pömoo, ante tömänö ante adodö ante apænedinque,

—Botö apænebo mini ëñëñö ante mïnitö wæætë wacä Tantiago ingante apænedinque wadäni mönö tönïñadäni inänite apæñemini ëñencædänimpa.

Äninque Pegodo wayömö wadæ gocantapa.

¹⁸ ïimö wæñö ñäö bayonte tontadoidi guiquënë, Pegodo ædönö gote dæ angää, ante nanguï Yæ yæ ante cædänitapa. ¹⁹ Mänömaï cætimpä, ante apæñedäni ëñente wædinque Edode angä diqui diqui miñönäni Pegodo ayæ dæ angantapa. ïininque nê wææ wänöninäni inänite Edode, Æbänö cætii, ante ancaa angä wædinque tömëñäni, Möñö ædö cæte anguiï, ante wæyönäni tömengä wadäni inänite angä capo wænönäni wængadänimpa. Edode

tömē Oodeabæ wadæ tao godinque
Tetadea gote quëwengacäimpa.

Edode wængampa

²⁰ Tido iñömō quëwënāni tönō
Tidōō iñömō quëwënāni inānite
awënë Edode wodi māniñedē
ënogate ænguī bacā adinque
tömēnāni wæætē godongāmæ
pönente Ao āninque Edode weca
apæ necæ pönānitapa. Tömēnāni,
Mönō iñömō awënë odeye Edode
ömæ quëwënāni pönōnāni æninque
māniñonque cænte quëwēmompā,
ante wædōnāni inte tōmengā in-
gante, Bitō piināmaī inte piyæñē
cæbi quëwēmōnie, ante ancæte
ante pönānitapa. Pōninque tōmēnāni
Edode oncōnē owodāni inānite
nē aacā Bodato ingante waa
cædinque tōmengā ingante ānāni
Ao ante tōmengā wæætē Awënë
Edode ingante tōmēnāni beyæ
apæ necā ëñengacäimpa. ²¹ Edode
iñömō, Iñonæ ba ate botō ponte
apæ necæboimpa, ante tōmengā
nānō āniñonæ iinque ba ate tōmengā
awënë weocoo waëmonçoo wëñate
pōninque awënë nānō apænte
ante contaimpaa tæ contadinque
tōmānāni ayōnāni tōmēnāni inānite
apæ necantapa. ²² Apæ necā
ëñēninque tōmānāni Yæ yæ āninque,
“Wii waocanque tedecā ëñēmompā.
Wængonguīdi nāni tedepāmo bai
tedecā ëñēmompā.” ²³ Ante Yæ
āñōnāni Edode wodi wæætē, Nāwā
Wængonguinque nē waa cæcampa,
ante angüenengā incæte ānāmaī
pæ wëñecā adinque tōmengā in-
gante Wængonguī anquedo wæætē
godō cæcā ate ayago cæ æmæwo
wængacäimpa.

²⁴ Incæte Wængonguī nānō an-
gāinō ante māniñedē wayōmō māo
wayōmō māo apænedāni ëñēninque
nanguī ināni mōnō Awënë ingante
nē wede pōnēnāni badānitapa.

²⁵ Bedēnabee tönō Taodo iñömō
Eedotadēē iñömō godinque tōmēna
nāna cæquēñēnō tōmānō iinque
cædinque wadæ godinque Wāō

Maadoco nāni ānongā ingante
tōmēna tönō æninque adodō
godānitapa.

13

*Wængonguī angā ëñente Bedēnabee
tönō Taodo godapa*

¹ Antioquiya iñömō Itota
Codito ingante nāni godongāmæ
pönencabo inōnāni iñömō pan-
cadāniya Wængonguī beyæ nē
apænedāni iñōnāni pancadāniya
guiquēñē nē odōmonte apænedāni
inōnānimpa. Bedēnabee tönō
wacā Timōnō Nēegodo nāni
ānongā inōnāimpa. Tidēnebæ nē
quëwëningā Dotio inongāimpa.
Pancabaa awënë Edode tönō
godongāmæ nē pædingā Mānāñē
tönō Taodo inōnāimpa. Mānimpodāni
ingadānimpa. ² Iñinque tōmānāni
godongāmæ mōnō Awënë ingante,
Tæiyæ Waëmō imipa, ante wat-
apæ apæ necæte ante cænāmaī
apæneyōnānite Wængonguī Tæiyæ
Waëmō Onōwoca incæ iūmaī an-
gacäimpa. “Bedēnabee tönō Taodo
mīnitō tönō nē cæda iñōnate
āmīni botō beyænque cædinque
nāñēnē godinque botō āñinō ante
cæcædäimpa,” angacäimpa.

³ Iñinque iinque cænāmaī inte
apænedinque tōmēnāni Bedēnabee
tönō Taodo inate gampocadinque
Wængonguī ingante apænedinque
ānāni ate wadæ gogadäimpa.

*Wāā tēiwæñē Tipidebæ gote
apænedā ëñēnāni*

⁴ Bedēnabee tönō Taodo iñömō
Wængonguī Tæiyæ Waëmō Onōwoca
mānōmaī angā godāna inte Tedeotia
iñömō wæi wipodē ñænæmpodē
go guīdinque wogaa godinque
wāā tēiwæñē Tipidebæ nāni
āmæ godatapa. ⁵ Tadāmīna
nāni quëwëñōmō pōninque ood-
eoidi odōmōincōnē wacōñē go
guīi wacōñē go guīi cædinque
Wængonguī nānō apænedō ante
nōingā apænedā ëñengadānimpa.

Ayæ Wāō tōmēna miñæ godinque tōmēna beyæ nē cæcā īnongāimpa.

⁶ Mānōmaī wāā tēiwæne tæcæguedē wodo tebæ cægōninque yacado godinque Papo nāni quēwēñōmō ganca pōnānitapa. Pōninque tōmēnāni wacā idō tōmengā ēmōwo Baditota ingante māmō bee tēnānitapa. Tōmengā īñōmō oodeocā īnongā inte, Wængonguī beyæ nē apænebo īmopa, āninque nē babæ ānongā īnongāimpa. ⁷ Tōmengā wāā tēimæ awēnē Tedeguo Pabodo nāni ānongā tōnō godongāmæ nē cædongā īnongāimpa. Awēnē Tedeguo guiquēnē nē ocai encadongā inte Wængonguī nānō ānō ante ēñēinente wædinque Bedēnabee tōnō Taodo īnate āñete māmongā pōnatapa. ⁸ Tōmēna ponte apæneyōnate idō Baditota guiquēnē guidiego tededō Edīma nāni ānongā īnongā inte edæ, Awēnē nē pōnengā badāmaī incæcāimpa, ante wææ cæcæte ante pīinte cæcantapa. ⁹ Īninque Taodo Pabodo nāni ānongā īñōmō Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwocaque ēwocadinque idō ingante gomō adinque, ¹⁰ tōmengā ingante angantapa.

—Bitō īñōmō wēnæ awēnē nānōmōmi bai imidō anguēnē. Īñæmpa, Wadāni quiēmē nō impa, ante oda cæcædanimpa, ante bitō pīinte pōnēwēnonque entawēninque bitō nē babæ cædōmi īmipa tōō. Wængonguī nānō tōinō ponguīnō ante idiquibæ bacæimpa, ante bitō æpogamē incæ cæbii. ¹¹ Nōwo īñōmō Wængonguī Awēnē nē pīñængā īnongā inte bitō īmite pancæcāimpa. Tōmengā pōnō gampomongā ate bitō babetamōmi badinque nænque ñāō tamōnō wantæpiyæ tōmengā nānō ānimpoga adāmaī incæbiimpa.

Āñongā boguimā bai do wææ īninque wēmō ēmōninque Edīma Baditota nāni ānongā gampo

gampo cædinque, Æcānō botō imote tōō æmænte māoda goquīmoo, ante diqui diqui mingantapa. ¹² Mānōmaī bacā adinque wāā tēimæ awēnē wæætē Wængonguī Awēnē ingantedō ante īñāna nāna odōmonte apænedō ante pōnente guīñente wædinque nē pōnengā bagacāimpa.

Pitidiabæ Antioquiya godinque cædapapa

¹³ Pabodoidi īñōmō Papo īñōmō wadæ godinque wipodē ñænæmpodē wogaa taodinque Pampidiabæ pōninque Pedegue īñōmō ti wææññōnāni Wāō wæætē adodō Eedotadēē gocæte ante tōmēna īnate ēmō cæte wadæ gogacāimpa. ¹⁴ Tōmēna wæætē Pedegue wadæ godinque Pitidiabæ pōninque Antioquiya nāni quēwēñōmō pōnatapa. Ayæ tōmēnāni guēmanguīōnæ īinque bayō oodeoidi odōmōincōnē pō guiite tæ contadatapa. ¹⁵ Tæ contate a cōñōna Mōitee wodi nānō yewæmongainta adinque Wængonguī beyæ nē apænegaiñāni nāni yewæmongainta ate apænedānitapa. Ayæ māniñōmō awēnēidi īñōmō tōmēnāni weca ongongā adocanque ingante apænedinque,

—Bitō ñōwo pōna īnate māo āninque īimaī apænecæbiimpa, Īñāna, mōni tōññāmīna ēñēmīna. Īñōmō ongōnāni wampo pōnēninque tæī gongænte ongoncædānimpā, ante cædinque minatō ædæmō apænemīna ēñenguīñānii, ante āmi apænebainapa.

¹⁶ Ānāni ēñente māo angā ēñēninque Pabodo īñōmō ængæ gantidinque ōnompoca compo compo cædinque tōmēnāni īñānite apænecantapa.

—Mīnitō, pancamīniya idægoidi īñōmīnite pancamīniya wamīni incæ, Nāwā Wængonguī īnongā ingampa, ante nē guīñente wæmīni īñōmīnite botō tōmāmīni

iminite apænebo eñeedäni.
¹⁷ Idægoidi, minitö iminite täno apænebo eñeedäni. Mönö idægocabo Wængongui incæ mönö mæmæidi inänite apænte ængä ate wadäni nëmæ Equitobæ iñömö quëwëñönänite tömengä pönö cæcä ate tömënäni tæiyænäni yebængadänimpa. Ayæ Wængongui tæi piñængä inte ingæ æmæninque töö æmænte mäocä wadæ gogadänimpa.
¹⁸ Godinque tömënäni coadenta wadepo mänimpoga önömæca cægöninque æbämë wënæ wënæ cæte quëwënäni ate wæcä incæte tömengä pänämaï inte ata cæpote ænte mäocä gogadänimpa. ¹⁹ Ayæ wadäni Cänäamæ quëwënäni önompo æmæmpoque go men-cabodäniya iñönänite wido cædinque Wængongui, Tömënäni ömæ ini minitö ömæ wæætë bacæimpa, ante mönö wæmæidi inänite pönongä ængadänimpa.
²⁰ Edæ coatodo tiento tincoenta wadepo mänimpoga wabæca quëwënäni ate mäniñedë ate Wængongui, Minitö ömæ, äninque mönö wæmæidi inänite pönongä æninque quëwengadänimpa.

Ante apænedinque Pabodo, Idægoidi dodäni æbänö cægadäni, ante godömenque apænecantapa. “Mänimæca ponte wantæpiyæ quëwënäni ate pancadäniya në apænte änäni iñönänite Wængongui angä ate adodäni awënëidi bai badinque wayedë wacä adocanque wayedë wacä adocanque aagadänimpa. Tämoedo Wængongui beyæ në apænegäcä nänö ponte apæneganca mäninänique aagadänimpa. ²¹ Iñcayæ ate mönitö dodäni iñömö Wængongui ingante apænedinque, Bitö adocanque ingante ämi ate tömengä tæiyæ awënë bacæcäimpa, ante ancaä änäni eñente wædinque tömengä wæætë Beencainö wodi pæingä

incæ Titæ wengä Taodo ingante angä bagacäimpa. Tæiyæ awënë badinque tömengä coadenta wadepo mänimpoga iñonte aagacäimpa. ²² Ayæ ate Wængongui wæætë, Idæwaa, ante Taodo wodi ingante wido cædinque Dabii wodi ingante wæætë angä tæiyæ awënë bagacäimpa. Adocä Dabii ingantedö ante apænedinque Wængongui, Botö waa pönö entawëmo bai Yæte wengä Dabii iñömö adobaï entawengä abopa. Tömengä iñömö botö änö bai edæ tömänö cæqingä ingampa, ante apænegacäimpa.”

²³ “Wængongui doyedë, Codito ængä beyænque idægoidi quëwencädänimpa ante do nänö angainö bai ñowo cædinque adocä Dabii pæingä Itota Codito ingante da pönongä pongacäimpa. ²⁴ Itota ayæ pönämaï iñongä Wäö wodi idægoidi tömänäni inänite apænedinque, Minitö, Idæwaa wënæ wënæ cæte awædo, ante Wængongui gämænö wadæ pöninque æpænë guiedäni, ante apænegäcä eñengadänimpa. ²⁵ Ayæ adocä Wäö incæ, ‘Botö æbodö imoo, ante pönëmini. Minitö pönënö bai wiï imopa. Botö do pönimo iñömote mini në pönëngä iñömö ayæ poncæcäimpa. Tömengä ingante adinque botö waëmö imopa diyæ tömengä awæncata godö ñi cæquimoo.’ Ante Wäö tömengä nänö cæquenënö wodo iinque cæyedë apænegacäimpa.”

²⁶ Ante apænedinque Pabodo godömenque apænecantapa. “Iñänäni, pancaminiya Abadäo wodi pæimini iñömini pancaminiya wamini incæ Wængongui ingante guiñëmini iñömini edæ botö tömämäni iminite apænebo eñeedäni. Mäninö, Codito ængä beyænque quëwencæminimpa, ante Wængongui tömämö beyæ pönö apænegacäimpa. ²⁷ Eedotadëe quëwënäni tönö tömënäni awënëidi iñömö, Itota æcänö ingäa,

ante pōnēnāmaī ingadānimpa. Īnīnque guēmanguīōnæ iñō guēmanguīōnæ iñō Wængonguī beyæ nē apænēgaināni nāni yewæmongainta cōwē adāni incæte tōmēnāni, Itota nānō wænguinque wēnæ wēnæ cæcā ingampa tōō, ante babæ ante apænte ānewēninque edæ dodāni nāni yewæmonte angainō baī īinque cædānitapa. ²⁸ Tōmēnāni, Itota nānō wænguinque æbānō wentamō mongængā, ante cōwā ayōnāni edæ dæ ampa. Ante wædinque awēnē Pidato ingante apænedinque tōmēnāni, Itota ingante āmi wænōnāni wængæ, ante ancaā ānāni ēñēninque Pidato Ao angā wænōnāni wængacāimpa. ²⁹ Īnīnque Itota ingante awāa timpote wænōninque tōmēnāni dodāni tōmengā ingante ante nāni yewæmonte angainō baī tōmānō ante īinque cædānitapa. Mānōmaī cædāni ate wængā ate tōmēnāni ānāni ate tōmengā mīñæ godināni wæætē tōmengā nānō ongōwāa pædæ æmpodinque ōnompō o togæwpote wæi ōnōwā o togæwadinque pædæ wæænōninque edæ ænte māo daga wengadānimpa.”

³⁰ “Incæte Wængonguī guiquēnē do wæningā ingante, Nāni ōmæmōe, angā ñāni ōmæmonte quēwengampa. ³¹ Nāni ōmæmōninque tōmengā tæōnæ iñōnte pō pō cædinque a ongōñongante edæ tōmengā tōnō wēēnēfēdē Gadide-abæ quēwēninque Eedotadēē iñōmō nē pongaināni iñōmō edæ tōmengā ingante wæætē adānitapa. Īnīnque tōmēnāni iñōmō nē adināni īnte waodāni īnānite, Itota nāwangā ñāni ōmæmonte mīngā quēwengampa, ante nē apænedāni īnānipa.”

³² Ante apænedinque Pabodo, “Dodāni īnānite Wængonguī, Mīnitō beyæ botō cōwē pōnō cæcæboimpa, ante apænēgacāimpa,

ante ēñēmīnitawo. Mānīnō ante watapæ nānō apænēgainō ante mōnitō ñōwo īīmaī ante apænēmōnipa. ³³ Mānīnō tōmengā dodāni īnānite nānō angainō baī ñōwo tōmēnāni mōmōidi beyæ īinque cædinque Wængonguī Itota ingante, Nāni ōmæmōe, angā ñāni ōmæmongacāimpa. Tōmengā ñōwo īinque cæcampa, ante Āmotamīni nāni Angainta tānota gao wæintaa Wængonguī beyæ īīmaī ante yewæmongatimpa. ‘Botō Wēmi īnōmi īmipa. Nōwoōnæ bitō Mæmpobo babopa.’ ³⁴ Ayæ mānīnō, Tōmengā Wengā do wæningā īñongante Wængonguī angā ñāni ōmæmōninque baō ñōmāadāmaī incæcāimpa, ante pōnēninque Itaiya wodi īīmaī ante Wængonguī beyæ ante yewæmongacāimpa. ‘Awēnē Dabii wodi ingante apænedinque botō, Tæiyæ waēmō botō cædō baī cædinque cōwē ædæmō aate cæcæboimpa, ante nō botō angainō baī cædinque mīnitō īmīnite pōnō adobaī cæcæboimpa,’ ante Wængonguī angampa, ante yewæmongacāimpa. ³⁵ Ayæ mānīnō ante wataa adobaī Wængonguī ingante apænete baī Dabii wodi yewæmongacāimpa. ‘Bitō īmite nē Cæcā iñōmō bitō cædō ante cōwē cædongā inte wængā adinque bitō ædō cæte tōmengā ingante ænāmaī inte ee abi baō ñōmāaquiringā,’ ante yewæmongacāimpa.”

³⁶ “Awēnē Dabii wodi guiquēnē Wængonguī nānō ānōnō ante ēñēninque adoyedē quēwēnāni beyæ waa cædingā inte edæ nāñe wæninque tōmengā mæmæidi weca æiyongā tōmengā baō īni ñōmænte bagatimpa. ³⁷ Wæætē Wængonguī, Nāni ōmæmōe, angā ēñente nē ōmæmongaingā iñōmō tōmengā baō ñōmāadāmaī ingatimpa. ³⁸ Īnīnque onguīñæmīni botō tōniñamīni ēñēdāni. Itota pōnō cæcā beyænque mōnitō

mīnitō īmīnite apænedinque, Wēnæ wēnæ mōnō cædō ante adinque Wængonguī pōnō ņimpo cæcā ate quēwēmōmpa, ante apænemōni ēñēmīnīpa. Mōitee wodi nānō wææ angainō ante ēñente beyænque mōnō īñōmō dicæ nō cæte quēwēmō īmongaa. ³⁹ Wæætē māningā onguīñængā īñōmō Itota īñōmō tōmengā nō pōni nānō entawēnō ante pōnongā ænte entawēmō beyænque mōnō nē pōnēmō tōmāmō wæætē Wængonguī ayongā edæ nō cæte quēwēmō īnōmō īmōmpa. ⁴⁰ Īnīnque Wængonguī beyæ nē apænegaināni īīmaī ante nāni apænegainō ante pōnēnīnque mīnitō īñōmō, Mōnitō īmōnite wīī bacæīmpa, ante nāmā wææ aquēnē quēwēedāni. Īīmaī ante edæ āmotamīni ante bai yewæmongadānīmpa.

⁴¹ ‘Mīnitō nē badete towēmīni inte cōwā aquēnē quēwēedāni.

Botō cæbo adinque mīnitō ancai guīñente wæcæmīnīmpa.

Mīnitō ayæ mīīmīni quēwēñōmīni edæ botō mā pōni cæcæboīmpa, ante pōnēmīniyaa.

Wængonguī mǎnōmaī cæcæcāīmpa, ante edonque pōni apænedāni bai

mīnitō wæætē, Babæ ancædō, ante wæcædōmīnīmpa.’

Ante nāni yewæmongainō ante adinque edæ badete todāmaī īedāni,” ante Pabodo apænecantapa.

⁴² Mǎnōmaīnō ante īīnque apænedinque Pabodo tōnō Bedēnabee tōmēnāni odōmōincōnē ongonte oncodo tao goyōnate Antioquiya īñōmō quēwēnāni īñōmō, Wacā guēmanguīōnæ bayonte mīnatō ņōwoōnæ mīna apænedō bai godōmenque apænemīna ēñencæmōnīmpa, ānānītapā.

⁴³ Ayæ godongāmæ nāni ponte ongōnīncabo tao goyōnāni oodeoidi pancadāniya ayæ oodeoidi bai nē bagaināni adobai Wængonguī ingante guīñente quēwēnāni nanguī

īnāni īñōmō Pabodo tōnō Bedēnabee īnate edæ tee empote godāni. Adinque īñāna wæætē tōmēnāni īnānite apænedinque, Wængonguī waadete nānō pōnō cædōnō ante pōnēnīnque mīnitō cōwē ņimpo cædāmaī tæī ongōnīnque edæ waa quēwēedāni, ante nanguī apænedatapa.

⁴⁴ Ayæ adoque Wængonguī itædē go ate tōmēnāni nāni guēmanguīōnæ bayonte māniñōmō quēwēnāni wodo tōmānāni Wængonguī Awēnē nānō ānō ēñencæte ante godongāmæ pōnānītapā. ⁴⁵ Nanguī īnāni mǎnōmaī pōnāni ate wædinque oodeoidi guīquēnē piinte badinque, Babæ ante ānewengampa, ante Pabodo ingante godō piinte tedewēnānītapā. ⁴⁶ Mǎnōmaī tedewēñōnānīte Pabodo tōnō Bedēnabee wæætē guīñēnedāmaī inte apænedatapa.

—Mīnitō oodeoidi īmīni inte edæ tāno ēñencæmīnīmpa, ante cædinque mōnatō Wængonguī nānō ānō ante edæ mā apænedinque mīnitō īmīnite tāno apænequēnēmōna intamōnāpa. Mīnitō īñæmpa mīni cōwē wænāmaī quēwēnguīnō ante apæneyōmōna mīni apænte pangā wæquinque edæ Baa āmīnīpa. Ante wæmōna inte mōnatō ņōwo ēmō cæte godinque edæ oodeoidi īnāmaī īnāni weca edæ apænecæ gomōna tamēñedāni. ⁴⁷ Mōnitō Awēnē īīmaī ante mōnatō īmōnate angacāīmpa.

“Quēwencæmīnīmpa, ante botō cægainō ante bitō inguīpoga tōmāmæ māo apænedinque Oodeoidi īnāmaī īnāni beyæ tīca ēnente bai cæcæbiīmpa, ante cædinque botō bitō īmite da godōmo apænecæ gocæbiīmpa.”

Ante nē apænegaingā inte Wængonguī mōnatō īmōnate angā ēñente apænemōnāpa.

⁴⁸ Mǎnōmaīnō ante apæneda ēñēnīnque oodeoidi īnāmaī īnāni īñōmō, Awēnē nānō apænedō

waa eñēmōnīpa, ante watapæ apænedānitapa. Ayæ mōnō Awēnē doyedē apænedinque, Mānimpodānique wede pōnēninque cōwē wādāmaī quēwenguīnāni incædānīpa, ante tōmēngā nānō nē angāinānique ñōwo pōnēnānitapa. ⁴⁹ Īninque mōnō Awēnē tōmēngā nānō apænedō ante māo apæneyōnāni māniōmæ tōmāo quēwēnāni eñēnānitapa.

⁵⁰ Oodeoidi guiquēnē, Pabodo tōnō Bedēnabee Īnate mōnō wido cæcæīmpa, ante cædinque ĩmaī cædānitapa. Onquiyænāni nāni nē waa adāni ĩntē Wængonguī ĩngante guīñēntē quēwēnāni ĩñōnānite tōmēnāni tōnō onguīñænāni māniñōmō quēwēnāni awēnēidi bai ĩntē ñænænāni ĩñōnānite oodeoidi, Badogaa, ante nanguī ānāni eñēnānitapa. Oodeoidi nanguī ānāni eñēntē cædinque māniñāni wæætē Pabodo tōnō Bedēnabee ĩnate togæntē pāninque, Mōnitō ōmæ quēwēnāmaī, ante wido cædāni godatapa. ⁵¹ Mānōmaī cædāni godinque tōmēna ĩñōmō, Mānimæ nāwate awædō, ante bai cædinque piwacæ piwacæ cædinque Icōnio ĩñōmō gocæte ante wadæ godatapa. ⁵² Itota ĩngante nē tee empote quēwēnāni guiquēnē watapæ todāni badinque Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca ĩngante æntē ēwocadinque edæ waa quēwengadānīpa.

14

Pabodo tōnō Bedēnabee Icōnio ĩñōmō godapa

¹ Māniī godinque Icōnio nāni quēwēñōmō pōninque Pabodo tōnō Bedēnabee cōwē nāna cæī bai cædinque oodeoidi odōmōincōnē go guīdatapa. Go guīte apæneyōna, Nō apæneda, ante pōnēninque oodeoidi tōnō oodeoidi ĩnāmaī ĩnāni tōnō nanguī ĩnāni nāni wede pōnēnquinque eñēnānitapa.

² Wæætē oodeoidi incæ pancadāniya nē Baa ānāni ĩntē babæ wapiticæ apænedinque, ĩñāna nē wēnæ wēnæ apæneda ĩnate wīi eñēngæīmpa. Ante tedewēnāni eñēntē wædinque wadāni oodeoidi ĩnāmaī ĩnāni wæætē piñte badinque mōnō tōniñada ĩnate ante wīwa adānitapa. ³ Incæte ĩñāna wantæpiyæ māniñōmō quēwēninque guīñēnedāmaī ĩntē mōnō Awēnē beyæ apænedatapa. Apæneyōna mōnō Awēnē incæ, Pabodo tōnō Bedēnabee ĩñōmō botō pōnō waadete cægainō ante nē nō apæneda ĩñōnāpa, ante wadāni pōnencædānīpa, ante cædinque tōmēna tōnō godongāmæ cæcā ate tōmēna, Ate pōnencædānīpa, ante mā cædinque bamōnēngæ cædatapa.

⁴ Mānōmaī cæda incæte māniñōmō quēwēnāni pancadāniya, Oodeoidi bai pōnēmōnīpa, āñōnānite wadāni guiquēnē, Itota da godongā nē pōna bai pōnēmōnīpa, ante pancadāniya wadō pancadāniya wadō cædānitapa. ⁵ Īninque oodeoidi tōnō oodeoidi ĩnāmaī ĩnāni tōnō tōmēnāni awēnēidi tōnō godongāmæ pōnēninque, Pabodo tōnō Bedēnabee ĩnate mōnō piñte cædinque dicaca tacamō wæncædaimpa. ⁶ Ante Ao ante cæyōnāni Pabodo tōnō Bedēnabee ĩñōmō, Mānōmaī ante cædānīpa, ante eñēntē wædinque wodii wīnōnatapa. Wodii wīnōnte godinque Dicaōniabæ pōninque tōmēna Ditada nāni quēwēñōmō Dedebe nāni quēwēñōmō wayōmō wayōmō godinque, ⁷ mōnō Awēnē ĩngantedō ante watapæ māo godōmenque apæneda eñēnōnānīpa.

Ditada ĩñōmō Pabodo ĩngante tacadānīpa

⁸ Māniñōmō Ditada ĩñōmō edæ wacā cabæwaingā tōmēngā ōnōwa tipæwaa wēnæ wēnæ ēwacā eñāgaingā ĩntē dao dao godāmaingā pægaingā ĩntē tæ

contate a ongongantapa. ⁹ A ongōñongā Pabodo ponte apæneca ēñē congantapa. Pabodo wææmō adinque ðnōwēnenque pōnēninque, ĭngā nānō waa bawaquinque nē pōnengā ingampa, ante do pōnente wædinque, ¹⁰ tōmengā ingante ogæ tedete,

—Ængæ gantidique adiyæ gongæmi āmopa.

Angā ēñēninque nē cabæwainīgā incæ quingæ ængæ gantidique dao dao gocantapa. ¹¹ Māniñōmō ongōnāni guiquēnē Pabodo māñōmāi cæcā ate wædinque dicañōiaidi tōmēnāni tededō yedæ āninque,

—ĭñāna ĭñōmō wængonguina incæ waoda bai bate mōnō weca wæænte ongōna abaimpa.

¹² Ante pōnente wædinque Bedēnabee ingantedō ante apænedinque, Mōnō wængonguī Deoto ingānō anguēnē, ante Deoto pōnō pemōninque, ĭngā wæætē nē apæneca ingampa, ante pōnēninque Pabodo ingante, Mōnō wængonguī Edēme ingānō anguēnē, ante pemōnānitapa. ¹³ Ayæ tōmēnāni quēwēñōmō yæcado tōmēnāni wængonguī Deoto oncō mænonte ongōnimpa. Deoto quī, ante nē godongā ĭñōmō edæ, Pabodo tōnō Bedēnabee nē wængonguina ĭnapa, ante wapiticæ pōnēninque, Mōnō wængonguina quī, ante tōmānāni tōnō godoncæ cæcantapa. Māñōmāinō ante cædinque tōmengā nāni que cædi ongai ænte pōninque wagadaidi onguīñænāni ĭnānite yabædemō ænte ponte wænoncæ cæcantapa.

¹⁴ Māñōmāi cæcā ate wædinque nē ponte apæneda Bedēnabee tōnō Pabodo ĭñōmō, Wīwa cæminipa, ante bai cædinque nāmā weocoo wānā ñænīnque pogodo māmō nangū ongōnāni weca tæcæguedē næ gongæninque,

¹⁵ —ĭñānāni, quīmæ quēwēminii. Mīnitō waomīni ĭminipa, mōnatō mīnitō bai adobai waomōna ĭmōna apa quēwēminii. Mōnatō ĭñæmpa watapæ mōna ēñēnō ante apænecaete ante pōnimōna inte mīnitō ĭmīnite ĭmāi ante āmōnapa. ĭncoo mīni waa adincoo incæ edæ, Ōnoncooque impa, ante adinque mīnitō mānincooque wido cædinque Wængonguī nē Quēwengā gāmæñō pōedāni. Tōmengā ĭñōmō oōnæ inguipoga gāwapæntibæ nē badongaingā inte oōnædē quēwēnāni tōmānāni inguipoga quēwēnāni tōmānāni gāwapāa quēwēnāni tōmānāni ĭnānite nē badongaingā Wængonguī ĭnongā ingampa. ¹⁶ Tōmengā wēēñēñedē tōmāmæ quēwēnāni nāmā pōnēninque nāni goquīnonque ee acā gogadānimpa. ¹⁷ Incæte tōmēnāni ĭnānite wīi æmæwo emō cæte gogacāimpa. Wæætē edæ, Wængonguī æbānō ingāā, ante ēñencædānimpa, ante cædinque tōmengā ñimpo cædāmāi cōwē odōmongacāimpa. Edæ mīnitō ĭmīnite pōnō waadete cædinque Wængonguī cōōnæ angā inguipoga wææ ĭninque incadepo incadepo cænguī eyepæ pōnongā cæninque mīnitō watapæ todinque quēwēminipa.

¹⁸ Māñōmāinō ante Pabodo tōnō Bedēnabee wææ cæcæte ante apæneda ēñēnāni incæte godongāmæ ongōnāni guiquēnē, Mīnatō wængonguīmīna quī, ante cōwē pōnoncæmōnimpa, ante wawique pōnēninque cædānitapa. Wodo edæ pōñōñānite ĭñāna godōmenque wææ āna ēñēninque ñimpo cæte wīi pōñōnānitapa.

¹⁹ Ayæ ate oodeoidi Antioquiya ĭñōmō quēwēninque Icōnio ĭñōmō quēwēninque pō Ditada ĭñōmō pōninque māñiñōmō godongāmæ ongōnāni ĭnānite, ĭina onguīñæna ĭnate mōnō wīi ēñengæimpa, ante ānāni. Ĕñēninque godongāmæ Ao āninque Pabodo ingante di-

caca tacadāni wæyongā, Æmæwo wængampa, ante pōnēninque tōmēnāni nāni quēwēñōmō yabæ īnō wēā māo wido cædānitapa. ²⁰ Incæte Itota ingante tee empote quēwēnāni godongāmæ ponte æænīmæ gongænte ayōnāni Pabodo yabæque æmæwo wænte bai ōñōningā inte ængæ gantidique adodō tōmēnāni quēwēñōmō pongantapa. Ayæ īimō ate tōmengā Bedēnabee tōnō wæætē Dedebe nāni quēwēñōmō adodō gocæte ante wadæ godatapa.

²¹ Godinque Dedebe īñōmō pōninque Codito ingantedō ante watapæ apæneda ēñēninque tōmēnāni nanguī īnāni Itota miñæ quēwēnāni bagadānimpa. Īninque tōmēna māniñōmō idæwaa apænete wadæ godinque Ditada īñōmō adodō pō godinque Icōnio īñōmō adodō pō godinque Antioquiya nāni quēwēñōmō wæætē pōnatapa. ²² Mānōmāi wayōmō wayōmō godinque Itota ingante nē tee empote quēwēnāni īnānite bee tēninque Pabodo tōnō Bedēnabee nanguī apæneda ēñēninque īnāni godōmenque tæi piñænte entawēnāni badānitapa. Ayæ tōmēnāni īnānite, Mīni pōnēnō ante ñimpo cædāmāi inte godōmenque wede pōnēninque tæi ongoncæminimpa, ante ædæmō apæneda ēñēnānitapa. Ayæ waadete apænedinque, Mōnō nanguī nantate wædinge Wængongui Awēnē Odeye nempo guicæimpa, ante apæneditapa. ²³ Ayæ wayōmō wayōmō tōmāo godinque Itota ingante godongāmæ nāni pōnencabo weca go guiite ongōninque Pabodo tōnō Bedēnabee īñōmō īmāi cædatapa. Nē nō cædāni īnānite adinque tōmēna, Itota Codito ingante mīni godongāmæ pōnencabo īñōmīnite īnānique edæ nē aadāni bacædānimpa, ante āna ate māniñānique nē Picænāni nāni ānōnāni badānitapa. Ayæ

cænāmāi inte Wængongui ingante apænete ate tōmēnāni īnānite īñāna, Mīnitō mōnō Awēnē ingante wede pōnēmīnitawoo. Tōmengā mīni nē pōnēnongā incæ mīnitō īmīnite wææ aacæcāimpa, ante apænedatapa.

Tidiabæ Antioquiya īñōmō ocæ emænte godapa

²⁴ Pabodo tōnō Bedēnabee ayæ Pitidiabæ wodo tebæ godinque Pampidiabæ pōnatapa. ²⁵ Māniñōmō ponte Pedegue nāni quēwēñōmō mōnō Awēnē nānō angāinō ante apænedinque Ataya nāni quēwēñōmō wææ pōnatapa. ²⁶ Māniñōmō pōninque tōmēna īmæmāa Antioquiya īñōmō adodō tacæte ante ñænæ wipodē guidatapa. Doyedē īñōmō tōmēna nāna māniñōmō quēwente tao goyedē wadāni nē pōnēnāni inte tōmēna īnate, Wængongui pōnō waadete godongāmæ cæcā ate mīnatō eyepæ cæcæminaimpa, ante da godongāināni īnōnānimpa. Ñowo īñōmō tōmēnāni nāni āniñō do īnque eyepæ cædāna inte tōmēna adoyōmō nāni da godiñōmō ocæ emænte pōnatapa. ²⁷ Māniñōmō pōninque tōmēnā Itota ingante godongāmæ nāni pōnencabo īnānite āñete pōnāni ate tōmēnāni īnānite apænedinque Wængongui tōmēna tōnō nānō cædīnō ante adodō adodō tōmānō ante apænedatapa. Oodeoidi īnāmāi īnāni wede pōnēninque guicædānimpa, ante Wængongui odemō wi ænete bai cæcā ate do pōnente badānipa, ante apæneda ēñēnānitapa. ²⁸ Ayæ māniñōmō Itota ingate nē tee empote quēwēnāni tōnō wantæpiyæ quēwengadaimpa.

15

Eedotadēē īñōmō pōninque wæcetedō wæætē ānāni

¹ Māniñedē onguiñænāni Oodeabæ quēwēnāni pancadāniya Antioquiya īñōmō wææ pōninque

nē pōnēnāni inānite iīmaī ante odōmonte wææ angadānimpā. Mīnitō bagāamīni inte Mōitee wodi nānō wææ angainō bai wīi cæmīni adinque Wængonguī dicæ ængampa quēwenguīmīnii. ² Ante wææ ānewēnāni ēñente wædinque Pabodo tōnō Bedēnabee iñōmō, Quīmæ ānewēmīnii, ante nāēmæ wææ ānatapa. Inique Antioquiya iñōmō quēwēnāni guiquēnē Pabodo tōnō Bedēnabee tōnō wadāni nē pōnēnāni inānite, Mīnitō Eedotadēē godinque Itota nānō da godongaināni tōnō nē aadāni Picænāni inānite bee tēninque, Oodeabæ quēwēnāni nāni wææ ānōnō ante æbānō cæquīi, ante ēñencæte ante ædāni.

³ Āninque Itota Codito ingante godongāmæ nāni pōnencabo incæ Pabodoidi inānite da godōnāni wadæ godānitapa. Ayæ godinque Pēnitibæ wodo tebæ godinque mānimæ quēwēnāni inānite apænedinque godōmenque Tāmadiabæ adobai wodo tebæ gote apænedinque, Wængonguī pōnō cæcā ate oodeoidi ināmaī ināni incæ mōnō Awēnē gāmæñō do pōnānīpa, ante Pabodoidi apænedāni. Ēñēninque mōnō tōniñadāni mānimæ quēwēnāni incæ watapæ todānitapa.

⁴ Pabodoidi Eedotadēē iñōmō pōnāni adinque Codito ingante nāni godongāmæ pōnencabo tōnō Itota nānō da godongaināni tōnō nē pōnēnāni inānite nē aadāni nē Picænāni tōnō godongāmæ ponte ongōninque Pabodoidi inānite, Waa pōmīni amōnīpa. Ante āñōnānite Pabodo tōnō Bedēnabee iñōmō, Wængonguī iīmaī mōnatō tōnō godongāmæ cæcampa, ante tōmānō ante adodō adodō apæneda ēñēnānitapa. ⁵ Māniñedē Paditeoidi incæ pancadāniya nē pōnēnāni badīnāni inte ængæ gantidinque iīmaī ante apænedānitapa.

—Iñæmpa oodeoidi ināmaī ināni

inānite, Cōwē ēō togænguēnēmīni iīmīnīpa, ante mōnō wææ angæimpā. Ayæ Mōitee wodi, iīmaī cæedāni, ante nānō angainō ante ēñenguēnēmīni iīmīnīpa, ante mōnō cōwē angæimpā.

⁶ Ānāni ate Itota nānō da godongaināni tōnō nē pōnēnāni inānite nē aadāni Picænāni tōnō godongāmæ pōninque, Oodeoidi ināmaī ināni inānite mōnō æbānō anguūi, ante tedecōnānitapa. ⁷ Māniñō ante wæætedō wææte apænedāni adinque Pegodo guiquēnē ængæ gantidinque godongāmæ ongōnāni inānite iīmaī ante apænecantapa.

—Botō mēmōidi, mīnitō iīmaīñō ante do ēñēmīnīpa. Wængonguī do inōñedē, Oodeoidi ināmaī ināni incæ Codito ingantedō ante watapæ ēñēninque edæ nē pōnēnāni bacædānimpā, ante cædinque mōnō imonte apænte æninque botō imote angā gote māniñō ante apænebo ēñēnānitapa. ⁸ Da godongā gote apæneyōmo Wængonguī, Waocā æbānō mīmōno pōnengā ingāā, ante nē ēñēnongā inte edæ tōmengā Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca ingante oodeoidi ināmaī ināni inānite da pōnongā ænte ēwocadānīpa. Inique mōnō imonte pōnō cæcā bai tōmēnāni inānite adobai cædinque tōmengā edæ, Oodeoidi ināmaī ināni inānite botō Ao ante do æmopa, ante odōmongā abaimpa. ⁹ Tōmēnāni wede nāni pōnēnō beyænque Wængonguī tōmēnāni mīmō ñā mēnongadinque, Oodeoidi ināmaī ināni incæ mīnitō bai adobai ināni apa ānewēmīnii, angampa. ¹⁰ Mōnō iñōmō mōnō mæmæidi tōnō teēmē mongænte bai wædinque edæ, Mōitee wodi nānō wææ angainō ante mōnō ædō cæte ēñente cæquīi, ante godongāmæ wægamōimpā. Nōwo guiquēnē Oodeoidi ināmaī ināni incæ tæcæ pōnēñōnānite mīnitō iñōmō teēmē cōñōncapænte bai cædinque tōmēnāni inānite,

Cæedäni, ante wææ äminipa töö. Mänömaï cædinque mīnitō, Wængonguï ōnonque cæcampa, ante bai cæminipa töö. ¹¹ Inæmpa mönō Awënë Itota pönō waadete ængä beyænque tömënäni wænämaï inte quëwënäni bai mönō adobai mäninō beyænque wænämaï inte quëwëmompä, ante pönëmönipa. Mänömainō ante Pegodo iinque apæncä eñënanitapa.

¹² Ayæ Bedënabee tönō Pabodo wæætë tömënäni inänite apæneda eñëninque godongämæ ongönäni tömänäni edæ tededämaï inte eñë cönänitapa. Tömëna iñömō, Wængonguï mönatō tönō godongämæ cædinque edæ, Minatō mä cæmīna adinque Oodeoidi inämaï inäni incæ pönencædänimpa, ante cædinque bamönengæ wæætë wæætë cæcantapa, ante adodō adodō ante apænedatapa. ¹³ Iinque apæneda ate Tantiago wæætë tömangä apæncantapa.

—Botō biwiidi, botō ñowo apænebo eñeedäni. ¹⁴ Wængonguï tãno waadete pönō cædinque oodeoidi inämaï inäni pancadäniya inänite apænte æninque, Botō quimīni bacæminimpa, ante cæcantapa, ante Timönō do apæncä eñentamompä. ¹⁵ Ayæ Wængonguï beyæ nē apænegainäni incæ, Iincayæ ate Wængonguï mänömaï cæcæcäimpa, ante pönëninque adoyömō ante iimainō ante do yewæmongadänimpa.

¹⁶ “Awënë Dabii nempo nē quëwengainäni näwæ godäni adinque

botō iñömō oncō wodintai wæætë tæi mænonte bai cædinque,

iincayæ ate adodō pöninque pönō cæbo ate

näwæ gogainäni iñömō Awënë nempo adodō pöninque quëwencædänimpa.

¹⁷ Mänömaï cæbo ate edæ wadäni tömämæ quëwëninque

oodeoidi inämaï inäni incæ botō emowo ante nē ewocadäni inte

näwä Awënë ingante ante diqui diqui minte acædänimpa,

¹⁸ ante mönō Awënë iñömō edæ mäninō ante nē cægaingä inongä inte,

do cæcä näni eñengainō ante apæncantapa.”

¹⁹ Ante yewæmongatimpa, ante Tantiago godömenque apæncantapa. “Botō Wængonguï nänō apænegainō ante pönente wædinque, Iimäi cæcæimpa, ante pönëmopa. Oodeoidi inämaï inäni, Idæwaa wapiticæ pönente awædō, ante wædinque ocæ emænte näwä Wængonguï gämænō pönönänite mönō edæ ee cædinque tömënäni taadō ganca cædedämaï ingæimpa. ²⁰ Ōnonque, Tömënäni acædänimpa, ante iimäi ante yewæmongæimpa, Wadäni,

Wængonguïdi qui, ante cænguï näni cönönī cænämaï incæminimpa. Ayæ nänöogængä inämaï iñongante godō mönämäi incæminimpa. Ōöingä ñë wëmencate wæningä ate cænämaï incæminimpa. Baö wepæ owemöingä i adinque cænämaï incæminimpa, ante mönō yewæmongæimpa, ämopa. ²¹ Edæ doyedë pönī oodeoidi näni quëwëñömō näni quëwëñömō tömää iñömō mäo Möitee wodi nänō wææ angainō ante apænedäni eñengadänimpa. Ayæ ñowo ganca adobainō ante guëmanguïönæ iñō guëmanguïönæ iñō mönō odömöincönë go guite apænedäni eñente mänömainō ante eñente cæquënenäni inänipa. Mäninonque ante mönō yewæmongæimpa, ämopa,” ante Tantiago iinque apæncantapa.

Oodeoidi inämaï inäni acædänimpa, ante yewæmönänipa

²² Mänömainō ante apæncä eñëninque Itota nänō da godongainäni tönō nē aadäni Picænäni

tōnō Itota Codito ingante godongāmæ nāni pōnencabo tōmancabo tōnō godongāmæ pōnēninque, Mōnō cabo incæ mēnaa inate apænte æninque tōmēna inate, Minatō Pabodo tōnō Bedēnabee miñæ Antioquiya goeda, amō gocædaimpa. Ante Ao æninque tōmēnāni, Mōnō pōnencabo iñōmonte Codaa Badatabato mōnō ānongā tōnō Tidato iñōmō nē āna inapa, ante adinque tōmēna inate apænte ænānitapa. ²³ Ayæ, Cadota ante ænte gocædānimpa, ante iīmaī ante yewæmongadānimpa.

Mōnitō pancamōniya Itota nānō da godongaimōni iñōmōni pancamōniya nē pōnēnāni inānite nē aamōni Picæmōni imōnipa. Mānōmaī imōni inte mōnitō mīnitō tōniñamōni imōnipa. Mīnitō oodeoidi ināmaī imīni inte Antioquiya iñōmō Tidiabæ iñōmō Tidiabæ iñōmō quēwēninque mīni pōnencabo mīni pōnencabo iñōmīnite mōnitō, Waa quēwencæmīnimpa, amōnipa.

²⁴ Iīmaī ante tededāni eñentamōnipa. Mōnitō, Goedāni, ānāmaī iñōmōni wadāni mōni cabo incæ pancadāniya wadæ gote mīnitō weca pōninque mīnitō imīnite, Eō togæedāni, ante wææ ānāni. Eñēninque mīnitō tōmēnāni nāni wææ ānīnō beyænque teēmē mongænte bai, Æbānō cæquīi, ante wæmīnipa, ante tededāni eñēmōnipa. ²⁵ Mānōmaīnō

ante tededāni eñente wædinque mōnitō godongāmæ pōnēninque onguīñæna mēnaa inate apænte æninque tōmēna inate iīmaī antamōnipa. Minatō Bedēnabee tōnō Pabodo mōnō nē waadedā tōnō godongāmæ godinque oodeoidi ināmaī ināni weca goeda, ante cætāmōnipa. ²⁶ Bedēnabee tōnō Pabodo iñōmō mōnō Awēnē Itota Codito emōwo beyænque cædinque nāna nāmā wodo wænguinque cædatapa. ²⁷ Iñinque,

iī cadota mōni yewæmōnō nāwangā impa, ante adodō ante apænecædaimpa, ante cædinque mōnitō Codaa tōnō Tidato inate da godōmōni godinque mīnitō weca pōna aedāni. ²⁸ Edæ, mōnitō Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca tōnō godongāmæ pōnēninque, Mīnitō godōmenque teēmē mongæñāmaī incæmīnimpa, antamōnipa. Iñinque, Mīnitō iīmaī cædinque idæwaa, ante pōnēmōnipa.

²⁹ Wadāni, Wængonguīdi quī, ante cænguī nāni cōnōnincoo ante cænāmaī gomō aedāni. Wepæ owemōingā adinque oōingā ñē wēmencate wæningā adinque cænāmaī iedāni. Ayæ nānōgængā ināmaī iñongante godō mōnāmaī iedāni. Mīnitō māninque ante ee ate cædāmaī imīni ininque waa quēwēmaīmīnipa. Māninque ante yewæmōmōnipa.

³⁰ Ante yewæmonte pædæ pōnōnāni ænte wadæ godinque Antioquiya iñōmō wæadinque nē pōnēnāni inānite añete godongāmæ pōnāni ate Eedotadēē quēwente pōnāni tōmēnāni nāni yewæmōninta pædæ pōnōnāni ænte adānitapa. ³¹ Eedotadēē quēwēnāni, Mīnitō godōmenque teēmē mongæñāmaī incæmīnimpa, ante nāni yewæmonte ānīnō adinque oodeoidi ināmaī ināni iñōmō wampo pōninque todānitapa. ³² Codaa tōnō Tidato iñōmō Wængonguī beyæ nē apæneda inte adobai, Tæī piñænte entawencæmīnimpa, ante cædinque ædæmō apæneda eñēninque tōmēnāni nāni pōnencabo mīmōnē gancæ batawente wede pōnēnānitapa. ³³ Iñinque tæōnæ quēwēna ate māniñōmō quēwēnāni nāni pōnencabo wæætē tōmēna inate waa apænedinque, Ñōwo gānē pōnēninque waa goeda, ante tōmēna

inate nē da pōnōnāni weca wæætē adodō da godōnāni godatapa. ³⁴ Tidato guiquēnē, Iñōmō on-goncæboimpa, ante ayæ ongon-gantapa. ³⁵ Pabodo tōnō Bedēnabee guiquēnē Antioquiya iñōmō ayæ quēwēnīnque wadāni nanguī ināni tōnō godongāmæ odōmōnīnque Wængonguī nānō ānō ante watapæ apænedā eñēngadānīmpa.

Pabodo ingante wæætē da godōnāni gocampa

³⁶ Iñcayæ ate Bedēnabee ingante Pabodo,

—Wēēnēñedē Wængonguī nānō ānō ante mōna gote apænedīñōmō wæætē adoyōmō gote mōnatō tōniñadāni weca gote eñadinque, Æbānō quēwēnāni, ante acæmōnānīmpa.

³⁷ Añongā Bedēnabee Ao angantapa. Ayæ tōmengā, Wāō Māadoco nāni ānongā ingante mōnatō tōnō godongāmæ gocæcānīmpa, ante cæcantapa. ³⁸ Pabodo guiquēnē, Iñæmpa wēēnēñedē Pampidiabæ iñōmō pōñōmōnate iingā Māadoco iñōmō mōnatō tōnō godōmenque cædāmaī inte edæ wadæ gocantapa, ānīnque, Nōwo wīi ænte gocænīmpa, ante Baa angantapa. ³⁹ Iñīnque tōmēna wæætedō wæætē ānīnque tōmēna wadō wadō gote panguīmæ godatapa. Bedēnabee guiquēnē Māadoco ingante ænte ñæñæ gāwapāa gote wipodē ñæñæmpodē guite wogaa godīnque wāā tēiwænē Tipidebæ tao gocantapa. ⁴⁰ Pabodo guiquēnē Tidato ingante apænte ænte gocæ cæyongante tōmēnāni nāni pōnencabo iñōmō tōmēna inate apænedīnque, Wængonguī mīnatō beyæ pōnō waadete cæcæcānīmpa, ānāni eñēnīnque wadæ godatapa. ⁴¹ Ayæ Tidiabæ tōmāo godīnque Tiditiabæ tōmāo godīnque Pabodo iñōmō Codito ingante nāni godongāmæ pōnencabo inānīte

apænedā eñēnīnque tōmēnāni wede pōnēnīnque tæī piñænte batawengadānīmpa.

16

Pabodo tōnō Tidato miñæ Tīmoteo gocampa

¹ Mānīi godīnque Pabodo Dedebe iñōmō ponganque go Ditada iñōmō pongantapa. Itota ingante tee empote nē gocā Tīmoteo māniñōmō quēwengacānīmpa. Tōmengā

wāānā oodea inōna incæ nē ædæmō cæte pōnēnā inōnānīmpa. Tīmoteo mæmpo wæætē guidiego inongānīmpa. ² Tīmoteo iñōmō

Itota ingante pōnente quēwengā adīnque nē pōnēnāni Ditada iñōmō quēwēnāni incæ Icōnio iñōmō quēwēnāni incæ, Tīmoteo nē

waa quēwēnongā ingampa, ante adoyōmō apænedānīmpa. ³ Iñīnque Pabodo, Botō tōnō Tīmoteo guēa gocæcānīmpa, angantapa. Wæætē,

Oodeoidi mānimæ quēwēnāni tōmānāni, Tīmoteo mæmpo guidiego ingampa, ante do eñēnāni inte pīnāni wæcæ wæ. Ānīnque Pabodo angā yæcadogæ eō togæñāni ate Tīmoteo ingante ænte gocantapa.

⁴ Godīnque Pabodoidi wayōmō nāni quēwēñōmō wayōmō nāni quēwēñōmō godīnque iīmaī ante apænedānīmpa. Mīnitō oodeoidi

ināmaī iīmīni inte æbānō eñēnte cæte quēwenguīmīnīni, ante Eedo-tadēe iñōmō nē aadāni Picæñāni tōnō Itota nānō da godongānīni tōnō godongāmæ pōnēnīnque do ānānīmpa. Ante apænedīnque

Pabodoidi wæætē tōmēnāni nāni ānīnō ante adodō ante apænedāni eñēnānīmpa. ⁵ Mānōmaī apænedāni eñēnte wædīnque Codito ingante nāni godongāmæ pōnencabo iñōmō

wayōmō nāni cabo wayōmō nāni cabo tōmānāni wede pōnēnīnque edæ tæī piñænte badīnque iīmō iñō godōmenque nanguī yebænte bagadānīmpa.

Mäatedöniabæ quëwengä ingante Pabodo wüimonte acä

⁶ Pabodoidi Atiabæ gocæ cæyönänite Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca iümai ante apæñecantapa. Minitö botö änö ante mänimæ apæñecæ godämai incæminimpa, ante wææ angä ëñente wædinque tömënäni wæætë Gadatiabæ incæ pancabaa Pidiquiabæ tömäo cægöningue godänitapa. ⁷ Mänimæ cægönaque go Mitiyabæ ganca pöningue Bitiniabæ gocæ cæyönänite Itota Tæiyæ Waëmö Önöwoca incæ, Godämai, Baa angä wædinque tömënäni mänifömö ñimpo cæte godömenque godämai inänitapa. ⁸ Mänömai beyæ tömënäni Mitiyabæ wodo pänta go Todoa ifömö wæi godänitapa.

⁹ Mänifömö wæi gote ongöningue woyowotæ ba ate Pabodo wüimonte bai ayongä Mäatedöniabæ onguifængä a ongöningue tömengä ingante iümai ante apæñecantapa. “Mäatedöniabæ pöningue bitö mönitö imönite pönö cæquimi ämönipa,” ante Pabodo ingante angä ëñengantapa. ¹⁰ Inique Pabodo, Mänömai wüimonte bai atabopa, ante apæñecä ëñente wædinque mönitö wæætë, Minitö Mäatedöniabæ gote mäo apæñemini ëñencädänimpa, ante Wængonguï incæ cæbaingampa. Ante pönente wædinque botö Odocabo töng wadäni Pabodo tönö nê godongämæ cædäni tönö wæætë, Mönö mänifömö gote Codito ingantedö ante watapæ apæñecäimpa, ante pönëningue gocæte ante cætamönipa.

Pabodo tönö Tidato Pidipoto ifömö ponte cædapa

¹¹ Mänömainö ante pönëmöni inte mönitö Todoa ifömö gäwapæ wedeca quëwëningue ñænæ wipodë guite wogaa tao godinque wää tæiwænë Tämotadate

töingä gote möningue iümö ate tao Næapodi pontamönipa. ¹² Mänifömö pö ti wææningue taadonque godinque mönitö Pidipoto odömänoidi näni ponte quëwëñömö adoyömö pöningue tæönæ quëwentamönipa. Mäatedöniabæ incæ pancabaa quëwëñäni näni yæcado quëwëñömö Pidipoto impa. ¹³ Mönitö mänifömö ponte quëwëningue guëmanguiföñæ inque bayonte tömënäni näni quëwëñömö yabædemö tao godinque, Önö wedeca Wængonguï ingante godongämæ apæñebainäni, ante önöwënenque pönëningue mänifömö gotamönipa. Mänifömö ponte ayömöni onquiyænäni do godongämæ ponte a ongönäni adinque mönitö tæ contadinque tömënäni inänite apæñetamönipa. ¹⁴ Mänifömö nê ëñënäni tönö adodanque tömënä ëmöwo Didia ifömö Tiatida quëwëñönä inte weocoo awënëidi näni opatawæ ëmoncoo godonte ænte quëwëñönäimpa. Tömënä Wængonguï ingante nê waa ate pönëñä inonäimpa. Inique Pabodo apæñecä ëamonca ongonte ëñëñönante mönö Awënë tömënä mimmö wi ænete bai cæcä ate tömënä wede pönënantapa. ¹⁵ Inique tömënä näni owocabo pönëningue godongämæ æpænë guiidäni ate tömënä ifömö mönitö imönite apæñedantapa.

—Botö imote ante adinque mönitö, Mönö Awënë ingante Didia ædæmö cæte pönengä ingampa, ante pönëminitawoo. Mänömainö ante pönëmöni inte mönitö botö oncönë ponte owoedäni, ämopa.

Ante ancaa apæñedä ëñente wædinque mönitö Ao ante gote owotamönipa.

¹⁶ Mänifömedë wacä onquiyængä obe badä inongä inte wadäni nempo quëwëningue tömënäni beyænque nê cæte quëwengä inongäimpa. Tömengä ifömö

nē cæwēngā inte wadāni inānite, Iīncayæ ate æbānō baquī, ante yewænte tedecā inongāimpa. Tedecā ēñēninque nē ēñēnāni wæætē tōmēnāni nāni godonte æinta bacoo pædæ pōnō pædæ pōnō cædāni incæte tōmengā awēnēidi wæætē ō æ ō æ cædōnānīmpa. Iīnque māniñōmō quēwēninque mōnitō ayæ ate Wængonguī ingante nāni apæneiñōmō adodō gocæ cæyōmōnite māningā onquiyængā māmō bee tengantapa. ¹⁷ Mānōmāi bee tēninque tōmengā mōnitō Pabodo tōnō mōni gocabo iñōmōnite tee empo tee empo pōninque yedæ angantapa.

—Iīnāni Wængonguī Æibæ pōni Quēwengā ingante nē cædāni inte mīnitō imīnite apænedinque, Æcānō ængā beyænque quēwenguī, ante apænedānīpa.

¹⁸ Āninque tæōnæ iñonte tōmengā tōmēnāni inānite tee empote godinque Yæ yæ ānewengā ēñente wædinque Pabodo, Ancaa ēñente awædō, ante dadi ēmænte wēnæ ingante āninque,

—Bitō imite botō Itota Codito ēmōwo apænedinque, Tao gobāwe, āmopa.

Ante tæcæ apæneyongā wēnæ incæ baquēcā ingante ēmō cæte tao gocantapa.

¹⁹ Pabodo mānōmāi angā ate tao go ate wædinque onquiyængā awēnēidi guiquēnē, Æ tōmengā yewængā beyæ mōnō æincædō incæ dæ gotimpa. Nōwo æbānō cæte nanguī ænguīmōō. Ante piinte wædinque tōmēnāni, Mōnō tōmēna inate odōmāno awēnēidi weca ænte gocæimpa, ante Pabodo tōnō Tidato inate bæi ongonte wēā māo tōmēnāni nāni godonte æiñōmō ænte godānitapa. ²⁰ Ayæ odōmāno awēnēna tōmēnāni quēwēñōmō nē apænte āna iñōnate nē piinte cædāni mānīna awēnēna weca Pabododa inate ænte māmō gō cædinque,

—Iīna iñōmō edæ oodeoda inōna inte mōnitō quēwēñōmō ponte wēnæ wēnæ apæneda ēñēninque tōmānāni ænguī badinque Yæ yæ ānānīpa. ²¹ Mōnō odōmānocabo mōnō wīi cæquēnēnō ante odōmonte apænedinque tōmēna iñōmō, Māniñonque cædāni, ante ancaa ānewēnāpa.

²² Ante tæcæ apæneyōnāni godongāmæ ongōnāni iñacabo cædinque Pabodo tōnō Tidato inate piinte cædānitapa. Ayæ odōmāno awēnēna iñōmō, Tōmēna weocoo gā tadongate tæi tæi pædāni. ²³ Āna ēñente tæi tæi pānāni wæyōnate awēnēna godōmenque āna ēñente cædinque tōmēna inate bæi ongonte māo tee mōnedinque tee mōneincō nē aacā ingante, Iīna inate bitō ædæmō wææ ae, ānatapa. ²⁴ Iīnque mānōmāi ānāni ēñente wædinque nē wææ wānongā wæætē Pabodo tōnō Tidato inate guimongacōnē manguicā guīdatapa. Ayæ godōmenque tōmēna ōnōwa awæmpaa goti guidōwate tæi tee mōnecā ongōñōna wadæ taocantapa.

²⁵ Ayaōnænēña bayō Pabodo tōnō Tidato mānōmāi goti guidōwate wægōninque Wængonguī ingante apænedinque āmotamīni ānecōñōnate wadāni nē tee mōnete ongōnāni ēñē cōnānitapa. ²⁶ Iñontobæ goinque nanguī ocæ ocæ pōninque tee mōneincō tæñōninca incæ wancæ wancæ cæyō odemō tōmānemō wi æmænete gotapa. Ayæ tōmānāni inānite nāni tæi pōni yaēmengō nāni nāni nænīmē incæ nīmæncæ nīmæncæ wææntapa. ²⁷ Tee mōneincō nē aacā guiquēnē iñontobæ nāni ōmæmonte ayongā, Odemō dobæ wi æmænete gotimpa, ante wædinque tōmengā, Æ tee mōnete ongōnīnāni dobæ tao wodii wīnōnānīpa, ante pōnente wædinque, Botō awēnēidi piinte pānāni wænguī wæ, ante

pōnēninque nāmā wænonte wæncæte ante yaēmē o togænte ængā. ²⁸ Ate wædinque Pabodo iñontobæ ogæ tededinque,

—Nāmā wēnæ wēnæ cædāmaī. Ee ae. Tōmāmōni ayæ ongōmōni apa quēwēē.

²⁹ Angā ēñēninque nē wææ wānongā iñōmō edæ, Tica wodōnoi ænte pōedāni, angā ænte pōnāni æninque tōmengā pogodo pōninque ancai guiñente wædinque do do wāate wædinque Pabodo tōnō Tidato ōnōwa inō wæængantapa. ³⁰ Ayæ ængæ gantidinque edæ tōmēna inate oncodo ænte māocā tayōnate,

—Mīnatō nē āmīna inte apænemīna ēñēmoeda. Botō æbānō cæte quēwenguimoo, ante wæcā.

³¹ Ēñēninque tōmēna wæætē,

—Awēnē Itota ingante edæ wede pōnēmi ate tōmengā ængā beyænque quēwencæbiimpa. Mīni owocabo tōmāmīni adobaī wede pōnente quēwencæmīnimpa, ānatapa.

³² Āninque tōmēna nē wææ wānongā ingante godōmenque Wængonguī Awēnēnānō apænegainō ante apænedinque tōmengā oncōnē nāni owocabo tōmānāni inānite apænedā ēñēnānitapa.

³³ Ayæ woyowotæ incæ tōmēna inate æninque nē wææ wānongā iñōmō tōmēna inate tæi tæi pānāni nāna æbāate wædiñōmō nā mēnongacantapa. Ayæ tōmengā nāni wencabo do æpæñē gui-idānitapa. ³⁴ Ayæ tōmengā oncōnē ænte mængā ææ guiyōna tōmēna inate cænguī godongā cænatapa. Ayæ tōmengā nāni wencabo nē Wængonguī ingante pōnēnāni badīnāni inte watapæ todānitapa.

³⁵ Baānæ ate odōmāno awēnēna guiquēnē poditiyaidi inānite nē wææ wānongā weca da godōninque, Pabodo tōnō Tidato inate ñimpo cæbi gocædaimpa, āmīni ēñēngæda, angā ēñēninque godānitapa. ³⁶ Ponte odōmāno

awēnēna ēmōwo ante apænedāni ēñēninque nē wææ wānongā wæætē Pabodo ingante apænedinque,

—Poditiyaidi ñōwo ponte apænedinque, Pabodo tōnō Tidato inate ñimpo cæbi gocædaimpa, ante odōmāno awēnēna ānapa, ante apænedānīpa. Īninque mīnatō ñōwo taote godinque piyænē cæte ee goeda.

³⁷ Angā ēñēninque Pabodo wæætē poditiyaidi inānite apænedinque,

—Mōnatō odōmānomōna imōna incæte nē apænte āna weca apænedāmaī iñōmōnate tōmēna āna tōmānāni ayōnāni edæ mōnatō imōnate tæi tæi pāninque tee mōnedānitapa tōō. Tee mōnedāni wæyōmōna ñōwo wæætē mōnatō imōnate awēmō wido cæcæte ante cædānīpa tōō. Mōnatō iñæmpa edæ Baa āmōnāpa. Awēnēna incæ iñōmō pōninque mōnatō imōnate ænte māoda gocæmōnaimpa.

³⁸ Mānōmainō ante apænecā ēñente wædinque poditiyaidi tōmēnāni awēnēna weca adodō godinque Pabodo nānō apænedō ante adodō ante apænedānitapa. Ayæ, Pabodo tōnō Tidato odōmānoda inapa, ante apænedāni ēñēninque odōmāno awēnēna guiquēnē guiñente wædatapa.

³⁹ Ayæ guiñente wædinque awēnēna incæ Pabodo tōnō Tidato weca ponte waadete apænedinque, Mōnatō oda cædinō ante mīnatō odōmānomōna imīna inte piinte ānāmaī ieda, ante āninque Pabodo tōnō Tidato inate ænte māoda taoda adinque tōmēna inate, Nōwo mōnitō quēwēñōmō ēmō cæte wadæ goeda, āmōnāpa. ⁴⁰ Āna ēñente taodinque onquiyænā Didia oncōnē go guidinque Pabodo tōnō Tidato iñōmō, Nē pōnēnāni wampo pōnēninque tæi ongoncædānimpa, ante cædinque ædæmō apænedinque wadæ gogadaimpa.

17

Tetadōnica iñōmō quēwēnāni Yæ yæ ānānīpa

¹ Mānūi godinque Pabodo tōnō Tidato Ampipodi nāni quēwēñōmō wodo tebæ godaque go Apodōnia nāni quēwēñōmō wodo tebæ godaque go Tetadōnica nāni quēwēñōmō pōnatapa. Māniñōmō oodeoidi Wængonguī apænecā nāni ēñente yewæmongainta ate odōmōincō nāni mænongaincō mæ ongō. ² Adinque Pabodo cōwē nānō cæi bai cædinque guēmanguīōnæ bayō guēmanguīōnæ bayō mēōnaa go adoōnæque iñonte tōmēnāni odōmōincōnē go guīdinque edæ Wængonguī angā ēñente nāni yewæmongaintaa ate adinque tōmēnāni inānite, īīmaī impa quēwēmīni, ante nō apænecantapa. ³ Tōmēnāni inānite edonque apænedinque Pabodo, Wængonguī beyæ nē apænegaīnāni īīmaī ante do yewæmongadānīmpa, angantapa. Mōnō Codito īīncayæ ate pōninque cōwē caate wæquēnengā ingampa. Ayæ adocā wænte ate cōwē nāni ōmæmonte quēwenguēnengā ingampa, ante yewæmongadānīmpa, ante Pabodo apænecantapa. Ayæ godōmenque apænedinque,

—Itota botō nē ānongā incæ adocā mōnō Codito īīnongā ingampa, ante apænecantapa.

⁴ Mānōmaī apænecā ēñēninque oodeoidi pancadāniya, Nō impa, ante pōnēninque Pabodo tōnō Tidato miñæ godānitapa. Ayæ guīdiegoidi nanguī ināni Wængonguī ingante nē guīñēnāni inte adobaī pōnēninque tōmēna miñæ godānitapa. Ayæ awēnēidi bai ināni onquiyænāni incæ nanguī ināni adobaī pōnēninque tōmēna miñæ godānitapa. ⁵ Mānōmaī pōnēnānīpa, ante wædinque oodeoidi guīquēnē piinte wædinque īīmaī cædānītpa. Tōmēnāni nāni godonte æiñōmō

gote ayōnāni nē wīwa cædāni ongōnāni adinque tōmēnāni inānite ānāni Ao ante godongāmæ pōninque oodeoidi tōnō iñacabo cædinque Yæ yæ ante piinānitapa. Mānōmaī yedæ ānāni ēñente wædinque māniñōmō quēwēnāni tōmānāni godongāmæ piinte badinque Yæ yæ ānānitapa. Oodeoidi iñōmō, Mōnō Yatōnō oncōnē guīdinque Pabodo tōnō Tidato inate da tadōninque nē piinte cædāni inānite da godōmō æncædānīmpa, ante cædinque diqui diqui mincæte ante tee gāwade guīdānitapa. ⁶ Wāānē guīdinque tōmēna inate adāmaī ināni inte oodeoidi wæætē oncō nē ēacā Yatōnō ingante yao ongōninque wadāni nē pōnēnāni inānite yao ongonte wēā tadō māo tōmēnāni nāni quēwēñōmō awēnēidi weca ænte godānitapa. Ayæ, ogæ tededinque,

—īīna onguīñæna iñōmō tōmāmæ quēwēnāni inānite wapiticæ nē apænedīna inte nōwo wæætē iñōmō pōna tamēñedāni. ⁷ Ayæ Yatōnō guīquēnē, Botō oncōnē pōeda, ante manguicā guīdatapa. īīnāni tōmānāni edæ odōmāno tæiyæ awēnē Tetædo nānō ānīnō ante Baa āninque wacā Itota nāni ānongā ingantedō ante, Tōmengā nē Awēnē Odeye ingampa, ante ānewēnānīpa cæmīni.

⁸ Ante piināni ēñente wædinque godongāmæ ongōnāni tōnō awēnēidi adobaī piinīnque, Quīnō cæquīi, ante wædinque Yæ yæ ānānitapa. ⁹ īīninque Yatōnōidi inānite āninque awēnēidi, Mīnitō nōwo mānīmpota pōnōmīni ænte māñōmōni mīnitō wēnæ wēnæ cædāmaī imīni adinque mōnitō īīncayæ ate wæætē adodō pōnōmōni æmaīminīpa, ante tōmēnāni godonte æīnta ānāni pædæ godōnāni æninque nīmpo cædāni abæ tawænte gogadānīmpa.

Bedeā iñōmō quēwēnāni ēñente pōnēnānīpa

10 Ayæ tæcæ wēmō bayonte nē pōnēnāni wæætē Pabodo tōnō Tidato inate, Bedea iñōmō goeda, ante da godōnāni godatapa. Māniñōmō gote pōninque tōmēna oodeoidi odōmōincōnē go guiddatapa. 11 Māniñ Tetadōnica iñōmō quēwēnāni nē pūinte cædāni iñōnānite bedeaiddi guiquēnē pūināmaī ināni inte monō Awēnē nānō apænedō ante do ēñēnānitapa. Ayæ ēñēninque, Wængonguī angā ēñente nāni yewæmongainō bai Pabodo nō apænecantawo, ante pōnente wædinque bedeaiddi iñōmō, Wængonguī æbānō angā ēñente yewæmongadāni, ante ēñencæte ante iimō iñō iimō iñō māninta æninque cōwā adānitapa. 12 Mānōmaī cædinque oodeoidi tæiyæñāni wede pōnēnāni badānitapa. Ayæ guidiegoidi awēnēidi bai ināni onquiyæñāni incæ nangui ināni pōnēñōnāni guidiegoidi onguīñæñāni adobai tæiyæñāni nē wede pōnēnāni badānitapa.

13 Incæte wadāni Tetadōnica iñōmō godinque oodeoidi inānite apænedinque, Pabodo ñowo Bedea godinque māniñōmō quēwēnāni inānite apæneçā ēñēnānipa, ante tededāni. Eñēninque oodeoidi wæætē Bedea iñōmō pōninque, Pabodo wīwa apæneçā apa ēñencæ quēwēmīnii, āninque wapiticæ tededāni ēñēninque godongāmæ ongōnāni guiquēnē ænguī badānitapa. 14 Mānōmaī ænguī badāni adinque nē nāni pōnencabo iñōmō Pabodo ingante æpæ yæwedeca do ænte māodāni godinque tōmengā wipodē ñænæmpodē go guiddinque godōmenque wogaa goyongante Tidato tōnō Timoteo wæætē Bedea iñōmō ayæ ongōnatapa. 15 Pabodo tōnō godongāmæ godāni iñōmō Atēna ganca māodāni gocā ate tōmengā wæætē, Minitō adodō

Bedea iñōmō godinque Tidato tōnō Timoteo inate apænedinque tōmēna eyepæ inte ate botō weca quingæ āmīni pōnae, angā ēñēninque tōmēnāni adodō Bedea iñōmō godinque Pabodo nānō āninō bai iñāna inate apænedānitapa.

Atēna iñōmō Pabodo apæneçā ēñēnānipa

16 Mānōmainō ante āningā inte Pabodo tōmēna nāna ponguīnō ante ee ongongantapa. Ee ongōninque ayongā māniñōmō quēwēnāni, Wængonguīidi inānipa, ante badonte nāni cō cægainca bacoo mæ ongō ate wædinque Pabodo wæwēwocate quēwengantapa. 17 Mānōmaī beyæ oodeoidi odōmōincōnē go guiddinque oodeoidi inānite apænedinque ayæ guidiegoidi incæ Wængonguī ingante nē guīñēnāni inānite apænedinque Pabodo, Mānōmaī impa. Apænebo ēñēmaimīnipa, ante apænecantapa. Ayæ tōmēnāni nāni godonte æiñōmō adobai iimō iñō iimō iñō godinque māniñōmō ponte ongōnāni inānite adobai nō apæneçā ēñēnānitapa. 18 Mānōmaī cæyongā wadāni Epicodeoidi, Mōnō tote quēwengæimpa, ante nē ānewēnāni nāni cabo tōnō wadāni Etoicoidi, Waa imō incæ caate wæmō incæ monō piyænē cæte quēwengæimpa, ante nē quēwēnāni nāni cabo tōnō tōmānāni adoyōmō ponte bee tēninque Pabodo ingante wæætēdō wæætē ānānitapa.

Pabodo iñōmō Itota emōwo ante apæneçā beyæ ayæ Itota nānō ñāni omæmongainō ante apæneçā beyæ Epicodeoidi nāni cabo tōnō Etoicoidi nāni cabo tōnō pancadāniya guiquēnē,

—Iingā iñōmō ononque ante tedewēnongā inte æbāmē ante tedewengā.

Ante wæyōnāni adodāni incæ pancadāniya guiquēnē,

—Tōmengā wabānō, Wabæca wængonguīidi inānite pōnencæmīnimpa,

ante cæcā īmaingampa, ante wædānitapa.

¹⁹ Īnīnque Pabodo ingante bæi ongonte tōō æmænte ænte godīnque tōmēnāni Adeopagoidi nāni ānōnāni nāni godongāmæ ēñente pōnencōñōmō māodāni gocantapa. Go guīte ongōñongante,

—Mā bitō odōmonte apænedō æbānō īī. Edæ apænebi ēñēmōniē. ²⁰ Edæ bitō odōmonte apænedō ante tæcæ ēñēmōni inte mōnitō, Æbānō ante apænebiī, ante ēñencæte ante wæmōnipa, ānānitapa.

²¹ Edæ atēnāidi tōnō wadāni Atēna īñōmō ñowo ponte quēwēnāni tōnō tōmānāni wadō cædāmaī inte ōnonque, Wadāni æbānō mā apænete pōnēnāniī, ante wædinque māñinonque ante tedete quēwēnōnānimpa.

²² Pabodo īñōmō Adeopagoidi godongāmæ nāni ēñente pōnenconcabo tæcæguedē ængæ gantidinque tōmēnāni īnānite apænedinque,

“Atēnāidi, ēñēedāni. Wængonguīdi, mīni ānōnāni īnānite waa ate bai mīnitō nangui pōni cæmīni abopa. ²³ Botō mīnitō quēwēñōmō tōmāo cægonte ayōmō, Wængonguīdi īnānipa, ante mīni waa adoncaco nangui ongō atabopa. Ayæ mīni waa adonca adocaque īñōmō mīni pōnō yewæmōnimpaa īīmaī ante yewæmonte ongō atabopa. ‘Wacā wængongui æcāmē ingāā, ante mōnō ēñēnāmaī nē īnongā beyæ mōnō waa adonca impa,’ ante mānimpaa yewæmōi ongō atabopa. Mānimpaa yewæmōi ongō adīmo inte botō mīni, Æcāmē ingāā, ante ēñēnāmaī inte mīni waa adongā ingante ante ñowo, Æcānō ingāā, ante ñowo apænebo ēñēedāni.”

²⁴ Ante apænedinque Pabodo godōmenque, “Wængongui ingui-poga nē badongaingā īnongā inte tōmāā īñōmō ongoncoo nē badongaingā īnongā inte tōmēngā inguipoga tōmāmæ Awēnē īnongā

ingampa. Tōmēngā adocā īñōmō ōnædē Awēnē ingampa. Īnīnque Tæiyæ Awēnē īnongā inte tōmēngā waomō ōnompoca mænōnincōnē ædō cæte guīte quēwēngingāā. ²⁵ Ayæ waomō īñōmonte tōmēngā mōnō quēwēnguiāmō pōnongā æmompaa. Ayæ mōnō guēmanguīmāmo adocā pōnongā guēmāmompaa. Ayæ tōmēngā adocā nānō pōnōnonque tōmānō ænīnque quēwēmompaa. Mānōmaī nē pōnōnongā inte tōmēngā mōnō waocabo īñōmonte, Pōnōmi æmoe, ante ædō cæte anguingāā. Īnīnque tōmēngā beyæ ante mōnō waomō ōnompoca ædō cæte cæquīmōō.”

²⁶ Ante apænedinque Pabodo godōmenque apænecantapa. “Wængongui waocā adocanque ingante badōninque, Tōmēngā nānō pæīnāni nangui īnāni yebæninque nāni cabo nāni cabo tōmancabodāni bacædānimpa, angacāimpaa. Ayæ edæ, Adocanque pæīnāni īnōnāni inte mānincabodāni īñōmō nānēneto nānēnē godinque adocaboque wabæca wacabo wabæca godinque inguipoga tōmāo go go cædinque wayōmō wayōmō quēwēncædānimpa, ante cægacāimpaa. Mānōmaīnō ante badōninque tōmēngā tōmancabodāni īnānite ante pōnēninque, Æyōmōnō quēwēnguiāniī, ante cædinque, Īnāni īīmæca mānimpoga quēwēncædānimpa, ānīnque, Wadāni wabæca mānimpoga quēwēncædānimpa, ante doyedē angacāimpaa. ²⁷ Edæ tōmāmæ quēwēnāni botō īmote ante diqui diqui mincædānimpa. Ayæ botō īmote ante pædæ æmpo cædinque wabānō bee tenguiāni, ante cædinque Wængongui mānōmaī badōninque angacāimpaa. Incæte Wængongui mōnō tōmāmō weca ongōninque wīī gobæque quēwēngampa. ²⁸ Wængongui tōmāo quēwēngā īñongante mōnō waomō īñōmō inte wayōmō wayōmō gomō

incæte tōmengā nempo edæ cōwē quēwēmōmpa. Mīni cabo incæ āmotamīni ante bai nē tededāni pancadāniya, 'Wængonguī pæimō adomō imōmpa,' ante do nāni ānō bai edæ mǎnōmaī impa," ante Pabodo apænecantapa.

²⁹ Ayæ, "Mǎnōmaī beyæ mōnō Wængonguī pæimō inōmō inte edæ iimainō ante wīi pōnenguēnēmō imōmpa. Mōnō, Waocā nangūi pōnēninque dicaa yewæmōninque waa pōni nānō badōinca bai Wængonguī adobaī ingampa, ante ædō cæte ānewenguīi. Oodo tōnō padata waocā nānō badōi bai Wængonguī ingampa, ante mōnō wīi mǎnōmaīnō ante pōnenguēnēmō imōmpa. ³⁰ Incæte wēēnēñedē mǎnīnō nāni ēñēnāmaī ingainō ante adinque Wængonguī pōnō waadete ata cæpogacāimpa. Nōwo guiquēnē tōmāmæ quēwēnāni inānite, Mīnitō ēñēnāmaī cædō ante, Ancaa wæwente awædō, ante ñimpo cæedāni. ³¹ Ante Wængonguī nē apænte anguingā inongā inte iimāi angampa. Iñōnæ iinque bayonte botō inguipoga tōmāmæ quēwēnāni inānite apænte ancæboimpa, ante mǎnīōnæ æōnædō i, ante do angacāimpa. Ayæ, Waocā adocanque tōnō botō godongāmæ cæyōmo tōmengā nōingā ante apænte ancæcāimpa, ante Wængonguī māningā onguīñægā ingante do apænte ængacāimpa. Ayæ tōmānāni, Wængonguī nānō angainō bai cōwē bacāimpa, ante pōnencædānimpa, ante cædinque Wængonguī māningā Onguīñægā dobæ wægā ate, Nāni òmæmōe, angā iinque māningā iñōmō edæ do ñāni òmæmōnte quēwengampa."

³² Ante Pabodo mǎnīnō Itota nānō ñāni òmæmongainō ante apænecā ēñēninque pancadāniya, Babæ ancædō, ante badete todānitapa. Wadāni guiquēnē,

—Iñcayæ ate mǎnīnō ante adodō apænebi ēñēmōnie, ānānitapa.

³³ Mǎnōmaīnō ante cædāni adinque Pabodo iñōmō tōmēnāni inānite ēmō cæte godinque tao gogacāimpa. ³⁴ Incæte pancadāniya tōmengā mīñæ godinque nē pōnēnāni badānitapa. Adeopagoidi nāni ēñente pōnēē concabo iñōnānite adocanque Diōnitio adobaī nē pōnengā bacantapa. Ayæ onquiyægā tōmengā ēmōwo Daāmadi tōnō wadāni adobaī nē pōnēnāni bagadānimpa.

18

Coodinto iñōmō pōninque Pabodo apænecampa

¹ Atēna iñōmō ongonde apænecā ēñēninque mǎnōmaī cædāni ate Pabodo wadæ godinque Coodinto nāni quēwēñōmō pongantapa.

² Doyedē iñōmō odōmānoidi tæiyæ awēnē Codaodio oodeoidi inānite piinte āninque, Mōnitō quēwēñōmō Odōmā iñōmō ñōwo quēwēnāmaī inte tōmāmīni wadæ goedāni, angā ēñente wædinque tōmānāni nāwæ wadæ godōnānimpa. Adocanque tōmengā ēmōwo Aquidæ Pontobæ ēñagaingā inte Itadiabæ gote mǎnīñedē quēwēnongāimpa. Tōmengā adocā oodeocā inongā inte awēnē nānō ānō ante ēñente wadæ godinque tōmengā nānōogægā Piditida tōnō ñōwo Coodinto iñōmō wadæ ponte quēwēnōnāimpa.

Iinque Pabodo ñōwo Aquidæ ingante tæcæ adinque tōmēna weca ēñacæ pongantapa. ³ Tōmēna weca ponte ayongā tōmēna tōmengā nānō tadōmōnō bai adobaī æmontai cadopa tadōmonte godonte ænte quēwēna adinque Pabodo tōmēna weca ee owodinque tōmēna tōnō godongāmæ tadōmōnānitapa.

⁴ Mǎnōmaī cæte quēwēninque Pabodo guēmanguīōnæ iñō guēmanguīōnæ iñō oodeoidi odōmōincōnē go guidingine, Oodeoidi incæ oodeoidi ināmaī ināni incæ ēñente pōnencædānimpa, ante cædinque, iimāi impa ante

apænebo eñēmaīminīpa, ante nanguī apænecantapa.

⁵ Ayæ Tidato tönō Timoteo Mäatedōniabæ quēwente wadæ pōninque Coodinto iñōmō nāna wææ pōñedē Pabodo māniñedē æmontaicō nānō badōñinō ñimpo cædinque wæætē, Wængonguī nānō apænedō ante eñencædānīmpa, ante nanguī cæinente wædinque nanguī apænedinque māninque cæte quēwengantapa. Mānōmaī cædinque tōmengā, Codito mōnō nē ānongā incæ Itota adocā ñongā ingampa, ante botō nē agaiṃo inte apænebo eñēmaīminīpa, ante oodeoidi inānite apænecantapa.

⁶ Mānōmaī apæneyongante oodeoidi wæætedō wæætē godō wēnæ wēnæ ante pīināni wædinque Pabodo wæætē, Wīi eñēinē wædō, ante bai cædinque nāmā weocoo wancæ wancæ cæcantapa. Ayæ tōmēnāni inānite,

—Wængonguī weca mīni goquēnēnō ante apænebo eñēninque mīnitō pōnō wææ āninque tōmēmīni wænguinque wentamō mongæmīnīpa. Botō wæætē mīnitō imīnite edonque pōñi apænedīmo inte mīni cædō wentamō mongænāmaī imopa tōō. Ñinque botō Wængonguī taadō mīnitō imīnite idæwaa odōmōninque edæ oodeoidi ināmaī ināni weca ñōwo wadæ gobo tamēñedāni.

⁷ Āninque Pabodo wadæ tao godinque oodeoidi odōmōincō gāānē wacā oncōnē go guī go guī cædinque cōwē apænecantapa. Māniñcō nē ēacā Titio Yoto nāni ānongā iñōmō Wængonguī ingante nē waa ate pōnengā ñongāimpa. ⁸ Oodeoidi odōmōincōnē nē aacā Codipo guīquēnē mōnō Awēnē ingante nē pōnengā bayongā tōmengā oncōnē nē owodāni tōmānāni pōnēnānitapa. Ayæ coodintoidi nanguī ināni pō eñēē pō eñēē cædinque adobaī wede pōñēninque æpæne guīgadānīpa. ⁹ Māniñedē

woyowotæ iñō Pabodo wīimonte bai ayongante mōnō Awēnē tōmengā ingante apænecantapa. “Bitō guīñēnedāmaī inte apænebi eñencædānīmpa. Pæ wēēnedāmaī incæbiimpa. ¹⁰ Coodinto iñōmō botō quīnāni nanguī ināni inānīpa, ante cædinque botō iñōmō edæ bitō tōnō godongāmæ cōwē cæcæboimpa. Ñinque wadāni bitō imite māmō pīinque wēnæ wēnæ cædāmaī incædānīmpa.” ¹¹ Ante mōnō Awēnē tōmengā ingante apænecā eñēninque Pabodo adoque wadepo go tæcæ iñonte Coodinto iñōmō ongōninque Wængonguī nānō apænedō ante tōmēnāni inānite odōmōnte apænecā eñēnōnānīmpa.

¹² Māniñedē odōmānoidi ānāni ate Acayabæ awēnē Gadiōno ñongāimpa. Tōmengā awēnē nānō ñōñedē oodeoidi godongāmæ pōñēninque Ao āninque Pabodo ingante quingæ māmō bæi ongōnte æninque awēnē Gadiōno nānō cōwē apænte ānōñōmō ænte māodāni gocantapa. ¹³ Awēnē weca pōninque Pabodo ingantedō ante pīinte āninque,

—Īngā iñōmō, Mōnō wadō bai cædinque Wængonguī ingante waa ate apænecæimpa, ante odōmōninque mōnitō awēnēidi nāni wææ ānōnō ante wido cæcampa. Mānōmaī wapiticæ cædinque ancaa ānewengā eñēninque tōmānāni adobaī wapiticæ cædānīpa cæbii.

¹⁴ Ānāni ate Pabodo tæcæ apænecæ cæyongante Gadiōno oodeoidi inānite iīmaī ante wææ apænecantapa.

—Oodeoidi eñēedāni. Mīnitō botō weca ponte apænedinque, Odōmāno awēnē nānō wææ ānō bai ñngā eñēnāmaī cæcampa, āmīni bai, Waocā ingante ædæmō wīwa cæcampa, ante āmīni bai botō mīni ānō do eñēninque apænte ancædōmoimpa. ¹⁵ Mīnitō iñæmpa, Tōmengā tededonque ante oda cæcampa, āmīnīpa. Mīnitō ēmōwo

ante oda cæcampa, ämīni. Mīnitō wææ angainō ante oda cæcampa, ante pīlīmīnīpa. Mānīnonque ante oda cæcampa, ante ancaa tedewēmīni wæædinque botō wææte tōmengā ingante apænte änāmaī incæboimpa. Tōmēmīnique tōmengā ingante apænte äedāni.

¹⁶ Ante pūinte äninque awēnē tōmēnāni inānite, Botō apænte äñōmō ongōnāmaī gobæwedāni. ¹⁷ Ante wido cæcā tao godinque tōmānāni oodeoidi odōmōincōnē nē aacā Totēnē ingante wææte bæi ongonte tæi tæi pānāni incæte nē apænte anguēnengā incæ Gadiōno iñōmō ōnonque adāmaī inte bai ee acā pangadānīpa.

Pabodo Antioquiya ponte go-campa

¹⁸ İninque tæōnæ quēwente ate Pabodo Coodinto iñōmō nāni pōnencabo inānite, Gobopa, äninque wadæ godinque Tidiabæ gocæte ante Tencodea ganca pongantapa. Tōmengā do apænedinque, Botō mānimpoga ocaguī tocadāmaī inte Wængonguī beyænque cædinque botō tōmēmo äñinō ante cōwē cæcæboimpa, ante doyedē änongäimpa. Nōwo iñōmō tōmengā nānō äñinō bai iinque cædingā inte Tencodea iñōmō pōninque ocaguī eō toacantapa. Ayæ eō tocacā ate tōmengā Piditida tōnō Aquidæ nāna gæncaya tōnō godongāmæ ñænæ wipodē go guidinque tōmēnāni Tidiabæ gocæte ante wogaa godānitapa. ¹⁹ Mānōmaī godinque Epeto iñōmō go ti wæænānitapa. Tōmēna nāna gæncaya māniñōmō ti wæænīnque tæ contayōna Pabodo iñōmō oodeoidi nāni odōmōincōnē go guidinque oodeoidi inānite, İmaī impa apænebo ēñencæmīnīpa, ante apænecā. ²⁰ Ēñēninque tōmēnāni, Bitō mōnitō weca wantæpiyæ quēwenguīmi, äñōnāni tōmengā Baa

äñinque, ²¹ wææte, Gobopa, angantapa. Ayæ, “Nōwo Eedotadēē iñōmō ææmæ bequinque goquēnēmo imo incæte Wængonguī Ao angā ate botō mīnitō weca ayæ ate wææte ocæ ēmænte poncæboimpa. Nōwo gobo tamēñedāni.”

Äninque Epeto iñōmō ñænæ wipodē go guī tæ contadinque Pabodo wogaa gocantapa. ²² Godinque Tetadea pō ti wæænīnque Eedotadēē iñōmō Itota Codito ingante godongāmæ nāni pōnencabo weca ēñacæte ante æicantapa. Ayæ ate Antioquiya wæicantapa. ²³ Ayæ ate māniñōmō tæōnæ quēwēninque wadæ godinque Gadatiabæ adodō godinque Pidiquiabæ tōmāo wayōmō wayōmō cægonte godinque Itota miñæ nē tee empote quēwēnāni tōmānāni inānite māo apænedinque, Mōnō ñimpo cædāmaī inte tæi piñænte cæcæimpa, ante apænecā ēñēninque tōmēnāni tæi piñænte entawēninque quēwengadānīpa.

Epeto iñōmō Apodo apænecā ēñēnānīpa

²⁴ Māniñedē wacā oodeo tōmengā ēmōwo Apodo iñōmō Equitobæ Adecantodia nāni quēwēñōmō ēñate pægaingā inte ñōwo Epeto nāni quēwēñōmō pongantapa. Tōmengā iñōmō nanguī adinque nē ēñēnongā inte Wængonguī angā ēñente nāni yewæmongainō ante do ēñēninque waa pōni apænecā inongäimpa. ²⁵ Mōnō Awēnē taadō ante apæneyōnāni do ēñēningā inte māniñō ante ædæmō ewocadinque tōmengā, Ēñencædānīpa, ante nanguī apænecantapa. Ayæ Itota nānō cægainō ante nō ante odōmonte apænecā incæte Apodo iñōmō Wāo æpænē nānō guidongainonque ante māningancaque ēñēningā inte māningancaque ante tōingā odōmongā ēñēnōnānīpa. ²⁶ Tōmengā ñōwo oodeoidi

odōmōincōnē go guii go guii
cædinque guīñēnedāmaī inte
apæñecantapa. Pīditida tōnō
Aquidæ nāna gæncaya guiwēnē
tōmengā mǎnōmaī apæñecā tæcæ
ēñēninque edæ Apodo ingante,
Mōnatō weca pōe, āna pōñongante,
Wængonguī taadō īmaī inōmpa,
ante tōingā apæñeda tæcæ mā
ēñēngantapa.

²⁷ Mǎnōmaī cæda ate Apodo
wæætē Acayabæ gocæte ante
cæyongante tōmēnāni nāni
pōñencabo tōmengā ingante, Waa
goe, ānānitapa. Ayæ, Acayabæ
īñōmō Itota ingante nē tee empote
quēwēnāni acædānīmpa, ante īmaī
ante cadota ante yewæmōnānitapa.
Mīnitō, Apodo pongā adinque
tōmengā ingante waa cæedāni,
ante yewæmōninque tōmengā
ingante pædæ pōñōnāni ænte
godinque māo Acayabæ quēwēnāni
inānite pædæ godongā adānitapa.
Tōmēnāni Wængonguī waadete
pōnō cæcā ate nē pōñēnāni
īñōnānite Apodo nē waa pōni
apæñedongā inte mǎniñōmō
ponte apæñedinque tōmēnāni
tōnō godongāmæ cægacāimpa.

²⁸ Edæ tōmānāni ayōnāni Apodo
oodeoidi inānite nanguī wæætedō
wæætē apæñedinque gomonga
apæñecā wædānitapa. Tōmengā,
Mōnō Codito æbānō cæquingā,
ante Wængonguī angā ēñente nāni
yewæmongainta adinque mōnō
ēñēngæimpa, angantapa. Ayæ,
Itota mǎniñō nāni yewæmongainō
baī nē cædongā inte nāwangā mōnō
Codito inongā ingampa, ante nō
apæñecā ēñēninque tōmēnāni ædō
cæte wadō ante apæñequinānii.

19

*Epeto īñōmō Pabodo ponte
apæñecampa*

¹ Apodo ayæ Coodinto īñōmō
ee ongōñongā Pabodo nānō
cægōnimæ tæcæguedē ānanquidi
owēñaque pō Epeto īñōmō

wæængantapa. Ponte ayongā Itota
ingante nē tee empote quēwēnāni
pancadāniya a ongōnāni. ² Adinque
tōmengā tōmēnāni inānite,

—Mīnitō pōñente bayōmini
Wængonguī tōmengā Tæiyæ Waēmō
Ōnōwoca ingante da pōnongā
æmīnitawo.

Āñongā tōmēnāni wæætē,

—Īñæmpa māningā Tæiyæ
Waēmō Ōnōwoca ingantedō ante
apæñedānīpa ēñēnguimōnii.

³ Ante apæñedāni ēñēninque Pa-
bodo wæætē,

—Īninque æcānō emōwo ante
æpæñē guimīnitawo.

Āñongante,

—Wāo wodi nānō æpæñē
guidongainō ante guitamōnīpa.

⁴ Mǎnōmainō ante apæñedāni
ēñēninque Pabodo wæætē,

—Wāo wodi nānō guidon-
gainō ante guigaimīni inte
mīnitō, Idæwaa wēnæ wēnæ cæte
awædō, ante Wængonguī Awēnē
gāmænō ocæ emænte pongaimīni
imīnīpa. Incæte Wāo wodi,

īncayæ ate nē Ponguingā ingante
pōñencæmīnīmpa, āninque tōmēnāni
inānite æpæñē guidongacāimpa.
Māningā īñōmō Wāo nānō, Nē
Ponguingā, ānongā īñōmō Itota
inongā ingampa.

⁵ Ante apæñecā ēñente wæyōnāni
Pabodo wæætē mōnō Awēnē
Itota emōwo apæñedinque æpæñē
guidongā guidānitapa. ⁶ Ayæ
tōmengā gampocā ongōñōnāni

Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca
wææ tōmēnāni baonga guican-
tapa. Guicā ate tōmēnāni wadāni
nāni tede baī mā tēdinque
Wængonguī beyæ apæñedānitapa.

⁷ Māniñāni onguīñænāni æpæñē
nē guidēnāni īñōmō ōnōmpo
tipæmpoga go mengāa inōñānīmpa.

⁸ Pabodo apāicā mengāa go
adocanque pāmonque adoyōmō
quēwēninque oodeoidi odōmōincōnē
go guii go guii cædinque

guiñenedāmai apænedinque, Wængongui Awënë Odeye do pongāimpa, ante apænebo eñēedani, ante nōingā ante apænecā eñēnānitapa. ⁹ Apænecā eñēñōnāni pancadāniya guiquēnē, Wīi pōnēnente awædō, ante Baa āninqwe Wængongui Awënë taadō ante wīwa tedewēnānitapa. Mānōmai tedewēnāni eñente wædinque Pabodo iñōmō emō cæte godinque Itota ingante nē tee empote quēwēnāni inānite ænte wadæ gocantapa. Ayæ iimō iñō iimō iñō Tidānō nānō apæneincōnē go guii go guii cæte apænedinque Pabodo māniñōmō pō guidāni tōnō guēadō guēa apænedānitapa. ¹⁰ Ayæ mēnepoga wadepo ganca Pabodo mānōmai cæyongā oodeoidi incæ guidiegoidi incæ Atiabæ quēwēnāni tōmānāni mōnō Awënë nānō apænedō ante eñēnānitapa.

¹¹ Ayæ Pabodo tōnō godongāmæ cædinque Wængongui tæi piñænongā inte nangui cæcantapa. ¹² Ininque tōmēnāni Pabodo weocoo wadæ cæcadoquincoo incæ padēincoo incæ æninqwe wēnæ wēnæ ināni inānite ænte māmō wo caayōnāni waa badānitapa. Ayæ mānōmai cæyōnāni wēnæidi nē wīwa ewocadāni tōmēnāni nāni nē ewēnēnāni tao godānitapa.

¹³ Māniñedē oodeoidi Itota ingante pōnēnāmai ināni incæ pancadāniya wayōmō wayōmō godinque wēnæidi nē wīwa ewocadāni inānite nē wido cædāni inōnānimpa. Tōmēnāni nāmā mā pōnēwēninqwe, Nōwo Awënë Itota emōwo apænedinque mōnō wēnæ ingante wido cæcæimpa, ante cædinque wēnæidi inānite iimāi ānōnānimpa. Pabodo nānō nē apænedongā Itota emōwo apænedinque botō, Wēnæbi tao gobāwe āmopa, ānewēnōnānimpa.

¹⁴ Māniñedē oodeoidi beyæ, Wængongui qui, ante nē godongā ñænængā adocanque Etequeba

iñongā tōmengā wēnāni tiæte ganca inānitapa. Iināni iñōmō Itota ingante pōnēnāmai ināni incæte adobaī cæcæ cædānitapa. ¹⁵ Tæcæ cæcæ cæyōnānite wēnæ nē wīwa ewocadongā incæ tōmēnāni inānite nāemæ tededinque, “Itota ingante do abopa. Ayæ Pabodo æcānō ingāā, ante do eñēmopa. Wæætē munitō guiquēnē æminidō imīnii.”

¹⁶ Añongā wēnæ wīwa inongā ingante nē ewēnengā inte wiyaemæ tōmēnāni inānite to māo yao ongōninqwe bæ tacantapa. Mānōmai cædinque tōmēnāni weocoo gā tadongadinque tæi tæi pangā ate tōmēnāni weocoo ōmaadāni inte wepæ taate wædinque oncodo tao wodii winōnānitapa. ¹⁷ Mānōmai batimpa, ante tedeyōnāni Epeto iñōmō quēwēnāni oodeoidi incæ guidiegoidi incæ tōmānāni eñēninqwe ancai guiñente wædānitapa. Ininque mōnō Awënë Itota emōwo wīi ōnonque ante tededāni inte tōmengā emōwo æwocæte bai cædinque, Tæi piñængā inte emongampa, ante wædānitapa.

¹⁸ Ayæ nangui ināni nōwo wede pōnente badinque adoyōmō pōninqwe tōmānāni eñēñōnāni tōmēnāni nāni wēnæ wēnæ cædinō ante tōmānō ante edonque apænedinque, Idæwaa wēnæ wēnæ cæte awædō, ante wido cædānitapa. ¹⁹ Ayæ idō inte nē yewæñināni incæ pancadāniya adobaī pōnente badinque tōmēnāni nāni, Æbānō cæte yewænguīi, ante yewæmōninta incæ adoyōmō ænte pōninqwe tōmānāni añōnāni nē tånānitapa. Mānintacoo æpodō itædē cædinque padata nāni æinta beyæ godonte æñānii, ante cōwā ayōnāni tincoenta miido ganca mānimpota nāni godonte æninta incæ nē tånāni agadānimpa. ²⁰ Mānōmai nē pōnēnāni badinque waa cædāni Ininque mōnō Awënë nānō ānō ante godōmenque wayōmō

wayōmō māo gode ānāni ēñēninque tōmengā ingante nāni pōnencabo incæ yebæninque tæī piñænāni bagadānīmpa.

²¹ Mānōmaī cædāni ate Pabodo ōnōwēnenque pōnēninque, Māatedōniabæ ēñacæ godinque botō Acayabæ ēñacæ godinque Eedotadēē gocæboīmpa, ante pōnēninque, ayæ, Māniñōmō gote ate Odōmā nāni quēwēñōmō cōwē goquēnēmo īmopa, angantapa.

²² Āninque tōmengā beyæ nē cædāni iñōnānite mēnaa īnate Tīmoteo tōnō Edaato īnate apænedinque, Māatedōniabæ gote ongōñōmīna botō Atiabæ wantæ quēwente pōmoeda, ante da godongā godatapa.

Epetoidi nangui Yæ yæ ānānīpa

²³ Māniñedē Epeto iñōmō quēwēnāni iñōmō, Itota Taadō mōnō wido cæcæīmpa, ante nangui Yæ yæ ānānitapa. ²⁴ Tōmēnāni, Mōnitō wængonguīnā Diānā īnampa, ante onquiyænā ēmōnō bai badōninque mānīnca weca ædæ wæænte nē apænedāni iñōnānīmpa. Tōmēnāni quēwēñōmō adocanque Deēmetedio nāni ānongā iñōmō padata aca podonte nē badongā īnongāīmpa. Tōmengā iñōmō padatagæ æninque aca podonte badōninque, Mīni wængonguīnā Diānā īnante mīni tæiyæ wæmō apæneincō bai īmpa, ante guīyanconque badonte quēwēnongāīmpa. Mānōmaī badōñongā tōmengā tōnō godongāmæ cædāni wæætē wadāni īnānite godonte æninque mānīncoo beyæ tōmēnāni godonte æinta nangui æninque quēwēnōnānīmpa. ²⁵ Īninque tōmengā tōnō nē cædāni īnānite ayæ wadāni adobai cædāni īnānite āñete pōnāni ate Deēmetedio iñōmō tōmēnāni īnānite apænecantapa.

“Īñānāni, do ēñēmīnīpa. Mōnō badonte godōninque wadāni nāni pōnōnīnta nangui æmōmpa.

²⁶ Ayæ nangui īnāni Epeto iñōmō quēwēnāni incæ Atiabæ wodo tōmāmæ quēwēnāni incæ īngā Pabodo guīquēnē wapiticæ apænecā ēñēninque edæ oda cædinque tōmengā mīñæ godānīpa, ante do ēñēmīnīpa. Tōmengā iñōmō, Ōnompoca badōnīnca wīi wængonguīdi īnānīpa, ante tedecā apa quēwēmīnī. ²⁷ Mānōmaī tedecā beyæ mōnō badōnō ante wadāni nangui īnāni piinte anguīnāni awædō. Ayæ Diānā ñænænā wængonguīnā iñōnante tōmengā ingante mōnō apæneincō incæ, Ōnonconque īmpa, anguīnāni awædō. Ayæ godōmenque, Mōnō wængonguīnā Diānā waa pōni wængonguīnā īnampa, ante Atiabæ tōmāo quēwēnāni tōnō inguīpoga tōmāo quēwēnāni nāni waa adōnā iñōnante wabānō wapiticæ tededinque godō piinguīnāni badānīpa, ante awædō.”

²⁸ Ante Deēmetedio mānōmaīnō ante apænecā ēñēninque tōmēnāni ænguī badinque ogæ tededinque, “Epetoidi wængonguīnā Diānā ñænænā īnampa,” ante wæætē wæætē anca ānānitapa. ²⁹ Mānōmaī padata nē badōnāni Yæ yæ ānāni ēñente wædinque māniñōmō quēwēnāni tōmānāni, Quiēmē bai cædānīpa, ante acæte ante wadō pō wadō pō pogodo pōnānitapa. Ponte ayōnāni Māatedōniabæ quēwente Pabodo tōnō godongāmæ nē pōnīna Gayo tōnō Aditadoco a ongōna adinque tōmēnāni tōmēna īnate bæi ongonte quingæ māo tōmēnāni nāni aīncōnē ñænæncōnē go guīdānīnānīpa. ³⁰ Pabodo guīquēnē mānōmaī cædāni ate wædinque, Godongāmæ ongōnāni weca go guīdinque apænecæboīmpa, ante cæyongante Itota ingante nē tee empote quēwēnāni wæætē, Wænōmpa, ante, Go guīdāmaī incæbiīmpa, ante wææ cædānīnānīpa. ³¹ Ayæ mānīmæ awēnēidi pancadānīya

Pabodo æmigoidi inäni inte adobai mämö tömengä ingante gode äninque, Bitö ædö cæte mänifñomö go guiquimii, ante wææ änänitapa.

³² Inönte godongämæ ongönäni guiquenë, Quinante põmoi, ante wodo tömänäni eñenämaï inänitapa. Pancadäniya, Iïmaï cæcæimpa, äñönänite wadäni guiquenë, Wadö bai cæcæimpa, ante wæætedö wæætë ante ogæ tededinque nanguï põni Yæ yæ änänitapa. ³³ Yæ yæ äñönäni oodeoidi guiquenë Ade-cantodo ingante yæcado gö cædäni ongongä adinque godongämæ ongönäni pancadäniya tömengä ingante, Iïmaï cæcæimpa, änänitapa. Tömengä guiquenë tömënäni inänite wææ apæne-cæte ante, Apocænë iedäni, ante bai cædinque pipo pipo cæcantapa. ³⁴ Oodeo inongä inte mänömaï cæcampa, ante wædinque tömengä ingante eñenämaï inte tömänäni adoyömö ogæ tededinque, “Epetoidi wængonguinä Diänä ñænænä inampa,” ante mäa ooda ganca adodö adodö adodö ante nanguï änänitapa.

³⁵ Ayæ ate tömënäni awënë Tequedetadio incæ ancaa tömënäni inänite angä eñente apocænë cæyönäni tömengä, “Epetoidi eñemini. Tömäo quëwënäni mänömaïnte ante do eñenänipa. Mönö Epeto iñömö quëwencabo mönö wængonguinä Diänä apæneincö në aamö imompa. Ayæ tömengä awinca bai yewæmöinca öönæde mönö wæægainca adobai në wææ cæmö imompa, ante adinque tömämæ quëwënäni do eñenänipa cæminii. ³⁶ Mäninö ante näwangä põni impa, ante adinque, Babæ impa, ante ædö cæte anguinänii. Ininque minitö eñenämaï mini Yæ yæ änewënö ñimpo cædinque piyænë cæquënemini iminipa. ³⁷ Iïna mini bæi ongonte ænte põnönina iñömö mönö wængonguinä Diänä

apæneincönë guidämaï ina inte wënæ wënæ cædämaï inapa. Ayæ mönö wængonguinä Diänä inantedö ante wii wënæ wënæ ante piïna apa quëwënänii.”

³⁸ “Deëmetedio padatagæ näni badoncabo incæ wacä ingante, Wiwa cæbitapa, piïnte wædänitawo. Edæ në apænte näni äincö cöwë wi ænete ongompa. Mänincönë në apænte änäni cöwë ongönänipa. Ininque Deëmetedioidi në näni piïnongä ingante mänifñomö ænte gote änäni eñeninque në apænte änäni wæætë tömengä ingante do apænte anguënänäni inänipa. ³⁹ Ayæ apænte änäni, Iïönæ tömämini godongämæ pödäni, näni äniönæ bayonte minitö godömenque piïnte äinëmini inte mänionæ ponte ämini eñente apænte änäni ate minitö piyænë cæquënemini iminipa. ⁴⁰ Edæ ñöwoönæ mini Yæ yæ änewëninö ante awënëidi põninque, Quinante mänömaï cæminii, ante äñönäni wæætë, Quiëmë beyæ cætimpa, ante mönö angæimpa. Tömënäni wæætë mönö imonte äninque, Minitö awënë ingante wido cæcæte ante cæminipa, ante piïnäni wæcæ wæ.” ⁴¹ Äninque godongämæ ponte ongönäni inänite tömengä angä gogadänimpa.

20

Mäatedöniabæ godinque Pabodo Guidetiabæ gocampa

¹ Mänii Yæ yæ ante näni änewënö ininque cædäni ate Itota ingante në tee empote quëwënäni inänite wæætë äñete põñönänite Pabodo, Minitö ganca pönente godömenque cæcæminimpa, ante godö ædæmö apænecantapa. Ayæ, Nöwo gobopa, ante Mäatedöniabæ gocantapa. ² Godinque tömengä mänifñomö quëwënäni inänite, Minitö ganca pönente godömenque cæcæminimpa, ante godö ædæmö apænecä

ēñēnānitapa. Mānōmaī nangui apænedinque tōmengā mānimæ tōmāo cægōninque wayōmō māo wayōmō māo apæneca ēñēnāni ate Guidetiabæ gote pongantapa. ³ Māniñōmō pōninque mēa go adoque apāicā quēwengantapa.

Ayæ, Tidiabæ goquimo, ante tæcæ ñænæ wipodē guicæ cæyongante wadāni, Oodeoidi bitō imite wænoncæte ante cædānipa ataque. Ante wææ ānāni wædinque tōmengā, Botō wæætē adodō godinque Māatedōniabæ wodo tebæ gocæboimpa, āninque taadonque gocantapa. ⁴ Goyongā tōmengā tōnō godongāmæ godāni iñōmō, adocanque Bedea quēwēningā inte Pidido wengā Topatede, ayæ wææ Tetadōnica quēwēnina Aditadoco tōnō Tegonto mēnaa, ayæ wææ Dedebe quēwēningā Gayo tōnō Timoteo mēnaa, ayæ wææ Atiabæ quēwēnina Tiquico tōnō Todopimo mēnaa, mānimpodāni inānitapa. ⁵ Tōmēnāni tāno godinque Todoa nāni quēwēñōmō pōninque mōnitō wipodē ponguimōni ante ee ongōnānitapa. ⁶ Mōnitō guiquēnē oodeoidi pāo yedæ æmpoqui ōmæmō i nāni cænguionæ iinque baganca Pidipo iñōmō quēwēninque wipodē ñænæmpodē go guidinque wogaa godinque ōnompō æmæmpoque eōnæ gote ate tōmēnāni weca Todoa pōninque ōnompō æmæmpoque go mēōnaa quēwentamōnipa.

Todoa iñōmō Pabodo ponte apænecampa

⁷ Tōmēnāni nāni guēmanguionæ go ate mōnitō, Ñōwo gāwadecæ bayō Wængongui itadē impa, ante pāo godongāmæ cæncæte ante æmongapaa æi wænōmēncapaa æi guidinque tæ contatamōnipa. Pabodo iñōmō baānæ ate gocæ cædingā inte æi guii tæ contadinque wantæpiyæ ayaōnænēña pōni ayæ apæneca

ēñentamōnipa. ⁸ Wænōmēncapaa mōni godongāmæ ēñengoncōnē gongapæncade bacoo tī wodōnote mæ ongōnimpa. ⁹ Adocanque edēningā tōmengā emōwo Eotico ayamōnecāa tæ contate ongongan-tapa. Iinque Pabodo wantæpiyæ apæneyongā edēningā iñōmō mōwocodē nangui mōinente ayæ wangæ monte wænōmēncapaa ongōninque yæipodē tæ go wæængantapa. Go wæænte do wængā adinque tōmengā ingante yao ongonte mānānitapa. ¹⁰ Nāñe wænte ōñōñongā Pabodo yæipodē wææninque, Quēwēncæcāimpa, ante cædinque wīni ænte pæ man-gantapa. Ayæ nē pōnēmōni mōni caipæ imōnite apænedinque,

—Mii quēwengā ingampa. Guiñente wædāmaī iedāni, angan-tapa.

¹¹ Äninque Pabodo wæætē adodō æmongapaa æidinque pāo ænte pā ænte mōnitō tōnō godongāmæ cæninque wantæpiyæ godōmenque apænecōñongā edæ ñāo batimpa. Ñāo ba ate Pabodo ñimpo cæte wadæ gocantapa. ¹² Ayæ, Edēningā mīngā quēwengampa, ante ænte wadæ godinque tōmēnāni wampō pōnēninque nangui togadānimpa.

Ōmaaque godinque Pabodo Miiideto ganca pongampa

¹³ Pabodo guiquēnē taadonque gocæ cædinque mōnitō imōnite apænecantapa. Mīnitō wipodē ñænæmpodē go guidinque māodāmæ wipodenque godāmæ goyōmīni, botō ōmaaque nāñe tebæ pōmoedāni. Atōnō iñōmō pō wāi wocænte owoyōmīni botō iñōmō ōmaaque pō adopodē guibo ate gocæimpa, angā Ao ante mōnitō tāno go guii tæ contadinque ōme tagamōnimpa. ¹⁴ Mānōmaī godinque Atōnō iñōmō pō wāi wocænte owoyōmōni tōmengā ōmaaque pō bee tēninque ñænæ wipodē adopodē pō guite tæ contacā ate

mönitö godongämæ wogaa god-
 inque Miitidene näni quëwëñömö
 pontamönipa. ¹⁵ Mänñömö
 wäi wocænte monte ate ñão ba
 wogaa godinque mönitö Quiyo
 ganca pöningue waönæ ate wodo
 pänta godinque wæætë Tämö
 ññömö pömönique go Todoguidio
 ññömö pömönique go ññabæ gu-
 ingä ate Miideto pontamönipa.
¹⁶ Edæ, Ææmæ Pentecotee näni
 änömæ botö bequingue Ee-
 dotadëe eyepæ poncæte ante
 quingæ goquëñëmo ñmopa, ante do
 äningä inte Pabodo ñwo, Atiabæ
 wantæpiyæ ongöningue ædö cæte
 Eedotadëe eyepæ pömaïmoo.
 Ante pönente wædinque, Epeto
 ññömö ti wæænämaï yaatænque
 gocæboimpa. Äñongä mönitö
 tömengä tönö Epeto wodo tebæ
 godinque Miideto ññömö pon-
 tamönipa.

*Epeto ññömö nê Piccënnäni ññänite
 Pabodo apænecampa*

¹⁷ Mänñi wipo ñænæmpo Miideto
 ññömö wogaa pö wäi wocæ ate
 ti wæænningue Pabodo wadäni
 ññänite da godöningue, Minitö Epeto
 ññömö tömæwæ æidique Itota
 Codito ingante nê godongämæ
 pönënnäni weca godinque tömënnäni
 ññänite nê aadäni Piccënnäni ññänite
 äñete pödäni. ¹⁸ Angä äñete
 pöñönänite tömengä, “Botö Atiabæ
 mä ponte quëwëningue botö
 goganca æbänö minitö weca
 waa cæte quëwëñömöi, ante do
 ëñëminipa. ¹⁹ Edæ oodeoidi,
 Wænoncæ, änäni ëñëningue
 nanguï guiñente wæbo incæte
 botö, Öñömoque bai ñmopa, ante
 pönëningue Wængongui beyænque
 nanguï cædinque Ca ca wædinque
 ee cætabopa. ²⁰ Ñningue botö,
 Minitö beyænque quönö waa inguiï,
 ante pönëningue pæ wëenedämaï
 inte do apænëbo ëñëminitapa.
 Ayæ edæ tömänäni ayönäni
 odömonte apænëdingue botö

wacönë mäo wacönë mäo go
 guiidinque apænëbo ëñëminitapa.
²¹ Ayæ pancaminiya oodeoidi
 ññöminite pancaminiya gui-
 diegoidi ññöminite botö tömänäni
 ñminite apænëdingue iïmaï
 ante apænëtabopa. Minitö,
 Idæwaa wënæ wënæ cæte
 awædö, ante pönente wædinque
 Wængongui gämænö pöningue
 mönö Awënë Itota Codito in-
 gante pönencæminipa, ante ämo
 ëñëminitapa. Mänömaï tömäa
 cætabopa, ante do ëñëminipa.”

²² “Ñwo guiquënë Wængongui
 Öñowoca angä ëñëningue Eedo-
 tadëe gocæboimpa. Mänñömö
 pöñömote quëmë bai bacæimpa,
 ante pönente wædimo incæte ee
 gocæboimpa. ²³ Önonque botö ñwo
 wayömö wayömö näni quëwëñömö
 pöñömote wadäni Wængongui
 Tæiyæ Waëmö Öñowoca tönö
 apænecä ëñënnäni inte do botö ñmote
 iïmaï ante wææ änänpa. Bitö tee
 mönete nanguï caate wæquinque
 Eedotadëe gobipa, änäni ëñëningue
 männingue ante ëñëmopa. ²⁴ Incæte,
 Wængongui waadete pönö cædinque
 nänö cægainö ante watapæ
 apænëdingue bitö, Nö pönï impa,
 ante apænëbi ëñencädänimpa, ante
 mönö Awënë Itota doyedë botö
 ñmote angacäimpa. Ñningue tömengä
 nänö anganca ñningue cæcæte
 ante cæyömote wænönäni wæmo
 incæte botö, Godömenque ingui-
 poga quëwëngüenëmo intabopa,
 ante wædämaï incæboimpa. Ayæ
 pogodo gote bai botö goquönö
 tömänö gocæte ante nanguï
 cæcæboimpa, ämopa,” ante Pabodo
 apænëcantapa.

²⁵ Ante apænëdingue tömengä
 ayæ godömenque apænëcantapa.
 “Botö, Mönö Awënë Odeye do
 pongäimpa, ante apænëdingue
 wayömö mäo wayömö mäo
 apænëbo ëñëminitapa. Idæwaa
 apænëbo ëñëminini inte minitö

ñowo æmæwo botō awinca aminipa. ²⁶ Mānōmaī beyæ botō ñowoönæ apænedinque mīnitō imīnite iīmaī āmopa. Botō, Quēwencæmīnimpa, ante cædinque ancaa apænebo incæte pancadāniya tōmēnāni nāni wīl ēñēnō beyænque wentamō mongænte nāni wænguinque goyōnāni botō wæætē mānīnō beyæ wentamō mongænāmaī imopa. ²⁷ Wængonguī, iīmaī cæbo bacæimpa, ante nānō ānō ante botō iñōmō edæ pæ wēenedāmaī inte mīnitō imīnite tōmānō edonque pōni apænebo ēñēmīnitapa.”

²⁸ “Mīnitō iñōmō edæ nāmā wææ aadinque waa cæte quēwēedāni. Wængonguī Ōnōwoca mīnitō imīnite āninque, iīnāni cæningāidi bai inānīpa, ante nānō nē angaināni iñōnānite mīnitō wæætē nē aamīni inōmīni inte tōmēnāni inānite ædæmō wææ aaedāni. Mōnō Awēnē Codito ingante nāni godongāmæ pōnencabo inānite æncæte ante tōmengā nāmā wepæ godonte ængā ate Wængonguī quīnāni bagadānimpa cæmīnī. Mīnitō tōmēnāni inānite nē aamīni inte waa aaedāni. ²⁹ Edæ botō do ēñēmopa. Babæidi gāwæī ecate ade cænāni aminīpa. Edæ botō emō cæte gobo ate woadāni incæ babæidi cædāni mīni abai adobai wēnæ wēnæ cædinque mīni pōnencabo iñōmīnite ata cæpodāmaī incædānimpa. Tōmēnāni babæ wapiticæ ānāni ēñēninque mīni cabo incæ pancadāniya ēñēnāmaī badinque wadæ godāni wæcæmīnimpa. ³⁰ Ayæ tōmēmīni mīni pōnencabo incæ pancadāniya, Mōnitō mīñæ poncæmīnimpa, ante cædinque babæ wapiticæ odōmoncædānimpa cæmīnī. ³¹ Edæ wææ cæedāni. Botō, Mānōmaī bacæimpa, ante wadepo mēnepoga go adodepoque iñonte itædē incæ woyowotæ incæ ñimpo cædāmaī inte Ca ca wædinque mīnitō tōmāmīni imīnite apænebo

ēñēnōmīnimpa. Mānōmaīnō ante pōnēedāni,” ante Pabodo apænecā ēñēnānitapa.

³² Āninque tōmengā, “iīnānāni, botō mīnitō imīnite Wængonguī nempo ñowo emō cæte gobo tamēñedāni. Tōmengā waadete nānō pōnō cædinō ante mōni apænedō ante ēñente ewocamīni iñōmīnite tōmengā mīnitō imīnite godongāmæ cæcā ate tæī piñænte bacæmīnimpa. Ayæ Wængonguī quīmōni tōmāmōni tōnō mīnitō adocabomīni bayōmīnite tōmengā eyepæ da pōngō ate mīnitō mōnitō tōnō godongāmæ æncæmīnimpa. ³³ Botō iñōmō æbānō quēwēmoī aedāni. Edæ wacā quī tigitamō incæ oodo incæ weocoo incæ, Botō quī bacæimpa, ante cōwē æinēnāmaī inōmoimpa. ³⁴ Edæ tōmēmo ōnompoca botō cædinō beyænque quīēmē ænguēnēmo ante eyepæ æninque quēwēnōmoimpa. Ayæ botō tōnō godongāmæ cædāni nāni ænguēnēnō ante adinque adobai botō tōmēmo ōnompoca cædinō beyænque æninque tōmēnāni inānite da godō da godō cæbo æninque quēwēnōnānimpa. Mānōmaī botō cædinō ante do ēñēmīnīpa. ³⁵ Mōnō Awēnē Itota incæ iīmaī ante apænegacāimpa. ‘Māincoo æninque mōnō wædænque tomompa. Wæætē wacā ingante pædæ godōninque mōnō nanguī toquinque impa.’ Ante Itota nānō apænegainō ante pōnēninque botō, Mānōmaī mōnō ōnompoca nanguī cædinque æninque wadāni nē ænguēnēnāni inānite mōnō pædæ godongæimpa, ante mīnitō imīnite cōwē odōmonte apænebo ēñēmīnitapa.”

³⁶ Mānōmaīnō ante iīnque apænedinque Pabodo tōmēnāni tōnō da guicapodinque Wængonguī ingante apænecantapa. ³⁷ Ayæ tōmēnāni Ca ca wædinque, Waa

goe, ancæte ante godongāmæ goto pōninque tōmengā ingante yaagō yaagō cædānitapa. ³⁸Tōmengā nānō, Botō imote æmæwo aminipa, nānō āninō beyæ godōmenque nangūi wædānitapa. Ayæ tōmengā ingante ñænæ wipo ganca ænte māodāni gogacāimpa.

21

Pabodo Eedotadēē gocampa

¹ Mōnitō tōniñadāni tōnō godongāmæ wægōninque Pabodo tōnō mōni goquincabo iñōmō, Wipo ñænæmpo do wogaa gocæ cæpa, ante adinque edæ, Nōwo gomōnipa, ante tōmēnāni inānite emō cæte godinque mānimpodē go guītāmōnipa. Guīdinque mōnitō tōngā wogaa godinque Coto nāni quēwēñōmō ponte tōmæwæ æite monte ate iimō ate Ododata gomōnique go Patada nāni quēwēñōmō pontāmōnipa. ² Patada iñōmō pō ti wæænte ayōmōni, Wipo ñænæmpo Pēnitia goquimpo impopa, ante adinque mānimpodē go guīdinque wogaa gotāmōnipa. ³ Wogaa godinque dipæmæ inō gomō ayōmōni wāā tēiwænē Tipidebæ a ongō adinque tæcæpæ inō wodo tebæ wogaa gomōnique go Tidiabæ pontāmōnipa. Ayæ ñænæmpo mōni goimpo Tido iñōmō māincoo owāaquī impa, ante ēñēninque mōnitō māniñōmō adobai ti wææntāmōnipa.

⁴ Ti wææninque mōnitō tōmēnāni quēwēñōmō ponte ayōmōni Itota ingante nē tee empote quēwēnāni a ongōnāni adinque mōnitō ōnompō æmæmpoque go mēōnaa iñonte tōmēnāni tōnō godongāmæ quēwentāmōnipa. Tōmēnāni guiquēnē, Wængongūi Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca apænecā ēñēnināni inte Pabodo ingante, Bitō wæquinque Eedotadēē iñōmō gocæ cæbipa, ante wææ ānānitapa. ⁵ Mānōmaī ante wææ

ānāni ēñēmōni incæte mōnitō, Mānimpoōnæque quēwēngūēñēmōni intāmōnipa, ante adinque wadæ gotāmōnipa. Ininque tōmēnāni nāni quēwēñōmō yabæ inō tōmēnāni nāni wencabo tōmānāni ænte māodāni godinque mōnitō emōnaiya pōninque godongāmæ da guicapodinque Wængongūi ingante apænetāmōnipa. ⁶ Apænete ate mōnitō, Gomōnipa, āninque go ñænæ wipodē adopodē guīdinque wogaa gocæ cæyōmōnite tōmēnāni wæætē, Waa goedāni, āninque ocæ emænte tōmēnāni oncō godānitapa.

⁷ Mōnitō iñōmō Tido iñōmō wadæ tao wogaa godinque Todēmaida iñōmō pō tōmæwæ æidinque māniñōmō nāni pōnencabo inānite adinque mōnitō, Pōmōnipa, āninque tōmēnāni tōnō adoōnæque quēwentāmōnipa. ⁸ Iimō ate wadæ godinque Tetadea nāni quēwēñōmō pōninque Pedipe oncōnē pō guite quēwentāmōnipa. Wēēñēñedē Itota nānō nē emiñænāni, Mōnō pōnencabo beyæ ante nē cædāni tiæte ganca ināni incædānimpa, ante nāni Tiæte ānōnāni iñōnāni adocā Pedipe tōmēnāni nāni pōnencabo beyæ ante nē cæcā inongā inte Codito waa pōni nānō pōnō cægainō ante nē apænecā inongāimpa. ⁹ Tōmengā wēnāni baquedānique mengāa go mengāa iñōnānite Wængongūi Ōnōwoca pōnō cæcā ate tōmēnāni Wængongūi beyæ nē apænedāni inōnānimpa. ¹⁰ Mōnitō Pedipe weca tæōnæ quēwēmōni ate wacā onguīñængā tōmengā emōwo Agabo Wængongūi beyæ nē apænedongā inte Oodeabæ quēwente wææ pongantapa. ¹¹ Mōnitō weca pōninque tōmengā Pabodo pacadeyænta æninque nāmā ōnompō goti wimpote wæi ōnōwa goti wēwadinque iimaī ante apænecantapa.

—Wængongūi Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca botō imote æbānō ante apænecāā, ante apænebo

ēñēedāni. Oodeoidi Eedo-
tadēē nē quēwēnāni iñōmō iī
pacadeyēnta nē ēadingā ingante
mānōmaī goti wīninqe ood-
eoidi ināmaī ināni nempo pædæ
godōnāni æncædānimpā, ante do
apænecā ēñēmopa, ante Agabo
apænecantapa.

¹² Mānōmaī apænecā ēñēninqe
mōnitō Tetadea quēwēnāni tōnō
Pabodo ingante wææ wææ
apænedinqe, Eedotadēē godāmaī
imāwe. ¹³ Ante wææ āñōmōnite
Pabodo wæætē,

—Mīnitō iñæmpa Ca ca wæmīni
ēñente wædinque wætawente
awædō. Edæ Eedotadēē goyōmote
bæi ongonte goti wīnāni incæte
wænōnāni wæmo incæte botō
iñōmō ñimpo cædāmaī inte mōnō
Awēnē Itota ēmōwo beyænque cōwē
gocæboimpā.

¹⁴ Ante mānōmaī apænecā
ēñēninqe mōnitō ancaa wææ
āñōmōnite Pabodo, Cōwē gocæboimpā,
ante ñimpo cædāmaī inte angā
wædinque mōnitō wæætē edæ,
Wængonguī nānō ānō bai
bacæimpā, ante adinqe mōnitō
ee ate pæ wēēnetamōnipā.

¹⁵ Iñinqe mānimpoōnæ māññōmō
quēwēninqe, Nōwo mōnō Eedo-
tadēē gocæimpā, ante cædinque
Pabodo tōnō godongāmæ ee go-
tamōnipā. ¹⁶ Goyōmōni Tetadea
iñōmō quēwēnāni inte Itota ingante
nē tee empote quēwēnāni pan-
cadāniya mōnitō tōnō godongāmæ
godinqe, Nāatōō oncōnē
owocæmīnimpā, ante māninganca
ænte māmōnāni pō guītamōnipā.
Tōmengā iñōmō wāā tēiwænē
Tipidebæ nē quēwēningā inte
dobæyedē Itota nānō nē ēmīñængā
badingā inte quēwēnongāimpā.

*Tantiago weca Pabodo ēñacæ go-
campa*

¹⁷ Tōmengā oncōnē pō guī
mōmōninqe go Eedotadēē pōñōmōni
māññōmō quēwente nē pōnēnāni
iñōmō, Waa pōmīni amōnipā,

ante todānitapa. ¹⁸ Ayæ iīmō
ate Pabodo tōnō godongāmæ
mōni poncabo Tantiago weca
ēñacæ gotamōnipā. Tōmengā
weca pōñōmōnite nē pōnēnāni
inānite nē aadāni nē Picænāni
tōmānāni adoyōmō pōnānitapa.
¹⁹ Adinqe Pabodo, Waa
quēwēmīni, āninqe godōmenque
iīmaī ante apænecantapa. Mēmōidi
ēñēedāni, āninqe, Botō ood-
eoidi ināmaī ināni weca gote
cæyōmote Wængonguī iīmaī
godongāmæ waa cæcantapa,
ante Wængonguī nānō cædinō
ante tōmengā adodō adodō ante
apænecā ēñēnānitapa. ²⁰ Ēñēninqe
nē aadāni Picænāni guīquēnē,
Wængonguī, Bitō waa pōni
cæbitapa, ante godongāmæ watapæ
apænedānitapa. Ayæ Pabodo
ingante wæætē apænedinqe,

—Biwī ēñēmi. Oodeoidi æpodō
mūido ganca ināni ñōwo do
pōnente badāni abitapa. Tōmēnāni
iñōmō Wængonguī nānō wææ
angainō ante tōmānāni ēñente
cōwē cædāni abitawo. ²¹ Ayæ
edæ bitō Pabodobi wēnæ wēnæ
cædāmaī iñōmite wadāni bitō
imitedō ante babæ wapiticæ
godō oodeoidi inānite iīmaī ante
tedewēnāni ēñēnānipā. Tōmēnāni,
Pabodo wayōmō wayōmō god-
inqe oodeoidi wabæca quēwēnāni
inānite bee tente odōmōninqe
iīmaī ante apænecampa, ante
tedewēnānipā. Pabodo, Mīnitō
wēnāni inānite ēō togænāmaī iedāni,
āninqe, Dodāni nāni angainō mīni
ēñēnō ante ñimpo cæedāni, ante
ānewengampa, ante tedewēnānipā.
Ayæ godōmenque āninqe, Mōitee
wodi nānō wææ angainō ante wido
cæedāni, ante Pabodo ānewengampa
tōō. Ante tōmēnāni bitō limitedō
ante babæ ante tedewēnānipā.
Iñæmpa bitō mānōmaīnō ante
āñāmaī iñōmite tōmēnāni oodeoidi
inānite babæ ante apænedāni
ēñēnānipā cæbii. ²² Iñinqe, Pa-

bodo do pongäimpa, ante oodeoidi do eñenguināni inānīpa, ante pōnente wædinque mōnitō ñōwo, Æbānō cæte wææ cæquī, ante wæmōnīpa. ²³ Inīnque, Pabodo nō cæcā iñongante wadāni babæ wapiticæ tededānīpa, ante oodeoidi eñencædānīpa, ante wææ cædinque bitō iīmaī cæcæbiimpa āmōnīpa.

“Pabodo eñēmi, ānānitapa. Mōnitō weca onguīñænāni mengāa go mengāa ināni ñōwo ongōnīnque, Wængonguī beyænque ante cōwē cæcæmōnīpa, ante nē ānīnāni inte tōmēnāni nāni ānīnō bai līnque cæquīnāni inānīpa. ²⁴ Tōmēnāni, Mōnitō ānīnō ante do līnque cædīmōni inte wentamō mongæñāmaī imōni acædānīpa, ante cædinque, Wængonguī quī, ante godoncæ cædānīpa. Inīnque bitō iñōmō mānīnāni inānite ænte godinque tōmēnāni tōnō godongāmæ, Wængonguī quī, ante godōe. Ayæ bitō eyepæ pædæ godōmi ænīnque tōmēnāni nāni godonguēncoo godonte ænīnque, Wængonguī quī, ante godōnīnque tōmēnāni ocaguī tōmanguī ocāa pōnī eō tocate incædānīpa. Bitō mānōmaī tōmēnāni tōnō iñacabo cædinque Mōitee wodi nānō angainō bai cæbi adīnque oodeoidi wæætē, Æ, Pabodo nō cæcā iñongante wadāni iñōmō babæ wapiticæ tededānīpa, ante eñencædānīpa,” ante nē Picænāni ānānitapa.

²⁵ “Ayæ oodeoidi ināmaī ināni guiquēnē nē pōnēnāni badīnque æbānō cæquēnēnāni inānīpa, ante pōnente wædinque mōnitō do godongāmæ pōnēnīnque tōmēnāni inānite iīmaī ante yewæmontamōnīpa. Wadāni, Wængonguīdi quī, ante cænguī nāni cōnōnīncoo ante mīnitō cænāmaī gomō aedāni. Wepæ owemōingā adīnque cæningā ñē wīmencate wæningā adīnque cænāmaī iedāni.

Ayæ nānōogængā ināmaī iñongante mīnitō godō guēa mōnāmaī iedāni, ante do yewæmontamōnīpa,” ante nē aadāni Picænāni Pabodo ingante apænegadānīpa.

Wængonguī oncōnē Pabodo ingante bæi ongōnīnīpa

²⁶ Iīmō ate ñāō bayonte nē aadāni Picænāni nāni ānīnō bai eñente cædinque Pabodo mengāa go mengāa ināni inānite ænte māocā gote cæyōnāni tōmengā nānō tæiyæ waēmō baquinque ante tōmēnāni tōnō Mōitee wodi nānō wææ angainō ante eñente cæcantapa. Mānōmaī cædingā inte tōmengā Wængonguī oncō ñænæncō yabæcōnē go guidīnque mānīñōmō cædāni inānite apænedīnque, Mōnitō adoque Wængonguī itædē go ate Mōitee wodi nānō angainō līnque cæmōni ate iīnāni iñōmō, Wængonguī quī, ante baō pædæ pōnōnāni ænīnque tancæmīnīpa, ante Pabodo tōmēnāni beyæ ante apænecantapa.

²⁷ Ayæ onompo æmæmpoque go mēōnaa nānō ānīmpoōnæ wodo līnque ba ate oodeoidi Atiabæ quēwente nē pōnīnāni guiquēnē Wængonguī oncō ñænæncō yabæcōnē ponte ayōnāni Pabodo a ongongā. Adīnque mānīñōmō ononque ongōnāni inānite, Mōnō pīnte cæcæiimpa, ante ānāni eñēnīnque iīnāni wæætē ænguī badānitapa. Ayæ Pabodo ingante bæi ongote, ²⁸ aa pedīnque tōmengā ingante nē pīnte ānāni iñōmō, “Idægoidi cōwā aedāni” ante, “Iñgā ingampa cæmīnī. Pō godongāmæ cædāni. Tōmengā inguipoga tōmāo godīnque tōmāmæ quēwēnāni inānite māo apænedīnque iīmaīnō ante tedewengampa. Idægoidi wēnæ wēnæ cædāni inānīpa, ante cōwē ānewengampa. Wængonguī oncō ñænæncō incæ ononconque impa,

angampa. Ayæ Wængongui nānō wææ angainō ante mōnō ēñēnāmaī ingæimpa, ante tōmengā ānewengampa tōō. Ayæ iñōmō oncō tæiyæ waēmō oncō iñonte tōmengā wæætē guidiegoidi inānite ænte māmō iincōnē guiddinque otæñē ōñō bai cæcantapa cæminii,” ante pīinānitapa.

²⁹ Do edæ wacā Todopīmo iñōmō Epeto iñōmō quēwēningā inte Eedotadēē pōninque Pabodo tōnō cægōna inōnāimpa. Mānōmaī guēa cægōna adinque oodeoidi, Æ, iingā oodeocā ināmaī iñongante Pabodo do Wængongui oncō ñænæncō yabæcōnē ænte māmongā wāānē guiibaingampa, ante wawique pōnēninque mānīnō ante wapiticæ apænedānitapa.

³⁰ Mānōmaī ante ānewēnāni ēñēninque Eedotadēē quēwēnāni tōmāo iñōmō Yæ yæ āninque pogodo pōnānitapa. Ponte Wængongui oncō ñænæncō yabæcōnē māo pō guiddinque Pabodo ingante bæi ongonte æninque oncodo wēa mantao godinque odemō do tee mōnedānitapa. ³¹ Ayæ godōmenque, Wænongæimpa, ante tæcæ cæyōnāni adocanque mæi odōmāno tontadoidi awēnē cōmantante ingante apænecantapa. Eedotadēē tōmāo Yæ yæ āninque pogodo pōnānipa cæbii. ³² Ante mæi angā ēñente wædinque awēnē cōmantante iñōmō tontado capitāōidi tontadoidi inānite, Pōedāni, āninque nē Yæ ānāni weca pogodo wææ do pōnānitapa. Īninque awēnē cōmantante tōnō tontadoidi do wæænte pōnānipa, ante adinque wadāni wæætē Pabodo ingante nē tæi tæi pānīnāni inte ñōwo ñimpo cædinque ee adānitapa. ³³ Pabodo weca pōninque awēnē cōmantante angā ēñēninque tontadoidi wæætē Pabodo ingante bæi ongōninque yaēmengō mēmēña goti wīnānitapa.

Awēnē cōmantante iñōmō, Æcānō

ingāi, ante ayæ, Quinō wēnæ wēnæ cæcāi. ³⁴ Āñongante

pancadāniya, Īlmaī cæcantapa, āñōnāni wadāni wæætē, Wīi Īlmaī wadō cæcantapa, āninque wææ wææ āñōnānite tontadoidi awēnē cōmantante iñōmō, Nōingā ante æbānō cæte ēñenguimoo, ante wædinque tontadoidi inānite angā ēñēninque Pabodo ingante tōmēnāni wææ cæte iñōmō ænte mæicæte ante cædānitapa. ³⁵ Ænte godinque tēwaimpa ganca tæcæ pōñongante godongāmæ ongōnāni godōmenque ængui badinque wīwa cæcæ cædāni wædinque tontadoidi wæætē Pabodo ingante wææ cædinque ōnōnancapæ ængō cædinque adimongā næænte mæidāni tēwaimpaa æicantapa. ³⁶ Ayæ tōmānāni edæ tee empote pōnāni iñōmō Yæ yæ āninque, “Cōwē wido cæcæimpa,” ante ancaā ānānitapa.

Pabodo nāmā wææ apænecampa

³⁷ Wææ cætiñōmō tæcæ mangui guicæte ante cæyōnāni Pabodo iñōmō tontadoidi awēnē cōmantante ingante apænedinque,

—Bitō Ao āmi ēñente ate botō adodeque bitō imite apænecæboimpa.

Āñongante,

—Īñæmpa bitō guidiego tededō tedebe imitawo. ³⁸ Bitō Īñæmpa equitobi inōmi inte edæ doyedē, Wido cæcæimpa, ante cædinque nē, Wænongæimpa, ante nāni ānincabo iñōnānite coatodo mīido ganca ināni inānite ōnōmæca ænte māobi godānitapa. Botō ayōmo bitō adobi imitapa tōō.

³⁹ Āñongante Pabodo wæætē,

—Īñæmpa botō waobo ēñagaīmo inte oodeobo inōmo imopa. Botō wīi ōnōñōmonque ēñagaīmo imopa. Tidityabæ Tadoto nāni nangui quēwēñōmō ēñagaīmo imopa cæbii. Ao āmi ate botō Īnāni inānite apænebo ēñēmaīnānipa.

40 Āñongante Ao angä ate tēwaimpaa adiyæ gongæninque godongāmæ ongönāni inānite Pabodo, Apocænē iedāni, ante bai cædinque compo compo cæcä. Adinque tededāmai ongönāni ate tōmengä ebedeoidi nāni tededō tededinque iīmai ante apæneca ēñēnānitapa.

22

1 “Botō tōniñāmīni iīmīni ēñēedāni. Botō wæmpomīni iīmīni botō nāmā wææ apænebo ēñēedāni.”

2 Ante Pabodo ebedeo tededō apæneca ēñēninque tōmēnāni, Æ mōnō tededō apænecampa, ante wædinque godōmenque ēamonca nōwæ ongōñōnāni tōmengä iīmai ante apænecantapa.

3 “Botō iñōmō oodeobo ingaīmo iīmopa. Tiditiabæ Tadoto iñōmō ēñagaīmō inte botō Eedotadēē ponte pægaboī aedāni. Iñōmō pædinque Gāmadiedo nē odōmongä weca adīmo inte botō mōnō mæmæidi nāni wææ angaīnō ante ædæmō ēñēninque adodō ante ēñente cæte pægaboimpa. Mīnitō, Wængonguī beyæ ante mōnō cōwē cæcæimpa, ante ñowoönæ cæmīnīpa. Mīnitō cæmīni bai botō adobai Wængonguī beyæ ante cæcæte ante cōwē nanguī cædinque quēwengaboimpa. 4 Īninque, Itota oönædē godō Taadō bai ingampa, ante nē pōnēnāni inānite botō, Pāmo wæncædānīpa, ante togænte pangaboimpa. Onguīñænāni incæ onquiyænāni incæ tōmānāni inānite bæi ongōninque botō wadāni nempo pædæ godōmo æninque tōmēnāni wæætē nē pōnēnāni inānite māo tee mōnedāni wægadānīpa.”

5 “Mānōmai cædinque botō, Godōmenque Daāmaco iñōmō godinque botō, Taadō, ante nē pōnēnāni inānite bæi ongonte goti winte adodō Eedotadēē iñōmō ænte māmō

pædæ godōmo æninque awēñēidi wæætē tōmēnāni inānite pānāni wæcædānīpa, ante cætabopa. Mānōmai cæcæte ante cæbo adinque, Wængonguī quī, ante nē godongä ñænængä pōni inongä tōnō nē aadāni nāni Picæncabo tōnō Ao æninque, Mōnitō tōniñadāni Daāmaco iñōmō quēwēnāni acædānīpa, ante cadota ante yewæmōnāni ænte gotabopa. Īninque, Botō æbānō cæboo, ante nē agaīnāni inte awēñēidi incæ edæ, Pabodo nāwangä angampa, ante ñōwo nē apænequēnēnāni inānīpa,” ante Pabodo angantapa.

Botō wēēnē pōnēwengāinō ante ñīmpo cædinque wadō ante pōnēmopa, ante Pabodo apænecampa
(Nāni Cægaīnō 9.1-19, 26.12-18)

6 Āninque Pabodo, Iīmai cægaboimpa, ante godōmenque apænecantapa, “Botō taadō godinque tæcæbæcä iñonte Daāmaco obo ponte ayōmote oönædē iñontobæ ñāō botō weca pō godongāmæ guinæ gongæ ate wædinque, 7 botō guidōmēmæ tæ go wææntabopa. Ayæ ēñēñōmote, ‘Taodo, Taodo. Botō imote quīnante togænte pāmīi.’ 8 Āñongante, ‘Awēñē, æbidō inōmi iīmīi.’ Ante wæyōmote tōmengä, ‘Itota Nāatadeta quēwēnīmo inte mānīmōdō bitō nē togænte pānōmo iīmopa,’ ante apænecantapa. 9 Mānōmai apæneyongä botō tōnō godongāmæ godāni guiquēñē ñāō gongænque adinque botō imote nē apæneca nānō tededō ante ēñēnāmai inānitapa. 10 Botō iñōmō, ‘Awēñē, quīnō cæquēnēmo iīmoo, ante āmi ēñēmoe.’ Āñōmote mōnitō Awēñē wæætē, ‘Bitō ængæ gantidinque Daāmaco iñōmō goe. Botō, Taodo iīmai cæcæcāimpa, ante wacä ingante Daāmaco iñōmō nē quēwengä ingante do apænebo ēñēngampa cæbīi. Bitō Daāmaco iñōmō gote ongōñōmi tōmengä

wæætē bitō imite apæneca ēñente cæcæbiimpa, angantapa. ¹¹ Ayæ ñāō gongæ adinque botō bee wodōmonte bai bayōmote botō tōnō godongāmæ godināni wæætē tōō æmænte Daāmaco iñōmō māodāni gotabopa,” ante Pabodo apænecantapa.

¹² Mānōmāinō ante apænedinque Pabodo godōmenque apænecantapa. “Māniñōmō gote ongōñōmo wacā tōmengā emōwo Ānāniya botō weca pongantapa. Tōmengā iñōmō Wængongui ingante guiñente wædongā inte dodāni nāni wææ angainō ante cōwē ēñente cæcā inongāimpa. Īninqe oodeoidi māniñōmō quēwēnāni tōmānāni tōmengā ingante waa adōnānimpa. ¹³ Tōmengā iñōmō botō weca pō næ gongæninque, ‘Taodo, bitō botō biwī imi, ñōwo waa bamonte ae.’ Tæcæ āñongante botō æmō adinque tōmengā ingante waa atabopa. ¹⁴ Tōmengā ayæ apænedinque, ‘Mōnō mæmæidi Wængongui incæ, Botō æbānō cæquimo imoo, ante botō pōnente angainō ante bitō ēñencæbiimpa, ante cædinque bitō imite apænte ængampa. Ayæ, Mōnō nō cædongā ingante tōmēmi acæbiimpa. Adocā apæneca ēñencæbiimpa, ante cædinque Wængongui bitō imite do apænte ængampa. ¹⁵ Īninqe nē adimi inte nē ēñēmi inte bitō iñōmō edæ bitō adinō ante bitō ēñēnīnō ante, Nāwangā impa, ante tōmāmæ quēwēnāni inānite māo apænebi ēñencædānimpa. ¹⁶ Ñōwo iñōmō quīnante a ongōmii. Ængæ gantidinque Itota emōwo apænedinque, Wēnæ wēnæ botō cædō pōnō ñā mēnongabi quēwēmoē, āninqe æpæne guie.’ Ante Ānāniya angā ēñēninque botō æpæne guitabopa,” ante Pabodo apænecantapa.

Oodeoidi weca gotabopa, ante Pabodo apænecampa

¹⁷ “Ayæ ate adodō Eedotadēē pontabopa. Ayæ Wængongui oncō ñænæncō yabæcōnē go guidingue Wængongui ingante apænedinque botō ate bai cæwēnente ayōmō, ¹⁸ mōnō Awēnē botō imote iūmaī ante apænecantapa. ‘Bitō botō imote ante nō apænebi incæte iūnāni ēñēnāmaī ināni inte Baa anguināni inānipa cæbii. Ñōwo Eedotadēē quingæ wodii tao gobāwe.’ ¹⁹ Āñongante botō, ‘Awēnē ēñēmi, antabopa. Oodeoidi odōmōincōnē wacōnē wacōnē go guidingue botō bitō imite nē pōnēnāni inānite māo tee mōnedinque tæi tæi pānimo imopa. Mānōmaī impa, ante iūnāni do ēñēnānipa. ²⁰ Ayæ, Itota incæ nāwā Awēnē inongā ingampa, ante nē apæneca iñongante Etebā wodi ingante wænōnāni wæñongā botō edæ Ao āninqe nē wænōnāni weocoo aate a ongontabopa, ante tōmēnāni do agānāni inte botō imote waa aquināni inānipa.’ ²¹ Ante wææ apænebo incæte Wængongui Awēnē wæætē, Ñōwo goe, āmopa, angantapa. Gobæ oodeoidi ināmaī ināni weca bitō imite da godōmo gocæbiimpa,’ ante da godongā gotabopa,” ante Pabodo apænecantapa.

Pabodo tontadoidi awēnē cōmantante weca ongongampa

²² Pabodo, Oodeoidi ināmaī ināni weca angā gotabopa, ante nānō apænedi ganca godongāmæ ongōnāni ēñēē gōnānitapa. Wæætē mānīne apæneca ēñente wædinque tōmānāni yedæ āninqe, “Oodeoidi ināmaī ināni weca godingā iñōmō edæ quēwēnāmaī inguēnengā awædō. Tōmengā ingante mōnō wo ewengæimpa.” ²³ Āninqe tōmēnāni godōmenque ænguī badinque Yæ yæ āninqe nāmā weocoo yabæcooque gāni tadongadinque wancæ wancæ cædinque onguipo guidimō ō æninque wo ææntodō wo ææntodō ancaa

cædänitapa. ²⁴ Mänömaï ængui bate wænæ wænæ cædäni adinque tontadoidi awënê cömantante angä ëñëninque Pabodo ingante wææ cæte iñömö manguidäni guicantapa. Ayæ, Quinö wænæ wænæ cæcäi ante piinte änäni, ante ëñencæte ante tontadoidi inänite apænedinque, Minitö cöwê cædinö bai cædinque tæi tæi pämini caate wædinque Pabodo tömäa tömengä cædinö edonque pöni apæneccä ëñencæboimpa, angantapa. ²⁵ Æñëninque tömengä ingante pancæte ante æmontaimenca tæcæ goti wininque ñö cæyönäni Pabodo iñömö tontado awënê capitäo mäninö mö ongongä ingante apænedinque,

—Iñæmpa apænte änämaï iñönäni botö odömäno onguinæmo iñömote quimæ päwëminii. Mänömainö cædinque minitö awënëidi näni wææ angainö ante dicæ ëñente cæminiyaa.

²⁶ Äñongä capitäo wæætê awënê cömantante weca godinque,

—Ingä iñömö odömäno onguinængä iñongä ingä ataque. Ñöwo æbänö cæquimii. ²⁷ Angä ëñente wædinque cömantante iñömö Pabodo weca pöninque tömengä ingante,

—Bitö näwangä odömäno onguinæmi imitawo.

Äñongante Pabodo,

—Ao, bitö ä bai botö mänimodö imopa, angantapa.

²⁸ Pabodo apæneccä ëñëninque cömantante wæætê,

—Botö guiquënë odömäno inämaï ëñagaïmo inte mäninö bacæte ante cædinque nanguï godömo æninque odömänoidi wæætê botö imote, Odömänobi imipa, ante yewæmönäni bagaboimpa.

Apæneccä ëñëninque Pabodo wæætê,

—Botö guiquënë odömänobo ëñagaïmo inte edæ odömänobo inömo imopa, ante apæneccantapa.

²⁹ Mänömaï apæneyongä në pancæ cædinäni guiquënë do tömengä ingante emö cæte wadæ godänitapa. Ayæ cömantante iñömö, Pabodo odömäno onguinængä iñongante botö ämo yaëmengonca goti winänipa töö, ante guinente wædinque, Botö awënëidi piinäni wæcæ wæ, ante wægacäimpa.

Oodeoidi näni Apænte Äincabo weca Pabodo ongongä

³⁰ Iimö ate cömantante iñömö, Quinö Pabodo wænæ wænæ cæcäi ante oodeoidi piinte änäni, ante ëñencæte ante Pabodo ingante äñecä ta pongantapa. Ayæ, Wængongui qui, ante në godönäni ñænænäni tönö oodeoidi tömönäni näni në Apænte Äincabo inänite äñete godongämæ ponte ongönönäni Pabodo ingante ænte mäwæ tömönäni weca gö cæcä gongængantapa.

23

¹ Pabodo iñömö oodeoidi näni në Apænte Äincabo inänite gomö adinque,

—Botö mëmöidi ëñëedäni. Botö mimö entawente nämä apænte cædinque Wængongui beyæ botö cæquënëno ante wëenëñedê iñque cædinque cöwê ñöwo ganca adobai cædinque quëwëmpa.

² Ante mänömaï apæneccä ëñente wædinque, Wængongui qui, ante në godongä ñænængä pöni iñongä Änäniya guiquënë Pabodo gäänë ongönäni inänite apænedinque, Önöneca tæi tæi tadeedäni, angantapa. ³ Äñongä Pabodo wæætê,

—Bitö iñæmpa botö imote apænte ancæte ante Möitee wodi nanö wææ angainö ante cæbitawo. Incæte adode nanö wææ angainö ante ëñënamäi inte bitö edæ, Tæi tadeedäni, ante pönö ämi awædö. Bitö weocoo waëmoncöo ëñabi incæte mimö wentamö entawëninque cæyömite Wængongui

bitō imite nāēmæ tæi tadeçæcāimpa tōō.

⁴ Ante apæ necā ēñēninque Pabodo gāānē ongōnāni wæætē,

—Bitō iñæmpa, Wængonguī qui, ante nē godongā ñænængā pōni iñongante quimæ tedewēmii.

⁵ Āñōnānite Pabodo wæætē,

—Botō tōniñadāni ēñēedāni. Botō, “Wadāni awēnē iñongante tōmengā ingante wēnæ wēnæ tededāmai incæbiimpa,” ante do wææ yewæmongatimpa, ante do ēñēmopa. Īninque botō, Īñōmō ongongā, Wængonguī qui, ante nē godongā ñænængā pōni inongā ingampa, ante ēñēnāmai inte botō mānōmainō ante apænetabopa.

⁶ Ante apænedinque Pabodo, Īināni pancadāniya Tadoteoidi iñōnānite pancadāniya Paditeoidi inānipa, ante adinque tōmēnāni nāni nē Apænte Āincabo inānite aa pedinque,

—Botō mēmōidi ēñēedāni. Botō Paditeo wēmo nē ēñagaimo inte botō mæmpo Paditeo nānō ingai bai botō adobai Paditeobo inōmo imopa. Mānimodō inōmo inte botō, Mōnō ñāni ōmæmonte watapæ quēwengæimpa, ante pōnēmopa. Īninque māniñe botō pōnēnō beyænque botō imote apænte āninque mīnitō pancæ cæmīni awædō, angantapa.

⁷ Pabodo mānōmainō ante apæ necā ēñente wædinque Paditeoidi tōnō Tadoteoidi dodāni nāni pōnengainō ante wæætedō wæætē ānewēninque Paditeoidi nānēnē Tadoteoidi nānēnē nāni cabo nāni cabo badānitapa. ⁸ Īimai impa. Tadoteoidi guiquēnē, Mēwoga waomō ēwocamō inte mōnō ñāni ōmæmongæimpa, ante, Babæ ancædō, ante Baa āninque, Ōnōwocaidi tōnō anquedoidi Wængonguī weca owodānipa, ante adobai edæ Baa ānāni inōnānipa. Paditeoidi guiquēnē mēnea ante pōnēninque Ao ānāni inōnānipa.

⁹ Īninque wadō wadō tedete ogæ tedeyōnānite Paditeoidi tōmēnāni nē odōmōnāni pancadāniya ængæ gantidinke,

—Īngā Īñōmō mōnitō ayōmōni wēnæ wēnæ cædāmai ingampa tōō. Wæætē edæ anquedo incæ wacā ōnōwoca incæ Wængonguī weca owocā inongā inte tōmengā ingante apæ necā ĩmaingampa ānewēmīni.

¹⁰ Ante nanguī ogæ tedeyōnāni tōmānāni godōmenque Yæ yæ ānāni ate wædinque tontadoidi awēnē cōmantante iñōmō, Pabodo ingante æmæmæ inō tōō godō æmæmæ inō tōō godō cædinque æi guiñænāni wæmaingampa. Ante pōnente guiñente wædinque tontadoidi inānite angā wæænāni ate, Pabodo ingante bæi ongonte ō æninque wææ cæte iñōmō ænte mæi tee mōneedāni, angā ēñente tee mōnedānitapa.

¹¹ Īimō ate woyowotæ mōnō Awēnē iñōmō Pabodo weca ponte apæ necantapa. “Pabodo, Guiñente wædāmai incæbiimpa. Bitō doyedē Eedotadēē iñōmō botō imotedō ante apænedinque, Nāwā Awēnē inongā ingampa, ante apænebitawo. Nōwo iñōmō do bitō apænedō bai Odōmā iñōmō godinke adobai apæ necæbiimpa,” angantapa.

Pabodo ingante wæñongæimpa, ante cædānipa

¹² Nāō bayonte Oodeoidi pancadāniya guiquēnē godongāmæ pōnēninque ĩmainō ante Ao ānānitapa. Cænāmai bedāmai ĩnimo inte mōnō Pabodo ingante wæñongæimpa, ante cædinque, Pabodo mīi quēwēñongante mōnō cabo incæ æcānō cæna æcānō beda māningā nānō wænguinque cæcampa. ¹³ Onguiñænāni nē ānāni iñōmō coadenta ganca ināni ayæ godōmenque nanguī ināni godongāmæ pōnēninque mānōmai ānewēninque cædāni inānitapa.

¹⁴ Īināni iñōmō,

Wængonguī qui, ante nē godōnāni
ñænænāni tōnō nē aadāni nāni
Picæncabo weca godinque iīmaī
ante apænedānitapa.

—Mōnitō godongāmæ Ao
āninqe, Pabodo ingante wængongæimpa. Awēnē ēñēmi. Oodeoidi
Edæ miī quēwēñongante æcānō
cæna æcānō beda nānō wænguinque,
ante āmōnipa cæminii. ¹⁵ Mīnitō
tōnō wadāni mīni Apænte
Āincabo inōmīni inte mīnitō
iñōmō, Pabodo æbānō cæcāi,
ante ædæmō ēñencæte ante
wæte bai apænedinque tontado
awēnē cōmantante ingante babæ
ante āmīni ēñēninque tōmengā
wæætē Pabodo ingante mīnitō
weca ænte poncæ cæcæcāimpa,
āmōnipa. Mānōmaī babæ āmīni
ēñente cædinque cōmantante
wæætē Pabodo ingante māwængā
tæcæ wææñongante mōnitō
guiquēnē taadō wææ wānōninque
bæi ongonte edæ wænōmōni
wæncæcāimpa āmōnipa.

¹⁶ Āñōnāni Pabodo nānōwāa
iñōmō edæ do ēñengantapa.
Ēñēninque tōmengā tontadoidi nāni
wææ cæte iñōmō do go guiid-
inque Pabodo ingante apænecā.

¹⁷ Ēñēninque Pabodo wæætē ton-
tadoidi awēnē capitāo ingante
apænedinque,

—Īngā edēningā ingante mīnitō
awēnē cōmantante weca ænte
manguibi guicæ. Tōmengā
cōmantante ingante adodeque
apænecæcāimpa.

¹⁸ Angā Ao āninqe capitāo
wæætē māningā edēningā ingante
ænte guiidinqe cōmantante in-
gante apænecantapa.

—Pabodo mōnō nē tee
mōnedongā iñōmō botō imote aa
pedinque iīmaī angantapa. Īngā
edēningā ingante awēnē cōmantante
weca ænte māobi guiidinqe
tōmengā awēnē ingante adodeque
apænecæcāimpa, angantapa.

¹⁹ Ante apænecā ēñēninque
cōmantante iñōmō edēningā ingante

tōo æmænte nānēnē māocā goyon-
gante,

—Botō imote æbānō apænecæte
ante pōmii.

²⁰ Āñongante,
godongāmæ pōnēninque iīmaī
babæ cæcæte ante cædānipa.
Tōmēnāni, Pabodo æbānō cæcāi,
ante ædæmō ēñencæte ante bai
apænedinque bitō imite babæ
ante apænecæ cædānipa. Bitō
iīmō ate Pabodo ingante tōmēnāni
nāni nē Apænte Āincabo weca
ænte poncæbiimpa, ante cædinque
babæ cæcæte ante cædānipa.

²¹ Tōmēnāni iñōmō, Pabodo mīngā
quēwēñongante æcānō cæna æcānō
beda nānō wænguinque, ante nē
ānōnāni inte edæ, Wængongæimpa,
āninqe cædānipa. Adodāni
nāni cabo incæ coadenta ganca
onguīñænāni wænoncæte ante
taadō do wææ wānōninque edæ,
Wænōmō wæncæcāimpa, ante edæ
a ongōnānipa cæbii. Tōmēnāni, Bitō
æbānō Ao anguīmi, ante ēñencæte
ante ponte ānewēñōnāni bitō iñōmō
wæætē tōmēnāni nāni ānō bai
cædāmaī incæbiimpa āmopa.

²² Ante edēningā apænecā
ēñēninque cōmantante iñōmō, Bitō,
Awēnē ingante ante mānōmaī
apænetabopa, ante wacā ingante
apænedāmaī pæ wēnecæbiimpa.
Nōwo edæ goe, angantapa.

*Pedique weca Pabodo ingante
ænte māodāni gocampa*

²³ Edēningā ingante mānōmaī
angā gocā ate cōmantante wæætē
awēnēna capitāona mēnaa inate aa
pecā pōñōnate tōmēna inate iīmaī
angantapa. Mīnatō nōwo tonta-
doidi onōwa nē godāni dotiento
ganca ināni tōnō cabayo mongænte
nē godāni tetenta ganca ināni
ayæ tapa nē næænāni dotiento
ganca ināni tōnō mānimpodāni
inānite iīmaī ancæmīnaimpa. Mīnitō
nōwoonæ eyepæ cædinque wantæ
wantæ guīñongā wadæ godinque

Tetadea ganca goedāni, ante da godōmīna tao gocædānimpa. ²⁴ Ayæ Pabodo beyæ cabayoidi āmi ænte gocædānimpa. Tōmengā ingante wææ aadinque pancabaa awēnē gobedōnadodo Pedique weca āmīna ænte māodāni cabayo mongænte adīmōngā gocæcāimpa. ²⁵ Ānīnque awēnē cōmantante iñōmō cadota ante iimai ante yewæmōngantapa.

²⁶ Pedique ēñēmi.

Bitō acæbiimpa, ante botō Co-daodio Ditia iñōmo inte ñōwo yewæmōmopa. Bitō nē gobedōnadodo awēnē iñōmi inte waēmō pōni imipa, āmopa. Waa quēwencæbiimpa, āmopa.

²⁷ Īngā ingante oodeoidi bæi ongonte wænoncæ cæyōnānite botō wæætē, Īñæmpa ĩngā iñōmō odōmāno onguĩñængā ingampa, ante do ēñente wædīmo inte tontadoidi tōnō godinque tōmengā ingante gā pe æmpote ō ænte wææ aatabopa. ²⁸ Ayæ oodeoidi, Pabodo wēnæ wēnæ cæcāi, ante quīnante piinte ānāni. Ante ēñencæte ante cædinque botō tōmengā ingante tōmēnāni nāni nē Apænte Āincabo weca ænte gotabopa. ²⁹ Ānte gote ēñēñōmo tōmēnāni dodānique nāni angaiñonque ante, Pabodo ēñēnāmai cæcampa, ante piinte ānāni wætabopa. Īnīnque botō ayōmote tōmēnāni, Pabodo nānō wængūinque nānō tee mōnequinque wēnæ wēnæ cæcampa, ante piīnīnque ōnonquedō ante cædānipa, ante awædō. ³⁰ Ñōwo iñōmō,

Īngā onguĩñængā ingante wænoncæte ante oodeoidi awēmō cædānipa, ante tededāni ēñēnīmo inte botō tōmengā ingante bitō weca do da godōmo gocampa. Tōmengā ingante nē piinte ānāni inānite bitō weca adobai da godōmo godānipa. Mānīnque ante yewæmōmopa. Ante cadota ante yewæmōnīnque,

Awēnē gobedōnadodo Pedique acæcāimpa, ante tontado awēnē cōmantante da godongā ænte godānitapa.

³¹ Īnīnque cōmantante nānō ānīnō ēñente cædinque tontadoidi woyowotæ tao godinque Pabodo ingante Antipati ganca adīmōngā māodāni gocantapa. ³² Īimō ate, Cabayo mongænte nē godāni tōnō Pabodo adīmōngā gocæcāimpa, ānīnque tōmēnāni nempo emō cæte godinque ōnōwa nē godānique tōmēnāni nāni cæte quēwencōnē ocæ emænte godānitapa. ³³ Cabayo mongænte nē godāni wæætē Pabodo ingante godōmenque ænte godinque Tetadea iñōmō pōnīnque awēnē gobedōnadodo ingante cadota pædæ godōnīnque Pabodo ingante awēnē nempo pædæ godōnāni ængantapa. ³⁴ Awēnē gobedōnadodo iñōmō cadota ænte adīnque, Bitō æbædō ēñagabiimpa. Āñongā Pabodo, Tiditiabæ ēñagaboimpa. ³⁵ Ante apænecā ēñēnīnque gobedōnadodo wæætē,

—Bitō imite nē piinte ānīnāni pōnāni ate māniñedē ate botō, Bitō æbānō apænequīmi, ante ēñencæboimpa.

Ānīnque wææ wānōnāni inānite apænedīnque, Mīnitō Awēnē Edode wodi nānō apænte angaincōnē Pabodo ingante ænte gote wææ wānōedāni, ante gobedōnadodo angā ænte godānitapa.

24

Pedique weca ongōnīnque Pabodo nāmā wææ apænecā

¹ Ōnōmpo æmæmpoque iñōnæ go ate, Wængonguī quī, ante nē godongā ñæñængā pōnī inongā Ānāniya iñōmō Eedotadēē quēwēnīnque wææ Tetadea gocantapa. Ayæ wacā tōmengā emōwo Tedetodo tōmēnāni nāni

wææ angainō ante ædæmō ad-
ingā inte wadāni beyæ ante nē
wææ apæneccā inongā inte nē
abogado nāni ānongā inongāimpa.
Tömengā tönō oodeoidi nē aadāni
nāni Picæncabo pancadāniya
adobaī Ānāniya tönō godongāmæ
godānitapa. Godinque pan-
cabaa awenē gobedōnadodo weca
ponte apænedinque, Pabodo nē
wēnæ wēnæ cædongā ingampa
tōō, ānānitapa. ² Pabodo in-
gante āñete māmōnāni pongā
ate nē abogado Tedetodo iñōmō
gobedōnadodo Pedique weca
ongōninque apæneccantapa.

—Awenē gobedōnadodo ēñēmi.
Bitō nempo quēwēninque mōnitō
wantæpiyæ wæætedō wææte
cædāmaī inte godongāmæ piyænē
cæte waa quēwēmōnipa. Ayæ
bitō nē aabi inōmi inte, Æbānō
cæcāimpa, ante do ēñēninque
mōnitō ōmæ iñōmō waa cæbi
ate mōnitō godōmenque waa pōni
quēwēmōnipa. ³ Awenē Pedique,
bitō waēmō pōni inōmi inte imæca
tōmāo waa cæbi æninque mōnitō
bitō imite cōwē waa ate pōnēninque
waa apænemōnipa. ⁴ Incæte,
Botō wantæpiyæ apænebo bai
bitō wæcædōmiimpa, ante pōnente
wædinque botō, Ao āmi ate wantæ
iñō apænebo pōnō ēñē, ante
abogado Tedetodo angantapa.

⁵ Ayæ, “Mōnitō ayōmōni iñōmō
ongongā iñōmō nē wēnæ wēnæ
cædongā inte tōmāo godinque
wapiticæ apæneccā ēñēninque
oodeoidi ænguī badinque Yæ yæ
ānāni wæmōnipa. Edæ Nāatadēnōidi
wapiticæ nāni cæcabo iñōnānite
iingā iñōmō adocā inongā inte
nē angā ingampa tōō. ⁶ Ayæ
Wængonguī oncō ñænæncō incæ
ōnonconque bai baquinque tōmengā
wēnæ wēnæ cæcā adinque
mōnitō tōmengā ingante bæi
ongontamōnipa. Ayæ mōnitō
mæmæidi nāni wææ angainō
ante Pabodo æbānō ēñente cæcāi,

ante mōnitō apænte ancæte ante
cætamōnipa. ⁷ Mānōmaī ante
tæcæ cæyōmōni tōmengā mōnitō
nempo ongōñongante cōmantante
Ditia iñōmō māmō gā pe æmpote
ō ængantapa. ⁸ Ayæ mōnitō
adocā Pabodo ingantedō ante
nē piinte āmōni iñōmōnite adocā
cōmantante Ditia angā ēñēninque
bitō weca ponte ongōmōni ae. Bitō
Pabodo ingante āmi ēñēninque
tōmengā, Æbānō cæboī, ante nāmā
wææ apæneccæcāimpa. Tömengā
mānōmaī wææ apæneccā ēñēninque
bitō, Mōnitō æbānō nāwangā
āmōnipa, ante do ēñencæbiimpa.”

⁹ Ante Tedetodo mānōmaīnō
ante apæneyongante oodeoidi
godongāmæ apænedinque,
Tedetodo nāwangā angampa.
Pabodo wēnæ wēnæ cæcā
ingampa tōō, ante adoyōmō ante
apænedānitapa. ¹⁰ Gobedōnadodo
Pedique guiquēnē Pabodo gāmænō
opo cæpoyongante Pabodo wææte
iīmaī apæneccantapa.

—Awenē Pedique ēñēmi. Tæiyæ
wadepo iñonte bitō iīmæca nē
apænte angāimi inte mōni ood-
eocabo æbānō cæmōni imōnii,
ante do ēñēmipa, ante adinque
botō, Bitō weca ponte nāmā
beyæ wææ apæneccæboimpa, ante
tobopa. ¹¹ Bitō iñōmō ēñencæte
ante cæbi ininque iīmānō ante
do ēñenguīmi iīmāimipa. Botō
ōnempo tipæmpoga go mēōnaa
mānimpoñæque iñonte Wængonguī
weca ædæ wææninque tōmengā
ingante waa apæneccæte ante
Eedotadēē æitabopa. ¹² Māniñōmō
æi pōninque botō tōmēnāni ayōnāni
quīnō wēnæ wēnæ cæboī ae.
Botō Wængonguī oncōnē ñænæncō
yabæcōnē go guibo incæ, oodeoidi
odōmōincōnē go guibo incæ taadō
gobo incæ wadāni tōnō guēadō guēa
piinte āmo dicæ adāniyaa. Botō
ædōmē godinque Yæ yæ āmo dicæ
ēñēnāniyaa. ¹³ Ininque tōmēnāni
nāni, Pabodo wēnæ wēnæ cæcampa,

ante nāni piinte ānewēnō ante edæ, Nāwangā impa, ante quīnō impa odōmōnguīnānii. Edæ dæ ampa, ante Pabodo nāmā wææ apænecantapa.

14 “Incæte mōnitō, Quēwenguīnō Taadō impa, ante mōni pōnēnō ante oodeoidi wæætē, Wapiticæ goquīnō impa, ante piīnānīpa. Īnīnque, Pabodo mānīnōnō ante pōnengampa, ante iīnāni nō ante apænedānīpa. Nāwangā impa, ante bitō imite āmopa. Botō mānīnōnō ante pōnēnīnque mōnitō mæmæidi Wængonguī ingante waa ate cædinque quēwēmopa. Ayæ Mōitee wodi nānō wææ angainō ante botō Ao ānīnque Wængonguī beyæ nē apænedāni nāni yewæmongainō ante adobai Ao ānīnque quēwēmopa. 15 Wængonguī angā ate mōnō waocabo edæ nō cæmō incæ wiwa cæmō incæ tōmāmō wæante ate nāni ōmæmōnīnque mōnō quēwængæimpa, ante iīnāni pōnēnānīpa. Botō tōmēnāni nāni pōnēnō bai adobai ante pōnente tobopa. 16 Mānōmai beyæ botō, Wængonguī ayongā incæ waodāni ayōnāni incæ botō nāmā apænte botō pōnēnō tæiyæ waēmō entawencæboimpa, ante cōwē nanguī cæbopa.”

17 Ānīnque Pabodo godōmenque apænecantapa. “Botō wayōmō gote tæiyæ wadepo quēwente ate tōmēmo ōmæ adodō pōnīnque, Ōmæpodāni wæwēnāni quī, ante ænte pōnīnque botō guīdēnāni oodeoidi inānite wæætē pædæ godōmo ænānitapa. Ayæ, Wængonguī quī, ante baō pædæ godontabopa. 18 Mānōmai cæyōmo ayōnāni botō iīnōmō tæiyæ waēmō bacæte ante Mōitee wodi nānō angainō bai do eyepæ cædimō inte Wængonguī oncō nænæncō yabæcōnē pō guīdinque, botō, Wængonguī quī, ante godōmo adānitapa. Wīi nanguī ināni tōnō cædinque botō Yæ yæ ānāmai

inte cæbo adānitapa. 19 Incæte botō imotedō ante nāni piinte ānīnō nāwangā ī bai wadāni guīquēnē oodeoidi incæ Atiabæ quēwente pōnāni iīnōmō, tōmēnāni wæætē bitō weca do ponte anguēnēnāni inānīpa. 20 Botō oodeoidi nāni nē Apænte Āincabo weca ongōñōmote, Pabodo æbānō nō cædāmai ingāā, ante apænte āñōnānite bitō weca nōwo ongōnāni guīquēnē mānīnō ante nē ēñēnāni inānīpa. Īnīnque wadāni dæ ānāni adīnque iīnāni wæætē edæ tōmēnāni nāni ēñēnīnō ante nē anguēnēnāni inānīpa. 21 Botō awēnēidi weca ongōnīnque yedæ ānīnque, ‘Mōnō wænte ate nāni ōmæmongæimpa, ante botō apænedō beyænque mīnitō nōwoōnæ botō imote apænte ānīnque piīmīnīpa,’ ante apænetabopa. Īnīnque iīnōmō ongōnāni wabānō adobai adode botō ānīnō beyænque piinte ānānīpa,” ante Pabodo nāmā wææ ante iīnque apænecantapa.

22 Pabodo māninganca apænecā ēñēnīnque Pedique, Taadō ante nē quēwēnāni æbānō ante pōnēnānīi, ante do ēñēningā inte, Idæwaa, ānīnque tōmēnāni inānite,

—Cōmantante Dītia pongā ate wæætēdō wæætē mīni ānīnō ante apænte ancæboimpa.

23 Ānīnque tontadoidi capitāo ingante apænedīnque, Pabodo ingante tee mōnedāmai inte wææ wānōedāni. Ayæ tōmengā quīēmē ante ænguēnengā ingā adīnque tōmengā æmigoidi ponte pædæ pōnōnāni ængā īnīnque mīnitō ee amīni æncæcāimpa, angantapa.

24 Tæōnæ go ate Awēnē Pedique tōmengā nānōogængā Dodotida tōnō nāna gæncaya pōnatapa. Tōmengā nānōogængā oodea onquiyængā īnongāimpa. Pedique iīnōmō Pabodo ingante āñete māmōnāni pōnīnque Pabodo wæætē, Coditō Itota ingante mōnō wede pōnente quēwængæimpa,

ante apænecā ēñēē cōnatapa.
 25 Ayæ Pabodo godōmenque
 apænedinque, Mōnō nō cæte
 quēwengæimpa, āninque, Mōnō
 nāmā wææ aate waa cæte
 quēwengæimpa, angantapa. Ayæ,
 Wængonguī Awēnē nānō apænte
 anguionæ oo baquinō anguēnē,
 ante apænecā ēñēninque Pedique
 wæætē guñente wædinque,
 Idæwaa, āninque,

—Nōwo gobāwe, angantapa.
 Waōnæ ate botō eyepæ imo inte
 āmo bitō imite āñete māmōnāni
 ponte apænebi ēñēmaimopa, an-
 gantapa.

26 Mānōmaī āninque tōmengā,
 Pabodo wabānō, Nīmpo cæbi
 gocæboimpa, ante cædinque
 godonte æinta pōnōmaingampa,
 ante pōnengantapa. Īninque tōmengā
 wantæ wantæ iñō Pabodo ingante
 angā pōñongā guēa tededatapa.
 27 Mānōmaī ancaa cæyongā wadepo
 mēnepoga ba ate Pedique gob-
 edōnadodo awēnē iinque bayon-
 gante wacā Pontio Peto nāni
 ānongā pōninque wæætē awēnē
 gobedōnadodo bacantapa. Īninque
 Pedique iinque awēnē bayedē, Botō
 iīmaī cæbo ate oodeoidi botō imote
 waa acædānimpā, ante pōnente
 cædinque Pabodo ingante tee
 mōneincōnē oncodo tadōnāmaī ee
 adinque wadæ gogacāimpa.

25

*Gobedōnadodo Peto weca Pabodo
 ongone apænecampa*

1 Peto iñōmō pancabaa awēnē
 gobedōnadodo tæcæ badingā
 inte mānimæ pōninque Tetadea
 nāni quēwēñōmō mēōnaa go
 adoōnæque quēwēninque Eedo-
 tadēē go æicantapa. 2 Eedotadēē
 iñōmō ponte ongōñongante,
 Wængonguī quī, ante nē godōnāni
 ñænænāni tōnō oodeoidi awēnēidi
 tōmengā weca pōninque, Pabodo
 iīmaī wēnæ wēnæ cæcantapa tōō,
 ante apænedāni ēñēngantapa.

3 Tōmēnāni doyedē adoyōmō
 pōnēninque, Gobedōnadodo Peto
 ingante āmō ate tōmengā wæætē
 Pabodo ingante Eedotadēē
 iñōmō da pōnongā pōñongante
 mōnō taadō wææ wānonte ō
 ænte wænongæimpa. Ante nē
 pōnēwēnāni inte tōmēnāni ñōwo
 Peto weca pōninque iīmaī ānānitapa.
 Gobedōnadodo Peto ēñēmi, Bitō Ao
 ante mōni āmaī pōnō cæquīmi. Bitō
 Pabodo ingante āmi Eedotadēē
 iñōmō ænte māmōnāni pongæe,
 ante ancaa ānāni. 4 Ēñēninque
 Peto wæætē tōmēnāni inānite edæ,
 Pabodo iñæmpa Tetadea iñōmō
 tee mōnete ongongantawo. Botō
 tōmēmo edæ oo adoyōmō wæi
 gocæboimpa. 5 Āninque,

—Mānōmaī beyæ mīnitō mīni
 cabo iñōmīnite nē ānāni pan-
 cadāniya inānite da godōmīni botō
 tōnō godongāmæ Tetadea wæi
 gocædānimpā. Pabodo wēnæ
 wēnæ cæcā ingā iinque tōmēnāni
 māniñōmō pōninque ancædānimpā.

6 Āninque tōmēnāni tōnō
 wodo ōnompō tipæmpoga iñōnæ
 godōmenque quēwēninque Peto
 wadæ godinque Tetadea wæi
 gocantapa. Pōninque tōmengā
 iīmō ate awēnēidi apæncæte ante
 nāni contaimpaa tæ contadinque
 angā ate Pabodo ingante ænte
 māmōnāni pongā. 7 Ate oodeoidi
 Eedotadēē quēwente ñōwo wææ
 pōnināni inte pō godongāmæ
 gongæninque, Pabodo mānōmaīnō
 wīwa cæcampa, wadō wīwa
 cæcampa, iīmaīnō wīwa cæcampa,
 ante ancaa ānewēnānitapa. Incæte
 Petoidi inānite, Nāwangā ante
 apænēmōnīpa, ante odōmoncæte
 ante tōmēnāni quīnō impa ante
 odōmōnāni aquīnānī. 8 Pabodo
 iñōmō nāmā wææ apænedinque,

—Oodeoidi nāni wææ angainō
 ante Baa ānāmaī inōmo inte botō
 ēñente cæte quēwēnīmo imopa.
 Wængonguī oncō ñænæncō waa
 adinque botō mānincōnē yabæcōnē

guiite wēnæ wēnæ cædāmaī intabopa. Odōmānoidi tæiyæ awēnē Tetædo nānō ānō ante ēñente cædinque wadō ante cōwē cædāmaī intabopa.

⁹ Āñongante Peto, Oodeoidi tōmēnāni nāni ānīnō bai cæbo ate botō imote waa acædānimpā, ante babæ cædinque Pabodo ingante,

—Botō Eedotadēē go æibo ate adinque bitō botō weca pōñōmi iināni piinte nāni ānīnō ante apænte ancæboimpā. Bitō Ao ante, Gocæboimpā, āmitawo.

¹⁰ Āñongante Pabodo wæætē,

—Botō iñæmpa odōmāno tæiyæ awēnē Tetædo nānō Apænte ante Contaimpaa gāānē ñōwo incæ ongōmo ae. Mīnitō iñōmō Tetædo beyæ ante nē apænte āmīni inōmīni inte edæ botō imote nē apænte anguēnēmīni imīnitapa tōō. Bitō tōmēmi iñōmō edæ, Pabodo oodeoidi inānite wēnæ wēnæ cædāmaī iningā ingampa, ante edæ do ēñēmipa. ¹¹ Īninqwe wēnæ wēnæ cædinque botō tente wænguēnēmo imo bai botō edæ Baa ānāmaī inte edæ dobæ wæncædōmoimpā. Wæætē edæ, Wēnæ wēnæ cæbipa, ante iināni oodeoidi nāni ānewēnō guiquēnē ōnonquedō ante ī īninqwe waocā æcāmenque incæ ædō cæte tōmēnāni nempo pædæ godonguēnengā ingāā. Īninqwe botō, Odōmāno tæiyæ awēnē Tetædo ingante āmo botō imote pōnō apænte ancæcāimpā, angantapa.

¹² Pabodo mānōmaī angā ēñente wædinque Peto tōmengā tōnō godongāmæ nē apænte ānāni tōnō, Æbānō cæquimōō, ante adoyōmō pōnēnāni ate tōmengā Pabodo ingante,

—Ao āmōnipa. Tæiyæ awēnē Tetædo incæ apænte ancæcāimpā, ante do ānīmi inte bitō Tetædo weca edæ gocæbiimpā, angacāimpā.

Awēnē odeye Agodipa ingante Peto apænecampa

¹³ Tæōnæ go ate wacā awēnē odeye Agodipa tōnō onquiyængā Bedēnite iñōmō gobedōnadodo awēnē Peto ingante, Bitō iimæca waa pōmi amōnapa, ante apænecæte ante Tetadea iñōmō pōninque Peto weca ēñacæ pōnatapa. ¹⁴ Pōninque tæōnæ quēwēna ate awēnē Peto guiquēnē awēnē odeye Agodipa ingante, Pabodo ingante iimāi cætāmōnipa, ante apænedinque,

—Gobedōnadodo awēnē Pedique wodi nānō nē tee mōnete ēmō cæte godingā iñōmō onguīnængā adocanque ayæ a ongongampa.

¹⁵ Īninqwe botō Eedotadēē æite quēwēñōmote, Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñæxnāni tōnō oodeoidi inānite nē aadāni nāni Picæncabo guiquēnē botō imote āninqwe, Māningā iñōmō wīwa cæcā ingā adinque bitō tōmengā ingante apænte āninqwe āmi wæñōnāni wæncæcāimpā, ānānitapa. ¹⁶ Ēñēninque tōmēnāni inānite botō wæætē iimāi antabopa. Waocā nāmā beyæ apænedāmaī iñongante mōnitō mōni odōmānocabo iñōmō nē pānāni inānite pædæ godōnāmaī imōnipa. Wæætē wadāni, Īngā iimāi cæte wēnæ wēnæ cæcampa, ante piinte ānāni ēñente wædinque mōnitō māningā tōnō nē piināni inānite āmōni godongāmæ pōnānipa. Ponte awincadō awinca adinque wæætēdō wæætē āñōnānite mōnitō iñōmō, Tōmēnāni nāni piinte ānīnō ante tōmengā æbānō nāmā wææ apænecāā, ante ædæmō ēñente ate nōingā ante apænte āmōnipa. Mānōmainō ante botō tōmēnāni inānite apænetabopa, ante awēnē Peto apænecantapa.

¹⁷ Ayæ, “Mānōmaī ante apænebo ēñēninque nē piinte ānāni botō tōnō wææ Tetadea iñōmō godongāmæ pōnānitapa. Īninqwe botō a ongōnāmaī do mōni apænte āimpaa iimō ate go tæ contadinque,

Māningā ingante ænte pōedāni, āmo ænte pōnānitapa. ¹⁸ Botō iñōmō, Pabodo wadāni inānite wīwa cæcampa, ante piinguināni imainānīpa, ante pōnentabopa. Incæte nē piinte ānāni ængæ gantite apænedinque edæ botō ante pōnēninō bai wīi pīnānitapa. ¹⁹ Wæætē edæ wadō ante pīnāni ēñente wætābopa. Wængongui ingante æbānō cæte waa aquiī, ante tōmēnāni Pabodo tōnō wæætēdō wæætē pīnānitapa. Ayæ tōmēnāni mæmæidi nāni wææ angainō ante tōmēnāni, Pabodo ēñēnāmai ingampa tōō, ante pīnānitapa. Ayæ adocanque Itota wodi do wængaingā incæte Pabodo, Mīngā quēwengampa, ante tedecampa tōō, ante pīnānitapa. ²⁰ Iñique botō, Quiēmē bai ānewēnānī, Æbānō cæte nō ēñente apænte anguimoo, ante wædinque botō Pabodo ingante iīmai antabopa. Tōmēnāni nāni piinte āninō ante bitō Ao āninque Eedotadēē gote ongōñōmite botō apænte ancæboimpa, antabopa.”

²¹ “Āñōmō tōmengā wæætē, Botō imote ee wææ wānōñōmīni, Botō æbānō cætawoo, ante tæiyæ awēnē Empedadodo mōnō ānongā apænte ancæcāimpa, āmopa. Angā ēñēninque botō, Æyedēmē eyepæ ī ate Pabodo ingante tæiyæ awēnē Tetædo weca da godōmo gocæcāimpa, ante pōnēninque, Tōmengā ingante mānimoga wææ wānōedāni, antabopa,” ante Peto apænecantapa.

²² Mānōmai apænecā ēñēninque awēnē Agodipa wæætē,

—Īngā onguiñængā æbānō apænecāā, ante tōmēmo ēñēinente wætābopa.

Āñongante Peto,

—Īmō ate tōmengā apænecā ēñēncæbiimpa, angantapa.

²³ Īmō ate awēnē odeye Agodipa tōnō Bedānite iñōmō waēmō pōni wecoo wēñate

mongæninque tōmēnāni nāni ēñēincōnē ñænæncōnē pōninque, Mōnatō awēnēmōna iñōmōnate waa aedāni, ante bai cædinque wæñee da da pō guuidatapa. Ayæ tontadoidi tæiyæ awēnēidi tōnō māniñōmō quēwēnāni awēnēidi ñænæñāni tōnō tōmēna miñæ dao dao pōnānitapa. Ayæ Peto angā ēñēninque nē wææ wānōnāni wæætē Pabodo ingante ænte māmōnāni pō guiite ongōñongante, ²⁴ Peto iñōmō,

—Awēnē odeye Agodipa ēñēmi, angantapa. Iñōmō ongōmīni tōmāmīni edæ ēñēedāni. Īngā ingante amīnī. Tōmengā ingante āninque Eedotadēē quēwēnāni incæ iñōmō quēwēnāni incæ oodeoidi tōmāñāni botō imote yedæ āninque, Īngā nē wēnæ wēnæ cæcā inte godōmenque wīi quēwenguēngā ingampa cæbīi, āninque, Bitō apænte ancæbiimpa, ante wædānīpa. ²⁵ Iñique, Adocā Pabodo nānō wænguinque wēnæ wēnæ cæcantawoo, ante botō cōwā ayōmo edæ dæ antapa. Ante wæyōmo tōmengā guiquēnē, Tæiyæ awēnē empedadodo incæ botō imote apænte ancæcāimpa, angā ēñente pōnēninque botō, Ao, tæiyæ awēnē Tetædo weca da godōmo gocæbiimpa, antabopa. ²⁶ Incæte, Īngā nānō cædinō ante tæiyæ awēnē aquinō ante botō ædō cæte yewæmonguimoo, ante wæbopa. Mānōmai beyæ botō, Mīnitō tōmāmīni apænte āmīni ēñēncæboimpa, antabopa. Ayæ, odeye Agodipa bitō tōmēmi apænte āmi nō ēñente ate yewæmoncæboimpa, ante cædinque botō ñōwo Pabodo ingante ænte māmōmo ponte a ongongā aedāni. ²⁷ Iñæmpa botō, Mōnō nē tee mōnete ongongā wēnæ wēnæ nānō cædinō ante yewæmōnāmai inte mōnō ædō cæte da godonguiī, ante awædō, ante Peto apænegacāimpa.

26

Agodipa weca ongonte Pabodo nāmā wææ apæncampa

¹ Awënë odeye Agodipa wæætē Pabodo ingante,

—Bitō ñowo nāmā beyænque wææ apæncæbiimpa, ämopa.

Angä eñëninque Pabodo compo compo cædinque nāmā beyænque ante wææ apæncæ cæcantapa.

² “Awënë odeye Agodipa, eñëmi. Oodeoidi nāni piinte äninō tömänō ante nāmā beyænque wææ apænedinque botō bitō awënë imi weca ongonte apænebopa, ante adinque botō waa edæ tobopa.

³ Mōni oodeocabo dodāni nāni cægai bai mōni cæinō ante bitō iñömō edæ do eñëmipa, ante tobopa. Ayæ adobai, Oodeoidi ñowodāni æbānō ante wæætedō wæætē ante tededāni, ante do eñëmi inōmi inte bitō botō wææ apænedō ante edonque eñenguimi imipa, ante pönëninque botō godömenque tobopa. Ìninqe bitō Ao ante ee ongöninque eñencæbiimpa, ämopa.”

Ïmaï quëwengaboimpa, ante Pabodo apæncampa

⁴ Ante apænedinque, “Botō ñowo ganca æbānō quëwëmoï, ante oodeoidi tömänāni do eñëñānipa. Edæ do wëñæmoyedē botō eñgaimæ quëwente pædinque botō edënimoyedē ñowo ganca æbānō Eedotadēe iñömō quëwengaboï, ante do eñëñānipa. ⁵ Mōni oodeocabo incæ pancadāniya

Wængonguï ingante wædænque eñente quëwëñōnāni mōni Paditeocaboque wæætē, Dodāni nāni wææ angainō ante mōnō eñente cæcæimpa, ante eñente quëwëmōnipa. Botō iñömō Paditeobo inōmo inte mäninō ante cōwē Ao ante godömenque nangui cæte quëwentabopa. Ìninqe oodeoidi do againāni inönāni

inte Ao ante bai, Nawangä Pabodo eñente quëwengampa, ante apæncædönānimpa. ⁶ Mōnitō mæmæidi inānite apænedinque Wængonguï, Minitō beyæ cōwē pönō waa cæcæboimpa, ante nānō angainō bai cæcā beyænque mōnō watapæ bacæimpa, ante botō pönëmopa.”

“Ñowo iñömō mänine botō pönënō beyænque iñāni, Pabodo ingante apænte ancæminimpa, ante ænte māmōnāni pöninque botō mīnitō weca a ongōmo aedāni.

⁷ Wængonguï, Minitō beyæ pönō waa cæcæboimpa, ante nānō angainō ante iinque bacæimpa, ante mōni pönënō beyænque mōni oodeo pægaincabo onompo tipæmpoga go mencaboga mänimpomōni imōni iñömō woyowotæ itædē, Wængonguï ingampa, ante tömengä beyæ cæte quëwëmōnipa. Incæte awënë odeyebi, eñëmi. Wængonguï, Cōwē cæcæboimpa, ante nānō angainō ante mōni pönënō beyænque oodeoidi incæ botō imote, Wiwa cæbipa töö, ante piñānipa.

⁸ Minitō iminite ämo apænemini eñëmoedāni. Do wænñāni iñönānite Wængonguï, Botō pönō cæbo ate ñāni omæmoncædānimpa, angacäimpa. Minitō iñæmpa, Wængonguï ædō cæte mänōmaï cæqinggā, ante pönente wædinque quīnante Baa änewëminii,” ante Pabodo angacäimpa.

Pabodo, Coditoidi inānite togænte pantabopa, angampa

⁹ Äninqe Pabodo godömenque apæncantapa. “Botō wëenëñedē edæ oodeoidi nāni pönëwënō bai pönengaboimpa. Mäniñedē botō Itota wodi Nāatadeta quëwengaingä emōwo ante nāni pönënō ante piinte cædinque nangui wido cæquënemo imopa, ante pönëwentabopa. ¹⁰ Ìninqe botō Eedotadēe iñömō quëwëninque mäninonque ante cægaboimpa.

Mäniñedē edæ, Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni inānite antabopa. Amo Ao ante tōmēnāni nē ānāni inte yewæmonte pædæ pōnōnāni æninqe botō Wængonguī Awēnē quīnāni nangūi ināni inānite bæi ongonte æninqe nē tee mōnebo ingaboimpa. Ayæ tōmēnāni inānite wænoncæ cæyōnāni botō cōwē godō Ao angaboimpa. ¹¹ Botō wayōmō wayōmō godinque oodeoidi odōmōincōnē wantæ wantæ iñō go guidinque, Wængonguī Awēnē quīnāni tōmengā ingante godō wēnæ wēnæ ante piincædānimpa, ante cædinque pædāni, ante nangūi āmo pangadānimpa. Ayæ tōmēnāni inānite nangūi piininqe godōmenque ænguī badinque botō tōmēnāni inānite pancæte ante wabæca nāni quēwēñōmō wabæca nāni quēwēñōmō incæ togænte gogaboimpa,” ante Pabodo wææ apæñecantapa.

Wadō ante pōnente babopa, ante Pabodo adodō angampa
(Näni Cægäinö 9.1-19, 22.6-16)

¹² Ante apænedinque Pabodo godōmenque, “Mänōmaī wabæca go wabæca go cædōmo inte Daāmaco iñōmō gocæte ante cætabopa. Cæyōmō, Pabodo iūmaī cæcæcāimpa, ante Ao āmōnipa, ante, Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni nē ānāni inōnāni inte botō beyæ cadota ante yewæmōninque pædæ pōnōnāni ænte gotabopa. ¹³ Awēnē odeyebi, ēñēmi. Mänōmaī gote idōmæ goyōmo tæcæ bæcā pōni bayonte nænque nānō nāwā bai godōmenque nāwā oōnædē inō botonga mōni godongāmæ gocaboga pō tōmāo guīnæ gongæ. ¹⁴ Ate wædinque tōmāmōni guidōmēmæ go go wææñōmōni adocanque mōni ebedeo tededō tedete oōnædē apæñecā botō adoboque ēñentabopa. Taodo. Taodo āmo.

Botō imote quīnante togænte pāmii. Iñæmpa wagada päntoca bai bitō nāmā iñæ æwate cowate bai bitō caate wæquinque cæbipa, angacāimpa.”

¹⁵ “Angā ēñente wædinque botō, ‘Awēnē, æbidō inōmi imii.’ Ante ēñente wæyōmote, ‘Botō Itota inōmo inte bitō nē togænte pānimo māniimodō imopa cæbii. ¹⁶ Nōwo edæ ængæ gantidinque adiyæ næ gongæmi āmopa. Botō beyæ nē pōnō cæbi āmo edæ bacæbiimpa. Ayæ, Botō imote æbānō abii, ante bitō adinō ante nē apænebi āmo bayōmite botō iincayæ ate godōmenque odōmōmo ate bitō aquinō ante bitō nē apænebi āmo bacæbiimpa. Mänōmaīnō ante āmo bacæbiimpa, ante apæñecæte ante botō bitō weca ponte a ongōmopa. ¹⁷ Ayæ bitō guidēnāni oodeoidi incæ wadāni wabæca quēwēnāni incæ bitō imite wēnæ wēnæ cæcæ cæyōnāni ate botō bitō imite gā pe æmpote wææ gompobo beyænque bitō wæætē quēwencæbiimpa. Tōmēnāni weca botō bitō imite da godōmo gocæbiimpa. ¹⁸ Tōmēnāni botō imote wede pōnēnāni ate botō wēnæ wēnæ nāni cædinō ante godō ñimpo cæbo ate tōmēnāni do botō tæiyæ waēmō badongaināni tōnō adocabodāni bai badōmo badinque quēwencædānimpa, ante cæbopa. Mänōmaīnō cæcæte ante botō, Bitō Taodobi iñōmō tōmēnāni awinca wi æmonte bai cædinque apænebi ēñēninque tōmēnāni wæætē edonque adinque ñāo inō gāmænō poncædānimpa, ante cæbopa. Tatāna nempo quēwēñōnānite bitō wæætē gā pe æmpote bai cædinque odōmonte apænebi ēñēninque tōmēnāni wæætē edæ ocæ emænte pōninque Wængonguī nempo quēwencædānimpa, ante bitō imite da godōmo gocæbiimpa.’ Ante Awēnē Itota botō imote angā ēñente gotabopa,” ante Pabodo apæñecantapa.

Pabodo, Öönædē apæneceā ēñente cætabopa, angampa

¹⁹ Mānōmaī apænedinque Pabodo godōmenque, “Awēnē odayebi Agodipa, ēñēmi. Botō wūmōnte baī ayōmo öönædē inō nē angā nānō angaīnō ante botō ædō cæte ēñēnāmaī cæquīmoo. Edæ do cætabopa. ²⁰ Tāno Daāmaco iñōmō quēwēnāni inānite apænedinque botō ayæ Eedotadēē iñōmō godinque māniñōmō quēwēnāni inānite apænedinque Oodeabæ quēwēnāni inānite go apæneboque go wayōmō oodeo ināmaī ināni inānite māo apænedinque iīmāinō ante apænebo ēñēnānitapa. Mīnitō wēnæ wēnæ mīni cædō ante, Ancaā wæwente awædō, ante ñimpo cædinque Wængonguī gāmæñō edæ pōedāni. Ayæ pōninque mīnitō, Māniñō wēnæ wēnæ botō cædinō edæ æmæwo ñimpo cæbopa, ante edonque acæimpa, ante cædinque waa cæte quēwēdāni, ante āmo ēñēnānitapa.”

²¹ “Ininque botō mānōmaī cæbo beyænque Wængonguī oncō ñænænecō boyæ ongōñōmote ood-eoidi botō imote bæi ongōninque edæ wænoncæ cædānitapa. ²² Mānōmaī wēnæ wēnæ cædāni incæte Wængonguī ñōwoōnæ ganca botō tōnō cōwē godongāmæ cæcampa. Ininque botō, Wængonguī Awēnē æbānō cæcāā, ante guīñēnāmaī inte næ gongæninque awēnēidi inānite önōnānique inānite apænedinque apæneboī aedāni. Mōitee wodi tōnō wadāni Wængonguī beyæ nē apænegāināni tōnō, Æbānō baquīi, ante apænegadānimpa, ante apænebopa. Māniñe tōmēnāni nāni apænegāineque adodō ante apænedinque botō godōmenque apænedāmaī imo inte edæ iīmāinō ante apænebopa. ²³ Mōiteeidi iñōmō, Mōnō Codito cōwē caate wæquingā ingampa, ante apænegadānimpa. Ayæ,

Wænte ate tōmengā tānocā nē ñāni ömæmōningā inongā inte, Acædānimpa, ante cædinque ñāō tica ēnente baī tōmengā guī-idēnāni inānite wadāni inānite edæ odōmoncæcāimpa, ante yewæmongadānimpa. Botō iñōmō, Mōiteeidi nāni angaīnō do edæ iinque batimpa, ante apænedinque wadō ante apænedāmaī imopa,” ante Pabodo apænegacāimpa.

Agodipa, bitō Codito ingante pōnenguēñēmi imipa, angā

²⁴ Pabodo mānōmaī nāmā beyænque tæcæ wææ apæneyongante awēnē Peto do ogæ tededinque,

—Iñæmpa Pabodo ocai ömæcabi inte tedebi awædō. Nanguī wantæpiyæ dibodo adimi inte idiquibæ pōnente babiimpa tōō.

²⁵ Ante wææ tedecā ēñēninque Pabodo,

—Awēnē Peto bitō waa pōni awēnē gobedōnadodo imi incæte botō wūi bitō ānō baī imopa. Botō wūi idiquibæ pōnēmo inte tōingā pōnēninque nāwangā ante apænebopa. ²⁶ Awēnē odaye Agodipa guiquēnē tōmengā māniñō botō apænedō ante tōmāā ēñēngā iñongante tōmengā ingante edonque apænebo ēñēngampa.

Edæ māniñō botō āniñō wūi awēmō cætimpā, ante pōnēninque botō, Awēnē odaye incæ do adingā inte ædō cæte ēñēnāmaī inguingāā, ante awædō. ²⁷ Awēnē odayebi Agodipa, ñōwo bitō imite apænebo ēñēe. Wængonguī beyæ nāni apænegāinō ante bitō pōnēmitawo. Do pōnēmi imitapa, ante ēñēmopa.

²⁸ Añongante Agodipa wæætē,

—Iñæmpa bitō botō imote wantæ iñō tededinque, Agodipa bitō Codito ingante do pōnencæbiimpa, ante cæcæte ante cæbitawo.

²⁹ Añongā Pabodo wæætē,

—Wantæ iñō apænebo incæ wantæpiyæ apænebo incæ bitō botō baī pōnēmi waa tobaīmopa.

Edæ bitō tōnō godongāmæ ēñēē cōnāni tōnō mīnītō tōmāmīni botō bai entawencæminimpa, ante botō Wængonguī ingante apænebopa. Incæte, Botō bai baedāni, ānīnque botō, Yaēmengoncoo empocæminimpa, ante apænedāmai intabopa.

³⁰ Ante Pabodo mǎnōmai apæneca ēñēnīnque awēnē odeye Agodipa ængæ ganticantapa. Ayæ pancabaa awēnē Peto, Bedānite, godongāmæ ongōnāni adobai tōmengā tōnō ængæ gantīnque, ³¹ mǎnīncōnē tao godīnque īmai ante tededānitapa.

—Īngā Pabodo wēnæ wēnæ cædāmai īñongante quīnante wææ wānonguī. Quīnante apænte wænonguī. Edæ wēnæ wēnæ nānō cædinō dæ ampa.

³² Ante tedeyōnāni Peto ingante Agodipa apænecantapa.

—Tetædo incæ botō īmote apænte ancæcāimpa, ante Pabodo wīi angā bai botō edæ tōmengā ingante do ñimpo cæcædōmoimpa, angacāimpa.

27

Pabodo ingante Odōmā īñōmō da godōnāni gocampa

¹ Mǎnōmaīnō ante wædinque mǎnīmæ awēnēidi, Pabodoidi inānite ñōwo Itadiabæ āmō wogaa gocædānimpā, ante godongāmæ Ao ānānitapa. Mǎnīñōmō ton-tadoidi īñōmō tæiyæ awēnē empedadodo beyænque nāni wææ wānoncabo īnōnāni inte Empedadodoidi nāni ānoncabo īnōnānimpā. Tōmēnāni capitāo Codio nempo Pabodo tōnō wadāni nē tee mōnete ongōnīnāni inānite pædæ godōnāni ō ænīnque ænte gocantapa. Ayæ botō Odocabo nē yewæmōmo tōnō wadāni adobai Pabodo tōnō godongāmæ gotamōnīpa. ² Gāwapæntībæ wedeca gote ayōmōni wipo ñæñæmpo Adadāmīto wāi wocænte nāni ænte pōnīmpo inte ñōwo Atiabæ

godīnque wayōmō go ti wææ wayōmō go ti wææ nāni goquīmpo adīnque mōnītō mǎnīmpodē go guīte gāwapæntībæ wogaa gotamōnīpa. Ayæ wacā Aditadoco Māatedōniabæ Tetadōnica īñōmō quēwēningā inte mōnītō tōnō pō āampodenque gocantapa. ³ Īmō ate Tidōo nāni quēwēñōmō pō wāi wocæñōmōni Pabodo ingante capitāo Codio waa cædinque pōnō apænecantapa. Bitō æmigoidi weca quīēmē bitō ænguēnēnō ante gote ænte pōe, ānīnque ee acā tōmæwæ gote ēñadīnque ænte pongantapa. ⁴ Ayæ mǎnīi Tidōo īñōmō ēñate wogaa goyōmōnīte mōni nē gocæ cædō woboyæ betamonca pæmæ ate wædinque mōnītō wāa tēiwæñē Tipidebæ nāni ānīwæñē wææ cæteīnō wogaa gotamōnīpa. ⁵ Wāa tēiwæñē go wodo tebæ gomōnīque go tæcæpæ pōnī wogaa godīnque Tiditiabæ wodo tebæ pōmōnīque go Pampidiabæ wodo tebæ pōmōnīque go Ditiabæ godīnque Mīida nāni quēwēñōmō pō wāi wocæntamōnīpa.

⁶ Mǎnīñōmō wacā wipo ñæñæmpo Adecantodia nāni ænte pōnīmpo adīnque capitāo Codio, Itadiabæ goquīmpo impā, ānīnque mōnītō īmōnīte angā godongāmæ guīte wogaa gotamōnīpa. ⁷ Tæōnæ īñonte wæñee godīnque mōnītō, Æiquedō goquīmōnīi, ante ancaa cæmōnīque go Gōnido nāni quēwēñōmō go wodo tebæ gotamōnīpa. Ayæ woboyæ cōwē mōnītō gocæ cædō īnō nangūi pōnī pō ate wæmōnīque go wāa tēiwæñē Tadamōne wodo tebæ godīnque wawæñē Cædeta nāni ānōwæñē yaatænque gotamōnīpa. ⁸ Mǎnīwæñē wææ cæteīnō yæwedecaque ancaa cædinque wæñee godīnque mōnītō Datea wēmonca wodōīñōmō nāni Waa Wodōīñōmō nāni ānīñōmō pōntamōnīpa. Mǎnīñōmō pōmōni ate wīpodē nē cædāni īñōmō, Wipo

ñænæmpo wāi wocæñompo nāmā godāmaī ingæimpa, ante cædinque teēmenca gæguincamē inte nāni ñā cæcadodinca guitodōnāni nāñe ñongæ ate wipo godāmaī wāi wocæntapa.

⁹ Māniñōmō wāi wocænte owod-
inque mōnitō, Quingæ pongamō
incæ wæñee pōmompā, ante
wædinque mōnitō, Woboyæ nangūi
pæmæ tedæ baquinque mōnitō
Wængongūi beyæ ante mōnō
cænāmaī ēōnæ do iinque batimpa,
ante pōnentamōnipa. Īn-
inque mōnitō, Ñōwo mōnō wænguinque
wipodē godōmenque gomompā,
ante wæyōmōni wipo ñænæmpo
nē ænte godāni ĩnānite Pabodo nō
pōnēninque wææ angantapa.

¹⁰ —Īñānāni, botō ayōmo mōnō
ēwente wæquinque godōmenque go-
mompā. Māincoo mīni ænte go-
coo wido cæquinque wipo nā tobæ
go ate mōnō becadote wænguinque
impa cæmīni.

¹¹ Añongā wipo ñænæmpo nē
ēacā tōnō wipo capitāō wadō
ante apænedā ēñēninque ton-
tado capitāō Codio iñōmō Pa-
bodo nānō ānīnō ante ēñēnāmaī
cæcantapa. ¹² Wæætē edæ, Īñōmō
ponte mōnō wodōiñōmō woboyæ
pæmæ tedæ iñonte wīi owoīnente
wæmompā. Ante wædinque wodo
tōmānāni, Pēnite nāni wēmonca
wodōiñōmō nænque tamōnō ĩmætæ
īnō ongōninque woboyæ ante
wææ cæte impā cæmōō. Ñōwo
wadæ godinque Pēnique nāni
wēmonca wodōiñōmō go ti wæænte
quēwēninque woboyæ pæmæ
tedæ ĩnque pæmænte go ate
mōnō gomonga gocæimpa, ante
adoyōmō ānānitapa.

Wini cai pompa

¹³ Mānōmaīnō, Gocæimpa,
āñōnāni ñænæ wipo goquinque
woboyæ dipæmæ ĩnō betamonca
wædænque pæmæ ate wædinque,
Mōnō ānīnō baī ñōwo mōnō wāa

goquinque impā, ante todānitapa.
Ayæ wipo ñænæmpo wāi wocæñō
teēmenca nāni guitodōninca ñōwo
gæguincamenca quingæ ĩñæ æænō
ñænæ wipodē cō cædāni ate mōnitō
wogaa go Cædeta nāni ānōwænē
yæwedecaque gotamōnipa.

¹⁴ Māniñō tæcæ gocæ cæyōmōni
do woboyæ wīni cai Yodocodōno
nāni ānō wāā tēiwænē ayaēnēmāa
īnō māmō pæmæ pōninque, ¹⁵ wipo
ñænæmpo māmō ō ænimpā.
Mōnitō, Mōnō wodōiñōmō adodō
gocæimpa, ante cædinque woboyæ
pōnō gāmænō ædō cæte wiya
wēnente goquīi. Ante wædinque
mōnitō ee amōni woboyæ beta-
monca ĩnō quingæ māmō dadi
wēnente da godō māo gotamōnipa.

¹⁶ Wāā tēiwænē guiyāwænē
Caoda nāni ānōwænē dipæmæ ĩnō
yæwedeca woboyæ wææ cæteīnō
godinque mōnitō guiyampo mōni
wēā wēā ænte pōnimpō ante,
Tobænāmaī impacæimpa, ante
pæ pagænte ancaa cædinque
wēā pōnonte pæ mantamōnipa.
¹⁷ Ayæ nē cædāni guiyæmpo
gæguincamenca wēā æænonte
ñænæmpodē da wēnānitapa.
Guiyæmpo da wēnente ate
tōmēnāni, Ñænæmpo awæmpacoo
wīi bede wænecæimpa, ante
cædinque ñænæ wipo incæ
gæguincamenca wīni wīni cæte
goto winānitapa. Ayæ, Ōnætāmō
Tidite nāni ānontāmō impā, ante
adinque tōmēnāni, Æ quingæ
gomō baī mōnō wænguinque
Tidite ēmōnaiboga go nāñe
ñongæncædōnimpā. Ante pōnente
guīñente wædinque wæñee gocæte
ante cædinque weocoo ñænæmpodē
pæmænte māo nāni gocoo incæ
wēā wænonte ñō cædinque ee
adāni woboyænque wæñee māo
gotamōnipa.

¹⁸ Wīni cai iñōmō godōmenque
woboyæ pæmæninque æpæ
mængonta mængonta ante cæ

wædinque wipo ñænæmpo incæ æmætæ dadiimæ æmætæ dadiimæ go wætamōnipa. Ìnque ìimō ate tōmēnāni, Wipo òmædē bate wodæi bacæimpa, ante cædinque mǎincoo ñænæmpodē ongōnincoo incæ æpænē edæ wido wido cædāni gotapa. ¹⁹ Waōnæ bayonte tōmēnāni, Ñænæ wipo quincōo, ante nāni cæincoo incæ nāmā ònompoca pancacooga æpænē wido cædāni gotapa. ²⁰ Ayæ tæōnæ ìñonte nænque edæ tamōnāmaï nēmō tamōnāmaï ì ate mōnō, Ædōmē gomōmpa, ante ēñēnāmaï inte edæ wætamōnipa. Ayæ woboyæ godōmenque māmō pæmæñō æpæ nangui mængonta mængonta cæ wædinque mōnitō, Ñōwo quēwenguināmaï ìmōmpa, ante edæ pōnēnque wætamōnipa.

²¹ Mānīnāni wantæpiyæ cænāmaï ìnāni adinque Pabodo tæcæguedē ængæ gantidique tōmāmōni ayōmōni tōmēnāni ìnānite ìmaï apænecantapa.

—Ìñānāni, botō āmo ēñēnque Cædeta nāni ānōwænē emō cæte pōnāmaï inte ee owoquēnēmīni ìmīnitapa. Edæ mǎnōmaï ee ongōmīni baï wipo tobænāmaï ìñonte mīnitō mǎincoo ēwēnāmaï inte wædāmaï incædōminimpa.

²² Ñōwo guiquēnē guñēnāmaï piyænē cæte quēwēdāni. Ñænæ wipo mōnō goimpo incæ tobænte bacæimpa. Nāwangā impa. Incæte waomō ìñōmō wænāmaï tōmāmō mīmō quēwenguimō ìmōmpa.

²³ Botō ìñōmō edæ Wængongui quimo ìnōmo inte botō, Wængongui ìngampa, ante tōmēngā beyæ cæbopa. Ñōwoōnæ woyowotæ tōmēngā anquedo botō weca pōnque, ²⁴ botō ìmote apænecā ēñentabopa. “Pabodo, guñēnāmaï ìe. Tæiyæ awēnē Tetædo weca bitō cōwē gote gongæncæbiimpa. Ayæ bitō beyæ waadete pōnō cædinque Wængongui bitō tōnō adōpodē godongāmæ godāni ìnānite do angā quēwencædānimpa.”

²⁵ Ante mǎnōmaï pōnō apænecā ēñēnimo inte botō wæætē mīnitō ìmīnite, Guñēnāmaï ìmīni inte pōnencæminimpa, āmopa. Tōmēngā nānō apænedō baquinō anguēnē, ante botō Wængongui ìngante nē wede pōnēmo inte āmopa. ²⁶ Incæte wipo ñænæmpoque wāā tēiwænē wawænē godinque tobænte ba wæcæimpa, ante Pabodo angantapa.

²⁷ Ìnque mēa Wængongui itædē ìñonte woboyæ ayæ pæmæ māo godinque mōnitō Adodiaticopæ nāni ānōmāa wadō wadō wogaa gotamōnipa. Mānimpoōnæ ìnque go ate woyowotæ ayaōnænēña ìñonte wipo ñænæmpodē nē cædāni ìñōmō, Onguipoiya obo pōmōmpa, ante pōnēnānitapa. ²⁸ Tōmēnāni, Ægancadō ìi, ante acæte ante cædinque pædæ guidonte adinque todēinta ì tei mēetodo impa, ante adinque ayæ godōmenque godinque pædæ guidonte adinque tōmēnāni, Ñōwo edæ pōnōmenque bæintitiæte mēetodo impa, ante wædānitapa. ²⁹ Dicaboga pōni edæ gomō tamēñedāni, ante guñēnte wædinque, Ñænæ wipo wāi wocængæimpa, ante teēmenca nāni guitodōninca menca go mencaa yæmñæmpo ìnō edæ guitodōnānitapa. Ayæ, Ñāo ba waa tobaimpa, ante Wængongui ìngante apænedinque edæ wāi wocænte a owotamōnipa. ³⁰ Wipo ñænæmpo nē cædāni guiquēnē, Mōnō wodii winongæimpa, ante awēmō cædinque waca nāni guitodōninca yæcadopo ìnō guitodoncæte ante cæte baï babæ cædinque, Mōnō awēmō goquimpo, ante guiyā wipo incæ pædæ wæænoncæ cædānitapa. ³¹ Guiyæmpo tæcæ pædæ wæænōñōnāni Pabodo ìñōmō tontado capitāo tōnō tontadoidi ìnānite angantapa.

—Ìñāni wipo ñænæmpo nē cædāni inte ñænæ wipodē

ongōnāmaī ināni baī mīnitō ædō cæte nāmā cæte quēwenguīmīni.

³² Angā ēñente wædinque tontadoidi guiquēnē ñænæ wipo nē cædāni nāni awēmō gocæ cædimpo gæguincamē aa wiyænāni ininque guiyæmpo tæi guiite æmæwo gotimpa.

³³ Tæcæ oque pōnente iñonte Pabodo iñōmō, Tōmāmīni cænguī cæedāni, ante nanguī āninque,

—Ñōwo mēa Wængonguī itædē iñonte mīnitō ancaī guīñente wædinque ee ate cænāmaī quēwēmīni abopa. ³⁴ Ñōwo iñōmō mīnitō imīnite, Cæedāni, āmopa. Cænte quēwenguēnē cæmīni, āmopa. Mīnitō æcāmenque incæ tōmāmīni wænāmaī incæmīnimpā.

³⁵ Āninque tōmānāni waa ayōnāni Pabodo pāo æninque Wængonguī ingante, Waa pōnōmi cæmōnīpa. Ante apænedinque ao mænte cængā. ³⁶ Adinque tōmēnāni, Mōnō quēwengæimpa, ante gancæ pōnente wædinque tōmānāni cænānitapa. ³⁷ Wipodē mōni adopodē gocabo iñōmō dotiento tetenta i tei mānimpomōni intamōnīpa. ³⁸ Mānōmaī cædinque tōmēnāni eyepæ cænāni ate edæ, Wipo teēmē ēmiñante ōnætāmō iñōmō gobaimpa, ante guīñente wædinque, Wodæī bacæimpa, ante cædinque mōnitō cænguī tōmēmō incæ æpænē gāwapænē wido cægadānimpā.

Wipo ñæncæmpo incæ goyæ guīpa

³⁹ Mānīī ñāō bayō ōmæ adinque ñænæ wipo nē cædāni iñōmō, Īmæ quīmæmē impa, ante ēñēnāmaī ināni inānitapa. Wæætē cōwā ayōnāni, Æpæ wedeca togaa paodāmæ iñōmō emōnai impa, ante adinque, Eyepæ imō ininque mōnō emōnaiboga wipo nāñe ñongæimpa. ⁴⁰ Ante cædinque teēmenca nāni guitodōnincacoo

emō cæte gocæte ante gæguincamē aa wiyæninque ñimpo cædāni tadōmengadæ ee ongontapa. Ayæ wiyaimpa mempaa tōmēnāni wāi wocæñedē yæmiñæmpoya inō nāni goti wīnimpā incæ ñōwo wæætē edæ, Wipo tōō gocæimpa, ante ñī cædinque æpænē wæætē pædæ guidōnānitapa. Ayæ, Woboyæ pæmænte māo gocæimpa, ante ñænæ wipo weocoo adocooque yæcadopo pædæ æænonte wo cædāni ate emōnaiboga togaa paodāmæ iñōmō tōingā māo gotamōnīpa. ⁴¹ Incæte tæcæ goyōmōni ōnætāmō iñōmō nāñe ñongæntapa. Wipo yæcado nāñe ñongæ adinque mōnitō, Mōnō ædō cæte goquī, ante wæyōmōni æpæ nanguī mængonta mængonta cæ beyænque yæmiñæmpo nā tobæninque pangūimæ pangūimæ æmæwo gopotapa.

⁴² Tæcæ tobæñō tontadoidi guiquēnē, Nē tee mōnete ongōnāni wīi tæi tæi pante wodiī wīnonguīnāni, ante wææ cædinque tōmēnāni inānite wænoncæ cædānitapa. ⁴³ Adinque tontado capitāō iñōmō, Pabodo cōwē quēwencæcæimpa, ante cædinque tōmēnāni nāni cæcæ cædinō ante wææ angā ēñente ñimpo cædānitapa. Ayæ mōnitō imōnite, Nē ipo cæmīni iñōmō tāno æpænē tæi guīdinque ōnompoca compo compo go tōmæwæ ōmaa goedāni, angā ēñente gotamōnīpa. ⁴⁴ Wadāni ipo cædāmaī ināni inānite tōmengā, Mīnitō guiquēnē awæmpaa incæ wipopa tobænimpaa incæ nāñe ñongæninque wiyacæ wiyacæ goedāni, angā ēñente godānitapa. Mānōmaī ēñente cædinque mōnitō edæ tōmāmōni æpæmpo becadote wænāmaī inte ōmaa edæ tōmæwæ pongamōnīpa.

28

Wāā tēiwænē Mānatabæ Pabodo ponte quēwengampa

1 Æpæmpo becadote wænāmaī inte tōmāmōni ōmaa taote ēñēñōmōnite, Wāā tēiwænē iuwænē Mānatabæ impa, ante apænedāni ēñentamōnipa. 2 Māniōmæ quēwēnāni iñōmō wīi wadāni bai cædinque mōnitō imōnite waadete cædānitapa. Cōönæ ayæ nangui cæ ate yoguite wæyōmōnite tōmēnāni gonga tånōninque, Pō ootoedāni, ānāni gonga tōmāmōni bæcōyōmō oototamōnipa. 3 Pabodo iñōmō ōnompoca gæte tēnewæ bacoo ænte māmō ñō cæyongā gonga ocoi ā wædinque tæntæ gongapamō manta Pabodo ōnompō æo pocænte ñinga cædāmaī ee engate owo wæcā. 4 Adinque iñōmō quēwēnāni wæætē nāni cabo nāmāneque tededinque, “Īngā iñōmō waocā ingante nē wæningā ingā awædō. Tōmengā æpæmpo becadote wænāmaī iñongante edæ mōnō nō cæte pānongā incæ tōmengā ingante ata cæpodāmaī inte angā ate ñōwo quēwenguīnāmaī incæcāimpa.”

5 Ante wapiticæ ante pōnente tedeyōnānite Pabodo iñōmō pongadāmaī ingā inte pipo cæcā tæntæ ñingacæ gongapamō togodo guiite gonga gonte wængantapa. 6 Adinque tōmēnāni, Tincadō pæncæ pæncæ mempoqingāā, ante ayæ, Tincadō iñontobæ tæi go wæænte wænguingāā, ante acæte ante wantæpiyæ cōwā ayōnāni, Ayæ dæ pongadāmaī i inque ingampa, ante adinque tōmēnāni wæætē edæ, Æiingā wacā wængongui inongā inte ponte a ongongampa, ante wapiticæ ante pōnēnānitapa.

7 Ayæ māniwænē awēnē Pobidio iñōmō tōmengā quincodē mōni ōmaa pōñōmō eyequei intapa. Tōmengā, Oncōnē pō guiite quēwēdāni, angā pō guiite mōnitō mēōnaa go adoōnæque quēwēñōmōni tōmengā waadete pōnō cæcā ate waa

quēwentamōnipa. 8 Pobidio mānōmaī waa cæcā quēwēñōmōni, Tōmengā mæmpo wepæ tōnō gōmæ cæte daicawo gawænte mōimoga a ōñongampa. Ante apænedāni wædinque Pabodo tōmengā weca guiidique Wængongui ingante apænedinque gampocā ate waa bacantapa. 9 Pabodo mānōmaī cæcā adinque māniwænē tōmāo gode ānāni ēñente wædinque nē wēnæ wēnæ ināni inānite Pabodo weca ænte māmō ænte māmō cæyōnāni tōmānāni Wængongui cæcā waa badānitapa. 10 Māniñōmō quēwēnāni mōnitō imōnite wæætē pōnō waa apænedinque cōwē waa cædānitapa. Ayæ wogaa tæcæ gocæ cæmōni adinque quiēmē mōni ænguēnēnō ante adinque tōmēnāni, Mīnitō ænte goqui, ante eyepæ pōni ænte māmō da wēnāni ænte gotamōnipa.

Odōmā iñōmō Pabodo pongampa

11 Ayæ mōnitō Mānatabæ iñōmō mengāa go adocanque māmonque quēwēninque gocæte ante cædinque, Åancadēnaquepo, Adecantodia iñōmō quēwēnāni nāni pemonte ānimpodē go guitamōnipa. Tōmēnāni wængonguina Catodo tōnō Podoco awinca bai ante badōninque tōmēnāni ñænæ wipocado gō cædinque wipo ñænæmpo emōwo, Åancadēnaquepo impopa, ante pemōnōnānimpa. Mānimpo Mānatabæ wēmonca wodōiñōmō do pōninque pæmæ tedæ wāi wocæ adinque mōnitō iñōmō mānimpodē go guidinque wogaa gotamōnipa. 12 Godinque Tidacota iñōmō nāni wēmonca wodōiñōmō pō wāi wocæninque mōnitō mēōnaa go adoōnæque quēwentamōnipa. 13 Ayæ wadæ godinque Odeguio nāni quēwēñōmō pontamōnipa. Īimō ate dipæmæ gāmæñō woboyæ betamonca wædænque pæmæ wædinque mōnitō wadæ godinque waōnæ

ate Poteodi quēwēnāni nāni wēmonca wodōīñōmō æmæwo pō ti wææninque tōmæwæ gotamōnipa.

¹⁴ Tōmæwæ godinque Poteodi nāni quēwēñōmō ponte ayōmōni nē pōnēnāni nāni cabo ongōnāni atamōnipa. Tōmēnāni, Adoque Wængonguī itædē mōnitō tōnō ee owoedāni, ānāni Ao ante mōnitō tōmēnāni nāni ānimpoga māniñōmō quēwentamōnipa. Ayæ ate Odōmā taadonque gotamōnipa. ¹⁵ Odōmā iñōmō quēwente nē pōnēnāni iñōmō, Pabodoidi oo pōnānipa, ante do ēñēnāni inte doōnæ tadinque mōnitō imōnite bee tencæte ante pōnānitapa. Pancadāniya iñōmō Apio nāni godonte æiñōmō ganca pōninque mōnitō imōnite māmō bee tēnāni ate godongāmæ gotamōnipa. Godinque, Cæīncō, ante Menconga go Adoconque, nāni āñōmō māniñōmō pōñōmōni wadāni māmō bee tēnānitapa. Māniñāni inānite adinque Pabodo iñōmō, Ñowo iñōmō wampo pōnēmopa, āninque Wængonguī ingante waa ate pōnēninque apæñecantapa. ¹⁶ Ayæ odōmānoidi nāni nangui quēwēñōmō Odōmā nāni āñōmō pōñōmōni tontado capitāo iñōmō nē tee mōnedināni wadāni inānite tōmengā awēnē nempo pædæ godōninque Pabodo ingante tee mōnedāmai ingantapa. Wæætē waçōnē nānēnē ænte māodāni quēwēñongante tontado adocanque tōmengā ingante wææ wānōnongāimpa.

Odōmā iñōmō Pabodo quēwengampa

¹⁷ Māniñōmō ponte ate Pabodo mēōnaa go adoōnæque ate oodeoidi nē ānāni inānite āñecā godongāmæ pōnāni ate tōmēnāni inānite,

—Botō tōniñāmīni, ēñēedāni. Mōnō guidēnāni inānite wēnæ wēnæ cædāmai inte botō dodāni nāni angaiñō ante wido cædāmai iñōmote oodeoidi incæ Eedotadēē iñōmō botō imote bæi ongōninque æninque odōmānoidi nempo pædæ

godōnāni gotabopa. ¹⁸ Odōmānoidi guiquēnē botō imote apænte āninque, Æbānō cæcantawo, ante ancaa ante adinque, Pabodo dicæ tōmengā nānō wænguinque wēnæ wēnæ cæcāa, ante adinque botō imote ñimpo cæcæte ante cædānitapa. ¹⁹ Odōmānoidi botō imote ñimpo cæcæte ante cæyōnāni oodeoidi wæætē ancaa Baa ānāni ēñente wædinque botō iñōmō edæ, Odōmānoidi tæiyæ awēnē Tetædo incæ botō imote apænte anguēngā ingampa, antabopa. Mānōmai ānimo incæte botō awēnē Tetædo weca ongōninque, Botō guidēnāni wēnæ wēnæ cædānitapa, ante wæætē piinte ānāmai incæboimpa. ²⁰ Mānōmai beyæ mīnitō imīnite apæñecæte ante botō, Pōedāni, antabopa. Ñowo apænebo ēñēedāni. Mōnō idægocabo iñōmō, Mōnō nē ponguingā Codito pōnō cæcā beyænque watapæ bacæimpa, ante mōnō pōnēmompā. Māniñō mōnō pōnēngaiñō beyænque botō daagōmē ñānoncapoīmo a ongōmo aedāni.

²¹ Ante apæneyongante tōmēnāni wæætē Pabodo ingante apænedinque,

—Oodeabæ quēwēnāni bitō imite ante yewæmōninque cadota pædæ pōnōnāni dicæ æmōniyaa. Mōnitō tōniñadāni Oodeabæ quēwente pōninque bitō imitedō ante dicæ wiwa ānāniyaa. Bitō wiwa cædinō ante yewæmōninque odōmōnāmai iñōnānimpa. ²² Mānōmai i

incæte wayōmō wayōmō tōmāmæ quēwēnāni, Māniñāni Coditoidi iñōmō wēnæ wēnæ cædāni inānipa, ante piinte tededāni do ēñēmōni ininque mōnitō, Bitō ayōmi Coditoidi æbānō cædāni ināni. Æbānō pōnēmii, ante ēñencæte ante wæmōnipa.

²³ Āninque tōmēnāni, Iñōnæ godongāmæ bee tēninque ēñēngæimpa, āninque wadæ godānitapa. Ayæ

wæætē māniōnæ nāni āniōnæ
 iinque ba ate ocæ ēmænte
 pōñōnāni tæiyænāni bee tēninqe
 Pabodo weca godongāmæ
 pōnānitapa. Pōnāni adinqe Pa-
 bodo iñōmō baānæ contadingā
 gāwadecæ pōni apænedinqe,
 Wængongui Awēnē Odeye nempo
 mōnō quēwengæimpa, ante
 apænecantapa. Ayæ, Mōitee
 wodi tōnō Wængongui beyæ nē
 apænegaiñāni, Mōnō Codito ponte
 cæcæcāimpa, ante nāni angaiñō
 bai Itota iñōmō ñowo ponte
 tōmānō ante do iinque cægacāimpa.
 Nāwangā impa, ante botō apænebo
 ēñēmaimīnīpa, ante Pabodo oode-
 eoidi inānite apænecantapa.

²⁴ Angā ēñēninqe pancadāniya,
 Pabodo nāwangā angampa,
 ānānitapa. Pancadāniya guiquēnē,
 Wīi pōnēinente awædō, ānānitapa.

²⁵ Nāni cabo incæ mānōmaī
 wæætēdō wæætē apænete wadæ
 gocæ cæyōnānite Pabodo wæætē
 æmæwo apænecantapa.

—Wængongui Tæiyæ Waēmō
 Ōnōwoca apænecā ēñēninqe
 Itaiya wodi doyedē mīnitō
 mæmæidi inānite nāwangā ante
 apænegacāimpa.

²⁶ “Itaiya ēñēmi, bitō oodeoidi
 weca godinqe iīmaī ante
 apænebi ēñencædānimpa.

Mīnitō ōnōmoncaque ēñēninqe
 ēñēnāmaī incæmīnimpa.
 Awincaque adinqe cōwē adāmaī
 incæmīnimpa, ante apænebi
 ēñencædānimpa.

²⁷ Iñāni edæ mīmō ōmædēnāni inte
 wīi ēñēinente wæwædō,
 āninqe ædō cæte ēñenguīnāni.
 Awinca wīi aīnente awædō, ānāni
 inte ædō cæte aquīnāni.

Edæ mīmō ēnēnāni inte bai
 tōmēnāni awinca wi æmōnte
 adinqe

ōnōmonca wi æmoncate ēñencædōnānimpa.

Edæ mīmō nō pōnēninqe dadi
 ēmænte botō gāmænō pōnāni
 bai

botō do godō cæbo waa bacædōnānimpa.”

Ante Itaiya wodi mīnitō mæmæidi
 beyæ āmotamīni ante bai
 yewæmongacāimpa. ²⁸ Iñinqe
 mīnitō oodeoidi inōmīni inte
 ēñēnāmaī iimīni adinqe Wængongui
 ñowo wæætē, Botō pōnō æmo
 beyænque quēwencæmīnimpa, ante
 oodeo ināmaī ināni inānite do
 apænecæ cæcampa. Tōmēnāni
 guiquēnē ædæmō waa ēñenguīnāni
 inānīpa, ante apænebo ēñēmaimīnīpa,
 ante Pabodo apænecantapa.

²⁹ Mānōmaī apænecā ēñēnte
 wædinque oodeoidi nāni cabo nan-
 guī pōni wæætēdō wæætē āninqe
 wadæ godānitapa. ³⁰ Pabodo
 iñōmō oncō ænte quēwencæte
 ante tōmēnāni nāni godonte æinta
 pædæ godōninqe wacā oncō incæ
 tōmengā oncō bai bayō mānincōnē
 wadepo mēnepoga quēwengantapa.

Ayæ, Æcānō ēñacæ pōinēna cōwē
 botō weca waa ponguimīni, ante
 quēwēninqe tōmengā nē pōnāni
 inānite apænecā ēñēnōnānimpa.

³¹ Ayæ nē wææ wānōnāni cōwē
 Baa ānāmaī iñōnāni tōmengā
 guīñēnāmaī apænedinqe,
 Wængongui Awēnē Odeye nempo
 mōnō quēwengæimpa, ante
 apænedinqe, Mōnō Awēnē
 Itota Codito æbānō cægacāi, ante
 edonque odōmonte apænecā
 ēñengadānimpa.

Odömānoidi inānite Pabodo nānō cadota ante yewæmongainta

Waa quēwencæminimpa, ante

¹ Itota Codito ingante nē cædōmo inte botō Pabodobo inōmo inte īī cadota ante nē yewæmōmo imopa. Wængonguī botō imote apænte æninque īīmainō ante aa pegacāimpa. Bitō Pabodobi gote botō pōnō cædō ante watapæ apænebi ēñencædānimpa, ante angacāimpa.

² Māninō, Wængonguī æbānō pōnō cæquingā, ante watapæ apænedinque tōmengā beyæ nē apænegaināni wēēnēhedē pōnī nāni tæiyæ waēmō yewæmongainō ante botō māninō ante nē apænebo imopa. ³ Māninō waa pōnī nānō cæquīnō ante īinque cæcæte ante cædinque Wængonguī tōmengā Wengā ingante da pōnongā pongacāimpa. Tōmengā īīnōmō waocā onguīñængā nānō baquinque Awēnē Dabii wodi Pæingā inte ēñagacāimpa. ⁴ Adocā Itota īīnōmō botō Wengā īinongā ingampa, ante tōmānāni edonque acædānimpa, ante odōmoncæte ante cædinque Wængonguī tæī piñænongā inte īīmaī cægacāimpa. Īingā Itota Codito mōnō Awēnē īīnōmō Tæiyæ Waēmō ēwocacā inte do wæningā īīnongante Mæmpo Wængonguī wæætē nangui angā ate nāni ōmæmongacāimpa.

⁵ Ayæ adocā tōnō godongāmæ cædinque tōmengā emōwo beyæ mōnitō imōnite Wængonguī pōnō waadete cægacāimpa. Ayæ, Minitō wabæca wabæca gote apænemīni ēñēninque tōmāmæ quēwēnāni Itota Codito emōwo ante wede pōnēninque nē ēñente cæte quēwēnāni bacædānimpa, ante cædinque Wængonguī adobaī Itota

ōnompō inte mōnitō imōnite da godongā gotamōnīpa. ⁶ Īinque tōmāmæ quēwēnāni inānite Itota Codito, Botō gāmænō pōedāni, ante aa pedinque mīnitō imīnite adobaī aa pecampa. ⁷ Mīnitō botō quīmīni badinque botō ayōmō tæiyæ waēmō ēwocate quēwēmīni bacæminimpa, ante Wængonguī cægacāimpa. Īinque mīnitō Odōmā īīnōmō quēwēninque Wængonguī quīmīni īīnōmīnite botō, Acæminimpa, ante īīmaī ante yewæmōmopa. Mōnō Mæmpo Wængonguī tōnō Awēnē Itota Codito waadete pōnō cæyōnate mīnitō wæætē gānē pōnente bacæminimpa, āninque yewæmōmopa.

Odōmā īīnōmō ēñacæ pōinēmopa, ante

⁸ Mīnitō æbānō wede pōnēmīni, ante tōmāmæ quēwēnāni tededāni ēñēnānīpa. Īinque botō īīnōmō Itota Codito emōwo apænedinque Wængonguī ingante waa ate apænebo. Wængonguī bitō adobique pōnō cæbi ate odömānoidi wede pōnēnānīpa, ante apænebo. ⁹ Wængonguī Wengā ingantedō ante watapæ apænedinque botō Wængonguī ingante nē cædōmo inte tōmengā nānō ānō ante ædæmō ēwocadinque apænebo ēñēnānīpa. Botō mānōmaī cæbopa, ante nē adingā inte Wængonguī īīnōmō edæ, Odömānoidi beyæ ante Pabodo botō imote woyowotæ incæ itædē incæ apænecampa, ante nē ēñengā ingampa. ¹⁰ Edæ, Wængonguī, bitō Ao āmi ate botō nōwo odömānoidi weca ēñacæ gobaimopa, ante Wængonguī ingante mīnitō beyæ ante botō cōwē apænebo. ¹¹ Wængonguī Ōnōwoca beyæ apænebo ēñēninque mīnitō tæī piñænte ēwocacæminimpa, ante cæcæte ante botō mīnitō weca ēñacæboimpa, ante wæbopa.

12 Edæ mīnitō botō wede pōnēnō beyæ wampo pōnente bayōmīni botō wæætē, Mīnitō wede pōnēmīnīpa, ante adīnque adobaī wampo pōnēmo īnīnque mōnō pōnencabo godongāmæ wampo pōnēnīnque godōmenque tæī pīñænte entawengæīmpa, ante pōnēnīnque botō mīnitō īmīnīte aīnente wæbopa.

13 Botō wabæca quēwēnāni weca gote apænebo ēñēnīnque pancadāniya wede pōnēnāni badānitapa. Īnīnque, Botō mīnitō weca gote apæneyōmo wadāni pancadāniya adobaī wede pōnencādānīmpa, ante cædīnque botō æpogamē incæ poncæ cæyōmo edæ wææ cæte intapa. Īnīnque botō, Tæmpo poncæ cætabopa, ante yewæmōmo ate ēñencæmīnīmpa, ante yewæmōmopa. 14 Edæ guīdiegoidi incæ wadāni incæ, ocai encadāni incæ ocai ōmæcadāni incæ ædānimē īñōnānīte botō debe inte baī edæ tōmānāni īnānīte odōmonte apænequēnēmo īnōmo īmopa. 15 Mānōmaī beyæ mīnitō Odōmā īñōmō quēwēmīni īñōmīnīte botō mīnitō īmīnīte adobaī mōnō Codito ingantedō ante watapæ apænecæte ante nanguī cæīnente wæbopa.

Mōnō tæī pīñænte ēwocadō Codito beyenque īmpa, ante

16 Mōnitō oodeomōni īñōmōnīte tāno apænedīnque Wængonguī īñōmō mīnitō oodeoidi īnāmaī īñōmīnīte ayæ adobaī apænedīnque, Mīnitō wede pōnēmīni adīnque Codito waa pōnī pōnō ængā beyænque quēwencæmīnīmpa, ante tæī pīñænte cægacāīmpa. Īnīnque mānīnō Codito ingantedō ante botō īñōmō watapæ apænedīnque, Wængonguī tæī pīñænte nānō cægāinō īmpa, ante pōnente wædīnque edæ guīñēnedāmaī inte do apænebopa. 17 Mōnō wede pōnēnō īñōmonte Wængonguī mānīne ante odōmonte watapæ

apænecā beyænque mōnō nō cæte quēwēmō bagamōīmpa. Mānīne beyænque godōmenque wede pōnente badīnque mōnō wede pōnēnō beyænque quēwēmōmpa. Īnīnque docā īñōmō Wængonguī beyæ yewæmōnīnque, “Nē nō cæte quēwēnongā incæ tōmengā nānō wede pōnēnō beyænque quēwencæcāīmpa,” ante nānō yewæmongāinō baī edæ do batīmpa.

Mōnō waocabo wentamō mongænte wæmōmpa, ante

18 Nē wīwa cædāni guīquēnē wīwa nāni cædō beyænque wadāni edæ Wængonguī nō pōnī nānō apænegāinō ante ædō cæte ēñenguīnānī. Īnīnque Wængonguī ingante nē wīwa cædāni nāni ēñēnāmaī īnīnō ante godō pīnīnque tōmengā ōonædē ongōnīnque wīwa nāni cædīnō beyænque do pangā wædāni edonque amōmpa. 19 Wængonguī, Botō æbodō īmoo, ante tōmāmīni edonque pōnī ēñencæmīnīmpa, ante cædīnque tōmāmō īmonte odōmōnīnque tōmēnāni īnānīte adobaī edonque pōnī odōmongā wægādānīmpa. 20 Wēēnēñedē pōnī nē quēwengāināni tōnō ñōwo ganca quēwēmō adobaī, Wængonguī mōnō nē adāmaī īnongā inte æbānō quēwengāā, ante ēñencæte ante wægāimō īnōmō inte mōnō tōmengā nānō badongaincooque adīnque edæ edonque pōnī acæīmpa. Edæ, Tōmengā ñīmpo cædāmaī inte cōwē nē tæī pīñænongā īngampa, ante ayæ, Nē Wængonguī īnongā īngampa, ante wædīnque mōnō waocabo edonque aquēnēmō īmōmpa. Īñæmpa ēñēnāmaī intabopa, ante ædō cæte anguīī.

21 Wængonguī ingante do ate baī īngāināni incæte woadāni tōmengā īngante edæ, Bitō Wængonguī ñāō ēmōnōmi īmpa, ante edæ ānāmaī īnōnānīmpa. Wængonguī īngante

waa ate pönente apænedāmaī inōnānimpa. Mānōmaī ocai ōmæcadāni bai mimō ōmædēnāni bai badinque tōmēnāni wentamō entawēnāni bagadānimpa.²² Ocai encamōni imōnīpa, ante ānāni incæte tōmēnāni wæætē mānōmaī cædinque ocai ōmæcadāni bagadānimpa.²³ Edæ Wængonguī wænāmaī nē Quēwengaingā iñongante tōmēnāni wæætē godō Baa angadānimpa. Tōmengā nānō ñāō ēmōnō ante piinte cædinque tōmēnāni wæætē waomō nē wæwocamō mōnō ēmōnō bai badōninque, ōomā ēñadāni nāni ēmōnō bai badōninque, ocaguī ēñadāni nāni ēmōnō bai badōninque, ocaguī ōmaadāni nāni ēmōnō bai badōninque tōmēnāni, Mōnitō wængonguī ingampa, ante cædōnānimpa.

²⁴ Mānōmaī cædāni ate wædinque Wængonguī, Mīnitō mīni cæinente wædō ante ee abo cæcæminimpa, ante da godongā wadæ godinque tōmēnāni baonga nāni ñōmæī mongænte quēwenguinque cædōnānimpa. Īnīnque nāna gæncaya nāna gæncaya nāni monguēnēnō ante Baa ante guiñēñadāmaī inte cædinque wacā ingā wacā ingā godō wīwa cædōnānimpa.²⁵ Wængonguī nāwangā pōnī nānō apænegainō ante tōmēnāni Baa āninque mā pōnēninque nāni babæ apænegainonque ante Ao ānōnānimpa. Mānōmaī cædōnāni inte tōmēnāni wæætē Wængonguī nānō nē badongaincoo weca ædæ wææninque, Mōnitō wængonguī impa, ante cædinque nē Badongaingā ingante edæ ēmō cæte wadæ gogadānimpa. Incæte tōmengā nē Badongaingā iñongante mōnō waocabo ingui-poga mōnō quēwēñedē ayæ ate mīingui-pō bayonte wantæpiyæ mōnō quēwēñedē Wængonguī ingante, Bitō tōmēmi toquinque pōnō waa cæbi æmōnīpa, ante

mōnō apænecæimpa. Mānōmaī impa, ante Amēē, āmopa.

²⁶ Mānōmaī cæyōnānite Wængonguī, Mīnitō guiñēñadāmaī mīni tōinente wædonque gobæwedāni, ante da godongā gogadānimpa. Īnīnque onquiyænāni incæ, Nē onquiyæmo inōmo inte botō onguiñængā tōnō monguēnēmo imopa, ante ānāmaī ināni inte godō wacā onquiyængā tōnō towente mōwēnōnānimpa.²⁷ Ayæ onguiñænāni incæ adobai cædinque, Botō onguiñæmo inōmo inte onquiyængā tōnō monguēnēmo imopa, ānāmaī ināni inte godō wacā onguiñængā tōnō mōinente gonga bæco bai tōinente wædāni bagadānimpa. Īnīnque cōwē nāni waa quēwenguēnēnō ante Baa āninque nāni onguiñæncabo inōnāni inte wīwa cædōnānimpa. Mānōmaī cæyōnānite Wængonguī eyepæ pōnī godō pangā wædinque tōmēnāni wīwa nāni cædō beyænque nāmā baonga caate wæwengadānimpa.

²⁸ Wængonguī ingante mōnō pönente ēñengæimpa, ante tōmēnāni, Ōnonquedō ante impa, ante tedeyōnānite Wængonguī wæætē, Ocaidē wentamō encadōmīni inte edæ waomīni mīni wīl cæquēnēnō incæ ee abo cæbæwedāni, ante da godongā gogadānimpa.

²⁹ Tōmēnāni iñōmō nō cæquināmaī ināni inte do wīwa cædānique badinque iīmaī cædānipa. Wacā ingā godō towēninque tōmēnāni wadāni inānite nē wēnæ wēnæ cædānique inānipa. Māincoo ante æinente wæwēnāni inte tōmēnāni, Wacā gomonga ængā ingante godō piinte adānipa. Ayæ edæ, Mōnō godō wænongæimpa, ante cædinque do cædānipa. Guēadō guēa piinte cædānipa. Wacā oda cæcæcāimpa, ante ancaa cædinque tōmēnāni godō babæ cædānipa. Ayæ nē wīwa pōnēwēnāni inte tōmēnāni, Wadāni wæcædānimpa, ante godō

pīinte cædānīpa. Godō wæntaa godō wæntaa tedewēnāni īnānīpa.³⁰ Ayæ wadāni īnānīte pīinīnque īnāni īñōmō godō babæ ante tedewēnāni īnānīpa. Wængonguī ingante pīinte cædāni īnānīpa. Ayæ, Tömēmoque waēmō īmopa, ante nāmā ængō cæte bai cædinque wadāni īnānīte wææntodonte bai ānīnque, Ōnonquedō cæcantedō abii, ante godō pīinte todāni īnānīpa. Edæ, Æbānō godōmenque wēnæ wēnæ cæte toquīmoo, ante edæ pōnēē cōnīnque edæ nangūi cædānīpa. Mæmpocā tōnō badā, Cæedāni, āñōnate tōmēnāni ēñēnāmaī cædānīpa.³¹ Mīmō ōmædēnāni inte tōmēnāni ocai ōmæcadāni bagadānīmpa. Cæcæboīmpa, ānīnque edæ īinque cædāmaī īnōnānīmpa. Wacā caate wæcā adīnque godō waad-edāmaī īnōnāni inte tōmēnāni edæ godōmenque pīināni inte cædōnānīmpa.

³² Mānōmaī cædāni īñōmō nāni wænguinque cædānīpa, ante Wængonguī nō pōni nānō angainō ante tōmēnāni ōnōmoncaque nē ēñēnāni inte tōmēnāni nāni wēnæ wēnæ cæinēnonque ante cædānīpa. Ayæ tōmēnāni wīwa nāni cædō bai wadāni adobaī cædāni adīnque tōmēnāni, Waa cæmīnīpa, ānīnque nē cædāni īnānīte waa adānīpa.

2

Nōingā ante Wængonguī apænte angampa, ante

¹ Tōmēnāni mānōmaī cædānīpa. Incæte bitō adobaī wīwa cædōmi inte tōmēmi pante wæquinque tōmēnāni īnānīte apænte āmīpa. Īnīnque bitō wacā ingante, Bitō pante wæquinque wīwa cæbīpa, ante apænte āmi inte bitō īñæmpa adobaī wīwa cædōmi inte edæ æbānō cæte nāmā ante wææ angūimīi.² Wīwa cædāni īnānīte apænte ānīnque Wængonguī cōwē nōingā ante apænte angampa, ante edæ do ēñēmompā.³ Īnīnque

waobi ōnōmīque īnōmi inte bitō īñæmpa tōmēnāni īnānīte apænte āmi incæte tōmēnāni nāni cædō bai adobaī cædōmi inte edæ, Wængonguī botō īmote pānāmaī inte ata cæpocæcāīmpa, ante pōnēmitawo.⁴ Bitō wīwa cæbi inte Ca ca wæquēnēmi īñōmīte Wængonguī wæætē ee pānāmaī inte nangūi waadete pōnō cæyongante bitō wæætē edæ pīinīnque Baa āmitawo. Īñæmpa tōmēngā, Bitō, Æmæwo wēnæ wēnæ cætabopa, ante wædinque botō gāmæñō poncæbīīmpa, ante Wængonguī pōnō waadete cæcampa, ante pōnēmīyaa.

⁵ Incæte bitō mīmō ōmædēmi inte ancaa Baa ānīnque edæ wēnæ wēnæ bitō cædō ante ĩmpo cædāmaī īñōmīte Wængonguī nānō ænguī baquīōnæ īinque bayonte tōmēngā ænguī pōni badīnque godōmenque pangā wæcæbīīmpa. Tōmēngā æbānō nō apænte angāā, ante māniñedē ate edæ edonque acæīmpa.⁶ Edæ, Tōmāmō mōnō cægāi ganca ante Wængonguī eyepæ pōni pædæ pōnongā æncæmōīmpa, ante dodāni nāni yewæmongainō bai edæ īinque bacæīmpa.

⁷ Īnīnque, Mōnō ñāō bai entawengæīmpa, ante cædinque ayæ, Wængonguī mōnō īmonte waa adīnque pōnō cæcā ate mōnō wæwocadāmaī ēwocacæīmpa, ante cædinque mōnō wæntædāmaī inte ee waa cæte quēwēmō īinque Wængonguī pōnō cæcā ate mōnō cōwē wænāmaī quēwēmaīmompā.⁸ Wæætē, Wængonguī nāwangā nānō apænedō ante Baa ānīnque, Tömēmo beyænque quēwencæboīmpa, ante nē ānāni īnānīte ayæ wadāni wīwa nāni cæquīnonque ante nē tee empote godāni īnānīte Wængonguī ænguī badīnque godō pīinte cæcæcāīmpa.⁹ Edæ mōnō waocabo wēnæ wēnæ cæmō adīnque Wængonguī oodeomōni

iñōmōnite tāno pāninque oodeomīni ināmaī imīni imīnite adobaī pāñongā nē wēnæ wēnæ cæmō tōmāmō iñōmō edæ caate wæwencæmōimpa. ¹⁰ Wæætē waa cæmō adinque Wængonguī oodeomōni imōnite tāno pōnō waadete cædinque oodeomīni ināmaī imīni imīnite adobaī pōnō waadete cæyongā nē waa cæmō wæætē gānē entawēninque ñāō apāite baī entawēñōmonte edæ Wængonguī tōmāmō imonte waa acæcāimpa.

¹¹ Edæ mōnitō oodeomōni imōni incæ mīnitō oodeomīni ināmaī imīni incæ Wængonguī tōmāmō imonte adoyōmō pōni adinque wadō wadō ate pōnente cædāmaī ingampa. ¹² Mōitee wodi, Iīmaī cædāni, ante nānō wææ angainō ante omæmoncadāni inte wīwa cædāni iñinque tōmengā nānō wææ angainō dæ ante baī mānīnāni wæncædānīmpa. Wæætē Mōitee wodi nānō wææ angainō ante do ēñente ēmoncadānīni incæte wīwa cædāni adinque Wængonguī mānīne ante ēñēnāmaī cædāni beyænque apænte āninque pangā wæcædānīmpa. ¹³ Edæ Mōitee wodi nānō wææ angainō ante onōmoncaque ēñēnāni inte tōmēnāni nāni onōmoncaque ēñēnō beyænque Wængonguī ayongā dicæ nō cædāni badāniyaa.

Wæætē edæ mānīne ante ēñente cædāni inānite guiquēnē Wængonguī pōnō angā ate tōmēnāni iñōmō nō cædāni bacædānīmpa. ¹⁴ Edæ Mōitee wodi nānō wææ angainō ante omæmoncadāni inte oodeoidi ināmaī ināni incæ pancadāniya tōmēnāni dodāni nāni wææ angainonque ante Ao ante cædinque Wængonguī nānō wææ angainō baī edæ do cædānīpa. Mānōmaī ēñente baī cædinque tōmēnāni mīmō entawēnāni inte mānīne ante omæmoncadāni ināni incæte nāmā nāni wææ ānonque ēñente cædānīpa. ¹⁵ Edæ, Tōmēnāni dodāni nāni wææ angainō ēñēninque waa cædāni inte

tōmēnāni Wængonguī nānō wææ angainō baī do entawēnānīpa, ante edonque acæāimpa. Mīmō entawēnāni inte tōmēnāni nāni caboque godongāmæ pōnēninque wēnæ wēnæ nāni cædōnō ante nāēmæ apænte wææ ānānīpa. Ayæ wæætē waa cædāni ate tōmēnāni nāēmæ apænte ñimpo cædānīpa.

¹⁶ Codito ingantedō ante wat-apæ ēñengaimo inte botō Iīmaī ante apænebopa. Wængonguī angā ēñente cædinque Itota Codito wæætē waomō mōnō awēmō entawēnō ante edonque pōni adinque apænte ancæcāimpa. Tōmengā nānō apænte anguīōnæ iñinque bayedē edæ mānīnō ante botō yewæmonte apænedō baī edæ iñinque bacæāimpa.

Mōitee nānō wææ angainta adinque oodeoidi wī ēñēnāni

¹⁷ Bitō iñōmō edæ, Oodeobo inōmo imopa, ante āmīpa. Ayæ, Mōitee wodi nānō wææ angainta nē ēñēmo inte botō Wængonguī ayongante waa quēwēmo imopa, ante edæ nāmā ængō cædinque āmīpa. ¹⁸ Wængonguī æbānō angāā, ante do ēñēmīpa. Ayæ tōmengā nānō wææ angainō ante do ēñēmi inte bitō, Quīnō waa ī, ante do ēñēninque Ao ante æmīpa. ¹⁹ Bitō, Wadāni babetamō baī ewocayōnānite botō tōō æmænte māobo godānīpa. Wēmō iñōmō quēwente baī adāmaī iñōnānite botō iñōmō, Acæmīnīmpa, ante tīca ēnente baī odōmonte apænebopa, ante edæ, Nāwangā āmopa, ante bitō apænebitawo. ²⁰ Ayæ adobaī, Mōnō Mōitee wodi nānō wææ angainō ante ēñente beyænque mōnō ēñenguēnēnō ante entawēninque mōnō nō cæquēnēnō ante adobaī tōmānō ante entawengæāimpa, ante bitō pōnēmitawo. Ayæ mānōmainō ante bitō pōnēnō beyæ bitō, Nē oda cædāni inānite botō nē tōingā odōmōmo imopa, ante pōnēmitawo. Wēñænāni baī

wædænque eñēnāni iñōnānite botō nē odōmonte apænebo imopa, ante pōnēmitawo.

²¹ Iñæmpa mǎnōmaī inōmi inte bitō edæ dicæ nāmā odōmonte apænete eñēmitawogaa. Wadāni inānite odōmonte apænedinque, Awēmō ænāmāi iedāni, ante odōmonte apænedōmi inte tōmēmi awēmō æmitawo. ²² Bitō wadāni inānite odōmonte apænedinque, Nānōogængā ināmāi iñongante godō guēa mōnāmāi iē, ante nē wææ āmi inte bitō adobai wacā tōnō guēa mōmitawoo. Ayæ, Wængongui ingampa, ante nāni badōinca ante nē pīimi inte bitō edæ tōmēnāni nāni apæneincōnē go guiddinque edæ ō æmitawoo. ²³ Iñæmpa bitō, Mōitee wodi nānō wææ angainō ante botō eñente cæbo imopa, ante tededinque nāmā ængō cædōmi inte edæ mǎnīne ante eñēnāmāi cæbi adinque wadāni wæætē Wængongui ingante waa adāmāi inānīpa tōō. ²⁴ Edæ, “Minitō cædinō beyæ oodeoidi ināmāi ināni incæ Wængongui emōwo ante godō babæ ante wēnæ wēnæ anewēnānīpa,” ante tōmēngā beyæ dodāni nāni yewæmongainō bai do batimpa.

²⁵ Edæ Wængongui nānō wææ angainō ante eñente cæbi ininque bitō, Nāwā oodeobo imopa, ante nē eō togæimi badinque waa imaimpa. Wæætē edæ eñēnāmāi cæbi ininque oodeo ināmāi ingā bagācā ingā bai bitō iñōmō edæ do babaimpa. ²⁶ Oodeoidi ināmāi ināni guiquēnē bagādāni ināni incæte tōmēnāni Wængongui nānō wææ angainō ante eñente cædāni ininque Wængongui ayongā tōmēnāni do eō togæināni bai inōnāni inte oodeoidi bai inānīpa. ²⁷ Bitō iñōmō Mōitee wodi nānō wææ yewæmongainta mǎnīmi inte nē eō togæimi imitawo. Bitō mǎnōmaī imi incæte eñēnāmāi cæbi iñōmi wacā wæætē bagācā inongā inte eñente cæcā ininque tōmēngā eñente

nānō cædō beyænque Wængongui wæætē bitō imite apænte āninque pancæcāimpa.

²⁸ Iñæmpa oodeo eñagaingā inte baō beyænque oodeocā ingā incæte tōmēngā wīi mǎnōmaī ingā beyænque nāwā oodeocā ingampa. Adobai nē eō togæingā iñōmō baonque nānō eō togæinō beyænque tōmēngā Wængongui ayongā ædæmō eō togæingā bai wīi ingampa. ²⁹ Wængongui Ōnōwoca ingante nē ewocacā guiquēnē tōmēngā iñōmō edæ nāwā oodeo bai badinque Wængongui wēñængā ingampa. Edæ Mōitee wodi nānō wææ yewæmongainō ante eñente eō togæinque waocā tōmēngā wentamō nānō entawēnō dicæ wido cæquingā. Wængongui Ōnōwoca guiquēnē pōnō wido cæcā beyænque waocā wæætē waēmō entawengampa. Mǎnōmaī entawēngā ingante wadāni waa adāmāi ināni incæte Wængongui wæætē, Bitō waa entawēmi abopa, āninque tōmēngā ingante waa apænecampa.

3

¹ Ininque oodeocā iñōmō edæ, Oodeobo imopa, ante toquēnēngā ingantawo. Ayæ adobai, Botō eō togæimo imopa, ante toquēnēngā ingantawo. ² Ao āmopa. Nē oodeoidi inōnāni inte tōmēnāni cōwē nangui toquēnēnāni inānīpa. Edæ Wængongui apænecā eñengaināni inte edæ oodeoidi tōmēngā nānō apænedō ante nē mangaināni inte nē toquēnēnāni inānīpa. ³ Mǎnōmaī i incæte pancadāniya iñōmō edæ wede pōnēnāmāi inānīpa. Ininque mōnō æbānō anguiī. Tōmēnāni nāni pōnēnāmāi inō beyænque Wængongui tōmēnāni inānite dicæ ñimpo cædinque ædæmō aadāmāi ingantawogaa. ⁴ Adō cæte mǎnōmaī inguiī. Mōnō wao-cabo tōmāmō nē babæ apænemō iñōmonte Wængongui iñōmō nō

pōnī cæcā ingainō anguēnē. Edæ tōmengā beyæ iīmaī ante yewæmongatimpa.

“Wængonguī bitō æbānō apænebiī, ante apænte ancæ cædāni incæte tōmēnāni, Wængonguī nō pōnī ante apænecampa, ante edonque acædānimpa.

Bitō nē tæi ēmōmi inte edæ bitō imite nē apænte ancæ cædāni inānite nāēmæ edæ wææntodonte bai cædinque edæ gānā cæcæbiimpa.”

Ante nāni yewæmongainō bai edæ bacæimpa.

⁵ Waodāni mā pōnēninque iīmaī ante tedewēnānipa. Mōnitō wīwa cæyōmōnite Wængonguī nō cæcā adinque wadāni, Wængonguinque nē nō cædongā ingampa, ante godōmenque edonque acædānimpa. Īninqe wīwa cæyōmōnite Wængonguī quīnante piinte pangāā, ante tedewēnānipa. Mānōmaī tedewēnāni adinque mōnō wæætē æbānō anguēnēmō imōō. Īñæmpa waodānique nāni ānewēnō bai dicæ anguēnēmō imongaa. ⁶ Ædō cæte mānōmaī ānewenguī. Māninō nāni tedewēnō nāwangā ī bai inguipoga quēwēmō imonte Wængonguī apænte ānāmaī inguēnengā.

⁷ Wadāni guiquēnē iīmaī ante tedewēnānipa. Wængonguī cōwē nāwangā ante apæneyongante botō babæ apænebo adinque wadāni, Wængonguinque nāwangā ante apænecampa, ante tōmengā ingante godōmenque waa acædānimpa. Īninqe babæ botō apænedō beyænque Wængonguī godōmenque ñāō apāite bai ēmongā ingampa. Īninqe, Bitō nē wēnæ wēnæ cæbi imipa, ante Wængonguī quīnante botō imote apænte angāā, ante tedewēnānipa.

⁸ Tōmēnāni, Wængonguī ingante godōmenque waa acædānimpa, ante mōnō godōmenque wēnæ wēnæ

cæcæimpa, ante tedewēnānipa. Tōmēnāni nāni tedewēnō nāwangā ī bai mōnitō adobai ante ancædōmōnimpa. Edæ, Tōmēnāni nāni tedewēnō bai edæ Pabodoidi adobai ante apænedānipa, ante pancadāniya pōnō wēnæ wēnæ ante babæ apænedānipa. Mānōmaī ante nē apænewēnāni inānite pāninque Wængonguī nō cæte pangampa.

Tōmāmō mōnō pante wæquinque wentamō mongæmompā

⁹ Īninqe æbānō ante anguīī. Mīnitō oodeoidi ināmaī ōnōmīnique iñōmīnite mōnitō mōni oodeocabo dicæ godōmenque waa pōnī imōniyaa. Īñæmpa mōnitō oodeomōni incæ mīnitō oodeomīni ināmaī imīni incæ tōmāmō nē wēnæ wēnæ cædōmō imompā, ante do odōmonte yewæmōmōni abaimīnipa. ¹⁰ Edæ iīmaī ante Wængonguī beyæ ante āmotamīni ante bai yewæmongatimpa.

“Nē nō cædongā iñōmō edæ dæ angampa.

Adocanque incæ edæ dæ angampa.

¹¹ Nē ēñente pōnengā iñōmō edæ dæ angampa.

Wængonguī ingante ante nē diqui diqui mīnongā iñōmō edæ dæ angampa.

¹² Tōmānāni edæ oda cæte wapiticæ godinque,

nāni waa cædāmaī incaboque badānitapa.

Nē waa cædongā iñōmō edæ dæ angampa.

Adocanque incæ edæ dæ angampa.

¹³ Waodāni inānite wænoncæte ante ææ ænete bai emencadinque,

tōmānāni babæ ante enguēnēwate tedewēnānipa.

Edæ tæntæ tōmēmæ ēnete bai, Wængongæimpa, ante enedānipa.

- 14 Tömēnāni pīinte nāni tedewēnō beyēnque moncapæ tī nā bai enguēnēwadānīpa.
- 15 Tömēnāni wænonguīwaque pogodo goquīwaque ēwadānīpa.
- 16 Tömēnāni nē godō wænōnāni inte māincoo wido cæte wodii godāni ate edæ mīi quēwēnāni ponte adinque caate bai wæwēnānīpa.
- 17 Nē pīinte cædōnāni inte tōmēnāni Wængonguī taadō tōmengā gānē entawente nānō godōnō ante adāmaī inte cædānīpa.

18 Tömēnāni, Wængonguī ingante mōnō guīñente ēñengæīmpa, ante pōnēnāmaī īnānīpa.”
Ante dodāni nāni yewæmongaīnō bai īmpa.

19 Ecānō Mōitee wodi nānō wææ angaīnō ante nē ēñente quēwenguēnēna īnaa tōmengā beyēnque ante wææ yewæmongatīmpa. Mānōmaī ī beyæ, Botō eyepæ cæbo īmopa, ante mōnō ædō cæte anguīi. Edæ guīñēnete mōnō pæ wēēnecæīmpa. Ayæ ingui-poga tōmāo quēwēmō tōmāmō Wængonguī nē apænte angā weca ongōnīnque edæ, Æbānō cætaboo, ante Wængonguī ingante mōnō edonque apænequēnēmō īmopa. Mānōmaīnō ante edæ do ēñēmopa.

20 Mānōmaī beyæ Wængonguī, Mōitee wodi nānō wææ angaīnō ædæmō ēñente cæbi beyæ bitō botō ayōmo nē nō cæbi babīpa, ante adocanque ingante edæ ānāmaī incæcāīmpa. Wæætē mānīne nānō wææ angaīnō ēñente beyæ mōnō, Nē wēnæ wēnæ cæmō īmopa, ante edonque amopa.

Mōnō wede pōnēnō beyēnque nō cæte quēwēmopa, ante

21 Wīi Mōitee wodi nānō wææ angaīnō ante ēñēmīni beyæ wæætē edæ Wængonguī incæ pōnō badongā beyēnque mōnō tōmengā ayongā nō cæmō bamopa, ante ñōwo pōnī odōmongatīmpa. Dodāni

Mōitee wodi tōnō Wængonguī beyæ nē apænegāīnāni īñōmō, Īncayæ ate mānōmaī bacæīmpa, ante do yewæmongadānīpa.

22 Wængonguī pōnō badongā ate mōnō nē wede pōnēmō īñōmō Itota Codito ingante mōnō wede pōnēnō beyēnque edæ tōmāmō tōmengā ayongā nō cæmō bamopa. Edæ mōnō adoyōmō ingaīmō inte ōnōmonque īmopa.

23 Īnīnque mōnō tōmāmō wēnæ wēnæ cæmō inte Wængonguī nānō ñāo bai quēwēñōmō guīicæte ante cædinque wīi eyepæ cæmō inte wīi guīimopa.

24 Incæte Itota Codito ængā beyēnque abæ tawænte gote bai quēwēmō īñōmonte Wængonguī ōnonque ānāmaī inte waadete pōnō badongā ate mōnō tōmengā ayongā nō cæmō bamopa.

25 Wængonguī īñōmō Itota Codito ingante da pōnōnīnque, Tōmengā mīnītō wēnæ wēnæ cædō ante teēmente wængā beyēnque botō wæætē piyēnē cædinque mīnītō īmīnīte pānāmaī incæboīmpa, ante cægacāīmpa. Īnīnque tōmengā, Mānōmaī pōnō cæbo ate mīnītō, Itota wepæ mōnō beyæ pe tæ pe tæ wæænīmpa, ante wede pōnēnīnque wede mīni pōnēnō beyēnque quēwencæmīnīmpa, ante pōnō cægacāīmpa.

Mānōmaī cædinque Wængonguī wēēnēñedē mōnō waocabo mōnō wēnæ wēnæ cægāīnō ante ee adīnque nē pānāmaī ingaingā incæte edæ, Botō cōwē nōingā ante apænte ānōmo īmopa, ante ēñencæmīnīmpa, ante odōmongacāīmpa.

26 Īnīnque, Wængonguī nē nō cæcā īnongā ingampa, ante mōnō acæīmpa. Ayæ adobai, Itota ingante nē pōnēmō īñōmonte Wængonguī nē panguēnengā ingā incæ mōnō īmonte ata cæpodīnque pōnō badongā ate mōnō wæætē tōmengā ayongā edæ nē nō cæmō bamopa, ante mōnō acæīmpa.

Īninqe tōmengā mǎnōmaī cædinque tōmengā nō nānō cædō ante odōmoncæte ante űōwo cægacāimpa.

²⁷ Īninqe mōnō waocabo iñōmō nāmā ængō cæte bai cædinque mōnō, Nāmā cædinque nō cæmō bamompa, ante ædō cæte an-guimōo. Īñæmpa mǎnōmaī āninqe cædāmaī ingæimpa. Quinante nāmā wīī ængō cæquīī, ante wæmīnitawo. Mōitee wodi nānō wææ angainō ædæmō ēñente cæmō inte bai mōnō, Tōmēmō cætamompa, ancædōmōimpa. Incæte ædæmō ēñente dicæ cæmongaa. Wæætē tōmengā ingante wede mōnō pōnēnō beyænque tōmengā ayongā nō cædōmō bamompa, ante ad-inque mōnō, Tōmēmō cætamompa, ante ædō cæte anguīī. ²⁸ Īñæmpa waocā Wængonguī nānō wææ angainō ante ēñente cæcā incæ wīī tōmengā nānō ēñente cædō beyæ nē nō cæcā bacampa. Wæætē wede nānō pōnēnō beyænque Wængonguī ayongā edæ nē nō cæcā bacampa, ante do edæ apænebo ēñemāimīnīpa.

²⁹ Oodeomōni iñōmōnīte Wængonguī mōnitō Wængonguī inongā ingampa. Oodeomīni ināmāi imīni guiquēnē, Wīī mōnitō Wængonguī ingampa, ante pōnēmīnitawo. Īñæmpa oodeomīni ināmāi iñōmīnīte adocā Wængonguī mīnitō Wængonguī ingampa. ³⁰ Edæ adocanque Wængonguī inongā ingampa. Īninqe nē ēō togæimōni imōni mōni wede pōnēnō beyænque tōmengā pōnō badongā ate tōmengā ayongā edæ nō cæmōni bamōnīpa. Adobāi bagāamīni mīni wede pōnēnō beyænque Wængonguī adocanque inongā inte pōnō badongā ate mīnitō adobāi tōmengā ayongā nō cæmīni bamīnīpa. ³¹ Mōnō pōnēnō beyænque impa, ante apænedinque mōnitō Wængonguī nānō wææ angainō ante dicæ

wēā godonte bai cæmōniyaa. Wīī mǎnōmaī cæmōnīpa. Wæætē mǎnōmaīnō ante apænedinque tōmengā nānō wææ angainō ante Ao āninqe mōnitō, Ēñēedāni, ante odōmonte apænemōnīpa.

4

Abadāo wodi æbānō cægacāi, ante pōnengcæimpa

¹ Mǎnīnō ante mōnitō mæmæ Abadāo wodi iñōmō æbānō ante ēñengacāi, ante mōnō űōwo pōnente apænecæimpa. ² Abadāo wodi nē ēñente cæcā ingaingā incæte tōmengā nānō ēñente cædō beyænque dicæ nō pōni entawengā bacantawogaa. Mǎnōmaī cædinque nō cæcā bagacāimpa, ante nāwangā i bai tōmengā waodāni ēñēñōnānite, Waa cæbo imopa, ante do ancægacāimpa. Incæte tōmengā Wængonguī ēñēñongante mǎnīnō ante cōwē ānāmāi inguēnengā ingacāimpa. ³ Wængonguī æbānō ante apænecā ēñente yewæmongadāni, ante amīni. Edæ iīmāi ante apænecā ēñente yewæmongadānīpa. “Wængonguī nōingā ante apænecampa, ante Abadāo wede pōnengacāimpa. Īninqe tōmengā wede nānō pōnēnō beyænque Wængonguī wæætē edæ, Botō ayōmo Abadāo nē nō entawengā ingā abopa, angacāimpa,” ante yewæmongadānīpa.

⁴ Edæ wadāni beyæ waocā nanguī cæcā ate tōmēnāni debe badīnāni inte edæ, Ōnonque pōnōmōni æe, ante ædō cæte anguīnānīi. Īñæmpa wīī ōnonque godonte impa. Wæætē tōmengā nānō nanguī cædinō beyænque paga ante nē godonguēnēnāni inte awēnēidi, Bitō nanguī cæbitapa, ante godōnāni ængampa. ⁵ Wængonguī guiquēnē ōnonque pōnō cæcā æmōimpa. Waocā wīwa cæcā incæ wede pōnengā adinque

Wængonguï pönö badongä ate tömengä Wængonguï ayongante wæætē nō cæcä bacampa. Inique waocä waa cædämaï incæ edæ wede pönengä adinque Wængonguï wæætē tömengä ingante pönö badöningue, Nö pönï bitö entawenguinque bitö wede pönëmi abopa, angampa. ⁶ Waocä waa cædämaï iñongante Wængonguï pönö badongä ate tömengä Wængonguï ayongä nō pönï entawengä inique tömengä watapæ quëwencæcäimpa, ante apænedinque Dabii wodi adobai ämotamini ante bai yewæmongacäimpa.

⁷ Adocä yewæmöninque,

“Waadäni eñënamäi cædäni inänite
Wængonguï pönö ñimpo cæcä
ate
tömënäni wæætē watapæ
quëwencædänimpa.

Edæ tömënäni eñënamäi nani cædö ante ö ante maö tee moncate bai cæcä adinque nangui tocædänimpa.

⁸ Æcänö ingante Wængonguï, Bitö pante wæquinque wënæ wënæ cæbipa, ante cöwë piinte änamäi ingä inique mäningä waocä wæætē nangui tocæcäimpa.”

⁹ Ante Awënë Dabii wodi, Eö togæninäinque tocædänimpa, ante dicæ yewæmongantawogaa. Bagäadäni adobai tocædänimpa, ante ancæte ante yewæmongacäimpa. Abadäo wodi Wængonguï ingante wede nänö pönëno beyænque Wængonguï, Botö ayömo Abadäo nē nō entawengä ingä abopa, angacäimpa. Mänömainö ante edæ botö do yewæmömo abaiminipa. ¹⁰ Abadäo wodi æbänö engæñongante Wængonguï mänömaï angacäi. Dicæ eö togæningä iñongante angantawogaa. Wæætē bagäacä iñongante angacäimpa. ¹¹ Inique, Abadäo bagäacä inte wede pönengä beyænque botö pönö badömo

ate nō cæcä bacampa, ante eñencædänimpa, ante cædinque Wængonguï angä eö togænte bagacäimpa.

Mänömaï cæcä beyæ minitö bagäamini inte wede pönëmini iñömini Abadäo wodi minitö wæmængä bai bagacäimpa. Abadäo wodi pæimini bai wede pönëmini adinque Wængonguï adobai, Nö entawëmini bamini acæboimpa, ante pönö badongacäimpa. ¹² Mönitö wæmæ Abadäo wodi doyedë bagäacä ingäñedë incæ wede pönengä ingacäimpa. Mönï idægocabo iñömö nē eö togæimöni inte edæ tömengä wede pönente nänö cægongainö adodö tee empote gomönipa. Inique mäninönö möni wede pönente godönö gomöni beyænque möni eö togæncabo wæmængä adocä Abadäo wodi ingacäimpa.

*Mönö wede pönëno beyænque
Wængonguï nänö angainö ante
cæcampa, ante*

¹³ Wængonguï, Inguipoga incæ bitö nē ænguimi incæbiimpa, äninque Abadäo wodi tönö tömengä nänömoidi inänite pönö angä ængadänimpa. Mänömainö äninque Wængonguï dicæ, Botö wææ angainö ante eñente cædänique æncædänimpa, ante angantawogaa. Wæætē edæ wede pönente tömengä ayongä nō entawënäni badäni beyænque Wængonguï, Inguipoga incæ pönömo æncæminimpa, ante apænegacäimpa. ¹⁴ Wængonguï dicæ, Botö wææ angainö eñente nē cædänique nē ænguinäni inänipa, ante angantawogaa. Edæ mänömainö angä bai mönö wede pönëno ante önonque pönencædömöimpa. Tömengä nänö angainö incæ wo ewente bai bacædönimpa. ¹⁵ Edæ mäninö tömengä nänö wææ angainö ante eñënamäi cædäni beyænque Wængonguï ænguï badinque

pangampa. Wæætē wææ ānāmaī inte bai Wængonguī, Botō wææ angainō ante eñēnāmaī cæbipa, ante ædō cæte anguingāā. Edæ dæ ancædōnimpa.

¹⁶ Mānōmaī beyæ Wængonguī, Botō waadete pōnō cædō beyænque æminipa, ante edonque acæimpa, ante cædinque Abadāō wodi wede nānō pōnēnō beyænque ante, Pōnōmo æncæminimpa, angacāimpa. Mōnitō Mōitee wodi nānō wææ angainō ante nē eñēmōni iñōmōnite wīi adomōnique imōnite angacāimpa. Wæætē Abadāō wodi nānō wede pōnengāi bai adobai wede pōnēmō iñōmonte mōnō tōmāmō imonte Wængonguī, Cōwē pōnōmo æncæminimpa, angacāimpa. Edæ mōnō wede pōnencabo iñōmonte Abadāō wodi tōmāmō wæmængā bai ingacāimpa.

¹⁷ Wængonguī edæ do wængaināni inānite pōnō cæcā ate tōmēnāni iñōmō nāni omæmonte edæ mīlnāni quēwēnānipa. Dæ angaincoo incæ tōmengā do badongā ate edæ a ongoncoopa. Wængonguī mānōmaī nē badongā iñongante Abadāō wodi tōmengā ingante nē wede pōnengā ingacāimpa. Īninqe Wængonguī, “Abadāō eñēmi. Botō pōnō badōmo ate bitō pæināni yebæninque wacabodāni nāni cabo wacabodāni nāni cabo nanguī ināni iñōnānite edæ bitō adobique tōmēnāni wæmæmi incæbiimpa.” Ante Wængonguī beyæ ante yewæmongatimpa. Īninqe Wængonguī ayongante mōnō wede pōnēmō iñōmonte Abadāō wodi mōnō wæmængā bagacāimpa.

¹⁸ Tōmengā ingante, “Bitō pæināni edæ mānimpodāni bacædānimpa,” ante Wængonguī do angacāimpa. Mānōmainō angā eñēninque, Ædō cæte baquīi, ante wædongā incæ Abadāō wodi, Wængonguī cōwē cæcā beyæ watapæ bacæimpa, ante wede

pōnengā ingacāimpa. Īninqe tōmengā wede nānō pōnēnō beyænque “wacabodāni nāni cabo wacabodāni nāni cabo nanguī ināni bayōnānite tōmēnāni wæmængā” Abadāō bagacāimpa.

¹⁹ Tōmengā, Botō picængadebo wodo tiēē wadepo quēwengaimo inte edæ botō baō wænte bai eñābo inte edæ ædō cæte wēñæ tapæiquimoo, ante eñengacāimpa. Ayæ, Tada adobai wēñæ cōwē mānāmaī ingaingā inte picængadecā badingue ædō cæte wēñæ manguingāā, ante pōnengacāimpa. Incæte māninō nānō wædō beyænque guiñēñadāmaī inte Abadāō wodi Wængonguī nānō āninō ante godōmenque pōnengacāimpa.

²⁰ Tōmengā, Wængonguī wabānō cæbaingāā, ante wædāmaī inte wæætē Wængonguī nānō, Cōwē pōnō cæcæboimpa, āninō ante wede pōnengacāimpa. Ayæ, Wængonguī bitō nāō entawēmi inte tæi emonte waa cæcæbiimpa, ante godōmenque tæi piñænte entawēninque Abadāō wodi wede pōnengacāimpa. ²¹ Edæ, Wængonguī nē tæi piñængā inte, Cōwē cæcæboimpa, ante nē angaingā inte edæ cōwē cæcæcāimpa, ante Abadāō do eñēninque edæ wede pōnengacāimpa. ²² Tōmengā mānōmaī wede pōnengā beyænque Wængonguī, Abadāō bitō nō entawēmi ĩmi abopa, angacāimpa.

²³ Mānīne, Bitō nō cæbi ĩmi abopa, ante nānō angaine iñōmō wīi tōmengā beyænque yewæmongatimpa. ²⁴ Wæætē mōnō beyæ adobai yewæmongatimpa. Edæ, Mōnō Awēnē Itota ingante Wængonguī angā nāni omæmongacāimpa, ante nē angaingā ingante wede pōnēmō iñōmonte Wængonguī, Botō ayōmo mīnitō nō cæmīni ĩmīni abopa, ante badongampa. ²⁵ Wēnæ wēnæ mōnō cædō beyænque mōnō Awēnē Itota ingante Wængonguī

pædæ godongä wængacäimpa. Ayæ mönō beyæ ante cædinque tōmengä mönō Awënë Itota ingante, Bitō nē nō cædōmi inte ñāni ömæmōmi beyænque tōmēnāni botō ayōmo nō entawēnāni bacædānimpā, ante cædinque angä ñāni ömæmongacäimpa.

5

Wængonguī badongä ate mönō nō cæmō bamompā

¹ Mönō wede pōnēnō beyænque Wængonguī pōnō badongä ate mönō tōmengä ayongante edæ nō cæmō bamompā. Ìninqe mönō Awënë Itota Codito nānō cægäinō beyænque Wængonguī piyænē cæcä ate mönō tōmengä tōnō godongämæ gänē entawente quēwēmompā. ² Mönō wede pōnēnō beyæ adocä Codito mönō imonte pōnō ænte māmongä ate Wængonguī waadete pōnō cædinque mönō imonte ængampā. Ayæ Wængonguī nē ñāō ëmongä weca ongōñōmō tōmengä pōnō badongä ate mönō godongämæ ñāō ëmonte mönō watapæ bacæimpā, ante wede pōnēninqe tomompā.

³ Ayæ wīi māninqe beyæ tomompā. Ìñæmpā, Waocä nānō wæntædāmaī inte ee cæquinque caate wæcampā, ante ëñēmō ìninqe mönō caate wæmō incæte caate mönō wædō beyæ adobāi tomompā. ⁴ Ayæ nē wæntædāmaī inte ee cæmō adinqe mönō Wængonguī ayongä nē waa cæmō edæ bamompā. Mānōmaī bamō ìninqe mönō, Watapæ bacæimpā, ante pōnente tomompā. ⁵ Mānōmaīnō ante nē pōnente tomō ìñōmō edæ mönō ænguēnēnō ante do æninqe mönō guingo imonte wædāmaī ìmompā. Edæ Wængonguī tōmengä Tæiyæ Waēmō Önōwoca ingante da pōnōninqe tōmengä nānō waadete pōnēnō adobāi

do pōnongä æninqe mīmōnē entawēmompā.

⁶ Edæ ìmaī impā. Mönō aquīimō pōni ìnōmo inte, Ædō cæte cæmōō, ante wæyōmonte mönō Codito ìñōmō eyepæ pōni pōninqe, Mīnitō Wængonguī ayongante wīwa cæmīni ìmīnīpā, ante adinqe wīwa mönō cædō ante teēmente wæætē wængacäimpa. ⁷ Waocä guiquēnē wacä nē nō cædongä ingä adinqe tōmengä beyæ wæætē dicæ wænguingāa. Incæte, Nē waa cædongä wæætē quēwencæcäimpa, ante cædinque adocanque adocanque wabānō Ao ante tōmengä beyæ wæætē wæmaīnānīpā. ⁸ Incæte, Wængonguī mīnitō ìmīnite nanguī waadete pōnēngampā, ante odōmoncæte ante cædinque mönō Codito ìñōmō nē wēnæ wēnæ cæmō ìñōmonte mönō beyænque wæætē wængacäimpa. ⁹ Codito wepæ mönō beyæ pe tæ pe tæ wææ beyænque mönō Wængonguī ayongante nō entawēmō do batamompā. Codito mönō beyæ mānōmaī wængaingä inte cōwē godōmenque cæcæcäimpa.

Ämo ëñēedāni. Wængonguī nē piinte panguēnengä ìñongante adocä Codito gä pe æmpote ængä beyænque Wængonguī wæætē mönō imonte edæ ata cæpocä quēwencæmōimpā. ¹⁰ Mönō edæ Wængonguī tōnō mönō godongämæ piincabo ìñōmonte tōmengä Wengä mönō beyæ wæætē wængä beyænque mönō Wængonguī tōnō godongämæ piyænē cæmō bagamōimpā. Mönō Wængonguī tōnō godongämæ piyænē cæmō ìninqe tōmengä Wengä ìñōmō cōwē godōmenque cæcæcäimpa. Ämo ëñēedāni. Tōmengä adocä do wængaingä inte ñāni ömæmonte mīingä quēwēninqe mönō imonte ængä beyænque mönō wænāmaī inte cōwē quēwencæmōimpā. ¹¹ Ayæ mönō godōmenque ìmaīnō ante ëñengæimpā. Mönō Awënë Itota

Codito ængä beyænque Wængongui piyænë cæcä ïninqe mönö ñöwo Wængongui nempo quëwëninque edæ Itota Codito beyæ ante wat-apæ tomompa.

Tānocä Adäo wodi bai Codito adobai Tānocä ingampa

¹² Docä mæmæ adocanque tānocä incæ ëñënämaï cæcä ïninqe mönö wënæ wënæ cæpāmo ingui-poga do pongatimpa. Ayæ tömengä nānō ëñënämaï cægainō beyænque nē wæwocacä bagacäimpa. Tömengä wënæ wënæ cæcä ingaingä bai mönö tömämö adobai nē wënæ wënæ cæmō ïmö ïninqe edæ mönö waocabo tömämö nē wæwocamō edæ do bagamöimpa. ¹³ Edæ wëenëñedë Möitee wodi nānō wææ änāmaï ïñedë incæ waodāni do wënæ wënæ cædāni ingadānimpa. Wënæ wënæ cædāni incæte Wængongui, Botō wææ änō ante ëñënämaï cæminipa, ante ædō cæte apænte anguingä. Ìñæmpa māniñedë ayæ wææ änāmaï ingacäimpa. ¹⁴ Nē Ponguingä, ante dodāni nāni nē angaingä ïñömö Tānocä nānō ingai bai docä Adäo wodi adobai tānocä ingacäimpa. Incæte Adäo wodi Wængongui nānō wææ änō ante ëñënämaï cædinque wënæ wënæ cægacäimpa. Wæætë Wængongui edæ Möitee wodi nānō quëwenganca wææ änāmaï ïñongante Adäo wodi pæināni guiquënë wënæ wënæ cædāni incæte tömengä nānō ëñënämaï cægai bai wii adobai ëñënämaï cægadānimpa. Incæte tömënāni nē wæwocadāni inte wægadānimpa.

¹⁵ Incæte Wængongui nānō wææ angainō ante adocanque nānō ëñënämaï cægai bai Wængongui nānō pōnongai ïñömö wii adobai impa. Edæ adocanque nānō ëñënämaï cægai beyænque nangui ïnāni inte wægadānimpa. Incæte Wængongui guiquënë nangui pōni waadete pōnō cædinque Itota Codito ingante da pōnongä

pōninqe tömengä adocanque ïnongä waadete eyepæ pōni pōnō cæcä ate mönō nangui pōni ïmö inte quëwëmompa. ¹⁶ Onguiñængä adocanque wënæ wënæ nānō cægai beyæ nē wæwocadāni bagadānimpa. Wængongui nānō pōnongai ïñömö edæ wii adobai impa. Adocanque nānō adopoque ëñënämaï cægainō ante adinque Wængongui tömengä ingante apænte äninque edæ, Bitō tente wæquinque impa, angacäimpa. Wæætë Wængongui nānō wææ angainō ante ëñënämaï wæætë wæætë cæmō incæte tömengä, Botō ayōmo mini nō entawenguinque impa, ante önonque pōnongä ænte entawëmompa.

¹⁷ Waocä adocanque incæ Wængongui nānō wææ angainō ante ëñënämaï cæcä ïninqe tömengä adocanque nānō ëñënämaï cægai beyænque mönō wæwocamō do bagamöimpa. Wængongui guiquënë godömenque eyepæ pōni waadete pōnō badongä ate tömengä ayongä mönō nō entawëmö bagamöimpa. Ìninqe Itota Codito adobai Adocanque ïñongante mönō tömengä nempo wæwocadāmaï inte quëwëninque awënëidi bai badinque quëwëmompa.

¹⁸ Mänömaï beyæ adocanque adopoque ëñënämaï cæcä beyænque Wængongui mönō tömämö ïmonte apænte äninque, Mini wænguinque wënæ wënæ cæminipa, angampa. Ayæ adobai Adocanque adopoque nānō nō cægainō beyænque mönō Wængongui ayongä nō cæmō bamō ïninqe Wængongui apænte äninque mönō tömämö ïmonte, Mini quëwenguinque minitō botō ayōmo nō entawëmini baminipa, angampa. ¹⁹ Edæ adocanque nānō adopoque ëñënämaï cægai beyænque mönō nangui ïmö

incæ edæ nē wēnæ wēnæ cæmō bagamōimpa. Adobai Adocanque nānō adopoque ēñente cægai beyænque mōnō nangui imō incæ edæ Wængongui ayongā nō cæmō bagamōimpa.

²⁰ Mōnō waocabo wēnæ wēnæ cæyōmonte Wængongui, Botō wææ ānō ēñēnāmai inte cæminipa, ante edonque acæminipa, ante wææ angacāimpa. Wææ angā ate edonque adinque mōnō waocabo wæætē, Nanguī ēñēnāmai inte cæte awædō, ante wæyōmonte Adocā incæ godōmenque nangui waadete pōnō cæcā æmompā.

²¹ Inique mōnō ēñēnāmai cægai beyæ mōnō nē wæwocamō bagamōimpa. Wæætē mōnō Awēnē Itota Codito waadete pōnō nō cæte badongā ate mōnō cōwē wænāmai quēwēnguinque Wængongui ayongā nō entawēmō bagamōimpa.

6

Codito nempo quēwēninque mōnō nē wiwa cædongā nempo wii quēwēmompā

¹ Inique mōnō æbānō anguii. Pancadāniya iīmai ānewēnāniya. Wængongui godōmenque waadete pōnō cæcæcāimpa, ante cædinque mōnō godōmenque wēnæ wēnæ cæcæimpa, ante tedewēnāniya. Mōnō iñōmō dicæ mānōmainō ante tedewēnguēnēmō imongāa.

² Inæmpā ædō cæte mānōmainō ante tedewēnguii. Wēnæ wēnæ mōnō cæte quēwēmāmo pædæ godōmo æninque Codito teēmē mongæninque wæñongante mōnō tōmēngā tōnō godongāmæ wænte bai inōmo inte ædō cæte godōmenque wēnæ wēnæ cæte quēwēnguii. ³ Mōnō Itota Codito nempo quēwēngæimpa, ante æpænē guiddinque mōnō tōmēngā tōnō godongāmæ wængaimō bai batamompā, ante mīnitō iñōmō ēñēnāmai imīnitawo.

⁴ Tōmēngā wænte oñōñongante

Mæmpo Wængongui nē ñāo entawēnongā inte tæi emōnongā inte, Nāni omæmōe, angā ñāni omæmongacāimpa. Inique mōnō iñōmō edæ, Codito tōnō ñāni omæmonte bai mōnō mīlmō quēwēngæimpa, ante cædinque æpænē guiddinque tōmēngā wōdido godongāmæ guite bai wænte bai oñontamompā.

⁵ Edæ tōmēngā wængā ate godongāmæ wænte bai bagaimō inique mōnō tōmēngā ñāni omæmongā ate tōmēngā tōnō äawocaque bai ewocate ñāni omæmonte bai quēwēmāimompā.

⁶ Waocā nānō nē o ænināni inte tōmēngā beyænque cæte nē quēwēnāni bai mōnō adobai wēnæ wēnæ mōnō cædō beyænque wægāmōimpa. Mānōmai inte wæyōmonte mōnō Codito iñōmō,

Aamō cæte gocæminipa, ante cædinque wēnæ wēnæ cæte mōnō wentamō mongæñō o ænte teēmē mongængantapa. Ee mongæñongante tōmēngā ingante awāa timpodāni wængā adinque baonque ante mōnō wēnæ wēnæ cæpāmo iñōmō ewente bai ba inique mōnō do aamō cæte bai māninō ante emō cæte gomompā.

⁷ Waocā æmæwo wængaingā inte edæ ædō cæte wēnæ wēnæ cæqingāā. Edæ tōmēngā nānō wēnæ wēnæ cægainō ante emō cæte aamō cæte bai gogaingā ingampa.

⁸ Mōnō Codito tōnō äawocaque bai ewocadinque adopoque wængaimō inte mōnō tōmēngā tōnō godongāmæ quēwēngæimpa, ante wede pōnēmompā. ⁹ Edæ do wænte ñāni omæmonte mīngā quēwēnongā inte Codito wæætē mempoga wænguingā ināmai ingampa. Tōmēngā ñowo wæwocadāmai iñongante tōmēngā ingante, Wæmāwe, ante ædō cæte anguii. Inæmpā, wænāmai incæcāimpa, ante do ēñēmompā.

¹⁰ Tōmēngā adopoque wæninque

mōnō wēnæ wēnæ cægainō ante æmæwo wido cæcæte ante teēmē mongænte wængacāimpa. Wæætē ñāni òmæmonte müngä quēwēninque tōmengä, Wængongui beyænque cæte quēwencæboimpa, ante quēwengampa. ¹¹ Mīnitō adobaī Codito nempo quēwēnōmīni inte wīwa mīni cægainō ante æmæwo wido cæcæte ante cædinque, Itota Codito tōnō adopoque wængaimō imompa, ante wæætē, Mōnō Wængongui beyænque cæte quēwengæimpa, ante pōnēninque quēwēdāni.

¹² Mānōmai beyæ mīnitō, Baonga mōnō ñōmænguīñō quēwēninque mōnō wēnæ wēnæ cæinēnō ante mōnō ēñente cædāmai ingæimpa, ante nāmā wææ aadingque edæ wēnæ wēnæ mīni cæinēwēnō ante edæ ēñēnāmāi inte quēwēdāni. ¹³ Ayæ mīnitō, Bado, ante edæ, Botō baonca wīwa cæcæimpa, ante edæ mīnitō baō quiomē i incæ wēnæ wēnæ cæquinque ante edæ godō cædāmai iedāni. Wæætē do wæwocagaimīni inte ñāni òmæmonte mümīni quēwēninque mīnitō wæætē Wængongui ingante nāmā godōmīni æncæcāimpa. Edæ, Botō baō ñni edæ tōmāo Wængongui qui impa, ante pædæ godōninque mümīni quēwēñōmīnite tōmengä wæætē mīnitō tōnō godongāmæ cædinque nō pōni cæcæcāimpa. ¹⁴ Edæ Mōitee wodi nānō wææ angainō ante ēñēmini incæte wīi mānīnō beyænque quēwēmīnīpa. Wæætē Wængongui waadete pōnō cæcā beyænque quēwēmīni inte mīnitō wēnæ wēnæ mīni cæinēwēnō ante ēñente cædāmai inte quēwencæmīnīpa.

Wīwa mōnō cæinēwēnō ante mōnō ēñēnāmāi ingæimpa

¹⁵ Mōitee wodi nānō wææ angainō ante ēñente beyænque wīi quēwēmō inte mōnō Wængongui waadete pōnō cæcā beyænque quēwēmompa. Nāwangä impa. Ìninque mōnō æbānō cæquīi.

Wadāni ññōmō idiquibæ ante pōnēninque, Wængongui pōnō cæcā beyænque nē quēwēnōmō inte mōnō wæætē wēnæ wēnæ cæcæimpa, ante tedewēnānīpa. Mōnō ññōmō ædō cæte mānōmaīnō ante cæquīmōō.

¹⁶ Wacā ingante nē cæte quēwēmīni bacæte ante cædinque mīnitō, Bado, bitō botō awēnē badinque edæ āmi ēñente nē cæbo baboe, āmīni ñninque edæ māningä mīnitō imīnite ò ængä ate tōmengä beyænque cæte quēwēmaīmīnīpa. Mānīnō ante pōnēmīniyaa. Ayæ adobaī mīnitō wēnæ wēnæ cæinente mīni wædō ante Ao ante cæmīni ñninque mīni wænguinque edæ mānīnō beyænque cæte nē quēwēmīni inte wæbaimīnīpa. Wæætē Wængongui ingante, Bado, bitō botō Awēnē ñnōmi inte edæ āmi ēñente nē cæbo baboe, āninque mīnitō nō cæte mīni quēwænguinque tōmengä beyænque nē cæmīni babaimīnīpa. ¹⁷ Mīnitō doyedē mīni wēnæ wēnæ cæinēwēnonque ante cædinque mīnitō awēnē beyænque cæte nē quēwēmīni baī ingamīnīpa. Ñōwo guiquēnē Wængongui nō nānō ānō ante odōmōmōni ēñēninque mīnitō ñnonque ante edæ nē ēñente cæmīni bamīnitapa. Mānōmai bamīnīpa, ante adinque botō Wængongui ingante waa ate pōnēninque apænebopa. ¹⁸ Ayæ wēnæ wēnæ mīni cædō beyænque cæte nē quēwēmīni inte wæyōmīnite Wængongui ñimpo cæcā ate mīnitō abæ tawænte ee gote baī quēwēmīnīpa. Ñōwo wæætē tōmengä nānō nō cædonque ante ēñente cæmīni ñninque mīnitō edæ nē nō cædongā nempo quēwēninque tōmengä beyænque cæte nē quēwēmīni bamīnīpa.

¹⁹ Mīnitō ònōmīnīque inte æiquedō ædæmō ēñenguīmīnīi, ante wædinque botō, Waocā nānō cæi baī impa, ante

tededinque odömōmo aedāni. Wēēnēñedē wēnæ wēnæ cædinque godōmenque quingāmē bai quēwencæte ante mīnitō, Bado, ante quīomē incæ mīni baonga wīwa cæquinque pædæ godō cæmīnitapa. Mānōmaī beyænque ēñēnāmaī mīni cæinēwēnō ante ēñente cædinque edæ mīnitō mānīnonque ante nē cæte quēwēmīni ingamīnimpa. Nōwo guiquēnē tæiyæ waēmō mīni ēwocate quēwenguinque ante mīnitō baō inī edæ, Wængonguī qui impa, ante tōmāo pædæ godōedāni. Ayæ mīni nō cæquinque ante edæ tōmengā beyænque nē cæmīni inte quēwēedāni. ²⁰ Wēēnēñedē iñōmō mīnitō wēnæ wēnæ mīni cæinēnō beyænque cæte nē quēwēmīni bai inte wægāmīnimpa. Māniñedē mīnitō nē nō cædongā nempo quēwēnāmaī ingāmīni inte tōmengā nānō angainō ante edæ ēñēnāmaī ingamīnimpa. ²¹ Māniñedē quingāmē bai mīni cægāinō ante pōnente wædinque mīnitō nōwo iñōmō guingo imonte bamīnīpa. Edæ mānīnō mīni wīwa cægāinō beyæ ante dicæ watapæ tote bamīniyaa. Iñæmpa edæ mīni wænguinque mānōmaī cægāmīnimpa.

²² Nōwo guiquēnē, Wēnæ wēnæ mīni cæinēwēnō ante idæwaa ēñencæmīnimpa, ante cædinque Wængonguī gā pe æmpote ængā ate mīnitō abæ tawænte bai Wængonguī nempo wæætē ee pongāmīnimpa. Iñinque nē gā pe æmpocā nempo quēwēninque mīnitō tōmengā ingante cæte nē quēwēmīni inte mīni cōwē wænāmaī quēwenguinque tæiyæ waēmō ēwocāmīni bamīnīpa. ²³ Mōnō waocabo mōnō wēnæ wēnæ cædō beyæ ante paga cæte bai cædinque Wængonguī mōnō imonte pōnō pangā wænguēnēmō imōmpa. Wæætē, Wantæpiyæ quēwencæmīnimpa, ante adocā

incæ mōnō Awēnē Itota Codito tōnō godongāmæ cædinque mōnō imonte ōnonque pōnō ængā beyænque mōnō cōwē wænāmaī quēwēmōmpa.

7

Ēñente cæquēnēmō inte ñā cæyæcæte bai ingamōimpa

¹ Iñānāni ēñēedāni. Mōitee wōdī nānō wææ ante yewæmongainō ante do adīmīni imīni incæte mīnitō iīmaī ante ēñēmīniyaa. Edæ, Ēñente cæedāni, ante tōmengā mīlnāni quēwēnānique iñānite wææ ante yewæmongacāimpa. Iñinque waocā do wæningā iñongante, Cæe, āñōmō tōmengā mīngā ingampa diyæ cæquingāā. Edæ dobæ wængāimpa.

² Iīmaīnō ante pōnēedāni. Onquiyængā ingante ñānōnāni mongā ate tōmengā nānōogængā mīngā nānō quēwenganca onquiyængā iñōmō tōmengā nānōogængā ingante ēñente quēwencæcāimpa, ante wææ ante yewæmongatimpa. Wæætē edæ tōmengā nānōogængā wængā ate onquiyængā owæmpoingā inte adocanque quēwēñongante mānōmaīnō ante edæ ædō cæte wææ anguīi. ³ Iñinque nānōogængā ayæ mīngā quēwēñongante onquiyængā wacā ingante godō guēa mongā adinque, Bitō nānōogængā mīngā iñongante bitō wacā ingante guēa godō mōmīpa tōō, ante pīlnānīpa. Incæte tōmengā nānōogængā wængā ate abæ tawænte gote bai tōmengā adocanque quēwēñongante, Wacā ingante mōnāmaī incæbiimpa, ante ædō cæte wææ anguīnānīi. Do owæmpodingā inte wacā ingante mongā adinque tānocā quēwengampa diyæ wææ anguīnānīi. Edæ owæmpodingā inte tōmengā do mongampa.

⁴ Mānōmaī beyæ botō tōniñamīni, Mōnō adobai imōmpa, ante āmo ēñēedāni. Ñānōnāni nē mōningā iñōmō ēñente cæquēnengā ingā

baī mīnitō wēēnēñedē adobaī
 Mōitee wodi nānō wææ angainō
 ante ēñente cæquēnēmīni inte
 ñā cæyænte baī ingaminimpa.
 Mānōmaī inte wæyōminite Codito
 iñōmō, Mīnitō botō nempo
 quēwēninqe waincate baī cæmīni
 badinque Wængonguī beyænque
 ante ēñente cæcæminimpa, ante
 pōnō cægacāimpa. Tōmengā baonga
 ponte ēñadinque mōnō beyæ
 wæninque ñāni ōmæmongacāimpa.
 Īninqe mōnō tōmengā tōnō adobaī
 wænte baī ingaimō inte mōnō
 wēēnēñedē mōnō ēñenguēngainō
 ante edæ ædō cæte wæætē
 ēñenguēnēmō inguimōō. Wæætē
 edæ nē ñāni ōmæmongaingā
 nempo quēwēnōmo inte mōnō
 tōmengā quimō inōmō imompa.

⁵ Doyedē iñōmō mōnō nē
 wæwocamō inōmō inte baonque
 ante pōnente mōnō quēwēñedē
 Mōitee wodi nānō wææ angainō
 ante ēñente wædinque
 godōmenque wīwa cæinēwente
 wæmō batamompa. Īninqe
 mōnō baaca incate baī cædinque
 mōnō wænguinque wænæ wænæ
 cætamompa. ⁶ Wēēnēñedē wææ
 ānāni ate mōnō, Ædō cæte
 ēñente cæquīi, ante ñā cæyænte
 baī wægaimō inte mōnō edæ
 Codito tōnō adopoque wænte
 baī ñi cæyænte baī bagamōimpa.
 Ñōwo guiquēñē adopoque
 wængaimō inte mōnō Mōitee wodi
 pedæne ante nānō wææ ante
 yewæmongainō ante wīi ēñente
 cæquēnēmō inte abæ tawænte
 baī gomompa. Wæætē edæ
 Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca
 beyæ quēwēmō inōmō inte mōnō
 tōmengā mīine nānō ānonque ante
 ēñente cæmō imompa.

*Wænæ wænæ botō cædō beyæ
 ante wæbopa, ante*

⁷ Īninqe æbānō ante anguimoo.
 Mōitee wodi, Wænæ wænæ cæquī,
 ante yewæmongacāimpa, ante

botō dicæ antawogaa. Ædō cæte
 edæ mānōmaī anguīi. Īñæmpa
 tōmengā wææ ānāmaī ingā baī
 botō, Quinō wænæ wænæ cæte
 i, ante ēñēnāmaī incædōmoimpa.
 Botō edæ, Wacā qui æinente
 wæbo incæte botō ænāmaī inte
 ee abo inte waa cæbopa, ante
 pōnengaboimpa. Mōitee wæætē,
 “Wacā qui ante æinente wædāmaī
 ie,” ante wææ angā beyænque
 botō, Æ æinente botō wædō incæ
 wænæ wænæ impa, ante tæcæ
 ēñentabopa. Māninō ante ānāmaī
 ingā baī botō, Wænæ wænæ impa,
 ante ēñēnāmaī incædōmoimpa.
⁸ Īninqe nē wænæ wænæ cædōmo
 inte botō Mōitee nānō wææ an-
 gainō ante ōnōmoncaque ēñente ate
 botō quingāmē baī tōmancoo ante
 godōmenque æinente wætabopa.
 Edæ tōmengā wææ ānāmaī ingā
 baī mōnō wænæ wænæ cædō iñōmō
 edonque ināmaī inte edæ dæ ante
 baī incædōnimpa.

⁹ Mōitee wodi wææ ante nānō
 yewæmongainō ante botō adāmaī
 imoyedē botō ōnonque wædāmaī
 quēwengaboimpa. Wæætē, Īmaī
 wææ ante yewæmonte ongompa,
 ante adinque botō, Æ, wænæ
 wænæ cæbo imopa, ante tæcæ
 ēñēninque, ¹⁰ edæ nāñe wænte
 baī botō, Wæwocabo imopa, ante
 wætabopa. Edæ, Īmaī cædinque
 quēwencæminimpa, ante wææ
 ante nānō yewæmongainta ad-
 inque botō edæ, Botō wænguinque
 wīi ēñente cæbopa, ante tæcæ
 ēñēninque wætabopa. ¹¹ Edæ
 Mōitee wodi wææ ante nānō
 yewæmongainta do adimo inte
 māninō ante ēñēnāmaī cædinque
 botō pante wænguinque wænæ
 wænæ cætabopa. Edæ, Ōnonque
 wænæ wænæ cæte tocæi, ante
 wapiticæ pōnente cæyōmote
 tōmengā nānō wææ angainō ante
 odōmōnāni ēñēmo beyænque botō,
 Æ, botō wænguinque wænæ wænæ
 cæbopa, ante wægaboimpa.

12 Wængonguī nānō wææ angainō iñōmō tæiyæ waēmō inepa. Ayæ Mōitee wodi adobai mānīne tæiyæ waēmō inedō ante apænedinque, Īmaī cæedāni, ante wææ ānīnque, Mīni waa cæte quēwenguinque eñente cæcæmīnīmpa, ante nōingā pōnī angacāīmpa.

13 Īnīnque tōmēngā, Mīni waa quēwenguinque impa, ante nānō wææ angainō incæ botō ĩmote ædō cæte wænonguī. Wængonguī wæætē, Quīnō wēnæ wēnæ cæte ĩ, ante edonque acæmīnīmpa, ante pōnō waa cædinque, Mīnitō eñēnāmaī ĩmīni beyænque mīni wænguīnque impa, ante wææ angacāīmpa. Īnīnque Wængonguī nānō wææ angainō beyænque botō iñōmō, Wēnæ wēnæ cægaboīmpa, ante edonque atabopa.

14 Mīnitō tæiyæ waēmō ēwocacæmīnīmpa, ante Wængonguī mōnō ōnōwoca beyænque ante wææ angacāīmpa, ante do eñēmōmpa. Incæte botō wīwa cædōnō beyænque cæte nē quēwēmō inte botō edæ ōmæwocate bai inte wæbopa. 15 Edæ botō waa cæinente wædō ante cædāmaī inte botō wæætē edæ, Wīi cæinente awædō, ante botō piinte adō incæ edæ do cæte wæbopa. Īnīnque botō, Æbānō cæboo, ante eñēnāmaī ĩmopa. 16 Wængonguī nānō wææ angainō ante eñēnāmaī cæbo incæte botō eñēnāmaī botō cædō ante wīi cæinēmōmpa. Mānōmaī botō wīi cæinēnō beyænque botō, Wængonguī waa cædinque wææ angacāīmpa, ante bai cædinque tōmēngā nānō wææ angainō ante edæ Ao ante bai cæbopa. 17 Incæte botō wodi wīi tōmēmō ānō ante cæbopa. Wæætē edæ botō wīwa entawēnō beyæ wīi cæinente botō wædō ante do eñente cædinque wæbopa. 18 Edæ ancaa waa cæinente wæbo incæte botō dicæ waa cæbogaa. Mānōmaī beyæ botō,

Botō baonga quēwēninque botō waa cæquīnō iñōmō edæ dæ ampa, ante do eñēmōmpa. 19 Waa pōnī botō cæinēnō incæ cædāmaī inte wæbopa. Wæætē edæ wēnæ wēnæ cæte botō wīi cæinente wædō ante ancaa cæte wæbopa. 20 Īnīnque botō wīi cæinēmō inte do cæbo ĩnīnque wīi tōmēmō cæbopa. Wæætē wīwa cæquīnque botō entawēnō beyænque edæ wēnæ wēnæ cæte wæbopa.

21 Waa cæinente wæbo incæte botō wēnæ wēnæ cæquīnō edæ do entawente wæbopa. Īnīnque botō nā cæyænte bai ĩmopa, ante do abopa. 22 Edæ botō Wængonguī nānō wææ angainō ante mīmōnē pōnēninque watapæ tobopa. 23 Incæte, Wængonguī nānō wææ angainō ante botō pōnēnō incæ eñēnāmaī ingæīmpa, ante botō edæ wade wææ ante entawente bai inte wæbopa. Īnīnque nāmā wææ ante bai mīmōnē botō pōnēnō tōnō wade, Eñēnāmaī ingæīmpa, ante wææ ante botō entawēnō tōnō nāemæ guēadō guēa cæ bai inte wæbopa. Edæ mānīne beyæ wīwa botō cæquīnō entawēninque botō yæguīncamenca nā cæyænte bai inte wæwēmōmpa.

24 Edæ cætawente wænguī wæ. Botō wīwa cæquīnō entawente beyæ botō wænguīñō eñate wæyōmote æcānō edæ æna beyænque quēwēmaīmoo, ante wæbopa. 25 Edæ, Itota Codito beyænque quēwenguīmo ĩmopa, ante botō Wængonguī ingante waa ate pōnente apænebopa. Īnīnque Wængonguī nānō wææ angainō ante eñēninque botō tōmēmō mīmōno tōmēngā beyænque cæte nē quēwēmō ĩnōmō ĩmopa. Incæte botō eñayō beyæ botō wīwa cæinēnō beyænque cæte nē quēwēmō inte wæbopa.

8

Wængonguī Ōnōwoca ingante

ēwocate quēwengcēimpa

¹ Īnīnque mōnō Itota Codito nempo quēwēnīnque mōnō wīwa cæīnente wæwēnō ante cædāmaī īnōmō inte wæætē tōmengā Ōnōwoca pōnō angā ēñēnīnque cæte quēwēmō adīnque Wængonguī īñōmō, Mīni wænguīnque, ante apænte ānāmaī īngampa. ² Edæ wīwa cæīnente mōnō wæwēnō ante mōnō wænguīnque ēñente cæyōmonte Itota Codito īñōmō pōnō gā peyæmpote baī ō ængā beyænque mōnō abæ tawænte ee gote baī quēwēmōmpa. Ayæ tōmengā Ōnōwoca nē quēwēnongā nānō wææ ānō ante wæætē mōnō ēñente cæīnente quēwēmōmpa.

³ Edæ Mōitee wodi, Īmaī cæedāni, ante wææ āñongā mōnō īñōmō wīwa cæīnente mōnō wæwēnō beyænque aquī pīñænāmaī ēñadōmō inte, Mōnō ædō cæte ēñente cæquī, ante wægāmōmpa. Mōnō waocabo mānōmaī wēnæ wēnæ cædōmō inte wæyōmō Wængonguī wæætē, Waocā bacæcāīmpa, ante tōmengā Wengā īngante da pōnongā pōnīnque mōnō wīwa cæīnentaī baī adotai baī ēñate pægacāīmpa. Eñate pædīnque tōmengā nāmā baō nānō ēñayō ante edæ, Wængonguī quī īmpa, ante pædæ godonte baī cædīnque wēnæ wēnæ mōnō cædō beyænque ante wægacāīmpa. Mānōmaī cædīnque Wængonguī mōnitō īmōnite apænedīnque, Mīni wænguīnque mīnitō baonga ēñadīnque wēnæ wēnæ cæmīni awædō, ante apænte angacāīmpa. ⁴ Mānōmaī pōnō cædīnque tōmengā, Wīwa cæīnente mīni wæwēnō ante ēñente cædāmaī inte mīnitō ñōwo wæætē botō Ōnōwoca īngante ēwocadīnque tōmengā beyænque quēwēmīnīpa. Īnīnque nō pōni botō wææ angāinō ante tōmānō ante ēñēnīnque nō cæte quēwēncæmīnīpa, ante cægacāīmpa.

⁵ Adopoque ēñadīnque baonque nē ēñadāni guīquēnē wīwa cæīnente nāni wæwēnō ante pōnente cædānīpa. Mēmpoga ēñadīnque Wængonguī Ōnōwoca īngante nē ēwocadāni guīquēnē tōmengā nānō ānonque ante pōnente cædānīpa. ⁶ Wīwa cæīnente nāni wæwēnō ante cæcæte ante nē pōnēwēnāni guīquēnē tōmēnāni nāni wænguīnque mānīnō ante pōnēwēnānīpa. Wæætē Wængonguī Ōnōwoca angā ēñente nē pōnēnāni guīquēnē tōmēnāni nāni gānē entawente quēwēngūnque edæ mānōmaī pōnēnānīpa. ⁷ Waodāni wīwa nāni cæīnente wæwēnō ante cæcæte ante nē pōnēwēnāni īñōmō edæ Wængonguī īngante pīinte cædānīpa. Wængonguī nānō wææ ānō ante tōmēnāni ōnōmoncaque ēñēnāni inte edæ wīl ēñente cædānīpa. Īñæmpa tōmengā Ōnōwoca īngante ēwocadānīpa diyæ ēñente cæquīnānī. ⁸ Wīwa cæīnente nāni wæwēnō ante cæcæte ante nē cædāni īñōmō, Wængonguī waa acæcāīmpa, ante ancaa cædāni incæte Wængonguī wæætē edæ waa todāmaī incæcāīmpa.

⁹ Mīnitō guīquēnē Wængonguī Ōnōwoca īngante ēwocāmīni īnīnque edæ wīwa cæīnente mīni wæwēnīnō ante cædāmaī inte quēwēmīni īmaīmīnīpa. Wæætē edæ tōmengā Ōnōwoca angā ēñente cæte quēwēmaīmīnīpa. Incæte waocā æcāmenque incæ Codito Ōnōwoca īngante ēwocadāmaī īngā īnīnque tōmengā wæætē Codito nempo quēwēnāmaī īmaīngampa. ¹⁰ Mīnitō guīquēnē Codito īngante entawēmīni īnīnque wēnæ wēnæ mīni cægāinō beyænque mīnitō baō incæ tōmengā tōnō adopoque wænte baī ēñāmīnīpa. Incæte Codito nānō nō cædōnō entawēmīni inte mīnitō ōnōwoca mēmpoga ēñate baī mīlīwoca ēwocāmīnīpa. ¹¹ Itota īngante Wæmpocā, Nāni ōmæmōe, angā ēñēnīnque ñāni

ömæmongacäimpa. Ayæ mini baö ñömæintai eñayöminite tömengä Önöwoca pö guuidinque quëwengä Ìninqe Wæmpocä wæætë mìnito Ìminite, Ñäni ömæmöe, ante adobai angä ñäni ömæmoncæminimpa. Edæ tömengä Önöwoca mini në ewocadongä tönö tömengä pönö cæcä ate mìnito baö incæ ñömænämaï intai bacæimpa.

¹² Ìninqe botö tönñamini eñeedäni. Wængongui Önöwoca angä ate mönö eñente cæquënemö Ìmompä. Wæætë wiwa cæinente mönö wæwönö ante wii eñente cæte quëwenguënemö Ìnomö Ìmompä. ¹³ Ìñæmpä wiwa cæinente mini wæwönö ante eñente cæmini Ìninqe mini æmæwo wænguinque cæbaiminipa. Wæætë Wængongui Önöwoca ingante ewocadinque mìnito wiwa mini cædinö ante wido cæmini Ìninqe mini quëwenguinque Ìmaimpā.

¹⁴ Ädänidö Ìnänite Wængongui Önöwoca töö æmænte angä ate eñente goda Ìñömö tömënäni Ìñömö edæ Wængongui wënäni Ìnänipa. ¹⁵ Mìnito guñente mini wægäinö beyænque ñä cæyænte bai në quëwengäimini inte ñowo wæætë Wængongui Önöwoca ingante æninque wii adobai guñente wæmini Ìminipa. Wæætë Wængongui Önöwoca pönö cæcä beyænque mìnito näwä wëmini baminipa. Ayæ tömengä Önöwoca pönö cæcä ænte ewocadinque mönö guñenedämaï inte edæ, Mæmpo, botö Wæmpo, ante apænemompā. ¹⁶ Edæ mönö mimönë ponte apænedinque Wængongui Önöwoca incæ, Bitö Wængongui näwä wëmi Ìnomi Ìmipa, ante apænecampā.

¹⁷ Ìninqe mönö Wængongui wëmö Ìnomö inte tömengä nänö pönonguincoo në ænguimö Ìmompā. Edæ Codito tönö äanque bai caate wæmö Ìninqe mönö tömengä ñäö bai nänö emö bai ñäö adobai

ëmöninque tömengä tönö edæ godongämæ ænguimö Ìmaimompā.

Ñäö bai mönö entawenguimämo

¹⁸ Botö Ìmaï ante pönëmopā.

Ñowo caate mönö wæpämö Ìñömö pönömenque Ìñonte Ìincayæ ate ñäö bai mönö emonguimämo guiquënë wii adobai wædænque inte godömenque nanguï pönï ingæimpa. ¹⁹ Äyedönö Wængongui wënäni tæi emonte badinque edonque a ongonguinäni, ante acæte ante edæ Wængongui nänö badongaincoo incæ nanguï äinente wædinque wänö conte bai ongoncoopā. ²⁰ Edæ wænæ wænæ cædämaï incoo Ìñonte mönö waocabo mönö eñenämaï cægäinö beyæ Wængongui nänö badongaincoo onconcooque bai bagatimpā. Wii nämä änö beyæ mänömaï bagatimpā. Wæætë

Wængongui në, Ìincayæ ate wat-apæ bacæimpa, ante angaingä inte adocä angä beyænque onconcooque bai bagatimpā. ²¹ Edæ Wængongui nänö badongaincoo ñömænguincooque inte yæguincamenca ñä cæyænte bai wæyoncoote Wængongui gä pe æmpote bai godö cæcä beyænque ñömænämaï inguincooque bacæcoimpā. Mönö Wængongui wëñæmö Ìñömonte tömengä pönö ñimpo cæcä ate mönö abæ tawænte bai tæi emonte bamö bai tömengä nänö badongaincoo adobai abæ tawænte bai müncooque bacæcoimpā. ²² Wëñæ nantate, Äiquedö eñäquingäa, ante nani wæ bai Wængongui nänö badongaincoo incæ ñowo ganca godongämæ nantate bai, Äiquedö waa baquii, ante ö ö wæconcoopā.

²³ Ayæ Wængongui mönö Ìmonte mä pönöninque tömengä Önöwoca ingante pönongä ænte do ewocamö Ìnomö inte mönö adobai, Mönö baö müñö eñäquingä æiquedö Wængongui wëñæmö ædæmö

baquūi, ante nanguī æinente wānō conte ö ö wæmompā. ²⁴ Edæ Codito, Botō iincayæ ate badōmo ate watapæ bacæimpa, ante pönēdāni, āninqe mōnō imonte edæ ængā beyænque quēwēmompā. Īninqe mānīnō edæ, Watapæ bacæimpa, ante nānō angainō iñōmō iinqe ba acæte ante mōnō ayæ wānō cōmompā. Mānīnō watapæ do ba amō bai mōnō, Ayæ ate watapæ ba acæimpa, ante ānāmaī incædōmōimpa. Waocā do æningā inte, Æinente wæbopa, ante quīnante anguingāā. Īñæmpā edæ dobæ ængantapa. ²⁵ Īninqe mōnō æinente wædō ante mōnō cōwē ængæimpa, ante wede pönēmō iinqe mōnō wæntædāmaī inte ee wānō cōmompā.

²⁶ Ayæ adobai mōnō aquūimō pōnī iñōmonte Wængonguī Ōnōwoca mōnō beyæ cæcampa. Æbānō cæte Wængonguī ingante apænequūi, ante ēñēnāmaī inte wæyōmonte tōmengā wīi waomō tededō ante apænedinque tōmengā ōnōwēnenque mōnō beyæ apænecampa. Mānīnō tōmengā nānō tededōnō ante mōnō guiquēnēnō inte ōnōneca ædō cæte tedequūi. ²⁷ Mōnō Wængonguī quimō tæiyæ waēmō ēwocamō iñōmonte Wængonguī Ōnōwoca iñōmō mōnō beyæ apænedinque, Mæmpo Wængonguī nānō angainō bai bacæimpa, ante pōnēninqe apænecampa. Īninqe mōnō mīmōno do adongā inte Mæmpo Wængonguī iñōmō edæ, Botō Ōnōwoca æbānō pōnēninqe apænecāā, ante do ēñengampa.

Nē tæi ēmōninqe mōnō gānā cæmō imompā, ante

²⁸ Wængonguī, Botō ānō bai iinqe bacæimpa ante cæcæminimpa, ante mōnō imonte aa pegacāimpa. Īninqe tōmengā nānō ānō bai nē cæmō inte mōnō

tōmengā ingante waadete pönēmō iñōmonte Wængonguī wæætē mōnō beyænque cōwē waa pōnō cæcā ate mōnō edæ, Inguipoga æbāmē ba incæte mōnō waa pōnī quēwenguinque impā, ante edæ do ēñēmompā. ²⁹ Doyedē badōninqe Wængonguī iñōmō, Botō Wengā Bamoncadengā iñongante iñāni tōmengā biwīdi badinque nanguī ināni yebænte bacædānimpā, angacāimpa. Īninqe tōmengā mānōmaī cæcæte ante cædinque, Do botō nē agāināni iñōmō tōmēnānique botō Wengā nānō entawēnō bai adobai entawencædānimpā, ante badongacāimpa. ³⁰ Ayæ, Botō Wengā nānō entawēnō bai entawencæminimpā, ante nānō nē angāināni iñōnānite do aa pegacāimpa. Ayæ tōmengā nānō aa pegāināni adodāni inānite, Botō ayōmo mīnitō nō cæmīni bacæminimpā, ante badongacāimpa. Tōmengā ayongā nō cædāni nē bagāināni inānite tōmengā, Mīnitō tæi ēmonte badinque nāō bai ēmonte bacæminimpā, ante do badongacāimpa.

³¹ Īninqe æbānō ante angūimoo. Edæ Wængonguī mōnō tōnō godongāmæ cæcā iñongante æcānō mōnō imonte bæ taquingāā. Edæ dæ angampa. ³² Tōmengā Wengā adocanque iñongante Wængonguī pæ gompodāmaī inte da pōnongā pōninqe tōmengā wæætē mōnō tōmāmō beyæ teēmente wæætē wængacāimpa. Māningā ingante da pōnōninqe Wængonguī tōmengā nānō ēgaincoo ante ædō cæte pōnōnāmaī inguingāā. Edæ, Botō Wengā tōnō godongāmæ entawencæminimpā, ante Wængonguī tōmancoo do pōnongā æmompā. ³³ Wængonguī mōnō imonte apænte ængā ongōñōmonte æcānō, Wīwa cæbipa tōō, ante apænte anguingāā.

Īñæmpa Wængongui incæ, Botō ayōmo mīnitō edæ nō cæmīni ĩmīnīpa, ante badongā bamōīmpa. ³⁴ Itota Codito nē wængaingā inte godōmenque ñāni ōmæmongaingā inte Wængongui tōmēmæ ĩnō do tæ contate a ongongampa. Ayæ mōnō beyæ Wængongui ĩngante cōwē apænecampa. Tōmengā mǎnōmaī cæcā adinque mōnō ĩmonte æcānō, Bitō wænguinque, ante apænte anguingāā. Īñæmpa wīi eyepæ ĩñānīpa.

³⁵ Codito mōnō ĩmonte waadete pōnente aayongā æcānō gā pe æmpote ō ænguingāā. Edæ, Ædō cæte cæquīmōō, ante wæmō incæ caate wæwēmō incæ mōnō ĩmonte togænte pānāni wæmō incæ mǎnōmaī wæyōmonte mōnō Codito dicæ mǎniñedē edæ waadedāmaī ĩnguingāā. Mōnō wænguinque gue ænente wæmō incæ weocoo ōmaamō inte wæmō incæ tōmengā mōnō ĩmonte dicæ waadedāmaī ĩnguingāā. Quiēmē beyæ, Mīni wænguinque, ante wææ ānāni wæyōmonte yaēmenca tacadāni wæyōmonte Codito mǎniñedē dicæ waadedāmaī ĩnguingāā. ³⁶ Edæ Wængongui ĩngante āmotamīni ante baī yewæmongatīmpa.

“Bitō beyænque wænōnāni wængui wæ, ante mōnitō tōmāā itædē wæmōnīpa. Obegaidi ĩñānite, Wænongæīmpa, ante ānāni baī, mōnitō ĩmōnite adobaī, Wænongæīmpa, ante pīināni wæmōnīpa,” ante yewæmonte ongō aedāni.

³⁷ Edæ mǎnīmāmo mōnō wæpāmo tōmāmāmo pō ate wædōmō incæte mōnō ĩmonte nē waadete pōnengā nempo ongōnīnque mōnō tæī ēmonte godōmenque gānā cæte ongōmōmpa. ³⁸ Botō do ēñente pōnēmōpa. Mōnō nē waadete pōnengā nempo ongōñōmonte mōnō wænguīmāmo incæ mōnō quēwenguīmāmo incæ anquedoidi incæ wēnæidi

incæ ñōwopāmo incæ ĩncayæ ponguīmāmo incæ tæī nāni pīñæmāmo incæ mǎnīmāmo tōmāmāmo ædō cæte mōnō ĩmonte gā pe æmpote ō ænguiī. ³⁹ Ayæ edæ æibæ mōnō æite wæquīmāmo incæ guībæ mōnō wæænte wæquīmāmo incæ quiēmē Wængongui nānō badongaimāmo incæ mǎnīmāmo tōmāmāmo ĩñōmō mōnō Codito nempo ongōñōmonte ædō cæte gā pe æmpote ō ænguiī. Edæ Wængongui nānō waadete pōnēnō entawēnīnque mōnō Awēnē Itota Codito ĩñōmō mōnō ĩmonte waadete pōnēnīnque pæ gompyongante mǎnīmāmo tōmāmāmo incæ gā pe æmpote ō ænāmaī ĩngæīmpa. Amo ēñēmaīmīnīpa.

9

Idægoidi ĩñānite Wængongui apænte angacāīmpa, ante

¹ Botō ĩñōmō edæ mīmō entawēmo inte nāmā apænte pōnēñōmote Wængongui Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca adoyōmō ante apænecā ĩnīnque botō ædō cæte babæ wapiticæ anguīmoo. Edæ Codito nempo quēwēnōmo inte botō nō pōnī apænedīnque ĩmaī āmōpa. ² Mīmōno cōwē cæwēnente wæwēmo inte botō ĩmaī ante pōnēnīnque nangui wæbōpa. ³ Botō guīdēnāni botō tōnō adodāni ĩñōnāni ĩñōnānite Wængongui ængā beyænque quēwencædānīmpa, ante botō nangui ānīnque wæbōpa. ĩnīnque Wængongui tōmēnāni ĩñānite, Quēwencæmīnīmpa, ante ænīnque wæætē botō Codito nempo quēwēñōmote botō ĩmote pīinīnque tatodonte wīdo cæcā baī botō Ao ante piyænē cæcædōmoīmpa.

⁴ Tōmēnāni ĩñōmō idægoidi ĩñānīpa. Wængongui pæpogacā pædāni ĩnīnque tōmēnānīque tōmengā wēnāni ĩngadānīmpa. Tōmēnāni ĩñānite Wængongui ñāō entawente nānō tæī ēmōnō ante

odömongä adinque tömēnānique nē againāni inānīpa. Tömēnāni inānite apænedinque Wængongui, Botö pönö cæbo ate mīnitö Ao ämīni ininque mönō godongāmæ waa cæcæimpa, ante cægacäimpa. Iimāi cæedāni, ante tömengä tömēnāni inānite tāno wææ angä eñente mäninö nānō wææ angainō ante tömēnānique nē mangaināni inānīpa. Wængongui oncönē ñænæncönē wadāni guidāmai iñōnānite idægoidique guiite tömengä ingante waa ate ædæ wæænte apænedānīpa. Tömēnānique inānite Wængongui, Cōwē waa cæcæboimpa, ante mā apænegacäimpa. ⁵ Mōnitö, Mæmæidi, ante möni nē angaināni incæ idægoidi mæmæidi adodāni inānīpa. Ininque tömēnāni Pæingä badinque mönō Codito inguipoga eñagacäimpa. Tömengä iñömö tömāmö Wængongui inongä ingampa, ante adinque mönō tömengä ingante apænedinque, Tömēmi toquinque pönö waa cæbi æmönīpa, ante mönō cōwē ñimpo cædāmai apænecæimpa. Mänōmai impa, ante botö, Amēē, ämopa.

⁶ Idægoidi quēwencædānīmpa, ante nānō angainō bai Wængongui cædāmai ingacäimpa, ante botö dicæ ämogaa. Wæætē edæ iimāi impa. Nāwä idægoidi nāni wede pönēnō bai pancadāniya pönēnāmai ināni iñōnānite botö tömēnāni inānite, Nāwä idægoidi inānīpa, ante apænedāmai impa. ⁷ Edæ Abadäö wodi pæināni incæ pancadāniya iñömö, Abadäö wodi wēnāni, mönō änōnāni wii inānīpa. Wæætē, “Botö ayōmo Itæca wēnānique bitö pæināni inguināni inānīpa,” ante mæmæ Abadäö ingante Wængongui angampa, ante yewæmongatimpa. ⁸ Mänōmai i ininque Abadäö tapæicā nē eñate pædāni inānite Wængongui, Abadäö wēnāni, ante angantawogaa. Wæætē Abadäö wodi

ingante apænedinque, Bitö wēnāni bacædānīmpa, ante Wængongui nānō nē angaināni guiquēnē tömēnānique tömengä wēnāni inānīpa. ⁹ Edæ, “Iñedē impa, ante botö änōñedē botö adodö pōmo ate māniñedē ate edæ Tada incæ wēñængä onguñængä ingante mancæcäimpa,” äninque Wængongui, Mäninö botö änō bai cōwē cæcæboimpa, angacäimpa.

¹⁰ Wii mäninque impa, ante eñængæimpa. Godömenque iimāi ante mönō pönengæimpa. Wæmpocä adocanque tapæicā ate Adebeka wodi wēna äancadēnaque eñagadāimpa. Mänina wæmpocä iñömö mönō wæmæ Itæca wodi ingacäimpa. ¹¹ Tömēnā wēna ayæ eñadāmai iñedē ædö cæte wēnæ wēnæ cæquīnaa, ædö cæte waa cæquīnaa. Incæte edæ Wængongui, Iingä ingante apænte æncæboimpa, ante nānō angainō ante cōwē bacæimpa, ante cædinque, ¹² tömēna ayæ cædāmai iñōnate Wængongui nē aa pedongä inte, “Bamoncadengä incæ ayæmengä ingante nē cæcä incæcäimpa,” ante Adebeka wodi ingante apænegacäimpa. ¹³ Adobainö ante Wængongui beyæ yewæmongadānīmpa. “Aacobo ingante waadete pönengaboimpa. Etawoo ingante guiquēnē piinte agaboimpa,” ante yewæmongatimpa.

¹⁴ Ininque mönō æbānō anguii. Wængongui dicæ nö cædāmai ingantawogaa. ¹⁵ Wæætē Möitee wodi ingante apænedinque Wængongui iimāi angacäimpa. “Waocä adocanque ingante botö, Wii pänēwædö, äninque tömengä ingante do godö ñimpo cædinque pänāmai incæboimpa. Adocanque ingante nē waadete cæinēmo inte botö tömengä ingante do godö waadete waa cæcæboimpa,” angacäimpa, ante yewæmongatimpa.

16 Īnque waocā nanguī cæinengā incæte waocā nanguī cæcā incæte Wængonguī wīi waocā nānō cædō beyænque apænte ængampa. Wæætē nāmā nānō waadete waa cæinēnō beyænque Wængonguī waocā ingante godō apænte ængampa. 17 Edæ awēnē Padaōnō wodi ingante apænedinque Wængonguī, “Botō ĩmaī ante cæcæte ante bitō ĩmite ængō cætabopa. Edæ bitō ĩmite ængō cædinque tæī piñænte pōnō cæbo adinque waodāni, Wængonguī tæī piñængā inte mănōmaī cæcampa, ante botō ěmōwo ante inguipoga tōmāo apænedāni do ěñencædānimpā, ante cætabopa.” Wængonguī mănōmainō ante Padaōnō ingante apænecantapa, ante yewæmongatimpā. 18 Īnque Wængonguī, Adocanque ingante godō waadete ñimpo cæcæboimpā, ānque tōmengā ingante do godō waadete ñimpo cæcampa. Wæætē wacā ingante guiquēnē, Godō cæbo ate mīmō ōmædengā bacæcāimpā, ānque Wængonguī tōmengā ingante do cæcā ate edæ mīmō ōmædengā bate wæcampa.

19 Mănōmainō ante yewæmōmo adinque bitō wabānō ĩmaī anguīmi, ante awædō. “Īñempa mōnitō Wængonguī nānō ānō ante Baa ānāmaī ĩñōmōnite tōmengā, Mīnitō beyænque impā, ante quīnante piīnte angāā.” Mănōmainō ante āmitawoo. 20 Bitō ĩñempa ōnōmique ĩnōmi inte Wængonguī ingante wæætēdō wæætē āmii. Nē badongā ingante tōmengā nānō nē badōninca incæ dicæ, “Botō ĩmote quīnante mănōmaī badōwēmii,” ante dicæ anguīi. 21 Nē bædongā ĩñōmō daibo pancaiya ænque waa pōni wamoncade bædinque ado daibo pancaiya ænque ōnonque ěwungincade bæyongante æcānō nē bædingā ingante Baa anguingāā. Nē bædongā ĩñōmō nē

ānongā inte bæcampa. Edæ Baa anguīmii.

22 Wængonguī nānō nē piīnāni ĩñōmō tōmēnāni nāni ōmæe ěwente wæquinque wīwa cæyōnānite tōmengā piyæñē cædinque wantæpiyæ pānāmaī inte ee ongongantawo. Īñempa tōmengā nānō piīmāmo ante adinque do wæcædānimpā, ante cædinque ayæ tōmengā nānō tæī piñæmāmo ante edonque acædānimpā, ante cædinque Wængonguī mănōmaī ee ongongā apa ānewēe. 23 Ayæ wæætē, Botō waadete godō waa cæbo ænāni inte edæ tōmēnāni ĩñōmō botō ñāo bai botō ěmōnō ante acædānimpā, ante cædinque Wængonguī mănōmaī pānāmaī inte edæ ee cæcampa. Wæætē, Tōmēnāni ñāo ĩñōmō quēwencædānimpā, ante tōmengā godō badongā ate tōmēnāni ñāo bai ěmōnānīpa. 24 Edæ mōni oodeocabo ĩñōmōnite mīnitō oodeomīni ĩnāmaī ĩñōmīnite Wængonguī mōnō tōmāmō ĩmonte mănōmaī cæcæte ante aa pegacāimpā. 25 Wængonguī ĩmaī angampa, ante Ootea wodi yewæmongacāimpā.

“Botō guīdēnāni ĩnāmaī ĩñōnānite botō wæætē,

Botō guīdēmīni, ante apænecæboimpā.

Onquiyængā botō nē waadedāmaī ingainga ĩñongante botō wæætē,

Botō nē waadebi ĩmīpa, ancæboimpā.

26 Ayæ, ‘Botō guīdēmīni ĩnāmaī ĩmīnīpa,’ ante botō ongonte āñōmō adoyōmō ongōnque

botō wæætē edæ, ‘Botō Wængonguīmo nē Quēwēmo wēmīni ĩmīnīpa,’ ancæboimpā.”

Ante adocā Wængonguī nānō ānō ante yewæmongacāimpā.

27 Idægoidi ĩnānitedō ante yedæ ānque Itaiya wodi ĩmaī apænegacāimpā. “Gāwapæ wedeca ěmōnaicoo nanguī pōni ōñō bai

idægoidi adopodāni nanguī pōnī ināni incæte pancadāniya guiyā wææntodōnī bai mānimpodānique quēwencædānimpa.

²⁸ Edæ Wængonguī, Inguipoga quēwēnāni inānite apænte āninqe botō angainō bai do edæ cæcæboimpa, ante nē apænegaingā inte tōmengā adocā, Idæwaa, ante quingæ pōnī edæ iinqe cæcæcāimpa,” ante Itaiya wodi yewæmongacāimpa. ²⁹ Adocā Itaiya wēēnē iimainō ante nānō apænegainō bai impa.

“Mōnō Awēnē nē Tæiyæ Awēnē tæi piñængō inte dodāni inānite, Mīnitō pæināni yebænte nanguī ināni bacædānimpa, ante cædinque pancadāniya inānite ata cæpocā quēwengadānimpa. Mānōmaī ante cædāmaī ingā bai,

mōnō wæætē Todōmā quēwengaināni bai dæ badinque Gōmoda nāni quēwēñōmō dæ ba bai mōnō adobai edæ dæ bacædōmōimpa,” ante nānō angainō bai impa.

Idægoidi adobai pōnēninque quēwenguēnēnāni inānipa

³⁰ Ininqe æbānō ante anguiī. Oodeo ināmaī ināni guiquēnē, Nō entawēmōni bacæmōnimpa, ante ānāmaī ingadānimpa. Incæte Wængonguī godō cæcā beyænque tōmēnāni wede pōnēninque wede nāni pōnēnō beyænque Wængonguī ayongā nō entawēnāni do badānipa. ³¹ Idægoidi guiquēnē, Nō cæedāni, ante mōni wææ angainō beyænque nō entawēmōni bacæmīnimpa, ante nē angaināni inte eyepæ cædāmaī inānipa. ³² Quinante eyepæ cædāmaī inānii. Tōmēnāni wede pōnēnāmaī ināni inte wæætē edæ, Mōnō nanguī cædinque nō cæmōni bacæmōnimpa, āninqe oda cæte nāni pōnēnō beyænque dicaboga tee tēwate bai cædinque eyepæ cædāmaī

ingadānimpa. ³³ Edæ do Wængonguī beyæ yewæmongatimpa.

“Aquēnē quēwēnānii. Botō Codito ingante Tiōno nāni quēwēñōmō dica bai gō cæbo gongængā adinque edæ waodāni dicaboga tee tēwate bai pōnēnāmaī ināni inte tæ go wææncædānimpa.

Tōmengā adocā ingante nē pōnengā guiquēnē cōwē edæ guingo imōnāmaī inte quēwencæcāimpa,” ante yewæmongatimpa.

10

¹ Botō tōniñamīni ēñēedāni. Idægoidi quēwencædānimpa, ante botō mīmōnē nanguī aīnente wædinque Wængonguī ingante apænedinque botō, Bitō æmi beyænque quēwencædānimpa, ante cōwē apænebopa. ² Wængonguī beyæ nō cæcæimpa, ante cæinente wædānipa, ante nāwangā impa. Incæte tōmēnāni, Wængonguī beyæ nō cæcæte ante æbānō cæquīi, ante ēñēnāmaī ināni inte ōnonque cæte wædānipa. Botō, Mānōmaī impa, ante nē apænebo inōmo imopa. ³ Edæ Wængonguī pōnō badongā ate mōnō tōmengā ayongā nō entawēmō bamompa, ante ēñēnāmaī ināni inte idægoidi iñōmō, Nāmā mōnō cædō beyænque nō cæmō bacæimpa, ante cædinque edæ oda cægadānimpa. Mānōmaī cædinque tōmēnāni Wængonguī nānō nō cægainō ante edæ Baa angadānimpa. ⁴ Nō cæmō bacæte ante Wængonguī nānō wææ angainō ante ēñente cæquēnēmō inte mōnō tōmāmō wīi eyepæ inte wægāmōimpa. Mānōmaī inte wæyōmonte Codito iñōmō, Mīni pōnencabo Wængonguī ayongā nō entawēmīni bacæmīnimpa, ante cædinque mānīnō Wængonguī nānō wææ angainō ante tōmānō ante iinqe cægcāimpa. Ininqe tōmengā mānōmaī iinqe cæcā adinque

Wængonguī mōnō imonte wæætē wææ ānāmaī ingampa.

⁵ Iīmaī cæedāni, ante botō wææ angainō ēñente cædinque nō cædāni badānīpa, ante Mōitee wodi Iīmaī ante yewæmongacāimpa. “Nē ēñente cæcā iñōmō tōmengā nānō ēñente cædō beyænque quēwencæcāimpa,” ante yewæmongacāimpa.

⁶ Wæætē, Mōnō wede pōnencabo æbānō cæte Wængonguī ayongā nō entawēmō imōō, ante Iīmaī ante adocā yewæmongacāimpa. “Bitō, ‘Æcānō oōnædē æi āñete wæænguingāā,’ ante nāmāneque ānāmaī ie.” Mānōmaī ante tōmengā, Codito ingante æi āñete wææncæte ante mōnō pōnēnāmaī ingæimpa, ante ancæte ante yewæmongacāimpa. Iñæmpa

Codito pōnāmaī ingampa diyæ æite māwæmi wæænguingāā. Dobæ edæ inguipoga pongacāimpa. ⁷ “Ayæ, ‘Æcānō tadōmengadæ wæi āñete ænguingāā,’ ante ānāmaī ie.” Iñæmpa Codito ayæ oñongampa diyæ wæite mæmi æænguingāā. Edæ Codito dobæ ñāni omæmonte quēwengampa.

⁸ Iñinque, Mōnō wede pōnencabo æbānō nō cæmō bamōō, ante æbānō ante yewæmongacāi. Edæ, Wede pōnengæimpa, ante mōnitō apænemōni mīni ēñēnīne ante adode ante Iīmaī ante yewæmongacāimpa. “Wængonguī nānō nō ānōne iñōmō edæ bitō weca eyequeī pōni ēnepa. Edæ bitō onōne tedeyōmi bitō mīmōno pōnēñōmi tōmengā nānō nō ānōne edæ adoyōmō pōni ēnepa.” ⁹ Æbānō cæte quēwenguī, ante Iīmaī ante ēnepa. Itota Codito Tæiyæ Awēnē inongā ingampa, ante bitō onōneca apænedinque, Itota Codito wænte oñōñongante Wængonguī angā ñāni omæmongacāimpa, ante bitō mīmōno pōnēmi adinque tōmengā ængā beyænque quēwencæbiimpa, ante adode incæ ēnepa. ¹⁰ Mīmōno edæ wede pōnēninque mōnō

Wængonguī ayongā nō entawēmō bamompa. Mānōmaīnō ante wede pōnēmopa, ante onōneca apæneyōmonte tōmengā ængā beyænque mōnō quēwēmompa.

¹¹ Codito ingantedō ante apænedinque, “Tōmengā ingante nē wede pōngengā iñōmō tōmengā edæ guingo imōnāmaī incæcāimpa,” ante Wængonguī angā ēñente yewæmongadānīmpa. ¹² Edæ mōnitō oodeomōni iñōmōnīte mīnitō wæætē ood-eomīni ināmaī iñōmīnīte mōnō tōmāmō imonte adinque mōnō Awēnē iñōmō edæ, Adoyōmō pōni imīnīpa, ante acampa. Iñinque tōmengā adocā tōmāmō Awēnē inongā ingampa. Ayæ tōmengā ingante aa pemō ēñēninque tōmengā iñōmō edæ tōmāmō imonte nangū pōni pōnō cæcā æmompā.

¹³ Iīmaī ante Wængonguī beyæ ante yewæmongatīmpa. “Mōnō Awēnē emōwo ante apænedinque aa pedāni ēñēninque mōnō Awēnē iñōmō edæ tōmēnāni tōmānāni inānīte ængā beyænque quēwencædānīmpa.” ¹⁴ Iñinque tōmengā ingante nē pōnēnāmaī ināni iñōmō ædō cæte tōmengā ingante aa pequīnānī. Ayæ tōmengā emōwo ante ēñēnāmaī ināni iñōmō tōmengā ingante ædō cæte pōnenguīnānī. Ayæ tōmengā emōwo ante wadāni gote apænedāmaī iñōnāni tōmēnāni ædō cæte ēñenguīnānī. ¹⁵ Ayæ edæ wadāni da godōnāmaī iñōnāni nē apænequēnēnāni wæætē ædō cæte gote apænequīnānī. Iīmaīnō ante edæ Wængonguī beyæ ante yewæmongatīmpa. “Tōmengā waa pōni nānō cægāinō ante nē watapæ apænedāni iñōmō tōmēnāni nāni apænecæ gote cægōniwa iñōmō edæ waa pōni ewadānīpa,” ante nāni yewæmonte angāinō bai impa. Edæ nē apænecæ godāni inānīte Wængonguī waa acampa.

16 Mōnō Awēnē ingant-edō ante watapæ apænedāni ēñēninque idægoidi pancadāniya Ao angadānimpā. Pancadāniya guiquēnē Baa angadānimpā. Tōmēnāni mǎnōmǎinō nāni cædinō ante Itaiya wodi iimāi ante yewæmongacāimpā.

“Awēnē Wængonguī ēñēmi. Mōnitō apænemōni tōmēnāni nāni ēñēnō ante edæ æcānō ēñente pōnengāā. Iñæmpā nē pōnengā iñōmō edæ dæ angā awædō,” ante yewæmongacāimpā.

17 Iñinque gode ānāni ate nē ēñēnānique wede pōnēnāni badānimpā. Ayæ Codito nānō ānōnō ante gode ante apænedāni beyænque nē ēñēnāni badānimpā. 18 Iñinque botō, Māninō ante idægoidi gobæ ongōnānimpā diyæ ēñēnāmāi inguinānii, āmopā. Do ēñēnānitapā, ante edæ iimāi ante Wængonguī beyæ yewæmongatimpā.

“Nē apænedāni inguipogā tōmāo gote tededāni ēñēnānimpā.

Wadāni inguipogā nāni quēwenganca quēwēñōnānite māninō tōmēnāni nāni apænedō ante do ēñēnānimpā,” ante yewæmongatimpā.

19 Ayæ wæætē, Idægoidi ōnōmonca ēñēninque ōmæcadāni inānimpā diyæ ēñēnāmāi inguinānii. Do ēñēnānitapā. Edæ Mōitee wodi incæ iimāi ante yewæmongacāimpā.

“Wadāni ōnōnānique iñōnānite botō godō waa cæbo adinque

mīni idægocabo wæætē, Mōnitō imōnite wīi pōnō cæbii, ante piinte wæcæmīnimpā.

Ayæ wadāni ocāi ōmæcadāni iñōnānite

botō godō waa cæbo adinque mīnitō wæætē nē piinte amīni bacæmīnimpā,”

Ante cæcæte ante Wængonguī pōnō cægacāimpā. 20 Itaiya wodi guiquēnē Wængonguī beyæ ante guīñēnāmāi inte apænegacāimpā.

“Wadāni iñōmō botō imote ante diqui diqui mināmāi ināni incæte do adānitapā.

Ayæ, Wængonguī ingante ainēmōnimpā, ante ānāmāi iñōnānite, Botō imote aedāni, ante botō odōmōmo adānitapā.”

21 Āninque Itaiya wodi idægoidi inānitedō ante apænedinque, “Ēñēnāmāi inte Baa ānōnāni iñōnānite botō, Pōedāni, ante tōmāā itædē ōnompō compo compo cæbo incæte pōnāmāi inānitapā.”

11

Idægoidi pancadāniya inānite Wængonguī apænte cængā

1 Iñinque botō iimāi ante apænebopā. Tōmengā quīnāni iñōnānite Wængonguī dicæ idægoidi inānite Baa angantawogāā. Iñæmpā botō adobo nāwā idægobo imopā. Abadāo wodi pæimo inōmo inte botō edæ Beencaminō wodi pæimo inōmo inte tōmengā pæināni tōnō adocabobo tōmēmo inōmo imopā. 2 Idægoidi botō quīnāni incædānimpā, āninque Wængonguī wēēnēñedē pōni mōnitō imōnite adinque do apænte ængacāimpā.

Iñinque mōnitō tōmengā nānō nē agaimōni iñōmōnite tōmengā cōwē Baa ānāmāi ingacāimpā. Idægoidi inānite piinte āninque Ediya wodi Wængonguī ingante apænegacāimpā, ante æbānō yewæmonte ongompā, ante mīnitō adāmāi imīnitawo.

3 “Awēnē ēñēmi. Bitō beyæ nē apænedāni inānite wænōninque idægoidi godōmenque cædinque, Wængonguī quī, ante nāni iya tāinca bæ tadinque edæ wido cædānitapā. Ayæ botō adoboque inte edæ ayæ quēwēñōmote botō imote wænōncæte ante cædāni wæbo abi.” 4 Āñongante Wængonguī, “Iñæmpā botō tiæte mīido ganca mānimpodāni inānite, Botō quīnāni inānimpā, ante wææ gompobo quēwēnāni apa

quēwēe. Wadāni nāni, Mōnitō wængonguī Baado ingampa, nāni ānongā weca botō quīnāni iñōmō edæ da guicapodāmaī inānīpa cæbīi,” angacāimpa, ante nāni yewæmongainta adāmaī imīnitawoo.

⁵ Nōwo iñōmō edæ adobai impa. Idægomōni mōni cabo incæ mēa pōnī imōni inte Wængonguī ingante Baa ānāmaī iñōmōnite tōmengā mōnitō imōnite waadete pōnō cædinque, Botō quīmīni imīnīpa, ante apænte ængampa.

⁶ Inique, Wængonguī waadete pōnō cædinque apænte ængampa, ante adinque tōmēmonque waa cæmō beyæ ædō cæte Wængonguī apænte ænguingāā. Iñæmpa tōmēmonque waa cæmō beyæ Wængonguī mōnō imonte apænte ængā bai, Wængonguī waadete pōnō cæcampa, ante ædō cæte anguēnē i. Wæætē edæ tōmēmonque waa cæmō beyæ Wængonguī apænte ængā bai tōmengā adocā ædō cæte nānō waadete pōnō cædō beyænque mōnō imonte apænte ængūēnengāā. Iñæmpa Wængonguī waadete pōnō cædinque apænte ængā inique, Tōmēmonque waa cæmōmpa, ante ædō cæte anguīi.

⁷ Mānōmaī i inique æbānō ante anguīi. Edæ idægoidi tōmēnāni nāni nanguī æinēnō ante diqui diqui minte ænāmaī iñōnāni mōnō iñōmō Wængonguī nānō nē apænte ængaimō imō iñōmō edæ do æntamōmpa. Nē ænāmaī ināni inānite Wængonguī ee ayongante mīmō òmædēnāni bagadānīpa.

⁸ Iīmaī ante Wængonguī beyæ nāni yewæmongainō bai ingatimpa. “Tōmēnāni inānite Wængonguī godō cæcā ate mōwo mōinente bai wædāni inte tōmēnāni awinca ēmōnāni incæ nōwo ganca adāmaī inte wædānīpa. Ōnōmonca ēmoncadāni incæ edæ ēñēnāmaī inte wædānīpa,” ante yewæmongatimpa. ⁹ Ayæ awēnē

odeye Dabii wodi Wængonguī ingante apænedinque iīmainō ante apænegacāimpa.

“Wængonguī ēñēmi. Waodāni nāni wænguinque gote ææmæ bedāni bai cædinque iīnāni iñōmō edæ wapiticæ nāni towēnōnō ante gote towēnānīpa. Incæte bitō godō cæbi ate tōmēnāni nāni towēnō beyæ edæ wæncædānīpa, āmōpa.

Tōmēnāni tee tēwate bai oda cæte wæyōnāni bitō godō pāmi wæcædānīpa, āmōpa.

¹⁰ Bitō godō cæbi ate tōmēnāni awinca edæ mæ māmōnte bai bamōninque adāmaī incædānīpa.

Ayæ teēmē mongæninque bocæ ñongænte cōwē wæcædānīpa, āmōpa,”

ante awēnē Dabii wodi Wængonguī ingante apænegacāimpa.

Idægoidi ināmaī ināni quēwēnānīpa, ante

¹¹ Nōwo wæætē iīmaī āmōpa. Do oda cædāni incæ idægoidi iñōmō dicæ æmæwo tæ go wæænguīnāni inānitawogaa. Iñæmpa ayæ ate ængæ gantidinque tōmēnāni nē quēwenguīnāni inānīpa. Incæte Wængonguī, Tōmēnāni ēñēnāmaī cædāni beyæ wadāni quēwēnāni adinque idægoidi wæætē, Mōnō quēwengade impa, ante pīinte wæcædānīpa, ante godō cæcā ate idægoidi edæ oda cægadānīpa.

¹² Inique idægoidi ēñēnāmaī cædinque ænāmaī ināni beyæ mōnō inguipoga tōmāmæ mōnō quēwencabo wæætē edæ nanguī pōnī æmōmpa. Tōmēnāni ænāmaī inte òmæpodāni wædāni beyænque mīnitō idægomīni ināmaī imīni wæætē nanguī pōnī æmīnīpa. Inique idægoidi nāni quēwenguīmāmo iīncayæ ate eyepæ pōnī ænāni ate edæ æbānō baquīi. Edæ idægoidi iīncayæ

ate eyepæ pōni ænte entawēnāni beyænque monō waocabo tōmāmō godōmenque nanguī pōni ænte entawengæsimpa.

¹³ Idægomīni ināmaī imīni imīnite apænebo ēñēedāni. Botō imote Codito, Idægoidi ināmaī ināni inānite apænecæbiimpa, ante da godongā gotabopa. Īnīnque botō, Mīnitō imīnite nē apænebo inte tobopa, ante nanguī tede-bopa. ¹⁴ Edæ, Idægoidi ināmaī ināni incæ do quēwēnānīpa, ante botō tedebo ēñēnte wædinque botō guīdēnāni idægoidi wæætē, Mōnitō adobaī quēwēncæmōnīmpa, ante pīnte wæcædānīmpa, ante tedebo. Ayæ adodāni pancadāniya godōmenque pōnēnīnque quēwēncædānīmpa, ante cædinque botō edæ nanguī tedebo.

¹⁵ Idægoidi inānite Baa ante wido cædinque Wængonguī wæætē ingui-poga tōmāmæ quēwēmō īñōmonte piyænē cædinque edæ waadete pōnō cægacāimpa. Īnīnque tōmengā īncayæ ate idægoidi inānite Ao ante ængā ate edæ æbānō baquī. Māniñedē ate edæ monō wænte ōñonte bai inōmō inte edæ monō nāni ōmæmonte quēwengæsimpa.

¹⁶ Īmaī ante pōnengæsimpa. Pāo pancaboga pancæte bai wædænque ināni inte tāno nāni pōnente quēwēncabo īñōmō tæiyæ waēmō ināni īnīnque īncayæ nāni pōnente quēwēncabo guīquēnē pāo babo bai adobaī ināni inte tōmēnāni adobaī tæiyæ waēmō inānīpa, ante pōnengæsimpa. Tāno pōnengāināni guīquēnē tæcæguinto bai inōnāni inte tæiyæ waēmō ināni īnīnque edæ īncayæ pōnēnāni guīquēnē yæpænto bai inōnāni inte adobaī tæiyæ waēmō inānīpa.

¹⁷ Odibowæ ōnonque pæwæ incæ wainca incacæsimpa, ante cædinque waocā tōmengā nānō mingaiwæ waa pōni incawæ adīnque yæpængō nāmænte godō ōnonque pæwæ yæpæntoga mīne

tīmongā amīnīpa. Idægoidi īñōmō waocā nānō mīnte pæwæ bai īñōnānite Wængonguī pancadāniya inānite yæpængō wæi nāmænte bai wido cæcā wædānīpa. Tōmēnāni mānōmaī wæyōnāni bitō guīquēnē ōnonque pæwæ yæpængō bai imitapa. Incæte Wængonguī, Odibowæ yæpængoncoo bai tæcæguinto beyænque odæ yate bai pæte incacæsimpa, ante odibowāa yæpæntoga godō mīni tinte bai cædinque bitō imite waadete pōnō cæcā ate bitō idægoidi beyænque mīmi inte ongōmīpa. ¹⁸ Mānōmaī ī īnīnque bitō wæætē edæ, Wængonguī botō imote pōnō cæcæte ante tōmēnāni inānite wido cæcampa, ante bitō nāmā ængō cæcæte ante cædinque idægoidi inānite ante wīi pīnte ancæbiimpa. Īñæmpa tæcæguinto ēwa bai ināni inte idægoidi īñōmō edæ bitō beyæ dicæ quēwēnāniyaa. Wæætē edæ tæcæguinto ēwa bai ināni beyænque bitō quēwēmīpa, ante apænebo ēñēnīnque bitō pīmi īnīnque, Mānōmaī impa, ante tāno pōnēe.

¹⁹ Īnīnque bitō, “Odæ yacæsimpa, ante cædinque godō mīne tīmōnāni bai Wængonguī botō imote pōnō cæcæte ante cædinque idægoidi inānite wæætē wido cæcampa,” ante pōnēmitawoo. ²⁰ Bitō pōnēnō edæ nāwangā impa. Incæte edæ tōmēnāni nāni pōnēnāmaī inō beyænque Wængonguī tōmēnāni inānite wido cægacāimpa. Bitō guīquēnē wede bitō pōnēnō beyænque mīmi inte ongōmīpa. Īnīnque bitō guīñēnte wædinque edæ nāmā ængō cædāmaī inte edæ, Botō waēmō imo beyæ cæcantapa, ante pōnēnāmaī imāwe. ²¹ Īñæmpa nāwā yæpængō bai ināni inānite Wængonguī tapodāmaī inongā inte bitō ōnōmīque īñōmīte dicæ ata cæpoquingāa.

²² Īnīnque, Wængonguī nē

waadete cædongā incæ cōwē nē apænte pangā ingampa, ante pōnēe. Tōmengā iñōmō nē oda cædāni inānite pangampa. Wæætē bitō nē waadete cædongā nempo quēwēmi ininque tōmengā bitō imite waadete cæbaingampa. Incæte tōmengā nempo wīi quēwēmi ininque tōmengā wæætē bitō imite edæ wæi ñæmænte bai wido cæbaingampa. ²³ Idægoidi guiquēnē, Idæwaa pōnēnāmaī inte awædō, ante ocæ ēmænte pōnāni adinque Wængonguī nē tæi piñænogā inte tōmēnāni inānite wæætē ado awæ yæpæntoga godō mīni timonte bai pōnō cæcā ate mīināni edæ ongōmaīnānipa. ²⁴ Waodāni waa incawæ yæpængō nāmænte ōnonque pæwæ yæpæntoga godō nāni mīne timōnō bai Wængonguī wīi adobai cæcampa. Wæætē edæ bitō ōnonque pædiwæ yæpængō bai iñōmite tōmengā waadete pōnō nāmænte bai cædinque, Nāwā idægobi babipa, ante waa pæwæ yæpæntoga godō mīni timonte bai cæcampa. Bitō imite mānōmaī waa cæcā inongā inte tōmengā idægoidi inānite æbānō godōmenque waa cæbaingā. Tōmēnāni iñōmō waa pōni pæwæ yæpængoncoo tōmengā nānō wæi ñæmæncōo bai inte wæyōnānite adowænē yæpæntoga godō mīne timonte bai cædinque tōmengā tōmēnāni inānite, Nāwā idægomīni inte mīnitō wæætē mīimīni ongoncæmīnimpa, ante do cæcæcāimpa.

Idægoidi inque bayonte quēwencædāni ante

²⁵ Iñānāni ēñēedāni. Mīnitō nāmā ængō cædāmaī incæmīnimpa, ante cædinque botō wēenēñedē mīni ēñēnāmaī ingainō ante edæ wææ āmopa. Mīnitō idægomīni ināmaī imīni mīni pōnencabo eyepæ pōni mīni yebænganca idægoidi iñōmō ñōwo mīmō ōmædēnāni inte wædōnāni inte edæ māninganca cōwē mīmō ōmædēnāni inte

wæcædānimpa. ²⁶ Iñcayæ ate guiquēnē idægoidi tōmānāni quēwenguināni inānipa. Edæ iīmaī ante yewæmonte ongompa.

“Mōnō ñā cæyænte bai tee mōnete bai wæwēñōmonte nē Ñimpo Cæcā iñōmō Tiōno iñōmō quēwente poncæcāimpa.

Aacobo wodi pæināni Wængonguī ingante ēñēnāmaī cæte quēwēnāni adinque nē Ñimpo Cæcā iñōmō tōmēnāni nāni ēñēnāmaī entawēnō wadæ cæcā ate tōmēnāni wæætē ēñente cæte quēwencædānimpa.

²⁷ Ininque wēnæ wēnæ nāni cægainō ante wadæ cæte wido cædinque Wængonguī tōmēnāni inānite iīmaī angampa.

Botō pōnō cæbo ate mīnitō Ao āmīni ininque edæ mōnō godongāmæ waa cæte quēwengæimpa, ante Wængonguī angampa,” ante yewæmongadānimpa.

²⁸ Codito ingantedō ante wat-apæ ēñente pōnēninque mīnitō idægomīni ināmaī imīni do quēwēmīni beyæ idægoidi wæætē Wængonguī ingante piinte adānipa. Incæte tōmēnāni mæmæidi inānite nē apænte ængaingā inte Wængonguī wæætē mæmæidi beyænque ante pōnēninque ñōwodāni inānite waadete pōnengampa. ²⁹ Edæ waomō imonte quincōmē pōnogā æñōmonte Wængonguī adodō ō ænāmaī angampa. Ayæ adobai waomō imonte aa pedinque tōmengā wadō ante ānāmaī inte edæ adodō ante edæ cōwē aa pecampa.

³⁰ Mīnitō wēenēñedē ēñēnāmaī cæmīni incæte Wængonguī iñōmō idægoidi ēñēnāmaī cædāni beyæ mīnitō imīnite wæætē waadete cædinque pōnō ata cæpocā quēwēmīnipa. ³¹ Ayæ adobai mīnitō imīnite pōnō waadete ata cæpocā quēwēmīni beyæ idægoidi ēñēnāmaī

cædāni iññānīte Wængonguī ñōwo tōmēnāni inānīte adobaī waadete cædinque godō ata cæpocā quēwēnānīmpa. ³² Inique tōmengā, Mīni waocabo tōmāmīni iṃnīte botō waadete cædinque pōnō ata cæpocæboīmpa, ante cædinque, Mīni ēññēnāmāi cæcabo inōmīni inte mīnitō nāmā ēō toyænte aamō cædāmāi incæmīnīmpa, ante tōmāmō imonte ñā cæyænte baī cæcā wæcongāmōīmpa.

³³ Inique Wængonguī nanguī pōnī waadete entawēnongā iñongante tōmengā nānō pōnō cædōnō ante mōnō ædō cæte tee mante aquīi. Tōmengā tōmancoo do adongā inte nanguī pōnī ēññēnongā inte cæcā ingānō anguēnē. Tōmengā edæ, Æbānō i, ante do againgā inte edæ, Æbānō cæquīi, ante do apænte aññongante mōnō waocabo wæætē tōmengā nānō cædō ante ædō cæte ēñngūi. Tōmengā ædōnō ponte ædōnō gocāā, ante pōnente wædinque mōnō tōmengā ōnōwa amōmpa diyæ taadō aquīi. ³⁴ Edæ iīmaī ante nāni yewæmongainō baī impa. “Mōnō Awēnē æbānō pōnengāā, ante pōnente wædinque æcānō ēñngāā. Ayæ, iīmaī cæquī impa, ante mōnō tōmengā ingante edæ ædō cæte odōmonte apænequīi. ³⁵ Wængonguī ingante æcānō do godongā inte wæætē, Bitō debe imīpa, ante anguingāā. Iñæmpa tōmengā ingante godōmōmpa diyæ debe inguingāā,” ante Itaiya wodi nānō yewæmongainō baī impa. ³⁶ Edæ tōmengā nānō pōnongaincooque inte edæ tōmancoo ongōmpa. Mōnō waocabo iññōmō tōmengā badongā beyænque tōmengā quīmō baquinque ongōmōmpa. Ayæ adobaī edæ tōmengā badongā beyænque tōmancoo tōmengā quīncooque edæ baquinque ongoncoopa. Edæ tōmengā adocanque pōnī ñāō entawente edæ

cōwē tæi ēmoncæcāīmpa. Mānōmaī impa, ante mōnō, Amēē, ante apænecæīmpa.

12

Wængonguī quīmō imōmpa, ante cæte quēwengæīmpa

¹ Botō tōniñāmīni ēññēdāni. Wængonguī waadete pōnō waa cæcā ængāimīni inte mīnitō iīmaī cædāni, ante botō nanguī āmōpa. Wængonguī quī, ante baō pædæ godōnāni waa ængā baī mīnitō adobaī edæ, Wængonguī quīmōni imōnīpa, ante mīimīni inte edæ tōmengā ingante nāmā pædæ godōmīni ængædāni. Mānōmaī cædinque mīnitō tōmengā ōnōwa inō mīni ædæ wæænte nanguī cæquēnēnō ante edæ do cæmīni incæmīnīmpa. Mānōmaī godōmīni ænīnque tōmengā wæætē edæ, Botō ayōmo tæiyæ wæmō pōnōmīni æmōpa, ante tocæcāīmpa. ² Inguipogaque ante pōnente mīni cægainō ante ñōwo ñīmpo cædinque mīnitō mīimīni mīni quēwengūinque ante edæ ocāi mīinque encate baī nōingā ante pōnēedāni. Mānōmaī cædinque mīnitō, Wængonguī waa pōnī nānō ānōnō ante, Æbānō i, ante ædæmō ēññēnīnque, Tōmengā nānō ānō iññōmō eyepæ pōnī impa, ante ēññecæmīnīmpa. Mānīnō ante ēññente cæte quēwēmō inte mōnō tōmengā tōnō godongāmæ waa tocæīmpa.

³ Wængonguī waadete pōnō cæcā ate botō nē apænebo badīmo inte iīmaī ante apænebōpa. Mīnitō nāmā pōnēnīnque, Ñænæmō imōpa, ante pōnēnāmāi iedāni. Wængonguī pōnō badongā ate mīnitō wede pōnēmīni badīmīni inte mīni wede pōnenganca māningancaque pōnēnīnque iīmainō ante pōnēedāni. Botō ōnōmoque baī inōmo imōpa, ante ocāi encāmīni inte tōō pōnī pōnēedāni. ⁴ Mōnō baō adoyonque pōnī ēñāmō incæte wīi adodonque mōnō cæquēnēnō ante ēñāmōmpa.

Īninqe mōnō aquīnō ante awınca ēmōninqe mōnō dao dao goquīnō ante ōnōwa ēwamompa. Ayæ wadō mōnō cæquīnō ante wayō ēñadinque mōnō wæætē wadō mōnō cæquīnō ante wayō ēñadinque wayō wayō mōnō ēñacoo ēñamompa. ⁵ Īninqe wayō wayō ēñamō incæ mōnō baō pæ pagænguīncoo adoyonque ī bai mōnō adobaī Codito nempo mōnō quēwencabo nangui pōni imō incæte adocabomō iñomō imompa.

⁶ Īninqe mōnō adocabomō iñomonte Wængongui waadete pōnō cædinque mōnō imonte wadō wadō mōnō cæquīnō ante tōmānō pōnongā æmompa. Īninqe mōnō tōmengā da pōnongā mōnō ænganca edæ adoganca wadō wadō cæmompa. Mānōmaī ænte cædōmō iñomonte pancamīniya imīnite Wængongui pōnō apænecā ēñēninqe mīnitō tōmengā beyæ nē apænemīni do badinque wede mīni pōnenganca apæneedāni. ⁷ Wæætē wamīni imīnite Wængongui pōnō cæcā æninqe mīnitō wadāni inānite nē cæmīni do badinque wadāni beyæ cæcæmīnimpa. Wæætē wamīni imīnite tōmengā pōnō cædinque odōmōte apænecā ēñēninqe mīnitō nē odōmōte apænemīni do badinque odōmōte apænecæmīnimpa. ⁸ Ayæ wæætē wamīni imīnite Wængongui pōnō waadete apænecā ēñēninqe nē waadete apænemīni badinque mīnitō iñomō wæntæye inte wædāni inānite ædæmō apænemīni ēñēninqe tōmēnāni wæætē edæ wampo pōnēninqe tæi piñænte cæcædānimpa. Wamīni imīnite Wængongui pōnongā æninqe nē nēnempomīni badinque mīnitō, Tōmēmōni quī, ante wædāmaī inte wæætē wadāni nāni ænguēnēnō ante eyepæ godōmīni æncædānimpa. Wamīni imīnite Wængongui pōnō angā ēñēninqe mīnitō wæætē awēnēidi bai nē āmīni badinque wadāni

inānite nōingā cæte awēnēidi bai ancæmīnimpa. Wamīni imīnite Wængongui ædæmō waadete pōnō waa cæcā æninqe mīnitō wæætē ædæmō waadete cæmīni do badinque wadāni inānite ædæmō waadete godō waa cædinque edæ wædāmaī inte tocæmīnimpa.

Codito nempo quēwēninqe ūmaī cæcæimpa, ante

⁹ Botō waadete pōnēmopa, ante tedemīni ininqe mīnitō nōinō cæte waadete pōnencæmīnimpa. Wiwa mīni cædōnō ante piīninqe wido cædāni. Wæætē, Quīnō waa cæquī, ante adinque mānīnō ante ænte mīnitō mīmōnē ædæmō entawēninqe cōwē waa cæte quēwēdāni. ¹⁰ Mōnō waadete pōnencabo imompa, ante pōnēninqe wacā ingā wacā ingā waadete pōnente cædāni. Wadāni ñænænāni inānipa, ante mīnitō tōmēnāni inānite ængō cæte bai cædinque wæætē, Botō wædāmo imopa, ante nāmā ængō cædāmaī iedāni.

¹¹ Tæi piñænte ēwocadinque mōnō Awēnē beyæ ante wæntædāmaī inte cædāni.

¹² Watapæ bacæimpa, ante pōnēninqe tocæmīnimpa. Caate wæwēmīni incæte wæntæye badāmaī inte ee cædāni. Ōimpo cædāmaī inte Wængongui ingante cōwē apæneedāni.

¹³ Wængongui quīnāni ænguēnēnāni inte wædāni adinque mīnitō māincoo wæætē nēnempomīni æncædānimpa. Ayæ, Botō oncōnē pō guite cænte mōedāni, ante wadāni inānite waadete cædāni.

¹⁴ Mīnitō imīnite nē piīnte cædāni iñōnānite mīnitō tōmēnāni inānite waadete godō apæneedāni. Edæ tōmēnāni inānite waadete apænedinque, Wængongui mīnitō imīnite waa cæcæcāimpa, ante apænedinque wæætē piīnte ānāmaī iedāni.

15 Nē watapæ todāni tönö godongāmæ watapæ toedāni. Nē Ca wædāni tönö mīnitō godongāmæ Ca ca wæedāni.

16 Mönö pönencabo imopa, ante adoyömö pönente quēwēedāni. Önönānique nāni nē änönāni tönö godongāmæ cædinque, Botö ñænæmo imopa, ante pönēnāmaī iedāni. Mīnitō, Wadāni pönōmenque ocai encayōnāni botō godōmenque nanguī pōni encabo imopa, ante nāmā ante pönēnāmaī iedāni.

17 Wadāni mīnitō iminite pönö wēnæ wēnæ cædāni adinque mīnitō wæætē godö wēnæ wēnæ cædāmaī iedāni. Ayæ, Quinö waa cæquīl, ante tōmānāni nāni waa adönö ante adinque mīnitō māniñonque ante cæedāni.

18 Eyepæ imīni inte mīnitō cæganca cædinque tōmānāni tönö godongāmæ piyænē cæte quēwēedāni. 19 Botö nē waademīni ēñēedāni. Mönö Awēnē beyæ iūmaī ante yewæmongatimpa. “Wēnæ wēnæ cædāni adinque botö wēnæ wēnæ nāni cædinö beyæ ante nē apænte panguēnēmo inte tōmēmo eyepæ wæætē godö cæbo wæcædānimpa, ante Awēnē angampa,” ante yewæmonte ongompā cæmīni. Mīnitō iminite pönö wēnæ wēnæ cædāni wæmīni ininque edæ wæætē godö cædāmaī ee aedāni. Edæ nē äingā bate pānongā inte Wængonguī incæ pancæcäimpa. 20 Wæætē, “Bitö imite nē pīnte cædongā incæ gæwænte wæcä adinque godömi cængæ. Gue ænente wæcä adinque godömi becæe. Edæ mānōmaī waa cædinque edæ tōmengā guingo imonte nānō wæwenguinque bitö tōmengā ingante waa cæcæbiimpa,” ante Wængonguī beyæ yewæmonte ongō apa cæbii. 21 Tōmēnāni wēnæ wēnæ nāni cædö beyæ oda cædāmaī inte wæætē māniñö ante wido cæte bai cædinque bitö waa cædinque edæ tæi emonte gānā cæe.

13

1 Gobiedöno awēnē nempo waodāni ēñente cæte quēwencædānimpa, ante Wængonguī incæ godö gö cæcä beyænque gobiedöno awēnēidi badānipa. Edæ Wængonguī mānōmaī ante gö cædāmaī ingā bai quingānō awēnē inguēnengāā.

Edæ dæ ancædönimpa. Ininque gobiedöno awēnēidi inānite mönö tōmāmö Ao äinique ēñente cæcæimpa. 2 Ininque awēnē

ingante æcänö Baa ānaa tōmengā nānō apænte pante wæquinque Wængonguī nānō goncægāinö ante ēñēnāmaī inte edæ Baa angampa.

3 Nē waa cædāni guiquēnē awēnēidi inānite waa ate todinque guñēnāmaī inānipa. Wæætē wēnæ wēnæ cædāni guiquēnē awēnēidi inānite guñente wædānipa. Gobiedöno awēnē ingante guñēnāmaī inte quēwencæboimpa, ante bitö ämitawoo. Ininque bitö guñēnāmaī inte quēwencæte ante waa cæcæbiimpa. Waa cæbi adinque tōmengā, Bitö waa cæbi abopa, ante pönö waa cæcä ininque bitö guñēnāmaī imaimipa.

4 Botö imote nē cædongā inte mīnitō beyæ waa cæcæcäimpa, ante Wængonguī gobiedöno awēnē ingante godö gö cæcä ongongampa. Edæ Wængonguī ingante nē cæcä inongā inte tōmengā nē wēnæ wēnæ cæcä ingante nö cæte nē panguēnengā ingampa. Ininque awēnē yaēmē nē næængā inte wīi ònonque næængampa cæbii. Wēnæ wēnæ cæbi ininque edæ guñente wæcæbiimpa. 5 Ininque mönö, Pangā wæcæ wæ, äinique awēnē ingante ēñente cæcæimpa. Ayæ pangā wæmō incæ wīi pangā wæmō incæ mönö mīmō nē entawente nāmā apænte änömö inte mönö awēnē ingante Ao ante ēñente edæ nöingā cæcæimpa. 6 Wængonguī beyæ nē cædönāni inte awēnēidi iñömö tōmēnāni nempo quēwēnāni inānite

cōwē aadinque māninque cæte quēwēnānīpa. Mānōmaī ī īninque mīnitō, Awēnēidi eyepæ æninque mōnitō beyæ cæcædānīmpa, ante tōmēnāni nāni āinta pædæ godōmīni ænānīpa.

⁷Æcāmenque ingante cæquēnēmīni īmīni inte mīnitō tōmānāni īnānite mīni cæquēnenganca do godō cæmīni æncædānīmpa. Awēnē nempo quēwēñōmonte tōmengā eyepæ æninque mōnō beyæ cæcæcāīmpa, ante mīnitō awēnē nānō āinta godonguēnēmīni inte do godōmīni ængædāni. Waocā ingante mīnitō guīñente ēñenguēnēmīni īmīni īninque tōmengā ingante guīñente ēñēdāni. Waocā ingante mīnitō waa aquēnēmīni īmīni īninque edæ tōmengā ingante waa aedāni.

⁸Wacā ingante mīni cæquēnēnō ante edæ ee ongōnāmaī inte godō cæmīni ængā ate abæ tawænte gocæbiīmpa. Wæætē wacā ingā wacā ingā waadete mīni pōnenguēnēnō ante edæ godongāmæ cōwē waadete pōnenguēnēmīni īmīnīpa. Wadāni īnānite nē waadete pōnengā īñōmō tōmengā īñōmō Wængonguī nānō, Īīmaī cædāni, ante nānō wææ angainō ante do ēñente cæcā ingampa. ⁹Tōmēmi nāmā bitō waadete pōnēnō ganca wacā ingante adoganca waadete pōnencæbiīmpa, ante Mōitee wodi yewæmongacāīmpa. Māñine adod-eque ante ēñente cædinque waocā Wængonguī nānō wææ angainō ante tōmānō do īinque cæcampa. Edæ, “Bitō nānōogængā īnāmāi īñongante godō guēa mōnāmāi īe. Wacā ingante godō wænōnāmāi īe. Wacā nānō ēadincoo adinque godō ænāmāi īe. Wacā wēnæ wēnæ cæcā atabopa, ante godō babæ wapiticæ apænedāmāi īe. Wacā quī ante æīnente wædāmāi īe.” Māñinecoo Wængonguī nānō wææ angainēcoo ante bitō waadete

pōnēmi beyænque tōmāne do īinque cætimpa. Ayæ quīnemē godōmenque wææ ante ī māñine adobāi bitō waadete pōnēmi beyænque tōmāne do īinque cætimpa. ¹⁰Nē waadete pōnengā īñōmō edæ wacā ingante cōwē wīwa cædāmāi ingampa. Mānōmaī beyæ nē ædæmō waadete pōnēnānique Wængonguī nānō wææ angainō ante īinque cædānīpa.

¹¹Īninque, Nōwoyedē æbānō oo baquīi, ante do ēñēninque mīnitō waadete pōnente quēwēedāni. Edæ wēēnēñedē mā mōnō wede pōnēñedē mīnguipo mōnō quēwengulmāmo īñōmō edæ māñīñedē edæ oo bacæ cædāmāi ingatimpa. Nōwo guīquēnē, Oo pōñī bacæīmpa, ante pōnente wædinque mīnitō mōwocodē ōñōmīni inte edæ nāni ōmæmōninque mīlmīni quēwēedāni. ¹²Wēmō īñōmō mōnō wæwēmāmo idæwaa edæ bapa.

Mīnguipoga nāō baī baquinque edæ ouque pōnente impa cæmōō. Wēmō īñōnte mōnō wēnæ wēnæ cædō æmæwo wido cædinque, mōnō wæætē nāō īñōmō quēwēninque edæ wææ cæquincoo wēñate baī cædinque nāmā wææ gompotawengæīmpa. ¹³Mānōmaī cædinque mōnō itadē quēwēnōmō inte nō pōñī cæcæīmpa. Baonque ante mōnō cæñēwēnō ante towēnāmāi inte mōnō tī nāmæ nangui bete quidi quidi dowænāmāi ingæīmpa. Mōnō wacā tōnō godō guēa mōnāmāi, cænguī eyepæ cæninque godōmenque nangui cænāmāi ingæīmpa. Wæætēdō wæætē pīinte cædāmāi inte mōnō, Wacā baī bacæboīmpa, ante pīinte adāmāi ingæīmpa. ¹⁴Wæætē

wææ cæquincoo entawente baī cædinque mīnitō nāmā wææ gompotawencæte ante cædinque mōnō Awēnē Itota Codito ingante entawente quēwēedāni. Ayæ baonque ante mīni cæñēwēnō ante wido cædinque, Æbānō cæte wēnæ wēnæ cæquīmo, ante cæcæte ante wædāmāi īedāni.

14

*Minitö tönĩñadāni inānite pĩnte
ānāmaĩ iedāni, ante*

¹ Wacā wĩi ædæmō pōnengā incæte mĩnitō, Mōnō pōnencabo ĩmompā, ante pōnēninq̄ue tōmengā adocabocā nānō baquinque āmĩni pongæedāni. Tōmengā nānō pōnēnō ante wæætedō wææte ānāmaĩ iedāni.

² Pancadāniya wede pōnēnāni inte cænguĩ adinq̄ue, Nāwā cænguĩ impā, ante guĩñēnāmaĩ inte quĩēmē cænguĩ incæ edæ dobæ ade cænānipā. Wadāni guiquēnē æmæ pōnente beyæ, Tōmāā baō baacā impā, ante awente baĩ cædinque quingāmenque baō incæ cænāmaĩ inte onguipoiya pæcooque edæ cænānipā.

³ Incæte tōmāā cænguĩ nē cænongā ĩñōmō onguipoiya pæcooque nē cænongā ingante pĩnte adāmaĩ incæcāimpā. Wacā ingante, Bitō ōnōmique baĩ ĩnōmi inte edæ awente cænāmaĩ ĩmipā, ante ānāmaĩ incæcāimpā. Ayæ wææte onguipoiya pæcooque nē cænongā guiquēnē baō nē cænongā ingante, Baacā apa cæwēe, ante apænte ante pĩñāmaĩ incæcāimpā. Edæ nē cænongā ingante Wængonguĩ Ao āninq̄ue, Botō quĩmi ĩmipā, ante do ængampā.

⁴ ĩñæmpā tōmengā wacā awēnē ingante nē cæcā ĩñongante bitō ædō cæte apænte āmii. Edæ tōmengā awēnē incæ, Waa cæbipā, angā wædinque edæ tōmengā adiyæ tæĩ ongōmaingampā. Wææte adocā tōmengā awēnē, Wēnæ wēnæ cæbipā, angā wædinque edæ tæ go wææmaingampā. Incæte edæ tōmengā mōnō Awēnē ingante nē cæcā ĩñongante mōnō Awēnē adocā incæ tæĩ pĩñængōngā inte eyepæ cædinque edæ æænō gō cæcā tæĩ ongoncæcāimpā.

⁵ Ayæ wacā guiquēnē, Pancaōnaa godōmenque waa eōnæpā, ante cæcæimpā, ante pōnēñongante wacā guiquēnē, Tōmāā itædē

ōnōnæque impā, ante pōnengampā. ĩninq̄ue mōnō pōnencabo wacā wadō wacā wadō pōnēmō incæte mōnō tōmāmō ĩñōmō edæ, Nāmā botō pōnēnonque ante botō nō pōnente cæcæboimpā, ante edæ mānĩnonque ante cæcæcāimpā. ⁶ Edæ, Pancaōnaa godōmenque waa eōnæpā, ante nē pōnengā guiquēnē tōmengā mōnō Awēnē ingante waa adinq̄ue mānōmaĩnō ante cæcampā. Pancaōnaa wĩi godōmenque waa eōnæpā, ante nē pōnengā guiquēnē tōmengā adobāi mōnō Awēnē ingante waa adinq̄ue mānōmaĩnō ante cæcampā. Baō nē cænongā guiquēnē Wængonguĩ ingante, Waa pōnōmi cæmopā, ante adobāi mōnō Awēnē ingante waa adinq̄ue cængampā. Baō ate nē awente cænāmaĩ ĩnongā guiquēnē tōmengā adobāi Wængonguĩ ingante, Waa pōnōmi cæmopā, ante onguipoiya pæcooque cæninq̄ue mōnō Awēnē ingante waa adinq̄ue baō cænāmaĩ ingampā.

⁷ Mōnō pōnencabo ĩñōmonte æcāmenque incæ nāmā beyænque dicæ quēwengāā. Dicæ nāmā beyænque wængāā. ⁸ Wææte edæ quēwēmō ĩninq̄ue mōnō Awēnē beyænque quēwēmompā. Wææte edæ wæmō ĩninq̄ue mōnō Awēnē beyænque wæmompā. ĩninq̄ue quēwēmō incæ wæmō incæ mōnō Awēnē quĩmō ĩnōmō inte quēwēninq̄ue tōmengā quĩmō inte edæ wæmompā. ⁹ Edæ do wængaināni beyæ ante mĩimō quēwēmō beyæ ante Codito tōmāmō Awēnē nānō baquinque edæ wænte nāni ōmæmongacāimpā.

¹⁰ Bitō guiquēnē bitō tōñĩñacā ingante ædō cæte apænte āmii. Ayæ bitō tōñĩñacā ingante, Ōnōmique baĩ ĩmipā, ante quĩnante āmii. Edæ Wængonguĩ nānō apænte anguimpā gāānē ongōñōmonte tōmengā tōmāmō ĩmonte apænte ancæcāimpā

cæbii. ¹¹ Edæ Wængonguī beyæ ante
īmaī ante yewæmonte ongompa.

“Mönō Awēnē incæ, ‘Nē Quēwēmo
īnōmō inte edæ āmo
ēñēdāni,’ angampa.

Ayæ, ‘Mīnitō tōmāmīni botō ōnōwa
īnō da guicapodīnque,

Bitō Wængonguī īnōmi
īmīpa, ante adoyōmō
apænecæmīnīmpa,’ angampa.”

¹² Ante nāni yewæmongainō baī
īnque cædīnque mōnō tōmāmō
Wængonguī weca ponte ongōnīnque
mōnō pōnengainō ante mōnō
apænēgainō ante mōnō cægainō
ante tōmēngā ingante edonque
pōnī apænecæīmpa.

*Wacā oda cæccæcāīmpa, ante
cædāmaī incæbiīmpa, ante*

¹³ Mānōmaī beyæ mōnō wacā
ingante apænte ānāmaī ingæīmpa.
Wæætē mīnitō, Waa cæcæboīmpa,
ante nāmā wææ cædīnque, Botō
tōnīñacā taadō nānō goquīnō ante
ee acæboīmpa, ante pōñēdāni.
Tōmēngā tee tēwate baī oda
cædāmaī incæcāīmpa, ante nōingā
cæquinque ante pōnencæmīnīmpa.

¹⁴ Botō īñōmō Itota Codito
nempo quēwēmo inte edæ nōingā
pōñēnīnque, Tōmāā cænguī nāmā
incæ nāwāaquinā īmpa, ante do
ēñēmopa. Incæte wacā, Panca
cænguī baacā īmpa, ante nē
pōnēngā inte tōmēngā beyæ baacā
īñonte tōmēngā nānō, Baacā īmpa,
ānō cænāmaī inguēnēngā ingampa.

¹⁵ Bitō quingāmē cæmi adīnque
bitō tōnīñacā, Baacā apa cæwēe,
ante wæwente bacā īnīnque bitō
waadedāmaī inte godōmenque
cæmaīmīpa. Edæ bitō tōnīñacā
beyæ Codito wængacāī apa quēwēe.
Bitō tōnīñacā nānō pōñēnāmaī
bate wængūnque baō cæmīpa,
ante wædīnque bitō tōmēngā in-
gante nāwangā waadete pōñēmi
inte tōmēngā beyænque ante
cōwē baō cænāmaī incæbiīmpa.

¹⁶ Botō mānōmaī cædīnque waa

pōnī cæbopa, ante pōñēmi incæte
wadāni bitō waa cædō ante, Wīwa
cæbīpa, ante pōñō babæ ante
tedewēnāni ate wædīnque bitō
wæætē waadete pōñēnīnque wææ
āmi tedewēnāmaī incædānīmpa.

¹⁷ Wīī cængūnque ante wīī be-
quinque ante Wængonguī nempo
quēwēmōmpa. Wæætē Wængonguī
Tæiyæ Wæmō Ōnōwoca nempo
quēwēñōmonte tōmēngā pōñō cæcā
ænīnque mōnō nō entawen-
gūnque īmpa. Ayæ mōnō gānē
pōnēngūnque ante mōnō watapæ
tote quēwēngūnque ante tōmēngā
nempo quēwēmōmpa. ¹⁸ Edæ
Codito nempo quēwēnīnque waocā
mānōmaī cæcā adīnque Wængonguī
tōmēngā ingante waa ate tocampa.
Waadāni adobaī, Waa cæbīpa, ante
waa adānīpa.

¹⁹ Mānōmaī īmpa, ante adīnque,
Mōnō pōñencabo godongāmæ
piyænē cæte quēwēngæīmpa, ante,
Ayæ mōnō godongāmæ wede
pōñēnīnque tæī mænonte baī
ongongæīmpa, ante mōnō nanguī
cæcæīmpa. ²⁰ Īnīnque cænguī
cæīnente beyænque bitō Wængonguī
nānō nē badongaināni inānite
bæ tadāmaī incæbiīmpa. Tōmāā
cænguī edæ nāwāaquinā īmpa.
Incæte bitō cænīnō beyænque wacā
ēñēnāmaī inte tee tēwate baī oda
cæbaingampa, ante do ēñēmi inte
bitō godōmenque cæmi īnīnque wīwa
cæbaīmīpa tōō. ²¹ Waa cæcæte
ante bitō īmaī cæcæbiīmpa. Bitō
baō cæmi beyæ, biīnōmæ nāni
wædænque tī nāmæ bebi beyæ,
quīēmē cæbi beyæ bitō tōnīñacā
oda cæte wæcantawo. Īnīnque bitō
īñōmō, Botō tōnīñacā oda cædāmaī
incæcāīmpa, ante wææ cædīnque ee
cædāmaī īmi īnīnque waa īmaīmīpa.

²² Mānīnō, Æbānō cæte waa
inguīī, ante bitō pōñēnō beyænque
wadāni inānite apænte ānāmaī inte
bitō adobīque inte Wængonguī
ayongante cæcæbiīmpa. Waa

cæqui impa, ante mimōno bitō pōnēnonque ante mǎnīnonque cædinque bitō tente wæquinque cædāmaī inte waa tobāimipa. ²³ Wæætē nē æmæ pōnengā guiquēnē, Cæmo beyæ Wængongui pangā wæcæ wæ, ante wædingā inte tōmengā nāmā nānō apænte pante wæquinque ade cængampa. Edæ æcānō wede pōnēnāmaī inte cæda tōmengā nānō cædōnō tōmānō edæ wiwa cætimpā. Īnīnque bitō cædō tōmānō wede pōnente cæcæbiimpā.

15

Wadāni incæ watapæ quēwencædānimpa, ante cæe, ante

¹ Mōnō nē wede pōnēmō ĩñōmō tæī piñænte entawēmō ĩñōmō inte nāmanque ante mōnō cæinēnō ante edæ wædāmaī ingæimpā. Wæætē edæ nē æmæ pōnēnāni guiquēnē tōmēnāni aquī pōnī ĩnāni inte, Ædō cæte cæquīmoo, ante wædāni adinque mōnō tōmēnāni wædō ante ænte mongænte bai cædinque tōmēnāni tōnō ĩñacabo cæcæimpā. ² Godongāmæ godō cæmō ænīnque waa todingue tōmēnāni wæætē wede pōnēnīnque oncō tæī mænonte bai tæī ongoncædānimpa, ante mōnō ædæmō cæcæimpā. ³ Edæ mōnō Codito incæ nāmanque ante nānō cæinēnō ante cæcæte ante edæ wædāmaī inte piyæñē cægacāimpā. Wængongui ingante do nāni apænegainō bai tōmengā wadāni beyænque ante cægacāimpā. “Wængongui ēñēmi. Wadāni bitō ĩmite piinte badete tocæte ante cædinque botō ĩmote wæætē piinte badete todānipa,” ante apænete bai Codito ee cægacāimpā. ⁴ Edæ mōnō ĩmonte odōmonte apænecæte ante Wængongui angā ēñēnīnque dodāni tōmantaa yewæmongadānimpa. Īnīnque mǎnīnta ædæmō adinque wampo pōnēnīnque wæntædāmaī inte ee cæmō ĩnīnque edæ mōnō,

Watapæ bacæimpā, ante pōnente tocæimpā.

⁵ Īnīnque Codito Itota miñæ tee empote goyōmonte Wængongui ĩñōmō edæ, Mīnitō wampo pōnēnīnque wæntædāmaī inte ee cæcæmīnīmpā, ante nē ædæmō cæcā ingampa. Tōmengā mǎnōmaī pōnō cæcā ate mīnitō ĩñōmō adoyōmō ante mīni pōnencabo bacæmīnīmpā, āmopa. ⁶ Mǎnōmaī bamīni ĩnīnque mīnitō ānque bai adodō ante pōnēnīnque ĩmaī ante Wængongui ingante apænecæmīnīmpā. Mōnitō Awēnē Itota Codito Mæmpobi ĩnōmi inte bitō tōmengā Wængongui adobi ĩñōmō bitō tæī ēmōmi inte ñāo apāite bai ĩmi amōnipa, ante adoyōmō ante apænecæmīnīmpā, ante botō mǎnōmaīnō ante yewæmōmopa.

Oodeoidi ĩnāmāi ĩnāni ēñencædānimpa, ante

⁷ Codito mīnitō ĩmīnīte Ao ante ængacāimpā. Īnīnque tōmengā mīnitō ĩmīnīte nānō ængāi bai mīnitō adobai wacā ingā wacā ingā godongāmæ Ao ante æedāni. Mǎnōmaī cæmīni adīnque wadāni Wængongui ingante apænedīnque, Bitō waa pōnī cæbi amōnipa, ante watapæ pōnī apænecædānimpa. ⁸ Edæ apænebo ēñēedāni. Mōnitō mæmæīdi ĩnānīte Wængongui, Mīnitō beyæ pōnō waa cæcæboimpā, angacāimpā. Īnīnque, Wængongui tōmengā nānō angāinō ante cōwē cæcæcāimpā, ante oodeoidi ēñencædānimpa, ante cædinque mōnō Codito tōmēnāni beyæ nē cæcā bagacāimpā. ⁹ Tōmengā ĩñōmō, Idægoidi ĩnāmāi ĩnāni incæ Wængongui ingante, Bitō ñāo bai ēmōmi inte pōnō waadete waa cæbi æmōnipa, ante apænecædānimpa, ante mǎnōmaī cægacāimpā. ĩmaī ante Wængongui beyæ nāni yewæmongainō bai impā.

“Botō mǎnōmaī beyǣ, Bitō æbānō nē waa cæbi īmii, ante idægo ināmaī ināni weca gote apǣnecæboimpa.

Bitō ēmōwo ante āmotamīni watapǣ pōni ancæboimpa,” ante nāni yewæmongainō bai Codito cægacāimpa.

10 Ayǣ wataa iñōmō īimaī ante yewæmongatimpa.

“Idægoidi ināmaī īmīni incæ mīnitō Wængonguī quīnāni tōnō godongāmǣ watapǣ toedāni.”

11 Ayǣ wæætē,

“Idægoidi ināmaī īmīni mōnō Awēnē ingante apǣnedinque, Bitō waa pōni cæbi amōnipa, ante watapǣ pōni apǣneedāni.

Wamīni mīni cabo mīni cabo tōmāmīni āmotamīni ante bai apǣnedinque, Waa pōni cæbi amōnipa, ante watapǣ pōni apǣneedāni.”

12 Itaiya wodi adobainō ante yewæmongacāimpa.

“Inguipoga quēwēnāni tōmānāni Awēnē baquinque

Awænguinto tā bocate bai cædinque Yæte Pæingā iñōmō ængǣ ganticæcāimpa.

Tōmengā cæcā beyænque watapǣ bacāimpa, ante idægoidi ināmaī ināni incæ pōnencædānimpā,” ante Itaiya wodi yewæmongacāimpā

13 Wængonguī iñōmō, Watapǣ bacāimpa, ante nē badongaingā inongā inte īimaī cæcæcāimpa, āmopa. Tōmengā Tæiyǣ Waēmō Ōnōwoca tǣi piñǣnte cæcā ate mīnitō, Watapǣ bacāimpa, ante godōmenque wede pōnencæmīnimpā. Mǎnōmaī cæcæte ante cædinque Wængonguī pōnō apǣnecā ēñēninque mīnitō tōmengā ingante wede pōnēninque edæ gānē entawēninque watapǣ tocæmīnimpā, āmopa.

14 Botō tōniñamīni ēñēedāni. Botō tōmēmo ayōmote mīnitō nē

waa cæmīni īmīni abopa. Ayǣ, Æbānō waa cæquīi, ante do ēñēmīni īmīnīpa. Ayǣ adobaī mīnitō eyepǣ īmīni inte wacā ingā wacā ingā do odōmonte apǣnemīni īmīnīpa, ante pōnēmopa. 15 Inique botō, Mīnitō ēñēninō ante mīnitō ocai encadōmīni inte edæ adodō ante pōnencæmīnimpā, ante bai cædinque pancadea ante yewæmontabopa. Botō iñōmō Wængonguī waadete pōnō cæcā ænte nē entawēmo inte mǎnōmainō ante yewæmōninque edæ guīñēnāmaī inte nanguī ante yewæmōmopa. 16 Edæ

tōmengā waadete pōnō cæcā ænte entawēninque botō Itota Codito beyænque ante idægoidi ināmaī ināni inānite nē cæbo badinque Wængonguī ingantedō ante watapǣ apǣnebo ēñēnānīpa. Mǎnōmainō ante apǣnebo ēñēñōmīnite Wængonguī Tæiyǣ Waēmō Ōnōwoca pōnō badongā ate idægoidi ināmaī ināni incæ tæiyǣ waēmō ēwocate quēwēnāni badānīpa. Mǎnōmaī bayōnānite botō iñōmō, Wængonguī quī, ante pædæ godōnāni bai cædinque tōmēnāni inānite ante edæ, Wængonguī quīmīni bacæmīnimpā, ante pædæ godōmo æninque Wængonguī wæætē waa tocampa.

17 Mǎnōmaī beyǣ botō Itota Codito nempo quēwēninque Wængonguī beyǣ cædinque edæ nanguī tobopa. 18 Codito botō tōnō guēa cæcā beyænque botō nanguī apǣnedinque nanguī cæbo ate tōmengā iñōmō tōō æmængā pōninque edæ idægoidi ināmaī ināni incæ edæ Wængonguī ingante ēñēnte cædāni badānitapa. Botō Codito mǎnōmaī botō tōnō nānō cædinō ante apǣnedinque edæ māninque ante apǣnedinque guīñēnete wædinque godōmenque apǣnedāmaī incæboimpa. 19 Wængonguī Tæiyǣ Waēmō Ōnōwoca tǣi piñǣnongā inte botō tōnō godongāmǣ cæcā ate botō,

Ēñencædānimpa, ante bamōnengæ cæbo ate nē pōnēnāni badānitapa. Mānōmaī Eedotadēē iñōmō mā cæte godinque Ididiabæ ganca tōmāo godāmæ godinque botō Codito ingantedō ante watapæ apænedinque adodō adodō ante tōmānō ante apænebo ēñēnānitapa.

²⁰ Botō, Codito ēmōwo ante wadāni nāni apænedāmaī iñōmō gote tōmengā ingantedō ante watapæ apænebo ēñencædānimpa, ante cōwē goinente wætabopa. Wacā onguitanca nānō tēñōnincōnē æmonga mænōnāmaī incæboimpa, ante bai cædinque botō, Wacā do nānō apænediñōmō botō wæætē apænedāmaī incæboimpa, ante cætabopa. ²¹ Wæætē iūmaī ante Itaiya wodi nānō yewæmongainō bai cætabopa.

“Tōmengā ingante ante ēñēnāmaī iñināni incæ edæ do ate bai ēwocacædānimpa.

Önōmonca ēñēnāmaī iñināni incæ edæ, ‘Æbānō i,’ ante do ēñencædānimpa.”

Ante nānō yewæmongainō bai botō, Ēñencædānimpa, ante cætabopa.

Odömā iñōmō pōinēmopa, Pabodo angampa

²² Mānōmaī beyæ botō mīnitō weca poncæ cæyōmote edæ, Wææ cæte i, ate wædinque pōnāmaī intabopa. ²³ Iñōmō ōmæ idæwaa cæbo inte botō æpomē wadepo iñonte mīnitō imīnite aīnente wædōmopa. ²⁴ Iñinque botō, Iñincayæ ate Epāñabæ gocæ cædinque wodo tebæ godinque mīnitō weca ēñate aboque gocæboimpa, āmopa. Edæ botō wantæpiyæ ēñate tote quēwente ate godōmenque Epāñabæ gote cæyōmo mīnitō botō beyæ cædinque da godōmīni gocæboimpa.

²⁵ Nōwo guiquēnē botō tāno Eedotadēē iñōmō Wængonguī quīnāni beyæ godō cæcæte ante gobopa. ²⁶ Wængonguī

quīnāni incæ Eedotadēē quēwēnāni pancadāniya ōmæpodāni inte wædāniya, ante pōnente wædinque wabæca Māatedōniabæ quēwēnāni tōnō Acayabæ quēwēnāni tōnō, Mōnō da godō da godō cæcæimpa, ante pōnēninque watapæ todinque tōmēnāni, Wængonguī quīnāni quī, ante do godōnānitapa.

²⁷ Mānōmainō ante watapæ pōnente cædāni incæte tōmēnāni Eedotadēē iñōmō quēwēnāni iñānite nē godonguēnēnāni inte da godōnānimpa. Edæ Wængonguī Ōnōwoca nānō pōnongaincoo ante idægoidi pōnō apænedāni ēñente ænte ēwocadināni inte wabæca quēwēnāni iñōmō tōmēnāni nāni ēadincoo incæ idægoidi beyæ ante wæætē godonguēnēnāni badīnāni iñāniya. ²⁸ Iñinque botō iñōmō mānincoo tōmēnāni nāni da godōnincoo idægoidi weca ænte gocæboimpa. Godinque botō cōwā adinque, Nē ōmæpodāni inte nē wædānique æncædānimpa, ante wææ cæcæboimpa. Ādæmō cæbo ænāni ate botō māniñedē ate Epāñabæ gocæte ante cædinque mīnitō ōmæ wodo tebæ godinque mīnitō weca ēñacæ poncæboimpa. ²⁹ Codito pōnō waa cædinque da pōngā pōninque botō cōwē tōmengā tōnō waa pōni botō cæquinque mīnitō weca poncæboimpa, ante do ēñēmopa.

³⁰ Botō tōniñamīni ēñēedāni. Botō pæ pagænte bai nanguī cæyōmote mīnitō iñacabo cædinque botō beyæ Wængonguī ingante nanguī apæneedāni, ante botō mōnō Awēnē Itota Codito beyænque āninque ayæ Wængonguī Ōnōwoca nē waadete pōngā beyænque āninque mīnitō imīnite nanguī āmopa. ³¹ Oodeabæ pōnēnāmaī iñāni iñōmō Pabodo ingante wēnæ wēnæ cædāmaī incædānimpa, ante botō beyæ ante apæneedāni. Ayæ, Eedotadēē iñōmō botō gote cæbo adinque Wængonguī

quīnāni incæ botō cædō ate Ao ancædānimpā, ante apæneedāni.³² Mānōmaī ī adinque botō, Awēnē Wængonguī angā ate botō watapæ todinque mīnitō wecā pōmo ate mōnō godongāmæ guēmānīnque wampo pōnengæimpā, āmopa.³³ Wængonguī nē gānē pōnengā inte mīnitō tōnō godongāmæ ongōnīnque pōnō cæcā ate gānē pōnencæmīnimpā, āmopa. Mānōmaī impā diyæ, ante botō, Amēē, āmopa.

16

Waa quēwencæmīnimpā, ante

¹ Botō īmaī āmopa. Mōnō tōnīñacā tōmengā ēmōwo Pebe mīnitō wecā ñōwo poncæ cæcampa. Tencodea īñōmō Codito ingante nāni godongāmæ pōnencabo īñōnānte tōmēnāni beyæ nē waa cæcā inte īngā onquiyængā īñōmō waingā pōnī ingampa. ² Tōmengā nanguī ināni beyæ wææ gompodīnque waa cædongā inte botō beyæ adobaī nanguī cæcantapa. Īnīnque edæ botō mīnitō imīnite īmaī āmopa. Wængonguī quīmō īñōmō inte mōnō Awēnē nempo quēwēñōmonte Pebe adocā inte adobaī ingampa, ante adinque mīnitō tōmengā ingante waa adinque Ao ante æedāni. Ayæ tōmengā quīēmē æīnente wæcā īñongante mīnitō wæætē edæ godō cæedāni āmopa.

³ Ayæ wada Piditida tōnō Aquidæ nāna gæncaya īñōmō Itota Codito nempo quēwēnīnque edæ botō tōnō godongāmæ cæda īnapa. Īnīnque mīnitō tōmēna īnate, Waa quēwencæmīnimpā, ante botō beyæ ante apænemīni ēñēcædaimpā. ⁴ Wadāni botō imote wænoncæ cædāni wæyōmote tōmēna nāna wodo wængūnīnque edæ botō imote wææ cædatapa. Mānōmaī cædapa, ante botō tōmēna īnate waa ate pōnente apænebopa. Ayæ idægoidi īnāmaī ināni Codito

ingante nāni wayōmō pōnencabo wayōmō nāni pōnencabo adobaī tōmānāni Aquidæda nāna cædinō ante ēñēnīnque tōmēna īnate waa ate pōnēnīnque apænedānīpa.

⁵ Ayæ Itota Codito ingante nē pōnēnāni Aquidæda oncōnē godongāmæ pō guīdāni inānite, Waa quēwēedāni, ante apænemīni ēñencædānimpā. Botō æmigo Epēneto botō nē waadecā īñongante mīnitō botō beyæ apænedīnque, Waa quēwencæbiimpā, ante apæneedāni. Atiabæ īñōmō Codito ingante wadāni pōnēnāmaī īñōnāni tōmengā īñōmō tāno pōnengantapa. ⁶ Ayæ Māadiya mīnitō beyæ nanguī cædingā īñongante mīnitō wæætē tōmengā ingante Waa quēwencæbiimpā, ante apæneedāni. ⁷ Botō guīdēna Antodōnico tōnō Ñōniato īñōmō botō tōnō godongāmæ tee mōnete wædīna īnapa. Tōmēna īñōmō botō pōnēnāmaī īñōmote wēēnēñedē Itota Codito nempo quēwēna īñōnate Codito incæ tōmēna īnate da godongacāimpā. Īnīnque, Itota Codito nānō nē da godongāina tānoda īna adinque mīnitō botō beyæ ante tōmēna īnate waa apæneedāni.

⁸ Ayæ wacā mōnō Awēnē nempo quēwēnīnque Ampidiato ingante waadete pōnēmo inte edæ botō, Waa quēwencæbiimpā, āmopa. ⁹ Ayæ adobaī Odōmāno mōnitō tōnō godongāmæ Codito nempo quēwente nē cæcā īñongante, Waa quēwencæbiimpā, ante botō beyæ ante apæneedāni. Botō nē waadecā Etaquito ingante adobaī ante apæneedāni. ¹⁰ Ayæ Apede īñōmō Codito nempo quēwēñongante tōmengā æbānō cæcāā, ante adinque Codito tōmengā ingante wæætē, Waa cæbi abopa, angampa. Tōmengā ingante botō beyæ ante waa apæneedāni. Ayæ Aditobodo nāni quēwencabo inānite adobaī waa apæneedāni.

11 Botō guiidengā Edodiyaōnō ingante waa apæneedāni. Ayæ Nāadotito guiidēnāni incæ æcānō mōnō Awēnē nempo quēwēna tōmēnāni inānite adobaī, Waa quēwencæminimpa, ædāni.

12 Ayæ wada mōnō Awēnē nempo quēwēna onquiyæna Tidipīna tōnō Tidipota iñōmō nē nanguī cæda inapa. Tōmēna inate botō beyæ ante waa apæneedāni. Ayæ wacā onquiyængā mōnō nē waadecā Pedetida iñōmō tōmengā mōnō Awēnē nempo quēwēninque nanguī cæcantapa. Tōmengā ingante adobaī, Waa quēwencæbiimpa, ædāni. 13 Ayæ mōnō Awēnē nānō nē apænte ængaingā Odopo ingante waa apæneedāni. Tōmengā badā incæ adobaī botō badā bai iñōnante tōmēnā inante botō beyæ ante waa apæneedāni. 14 Ayæ adobaī Atincodito, Pedegonte, Edēme, Patodobato, Edēma tōmēnāni nāni pōnencabo tōmānāni inānite, Waa quēwencæminimpa, ante apæneedāni. 15 Ayæ wadāni Pidodogo tōnō Oodia, Nēdeo tōmengā mængā tōnō, Odimpa tōnō Wængonguī quīnāni tōmānāni inānite, Waa quēwencæminimpa, ante apæneedāni.

16 Edæ, Waa quēwencæminimpa, ante mīnicabo incæ tōmāmīni godongāmæ waa waadete apæncæminimpa. Codito ingante wayōmō nāni pōnencabo wayōmō nāni pōnencabo tōmānāni mīnitō imīnite wæætē, Waa quēwencæminimpa, ante ānānīpa.

17 Botō tōniñamīni ēñēdāni. Mīnitō adocabomīni iñōmīnite wadāni æmæmoncadō æmæmonca pā cædāni inānite cōwā adinque edæ Baa ædāni. Doyedē mīnitō ēñēnō ante ēñēnāmaī ināni inte tōmēnāni, Mīnitō tee tēwate bai oda cæcæminimpa, ante cædinque wadō ante edæ odōmōnānīpa cæmīnī. Tōmēnāni inānite gomō aquēnē cæmīnī. 18 Mānōmaī

cædāni iñōmō mōnō Awēnē Codito ingante cædāmaī inte nāmā nāni cæinēnonque ante cædānīpa. Tōmēnāni ante, Mīnitō imīnite waa amōnīpa, ante waa tedete bai tededāni ēñēninque pancadāniya guiquēnē, Babæ wapiticæ impa, ante cōwā adāmaī ināni inte, Nō impa, ante do pōnēnānīpa. 19 Mīnitō cōwē ēñente cæmīni imīnīpa, ante tōmānāni do ēñēnānīpa. Mānōmaī beyæ botō iñōmō nanguī tobopa. Incæte, Quīnō waa cæquīi, ante mīnitō ædæmō ēñencæminimpa, ante ainēmopa. Quīnō wēnæ wēnæ cæquīi, ante edæ ædæmō ēñēnāmaī inte edæ gomō acæminimpa, ante ainēmopa. 20 Wængonguī, Gānē pōnente quēwencæminimpa, ante nē pōnō cæcā iñōmō edæ Tatāna ingante mīnitō ōnōwa gāānē wææntodongā ate mīnitō wæætē do pinā gāwate bai cæcæminimpa. Nōwo iñōmō mōnō Awēnē Codito nānō waadete pōnō cædō incæ entawencæminimpa, āmopa.

21 Botō tōnō guēa cædongā Tīmoteo iñōmō mīnitō imīnite, Waa quēwencæminimpa, angampa. Ayæ botō guiidēnāni Dotio tōnō Yatōnō adobaī Totipatedo adobaī mīnitō imīnite, Waa quēwencæminimpa, ānānīpa.

22 Nōwo botō Tedetiyobo iñōmō Pabodo ōnōneque tedecā ēñēninque iī cadota ante nē yewæmōnīmo inte botō adobaī, Waa quēwencæminimpa, āmopa.

23 Gayo adobaī mīnitō imīnite, Waa quēwencæminimpa, angampa. Tōmengā oncōnē Codito ingante nāni pōnencabo cōwē godongāmæ ponte apænedānīpa. Ayæ tōmengā botō imote adobaī, Pōe, angā ēñēninque edæ botō nōwo tōmengā oncōnē owobopa. Ayæ iñōmō quēwēnāni awēnē nānō āinta æninque adocanque Edaato nāni ānongā iñōmō tōmengā, Tōmānāni beyæ æbānō cæquīi, ante nē angā iñōmō tōmengā tōnō mōnō tōniñacā

Coadoto adobaī, Waa quēwēedāni,
ānapa.

²⁴ Mōnō Awēnē Itota Codito
mīnitō imīnite pōnō waadete
cæcæcāimpa. Mānōmaī impa, ante
botō, Amēē, ante āmopa.

*Wængonguī ingante waa ate
apænecæimpa, ante*

²⁵ Nōwo iñōmō Wængonguī
ingantedō ante watapæ botō
apænedō ante ayæ Itota Codito
ingantedō ante mōnō apænedō
ante nē pōnēmīni inte mīnitō
tæi piñænte ongoncæminimpa.
Wængonguī eyepæ inte mānōmaī
pōnō cæcæcāimpa. Tōmengā
māniñō ante nōwo tæcæ nānō
odōmōnō ante wēēnēñedē
pedæmāmo iñonte cōwē wantæpiyæ
wē wodonte baī cægacāimpa.

²⁶ Nōwo guiquēnē, Codito æbānō
cægacāi, ante inguipoga tōmāmæ
quēwēnāni ēñente wede pōnēnīnque
botō imote ēñente cæcædānīmpa,
ante cædinque Wængonguī cōwē
nē Quēwēnongā inte do odōmongā
acæimpa. Tōmengā angā
ēñēnīnque tōmengā beyæ nē
apænegaināni wæætē edonque
pōni yewæmōnāni acæimpa.

²⁷ Īnīnque Wængonguī nō
pōni ēñēnongā inte adocanque
Wængonguī ingampa, ante ad-
inque mōnō, Bitō adobique ñāō
baī emōmi inte edæ waa cæbi
amōnīpa, ante mōnō Itota Codito
emōwo apænedīnque Wængonguī
ingante edæ cōwē apænecæimpa.
Mānōmaī impa diyæ, ante botō,
Amēē, āmopa.

1 Coodintoidi inänite Pabodo cadota ante tänota nänö yewæmongainta

*Coodinto iñömö Codito ingante
nänäni pönencabo*

¹ Wængongui angä eñëninque Itota Codito botö imote aa pedinque da godongä godömo inte botö Pabodobo yewæmömopa. Mönö töninäcä Totënë tönö guëa apænete ate yewæmömo aedäni. ² Coodinto iñömö munitö Codito ingante mïni godongämæ pönencabo inömini inte eñëedäni. Wængongui, Botö quimïni badinque munitö Itota Codito nempo quëwëninque tæiyæ waëmö ewocate quëwencæminimpa, ante cædinque añecä pönimïni inte munitö acæminimpa, ante yewæmömopa. Ayæ adobai, Mönö Awënë Itota Codito emöwo ante në aa pedäni tömämæ quëwënäni incæ acædänimpa, ante yewæmömopa. Itota Codito iñömö mönö Awënë ingä incæ tömënäni Awënë adocä ingampa. ³ Mönö Mæmpo Wængongui tönö mönö Awënë Itota Codito godongämæ waadete pönö cæda ate munitö gänë pönente quëwencæminimpa, ante botö Totënë tönö ämönapa.

*Codito nänö entawënë bai nangui
entawëmompä, ante*

⁴ Wængongui waadete pönö cæcä ate munitö Codito Itota nempo quëwëninque tömengä nänö entawënë bai nangui entawëminipa, ante adinque botö munitö beyæ ante Wængongui ingante waa ate pönëninque cöwë apænebopa. ⁵ Edæ Codito nempo quëwëñöminite tömengä nänö ate eñengainö ante pönö apæneçä eñëninque munitö do entawëminipa. Ininque mäninö nänö ate eñengainö ante eyepæ entawëminï ininque

munitö nö apænemïni bamïnipa. ⁶ Edæ mönitö, Itota iñömö adocä mönö Codito inongä ingampa, ante apænemöni eñëninque munitö Ao äninque, Näwangä impa, ante wede pönëninque waa cæte quëwëminï acæimpa.

⁷ Mäninö beyæ, Mönö Awënë Itota Codito æyedënö pöninque edonque pönï a ongonguingä, ante wänö cöninque munitö wëntæye badämaï incæminimpa, ante cædinque Wængongui Önöwoca pönö apæneçä eñëninque munitö eyepæ inte waa cæquimïni imïnipa. ⁸ Munitö cöwë inque baganca tæi ongonte oda cædämaï incæminimpa, ante Wængongui pönö cæcä ate mönö Awënë Itota Codito pöñedë mäninëdë ate munitö wentamö ædö cæte entawenguimïni. Edæ dæ ampa. ⁹ Wængongui, Botö Wengä Itota Codito iñömö munitö Awënë inongä ingampa. Ininque munitö tömengä nempo quëwëninque tömengä tönö godongämæ cæte quëwencæminimpa, ante munitö imïnite añete aa pecantapa. Mänömaï ante në aa pecä iñömö tömengä nänö angainö bai edæ cöwë në ædæmö cæcä ingampa cæminïni.

*Wæætë godö wæætë godö
cædämaï iedäni, ante*

¹⁰ Botö töninamïni, botö mönö Awënë Itota Codito emöwo apænedinque iïmaï ante ämo eñëmaimïnipa. Mönö pönencabo imompä, ante adodö pönëninque munitö tömämïni godongämæ Ao ante adodonque cædinque näwæ godämaï iedäni. ¹¹ Botö töninamïni apænebo eñëedäni. Codoeidi munitö imïnedö ante apænedinque, Coodintoidi nänäni pönencabo incæ wæætë godö wæætë godö tedewënanipa. ¹² Ante apænedäni eñëninque botö, iïmaï impa, ante apænebo eñëedäni. Pancamïniya, “Mönitö Pabodo nänö në emïñæmöni imönipa,” ante

cæminipa. Pancamīniya guiquēnē, “Apodo nānō nē ēmiñæmōni imōnipa,” ante cæminipa. Pancamīniya guiquēnē, “Pegodo nānō nē ēmiñæmōni imōnipa,” ante cæminipa. Ayæ wæætē pancamīniya guiquēnē, “Codito nānō nē ēmiñæmōni imōnipa,” ante cæminipa. Mānōmaīnō ante mīnitō wadō wadō ante tedewēmīni awædō.

¹³ Iñæmpa Codito nāmā incæ ante dicæ wadō ante apæncantawogaa. Incæte Codito nempo quēwēmīni inte mīnitō, Pabodo ēmiñæmōni imōnipa, āmīni. Apodo ēmiñæmōni imōnipa, āmīni. Pegodo ēmiñæmōni imōnipa, āmīni. Ayæ botō Pabodobo iñōmote wadāni awæ ñænquedimæ gōnōninque mīnitō beyæ wænōnāni dicæ wæntawogaa. Ayæ botō Pabodobo emōwo apænedinque mīnitō dicæ æpænē guiimīnitawogaa. ¹⁴ Botō mīnicabo weca quēwēninque Codipo tōnō Gayo inate mānīnaque inate æpænē guidōmo guidatapa, ante pōnēninque waa tobopa. ¹⁵ Mānōmaī i adinque mīnitō, Pabodo emōwo apænedinque æpænē gūitamōnipa, ante ædō cæte angūimīni, ante tobopa.

¹⁶ Æ, tæcæ pōnēmopa. Etepānāidi inānite adobāi guidōmo guidānitapa. Wadāni inānite wabānō guidōmoī, ante wīi pōnēmopa. ¹⁷ Edæ Codito, Bitō æpænē guidōmi guicædānimpa, ante botō imote ānāmaī ingacāimpa. Wæætē, Tæi piñænongā inte Codito mōnō wædō ante teēmē mongæante ñænquedimæ wængā beyænque mōnō quēwengæimpa, ante apænebi ēñencædānimpa. Ayæ, Mānīne ante wadāni, Ōnonque impa, ante ānāmaī incædānimpa, ante wææ cædinque bitō waodānique nāni nanguī ēñente apænedō ante apænedāmaī incæbiimpa. Wæætē, Codito in-

gantedō ante watapæ apænebi ēñencædānimpa, ānīnque Codito botō imote da godongā gobo imopa.

Codito Wængonguī nānō ēñēnō entawēninque tæi nānō piñcēnō entawengampa

¹⁸ Itota ingante nāni timpogaiwæ ante apænemōni adinque nē wænguināni guiquēnē, Māniwæ ante apænete wædānitedō abi, ante badete todānipa. Codito ængā beyænque nē quēwēmōni guiquēnē, Codito māniwāa wængā beyænque Wængonguī tæi piñænte pōnō cæcampa, ante wede pōnente apænemōnipa. ¹⁹ Edæ Wængonguī, Īmaī cæcæboimpa, angampa, ante yewæmonte ongompa.

“Nē adāni ōnonquedō ante ēñēnānipa, ante botō nanguī nāni ēñēnō ante wido cæcæboimpa.

Nē nāmā mā pōnente ēñēnāni guiquēnē ōnonque ēñēnānipa, ante botō nāmā nāni ēñēnō ante Baa ancæboimpa,” ante Wængonguī cæcampa, ante yewæmongatimpa.

²⁰ Mānōmaī cædinque Wængonguī, Inguipogaque quēwēnāni nāni nanguī ēñēnō incæ ōnonque impa, ante ēñenguēnē quēwēmīni, ante do odōmongampa. Īninque adocanque ingante, Nanguī ēñēmipa, ante Wængonguī dicæ anguingāa. Dodāni nāni wææ angainō ante nē nō odōmōmi imipa, ante Wængonguī dicæ anguingāa. Nāmā mā pōnēninque nē nō apænebi imipa, ante Wængonguī dicæ anguingāa. Edæ dæ ampa. ²¹ Edæ, Inguipogaque quēwēnāni ocaidē nanguī ēñēnāni incæ ōnonque nāni ēñēnō beyænque botō imote ædō cæte ate baī pōnenguīnāni, ante Wængonguī nē nō ēñēnongā inte cæcampa. Codito nānō cægainō ante apænemōni adinque ĩnāni iñōmō, Ōnonque tedewēnānitedō abi, ante badete

todänipa. Iñæmpa Codito nänö cægainö ante badete nani todö beyæneque mīnitō wæætē nē wede pōnēmīni inte quēwencæmīnīmpa, ante Wængonguī nōingā pōnēnīnque pōnō cæcampa.

²² Oodeoidi, Öönædē nāni mā cæi bai bamōnengæ cæmīni ate eñēmaīmōnīpa, ante ānewēnānīpa. Guidiegoidi guiquēnē, Nāmā mā pōnēnīnque eñēmaīmōnīpa, ante cædānīpa. ²³ Mōnitō guiquēnē, Codito ingante awænēmæ timpote wænōnāni wængacāīmpa, ante mānīnonque ante apænemōni eñēmīnīpa. Mānōmaīnō ante apænemōni eñēnīnque oodeoidi guiquēnē Baa ante tee tēwate bai oda cædānīpa. Guidiegoidi guiquēnē mānīne ante eñēnīnque badete todänīpa. ²⁴ Mōnitō ood-eomōni iñōmōnīte mīnitō guidiegomīni iñōmōnīte ædānimē inānīte Wængonguī apænte ængā ingaīmō inte mōnō iñōmō edæ iīmāi ante pōnēmōmpa. Wængonguī nänō nō eñēnō incæ Codito encacampa, Wængonguī nänō tæi piñænō incæ Codito entawengampa, ante do edæ eñente pōnēmōmpa.

²⁵ Wængonguī ōnonque ante cæcampa, ante pōnēwēmīnitawoo. Mōnō waocabo nanguī eñēmō īmōmpa, ante pōnēmīnitawoo. Iñæmpa, Nanguī eñēmō, ante tedewēmō incæ ōnonque wædāmō inte cæmōmpa. Wæætē Wængonguī guiquēnē ōnonque cæte bai cæcā incæ godōmenque gomonga nanguī eñengā inte cæcampa. Ayæ, Wængonguī aquīngā inte cæcampa, ante pōnēmīnitawoo. Iñæmpa mōnō waocabo tæi piñæmō īmōmpa, ante tedewēmō incæ mōnō ōnonque aquīmō inte cæmōmpa. Wæætē Wængonguī guiquēnē nē ōnonque cæte bai cæcā incæ godōmenque gomonga tæi piñængō inte cæcampa.

²⁶ Iñānāni, æbānō iñōmōnīte

Wængonguī aa pecantapa, ante pōnēedāni. Tōmāmīni dicæ nanguī eñēmīni ingamīniyaa. Inguipogaque quēwēnāni nanguī nāni encadō bai mīnitō tōmāmīni dicæ adobaī nanguī encamīni ingamīniyaa. Tōmāmīni dicæ nanguī tæi piñæmīni ingamīniyaa. Awēnēidi pæingā nänō awēnē baquinque eñacā bai mīnitō tōmāmīni dicæ adobaī awēnē baquinque eñamīniyaa. Mānōmaī iñōmōnīte Wængonguī dicæ aa pecantawogaa. Incæte adocanque adocanque mānōmaī iñōmōnīte Wængonguī aa pegacāīmpa.

²⁷ Wæætē, Nē nanguī eñēnāni incæ guīñente wæcædānīmpa, ante cædinque Wængonguī iīmāi cægacāīmpa. Inguipoga quēwēnāni inānīte cōwā adīnque nē ōnonque cæi bai cædāni inānīte apænte ængacāīmpa. Ayæ, Nē tæi piñænāni incæ guīñente wæcædānīmpa, ante cædinque Wængonguī inguipoga nē wæntæte cædāni inānīte apænte ængacāīmpa. Iñinque tōmengā mānōmaī cæcā ate waa cædānīpa, ante adīnque nē tæi piñænāni wæætē guīñente wædānīpa. ²⁸ Wængonguī inguipoga quēwēnāni nāni waa pōnī māincoo ewente bai bacæīmpa, ante cædinque, Inguipoga pancacooga wīwa incoo īmpa, ante adīnque mānincooque ænīnque waa cægacāīmpa. Ayæ, Ōnoncooque īmpa, ante mōnō ānoncoo adīnque tōmengā ingante do ænīnque nō cægacāīmpa. Ayæ, Dæ ampa, mōnō ānoncoo incæ do adīnque Wængonguī mānincoo ænīnque nanguī cægacāīmpa. ²⁹ Iñinque Wængonguī weca ongōnīnque waocā adocanque incæ, Wæēmō īmōpa, ante ædō cæte anguingā.

³⁰ Wængonguī pōnō ængā beyænque mīnitō Codito Itota nempo quēwēmīnīpa. Wængonguī Codito Itota ingante da pōnongā

æninque mōnō Codito nānō ēñēnō bai ænte entawēmompa. Tōmengā nempo quēwēninque mōnō tōmengā nānō nō cæte quēwēnō bai adobai ænte entawēmompa. Ayæ tōmengā tæiyæ waēmō nānō ēwocadō adobai pōnongā æninque tæiyæ waēmō ēwocate quēwēmompa. Ayæ Codito ængā beyænque mōnō abæ tawænte gote bai quēwēmompa. ³¹ Īninque Wængonguī beyæ nāni yewæmongainō bai ĩmāi ante bacæimpa. “Wacā, botō nanguī waēmō pōni ĩmopa, ante nāmā waa ate apæneinente wædongā ĩñōmō tōmengā wæætē, Mōnō Awēnē adocanque waēmō pōni ingampa, ante apænecā ĩninque waa cæbaingampa.”

2

Itota Codito ingante awāa timpodāni wængacāimpa, ante

¹ Īñānāni botō mīnitō weca apænecæte ante mā pōninque nē nanguī ēñēnāni nāni waa ēñēnō bai ēñēnāmai ĩmo inte bai pontabopa. Waodāni nāni waa tede bai tededāmai ĩmo incæ pontabopa. Wæætē, Wængonguī nāwangā waa pōni cægacāimpa, ante mānīnonque ante apænecæte ante pontabopa. ² Itota Codito ingante do adīmo inte botō, Tōmenganque nānō cægānonque ante ēñente bai cædinque botō coodintoidi weca gote apænebote, ante godāmai ĩñedē do ānōmoimpa. Īninque, Wadō nāni nanguī ēñēnō ante ēñēnāmai inte bai cædinque botō, Itota Codito ingante awāa timpodāni wængacāimpa, ante mānīnonque ante ēñente bai gote apænebote, ante pōnēninque mīnitō weca pontabopa. ³ Ayæ botō aquīmo pōni ĩnōmo inte mīnitō weca pōninque, Ædō cæte apænequīmo, ante guīñēnete wædinque nanguī do do wāate pōmo amīnitapa. ⁴ Pōninque botō, Mānōmai ĩmpa,

ante dicæ tōmēmo nanguī ēñēnō ante tedetabogaa. Wængonguī beyæ apænebo ēñēdāni, ante ānimo incæ botō dicæ waa pōni tedete bai apænetabogaa. Wæætē Wængonguī Ōnōwoca tōnō āawocaque bai ēwocadinque botō tōmengā nānō tæi pīñænō beyænque apænebo amīnitapa. ⁵ Mānōmai cædinque botō, Waomō mōnō nanguī ēñēnō beyænque ante wīi pōnencāmīnimpa. Wæætē Wængonguī nānō tæi pīñænō beyænque wede pōnēmīni bacāmīnimpa, ante cæcæte ante mānōmai ponte apænetabopa.

Wængonguī æbānō ēmongāā, ante tōmengā Ōnōwoca odōmongā ēñēmompa, ante

⁶ Wæætē ædæmō pōnēnāni æmæwo pæte bai ĩñōnānite mōnitō tōmēnāni weca ongōninque mōni nanguī ēñēnīnō ante apænemōnīpa. Incæte ñōwodāni nāmā nāni ēñēnō ante apænedāmai ĩmōnīpa. Ayæ ĩmæca awēnēidi nāni dæ goquincabo tōmēnāni nāni ēñēnō ante apænedāmai ĩmōnīpa.

⁷ Wæætē Wængonguī awēmō ĩñonte nānō ēñengainō ante apænemōnīpa. Tōmengā ĩñōmō, Botō nanguī ēñēnōmo inte pōnō cæbo beyænque botō nē apænte ænānique ñāō apāite bai entawencædānimpa, ante inguipoga dæ āñedē wēnēñedē pōni incæ mōnō ĩmonte ante pōnō cægacāimpa. Incæte, Mānōmai cæcæboimpa, ante tōmengā nānō ēñēnō ante wadāni ēñēnāmai incædānimpa, ante wææ cædinque wē wodonte bai cædinque tōmengā nānō ēñengainō ante ñōwo ganca awēmō ĩñōmō entawēnongāimpa. Ñōwo ĩñōmō tōmengā awēmō nānō ēñengainō ante tæcæ apænecā ēñēnīmōni inte mōnitō wæætē mānīnō ante ñōwo apænemōnīpa. ⁸ Inguipoga awēnēidi guiquēnē Wængonguī nānō wē wodonte

ēñengainō ante dicæ ēñēnāniyaa. Edæ māninō ante ēñente bai tōmēnāni mōnō Awēnē ñāo bai entawēnongā iñongante awāa timpote wæñōnāmai incædōnānimpa. ⁹ Wæætē iīmai ante yewæmongatimpa.

“Botō imote nē waadete pōnēnāni iñōmō watapæ quēwencædānimō ante Wængonguī do pōnō badongacāimpa.

Māninō nānō pōnō cægainō ante waocā dicæ acāa.

Māninō ante dicæ ēñengāa.

Edæ waocā nāmanque mā pōnēninque dicæ ēñengāa,”

ante nāni yewæmongai bai iñque bacæimpa, ante mōnitō apænemōnipa. ¹⁰ Wængonguī

Ōnōwoca guiquēnē tōmāā cōwā adinque Wængonguī awēmō nānō pōnō badongainō ante edonque adinque do ēñengampa. Iñinque mōnonga pō guiddinque tōmengā mōnō imonte edonque odōmongā ēñēmompā.

¹¹ Edæ mōnō waocabo incæ, Adocanque ōnōwēnenque pōnēē cōñongante wacā, Æbānō ante pōnēē congāā, ante ædō cæte ēñenguingāā. Edæ nē pōnēē congā guiquēnē, Botō æbānō ante pōnēē cōmoo, ante tōmengā adocanque ōnōwēnenque pōnente ēñengampa. Wængonguī adobai ingampa. Wængonguī æbānō ante awēmō pōnēē congāā, ante waocā ædō cæte ēñenguingāā. Wængonguī æbānō ante pōnēē congāā, ante tōmengā Ōnōwoca adocanque ēñēñongā wadāni ēñēnāmai iñānipa. ¹² Wængonguī iñōmō, Botō æbānō pōnōmō æmīnii, ante edonque acæmīnimpa, ante cædinque tōmengā Ōnōwoca ingante da pōnongā ænte ēwocate amompā. Iñinque inguipogaque quēwēnāni nāni pōnēnō bai entawēnāmai iñōmō inte mōnō Wængonguī

tōmengā Ōnōwoca tōnō āawocaque bai ēwocamō inte do ēñēmompā.

¹³ Mōnitō iñōmō, Wængonguī mānōmai pōnō cæcampa, ante odōmoncæte ante mā pōnente mōni ēñēnō ante apænedāmai iñōnipa. Wæætē Wængonguī Ōnōwoca pōnō odōmonte apænecā pōnente ēwocadinque tōmengā nānō odōmōnō mōni ēñēnō ante apænemōnipa. Edæ

Wængonguī Ōnōwoca nānō pōnēnō ante ēñencæte ante Wængonguī Ōnōwocaque nānō apænede ante apænete ēñente ēwocacæimpa, ante pōnēninque mōnitō māñineque ante apænemōnipa.

¹⁴ Edæ, Wængonguī Ōnōwoca nānō pōnēnō æbānō i, ante tōmengā Ōnōwoca tōnō āawocaque bai nē ēwocadānique pōnente ēñēnānipa. Iñinque nē ōmæwocā bai ingā guiquēnē tōmengā ædō cæte edonque ēñenguingāā. Edæ oda cæcampa. Māninō ante apænemōni ēñēninque tōmengā, Ōnonquedō ante apænete wæcantedō abi, ante badete todingue edæ, Baa angampa. ¹⁵ Wængonguī Ōnōwoca tōnō āawocaque bai nē ēwocacā guiquēnē, Tōmāā æbānō i, ante cōwā adinque edonque pōni ēñengampa. Wæætē edæ, Tōmengā æbānō ēwocacāā, ante wadāni cōwā adāni incæte ædō cæte apænte anguinānii. ¹⁶ Ayæ,

“Wængonguī Awēnē æbānō nanguī ēñente pōnengāā, ante æcānō ēñenguingāā. Edæ Wængonguī ingante godōmenque odōmōnānipa diyæ ēñente baquingāā,” ante yewæmongatimpa. Mōnō guiquēnē Codito ēñente nānō pōnēnō ante entawēmompā.

3

Wængonguī ingante nē cæmō mōnō godongāmæ cæcabo

¹ Iñānāni ēñēedāni. Codito Ōnōwoca tōnō nē ædæmō

ewocadāni inānite botō Wængonguī Ōnōwoca nānō apænedō ante do apænebopa. Minitō guiquēnē mempoga eñamini inte Codito nempo quēwēmini incæ tæcæ eñadāni bai pædāmai inōmini inte minitō inguipogaque ante pōnēmīni awædō. Mānōmai beyæ botō adobainō ante ædō cæte minitō iminite apænequimoo. ² Edæ tæcæ eñadāni iñōmō tæēmō mōnō cænguī capo capo cænāmai inānipa. Minitō iñōmō tōmēnāni bai adobai imini inte Wængonguī Ōnōwoca nānō apænedō ante ædō cæte eñenguimīnii. Inique tæcæ eñadingā ingante goōmæ di godōnete bai cædinque botō minitō iminite apænedinque adodeque adodeque apænebo eñēmīnitapa. Iñæmpa ñowo ganca tæcæ eñadāni bai inōmini inte minitō æiquedō eñenguimīnii. ³ Edæ cōwē inguipogaque ante pōnēmīni inte pancamīniya, Wacā gomonga cæcampa, ante piinte wæmīnipa. Pancamīniya guiquēnē wæætē godō wæætē godō piinte ānewēmīnipa. Mānōmai cæte quēwēninque minitō omæwocadāni bai imini inte inguipogaque ante pōnente quēwēmini abopa. ⁴ Edæ iīmai ante tedewēmīnipa. Adocanque, “Botō Pabodo nānō nē emiñæmo imopa,” ante cæcampa. Wacā, “Botō guiquēnē Apodo nānō nē emiñæmo imopa,” ante cæcampa. Mānōmainō ante minitō omæwocamīni inte bai cæmīni awædō.

⁵ Iñæmpa, Apodo æcānō ingāā, ante pōnēmīni. Pabodo æcānō ingāā, ante pōnēmīni. Edæ botō mōnō Awēnē nānō pōnō anganca tōmengā ingante nē cæbo bagaboimpa. Apodo adobai mōnō Awēnē nānō pōnō anganca Awēnē ingante nē cæcā bagacāimpa. Inique tōmengā beyæ nē cæmōnaque imōna inte mōnatō minitō iminite apænemōna eñente

pōnēmīnitapa. ⁶ Tōmēmō minte bai cædinque botō mā apænebo ate minitō tæcæ eñēmīnitapa. Apodo guiquēnē, Cōñe bate pæcāimpa, ante æpæ gao caadāni bai cædinque minitō iminite godōmenque nanguī odōmōnte apæneca eñēmīnitapa. Incæte mōnatō apænemōna beyænque ædō cæte tā bocate bai pæwocauimīnii. Wængonguī adocanque nē apæneca beyænque minitō tā bocate bai pæwocate ewocamīnipa. ⁷ Inique minte bai nē apænebo inte botō tōnō Apodo æpæ gao cæte bai nē odōmōnte apæneca tōnō mōnatō iñōmō onōmōnaque imōnapa. Wængonguī tōmenganque, Pæe, ante nē ānongā ingampa. Tōmengā adocanque angā beyænque pæmīnitapa.

⁸ Botō nē apænebo tōnō Apodo nē odōmōnte apæneca tōnō mōnatō, Pæcāimpa, ante āanque bai Wængonguī beyænque cæmōnapa. Inique botō nē apænebo iñōmōte tōmengā nē odōmōnte apæneca iñongante Wængonguī iñōmō, Mīnatō apænegainō beyæ æeda, ante eyepæ pōni pōnongā æncæmōnaimpa. ⁹ Mōnatō iñōmō Wængonguī tōnō godongāmæ cæmōni inte mōni nē cæcabo imōnipa. Minitō guiquēnē Wængonguī quimīni inōmini inte tōmengā gōnea bai pæwocamīni imīnipa.

Ayæ adobai tōmengā nānō mænōincō bai imīnipa. ¹⁰ Nē eñente mænongā iñōmō, Wænōmēnæca inō mænongæimpa, ante cædinque dicaco cō cō cæcampa. Botō iñōmō Wængonguī waadete pōnō cæcā ate nē eñente mænongā bai adobai bagaimo inte botō minitō weca mā ponte apænebo eñēmīnitapa. Ñowo guiquēnē botō mānōmai cō cæte bai mā apænebo eñēmīni ate wadāni ponte botō cō cædinca wænōmēnæca mænonte bai cædinque godōmenque odōmōnte

apænedāni eñēmīnīpa. Īnīnque edæ æcānō mānīncaa mænonte bai odōmōna tōmēngā tōingā mænonte bai nō eñēnte odōmonte apænequēnēngā ingampa. ¹¹ Waodāni Dīca adocaa wænōmēnæca īnō mænongæīmpa, ante tāno nāni cō cædinca bai Itota Codito adocanque Tānocā ingampa. Īnīnque, Wacā tānocā ingampa, ante bai cædinque mīnitō ædō cæte wacā mīñæ gomīnīi. Īñæmpa, Dīca wacaa wænōmēnæca īnō mænonte bai babaiḡmpa.

¹² Ayæ tānoca nāni gō cædinca bai Itota Codito Tānocā īñongante mōnitō, Mānīncaa adocaa wænōmēnæca mænongæīmpa, ante bai cædinque odōmonte apænemōnīpa. Nē mænōnāni īñōmō oodo ænīnque padata ænīnque dīca nāni waa pōnī adīnca ænīnque, Quīncamē ēwēnāmaī īnguīnca, ante ænīnque tōmēnāni nāni mænōnō bai cædinque pancamōnīya nō pōnī odōmonte apænemōnī ate mōnitō apænedō wīdo cædāmaī īngæīmpa. Wadāni guīquēnē awæ ænīnque gaguīmæ amīmō ī ænīnque ayawāa amīwæ ænīnque quīncoomē ēwēnguīncoo ænīnque godō mænōnāni bai cædinque tōmēnāni ōnonque odōmonte bai apænedānīpa. ¹³ Edæ Wængonguī nānō apænte anguīōnæ īnque ba ate gonga nāni angā nangūī bæcocæīmpa. Mānīñedē ate edæ, Mōnitō æbānō ñōwo odōmonte apænemōnīi, ante ñāō gongæ edonque acæīmpa. Wængonguī mānīñedē mōnitō apænedō apænte ancæte ante cædinque nē tante bai cæcā ate pancadea æmæwo montæ gōne ate pancadea ongō æncæcāīmpa.

¹⁴ Īnīnque, Æcānō mænongaincō montæ gōnāmaī ī, ante adīnque Wængonguī eyepæ pōnongā ænīnque nē mænongaingā wæætē watapæ quēwēncæcāīmpa. ¹⁵ Wacā guīquēnē tōmēngā nānō

mænongaincō do montæ gō adīnque Wængonguī mānīncō nē mænongaingā īngante pōnōnāmaī īncæcāīmpa. Incæte mānīngā waocā gonga bæcōyōmō wodīi tao wīnongā bai ōmæpocā wæyongante Wængonguī ængā beyænque tōmenganque quēwēncæcāīmpa.

¹⁶ Mīnitō īñōmō, Wængonguī Ōnōwoca īngante do ænīnque tōmēngā īngante ēwocamōmpa, ante eñēnāmaī īmīnitawo. Wængonguī tæiyæ waēmō oncō bai mōnō baō eñamōmpa, ante eñēnāmaī īnte bai cæmīnī awædō. ¹⁷ Wængonguī oncō tæiyæ waēmō oncō ī īñonte waocā bæ tate wīdo cæcā adīnque Wængonguī nāemæ tōmēngā īngante edæ ōmæte ēwēncæcāīmpa. Ayæ adobai Wængonguī tæiyæ waēmō oncō bai baō eñayōmīnīte waocā wapīticæ odōmonte apænecā beyæ mīnī godongāmæ apænedīncabo īncæ oda cæte nāwæ gomīnī adīnque nē wapīticæ apænecā īngante Wængonguī adobai wīdo cæcæcāīmpa.

¹⁸ Mīnitō, Ñōwodāni nāni eñēnō ante do nangūī eñēmōnīpa, ante pōnēmīnītawoo. Īñæmpa mānōmaīnō ante mīnitō nāmā babæ pōnēwēnīnque apænemīnī awædō. Nē nō eñēmīnī bacæte ante mīnitō ñōwodāni nāni nangūī eñēwēnō ante wīdo cædinque ōmæcamīnī badīnque nē eñēmīnī bacæmīnīmpa. ¹⁹ Inguīpogaque quēwēnāni nangūī eñēnāni īncæte Wængonguī, Ōnonquedō ante eñēmīnī awædō, angampa. Edæ Wængonguī beyæ apænedīnque īīmaī ante yewæmongadānīmpa. “Ōmē nāmā nānō ñōnōmē īncæ waocā nāemæ wīnī wīnī dawacā bai nē nangūī eñēnāni adobai nāmā nāni eñēnō beyænque nāemæ oda cædānīpa, ante cæbopa,” Wængonguī angampa. ²⁰ Ayæ adobai, “Nē eñēnāni īñōmō tōmēnāni nāni nangūī eñēnte pōnēnō īncæ īdīquībæ īmpa, ante

edæ mōnō Awēnē do ēñengampa,”
ante yewæmonte ongompa.

²¹ Ìnque, Botō waocā adocanque nānō nē ēmīñæmo inte tobopa, ante ānāmaī incæminimpa. Ìñæmpa mōnitō waomīni inte tōmāmōni mīnitō beyæ ante cæte quēwēmōnipa. ²² Botō Pabodobo inōmo incæ Apodo ingā incæ Pegodo ingā incæ mīnitō beyæ ante cæte tōmāmōni quēwēmōnipa. Inguipo incæ inguipoga ongoncoo incæ mīnitō beyæ ongompa. Mōnō quēwēmāmo incæ mōnō wænguimāmo incæ mīnitō beyæ ongompa. Nōwopāmo incæ mīimāmo iincayæ ponguimāmo incæ quincoomē incæ edæ mīnitō beyæ tōmancoo ongompa. ²³ Ayæ mīnitō wæætē Codito beyænque quēwēmīni imīnipa. Codito wæætē Wængonguī beyænque quēwengā ingampa, ante āmo ēñēmaimīnipa.

4

*Itota nānō nē da godongaimōni
inte iūmaī cæmōnipa*

¹ Ìnque mōnatō Pabodobo tōnō Apodo iñōmōnate mīnitō iūmaī ante ēñenguēnēmīni imīnipa. Codito tōnō godongāmæ cædinque tōmengā beyæ ante Pabodo tōnō Apodo nē cæda inapa. Ayæ godōmenque, Wængonguī tōmengā nānō awēmō ēñengainō ante pōnō apæncā ēñēna inte tōmēna mānīnō ante nē apæneda inapa, ante ēñenguēnēmīni imīnipa. ² Ìnque Awēnē Wængonguī iūmaī angampa. Botō waocā ingante quiēmē pōnō cæbo æninqe tōmengā botō pōnōnque entawēninqe nō pōnente ædæmō aaquēnengā ingampa, ante Wængonguī cōwā adinque, Æbānō botō beyæ wææ aabii, ante apænte angampa. ³ Ìnque mīnitō, Pabodo æbānō cæcāā, ante apænte ancæte ante cōwā amīni incæte botō wædāmaī imaimopa. Nē apænte nāni ānoncabo

incæ botō imote adobaī cōwā adinque apænte ānāni ēñēninqe botō wædāmaī imaimopa. Tōmēmo incæ, Æbānō botō cōwē wede pōnente cæbo imoo, ante ædō cæte nāmā anguimoo. ⁴ Botō, Tōmēmo wēnæ wēnæ cædāmaī inōmo imopa, ante pōnēmopa. Incæte, Wentamō mongænāmaī imopa, ante ædō cæte botō nāmā anguimoo. Mōnō Awēnē adocanque botō imote nē apænte angā ingampa.

⁵ Mānīnō beyæ mīnitō, Ìnque bayedē tōmāā apænte angæimpa, ante mōnō Awēnē ponganca ee adinque apænte ānāmaī iedāni. Tōmengā iñōmō waomō mōnō awēmō cægainō ante, Edonque pōni acæimpa, ante nāō iñōmō māo odōmoncæcāimpa. Ayæ, Æbānō cæcæboimpa, ante mōnō ōnōwēnēnque pōnengainō incæ edonque odōmongā gongæ nāwæ acæimpa. Ayæ, Adocanque æbānō waa cægacāi, ante, Wacā æbānō waa cægacāi, ante wat-apæ apænedinque tōmāmō mōnō cægainō ante Wængonguī pōnō apæncā ēñente mōnō tocæimpa.

⁶ Ìñānāni ēñēedāni. Waocā adocanque ingante, Waingā ingampa, āninqe wacā ingante wū piincæminimpa, ante yewæmongatimpa. Ìnque botō mīnitō beyæ ante, Mōnatō æbānō cæmōna, ante yewæmontabopa. Mīnitō, Apodo tōnō Pabodo æbānō cæda inaa, ante pōnēninqe Wængonguī beyæ nāni yewæmongaīninqe ante mānīnōnque ēñente cædinque godōmenque cædāmaī incæminimpa, ante cætabopa. ⁷ Ìñæmpa tōmāmō ōnōmonque iñōmonte Wængonguī, Bitō gomonga waēmōmi pōni imipa, ante dicæ apænte angantawogaa. Bitō entawēnō iñōmō tōmēmi ocaidē mā bitō pōnēnō beyænque dicæ entawēmitawogaa. Mōnō Codito adocanque edæ pōnō apæncā ēñente nē ænte entawēmi inōmi inte bitō, Tōmēmoque nāmā

beyænque entawēmopa, ante ædō cæte ānewēmii.

⁸ Minitō, Eyepæ pōni do entawēmōnipa, ante bai cæmīni awædō. Minitō waa quēwenguinque ante do eyepæ ænte bai cæmīni awædō. Edæ Pabodoidi mōnitō beyæ cædāmai iñōnānite tōmēmōni nāmā beyænque awēnē odehyemōni bamōnipa, ante cæte bai cæmīni awædō. Iñæmpa mīnitō nāwangā awēnē odehyemīni bamīni bai mōnitō adobai awēnē odehyemōni badinque nanguī tocædōmōnimpa. ⁹ Wæætē Itota nānō nē da godongaincabo iñōmōnite Wængonguī incæ, Yæmīñæ pōni gote nāni wænguinque godānitedō amīni, ante badete tote bai odōmongā awædō. Mānōmai cæcā adinque waodāni incæ anquedoidi incæ Wængonguī nānō nē badongaināni tōmānāni mōnitō imōnite adinque badete todānipa, ante awædō.

¹⁰ Edæ mīnitō adobai cædinque iīmai pīlīni wæmōnipa. Mōnitō Codito beyæ cæyōmōnite mīnitō, Ocai omæcamīni inte cæmīnipa, ante pōnēmīnitawoo. Wæætē nāmanque ante pōnēninque, Codito nempo quēwēninque mōnitō ocai encamōni inte nanguī ēñēmōnipa, ante tedewēmīni awædō. Ayæ, Pabodoidi aquīi pōni iñōnānite mōnitō wæætē tæēmō pīñæmōni imōnipa, ante pōnēmīni awædō. Wadāni adobai mīnitō imīnite ante apænedinque, Waimīni pōni imīnipa, āninque mōnitō imōnite ante wæætē, Ōnōmīnique imīnipa, ante pīlīnānipa.

¹¹ Ayæ mōnitō ñōwo ganca cænguī cænāmai inte gue ænente awædō. Tepæ bedāmai inte gæwænte awædō. Weocoo wāā tēincōo mongænte awædō. Ayæ tæi tæi pānāni caate wæmōnipa. Ayæ oncō ōmaamōni inte ¹² mōnitō ōnopoca nanguī cædinque ænte quēwēmōnipa. Wēnæ wēnæ imīnipa, ante pīlīnāni wædinque mōnitō

wæætē, Mīnitō imīnite Wængonguī pōnō waadete cæcæcāimpa, ante cæmōnipa. Ayæ togænte pānāni ate wædinque mōnitō wæætē pīlīnāmai piyænē cæmōnipa. ¹³ Mōnitō imōnite ante apænedinque, Wiwa cædānipa tōō, ante babæ ānāni ēñente wædinque mōnitō wæætē waadete apænemōnipa. Edæ, Ēwēmōimæ gadonguimæ bai imīnipa. Ōmæpocoo wido cæquincoo bai imīnipa tōō, ante pīlīninque inguipogaque quēwēnāni iñōmō mōnitō imōnite ñōwo ganca cōwē wido cædāni wædōmōni imōnipa.

¹⁴ Mōnitō beyæ cædinque Pabodoidi wæwente quēwēnānipa, ante adinque mīnitō wæætē guingo imonte wæcæmīnimpa, ante botō dicæ mānōmainō ante yewæmōmogaa. Wæætē botō wēmīni bai iñōmīnite botō, Mānōmai cædinque mīni wæquinque impa, ante wææ yewæmōmopa. ¹⁵ Mīnitō imīnite nē aadāni iñōmō diete mīdo ganca mānimpodāni iñōnānite mōnitō mīnitō mæmpoidi bai imōni guiquēnē mēmōniya pōni imōnipa. Edæ, Itota Codito nempo quēwēninque botō, Itota Codito pōnō cæcā beyænque mōnō watapæ quēwengæimpa, ante apænebo ēñēmīnitapa. Mānōmainō ante apænebo ēñēninque mīnitō mēmpoga ēñamīni ate botō mīnitō mæmpo bai bagaboimpa. ¹⁶ Mānōmai beyæ botō mīnitō imīnite waadete apænedinque, Botō mæmpobo cædō bai mīnitō adobai cæcæmīnimpa, ante nanguī āmopa.

¹⁷ Botō tōmāmæ godinque wayōmō Codito ingante nāni godongāmæ pōnencabo weca wayōmō nāni pōnencabo weca go guīdinque iīmai ante apænebopa. Mōnō Itota nempo quēwēninque nō ēñēninque waa cæte quēwengæimpa, ante odōmonte apænebopa. Mānōmainō ante botō odōmonte apænedō bai botō tōmēmō

adodō ēñente quēwēmo abaimpa. Īninqe mīnitō, Pabodo mānōmaī quēwengampa, ante ēñencāmīnimpā, ante botō nē waadecā Timoteo ingante da godōmo mīnitō weca ponte apænecæcāimpā. Tōmengā īñōmō botō wengā baī īnongā inte Codito nempo quēwēninqe cōwē nō pōnente cæcā ingampa. Tōmengā mīnitō weca ponte apænedinqe, Pabodo nānō odōmonte apænedō baī tōmengā nāmā adodōnque ante cōwē ēñente quēwengampa, ante apænecā ēñēninqe adodō ante pōnencāmīnimpā.

¹⁸ Pancamīniya, Pabodo wīī pongā awædō, ante, Tōmēmōnique wæætē nē āmōni incāmōnimpā, ante botō īmote pīinte tedewēmīnīpā. ¹⁹ Incæte mōnō Awēnē Ao angā ate botō oo poncæboimpā. Ponte adinqe botō, Tōmēmōnique nē āmōni incāmōnimpā, ante nē tedewēmīni æbānō tedewēmīnī, ante ānāmaī incæboimpā. Wæætē adomīni mīni tæī pīñænō ante cōwā adinque apænte ancæboimpā. ²⁰ Wængonguī Awēnē Odeye nempo nē quēwēmo īñōmō wīī ōnonque mōnō tedequinō beyænque quēwēmompā. Wæætē edæ tæī pīñænte mōnō quēwenguīnō ante mōnō tōmengā nempo quēwēmompā. ²¹ Mīnitō æbānō cæmīni ate mīnitō weca ponguīmo. Edæ mīni cædinō adinque botō panguēnēmo inguīmo, āmīnitawo. Wæætē waadete pōnēninqe ædæmō cæquēnēmo inguīmo, āmīnitawo.

5

Nē wīwa towengā ingante apænte angæimpā, ante

¹ Edæ, Nē wīwa towengā incæ coodintoidi nāni pōnencabo tōnō godongāmæ ongongampa, ante tededāni ēñentamōnīpā. Mīnitō weca ongongā adocanque tōmengā wæmpo nānōogængā incæ

manguīwengampa tōō. Īñæmpā Wængonguī ingante nē ēñēnāmaī īnāni incæ mānōmaī wēnæ wēnæ cædāmaī īñōnāni mīnitō weca ongonganque do cæcā apa cæmīnī. ² Nē wīwa towengā tōnō godongāmæ ongōmīni incæte mīnitō, Tōmēmōnique waa cæmōni īmōnīpā, ante tedewēmīni awædō. Incæte Ca ca wæmīni baī waa incædōnīpā. Nē wīwa cæcā ingante, Mōnitō weca ongōnāmaī gobāwe, ante da godōmīni gocā baī waa incædōnīpā. ³ Botō guiquēnē nānēnē quēwēmo incæte mīnitō weca owote baī ōnōwēnēnque pōnēmo īmōpā. Īninqe mīnitō weca owote baī botō nē wīwa cæcā ingante do apænte āmpā. ⁴ Mīnitō Awēnē Itota ēmōwo apænedinqe godongāmæ pōñōmīni botō nānēnē quēwēmo incæte adoyōmō owote baī pōnencæboimpā. Ayæ Awēnē Itota tæī pīñængā inte mīnitō tōnō adoyōmō ongoncæcāimpā. Īninqe mīnitō īīmaī cæedāni. ⁵ Awēnē nānō ponguīōnæ īñedē nē wīwa cædongā tōmengā ōnōwoca quēwēncæcāimpā, ante īīmaī cæedāni. Tōmengā nānō wīwa ēñayō ēwente bacæimpā, ante cædinque mīnitō tōmengā ingante Tatāna nempo pædæ godōmīni æncæcāimpā.

⁶ Mīnitō, Waa īmōni īmōnīpā, ante tededinqe wīwa tedewēmīnīpā tōō. Edæ dodāni nāni yewæmongaīnō ante adāmaī inte baī tedewēmīnīpā. “Pāō tōmāo yedæ æmpoquinque wædænque da wēnāni” baī mīnitō adobaī adocanque wīwa cæcā ingante mīni oda cæquinque ee amīni ongongampa. ⁷ Mīni pōnencabo waēmō pōnī mīni entawenguinque pāō yedæ æmpoquī wido cæte baī cædinque nē wīwa cædongā ingante da tadōmīni gocæcāimpā. Edæ mōnō Codito īñōmō wīwa mōnō cædinō ante nā fā mēnongacæte ante nāmā wepæ godongacāimpā. Edæ dodāni, Nē wænonguēnengā

wænönāmaī inte wodo pænta gocæcāimpa, ante, Patowa, ante codotedo nāni nē wænongaingā bai mōnō Codito iñōmō adobai inongā inte wængacāimpa. ⁸ Inique mōnō pāo yedæ æmpoqui ōmæmō i cænte bai cædinque wīwa mōnō cædō ante wido cædinque mōnō piinte cædāmaī inte waa cæte quēwengæimpa. Ayæ ææmæ watapæ bete bai cædinque, Quinō nāwangā pōni i, ante Ao ante æninque mōnō nō pōnente quēwengæimpa.

⁹ Nē wīwa towēnāni tōnō godongāmæ cædāmaī iedāni, ante botō cadota ante do yewæmōmo amīnitawo. ¹⁰ Mānōmaīnō ante yewæmōninque botō, Inguipogaque quēwēnāni tōnō godongāmæ cædāmaī iedāni, ante dicæ antabogaa. Iñæmpa wīwa towēnānique, wacā qui nē æinente wædānique, wacā qui nē ō ænānique inguipoga quēwēnānīpa. Ayæ, Wængongui impa, ante badōninque nē ædæ wæente quēwēnānique mānimpodānique inguipoga quēwēnānīpa. Inique ædō cæte tōmēnāni weca cædāmaī inguii. Edæ inguipo emō cæte gote bai tōmēnāni weca ongōnāmaī inguii.

¹¹ Wæætē māninō ante yewæmōninque botō, Mīni pōnencabo incæ adocanque wīwa cæcā adinque mīnitō tōmengā tōnō godongāmæ cædāmaī iedāni, ante wææ amopa. Edæ, Nē pōnengā incæ wīwa towengantawo. Nē pōnengā incæ wacā qui æinente wæcantawo. Wængongui impa, ante badonte nē pōnengā ædæ wæængantawo. Wacā ingante, Wēnæ wēnæ imīpa, ante angantawo. Tī nāmæ bete nē pōnengā incæ quidi quidi dowængantawo. Wacā qui æncæte ante babæ cædinque ō ængantawo. Inique tōmengā, Nē pōnēmo imopa, ānongā incæ mānōmaī wīwa cæcā adinque

mīnitō tōmengā tōnō godongāmæ cædāmaī inte godōmenque tōmengā tōnō godongāmæ contate cænāmaī iedāni, ante botō wææ ancæte ante amopa.

¹² Mīnitō Codito nempo mīni quēwencabo incæ nāemæ apænte ānāmaī imīni inte oda cæmīnīpa. Wadāni inānite Codito nempo quēwēnāmaī iñōnānite botō, Tōmēnāni æbānō wēnæ wēnæ cædānīi, ante ædō cæte apænte anguimoo. ¹³ Wængonguinque tōmēnāni inānite apænte ancæcāimpa. Incæte mīni cabo incæ adocanque wīwa cæcā adinque mīnitō tōmēmīni, Mōnitō weca ongōnāmaī gobāwe, ante da tadōmīni tao gocæcāimpa.

6

Nē pōnēnāmaī ingā apænte ancæcāimpa, ante ānāmaī iē

¹ Mīni pōnencabo iñōmīnite adocanque bitō imite wēnæ wēnæ cæcantawo. Inique bitō, Tōmengā ingante apænte ancædānīpa, ante cædinque ēñēnāmaī ināni weca ædō cæte ænte gobii. Wæætē Wængongui quīnāni inānite angā ēñēninque tōmēnāni wæætē, Tōmengā æbānō wēnæ wēnæ cæcāā, ante apænte adinque nō ancædānīpa. ² Edæ mōnō Wængongui quīmō iñōmō edæ, Inguipoga tōmāmæ quēwēnāni æbānō wēnæ wēnæ cædānīi, ante nē apænte anguimō imōmpa. Incæte mīnitō, Mānōmaī cæcæmōnīpa, ante ēñēnāmaī inte bai cæmīni awædō. Tōmāmæ quēwēnāni inānite nē apænte anguimīni inte mīnitō ñowo wædænque mīni apænte anguēnēnō incæ quīnante ānāmaī imīnīi. ³ Mōnō iñōmō Wængongui anquedoidi inānite nē apænte anguimō inōmōimpa, ante ēñēnāmaī imīnitawo. Mānīnāni inānite nē apænte anguimō inōmō inte mōnō pōnencabo ñowo mōnō wædō ante mōnō

godömenque apænte angæimpa, ante pönëmīniyaa.

⁴Codito ingante mīni godongāmæ pönencabo incæ mīni wædö ante apænte ancædānimpa, ante mīnitö ædānidö inānite ämīni apænte änānii. Inæmpa, Önönānique inānīpa, ante mīni änönāni incæ mānīnō ante nē apænte änāni badānitawo. ⁵Mīnitö guingo imonte mīni wæquinque cæmīnīpa, ämo eñëmaīmīnīpa. Nāna pönencaya incæ näëmæ wæætēdö wæætē äna wædinque mīnitö, Mönö pönencabo incæ æcānō nē nō eñënongā inte apænte anguingā, ante adinque tōmengā ingante angüenēmīni imīnīpa. Inæmpa mīnitö weca nē nō eñengā adocanque dæ anganta-wogaa. ⁶Wæætē nāna pönencaya incæ näëmæ pīnīnque adocanque, Botö beyæ apænte äninque iingā ingante pancædānimpa, angampa. Ayæ godömenque wënæ wënæ cædinque tōmengā nānō tönīñacā ingante nē pönēnāmaī ināni weca ænte godinque, Apænte äninque pancæmīnīpa, angā pānānīpa.

⁷Inæmpa mīni pönencabo incæ näëmæ pīnīnque, Apænte ante pangæimpa, ante dobæ oda cæmīnīpa tōö. Edæ wacā wīwa cæcā ate wædinque bitö wæætē piyænē cæbi waa imaimpa. Tōmengā babæ wapiticæ äninque ö ængā wædinque bitö piyænē cæbi waa imaimpa. ⁸Incæte piyænē cæquēnēmīni incæ mīnitö wæætē babæ cædinque ö æmīni awædö. Wacā ingante wīwa cæmīni awædö. Mänömaī cædinque mīnitö mīni pönencabo incæ wæætē godö wæætē godö wīwa cæmīnīpa tōö.

⁹Wī eñente cædāni iñömö Wængonguī Awënē Odeye nempo cōwē guidāmaī inguināni inānīpa, ante mīnitö iñömö eñënāmaī inte bai cæmīnīpa tōö. Mänömaīnō ante pönēninque mīni oda cæquinque ī apa cæmīni. Nōwo

godömenque ämo eñëedāni. Pancadāniya towente cædānīpa. Pancadāniya guiquënë, Wængonguī impa, ante nāni badönīñömö gäänē ædæ wæænānīpa. Pancadāniya guiquënë nänöögæ ināmaī iñongante godö guëa mōwēnānīpa. Pancadāniya guiquënë nāna onguīñæncaya incæ nāna gæncaya inte bai cædinque guëa monte quëwēnāpa. ¹⁰Pancadāniya guiquënë awëmö ænānīpa. Pancadāniya guiquënë wacā māincoo ante æinente wædānīpa. Pancadāniya guiquënë tī nāmæ bete quidi quidi dowænānīpa. Pancadāniya guiquënë wacā ingante, Bitö wënæ wënæ imīpa tōö, ante pīnīnque babæ änānīpa. Pancadāniya guiquënë babæ apænedinque ö ænānīpa. Mänömaī wīwa cædönāni inte tōmēnāni Wængonguī Awënē Odeye nempo cōwē guidāmaī inguināni inānīpa, ämo eñëmaīmīnīpa. ¹¹Mīni pönencabo incæ pancamīniya mänömaī ingaīmīni inte nōwo iñömö æbānō imīnī. Edæ mönö Awënē Itota Codito emōwo beyænque Wængonguī Önöwoca pönö ñā mēnongacā ate mīnitö tæiyæ waëmö ewocate quëwēmīni adinque Wængonguī, Botö ayömo mīnitö waa cæmīni imīnīpa, angampa.

Baonga quëwēninque mönö tæiyæ waëmö entawente quëwengæimpa

¹²“Botö cæinēnonque ante cæbo incæ Wængonguī wææ änāmaī ingampa,” ante apænedānīpa. Incæte botö cæinēnonque ante quëwēmo bai wīi botö waa quëwenguinque incædömoimpa. Botö cæinēnonque ante cæbo incæ Wængonguī wææ änāmaī ingampa, ante nāni änö iñömö edæ nāwangā impa. Incæte botö cæinēnonque ante cæbo bai botö ñā cæyænte bai wæwenguënemo inte awædö. ¹³Ayæ cænguī

iñömö. “Mönö cæncadé guiquinque cænguï æmompā. Ayæ adobai mönö cæncadé cæi cænguï beyæque ênêmöcæ,” äminitawo. Iñæmpa cænguï incæ cæinca incæ, Idæwaa impa, ante Wængonguï wo êwencæcäimpa. Ayæ adobai mönö baö iñömö wü towenguinque beyæ êñamompā. Wæætê mönö Awênê beyæque mönö baö êñate quëwëmompā. Ayæ mönö baö beyæ ante mönö Awênê pö guicä ate tömengä tönö ääwocaque bai êwocamompā. ¹⁴ Iñinque edæ mönö Awênê ingante Wængonguï tæëmö piñæninque angä ñäni ömæmongä bai mönö imonte adobai tæëmö piñæninque angä ñäni ömæmonguimö imompā.

¹⁵ Edæ, Codito quï, ante mönö baö incæ godömö ængä ate mönö tömengä baö bai êñamompā, ante êñênämaï iminitawo. Iñinque Codito baö bai êñabo inte botö iñömö edæ onquiyængä mäincoo beyæ ante nê towente quëwengä tönö edæ ædö cæte godö monguimoo. ¹⁶ Edæ, Æcänö mänömaï godö mönä tömengä nê tote quëwengä tönö adocanque bai bacampa, ante êñênämaï iminitawo. Edæ, “Mënaa inina incæ tömëna wæætê nänä gæncaya möninque adocanque bai bacædampa,” ante apænete yewæmonte ongompā. ¹⁷ Ayæ mönö Awênê nempo quëwengä tömengä iñömö mönö Awênê tönö ääwocaque bai êwocampā cæminii.

¹⁸ Æcänö godö towëna tömengä nämä baö cædingä inte nämä baö nänö wæwenguinque wënæ wënæ cæcampā. Wæætê yabæque mönö wënæ wënæ cædö beyæ mönö baö ædö cæte wæwenguï. Mänömaï i ñinque munitö iñömö wodii winonte towënämaï quëwëdäni. ¹⁹ Edæ Wængonguï tömengä Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante munitonga da pönongä pö guite owocampā. Iñinque munitö, Botö baö tömëmo

quï êñabopa, ante ædö cæte äminii. Iñæmpa Wængonguï Önöwoca tæiyæ waëmö oncö bai êñate apa änewëminii. ²⁰ Wængonguï nanguï pönö godonte ængä beyæque munitö baö tömengä quï êñapa. Mänömaï beyæ munitö, Tömänäni Wængonguï ingante waa ate êñencædänimpā, ante cædinque munitö baonga quëwëninque edæ waa cæedäni.

7

Näna gæncaya inöna inte ümaï cæbainapa

¹ Nöwo iñömö mini wædö ante yewæmömömini ænte adinque botö ümaï ämopa. Onguïñængä iñömö onquiyængä ingante mönämaï ingä waa tobaimpā. ² Incæte, Wü towëinente wæcæcäimpa, ante cædinque onguïñænäni tömänäni, Botö nänöogængä incæcäimpa, ante mönäni waa imaimpā. Ayæ onquiyænäni adobai tömänäni, Botö nänöogængä incæcäimpa, ante mönäni waa imaimpā. ³ Onguïñængä iñömö tömengä nänöogængä äñongante, Botö nänöogæmi imipa, ante Ao äninque ääodenque moncæcäimpa. Ayæ onquiyængä adobai, Botö nänöogæmi imipa, ante äninque tömengä nänöogængä äñongante ääodenque moncæcäimpa. ⁴ Monte ate nänöogængä tönö adocanque bai ba adinque onquiyængä wæætê, Onguïñængä quï, ante êñadinque, Tömëmo baonque êñabopa, ante ædö cæte anguingää. Ayæ adobai onguïñængä wæætê, Onquiyængä quï, ante êñadinque, Tömëmo baonque êñabopa, ante ædö cæte anguingää. ⁵ Nänöogængä angä êñente edæ Baa änämaï. Pancaguënëa Wængonguï ingante nanguï apænecæte ante guëa Ao äninque nänëneto nänëne wantæ iñö möninque idæwaa. Edæ, Tatäna angä wacä ingante

towëinente wæcæ wæ, ante wææ cædinque adodë iñomö wæætë moncædaïmpa.

⁶ Incæte mänömaï äninque botö, Minitö botö änö bai cöwë cæcæminïmpa, ante wææ änämaï ïmopa. Wæætë, Minitö mänömaï cæminï waa ïmaïmpa, ante mänïnonque ante apænebopa.

⁷ Onguiñænäni tömänäni botö bai wëmö cædäni quëwënäni bai waa incædönïmpa, ante pönëmopa. Incæte Wængongui pancadäniya inänite pönö apænedinque, Bitö mönämaï inte adobique wëmö cæte botö beyæ cæcæbiïmpa, äninque wadäni inänite, Bitö mömi ate mina gæncaya botö beyæ cæcæminïmpa, angampa.

⁸ Botö, edëningä ingante apænedinque ayæ owæmpoingä ingante apænedinque, Botö bai wëmö cæbi waa ïmaïmpa, ämopa.

⁹ Incæte adocanque, Onquiyængä ingante cöwë moncæboïmpa, ante wæcä adinque botö, Bitö cöwë moncæbiïmpa, ämopa. Edæ tömengä towëinente wædämaï incæcäïmpa, ante wææ äninque botö, Tömengä godömenque waa quëwencæcäïmpa, ante ee abo moncæcäïmpa.

¹⁰ Do möningä ingante edæ botö iïmaï ämopa. Æ, wadö ämopa. Wïi botö ämopa. Mönö Awënë incæ iïmaï angampa. Onquiyængä incæ tömengä nänöogængä ingante ëmö cæte godämaï incæcäïmpa, angampa. ¹¹ Incæte ëmö cæte gocä äninque wæætë adodö pöninque adocä ingante mongä waa ïmaïmpa. Wæætë adodö pönämaï ingä ïninque tömengä ee quëwëninque wacä ingante cöwë mönämaï incæcäïmpa. Ayæ onguiñængä incæ nänöogængä ingante pämänte godämaï incæcäïmpa, ante mönö Awënë angampa.

¹² Wamïni ïminite guiquënë mönö Awënë änämaï iñongä botö wæætë iïmaï ämopa. Onguiñænganque në pönengä inte, Botö nänöogængä

pönënämaï ingä incæ botö tönö ee quëwengampa, ante adinque tömengä nänöogængä ingante pämänämaï incæcäïmpa.

¹³ Onquiyænganque në pönengä inte, Botö nänöogængä pönënämaï incæ botö tönö ee quëwengampa, ante adinque tömengä nänöogængä ingante pämänämaï incæcäïmpa.

¹⁴ Onquiyænganque në pönengä iñongante tömengä adocanque nänö pönënö beyænque Wængongui, Mina gæncaya botö quïmina ïminäpa, ante onguiñængä ingante edæ do ængampa. Ayæ adobaï onguiñænganque në pönengä iñongante tömengä nänö pönënö beyænque Wængongui, Mina gæncaya botö quïmina ïminäpa, ante onquiyængä ingante adobaï do ængampa.

Wængongui mänömaï cæcä beyænque minatö wënäni nänï waa quëwenguinque Wængongui quïnäni badäniya. Wængongui wïi mänömaï cæcä bai minatö wënäni iñomö Wængongui quïnäni inämaï inte nöwadäni bai nänënë päcædönänïmpa.

¹⁵ Bitö adobique në pönëmi iñömite bitö nänöogængä pämänte gocä wædinque ee abi gocæ. Mänömaï ëmö cæte gocä adinque bitö tömengä ingante nänönämaï inte bai badinque ee quëwencæbiïmpa.

Edæ, Piyænë cæte quëwëedäni, ante Wængongui tömämo ïmonte aa pegacäïmpa.

¹⁶ Bitö onquiyæmi tömëmi waa cæbi adinque bitö nänöogængä wabänö waa pönente quëwëmaingä, ante ædö cæte ëñëmii. Edæ onguiñæmi adobaï tömëmi waa cæbi adinque bitö nänöogængä wabänö waa pönente quëwëmaingä, ante ædö cæte ëñëmii.

¹⁷ Incæte mönö Awënë, iïmaï cæe, angä ate ëñente wædinque bitö tömengä nänö änononque ante cæte quëwencæbiïmpa. Ayæ, Æbänö botö nänöogængä ëayömo mönö Awënë aa pecantäpa, ante

pönëninque bitö mänïñedë bitö nänöogængä äagai bai adobi inte quëwencæbiimpa. Botö iñömö Codito ingante nani pönencabo wayömö nani godongämæ poncabo wayömö nani godongämæ poncabo weca gote apænedinque, Mänömaï cæedäni, ante tömänäni inänite ante apænebopa.

¹⁸ Onguiñæmi imi do ëö togænïmi iñömite Wængongui aa pecantawo. Ininque bitö, Bagäacä bai babote, ante cædämaï incæbiimpa. Eö togæmi inte ee quëwëe. Wæætë ëö togænämaï iñömite Wængongui aa pecantawo. Ininque bagäabi inte ee quëwëe. ¹⁹ Edæ ëö togæmö incæ bagäamö incæ waomö önömonque imompa. Wïi mäninö beyænque waa quëwëmö imompa. Wæætë Wængongui nänö wææ angainö ëñente beyænque waa quëwëmompä. ²⁰ Ininque, Æbänö engæñömo Wængongui aa pecantawoo, ante pönëninque bitö adobi inte cöwë quëwëe. ²¹ Bitö wacä beyænque cæte në quëwëmi iñömite Wængongui bitö imite aa pecantawo. Ininque bitö në cæbi inte piyænë cæte wædämaï incæbiimpa. Incæte bitö imite ñimpo cædinque, Abæ tawænte goe, angä ëñëninque ee goe.

²² Waocä beyænque cæte në quëwëmi iñömite mönö Awënë aa pecantawo. Ininque mönö Awënë incæ pönö ñimpo cædinque, Abæ tawænte goe, angä ëñëninque ee gote bai ewocabipa. Wæætë bitö waocä beyænque në cæbi inämaï iñömite mönö Awënë aa pecantawo. Ininque Codito në aa pete ængä beyænque bitö cæte në quëwëmi babipa. ²³ Edæ Wængongui tömengä nänö Tæiyæ Waëmö Wengä ingante godongä beyænque mönö wæætë tömengä quimö bagamöimpa, ante pönëninque minitö wæætë waocä beyænque në cæte quëwëmini

badämaï iedäni. ²⁴ Iñänäni iïmaï ante cæedäni. Botö Wængongui Awënë nempo quëwëninque tömengä nänö änonque ëñente cæcæboimpa, ante cædinque minitö Wængongui nänö aa peyedë mini ägai bai adomini inte quëwëedäni.

²⁵ Ayæ, Mönämaï inäni æbänö quëwenguënänäni inänii, ante mönö Awënë angampa diyæ ëñenguimoo. Incæte Wængongui waadete pönö apænecä ëñëninque botö në ëñënömo bagaimo inte mä pönëninque ämo ëñëmaïminipa. ²⁶ Mönö wæwenguimämo oo pönï impa, ante pönëninque bitö, Nöwo botö nänöogængä ingante æbänö äate quëwëmoo, ante pönëninque ñöwo bitö äadö bai adobi inte cöwë quëwenguënëmi imipa, ante pönëmopa. ²⁷ Onguiñæmi ëñëmi, Bitö nänöogængä ingante do mömitawo. Ininque, Pämæncæboimpa, ante änämaï ie. Wæætë wacä ingante ämopa. Bitö wëmö cæbitawo. Ininque, Botö nänöogængä, ante diqui diqui minämaï imi waa imaimpa. ²⁸ Incæte ñöwo mömi incæ wënæ wënæ cædämaï inte mömipa. Ayæ baquécä adobai do mongä incæ wënæ wënæ cædämaï inte mongampa. Incæte æcänö möna tömengä inguipoga quëwente nänö caate wæquinque mongampa. Mänömainö ante yewæmöninque botö, Minitö caate wædämaï incæminimpa, ante wææ ämopa.

²⁹ Iñänäni, Nöwopämo wïi wantæpiyæ ingæimpa, ante wædinque ämopa. Edëningä nänö pönëno bai në manguiwengä incæ adobai pönengä bai waa imaimpa. ³⁰ Æcänö Ca ca wæda tömengä iñömö wïi wacä bai bacä ininque waa imaimpa. Æcänö Ca ca toda tömengä wïi tocä bai bacä ininque waa imaimpa. Æcänö godonte æna tömengä ömæpocä bai bacä ininque waa imaimpa. ³¹ Inguipoga mönö cædö ante æcänö cæda

tömengä mäninö ante änāmaī inte baī cæcā īninque waa īmaimpa. Edæ inguipoga quēwēninque mōnō cædō oo pōni ēwente baquinō anguēnē.

³² Edæ mīnitō, Æbānō cæquīmoo, ante wædāmaī incæminimpa, ante botō īmaī ante wææ āmopa. Nē wēmō cæcā guiquēnē, Æbānō cæbo ate mōnō Awēnē waa toqingā, ante pōnēninque tömengä mōnō Awēnē beyænque ante quēwengampa.

³³ Do möingä guiquēnē inguipoga nānō quēwenguinō ante pōnēninque, Æbānō cæbo ate botō nānōogængä waa toqingā, ante wæcampa.

³⁴ Īninque tæcæ tæcæ pōnente cæcampa. Onquiyængä guiquēnē owæmpoingä ingä incæ baquēcä ingä incæ mōnō Awēnē beyæ ante pōnēninque, Æbānō botō baō tæiyæ waēmō ēñaquīmoo, ayæ, Æbānō botō önōwoca tæiyæ waēmō ēwocaquīmoo, ante cæcampa. Do möingä guiquēnē, Æbānō cæbo ate botō nānōogængä waa toqingā, ante inguipogaque nānō quēwenguinō ante wæcampa.

³⁵ Mäninö ante botō wīi mīnitō iminite wææ cæcæte ante āmopa. Wæætē mīnitō mīni watapæ quēwenguinque ante botō, Mōnō Awēnē ingante æmæ pōnēnāmaī inte nōingä cæte quēwencæminimpa, ante āmopa.

³⁶ Onguiñængä adocanque guiquēnē, Botō wengä baquēcä do picængä bacampa, ante adinque botō tömengä ingante godonguēnēmo īmopa, angä īninque tömengä nānō änō baī cædinque ee godongä moncæcäimpa. Edæ mänōmaī godōninque tömengä wīi wēnæ wēnæ cæcā ingampa. ³⁷ Wacä guiquēnē mīmōno ædæmō nō pōnēninque, Botō wengä baquēcä picængä bacä incæte botō piyænē cæte godōnāmaī incæboimpa, angampa. Īninque wadāni tömengä ingante wææ änāmaī īñōnāni

tömengä, Tömēmoque botō äninō baī cæcæboimpa, ante nē ēñente pōnēninque godōnāmaī ingampa. Tömengä adobaī waa cæcampa.

³⁸ Īninque tömengä wengä baquēcä īñongante edæ, Moncæcäimpa, ante nē godongä guiquēnē waa cæcampa. Wæætē wacä, Mōnāmaī incæcäimpa, ante wīi godongä guiquēnē tömengä godōmenque waa cæcampa.

³⁹ Nānōogængä ayæ mīingä quēwēñongante onquiyængä īñōmō tömengä tōnō cōwē quēwenguēnengä ingampa. Wæætē nānōogængä wængä owæmpote ate tömengä abæ tawænte baī adocanque quēwengampa. Do owæmpoingä inte, Wacä ingante mōinēmopa, angä ēñēninque mīnitō, Tömēna mōnō Awēnē nempo nāna quēwencaya īnāpa, ante adinque mōinente nānō wædō ante ee godōmīni moncædäimpa. ⁴⁰ Incæte botō, Owæmpoingä ee wēmō cædinque godōmenque watapæ quēwēmaingampa, ante pōnēmopa. Edæ Pabodo īmo Wængonguī Önōwoca tōnō äawocaque baī ēwocabo inte mänōmaīnō ante pōnēmopa.

8

Mōnitō wængonguī cænguī, ante wadāni nāni cōnōni ante

¹ Wadāni, Mōnitō wængonguī cænguī impa, ante nāni cōnōnincoo ante adinque mīnitō, Önōnque cænguī impa, ante abaimpa, āmīnitawo. Nāwangä tömāmō mīni änō baī do ēñēmōmpa. Incæte, Tömēmoque do ēñēmopa, ante nē angä īñōmō tömengä nāmā ængō cæte baī cædinque wadāni inānite piinte baī cæcampa. Wæætē nē waadecä guiquēnē wadāni inānite ængō cæte baī cædinque tömēnāni inānite waadete cæcampa. ² Waocä, Tömēmo do ēñēmopa, ante nē ānewengä guiquēnē tömengä nō nānō ēñenguēnēnō ante ayæ

ēñēnāmaī inte cæcampa. ³ Wæætē Wængonguī ingante nē waadedāni inānite do againgā inte tōmengā tōmēnāni inānite pōngampa.

⁴ Īninqe, Mōnitō wængonguī cænguī impa, ante wadāni nāni cōnōnincōo ante ñōwo apænebo ēñēedāni. Tōmēnāni nāni, Mōnitō wængonguī impa, ante nāni cōnōninca ōnoncaque impa, ante mōnō do ēñēmōmpa. Ayæ adobaī, Nāwā Wængonguī adocanque pōni ingampa, ante do ēñēmōmpa. ⁵ Wængonguīdi nāni ānōnāni incæ awēñēidi nāni ānōnāni incæ nangui pōni inānipa. Nāwangā impa. Incæte tōmēnāni, Wængonguīdi inānipa, ante nāni ānōnāni inguipoga incæ ōnædē incæ ongōnāni incæte, ⁶ Wængonguī mōnō Wæmpocā ĩñōmō adocanque pōni ingampa. Ōōnæ incæ inguipo incæ ōōnædē ongoncoo incæ inguipoga ongoncoo incæ tōmancoo incæ tōmengā adocanque badonte aacā beyænque edæ ongoncoopa. Ayæ adobaī mōnō tōmengā nempoque quēwēmōmpa. Ayæ Itota Codito mōnō Awēñē adocanque pōni ingampa. Tōmengā tōnō godongāmæ cædinque Wængonguī tōmancoo badongacāimpa. Adocā Codito tōnō godongāmæ cædinque Wængonguī pōnō cæcā ate mōnō quēwēmōmpa.

⁷ Māñinō ante pancamonga guiquēñē ēñēmōmpa. Pancadāniya guiquēñē nē pōnēnāni incæ māñinō ante ēñēnāmaī inānipa. Īnāni Codito ingante tæcæ pōnēnāni ĩñōmō tōmēnāni wēēñēdē, Mōnitō wængonguī impa, ante badonte cōnonte ædæ wæænte cægāñāni inānipa. Nōwo ĩñōmō tōmēnāni Codito ingante tæcæ pōnente ate, Wadāni wængonguī cænguī incæ cæninque wentamō mongænte wæcæ wæ, ante guīñente wædāni incæte do edæ cæñānipa. Māñōmaī Codito ingante

æmæ pōnēnāni inte tōmēnāni wadāni nāni wængonguī cænguī cæninque nāmanque nāni æmæ pōnēnō beyænque nāmā apænte do wentamō entawēnāni inānipa. ⁸ Incæte cænguī ōnonque ĩñonte mōnō cæñāmaī imō beyænque ædō cæte wīwa entawenguī. Wæætē mōnō cæmō beyænque ædō cæte waa entawenguī. Edæ mōnō imonte cænguī beyænque Wængonguī dicæ waa aqingāa.

⁹ Wængonguī wææ ānāmaī ingā adinque mīnitō do cæmīnitawoo. Īñæmpa māñōmaī cæmīni adinque wadāni nē æmæ pōnēnāni adobaī cæñāni ĩninqe tōmēnāni tee tēwate baī oda cæbañānipa. Māñōmaī impa, ante pōnēninque mīnitō, Oda cædāmaī incædānipa, ante cædinque ee cæñāmaī imæwedāni āmopa. ¹⁰ Edæ, Mōnitō wængonguīdi oncō impa, ante tōmēnāni nāni ānincōñē bitō nē ēñēmi inte go guīdinque cængōmitawo. Īñæmpa bitō māñōmaī go guī cængōmi adinque wacā nē æmæ pōnēngā guīquēñē bitō cæbaī adobaī do cædinque nāmā apænte ānāmaī inte tōmengā nānō oda cæquinque do go guīte cæmaingampa. ¹¹ Codito tōmāmō beyæ wæninque nē æmæ pōnēngā beyæ adobaī wængacāimpa cæbii. Bitō tōmēnāni nāni wængonguī oncō ante, Ōnonconque impa, ante nē ēñēmi inte do guīte cæmi beyænque bitō tōññacā nē æmæ pōnēngā ĩñongante wapiticæ māobi oda cæte wæwente bacampa tōō. ¹² Māñōmaī cædinque mīnitō tōññadāni inānite mīnitō waadedāmaī inte wēnæ wēnæ cæmīnipa. Tōmēnāni nāni nāmā apænte æmæ pōnēnō ante wido cæte baī cædinque mīnitō mōnō Codito ingante do wīwa cæmīni ĩmīnipa. ¹³ Īninqe botō cæmo beyænque botō tōññacā oda cæcā adinque botō, Tōmengā oda cædāmaī incæcāimpa, ante

cædinqe baö incæ cöwë cænāmaï incæboimpa.

9

*Codito nānō da godongaināni
iīmaï cæquēnēnāni inānīpa*

¹ Botō Pabodobo æbānō imoo, ante mīnitō æbānō ante pōnēmīni. Edæ, Botō Itota nānō nē da godongaimo imopa. Tōmengā botō imote pōnō nīmpo cæcā beyænque quēwēmopa. Mōnō Awēnē Itota ingante do agaimo imopa. Mīnitō guiquēnē, Pabodo mānōmaï ingampa, ante pōnēmīniyaa. Ayæ mōnō Awēnē nempo quēwēninqe botō Pabodobo tōmengā beyæ apænebo eñēmīni inte mīnitō wæætē, Pabodo apæncā beyænque mōnitō nē pōnēmōni imōnīpa, ante pōnēmīniyaa. ² Wadāni guiquēnē, Pabodo ingante Awēnē Itota da godōnāmaï ingacāimpa, ānānitawo. Tōmēnāni mānōmaïnō ante tedewēnāni incæte mīnitō guiquēnē, Pabodo ingante mōnō Awēnē Itota nāwangā da godongacāimpa, ante apænequēnēmīni imīnīpa. Edæ botō pōnō apænebo beyænque mīnitō wede pōnēninqe mōnō Awēnē nempo quēwēmīnīpa, ante edonque abaimpa.

³ Pancamīniya botō imote apænte ancæte ante cæyōmīni botō nāmā wææ cæcæte ante iīmaï āmopa. ⁴ Mōnatō apænemōna eñēmīni incæte mīnitō iñōmō, Mīnatō eyepæ cæmīnāpa diyæ cænguī tōnō bequī ænguīmīnaa, ante wææ ante baï tedemīni awædō. ⁵ Wadāni mōnō Awēnē Itota nānō nē da godongaināni iñōmō nāna gæncaya nāna gæncaya godānīpa. Mōnō Awēnē tōniñadāni adobaï Pegodo adobaï tōmēnāni nāna gæncaya nāna gæncaya godānīpa. Mōnatō imōnate guiquēnē mīnitō, Mīnatō godinqe nānōogængā ænāmaï inte goeda, ante wææ ante baï tedemīni awædō. ⁶ Wadāni ōnompoca

cædāmaï inte quēwēñōnāni botō tōnō Bedēnabee adomōnaque ōnompoca mōna cædō beyænque ænte quēwenguēnēmōna imōnatawo.

⁷ Tontadoidi guiquēnē dicæ tōmēnāni nāmā nāni godonte æinta beyæ quēwēnāniyaa. Ayæ æcānō yowementacoo mingā pæ inca ate nē mīningā iñōmō ædō cæte yowepæ ænte bedāmaï inguingāā. Edæ dobæ ade becampa. Cænīnāni nē aacā guiquēnē dicæ goömæ yopænte ænāmaï inguingāā. Edæ do yopænte ænte becā apa ānewēmīni.

⁸ Mānōmaïnō ante apænedinqe botō waodānique nāni ānōnō ante wīi āmopa. Wæætē Wængonguī nānō wææ angainō ante mānīnonque ante āmopa.

⁹ “Wagada onguīñængā nē cæcā inte tōmentapo æ yacāimpa, ante āmi pīnā pīnā gāwate cægōñongā bitō tōmengā ōnōne wææ wodōnedāmaï inte ee abi cæncæcāimpa,” ante Mōitee wodi wææ yewæmongacāimpa. Iñinqe Wængonguī dicæ wagada beyænque ante pōnēninqe mānōmaïnō ante angantawogaa. ¹⁰ Wæætē mōnō beyænque ante Wængonguī angampa, ante pōnengāimpa. Nāwangā mōnō beyænque yewæmongatimpa. Waocā dicæ, Wadānique cæncædānīmpa, ante onguīpoi mangæ mangæ tæñongāā. Wæætē, Mōnitō godongāmæ cæncæmōnīmpa, ante mangæ mangæ tæñongampa. Ayæ tōmēmō nē æ yeyacā guiquēnē dicæ, Wadānique cæncædānīmpa, ante æ yeyacāā. Wæætē edæ, Mōnitō godongāmæ cæncæmōnīmpa, ante pōnengā inte æ yeyacampa. ¹¹ Iñinqe, Mīnitō mīmōno cænte baï ewocæmīnīmpa, ante cædinqe mōnatō tōmēmō minte pæ baï pōnō apænemōna do eñente ewocamīnitapa. Incæte mōnatō imōnate wæætē māincooque pōnōmīni wēnæ wēnæ ænguēnēmōna

ämīnitawo. ¹² Iñæmpa wadāni inānite māincoo ee godōmīni ænānīpa. Mōnatō iñōmō godōmenque apænedinque godōmenque ænguēnēmōna iñōmōnate mīnitō Baa ämīnitawoo.

Mōnatō nē ænguēnēmōna incæte cōwē ænāmaī imōnāpa. Edæ, Mōnō Codito ingantedō ante watapæ apænedinque mōnatō māincoo æmōna bai wadāni, Pabodoidi māincoo æncæte ante apænedāpa, ante pīinīnque wææ ancædōnānīpa. Iñinque, Wææ änāmaī incædānīpa, ante cædinque mōnatō, Cōwē ænāmaī incæmōnānīpa, ante piyæne cæte ee apænemōnāpa. ¹³ Nāwā Wængonguī cænguī, ante ænte māmō cōnōnāni ongō adinque Wængonguī oncōnē ñænæncōnē nē cædāni incæ pancaā ænte ade cænte quēwēnānīpa. Ayæ, Wængonguī quī, ante baō nāni iya tāimpāā nē cædāni adobai iya tāimpāā nāni cōnōningā incæ pancacāā ænte cænte quēwēnānīpa, ante pōnēmīniyāā. ¹⁴ Mōnō Awēnē adobai, Botō imotedō ante watapæ apænedāni ate nē ēñēnāni wæætē nē apænedāni inānite cænguī pædæ godōnāni ænte cænte quēwēncædānīpa, angampa. ¹⁵ Botō guiquēnē nē ænguēnēmo incæte cænguī ante änāmaī inte cōwē apænebo inōmoīpa. Ñōwo mīnitō imīnite yewæmōnīnque botō dicæ, Pōnōmīni æncæboīpa, ante yewæmōmogāā. Cænguī ante änāmaī inte botō Wængonguī beyænque apænebo ēñēmīnīpa, ante pōnēnīnque mānīnō beyænque tobopā. Mānōmainō ante todōmo inte botō, Gæwænte wædinque nāñe wæmo incæ wacā māincoo edæ ænāmaī incæboīpa.

¹⁶ Itota Codito ingantedō ante apænebi ēñencædānīpa, angā ēñente botō nē apænebo bagaiṃo inte edæ ædō cæte wadō cæquīmo. Iñinque botō mānōmainō ante nē

apænedōmo inte edæ, Tōmēmo wāā cædinque apænebo, ante ædō cæte tedequīmo. Edæ botō Itota ingantedō ante mōni watapæ apænedō ante wīi apænebo bai edæ botō wæquinque incædōnīpa. ¹⁷ Edæ Itota Codito, Apænebi ēñencædānīpa, angā ēñēnīnque botō Ao ante watapæ todirque apænebo adinque tōmengā, Wāā cæbi imīpa, ante eyepæ pōnongā æmaīmopā. Wæætē, Wīi apæneinente wæbo incæte botō cōwē apænebo iñinque edæ tōmengā nānō angaiṃonque cæte apænebo. Edæ botō nē apænequēnēmo inte ædō cæte apænedāmaī inguīmo. ¹⁸ Iñinque botō ēñente cæbo beyænque quīnō ænguīmo. Botō Itota Codito ingantedō ante watapæ apænebo beyænque Wængonguī iīmaī pōnō cæcā ænīnque tocæboīpa. Botō apænebo beyæ mīnitō nē pōnonguēnēmīni incæte pōnōnāmaī imīni iñinque botō wæætē ænāmaī inte tocæboīpa.

¹⁹ Ayæ waodāni wīi botō awēnēidi inānīpa. Ayæ botō wacā ingante nē cæbo ināmaī inte abæ tawænte bai quēwēmopā. Incæte botō, Waodāni godōmenque nanguī ināni Codito gāmæñō poncædānīpa, ante cædinque tōmānāni inānite nē cæte quēwēmo bai botō baquinque nāmā pædæ godonte bai quēwēmopā. ²⁰ Godongāmæ cæbo ate oodeoidi incæ Itota gāmæñō poncædānīpa, ante cædinque botō oodeoidi nāni pōnēnō bai pōnēnīnque tōmēnāni nāni quēwēnō bai quēwēmopā. Pancadāniyā, Mōitee wodi nānō wææ angaiṃō ēñēmō beyænque mōnō quēwengæīpa, ante pōnēnīnque mānīnōnque ante ēñente cædānīpa. Botō guiquēnē, Wīi Mōitee wodi nānō wææ angaiṃō ēñēmō beyænque mōnō quēwengæīpa, ante pōnēmopā. Incæte, Godongāmæ cæbo ate

mānīnonque ante nē ēñente cædāni adobaī Itota Codito gāmæñō poncædānimpa, ante cædinque botō tōmēnāni ēñēñō baī adobaī ēñente baī cæbopa.

²¹ Wadāni guiquēñē Mōitee wodi wææ ante nānō yewæmongainta adāmaī inānīpa. Botō guiquēñē, Wængonguī, Īmaī cædāni, ante nānō wææ angainō ante cōwē ēñenguēñēmo inte botō mōnō Awēñē Codito nempo quēwēninque tōmengā nānō angainō ante cōwē ēñente quēwēmopa. Incæte godongāmæ cæbo ate nē adāmaī ināni adobaī Itota Codito gāmæñō poncædānimpa, ante cædinque botō wadō pōnēmo incæ tōmēnāni adāmaī inte nāni quēwēñō baī adobaī inte baī quēwēmopa. ²² Ayæ, Godongāmæ cæbo ate æmæ pōnēnāni adobaī Codito gāmæñō poncædānimpa, ante cædinque botō tōmēnāni æmæ pōnente quēwēnāni baī æmæ pōnēmo inte baī quēwēmopa. Īninque, Godongāmæ cæbo ate pancadāniya Codito gāmæñō ponte quēwencædānimpa, ante cæcæte ante botō æbānō cæquimoo, ante wædinque Īmaī cæbopa. Wadāni nāni quēwēñō baī wadāni nāni quēwēñō baī wadāni nāni quēwēñō baī adobaī cædinque botō tōmānāni nāni quēwēñō baī adodō ante pōnēmo inte baī quēwēmopa. ²³ Edæ, Itota Codito watapæ pōnō cæcā beyænque tōmāmō tōmengā nempo quēwēninque godongāmæ watapæ tocæimpa, ante cædinque mānīnō wadāni nāni quēwēñō baī wadāni nāni quēwēñō adodō ante pōnēmo inte baī quēwēmopa.

²⁴ Edæ nē quingæ pogodo godāni ĩñōmō tōmēnāni nāni pogodo goīmancadē tōmānāni pogodo godānīpa. Incæte adocanque quingæ pogodo gocā inte tāno gote næ gongængā adinque edæ, Bitō adobique quingæ pogodo gote

gānā cæbīpa, ante pædæ pōnōnāni ængampa, amīnitawoo. Mīnitō guiquēñē quingæ pogodo gote baī gānā cæte æncæte ante tæī piñænte cædāni. ²⁵ Gānā cæcæimpa, ante cædinque tōmēnāni wadō nāni cæinēñō ante cædāmaī inte wæntæye ināmaī inte mānīnonque ante cædānīpa. Tōmēnāni guiquēñē gānā cædinque poganta aquī guīñē wænguīñabo nāni que cædintaque ænte wencacæte ante mānōmaī cædānīpa. Mōnō guiquēñē poganta guīñē wænāmaī inta mōnō cōwē encaquinta æncæte ante mānōmaī cæmōmpa. ²⁶ Mānōmaī impa, ante pōnēninque edæ wiñatæ wiñatæ guīdāmaī inte pogodo godāni baī botō tōingā gobopa. Ayæ, Æcānō gānā cæcā, ante tiyæmāa tamonte guēa cæda baī cædinque botō, Gānā cæcæboimpa, ante tæīmō piñænte nō cæbopa. ²⁷ Īninque godōmenque godōmenque apænebo ēñēnāni ate tōmēmo oda cædāmaī incæboimpa, ante cædinque botō, Tæī piñænte quingæ gobāwe, ante baī cædinque botō nāmā incæ da godō da godō godoncæte ante nāmā tæī tæī pante baī cæbopa.

10

Wængonguī impa, ante nāni cōnōnīca

¹ Botō tōnīñamīni Īmaī ante apænebo ēñēdāni. Mōnō wæmæidi wodi tōmānāni boguīmā gāñēñōmō quēwente cægongadānimpa. Ayæ tōmānāni gāwapæntibædē tæcæguedēmæ ti wææ tao gogadānimpa. ² Īninque æpæñē guīte baī cædinque tōmēnāni Mōitee wodi nempo tōmānāni nāni quēwengūnque edæ boguīmāmodē godinque gāwapæntibæ tæcægūidēmæ gogadānimpa. ³ Ayæ cænguī Wængonguī oñædē da pōnongā wææ nāni cæ baī tōmengā Ōnōwoca nānō apænedō adobaī ēñente ēwocate quēwengadānimpa. ⁴ Wængonguī Ōnōwoca apænecā

ēñēninque tōmānāni godongāmæ bete bai ēwocate quēwengadānimpa. Edæ dicabo tæēmonca īñonte Mōitee wodi ongonto tæi tæi āayongā æpæ ompade ba begadānimpa. Īncayæ Ponguingā mōnō Codito adobaī tæi piñānongā inte tōmēnāni tōnō godongāmæ godinque tōmengā Ōnōwoca ingante pōnongā æninque tōmēnāni ompade bete bai āawocaque bai ēwocagadānimpa. ⁵ Incæte wodo tōmānāni ēñēnāmaī cædāni adinque Wængongui wīi togacāimpa. Edæ piñinque wænōninque ōnōmæca yabæque wido cæcā ñōmængadānimpa.

⁶ Īninque, Tōmēnāni wēnæ wēnæ cæcæte ante nāni toinente wædō bai mīnitō wīi adobaī toinente wæcæminimpa, ante mōnō imonte wææ odōmoncæte ante Wængongui tōmēnāni nāni toinēnō beyæ ante pangā wængadānimpa, ante abaimpa. ⁷ Pancadāniya nāni badonte cōnōninca weca ædæ wæænte, Wængongui impa, ante babæ apænete towengadānimpa. Edæ, “Cæncæte ante becæte ante tæ contadinque tōmēnāni Yæ yæ owempocæte ante ængæ gantidānitapa,” ante yewæmongatimpa cæminii. Mīnitō īñōmō edæ, Wængongui impa, ante nāni babæ towengāi bai wīi adobaī cædāni. ⁸ Pancadāniya guiquēnē nānōogængā ināmaī īñongante wīwa towengadānimpa. Edæ bæintitodee mīido ganca ināni mānimpodāni edæ mānōmaī towēnāni inte adoñæque īñonte nāñe wængadānimpa, ante adinque pōnente wædinque mōnō wæætē towēnāmaī ingæimpa. ⁹ Pancadāniya guiquēnē, Quiēmē cæmō īñōmonte Awēnē dicæ pangāa, ante ancaa wēnæ wēnæ cædāni adinque Wængongui tæntæ angā pocæ wængadānimpa. Īninque tōmēnāni nāni wēnæ wēnæ cægainō ante mōnō Baa ante wēnæ wēnæ cædāmaī ingæimpa. ¹⁰ Pancadāniya

guiquēnē Wængongui nānō pōnōnincoo adinque, Wængongui wīi waēmō pōnongā awædō, ante piinte tededāni ate Wængongui anquedo nē wido cædongā inongā inte tōmēnāni inānite wænonte edæ wido cægacāimpa. Mānōmaī cæcā ante adinque mīnitō, Pangā wæncæ wæ, ante wædinque tōmēnāni nāni piinte tedewengāi bai adobaī piinte tededāmaī imæwedāni.

¹¹ Īninque, Wamīni mīni adobaī panguinque cæminipa, ante wææ odōmoncæte ante pancadāniya inānite Wængongui mānōmaī pangacāimpa. Ayæ iimāmo wodo īinque bayonte quēwēmō īñōmonte dodāni mōnō imonte wææ ancæte ante yewæmōninque, Wēnæ wēnæ cædāni ate Wængongui æbānō pangacāi, ante aedāni, ante wææ yewæmongadānimpa. ¹² Mānōmaī impa, ante adimīni incæte mīnitō, Mōnitō nāmā ongonte cōwē oda cædāmaī incæmōnimpa, ante pōnēmīnitawo. Edæ mīni ædocæ tæ go wæænguinque mānōmaī ānewēmīnipa tōō. ¹³ Mīnitō wēnæ wēnæ cæinente wæmīnitawo. Edæ wīi mīnitō adomīnique mānōmaī wēnæ wēnæ cæinente wæmīnipa. Mōnō waocabo mōnō wēnæ wēnæ cæinente wæcabo tōmāmō imompa. Incæte mīnitō mīni oda cæquinque wēnæ wēnæ cæinente wæmīni adinque Wængongui mōnō imonte cōwē nē pōnengā inongā inte, Oda cædāmaī incæmīnipa, ante wææ āninque edæ, Idæwaa, angampa. Ayæ wēnæ wēnæ cæinente wæmīni incæte tōmengā tōō æmænte ængā beyænque mīnitō eyepæ inte ate adiyæ næ gongæninque oda cædāmaī inguimīni imīnipa.

¹⁴ Mānīnō beyænque botō nē waademīni, āmo ēñēedāni. Wængongui impa, ante nāni babæ ante gōnōninca gomō adinque ocæmæ wodii winōedāni āmopa. ¹⁵ Mīnitō ocai encadōmīni imīnipa, ante adinque botō mānōmainō ante

yewæmömopa. Ìninque botö äno ante, Nö intawo, babæ intawo, ante minitö nê encadöminî inte apænte ante bai êñencæminîmpa. ¹⁶ Mönö pönencabo owæta æninque Wængongui ingante waa ate pönente apænedinque, Mönö Codito wepæ tömämö beyæ godonte impa, ante pönëninque mönö pönencabo ïñömö godongämæ bemompa. Ayæ päö mönö pä ænö æninque, Mönö Codito tönö godongämæ caate wængäimö bai imompa, ante pönëninque mönö godongämæ cæmompa. ¹⁷ Mönö päö adocaque æninque pä ænte godongämæ cæninque mönö, Päö adocaque i bai mönö tæiyæmö pönî imö incæte adocabomö imompa, ante pönengæimpa.

¹⁸ Idægoidi êñagainäni ïñömö, Wængongui qui, ante baö ænte mämö ñönöninge iya tänänipa. Mänî baö tömënäni nâni iya täimpaa ñönöningä pancacäa æninque tömënäni, Baö Wængongui qui i bai mönö adobai Wængongui quimö imompa, ante bai cædinque godongämæ cænänipa, ante do êñëminîpa. ¹⁹ Mänömai äninque botö æbänö ämoo, ante pönëminî. Nê êñënamai ïnâni nâni babæ cönöninge ïñömö edæ nâwä Wængongui ingampa diyæ tömënäni tömengä quinäni ïnâniyaa. Ayæ, Wængongui cængui impa, ante babæ nâni ängä ïñömö nâwä Wængongui cængui impa diyæ tömënäni Wængongui tönö godongämæ cænâniyaa. Botö ïñömö edæ mänömainö ante dicæ ämogaa.

²⁰ Mänömai änamai imo inte botö ïmaï ämopa. Tömënäni, Wængongui qui, ante babæ cönöninge dicæ nâwä Wængongui ingante godönâniyaa. Ìñæmpa wænæidi ïnânite godönänîpa cæminî. Wænæ tönö cædâni awædö, ante minitö gomö adinque godongämæ

cænâmaï ïmæwedäni, ämopa. ²¹ Edæ mönö Awënë bepæ godongämæ bemîni inte minitö wænæidi bepæ ædö cæte godongämæ bequimîni. Mönö Awënë cæimpaa tæ contate godongämæ cæminî inte minitö wænæidi cæimpaa ædö cæte godongämæ tæ contate cængumîni.

²² Æmæ pönente bai wænæidi nâni bepæ bemö adinque mönö Awënë piinte badinque pämaingampa, ante êñënimö inte mönö ædö cæte wænæidi bepæ bequimö. Tæi piñænte wææ cæmompa mönö Awënë pänâmaï inguingää.

Ñi cæyænte gote bai quëwente waadete pönengæimpa

²³ Minitö ïmaï apænedinque, “Mönö quiëmê bai cæinemo incæ Wængongui wææ änamai ingampa,” äminîtawo. Ìñæmpa mönö cæinënonque cæte quëwëmö bai wîi mönö waa quëwëninge incædönîmpa. Ayæ adobai, “Mönö cæinonque cæmö incæ Wængongui wææ änamai ingampa,” äminîtawo. Ìñæmpa mönö cæinënonque cæte quëwëmö bai wacä, Botö adobai cæbote, ante oda cæcædongäimpa cæmöö. Oda cædämaï incæcäimpa, ante wææ cædinque mönö Wængongui nänö änononque ante êñente cæcæimpa. ²⁴ Edæ, Mönö æbänö cæte eyepæ æninque quëwëngumöö, ante nâmä beyænque wædämaï inte wæætê wadäni beyæ ante pönëninque, Tömënäni nöingä ante êñente waa quëwëncædänîmpa, ante mönö nanguï cæcæimpa.

²⁵ Ìninque baö godonte æncæte ante nê mänâni nâni æi pancadê gote æninque minitö mimö entawëminî incæte, Baacä bai intawo, nâwäauringä intawo, ante apænte änamai inte guïñenedämaï ade cæedäni. ²⁶ Edæ, Inguipo Wængongui qui impa. Ìninque ingui-poga ongoncoo tömancoo adobai

Wængonguī quī inte nāwāaquincoo impa, ante yewæmongatīi apa guīñewēmīnīi.

²⁷ Ayæ nē pōnēnāmaī ingā mīnitō imīnite, Pō cæedāni, angā ēñēninque mīnitō goīnēmīni inte godinque tæ contayōmīni cænguī pædæ pōnongā adinque ee ö ænte cæedāni. Baacā intawo, Nāwāaquinḡā intawo, ante nāmanque apænte ānāmaī inte ade cæedāni. ²⁸ Wæætē wacā tōmengā nānō mīmō pōnēnō beyænque ante wææ āninque, “Wadāni tōmēnāni, Mōnitō wængonguī cænguī impa, ante do nāni godōni impa iñæmpa cæmīnīi,” angantawo. Mānōmaīnō wææ angā ēñente wædinque mīnitō nē wææ āningā beyæ ante ayæ tōmengā nānō nāmā apænte æmæ pōnēnō beyæ ante edæ cænāmaī iedāni. Iñæmpa inguipo incæ inguipoga ongoncoo tōmancoo incæ mōnō Awēnē quī impa cæmīnīi. ²⁹ Wīi tōmēmīni mīmō eñawēnō beyæ ante nāmā apænte āninque wæætē nē wææ āningā beyæ ante tōmengā nānō nāmā apænte æmæ pōnēnō beyænque ante mīnitō cænāmaī incæmīnīmpa.

Incæte bitō wabi iīmaī ante wæbitawo. “Mōitee wodi nānō wææ angāinō beyæ ñā cæyænte wægāimo baī inte botō ñōwo ñī cæyænte gote baī imo adinque wacā tōmengā nānō nāmā apænte æmæ pōnēnō beyænque ædō cæte botō imote apænte anguingāā,” ante wæbitawoo. ³⁰ Ayæ, “Wængonguī ōnonque pōnongā æninque botō tōmengā ingante waa ate pōnente apænedinque ade cæmo adinque wadāni iñōmō edæ, Baacā incæ iñæmpa cæmīi, ante quīnante pōnō babæ ante tedewēnānīi,” ante bitō wæbitawoo. ³¹ Incæte mīnitō cæmīni incæ bemīni incæ quiēmē baī cæmīni incæ mīnitō cædinō adinque wadāni, Wængonguī ñāō apāite baī emōnongā ingampa, ante acædānīmpa, ante cædinque waa

cæedāni. ³² Edæ mīnitō iñōmō, Waa cæmōni adinque wadāni oodeoidi incæ guidiegoidi incæ Codito ingante nē godongāmæ pōnēināni incæ tōmānāni tee tēwadāmaī inte oda cædāmaī incædānīmpa, ante pōnēninque edæ waa cæedāni. ³³ Botō adobaī, Botō tōmēmo ænguīnō ante wædāmaī imopa. Wæætē, Botō waa cæbo adinque wadāni Itota gāmænō pōninque tōmengā ængā beyænque quēwencædānīmpa, ante pōnēninque botō quiēmē cæbo incæ cōwē waa cæbopa.

11

¹ Mōnō Codito tōmengā nānō cæi baī botō adobaī cæbo adinque mīnitō botō cæi baī adobaī cæbaīmīnīpa.

Iīmaī cæte Wængonguī ingante apænecæīmpa

² Mīnitō botō imote cōwē pōnēmīni adinque botō mīnitō imīnite waa adinque apænebopa. Ayæ do pōnengāināni nāni apænegāinō ante botō adodō ante apænebo ēñēninque mīnitō, Nāwangā impa, ante ēñente cæmīnīpa, ante adinque botō mīnitō imīnite waa ate pōnēninque apænebopa.

³ Ñōwo iñōmō iīmaī āmo ēñēedāni. Mōnō Codito ñæñængā inongā inte onguīñængā ingante nē angā ingampa. Waoda nāna gæncaya adinque onguīñængā ñæñængā baī inongā inte onquiyængā ingante nē angā ingampa. Mæmpo Wængonguī guiquēnē ñæñængā pōni inongā inte mōnō Codito ingante nē angā ingampa.

⁴ Iñinque onguīñængā iñōmō Wængonguī ingante apænedinque ayæ, Wængonguī æbānō angāā, ante apænedinque wencadāmaī apænecæcāīmpa. Edæ bee ocadinque tōmengā nāmā ocabo ante guīñencate baī apænebaingampa.

⁵ Onquiyængā guiquēnē bee ocadinque Wængonguī beyæ

apænecæcäimpa. Bee ocadinque tömengä, Wængongui æbänö angää, ante apænecæcäimpa. Edæ bee ocadämaï inte nämä ocamö ante guiñencate bai onquiyængä apænebaingampa. Mänömaï cædinque tömengä nê ëñenämaï cædingä ingante nani ëö tocadängä bai inongä inte encabaingampa. ⁶ Edæ onquiyængä bee ocadämaï ingä inte godömenque ëö tocacä bai waa incædönimpa. Wæætë, Eö tocate wæcæ wæ, ante wæcä ininque tömengä iñömö edæ bee ocabaingampa. ⁷ Edæ onguiñængä ingante badöninque Wængongui tömengä nänö ëmönö bai adobaï badongä ëmongacäimpa. Ininque Wængongui nänö ñäö apäidö bai adobaï ëmönongä inte onguiñængä bee ocadämaï incæcäimpa. Onquiyængä guiquënë onguiñængä nänö ëmönö mäninque ëmönongä ingampa. ⁸ Onguiñængä ingante täno badöninque Wængongui ayæ onquiyængä ingante badoncæte ante onguiñængä iyapa ænte badongacäimpa. ⁹ Edæ wii onquiyængä beyæ ante onguiñængä ingante Wængongui badongacäimpa. Wæætë, Bitö onguiñængä beyæ quëwencæbiimpa, ante onquiyængä ingante badongacäimpa. ¹⁰ Ininque onquiyængä iñömö, Botö nänöogængä beyæ Wængongui botö imote badongacäimpa, ante pönente wædinque bee ocacæcäimpa. Ayæ, Bee ocabo adinque Wængongui anquedoidi incæ, Botö nänöogængä nê angä ingampa, ante ëñencædänimpa, ante cædinque onquiyængä waa cædinque bee ocacæcäimpa.

¹¹ Incæte mönö Awënë nempo quëwëninque onguiñængä dæ angä bai onquiyængä önonganque baquënegainö angüënë. Wæætë onquiyængä dæ angä bai onguiñængä wæætë önonganque

baquënegainö angüënë. ¹² Edæ onquiyængä ayæ dæ äñongante tömengä ingante badoncæte ante Wængongui onguiñængä iyapa æninque badongacäimpa. Wæætë wëñængä onguiñængä ingante onquiyængä mangä beyænque ëñacampa. Incæte Wængongui beyænque tömämö quëwëmompä.

¹³ Onquiyængä bee ocadämaï inte Wængongui ingante apænecä ininque waa intawoo, ante munitö tömëmini godongämæ pönëë cöninque äedäni. ¹⁴ Edæ dodäni nani cægäi bai cæquënëmö inte mönö iïmaï ante pönengæimpa. Onguiñængä doyængui encadinque guiñencate wæquënegä ingampa, ante edonque ate pönëmaimpa. ¹⁵ Onquiyængä guiquënë tömengä doyængui pæ ininque edæ waa impä. Edæ, Doyængui bee ocacæbiimpa, ante onquiyængä ingante Wængongui badongä encacampa. ¹⁶ Botö mänömainö ante apænebo ëñëninque munitö pancaminiya wæætëdö wæætë äinëminitawo. Iñæmpä botö äninö bai mönitö cöwë cæmönipa. Ayæ Codito ingante godongämæ nani pönencabo adobaï Wængongui quinäni inönäni inte edæ cöwë mänömaï cædänipa cæminii.

Awënë ææmæ ante bedinque pancaminiya wiwa cæmini

¹⁷ Minitö mini waa quëwënguinque ante godongämæ ponguënëmini incæte mini godömenque wiwa quëwënguinque godongämæ pömini awædö. Ininque botö, Waa cæminipa, ante ædö cæte angüimoo. ¹⁸ Iïmainö ante ñöwo täno apænebo ëñëedäni. Codito ingante mini pönencabo godongämæ pöninque munitö iñömö mini caipæ incæ wæætë godö wæætë godö tedewëninque wacabo nänënë wacabo nänënë bamnipä. Ante apænedäni ëñëninque botö,

Wabānō nōingā ante apænedānīpa, ante pōnēmopa. ¹⁹ Nāwangā impa, ante pōnēmopa. Edæ, Ædānidō inānite Wængonguī waa acāā, ante edonque acæimpa, ante tōmengā angā ate mīnitō mīni cabo wadō ante mīni cabo wadō ante tedemīnīpa, ante awædō.

²⁰ Īnīnque, Awēnē ææmæ impa, ante godongāmæ pōnīnque mīnitō wīī mōnō Awēnē ææmæ bete baī cæmīni awædō. ²¹ Edæ mīni godongāmæ cæñedē incæ mīnitō, Wadāni adobaī cæncædānīmpa, ante ee ongōnāmaī ĩmīni inte tōmāmīni cænguī ade cæmīnīpa. Pancadāniya ayæ gæwænte ongōñōnāni edæ pancamīniya do tōmo bete dowænte wæmīni awædō. ²² Īñæmpa oncō ōmaamīni baī inte mīnitō tōmēmīni oncōnē cænte wīī bemīni. Edæ Codito ingante mōnō godongāmæ pōnencabo Wængonguī quīmō ĩmō incæte mīnitō nāēmæ piinte cæmīni awædō. Ōmæpodāni incæ tōmēnāni nāni guingo imonte wæquinque ante mīnitō pæ gompote ade cæmīnīpa tōō. Mānōmaī cæmīni adīnque botō dicæ, Waa cæmīnīpa, āmogaa.

Mōnō Awēnē æcæmæ

(*Māateo 26.26-29; Māadoco 14.22-25; Odoca 22.14-20*)

²³ Edæ mōnō Awēnē botō ĩmote pōnō apænecā ēñēnīnque botō wæætē ĩmaī ante mīnitō ĩmīnite pōnō apænetabopa. Mōnō Awēnē Itota ingante Codaa nānō odōmonte godongaiōnæ woyowotæ ĩñonte Itota pāō ænīnque, ²⁴ Wængonguī ingante waa ate pōnente apænedīnque pāō pā ænīnque angacāimpa. “Īī pāō botō baō baī impa. Botō, Mīnitō quēwencæmīnīmpa, ante botō baō godonte baī cædīnque wæncæboimpa. Botō pā ænte pædæ pōnōmo baī mīnitō adobaī ĩncayæ ate botō ĩmote ante pōnēnīnque godongāmæ cæedāni,” angantapa.

²⁵ Mānōmaī angā ĩnīnque cæñāni ate owæta adobaī ænīnque tōmengā, “Botō wepæ ĩmæ baī impa. Wængonguī do apænedīnque, Botō pōnō cæbo ate mīnitō Ao āmīni ĩnīnque mōnō godongāmæ waa cæte quēwengæimpa, angacāimpa. Nōwo adobaī mīīne ānīnque apænebopa. Botō wepæ ante Ao ante æmīni inte mōnō godongāmæ waa cæte quēwengæimpa. Īnīnque mīnitō wantæ wantæ ĩñō bedīnque botō ĩmote ante pōnente becæmīnīmpa.” Ante Itota angā begadānīpa. ²⁶ Īnīnque Itota nānō ponguīōnæ ganca mīnitō mānōmaī pāō wæætē wæætē cænīnque mānīmæ baī wæætē wæætē bedīnque, Mōnō Awēnē tōmāmō beyæ wængacāimpa, ante odōmonte baī cæmīni adīnque wadāni ēñencædānīmpa.

Nōingā ante pōnēnīnque mōnō Awēnē æcæmæ becæimpa

²⁷ Mānōmaī ĩ ĩnīnque waocā pōnēnāmaī inte mōnō Awēnē pāō ōnonque cænīnque Awēnē nānō bequīmæ ōnonque bedīnque tōmengā nānō wentamō mōngængūnīnque mōnō Awēnē baō ante, Ōnonque impa, ante piinte baī cædīnque tōmengā wepæ ōnonque wido cæte baī cæcampa. ²⁸ Īnīnque, Æbānō entawēmōō, ante mīnitō nāmā nāēmænte cōwā adīnque nōingā ante pōnēnīnque pāō cænīnque mānīmæ bequēñēmīni ĩmīnīpa. ²⁹ Edæ, Mōnō Awēnē baō baī impa, ante æcānō pōnēnāmaī inte cænte beda ĩñōmō tōmengā nāmā nānō apænte pante wæquinque mānōmaī cænte becampa. ³⁰ Edæ mānōmaī cæmīni beyænque pancamīniya aquīmīni badīnque wæntæye bamīnīpa. Pancamīniya wīī pōnente wæmīnīpa. Ayæ wadāni æpodānīmē māñīnō beyænque do æmæwo wænānīmpa.

³¹ Incæte mōnō cōwā adinque nāmanque apænte āninque nōingā cæmō īninque mōnō Awēnē wæætē mōnō īmonte apænte ante pīināmaī īmaingampa. ³² Mōnō Awēnē mīnitō īmīnite apænte ante pīingantawo. Edæ mōnō Awēnē, Inguipogaque quēwēnāni īnānite apænte āninque botō pāñedē mīnitō wīī adobaī pante wæquīmini, ante wææ cædinque ñōwo īñōmō edæ, Eñenguēnē quēwēedāni, ante wædænque pangā wæmompā.

³³ Botō tōniñamīni eñēedāni. Mānōmaī ī, ante pōnēninque mīnitō cæncæte ante pōninque ee ongōñōmīni tōmānāni adoyōmō pōnāni ate godongāmæ cæedāni. ³⁴ Godongāmæ pōninque mōnō wīī apænte panguēnēmō bacæimpa, ante wææ cædinque mīnitō nē gæwænte wæcā ingante āmīni oncōnē tāno cæncæcāimpa. Ñōwo māninque ante yewæmōninque botō mīnitō weca īincayæ ate pōninque wadō mīni ānīnō ante godōmenque apænebo eñencæmīnimpā.

12

Wængonguī Ōnōwoca pōnō cæcā æninque cæccæimpa

¹ Īñānāni eñēedāni. Wængonguī Ōnōwoca mōnō īmonte pōnō cæcā ate tōmengā nānō pōnōnoncoo eyepæ ænte ēwocadinque mōnō æbānō cæquīī, ante eñēninque mīnitō oda cædāmaī incæmīnimpā, ante ñōwo yewæmōmo aedāni.

² Doyedē īñōmō mīnitō eñēnāmaī īñōmīnite wadāni, Mōnitō mīñæ pōedāni, ante æbāmē cæte ænte māodāni gogamīnimpā. Tōmēnāni mīñæ mānōmaī go go cædinque mīnitō do oda cædinque babetade nāni badōninca weca ædæ wææninque, Mōnitō wængonguī impā, ante cædinque quēwengamīnimpā. ³ Īninque mīnitō īmīnite botō ñōwo, Eñenguēnē quēwēmīnīi, ante īīmaī ante

apænebopa. Æcānō Wængonguī Ōnōwoca tōnō āāwocaque baī ēwocacā guiquēnē tōmengā, Itota nānō panguinque nē wentamō mongængā ingampa, ante ædō cæte tedewenguingāā. Ayæ wæætē Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca tōnō ēwocadāmaī ingā guiquēnē tōmengā, Itota Tæiyæ Awēnē ingampa, ante ædō cæte apænequingāā.

⁴ Adocanque ingante wadō pōnō cædinque Wængonguī Ōnōwoca wacā ingante wadō pōnō cædinque tōmengā nānō pōnōnincoo nēnempote baī cæcā æninque mōnō wadō wadō nē cæmō īmompā. Wængonguī Ōnōwoca adocanque pōni inongā incæ mānōmaī wadō wadō pōnō cæcampa. ⁵ Ayæ mōnō Awēnē adocanque pōni inongā inte waocā adocanque ingante, Īīmaī cæe, āninque wacā ingante, Wadō baī cæe, angā eñēninque mōnō tōmāmō wadō wadō nē cæmō īmompā. ⁶ Ayæ Wængonguī adobaī adocanque pōni incæ tæī pīñængā īnongā inte waocā adocanque ingante pōnō cæcā æninque tōmengā tæī pīñængā badinque inte wadō cæcampa. Wacā ingante wadō pōnō cæcā æninque tōmengā tæī pīñængā badinque wadō wadō cæcampa. Īninque Wængonguī mānōmaī wadō wadō pōnō cæcā æninque mōnō tōmāmō eyepæ badinque cæmompā.

⁷ Wængonguī Ōnōwoca, Tōmānāni waa quēwēncædānimpā, ante cæedāni, ante tōmāmō īmonte wadō wadō pōnō odōmonte apænecā eñēninque tōmāmō mōnō waa quēwenguinque ante godongāmæ cæmompā.

⁸ Īninque Wængonguī Ōnōwoca pancadāniya īnānite, Wængonguī nō nānō eñēnō ante apænecā eñēninque tōmēnāni nē nō ante apænedāni badānīpa. Ayæ adocā Ōnōwoca īñōmō Wængonguī nānō

cædō ante edonque odōmongā adinque pancadāniya nē adināni badinque, Wængonguī mǎnōmaī cæcampa, ante nō apænedānīpa.

⁹ Adocā Wængonguī Ōnōwoca apænecā eñēninque pancadāniya, Wængonguī eyepæ pōnō cæcampa, ante wede pōnēnāni inte tōmēnāni wede nāni pōnēnō beyænque nanguī cædānīpa. Ayæ Wængonguī Ōnōwoca adocanque inongā inte pōnō cæcā æninque pancadāniya wēnæ wēnæ ināni inānite gampote apænedāni ate waa badānīpa.

¹⁰ Pancadāniya inānite guiquēnē Wængonguī Ōnōwoca godō cæcā æninque tōmēnāni tæī piñænāni badinque nanguī pōnī cædānīpa. Wængonguī Ōnōwoca apænecā eñēninque wadāni Wængonguī beyæ nē apænedāni inānīpa. Ayæ wacā yewænte bai tedecā adinque, Wængonguī Ōnōwoca tedecantawo, wēnæ tedecantawo, ante wæyōnāni Wængonguī Ōnōwoca pancadāniya inānite edonque odōmongā adinque tōmēnāni, Æcānō ōnōwoca nē tedecāā, ante do eñēnānīpa. Pancadāniya guiquēnē Wængonguī Ōnōwoca tōnō apænedinque wadāni nāni tede bai nē tededāni inānīpa. Ayæ iināni wadāni nāni tede bai tededāni eñēninque pancadāniya Wængonguī Ōnōwoca apænecā eñēninque, Nē tededāni æbānō ante tededāni, ante do eñēnāni inte wadāni inānite edonque pōnī apænedāni eñēnānīpa.

¹¹ Inique adocā Ōnōwoca adocanque inongā inte tōmengā nānō nō angāi bai cædinque mōnō imonte apænte æninque, Pancamīniya iīmaī cæcæmīnīmpa, wamīni iīmaī cæcæmīnīmpa, ante pōnō cæcā æninque adocanque nānō cæquēnēnō ante wacā nānō cæquēnēnō ante edæ tōmāmō mōnō cæquēnēnō ante cæmōmpa.

Adocabomō bai imōmpa

¹² Mōnō baō adoyonque pōnī eñāmō incæ mōnō wīi adodonque cæquīnō ante eñāmō inte mōnō pæ pagænguīncoo watai watai eñāmōmpa. Edæ wadō mōnō cæquīnō ante watai eñadinque mōnō wæætē wadō cæquīnō ante watai watai eñāmōmpa. Inique watai watai nanguī mōnō eñācoo iñōmō adoyonque pōnī impa. Ayæ Codito nempo quēwēninque mōnō adobai adocabomō imōmpa. ¹³ Mōnō adocabomō mōnō tōmāmō baquinque Wængonguī Ōnōwoca mōnonga pō guīte owocampa. Inique oodeocā incæ guidiegocā incæ wacā ingante nē cæcā incæ abæ tawænte ee gotē bai nāmā beyænque nē cæcā incæ mōnō tōmāmō adotaca betē bai Wængonguī Ōnōwoca tōnō āawoquake bai tōmāmō ewocamōmpa.

¹⁴ Mōnō baō adoyonque pōnī eñāmō incæ mōnō wīi adodonque cæquīnō ante eñāmō inte mōnō eñācoo watai watai nanguī eñāmōmpa. ¹⁵ Inique mōnō ōnōwa incæ, “Ōnōmpo ōmæpobo inte botō waocā baō ōmaabo imōpa,” ante ædō cæte anguingāā. Iñæmpa mǎnōmaī wæte tedecā incæ ōnōwa cōwē waocā baō eñate ewacampa. ¹⁶ Ayæ mōnō ōnōmonca incæ, “Awinca ōmæmōmo inte botō waocā baō ōmaabo imōpa,” ante ædō cæte anguingāā. Iñæmpa mǎnōmaī ante tedecā incæ ōnōmonca cōwē waocā baō eñate ēmoncacampa. ¹⁷ Iñæmpa mōnō baō tōmāñō awincaque emōmō bai edæ quīmoncadō eñenguēnēī. Eñēnāmaī incædōmōmpa. Ayæ mōnō baō tōmāñō ōnōmoncaque ēmoncamō bai quīncadodō ongoncadoquēnēī.

¹⁸ Incæte Wængonguī iñōmō edæ, Waomīni mīni cæquēnēnō ante eyepæ cæcæmīnīmpa, ante badoncæboīmpa, ante Wængonguī angacāīmpa. Inique tōmengā nāmā

nänö angainö bai badöningue mönö pæ pagænguincō adoyonque baquinque ante wadö cæquinö ante tömäñö badongacäimpa. ¹⁹ Edæ adodongue pöni mönö cæquënönö ante Wængongui badongä bai mönö wadö mönö cæquënönö ante quiodö pæ pagænte cæquënëi. ²⁰ Wængongui nänö nê badongaimö inömö inte wadö mönö cæquinö ante watai wadö mönö cæquinö ante watai nangui mönö ëñacō ëñamö incæ mönö baö adoyonque pöni ëñamōpa.

²¹ Mänömai ëñamö iñömōte edæ mönö awinca incæ önompo inte apænedinque, “Bitö dæ ämi bai botö tömëmo eyepæ cæcädömoimpa,” ante ædö cæte anguii. Ayæ wæætë mönö ocamö incæ önöwa inte apænedinque, “Bitö dæ ämi bai botö tömëmo eyepæ cæcädömoimpa,” ante ædö cæte anguii. ²² Wæætë mönö baö pancayonga pæ pagænämai i incæte mäniñö ante mönö godömenque waa adinque, Mönö quëwenguiñö impa, ante angæimpa. ²³ Wayö guiquënë, Wii waëmongä awædö, ante mönö äñö ante, Waa acädänimpa, ante cædinque waëmoncō pönö dadi ompogate mäniñö beyæ godömenque waa ate bai cæmōpa. Wayö guiquënë mönö guifëñate wædö ante, Wii edonque acæimpa, ante pönö bee ogate cædinque mönö guifëñayö beyæ godömenque waa cæmōpa. ²⁴ Waëmö mönö ayö guiquënë, Edonque acæimpa, ante bee ogadämai cæmōpa.

Incæte, Adoyonque bacæimpa, ante mönö baö wayö wayö badöningue Wængongui, Wii waëmongä, ante mönö wæyö ante pönëningue, Mäniñö botö godömenque waa abopa, ante badongacäimpa. ²⁵ Ininque, Minitö baoncō näëmæ piñämai incæminimpa, ante cædinque

Wængongui mönö baö adoyonque badongacäimpa. Wæætë minitö nämä baoncō incæ näëmæ waadete waa cæcæminimpa, äningue Wængongui tömäñö waa acampa. ²⁶ Ininque mönö baö adoyömonque nantate wæyömö tömäo wootæ wootæ nantate wæmōpa. Ayæ wæætë adoyömonque adinque, Waëmö impa, äñani ëñente wædinque tömäo watapæ tomōpa.

²⁷ Minitö iñömö, Wayö wayö ëñamö incæ adoyonque ëñamōpa, ante do pönëningue, Mönö adobai nänënë nänënë ingaimö inte ñöwo wæætë Codito nempo quëwëningue adocabomö imōpa, ante pönencæminimpa. ²⁸ Ininque Codito ingante godongämæ mönö pönencabo imö adinque Wængongui angä ëñëningue iimaï cæmōpa. Yæcadomöni imöni iñömö Codito nänö da godongaimöni imönipa. Gao wæi inäni iñömö Wængongui beyæ nê apænedäni inänipa. Ayæ tæcæguedëñäni inäni iñömö nê odömōte apænedäni inänipa. Wæænömenque inäni iñömö tæi piñænte entawente nê nangui cædäni inänipa. Yæmiñæ gao æidinque inäni iñömö Wængongui Önöwoca tönö äawocaque bai ëwocadinque iimaï cædänipa. Pancadäniya, Wënæ wënæ inäni waa bacädänimpa, ante nê waa cædäni inänipa. Pancadäniya wadäni beyæ nê waa cædäni inänipa. Pancadäniya nê äñani inönäni inte awënëidi inänipa. Ayæ yæmiñæ pöni inäni iñömö wadäni nani tede bai nê tededäni inänipa.

²⁹ Mänömai imö incæte edæ Codito nänö nê da godongaimö dicæ tömämö imongaa. Ayæ Wængongui beyæ nê apæneimö dicæ tömämö imongaa. Nê odömönömö dicæ tömämö imongaa. Nê tæi piñænte entawente nangui cædömö dicæ tömämö imongaa. ³⁰ Ayæ Wængongui Awënë pönö

cæcā incæte wēnæ wēnæ ināni nāni waa baquinque ante dicæ tōmāmō nē waa cæmongaa. Edæ wadāni nāni tede bai dicæ tōmāmō tede-mongaa. Wacā mǎnōmaī wadāni nāni tede bai tede cā ēñēninque tōmāmō dicæ mōnō tededō adodō edonque apænemongaa. ³¹ Incæte mīnitō Wængonguī ingante, Bitō Ōnōwoca pōnō cæcā ate mōnitō eyepæ inte ate yæcado ongōnāni nāni cæi bai adobai cæcæte ante nanguī wæmōnipa, ante apænedinque nanguī cæedāni.

Mōnō waadete pōnente cæcæīmpa, ante

Nōwo iñōmō botō, Æbānō godōmenque waa pōni cæquī, ante yewæmonte odōmōmo aedāni.

13

¹ Botō waodāni nāni tede bai tede bopa, amīnitawo. Wængonguī anquedoidi nāni tede bai tede bopa, ante tomīnitawo. Iñæmpa mōnō wadāni inānite waadedāmaī inte tedomō ininque ampoincade ōnonque ampoi bai imaimpa. Waadedāmaī inte tedomō ininque adoyōmō pōnō wo pōnō wo pōnō wæcainta bai mōnō adobai ōnonque tedewēmō imaimpoma.

² Wængonguī Ōnōwoca pōnongā æninque botō tōmengā beyæ nē apænebo imopa, ante tomīnitawo. Waodāni nāni wē wodonte ēñengainō tōmānō ante edonque pōni ate ēñēmopa, ante tomīnitawo. Waodāni nāni nanguī ēñēnō ante adinque tōmānō ante ēñēmopa, ante tomīnitawo. Edæ nē wede pōnēmīni inte mīnitō ānanquidi incæ amīni ēñente cabænte gotawo. Iñæmpa mǎnīnō tōmānō waa pōni cæmō incæ mōnō wadāni inānite waadedāmaī inte cæmō ininque wæætē ōnōmonque edæ mōnō babaimpa.

³ Ōmæpodāni inānite botō mǎincoo tōmāā nēnempote godōmopa, ante tomīnitawo. Wængonguī beyæ ante cæyōmote wadāni botō baō botō

ēñayō incæ iya tancæ cædāni ate wædinque botō piyænē cæbaimopa, ante mīnitō, Waa cæbopa, ante tomīnitawo. Iñæmpa mǎnīi tōmāā waa cædinque mōnō waadedāmaī inte cæmō ininque mōnō waa cædō beyæ ænāmaī imaimpoma.

⁴ Nē waadete pōnengā iñōmō tōmengā pīnāmaī inte edæ piyænē cædinque godō waadete cæcampa. Wadāni gomonga cædinque godōmenque nanguī ænāni adinque nē waadecā wæætē waadete pōnēninque piinte wædāmaī inte piyænē cæcampa. Nāmā nānō cædinō ante pōnēninque nē waadete pōnengā iñōmō, Botō gomonga cæbopa, ante tededāmaī ingampa. Tōmēmoque waēmō imopa, ante nāmā waa adāmaī ingampa. ⁵ Wacā tæcæ cæyongante nē waadete pōnengā iñōmō, Tāno cæbote, ante wææ cædāmaī ingampa. Nāmā nānō æinēnō ante cædāmaī inte tōmengā wadāni beyænque cæcampa. Wæætē wīi iñontobæ ænguī bacampa. Wadāni wēnæ wēnæ cædāni ate wædinque tōmengā nē waadecā inongā inte wæætē piyænē cæcampa.

⁶ Ininque, Wacā wēnæ wēnæ cæcampa, ante tededāni ēñente wædinque nē waadete pōnengā iñōmō mǎnīnō ante todāmaī ingampa. Wæætē, Wacā nōingā cæcampa, ante tededāni ēñēninque tōmengā watapæ pōni tocampa. ⁷ Æbāmē cædāni incæ nē waadete pōnengā iñōmō piyænē cædinque tōmānāni inānite wææ gom-pocampa. Wæætē, Waa cædānipa, ānāni ēñēninque tōmengā, Nāwangā impa, ante do ēñengampa. Æbāmē ba incæte tōmengā, Ayæ ate watapæ baccæimpa, ante cōwē pōnēninque wæntædāmaī inte ee cæcampa.

⁸ Mōnō waadete pōnēmāmo iñōmō cōwē dæ badāmaī ingæīmpa. Wæætē Wængonguī iñcayæ ate, Idæwaa, angā ininque inguipoga

tömengä beyæ mönō apænedō guiquēnē edæ dæ angæimpa. Wadāni nāni tede bai mönō tededō incæ pæ wēenecæimpa. Inguipoga nanguī adinque mönō ēñēnō ante Wængonguī, Idæwaa, ancæcæimpa. ⁹ Nōwo mönō ēñēnō iñōmō pancaa ēñēninqe pancaa wæætē oda cæmompā. Wængonguī beyæ mönō apænedō iñōmō pancaa apænedinque māninqe apænemompā. ¹⁰ Īninqe bayedē guiquēnē Wængonguī nānō apænedō ædæmō ēñēninqe mönō nōingā pōnī odōmonte apænecæmōimpa. Oda cæte mönō ēñēnō ante, Idæwaa, āninqe Wængonguī māniñedē edæ mönō wī eyepæ apænete wædō ante, Idæwaa, ancæcæimpa.

¹¹ Botō iñōmō wēñæmoyedē wēñængā nānō tede bai tededinque wēñængā nānō ocai ēñēnō bai ēñengāimo inte wēñængā, Īmaī impa, ante nānō pōnēnō bai botō māniñedē adobai pōnengaboimpa. Nōwo guiquēnē picæmo badinque wēñæmoyedē botō cægāinō ante ñimpo cæbopa. ¹² Awocawænta wēmō ate bai cædinque mönō ñōwo Wængonguī Ōnōwoca nānō odōmōnō ante edæ wī edonque amompā. Ayæ ate guiquēnē mönō awincadō awinca edonque pōnī acæimpa. Botō ñōwo pancaa adinque oda cæte ēñēmo ĩmopa. Ayæ ate guiquēnē Wængonguī pōnō odōmongā adinque tömengä botō imote edonque pōnī acā bai botō adobai tömää eyepæ pōnī acæboimpa.

¹³ Īninqe mönō entawēnoncoo ante adinque mēnonque go adodonque mānimpodonque ayæ ongompā. Mönō wede pōnēnō ante ædæmō entawengæimpa. Watapæ bacæimpa, ante mönō pōnēnō ante ædæmō entawengæimpa. Mönō waadete pōnēnō ante ædæmō entawengæimpa. Īninqe

mānimpodonque ayæ ongō incæte mönō waadete pōnēnō iñōmō edæ ñænænō pōnī ĩ ĩninqe mönō māninō ante tāno ædæmō entawengæimpa.

14

*Wadāni nāni tede bai æbānō tede-
quī, ante*

¹ Īninqe mīnitō, Nē waadete pōnēmō bacæimpa, ante māninonque ante pogodo gote bai nanguī cæedāni. Ayæ adobai, Wængonguī Ōnōwoca mönō imonte nānō pōnōnō bai mönō eyepæ ēwocadinque cæcæimpa, ante nanguī æinente wæedāni. Māninō Wængonguī Ōnōwoca nānō pōnōnoncoo ate adinque mīnitō, Wængonguī beyæ nē apænemō mönō tāno adodonque ante bacæimpa, ante godōmenque æinente wædinque cæedāni. ² Edæ wadāni nāni tede bai æcānō tededā tömengä wī waodāni ĩnānite apænecampa. Wængonguinque ingante apænecampa. Edæ tömengä ōnōwocaque tedecā ĩninqe tömengä ingante Wængonguī æbānō awēmō apænecāā, ante ædō cæte ēñinguīnānī. ³ Wængonguī beyæ nē apænecā guiquēnē waodāni ĩnānite waadete pōnēninqe ĩmaī cæcæte ante apænecā ēñēnānīpa. Mīnitō tæi piñæmīni mīni entawenguinque wede pōnencæmīnīmpa, ante apænecampa. Ayæ, Wæwente quēwēmīni incæ mīnitō wampo bawēnente tæi piñænte cōwē cæcæmīnīmpa, ante tömengä Wængonguī beyæ ante pōnō apænecampa. ⁴ Wadāni nāni tede bai nē tedecā guiquēnē, Tōmēmo tæi piñæmo botō entawenguinque ante nanguī ēñencæboimpa, ante nāmā beyænque ante tedecampa. Wængonguī beyæ nē apænecā guiquēnē Codito ingante nāni godongāmæ pōnencabo beyæ ante apænedinque, Mīnitō

tæi piñænte mīni entawen-
guinque eñencæminimpa, ante
apænecampa.

⁵ Ìninque mīnitō tōmāmīni wadāni
nāni tede bai apænemīni ad-
inque botō wædænque tobaīmopa.
Wæætē tōmāmīni Wængonguī
beyæ apænemīni adinque botō
godōmenque watapæ tobaīmopa.
Wængonguī beyæ nē apænecā
iñōmō ñænængā iñongā wacā ted-
edō nē tedecā guiquēnē wædangā
ingampa. Incæte, Codito in-
gante mīni godongāmæ pōnencabo
tæi piñænte entawencæminimpa,
ante cædinque tōmengā wacā
tededō tedete ate, Ìmaī ante
tedetabopa, ante mīnitō tededō
adodō ante edonque apænecā
īninque tōmengā adobai ñænængā
iñongā imaingampa. ⁶ Ìñānāni
eñēedāni. Wængonguī nānō wē
wodōnō incæ tōmengā nānō nō
eñēnō incæ tōmengā nānō nō
odōmōnō incæ ante botō mīnitō
weca pōninque odōmonte apænebo
eñēninque mīnitō godōmenque
pōnēmaīmīnīpa. Wængonguī
īmaī cæcæcāimpa, ante apænebo
eñēninque mīnitō guīñente
wædinque waa cæbaīmīnīpa.
Wæætē mīnitō weca pōninque
botō wadāni nāni tedebai
tedete apænebo bai mīnitō ædō
cæte godōmenque nē pōnēmīni
baquēnēmīnī.

⁷ Edæ gobæ ongonte aa ped-
inque ōnonque ante pedāni
eñēninque mōnō wæætē, Ædemē
ante pedānīpa, ante ædō cæte
eñēnguī. Nē ampoinca ampodāni
adobai āmotamīni ināmaī ōnonquedō
ante ampodāni eñēninque mōnō,
Ædemē ante ampodānīpa, ante
ædō cæte eñēnguī. ⁸ Ayæ ton-
tado adobai, Wæatedō wæætē
cæcæimpa, ante todompeta nāni
ancadeca we ōōninque idiquibæ
we ōongā īninque wadāni, Æbāmē
cæcæte ante we ōongāā, ante
wædinque oda cæte ee on-

gonte wæatedō wæætē cædāmaī
īmaīnānīpa. ⁹ Ayæ mīni cabo
adobai wīi edonque apænemīni
eñēninque wadāni, Æbāmē ante
tedecāā, ante wædinque oda cæte
wæbaīnānīpa. Woboyæ māmoque
iñæmpa tedewēmaīmīnīpa.

¹⁰ Waodāni inguipoga tōmāo
quēwēninque nanguī nāni tede-
doncoo tededānīpa. Nāwangā
impa. Incæte wadāni nāni ted-
edō wadāni nāni tededō tōmāā
tedequīnō i īninque adodeque
incæ ōnonque tedete ināmaī impa.
¹¹ Ìninque wacā apænecā eñēninque
botō, Æbānō ante tedecāā, ante
eñēnāmaī īmo adinque tōmengā
wæætē, Wabi inte wīi eñēmīpa,
ancædongāimpa. Tōmengā ingante
botō adobai, Wabi inte botō tededō
wīi tedebīpa, ante ancædōmoimpa.
¹² Ìninque mīnitō, Wængonguī
Ōnōwoca pōnō cæcā æninque mōnō
eyepæ ēwocadinque cæcæimpa,
āmīnitawo. Mānōmaīnō āninque
mīnitō, Wængonguī Ōnōwoca
pōnō cæcā ænte ēwocadinque
cædōmō inte mōnō Codito
ingante mōnō godongāmæ
pōnencabo godōmenque tæi piñænte
entawengæimpa, ante pōnēninque
mīnitō, Mānīnonque ante botō
ēwocate cæquīnō ante pōnongā
æncæboimpa, ante tāno æīnente
cæedāni.

¹³ Mānōmaī beyæ wadāni nāni
tede bai nē tedemīni iñōmō mīnitō
tōniñadāni adobai eñencædānīpa,
ante cædinque Wængonguī ingante
īmaī ante æedāni. Wængonguī
eñēmi. Wadāni nāni tede bai
do tededinque botō æbānō ante
tedetawoo, ante bitō odōmonte
apænebi eñēmoē. Mānōmaīnō
ante apænebi eñēninque botō
wæætē mōnitō tededō adodō
ante edonque apænebo eñēninque
mīnitō Wængonguī ingante
apænete cæedāni. ¹⁴ Wadāni
nāni tede bai tededinque
Wængonguī ingante apænebo

inte botō ōnōwocaque pōnente apænedinque ocāi ōmædæcabo bai inte apænebaïmopa.

15 Mänōmaï impa, ante adinque æbänō cæquïmoo. Edæ ōnōwoca pōnente apænedinque botō ocāi adobaï eñente pōnēninque Wængonguï ingante apænecæboïmpa. Ayæ Wængonguï ingante waa pōni apænecæte ante ōnōwoca pōnente ämotamïni äninque adobaï ocāi eñente pōnēninque ämotamïni ancæboïmpa. 16 Bitō, Wængonguï ingante waa pōni cæcampa, ante ōnōwocaque pōnēninque apænebitawoo. Iñæmpa Wængonguï ingante waa ate pōnēninque ōnōwocaque pōnente apænebi eñēninque wacā nē ōnonganque ingā guiquēnē, Bitō æbänō apænebi, ante eñēnāmaï inte, Ædō cæte Ao anguïmoo, ante wæbaingampa. 17 Bitō waa ate pōnēninque ōnōwocaque waa apænebi eñēninque tōmengä wæætē, Bitō æbänō ancæte ante tedebii, ante eñēnāmaï inte ædō cæte godōmenque tæi piñænte entawenguingä. 18 Botō iñōmō, Minitō wadāni nāni tede bai wædænque tedeyōmïni botō godōmenque nanguï tedebopa, ante Wængonguï ingante waa ate pōnēninque apænebopa. 19 Incæte Codito ingante mōnō pōnencabo tōnō godongāmæ pōninque botō wadāni nāni tede bai tæne tinco mïdo ganca tedequï incæ wïi tedinginque wæætē, Wadāni eñencædānimpa, ante mēna pōni edonque apænedinque waa tobāïmopa.

20 Iñānāni eñēedāni. Tæcæ eñadāni iñōmō wēnæ wēnæ mōnō cæpāmo ante eñēnāmaï inānīpa. Minitō adobaï mäninō wēnæ wēnæ mōnō cæpāmo ante eñēnāmaï inte bai pōnēedāni. Wæætē ocāi mōnō pōnēnō guiquēnē mīnitō mäninō ante wēñænāninque wædænque nāni encadō bai wïi pōnēninque

wæætē picænāni nāni nanguï encadō bai adobaï nanguï encate pōnēedāni. 21 Dodāni mōnō Awēnē beyæ ante wææ äninque iïmaï ante yewæmongadānimpa. “Wadāni nāni tede bai nē tededāni inānite botō ämo eñēninque tōmēnāni wæætē botō quīnāni inānite apænecædānimpa. Incæte iīnāni guiquēnē botō imote cōwē eñēnāmaï inguīnāni awædō, ante mōnō Awēnē angampa,” ante yewæmongatimpa.

22 Iñinque, Wadāni nāni tede bai tedemīni eñēninque nē pōnēnāni wædāmaï iñōnāni nē pōnēnāmaï ināni guiquēnē mänōmaï tedemīni eñēninque guīñente wæcædānimpa, ante cædinque Wængonguï Ōnōwoca pōnō cægacāïmpa. Wæætē Wængonguï beyæ ante edonque apænemīni eñēninque nē pōnēnāmaï ināni wædāmaï iñōnāni nē pōnēnāni guiquēnē do eñencædānimpa, ante cædinque Wængonguï Ōnōwoca pōnō cægacāïmpa. 23 Codito ingante mīni pōnencabo godongāmæ pōninque tōmāmīni wadāni nāni tede bai wadāni nāni tede bai tedemīni adinque ayæ pōnāni guiquēnē nē eñēnāmaï ināni incæ nē pōnēnāmaï ināni incæ æbänō anguīnāni. Mänōmaïnonque tedemīni eñēninque tōmēnāni wæætē, Mīnitō ōmædæcamīni inte ōnonque tedewēmīnīpa, ante wæbainānīpa.

24 Tōmāmīni wæætē Wængonguï beyæ edonque apæneyōmīni nē pōnēnāmaï ingā incæ nē eñēnāmaï ingā incæ ponte eñēninque tōmāmīni mīni apænedō beyæ tōmengä, Botō wēnæ wēnæ cætabopa, ante wæbaingampa. Ayæ Wængonguï beyæ ämīni eñente wædinque tōmengä, Botō nāwangä wēnæ wēnæ cædōmo inte wentamō mongænte awædō, ante nāmā apænte ämaingampa. 25 Ayæ tōmengä mīmōno nānō wen-

tamō wē wodōnincoo da tadonte ate bai edonque ate wædinque tōmengā ædæ wæænte guidōmēmæ ñongæninque Wængongui ingante, Bitō adobique nē waa cæbi imipa, ante waa apænebaingampa. Ayæ mīnitō imīnite, Nāwangā Wængongui Ōnōwoca tōnō āāwocaque bai ēwocāmīnīpa, ante apænebaingampa.

Quiēmē cæmīni incæ nōingā pōnente ædæmō cæedāni

²⁶ Mānōmāi ī īninque īñānāni, mōnō æbānō cæquīi. Wængongui Ōnōwoca pōnō cæcā æninque eyepæ inte mīnitō tōmāmīni godongāmæ pōninque īimāi cæmīni incæmīnīpa. Adocanque āmotamīni adodeque angā ingampa. Wacā odōmoncæte ante adodeque apænecā ingampa. Wacā ingante Wængongui edonque odōmonte apænecā ēñēningā inte tōmengā adodō ante adodeque ante odōmonte apænecā ingampa. Wacā guiquēnē wadāni nāni tede bai adodeque tedecā ingampa. Tōmengā æbānō ante tedecā, ante wacā do ēñēninque mīnitō tededō wæætē edonque apænecā ingampa. Mānōmāi wade wade ante nē apænemīni inte mīnitō tōmāmīni, Godongāmæ tæi piñænte entawengæimpa, ante īimāi cæte tedecæmīnīpa. ²⁷ Wadāni nāni tede bai tedepongā wacā adotedæ wææ tededāmai incæcāimpa. Māningā īninque tedecā ate wacā tedecæcāimpa. Ayæ wæætē wacā, Tedecæboimpa, angā Ao āmīni tedecā ate idæwaa. Mānimpodānique tedete ñīne cædāni adinque wacā ēñēninque, Æbānō ante tededānīi, ante mīnitō tededō edonque apænecā ēñencæmīnīpa. ²⁸ Codito ingante mīni pōnencabo weca nē ēñente adodō apænequēnengā dæ angā īninque edæ wadāni nāni tede bai nē tedeinente wæcā īñōmō wæætē ee adinque tededāmai

inte pæ wēenecæcāimpa. Tōmengā nāmā incæ ōnōwēnenque tedete Wængongui ingante tedecæcāimpa.

²⁹ Wængongui beyæ nē apænedāni adobai mengā pōni apænedāni ate idæwaa. Mānimpodānique apænedāni ēñēninque mīnitō, Nō ante apænedānīi, idiquibæ ante apænedānīi, ante apænte ante ēñencæmīnīpa. ³⁰ Ayæ adocanque tæcæ apænee gōñongā wacā nē ēñēē congā ingante Wængongui Ōnōwoca īñontobæ apænecā ēñēninque tōmengā, Botō apænecæboimpa, angā ēñēninque nē apænedingā wæætē apocænē edæ ēamonca ēñēē concæcāimpa. ³¹ Edæ Wængongui beyæ apænedinque adocanque tāno apænete ñīne cæcā ate wæætē wacā wæætē wacā apænete ñīne cæcæcāimpa. Mānōmāi cædinque mīnitō godongāmæ ēñente badinque wampo bawēnente ongoncæmīnīpa. ³² Wængongui beyæ nē apænedāni īñōmō tōmēnāni nāmā ōnōwoca wææ āninque ōnōwēnenque wædāmai inte ocai pōnente apænedānīpa. ³³ Edæ Wængongui incæ nē gānē pōnēnongā inte Yæ yæ wapiticæi godō tededāmai ingampa cæmīnīi.

Wængongui quīnāni Codito ingante nāni pōnencabo tōmānāni wayōmō nāni cabo wayōmō nāni cabo godongāmæ pōninque nāni cæi bai cædinque, ³⁴ mīnitō adobai Codito ingante mīni pōnencabo godongāmæ pōñōmīni onquiyænāni inānite āmīni tededāmai incædānīpa. Edæ, Apocænē ēñēmæwedāni, ante Mōitee wodi nānō wææ angai bai cædinque onquiyænāni wæatedō wæætē ānāmāi inte onguīñænāni nāni ānonque ēñēninque edæ ēñēē concædānīpa. ³⁵ Æbānō ante apænedānīi, ante ēñencæte ante wædinque onquiyængā oncōnē gote ate angā ēñēninque

tömengä nänöogængä wæætē adodō apæneca ēñencæcäimpa. Edæ Codito ingante mīni pōnencabo godongāmæ pōñōmīni onquiyængä iñōmō, Guiñēnete awædō, ānīnque ee tededāmai incæcäimpa.

³⁶ Iñæmpa, Wængonguī nänō angainō ante mīnitō adomīnique dicæ mā pōnēninque odōmōmīnitawogaa. Wadāni ēñēnāmai iñōnānite mīnitō dicæ adomīnique Wængonguī nänō apænedō ante ēñēmīnitawogaa.

³⁷ Bitō, Wængonguī beyæ nē apænebo īmopa, āmitawo. Wængonguī Ōnōwoca pōnō cæcä ænīnque botō eyepæ ēwocadinque nē nanguī cæbo īmopa, āmitawo. Mānōmai ēwocabi inte do ēñēmi īnīnque bitō, Mōnō Awēnē nänō wææ angainō ante Pabodo mānīnonque ante yewæmongampa, ante, Nāwangā īmpa, ante apænebaīmīpa.

³⁸ Wæætē mānīnō ante æcānō ēñēnāmai īna tömengä ingante wæætē mōnō ēñēnāmai ingæīmpa.

³⁹ Iñānāni, Mānōmai īmpa, ante pōnēninque mīnitō, Wængonguī beyæ apænecæīmpa, ante cæcæte ante cōwē nanguī cæedāni. Ayæ, Pancadāniya wadāni nāni tede bai apænedānīpa, ante adīnque mīnitō Baa ānāmai īedāni.

⁴⁰ Incæte quiēmē cæmīni incæ mīni pōnencabo mīni godongāmæ watapæ quēwēngūnque ante nōingā pōnente ædæmō cæedāni.

15

Codito ñāni ōmæmongacäīmpa, ante

¹ Nōwo botō tōñīñamīni ēñēedāni. Codito ingantedō ante botō do watapæ apænebo ēñēninque mīnitō mānīneque ante Ao ante wede pōnēninque edæ tæī ongōmīnitapa. Nōwo guiquēnē mīnitō, Mānīne ante æbānō intawoo, ante oda cædāmai incæmīnīmpa, ante botō adodō ante ædæmō odōmōnte yewæmōmōī aedāni. ² Mānīne

ante watapæ apænebo ēñēninque edæ mīnitō adode ante wede pōnēninque tæī ongōmīni inte edæ mānīne beyænque quēwēmaīmīnīpa. Wæætē mānīne botō watapæ apænedō ante æmæ pōnēmīni īnīnque mīni pōnēnimāmo incæ ōnōmāmoque pōñī babāīmpa.

³ Edæ mōnō Codito tömengä nänō pōnō cægainō ante botō ēñēnō ante botō doyedē, Mānīne ante mōnō tāno pōnengæīmpa, ante pōnō apænebo ēñēmīnitapa. Nōwo wæætē, Ēñencæmīnīmpa, ante botō adode ante yewæmōmo acæmīnīmpa. Wængonguī angä ēñēnte nāni yewæmongainō bai īnīnque cædīnque mōnō Codito iñōmō wēnæ wēnæ mōnō cægainō ante teēmē mongænte wæætē wængacäīmpa, ante īmpa.

⁴ Ayæ, Wængä ate tömengä baō īñī ō ænte māo daga wengadānīmpa. Ayæ Wængonguī angä ēñēnte nāni yewæmongainō bai cædīnque Codito mēōnaa go adoōnæque iñōnte do ñāni ōmæmōnte mīngä quēwengacäīmpa, ante mānīne ante īmpa. ⁵ Ayæ ñāni ōmæmōnte quēwēngōngä inte tömengä dobæ Pegodo weca ponte a ongongä acantapa. Ayæ ate tömengä nänō nē ēmīñængānāni, Dote, nāni ānōnāni weca dobæ ponte a ongongä adānītapā. ⁶ Ayæ ate mōnō tōñīñadāni quīnīento ganca ayæ godōmenque nanguī īnāni godongāmæ ongōñōnāni tömengä tōmēnāni weca do ponte edæ a ongongä adotedæ agadānīmpa. Iñāni iñōmō pancadāniya nōwo do wængadānīmpa. Pancadāniya nanguī īnāni nē agāñāni incæ ayæ mīñāni quēwēnānīpa. ⁷ Mānīnāni adāni ate Itota wæætē Tantiago weca a ongongä agacäīmpa. Ayæ ate tömengä nänō nē da godongānāni weca adocā Itota ponte a ongongä agadānīmpa. Itota mānōmai cægacäīmpa, ante botō,

Mānīne tāno pōnengæimpa, ante yewæmōmopa.

⁸ Botō guiquēnē nē wæmpodingā bai inte wæyōmote tōmengā ñōwo pōni botō weca a onngā atabopa.

⁹ Edæ Codito tōmengā nānō nē da godongāimo imo incæ botō wadāni tōmengā nānō nē da godongaināni bai wīi adobaī imopa. Edæ Itota ingante godongāmæ nāni pōnencabo inānite nē togænte pangāimo inte botō wædāmo pōni imopa. ¹⁰ Edæ æbāmē imo incæte Wængonguī waadete pōnō cæcā beyænque botō mǎnōmaī imopa. Edæ tōmengā nānō pōnō cædō ante botō wīi ōnonque cæcæte ante æmoimpa. Wæætē wadāni wædænque cæyōnāni tōmengā waadete pōnō cæcā ænīnque botō godōmenque nanguī cætabopa. Incæte botō dicæ tōmēmoque adoboque cæbogaa. Wæætē

Wængonguī nānō waadete pōnō cædō ænīmo inte botō tōmengā tōnō cædinque nanguī cæbo imopa. ¹¹ Īnīnque botō apænebo incæ tōmēnāni apænedāni incæ mōnō Codito tōmengā nānō pōnō cægaīnonque ante tōmāmōni apænemōnīpa. Mānīneque ante apænemōni ēñēnīnque mīnitō mānīneque ante pōnēmīnitapa.

Do wængaīnāni incæ ñāni ōmæmoncædānīpa, ante

¹² Īnīnque, Codito do ñāni ōmæmongacāimpa, ante apænemōni ēñēmīni incæte pancamīniya, Nē wængaīnāni dicæ ñāni ōmæmōnāniyaa, ante ædō cæte ānewēmīni.

¹³ Īñæmpa, Cōwē ñāni ōmæmōnāmaī ināni bai mōnō Codito incæ adobaī ñāni ōmæmōnāmaī incædongāimpa.

¹⁴ Ayæ Codito ñāni ōmæmōnāmaī ingā bai tōmengā waa pōni nānō pōnō cægaīnō ante quīnante apænequēnēmōnīi. Edæ ōnonque pōni bacædōnīpa. Ayæ ōnonquedō ante apænemōni bai mīnitō

mānīne ante pōnēmīni incæ ædō cæte quēwenguēnēmīni.

¹⁵ Mōnitō godōmenque Wængonguī ingante ante apænedīnque, Codito ingante Wængonguī incæ angā ñāni ōmæmongacāimpa, ante apænetamōnīpa. Īnīnque, Nē wængaīnāni cōwē ñāni ōmæmōnāmaī inānīpa, ante mīni ānewēnō ĩñōmō nāwangā ĩ bai mōnitō Wængonguī nānō cægaīnō ante babæ wapiticæ ante edæ apænecædōmōnīpa. Edæ, Cōwē ñāni ōmæmōnāmaī inānīpa, ante mīni ānewēnō nāwangā ĩ bai Wængonguī, Ñāni ōmæmōe, ante ædō cæte anguēnengāā.

¹⁶ Īñæmpa, Ñāni ōmæmōnāmaī inānīpa, ante mīni ānewēnō nāwangā ĩ bai Codito incæ adobaī ñāni ōmæmōnāmaī incægacāimpa.

¹⁷ Ayæ Codito ñāni ōmæmōnāmaī ingā bai mīnitō mīni wæde pōnēnō incæ ōnonque pōni pōnente incædōnīpa. Īnīnque wentamō mīni mongæno ædō cæte ñā mēnongaquēnēmīni. Mīni wēnæ wēnæ cædīnō beyæ wentamō mongænte wæcædōmīnīpa.

¹⁸ Mānīnō ante mīni ānewēnō nāwangā ĩ bai Codito nempo quēwēnīnque do wængaīnāni incæ do mempoga wænīnque ædō cæte quēwenguēnēnāni. Quēwēnāmaī incædōnānīpa.

¹⁹ Codito pōnō ængā beyænque mōnō adopoque wænīnque wæætē wænāmaī quēwengæimpa, ante mōnō inguīpogaque pōnēnīnque wæmo bai wadāni wædænque wæwēñōnāni mōnō godōmenque nanguī wæwenguēnē incædōnīpa.

²⁰ Incæte Codito dobæ ñāni ōmæmongacāi apa ānewēmīni. Edæ waodāni tānomō amīñayonte tā pedāni bai cædinque Wængonguī adobaī, Do wængaīnāni inānite āmo ñāni ōmæmoncædānīpa, ante cæcæte ante cædinque Codito Tānocā ingante do angā ēñēnīnque

ñāni ōmæmongacāimpa. Nāwangā
 impa, ante āmo ēñēmaīmīnīpa.
 21 Edæ waocā incæ adocanque
 ēñēnāmaī cæcā beyænque mōnō
 wænguīmāmo pongatimpa. Ayæ
 nē wænguēnēmō inte wæyōmonte
 Ñōwocā Waocā ēñagaingā inte
 wæninque ñāni ōmæmongā
 beyænque mōnō ñāni ōmæmonte
 quēwenguīmāmo adobaī pon-
 gatimpa. 22 Edæ mæmæ Adāo
 wodi tōmengā tōnō tōmāmō
 godongāmæ nē wænguēnēmō
 bagaimō inte mōnō tōmāmō adobaī
 Codito tōnō godongāmæ nē ñāni
 ōmæmonguīmō bagamōimpa.
 23 Incæte to amiñayedē tānomō ñāni
 tā pedōmō bai inongā inte mōnō
 Codito adobaī Tānocā inongā inte
 edæ tāno ñāni ōmæmongacāimpa.
 Codito nempo nē quēwēnōmō
 guiquēnē mōnō ayæmō inōmō inte
 edæ tōmengā nānō ponguīōnæ
 iinque ba ate mōnō māniñedē ate
 nē ñāni ōmæmonguīmō imompa.

24 Māniñedē ate inguipoga awēnē
 odeyēdi nempo ongoncoo incæ
 Codito tōmancoo ō ænte ōmæe
 ēwencæcāimpa. Ñænænāni nāni
 ānōmāmo adobaī tōmāmāmo ōmæe
 ēwencæcāimpa. Tæi piñænāni
 nāni nanguī cædoncoo incæ
 Codito adocā incæ tōmancoo wido
 cæcæcāimpa. Ayæ adocā nē
 Awēnē Odeye inongā inte tōmengā
 nempo ongoncoo wæætē edæ
 Mæmpo Wængonguī nempo edæ
 pædæ godongā æninque Mæmpo
 Wængonguinque tōmenganque ado-
 canque Awēnē Odeye inongā
 incæcāimpa. Māniñedē ate edæ
 ñōwo mōnō quēwēmāmo iñōmō
 edæ iinque baquinō anguēnē.
 25 Incæte Wængonguī Codito
 ingante, Bitō imite nē piinte
 cægāināni tōmānāni inānite mō
 gongæncæbiimpa, ante cædinque
 tōmengā ōnōwa gāānē nānō
 wææntodonganca edæ adocā Codito
 incæ māniñō nānō iinque cæganca
 nē Awēnē inongā ingampa.

26 Ayæ tōmengā ingante nē
 piinte cædāni inānite æmæwo bæ
 tacā adinque adoque pōni mōnō
 wænguīmāmo incæ ayæ ongō
 adinque Wængonguī, Mānimāmo
 dæ bacæimpa, ante māo ōmæe
 ēwencæcāimpa. 27 Tōmengā
 nempo Wængonguī tōmancoo pædæ
 godongā æninque tōmengā nē
 Awēnē bacæcāimpa, ante do
 yewæmongatimpa. Mānōmainō
 ante yewæmonte ongō incæte
 Wængonguī nē pædæ godōnongā
 inte ædō cæte, Nāmā pædæ
 godōmopa, anguingāā, ante
 edonque acæimpa. 28 Ayæ
 ate Wængonguī Wengā incæ,
 Mæmpo Wængonguī botō nempo
 tōmancoo nē pædæ pōnongā inte
 tōmengā adocanque pōni Tæiyæ
 Awēnē badinque tōmenganque
 tōmancoo ēnemocæcāimpa, ante
 cæcæcāimpa. Mānōmaī cæte
 ate tōmengā adobaī Mæmpo
 Wængonguī nempo quēwēninque
 Mæmpo nānō ānonque ante ēñente
 cæcæcāimpa.

29 Pancadāniya edæ, Do
 wængāināni beyænque cæmōnīpa,
 ante cædinque tōmēnāni beyæ
 æpænē guidānīpa. Iinque, Ñāni
 ōmæmōnāmaī ingæimpa, ante mīni
 ānewēnō nāwangā i bai tōmēnāni
 æbānō cæquēnēnāni inānīi. Edæ,
 Ñāni ōmæmōnāmaī ingæimpa,
 ante nāwangā i bai edæ tōmēnāni
 nē wængāināni beyæ quīnante
 æpænē guīquēnēnānīi. 30 Ayæ
 mīni ānewēnō nāwangā i bai mōnitō
 iñōmō quīnante mōni wantæ
 iñō wantæ iñō wodo wænguīnō
 ante wæquēnēmōnīi. 31 Botō
 iimō iñō iimō iñō do wæwocabo
 inōmo imopa, ante nāwangā āmopa.
 Botō mōnō Awēnē Itota Codito
 nempo quēwēninque mīnitō imīnite
 ante pōnēninque watapæ tobopa,
 ante nāwangā antawoo. Edæ
 botō tōniñamīni iñōmīnite botō
 māniñō ante nāwangā ānīmo
 inte, Wæwocabo imopa, ante

adobaī, Nāwangā impa, ante āmo eñēmaīmīnīpa. ³² Waomō mōnō æīnēnō æncæte ante botō epetoidi babæidi bai īnāni tōnō guēa wæætēdō wæætē cæbo bai ōnonque cæte incædōnīpa. Edæ, Do wængaīnāni nāni ōmæmōnāmaī incædānīpa, ante nāwangā ī bai botō, “Īmō ate mōnō æmæwo wænguinque ante cænte bete tocæīpa,” ante nāni ānewēnō bai ante ee quēwencædōmoīpa.

³³ Īnæmpa mænōmaīnō ante tedewēnāni eñēnīque mīnitō wæætē oda cædāmaī īmæwedāni. Edæ do yewæmōnīnque, “Wīwa cædāni tōnō guēa cædinque bitō adobaī wapiticæ quēwenguinque godongāmæ cæbīpa.” ³⁴ Ante wææ ānāni eñēdāni. Edæ, mīnitō wēnæ wēnæ cæmīni adīnque Wængonguī ingante ante eñēnāmaī īnāni īñōmō oda cæbāīnānīpa. Mænōmaī beyæ mīnitō guingo īmonte wæquēnēmīni īñōmīni inte nō cæte quēwēnīnque edæ wēnæ wēnæ cædāmaī īedāni.

Do wængaīnāni īmaī nāni ōmæmoncædānīpa, ante

³⁵ Bitō, Do wængaīnāni æbānō cæte nāni ōmæmonguīnānīi, ante āmitawo. Ayæ, Nāni ōmæmōnīnque mōnō baō quīnō bai eñate ponguīmōō, ante eñencæte ante wæbitawo. ³⁶ Īnæmpa ōnonquedō ante wæbi awædō. Edæ waocā tōmēmō quīyacā ate yabæque nōmāate ate tā bocate pædīmō bai mōnō baō adobaī inte nōmængæīpa. ³⁷ Īnæmpa todigo incæ wawæ incæ bitō, Tā bocate pæcæīpa, ante cædinque do pædīwæ tōmēwæ ænāmaī inte tōmēmonque ænte godō quīyabi ate tā bocate pæpa. ³⁸ Incæte, Tōmēwæ æbānō īwæ pæquīwæ, ante nāmā nānō angaīnō bai cædinque Wængonguinque pōnō badongā ate tā bocate pæpa. Wamō tā bocate pædinque æbānō incaquīī, wamō æbānō incaquīī, ante do eñengaīngā

inte Wængonguī pōnō badongā ate wainca wainca incapa.

³⁹ Tōmāñō baō wīī adoyō bai eñōmpa. Mōnō waomō baō wayō eñamōmpa. Ōōingāidi baō wayō eñadānīpa. Ayamōidi baō wayō eñadānīpa. Gæyæidi baō wayō eñadānīpa. ⁴⁰ Ayæ ōōnædē quēwēnāni wayō mongæñōnāni īnguīpoga quēwēmō īñōmō wayō eñamōmpa. Īnīnque ōōnædē quēwēnāni waa nāni eñadō wayō īñonte īnguīpoga quēwēmō waa pōnī mōnō eñayō guīquēnē wīī adobaī eñamō īmōmpa. ⁴¹ Woyowotæ apāicā īñōmō itædē nænque nānō apāi bai wīī apāicampa. Pōnōmenque pōnī apāicampa. Nēmōidi guīquēnē wadō bai apāidānīpa. Edæ nēmōidi incæ pancadāniya nāmōīnāni inte wædænque apāiyōnāni pancadāniya waa pōnī ēmōnāni inte guīnæ nanguī apāidānīpa.

⁴² Mānīī quīyadīmō yabæque nōmāate ate tā bocate pædīmō bai mōnō adopoque wæmō ate mōnō baō adobaī aquīñō inte nōmæmpa. Wæætē īncayæ ate mōnō baō nōmāadāmaī īnguinque wæætē nāni ōmæmonguīmō īmōīpa. ⁴³ Ayæ mōnō guīñēnate wægāñō wido cæte ate mōnō waa pōnī eñāquinque nāni ōmæmongæīpa. Edæ mōnō aquīñō wido cædinque mōnō tæī pīñæñō baaquinque nāni ōmæmongæīpa. ⁴⁴ Edæ īnguīpogaque quēwēnīnque mōnō eñayō wido cæte ate mōnō ōōnædē pōnīwoca eñate ēwocadīnque mōnō waiñō pōnī eñate nāni ōmæmongæīpa.

⁴⁵ “Adāō wodi tānocā īnongā inte nē ēwocā badīnque quēwengacāīpa,” ante yewæmongatīpa. Ayæ adobaī Adāō wodi bai Nōwocā mōnō Codito incæ nē ēwocā inte quēwēnīnque mōnō īmote pōnongā ænīnque ēwocate quēwēmōmpa. ⁴⁶ Īnguīpogaque nē quēwengā

guiquënë tāno pongacäimpa. Mempoga nē Quëwēnongā guiquënë ñōwoque ayæ pōningā inte nē Quëwengā ingampa. ⁴⁷ Tānocā ingante badoncæte ante Wængonguī onguipoi guiidimōi æninque badongacäimpa. Nōwocā guiquënë öönädē quëwengaingā inte pongacäimpa. ⁴⁸ Inguipogaque ante quëwēnāni guiquënë inguipoga tāno quëwengaingā bai adobai inānipa. Öönädē mönō goquincabo guiquënë öönädē quëwente Pongaingā bai adobai imompa.

⁴⁹ Inguipogaque quëwengā nānō ëñayō bai mönō adobai ñōwo ëñamompa. Incayæ ate guiquënë öönädē quëwente nē Pongaingā nānō ëñayō bai mönō adobai ëñaquimō imompa.

⁵⁰ Botō tōniñamīni apænebo ëñeedāni. Adopoque ëñagaingā inte Wængonguī Awënë Odeye nempo ædō cæte guite quëwenguingā. Nē aquiiñō ñömænguiñō ëñadongā incæ tömengā mempoga ëñadāmai inte ædō cæte baō ñömädāmai iñō ëñaquingā. ⁵¹ Mönō waocabo wëenëñedē mönō ëñenāmai ingainō ante botō tæcæ ëñenimo inte ñōwo edonque apænebo ëñeedāni.

Wii tömāmō wænguimō imompa. Incæte tömāmō iñontobæ wayonque ëñaquimō imompa. ⁵² Edæ todompeta mönō ancadeca æmæwo pōni nangui öönāni ate mönō awinca adopoque bomō cæyōmonte iñontobæ bacäimpa. Edæ todompeta tæcæ we ööñönāni do wængaināni incæ ñömænāmai nāni inguinque ñāni ömæmoncädänimpa. Māniñedē edæ wayonque pōni mönō tömāmō ëñacæmōimpa. ⁵³ Edæ mönō baō mönō aquii ñömænguiñonque wido cæte ate mönō ñömænāmai inguiñonque ëñaquinque impa. Ayæ mönō aquii wænguiñō ewente ate waiñonque mönō wænāmai inguiñō ëñacäimpa. ⁵⁴ Mönō ñömænguiñō

ëñamō adinque Codito waiñō pōnongā ænte ëñadinque mönō baō ñömænāmai ingäimpa. Ayæ mönō wænguiñō ëñamō adinque tömengā mönō wænāmai inguiñō ante waiñō pōni pōnongā ëñacäimpa. Mānōmai cæcā ate dodāni nāni yewæmonte angainō tömāa inque cæte ingäimpa. Edæ iimāi ante yewæmongadänimpa. “Mönō Codito nē tæi piñænongā inte mönō wænguimāmo godō ömæe ewëninque gānā cæcæcäimpa. ⁵⁵ Inique önonque bagai inte mönō wænguimāmo iñōmō dicæ tæi piñænte cæpa æmæwo wænguimō. Mönō wænguimāmo incæ dicæ daapa emiñæmpa guii wænguimō.”

⁵⁶ Mönō wënæ wënæ cægainō beyænque mönō daapa guite bai pante wæquinque nē wænguënemō ingamōimpa. Ayæ ëñenāmai cæyōmonte Wængonguī wææ angā beyænque mönō nē pante wæquinque nē wænguënemō bagamōimpa. ⁵⁷ Wæætē mönō Awënë Itota Codito gānā cædinque mönō wænguënemāmo ante godō ömæe ewengā beyænque Wængonguī mönō imonte pōnō cæcā ate gānā cæmōimpa. Inique, Mānōmai waa pōni cæcampa, ante pōnëninque mönō Wængonguī ingante waa ate pōnëninque apænecäimpa.

⁵⁸ Mānōmai beyæ botō nē waadete tōniñamīni ëñeedāni. Minitō, Mönō imonte bæ tadāmai incädänimpa, ante adiyæ tæi ongonte wææ cæedāni. Edæ, Mönō Awënë nempo quëwëninque nangui cæmō inique mönō cædinō iñōmō edæ cōwë ewënāmai ingäimpa, ante pōnëninque minitō mönō Awënë beyæ ante cōwë godōmenque gomonga cæcæminimpa, ämopa.

16

Wængonguī quināni beyæ iimāi

cæte godongæimpa, ante

¹ Nōwo iñōmō mīnitō godonte æinta ante, Wængonguī quīnāni beyæ impa, ante mīni godonguēnēnō ante apænebo ēñēdāni. Ga-datiabæ iñōmō Itota ingante godongāmæ nāni pōnencabo inānite do ānimo inte botō mīnitō imīnite adobai ante iīmai āmo cæedāni. ² Mīnitō tōmāmīni, Botō ænincoo æpodō i, ante adinque, Pancaa Wængonguī quīnāni quī baquimpa, ante cædinque Wængonguī itædē iñō pancacooga nānēnē cō cædinque wacā Wængonguī itædē iñō pancacooga nānēnē cō cædinque ee mæedāni. Iñinque wæætē wæætē cō cæte eyepæ māmīni adinque botō mīnitō weca ponte adinque, Godōmenque cōō cæedāni, ante ānāmai inguēnēmo imopa. ³ Edæ botō mīnitō weca ponte āñōmo mīnitō, iīnāni nō cædōnāni inte mōnitō godōnincoo ænte mǎo godoncædānimpā, ante odōmōmīni adinque botō wæætē tōmēnāni beyæ cadota ante yewæmoncæboimpā. Ayæ cadota tōnō mīnitō pōnōnoncoo tōnō botō iīnāni inānite pædæ godōninque da godōmo ænte mǎo Eedotadēē gote nēnemcædānimpā. ⁴ Ayæ Wængonguī Ao angā ate botō tōmēnāni bai adobai gobo adinque tōmēnāni botō tōnō godongāmæ edæ gobainānīpa.

Iīmai gocæboimpā, ante

⁵ Cōwē Māatedōniabæ wodo pænta gocæboimpā. Iñinque mānīmæ tāno wodo pænta gote ate botō ayæ wæætē mīnitō weca poncæboimpā. ⁶ Ayæ mīnitō weca pōninque wabānō wantæ iñō quēwente goquīmo. Æbāmē cæcæboimpā. Edæ, Quēwente ate ædōmē gomonga gocæ cæyōmo mīnitō botō tōnō godongāmæ waa cæmīni ate waa gocæboimpā, ante pōnēninque botō wabānō godōmenque quēwēninque

tōmāā mōnō yoguūntedæ incæ mīnitō weca quēwencæboimpā. ⁷ Edæ, Botō wodo pænta gocæ cædinque mīnitō weca ñōwo pōmo bai wantæ iñō ēñāquinque incædōnimpā, ante pōnente wædinque botō wīi ñōwo pōinēmo imopa. Wæætē, Wængonguī Ao angā ate botō iīncayæ ate mīnitō weca ponte wantæpiyæ quēwēninque tocæboimpā, ante pōnēmopa. ⁸ Wæætē mōni oodeocabo æāmæ Pentecotee mōni ānōmæ iīnque beganca botō Epeto adoyōmō quēwencæboimpā. ⁹ Edæ Epeto iñōmō quēwēnāni wede pōnente bacædānimpā, ante botō guīte apænequinque odemō bai wi ænete bai ongō abopa. Ayæ adobai, Nē piīnte cædāni nanguī ināni mæ ongōnānīpa, ante adinque botō adoyōmō quēwēninque nanguī wææ apænecæboimpā.

¹⁰ Timoteo mīnitō weca wabānō ponguīgā. Pongā iñinque mīnitō wæætē, Mōnitō weca guīñēnāmai inte quēwencæbiimpā, āninque tōmengā ingante waa cæedāni. Edæ botō nē cæbo imo bai tōmengā adobai Wængonguī beyænque nē cæcā ingampā. ¹¹ Iñinque, Timoteo ōnonque cæcampā, ante tedewēnāmai inte mīnitō tōmengā ingante Baa ānāmai incæmīnimpā. Wæætē waadete cædinque da pōnōmīni ate tōmengā piyānē cæte botō weca adodō poncæcāimpā, āmopa. Edæ, Mōnō tōniñadāni tōnō Timoteo godongāmæ poncæcāimpā, ante pōnēninque botō wānō cōmopa.

¹² Botō mōnō tōniñacā Apodo ingante guīquēnē, Mōnō tōniñadāni tōnō bitō coodintoidi weca ēñate pōe, ante ancaa āmo incæte tōmengā wæætē, Nōwo wīi goquīmo, ante Baa angantapa. Incæte Wængonguī Ao angā ate tōmengā iīncayæ ate mīnitō weca cōwē poncæcāimpā.

Waa quēwencæmīnimpā, ante

13 Mīnitō guiquēnē cōwā ate nāmā wææ aaedāni. Wede pōnēmīni inte tæi gongænte ongōedāni. Æmæwo pægaīmīni inte tæi piñænte entawēninque guīñēnāmaī inte ee cæedāni. 14 Ayæ tōmāā quiēmē cæmīni inte waadete pōnēninque cæedāni āmopa.

15 Botō tōniñāmīni mīnitō iīmaī ante do ēñēmīnīpa. Acayabæ iñōmō tāno pōnengāināni inte Etepānā nāni quēwencabo iñōmō, Wængonguī quīnāni inānite nē cæmōni bacæmōnīpa, ante ñōwo cædānīpa cæmīni. 16 Iñinque mīnitō Wængonguī quīnāni beyæ nē cædināni inānite Ao ānīnque piyæñē cædinque tōmēnāni nāni ānō bai do ēñente cæedāni. Ayæ, Wadāni adobaī, Mōnō tōnō godongāmæ nanguī cædānīpa, ante adinque mīnitō tōmēnāni nāni ānō bai do ēñente cæedāni.

17 Etepānā tōnō Podotōnato ayæ Acaico botō weca pōninque mīnitō botō beyæ mīni cæinēnō ante do cædāni ate nanguī totabopa. 18 Edæ tōmēnāni pōnō apænedāni ēñēninque mīnitō wampo pōnente tæi piñænte ēwocamīnitawo. Ayæ adobaī pōnō apænedāni ēñēninque mōnitō wampo pōnente tæi piñænte ēwocamōnīpa. Mānōmaī nē pōnō cædināni inānite mīnitō wæætē waa ate pōnēninque cæquēnēmīni imīnīpa.

19 Atiabæ iñōmō Codito ingante godongāmæ nāni pōnencabo nāni cabo nāni cabo tōmānāni mīnitō imīnite ante pōnēninque, Waa quēwencæmīnīpa, ante apænedānīpa. Aquidæ tōnō Pidica nāna gæncaya adobaī ayæ tōmēna oncōnē Codito ingante pōnente godongāmæ pōninque nāni pōnencabo adobaī mīnitō imīnite waadete pōnēninque, Mōnō Awēnē nempo waa quēwencæmīnīpa, ānānīpa. 20 Mōnō tōniñadāni tōmānāni, Waa quēwencæmīnīpa, ante apænedānīpa. Mīnitō

guiquēnē mīni cabo godongāmæ pō bee tēninque waadete pōnente waa apænedāni, āmopa.

21 Botō Pabodobo iñōmō tæcæ tōmēmo ōnompoca yewæmōninque, Waa quēwencæmīnīpa, ante tōmēmo yewæmōmopa.

22 Æcānō mōnō Awēnē ingante waadete pōnēnāmaī ina iñōmō tōmengā nānō wænguinque mānōmaī cæcampa tōō. Botō iñōmō wæætē, Mōnitō Awēnē imi pōe, ante wæbopa.

23 Mōnō Awēnē Itota waadete pōnō cæcā æninque mīnitō tōmengā nānō waadete pōnō cædō entawēninque waa quēwencæmīnīpa.

24 Codito Itota nempo mōnō quēwencabo imōmopa, ante pōnēninque botō mīnitō imīnite waadete pōnēmopa. Māninque ante yewæmōmopa.

2 Coodintoidi inänite Pabodo cadota ante ayänta nänö yewæmongainta

Waa quëwencæminimpa, ante

¹ Wængongui pönö angä beyæ Itota Codito botö Pabodobo imote da godongä godongäimo inte botö mönö töninäcä Timoteo tönö guëa apænemöna ate botö iimaï ante yewæmömopa. Coodinto iñömö quëwëmini inte minitö iñömö Codito ingante mini godongämæ pönencabo incæ acæminimpa, ante yewæmömopa. Ayæ Acayabæ tömäo iñömö quëwente Wængongui quinäni inte tömënäni adobaï adota acädänimpa, ante yewæmömopa. ² Mönö Awënë Itota Codito tönö Mæmpo Wængongui tönö guëa waadete pönö cæda adinque minitö gänë pönente waa quëwencæminimpa, ämönapa, ante yewæmömopa.

Codito iimaï waadete pönö cæcampa, ante

³ Mönö Awënë Itota Codito Wæmpocä iñongante Itota iñömö adocä ingante, Botö Wængongui inongä ingampa. Ayæ Itota Wængongui adocä inongä inte tömengä mönö wæwënö ante adinque godongämæ wæte bai pönö waadete apænecä ëñëninque mönö wampo pönëmö imopa. Mänömaï beyæ, Itota Mæmpo Wængongui cöwë waa cæcampa, ante mönö watapæ apænecäimpa. ⁴ Adocä Wængongui mönö imonte äninque, Wënæ wënæ wæwëmini adinque botö waadete pönö apænëbo ëñëninque minitö wampo pönëminitapa. Ininque wadäni wënæ wënæ wæwënäni adinque minitö botö apænëdö ante waadete godö apænëmini ëñëninque tömënäni wæætë wampo

pönencädänimpa, ante botö minitö iminite pönö cætabopa, Wængongui angampa.

⁵ Edæ iimaï beyæ mänömaï angampa. Codito në nantate wægaingä beyæ nantate wæwëninque mönö tömengä tönö äanque bai nantate wæwëmopa. Ayæ adobaï nantate wæwëmö adinque adocä Codito waadete pönö apænecä ëñëninque mönö tömengä tönö äanque bai ëwocadinque wampo pönëmopa. ⁶ Mönitö nantate wæwëmöni aminitawo. Edæ mönitö nantate wæwente apænëmöni beyæ Wængongui minitö iminite wæætë pönö waadete apænecampa. Apænecä ëñëninque minitö wæætë wampo pönëninque wænämaï quëwencæminimpa, ante Wængongui cæcampa. Ayæ mönitö wæwëñömönite tömengä pönö waadete apænecä ëñente wampo pönëmöni aminitawo. Edæ minitö nantate wæwëmini inte wampo pönencæminimpa, ante Wængongui mänömaï cæcampa. Ayæ wampo pönëmini badinque minitö iincayæ ate mönitö nantate wæwënö bai adobaï nantate wæwëmini incæte piyænë cæte ee cæte quëwencæminimpa, ante Wængongui pönö cæcampa. ⁷ Ayæ mönitö tönö äanque bai minitö nantate wæwëminitawo. Edæ tömengä waadete pönö apænecä ëñëmini ate minitö adobaï mönitö tönö äanque bai wampo pönenguimini iminipa. Ante do ëñëninque mönitö, Näwangä minitö watapæ quëwencæminimpa, ante do pönëmönipa.

⁸ Iñänäni, mönitö Atiabæ quëwëninque æbänö wënæ wënæ bate wætämönii, ante ñowo yewæmömo aedäni. Tæi piñæmöni inämaï inte mönitö godömenque teëmë mongænte bai nangui wënæ wënæ bate wædinque, Nangæ bate wængui wæ, ante wætämönipa. ⁹ Wængongui do angä wænguënëmöni imönipa, ante

nāmāneque pōnente wætāmōnipa. Incæte mōnitō, Tōmēmōni nāmā tæi piñænō beyænque quēwencæmōnipa, ante pōnēnāmāi incæmōnipa, ante odōmoncæte ante Wængongui pōnō cæcā wætāmōnipa. Wæætē tōmengā, Do wængaināni quēwencædānipa, ante botō nē āmo iñōmote mīnitō wæætē botō imote wede pōnente quēwencæmīnipa, ante cæcæte ante Wængongui mānōmāi pōnō cæcā wætāmōnipa. ¹⁰ Mōnitō mānīnō mōni oo wænguinque ante wæyōmōnite tōmengā do bæi ongonte ængā beyænque quēwentāmōnipa. Ayæ ate wæyōmōnite tōmengā ængā beyænque quēwencæmōnipa. Ayæ, Adocā wæætē wæætē ængā beyænque quēwencæmōnipa, ante pōnēninque mōnitō tōmengā ingante wede pōnente tomōnipa. ¹¹ Ininque mīnitō iñacabo gongænte bai mōnitō beyæ Wængongui ingante apænemīni ēñēninque tōmengā cōwē bæi ongonte ængā beyænque quēwencæmōnipa. Mānōmāi cæcā adinque nangui ināni wæætē Wængongui ingante waa ate pōnente iimāi ante apænecædānipa. Wængongui ēñēmi. Nangui ināni apænedāni ēñēninque bitō Pabodoidi beyæ pōnō waa cæbi amōnipa, ante apænequīnāni inānipa.

Coodinto iñōmō quīnante pōnāmāi imoi, Pabodo angampa

¹² Mōnitō iimāi ante nāmā waa ate pōnēninque apænemōnipa. Wængongui quīmōni inōmōni inte mōnitō tōmengā, Tæiyæ waēmō ewocacæmīnipa, ante ænte entawēmōnipa. Mānōmāi beyæ Wængongui nō cæcā bai mōnitō adobai inguipoga quēwēninque nō cæte quēwēmōnipa. Ayæ mīnitō weca pōninque mōnitō godōmenque waa cætāmōnipa. Mānōmāi cædinque mōnitō inguipoga quēwēnānique nāni ēñēnō

beyænque dicæ cætāmōniyaa. Wæætē mīmō entawēmōni inte nāmā apænte āninque mōnitō Wængongui waadete pōnō apænecā ēñēninque eyepæ cætāmōnipa, ante tomōnipa. ¹³ Mīnitō acæmīnipa, ante yewæmōninque mōnitō dicæ idiquibæ ante yewæmōmōniyaa. Wæætē, Edonque adinque do ēñencæmīnipa, ante edonque yewæmōmōni abaimīnipa. Ayæ botō, Mīnitō nāwangā godōmenque ēñencæmīnipa, ante iimāi ante pōnēmopa. ¹⁴ Mōnitō æbānō imōnii, ante mīnitō pancaa ante do ēñēmīnipa. Ayæ, Mōnō Awēnē Itota tōmengā nānō ponguionæ iinque bayonte mōnitō mīnitō imīnite adinque, Mīnitō nē wede pōnengaimīni imīnipa, ante adinque tocæmōnipa, ante do ēñēmīnitawo. Ayæ mānionæ bayonte mōnitō imōnite adinque mīnitō adobai, Waa nē cægaimīni imīnipa, ante tocæmīnipa, ante āmo ēñēmāimīnipa.

¹⁵ Mānōmāi impa, ante pōnēninque botō, iimāi cæcæboimpa, ante pōnentabopa. Wayōmō ayæ godāmāi inte botō tāno mīnitō weca ponte waadete apænecæboimpa. Apænebo ēñēninque mīnitō wæætē mempoga tocæmīnipa, ante iimāi cædīmo intabopa. ¹⁶ Mīnitō weca tāno ponte ēñadinque godōmenque godinque botō Māatedōniabæ gote pōninque wæætē mīnitō weca adodō ocæ emænte poncæ cædīmo intabopa. Ayæ pōmo ate mīnitō botō imote godongāmæ cædinque da godōmīni godōmenque Oodeabæ gocæ cædīmo intabopa. ¹⁷ Incæte botō, Mānōmāi cæquīmo imopa, ante pōnēninque dicæ ononque ante pōnentawogaa. Mānōmāi pōinēmo inte botō ñimpo cæte pōnāmāi imo adinque mīnitō, Pabodo æmæ pōnente, Wīi pōinente wæbānō wīi pongā, ante pōnēmīnitawo.

Īñæmpa inguipogaque quēwēnāni mānōmaīnō ante nāni æmæ pōnēnō bai botō īñōmō edæ dicæ adobaī pōnentawogaa.

¹⁸ Wængonguī nāwangā mōnō īmonte cōwē pōnēninque nē aacā ingampa, ante nō pōnī impa. Mānōmaīnō ante nō pōnī ī bai mīnitō īmīnite mōnitō apænedō īñōmō adobaī nō pōnī impa. Īninque mōnitō ædō cæte wadō ante apænequīmōnii. ¹⁹ Tidibānō tōnō Tīmoteo botō tōnō mīnitō weca pōninque, Wængonguī Wengā Itota Codito ingampa, ante nō impa, ante apænemōni ēñēmīnitawo. Īninque mōnitō Itota Codito nempo quēwēninque nē Ao āmōni inte ædō cæte æmæ pōnente bai wadō ante apænequīmōnii. ²⁰ Īmaī impa. Wængonguī, Cōwē cæcæboimpa, ante æpogamē wæætē wæætē angacāimpa. Wæætē wæætē angā incæte Codito īñōmō edæ cōwē Ao āninque, Wængonguī nānō angāinō tōmānō īinque cæcæimpa, ante cæcampa. Īninque mōnitō tōmengā tōnō cædinque, Wængonguī ñāō apāite bai ēmōñongante tōmānāni tōmengā ingante waa acædānimpā, ante cædinque, Ao, mānōmaī impa, ante, Amēē, ante watapæ apænemōnīpa. ²¹ Wængonguī incæ mōnitō īmōnite apænte æninque ayæ mīnitō īmīnite apænte æninque, Mīnitō Codito nempo quēwēninque nē tæī piñæmīni bacæmīnimpā, ante mōnō tōmāmō īmonte pōnō ōni pæte bai cædinque Īmaī cæcampa. ²² Tōmengā ēmōwo yewæmonte bai cædinque, Botō quīmīni īmīnīpa, ante pōnō cæcampa. Ayæ, Īncayæ ate mīni godōmenque nanguī ænguinque mīnitō ñōwo botō Ōnōwoca ingante ænte ēwocædāni, ante tōmengā Ōnōwoca ingante ñōwo da pōnongā ænte ēwocāmīnīpa.

²³ Īninque Coodinto īñōmō botō quīnante wæætē pōnāmaī ingaboī.

Edæ wēnæ wēnæ cæmīni adinque mīnitō īmīnite nē panguēnēmo incæ botō, Wīī pāinente awædō, ante wīī pontabopa. Wængonguī ayongante botō, Mānōmaī impa, ante nō apænebo ēñēmāimīnīpa. ²⁴ Īmaī ante wede pōnencæmīnīmpa, ante mōnitō dicæ nē wææ āmōni īmōniyaa. Wæætē edæ, Mīnitō mīni wede pōnēnō beyænque tæī ongōninque edæ nanguī cæmīnīpa, ante adinque mōnitō wæætē, Mīnitō watapæ tocæmīnīmpa, ante cædinque mīnitō tōnō godongāmæ cæmōnīpa.

2

¹ Botō wēēnēñedē mīnitō weca ēñacæ pōninque nanguī āmo wæmīnitapa. Īninque, Wīī wæætē āmo wæcæmīnīmpa, ante ñōwo ēñacæ pōnāmaī incæboimpa, ante nāmāneque pōnēninque antabopa. ² Edæ piimo wæwēmīni bai æcānō wæætē, Tocæbiimpā, ante botō imote waadete pōnente apænequēnengāā. Īñæmpa botō piimo beyæ nē wæwēnīmīnīque ongōmīni bai botō imote nē waadete pōnente apænequēnengā īñōmō edæ dæ ancædongāimpā. ³ Botō quīēmē beyæ tobo adinque mīnitō godongāmæ watapæ toquēnēmīni īmīnīpa, ante pōnentabopa. Mīnitō botō beyæ āninque, Pabodo mōnō weca pongā adinque mōnō cæmō tocæcāimpā, ante nē cæquēnēmīni īmīnīpa, ante awædō. Īninque, Mīnitō weca pōninque botō mīnitō wæwēnō ante wædāmaī incæboimpa, ante cædinque botō, Botō cadota ante yewæmōmo adinque mīnitō ēñente cæcæmīnīmpa, ante wæbopa. ⁴ Botō nanguī caate wædōmo inte mīmōnoque pōnente wæwēninque yabæque adobaī Ca ca nanguī pōnente wædinque mānōmaīnō ante wæbopa. Incæte botō, Mīnitō wæwencæmīnīmpa, ante dicæ āmogaa. Wæætē,

Botō æbānō mīnitō īmīnite nangui waadete pōnēmopa, ante ēñencæmīnīmpa, ante odōmoncæte ante yewæmōmopa.

Nē wīwa cæcā ingante æbānō godō waadete ñimpo cæquī

⁵ Adocanque wīwa cæcā adinque botō tōmengā nānō wīwa cædō beyæ wæwēmo incæte mīnitō tōmāmīni wædænque incæ nangui incæ wæwēmīni adobaī īmīnīpa. Botō, Tōmengā ingante pīnāmaī incæboīmpa, ante pōnēninque, Wædænque wæwēmīnīpa, ante apænēbopa.

⁶ Nē ēñēnāmaī cædingā ingante mīnitō pancamīniya wodo tōmāmīni do pāmīnitapa. Īninque botō, Idæwaa pāmīnīpa, āmopa.

⁷ Tōmengā, Ancaa pāmīni awædō, ante godōmenque wæwente bacantawo. Īninque mīnitō pōnō ñimpo cædinque tōmengā ingante, Idæwaa pāmōni wæbīpa, ante ædæmō waadete apænēmīni ēñēninque tōmengā ĩnque wædinque wampo pōnencæcāīmpa.

⁸ Mīnitō wæætē, Bitō ĩmite nāwangā waadete pōnēmōnīpa, ante adodō apænēmīni ēñencæcāīmpa, ante botō mīnitō īmīnite nangui āmopa.

⁹ Botō ānō ante æbānō tōmānō ante ēñente cæmīnīi, ante ēñencæte ante botō wēēñēdē yewæmontabopa. Eyepæ cæmīni ate wædinque botō, Eyepæ cæmīnīpa, āmopa.

¹⁰ Nē ēñēnāmaī cæcā ingante mīnitō ñimpo cæmīni ee go-cantawo. Mānōmaī cæmīni ĩninque botō ñōwo adobaī ñimpo cæbopa. Waocā æcāmenque ēñēnāmaī cæcā adinque godō pōnō ñimpo cæbo ĩninque botō Codito ayongante mīnitō beyænque ante mānōmaī godō ñimpo cæbo intabopa.

¹¹ Īñæmpa Tatāna incæ angā ēñente beyænque mōnō oda cæte wæquinque edæ godōmenque pīīmāimopa, ante aquēnē quēwēedāni. Tatāna æbānō,

Oda cæte wæcædānīmpa, ante cæcampa, ante edæ do ēñēmōmpa.

Tito beyæ ante Pabodo wæcampa

¹² Botō Todoa nāni quēwēñōmō tāno pōninque, Mōnō Codito ingantedō ante watapæ apænecæte ante cæyōmo mōnō Awēnē, Botō beyæ guiite apænee, ante odemō wi ænete baī do cæcā atabopa.

¹³ Incæte botō tōñīñacā Tito dæ angā wædinque botō, Ædō cæte ĩñōmō a ongonte apænequīmoo, ante tōmēnāni ĩnānite, Gobopa, ante Māatedōniabæ gocæte ante wadæ gotabopa.

Codito nempo quēwēninque tæi emōmōnīpa, ante

¹⁴ Nē tæi emongā inte mōnō Codito ĩñōmō nē pīinte cædāni ĩnānite gānā cæcampa. Īninque mōnitō Codito nempo quēwēñōmōnīte

Wængongui, Nē tæi emongā ingante waa acædānīmpa, ante cædinque mōnitō ĩmōnīte nē tæi emongā mīñæ ænte māocā dao dao godinque mōnitō tōmengā nānō emōnō baī adobaī tæi emōmōnīpa. Ayæ ogui wa woboyæ wodo wodo cædinque tōmāo māo ogui wa baī Wængongui adobaī cædinque mōnitō ĩmōnīte angā ēñēninque mōnitō wæætē, Mōnō Codito æbānō ingāā, ante wayōmō wayōmō māo apænēmōni ēñēnānīpa. Wængongui mānōmaī cæcā beyæ mōnō Wængongui ingante waa ate pōnēninque apænecæīmpa.

¹⁵ Īmaī edæ ĩmpa. Codito ængā beyænque nē quēwēnguīnāni weca quēwēmōni incæ nē wænguīnāni weca quēwēmōni incæ mōnitō Codito nempo quēwēninque tōmengā nānō ogui wamōnedō baī mōnitō adobaī, Wængongui wē ongonte baī tocæcāīmpa, ante ogui wamōnete baī apænēmōnīpa.

¹⁶ Mōnitō oō wa wamōnete baī cædinque nē wænguīnāni ĩnānite tōmēnāni nāni wænguīmāmo ante apænēmōni ēñēninque

tömēnāni nāni wænguinque wē ongonte ocado cæte bai ēñēnānīpa. Wæætē oguī wamōnete bai mōnitō nē quēwenguīnāni inānite guiquēnē tōmēnāni nāni quēwenguīmāmo ante apænemōni ēñēnīnque tōmēnāni wæætē nāni quēwenguinque wē ongonte ocado cæte bai ēñēnānīpa.

Īnīnque mānīnō mōnitō cæquēnēnō ante æcānō eyepæ cæquiringā. 17 Edæ nanguī ināni nāmā beyænque ante æncæte ante cædinque Wængonguī nānō apænedō ante apænewēnāni bai mōnitō wīi adobaī wēnæ wēnæ cæcæte ante apænemōni imōnīpa. Wæætē Wængonguī mōnitō imōnite da godongā godinque māo nē apænemōni inte mōnitō Wængonguī ayongā mōnō Codito nempo quēwēnīnque nō pōnente apænemōnīpa.

3

Wængonguī mīne pōnō angā beyænque quēwēmōmpa

1 Mōnitō imōnitedō ante pōnēnīnque mīnitō, Pabodoidi, Waa cæmōni aedāni, ante tedewēnānīpa, ante wēēnēñedē āmīnitawo. Ayæ, Ñōwo wæætē adodō ante tedewēnānīpa, ante pīimīnitawo. Mōnitō iñæmpa nāmanque ante, Waa cæmōni aedāni, ante dicæ āmōniyaa. Wadāni mōnitō imōnite waa acædānīmpa, ante cædinque pancadāniya guiquēnē mīnitō imīnite ānīnque, Cadota ante pōnō yewæmōedāni, ānāni ēñēnīnque yewæmōmīni ate tōmēnāni ænte māo odōmōnāni adānīpa. Ayæ wadāni inānite adobaī, Cadota, ānāni ēñente yewæmōnāni ænīnque mīnitō imīnite odōmōnānīpa. Mōnitō guiquēnē, Cadota ante pōnō yewæmōedāni, ante dicæ āmōniyaa. 2 Wæætē mīnitō guiquēnē waa quēwēmīni adīnque wadāni, Pabodoidi tōmēnāni inānite

apænedāni beyænque coodintoidi wede pōnēnāni inte waa quēwēnāni amōnīpa, ante pōnēnīnque cadota ate bai do ēñēnānīpa. Mānōmāi pōnō cæmīni ænīnque mōnitō cadota næænte odōmonte bai cædinque, Coodintoidi æbānō waa cædānīi, ante tōmānāni inānite odōmōmōni adīnque ēñēnānīpa. 3 Īnīnque, Pabodoidi apænedāni beyænque waa cædānīpa, ante edonque acædānīmpa, ante cædinque Codito iñōmō Wængonguī nē Quēwengā Ōnōwoca ingante da pōnongā ænte ēwocamīnīpa. Mānōmāi cædinque Codito cadota ante yewæmonte bai pōnō cædinque wīi tōmēngonca yewæmōngampa. Wīi dicaboga yewæmōnīnque tōmēngā Ōnōwoca ingante mīnitō baonga da pōnongā ænte ēwocamīnīpa.

4 Codito godongāmæ cæcā beyænque mōnitō Wængonguī ayongā nōingā ante apænemōnīpa, ante pōnēnīnque mōnitō guīñēnedāmāi inte do edæ apænemōnīpa. 5 Mōnitō nāmanque ante, Æbānō waa cæmōnīi, ante eyepæ imōnīpa diyæ apænte anguīmōnīi. Wæætē Wængonguinque pōnō godongāmæ cæcā ate mōnitō eyepæ badinque cæmōnīpa. 6 Wængonguī, Botō pōnō cæbo ate mīnitō Ao āmīni ĩnīnque mōnō godongāmæ waa cæte quēwengæīmpa, ante cōwē angampa. Tōmēngā doyedē iñōmō, Botō wææ angainō ante ēñente cædinque quēwēncæmīnīmpa, ante nānō wææ angaine ante ñōwo wæætē ānāmāi ingampa. Mānīne ante ñōwo ganca wææ angā bai mōnō wænguinque incædōnīmpa. Ñōwo guiquēnē Wængonguī wæætē, Botō Ōnōwoca ingante ænte ēwocadinque quēwēncæmīnīmpa, ante mīne ante apænecā ēñēnīnque mōnō quēwenguinque Wængonguī Ōnōwoca ingante ænte ēwocamōmpa edæ. Mōnitō iñōmō tōmēngā

Önōwoca ingante nē ēwocamōni inte eyepæ badinque mīne Wængonguī ñōwo nānō pōnō apænedede ante nē apænemōni imōnīpa.

⁷ Wængonguī, Īīmaī cæedāni, ante dicaboga wææ yewæmongā ate mōnō ēñēnāmaī imō beyænque mānīne tōmengā nānō wææ yewæmongāine beyænque mōnō wænguīmāmo bagatīmpa. Incæte mānīne beyæ edæ ñāō nanguī apāigatīmpa. Īīnque mānīne ænte godōmenque wææ ānīnque Mōitee wodi awınca ñāō apāite baī ēmongacāīmpa. Mānīī ñāō wodēmæmō ēmongā incæte idægoidi tōmengā awınca adinque, Ædō cæte Mōitee awınca cōwā aquīmōnīī, ante wægadānīmpa.

⁸ Mōnitō guiquēnē, Wængonguī Önōwoca ingante ænte mōnō quēwengæīmpa, ante mōni apænedō beyænque quiēmē baī godōmenque nanguī apāite baī apāicæīmpa. ⁹ Mōnō apænte tente wænguinque edæ mānīne pedæne ante ēñēnāmaī cægāmōīmpa. Incæte mānīne ante nānō wææ angainō beyænque Mōitee wodi awınca ñāō apāite baī ēmongacāīmpa. Īīnque ñōwo ĩñōmō, Mōnō nō cæte quēwenguinque ante Wængonguī Önōwoca ingante ængæīmpa, ante mōni apænedō guiquēnē ñāō quiēmē baī godōmenque nanguī nāwante baī ēnepa. ¹⁰ Wængonguī Tæiyæ Waēmō Önōwoca ingante ante mōni apænedō ĩñōmō godōmenque ñāō nānō apāidō beyænque Mōitee wodi nānō wææ angainō guiquēnē pōnōmenque apāidinque edæ wodēmāa badinque edæ dæ bapa. ¹¹ Edæ mānīne mōnō wodēmāa baquēnēmāmo incæ ñāō apāite baī ĩñonte Mōitee wodi ænte apænegacāīmpa. Wængonguī ñōwo nānō pōnō āne guiquēnē cōwē wodēmāa badāmaī ēne inte godōmenque nanguī guinæ nāwante baī ēnepa.

¹² Īīnque, Wængonguī Tæiyæ Waēmō Önōwoca pōnō cæcā beyænque mōnō nō cæte wat-apæ quēwengæīmpa, ante pōnente quēwēmōni inte mōnitō guīñēdāmaī inte do apænemōnīpa.

¹³ Mōitee wodi guiquēnē, Ñāō apāi baī botō ēmōnō incæ wodēmāa bamōñōmote idægoidi adāmaī incædānīmpa, ante cædinque weo-coo ñāne cæmongacāīmpa. Mōnitō guiquēnē Mōitee wodi nānō ñāne cæmongāi baī cædāmaī imōni inte edonque apænemōnīpa. ¹⁴ Mānīnta, Botō wææ angainō ante ēñente cædinque quēwencæmīnīmpa, ante Wængonguī nānō pedænta ante adinque idægoidi do nāni ñāne cæmongaincoo ñōwo ganca edæ ñāne cæmōntē baī ēmōnānīpa. Īīnque tōmēnāni ocaī ōmæcadāni baī bagadānīmpa. Edæ Codito nempo quēwēnānique mānīncoo wi cæmōntē baī ēmōnāni inte tōmēnānique edonque adāni ĩnānīpa. Īīnque idægoidi wæætē Codito nempo quēwēnāmaī ĩnāni inte ayæ edæ wi cæmōnāmaī inte wædānīpa. ¹⁵ Īīnque idægoidi ñōwo ganca mīmō bee otawente baī ĩnōnāni inte Mōitee wodi nānō yewæmongainta adinque ēñēnāmaī ĩnānīpa.

¹⁶ Incæte Awēnē gāmæñō æcānō pōna tōmengā Mōitee wodi nānō wi cæmōnō baī badinque do wi cætawente baī bacampa. ¹⁷ Mōnō Awēnē incæ Wængonguī Önōwoca ingampa. Ayæ waocā mōnō Awēnē Önōwoca ingante ēwocā ĩnque tōmengā wi cætawente baī entawente quēwēnōngā inte wīī tee mōnete wæcā baī ingampa. ¹⁸ Mōnō tōmāmō ĩñōmō awınca wi cæmōntē baī ēmōnōmō inte mōnō awocawænta baī bamōmpa. Īīnque wadāni mōnō imōntē adinque, Mōnō Awēnē æbānō ñāō apāite baī ēmongāā, ante awocawænta ate baī edonque

acædänimpa. Ayæ godömenque ayæ godömenque mōnō ñāō apäidō mōnō ēwocauinque mōnō Awënë nānō ēwocadō bai mōnō ayæ godömenque ayæ godömenque ēwocamō imompa. Mōnō Awënë incæ Wængongui Ōnōwoca inongā inte mänōmaī pōnō cæcā entawēmompa.

4

¹ Wængongui, Botō pōnō cægainō ante mīnitō nē apænemīni incæmīnimpa, ante waadete pōnō angā beyænque mōnitō mäninō ante nē apænemōni bagaimōni inte ñōwo wæ guemōnāmaī inte cōwē apænemōnipa. ² Wadāni guiquēnē tōmēnāni nāni guingo imonte wæquinque awēmō cædānipa. Mōnitō iñōmō tōmēnāni nāni cæwēnō bai cædāmaī incæmōnimpa, ante do ānimōni inte babæ cædāmaī imōnipa. Wængongui nānō apænedō ante idiquibæ apænedāmaī imōnipa. Wæætē Wængongui ayongā mōnitō tōmengā nō nānō apænegainō ante edonque pōni odōmonte apænemōni ēñēnīnque tōmānāni mīmō entawēnāni inīnque edæ, Pabodoidi nō ante cædānipa, ante apænebainānipa. ³ Incæte mōnō Codito ingantedō ante watapæ mōni apænedō iñōmō ñāne cædete bai intawo. Iñæmpa ñāne cædete bai i inīnque nē wē womonte wænguināni beyænque ñāne cædete bai impa. ⁴ Wængongui nānō emōnō nē emōnongā inte mōnō Codito iñōmō mōnō beyæ ñāō apāite bai cæcampa, ante watapæ mōnō ēñente pōnēnō ante apænemōnipa. Ñōwoquipogaque quēwēnāni beyæ guiquēnē tōmēnāni awënë wængongui bai Tatāna nē cæcā ingampa. Tōmengā iñōmō mänīne watapæ mōni apænedō ante piīnīnque, Nē pōnēnāmaī ināni adāmaī incædānimpa, ante

tōmēnāni awinca ñāne cæmonte bai wææ cæcampa.

⁵ Mōnitō iñōmō, Nāmā incæ waa cæmōnipa, ante tededāmaī imōnipa. Wæætē, Itota Codito incæ mōnō Awënë ingampa, ante mōnitō, Tōmengā beyænque mōnitō mīnitō imīnite nē cæmōni imōnipa, ante mänīnque ante apænemōnipa. ⁶ Wēmō iñōmō ñāō apāicæimpa, ante Wængongui incæ badongacāimpa. Adocā ñāō ante nē angaingā inte ñōwo wæætē mōnitō mīmō tica ēnente bai cædinque iīmaī ante odōmongā amōnipa. Tōmengā iñōmō, Botō æbānō guinæ nāwante bai emōmoo, ante mīnitō Codito awinca adīnque edonque pōni acæmīnimpa, ante pōnō tica ēnente bai odōmongā amōnipa.

Itota ingante mōnō wede pōnēnō beyænque quēwēmō

⁷ Nanguī ñāō apāite bai ēwocamōni incæ ōnoncadedē mante bai edæ ēwocamōnipa. Edæ daigænē cængæmoncadenque bai mōnitō baō mongæñōmōnīte Wængongui, Wīi mīnitō nāmā tæi piñænō beyænque ēwocamīnipa, wæætē botō tæi piñænō beyænque ēwocamīnipa, ante acædānimpa, ante badongampa. Inīnque tōmengā tæi piñænte pōnō badongā ænīnque mōnitō ñāō apäidō mōni mänō iñōmō ōnoncadedē mante bai ēwocamōnipa. ⁸ Mōnitō imōnite tōmānō māmō mō ongonte bai cædāni wæmōni incæ gueogæ godāmaī imōnipa. Æbānō cæte quēwēmō imōō, ante wæmōni incæ mōnitō guīñente wædāmaī imōnipa. ⁹ Ancaa togænte pānāni wæyōmōni Wængongui mōnitō imōnite cōwē emō cæte godāmaī ingampa. Ayæ wænoncæte ante bæ tadāni incæte æmæwo wænāmaī imōnipa.

¹⁰ Itota tōmengā nānō quēwēnō pōnongā æmōni beyænque mōnitō, Baō ayæ mongænte quēwēmōni acædānimpa, ante cæmōnipa. Tōmengā nānō wængainō bai

mönitō adobai wæætē wæætē wæante bai baō mongæmōnipa. ¹¹ Mönitō nē quēwēmōni iñōmōnite wadāni wæætē mönitō imōnite bæi ongonte æninque, Itota beyænque wæncæminimpa, ante nanguī cædānipa. Ìninque mönitō baō ñōmænguiñō ēñayōmōnite wadāni, Itota tōmengā nānō quēwēnō ēñate beyænque ayæ quēwēnānipa, ante edonque acædānipa, ante mönitō wæncæ cæte bai ēñate wæmōnipa. ¹² Ìninque mönitō mōni wænguimāmo beyæ ante wæyōmōni mīnitō wæætē mīni quēwenguimāmo ēñate quēwēmīnipa.

¹³ Docā do apænedinque, Botō nē wede pōnēmo inte apænetabopa, ante yewæmongacāimpa. Tōmengā wede nānō pōnengainō bai adobai ēwocadinque mönitō nē wede pōnēmōni inte adobai apænemōnipa. ¹⁴ Ìimainō ante ēñēninque wede pōnēmōni inte mönitō apænemōnipa. Itota ingante, Nāni òmæmōe, ante nē cægaingā adocā mönitō imōnite angā ate mönitō Itota tōnō godongāmæ ñāni òmæmoncæmōnipa, ante do ēñēmōnipa. Ayæ mīnitō tōnō mönitō tōmāmō iñōmonte Wængongui ænte māmō gōnongā ate mōnō tōmengā weca godongāmæ gongænguimō imōmpa. Mānōmainō ante do ēñēmōni inte mönitō nē wede pōnēmōni inte apænemōni imōnipa. ¹⁵ Wængongui godōmenque nanguī ināni inānite waadete pōnō cæcā ate tōmēnāni wæætē Wængongui ingante waa ate pōnēninque apænecædānipa. Ayæ mānōmai pōnō cæcā adinque, Wængongui ñāō apāite bai emōnongā inte mānōmai cæcampa, ante mōnō tōmāmō watapæ apænecæimpa. Ìninque, Mānōmai bacæimpa, ante mīnitō beyæ ante mönitō tōmāā edæ cæmōnipa.

¹⁶ Mānōmai beyæ mönitō, Æbānō cæquimōnii, ante wædāmai

imōnipa. Edæ ìimō iñō ìimō iñō mōnō baō godōmenque wænguiñō bai mongæñōmō mōnō ònōwoca wæætē ìimō iñō godōmenque ìimō iñō godōmenque mīiwoca badonte bai ēwocamōmpa. ¹⁷ Ìñæmpa wēnæ wēnæ mōnō wæwēnō incæ wantæ iñō wodēmāa pōni badinque wodæi bai bapa. Incæte māniī mōnō wæwēnō beyæ mōnō godōmenque ñāō apāite bai ēwocacæimpa. Ìninque mōnō wæwēnō wodæi pōni inte dæ bayō mōnō ñāō apāidō mōnō ēwocadō wæætē cōwē wodēmāa badāmai ingæimpa. Wæætē mōnō watapæ quēwenguinque godōmenque nanguī apāite bai bacæimpa. ¹⁸ Inguipogaque mōnō quēwēnō guiquēnē wantæ iñō dæ gocoopa. Òñædē ñōwo mōnō adāmai incoo guiquēnē cōwē dæ badāmai inte ongongæimpa. Ìninque inguipogaque mōnō quēwēnō ante mōnō adāmai inte bai pōnengæimpa. Wæætē òñædē mōnō adāmai incoo ante mōnō cōwē ate bai pōnengæimpa.

5

¹ Oncontai wido cæquintai bai mōnō æmontai mongænte quēwēmōmpa. Ìninque mānintai wido cæmō incæte Wængongui wæætē, Òñædē mīintai mīni cōwē owoquintai, ante do mænongacāimpa. Mānintai iñōmō waocā ònompoca mæñonāmai intai iñonte mōnō òñædē æite owoquimō imōmpa, ante do ēñēmōmpa. ² Ñōwo iñōmō mōnō wido cæquintai mongæninque ò ò ante nantate wæwēmōmpa. Mānōmai beyæ mōnō òñædē æidinque mōnō owoquintai ēñacæte ante wæmōmpa. ³ Edæ, Baō òmaamō inte wæcæ wæ, ante guñēwocate wædinque mōnō, Mīintai ēñacæimpa, ante wæmōmpa. ⁴ Mōnō ìintaique ēñadinque, Baō òmaamō inte wædāmai incæmōnipa, ante

guiñewocate wæmompā. Mōnō wænguintai mongænte nantate wæmō inte ō ō ante wæmompā. Wængongui, Minitō ēñate quëwenguintaique, ante yabæque wīni caate bai pōnongā ēñayōmō mōnō wænguēñēñō edæ dæ bacæimpa, ante æncæte ante wæmompā.

⁵ Nōwo āmo ēñēedāni. Wængongui incæ edæ, Mīni mīntai wēñate mongænguinque, ante mōnō imonte badongacæimpa. Ayæ, Mīnitō mīntai cōwē pōnōmo æncæmīnimpā, ante, Nāwangā impā, ante odōmoncæte ante Wængongui tōmengā Ōnōwoca ingante ñōwo da pōnongā æmompā. Īnīnque tōmengā Ōnōwoca ingante ænte ēwocadinque mōnō, Mīntai ēñate mongænguinque ēwocamompā, ante do ēñēmompā.

⁶ Mānōmaī beyæ mōnitō cōwē, Wængongui cæcæcæimpa, ante wede pōnente tomōnipā. Oncōnē owote bai ĩntaidē mōnō quëwenganca mōnō Awēnē oncōnē owodāmaī impā, ante do ēñente wædinque, ⁷ mōnitō mānīnō ante ayæ adāmaī ēmōmōni inte wīi mōni adinō beyæ quëwēmōnipā. Wæætē mōni wede pōnēnō beyænque quëwēmōnipā.

⁸ Īnīnque edæ, Wængongui cōwē cæcæcæimpa, ante wede pōnēmōni inte mōnitō, ĩntaidē owodāmaī inte wæætē mōnō Awēnē oncōnē gote owote waa tobaimpā, ante pōnēmōnipā.

⁹ Īnīnque oncōnē owote bai tomōni incæ oncōnē owodāmaī inte bai wæmōni incæ mōnitō, Mōnō Awēnē waa tocæcæimpa, ante cædinque cōwē nō cæte quëwēmōnipā.

¹⁰ Codito tōmengā nānō apænte anguimpā gāānē mōnō tōmāmō ponte edæ a ongonguēnēmō imompā. Mōnō edæ inguiopoga ĩntai ēñate quëwēnīnque mōnō cædō ante do againgā inte tōmengā ĩñōmō apænte ancæcæimpa. Edæ waa cægaimō imō adinque tōmengā mōnō imonte

edæ eyepæ pōni pædæ pōnongā ænguilmō ĩmaimompā. Wæætē edæ wēnæ wēnæ cægaimō imō adinque tōmengā wæætē eyepæ pōni pangā wæbaimompā.

Wængongui piyænē cædinque, Pōedāni, angampa

¹¹ Īnīnque mōnō Awēnē ingante guiñente wæmōni inte mōnitō waodāni ĩnānite godō waadete apænēmōnipā. Codito gāmænō pōnīnque watapæ quëwengæimpa, ante pōnencædānimpā, ante mōnitō godō waadete apænēmōnipā. Edæ, Mōnitō æbānō ēwocamōnīi, ante Wængongui do edonque acampa. Ayæ adobai mīnitō mīmō entawēmīni inte mōnitō ēwocadō ante edonque amīni ĩnīnque botō waa tobaimpā.

¹² Mānōmaīnō ante apænedinque mōnitō, Wæmō pōni imōnipā, ante nāmā ante dicæ amōniyāa. Wæætē ĩmaī ante apænēmōnipā. Pancadāniya ĩñōmō mōnitō awīncaque adinque, Pabodoidi æbānō ēwocadānīi, ante adāmaī ĩnāni inte tōmēnāni nāni adōnonque ante pōnēnīnque nāmā ængō cæte bai todānipā. Mīnitō guiquēnē, Mōnitō æbānō ēwocamōnīi, ante do amīnitapā. Īnīnque tōmēnāni mōnitō imōnite ante pīinte ānāni ēñēnīnque mīnitō wæætē edæ, Pabodoidi nō ēwocadāni inte waa cædāni amōnipā, ante wææ apænecæmīnimpā, ante cæbopā. ¹³ Edæ ōmæcamōni bai cæmōni incæte Wængongui beyænque ante mānōmaī cæmōnipā. Wæætē nō pōnente cæmōni incæ mīnitō beyæ ante cæmōnipā.

¹⁴ ĩmaīnō ante pōnente wædinque edæ mānōmaī cæmōnipā. Tōmāmō beyæ adocanque wængacæimpa, ante adinque mōnitō, Mōnō tōmāmō do wængamōimpā, ante edonque ēñēmōnipā. Īnīnque, Mōnō Codito nanguī waadete pōnengā inte pōnō cæcampā, ante

pönëninque mōnitō ædō cæte wapiticæ cæquimōnii. ¹⁵ Mōnō Codito iñōmō tōmāmō beyæ wæninque, Minitō idæwaa nāmā beyænque quëwëminipa, ante wængacäimpa. Ayæ, Botō nē wænte ñāni òmæmongaimo iñōmote mīnitō botō beyæ ante quëwencæminipa, ante cædinque tōmengā tōmāmō beyæ wængacäimpa. ¹⁶ Mänōmai impa, ante pönëninque mōnitō ñōwo iincayæ ate waodāni inānite adinque, Inguipogaque ëñate quëwënanipa, ante pönënamāi imōnipa. Edæ mōnō Codito incæ inguipoga ëñate quëwëñongante mōnitō mänōmainō ante pönengaimōni, incæte mōnitō ñōwo wæætē mänōmainō ante wīi pönëmōnipa. ¹⁷ Ìninqe Codito nempo æcānō quëwënaa tōmengā ingante Wængonguī mīngā badongā ate mīngā bate quëwengampa. Tōmengā nānō inguipogaque nānō quëwënimāmo edæ dæ gotimpa. Ñōwo wæætē edæ mīimāmoque ëwocacampa.

¹⁸ Mäninō botō änō ante tōmānō nē pōnō badongā iñōmō edæ Wængonguī adocanque ingampa. Tōmengā iñōmō, Minitō ëñënamāi cæmīni incæte Codito pōnō cæcā beyænque botō piyænē cæcæboimpa, angampa. Ìninqe botō piyænē cæbo adinque mīnitō botō gämænō pōedāni, angampa. Ayæ mōnitō imōnite pōnō angā ëñëninque mōnitō wæætē edæ wadāni inānite, Wængonguī piyænē cædinque, Pōedāni, angampa, ante nē cæmōni batamōnipa. ¹⁹ Ìninqe iīmai ante apænemōnipa. Codito tōnō godongāmæ cædinque Wængonguī iñōmō piyænē cædinque, Inguipoga quëwëmīni tōmāmīni botō gämænō pōedāni, angampa. Pōmīni adinque botō, Æpogadō wënæ wënæ cæmīnitawo, ante tee mante adāmāi inte pīināmāi incæboimpa, angampa.

Tōmengā mänōmai angā ëñëninque mōnitō wæætē mänine ante nē waadete apænemōni badinque edæ, Wængonguī piyænē cæcā adinque pōedāni, ante apænemōnipa. ²⁰ Ìninqe Wængonguī mōnitō imōnite äninque, Minitō wæætē botō beyæ wadāni inānite waadete apænemīni ëñëninque poncädänimpa, angā ëñëninque mōnitō wæætē Codito beyænque nē waadete apænemōni bamōnipa. Ìninqe mīnitō imīnite waadete pōnō apænedinque mōnitō, Wængonguī gämænō pōedāni, ante Codito beyænque ante apænemōnipa. ²¹ Wængonguī, Minitō Codito nō nānō ëwocadō ænte ëwocacæminimpa, ante pōnō cædinque Codito ingante angā ëñëninque tōmengā iñōmō edæ wënæ wënæ ëwocadāmāi inte wæætē edæ mōnō beyæ ante nē wënæ wënæ cæcā bai badinque mōnō wentamō ëwocadō incæ mongængacäimpa. Ìninqe mōnitō tōmengā nempo quëwëninque nō pōni tōmengā nānō ëwocadō wæætē ænte ëwocamōmpa.

6

¹ Tōmengā tōnō godongāmæ nē cæmōni inte mōnitō mīnitō imīnite iīmai ante waadete apænemōnipa. Wængonguī waadete pōnō cæcā æmīni inte mīnitō wīi ònonque oda cæcæte ante æncæmīnipa, ante nanguī ämōni ëñënamīnipa. ² Edæ Wængonguī do angacäimpa, “Minitō imīnite botō waadete pōnō cæyedē māniñedē mīnitō apænemīni ëñentabopa. Ayæ, Mīni quëwengüionæ impa, ante Codito nānō bæi ongonte æñedē botō māniñedē mīnitō beyæ pōnō cægaboimpa.”

Ante yewæmongatimpa. Ìninqe botō iīmai ämo ëñëedāni. Wængonguī tōmengā nānō waadete pōnō cæyedē do ba apa quëwëmīni.

Codito edæ ængä beyænque mīni quēwenguīōnæ iñōmō edæ do batimpa cæmīni.

³ Mōnō quēwenguīnō ante adocanque incæ Wængonguī beyæ mōni apænedō ante pīnāmaī incæcāimpa, ante wææ cædinque mōnitō iñōmō idiquibæ cædāmaī imōnipa. ⁴ Wæætē mīnitō, Pabodoidi Wængonguī beyæ nē cædāni inānipa, ante acæminimpa, ante odōmoncæte, ante mōnitō cōwē iūmaī cæmōnipa. Cōwē nantate wæmōni incæ wænæ wænæ cædāni wæmōni incæ mō ongonte wææ cædāni wæmōni incæ æbāmenque wæmōni incæte mōnitō cōwē wæntæye badāmaī inte ee cæmōnipa. Ædō cæte quēwenguī, ante wæmōni incæ Wængonguī beyæ nē cæmōni inte mōnitō godōmenque cæmōni aedāni. ⁵ Ayæ tæi tæi pānāni wæmōni incæ tee mōnedāni wæmōni incæ Yæ yæ ante mōnitō imōnite wido cædāni incæte mōnitō wæætē Wængonguī ingante nē cæmōni inte edæ nangui cæmōnipa. Ayæ woyowotæ nangui cædinque mōnitō mōwo mōnāmaī inte cæmōni incæ cænguī cænāmaī inte gæwænte wædinque cæmōni incæ mōnitō godōmenque cæmōni aedāni.

⁶ Mānōmaī cædinque mōnitō wentamō mongænāmaī inte cæmōnipa. Ayæ wadāni æbāmenque cædāni incæ mōnitō nō ēñēmōni inte edæ piyænē cæte piinte ānāmaī imōnipa. Wæætē waadete cæmōnipa. Edæ Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca nempo quēwēninque nāwangā waadete pōnēmōnipa. ⁷ Wængonguī nānō tæi piñænō ēwocadinque mōnitō Wængonguī nō nānō angainō ante apænemōnipa. Ayæ tontadoidi guēadō guēa wænōncæte ante tipæmāa næænāni baī cædinque mōnitō nō pōni cæcæte ante Wængonguī nānō tæi piñænō ante eyepæ næænte baī cæmōnipa.

⁸ Mōnitō imōnite waa adāni incæ wīwa adāni incæte mōnitō Wængonguī beyænque ante cæmōnipa. Pabodoidi waa pōni cædānipa, ante nō apænedāni incæ wæætē, Pabodoidi wænæ wænæ cædānipa, ante tedewēnāni incæ mōnitō cōwē godōmenque cæmōnipa. Pabodoidi babæ cædānipa, ante pīnāni incæte mōnitō nōingā pōnente Wængonguī beyænque ante cæmōni aedāni. ⁹ Edæ tōmānāni mōnitō imōnite do edonque pōni adāni incæ adāmaī inte baī cædinque, Ōnōminique imīnipa, ante tededānipa. Wænæ cæmōni incæte ee quēwēmōnipa. Pānāni wæmōni incæte mōnitō imōnite wænōnāmaī inānipa. ¹⁰ Wæwēmōni incæte mōnitō cōwē mīmōno watapæ towocamōnipa. Mōnitō māincoo ōmæpomōni incæ wadāni inānite godō cæmōni æninque tōmēnāni māincoo nangui pōni ænte baī eyepæ pōni entawēnānipa. Edæ nē ōmæpomōni inte wæmōni incæte mōnitō tōmancoo pōni entawēmōni inte Wængonguī ingante nē cæmōni imōni aedāni.

¹¹ Coodintoidi ēñēedāni. Mīnitō imīnite mōnitō edonque pōni apænetamōnipa. Mīnitō imīnite nangui pōni waadete pōnēmōnipa. ¹² Mōnitō dicæ pæ gompote mīnitō imīnite waadedāmaī imōniyaa. Wæætē edæ tōmēmini pæ gompodinque edæ mōnitō imōnite waadedāmaī imīni inte wæwēmīnipa. ¹³ Inique botō wēñæmīni baī iñōminite iūmaī āmopa. Mīnitō imīnite waadete pōnēmōni adinque mīnitō nāemæ waadete pōnēedāni.

Wængonguī nē Quēwengā nānō owocō baī imōmpa, ante

¹⁴ Guēa mangæ mangæ woquīna, ante wagada tōnō bodo guēa goti wēmencadāmaī iedāni, ante do yewæmongatimpa cæmīni. Pōnēnāmaī ināni tōnō godongāmæ cædāmaī iedāni. Iñæmpa nē nō

cæcā tōnō guēa āantawente bai ñ
 ēñēnāmaī cæcā guiquēnē dicæ
 adobai entawengāā. Ayæ ñāō
 entawengā tōnō guēa gocæte ante
 cædinque nē wēmō entawengā
 iñōmō mīmō ñāō entawengampa
 diyæ guēa goquingāā. ¹⁵ Codito
 nānō pōnēnō ante edæ wēnæ
 awēnē Bediado iñōmō edæ adodō
 ante pōnengampa diyæ guēa
 cæquingāā. Nē wede pōnengā nānō
 pōnēnō ante nē pōnēnāmaī ingā
 iñōmō edæ adobai pōnengampa
 diyæ adobai quēwengingāā.

¹⁶ Ayæ, Wængongui impa, ante
 waodāni nāni badōninca æninqwe
 edæ nāwā Wængongui tæiyæ
 waēmō oncōnē ædō cæte mangui cō
 cæquīī. Mōnō guiquēnē Wængongui
 nē Quēwengā nānō tæiyæ waēmō
 owoquincō bai iñōmonte tōmengā
 Ōnōwoca mōnonga pō guīte
 owocampa. Ìninqwe tōmēnāni
 tōnō mōnō ædō cæte godongāmæ
 cæquīī. Wængongui incæ, Mānōmaī
 impa, ante ancæte ante iīmaī
 angacāimpa.

“Waodāni weca owodinqwe botō
 tōmēnāni tōnō godongāmæ
 cægoncæboimpa.

Botō tōmēnāni Wængongui iñōmote
 tōmēnāni wæætē botō quīnāni
 incædānimpā,” angacāimpa.

¹⁷ Mānōmainō ante apænedinqwe
 mōnō Awēnē adobai ante,
 “Wadāni inānite taayænte pōninqwe
 nānēnē ponte quēwēedāni,
 angampā.

Wentamō ī adinqwe gampodāmaī
 iedāni.

Mānōmaī cæmīni adinqwe botō
 mīnitō imīnite, Pōedāni, ante
 ee æncæboimpa.

¹⁸ Æninqwe, Mīnitō Wæmpobo
 inōmo inte botō,
 onguīñæmīni incæ onquiyæmīni
 incæ, Botō wēmīni imīnīpa,
 ante æncæboimpa,

ante nē Tæī Piñænongā inte Awēnē
 Wængongui angampā.”

Ante Wængongui beyæ yewæmongatimpā

7

¹ Ìninqwe botō nē waademīni
 ēñēedāni. Mōnō iñōmō, Wængongui,
 Cōwē cæcæboimpa, ante nānō
 angainō ante do ēñengāmōimpa.
 Ìninqwe baonga wentamō mōnō
 ēñadō tōnō mīmō mōnō wentamō
 entawēnō adobai ñā mēnongate
 bai cædinque edæ mōnō tæiyæ
 waēmō ēwocate quēwengæimpa.
 Ayæ, Wængongui ingampa, ante
 guīñente wædinque mōnō, Cōwē
 nō cæte waa quēwengæimpa, ante
 nanguī cæcæimpa.

*Coodintoidi Codito gāmēnō
 pōnānīpa*

² Mōnitō dicæ wacā ingante
 wēnæ wēnæ cæmōniyaa. Wacā
 wentamō nānō mongænguinque
 mōnitō dicæ wēnæ wēnæ
 cæmōniyaa. Dicæ wapiticæ
 apænedinqwe wacā quī ō
 æmōniyaa. Ìninqwe, Pabodoidi
 mānōmaī cædāmaī inānīpa, ante
 adinqwe mīnitō wæætē mōnitō
 imōnite waadete pōnēninqwe
 ēñēedāni, āmopa.

³ Mānōmainō
 ante āmo incæte botō, Mīni pante
 wæquinque, ante dicæ apænte
 āmogaa. Edæ botō do antabopa.
 Mīnitō tōnō mōni quēwenguinque
 incæ mīnitō tōnō mōni wænguinque
 incæ mōnitō mīnitō tōnō āanque
 bai entawente mīnitō imīnite cōwē
 waadete pōnēmōnīpa, antabopa.

⁴ Edæ, Mīnitō nō pōnente cæmīni
 imīnīpa, ante pōnēmopa. Mōnitō
 apænemōni ēñēninqwe mīnitō nē
 waa cæmīni bamīnitapa, ante
 adinqwe botō mōnitō apænedō
 ante nanguī tobopa. Mīnitō
 mānōmaī cæmīni imīnīpa, ante
 ēñente wædinque botō gancæ
 pōnēmopa. Ìninqwe mōnitō wēnæ
 wēnæ inte wæwēmōni incæte
 botō wæætē godōmenque watapæ
 tobopa.

⁵ Ìīmaī edæ Māatedōniabæ
 pōninqwe cætāmōnīpa. Æmætæ
 æmætæ gote apæncæte ante
 mōnōnīte wadāni bæ ta bæ

ta cædāni wædinque mōnitō ædō cæte guēmanguimōnii. Edæ nanguī pīinte cædāni wædinque mōnitō baonga nantate wædinque ōnōwoca adobaī guīñente wæwocatamōnipa. ⁶ Incæte mōnitō wæwēñōmōnite, Nē wæwēnāni gancæ bacædānimpā, ante nē pōnō cæcā īngā Wængonguī īñōmō Tito ingante da pōngā pongā adinque mōnitō wæætē gancæ pōnentamōnipa. ⁷ Tōmengā ponte a ongongā beyæ gancæ pōnēñōmōnite tōmengā, Coodintoidi botō imote waa cædāni adinque botō wæætē gancæ pōnentabopa, ante apænecā ēñente mōnitō godōmenque totamōnipa. Ayæ botō imote ante apænedinque tōmengā, Bitō imite ante nanguī aīnente wædinque coodintoidi Ca ca wædānipa. Tōmēnāni īñōmō, Mōnō ñōwo Pabodo beyæ ante nanguī cæcæimpā, ante wædānipa, ante Tito tedecā ēñēninque botō godōmenque nanguī totabopa.

⁸ Botō doyedē cadota ante yewæmōninque da godōmo æninque mīnitō wæwente bamīnitawo. Nāwangā botō cadota beyæ wæwente bamīnitapa, ante wædinque botō, Quīnante mǎnōmaī yewæmōmoī, ante wætabopa. Incæte ayæ ate, Coodintoidi wantæ īñō wæwēninque ñōwo īñōmō edæ wæwēnāmaī īnānipa, ante adinque botō ñōwo edæ, Nō cædinque yewæmōmoimpā, ante piyænē cæbopa. ⁹ Edæ mīnitō wæwēmīni beyæ todāmaī īnimo inte botō wæætē, Mīni wēnæ wēnæ cædinō ñimpo cædinque mīnitō Codito gāmænō mīni ponguinque wæwente bamīnitapa, ante adinque mǎnōmaī beyænque totabopa. Edæ Wængonguī nānō ānōnō mīni ēñenguinque wæwente bamīni īninque mōnitō cædō beyæ dicæ wæmīniyaa.

¹⁰ Edæ Wængonguī nānō ānōnō ante wæwēmō baī mōnō ocæ ēmænte ponte quēwenguinque

impā. Īninque, Quīnante mǎnōmaī wæwēmōī, ante wædāmaī īmompā. Wæætē inguipoga mōnō quēwenguīmāmo ante wæwēmō baī mōnō wænguinque impā. ¹¹ Edæ Wængonguī nānō ānōnō ante do wæwēnimīni inte mīnitō ñōwo, Mānīnō mōni wæwēnō beyæ æbānō entawēmōnii, ante nāmā aedāni. Edæ mǎnōmaī wæwēmīni inte mīnitō, Mōnō ee ongōnāmaī inte cæcæimpā, ante do cæmīnitapa. Cædinque, Mōnō pōnencabo wentamō mongænāmaī ingæimpā, ante nanguī cædinque mīnitō nē wēnæ wēnæ cædingā ingante edæ do pīimīnitapa. Ayæ, Pabodo æbānō anguingāā, ante guīñente wæmīni incæte botō imote ante aīnente wæmīnitapa. Ayæ, Nē wēnæ wēnæ cædingā ingante mōnō nō ante pangæimpā, ante do cæmīnitapa. Mǎnōmaī eyepæ cædimīni inte mīnitō wentamō mongænāmaī īmīnipa, ante edonque abaimpa.

¹² Īninque mīnitō imīnite yewæmōninque botō nē wēnæ wēnæ cædingā beyæ ante wīī yewæmontabopa. Tōmengā wēnæ wēnæ cæcā wædingā beyæ ante adobaī yewæmōnāmaī intabopa. Wæætē mīnitō Wængonguī ayongā nāmā adinque, Mōnitō Pabodoidi īnānite waadete amōnipa, ante, Nāwangā impā, ante edonque acæmīnimpa, ante botō mīnitō beyænque ante yewæmontabopa. ¹³ Mīnitō mǎnōmaī cæmīni adinque mōnitō wēēñēñedē nē wæwēmōni inte ñōwo īñōmō gancæ pōnēmōnipa.

Mīnitō waa cæmīni beyæ wēēñēñedē wæwēningā inte Tito adobaī gancæ pōnente ñōwo watapæ pōngampa, ante adinque mōnitō do gancæ pōnēmōni inte ñōwo godōmenque nanguī tomōni imōnipa. ¹⁴ Botō do īñōñedē Tito ingante apænedinque, Coodintoidi waa cædāni abopa, antabopa. Ñōwo mīnitō waa cæmīni adinque

botō, Tito ingante botō apænedinō nō impa, ante adinque botō guingo imōnāmaī imōpa. Edæ botō mīnitō imīnite nōinō ante apænetawo. Edæ mīnitō imīnite nōinō ante apænebo baī botō Tito ingante, Coodintoidi waa cædānīpa, ante apænedinque adobaī nōinō ante apænetabopa. ¹⁵ Ayæ Tito iñōmō, Coodintoidi tōmānāni botō imote waa adinque guīfente wædānitapa. Ayæ, Pōe, āninque tōmēnāni botō apænebo eñēninque Ao ante eñfente cædānitapa, ante pōnēninque tōmengā mīnitō imīnite godōmenque waadete pōngampa. ¹⁶ Ayæ, Mīnitō cōwē waa cæmīni imīnīpa, ante pōnēninque edæ botō adobaī watapæ tobopa.

8

Mōnō godōmenque nanguī godongæimpa, ante

¹ Nōwo botō tōniñadāni apænebo eñēedāni. Māatedōniabæ iñōmō Codito ingante godongāmæ nāni pōnencabo wayōmō nāni cabo wayōmō nāni cabo ongōñōnānite Wængonguī Ōnōwoca pōnō apæneca eñēninque tōmēnāni wæætē waadete cædinque iīmaī cædānīpa. ² Nanguī wēnæ wēnæ nantate wæwēnāni incæ tōmēnāni cōwē piyænē cæte watapæ todānīpa. Inīnque ōmæpodāni incæte tōmēnāni nanguī mānāni baī cædinque, Wængonguī quīnāni quī, ante godōmenque todinque nanguī gomonga godōnānitapa. ³ Tōmēnāni edæ nāni godonguēnēnō ganca do godōninque ayæ godōmenque nanguī godōnāni adīmo inte botō, Nāwangā impa, ante apænebopa. Ayæ edæ tōmēnāni nāni nāmā pōnēnō baī cædinque, ⁴ Wængonguī quīnāni beyæ impa, ante mōnitō wadāni tōnō godongāmæ godoncæmōnīpa, ante tōmēnāni mōnitō imōnite nanguī āninque ancaā ānānitapa. ⁵ Mōnitō guiquēnē, Māatedōniabæ

quēwēnāni tōmēnāni nāni godonte æintaque godonguīnāni inānīpa, ante edæ pōntamōnīpa. Incæte tōmēnāni, Wængonguī quīmōni imōnīpa, ante edæ Wængonguī ingante nāmā godōninque ayæ, Mīnitō imīnite nē cæmōni bacæmōnīpa, āninque mōnitō imōnite edæ adobaī nāmā pōnōnānitapa. Ayæ mōnitō pōnēnō ganca adobaī godōninque tōmēnāni nāni godonte æinta ayæ godōmenque godōnānitapa.

⁶ Māatedōniabæ quēwēnāni mānōmaī cædāni adinque mōnitō Tito ingante iīmaī antamōnīpa. Bitō doyedē āmi eñēninque coodintoidi waadete pōnēninque tæcæ godoncæ cædānitapa cæbii. Nōwo wæætē āmi eñēninque tōmēnāni nē waadete godōnāni badinque eyepæ godoncædānīpa, ante mōnitō Tito ingante nanguī antamōnīpa. ⁷ Mīnitō iñōmō wede pōnēmīni inte edæ nē waa pōni apænemīni imīnīpa. Ayæ godōmenque gomonga eñēmīni inte mīnitō, Mōnō cōwē cæcæimpa, ante nanguī cædōmīni imīnīpa. Ayæ mōnitō imōnite nē waadete pōnēmīni imīnīpa. Mānōmaī tōmānō ante do cædōmīni inte mīnitō nōwo adobaī, Wængonguī quī, ante mōnō nē waadete godōmō bacæimpa, ante edæ nanguī cæedāni, āmopa.

⁸ Mānōmainō āninque botō, Cædāni, ante wææ ānāmaī imōpa. Wæætē, Mīnitō æbānō cæmīnīi, ante eñencæte ante cædinque botō wadāni nāni nanguī cædinō ante apænetabopa. Mānōmainō ante apænedinque botō, Mīnitō adobaī tōmēnāni nāni cæbaī nanguī waadete pōnente cæmīnitawo, ante acæte ante cædinque, Nē godōmīni baedāni, antabopa. ⁹ Mīnitō do eñēmīnīpa. Mōnō Awēnē Itota Codito oōnædē quēwēninque nanguī gomonga ēnemgōaingā inte mōnō imonte waadete pōnēninque iīmaī ante pōnō cægacæimpa. Botō ōmæpobo

babo beyænque mīnitō nangūi wæætē entawencæmīnīmpa, ante cædinque tōmengā edæ mīnitō beyænque ante inguipoga pōninque edæ ōmæpocā bagacāīmpa.

¹⁰ Ayæ, Mānīnō mīni godonguīnō ante æbānō cæquēnēmīni imīnīi, ante botō nāmā pōnēninque īīmaī āmopa. Wadepō īnōñedē wadāni godōnāmāi īñōnāni mīnitō īñōmō edæ do tāno godōmīnitawo. Mōnō godongæīmpa, ante edæ mīnitō cōwē tāno cæinēmīni imīnitawo. ¹¹ Īninque, Mōnō godongæīmpa, ante quingæ ānīmīni inte ñōwo edæ īinque cæedāni. Mīni ēadincoo adinque mīnitō, Eyepæ inte botō pancacooga godoncæboīmpa, ante mīni ānincoo edæ godōmīni adinque, Eyepæ godōmīnīpa, ante acæīmpa. ¹² Edæ æcānō godōīnengā tōmengā nānō godonte æīnta tōmanta adinque, Æpotadō botō godonguēnēmo īmoo, ante adinque mānīmpotaque godōninque idæwaa. Godōmenque nangūi mangampa diyæ nangūi godonguīngā.

¹³ Mānōmāi āninque botō, Wadāni pōnōmenque godōninque guēmāñōnāni mīnitō wæætē mīni eyepote wæquinque godōmenque nangūi godoncæmīnīmpa, ante dicæ āmogaa. ¹⁴ Wæætē, Cōwē eyepæ bacæīmpa, ante āmopa. Edæ māīncoo ñōwo eyepæ māninque mīnitō nē ænguēnente wædāni īnānīte godōmīni ænānīpa. Īninque īīncayæ ate mīnitō wæætē nē ænguēnēmīni bamīni ate tōmēnāni wæætē eyepæ mante ate mīnitō imīnīte pōnōnāni æñōmīni adopo adopo edæ eyepæ babāīmpa. Mānōmāīnō ancæte ante āmopa. ¹⁵ Edæ do yewæmongatīmpa. “Cænguī gomonga wææmpo æningā incæ tōmengā nānō ænguēnenganca ænte baī māninque godōmenque mānāmāi ingantapa.

Wæætē edæ wædænque wææmpo æningā guiquēnē tōmengā nānō ænguēnenganca eyepæ ænte baī eyepæ mangantapa.” Ante nāni yewæmongāīnō baī īinque bacæīmpa, ante mīnitō imīnīte āmopa.

Mīnitō weca Titoidi ponccedānīmpa, ante

¹⁶ Botō cōwē, Coodintoidi beyæ cæcæīmpa, ante mīnitō imīnīte waadete pōnēmopa. Ayæ, Wængongūi pōnō apænecā ēñēninque Tito īñōmō botō pōnēmo baī adobaī pōnente cæcampa, ante adinque botō wæætē Wængongūi ingante waa ate pōnēninque apænebopa. ¹⁷ Edæ mōnitō, Coodintoidi weca goe, āmōni ēñēninque edæ Tito do Ao ante pongā aedāni. Incæte wīi mōnitō ānīnō beyænque pongampa. Wæætē nāmanque pōinente wædinque tōmengā nangūi todinque mīnitō weca pongampa.

¹⁸ Ayæ Tito tōnō wacā mōnō tōnīñacā ingante da pōnōmōni pongampa. Īngā Tito tōnō nē pongā īñōmō tōmengā Codito ingantedō ante watapæ mōni apænedō ante nē apænecā ingampa. Īninque Codito ingante godongāmæ nāni pōnencabo wayōmō nāni cabo wayōmō nāni cabo tōmānāni tōmengā ingante waa ate waa apænedānīpa. ¹⁹ Codito ingante nāni pōnencabo incæ adocā ingante apænte æninque, Pabodoidi tōnō gocæbiīmpa, ante da godōnāni ate tōmengā mōnitō tōnō godongāmæ goquingā ingampa. Edæ mōnitō, Mōnō Awēnē ñāo apāite baī ēmongā ingampa, ante acædānīmpa, ante cædinque ayæ, Mōnitō wadāni beyæ cæinēmōnīpa, ante acædānīmpa, ante cædinque mīnitō da godonguīncoo ænte goquīmōni imōnīpa. Mānōmāi cæcæte ante goyōmōni, Tōmengā godongāmæ gote cæcæcāīmpa, ante

da godönäni gocæcäimpa. ²⁰ Edæ wadäni, Pabodoidi babæ cædänipa, ante änämaï incædänimpa, ante wææ cædinque mōnitō nō pōni cædinque nanguï pōni mīnitō godonguincoo ænte godinque pædæ godoncæmōnimpa. ²¹ Edæ, Mōnitō Wængonguï ayongä nō cæmōni inte waodäni ayönäni adobaï edonque pōni cædinque nō pōni cæcæimpa, ante cæmōnipa.

²² Ayæ wacä mōnō tōniñacä iñongante mōnitō æpogamē cōwä ayōmōni tōmengä cōwē tōmää nō cæcä iñongampa. Ayæ ñowo tōmengä, Coodintoidi nō cædänipa, ante pōnengä inte godōmenque waa cædongä ingampa. Mänōmaï ingampa, ante adinque mōnitō ñowo tōmengä ingante da godōmōni godinque tōmengä iñäna tōnō mīnitō weca poncæcäimpa. ²³ Tito iñōmō botō tōnō godongāmæ cōwē cæcampa. Ìnīnque mīnitō beyæ guëa nē cæmōna imōnāpa. Codito ingante nāni godongāmæ pōnencabo incæ mōnitō tōniñada Tito tōnō wada inate da godönäni godinque tōmēnāni, Mōnō Codito ingante waa acædänimpa, ante nanguï cæda ināpa. ²⁴ Ìñāni inānite apænedinque mōnitō, Coodintoidi nē waa cædāni inānīpa, ante do apænetamōnīpa. Ìnīnque mīnitō eyepæ godōmīni adinque tōmēnāni, Nāwangä impa, ante edonque acædänimpa. Ayæ adobaï, Mīnitō waadete pōnō cæmīni adinque Pabodoidi wæætē mīnitō imīnite waa adänipa, ante acædänimpa, ante cædāni. Mänōmaï cæmīni adinque Codito ingante godongāmæ nāni pōnencabo wayōmō nāni cabo wayōmō nāni cabo tōmānāni adobainō ante edonque acædänimpa.

9

Mōnō wædāmaï eyepæ pōni godongæimpa, ante

¹ Ñowo mānīnō, Wængonguï quīnāni beyæ mīnitō godoncæmīnīpa, ante botō idæwaa yewæmōmopa.

² Edæ, Mīnitō wædāmaï inte do cæmīnīpa, ante eñēninque botō Māatedōniabæ quēwēnāni inānite apænedinque, Acayabæ quēwēnāni iñōmō wadepo inōñedē do godoncæte ante cædōnānīpa, ante do apænetabopa. Apænebo eñēninque tōmēnāni wodo tōmānāni, Æ Acayabæ quēwēnāni nāni quingæ cæbaï mōnō adobaï cæcæimpa, ante cædänīpa.

³ Incæte botō ñowo mōnō tōniñadāni inānite da godōmo pōnīnque tōmēnāni mīnitō imīnite apænedāni eñēninque mīnitō wæætē eyepæ godoncæmīnīpa. Mänōmaï cæmīni ate botō babæ apænedāmaï imōi, ante edonque eñengæimpa. ⁴ Ìñæmpa Māatedōniabæ quēwēnāni botō tōnō godongāmæ ponte ayönāni mīnitō wīi eyepæ cæmīni adinque tōmēnāni wæætē, Mīnitō dicæ cæmīniyaa, ante badete tobainānīpa. Ayæ mōnitō quiquēnē, Coodintoidi iñque cæcædänīpa, ante nē änīmōni inte odadete guingo imonte wæbaimōnīpa. Mīnitō adobaï, Mōni cæquēnēnō cædāmaï imōnīpa, ante guingo imonte wæbaimīnīpa. ⁵ Ìnīnque mīnitō, Godoncæmōnīpa, ante mīni ānīnō baï eyepæ godoncæmīnīpa. Ante cædinque botō mōnō tōniñadāni inānite ānīnque, Mīnitō gote apænemīni eñēninque coodintoidi ædæmō pōnente cæcædänīpa, ante da pōnōmo pōnāni aedāni. Ìnīnque mīnitō tōnō godongāmæ cædāni ate mīnitō ædæmō pōnēninque, Botō wææ gompodāmaï inte waa todinque godōmopa, ante godoncæmīnīpa.

⁶ Ìmaï ante pōnēedāni. Wædænque quiyadingä iñōmō amiñaimō wædænque pete æncæcäimpa. Nanguï quiyadingä quiquēnē amiñaimō nanguï pete æncæcäimpa.

7 Wadāni qui, ante æcānō wat-apæ todirque godōnaa, ante adinque Wængongui tōmengā ingante waadete pōnengampa. Inique wadāni wææ ānāmaī iñōnāni mīnitō, Botō æpotadō godonguimoo, ante pōnēninque tōmāmīni wædāmaī inte mīni ānimpota adopota godōninque do godonguēnēmīni iminipa. ⁸ Ayæ, Eyepæ pōni ēamīni inte mīnitō quiēmē cāmīni incæ tōmānāni beyæ ante cōwē godō waa cæcæmīnīmpa, ante Wængongui cæcampa. Inique, Mīnitō eyepæ ænte ēadinque mānōmaī cæcæmīnīmpa, ante tōmengā nangui cædongā inte cōwē eyede tate bai waadete pōnō cæcā ingampa. ⁹ Edæ docā ingante ante iīmaī ante yewæmongatīmpa.

“Yepanca quiyacā bai inongā inte tōmengā, Ōmæpodāni qui, ante wayōmō wayōmō godongantapa.

Inique tōmengā nō nānō cædinō iñōmō edæ cōwē ēwēnāmaī ongongæīmpa.”

¹⁰ Ante yewæmongatīmpa. Nē quiyacā ingante Wængongui, Tōmēmō quiyaquimō, ante eyepæ pōnōninque adobai, Cængui, ante tōmāmō imonte eyepæ pōnongā ænte cæmōmpa. Mīnitō iñōmō eyepæ ēamīni inte wacā ingā wacā ingā quiyate bai nēnempocæmīnīmpa, ante cædinque Wængongui mīni godonganca da pōnōninque godōmenque gomonga da pōnongā æncæmīnīmpa. Mānōmaī eyepæ da pōnongā æninque mīnitō wæætē nō cædinque wadāni nangui ināni inānite nēnempomīni æninque tōmēnāni wæætē amīñāimō tā pete bai watapæ quēwencædānīmpa.

¹¹ Mīnitō pæ gompodāmaī inte wadāni inānite cōwē pædæ godoncæmīnīmpa, ante cædinque mīnitō imīnite Wængongui nan-

gui pōni pōnongā æncæmīnīmpa. Æninque mīnitō pæ gompodāmaī inte pædæ godō pædæ godō cāmīni adinque mōnitō wæætē, Coodintoidi mānōmaī cædānīpa, ante tedemōni ēñēninque wadāni wæætē Wængongui ingante waa ate pōnēninque apænecædānīmpa.

¹² Wadāni qui, ante do godōmīni æninque Wængongui quīnāni tōmēnāni nāni ænguēnēnō ante eyepæ pōni æncædānīmpa. Ayæ mīni godōnō æninque tōmēnāni mīmōno eyede tate bai Wængongui ingante waa ate pōnēninque nangui apænecædānīmpa. ¹³ Mōnō Codito ingantedō ante watapæ ēñēninque mīnitō Ao ante do pōnēmīnitapa. Inique Wængongui nānō ānōnō ante do ēñente cædinque mīnitō, Ōmæpodāni qui, ante pædæ godōmīni æninque nē ænāni wæætē Wængongui ingante, Bitō ñāō bai nō pōni cæbi ate coodintoidi bitō ānōnō ante ēñente cædānīpa, ante wat-apæ apænecædānīmpa. Ayæ nē ænīnāni inte adodāni godōmenque apænedinque, Nē ōmæpodāni tōmānāni inānite da godōninque coodintoidi iñōmō mōnitō imōnite adobai eyepæ pōnōnāni æmōnīpa, ante Wængongui ingante godōmenque waa ate apænecædānīmpa.

¹⁴ Ayæ, Coodintoidi inānite Wængongui godōmenque nangui waadete pōnō cæcā beyænque tōmēnāni waa cædāni inānīpa, ante pōnēninque nē ænīnāni iñōmō edæ mīnitō imīnite waadete pōnēninque mīnitō beyæ ante Wængongui ingante apænecædānīmpa.

¹⁵ Wængongui iñōmō godōmenque waa cædinque mōnō Codito ingante da pōnongā ængamōīmpa. Inique mōnō, Wængongui, bitō waa pōni pōnō cægabiīmpa, ante mōnitō ædō cæte eyepæ inte waa ate pōnente apænequīmōnīi, ante mōnō Wængongui ingante

apænecæimpa.

10

Pabodo, Itota nānō nē da godōnīmo īmopa, angampa

¹ Mīnitō, Wayōmonque quēwēninque Pabodo nanguī piinte angampa, ante pōnēmīnitawo. Wæætē mōnitō weca pōninque awincadō awinca adinque tōmengā guīñēnete wædinque pæ wēenecampa, ante pōnēmīnitawo. Īñæmpa mīni ānōmo mānīmotō inte īīmaī āmopa. Codito īñōmō edæ gānē pōnengā īnongā inte pōnō piyænē cæcantawo. Botō adobaī ñōwo piyænē cædinque mīnitō īmīnite pōnō waadete apænebopa. ² Pabodoidi īñōmō inguipogaque ante pōnente cædānīpa, ante pancadāniya odadete ānewēnānīpa. Tōmēnāni īnānite botō guīñēnedāmaī inte nanguī ancæboīmpa. Mīnitō guīquēnē adobaī odadete āmīni īninque botō mīnitō weca pōninque piinte anguēnēmo īmaīmopa. Īninque, Wīī piinte anguīmo bacæboīmpa, ante wææ cæcæte ante botō ñōwo mīnitō īmīnite, Ee aquēnē quēwēmīnīi, ante waadete pōnente yewæmōmopa.

³ Edæ inguipoga quēwēmōni incæte mōnitō Wængonguī beyæ ante wæætedō wæætē cæcæte ante cædinque inguipogaque quēwēnāni nāni wæætedō wæætē cæī baī cædāmaī īmōnīpa. ⁴ Wæætē edæ mōnitō Wængonguī beyæ ante wæætedō wæætē cæcæte ante cædinque inguipogaque quēwēnāni nāni wænoncaquincoo næænāmaī inte cæmōnīpa. Wæætē Wængonguī tōmengā nānō tæī piñæmāmo ænte mīmōno entawēninque eyepæ næænte baī badinque mōnitō tōmēnāni nāni tæī mænōincō bæ tate baī cædinque wæætedō wæætē nāni godō ānewēnō ante wido cæte baī cæmōnīpa. ⁵ Wængonguī ingante pōnēnāmaī ingæīmpa, ante

nē pōnēwēnāni inte ængæ gantidinque tōmēnāni īñōmō, Wadāni tōmānāni adobaī Wængonguī ingante pōnēnāmaī incædānīmpa, ante cædinque babæ wapiticæ cædānīpa. Mānīī babæ wapiticæ nāni cædōnō ante mōnitō wæætē bæ tate wido cæmōnīpa. Edæ, Codito ingante mōnō ēñengæīmpa, ante nō apænemōni ēñēninque wadāni idiquibæ pōnēwēnāni īñōnāni mōnitō wæætē mānīnō nāni pōnēwēnō tōmānō ō ænte baī wido cæmōnīpa. ⁶ Ayæ mīnitō ædæmō nē ēñente cæmīni bamīni ate adocanque incæ ēñēnāmaī cæcā adinque mōnitō wæætē tōmengā ingante do panguīmōni īmōnīpa.

⁷ Æbānō ī, ante edonque ongō abaīmīnīpa. Pancamīniya, Botō nāwangā Codito nempo quēwēmō īmopa, ante pōnēmīnitawo. Mīnitō mānōmaī pōnēmīni inte godōmenque īīmaī ante pōnenguēnēmīni īmīnīpa. Botō Codito nempo quēwēmō īmo baī Pabodoidi adobaī Codito nempo quēwēnāni īnānīpa, ante nāwangā īmpa, ante pōnenguēnēmīni īmīnīpa. ⁸ Īñæmpa Wængonguī mōnitō īmōnīte āninque, Mīnitō nē āmīni badinque coodintoidi īnānite bæ tate wido cædāmaī incæmīnīmpa. Wæætē ædæmō āmīni ēñēninque coodintoidi wæætē oncō tæī mænonte baī gongæncædānīmpa, ante cædāni, ante Wængonguī pōnō angā ēñēninque mōnitō nē āmōni batamōnīpa. Īninque botō, Nē āmo inte nāmā tocæboīmpa, ante tedebo incæte guīñēnedāmaī tedecæboīmpa.

⁹ Botō, Cadota ante botō yewæmōīnta adinque mīnitō guīñēnte wæcæmīnīmpa, ante dicæ āmogaa. ¹⁰ Pancamīniya, Pabodo tæī piñænongā baī inte cadota ante yewæmōnīnque nanguī angā awædō, ante wæmīnīpa. Wæætē edæ adocā incæ mōnitō weca

ponte ongöningue edæ aquiï ingä amönipa. Tömengä nänö tedepämo önömämoque bai impa, ante pönëmini awædö. ¹¹ Ìñæmpa, Tæï piñæmöni inte cadota ante në yewæmömöni incæ mönitö adomöni inte minitö weca ponte ongöningue adobai tæï piñænte cæcæmönipa, ämo ëñëmaïminipa.

¹² Pancadäniya nämä incæ, Waëmö pönï imopa, ante tededäni incæte tömënäni nämä nani tede bai mönitö ædö cæte adobainö ante tedequimönii. Tömënäni ìñömö, Ægancadö waa cæbo eyepæ inguiï, ante nämä nani cægancaque ante adinque edæ, Eyepæ cætabopa, ante pönëwënänipa. Tömënäni nani cædö ante, Waa cætawo, ante tee mancæte ante, Do botö cædinö bai adobai cæbopa, ante adinque, Eyepæ impa, ante pönëwënänipa. Mänömaï nämä nani pönëwënönque ante cædinque tömënäni ëñënämaï inte oda cæte cædänipa.

¹³ Mönitö guiquënë, Ìngancaque goedäni, ante Wængongui nänö angancaque cöwë gomönipa. Ìnque tömengä, Coodintoidi ganca godinque apæneedäni, angä ëñëningue mönitö do gote apænedinque, Mäningancaque waa cæmönipa, ante nämä waa ate tedemönipa. Godömenque ante tededämaï imönipa. ¹⁴ Minitö ganca pönämaï inte bai mönitö, Coodintoidi weca gote do cætamönipa, ante tedemöni bai babæ wapiticæ incædönipa. Incæte minitö ganca do pöninque Codito ingantedö ante mönitö watapæ möni ëñëno ante apænetamönipa. Ìnque edæ, Mäninganca cætamönipa, ante mäninque ante tedemönipa. ¹⁵ Ayæ wadäni nani cædinö ante adinque mönitö, Tömëmöni cædinö impa, ante änämaï imönipa. Wæætë minitö godömenque godömenque wede pönëñömöni mönitö wæætë adodö minitö weca ponte quëwëningue godömenque

gomonga cæyömöni mönö watapæ bacæimpa, ante pönëmönipa. ¹⁶ Ayæ minitö weca ìnque cædinque mönitö godömenque gomonga godinque mönö Codito ingantedö ante watapæ möni ëñëno ante apænecæmönipa, ante pönëmönipa. Mänömaï cædinque mönitö wacä nänö cædiñömö ante, Mönitö mänñömö cætamönipa, ante tededämaï incæmönipa.

¹⁷ Æcänö, Botö waëmö pönï inömo inte waa cæbopa, ante toinëna tömengä wæætë, Mönö Awënë waëmö pönï inongä inte pönö waa cæcampa, ante toquëngä ingampa. ¹⁸ Edæ, Waëmö inömo imopa, ante nämä änogä ingante Wængongui waa adämaï ingampa. Wæætë, Ìngä waëmö inongä ingampa, ante mönö Awënë nänö änogä ingante ante Wængongui wæætë waa acampa.

11

Wængongui beyæ, ante pancadäniya babæ apænedänipa

¹ Nöwo botö adodeque önonque tedete bai yewæmömö adinque minitö ee amini ìnque botö waa tobaimopa. Wadö ämo, Minitö ee ayömöni edæ botö önonque tedete bai do yewæmömöpa. Ìnque ìmaï ante odömoncæte ante yewæmömö aedäni. ² Wængongui wææ gompocä bai botö adobai minitö beyæ ante wææ gompote ämopa. Minitö baquëcä mönämaingä bai ìñöminite Codito ængä beyænque mini pönencabo tömengä nempo nö cæte quëwëncæminipa, ante pædæ godoncæte ante cædinque botö tömengä adocanque ingante, Bitö quinäni inänite æe, antabopa. ³ Minitö nöngä cædinque wacä miñæ godämaï inte Codito ingante waadete pönëmöni incæte botö, Minitö oda cæminä wæcæ wæ, ante

guiñente wæbopa. Eba wodi ingante Tæntæbo nangui ãñengã inte babæ cædinque apæneçã ãñëninque tõmengã nãno oda cægã bai minitõ wii adobaï oda cæcæminimpa, ante botõ wææ ante apænebopa.

⁴ Mõnitõ, Itota ingante pönengæimpapa, ante do apænemõni ãñëminitapa. Incæte wacã minitõ weca pöninque nãwã Itota ingante apænedãmai inte, Wacã Itota ingante pönëedãni, ante babæ apæneyongante minitõ edæ ãñëë cõmini awædõ. Adobaï Wængongui Önõwoca do ængãimini iñõminite wacã önõwoca põ guiyongante minitõ ee æmini guicã awædõ. Ayæ wadãni mõnõ Codito ingante ante apænedãmai inãni inte, Wacã ængã beyæ quëwengæimpapa, ante babæ apæneyõnãni minitõ edæ ãñëë cõmini awædõ. ⁵ Mãnõmaiñõ ante në tededãni iñõmõ nãmã ante pönëninque, Në gode ãmõni inte mõnitõ ñænæmõni põni ñmõnipa, ante edæ babæ ænewënanipa. Tõmënãni nãwangã ñænænãni inãni bai botõ dicæ wædãmo inguënëmogaa, ante pönëmopa. ⁶ Botõ æbãno tedeboo, ante ãñëninque minitõ iñõmõ, Önõnepãmoque tedecampa, ante pïiminitawo. Incæte botõ ædæmõ adimo inte në ãñëñimo inte apænebopa. Pabodo mãnõmai inongã inte apæneçampa, ante acæminimpa, ante mõnitõ cõwë minitõ iminite edonque odõmõmõni aminitapa.

⁷ Minitõ iminite ængõ cæte bai cæcæte ante botõ Wængongui ingantedõ ante watapæ apænebo beyæ ænãmai intabopa. Mãnõmai ænãmai inte botõ nãmã edæ piinte bai cædinque dicæ wiwa cætabogaa. ⁸ Codito ingante godongãmæ nãni pönencabo wayõmõ nãni cabo wayõmõ nãni cabo da pönõnãni õ æninque botõ mãnintaque godonte ænte quëwëninque minitõ beyæ cætabopa. ⁹ Ayæ minitõ weca ongõninque botõ quiëmë æinente

wæbo incæ edæ waa atabopa. Wadãni edæ mõnõ tõniñadãni incæ Mãtedõniabæ quëwente pöninque tõmënãni botõ ænguënëno ante eyepæ pönõnãni æntabopa. Ìninque coodintoidi botõ ãno beyæ wædãmai incædãnimpa, ante wææ cædinque botõ iñõmõ edæ, Pönõmini æmoedãni, ante cõwë ãnãmai intabopa. Ayæ iincayæ ate cõwë ãnãmai incæboimpapa. ¹⁰ Mõnõ Codito nõ nãno apænedõ ante ãñente entawëmo inte ãmopa. Botõ, Mãnõmai cædinque waa cæbopa, ante cõwë edæ tedeyõmote minitõ Acayabæ quëwëmini inte edæ wææ cædãmai incæminimpa. ¹¹ Quinante mãnõmai ante tedebõ. Minitõ iminite waadedãmai inte mãnõmai ante tedebõ. Ìñæmpa botõ æbãno minitõ iminite waadete pönëmoo, ante do againgã inte Wængongui tõmengã ancæcãimpapa.

¹² Wadãni guiquënë, Mõnitõ Codito nãno në godongaimõni ñmõnipa, ante në ãnãni guiquënë, Æbãno cæte odõmõmõni adinque wadãni Pabodoidi inãnite waa adõ bai mõnitõ imõnite adobaï waa acædãnimpa, ante wædãnipa. Ìninque botõ iñõmõ, Ìnãni mãnõmaiñõ ante odõmõnãmai incædãnimpa, ante mãnõmai tedete wææ cæbo inte edæ cõwë godõmenque wææ cæcæboimpapa. ¹³ Tõmënãni iñõmõ edæ, Wadãni oda cæcædãnimpa, ante awëmõ cædãni inãnipa. Mõnõ Codito tõmënãni inãnite da godõnãmai ingã incæte tõmënãni iñõmõ edæ, Codito nãno da godongaimõni ñmõnipa, ante babæ apænedãnipa. Ayæ edæ mõnitõ Codito nãno da godongaimõni mõni ëmõno bai önõmoque ëmõninque babæ cædãnipa. ¹⁴ Minitõ, Tõmënãni quinante wacã bai ëmõnãni, ante wæminitawo. Ìñæmpa tõmënãni awënë Tatãna incæ babæ cædinque Wængongui anquedoidi ñão nãni ëmõno bai ñão ëmonte bai

ëmongampa. ¹⁵ Ìninqe Tatāna beyæ nē cædāni ìñömō tōmēnāni awēnē Tatāna nānō babæ cædō bai adobaī babæ cædinque, Nē nō Cædongā ingante nē cæmōni ìmōnīpa, ante ònōmoque ìmōnānīpa. Ìninqe tōmēnāni nē ònōmoque ìmōnāni inte ònonque ēwente haquīnānidō anguēnē.

*Æbānō caate wæboo, ante Pa-
bodo yewæmōngampa*

¹⁶ Botō ñōwo adodō ante yewæmōmopa. Mīnitō, Pabodo ocai òmædæcacā ìnongā inte ònonque tedecampa, āmīnitawo. Mānōmāinō ante ānāmaī ìmæwedāni. Incæte wacā ocai òmædæcacā tedeyongante mīnitō ee amīni tedecā bai botō adobaī ocai òmædæcabo inte bai, Nāmā waa cæbo ìmopa, ante adodeque tedebō ìninqe ee amīni tedebodāni. ¹⁷ Botō ñōwo mānōmaī nāmā waa ate bai tedete yewæmōninqe mōnō Awēnē nānō āmaī wīi yewæmōmopa. Wæætē ocai òmædæcacā mā nānō pōnente tede bai adobaī ònonque tedete bai yewæmōmopa. ¹⁸ Pancadāniya nanguī ìnāni incæ, Mōnitō nāmā waa cæmōnīpa, ante edæ ingui-pogaque quēwēnāni tededāni bai adobaī tededānīpa. Tōmēnāni mānōmaī tededāni ìninqe botō adobaī, Nāmā waa cæbopa, ante tedecæboimpa. ¹⁹ Nē ēñēmōni ìmōnīpa, ante nē amīni inte mīnitō ìñömō ocai òmædæcadāni ònonque tedeyōnānite ee ēñēē cōmīnīpa tōō. ²⁰ Wacā edæ mīnitō ìmīnite bæi ongongā wædinque mīnitō tōmēngā ingante ee nē cæmīni bawēmīni awædō. Wacā babæ wapiticæ cædinque mīnitō quī inguēnē incæ ò ængā incæte mīnitō edæ ee amīnīpa. Wacā mīnitō awēnē bai nāmā ængō cæte angā incæ ee ēñēmīnīpa. Wacā mīnitō ìmīnite pōnō tamongā incæte mīnitō ee ate wæmīni awædō. ²¹ Botō wæætē aquīmo inte, Tōmēnāni nāni nanguī cædō bai ædō cæte cæquīmoo, ante

botō guingo ìmonguinque ònonque tedebopa tōō.

Tōmēnāni nāmanque waa adinque edæ guīñēnāmaī inte tededānitawo. Botō adobaī nāmanque waa adinque edæ guīñēnāmaī inte tedecæboimpa. Incæte mānōmaī tededinque botō ònonque badete tote bai tedebopa. ²² Tōmēnāni guiquēnē ebedeoidi ìnānitawo, ante pōnēmīni. Botō ìñömō edæ tōmēnāni nāni ìmaī adobo ìmopa. Tōmēnāni idægoidi ìnānitawo. Edæ botō tōmēnāni nāni ìmaī adobo ìmopa. Tōmēnāni Abadāō wodi pæīnāni ìnānitawo. Edæ botō tōmēnāni nāni ìnō bai adobo Abadāō wodi pæīmo ìmopa. ²³ Mōnō Codito beyæ nē cædōnāni ìnānīpa, ante pōnēmīni. Botō edæ tōmēnāni nāni ìmaī inte edæ gomonga ìmopa. Incæte mānōmāinō ante tededinque botō ocai òmædæcacā bai inte ònonque tedebopa. Tōmēnāni ìnānite adopoque adopoque wædænque cæyōnāni botō godōmenque nanguī cægaboimpa. Tōmēnāni ìnānite wædænque tee mōnedāni wæyōnāni botō ìmote godōmenque wæætē wæætē tee mōnedāni wægaboimpa. Tōmēnāni ìnānite wædænque tæi pānāni wæyōnāni botō ìmote godōmenque nanguī tæi pānāni wægaboimpa. Ayæ botō wæætē wæætē wodo wængaboimpa.

²⁴ Oodeoidi æmontaimenca wodo coadanta ganca adoyedē nāni cōwē tæi pāimpoga botō ìmote adoyedē mānimpoga tæi tæi pāninqe ònonpo æmæmpogoncaque wæætē adopoga adopoga tæi tæi pānāni wægaboimpa. ²⁵ Ayæ cantaca mempoga go adopoque botō ìmote tæi tæi pānāni wægaboimpa. Ayæ adopoque botō ìmote dicaca tacadāni wangæ wængaboimpa. Ayæ wipodē wogaa godinque mempoga go adopoque wipo tente tobæmpo wægaboimpa. Edæ wīi eyepæ gote botō tōmāā itædē

tömää woyowotæ tæcæpæno pōni wæwogaboimpa. ²⁶ Wayōmō wayōmō botō ancaa godinque wætabopa. Ōnō æpæmpo wodo bete wæntabopa. Nē ō ænāni incæ botō guiddēnāni incæ wadāni incæ wodo wænōnāni wæmo adinque botō wænguinque ante wægaboimpa. Ayæ tōmēnāni nāni quēwēñōmō quēwēninque, Ōnōmæca quēwēninque, gāwapæno owodinque botō wænguinque ante wægaboimpa. Ayæ wadāni incæ, Mōnō pōnencabo imōpa, ante babæ ānāni adinque botō iñōmō edæ, Babæ cædāni wæncæ wæ, ante wægaboī aedāni. ²⁷ Botō pancaōnaa tömää woyowotæ mīimo inte nangui cædinque wægaboimpa. Tepæ pancaōnaa gæwænte wægaboimpa. Pancaōnaa cænguī dæ ā ate gue ænente wægaboimpa. Edæ æpogamē pōni cænāmaī inte wægaboimpa. Pancayedēna botō weocoo ōmaabo inte yoguite wægaboimpa.

²⁸ Mānōmaī wædōmo inte botō, Codito ingante godongāmæ nāni pōnencabo tōmancabodāniya nāni wædō ante æbānō cæquīmoo, ante wædinque iīmō iñō iīmō iñō nangui cæbopa. ²⁹ Edæ wacā aquingā inte wæcā iinque botō adobaī aquīmo inte baī wæbopa. Ayæ, Wēnæ wēnæ cæe, ānāni ēñēninque adocanque oda cæcā ēñente wædinque botō ædō cæte wæwēnāmaī inguiimoo.

³⁰ Iinque, Nāmā tæēmō inte cæbopa, ante tededāmaī incæboimpa. Wæætē, Æbānō aquīmo inte cæbopa, ante acædānimpa, ante botō mānīnonque ante tedecæboimpa. ³¹ Wængongui iñōmō mōnō Awēnē Itota Wæmpocā inongā inte edæ tōmengā adocā iñōmō Itota Wængongui ingampa. Tōmengā waēmō pōni inongā inte cōwē waa pōni cæcampa, ante mōnō tōmengā ingante cōwē apænecæimpa. Tōmengā iñōmō

edæ, Pabodo nō angampa, ante do ēñengampa. ³² Ayæ iīmaī cædāni wægaboimpa. Adeto Tidiabæ awēnē nānō inōñedē māniñedē botō imote bæi ongoncæte ante cædinque tōmengā nānō emiñængā wædænque awēnē iñōmō iīmaī cæcantapa. Tōmengā wadāni inānite angā ēñēninque tōmēnāni wæætē Daāmaco iñōmō tōmēnāni nāni wīni wææ cæincō boyæ yabædemō gāānē wānō cōñōnāni, ³³ botō tōnō cædāni guiquēnē Daāmaco nāni wīni wææ cæincō boyæ cæimpiticæ inō otodē nā cædete botō imote pædæ wæænōnāni ti wææ aamō cæte wodii wīnongaboimpa.

12

Pabodo, Iīmaī wīimonte baī atabopa, angampa

¹ Ōnonque tedebo incæte botō, Waa cætabopa, ante cōwē tedequēnēmo imōpa. Iinque botō ñōwo edæ, Wīimonte baī ayōmo mōnō awēnē mā pōni odōmongā atabopa, ante yewæmoncæboimpa. Ayæ tōmengā, Æbānō i, ante edonque pōni nānō odōmōnōnō ante godōmenque yewæmoncæ cæbopa. ² Codito nempo nē quēwēmo iñōmote Wængongui do catodote wadepo iñonte botō imote oōnædē wænōmēnæcaōnæ mæicā æigaboimpa. Incæte wacā æicā ate baī nāmā incæ agaboimpa. Wabānō ōnōwoaque inte æigaboī. Iintai ēñate wabānō inque inte æigaboī, ante botō adāmaī imōpa. Wængonguinque nē ænte mæigaingā inte tōmenganque ēñengampa. ³ Edæ baō ēñate æibo incæ baō ōmaabo inte æibo incæ Wængonguinque ēñēñongā botō, iīmaī ingatimpa, ante mānīnque ēñēmōpa. ⁴ Waēmōnædē tōmengā ōmæ iñōmō Wængongui ænte mæicā æigaboimpa. Māniñōmō waa pōni apænedāni ēñēmo incæte tōmengā, Iñōmō mōni apænedō ante mīni waocabo apænedāmaī

incæminimpa, ante wææ angä eñenique botö waobo inte ædö cæte apænequimoo.

⁵ Ìnque wacä mänömaï öönæde æite eñengä ìnque botö, Tömengä waa pöni cæcampa, ante do apænebaïmopa. Wæætë nämä botö waa cædönö ante apænedämaï incæboimpa. Incæte, Tömëmo aquïimo inte önonque cætabopa, ante mäninonque ante botö nämä waa ate baï apæneceboimpa. ⁶ Waa cægaboimpa, ante tedebo ìnque botö wïi ocai ömæcabo inte edæ tedebaïmopa. Ìñæmpa näwangä waa cægaimo ìnomo inte botö nö ante edæ tedebaïmopa. Incæte botö wædædenque apænete pönömenque cæyömote æcämenque incæ, Pabodo godömenque waa pöni cæcampa, ante änämaï incæcäimpa, ante wææ cædinque botö waa cægainö ante tededämaï inte edæ pæ wëenebopa.

⁷ Wængongui mä nänö odömongainö æbänö waa pöni ingateï, ante wadäni adämaï ìñönäni botö adoboque atabopa. Ìnque, Pabodo, Botö adoboque nê agaimo ìmopa, ante nämä waa adämaï incæcäimpa, ante wææ cædinque Wængongui angä ate Tatäna botö ìmote pönö da boo codongate ocæ ocæ coingä baï cæcä wætabopa. ⁸ Mänömaï cæcä wædinque botö mempoga go adopoque Wængongui Awënê ingante apænedinque, Botö daa cogate baï wæyömote o tongaate baï cæbi quëwëmoe, ante nanguï ante wætabopa. ⁹ Ca wæyömote mönö Awënê wæætë, “Nê aquïi pöni ìnäni ìñönänite botö tæï piñæmamo eyepæ pöni pönömo æninque tömënanique wæætë tæï piñænte entawencædänimpa. Ìnque bitö nê aquïimi ìmi beyænque botö waadete pönö cædö ìñömö edæ eyepæ pöni impa.”

Ìnque mönö Codito nänö tæï piñænte cæpämo ænte

entawencæte ante cædinque botö ìñömö edæ, Nämä aquïimo inte botö wædinö beyæ ante botö nämä waa ate tobopa, ante tededinque godömenque tocæboimpa. ¹⁰ Æyedënö aquïimo ìmoï mänïñedë edæ tæï ewocaboimpa. Mänömaï beyæ aquïimo inte botö Codito beyænque nanguï tobopa. Badete tote piinte cædäni wæbo incæte botö piyænê cædinque tobopa. Anca nanguï caate wædinque nangæ babo incæ, togænte pänäni wæbo incæ, Ædö cæte quëwenguïmoo, ante wæbo incæ mäninö tömäa beyæ wædömo inte botö Codito beyænque ante piyænê cæte nanguï tobopa.

Coodintoidi æbämë cædäni, ante wæbopa, Pabodo angä

¹¹ Ocai ömædæcacä ingä baï Pabodo önonque tedete yewæmongampa, ante pönëminitawo. Ìñæmpa tömëmini botö beyæ wææ apænedämaï ìmini beyænque botö tömëmo nämä wææ cæcæte ante cædinque mänömaï tedete yewæmömopa. Wadäni nê gode änäni guiquënë nämä näni waa acabo ìnäni. Incæte tömënäni näwangä ñænænäni ìnäni ìnque botö ìñömö dicæ wædämo ìmogaa. Ìnque mïnitö tömëmini, Pabodo waa cæcä ingampa, ante tedequënëmini ìminipa töö.

¹² Wacä mïnitö weca pöninque æbänö cæcä ate mïnitö, Ìngä ìñömö mönö Codito nänö nê da godongaingä ingampa, ante eñëminii. Ìmaï impa. Tömengä, Eñencæminimpa, ante mä pöni cæcä ate do eñëminipa. Tömengä bamönengæ nanguï odömongä ate eñëminipa. Wadäni cædämaï ìñönäni tömengä tæï piñænte cæcä ate wædinque mïnitö wæætë edæ, Codito nänö nê da godongaingä ingampa, ante do eñëminipa. Ìnque botö mïnitö weca quëwëninque edæ Codito

nānō nē da godongaingā mā cæte nāni odōmōni bāi adobāi odōmōninque edæ wæntædāmaī inte ee cæbo abāimīnīpa. ¹³ Īnīnque wadāni Codito ingante nāni godongāmæ pōnencabo īnānite waa cædinque botō mīnitō īmīnite dicæ pōnōmenque cætabogaa. Wabānō mīnitō īmīnite, Pōnōmīni æmoedāni, ante ānāmaī inte botō mīnitō īmīnite wīwa cæbopææ.

¹⁴ Botō do mīnitō weca mem-poga pōnīmo inte nōwo wæætē poncæ cæbopa. Pōnīnque botō mīnitō māincoo ante ānāmaī incæboīmpa. Wæætē, Mīnitō botō wēmīni bacæmīnīmpa, ante cæbopa. Wēñænāni tōmēnāni mæmpoidi beyæ ante dicæ godonguēnēnāni īnāniyaa. Wæætē edæ mæmpoidi īñōmō wēñænāni beyæ ante nē godonguēnēnāni īnānīpa. ¹⁵ Īnīnque, Mīnitō quēwencæmīnīmpa, ante botō māincoo tōmancoo godōnīnque waa tocæboīmpa. Ayæ, Mīnitō quēwencæmīnīmpa, ante cæte wæmo īnīnque waa tobāimopa. Botō mānōmaī mīnitō īmīnite gomonga waadete pōnēmo īnīnque mīnitō wæætē botō imote pōnōmenque waadete pōnēmīni īmīnitawo.

¹⁶ Incæte edæ idæwaa āmopa. Mīnitō māincoo ante botō ānāmaī intabopa. Incæte mīnitō, Pabodo nē wēnæ wēnæ pōnengā inte awēmō æncæte ante babæ cæcampa, ante pōnēwēmīni awædō. ¹⁷ Wadāni īnānite mīnitō weca da godōnīnque botō awēmō æntawo, ante pōnēmīnitawo. ¹⁸ Tito ingante, Coodintoidi weca ate pōe, nangūi ānīnque botō wacā mōnō tōnīñacā tōnō tōmengā tōnō da godōmo guēa godatapa. Īnīnque Tito mīnitō weca pōnīnque dicæ wīwa cædinque māincoo ō ængantawogaa. Īñæmpa tōmengā tōnō botō guēa āawocaque bāi ēwocamōna inte mōnatō guēa cægōmōna adīnque mīnitō adāmaī inte bāi tedewēmīni awædō.

¹⁹ Mīnitō, Pabodoidi nāmā wææ cæcæte ante apænedānīpa, ante

pōnēmīni awædō. Īñæmpa mōnō Codito nempo quēwēnōmo inte mōnitō Wængongūi ayongante apænetamōnīpa. Edæ, Botō nē waademīni imīni inte mīnitō tæi piñænte bacæmīnīmpa, ante cædinque mōnitō mānōmaīnō ante apænetamōnīpa. ²⁰ Botō īñōmō edæ mīnitō waa cæmīni acæte ante ponte ayōmo mīnitō wadō cæmīni bāi botō nangūi wæcædōmoīmpa, ante guīñente wæbopa. Ayæ mīnitō wæætē, Pabodo waa cæcæte ante pongampa, ante pōnēñōmīni botō wadō cæbo bāi mīnitō nangūi wæcædōmīnīmpa, ante pōnente wædinque botō, Mōnō mānōmaī wædāmaī ingæīmpa, ante wææ cæcæte ante cæbopa. Edæ mīnitō wæætēdō wæætē piinte amīnitawo. Wacā ingante waa cædāni wædinque mīnitō godō piinte amīnitawo. Īñontobæ ængūi bamīnitawo. Nāmanque pōnente cæmīnitawo. Wacā ingante piīnīnque godō babæ ante tedewēmīnitawo. Godō wæntaa wæntaa amīnitawo. Nāmā waa adīnque cæmīnitawo. Wīi ēñente cædinque mīnitō Yæ yæ tedemīnitawo. Mānīnō tōmānō wabānō cæmīnīi, ante guīñente wædinque botō mānōmaīnō ante edæ yewæmontabopa.

²¹ Īnīnque botō ponte ayōmo pancamīniya wēēñēñedē mīni cægāi bāi nōwo adobāi cæmīni adīnque botō guingo imonte wæconguēnēmo ante awædō. Edæ pancamīniya wēēñēñedē wentamō mīni mongæñō ee mongæmīni adīnque botō Ca ca wæbaīmopa. Wēēñēñedē mīni godō towengainō ayæ towēmīni intawo. Wēēñēñedē ēñēnāmaī inte mīni wīwa cædinō ayæ cæmīni intawo. Edæ wentamō mongæmīni inte guingo imōnāmaī imīni inte pancamīniya Wængongūi gāmæñō ocæ ēmænte pōnāmaī imīnīpa, ante guīñente wæbopa.

13

Idæwaa mäninque yewæmömopa, ante

¹ Botö minitö weca mempoga do pongaimo inte ñowo wæætë poncæ cæbopa. Iimaï ante do yewæmongatimpa. Nö nö æbänö cætimpä, ante ëñencæte ante waoda mënaa incæ mengäa go adocanque incæ në adinäni inte adodö ante apænedäni ëñëninque do apænte angæimpa, ante näni yewæmongainö ante ëñëninque cæcæboimpa. ² Wëenëñedë wënæ wënæ cædinäni tönö wadäni tömänäni inänite botö minitö weca doyedë pöinque, Ämo ëñëedäni, ante wææ äninque ñowo wæætë wayömö ongöinque adodö ante wææ ante yewæmömopa. Ayæ ate wæætë minitö weca ponte ongöinque tömanga apænte äninque adodäni inänite ata cæpodämaï incæboimpa.

³ Pabodo wabänö mönö Codito tönö godongämæ cæte apænecää, ante wæminitawo. Mäninö ante mini wæädö ante edæ, Näwangä impa, ante odömoncæte ante botö mänömaï apænte ancæboimpa. Mönö Codito incæ botö tönö godongämæ në cædongä iñömö tömengä iñömö aquingä inämaï inte minitö iminite apænte angä abaiminipa. Tömengä iñömö nanguï tæi piñænongä inte minitö weca cæcä apa änewëminii.

⁴ Näwangä impa. Mönö Codito adocä incæ aquingä bai inte cæyongante waodäni wæætë ñænquedimæ cæte mäo timpodäni wængacäimpa. Incæte Wængonguï nänö tæi piñænö beyænque adocä ñäni ömæmonte quëwengampa. Mönitö adobai tömengä nempo quëwëninque aquimöni inte edæ Wængonguï nänö tæi piñænö beyænque mönö Codito tönö godongämæ quëwëninque minitö beyæ ante cæquimöni imönipa.

⁵ Minitö tömëmïni iñömö, Æbänö wede pönëmo imoo, ante nämä waa aedäni. Mini cædinö adinque, Æbänö nöingä cæbo imoo, ante aedäni. Iñæmpa, Itota Codito ingante entawëmompä, ante ëñënëmaï iminitawo. Wabänö minitö pancaminiya nämä adinque, Botö nöingä cædämaïmo inte edæ wede pönënëmaïmo inte awädö, ante ëñencæte ante aquënëminii iminipa. ⁶ Ayæ nämä mini a bai mönitö imönite adobai apænte adinque minitö, Pabodoidi guiquënë nöingä cædönäni inte në wede pönënëni inänipa, ante edonque amini waa tobaïmopa. ⁷ Minitö beyæ ante mönitö Wængonguï ingante apænedinque, Coodintoidi cöwë wënæ wënæ cædämaï incædänimpä, ante apænemönipa. Incæte mönitö, Minitö wënæ wënæ cædämaï imini ate wadäni, Pabodoidi ædæmö cædäni beyænque impa, ante mönitö imönite waa acædänimpä, ante wii cæmönipa. Wæætë wadäni, Pabodoidi wii eyepæ cædänipa, ante piïnte änäni incæte minitö wæætë nöingä cæcæminimpä, ante mönitö mäninonque ante cöwë cæmönipa.

⁸ Edæ Wængonguï nöingä nänö änö ante në cæmöni inte mönitö adode ante ædö cæte wido cæquimönii. ⁹ Ininque mönitö æyedëmë aquimöni iñömöni minitö wæætë tæi piñænte cæmini adinque mönitö nanguï tomönipa. Minitö beyæ edæ Wængonguï ingante apænedinque mönitö, Coodintoidi eyepæ entawëninque picänäni bai nö cæcædänimpä, ante apænemönipa. ¹⁰ Botö imote apænedinque Wængonguï, Bitö wadäni inänite bæ tadämaï inte tæi mænonte bai pönö cæcæbiimpä, ante pönö cæcä ate botö tæi piñæmo badinque në ämo batäbopa. Në ämo imo incæte botö minitö weca ponte ayömo wiwa cæmini adinque piïnte panguënëmo inämaï incæboimpa, ante wææ

cædinqwe botō ñōwo wayōmō
quëwëninque, Nāmā apænte æedāni,
ante wææ yewæmōmopa.

¹¹ Ìñānāni, māninque ante
ñōwo yewæmōmopa. Minitō
eyepæ entawëninque, Mönō
picænāni bai badinque nō
cæcæimpa, ante nanguï cæedāni,
ämopa. Wæntædāmaï inte tæi
piñænte cæedāni. Mini cabo
incæ adoyōmō pönëninque gänë
pönente quëwëedāni. Wængonguï
incæ në Waadecā inte në gänë
entawengä inte minitō tönō cōwë
quëwencæcäimpa, ämopa. ¹² Mini
cabo incæ godongāmæ pō bee
tëninque waadete pönente waa
apæneedāni. ¹³ Wængonguï quïnāni
eyequeï quëwënāni ññōmō, Minitō
waa quëwencæminimpa, ante
apænedāni ëñente yewæmōmopa.

¹⁴ Minitō tōmāmīni mōnō Awënë
Itota Codito waadete nānō pönō
cægainō ante entawencæminimpa,
ämopa. Mæmpo Wængonguï
tōmengä nānō waadete pönënō
ante entawencæminimpa, ämopa.
Wængonguï Tæiyæ Waëmō
Önōwoca tönō ääwocaque bai
ëwocadinque tōmāmīni godongāmæ
waa quëwencæminimpa, ante
botō Pabodobo māninque ante
yewæmōmopa.

Gadataidi inänite Pabodo nänö cadota ante yewæmongainta

*Gadataidi inänite Pabodo, Waa
quëwëedäni, angampa*

¹ Botö Pabodobo inömo
inte, Minitö acæminimpa, ante
yewæmömopa. Mæmpo Wængongui
incæ Itota Codito ingante,
Näni ömæmöe, angä nänä
ömæmongacäimpa. Mæmpocä

iñömö Itota Codito tönö guëa
cædinque botö imote da godonga
gotabopa. Inique botö dicæ
waodänique änäni ëñente gotabo-
gaa. Botö imote edæ dicæ
waocanque da godongä gotabo-
gaa. ² Minitö Gadatiabæ

wayömö wacabo wayömö wacabo
quëwëmini inte Codito ingante mini
godongämæ pönencabo inömini inte
edæ ëñencæminimpa, ante mönitö
möni pönencabo tömämöni iümai
ante apænemönipa.

³ Wængongui mönö Mæmpo
tönö mönö Awënë Itota Codito
godongämæ pönö waadete cæda
ate minitö gänë pönente waa
quëwencæminimpa, ämönipa.

⁴ Adocä mönö Mæmpo Wængongui
iñömö, Minitö pedænguipogaque
wiwa cæte mini wæwëñömö
edæ abæ tawænte ponte bai
botö gämænö ponte quëwëedäni,
angampa. Inique, Wængongui
nänö angainö bai cæcæminimpa,
ante cædinque mönö Awënë Itota
Codito mönö imonte ö æncæte
ante cægacäimpa. Mini wënæ
wënæ cæpämö mongæncæboimpa,
ante tömengä nämä wepæ pædæ
godonte bai cædinque pönö
ængä beyænque mönö wæætë
quëwëmompä. ⁵ Edæ pedænguipoga
iñonte miinguipoga bayonte edæ,
Mänömai bacæimpa, ante në
angaingä inongä inte mönö Mæmpo

Wængongui iñömö edæ cöwë nãö
apäite bai waëmö pönö emönongä
ingänö anguënë. Mänömai impa,
ante botö, Amëe, ämopa.

*Codito ingantedö ante watapæ
ëñengcæimpa*

⁶ Minitö iñömö æbämë pönö
cæmini awædö. Mönö Codito
waadete pönö cæcä beyænque
minitö Wængongui añecä pöminitawo.
Nöwo guiquënë në añecä iñongante
quimæ panguimæ gomiiii. Wadäni,
Quëwengui taadö wadö inompa,
ante tededäni ëñëninque minitö do
Ao änewëmini awædö. ⁷ Iñæmpa
wadö incæ wii quëwenguinö
inompa. Wæætë edæ, Minitö
oda cæcæminimpa, ante cædinque
wadäni pancadäniya, Codito
ingantedö ante watapæ möni
apænedö ante edæ, Idiquibæ
bacæimpa, ante cædäni apa
ëñëwëminii.

⁸ Mönitö Codito ingantedö ante
watapæ apænemöni ëñëminitapa.
Incæte mönitö adomöni incæ wadö
ante apænemöni bai Wængongui
wæætë pönö piinte apænte angä
wæquimönidö anguënë. Ayæ
adobai Wængongui anquedo
incæ öönæde owodique wææ
pöninque wadö ante apænecä
bai Wængongui tömengä ingante
wæætë godö piinte apænte angä
wæquingänö anguënë. ⁹ Edæ
doyedë möni äninö bai botö
nöwo wæætë adodö ante ämopa.
Codito ingantedö ante watapæ
apænemöni ëñëninque minitö
Ao äminitawo. Inique mäninö
ante æcämenque pönënamä inte
wadö ante apænecä ëñëninque
Wængongui tömengä ingante
wæætë godö piinte apænte angä
wæquingänö anguënë.

¹⁰ Botö dicæ, Minitö waomïnique
botö imote Ao ancæminimpa, ante
apænebogaa. Wængonguinque, Ao
ancæcäimpa, ante apænebo aedäni.
Ayæ, Waomïnique tocæminimpa,

ante dicæ cæbogaa. Waomînique tocæminimpa, ante cæbo inte bai edæ Codito ingante nê cædômo inâmaî incædômoimpa.

Pabodo Wængonguinque da godongä gotabopa, angampa

¹¹ Botö tönîñamîni êñeedâni. Codito ingantedö ante watapæ botö apænedö iñômö edæ wîi woadânique nâni mâ pönengainö impa, ante ämo êñeedâni. ¹² Mâninö ante waocanque dicæ pönö apæneçä êñente æntabogaa. Wao-canque dicæ odömonte apæneçä êñëninque apænetabogaa. Wæætê Itota Codito edonque odömonte apæneçä êñëninque botö nê æmo inte adodö ante apænebopa.

¹³ Oodeobo inömo inte botö iñômö edæ möni oodeocabo pönengainö ante wëenêñedê mâninonque ante êñëninque quëwengaboî aedâni. Botö mânîñedê edæ Codito ingante nâni godongämæ pönencabo inânite wido cæcæte ante cædinque ancaa togænte edæ nanguî pönî pâmo wægadânimpa, ante do êñëminipa. ¹⁴ Ayæ botö tönö guëa pægaîñâni incæ nanguî inâni guiquënë möni oodeocabo möni êñengainö ante wædænque êñente cæyönâni botö iñômö godömenque nanguî pönî êñente cægaboimpa. Edæ mönitö mæmæidi nâni odömonte angainö ante botö, Mönö Ao ante adodö êñente cæte quëwengæimpa, ante nanguî cæbo ingaboimpa.

¹⁵ Incæte botö badä cæncadê ongöñömete Wængonguî, Botö beyæ cæcæbiimpa, äninque edæ mânîñedê botö imote apænte ængaingä inte ñowo botö imote pönö waadedinque añecantapa. Ayæ ñowo pönî tömengä nämä nânö pönênö ante cæte todinque edæ, ¹⁶ botö imote pönö angantapa. Bitö oodeoidi inâmaî inâni inânite apænebi êñëninque tömënâni botö Wengä ingante edonque ate bai ewocæcädänimpa, ante täno botö

imote edonque odömongä adinque botö tömengä Wengä ingante do ewocabo inte apænebo êñënânitapa. Ìninque botö waocä ingante, Æbânö cæquimoo, ante edæ änâmaî intabopa. ¹⁷ Botö imote da godongä ate botö Codito täno nânö nê da godongainâni inânite apæneçæte ante Eedotadêê iñômö æidâmaî intabopa. Wæætê edæ wæwæ godinque botö wayömö Adabiabæ do godinque ayæ ate Daämaco iñômö ocæ êmænte gotabopa.

¹⁸ Ayæ wadepo mënepoga go adodepoque iinque go ate botö Pegodo weca mä êñacæte ante Eedotadêê æidinque mëa Wængonguî itædê tömengä weca quëwentabopa. ¹⁹ Ayæ wadâni Itota nânö nê da godongainâni iñönânite botö adocanque ingante mönö Awënë Itota biwî Tantiago ingante adinque wadâni inânite adâmaî intabopa. ²⁰ Mänömainö ante botö Wængonguî ayongä babæ änâmaî inte nâwangä ante yewæmömo aedâni.

²¹ Mänîi gote êñate ate botö Tidiabæ godinque godömenque Tiditiabæ gotabopa. ²² Ìninque Oodeabæ quëwente Codito ingante nâni godongämæ pönencabo mönö Codito nempo nê quëwënâni iñômö botö awinca cöwê adâmaî inâni inte önöwënenque pönengadânimpa. ²³ Tömënâni iñômö iimainö ante önömoncaque êñengadânimpa. “Wëenêñedê mönö imonte nê togænte pangaingä iñômö mönö pönente quëwenguine ante, Mänine ante wido cæcæimpa, angantawo. Ñowo guiquënë tömengä, Wido cæquine, ante nânö angaine incæ adode ante edæ watapæ apæneçä êñënânipa,” ante tededâni êñengadânimpa. ²⁴ Ìninque, Pabodo ñowo waa cæcampa, ante adinque tömënâni Wængonguî ingante apænedinque, Bitö waëmö pönî emönömi inte nê waa cæbi imipa, ante watapæ apænegadânimpa.

2

*Itota nänö nē da godongainäni
Pabodo ingante Ao änäni*

¹ Ayæ mänü pö godinque iincayæ ate catodote wadepo go ate botö Bedënabee tönö Eedotadëe iñömö adodö æidinque Tito ingante mäomöna gocantapa.

² Wængongui do botö imote apænete bai edonque odömongä adinque botö Eedotadëe iñömö æidinque iimaï ante apænetabopa. Botö iñömö oodeoidi inämaï inäni weca godinque, Codito ingantedö ante cöwë watapæ apænebopa, ante botö ñænænänique inänite awëmö apænebo eñënanitapa. Mänömaï cædinque botö, Æbänö cæboï, ante adodö adodö ante apænebo eñëninque tömënäni püinämaï incædänimpa, ante cætabopa.

³ Ayæ, Botö tönö guëa pöningä Tito ingante adinque pancadäniya, Iingä iñömö Guidiego inongä iñongante ämüni eö togæncædänimpa, ante pünte änäni incæte nē änäni guiquënë, Eö togædäni, ante änämaï inänitapa.

⁴ Eö togængæimpa, ante nē pünte änäni nänï wææ angainö ante mönitö iñömö Codito Itota gä pe æmpote æængä beyænque abæ tawænte ee gote bai quëwëmönipa. Mänömaï iñömonte pancadäniya, Æbänö quëwënanii, ante edæ awëmö acæte ante cædinque edæ, Mönö caipæ imompa, ante bai babæ cædinque mönitö weca pönäni wætämönipa. Ayæ edæ mönitö tömënäni nänï wææ änö beyænque nē cæte quëwëmöni bacæmönimpa, ante cædinque tömënäni godömenque, Cæedäni cæedäni, ante wææ änewënäni wætämönipa. ⁵ Incæte edæ, Mönö Codito ingantedö ante watapæ möni apænedö näwangä ante impa, ante mönitö oda cædämaï incæmönimpa, ante wææ cædinque mönitö wantæ iñö incæ nē wææ

änewënäni inänite eñente cædämaï intamönipa.

⁶ Ñænænäni inänipa, ante wadäni nänï nē waa adönäni iñömö æbämë emönänii, ante botö iñömö edæ wædämaï imopa. Edæ Wængongui incæ waocä ingante apænte acæte ante cædinque adämaï ingampa. Mimönoque acampa. Iinque botö idæwaa apænebo ate iinäni incæ ædö cæte godömenque apænequinäni. ⁷ Iñæmpa iinäni incæ edæ do eñënanitapa. Pegodo ingante mönö Awënë incæ pönö angä ate tömengä oodeoidi inänite mönö Awënë ingantedö ante nē watapæ apæneca ingampa. Botö imote adobai mönö Awënë incæ pönö angä ate botö wæætë oodeoidi inämaï inäni inänite nē apænebo imopa. Iinque botö mänömainö ante apænebo ate nē änäni iñömö, Pegodo cæcä bai Pabodo adobai cæcampa, ante do eñënanitapa. ⁸ Pegodo oodeoidi weca gote cæyongante Wængongui tömengä tönö godongämæ cæcä bai botö guiquënë oodeoidi inämaï inäni weca edæ gote cæyömote adocä incæ botö tönö adobai edæ godongämæ cæcampa, ante do eñënanitapa.

⁹ Tantiago, Pegodo, Wäö iñömö nē tæi emönäni inänipa, ante adinque wadäni, Gönöniwæ onguitanca bai inänipa, ante apænedänipa. Iinque botö apænebo eñëninque mäninäni, Onguitancaidi, nänï änäni iñömö edæ, Pabodo ingante Wængongui mänömaï pönö waadete cæcampa, ante adinque botö imote ayæ Bedënabee ingante, Mönitö tönünamina iminapa, ante tömëmæ inö pædæ pompote bæi ongompodänitapa. Ayæ, Mönitö oodeoidi weca gote apæneyömöni mönitö wæætë oodeoidi inämaï inäni weca gote apæneçämönimpa, ante godongämæ Ao änänitapa. ¹⁰ Ayæ, Mönitö nē ömaadäni inte wædäni

īnānite ante cōwē pōnēninque waa cæcæmīnīmpa, āninque māninque ante wææ ānānitapa. Māninō nāni āninō incæ botō cōwē pōnēninque edæ nangui cæinente wæbo intabopa.

Pegodo ingante Pabodo angā wæcampa

¹¹ Ayæ Pegodo Antioquiya īñōmō pōninque wīī nō cæcā adinque botō tōmengā awinca waa adinque, Bitō pante wæquinque wēnæ wēnæ cæbi īmpa, āmo wæcantapa. ¹² Īlīmaī edæ Pegodo cæcā īnongāīmpa. Tæcæ Antioquiya pōninque tōmengā oodeoidi īnāmaī īnāni weca wæætē wæætē pō guīī pō guīī ongōninque godongāmæ cænongāīmpa. Incæte Tantiago nānō da pōnōnīnāni pōnāni ate Pegodo īñōmō edæ, Mōnō ēō togængæīmpa, ante nē ānōnāni pīnāni wæcæ wæ, ante guīīnongā īnte edæ oodeoidi īnāmaī īnāni weca nōwo cænāmaī īnte edæ gomonga gote cænongāīmpa. ¹³ Mānōmaī wadonque cædingā īnte nōwo wadonque cæyongante tōmengā tōnō oodeoidi tōmānāni wadonque cædināni īnte edæ nōwo wæætē wadonque cædānīpa, ante adinque Bedēnabee incæ oda cæte wapiticæ cæcantapa.

¹⁴ Īninque edæ Codito ingantedō ante watapæ mōnō ēñēnō nō pōni ī incæte tōmēnāni nō cædāmaī īnte wapiticæ cædānīpa, ante adinque botō tōmānāni ayōnāni edæ Pegodo ingante īlīmaī ante āmo wæcantapa. “Bitō īñōmō oodeobi īnōmi īnte edæ oodeo īnāmaī īnāni baī nīmpo cæte quēwēninque edæ wīī oodeoidi nāni wææ angainō ante ēñente quēwēmīpa. Incæte bitō, Oodeo īnāmaī īnāni incæ oodeoidi nāni wææ angainō ante ēñente quēwēncædānīmpa, ante quīmæ wææ ānewēmīi,” āmo wæcantapa.

Mōnō pōnēnō beyænque mōnō tōmāmō quēwēmōmpa

¹⁵ Oodeoidi īnāmaī īnāni nāni ēñēnāmaī quēwēncabo baī īnāmaī īmōni īnte mōnitō īñōmō edæ oodeomōni nē ēñagaimōni īmōnīpa. ¹⁶ Incæte edæ īlīmaī ante do ēñēmōnīpa. Īlīmaī cæedāni, ante Mōitee wodi nānō wææ angainō ante ēñente cæcā beyænque waocā dicæ Wængongui ayongā edæ nō cæcā baquingāā. Wæætē Itota Codito ingante wede nānō pōnēnō beyænque waocā nō cæcā bacampa, ante mōnitō do ēñēmōnīpa. Īninque, Waocā æcāmenque incæ mānīnō Mōitee wodi nānō wææ angainō ante tōmengā nānō ēñente cædō beyænque edæ nō cæcā badāmaī incæcāīmpa, ante do ēñēmōni īnte mōnitō adobaī, Ædō cæte mānīnō beyænque nō cæmōni baquīmōnīi, ante ēñēmōnīpa. Wæætē, Codito ingante mōni wede pōnēnō beyænque nō cæmōni bacæte ante mōnitō adobaī tōmengā ingante wede pōnēmōnīpa.

¹⁷ Īninque mōnitō oodeoidi īmōni īñōmō, Mōnō Codito nempo quēwēninque Wængongui ayongā mōnō nō cæmō bacæīmpa, ante cæmōnīpa. Mānōmainō ante cædinque mōnitō nē wēnæ wēnæ cæmōni īnte wæmōni incæte dicæ Codito angā beyæ wēnæ wēnæ cætāmōniyaa. ¹⁸ Mānīnō Mōitee wodi nānō wææ angainō ante ēñente cæte quēwēngæīmpa, ante botō pōnengainō ante do wido cægaboīmpa. Mānōmainō ante botō pōnengainō ante nē wido cægaimo īnte botō ædō cæte wæætē adodō ænte baī cædinque, Mānīnō ante ēñente mōnō quēwēngæīmpa, ante anguīmoo. Mānōmainō ante āmo īnte baī botō Wængongui nānō wææ angainō ante edæ nē ēñēnāmaī īmo bacædōmoīmpa. ¹⁹ Edæ, Wængongui nānō wææ angainō ante ædō cæte tōmānō ante ēñente cæquīmoo, ante botō wædō beyænque nē wæwocaimo bagaboīmpa. Īninque

botō nē wæwocagaïmo inōmo inte mānīne ante ēñente cæcæte ante quīnante wæquīmoo. Wæætē edæ Wængonguī beyænque ante botō quēwenguīnque ïmopa.

²⁰ Mōnō Codito ingante awāa timpodāni wæñongante botō tōmengā tōnō godongāmæ wænte baī bagaboïmpa. Ìnīnque botō baonga ēñate quēwēmo incæte botō wīi tōmēmo quēwenguīmāmo ēwocate quēwēmopa. Wæætē Codito nānō quēwenguīmāmo ēwocate quēwēmopa. Ìnīnque adocā Codito Wængonguī Wengā botō ïmote waadete pōnēnīnque nāmā tōmengā wepæ ante, Wængonguī qui, ante botō beyæ pædæ godongā adīnque botō baō ēñate quēwēnīnque tōmengā ingante wede pōnēnīnque quēwēmopa. ²¹ Ìnīnque, Ìīmaī cæedāni, ante Mōitee wodi nānō wææ angaīnō ante ēñente cædīnque mānōmāinō cæmō beyænque ñā mēnongate nō entawēmō bamō baī mōnō Codito ōnonque pōnī wæncægacāïmpa. Mānōmaī beyæ Wængonguī nānō pōnō waadete cægāinō ante botō Ao ante ō ænīnque cōwē wido cædāmaī ïmopa.

3

Mōnō pōnēnō beyænque mōnō quēwengcæïmpa, ante

¹ Gadataidi ōnonque pōnī mīni cæcabo ïnōmīni inte ēñēedāni. Æcānō wadō ante apænecā ēñēnīnque mīnitō dowænte baī ōnonque tedewēmīnīpa. Ìñæmpa botō doyedē, Itota ingante æbānō awāa timpodāni wængacāi, ante botō edonque pōnī odōmonte apænebo ēñēnīnque mīnitō ōnōwēnenque ante baī do pōnēmīnitapa. ² Adodeque āmo ate apænemīni ēñēmoedāni. Mīnitō Wængonguī Ōnōwoca ingante æbānō cæte æmīnīi. Mōitee wodi wææ nānō angaīnō ante ēñente

mīni cædō beyæ mīnitō tōmengā ingante æmīnitawogaa. Wæætē edæ mōnitō apænemōni ēñēnīnque wede pōnēmīni inte æmīnitawo.

³ Ìñæmpa mīmō ōmædē ïmīni inte ēñēnāmaī incædō. Mīnitō wēenēñedē mā pōnī pōnēnīnque Wængonguī Ōnōwoca tōnō nē cægāimīni inte ñōwo wæætē edæ ōmæwocamīni inte baī edæ baonga ēñadīnque nāmanque cædīnque ïnīnque cæmīnīi. ⁴ Wængonguī nangūi pōnī pōnō cæcā caate wædīnque mīnitō ōnonque beyæ caate wæmīnitawo. Tōmengā dicæ ōnonquedō ante cæcæte ante pōnō cæcā wæmīniyaa.

⁵ Wængonguī tōmengā Ōnōwoca ingante da pōnōnīnque mīnitō weca bamōnengæ pōnī cæcampa. Quīnante mānōmaī cæcāā. Edæ, Mōitee wodi nānō wææ angaīnō ante ēñente mīni cædō beyæ ante dicæ cæcāa. Wæætē mōnitō apænemōni mīni ēñente pōnēnō beyæ Wængonguī tōmengā Ōnōwoca ingante da pōnōnīnque mīnitō weca bamōnengæ pōnī pōnō cæcā æmīnīpa.

⁶ Wængonguī apænecā ēñēnīnque Abadāo wodi, Nōingā ante apænecampa, ante wede pōnengacāïmpa. Ìnīnque tōmengā wede nānō pōnēnō beyænque Wængonguī, Botō ayōmo Abadāo ïñōmō nē nō cæte quēwēnongā ingampa, angacāïmpa, ante yewæmongatīmpa. ⁷ Mānōmāinō ante adīnque mīnitō ïīmaī ante ēñēedāni. Mōnō nē wede pōnēmō ïñōmō Abadāo wodi pæīmō baī adomō ïmopa, ante ēñente pōnēedāni. ⁸ Wængonguī, Oodeoidi ïnāmaī ïnāni incæ wede nāni pōnēnō beyænque botō ayōmo edæ nē nō cæte quēwēnāni bacædānīmpa, ante badoncæcāïmpa, ante dodāni edonque adīnque Wængonguī beyæ yewæmongadānīmpa. Ayæ Abadāo wodi ingante

apænedinque tōmengä, “Botō bitō ìmite pōnō waa pōni cæbo æmi ìnque bitō beyænque wadāni nāni cabo wadāni nāni cabo tōmancabodāniya edæ watapæ quēwenguinānidō anguēnē,” ante apænegacäimpa. Mānōmaï impa, ante yewæmōninque dodāni wēēnēñedē pōni Wængonguï waa pōni nānō cæquīnō ante yewæmongadānimpa. ⁹ Abadāō wodi cōwē ædæmō cæte pōnengaingä ìñongante Wængonguï pōnō waa pōni cægacäimpa. Mōnō nē wede pōnēmō ìñōmonte tōmengä adobai pōnō waa pōni cæcä æninqe mōnō ìñōmō edæ Abadāō wodi tōnō godongāmæ watapæ quēwēmō ìmōnō anguēnē.

¹⁰ Wæætē edæ, “Wææ ante botō yewæmongainta adinqe æcānō tōmānō ante dicæ cæcāā tōmengä ìñōmō Wængonguï pīinte angä wæwocaingä ingānō anguēnē,” ante Mōitee wodi incæ do yewæmongacäimpa. Ìninqe Wængonguï edæ nānō wææ angainō ante waodāni, Botō ēñente cædō beyænque quēwencæboimpa, ante nē ānewēnāni incæ wīi eyepæ ēñente cædāni ìñōnāni inte tōmēnāni tōmānāni ìnānite Wængonguï pīinte angä wæwocaināni ìnānidō anguēnē. ¹¹ Ayæ wacā Wængonguï beyæ yewæmōninque, “Nē nō cæte quēwēnongä incæ tōmengä nānō wede pōnēnō beyænque quēwencæcäimpa,” angacäimpa. Ìninqe ìimaï ante mōnō edonque ēñengæäimpa. Mōitee wodi nānō wææ angainō ante ēñente cæte beyænque waocä dicæ Wængonguï ayongä nē nō cæcä badinque quēwenguingä. ¹² Wængonguï nānō wææ angainō ante ēñente quēwengæäimpa, ante nē cædōnāni ìñōmō tōmēnāni dicæ nāni wede pōnēnō beyæ quēwēnāniyaa. Wæætē, “Mānīnō ante nē ēñente cæcä ìñōmō tōmengä

nānō ēñente cædō beyænque quēwencæcäimpa,” ante Mōitee wodi nānō yewæmonte angainō bai impa.

¹³ Ayæ adobai, “Æcānō ingante awāa wodoncædāni a ongōna tōmengä ingante Wængonguï pīingä wæwocaingä ingānō anguēnē,” ante Mōitee wodi yewæmongacäimpa. Ìninqe Wængonguï nānō wææ angainō ante wīi eyepæ ēñente cæmō beyæ mōnō wæwocaimō inte wæyōmonte mōnō Codito ìñōmō, Abæ tawænte gote bai quēwencæmīnimpa, ante cædinque mōnō beyæ wæætē wæwocaingä badinque edæ awāa wæninque a ongongacäimpa. ¹⁴ Abadāō wodi ingante Wængonguï waa pōni pōnō cægacäimpa. Ayæ, mīnitō oodeoidi ìnāmaï ìñōmīnite Ìtota Codito pōnō cæcä beyænque Abadāō tōnō godongāmæ watapæ quēwencæmīnimpa, ante Wængonguï adobai pōnō waa cæcampa. Mānōmaï bacäimpa, ante cædinque Codito tōmāmō ìmonte, Mīnitō wede pōnēninque botō Ònōwoca ingante ænte ēwocacæmīnimpa, ante cædinque mōnō ìmonte æncæte ante nāmā wepæ godonte ængä beyænque quēwēmompa.

*Wængonguï tāno, Cæquīmo, an-
inque ayæ ate wææ angacäimpa*

¹⁵ Botō tōnīñamīni ēñēdāni. Botō, Waomō mōnō cæi bai Wængonguï mōnō beyæ wodo adobai cæcampa, ante odōmoncæte ante ìimaï ante yewæmōmo aedāni. Waoda, Mōna guēa cæcaya ìmōnapa, ante Ao āna ate adocanque inte ædō cæte wadō ante cæquēnengä. Ayæ, Mōnō godōmenque cæcäimpa, ante waocä adocanque inte ædō cæte edæ ante cæquēnengä. Nōwo edæ āmo ēñēdāni. Wængonguï, Mōnō godongāmæ cæcabo bacäimpa, ante botō pōnō cæcæboimpa,

angä eññenique mönō Ao ante cæquēnēnō iññömō edæ wodo adobaī impa. ¹⁶ Mæmæ Abadäo wodi ingante apænedinque Wængonguī, Bitō Pæingä ingante botō cōwē pōnō waa cæcæboimpa, angacäimpa. Mänōmaī äninque tōmengä Abadäo wodi ingante, “Bitō pæināni,” ante änāmaī ingacäimpa. Wæætē, “Bitō Pæingä ingante pōnō cæcæboimpa,” äninque Abadäo wodi Pæingä adocanque Codito ingante ante pōnēninque angacäimpa.

¹⁷ Mänōmaīnō ante apænedinque botō iīmaīnō ante odōmoncæte ante apænetabopa. Abadäo wodi ingante Wængonguī, Botō pōnō cæbo ate mīnitō Ao ämīni iñinque mönō godongämæ waa cæcæimpa, ante wēēnēñedē cægacäimpa. Ayæ wantæpiyæ coatodo tiento todēinta wadepo go ate Möitee wodi ingante apænedinque adocä, iīmaī cæedäni, ante pōnō wææ änongäimpa. Iñinque Wængonguī wantæpiyæ ate wææ äninque do nänō angäine ante wæä godōnāmaī ingacäimpa. Edæ, Cōwē pōnō cæcæboimpa, ante doyedē nē angaingä inte tōmengä ñowo wææ äninque mänine ante dicæ wæä godongantawogaa. ¹⁸ Möitee wodi nänō wææ angäinō eññente cæmō beyænque mönō ænguēnencoo do æmō bai Wængonguī, Cōwē pōnō cæcæboimpa, ante õnonque ancægacäimpa. Incæte Wængonguī pōnō waadete cædinque mæmæ Abadäo wodi ingante apænedinque, Cōwē pōnōmo æncæmīnimpa, ante nänō angäinō bai cædinque do cægacäimpa.

¹⁹ Iñinque, Cōwē pōnōmo æedäni, ante nē angaingä inte Wængonguī quīnante ñowo wæætē, iīmaī cæedäni, ante wææ angacäi. Iñæmpa tōmengä, Mīnitō botō äno ante eññänāmaī cædinque wænæ wænæ mīni cædinō edonque

bacæimpa, ante odōmoncæte ante wææ angacäimpa. Mänōmaī cædinque tōmengä, Abadäo wodi Pæingä botō nē angaingä incæ tōmengä nänō ponganca mīnitō eññente cædinque quēwencæmīnimpa, ante wææ angacäimpa. Mänine nänō wææ angäine eññente cæcædänimpa, ante Wængonguī tōmengä anquedoidi inänite da pōnongä pōninque tōmēnāni Möitee wodi ingante mämō odōmōnāni agacäimpa. Tōmengä iññömō tæcæguedē ongonte bai nē angaingä badinque Wængonguī nänō angäine ante idægoidi inänite wæætē angä eññengadänimpa. ²⁰ Ñowo apænebo eññedäni. Adocanque eyepæ cæcä adinque tōmengä beyæ ancæte ante wacä tæcæguedē ongōnāmaī iñaingampa. Wængonguī iññömō, Cōwē pōnō cæcæboimpa, nē angaingä inte adocanque incæ eyepæ cædongä ingampa.

iīmaī cæedäni, ante quīnante angacäi, ante

²¹ Iñinque Wængonguī, Cōwē pōnō cæcæboimpa, ante nē angaingä inte wantæpiyæ ate, iīmaī cæedäni, ante wææ äninque tōmengä doyedē nänō angäine dicæ wæä godongantawogaa. Edæ tōmengä mönō imonte apænedinque, Botō wææ angäinō beyæ quēwencæmīnimpa, ante mänine pōnongä ænte quēwēmō bai mänine beyænque edæ nē nō quēwēmō bacædōmōimpa. Wæætē edæ wīi mänōmaī impa. Wængonguī, Cōwē pōnō cæcæboimpa, angä eññenique mönō quēwenguinque edæ nē nō cæmō bamompa. ²² Iñinque Wængonguī, Cōwē pōnōmo æncædänimpa, ante nē angaingä inte iīmaī ante cæcampa. Botō angaincōo ante Itota Codito ingante nē pōnēnāni inänite da pōnōmo ate tōmēnāni wede nāni pōnēnō beyænque ænte ewocacædänimpa, ante iīmaī

cæcampa. Tömengä mönō inguipoga tömäo quëwëmō mönō wënæ wënæ cædimāmo adinque mönō imonte pönō tee mönete bai cæcä ongömōmpa. Mänōmaï pönō cæcä ongongäimō iñōmonte Wængonguï mönō wede pönencabo adomonque iñōmonte tömengä nänō angaincoo ante pönongä ænte ëwocamōmpa. Wængonguï, Mänōmaï cæbopa, ante apænecä ëñëninque yewæmongadänimpa.

²³ Doyedë iñōmō mönō, Möitee wodi nänō wææ angainō tömänō ante mönō ædō cæte eyepæ cæquï, ante tee mönete bai wægämōmpa. Edæ Itota Codito mönō nē wede pönënongå edonque pöni nänō ponte a ongonganca mönō tee mönete bai wægämōmpa. ²⁴ Ìninqe, Minitō Codito ingante wede pönëninque nē nō cæmini bacæminimpa, ante cædinque Wængonguï Codito gämænō töö æmænte bai cædinque wææ angacäimpa. Mänōmaï i ìninqe tömengä nänō wææ angainō beyænque mönō wapiticæ godāmaï inte Codito gämænō pongämōmpa. ²⁵ Ayæ ñowo iñōmō, Mönō nē wede pönënongå do pongäimpa, ante adinque Wængonguï ñowo wæætë wææ änāmaï ingampa.

²⁶ Minitō Itota Codito ingante wede pönëmini inte tömämïni Wængonguï wëñæmïni iminipa. ²⁷ Edæ tömämïni mönō Codito tönō godongämæ guite bai æpænë guidinque tömengä nänō ëwocadō adodō ëwocadinque tömengä nempo quëwëminipa. ²⁸ Tömengä nempo adocabomō inōmō inte mönō adocanque ingantedō ante apænedinque, Oodeocä ingampa, ante änāmaï ingæimpa. Ayæ wacä ingantedō ante adobai, Guidiego ingampa, ante änāmaï ingæimpa. Ayæ, Waocä nänō nē ö æningä inte awënë beyænque cæte nē quëwengä ingampa, ante

mönō änāmaï ingæimpa. Wacä ingantedō ante, Abæ tawænte gocä ingampa, ante mönō änāmaï ingæimpa. Ayæ adocanque ingantedō ante, Onguïñængä ingampa, ante mönō änāmaï inte wacä ingantedō ante adobai edæ, Onquiyængä ingampa, ante änāmaï ingæimpa. Ìñæmpa Codito Itota nempo quëwëninque adocabomō imōmpa. ²⁹ Ayæ minitō iñōmō Codito nempo quëwëmini inte mæmæ Abadäo wodi pæimïni bai iminipa. Ìninqe Wængonguï nänō, Cöwë pönōmo æncæminimpa, ante nänō angaincoo ante minitō nē ænguïmïni iminipa.

4

¹ Mäninō ante yewæmōninque botō, Waodäni æbänō cædänii, ante odömōninque iïmaï ante apænecæte ante yewæmōmopa. Wæmpocä wængä ate tömengä wengä iñōmō wæmpocä nänō ëadincoo nē ænguingä ingampa. Ìninqe wæmpocä ayæ müngä quëwengäñedë mänincoo tömancoo do ænte bai tömengä wengä nē ëacä ingampa. Incæte tömengä wengä tömancoo nē ëacä incæ edæ tömengä wëñængäñedë guiquënë wæmpocä beyænque cæte nē quëwengä bai inongä ingampa. ² Ìninqe wæmpocä do äninque, Ìionæ ìnque bayonte botō wengä do picængä badinque nämä nē angä bacæcäimpa, ante nänō angaiönæ ìnque baganca nē aadäni inänite wæmpocä angä ëñëninque tömënäni wæætë wëñængä ingante wææ aadänipa. Ayæ, Wëñængä nänō manguincoo ante æbänō cæquï, ante nē aadänique änäni ëñente wëñængä incæ cæcampa.

³ Mönō iñōmō doyedë mäningä wëñængä bai adobai picæmō ināmaï mönō ingaiñedë inguipogaque nani wææ angainonque ante ëñente cægämōmpa. Waocä

beyænque cæte nē quēwengā bai mōnō adobai inguipogaque nāni wææ angainonque ante ēñencæte ante cædinque māninō beyænque cæte nē quēwēmō bai inte wægāmōimpa.

⁴ Incæte Mæmpo Wængongui iñōmō, Iñonæ da pōnōmo poncæcāimpa, ante doyedē nānō angaiōnæ iñque bayonte tōmengā Wengā ingante da pōnongā pongacāimpa. Iñgā Wēñengā ingante onquiyængā mangā ēñadinque tōmengā Wængongui nānō wææ angainō ante nē ēñente cæquēnengā nānō baquinque pægacāimpa.

⁵ Iñique mōnō Mōitee wodi nānō wææ angainō beyæ tee mōnete bai wæyōmonte adocā Wængongui Wengā incæ, Minitō abæ tawænte bai picæmīni badinque nāwā wēmīni bate quēwencæmīnīmpa, ante mōnō imonte ængā beyænque mōnō abæ tawænte bai quēwēmōmpa.

⁶ Mæmpo Wængongui iñōmō, Minitō nāwā wēmīni imīni beyæ, ante tōmengā Wengā Ōnōwoca ingante mōnonga da pōnongantapa. Iñique tōmengā Ōnōwoca iñōmō, “Mæmpo, botō Wæmpo,” ante nē apæneçā inongā inte mōnō mīmōnē owodinque adodō ante mōnō beyæ apæneçampa. ⁷ Iñique bitō iñōmō bitō imite nē wææ angaingā beyænque idæwaa cæte quēwengāimi inte ñōwo abæ tawænte bai æmæwo pædimi inte nāwā wēmi inōmi imipa. Ayæ nāwā wēmi iñōmite Wængongui pōnō cæcā ate bitō tōmengā nānō ēgaincoo ante nē ænguimi babīpa.

Nē pōnēmīni æbāmē cæte quēwēmīni, ante wæçampa

⁸ Wængonguīdi iñāmai iñōnānite wadāni iñōmō, Wængonguīdi iñānīpa, ante babæ apænedānīpa. Minitō wēēñēdē Wængongui ingante mīni adāmai iñēdē,

Wængonguīdi, ante tōmēnāni babæ ante nāni nē ānōnāni beyænque cæte nē quēwēmīni inte ñæ cæyænte bai wægāmīnīmpa. ⁹ Ñōwo iñōmō mīnitō Wængongui ingante ate bai nē pōnēmīni imīni inte ædō cæte wapiticæ ante ēñēmīnī. Æ wadō ante godōmenque āmo. Wængongui incæ mīnitō imīnite do ate pōnengaingā ingā incæte mīnitō ædō cæte inguipogaque quēwēnāni nāni ōnonquedō ante wææ angainō ante ēñente quēwēmīnī. Iñæmpa, Mānīne nāni wææ angainō ante wæætē ēñengæīmpa, ānīque mīni ñā cæpote wæquinque āmīni awædō. ¹⁰ Edæ Wængongui ānāmai iñongante mīnitō mā pōñēnīque, Wængongui beyæ, ante mōnō iñōnæ cædāmai inte ongōnīque ææmæ cæte becæīmpa, ānewēmīnīpa. Ayæ, Ii apāicā iñonte adobai, iñtedæ iñonte adobai, iñnepo iñonte adobai, Wængongui beyæ, ante mōnō cædāmai inte ææmæ cæte becæīmpa, ante ōnonque pōni ante cæmīnīpa tōō. ¹¹ Iñique, Minitō ēñēnāmai inte mīni wæquinque cæmīnīpa, ante adīnque botō mīnitō beyæ ante guīñente wæbopa. Botō pōnō nanguī cæbo incæte edæ ōnonque wabānō cægaboīmpa, ante wæbopa.

¹² Botō tōñīñāmīni ēñēedāni. Botō wēēñēdē mīnitō bai Mōitee wodi nānō wææ angainō nē cæbo bai inte wæbo amīnitawo. Wæætē botō nē wææ angaingā ingante idæwaa ēñente cædinque abæ tawænte gobo bai mīnitō adobai cæmīni waa tobaiōmpa. Minitō dicæ botō imote wēnæ wēnæ cæmīnitawogaa. ¹³ Wēēñēdē wēnæ wēnæ mānīmō inte botō mānōmai beyæ mīnitō weca pōnīnque mōnō Codito ingantedō ante watapæ apænedīnque mā apænebo ēñēmīnitapa. ¹⁴ Iñique mānōmai wēnæ wēnæ bate pōmo ate wædimīni incæte mīnitō guīñēñate wædāmai inte towæ

tānongadāmaī imīnitapa. Wæætē edæ botō imote adinque mīnitō, Wængonguī anquedo ingampa, ante pōnente baī cædinque watapæ todinque, Pōe, āmīnitapa. Ayæ edæ, Itota Codito ingampa, ante pōnente baī cædinque, Pōe, āmīnitapa. ¹⁵ Mīnitō māniñedē watapæ mīni todinō baī ñōwo guiquēnē quimæ todāmaī imīni. Mīnitō māniñedē edæ eyepæ inte baī nāmā awinca o togæmōninque botō imo pōnō mine timoncædōmīnīmpa, ante pōnēninque apænebopa.

¹⁶ Īñæmpa mīnitō imīnite nāwangā apænebo beyænque mīnitō ñōwo wæætē botō imote piinte bamīnitawo. ¹⁷ Wadāni ĩñōmō, Mōnitō gāmænō ponte eñēedāni, ante nanguī cædāni ĩñōmō mīnitō imīnite wēnæ wēnæ cæcæte ante ānewēnānīpa. Tōmēnāni ĩñōmō, Pabodoidi inānite eñēnāmaī inte mīnitō wæætē mōnitō tōnō godongāmæ cædinque mōnitō cæinēnonque ante āmōni eñēninque cæcæmīnīmpa, ante babæ cædānīpa.

¹⁸ Wacā nānō cæinēnō ante godongāmæ cæmīni cōwē waa imaimpa. Nāwangā impa. Incæte tōmengā nānō waa cæquēnēnonque ante cæcā adinque mīnitō, Māninonque edæ cæcæimpa, ante nanguī cæquēnēmīni imīnīpa. Ayæ edæ botō mīnitō weca quēwēmoyedē cæmīni baī mīnitō botō dæ āmo ĩñedē cōwē adobaī cæmīni waa imaimpa. ¹⁹ Botō wēmīni eñēedāni. Yædēmadā inte nantate wædā baī botō ĩñōmō wæætē nantate wædinque edæ, Mīnitō mīmōnē Codito ingante ædæmō entawencæmīnīmpa, ante nanguī pōni cædinque wæbopa. ²⁰ Edæ, Mīnitō æbāmē cæmīni, ante eñēnāmaī imo inte botō mīnitō weca pōninque wīl gobæ tedete botō ānō baī tededinque wæætē wadō baī tedecæte ante pōinente nanguī wæbopa.

Tada wodi tōnō tōmēnā inante nē cægaingā Agada

²¹ Mīnitō, Mōitee wodi nānō wææ angainō ante mōnō eñengæimpa, ante nē āmīni inte apænemīni eñēmoedāni. Mīnitō wææ ante tōmengā nānō yewæmongainta incæ adāmaī inte eñēnāmaī imīnitawo. ²² Īmaī ante yewæmongatimpa. Abadāō wodi ĩñōmō wēñæna onguīñæna mēnaa inate tapæigacāimpa. Adocanque guiquēnē nānōogængā beyænque nē cæte quēwengā wēñængā ĩñongā wacā guiquēnē nāwā nānōogængā wēñængā ingacāimpa. ²³ Nē cæte quēwengā wēñængā guiquēnē cōwē mōnō eñadō baī adobaī ōnonque eñagacāimpa. Nāwā nānōogængā wēñængā guiquēnē Wængonguī, Cōwē pōnōmo æncæbiimpa, ante nānō ānīnō beyænque eñagacāimpa.

²⁴ Wængonguī ĩñōmō, Botō pōnō cæbo ate mīnitō Ao āmīni ĩninque mōnō godongāmæ waa cæcæimpa, ante mempoga apænecacāimpa. ĩninque, Wængonguī mēnea nānō apænecacāimpa æbānō ĩnēi, ante eñencæte ante mōnō mānīna onquiyæna inate adinque pōnengæimpa. Wængonguī ĩñōmō adopoque apænecæte ante Tīnaiquidi wæænte ongōninque wææ angacāimpa. Mānīneque tōmengā nānō wææ angāineque ante nē eñente cædāni ĩñōmō Agada wodi wēnāni mānīne beyænque nē cæte quēwēnāni baī nāni baquinque eñadānīpa. ²⁵ Māningā Agada tōmengā nāni wencabo ĩñōmō wacā ingante nē cædōnāni inte cæningā ñā cæyænte baī inte wægadānīpa. ĩninque Adabiabæ ongonquidi Tīnaiquidi ongōninque Wængonguī wææ angā ate mōnō ĩñōmō Agada baī wacā ingante nē cæmō bagamōimpa. Edæ Agada wodi nāni wencabo wacā beyænque nē cæte quēwēnāni inte nāni wægāinō baī ñōwo Eedo-tadēē quēwēnāni adobaī wacā beyænque nē cæte quēwēnāni baī ĩñōnāni inte wæwente quēwēnānīpa.

26 Eedotadē inguipoga ongōñomō bai mōnō oōnædē æite Eedotadēē bai iñomō ongongæimpa. Māniñomō Eedotadēē nāni āñomō mōnō badā Tada wodi bai impa. Tada iñomō wīi wacā ingante nē cæcā bai iñonante mōnō tōmēnā wēmō bai imompa. 27 Edæ iīmaī ante Wængonguī beyæ yewæmongatimpa,

“Bitō owæntabi ēñēmi. Wēñæ mānāmaī iñimi inte bitō, iīncayæ ate mancæboimpa, ante watapæ tocæbiimpa.

Bitō wēñæ nantadāmaī iñimi inte, Botō iīncayæ ate toquinque impa, ante yedæ ancæbiimpa.

Edæ nānōogængā ēmō cæte gocā ate adocanque inte wēñæ mānāmaī iñongante,

Wængonguī, Botō pōnōmo æncæbiimpa, angā ēñengā inte owæmpocā iñomō godōmenque nangui wēñæñāni inānite māñongā nānōogængā ēacā guiquēnē wēñæñāni wædænque mancæcāimpa,” ante yewæmongatimpa.

28 Botō tōniñamini, ēñēdāni. Wængonguī, Bitō wēñængā cōwē pōnōmo æncæbiimpa, ante nānō angainō beyænque Itæca wodi ēñagacāimpa. Wængonguī, Cōwē cæcæboimpa, ante mīnitō imīnite adobai angā beyænque mīnitō mempoga ēñadinque tōmengā wēmīni bagamīnimpa. 29 Māniñedē iñomō Wængonguī Ōnōwoca beyænque ēñacā iñongante Itæca ingante ōnonque nē ēñagaingā Itīmædo guiquēnē piinte cægacāimpa. Mānōmaī nānō piinte cægai bai inguipogaque quēwēnāni Wængonguī wēñāni inānite ñōwo adobai cædānipa. 30 Iñinque Wængonguī æbānō angā ēñente yewæmongadānii. Iīmaī impa.

“Nāwā nānōogængā wēñængā mæmpocā ēadincoo æñlongā nānōogængā beyænque cæte

nē quēwengā wēñængā wæætē ænāmaī incæcāimpa. Iñinque nē cæte quēwengā nāna wencaya inate mōnō wido cæcæimpa.” Ante yewæmongatimpa. 31 Iñinque botō tōniñamini ēñēdāni. Mōnō iñomō nāwā nānōogængā wēñæmō bai iñomō inte mōnō nānōogængā beyænque nē cæte quēwengā wēñæmō bai wīi iñomō imompa, ante āmo ēñēdāni.

5

Abæ tawænte bai mōnō quēwēnō ante

1 Mōnō iñe Mōitee wodi nānō wææ angainō ante ēñente nē cæmō inte ñā cæyænte bai wæyōmonte Codito, Abæ tawænte bai inte quēwencæmīnimpa, ante pōnō ō ænte ñimpo cæcā beyænque mōnō abæ tawænte gote bai ee quēwēmō imompa. Iñinque mīnitō iñomō nē abæ tawænte gogaīmīni inte tæi ongōninque edæ wæætē māñine beyænque ñā cæyænte bai badāmaī iedāni.

2 Iñānāni, botō Pabodobo apænebo ēñenguēnē quēwēmīnii. Mīnitō, Mōnō eō togæimō inte quēwengæimpa, ante cæmīni iñinque ædō cæte Codito ængā beyænque quēwenguēnēmīnii. Iñæmpa mānōmaī cæmīni iñinque Codito mīnitō beyæ ædō cæte pōnō cæquingā. 3 Bitō, Botō eō togæimo inte quēwencæboimpa, ante cæbitawo. Edæ botō bitō imite iīmaī ante apænebo ēñēe. Bitō quēwencæte ante cædinque eō togæimi babi iñinque Mōitee wodi nānō wææ angainō tōmānō ante bitō ēñente cæte quēwenguēnēmi babaiimpa tōo. 4 Pancamīniya, Nō cæmō mōnō baquinque Mōitee wodi nānō wææ angainō ante ēñente cæcæimpa, ante āmīnitawo. Iñæmpa mānōmaī ante nē āmīni inte mīnitō mōnō Codito ingante do pango cæte bai cæmīniya tōo. Edæ pango cæte nānēnē goyōmīnite

tömengä ædö cæte pönö waadete cæwingä. ⁵ Mönitö guiquenē, Wængongui ayongä mönō nē nō entawēmō bacæmōimpa, ante nangui pōni æinente wānō cōñmōnite Wængongui Ōnōwoca pönō apæneca ēñenique mōnitō, Mönō nē nō entawēmō badinque watapæ bacæimpa, ante wede pōnēmōnīpa. ⁶ Edæ Codito Itota nempo quēwēninque ēō togæimō imō incæ bagæmō imō incæ tōmāmō adobai ōnōmonque inōmō imōmpa. Wæætē edæ Codito ingante wede pōnēninque nē waadete pōnēmō iñōmō māninō mōnō pōnēnō beyænque waa pōni entawēmōmpa.

⁷ Minitō guiquenē wēenēñedē godongāmæ pogodo gote bai nangui cædinque waa cæmīnitapa. Edæ ñōwo guiquenē mīnitō waa pōni pogodo gote bai cæyōmīni æcāmē wææ āna ēñēnīmīni inte wæætē Wængongui nō ante nānō apæneganō ante ēñēnāmāi cæmīnitawo. ⁸ Wængongui mīnitō imīnite nē aa pegaingä inte tōmengä iñōmō edæ, Eñēnāmāi cædāni, ante dicæ wææ angantawogaa. ⁹ Edæ, “Yedæ æmpocæimpa, ante cædinque guiyā pōni da wente ate pāo cæquīmo tōmāo guipæñō pāo yedæ æmpopa,” ante pōnēninque iīmāi ante ēñengæimpa. Adocanque wapiticæ wææ angä ēñenique nangui ināni wæætē oda cæte wæcædānīmpa. ¹⁰ Mönō Awēnē nempo mōnō quēwencabo imōmpa, ante pōnēninque botō, Minitō botō pōnēnō bai pōnēmīni inte wīi wapiticæ ante pōnenguīmīni imīnīpa, ante pōnēmōpa. Wæætē edæ æcāmenque mīnitō imīnite wapiticæ ante wææ angāā, ante adinque Wængongui nē apænte angä ingante cōwē godō pangä wæcæcæimpa.

¹¹ Botō tōniñamīni ēñēdāni. Botō Itota awāa wængacæimpa,

ante apænebo ēñenique, Eō togæimīni baedāni, ante nē ānāni iñōmō botō imote cōwē pūinque pānāni wæbo aedāni. Incæte botō tōmēnāni nāni ānō bai, Eō togæimīni baedāni, ante āmo bai tōmēnāni botō imote wīi bæi ongōninque pancædōnānīmpa. Edæ mānōmāinō āmo bai tōmēnāni wæætē pūināmāi ināni inte, Pabodo Itota nānō wængāiwæ ante apæneca awædō, ante tee tēwate bai oda cædāmāi incædōnānīmpa. ¹² Minitō imīnite nē wapiticæ ante wææ ānāni iñōmō nāmā wido togænte bai cædinque nāmā ta ñænte Codito ingante nē pōnēmīni weca pōnāmāi ināni inte waa imaimpa, ante awædō.

¹³ Minitō botō tōniñamīni abæ tawænte gote quēwencæmīnīmpa, ante mōnō Awēnē mīnitō imīnite apænte aa pegacæimpa. Incæte mīnitō, Abæ tawænte godimōni inte inguipogaque mōni cæinēnō ante godōmenque cæcæmīnīmpa, ante cædāmāi iedāni. Wæætē edæ wadāni inānite godō waadete pōnēninque tōmēnāni beyæ ante cædāni. ¹⁴ Edæ Itota, “Nāmā bitō waadete pōnēnō bai pōnēninque bitō wacā ingante adobai edæ waadete pōnencæbiimpa,” angacæimpa. Ìne adodeque ēñente cæmō inique Wængongui nānō wææ angainō incæ tōmānō ante do nē cæmō edæ babai mōmpa. ¹⁵ Edæ babæidi bai nāēmæ pocænte bai cædinque nāēmæ gāwæi cænte bai cæmīni bai mīnitō nāēmæ wido cædinque wantæ biquēnēmīnidō anguēnē, ante apa quēwēmīni.

Mönō Wængongui Ōnōwoca nempo quēwengæimpa, ante

¹⁶ Ñōwo āmo ēñēdāni. Wængongui Ōnōwoca ēwocadinque quēwēdāni. Mānōmāi quēwēninque mīnitō inguipogaque mīni cæinēwēnō ante wīi ēñenique nāmā beyænque ante cædāmāi inguimīni imīnīpa. ¹⁷ Edæ inguipogaque mōnō cæinēwēnō

ante adinque Wængonguī Ōnōwoca iñōmō edæ Baa angampa. Ayæ wæætē æcānō inguipogaque mōnō cæinēwēnō ante cæte quēwēna tōmengā Wængonguī Ōnōwoca ingante nāēmæ Baa angampa. Inique mōnō inguipogaque cæinēwēnō ante wæyōmō Wængonguī Ōnōwoca guiquēnē, Wadō cæedāni, angampa. Mānōmaī beyæ mīnitō mimōnē wæætedō wæætē ante bai entawēmīni inte mīnitō nāmā mīni ānō ante ædō cæte cæquimīnii. ¹⁸ Incæte mīnitō imīnite Wængonguī Ōnōwoca nōinō tōō æmænte māocā gomīni inte mīnitō Mōitēe wodi nānō wææ angainō ante do abæ tawænte gomīni imīnipa.

¹⁹ Inguipogaque mōnō cæinēwēnō ante eñēnīnque nē cædāni iñōmō æbānō cædāni, ante edonque abaimpa. Edæ iūmaī impa. Tōmēnāni nānōogængā ināmaī iñongante do godō guēa towēnānipa. Wentamō pōnēwēnīnque cædānipa. Ōnonque guīñēñadāmaī inte nāmā baonque pōnēwēnīnque towēnānipa. ²⁰ Wængonguīidi inānipa, ante badōnīnque ædæ wæænte waa adānipa. Idō bai yewæninque ōnonque tedewēnānipa. Piinte quēwēnānipa. Tiyænō tiyæ tedewēnānipa. Wacā godōmenque ængā ate wædinque piinte awēnānipa. Ænguī bawēnānipa. Nāmā waa tobote, ante ānewēnānipa. Wæætedō wæætē ānīnque nāwæ godānipa. Wadō ante nāni cabo wadō ante nāni cabo badīnque wæætedō wæætē cædānipa. ²¹ Wacā gomonga ængā ingante godō piinte adānipa. Tī nāmæ nanguī bedīnque dowænte badānipa. Ayæ nanguī pōnī godōmenque bedīnque nanguī pōnī cænīnque guīñēñadāmaī inte towēnānipa. Ayæ godōmenque quīēmē bai nē cæināni inānipa. Mānōmaī cæte quēwēnāni iñōmō Wængonguī Awēnē Odeye nempō

ædō cæte edæ guīquīnānii, ante do botō ānīnō bai nōwo wæætē āmo eñēedāni.

²² Wængonguī Ōnōwoca ingante eñente nē cæmō guīquēnē mōnō waincawæ incate bai iūmaī cæmōmpa. Waadete pōnēmōmpa. Watapæ tomōmpa. Gānē entawente pōnēmōmpa. Ee cæte pīnāmaī imōmpa. Waadete cæmōmpa. Wadāni beyæ ante waa pōnī cæmōmpa. Wæntædāmaī inte cōwē cæmōmpa. ²³ Gānē pōnēnīnque ædæmō cæmōmpa. Nāmā wææ ānīnque nō cæmō imōmpa. Wængonguī Ōnōwoca ingante eñēnīnque mānōmaī cæmō adinque Wængonguī mōnō cædōnō ante wææ ānāmaī ingampa. ²⁴ Mōnō Codito quīmō iñōmō inte mōnō baō tōmengā tōnō awænēmæ timpote bai wængāimō inīnque inguipogaque mōnō cæinēwēngāinō adobai awæ timpote bai iñonte mōnō abæ tawænte bai godīmo inte baonque ante mōnō cæinēwēnō ante eñēnāmaī inte cæmōmpa. ²⁵ Edæ Wængonguī Ōnōwoca ængā beyænque quēwēmō inte mōnō tōmengā Ōnōwoca tōnō guēa godongāmæ cægonte bai quēwēngæimpā. ²⁶ Mānōmaī quēwēnīnque mōnō nāmā waa adāmaī ingæimpā. Edæ wacā tōnō guēa wæætedō wæætē ānāmaī ingæimpā. Wacā gomonga ængā ingante mōnō godō piinte adāmaī ingæimpā.

6

Mōnō wacā ingā wacā ingā iñacabo cæcæimpā, ante

¹ Botō tōnīñamīni eñēedāni. Wacā eñēnāmaī cædinque oda cæte wæcantawo. Inīnque mīnitō Wængonguī Ōnōwoca ingante mīni ewocacabo iñōmō, Māningā nē oda cædingā inte Wængonguī taadonque adodō pō gocæcāimpā, ante cædinque tōmengā ingante

ædæmō cæedāni. Mānōmaī cædinque nē apænecā guiquēnē, Botō adobaī ēñēnāmaī cæinente wīī bacæboimpa, ante pōnente wædinque nāmā wææ cæedāni. ² Wacā teēmente mongænte bai entawengā ate wædinque mīnitō mōnō Codito nānō, Īīmaī cæedāni, angainō ēñente cædinque tōmengā nānō mongæncōo ĩñacabo mongænte bai cædinque waa cæedāni.

³ Æcānō ōnonganque ĩna inte, Botō ñænæmo ĩnōmo ĩmopa, ante pōnēna, tōmengā ĩñōmō nāmā babæ apænete bai oda cæte pōnengampa. ⁴ Īinque adocanque nāmā nānō cæinō cōwā adinque adocanque nāmā nānō cæinō cōwā adinque tōmāmīni, Tōmēmo æbānō cæboo, ante nāmā apænte anguēnēmīni ĩmīnīpa. Mānōmaī cædinque wacā nānō cæinō adāmaī inte waocā nāmā nānō cæinonque cōwā adinque apænte ānīnque, Tōmēmo nō cæbo ĩmopa, ante adinque tobaingampa. ⁵ Edæ adocanque nāmā nānō cæquēnēnō ante teēmente mongænte bai cædinque adocanque nāmā nānō cæquēnēnō ante teēmente mongænte bai cædinque tōmāmīni eyepæ cæbāimīnīpa.

⁶ Ayæ Wængonguī nānō apænedō ante wacā apænecā ēñēninque nē ēñengā ĩñōmō tōmengā māincōo pancacooga waincooga ænīnque nē apænecā ingante eyepæ pædæ godongā æncæcāimpa.

⁷ Tōmēmō tā bocate pæte incayō waocā wāānā adomō bai tā pete ængampa. Mānōmaī ingæimpa, ante nē angaingā inte Wængonguī ĩñæmpa oda cæcampa diyæ waocā wamō ænguingāā. Īinque, Waocā æbānō cæcāā, ante adinque Wængonguī pōnō cæcā ate waocā nānō cægai bai adobaī ænte wææcāimpa. Åmo ēñēninque mīnitō wīī wacā wapiticæ nānō apænedō beyæ oda

cæquēnēmīnidō anguēnē. ⁸ Edæ mīnte pædīmō bai tā pete ængā bai cædinque ĩmæcaque ante nāmā pōnente nē cæcā guiquēnē adobaī ĩmæcaque nānō ñōmænguinque æncæcāimpa. Wæætē Wængonguī Ōnōwoaque ante pōnēninque nē cæcā guiquēnē Wængonguī Ōnōwoca pōnō cæcā beyænque tōmengā nānō cōwē wænāmāī quēwenguinque æncæcāimpa.

⁹ Īinque mōnō wæntæye badāmaī inte wadāni beyæ godōmenque waa cæcæimpa. Īimpo cædāmaī ĩmō ĩinque edæ Wængonguī, Īīñedē æncæmīnīmpa, ante nānō angaiñedē ĩinque bayonte māñīñedē mōnō edæ tā pete bai eyepæ pōñī æmāimōmpa. ¹⁰ Mānōmaī beyæ mōnō eyepæ ĩmō ĩñedē tōmānāni ĩnānite mōnō waa cæcæimpa. Ayæ wadāni nē wede pōñēnāni ĩñōnānite mōnō, Adomō ĩmōmpa, ante pōnēninque tōmēnāni ĩnānite godōmenque nanguī cædinque waa cæcæimpa.

Waa quēwencæmīnīmpa, ante

¹¹ Botō ōnompoca yewæmōnīnque tōmēmo ñænæmōmo yewæmōmōī aedāni. ¹² Codito mōnō beyæ awāa wængacāimpa, ante nē pōñēnāni incæ pancadāniya, Māñīne ante ēñēninque oodeoidi pīñāni wæcæ wæ, ante nāmā wææ cæcæte ante cædānīpa. Īinque tōmēnāni, Ēō togænte cæmōni ĩinque oodeoidi wæætē mōnitō ĩmōnite waa acædānīmpa, ante cædinque mīnitō ĩmīnite, Ēō togæimīni bacæmīnīmpa, ānānīpa. ¹³ Nē ēō togæināni incæ edæ Wængonguī nānō wææ angainō ante dicæ ēñente cædāniyaa. Incæte tōmēnāni, Mōnitō ānō bai mīnitō do ēō togæimīni bamīni ate wadāni mōnitō ĩmōnite waa acædānīmpa, ante cædinque mīnitō ĩmīnite, Ēō togæimīni baedāni, ante cædānīpa.

14 Botō guiquēnē quiēmenque ante, Waa aedāni, ante dicæ āmogaa. Iñæmpa imæcaque ante botō cæinēmāmo ante botō, Codito nānō wængaiwāa tente bai wæinēmāmo impa, ante bai cædinque edæ mānimāmo ante æmæwo wido cætabopa. Ayæ tōmēmo adobaī Codito tōnō āanque bai awāa wænte bai ingaimo inte edæ imæcaque botō cæinēnō ante cædāmaī inōmo imopa. Iñinque, Mōnō Awēnē Itota Codito awāa wæninque mōnō beyæ waa pōni pōnō cægacāimpa, ante pōnente wædinque botō māniwænque tōmengā nānō wængaiwænque ante waa ate apænedinque edæ wade ante cōwē waa ate tededāmaī incæboimpa, āmopa. 15 Iñinque eō togæimō incæ bagāamō incæ ōnonque pōni edæ impa. Edæ Itota Codito badongā beyænque mōnō mūimō quēwēmompā. 16 Mānōmaīnō ante pōnente cæmīni iñōmīnite Wængonguī pōnō waadete piyænē cæcā adinque mīnitō gānē pōnente waa cæcæmīnimpa. Idægoidi imīnīpa, ante Wængonguī nē nānō angaimīni incæ mīnitō mānōmaī cæte quēwencæmīnimpa.

17 Botō Itota beyæ ante cæyōmō wadāni pānāni wædīmo inte botō do baonga āmogate ee eñabo iñōmote ñowo iñcayæ ate mīnitō tōmāmīni edæ ee amīni quēwēmoedāni. 18 Botō tōniñamīni waa quēwencæmīnimpa, āmopa. Mōnō Awēnē Itota Codito pōnō waadete apænecā eñēninque mīnitō mīmōnē adobaī waadete entawencæmīnimpa. Māninque ante yewæmōmopa, ante Amēē āmopa.

Epetoidi inānite Pabodo nānō cadota ante yewæmongainta

Waa quēwencæminimpa, ante

¹ Wængonguī angā ēñēninque Itota Codito botō imote da godongā gogaīmo inte botō Pabodobo inōmō inte yewæmōmopa. Epeto iñōmō quēwēmīni incæ mīnitō Wængonguī quīmīni inte Itota Codito nempo quēwēninque nē ædæmō cæte pōnēmīni iñōmīnite botō, Mīnitō acæmīnimpa, ante yewæmōmopa. ² Mōnō Mæmpo Wængonguī tōnō mōnō Awēnē Itota Codito piyænē cæte waadete pōnō cæda ate mīnitō gānē pōnēninque waa quēwencæminimpa, ante yewæmōmopa.

*Codito nempo quēwēninque mōnō
eyepæ ēwocamompa*

³ Mōnō Awēnē Itota Codito Wæmpocā iñongante Itota iñōmō adocā ingantedō ante, Botō Wængonguī inongā ingampa, ante apænegacāimpa. Īninque mōnō iñōmō Codito tōnō do oōnædē æite bai tōmengā nempo quēwēñomonte adocā Itota Wængonguī incæ tæiyæ waëmoncoo nē ēwocagaingā inte pōnō cæcā æninque mōnō tōmengā nānō ēwocadoncoo tōmancoo bai adobai eyepæ pōni ænte ēwocamompa. Mānōmaī cæcā adinque mōnō tōmengā ingante apænedinque, Bitō waa pōni cæbi æmōnīpa, ante watapæ apænecæimpa. ⁴ Tōmengā iñōmō edæ, Codito nempo quēwēninque mīnitō botō ayōmo edæ tæiyæ waēmō ēwocamīni inte edæ wentamō mongæñāmaī incæmīnimpa, ante tōmengā inguipoga nānō badōnāmaī iñedē incæ mōnō imonte pōnō apænte ængacāimpa. Ayæ mōnō imonte waadete pōnēninque

tōmengā, ⁵ Botō pæpogate bai æmo beyænque mīnitō iñōmō Itota Codito nempo quēwēninque botō wēmīni baquīmīni incæmīnimpa, ante cædinque tocæboimpa, angacāimpa. Īninque tōmengā doyedē nānō angainō bai cædinque pōnō angā ate mōnō Wængonguī wēmō cōwē baquēnēmō ingamōimpa.

⁶ Edæ nanguī waadete pōnō cædinque tōmengā nānō nē Waadecā ingante da pōnongā æmompā. Mānōmaī beyæ mōnō iñōmō tōmengā ingante, Bitō ñāo apāite bai emōnōmi inte mānōmaī waadete pōnō cæbi æmōnīpa, ante watapæ apænecæimpa. ⁷ Edæ tōmengā nānō nē Waadecā iñōmō mōnō imonte æncæte ante nāmā wepæ godonte ængā beyænque mōnō abæ tawænte quēwēmompā. Ayæ adobai tōmengā wepæ inte ñā mēnongacā beyænque ēñēnāmaī mōnō cædō ante Wængonguī nanguī waadete pōnō cædinque ñimpo cæcā quēwēmōimpa. ⁸ Tōmengā iñōmō edæ, Æbānō ī, ante tōmānō ante nē ēñēnongā inte, Æbānō cæquīi, ante edæ nōingā ēñēninque mōnō beyæ ante godōmenque nanguī pōnō cæcā æmōimpa. ⁹ Ayæ edæ, Codito tōnō guēa cædinque nāmā botō ānō bai cæte tocæboimpa, ante Wængonguī angacāimpa. Tōmengā mānōmainō ante nānō wēmō iñōmō angainō ante mōnitō imōnite ñōwo edonque pōni odōmonte apænecā ēñēmōnīpa. ¹⁰ Tōmengā, Īiñedē cæcæboimpa, āninque tōmengā nānō angaiñedē iinque ba ate tōmengā nānō angainō bai edæ iinque cæcæcāimpa. Edæ oōnædē ongoncoo tōnō inguipoga ongoncoo tōmancoo tē gæte māmō adocanque nempo Codito Awēnē nempo godōmo æncæcāimpa, ante cæcampā.

¹¹ Nāmā pōnente nānō angainō bai tōmānō ante adobai pōni nē cædongā inte Wængonguī, Īmaī

cæcæboimpa, ante pönente ate cōwē cæcampa. Īninqe tōmengā, Codito nempo quēwēnāni inānite æncæboimpa, ante nānō pönente angainō bai cædinque, Mīnitō Codito nempo quēwenguimīni incæminimpa, ante pönēninque mōnitō imōnite apænte ængacäimpa. ¹² Mōnitō, Codito beyæ watapæ bacæimpa, ante tāno pönēmōni iñōmōnite tōmengā, Botō ñāō emōnō ante watapæ apænemīni bacæminimpa, ante mōnitō imōnite pönō apænte ængacäimpa.

¹³ Ayæ, Codito pönō ængā beyænque mīnitō quēwencæminimpa, ante Wængonguī watapæ nānō apænegaīnō ante eñente pönēninque mīnitō epeteomīni adobaī Codito nempo quēwēmīni imīnīpa. Wede pönēmīni adinque Wængonguī, Botō wēmīni imīnīpa, ante edonque acæimpa, ante odōmoncæte ante tōmengā emōwo ante mīnitonga yewæmonte bai cædinque tōmengā Tæiyæ Waēmō Önōwoca ingante da pönongā ænte ewocaminīpa. ¹⁴ Edæ Wængonguī, Botō quimīni inōmīni inte mīnitō abæ tawænte mīni goyedē mīnitō ænguincoo māniñedē ate eyepæ pōni æncæminimpa, angampa. Āninqe tōmengā, Nō pōni impa, ante eñencæminimpa, ante cædinque tōmengā Önōwoca ingante ñōwo da pönongā ænte ewocamōmpa. Īninqe panca-cooga do ænte bai ewocamō inte mōnō, Īncayæ ate mōnō tōmancoo ænguinque impa, ante edonque eñengæimpa. Tōmengā mānōmāi cæcā adinque mōnō, Wængonguī bitō godōmenque ñāō apāite bai bitō emonguinque mānōmāi cæbīpa, ante watapæ apænecæimpa.

Nō eñēnāni bacædānīmpa, ante Pabodo apænecampa

¹⁵ Botō iñōmō, Epeteoidi mōnō Awēnē Itota ingante wede

pönēnāni inānīpa, ante ted-edāni eñentabopa. Ayæ adobaī, Wængonguī quīnāni tōmānāni inānite epeteoidi iñōmō waadete pönēnāni inānīpa, ante eñēnīmo inte, ¹⁶ botō ñīmpo cædāmaī inte Wængonguī ingante cōwē waa ate pönēninque apænebopa. Ayæ mīnitō beyæ ante cōwē apænebopa. ¹⁷ Itota Codito mōnō Awēnē iñongante Wængonguī iñōmō adocā Codito Wængonguī inongā ingampa. Ayæ nē Mæmpocā inongā inte tōmengā ñāō emōnongā ingampa. Tōmengā ingante apænedinque botō, Bitō Önōwoca ingante da pönōmi æninqe epeteoidi iñōmō nē eñēnāni bacædānīmpa, ante apænebopa. Ayæ, Bitō Önōwoca pönō odōmongā adinque epeteoidi wæætē Itota Codito ingante do ate bai ædæmō pōnencædānīmpa, ante botō mīnitō beyæ ante Wængonguī ingante cōwē apænebopa.

¹⁸ Wængonguī pönō cæcā beyænque watapæ bacæimpa, ante mīnitō pönente tocæminimpa, ante cædinque Wængonguī mīnitō imīnite aa pegacäimpa. Ayæ adobaī, Mōnō tōmengā quimō inte tæiyæ waēmō bayōmonte tōmengā nānō godōmenque ñāō emonguinque mōnō imonte ængacäimpa. Mānīne mēnea edæ nāwangā inepa, ante mīnitō eñencæminimpa, ante botō, Wængonguī bitō tōmēnāni mīmōnē tīca ēnente bai odōmonte apænebi ate do eñencædānīmpa, ante Wængonguī ingante apænebopa. ¹⁹ Mōnō nē pönēmō iñōmonte Wængonguī nānō pönō cæquīnō ante tōmengā nānō tæi pīñæmāmo æpodō ī, ante mōnō ædō cæte tee mante aquīi. Incæte mīnitō, Mānīmāmo ante æpodō ī, ante epeteoidi eñencædānīmpa, ante botō Wængonguī ingante apænebopa. Edæ, Tōmengā nānō tæi pīñæmāmo iñōmō æbānō ī, ante eñencæte

ante mōnō, Tōmengā gomonga tæi piñænongā inte iīmaī cægacāimpa, ante eñengæimpa.

20 Nē tæi piñænongā inte Wængongui angā ate mōnō Codito iñōmō do wæningā inte edæ do ñāni òmæmongacāimpa. Ayæ godōmenque tæi piñæninque Codito ingante oōnæde ænte mæidinque Wængongui tōmēmæ inō angā Codito tæ contagacāimpa. ²¹ Edæ æcāmenque pedænguipoga iñonte mīnguipoga iñonte ñæxnægā inte nē angā inaa, æcāmenque nē awēnē inaa, æcāmenque tæi piñænte ongongā inaa, æcāmenque ingante, Awēnē ingampa, ante godō pemōnāni mānīnāni tōmānāni ōnōnānique incædānīpa. Mōnō Codito adocanque ingante ogæ æænonte bai cædinque Wængongui angā ate tōmengā wæætē Tæiyæ Awēnē bacā acæimpa. ²² Ayæ Wængongui tōmāo iñōmō ongoncoo Codito ōnōwaca inō pōnō wææntodōninque edæ, Bitō edæ Tæiyæ Awēnē inōmi inte edæ æmonga pōni ongoncæbiimpa, angacāimpa. Ayæ, Bitō imite godongāmæ nē pōnēnāni tōmēnāni Ocamō bai iñōmite, ²³ tōmēnāni wæætē bitō baō bai adoyonque bai incædānīpa. Codito ingante mānōmainō ante apænedinque Wængongui, Bitō nē Awēnē inōmi inte tōmāo iñōmō ongoncoo tōmancoo bitō nempo ongoncooque bacæimpa. Ayæ bitō imite nē pōnēnāni iñōmō bacoō ināni yebænāni ininque bitō enempodō eyede pōni bacæimpa, ante Wængongui Codito ingante pōnō cægacāimpa.

2

Wængongui nānō waadete pōnēnō beyænque quēwēmō

¹ Minitō guiquēnē wēenēñedē eñēnāmaī cæte quēwēmīni inte wēnæ wēnæ mīni cædō beyæ dobæ

edæ wæwocaimīni ingaminīpa. ² Nē inguipogaque ante pōnēnāni taadō adodō cægonte bai mīnitō māniñedē edæ wēnæ wēnæ cæte quēwengaminīpa. Ayæ wēnæidi tæi piñænte nāni owocabo awēmō iñōmō nāni cægōnō adodō gote bai mīnitō tōmēnāni awēnē mīñæ tee empote godinque wēnæ wēnæ cægaminīpa. Nōwo incæ Wængongui nānō ānō ante nē eñēnāmaī cæte quēwēnāni guiquēnē adocā wēnæ awēnē nānō pōnēwēnō ante eñente ewocadinque cædānīpa. ³ Wēenēñedē tōmēnāni tōnō godongāmæ quēwēninque mōnō tōmāmō adobāi imæcaque ante pōnēninque mōnō towēmāmoque ante quēwengamōimpa. Quiēmenque ante towencæte ante mōnō cæinēwēnō ante cædinque mōnō ocaidē ædēmenque pōnēninque mōnō cæinēwēnonque cæte quēwengamōimpa. Ininque wadāni nāni tente wæquēnēnō bai mōnō adobāi imæcaque ante pōnente nē cæmō inōmō inte edæ Wængongui nānō piinte panguēnēmāmo ante edæ do tente wæquēnēmō ingamōimpa.

⁴ Mānōmaī ingaimō iñōmonte Wængongui mōnō imonte nangui waadete pōnēninque iīmaī nangui waadedongā inte pōnō waa cægacāimpa. ⁵ Mōnō eñēnāmaī cægāinō beyæ ante wæwocate wæyōmonte tōmengā pōnō cæcā beyænque mōnō Codito tōnō godongāmæ quēwēmōmpa. Minitō edæ Wængongui nānō waadete pōnō cægāinō beyænque quēwēmīni imīnīpa. ⁶ Wængongui angā Codito ñāni òmæmōñongā mōnō tōmengā tōnō godongāmæ ñāni òmæmonte bai mīimō badinque quēwengamōimpa. Ayæ mōnō tōmengā nempo quēwēmō iñōmonte Wængongui iñōmō Itota Codito ingante ææntodōninque mōnō imonte oōnæde ææntodonte Itota

tönö pönö gönongä tæ contate bai ongömompa. ⁷ Mänömai Itota Codito nempo quëwëñomonte Wængongui iñömö, Botö pönö waadete cædinque godömenque gomonga cæbo acædänimpa, ante cægacäimpa. Ayæ, Miinguipo badömo ate botö mänïñedë ate odömömo adinque tömänäni, Wængongui nänö waadete pönö cæganca wadäni dicæ adoganca cædäniyaa, ante wæcædänimpa, ante cæcæte ante mänömai cægacäimpa.

⁸ Edæ Wængongui nänö waadete pönö cægainö beyænque mïnitö mïni quëwenguinque wede pönëmïni bamïnitapa. Incæte mïnitö dicæ nämä mïni cæinö beyænque në wede pönëmïni bamïnitawogaa. Wæætë edæ Wængongui pönongä æninque mïnitö në wede pönëmïni bamïnitapa. ⁹ Ìninque, Nāmanque cæte quëwëmo aedäni, ante mönö edæ änämai ingæimpa. Ìñæmpa wïi mönö cædö beyæ quëwëmompa. ¹⁰ Edæ Wængongui nänö në badongaimö iñömö imompa. Ayæ, Codito nempo në quëwënäni iïmai cædinque waa cæcædänimpa, ante tömengä wëenëñedë mönö cæquënënö ante eyepæ badongacäimpa. Ìninque mönö imonte badöninque tömengä, Codito Itota nempo quëwëninque mïnitö mïni waa cæquënënö ante edæ cæte quëwencæmïnimpa, ante pönö badongä bagamöimpa.

Codito beyænque ganccæ pönëmompa, ante

¹¹ Mänömai beyæ mïnitö, Doyedë iïmai ingatimpa, ante pönëedäni. Oodeoidi iñömö önompoca æmontaique eö togæinäni inte nāmanque ante edæ, “Në eö togæimöni imönipa,” ante pemonte bai apænedänipa. Wæætë mïnitö oodeomïni inämai në ëñagaimïni iñöminite, “Bagäamïni imïnipææ,” ante mäninäni

pïiwënäni wægaminimpa. Ìninque mïnitö mänïñedë æbänö ingaimïni inöminii, ante yewæmömo ate pönëedäni. ¹² Mänïñedë edæ mönö Codito nempo quëwënämai ingaimïni inte mïnitö möni idægocabo nempo adobai edæ quëwënämai inte nänënë quëwengaminimpa. Ìninque Wængongui, iïmai cöwë pönö cæcæboimpa, ante nänö angainö ante mönitö godongämæ Ao ante ëñente quëwëñömönite mïnitö wæætë gobæ nänënë quëwëninque Wængongui nänö angainö ante edæ ænāmai ingaminimpa. Watapæ bacæimpa, ante mönitö pönënö ante mïnitö iñömö nänënë quëwente ædö cæte watapæ pönente toquïminii. Gobæ quëwëninque mïnitö Wængongui nempo edæ quëwënämai ingaminimpa. ¹³ Incæte mïnitö gobæ në quëwënöminii iñöminite Itota Codito nämä wepæ godonte æninque mïnitö imïnite ænte mämongä eyequei pöni pöninque mïnitö ñlow tömengä nempo quëwëminipa.

¹⁴ Wëenëñedë mönitö tönö mïnitö guëadö guëa cædömö ingaimö inte mönö, Nänënë incæmïnimpa, ante wææ cæ impa tæcæguedë wææ gönonte bai cægamöimpa. Codito iñömö në piyænë cædongä inte, Wææ cæ impa, mönö änompa bæ tate widö cæte bai cædinque mönö imonte ääñömonque badongä bamöimpa. Ìninque tömengä mïmönë në piyænë cæte entawënongå ingä beyænque mönö adobai gänë pönëmompa. ¹⁵ Edæ Wængongui, iïmai cæedäni, ante wade wade ante nänö wææ angainö ante ëñëninque dodäni godömenque wææ angadänimpa. Mönö Codito iñömö inguipoga pöninque mänine ante tömänö ante ëñente cæte quëwengacäimpa. Ayæ, Idæwaa wææ ante impa, ante bai cædinque tömengä mänine

ante nāmā baonga mongænte wæninque tee moncate bai cægacäimpa.

Mänömaï cædinque tömengä, Minitö mencaboga inte nänënë quëwëmini incæte ñowo piyænë cæte botö nempo godongämæ quëwencæminimpa, ante cædinque mönō imonte ænte wempo cægacäimpa. Ìnque mönō edæ piyænë cæte quëwenguinque edæ äänömonque bagamöimpa. ¹⁶ Itota Codito ingante awāa timpodäni wængä ìnque tömengä mönō guëadó guëa piinte cægäimämo ante ænte mongænte wido cæte bai wængä beyænque mönō piyænë cæmō bagamöimpa. Ayæ ado tömengä awāa nänō wængainō beyænque mönō tömämō adocabomō bamō adinque Wængongui wæætë piyænë cædinque mönō imonte Ao äninque ængacäimpa. ¹⁷ Minitö guiquënë gobæ nänënë quëwëñöminite mönitö guiquënë Wængongui weca eyequei quëwëñömonite Codito ìñömō inguipoga pöninque mönō tömämō imonte apænedinque, Piyænë cæte gänë pönte quëwëedäni, ante pönō apæneca ëñentamompa. ¹⁸ Tömengä nänō pönō cægainō beyænque möni oodeocabo adobai minitö wamini adobai mönō tömämō Wængongui Önöwoca adowocaque ingante ewocamö inte mönō Wæmpocä weca tömämō do pömompa.

¹⁹ Ìnque mönitö Wængongui quimöni do bagaimöni inte Wængongui nempo quëwëmöni ingaimöni bai Codito nänō pönō cægainō beyænque minitö adobai mönitö tönō adocabomini do badinque edæ Wængongui nempo quëwëmini iminipa. Ìnque minitö ñowo idæwaa wamini ingaminimpa. Wii wabæca quëwente bai edæ tömëmini oncönë ponte owote bai minitö ñowo Wængongui nempo

quëwëminipa. ²⁰ Woadäni dica täno gönöningue tänocaa wænömënæca mænönäni bai Wængongui adobai cædinque Itota Codito ingante täno gönongä ongöñongante tömengä godö mænonte bai cædinque mönō imonte ìmaï cædinque pönō gönongä gongæmompä. Codito nänō nē da godongaimöni tönō tömengä beyæ nē apænemöni tönō ìñömönite Wængongui mönitö imönite æninque wænömënæca gönongä gongæñömonite wadäni inänite gä æænō tæi mænonte bai gönongä gongæñänipa. ²¹ Codito nempo quëwëñömonite Wængongui mönitö imönite adocooga gö cæte bai pönō tæi mængongä ate mönitö æicö bai bacö bai bamönipa. Edæ Wængongui Tæiyæ Waëmō Önöwoca ingante äanque bai ewocadinque mönitö godongämæ Awënë tæiyæ waëmō oncö bai bamönimpa. ²² Bayömönite minitö adobai tömengä nempo ongöñöminite Wængongui minitö iminute æninque mönitö tönō godongämæ mämō adocooga gö cæte tæi mænonte bai cædinque, Minitö botö Önöwoca tönō äawocaque bai ewocadinque botö owoquincö bai bamönipa, ante pönō badongacäimpa.

3

Oodeoidi inämaï inäni inänite apæneca gotabopa, ante

¹ Mäninö beyæ ìmaï ante apænebopa. Botö Pabodobo ìñömō Codito beyæ ante oodeomini inämaï imini iminute apænecaete ante cæyömote botö imote edæ tee mönedäni wædömo inte yewæmömopa.

² Minitö oodeomini inämaï imini ìñömō ìmaï ante wabänō ëñëminitawo. Wængongui pönō angä ëñëninque botö minitö beyæ tömengä nänō waadete cædönō ante nē apænequënëmo batabopa. ³ Mäninö ante botö, Wængongui awëmō nänō cægainō

ante botō imote edonque odōmongā atabopa, ante do wædænque yewæmōmo amīnitawo. Edæ adodō ante ñowo yewæmōmopa. ⁴ Inique mǎnōmainō ante botō do yewæmōninta adinque mīnitō, Mōnō Codito awēmō nǎnō cægainō ante Pabodo do ate bai ēñengampa, ante ēñēmaimīnīpa. ⁵ Mōnitō wæmæidi nāni quēwēñedē nē quēwengaināni iñōmō, Mōnō Codito iincayæ ate pōninque æbānō awēmō cæquingā, ante ēñēnāmai inte wægadānīpa. Ñowo guiquēnē Codito beyæ nē apænedāni tōnō mōnitō tōmengā nǎnō nē da godōnimōni tæiyæ waēmō bamōni iñōmōnite Wængonguī Ōnōwoca mǎninō ante edonque odōmonte apæneca ēñēmōnīpa.

⁶ Iīmai ante impa. Mōnitō Wængonguī nǎnō pōnonguincoo nē ænguimōni iñōmōnite mīnitō oodeoidi ināmai imīni inte mōnitō tōnō adocabomīni badinque edæ mōnitō tōnō godongāmæ nē ænguimīni adobai bamīnīpa. Ayæ, Itota Codito tōnō pōnō cædinque Wængonguī nǎnō, Cōwē cæcæboimpā, ante angainō do cægacāimpā, ante watapæ pōnēninque mīnitō mōnitō tōnō edæ godongāmæ quēwencæmīnīpa.

⁷ Wængonguī nē tæi piñængōga inte waadete pōnō nanguī cæcā adinque edæ tōmengā beyæ nē cæbo badinque botō Codito ingantedō ante nē watapæ apænebo batabopa. ⁸ Mōnō tōmāmō Wængonguī quimō iñōmonte botō iñōmō wamīni bai wīi imopa. Botō adoboque wædāmo pōni imo incæte Wængonguī waadete cædinque pōnō angā ēñēmo inte botō mīnitō imīnite nē apænebo batabopa. Codito nǎnō pōnō cægainō ante æpodō i, ante mōnō ædō cæte tee mante ēñenguīi. Incæte Wængonguī waadete pōnō cæcā beyænque botō iñōmō Codito

waa pōni nǎnō pōnō cægainō ante edæ oodeo ināmai imīni imīnite nē apænequēñēmo batabopa. ⁹ Ayæ Wængonguī tōmancoo nē badongaingā inte wēenēñedē nāmanque entawēninque awēmō nǎnō wē wodongainō ante botō imote odōmonte apænecantapa. Ayæ, Pabodo mǎninō ante edonque odōmonte apænequēnengā ingampa, ante tōmānāni ēñencædānīpa, ante pōnō apæneca æntabopa.

¹⁰ Codito ingante mōnō godongāmæ pōnencabo iñōmonte tōmengā wadō wadō ante tōmānō ante nē ēñengaingā inte mōnō tōnō godongāmæ cæcampa. Mōnō tōnō mǎnōmai cædinque tōmengā, Botō wadō wadō ante tōmānō ante botō ēñengainō ante adinque oōnædē quēwēnāni awēnēidi tōnō mǎniñōmō nē ānāni tōnō wæcædānīpa, ante cægacāimpā. ¹¹ Wēenēñedē pedæmāmo iñōnte Wængonguī, Cæbo ate awēnēidi incæ wæcædānīpa, ante cōwē pōnengacāimpā. Ñowo iñōmō tōmengā mǎninō ante nǎnō pōnengainō ante tōmengā mōnō Awēnē Itota Codito tōnō godongāmæ cædinque do cægacāimpā. ¹² Codito nempo nē quēwēmō inte mōnō tōmengā ingante wede mōnō pōnēnō beyænque guīñēnāmai inte Wængonguī weca do pōninque apænemompa. ¹³ Mǎnōmai impa, ante edæ mīnitō do ēñēmīnīpa. Inique botō mīnitō beyæ ante cædinque botō caate wædō ante pōnēninque mīnitō wæætē wædāmai iedāni. Wæætē, Mōnitō godōmenque ñāō bai ēmoncæmōnīpa, ante Pabodo caate wæcampa, ante pōnēninque mīnitō wædāmai incæmīnīpa āmopa.

Codito nǎnō pōnēnō ante

¹⁴ Mǎninō beyæ mōnō Awēnē Itota Codito Wæmpocā iñongante botō tōmengā ōnōwaca inō da

guicapodinique apænebopa.
 15 Tömengä iñomö edæ adocanique
 näwä Wæmpocä ingampa. Inique
 inguipoga quëwëmö incæ öönædë
 quëwënäni incæ tömengä in-
 gante, Mæmpo, ante në tedemö
 iñomö mönö tömengä tönö mönö
 wæmpocabo bai imompa.

16 Inique mönö Wæmpocä in-
 gante apænedinique botö minitö
 beyæ ante iimai ante apænebopa.
 Wængongui bitö në ñäö bai
 entawëmi inömi inte bitö Tæiyæ
 Waëmö Önöwoca ingante epe-
 teoidi inänite da pönömi æninque
 tömënäni wæætë edæ mímö
 tæi piñænte entawencæðänimpa,
 ante apænebopa.

17 Ayæ, Mönö Codito adobai minitö
 weca pöñongante minitö mímönë
 wede pönëninque tömengä in-
 gante ædæmö entawencæminimpa,
 ante mönö Wæmpocä ingante
 apænebopa. Ayæ, Awæ ædæmö
 guiwa inte tömëmæ äwäate
 pæwæ bai cædinique minitö
 iñomö adobai tömengä nänö
 waadete pönëmämö entawëninque
 edæ mímönë tæi ongömini
 bacæminimpa. 18 Ayæ mönitö
 Wængongui quimöni tönö minitö
 adocabomini inte tæi piñæmini
 badinque, Itota Codito nänö
 waadete pönënö ante ægancadö
 owoo, ante ëñencæðänimpa, ämopa.
 Ayæ, Tömengä nänö waadete
 pönënö iñomö edæ yepanca pöni
 owopa, oopänö pöni owopa,
 æibæ pöni owopa, wincamö pöni
 owopa, ante ëñencæðänimpa, ante
 apænebopa. 19 Ayæ edæ, Mönö
 Codito waadete nänö pönënö
 æbänö gomonga pöni owoo,
 ante mönö ædö cæte ëñenguü,
 ante mönö wædö incæte minitö
 mäninö ante ëñencæminimpa.
 Ayæ edæ, Mäninö ante ëñëmini
 inte minitö Wængongui nänö
 nanguï entawënö edæ eyepæ
 pöni entawencæminimpa, ante
 botö mönö Wæmpocä ingante

apænebopa.

20 Mönö änö ante ayæ mönö
 pönënö ante eyepæ cædongä inte
 Wængongui iñomö mönö imonte
 tæi piñænte nänö cæpämö ganca
 cædinique nanguï gomonga cæcä
 ingampa. Inique ñöwo iñomö
 mönö Wængongui ingante waa ate
 pönente apænecæimpa. 21 Edæ do
 wænte ægainäni tönö ayæ ate ëñate
 quëwenguinäni tönö mönö tömämö
 Codito ingante godongämæ
 mönö pönencabo inömi inte
 Itota Codito ingante ëwocadinque
 mönö godongämæ apænecæimpa.
 Mæmpo Wængongui ëñëmi. Bitö
 adobique ñäö ëmongaimi inömi
 imipa, ante mönö ñimpo cæðämai
 inte cöwë waa ate apænecæimpa.
 Mänömai impa, ante botö, Amëë,
 ämopa.

4

*Codito nempo quëwëninque ado-
 cabomö imompa*

1 Waa cæte quëwencæminimpa,
 ante Wængongui aa pecantapa,
 ante ëñëmini inte minitö tömengä
 nänö änonque ante ëñente cædinique
 quëwencæminimpa. Botö mönö
 Awënë beyæ tee mönete wæcömo
 incæ ämo ëñëðäni. 2 Minitö nämä
 ængö cæðämai inte, Önömoque bai
 imopa, ante pönëninque wadäni
 inänite edæ ædæmö cæedäni.
 Æiquedö waa cæquinänii, ante
 wæðämai inte edæ piyænë cæte
 quëwëðäni. Ayæ wadäni minitö
 iminite wënæ wënæ cæðäni
 wædinique tömënäni inänite wæætë
 piñämai inte ædæmö waadete
 cæedäni. 3 Minitö, Mönö pönencabo
 piyænë cædinique cöwë adodö ante
 pönente edæ Wængongui Önöwoca
 tönö äanque bai ee ëwocacæimpa,
 ante nanguï cædinique wacä ingä
 wacä ingä edæ waa cæedäni.

4 Mönö Awënë pönö cæcä
 ate watapæ bacæimpa, ante
 minitö adodeque ante pönente

tocæminimpa, ante Wængongui mīnitō imīnite edæ adodeque ante aa pegacāimpa. Īnīnque mānīne, Watapæ bacæimpa, ante mīni pōnēne adodeque ī bai Wængongui Ōnōwoca edæ adobaī adowocaque inte quēwengampa. Tōmengā adowocaque nempo quēwēnōmō inte mōnō adobaī edæ adocabomonque inōmō imōmpa. ⁵ Mōnō Awēnē edæ adocanque pōnī inongā īfongante tōmengā ingante mōnō wede pōnēnō adobaī adodeque pōnī īnepa. Ayæ adodō ante pōnēnīnque æpænē guīdīnque mōnō adopænēnque guīite bai guīitamōmpa. ⁶ Wængongui adocanque pōnī inongā inte tōmengā tōmāmō Wæmpocā adocanque ingampa. Tōmengā īfōmō edæ Tæiyæ Awēnē pōnī inongā inte tōmāmō imonte nē aacā ingampa. Tōmengā adocanque pōnī nempo quēwēfōmonte tōmengā wæætē mōnō tōmāmō mīmōnē quēwengampa.

⁷ Incæte mōnō Codito, Mīmōnē bitō entawenganca ænte cæe, ante tee mante bai cædīnque adocanque ingante waadete pōnō cædīnque wacā ingante waadete pōnō cædīnque edæ tōmāmō imonte tōmengā nānō pōnō cæcoo eyepæ pōnongā ænīnque entawēmōmpa. ⁸ Codito mānōmaī cæcæcāimpa, ante pōnēnīnque awēnē Dabii wodi īmaī ante yewæmongacāimpa.

“Tōmengā æibæ æicæ cædīnque wadāni inānite bæi ongonte nā cæyænte tōmengā mīfæ ænte mæicā æigadānīmpa.

Ayæ æidīnque tōmengā mōnō waocabo īfōmonte, Mīnitō entawenguīnō, ante eyepæ pædæ pōnongā ænte entawengamōīmpa,”

ante Dabii nānō yewæmōnte angāinō bai impa.

⁹ Mānīne, “Æigacāimpa,” ante nāni angāine īfōmō quīnante

yewæmongatūi. Edæ, Tōmengā inguīpoga tadōmengadæ do wææningā inte æigacāimpa, ante odōmoncæte ante yewæmongatīmpa.

¹⁰ Nē wæængaingā inongā īfōmō adocā do oōnædē gōmōnga æidīnque inguīpoga tōmāo oōnædē tōmāo tōmāo īfōmō edæ godōmenque æibæ pōnī quēwengā inongā ingampa. ¹¹ Tōmengā tōmancoo nē ēnempocā inongā inte adocā mōnō waomō imonte pōnō angā ænte entawēnīnque mōnō īmaī cæmō bamōīmpa. Pancamōniya imōnite tōmengā angā ēfēnīnque tōmengā nānō nē da godongāimōni batamōnīpa. Pancamōniya guīquēnē Wængongui waa pōnī nānō pōnō cægainō ante nē apænēmōni batamōnīpa. Pancamōniya guīquēnē Wængongui beyæ nē apænēmōni batamōnīpa. Pancadāniya guīquēnē nē aadāni badānitapa. Ayæ pancadāniya guīquēnē nē odōmonte apænedāni badānitapa. ¹² Mānōmaī pōnō cædīnque mōnō Codito mōnō ocamō bai inongā inte, Botō baō bai adoyonque bai ināni īfōmō nāncæ āate bai tæi pīfænāni ēwocacædānīmpa, ante pōnō cægacāimpa. Mōnō imonte tōmengā, Mīnitō Wængongui quīmīni inōmīni inte tōmānāni inānite nē cæmīni inte godō cæcæmīnīmpa, ante pōnō cægacāimpa.

¹³ Mīni wede pōnēnō ante mīnitō tōmāmīni adoyōmō ante pōnencæmīnīmpa, ante mōnō Codito pōnō cægacāimpa. Ayæ, Botō Wængongui Wēmo īfōmote mīnitō botō imote ate bai pōnencæmīnīmpa, ante tōmengā pōnō cæcampa. Ayæ æmæwo pæmīni bai mīni baquinque mīnitō botō entawēnō ædæmō entawencæmīnīmpa, ante Codito edæ da pōnongā eyepæ æmōmpa. ¹⁴ Īnīnque æmæwo pædīmō inte wēfæmō ināmaī imō īnīnque mōnō edæ oda cædāmaī ingæīmpa. Wadāni guīquēnē mā

pönëninque, Æbänö cæmō ate oda cæquinānii, ante edæ nāmāneque tedewēnānīpa. Tömēnāni iñōmō edæ babæ cæcæte ante cædinque waa cæte bai cædāni атақуедāni. Woboyæ ædæ go ædæ go pæmænte bai cædinque tömēnāni wadō ante odōmonte tedewēnānīpa. Mānōmaī wido piñænte bai cædāni incæte mōnō iñōmō Codito nānō entawēnoncoo ænte entawēninque āā mænāmaī ingæīmpa.

15 Wæætē Wængonguī, Nāwangā pōnī impa, ante nānō apænegainō ante mōnō tömānāni inānite waadete pönëninque apænegacæīmpa. Mānōmaī cædinque mōnō Codito baō bai iñōmonte tömengā nē Ocamō bai inte pōnō angā beyænque mōnō ñancæ āadinque godōmenque picæmō bamompa. 16 Mōnō baonga wepæ eyepæ eñadinque ñancæ āadinque tæi piñænte pæte quëwēmompa. Adobai mōnō Codito baō tōnō adoyonque bai inōmō inte mōnō tömengā nānō apænedō ante eñēnōmo inte ñancæ āate pæte bai quëwēmompa. Ayæ wæætē ocai encamō inte mōnō pæ pagænguinque wangō tēnāmaī oguincal bamē impa. Ayæ adobai mōnō Codito nānō waadete pönēnō ante mīmōnē entawēmō inte mōnō wacā ingā wacā ingā godō aamō inte mōnō pōnencabo incæ edæ tæi piñænte entawēmompa.

Codito nempo mōnō iūmaī quëwēmompa, ante

17 Ininque mōnō Awēnē nempo quëwēnōmo inte botō nō āmo eñēedāni. Wadāni nē eñēnāmaī ināni ōnonquedō ante pönëninque quëwēnānīpa. Minitō guiquēnē adobai quëwengaimini inte ñōwo wæætē ñimpo cædinque mānōmaī cædāmaī inguēnē quëwēmīnii. 18 Tömēnāni guiquēnē mīmō ēnēnānīpa diyæ Wængonguī weca ponguīnānii. Mīmō ōmædēnāni inte tömēnāni ocai eñēnāmaī

badāni beyænque Wængonguī weca pōnāmaī inānīpa. Edæ wentamō mongæninque tömēnāni ocai wēmō encadāni inte idiquibæ ante pönēnānīpa. 19 Ināni iñōmō tömēnāni nāni cæquēnēnō ante ñimpo cædinque ñōwo wæætē guīñēnāmaī inte baō nāni towēinēnō ante cæcæte ante nāmā pædæ godonte bai edæ cædānīpa. Edæ, Quiēmē wiwa cæquī, ante māninonque cæcæte ante godōmenque cæinente wædānīpa.

20 Wæætē mīnitō guiquēnē, Mōnō Codito æbänō ingāā, ante pönëninque edæ wīi tömēnāni nāni cæinēwēnō bai mīni cæquinque edæ pōnēmīnitapa. 21 Tömengā apænegacā edæ wīi eñēmīnitawo. Ināmpa, Wængonguī nō pōnī nānō apænegainō eñëninque Itota iñōmō mīmōnē entawengampa, ante mīnitō tömengā nempo quëwēñōmīnite tömengā mānōmaīnō ante adodō ante edæ do odōmonte apænegacā eñēmīnitapa. 22 Minitō wēnēñedē mīni cæte quëwengainō ante tömengā iūmaī ante odōmonte apænegacāīmpa. Babæ pōnente mīni cæinente wæwēnō beyæ mīnitō mīmōnē wentamō mongænte wæwēmīni inte do mīni entawengainō ante edæ wido cæedāni, ante odōmonte apænegacāīmpa. 23 Edæ mempoga eñagaīmīni inte mīnitō eñēnō do mīi pōnī encamīni inte mīinonque ante pōnencæmīnīmpa, ante odōmonte apænegacā eñēmīnitapa. 24 Ayæ, Botō pōnō badōmo ate mīnitō botō bai tæiyæ waēmō ewocadinque nō pōnī cæte quëwencæmīnīmpa, ante Wængonguī pōnō badongā ate mīnitō mīimīni bagamīnīmpa. Ininque tömengā, Mānīnō Wængonguī nō pōnī nānō entawēnō æninque mīnitō ædæmō entawencæmīnīmpa, ante odōmonte apænegacā do eñēmīnitapa.

25 Mänömai beyæ mīnitō tōmāmīni, Mōnō adocabomō īmōmpa, ante adinque babæ mīni tedewēninō ante űimpo cædinque wacā ingante wacā ingante nāwangā ante apæneedāni.

26 Ænguī bamīni incæte mīnitō piyænē cædinque wacā ingante wēnæ wēnæ cædāmai ee aedāni. Edæ gāwadecæ ganca nanguī piīnīnque edæ mīni wæquinque īmāimpa. 27 Mänömai cædinque mīnitō, Wēnæ incæ pōnō cæcā ate botō ænguī batābopa, ante pōnente wædinque űōwo wæætē, Wēnæ botō weca pōnāmai incæcāimpa, ante nāmā wææ cæedāni.

28 Nē awēmō æningā iñōmō űōwo edæ ee cædinque awēmō ænāmāi incæcāimpa. Wæætē, Botō ōnompoca nanguī cædinque ænte quēwēninque nē ænguēnēnāni īnānite adobai godōmo æncædānimpa, ante cæcæcāimpa.

29 Mīnitō nāmā ōnōne wææ aadinque wīwa ante tededāmai iedāni. Wæætē edæ, Wadāni æbānō ante ēñenguēnēnāni īnāni, ante pōnēnīnque mīnitō, Tōmēnāni tæi piñænte entawencædānimpa, ante cædinque nē ēñēnāni beyænque ante waadete godō cædinque apæneedāni.

30 Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca iñōmō mīnitonga pō guīdinque, Botō æmo beyænque mīnitō īncayæ ate æmæwo abæ tawænte gote bai quēwencæmīnimpa, ante odōmoncæte ante yewæmonte bai cægacāimpa. Īnīnque mīnitō, Wēnæ wēnæ mōni cædō beyæ ante Wængonguī Ōnōwoca wæwente badāmai incæcāimpa, ante wææ cædinque edæ ēñente cæedāni.

31 Ayæ, Wīi waēmō awædō, ante mīni piīwēninō ante edæ űimpo cæedāni. Āimō ante mīni pōnēwēmāmo adobai űimpo cædinque ænguī pōni mīni badīmāmo edæ űimpo cæedāni. Yæ ante mīni piīnte ogæ tedewēmāmo,

wacā ingante ante mīni piīnte tedewēmāmo edæ űimpo cæedāni. Ayæ piīnte cæquinque ante mīni entawēninō ante tōmānō edæ wido cæedāni. 32 Wæætē godongāmæ waadete cædinque wacā caate wæcā adinque mīnitō godongāmæ Ca ca wæcæmīnimpa. Ayæ Codito ængā beyænque Wængonguī mīnitō īmīnite pōnō űimpo cæcampa cæmīni. Tōmengā űimpo cæcā quēwēmīni bai mīnitō adobai cædinque wadāni wēnæ wēnæ cæyōnānite wacā ingā wacā ingā űimpo cæmīni quēwēnāni.

5

Wængonguī wēmīni, iūmai cæte quēwēedāni, ante

1 Īnīnque Wængonguī wēmīni iñōmō mīnitō tōmengā nānō nē waademīni īnōmīni inte Wæmpocā nānō cæi bai ante cōwā adinque adobai cæedāni. 2 Baō, Wængonguī quī, ante godōnīnque, Oguī wacæimpa, ante iya tānāni bai cædinque Codito mōnō īmonte waadete pōnēnīnque edæ adobai cægacāimpa. Tōmengā iñōmō, Botō Wængonguī quīmo īmōpa, ante nāmā wepæ pædæ godōnīnque mōnō īmonte wæætē ængacāimpa. Īnīnque tōmengā nānō waadete pōnēnō bai mīnitō adobai waadete pōnēnīnque quēwēedāni.

3 Wæætē edæ mīni pōnencabo iñōmīnite waocā adocanque incæ nānōogængā īnāmāi iñongante godō guēa mōnāmāi iedāni. Wentamō mongæ wæcæ wæ, ante edæ wīwa cædāmai iedāni. Nanguī māincoo ante æinente wædāmai iedāni. Māninō tōmānō cædāmai īmīni inte māninō ante edæ adopoque incæ tededāmai īmæwedāni. Edæ Wængonguī quīmīni tæiyæ waēmō entawēmīni inte mīnitō māninō tōmānō cædāmai incæmīnimpa. 4 Wentamō ante nāni pōnēwēnō bai mīnitō wæætē adobai ante pōnēnāmāi iedāni. Ōnonque

ante nāni tedewēnō bai mīnitō wæætē adobai tededāmai iedāni. Wēnæ wēnæ ante pōnente nāni badete towēnō bai mīnitō wæætē adobai badete todāmai iedāni. Iñæmpa Wængongui quimīni inōmīni inte mīnitō mānīnō ante wīi pōnenguēnēmīni imīnīpa. Wæætē Wængongui ingante waa ate pōnēnīnque apænequēnēmīni imīnīpa.

⁵ Awēnē Odeye Wængongui nempo ayæ Awēnē Odeye Codito nempo edæ ædānidō nē guite ænguīnāni inānīi. Nānōogængā ināmai iñongante nē towēnāni tōnō wentamō pōnente nē cædāni iñōmō tōmēnāni edæ dicæ guite ænguīnāniyaa. Ayæ māincoo ante wacā qui nē æinente wæwēnāni iñōmō edæ, Māincoo incæ mōnitō wængongui impa, ante bai cædāni inōnāni inte tōmēnāni adobai edæ guite ænāmai incædānīmpa. Ante āmo ēñēedāni. ⁶ Wadāni, Mīnitō oda cæcæmīnīmpa, ante ōnonquedō ante tedete cæyōnānīte mīnitō wæætē tōmēnāni nāni tededō ante edæ ēñēnāmai iedāni. Edæ tōmēnāni ēñēnāmai inte nāni wēnæ wēnæ cædō beyæ Wængongui ænguī badīnque tōmēnāni inānīte pancæcāīmpa. ⁷ Iñīnque mīnitō gooque gomō adīnque tōmēnāni tōnō godongāmæ cædāmai iedāni.

⁸ Mīnitō iñōmō wēēnēñedē wentamō mongæmīni ingāimīni inte ñōwo wæætē edæ mōnō Awēnē nempo quēwēnīnque edæ ñāo bai entawēmīnīpa. Iñīnque Mæmpo nānō ñāo ēmōnō bai entawēmīni inte mīnitō ñāo iñōmō cægonte bai edæ waa quēwēedāni. ⁹ Edæ wāiwæ wāincate bai cædīnque mōnō wadāni inānīte godō waa cæquinque mōnō edæ ñāo iñōmō quēwēmōmpa. Ayæ nō pōnī mōnō cæquinque nāwangā pōnī ante mōnō apænequinque edæ ñāo iñōmō quēwēmōmpa. ¹⁰ Ayæ, Æbānō cæmō ate mōnō Awēnē, Waa cæmīni abopa, ante apænequingā, ante ēñēncæte ante cædīnque do

ēñēnīmi inte tōmengā nānō waa adonque cæedāni. ¹¹ Wadāni wēmo iñōmō ōnonque nāni cædō ante adīnque mīnitō iñōmō edæ gooque gomō aedāni. Ayæ tīca ēnente bai cædīnque, Tōmēnāni nāni cædō wēnæ wēnæ impa, ante edonque odōmōmīni acædānīmpa. ¹² Awēmo nāni cædō beyæ guingo imonte wæquēnēnāni iñōnāni mōnō iñōmō edæ guīñēnēte wædīnque mānīnō ante edæ tededāmai ingæīmpa. ¹³ Wæætē edæ, Awēmo iñōmō æbānō cædānīi, ante tōmānō ante edæ tīca ēnente edonque acæīmpa. ¹⁴ Ñāo beyænque edæ edonque amōmpa. Mānōmai ī beyæ iīmai ante āmotamīni ante bai apænedānīpa.

“Bitō wangæ mōīmi inte ñāni ōmæmonte ængæ gantīe.

Edæ ængæ gantīyōmite

Codito incæ pōnō tīca ēnente bai cæcā ate ñāo entawencæbiīmpa,” ante apænedānīpa.

¹⁵ Mānōmai beyæ mīnitō ocai ōmæcamīni ināmai inōmīni inte wæætē ocai nē encamīni inte cædīnque, Æbānō waa cæte quēwēnguīmo, ante nāmā waa ate waa cæedāni. ¹⁶ Wadāni ñōwo incæ godōmenque wīwa cædānīpa cæmīnīi. Eyepæ iñōnte mīni cæquēnēnonque ante edæ do cæedāni. ¹⁷ Edæ wēñænāni owempote cædāni bai mīnitō adobai cædāmai iedāni. Wæætē, Wængongui æbānō angantawo, ante ēñēnīnque mānīnonque ante ēñēnte cæedāni. ¹⁸ Waodāni biīnōmæ nāni āmæ bedīnque dowænte badīnque godōmenque pōnēnāmai cædīnque tōmēnāni nāni ēwente wæwēngūnque bewēnānīpa. Iñīnque mīnitō iñōmō bete dowænte badāmai iedāni. Wæætē Wængongui Ōnōwoca ingante ædæmō ēwocate quēwēedāni. ¹⁹ Āmotamīni ante bai godongāmæ watapæ ante tēdeedāni. Awēnē Dabīi wodi nānō āmotamīni angaintāa adīnque edæ

adodō äedäni. Ayæ mīnitō nāmā mā pōnēninque, Īmaī Wængonguī beyæ mōnō ämotamīni angæimpa, ante adodō äedäni. Wængonguī Ōnōwoca angā eñente ewocadinque tōmengā ämotamīni nānō änonō ante adodō äedäni. Mimōno ämotamīni ante bai pōnēninque mīnitō mōnō Awēnē ingante watapæ pōnente äedäni. ²⁰ Æbāmē bayonte mīnitō tōmānō beyæ ante edæ Mæmpo Wængonguī ingante cōwē waa ate pōnēninque mōnō Awēnē Codito emōwo ante apæneedäni.

Mæmpoidi nāni wencabo ĩmaī quēwencedänimpa

²¹ Mōnō Codito ingante guñente wædinque mīnitō wīī nāmā mīni pōnēnonque bai cædinque wæætē edæ, Nē änāni æbānō änānīi, ante Ao ate nōinō ante cæedäni.

²² Onquiyæmīni eñēedäni. Mīnitō, Mōnō Awēnē nānō angainō bai mōnō eñente cæcæimpa, ante tōmēmīni nānōogænāni inānite Ao ante eñente cæedäni. ²³ Edæ Codito ingante mōnō godongāmæ pōnencabo ĩñōmonte mōnō Codito adocā ĩñōmō, Quēwencæmīnimpa, ante nē Ængaingā ĩnongā ingampa. Tōmengā tōnō mōnō adoyonque bai ĩñōmonte tōmengā ĩñōmō mōnō Ocamō bai ĩnongā ingampa. Ayæ onquiyængā tōnō onguĩñængā adobai adoyonque bai ĩñōnate onguĩñængā ĩñōmō nē ocamō bai ĩnongā ingampa. ²⁴ ĩnīnque Codito ingante mōnō godongāmæ pōnencabo incæ tōmengā ingante Ao ante eñente cæmō bai onquiyænāni adobai tōmēnāni nānōogænāni inānite cōwē edæ Ao ante eñente cæquēnēnāni ĩnānipa.

²⁵ Wæætē onguĩñæmīni eñēedäni. Mīnitō Codito nānō waadete pōnēnō bai tōmēmīni nānōogænāni inānite adobai waadete pōnēedäni. Tōmengā ingante mōnō godongāmæ pōnencabo ĩñōmonte tōmengā ĩñōmō mōnō imonte waadete pōnēninque

mōnō imonte æncæte ante pōnō cædinque nāmā wepæ godongacäimpa. ²⁶ Ayæ, Wængonguī nānō apænedō waēmōmæ imæ bai ĩñōnte mīnitō ĩñōmō mānīnō ante eñēninque tæiyæ waēmō ewocate quēwencæmīnimpa, ante mōnō Codito adocā mōnō imonte edæ ñā mēnongate bai cægacäimpa. ²⁷ Mānōmaī tæiyæ waēmō badingque mōnō wentamō mongænāmaī inte Codito ingante mōnō pōnencabo adocabomō ĩñōmonte tōmengā ĩñōmō edæ nānōogængā ænte bai cædinque mōnō pōnencabo imonte, Bitō, ante apænegacäimpa. Ayæ mōnō cabo ĩñōmonte tōmengā, Bitō idiquibæ entawēnāmaī ĩñōmite ædō cæte bitō imite piinte anguīī, ante pōnō cægacäimpa. Ayæ wæætē edæ, Ñā mēnongate bai tæiyæ waēmō emōmi ĩnīnque mōnō edæ guēa ñāo apāite bai emongæimpa, ante Codito nānōogængā ænte bai mōnō imonte pōnō ængacäimpa.

²⁸ Onguĩñænāni ĩñōmō adobai tōmēnāni, Botō baō, ante nāni pōnē bai tōmēnāni nānōogænāni inānite adobai waadete edæ pōnenguēnēnāni ĩnānipa. Æcānō tōmengā nānōogængā ingante waadete pōnēna ĩñōmō tōmengā nāmā baō ante waadete pōnente bai edæ cæcampa. ²⁹ ĩñæmpa waocā nāmā baō cōwē pīnāmaī ingampa. Wæætē, Botō baō, ante edæ pæ gompodinque pōnō aacampa. Ayæ adobai Codito ingante mōnō godongāmæ pōnencabo ĩñōmonte edæ tōmengā adobai, Botō baō, ante bai cædinque mōnō imonte wææ gompodinque pōnō aacampa. ³⁰ Edæ mōnō Codito nē Ocamō bai ĩnongā inte nē angā ĩñongante mōnō wæætē tōmengā tōnō adoyonque bai inte eñente quēwēmompā. ³¹ “Mānōmaī beyæ onguĩñængā mæmpo tōnō badā ĩnate emō cæte godinque onquiyængā ĩn-

gante, Botō nānōogængä, ante æmæwo monte quëwencæcäimpa. Mënaa inina incæ tōmëna wæætë nāna gæncaya badinque adocanque bai bacædaimpa,” ante yewæmongatimpa.

³² Mänömainō ante nāni yewæmongainō ante edæ wë wodonte bai i inōnte wii tōmānō ante ëñëmompa. Incæte, Codito ingante mōnō godongämæ pōnencabo inōmonte mōnō tōmengä tōnō adocanque bai imōimpa, ante mīnitō ëñencæminimpa, ante botō apænetabopa. ³³ Incæte onguiñæmi nāmā bitō waadete pōnënonganca tōmëmi nānōogængä ingante edæ adoganca waadete pōnencæbiimpa. Onquiyæmi adobai, Botō nānōogængä ingampa, ante adinque edæ ëñente cæcæbiimpa.

6

¹ Wëñæmīni guiquënë ëñëedāni. Mīnitō mōnō Awënë nempo quëwënōmīni inte tōmëmīni mæmpoidi inānite edæ ædæmō ëñente cæedāni. Æcānō edæ mänōmai cædaa tōmengä edæ nō pōni cæcampa. ² “Wæmpocā ingante wäänā inante waa adinque tōmëna inate godō waadete cæe,” ante Wængonguī incæ wææ angacäimpa. Tōmengä wade nānō wææ angainō ānīnque, Mīni waa quëwengūnque cæcæminimpa, ante apænedāmai ingaingä inte ñōwo iine ante wææ ānīnque, Mīni waa quëwengūnque cæcæminimpa, ante mā apænegacäimpa. ³ Edæ iine ante wææ ānīnque tōmengä, “Mänōmai cæmīni inīnque mīnitō watapæ quëwëninque iimæca wantæpiyæ quëwencæminimpa,” ante mā apænegacäimpa.

⁴ Wæmpomīni guiquënë ëñëedāni. Mīnitō wënāni wii āināni bacædānimpa, ⁹ Waocā ingante nē ö æmīni ante wææ cædinque mīnitō tōmënāni inānite piinte cædāmai iedāni. Wæætë, Mōnō Awënë wææ aadinque mōnō imonte pānīnque

odōmonte apænecampa, ante adinque mīnitō tōmengä nānō cæi bai adobai cædinque wëñænāni inānite ædæmō wææ aadinque mōnō Awënë nānō apænedō ante odōmonte apænemīni ate tōmënāni waa pæcædānimpa.

⁵ Waodāni mīnitō imīnite ö ænāni inte tōmënāni beyænque cæte nē quëwëmīni inōmīnite apænebo ëñëedāni. Iimæca mīnitō awënëidi inānite mīnitō waa adinque guīñente wædinque tōmënāni nāni ānō ante ëñente cæedāni. Mīnitō Codito angä ëñente mīmōnē nō pōnente cæmīnitawo. Inīnque edæ iimæca awënë angä ëñente edæ adobai mīmōnē nō pōnente cæedāni. ⁶ Mīnitō edæ, Awënë botō imote waa acæcäimpa, ante tōmengä ayongante ëñente cæmīnitawo. Inæmpa awënë dæ goyongante adobai cōwë ëñente cæedāni. Codito botō imote nē godonte Ængaingä ingante nē cæte quëwëmō imompa, ante pōnëninque mīnitō edæ Wængonguī nānō ānōnō ante mīmōnoque pōnente cæedāni.

⁷ Mīnitō mīmōno piyænë cædinque iimāi ante pōnente cæedāni. Iimæca awënë ingante cædinque botō wii waocā beyænque ante cæbopa. Wæætë Wængonguī Awënë beyænque ante botō iimæca awënë ingante cæbopa, ante pōnëninque pæ piñante bai cæedāni. ⁸ Mīnitō iimāi ante edæ do ëñëminipa. Mīnitō wacā nānō ö ænimīni inte tōmengä beyænque nē cæte quëwëmīni incæ abæ tawænte ee gote bai nāmā beyænque cæte quëwëmīni incæ mīnitō imīnite mōnō Awënë inōmō, Bitō ægancadō waa cæbi, ante adinque wæætë eyepæ pōni pædæ pōnongä ænguimīni imīnipa.

⁹ Waocā ingante nē ö æmīni guiquënë ëñëedāni. Mīni nē ö ængaināni inānite adobai waa cæedāni. Tōmëmīni Awënë incæ tōmënāni Awënë adocā inongä

inte öönædē owocampa cæmīni. Tömengä iñōmō wacā ingante wadō wacā ingante wadō ate pōnente cædāmaī ingampa. Mānōmaīnō ante do ēñēmīni inte mūnitō beyænque cæte nē quēwēnāni inānite edæ piinte āninque edæ pæmēnēnāmaī iedāni.

Tæinta wēñate bai mōnō tæi piñænte ēwocacæimpa

¹⁰ Nōwo iīmaī yewæmōninque botō idæwaa yewæmōmopa. Mīnitō mōnō Awēnē nempo nē quēwēnōmīni iñōmīnite tōmengä nānō tæi piñænō pædæ pōnongä æninque tæi piñænte entawente quēwēdāni. ¹¹ Mīnitō wææ caaquincoo, ante Wængongui eyepæ pōni nānō da pōnōnincoo tōmancoo æninque wēñate bai cædinque tæi ongödāni. Edæ mānincoo tōmancoo wēñate ongōñōmīni wēnæ awēnē, Oda cæcæmīnimpa, ante nanguī ēñente cæcā incæte mīnitō wæætē oda cædāmaī inte edæ tæi ongoncæmīnimpa.

¹² Edæ wīi waodāni inānite mōnō guēadō guēa cæcæimpa. Wæætē wēnæidi awēnēidi tōnō wēnæidi inānite nē ānāni iñōnānite mōnō tōmēnāni inānite wæætē guēadō guēa cæcæimpa. Inguipoga wēmō iñōmō tæi piñænte ēnempodāni tōnō öönædē iñōmō wēnæcoo nē wīwa ēwocate cædāni tōnō mānimpodāni māmō ti gotodoncæ cæyōnānite mōnō wæætē guēadō guēa cæcæimpa. ¹³ Inique tōmēnāni piinte māmō nāni wīwa cæōnæ iinque bayonte mōnō wodii winōnāmaī inte tōmēnāni inānite wæætē da godongæimpa. Ante ayæ, Tōmāā edæ eyepæ cæte ate mōnō edæ tæ go wæænāmaī inte adiyæ ongongæimpa, ante cædinque mīnitō Wængongui nānō, Wææ caaquincoo, ante tæinta bai nānō da pōnōnincoo edæ do eyepæ æninque tōmancoo edæ da wēñædāni.

¹⁴ Wēñadinque edæ wodii winōnāmaī inte edæ næ gongænte tæi ongödāni. Edæ, Tæi wææ caaquincoo, ante pōnō tæi pacadeyænte bai cædinque mīnitō Wængongui nānō nō pōnēnō entawēninque adobai nō entawente quēwēdāni. Tæcætawē inō tæineta mīni wææ wodontawēinta ante wēñate bai cædinque Wængongui tæiyæ waēmō nānō cædō ante edæ entawente tæi cæte ongödāni. ¹⁵ Mōnō Codito pōnō cæcā beyænque mōnō godongāmæ piyænē cæcæimpa, ante watapæ mōnō ēñēnō beyæ pogodo gote apæncæte ante cædinque mīnitō awæncata tæi wææ cæwainta wēwate bai cædinque gānē pōnente cædāni.

¹⁶ Yabæque pōni wææ cæquinta tæinta bai næænte bai cædinque mīni wede pōnēnō ædæmō entawēninque quēwēdāni. Inique nē wīwa cædongā ponte gonga encado bai to piyæncate bai cædinque, Mīnitō oda cæcæmīnimpa, ante cæcā ate mīnitō mīni wede pōnēnō beyænque tōmengä wīwa nānō ānō ante edæ ēñēnāmaī incæmīnimpa. ¹⁷ Ayæ, Ocamō incainta tæinta bai impa, ante wææ wencate bai cædinque mīnitō Codito pōnō ængä beyænque mīni quēwenguinō ante ænte entawencæmīnimpa. Mīnitō yaēmē wææ næænte bai cædinque Wængongui Ōnōwoca apæncæ ēñēninque nāni yewæmongainta ate ædæmō ēñēninque edæ cōwē entawēdāni.

¹⁸ Ayæ Wængongui Ōnōwoca ingante ēwocadinque mīnitō tōmengä ingante, Wængongui bitō cōwē cæcæbiimpa, ante godōmenque nanguī apænedinque ñine cædāmaī iedāni. Mānōmaī cæcæte ante mīnitō mūmīni ongōninque wæntæte badāmaī inte Wængongui quīnāni tōmānāni beyæ ante cōwē apæneedāni. ¹⁹ Ayæ botō beyæ ante adobai

apænemini eñëninque Wængongui pönö cæcä ate botö edonque tedecæboimpa, ämopa. Edæ Codito ingantedö ante wëenëñedë mönö eñënämaï ingäine ante botö ñöwo watapæ eñëninque guiñënedämaï inte apænebo eñencædänimpa, ämopa. Mänömainö ante minitö Wængongui ingante apæneedäni, ämopa. ²⁰ Mänine ante botö wadäni weca në gote apænebo beyænque ñöwo gæguincamë encaipobo inte wæbopa. Ìnque, Mänine ante në apænequëngä inte Pabodo cöwë guiñënedämaï inte apænecæcäimpa, ante minitö botö beyæ ante apæneedäni.

Waa quëwencæminimpa, ante

²¹ Botö Pabodo iñömö æbänö quëwëmoo, ante, Quinö bai cæboo, ante eñencæte ante wæminitawo. Edæ Tiquico mönö töninacä mönö në waadecä inongä inte tömengä ñöwo pöninque minitö iminite mäninö tömänö ante apænecä eñencæminimpa. Tömengä iñömö mönö Awënë nempo quëwëninque tömengä beyæ në cædongä inte cöwë në pönengä inte ædæmö cæcä acæimpa. ²² Ìnque, Pabodoidi æbänö quëwënanii, ante tömengä pönö apænecä eñëninque minitö wampo pönëninque tæi piñante entawencæminimpa. Ante cædinque botö, Ædæmö apænebi eñencædänimpa, ante tömengä ingante minitö weca da godömo pongä aedäni.

²³ Mæmpo Wængongui tönö mönö Awënë Itota Codito minitö iminite waadete pönö cæda ate minitö mini caipæ incæ gänë entawëninque wede pönëninque godongämæ edæ waadete pönencæminimpa, ämopa. ²⁴ Æcänö mönö Awënë Itota Codito ingante cöwë waadete pönente ñimpo cædämaï ina iñömö tömengä ingante Wængongui pönö waadete cæcæcäimpa, ante botö Wængongui ingante apænebopa. Mäninque ante yewæmömopa.

Pidipenteidi **inänite Pabodo nänö** **cadota ante** **yewæmongainta**

Waa quëwëedäni, ante

¹ Itota Codito ingante në cæmōna inte botō tōnō Timoteo guëa apænemōna ininque botō Pabodobo adoboque yewæmōmopa. Minitō Pidipoto iñōmō quëwëninque Wængonguï quimīni inōmīni inte Itota Codito nempo në quëwëmīni iñōmīnite botō, Acæminimpa, ante yewæmōmopa. Mīni pōnencabo beyænque ante pancamīniya në aamīni iñōmīnite pancamīniya guiquënë në cæmīni iñōmīnite pancamīniya guiquënë önōmīnique iñōmīnite botō edæ, Tōmāmīni edæ acæminimpa, ante yewæmōmopa. ² Mōnō Mæmpo Wængonguï mōnō Awënë Itota Codito tōnō waadete pōnō cæda ate gånë pōnëninque waa quëwëedäni, ämopa.

Në pōnëmīni beyæ Wængonguï ingante apænebopa, ante

³ Äyedëmë mīnitō imīnite ante pōnëmo inte botō Wængonguï ingante waa ate pōnëninque apænebopa. ⁴ Ininque mīnitō beyæ ante Wængonguï ingante wantæ iñō wantæ iñō apænedinque botō, Waa quëwëmīnīpa, ante watapæ todinque apænebopa. ⁵ Edæ, Botō tāno goyedë mīnitō godongämæ cæmīnitapa. Ayæ, Mōnō Codito ingantedö ante mīnitō ñowo ganca godōmenque watapæ apænemīnīpa, ante pōnëninque botō, Wængonguï bitō pōnō cæbi ate pidipenteidi waa cædānīpa, ante apænebopa. ⁶ Mīnitō botō ayōmo tæiyæ wæmō entawencæminimpa, ante në mä badongaingä inongä inte Wængonguï ñowo Itota Codito nänō ponguinganca godōmenque pōnō badōninque cōwë iinque

badongä ate mīnitō ædæmō pæimīni bacæminimpa. Mänōmaï impa, ante botō, Nāwangä impa, ante do ëñëmopa.

⁷ Mōnō Codito ingantedö ante watapæ mōni ëñëninō ante botō wææ äninque, Nāwangä impa, ante apænebopa. Mänīne botō apænede beyænque pancayedëña botō imote tee mōnedäni wæbopa. Incæte tee mōnedäni wæbo incæ, Nāwangä impa, ante wææ ämo incæ Wængonguï nänō waadete pōnō cægainō ante ænte entawëñōmo mīnitō adobai mänīnō ante æninque botō tōnō godongämæ entawëmīnīpa. Ininque, Mōnō mänīnō ante äanque bai entawëmō imopa, ante mīnitō imīnite waadete pōnëninque botō, Mīnitō ædæmō pæimīni bacæminimpa, ante nōingä cæte pōnëmopa.

⁸ Itota Codito mōnō imonte nanguï waadete pōnengantawo. Edæ tōmengä waadete nänō pōnënō ante entawëninque botō mīnitō imīnite waadete pōnëmopa, ante adinque Wængonguï incæ, Pabodo nāwangä mīnitō imīnite nanguï waadete pōnengampa, ante apænebaingampa.

⁹ Ininque mīnitō beyæ ante botō Wængonguï ingante iimāi ante apænebopa. Mīni waadete pōnencabo iñōmīnite Wængonguï pōnō cæcä ate godōmenque waadete pōnencæminimpa. Ayæ waadete pōnëmīni inte mīnitō, Quinō wënæ wënæ i, Quinō waa i, ante edonque adinque nō apænte ämīni bacæminimpa. ¹⁰ Mōnō æbänō cæte waa quëwënguï, ante edonque adinque mīnitō Ao ante waa quëwëninque Itota Codito nänō ponguinganca wentamō mongænāmaï inte tee tēwadāmaï imīni incæminimpa. ¹¹ Ayæ Itota Codito pōnō cæcä ate mīnitō nō cædinque waa quëwëmīni adinque wadāni Wængonguï

ingante waa ate pönëninque apænecädänimpa, ante botö Wængongui ingante apænebopa. Ayæ minitö mänömaï inte waa cæmini adinque tömänäni wæætë Wængongui ingante apænedinque, Wængongui ëñëmi. Bitö ñäo bai ëmönömi inte waa pönï cæbipa, ante apænecädänimpa, ante cædinque botö minitö beyæ ante Wængongui ingante apænebopa.

Pabodo, Codito beyænque quëwëmopa, angampa

12 Ìñänäni apænebo ëñëedäni. Mänömaï cædäni botö wædö incæ wii önonque cætimpä. Wæætë, Codito beyænque Pabodo caate wæcampa, ante adinque wadäni godömenque nanguï inäni Codito ingantedö ante watapæ möni apænedö ëñëninque wede pönënäni badäni. 13 Edæ, Codito ëmöwo apænecä beyænque Pabodo ingante tee mönedäni, ante tededäni ëñëninque odömäno tæiyæ awënë oncö wææ wänönäni incæ wadäni wayömö quëwënäni incæ tömänäni do ëñënäni. 14 Mönö Awënë nempo quëwënäni incæ, Pabodo tee mönete wæcampa, ante wædinque wodo tömänäni godömenque wede pönente badäni. Ìninque wede pönëninque tæi piñænte entawëninque tömënäni guiñënämaï inte Wængongui nänö apænedö ante godömenque apænedäni.

15 Pancadäniya, Pabodo miñæ godömenque nanguï inäni godäni, ante pönö piinte adinque Codito ëmöwo ante apænedäni incæte botö imote guëadö guëa piincæte ante apænedäni. Mänömaï i incæte wadäni guiquënë, Pabodo tönö mönö godongämæ cæcäimpa, ante gänë pönëninque Codito ëmöwo ante apænedäni. 16 Në gänë pönente apænedäni guiquënë, Codito ingantedö ante watapæ müni ëñëninö ante Pabodo

wææ ancæcäimpa, ante botö imote godö gö cæcampa, ante do ëñënäni. Ìninque tömënäni botö imote waadete pönëninque apænedäni. 17 Në wæætedö wæætë tededäni guiquënë, Pabodo tee mönete wæyongante mönö apænete tomö wæcä tocæi, ante cædäni. Tömënäni nämä beyænque ante cædäni incæte waa cæte bai cædinque Codito ëmöwo ante apænedäni. 18 Incæte pancadäniya nämä beyænque ante apænedäni incæ pancadäniya nö pönente apænedäni incæ mäninäni tömänäni Codito nänö cægainö ante nawangä ante do edæ apænedäni. Mänömaï impa, ante pönëninque botö watapæ tobopa.

Ayæ iïmaï ante pönëninque cöwë godömenque nanguï tocæboimpa. 19 Minitö Wængongui ingante botö beyæ nanguï apænemüni ëñëninque Itota Codito Önöwoca pönö cæcæcäimpa, ante ëñente tobopa. Ìninque ñöwo botö caate wædö ante edæ iincayæ ate ñimpo cædäni ate edæ botö abæ tawænte gote quëwënguinque edæ impa, ante do ëñëninque tobopa. 20 Botö wëenëñedë botö cæbo bai ñöwo adobai cæinëmo imopa. Ìntai ëñate müimö quëwëmo incæ baonque wænönäni wæmo incæ, Mönö Codito ingante waa acädänimpa, ante cædinque botö cöwë guiñënämaï inte tæi ongöninque nanguï cædinque watapæ edæ bacæboimpa, ante pönëmopa. 21 Edæ inguipoga quëwëmo incæ botö Codito ingante entawëninque tömengä beyænque ante quëwëmopa. Wæætë wæmo incæ tömengä beyæ botö godömenque nanguï entawënguimo imopa.

22 Incæte, Waiwæ nanguï incæte bai botö cæquinque inguipoga ayæ quëwënguëñëmo imopa, ante pönëninque botö, Æbänö

anguimoo, ante eñencæte ante wæbopa. Edæ, Wæncæboimpa, ante anguënemo imoo. Wæætê, Ayæ quëwencæboimpa, ante anguënemo imoo. Edæ, Æbänö anguënemo imoo, ante botö edæ eñênämaï imopa. ²³ Edæ wada bæi ongonte æmataæ töö æmataæ töö godöna wæcä bai wædömo inte botö, Ædönö gämænö goquimoo, ante wæbopa. Codito weca godömenque waëmö pönï quëwencæboimpa, ante botö wadæ goinemo imopa. ²⁴ Incæte inguipoga quëwëninque minitö beyænque ante cæquënemo inte botö ædö cæte wayömo goquimoo. ²⁵ Ante pönente wædinque botö, Minitö mönö pönënö ante godömenque wede pönëninque watapæ tote quëwencæminimpa, ante cæquimo imopa, ante eñëmopa. Ayæ, Nöwo wænämaï inte botö minitö weca quëwenguimo imopa, ante do eñëmopa. ²⁶ Ìninqe botö miimo inte minitö weca pömo adinque minitö Itota Codito ingante waa adinque botö beyænque nanguï tocæminimpa. ²⁷ Codito ingantedö ante watapæ mönö eñëninö beyæ ante mönö waa cæquënëmö imopma, ante eñëmïni inte minitö edæ waa cæte quëwëedäni. Mänömaï cæmïni ìninqe botö önömoncaque eñëmo incæ minitö weca ponte abo incæ, Pidipenteidi adoyömo pönëninque tæi ongönänpa, ante tededäni eñëninque tobaïmopa. Ayæ, Codito ingantedö ante watapæ mönö eñëninö ante wadäni eñencædänimpa, ante pidipenteidi iñacabo cædinque nanguï cædänipa, ante botö edæ eñente tobaïmopa. ²⁸ Ayæ piinte cædäni incæte minitö wæætê guiñênämaï inte tæi ongömïnipa, ante adinque botö tobaïmopa. Minitö mänömaï guiñênämaï inte tæi ongömïni ate wædinque nê piinte änäni wæætê, Mönitö wænguinque impa, ante wæcædänimpa. Nê pönëmïni

mïni quëwenguinque impa, ante adinque tömënäni godömenque wæcædänimpa. Edæ Wængonguï ængä beyænque quëwencæminimpa. ²⁹ Wængonguï waadete pönö cæcä ate minitö Codito ingante wede pönëmïnitawo. Edæ adocä pönö cæcä ate minitö Codito beyænque cædinque cöwê caate wæquimïni imïnipa. ³⁰ Pabodobo doyedê Codito beyæ ante wææ ancæte ante caate wætabopa, ante amïnitawo. Nöwo godömenque wææ cædinque caate wæbopa, ante önömoncaque eñëmïnitawo. Ìninqe botö wææ äninqe caate wæbo bai minitö adobai botö tönö godongämæ wææ äninqe caate wæmïni imïnipa.

2

*Codito önonganque bayongante
Wængonguï da cæcëngä*

¹ Mönö Codito nempo quëwëninque minitö wampo pönëmïnitawo. Tömengä waadete pönengä beyænque gancaæ pönëmïnitawo. Mönö Codito Önöwoca tönö äawocaque bai ewocadinque godongämæ watapæ quëwëmïnitawo. Nê wæcä ingante godö waadete pönëmïnitawo. Adocanque wæwengä adinque minitö äanque bai wæwëninque tömengä beyæ cæmïnitawo. ² Mänömaï i ìninqe adodanque pönëninque minitö waa waademini adinque botö watapæ pönï tobaïmopa. Tömämïni äanque bai ewocadinque, Mönö adoyömo cæcæimpa, ante godongämæ cæmïni adinque botö godömenque nanguï watapæ tobaïmopa. ³ Ìninqe minitö nämanque ante pönëninque, Botö imote waa acædänimpa, ante cædämaï iedäni. Yæcado ongoncæboimpa, ante cædämaï iedäni. Wæætê, Botö önömoque bai iñömotë wadäni wæætê waa pönï inänpa, ante pönëninque wadänique inänite ængö

cæedāni. ⁴ Nāmā mīni cæinēnō ante cædinque mīnitō wīl māninonque ante cædinque wæætē edæ wadāni nāni cæinēnō adobaī ante cæedāni.

⁵ Mānōmaī cædinque mīnitō Itota Codito nānō pōnengainō baī adodō ante pōnēdāni.

⁶ Tōmengā iñōmō cōwē nāwā Wængonguī inongā ingampa. Incæte, Botō nāwā Wængonguīmo ingaīmo inte

Mæmpo Wængonguī ganca botō ingainō ante ñimpo cædāmaī incæboimpa, ante tōmengā ānāmaī ingacāimpa.

⁷ Wæætē edæ, Māninō botō ingainō incæ botō edæ ñimpo cæcæboimpa, ānīnque wææ,

ōnonganque baī bagacāimpa.

Ayæ, Wængonguī ingante nē cædōmo edæ bacæboimpa, ante badīnque wææ,

tōmengā waomō mōnō emōnō baī nānō emonguinque waocā eñagacāimpa.

⁸ Mānōmaī eñate pæte wææ tōmengā ōnonganque inte baī cæyongā Wæmpocā,

Bitō wænguinō taadō gocæbiimpa, angā eñēnīnque edæ Ao ante goyongante wææ,

tōmengā nānō guīñēñāquinque awæ ñænquedīmæ cæte māo timpodāni wææ tiwadāni ate tōmengā caate wægōnīnque wææ bacāa edæ wængacāimpa.

⁹ Mānōmaī cæcā adīnque Wængonguī wæætē tōmengā ingante æmonga pōnī da æænongacāimpa.

Ayæ wadāni emōwo ōnōwoque emōnāni baī tōmengā Tæiyæ Awēnē inongā inte wīl adobaī ōnōwoque baī emoncæcāimpa, ante cædinque Wængonguī edæ, Itota Codito ingampa, ante pōnō pemongacāimpa.

¹⁰ Edæ ōönædē quēwēnāni incæ inguipoga quēwēnāni incæ guimonga quēwēnāni incæ

tōmānāni edæ Itota emōwo eñente waa adīnque

da guicapocædānīmpa, ante Wængonguī tōmengā ingante pōnō pemongacāimpa.

¹¹ Ayæ, Itota Codito ingante adīnque tōmānāni,

Mōnō Tæiyæ Awēnē inongā ingampa, ante edæ Ao ancædānīmpa, ante Wæmpocā cægacāimpa.

Mānōmaī cæcā adīnque, Mæmpo Wængonguī waa pōnī cæcampa, ante mōnō edæ watapæ apænecāimpa.

Nēmōnçoo äo äo cædote baī nōinō cæte quēwēdāni

¹² Mānōmaī beyæ botō nē waademīni iñōmīnite botō apænebo eñēdāni. Mīnitō weca botō quēwēñedē mīnitō do eñente cædimīni inte ñōwo botō wayōmō quēwēmo incæ godōmenque eñente cæmīni abopa. Inīnque cōwē mīni eñente cædinō baī adobaī cædinque ñōwo mōnō watapæ quēwenguīnō taadonque gocæte ante cædinque, Oda cæte wæcæ wæ, ante cōwā aquēnē quēwēmīnī. ¹³ Wīl cæinente awædō, ante wæmīnitawo. Edæ Wængonguinque apæncā eñente entawēnīnque mīnitō tōmengā waa pōnī nānō ānō ante nē eñente cæinēmīni bamīnīpa. Oda cæte awædō, ante wæmīnitawo. Adocā Wængonguinque mongæncadæ mongæncadæ cæcā ate tæi piñæmīni bate ate eyepæ cæmīnīpa.

¹⁴ Inīnque, Wīl cæinente awædō, ante ānāmaī inte mīnitō piyænē cæte mīni cæquēnēnō ante do cæedāni. ¹⁵ Edæ mānōmaī cæmīni adīnque wadāni, Wentamō mongænāmaī imīnīpa, ante abainānīpa. Ayæ inguipogaque quēwēnāni eñēnāmaī inte idiquibæ pōnente cæyōnāni mīnitō wæætē

Wængonguī wēñæmīni inōmīni

inte tōmēnāni weca quēwēninque nēmoncoo āo āo cædote baī nōingā cæte quēwencæminimpa. ¹⁶ Edæ, Codito pōnō cæcā beyænque mōnō quēwengæimpa, ante edonque apænemīni ēñencædānimpā. Īninque, Doyedē botō apænedō ante mīnitō nē ēñente cæminipa, ante adinque botō nanguī todinque īmaī ante pōnēmopa. Mīnitō beyæ pæ pagænte cædōmo incæte botō wīī ōnonque cæboimpa. Wæætē mōnō Codito nānō ponguīōnæ īfōnte botō, Mīnitō nō apænemīnitapa, ante adinque botō tocæboimpa. ¹⁷ Ayæ, Wængonguī quī, ante baō godōninque waodāni baonga tepæ gao caadānipa. Mīnitō īñōmō wede pōnēmīni inte, Wængonguī quī, ante nāmā godō cæyōmīni botō quēwenguīmāmo incæ mīni godōnincooga gao caate baī ba edæ waa tobāimpopa. Mīnitō tōnō godongāmæ edæ tobāimpā. ¹⁸ Mīnitō adobāi, Pabodo mōnō beyæ cæcampa, ante tocæminimpa. Edæ mōnō edæ godongāmæ tocæimpa.

Īmoteo tōnō Epapododito

¹⁹ Mīnitō æbānō quēwēmīnīi, ante ēñēninque Īmoteo wæætē apænecā ēñente tocæboimpa, ante cædinque botō, Itota Codito Ao angā ate Īmoteo ingante oo da pōnōmo mīnitō weca poncæcāimpa, ante pōnēmopa. ²⁰ Mīnitō æbānō quēwēmīnīi, ante wæyōmo tōmēngā adocante mīnitō beyæ ante botō tōnō guēa wæcampa. Wadāni guiquēnē mīnitō beyæ ante wædāmaī īnānīpa. ²¹ Tōmānāni edæ nāmā beyænque ante cæinente wædinque Itota Codito nānō ānōnō ante wīī cæinēnāni īnānīpa. ²² Cōwā ayōmīni, Īmoteo īñōmō cōwē waa cæcampa, ante do ēñēmīnitapa. Ayæ mōnō Codito ingantedō ante watapæ apænedinque Īmoteo tōnō mōna wencaya baī guēa cæmōnāpa, ante do ēñēmīnitapa.

²³ Īninque, Botō Īmote awēnēdi æbānō apænte anguīnānīi, ante ēñente ate botō Īmoteo ingante māniñedē ate mīnitō weca do da pōnōmo poncæcāimpa, ante pōnēmopa. ²⁴ Ayæ mōnō Tæiyæ Awēnē Ao angā ate tōmēmo do pōmaimpopa.

²⁵ Ayæ Epapododito mōnō tōniñacā incæ botō tōnō guēa cæmōna īmōnāpa. Wadāni piinte cædāni adinque mōnatō guēa wææ cæmōnāpa. Tōmēngā ingante mīnitō, Pabodo beyæ ante godō cæcæbiimpa, ante do da pōnōmīni ponte cæcā æntabopa. Tōmēngā ingante ñōwo wæætē adodō mīnitō weca edæ da pōnōmo ponguēnēngā ingampa, ante pōnēmopa. ²⁶ Adocā Epapododito īñōmō mīnitō pidipenteidi imīnite acæte ante edæ nanguī wæcampa. Ayæ, Epapododito daicawo gawængampa, ante apænedāni ēñēninque pidipenteidi do wædānīpa, ante ēñente wædinque tōmēngā wæætē mīnitō beyæ ante nanguī wæwente bacampa. ²⁷ Nāwangā impa edæ. Tōmēngā daicawo gawænte wodo wængantapa. Incæte Wængonguī tōmēngā ingante waadete pōnō gampocā waa bacantapa. Mānōmaī cædinque Wængonguī botō beyæ adobāi ante pōnēninque, Pabodo wīī godōmenque wæcæcāimpa, ante pōnēngā inte edæ Epapododito ingante gampocā waa bacantapa. ²⁸ Mānōmaī beyæ, Epapododito wæætē pongā adinque tocæminimpa, ante cædinque ayæ, Mīnitō tomīni adinque botō wæwēnāmaī bacæboimpa, ante cædinque botō tōmēngā ingante ñōwo da godoncæboimpa, āmopa. ²⁹ Pongā ate mīnitō, Mōnō Awēnē nempo quēwēnōmi inte pōe, āninque Epapododito ingante waa adinque godongāmæ watapæ tote cæedāni. Ayæ

wadāni tōmengā bai adobaī waa cædānīpa, ante adinque tōmēnāni inānīte waa adinque waa cædāni. ³⁰ Minitō, Pabodo beyæ ædō cæte cæquimōnīi, ante, Gobæ awædō, ante wæyōminīte Epa-pododito iñōmō edæ, Wæmo incæ cōwē cæcæboimpa, ante mīnitō cæquēnēnō ante cæcantapa. Codito beyæ ante cæcæte ante edæ tōmengā wodo wængantapa cæmīnīi. Tōmengā ingante edæ waa cædāni, āmopa.

3

Tæi piñænte cæccæimpa, ante

¹ Nōwo iñōmō botō tōniñamīni ēñēdāni. Mōnō Awēnē nempo quēwēnīnque mīni watapæ to-quinque imīnīpa. Mīnitō oda cædāmaī incæmīnīmpa, ante botō adodō adodō ante ancaā yewæmōmō incæte wædāmaī imopa.

² Imaī āmopa. Wadāni iñōmō, Mōnō ēō togænte quēwengæimpa, ante nē ānewēnāni inte guintaīdi bai wēnæ wēnæ cædinque nāmā baō ēō ēō towēnānīpa. Ante adinque mīnitō tōmēnāni inānīte gomō adinque wææ cædāni. ³ Edæ tōmēnāni inānīte ee adinque Wængonguī mōnō imonte wæætē pōnō ēō togænte bai cædinque mōnō wentamō mongænō do wido cægacāimpa. Wængonguī Ōnōwoca ingante ænte ēwocamō inōmō inte mōnonque edæ, Wængonguī ingampa, ante tōmengā beyæ cæmōmpa. Itota Codito nempo quēwēmō inte mōnonque wīi inguipoga beyænque quēwēmō imōmpa, ante mōnō tōmengā ingante waa ate apænemōmpa. ⁴ Tōmēnāni guiquēnē inguipogaque ante pōnēnīnque, Mōnitō cædō beyænque quēwencæmōnīmpa, ante pōnēwēnānīpa. Tōmēnāni nāni pōnēwēnō bai adobaī pōnente bai botō, Tōmēnāni wædænque

cæyōnāni botō godōmenque nanguī cædōmo imopa, ante pōnēwencædōmōimpa. Edæ, Nanguī botō cædō beyænque quēwencæboimpa, ante pōnēwencædōmōimpa.

⁵ Edæ tōmēnāni nē ēō togæināni inānītawo. Botō iñōmō adobaī imopa. Tæcæ ēñayōmote ōnompo æmæmpoque go mēōnaa go adoōnæque mānīmpoōnæ iñōnte botō imote do ēō togænāni wægaboimpa. Tōmēnāni idægoidi inānītawo. Botō iñōmō idægo wodi pæīmo inōmo inte tōmengā nānōmoçā Beencamīnō wodi pæīmo inōmo imopa. Tōmēnāni ebēdeoidi inānītawo. Botō iñōmō ebēdeobo ēñagaīmo inte nāwā ebēdeobo inōmo imopa. Tōmēnāni Paditeoidi inānītawogaa. Edæ botō Paditeobo inōmo inte Mōītee wodi nānō wææ angainō ante mōni Paditeocabo wædō ante tōmāā ēñēnte cædōmo imoi aedāni. ⁶ Ayæ tōmēnāni, Wængonguī beyæ nanguī cæccæimpa, ante apænēdānītawo. Edæ, Wængonguī beyæ cæbote, ante edæ botō iñōmō doyedē Codito ingante nāni pōnengaincabo inānīte ancaā togænte pancæte ante cægaboī aedāni. Ayæ oodeoidi guiquēnē, Mōnitō wææ angainō ante nē ēñēnte cædānīque nē nō cædāni inānīpa, ante ānānītawo. Botō iñōmō edæ mānīnonque ante cōwē cædōmo inte wentamō mongænāmaī inōmo imopa.

⁷ Doyedē iñōmō botō mānōmaī godōmenque waa cædīmo inte, Botō toquinque waa pōnī cægaboimpa, ante pōnēwentabopa. Nōwo guiquēnē botō waa cægainō ante, Ōnonquedō ante cægaboī, ante do ēñēmopa. ⁸ Ayæ wææ, Itota Codito botō Awēnē ingante adīmo inte botō tōmengā ingante pōnēnīnque tōmengā tōnō godōmenque waa pōnī quēwencæboimpa, ante botō, Wēēnēñedē botō entawengain-coo botō waa againcoo incæ edæ ēwengūncooque impa, ante

pönēmopa. Edæ Codito beyæ ante cæyōmo botō wēēnē mānincoo tōmancoo edæ dæ ba wætabopa. Īnque, Codito ingante godōmenque ēwocacæboimpa, ante nanguī cædinque botō, Wēēnē botō entawengainō ompotacoo bai impa, ante wido cæbopa.

⁹ Edæ, Īmaī cæedāni, ante nāni wææ angainō ante ēñente cæbo incæte Wængonguī ayongante botō ædō cæte māninō beyænque nō entawēmo baquīmoo. Wæætē Codito mōnō nē nō cædongā ingante wede pōnēmo inte tōmengā nempo quēwēñōmote Wængonguī pōnō badongā ate nō cæbo bacæboimpa, ante nanguī cæbopa. ¹⁰ Mōnō Codito ingante ate bai pōnencæboimpa, ante cæbopa. Ayæ tōmengā adocā nanguī tæī piñænique ñāni ōmæmongacæimpa, ante wede pōnēninque botō māninō tōmengā nē ñāni ōmæmongaingā nānō tæī piñænō bai adobai entawencæboimpa, ante cæbopa. Ayæ adobai, Tōmengā caate nānō wængai bai botō tōmengā beyæ wæncæboimpa, ante pōnēninque botō tōmengā tōnō godongāmæ caate wænte bai tōmengā nānō ēwocadō bai ēwocacæboimpa, ante cæbopa. ¹¹ Mānōmaī cædinque botō, Tōmengā wænte ate ñāni ōmæmonte nānō quēwengai bai botō adobai wænte ate ñāni ōmæmoncæboimpa, ante nanguī cæbopa.

Mānōmaī bacæboimpa, ante nanguī cæbopa, ante

¹² Mānōmainō ante apænedinque botō, Codito nānō entawēnō bai do entawēmopa, ante dicæ apænebogaa. Picænāni bai do badinque nō cædinque oda cædāmaī imopa, ante dicæ apænebogaa. Incæte Itota Codito incæ edæ, Botō ēwocadō bai adobai ēwocacæbiimpa, ante botō imote do bæi on-gongacæimpa. Īnque botō wæætē,

Tōmengā waa pōni nānō ēwocadō bai adobai ēwocacæboimpa, ante bæi ongoncæte ante nanguī cæbopa. ¹³ Īñānāni ēñēedāni. Botō Codito nānō ēwocadō ante dicæ eyepæ æmogaa, ante wæbopa. Incæte, Eyepæ ænāmaī imopa, ante adinque wæwēnāmaī imopa. Wæætē, Īncayæ ate Codito nānō ēwocadō bai ædæmō ēwocacæboimpa, ante cædinque botō māninonque ante pōnēninque pogodo gote bai cōwē cæbopa. ¹⁴ Wængonguī do, Bitō Itota Codito nempo quēwēnōmi inte eyepæ cædinque æmonga ponte æe, ante botō imote aa pegacæimpa. Īnque tōmengā, Pædæ pōnōmo æncæbiimpa, ante nānō angaincoo ante ænte ēwocacæte ante botō gānā cæcæte ante pogodo gote bai edæ nanguī cæbopa.

¹⁵ Mōnō æmæwo picæmō badōmō iñōmō tōmāmō adobainō ante pōnenguēnēmō imopa. Pancamīniya guiquēnē mānōmainō ante wīi pōnēmīni adinque Wængonguī, Mīnitō æbānō nō pōnenguēnēmīni imīni, ante pōnō odōmongā ate ēñencæmīnimpa. ¹⁶ Mōnō do ēñente quēwenganca māninganca mōnō cōwē nō cæte quēwengæimpa.

¹⁷ Īñānāni ēñēedāni. Botō Pabodobo æbānō cæboo, ante adinque mīnitō botō cædō bai adobai godongāmæ cæedāni. Ayæ, Mōnitō cæmōni bai mīnitō adobai cæedāni, ante odōmōmōni bai pancadāniya adobai cædāni adinque mīnitō iñōmō, Adobai cæcæimpa, ante tōmēnāni Īñānite cōwā aedāni. ¹⁸ Mīnitō imīnite wantæ wantæ iñō wantæ wantæ iñō apænedimo inte botō ñōwo Ca ca wædinque adodō ante Īmaī ante godōmenque apænebopa. Mōnō Codito awāa wængā incæte nanguī Īñāni tōmengā ingante Baa ānque tōmengā nānō wængaiwæ ante piinte bai cædānīpa, ante awædō.

19 Tömənäni nāni ömæe ewente wæquinque mănōmaī cædānīpa. Cænguī beyænque ante pönente quëwēnānīpa. Wēnæ wēnæ nāni cædō beyæ guingo imonte wæquēnēnāni incæ tōmēnāni wæætē guīñēñadāmaī inte edæ, Waa pōni cæmōnīpa, ante nāmā incæ waa adānīpa. Edæ inguipoga beyænque ante cæinente wædānīpa.

20 Mōnō iñōmō mempoga ēñagāimō inte mōnō oōnædē ömæ do ēamō edæ imōpa. İnīnque mōnō Awēnē Itota Codito, Quëwēncæmīnīpa, ante nē Ængaingā ingante nangui ānente wædinque mōnō, Tōmengā æyedēnō oōnædē edæ wææ ponguingāā, ante wānō cōmōpa. 21 Tōmengā iñōmō tæi piñængōgā inte tōmancoo edæ bæ tadinque ö ænīnque Tæiyæ Awēnē incæcāimpa. İnīnque, Mōnō quëwēnguīnāmaī aquīñō ēñamōpa, ante adīnque tōmengā tæi piñængōgā inte, Botō baō bai tæiñō mongæncæmīnīpa, ante badongā ēñaquīmō imōpa.

4

Mōnō Awēnē nempo quëwēnīnque watapæ tocæimpa

1 Wængonguī botō imote poganta pōnō wencate bai cædinque, Bitō waa apænebi ēñente beyænque pidipenteidi ēñente waa cædāni abopa, angā ēñēnīnque botō mīnitō beyæ ante watapæ tobopa. Mīnitō imīnite ædæmō waadedīnque botō, Æyedēnō bee tenguīmoo, ante wæbopa. İnīnque botō nē waademīni āmo ēñēedāni. Mānīnō botō ānīnō ēñente cædinque mīnitō mōnō Awēnē nempo quëwēnīnque tæi ongōedāni.

2 Ñōwo Eodia, Tintique, mīna onquiyæncaya imīnate āmo ēñēeda. Mōnō Awēnē nempo quëwēnīnque mīnatō piyænē cæte adodonque ante cæbæweda, āmopa.

3 Botō mōnō Awēnē ingantedō ante watapæ apænecæte ante nangui cæyōmote Codēmente tōnō wadāni botō tōnō iñacabo cædānīta. Wængonguī, Nāni quëwēnguinta, ante tōmengā nānō yewæmongaintaa tōmēnāni ēmōwo dobæ yewæmonte mæ õñōmpa. Tömēnāni botō tōnō cæyōnāni İna onquiyæna Eodia tōnō Tintique iñōmō botō tōnō adobai iñacabo nangui cæda İnatapa. İnīnque bitō cōwē botō tōnō guëa cædōmi iñōmite bitō imite āmopa. İna İnate bitō waadete apænebi ēñēnīnque piyænē cæte quëwēncædaimpa.

4 Ayæ tōmāmīni imīnite, Mōnō Awēnē nempo quëwēnīnque watapæ tote quëwēedāni, āmopa. Edæ, Watapæ pōni tote quëwēedāni, ante adodō ante āmo ēñēedāni. 5 Mōnō Awēnē edæ oo pōni poncæcāimpa cæmīnī. Ee ædæmō cæte quëwēñōmīni tōmānāni waadete mīni cædōnō ante edonque acædānīpa.

6 Ayæ, Quīēmē bacæ wæ, ante mīni wædō ante guīñente wædāmaī iedāni. Wængonguīnque ingante apæneedāni. Apænedīnque, Wængonguī, bitō pōnō cæbi ate eyepæ inte quëwēncæmōnīpa, ante quīēmē mīni æncæ wædō incæ ante apæncæmīnīpa. Ayæ tōmengā pōnō cæcā adīnque mīnitō, Bitō pōnō cæbi waa æmōnīpa, ante Wængonguī ingante wæætē waa ate pönente apæneedāni.

7 Ayæ, Wængonguī piyænē cædinque pōnō aacā beyæ mīnitō Itota Codito nempo quëwēnīnque piyænē cædinque mīmōnē wædāmaī inte nō pōnēnīnque quëwēncæmīnīpa. Edæ mōnō, Æbāmē cæte Wængonguī pōnō piyænē cæte aacāā, ante mōnō waocabo ēñēnāmaī imō incæte tōmengā cōwē godōmenque aacā ate wædāmaī inte quëwēmōpa.

Quīnō waa ī, ante mānīnonque ante pōnēē cōedāni, ante

⁸ Īñānāni ēñēedāni. Mīnitō æbānō ante pōnēē congūēnēmīni imīnīpa, ante yewæmōninque botō ñōwo æmæwo pōni yewæmōmōi aedāni. Nāwangā nāni apænedō ante pōnēē cōedāni. Æbānō waa cæquīi, æbānō nō cæquīi, ante pōnēē cōedāni. Quiēnō nō i, ante mānīnō ante pōnēē cōedāni. Mōnō æbānō waadete pōnenguīi, ante pōnēninque mōnō waa adoncoo ante adobaī pōnēē cōedāni. Wadāni waa nāni cædinō ante pōnēē cōedāni. Mānōmaī cædāni ate wadāni waa adānitawo. Īninque tōmēnāni nāni waa adīnō ante mīnitō mānīnō ante pōnēē cōedāni. Īninque, Quiēmē waa pōni i, ante adīnque mānīnonque ante pōnēē cōedāni.

⁹ Botō odōmonte apænebo ēñēmīnitawo. Īninque botō pōnō apænebo ēñēninque mīni ēñēnīnō baī tōmānō ante edæ cæedāni. Botō pædæ pōnōmo æmīnitawo. Īninque botō pædæ pōnōmo mīni ænīnō incæ ee māedāni. Botō entawēnō ante, Æbānō entawēmoo, ante edonque amīnitawo. Īninque botō entawēnō mīni adīnō baī mīnitō adobaī entawēninque edæ waa cæedāni. Mānōmaī cæmīni adīnque Wængonguī nē gānē pōnēnongā inte mīnitō tōnō godongāmæ quēwēninque pōnō cæcā ate mīnitō wæætē gānē pōnēmīni bacæmīnīmpa.

Pidipenteidi mīni pōnōni waa æntabopa, Pabodo angampa

¹⁰ Botō wædō ante mīnitō doyedē pōnō cædīmīni inte ñōwo wæætē tæcæ pōnente wædinque wæætē pōnō cæmīni æninque botō, Mōnō Awēnē beyænque pōnō cæmīnīpa, ante adīnque nanguī waa tobopa. Edæ botō wædō ante cōwē waadete pōnēmīni incæte mīnitō da pōnoncæ cæyōmīnite wææ cæte i æiquedō da pōnonguīmīnī. ¹¹ Incæte mānōmaī apænedīnque botō wīi ænguēnēmo inte apænetabopa.

Edæ wædænque ēabo incæ nanguī ēabo incæ quiēmē ēabo incæ botō, Æbānō quēwenguīi, ante do ēñēmo inte edæ piyænē cæte wædāmaī cōwē quēwēmopa. ¹² Ōmæpobo wædimō inte botō, Ōmaadāni æbānō quēwēnānīi, ante do ēñēmopa. Adobaī nanguī ēate quēwēnīmo inte botō, Nanguī ēadāni æbānō quēwēnānīi, ante do ēñēmopa. Edæ tōmo cæmo incæ, gæwænte wæbo incæ, nanguī ēabo incæ, ōmæpobo incæ mānīnō tōmānō ante wægāimo inte botō mānōmaī ingāimo beyænque ēñente batabopa. Īninque æyōmōmē quēwēmo incæ quiēmē baī quēwēmo incæ piyænē cæte wædāmaī quēwēmopa. ¹³ Edæ quiēmē beyæ wæbo incæ mōnō Codito pōnō cæcā ate botō wæætē edæ eyepæ entawēninque tōmāā edæ cæbopa.

¹⁴ Incæte botō ōmæpobo inte wæyōmote mīnitō pōnō cæmīni waa æntabopa. ¹⁵ Ayæ adobaī mōnō Codito ingantedō ante watapæ mōni apænedō ante tæcæ ēñēmīni ate botō Māatedōniabæ ĩnque apænedīnque wadæ goyōmote wadāni Codito ingante nāni godongāmæ pōnencabo pōnōnāmaī ĩñōnānite mīnitō adomīnique da pōnōmīni æntabopa, ante mīnitō pidipenteidi do ēñēmīnīpa. ¹⁶ Edæ, Tetadōnica nāni quēwēñōmō quēwēninque Pabodo ōmæpocā bacampa, ante tededāni ēñente wædinque mīnitō wīi adopoque wæætē wæætē da pōnōmīni æntabopa.

¹⁷ Botō dicæ botō æncæ wædō ante apænetabopa. Wæætē, Pidipenteidi wadāni ĩnānite nē godōnāni ĩnānīpa, ante adīnque Wængonguī wæætē mīnitō ĩmīnite godōmenque pōnongā æncæmīnīmpa, ante apænetabopa. ¹⁸ Īninque botō ĩñōmō idæwaa æntabopa. Botō ænguēnēnō æninque godōmenque nanguī ænte

ëabopa. Edæ, Pabodo qui, ante mîni da pönönincoo Epapododito wæætê botô imote pædæ pönongâ æningue botô eyepæ pönî êate quëwëmopa. Minitô, Wængongui qui, ante ogui waqui bai pönô iya tante bai cædinque, Pabodo qui, ante da pönömîni adinque, Waa pönî pönömînipa, ante Wængongui incæ waa acampa. ¹⁹ Botô Wængongui ñäo bai entawëninque tæi ëmongâ inongâ inte tömengâ nänö ëadoncoo iñömö edæ bacoo pönî ongompa. Ininque, Minitô ænguënëmîni imînipa, ante adinque tömengâ Itota Codito beyænque cædinque eyepæ pönî edæ da pönongâ æncæmînimpa.

²⁰ Mönö Wængongui mönö Mæmpo iñongante, Bitô waëmö pönî inömi imîpa, ante mönö cöwë watapæ apæncæimpa. Edæ ñöwopâmo incæ mîimâmo incæ mönö cöwë mænömai apæncæimpa. Mänömai impa, äninque botô, Amëë, ämopa.

*Mäninque ante yewæmömopa,
ante*

²¹ Wængongui quïnâni Itota Codito nempo quëwënönâni iñönânite mînitô, Waa quëwencæmînimpa, ante botô beyæ ancæmînimpa. Ayæ botô tönö godongämæ ongönâni incæ, Minitô æbänö quëwëmîni, ante wädânipa. ²² Edæ Tæiyæ Awënë Tetædo oncönë quëwënâni tönö wädâni Odömâ iñömö wayömö quëwënâni tönö Wængongui quïnâni incæ tömânâni adobai mînitô imînite, Waa quëwencæmînimpa, änânipa.

²³ Mönö Awënë Itota Codito mînitô imînite waadete pönö cæcæcäimpa, ämopa. Mäninque ante yewæmömopa.

Codotenteidi inānite Pabodo nānō cadota ante yewæmongainta

Waa quēwencæminimpa, ante

¹ Wængonguī angā ēñēninque Itota Codito botō imote da godongā gogaimo inte botō Pabodobo inōmo inte yewæmōmopa. Mōnō tōniñacā Tīmoteo tōnō guēa tedete ate botō, Acæminimpa, ante yewæmōmopa. ² Mōnitō tōniñamini ēñēedāni. Codota iñōmō quēwēninque Wængonguī quimīni inte mīnitō mōnō Codito nempo quēwēninque ædæmō cæte pōnēmīni iñōmīnite botō iīmaī ante yewæmōmopa. Mōnō Mæmpo Wængonguī tōnō mōnō Awēnē Itota Codito waadete pōnō cæda ænte entawēninque mīnitō gānē pōnēninque watapæ quēwencæminimpa, āmopa.

*Nē pōnēnāni beyæ Pabodo
Wængonguī ingante apænecā*

³ Mōnō Awēnē Itota Codito Wæmpocā iñongante mōnitō mīnitō beyæ ante apænedinque Wængonguī ingante waa ate pōnente apænemōnipa. ⁴ Edæ, Mīnitō Itota Codito ingante wede pōnēmīni imīnipa, ante do ēñēmōnipa. Ayæ, Wængonguī quīnāni inānite tōmānāni inānite mīnitō waadete pōnēmīnipa, ante mōnitō do ēñēmōnipa. ⁵ Edæ, Ōōnædē ædinque mīnitō watapæ quēwenguinque impa, ante edæ Codito do badongampa. Mānōmainō ante, Nāwangā impa, ante watapæ mīni ēñēnō ante mīnitō godōmenque wede pōnēmīni badinque godongāmæ waadete pōnēmīni imīnipa. Iñinque, Mīnitō mānōmaī imīnipa, ante adinque mōnitō wæætē Wængonguī ingante waa ate pōnēninque apænemōnipa.

⁶ Doyedē mīnitō weca ponte apænedinque mōnitō, Mōnō Codito ingantedō ante watapæ apænemōni ēñēninque mīnitō, Wængonguī nāwangā waadete pōnō cæcampa, ante do ēñēmīnitapa. Mānōmainō ante mīni ēñēnōnæ incæ mīnitō waincawæ nanguī incawæ bai tæcæ badinque ñōwo ganca nanguī apænemīni ēñēninque wadāni mīnitō weca nē pōnēnāni tæiyæñāni badānipa. Ayæ tæiyæñāni badāni bai mōnō pōnencabo adobai tōmāmæca tæiyæmō pōni bamompa. ⁷ Epapada mōni nē waadedongā incæ, Codito waa pōni nānō pōnō cægainō ante do odōmonte apænecā ēñēmīnitapa. Tōmengā iñōmō Itota Codito beyæ nē cæcā inongā inte mōnō imōnite pōnēninque ædæmō cæcā ingampa. ⁸ Ayæ mōnitō imōnite apænedinque tōmengā, Codotenteidi iñōmō Wængonguī Ōnōwoca nempo quēwēninque nē waadete pōnēnāni inānipa, ante do apænecā ēñentamōnipa.

⁹ Mānōmaī beyæ mōnitō, Mīnitō æbānō imīnii, ante tæcæ ēñēninque mīnitō beyæ ante Wængonguī ingante apænedinque ñimpo cædāmaī inte cōwē apænemōnipa. Edæ, Wængonguī æbānō angāā, ante mīnitō ēñente ēwocacæminimpa, ante mōnitō, Wængonguī ēñēmi. Bitō ēñēnō ante apænebi ēñente ēwocadinque Codotenteidi wæætē, Æbānō waa cæte quēwenguiī, ante ēñencædānimpa, ante apænemōnipa. ¹⁰ Wængonguī apænecā ēñēninque mīnitō, Mōnō Awēnē tocæcāimpa, ante cædinque tōmengā nānō waa cædō bai mīnitō adobai waa pōni cæcæminimpa, ante apænemōnipa. Ayæ Wængonguī ingante mīnitō doyedē æmæ ate bai æmæ pōnēmīni inte ñōwo wæætē ædæmō ate bai ædæmō pōnencæminimpa.

Ayæ waa incawæ bai minito adobai bate cædinque nõ mini waa cæquënenonque cæcæminimpa, ante apænemõnipa. ¹¹ Wængongui ñão emõninquetæ piñænongå inte pönö cæcä ate minito edæ tõmengä nänö tæi piñænö bai adobai tæi piñæmini ewocacæminimpa, ante apænemõnipa. Ayæ, Tõmengä mänõmai pönö cæcä æntewocamini inte minito wæntæye badamai inte ee cædinque piyænë cæte ee cæcæminimpa, ante amõnipa. Ayæ watapæ todinque, ¹² minito mõnö Mæmpo ingante waa ate pönëninque apænecæminimpa, ante mõnitö Wængongui ingante apænemõnipa.

Edæ Wængongui quimõni imõni bai tõmengä minito iminite pönö badongä ate minito tõmengä quimini do baminipa. Ininque minito tõmengä ñão emõmãmodë mõnitö tõnö godongãmæ pönõminite tõmengä nangui pönö pönongä æninque minito mõnitö tõnö godongãmæ nẽ eamini incæminimpa. ¹³ Edæ nẽ wëmö enempodongä nempo wæwëñõmonte Wængongui wæætë mõnö imonte gä pe æmpote ö æninque, Botö Wengä botö nẽ Waadedongä iñõmö nẽ Awënë Odeye iñongante minito tõmengä nempo quëwencæminimpa, ante mämongä pongamõimpa. ¹⁴ Tõmengä Wengä nämä wepæ petæ petæ wææ beyænque mõnö wënæ wënæ cægainö ante Wængongui pönö ñimpo cæcä æninque mõnö abæ tawænte bai quëwëmõmpa.

*Codito wængä beyænque
Wængongui piyænë cæcampa*

¹⁵ Mönö adamai ingaingä Wængongui æbänö emongää, ante adamai iñõmonte Wængongui Wengä iñõmö Mæmpocä bai nẽ emongä inte mõnö weca pöninque, Mæmpocä æbänö emongää, ante

do odõmongacäimpa. Wëenëñedë Wængongui nänö badõnamai ingäñedë adocä incæ Bamoncadengä bai inongä inte do quëwengacäimpa. ¹⁶ Ininque Mæmpocä pönö angä ëñëninque tõmengä Wengä incæ tõmancoo edæ badongacäimpa. Mönö nẽ adincoo incæ mõnö adamai incoo awëmö ongoncoo incæ adocä tõmancoo badongacäimpa. Awënëidi incæ nẽ änäni incæ, awënëidi nãni incoo incæ, awënëidi nãni piñænäni incæ, öönædë owodõnãni incæ ingui-poga quëwënõnãni incæ mäninãni edæ tõmänäni inãnite Mæmpocä pönö angä ëñëninque Wængongui Wengä iñõmö badongacäimpa. Badõñongante Wæmpocä, Bitö qui bacæimpa, angä Ao ante badongacäimpa. ¹⁷ Adocä Wængongui Wengä incæ Tãnocä quëwengaingä ingampa. Tõmengä pönö angä beyænque tõmengä nänö badongaincoo iñõmö adoyõmö pönente bai cædinque tõmengä nempo godongãmæ gongænte cægõmpa.

¹⁸ Ayæ tõmengä nẽ Önoncamö bai nẽ angä iñongante mõnö tõmengä ingante mõnö godongãmæ pönencabo wæætë tõmengä tõnö adoyonque bai inõmö imõmpa. Adocä tõmengä nänö Tæiyæ Awënë baquinque nẽ badongaingä inongä inte tãnocä pönö ingacäimpa. Ayæ æmonga pönö nänö ongonguinque tõmengä wænte ate tãnocä nẽ ñãni õmæmongaingä inongä ingampa. ¹⁹ Edæ, Botö entawënö incæ botö Wengä tõmänö entawencæcäimpa, ante pönö cædinque Mæmpocä iñõmö nangui togacäimpa. ²⁰ Ayæ tõmengä Wengä wepæ awäa gowete wædinque wængä beyænque Wængongui mõnö tõmãmö beyæ pönö cædinque piyænë cægacäimpa. Tõmengä Wengä tõnö mänõmai pönö cæcä beyænque mõnö ingui-poga tõmão quëwëmö tõnö öönædë tõmão quëwënãni tõnö tõmengä

ingante Ao äninque tömengä tönö godongämæ piyænë cæte quëwëmö adinque Wængonguï iñömö nanguï togacäimpa.

²¹ Ayæ mīnitō guiquēnē Wængonguï ingante näwæ pämäente gogaīmīni inte wīwa cædimīni inte ocaidē nē piinte bagaīmīni iñōmīnite, ²² Wængonguï wæætē, Adocä Codito tömengä baö ëwēnente wængä beyænque mīnitō botō quimīni badinque botō ayōmo tæiyæ waëmö entawencæmīnīmpa, ante cæcampa. İninque tömengä ñä mēnongacä ate mīnitō tömengä ayongä wentamō mongænāmaï imīni adinque, Wēnæ wēnæ cæbitapa, ante ædō cæte piinte anguï. ²³ Edæ mīnitō tæi mænonte bai ongōninque do mīni wede pōnēnonque ante cōwē godōmenque pōnēmīni İninque tömengä weca ponte ongōmaïmīnīpa. Mōnitō mōnō Codito ingantedō ante mōnō pōnēnō beyæ mōnō watapæ bacæimpa, ante apænemōni ëñēmīnitawo. Mänīne ante ñimpo cædāmaï imīni inte mīnitō tömengä weca cōwē ongōmaïmīnīpa. Mänīne mīni ëñēnīne ante mōnitō ñōwo inguipoga tömäo quëwēnāni İnānite apænemōni ëñēnānīpa. Mänīne beyænque ante botō Pabodobo nē cæbo batabopa.

Mōnō pōnencabo beyæ botō nē cæbo batabopa, ante

²⁴ Mīnitō beyæ nanguï cædinque nantate wædīmo incæte botō nanguï tobopa. Ayæ Codito beyæ ante godōmenque wæquēnēmö inte botō tömengä tönö guëa baonque nantate wæbopa. Codito mōnō Önoncamō bai nē angä iñongante mōnō tömengä ingante mōnō godongämæ pōnencabo iñömö tömengä tönö adoyonque bai imompa. Botō iñömö edæ mōnō cabo beyænque caate wæbopa. ²⁵ Ayæ, Codito ingante nē pōnēnāni beyæ bitō nē cæbi badinque

botō angäine ante adodö adodö ante tömänö ante edonque pōni apænebi ëñencædänīmpa, ante Wængonguï angä ëñēninque botō mīnitō beyæ nē cæquēnēmö do bagaboimpa.

²⁶ Mänīne Wængonguï nänö angäine ante wantæpiyæ wē wodonte bai iñonte mōnō mæmæidi cōwē ëñēnāmaï ingadänīmpa. Nōwo guiquēnē Wængonguï tömengä quimö iñōmonte mänīne ante edonque pōni odōmonte apænecä ëñēmompa. ²⁷ İninque mōnitō imōnite äninque, Waa pōni botō angäine ante mīni waocabo wēenēñedē mīni ëñēnāmaï ingäine ante mīnitō ñōwo tæcæ ëñēmīni inte oodeoidi ināmaï İnāni İnānite odōmonte apænemīni ëñencædänīmpa, ante Wængonguï cæcampa. Mänōmaï beyæ mänīne ante apænemōni ëñēninque mīni waa pōni ñäö bai entawenguinque ëñencæmīnīmpa. Edæ, Mīnitō mōnō Codito ingante ëwocadinque mīni ñäö ëmämodē æiyōmīni watapæ bacæimpa, ante mōnō pōnēnō ante mänīneque impa.

²⁸ Mōnō Codito tömengä nänö ëñēnō ante entawēninque mōnitō adocä ingante mōnō Codito ingante ante apænemōnīpa. Tömengä nempo quëwēninque mīnitō picænāni bai nē ëñēmīni bayōmīnite Wængonguï mīnitō imīnite waa acæcäimpa, ante mōnitō tömänāni İnānite waadete odōmonte apænemōnīpa. Ayæ, Eñenguēnē quëwēedāni, ante tömänāni İnānite wææ ante apænemōnīpa. ²⁹ Mōnō Codito nänö tæi piñænö pōnongä ænte entawēninque botō, Nē ëñēmīni bacæmīnīmpa, ante cædinque tæi pæ pagænte cōwē nanguï cæbo imopa.

2

¹ Botō mīnitō beyæ nanguï cædinque Daoditea iñömö quëwēnāni beyæ adobai nanguï

cæbo aedāni. Ayæ wadāni botō awinca adāmaī īnāni beyæ adobaī tæī pæ pagænte cædinque nanguī cæbopa, ante apænebo eñēedāni. ² Botō, Tömānāni wæwēnāmaī inte wampo pōnēninque godongāmæ waadete pōnēninque adocabodāni baī bacædānimpa, ante ædæmō cæbopa. Edæ, Mānōmaī badinque tōmēnāni Codito nānō eñēnō ædæmō pōnī nāni entawenguinque impa, ante pōnēninque cæbopa. Ayæ, Mānōmaī badinque tōmēnāni Wængonguī nānō nē wē wodongaingā ingante Codito ingante edonque acædānimpa, ante botō mānōmaī beyæ ante ædæmō pōnī odōmonte apænebopa. ³ Edæ, Æbānō ī, ante, Æbānō waa cæquīl, ante Wængonguinque nānō nō pōnēnō incæ mōnō Codito mānīnō tōmānō ante eñēninque waēmō pōnī incoo baī wē wodonte mante baī entawengampa. ⁴ Mānōmaīnō ante apænedinque botō, Mīnitō oda cædāmaī incæmīnimpa, ante yewæmonte apænebopa. Edæ wadāni waa pōnī tededāni incæ babæ wapiticæ odōmoncæte ante tededāni īnāni adinque eñēnāmaī iedāni, ante wææ āmopa. ⁵ Edæ wayōmō quēwēmo incæ mīnitō weca owote baī botō önōwoca pōnēmopa. Īninque botō ayōmo mīnitō mōnō Codito ingante wede pōnente tæī piñænte ongōninque īñacabo cædinque tōingā pōnī cæmīnīpa, ante pōnēmopa. Mānōmaī īmīnīpa, ante ate baī adinque botō nanguī tobopa.

Codito nempo quēwēninque mīimō quēwēmōmpa, ante

⁶ Mānōmaī beyæ botō īmaī āmopa. Mīnitō Itota Codito ingante mōnō Awēnē ingante Ao ante do æmīnitawo. Īninque tōmengā ingante do Ao ante ænīmīni inte mīnitō ñōwo adobaī tōmengā ingante cōwē Ao ante tōmengā nempo quēwēedāni. ⁷ Mīnitō waomīni

incæ awæ tæīmōwæ ædæmō guiwate pæwæ baī Codito nempo quēwēninque cōwē godōmenque picæmīni bacæmīnimpa. Ayæ mōnitō odōmonte apænemōni mīni eñēnō baī cædinque godōmenque wede pōnēninque tæī piñænte ongōedāni. Ayæ Wængonguī ingante waa ate pōnēninque watapæ apæneedāni.

⁸ Wadāni mā pōnente önonquedō ante apænedāni eñente wædinque mīnitō, Mōnō imonte ö æncæte ante babæ apænedānīpa, āninque wææ cæedāni. Edæ tōmēnāni dicæ Codito nānō odōmonte apænegainō ante apænedāniyaa. Wæætē waodānique nāni odōmonte apænegainonque ante Ao āninque tōmēnāni inguipogaque ante nē pōnēnāni nāni pōnēnō baīnonque ante cædānīpa tōō.

⁹ Edæ Wængonguī tōmengā nānō entawēnoncoo incæ mōnō Codito Waocā nē eñagaingā īnongā inte mānīncoo tōmancoo entawēninque nāmā baonga eñacampa. ¹⁰ Öönædē awēnēidi incæ inguipoga awēnēidi incæ nanguī īnāni īñōnāni mōnō Codito adocanque Ñænængā pōnī īnongā inte Tæiyæ Awēnē īnongā ingampa. Incæte tōmengā nempo quēwēmīni inte mīnitō tōmengā nānō entawēnō incæ ædæmō entawēmīnīpa. ¹¹ Īninque tōmengā nempo quēwēninque mīnitō wao önompoca eō togænāmaī īmīni incæte mōnō Codito īñōmō eō togænte baī cædinque mīnitō baonque ante mīni wīwa cægainō ante wido cæcā ate mīnitō tæiyæ waēmō entawente quēwēmīnīpa. ¹² Wængonguī nē tæī piñænongā inte Itota ingante angā ñāni ömæmongacāimpa, ante wede pōnēmīni inte mīnitō, Itota tōnō godongāmæ nāñe wænte baī īmōmpa, ante æpænē guīimīnitapa. Ayæ adobaī adocā nē tæī piñænongā ingante wede pōnēninque mīnitō æpænē guīid-

inque Itota tönö ñäni ömæmante
godongämæ tao gongænte
quëwëminipa.

¹³ Doyedë ëñënamai cædinque
do wænguënëmini ingaimini inte
minitö inguipogaque ante mini
cæinëwëno ante ee mongæñöminite
Wængongui angä ate minitö
Itota tönö ñäni ömæmante
quëwengaminipa. Edæ wënæ
wënæ mini cægainö ante adinque
Wængongui pönö ñimpo cæcä
quëwëminipa. ¹⁴ Minitö pante
wæquinque ëñënamai cæminipa,
ante Wængongui wade wade ante
wææ angä ëñëninque dodäni
adodö adodö ante yewæmönäni
ate wægamöimpa. Mänömai
mönö imonte ancaa wææ änäni
wæmö adinque Codito inömö
mäninecoo mönö wægäinecoo
ante wëä godonte bai cæcä
ate dæ batimpa. Edæ awæ
timpodäni wæninque Itota
Codito mäninö ante do teëmente
mongæ mäo wido cægacäimpa.
¹⁵ Ayæ mäniwäa wæninque
adocä tæi ëmongä inte wënæidi
awënëidi tönö në änäni näni
wænonguënencacoo gä pe æmpote ö
æninque tömengä, Wænoncaincoo
näæminipa wænunguimini, ante
bai wadäni ayönänite badete tote
bai cægacäimpa.

*Öönædë mönö entawëno ante
æncæte ante cæedäni, ante*

¹⁶ Mönö ee aquënëno incæ
bitö quimæ cæmii, Quimæ be-
bii, ante pönö apænte piinte
änänitawo. Wængongui beyæ
ante ææmæ cæcæimpa, ante
apænte ancæ piinänitawo. Wacä
mämö i ate becæimpa, ante
wææ änänitawo. Guëmanguionæ
incæ quimæ cæbii, ante minitö
iminite apænte pancæ cædänitawo.
Edæ æcämenque mänömainö ante
apænte ancæ cæyönänite minitö
wæætë, Tömënanäni näni wææ
äninö ante Codito wëä godonte
bai cægacäimpa, ante pönëninque

guinente wædämai incæminipa.
¹⁷ Cængui cænte bai bequi bete bai
mönö önöwoca beyæ Codito incæ
mönö guëmanguimämo bai inongä
ingampa. Ininque Codito ingante
ænte entawëninque mönö æbänö
cænte bai guëmante bai quëwenguüi,
ante odömoncæte ante cædinque
dodäni inömö öwocodenganque
odömonte bai cædinque wææ
angadänipa. Mänömai beyænque
tömënanäni, Iimäi cæedäni, Iimäi
beedäni, Iimäi guëmæedäni, ante
wææ angadänipa.

¹⁸ Pancadäniya mä pönëninque,
Önömonque bai inömö inte mönö
anquedoidi inänite waa adinque
waa cæcæimpa, ante babæ ante
wææ änewënanipa. Ayæ mönitö
änö bai cædämai ininque edæ
minitö ænte entawëno ænämai inte
wæbaiminipa, ante änewëñönäni
minitö wæætë guinente wædämai
iedäni. Edæ, Mönitö ate bai
do adimöni inte ämöni ëñëedäni,
ante tömënanäni Codito Önöwoca
ingante ëwocadämai inäni inte
mä pönëninque änewënanipa.
Edæ, Nämäneque ante pönëninque
tömënanäni, Mönitö adomönique waa
cæmöni imönipa, ante nämä waa
adänipa. ¹⁹ Mönö ocai encamö inte
cængui cæninque mönö baonga
wepæmë tömäo gogadinque
pæmompä. Ayæ adobai mönö
ocai encadinque oguëmë tönö baö
beyæ cöñe pö cöñe pö cæmompä.
Mönö pönencabo adobai Codito
tönö adoyonque bai inömonte
tömengä Önoncamö bai inongä inte
në angä ingampa. Mönö mänömai
imö incæte tömënanäni wæætë në
Önoncamö bai inongä ingante Baa
äninque nämä wido tote wææñö
bai edæ wadæ godänipa. Ininque
wææñö bai inäni incæ minitö
iminite wææ änäni apa quëwëminii.

²⁰ Wëenëñedë inguipogaque
ante näni wææ angainö ante
në ëñengaimini incæte ñöwo

wæætē Codito tōnō godongāmæ wænīmīni inte mīnitō wænte bai imīni inte mānīne ante ædō cæte eñenguīmīni. Inguipogaque quēwēmīni imīnīpa diyæ mānīne ante eñente cæquēnēmīni inguīmīni. ²¹ “Gampodāmaī, Yædæ bedāmaī, Bæi ongōnāmaī,” ante tōmēnāni nāni wææ ānewēnō ante quīnante eñente cæmīnīi. ²² Īnæmpa wadānīque edæ, Gampodāmaī, ante nāni ānoncoo Īñōmō tæcæ ænte cæyōmīni edæ dobæ wote ba apa eñēwēmīnīi. Inguipogaque quēwēnāni nāni ānewengāinō ante eñēnīnque tōmēnāni wææ ānānīpa. Dodāni nāni odōmonte apænegaīnō ante eñēnīnque wææ ānānīpa. ²³ Tōmēnāni, Ōnōmonque bai Īnōmō inte mōnō anquedoidi Īnānīte waa adīnque waa cæcæīmpa, ante wææ ānewēnānīpa. Ayæ mā pōnēnīnque, Cædāmaī, Cædāmaī, ante nāmā baō incæ pānānīpa. Īnāni ocai encadōnāni inte wææ ānānīpa, ante pōnēnīnque wadāni edæ wæætē oda cædānīpa. Īnæmpa, Cædāmaī, Cædāmaī, ante nāni wææ ānewēnō wīi eyepæ ī Īnīnque nē eñēnāni inguipogaque nāni cæīnēwēnō ante godōmenque wīwa cædānīpa, ante āmo eñēmaīmīnīpa.

3

¹ Īnīnque mōnō Codito nē ñāni ōmæmongaingā tōnō nē ñāni ōmæmongaīmīni inte mīnitō æmōnga ongoncoo edæ æīnente pōnēdāni. Codito ñōwo Mæmpo Wængonguī tōmēmængā Īnō æi tæ contate ongonampa, ante pōnēnīnque edæ mīnitō, Æmōnga pōnī nē quēwengā tōmengā nānō entawēnō bai adobaī entawengæīmpa, ante æīnente wædīnque quēwēdāni. ² Inguipogaque mōnō quēwēmāmo ante edæ wædāmaī inte wæætē æmōnga mōnō quēwenguīnō ante cōwē pōnente quēwēdāni. ³ Edæ do wænte bai ingaīmīni inte mīnitō ñōwo Codito tōnō Wængonguī

nempo awēmō quēwēñōmīnīte mīnitō quēwenguīnō ante wīi edonque acæīmpa. ⁴ Mōnō Codito mīnitō quēwenguīnō ante nē pōnogaingā inte ponte a ongōñongā mānīñedē tōmengā ñāo entawēnīnque nānō tæī ēmōmāmodē mīnitō adobaī tōmengā tōnō a ongōmīni acæīmpa.

Inguipogaque ante wægaīmō inte mōnō mīmō quēwēmō

⁵ Mānōmaī Īmpa, ante wædīnque mīnitō inguipogaque ante mīni cæīnēwēnō ante wænōnte bai æmæwo wīdo cæedāni. Nānōogængā Īnāmaī Īñongante godō mōnāmaī ee aedāni. Wīwa mīni pōnēwēnō ante æmæwo wīdo cæedāni. Wacā ingante mīni tōīnente wædō ante æmæwo wīdo cæedāni. Wīwa mīni cæīnēwēnō ante æmæwo wīdo cædīnque ee ate quēwēdāni. Mīni māīncooque ante æīnēwēnō ante æmæwo wīdo cæte ñīmpo cæedāni. Edæ māīncoo ante æīnente nē wæcā Īñōmō tōmengā, Māīncoo incæ botō wængonguī Īmpa, ante bai wæcā apa cæmīnīi. ⁶ Nē eñēnāmaī cædāni inguipogaque nāni cæīnēwēnonque ante cæyōnānīte Wængonguī nānō pīnguīmāmo oo ponguīnō anguēnē.

⁷ Mīnitō incæ doyedē inguipogaque ante quēwēnīnque adobaī mīni cæīnēwēnonque ante cægaīmīni Īmīnīpa. ⁸ Nōwo guīquēnē ænguī badāmaī Īedāni. Āīmīni badāmaī Īedāni. Pīīnte cædāmaī Īedāni. Babæ godō wēnæ wēnæ ānewēnāmaī Īedāni. Wīwa apænedāmaī Īedāni. Wæætē, Idæwaa wēnæ wēnæ cæte awædō, ante mānīnō tōmānō ñīmpo cæte ee aedāni. ⁹ Wēēnēñedē mīni entawengāīmāmo ante wīdo cædīnque mānīñedē mīni cægaīnō ante adobaī nē wīdo cædīmīni inte ñōwo Īñōmō edæ wacā ingā wacā ingā babæ wapīticæ apænedāmaī Īedāni.

¹⁰ Wæætē mīīmīni edæ quēwēncæmīnīmpa, ante Wængonguī do pōnō badongā entawēmīnīpa.

Ayæ mäninö ante nē Badon-gaingä iñömö cōwē pōnō odōmonte apænecä ēñēninque mīnitō mīlmīni quēwēmīni inte tōmengä nänō entawēnō bai godōmenque godōmenque adobai entawēmīni bamīnipa. ¹¹ Mönō Codito nempo adoyōmō pōni iñömö inte mōnō guidiegoidi incæ oodeoidi incæ adomō iñömö imompa. Nē ēō togæināni incæ bagādāni incæ adomō iñömö imompa. Waodāni incæ cowodēidi incæ adomō iñömö imompa. Wacā beyænque nē cæte quēwēnāni incæ abæ tawænte ee gote bai nāmā beyænque nē cæmōni incæ mōnō tōmāmō adomō pōni iñömö imompa. Edæ mōnō tōmāmō Codito adocanque nempo quēwēninque tōmengä adocanque ingante nē ēwocamō imompa.

¹² Wængonguī, Mīnitō botō quīmīni badinque tæiyæ waēmō bacæmīnimpa, ante mīnitō imīnite waadete pōnēninque do apænte ængacäimpa. İninque tōmengä nänō nē apænte ængaimīni inte mīnitō wadāni inānite waadete pōnente godō waa cæedāni. Nāmā önōmoque bai imopa, ante pōñēdāni. Wadāni inānite ædæmō cæedāni. Æiquedō waa cæquināni, ante wædāmaī inte piyænē cæte quēwēedāni. ¹³ Ayæ wacā nänō cæinēnō ante cæcä adinque mīnitō pīināmaī ee amīni cæcæedāni. Wacā adobai mīnitō imīnite wīwa cæcä ate wædinque mīnitō godō ñimpo cæmīni quēwencäimpa. Edæ mōnō imonte mōnō Awēnē nänō ñimpo cægai bai mīnitō adobai pīināmaī inte godō ñimpo cæedāni. ¹⁴ Ayæ, Adocabomō mōnō baquinque mōnō waadete pōnengæimpa, ante pōnēninque mīnitō tāno wadāni inānite waadete pōnēninque ayæ tōmēnāni inānite mīni godōmenque cæquēnēnō ante cæedāni. ¹⁵ Mīnitō adocabomīni badinque piyænē cæte quēwencæmīnimpa, ante Wængonguī mīnitō imīnite aa pe-

gacäimpa cæmīni. Mönō Awēnē Codito nänō piyænē cædō pōnongä æninque mīnitō piyænē cæte quēwēedāni. Ayæ Wængonguī ingante cōwē waa ate pōnente quēwēedāni.

¹⁶ Mönō Codito nänō apænegainō ante ēñēninque mīnitō ædæmō entawēninque nanguī ēñente baedāni. İninque nanguī ēñēmīni badinque mīni cabo incæ wacā ingä wacā ingä godongämæ odōmonte apæneedāni. Ayæ nanguī ēñēmīni inte mīnitō wacā ingä wacā ingä waadete pōnēninque, İmaī cæcæimpa, ante apæneedāni. Ayæ dodāni Wængonguī ingante waa adinque ämotamīni ante nāni yewæmōngainta adinque mīnitō wæætē adodō tee empote äedāni. Ayæ Itota Codito nänō cægainō ante pōnēninque ämotamīni äedāni. Ayæ adobai Wængonguī Önōwoca pōnō apænecä ēñente ēwocadinque mīnitō ämotamīni ante adodō tee empote äedāni. Mänōmaī ämotamīni äninque Wængonguī ingante cōwē waa ate pōnēninque äedāni. ¹⁷ Ayæ æbāmenque ante apænemīni incæ æbāmenque cæmīni incæ mīnitō, Mönō Awēnē Itota emōwo beyæ impa, ante tōmää cæedāni. Ayæ tōmengä pōnō cæcä beyænque mīnitō eyepæ inte Mæmpo Wængonguī weca pōninque tōmengä ingante waa ate pōnēninque apæneedāni.

*Mönō godongämæ quēwencabo
ūmaī cæte quēwengæimpa*

¹⁸ Onquiyæmīni ēñēedāni. Mönō Awēnē nempo quēwēninque mōnō ēñente cæcæimpa, ante wædinque mīnitō nänōogænāni inānite Ao ante ēñente cæedāni. ¹⁹ Onguīñæmīni ēñēedāni. Mīnitō nänōogænāni inānite ædæmō waadete pōnēninque tōmēnāni inānite pīinte cædāmaī İedāni.

²⁰ Wēñæmīni ēñēedāni. Mīnitō mæmpoidi inānite ædæmō ēñente

cæedāni. Edæ mānōmai cæmīni ad-
inque mōnō Awēnē, Waa pōni cæbi
abopa, ancæcāimpa. ²¹ Wæmpomīni
ēñeedāni. Mīnitō, Ancaa āmo
baī botō wēñængā ænguī bad-
inque guingo imonte wæquēngā,
ante pōnente wædinque wæætē
wēñænāni inānite nanguī ānāmai
inte waadete pōnō cæedāni.

²² Wacā nānō nē ō ænīmīni
inte tōmengā beyænque nē cæte
quēwēmīni iñōmō ēñeedāni. Mīnitō
īmīnite nē ō ængaingā ingante
nē cæmīni inte mīnitō tōmengā
nānō ā baī tōmāā ēñente cæedāni.
Edæ, Awēnē Wængonguī incæ botō
imote cōwē acampa diyæ, ante
guīñente wædinque mīnitō īmīnite
nē ō ængaingā nānō ayedē incæ
tōmengā nānō adāmai iñedē incæ
cōwē ēñente cæedāni. Waodānique
botō imote waa acædānīmpa,
ante pōnēnāmai inte mīnitō nō
pōnēninque cōwē ēñente cæedāni.

²³ Æbāmenque cædinque mīnitō, Wīi
waocā beyænque ante cædinque
botō Wængonguī Awēnē beyænque
ante cæcæboīmpa, ante pōnēninque
tæī ēwocadinque ee cæedāni.

²⁴ Mōnō Awēnē iñōmō tōmengā do
nānō angāinō baī cædinque mīnitō
cægāinō beyæ ante eyepæ pōni
pōnongā æncæmīnīmpa. Mānōmalnō
ante pōnente cæedāni. Edæ, Mōnō
Awēnē Codito ingante adocanque
ingante nē cæmīni īmīnīpa, ante
āmo ēñēmaīmīnīpa. ²⁵ Nē wēnæ
wēnæ cæcā guiquēnē tōmengā nānō
wēnæ wēnæ cægāinganca eyepæ
æncæcāimpa. Edæ Wængonguī
iñōmō wacā ingante wadō wacā
ingante wadō ate pōnēnāmai inte
tōmāmō imonte apænte āninque
pōnō nō pōni paga cæcæcāimpa.

4

¹ Awēnēidi ēñeedāni. Mīnitō
waocā ingante nē ō ænīmīni
inte ēñeedāni āmopa. Edæ
mīnitō Awēnēidi īmīni baī mīnitō
īmīnite nē Ængaingā incæ adobai
mīnitō Awēnē inongā inte oōnædē

quēwengampa cæmīni. Mīnitō
beyænque cæte nē quēwēnāni
inānite mīnitō nōngā cædinque
tōmēnāni nāni ænguēnēnō ante
adinque eyepæ pædæ godōmīni
æncædānīmpa.

² Wængonguī ingante cōwē
apænedinque, Tōmengā æbānō
cæcāā, ante cōwā adinque
tōmengā ingante waa ate
pōnēninque apæneedāni. ³ Codito
æbānō cæcāā, ante dodāni nāni
ēñēnāmai ingāine incæ botō
mānīne ante do ēñēnīmo inte
apænebo beyænque botō imote
tee mōnedāni wæbopa. Incæte
mōnitō mānīne ante apæneyōmōni
mīnitō wæætē mōnitō beyæ ante
Wængonguī ingante apænedinque
īmai ante apæneedāni āmopa.
Wængonguī ēñēmi. Bitō wi
ænete baī cæbi ate Pabodoidi
nāni apænede wadāni mīmōnē
guicæīmpa, ante apæneedāni.

⁴ Codito æbānō cæcāā, ante botō
edonque apænequēnēmo īmopa.
Īninque mīnitō botō beyæ ante
apænedinque, Pabodo edonque
apænecæcāīmpa, ante Wængonguī
ingante apæneedāni āmopa.

⁵ Wadāni inānite bee tēninque
mīnitō ocai encāmīni inte ēñente
cæedāni. Pōnēnāmai ināni do
ēñencædānīmpa, ante waa apænete
cæedāni.

⁶ Ayæ Wængonguī
waadete pōnō apænecā ēñēninque
mīnitō adobai wadāni inānite
waadete pōnō apænedinque waa
pōni apæneedāni. Wadāni, Æbānō
īi, ante ēñencæte ante wæyōnānite
mīnitō wæætē nō pōni ēñēmīni inte
nōngā apænēmīni ēñencædānīmpa.

Waa quēwencæmīnīmpa, ānānīpa

⁷ Botō Pabodobo æbānō
quēwēmoo, ante nē ēñēningā
inte Tiquico ñōwo mīnitō weca
pōninque mānīnō ante apænecā
ēñencæmīnīmpa. Tōmengā mōnō
tōnīñacā baī iñongante mōnitō
tōmengā ingante waa waadete
pōnēmōnīpa. Tōmengā mōnō

Awënë nempo quëwëninque mōnitō tōnō godongāmæ cæcā inongā inte mōnō pōnencabo tōmāmō imonte pōnëninque mōnō beyæ cōwë ædæmō cæcā ingampa. ⁸ Minitō, Pabodoidi æbānō quëwënanii, ante ëñencæte ante wæmīnitawo. Edæ, Tiquico mānīnō ante apænedinque mīnitō imīnite ædæmō apænecā ëñëninque mīnitō wampo pōnencæmīnimpa, ante cædinque botō ñōwo tōmengā ingante mīnitō weca da godōmo pongā aedāni. ⁹ Tiquico goyongā tōmengā tōnō Onetimo mīni cabo nē inongā incæ guëa gocæcāimpa. Onetimo cōwë ædæmō cæte nē pōnengā ingampa, ante adinque mōnitō tōmengā ingante waadete pōnëmōnipa. Inique tōmëna iñōmō, Pabodoidi weca æbānō cædānii, ante tōmānō ante apæneda ëñencæmīnimpa.

¹⁰ Botō tōnō guëa tee mōnete ongongā Aditadoco iñōmō tōmengā mīnitō imīnite, Waa quëwëedāni, angampa. Ayæ Bedënabee nānō wænquicā Māadoco adobaï, Waa quëwencæmīnimpa, angampa. Tōmengā ingante æbānō waa cæquii, ante do āmo ëñëmīnitapa. Inique tōmengā pongā adinque waa cædāni. ¹¹ Ayæ wacā Itota Yoto nāni ānongā adobaï, Waa quëwencæmīnimpa, angampa. Botō Wængonguï Awënë Odeye nempo quëwënanii beyæ cæyōmo oodeoidi incæ wadāni cædāmaï iñōnānite mānīnānique botō tōnō godongāmæ cædinque pōnō ædæmō cædāni æninque botō wampo pōnentabopa.

¹² Ayæ mīni cabo inongā inte Epapada iñōmō tōmengā Itota Codito ingante nē cædongā inte adobaï, Waa quëwëedāni, angampa. Tōmengā Wængonguï ingante nanguï apænedinque, Codotenteidi inānite bitō godō cæbi ate tōmënanii picænāni baï bacædānimpa. Ayæ bitō angainō tōmānō ante

ëñente cædāni inte tōmënanii tæï piñænte ëwocacædānimpa, ante tōmengā mīnitō beyæ ante cōwë apænecampa. ¹³ Minitō beyæ tōmengā nanguï cæcampa. Daoditea iñōmō nāni pōnencabo beyæ adobaï Yedapodi iñōmō nāni pōnencabo beyæ adobaï tōmengā nanguï cæcampa, ante botō nāwangā apænebo ëñëedāni. ¹⁴ Ayæ, Waa bacædānimpa, ante mōnō nē cædongā tōmengā ëmōwo Odoca tōmengā iñōmō mōnō nē waadecā ingampa. Tōmengā tōnō Deëma, Waa quëwencæmīnimpa, ante adobaï ānapa. ¹⁵ Ayæ botō Pabodobo beyæ ante wæætë Daoditea iñōmō mōnō tōniñadāni inānite mīnitō, Waa quëwëedāni, aedāni. Diimpa inante, Waa quëwëedā, aedāni. Ayæ Codito ingante nāni pōnencabo tōmëna oncōnë godongāmæ ponte apæneyōnānite mīnitō wæætë botō beyæ apænedinque, Pabodo, Waa quëwëedāni, angampa, aedāni.

¹⁶ Ayæ iinta botō cadota ante yewæmōinta iinque adinque mīnitō, Daoditea iñōmō Codito ingante nāni godongāmæ pōnencabo adobaï acædānimpa, ante cædinque da godōmīni ænte acædānimpa. Ayæ daoditeaidi inānite botō cadota ante yewæmōninta adobaï āmīni da pōnōnāni æninque aedāni.

¹⁷ Ayæ Adoquipo ingante apænedinque, Bitō mōnō Awënë pōnō angā ëñënimi inte bitō cæquëñëno ante tōmāā ædæmō cæe, aedāni. ¹⁸ Botō Pabodobo tōmëmo onompoca yewæmōninque, Waa quëwëedāni, ante tōmëmo ëmōwo ante yewæmōmopa. Botō æbānō yæguincamë encapote wæboï, ante pōnëninque mīnitō Wængonguï ingante apæneedāni āmopa. Wængonguï waadete nānō pōnō cædō ænte entawencæmīnimpa, ante mānīnque ante yewæmōmopa.

1 Tetadönitenteidi inänite Pabodo cadota ante tänota nänö yewæmongainta

Pabodo, Waa quëwëedäni, ante apænecäimpa

¹ Botö Pabodobo inömo imopa. Mönö tönifñada Tidibänö tönö Timoteo tönö godongämæ apænete ate yewæmomo aedäni. Mönö Mæmpo Wængongui nempo ayæ mönö Awënë Itota Codito nempo quëwëningue minitö Tetadönica iñömö quëwëningue Codito ingante godongämæ mini pönencabo eñëedäni. Mönö Wængongui waadete pönö cæcä ate minitö gänë entawencæmiminipa, ante yewæmömönipa.

Tetadönitenteidi nani wede pönënö

² Mönitö möni apæneyedë minitö tömämäni beyæ ante Wængongui ingante cöwë waa ate pönëningue apænemönipa. ³ Minitö Itota ingante æbänö wede pönente cæmini iminipa, ante ayæ tömengä ingante waadete pönëningue æbänö cæmini iminipa, ante cöwë apænemönipa. Ayæ minitö wæwëmini incæ, Mönö Awënë Itota Codito pongä ate watapæ bacäimpa, ante pönëningue æbänö wæntæye inämaï ee cæmini iminipa, ante adingue mönitö Wængongui mönö Mæmpo weca æyedëmë ponte apænedingue cöwë mäninö ante pönëningue apænemönipa. ⁴ Mönitö tönifñamini, minitö Wængongui nänö nê waademini inömini inte eñëedäni. Tömengä minitö iminite apænte ængacäimpa, ante do eñëmönipa. ⁵ Edæ Itota ingantedö ante mönitö watapæ möni apænedö ante wii ononquedö ante apænetamönipa. Wæætë Wængongui nämä tæi piñænte nê angä beyænque mönitö minitö

iminite apænedingue Awënë inte bai apænetamönipa. Wængongui Önöwoca mönitö tönö godongämæ cæcä beyænque mönitö mäninö möni watapæ apænedö ante, Nö impa, ante ædæmö pönëningue apænetamönipa. Mänömaï apænemöni eñëmäni adingue mönitö, Wængongui minitö iminite apænte ængacäimpa, ante do eñëmönipa. Ayæ minitö weca quëwëningue mönitö æbänö minitö beyæ ante quëwentamönii, ante do eñëmönipa.

⁶ Wængongui Önöwoca watapæ nänö topämo ante pönongä ænimäni inte minitö nangui caate wæmini incæte Wængongui nänö angainö ante eñëningue Ao ante æminitapa. Mönitö æbänö cæmönii, ante adingue Awënë Itota Codito æbänö cæcä, ante adingue minitö adobaï möni cæbaï cæmini baminitapa.

⁷ Iningue Mäatedöniabæ quëwënäni tönö Acayabæ quëwënäni iñömö Itota Codito ingante nê pönënäni inönäni inte tömënäni tömänäni mini cædi adingue mini cæbaï adobaï cædänitapa. ⁸ Minitö wede pönëningue apænemäni beyænque Wængongui nänö angainö ante Mäatedöniabæ quëwënäni tönö Acayabæ quëwënäni eñënäni incæte wii mänii meñömongaque iñömö quëwënäni eñënäni. Wæætë ædömë quëwënäni iñönänite wadäni minitö Wængongui ingante mini wede pönëmämo ante tededäni do eñënäni.

Iningue mönitö mänii beyæ quinänte godömenque apænequii. ⁹ Edæ, Mönitö minitö weca eñacæ pöninque apænemöni eñëningue minitö æbänö watapæ eñëminitapa, ante mäninäni nê pönënäni incæ apænedäni eñëmönipa. Ayæ adodäni minitö iminitedö ante iïmaï ante apænedänipa. Minitö, Mönitö wængonguïdi impa, ante mini cönönincacoo incæ emö cæte wadæ pöninque mönö

Wængonguī gāmænō pōmīnīta, ante apænedāni ēñēmōnīpa. Ayæ, Nāwā Wængonguī nē Quēwēnongā ingante ēñente cæcæmōnīpa, ante pōmīnīta, ante apænedāni ēñēmōnīpa. ¹⁰ Ayæ tōmengā Wengā oōnædē nē quēwēnongā inte ocæ emænte poncæcāimpa, ante mīnītō wānō cōmīni imīnīpa, ante apænedāni ēñēmōnīpa. Tōmengā do wængaingā iñongante Wængonguī, Nāni omæmōe, angā nē nāni omæmongaingā ingampa. Inīnque Wængonguī mōnō imonte nānō piinte panguimāmo ante wæyōmōnte tōmengā Wengā iñōmō ængā beyænque quēwēnguimō imōmpa.

2

Pabodo Tetadōnica iñōmō nānō cædō

¹ Mōnītō tōniñamīni ēñēedāni. Mōnītō mīnītō weca mōni ēñacæ pōñedē mōni cædinō wīi ononque impa, ante mīnītō do ēñēmīnīpa. ² Mōnītō do mīni ēñēñinō bai mōnītō wēēñēñedē Pidipoto iñōmō quēwēñōmōnīte māniñōmō quēwēnāni mōnītō imōnīte wēnæ wēnæ cædāni beyænque wæwente intamōnīpa. Adodāni mōnītō imōnīte, Mīnītō wēnæ wēnæ cæmīni imīnīpa, ante tedewēnāni ēñēnīnque wætāmōnīpa, ante mīnītō adobai ēñēmīnīpa. Ayæ mīnītō weca ponte quēwēñōmōnīte waodāni tæiyænāni mōnītō imōnīte Baa ante, Mīnītō apænedāmai incæmīnīpa, ante wææ ānāni incæte Wængonguī mōnītō tōnō godongāmæ cæcā beyænque tōmengā ingantedō ante watapæ mōni apænedō ante mīnītō imīnīte guiñēnāmai apænetāmōnīpa.

³ Edæ mōnītō, Wængonguī ingante pōnēmīni inīnque waa imaimpa, ante mīnītō imīnīte nangui apænemōni inte wīi babæ wapiticæ pōnēnīnque

apænemōnīpa. Wīi wentamō entawēnīnque pōnente apænemōnīpa cæmīni. Ayæ adobai, Mīnītō oda cæcæmīnīpa, ante cædāmai inte mōnītō wīi wapiticæ apænemōnīpa. ⁴ Wæætē Wængonguī mōnītō imōnīte apænedīnque, Waa cæmīni abopa, ānīnque, Mīnītō Itota ingantedō ante botō watapæ apænedō ante nē apænemīni ēñencædānīpa, ante angā ēñēnīnque mōnītō nē apænemōni imōnīpa. Mōnītō, Waodāni mōnītō imōnīte waa acædānīpa, ante cædāmai inte wæætē, Wængonguīnque mōnītō imōnīte waa acæcāimpa, ante cædinque apænemōnīpa. Edæ tōmengā, Æbānō entawēmīni, ante mōnō entawēñōmō ante nē acā ingampa. ⁵ Wadāni nāmā beyænque ante, Waa tedemōni ēñēnīnque mōnītō imōnīte wæætē pōnō cæcædānīpa, ante babæ cædāni bai mōnītō iñōmō dicæ mānōmainō ante mīnītō imīnīte babæ cætāmōniyaa. Mānōmainō ante do ēñēmīnīpa. Ayæ, Mōnītō wīi mīnītō godonte æinta ante beyæ apænetāmōnīpa, ante do ēñēmīnīpa. Æbānō cætāmōnīpa, ante Wængonguī nē acā ingampa. ⁶ Waodāni mōnītō imōnīte waa acædānīpa, ante mōnītō dicæ amōnitawogaa.

Ayæ, Mīnītō incæ wadāni incæ mōnītō imōnīte waa acædānīpa, ante dicæ amōnitawogaa. ⁷ Edæ, Itota Codito nānō da godongaimōni inōmōni inte mōnītō mīnītō imīnīte, Pōnōmīni ænīnque quēwēncæmōnīpa, amōni bai waa incædōnīpa. Wæætē mīnītō weca quēwēnīnque mōnītō wānā nānō wēñænāni guiyānāni inānīte ædæmō cædā bai adobai mīnītō imīnīte cætāmōnīpa. ⁸ Mīnītō imīnīte nangui pōni waadete pōnēmōni inte mōnītō, Itota ingantedō ante Wængonguī nānō watapæ apænedō ante mīnītō imīnīte apænedīnque watapæ totāmōnīpa.

Ayæ munitö nö möni në waademini iñöminite mönitö beyæ quëwentamönipa. Ayæ munitö beyæ wæmōni incæ adobaï watapæ tobaimönipa. ⁹ Mönitö tōniñamini eññedāni. Nanguï pōni möni cædinō ante munitö do eññemīnīpa. Itota ingantedō ante Wængonguï nānō watapæ apænedō ante mönitö munitö weca quëwente apænedinque, Mōni quëwengæimpa, ante wīi eyepæ godō wædō ante dicæ antamōniyaa. Wæætē edæ, Minitö wædāmaï incæmīnīpa, ante mönitö itædē incæ woyowotæ incæ tōmēmōni nanguï cædinque ænte quëwentamönipa.

¹⁰ Minitö në wede pōnēmīni weca quëwēninque mönitö tæiyæ waēmō ewocamōni inte nö cæte quëwēñömōnite munitö, Wēnæ wēnæ cæmīnīpa, ante ædō cæte anguimīni. Wæætē mönitö cædinō adinque munitö, Mönitö æbānō quëwēmōni imōni, ante do amīni inte në apænemīni imīnīpa. Wængonguï adobaï ante do acā ingampa. ¹¹ Edæ waocā mæmpocā tōmengā wēñænāni iñōnānite tōmengā, Minitö eññenguimīni, ante odōmongā bai mönitö adobaï munitö tōmāmīni iñōmīnite adocanque adocanque ingante, Bitö eññenguimi, ante odōmonte apænetamönipa. Mänōmaï cætāmōnīpa, ante munitö do eññemīnīpa. ¹² Mīni quëwēnō adinque Wængonguï tocæcāimpa, ante cædinque munitö tæiyæ waēmō quëwencæmīnīpa, ante mönitö nanguï apænetamönipa. Ayæ, munitö mänōmaï cæte quëwencæmīnīpa, ante waadete apænetamönipa. Ayæ adobaï mönitö wæætē wæætē apænedinque munitö imīnite adodō ante ancaā apænetamönipa. Wængonguï iñōmō, Botö Awēnē Odeye nempo quëwēninque munitö botö ñāō emōñōmō botö tōnō godongāmæ quëwencæmīnīpa, ante tōmengā

munitö imīnite aa pedinque apænte ængampa.

¹³ Ayæ adobaï mönitö Wængonguï nānō angainō ante munitö imīnite apænemōni eññēninque munitö ö ænte do pōnēmīnitapa. Nāwangā Wængonguï nānō angainō impa, ante adinque munitö, Wīi waodānique nāni angainō impa, ante pōnēninque wæætē, Nāwangā Wængonguï nānō angainō impa, ante pōnēninque ö æmīnitapa. Ininque munitö në wede pōnēmīni inte Wængonguï nānō angainō entawēmīni beyænque nanguï cæmīni imīnīpa, ante eññēninque mönitö Wængonguï ingante cōwē waa ate pōnente apænemōnīpa. ¹⁴ Oodeabæ iñōmō Wængonguï ingante godongāmæ nāni pōnencabo iñōmō tōmengā nempo quëwēñōnānite oodeoidi tōmēnāni inānite togænte pānāni wædāni bai munitö mönitö tōniñamīni iñōmīni munitö omæ iñōmō në quëwēnāni incæ munitö imīnite adobaï cædāni wæmīnitapa. Mänōmaï cædāni wædinque munitö Oodeabæ iñōmō Wængonguï ingante godongāmæ nāni pōnencabo wædāni bai adobaï wæmīni bamīnitapa.

¹⁵ Oodeoidi iñōmō Wængonguï beyæ në apænegaināni inānite wænōnāni wængadānīpa. Ayæ ate tōmēnāni pæināni iñōmō Itota Codito ingante wænōnāni wængacāimpa. Ayæ ñōwodāni adocabodāni incæ mönitö imōnite adobaï togænte wido cædānitapa. Mānīnāni nāni cædinō adinque Wængonguï tōmēnāni inānite ædō cæte waa aquingāā. Adodāni incæ waodāni tōmānāni inānite piinte quëwēñōnānīpa tōō. ¹⁶ Edæ oodeoidi ināmaï ināni inānite, Codito ængā beyænque munitö quëwencæmīnīpa, ante apænedāmaï incæmīnīpa, ante cæcæte ante mānīnāni oodeoidi incæ mönitö imōnite Baa āninque wææ cædānīpa tōō. Mänōmaï cōwē

wënæ wënæ cædinque tōmēnāni wæætē wæætē nāni wënæ wënæ cædincoo idæwaa cædānīpa. Idæwaa ī inīnque Wængonguī nānō ængūī bate pūimāmo tōmēnāniya do pon-gatīmpa.

Tetadönitenteidi weca Pabodo eñacæ pōinente wæcampa

¹⁷ Incæte mōnitō tōnīñamīni eñēedāni. Tōmēnāni ānāni beyæ mōnitō mīnitō imīnite ēmō cæte godinque wūī wantæpiyæ ante gotamōnīpa. Godinque mīnitō imīnite adāmai imōni incæte mōnitō mīnitō beyæ ante cōwē pōnentamōnīpa. Mīnitō imīnite nanguī aīnente wæmōni inte mōnitō, Æbānō cæte goquimōni, ante pōnēnīnque nanguī cætāmōnīpa. ¹⁸ Edæ mīnitō weca pōinente wætāmōnīpa. Botō Pabodobo inōmo inte wæætē wæætē nō pōinēmo intabopa. Mōnitō pōinēmōni incæte Tatāna wæætē mōnitō imōniṭe wææ cæcā wætāmōnīpa. ¹⁹ Mōnō Itota Codito nānō ponguōnæ tōmēngā weca ongōnīnque mōnitō æbānō ante beyæ watapæ bacæīmpa, ante pōnēmōni imōnīi. Wūī mīnitō beyænque toquīmōnīi. Edæ nē pōnēmīni inōmīni inte mīnitō do mōni nē watapæ todōmīni imīnitapa. Ayæ waodāni tæī ēmonte gānā cædinque poganta ænte todāni bai mīnitō beyænque ante mōnitō nē toquīmōni imōnīpa. ²⁰ Nāwangā impa. Waa pōni cæmīni īnīnque mīnitō mōni nē waa amīni inōmīni inte mōni nē watapæ todōmīni imīnīpa.

3

¹ Mānōmai beyæ mōnitō, Mīnitō imīnite adāmai inte awædō, ānīnque, Ædō cæte godōmenque wānō cōmōni inguīmōnīi, ante pōnēnīnque mōnatō adomōnaque Atēna īñōmō ongonguēnēmōna imōnāpa, ante pōnente wætāmōnāpa. ² Ayæ Tīmoteo nē mōnō tōnīñacā ingante mīnitō weca ante da pōnōmōna pongantapa.

Tōmēngā īñōmō Wængonguī tōnō godongāmæ cædongā īñongante Itota mōnō Codito ingantedō ante mōnō watapæ apænedō ante eñencædānīmpa, ante odōmonte apænedongā ingampa. Tōmēngā mīnitō imīnite, Mīni wede pōnēnō ante tæī ongonte quēwēedāni, ante ayæ, Wampo pōnēnīnque tæī piñænte cæedāni, ante ædæmō apænecæcāīmpa, ante mōnatō tōmēngā ingante da pōnōmōna pongantapa. ³ Wadāni mīnitō imīnite quiēmē cædāni caate wæmīni incæte tōmāmīni wadō pōnēnāmai inte ñīmpo cædāmai incæmīnīmpa, ante cædinque Tīmoteo ingante da pōnōmōna pongantapa. Mōnō imonte cōwē mānōmai cædāni caate wæquēnēmō imōmpa, ante mīnitō do edonque pōni eñēmīnīpa. ⁴ Ayæ mīnitō weca mōni quēwēñedē mōnitō mīnitō imīnite apænedīnque,

Mōnō imonte quiēmē bai togænte panguīnānidō anguēnē, ante wæætē wæætē apænetāmōnīpa. Edæ mīnitō eñēnō bai mānīnō do batīmpa. ⁵ Mānōmai beyæ botō, Ædō cæte godōmenque wānō cōmo inguīmoo, ante, Mīni wede pōnēnō æbānō impa, ante botō eñencæboīmpa, ante Tīmoteo ingante da pōnōmo pongantapa. Wënæ awēnē, Oda cæe, ante nē ānewēnongā īñōmō mīnitō imīnite, Oda cæedāni, angā eñēnīnque mīnitō wabānō eñēmīnīmpa, ante botō ancai guīñente wætābopa. Mānōmai eñente cæmīni īnīnque mōnitō cædīnō wo ēwente babāīmpa, ante pōnentābopa.

⁶ Incæte Tīmoteo mīnitō weca quēwēnīnque ñōwoque mōnitō weca ocæ ēmænte pongantapa. Mīni wede pōnēnō ante apænedīnque tōmēngā, Wede pōnēnānīpa, angantapa. Ayæ, Nē waadete pōnēnāni inānīpa, ante apænecā eñentāmōnāpa. Mīnitō

mönatō beyæ cōwē waa pōnēmīni imīnīpa, ante tōmengā apæneca ēñentamōnāpa. Ayæ mōnatō mīnitō imīnite ainēmōna inte wæmōna bai mīnitō adobai mōnatō imōnate ainēmīni inte wæmīni imīnīpa, angantapa. ⁷ Mānōmai beyæ mōnitō tōnīñamīni ēñēedāni. Quiēmē beyæ wæmōna incæ ayæ mōnatō imōnate togænte pānāni wæwēmōna incæte mōnatō mīni wede pōnēnō beyænque wæætē wampo pōnente batamōnāpa. ⁸ Mīnitō mōnō Awēnē ingante ñimpo cædāmai pōnēmīni beyænque mōnatō ñowo wampo pōnente bai quēwēmōna imōnāpa. ⁹ Mōnatō mōnō Mæmpo Wængonguī weca ongōnīnque mīnitō beyæ nangūi watapæ tomōna inte wæætē apænēmōnāpa. Incæte mīnitō beyæ ante Wængonguī ingante ædō cæte waa ate pōnente eyepæ apænequīmōnaa. ¹⁰ Mīnitō mīni wede pōnēnō ante æbānō ayæ wīi eyepæ pōnēmīnīi, ante wæmōnīpa. Inīnque, Mīnitō imīnite wæætē adīnque mōnitō odōmonte apænēmōni ēñēnīnque mīnitō eyepæ pōnencæmīnīpa, ante cædīnque mōnitō woyowotæ itædē Wængonguī ingante nō nangūi pōni apænēmōni imōnīpa.

¹¹ Wængonguī mōnō Mæmpo incæ mōnō Awēnē Itota Codito tōnō mōni goquīnō ante tōinō pīnonte bai cæda ate mīnitō weca gocæmōnīpa. ¹² Mōnitō mīnitō imīnite godōmenque waadete pōnēmōni bai mōnō Awēnē Itota pōnō cæcā ate mīnitō adobai mīnitō weca wacā ingā wacā ingā godōmenque godōmenque waadete pōnencæmīnīpa, amōnīpa. Ayæ waodāni tōmānāni inānite godōmenque waadete pōnencæmīnīpa amōnīpa. ¹³ Tōmengā pōnō cæcā beyænque mīnitō tæīmō entawente incæmīnīpa, amōnīpa. Edæ mōnō Awēnē Itota quīnāni nē tæiyæ waēmō ewocadāni tōmānāni tōmengā tōnō godongāmæ

poncædānīmpa. Tōmēnāni nāni pōñedē mīnitō iñōmō Wængonguī mōnō Mæmpo weca pōmīni adīnque tōmengā ædō cæte, Wēnæ wēnæ cæmīni imīnīpa, ante angūingāā. Mīnitō tæiyæ waēmō ewocamīni incæmīnīpa, amōnīpa.

4

Wængonguī waa acæcāimpa, ante mōnō quēwēnō ante

¹ Mōnitō tōnīñamīni ēñēedāni. Adodeque ayæ apænequīmōni imōnīpa. Mīni quēwēnō ante Wængonguī waa acæcāimpa, ante mōnitō, Iīmai quēwēedāni, ante do wææ odōmonte apænēmōni ēñēmīnitawo. Inīnque mīnitō Ao ante quēwēnōmīni imīnīpa. Ñowo iñōmō mōnitō Awēnē Itota emōwo ante apænedīnque mīnitō imīnite, Mānīnonque ante gomonga cæte quēwencæmīnīpa, ante ancaa apænēmōnīpa.

² Awēnē Itota nānō ānō ante ēñente cædīnque mōnitō mīnitō imīnite wææ ānīnque, Iīmai cæedāni, antamōnīpa. Mānīnō mōni wææ ante odōmonte apænedō ante mīnitō do ēñēnīmīnīpa. ³ Wængonguī nānō ānō iñōmō Iīmai impa. Mīnitō iñōmō tæiyæ waēmō ewocate quēwenguēnēmīni imīnīpa. Wacā nānōogæ ingante godō towente cædāmai inte edæ ononque mīni nānōogænque quēwenguēnēmīni imīnīpa. ⁴ Onguīñæmīni tōmāmīni iñōmō, Botō moncæboimpa, ante cædīnque mīnitō, Æbānō cæte nānōogæ æmo ate Wængonguī tōnō waodāni waa aquīnānīi, ante ēñenguēnēmīni imīnīpa. Mīnitō, Tæiyæ waēmō ewocadīnque mōnitō, pængæimpa, ante ēñenguēnēmīni imīnīpa. ⁵ Wīi wadāni bai, Wængonguī ingante æbānō ingāingā ingāā, ante ēñēnāmāi ināni bai onquiyænque ante nāni towēnonque ante pōnēnāmāi quēwencæmīnīpa. ⁶ Mānīnō

ante nē pönengä iñömö, Botö tönĩñacä nänöogængä ingampa, ante pönëninque tömengä nänöogæ ingante towente cædämaĩ ininque tömengä ingante wënæ wënæ cædämaĩ incæcäimpa.

İımaĩ wënæ wënæ cædäni inänite Awënë Itota pancæcäimpa. Wëenëñedë mäninö ante munitö iminite apænedinque do wææ angamönimpa. ⁷ Edæ Wængongui mönö imonte wii, Towencæminimpa, ante apænte ængacäimpa. Wæætë, Minitö tæiyæ waëmö ewocate quëwencæminimpa, ante tömengä mönö imonte apænte ængacäimpa. ⁸ Mänömaĩ beyæ æcänö mäninö ante Pabodo nänö, İımaĩ cæedäni, ante nänö wææ odömonte apænedö eñëninque Baa äna iñömö tömengä wii waodänique inänite eñënamäi inte Baa angä ingampa. Wæætë Wængongui munitö iminite nänö Tæiyæ Waëmö Önöwoca nē pönongä ingante eñënamäi inte Baa angä apa quëwëminii.

⁹ Mini pönencabo mini tönĩñadäni iñönänite mini waadete pönënö ante mönitö quınante yewæmonguimöni. Edæ munitö tömëmini iminite, Wacä ingä wacä ingä waadete pönencæminimpa, ante Wængongui odömonte apæncä eñëminitapa töö. ¹⁰ Nö impa. Mäatedöniabæ tömämæ iñömö mönö pönencabo mönö tönĩñadäni tömänäni inänite do waadete pönëmini iminipa. Incæte möni tönĩñamini, Minitö mäninö ante gomonga cæte quëwencæminimpa, ante ancaa apænemönipa. ¹¹ Minitö piyænë cæte quëwencæminimpa. Wadäni, Æbänö cæquënënanäni inänii, ante cöwë anämaĩ incæminimpa. Ayæ, Wæntæye inämaĩ inte mini önompoca cæte quëwencæminimpa. Mäninö do möni apænedö bai munitö, Cæinëmönipa, ante cæcæminimpa, ämönipa. ¹² Mänömaĩ cæmini bai iımö iño iımö iño mini quëwënö adinque wadäni nē

pönënamäi inäni wæætë munitö iminite waa acædänimpa. Ayæ adobai munitö waodäni inänite, Pönömini æncæmönimpa, ante änewënamäi quëwencæminimpa.

Mönö Awënë Itota nänö occë emænte ponguionæ

¹³ Mönitö tönĩñamini eñëedäni. Nē æmæwo wængainäni iñömö æbänö baquinänii, ante munitö eñencæminimpa, ante yewæmömönipa. Wadäni, Mönö ñäni ömæmongæimpa, ante pönënamäi inäni inte wæwënäni bai munitö wii adobai wæwëmini incæminimpa, ante yewæmömönipa. ¹⁴ Itota æmæwo wæningä incæ ñäni ömæmonte inongäimpa, ante pönëmö imompa. Itota ingante pönente nē wængainäni iñönänite Wængongui iñömö mäninäni inänite Itota tönö tömengä weca ænte mämongä poncædänimpa, ante adobai pönëmompa.

¹⁵ Wængongui nänö apænedö bai mönitö iımaĩ ante munitö iminite apænemönipa. Awënë Itota nänö ponguionæ mönö nē mümö quëwëmö inte ayæ ongömö iñömö mönö wii täno tömengä weca gocæmöimpa. Wæætë tömengä ingante pönëninque nē æmæwo wængainäni inte mäninäni iñömö täno goquinänidö angüënë. ¹⁶ Edæ mönö Awënë Wængongui nänö wææ änonque ante yedæ äñongä Wængongui anquedoidi tæiyæ awënë aa pecæcäimpa. Wængongui todompeta näni ancadeca adocanque we we öncæ cæyonga mönö Awënë Codito incæ öönädë quëwente pö wææncæcäimpa. Pö wææñongä tömengä ingante nē pönente wængainäni tömënäni täno ñäni ömæmoncædänimpa. ¹⁷ Ayæ ate Wængongui cæcä beyænque mönö nē mümö quëwëmö inte ayæ ongömö iñömö mönö tömënäni tönö godongämæ boguımancodë æicæmöimpa. Boguımancodë æidinque mönö Awënë öönädë

inö wææ pöñongante mönō tōmengā ingante bee tencæmōimpa. Inique cōwē Awēnē weca quēwencæmōimpa. ¹⁸ Mānōmaī beyæ, Mōnō Awēnē Codito incæ öönædē quēwente pō wææncæcäimpa, ante pönēninque wampo pönencædänimpa, ante cædinque mīnitō wacā ingā wacā ingā ædæmō apæneedāni.

5

¹ Nōwo mönitō tōñīnamīni ēñēedāni. Æōnædō māñī baquīi, ante mīnitō imīnite ædō cæte yewæmonguimōnii. ² Edæ mönō Awēnē Itota nānō ponguīōnæ iñōmō nē awēmō ængā woyowotæ iñontobæ pō guicā bai iñontobæ baquīnō anguēnē, ante mīnitō tōmēni waa ēñēmīnīpa edæ. ³ Waodāni, Mōnō piyænē cæte guīñēnāmaī quēwēmōmpa, ante nāni tedeyedē ēnengā iñontobæ wēñæ nantate wæcā bai tōmēnāni adobai iñontobæ nāni ömæe ewenguīnō baquīnō anguēnē. Inique ædō cæte wodii winonguīnāni.

⁴ Incæte mīnitō mönitō tōñīnamīni ēñēedāni. Māñiōnæ nāni wæwente eōnæ nē awēmō ænongā pō guicā bai iñontobæ inque bayonte mīnitō wīi wēmō iñōmō quēwēmīni inte guīñēnāmaī incæmīnīpa. ⁵ Mīnitō Wængonguī wēñæmīni imīni inique ñāō iñōmō tōmāmīni quēwēmīni imīnīpa. Mōnō cōwē wentamō iñōmō cædōnāni bai wīi imōimpa. ⁶ Mānōmaī beyæ mönō wīi wadāni mö ñōnāni bai mongæimpa. Wæætē mönō ñāni ömæmōninque nāmā wææ ante quēwēmō ingæimpa. ⁷ Edæ tōmēnāni nē mōnāni iñōmō woyowotæ mōnāni inānīpa. Ayæ wadāni tī nāmæ bedinque nē quidi quidi dowænte ināni iñōmō woyowotæ bete badānīpa. ⁸ Incæte mönō ñāō iñōmō cægōmō inte nāmā wææ ante quēwēmō ingæimpa. Tæīneta wææ wēñate bai cædinque

Itota ingante mönō wede pönēnō ante mönō waadete pönēnō ante mönō entawente quēwengæimpa. Tæīneta ocabogata wææ encate bai cædinque mönō edæ, Wængonguī ængā beyænque quēwencæmōimpa, ante pönēnō ante mönō ewocate quēwengæimpa. ⁹ Edæ Wængonguī nānō ænguī bate piinguīmāmo ante tōmengā, Wīi wæwencæmīnīpa, ante mönō imonte apænte ængacäimpa. Wæætē mönō Awēnē Itota beyæ tōmengā mönō imonte ængā beyænque quēwencæmōimpa. ¹⁰ Tōmengā, Botō tōnō quēwencæmīnīpa, ante mönō beyæ wængacäimpa. Inique mīi imō incæ wænte imō incæ mönō cōwē tōmengā weca quēwencæmōimpa. ¹¹ Mānōmaī beyæ mīnitō iñōmō do cæmīni bai gomonga cæedāni. Wampo pönencædänimpa, ante cædinque mīnitō wacā ingā wacā ingā ædæmō apænedinque, Æmæwo pægaimīni inte tæi piñænte cæedāni, ante odōmonte apæneedāni.

Mōnō tōñīñadāni inānite Pabodo nānō ānō

¹² Nōwo mönitō tōñīnamīni ēñēedāni. Mīnitō imīnite iīmaī apænemōnīpa. Mīnitō weca nē nanguī odōmonte apænedāni iñōñānite mīnitō tōmēnāni inānite waa acæmīnīpa, amōnīpa. Edæ Awēnē Itota apænte nānō æñīnāni inte tōmēnāni, Mīnitō iīmaī waa quēwēedāni, ante mīnitō imīnite nē aadāni inānīpa. ¹³ Tōmēnāni nāni cædō beyænque mīnitō tōmēnāni inānite godōmenque nanguī waa amīni inte waadete pōñēedāni. Mīnitō wacā ingā wacā ingā piyænē cæte quēwēedāni.

¹⁴ Mōnitō tōñīnamīni ēñēedāni. Mīnitō imīnite iīmaī ante ancaa amōnīpa. Wæntæye ināni inānite wææ ante apæneedāni. Guīñente ināni wampo pönencædänimpa, ante tōmēnāni inānite ædæmō apæneedāni. Æmæ pōñēnāni tōnō

godongämæ cæedäni. Wadäni tömänäni inänite mīnitō waadete ee cæedäni ämōnipa.

¹⁵ Æcāmenque ingante wadäni wēnæ wēnæ cædäni adinque mīnitō Baa ämīni beyænque mänināni wæætedō wæætē näēmæ wēnæ wēnæ cædāmaī incædānimpa. Wæætē wacā ingā wacā ingā cōwē waa cæcæmōnimpa, ante pōnēninque cæedäni. Ayæ wadäni tömänäni inänite adobai cæedäni.

¹⁶ Mīnitō cōwē watapæ tote quēwēedäni. ¹⁷ Wængonguī ingante woyowotæ itæde apænete quēwēedäni. ¹⁸ Mīni quēwenganca quiēmē bai ba incæte mīnitō cōwē Wængonguī ingante waa ate pōnēninque apæneedäni. Edæ Itota Codito nempo nē quēwēmīni inte mäninō ante mīnitō beyæ ante Wængonguī nänō änō impa.

¹⁹ Wængonguī Önōwoca nänō cæinō adinque mīnitō tömengä ingante ædō cæte, Cædāmaī iē, ante wææ anguimīnii. ²⁰ Wængonguī beyæ nē apænedäni nāni apænedō ēñēninque mīnitō badete todāmaī quēwēedäni. ²¹ Wæætē waodäni nāni apænedō tömänō ante ēñēninque, Æbänō i, ante edonque ēñengæimpa, ante cædinque mīnitō, Nō nāni änō i, Babæ nāni änō i, ante pōnēninque do ēñencæmīnimpa. Waa änō impa, ante ēñēninque mīnitō mäninō ante ö ænte bai quēwēedäni. ²² Quiēmē wēnæ wēnæ cæquīi, ante adinque mīnitō Baa ante gomō aedäni.

²³ Wængonguī incæ nē piyænē cædongä inte pōnō cæcä beyænque ædæmō tæiyæ waēmō entawēmīni incæmīnimpa. Awēnē Itota mönō Codito tömengä nänō ponguinganca mīnitō iñōmō Wængonguī pōnō cæcä ate mīnitō mīmō incæ önōwoca incæ baonga incæ wēnæ wēnæ cædāmaī incæmīnimpa. ²⁴ Wængonguī nänō nē apænte ænimīni iñōmīnite tömengä mīnitō

imīnite cōwē pōnēninque tömengä nänō änō bai ædæmō cæcæcäimpa.

Pabodo, Waa quēwencæmīnimpa, angampa

²⁵ Mōnitō tōniñamīni iñōmō ēñēedäni. Mīnitō mönitō beyæ ante Wængonguī ingante apæneedäni. ²⁶ Mīnitō pōnencabo iñōmīnite mönitō tömāmīni waa quēwencæmīnimpa, ante waadete pōnēninque ämōnipa. ²⁷ Edæ Awēnē Itota ēñēñongä botō mīnitō imīnite wææ ante, Ii yewæmōinta adinque mīnitō mīni pōnencabo iñōmīnite adocanque ingante ämīni tömänäni ēñēñönāni tömengä adotaa adinque apæncä ēñencædānimpa, ämopa. ²⁸ Awēnē Itota mönō Codito mīnitō imīnite waadete pōnō cæcæcäimpa, ante botō mäninque ante yewæmōmopa.

2 Tetadönitenteidi inänite Pabodo cadota ante ayænta nänö yewæmongainta

Pabodo, Waa quëwëdäni, ante apæncampa

¹ Botö Pabodobo inömo imopa. Mönö töninada Tidibänö tönö Timoteo tönö godongämæ apænete ate yewæmömo aedäni. Tetadönica inömo quëwëmini inte Codito ingante godongämæ mini pönencabo inömini inte ëñeedäni. Minitö mönö Mæmpo Wængongui nempo ayæ mönö Awënë Itota Codito nempo quëwëmini iminipa. ² Mönö Mæmpo Wængongui tönö mönö Awënë Itota Codito waadete pönö cæda ate minitö gänë entawencæmininipa, ante yewæmömönipa.

Itota Codito pongä ate Wængongui apænte pancæcäimpa

³ Mönitö töninamini ëñeedäni. Mini wede pönëno godömenque pæte bai impa, ante ayæ tömämni wacä ingä wacä ingä mini waadete pönëno waa pöni pæte bai iminipa. Mänömai beyæ mönitö minitö beyæ ante Wængongui ingante cöwë waa ate pönëninque apænequënemöni imönipa. ⁴ Wadäni minitö iminite quiëmë togæwëninque wënæ wënæ cædäni caate wæmini incæ quiëmë beyæ wæwëmini incæ minitö wæntæye inämai inte ee cæminipa. Mänömai beyæ Wængongui ingante godongämæ nani pönencabo wayömo wayömo quëwëñönänite mönitö incæ mini cæinö ante waa adinque cöwë apænemönipa. Ayæ mini wede pönëno ante cöwë apænemönipa. ⁵ Mäninö ante beyæ Wængongui apænte nänö panguinö ante, Tömengä cöwë nö panguingänö angüënë, ante do ëñëmopa. Mänömai beyæ minitö Wængongui Awënë

Odeye nempo guicæte ante eyepæ waa pöni bacæmininipa. Minitö do mäninö Wængongui nempo mini öönædë quëwëguinö beyæ wæwente quëwëminipa.

⁶ Wængongui në nö cædongä ingampa. Edæ wadäni minitö iminite wënæ wënæ cædäni ate wæwëmini inömini tömengä wæætë tömënanäni inänite wënæ wënæ cæcä ate wæwencædäninipa. ⁷ Ayæ minitö në wæwëmini inöminite pönö cædinque tömengä mönitö imönite adobai pönö cæcä ate tömämö mönö wæwënamai baquimö imopa.

Mönö Awënë Itota tönö tömengä anquedoidi në tæi piñænte cædäni tönö öönædë ongonte pö gonga bæcote bai godongämæ wææñönäni tömämö ayömo mänömai bacæimpa. ⁸ Mönö Awënë Itota ingantedö ante mönö watapæ apænedö ante në ëñënamai cædäni inömo, Wængongui æbänö ingaingä ingäa, ante ëñënamai inäni inönänite tömengä mäninäni inänite pante cæcæcäimpa. ⁹ Wængongui adodäni inänite päninque æmæwo wo ewencæcäimpa. Tömënanäni inömo Awënë Itota weca tömengä nänö tæi piñæmämö waëmö pöni nänö ëmöñömo mäninömo pö guidämai incædäninipa, ante Wængongui wææ cæcæcäimpa. ¹⁰ Awënë Itota nänö ponguiönæ Wængongui mänömai cæcæcäimpa. Mänionæ Itota quinäni inömo në tæiyæ waëmö ewocate quëwënanäni inte tömengä ingante waa acædäninipa, ante poncæcäimpa. Ayæ tömengä në pönënanäni weca pöñongante tömënanäni tömännäni, Tömengä waa pöni cæcä amönipa, ante watapæ ancædäninipa, ante cæcæte ante poncæcäimpa. Ayæ minitö adobai mönitö apænedö ante ëñëninque pönëmini inte tömengä quimäni inömo mönitö tönö adobai cæcæmininipa, ante cæcæte ante

poncæcāimpa.

¹¹ Mānōmaī beyæ mōnitō mīnitō beyæ ante woyowotæ itædē Wængonguī ingante apænemōnipa. Wængonguī, Mīni quēwenguīnō ante quēwencæmīnipa, ante mīnitō imīnite apænte ængā īnīnque mōnitō, Mīnitō eyepæ waa pōnī bacæmīnipa, ante mōnō Mæmpo Wængonguī ingante apænemōnipa. Mīnitō, Mōnitō waa cæcæmōnipa, ante mīni ānō bai tōmānō ante Wængonguī nānō tæi piñæmāmo inte īnīnque cæcæcāimpa, ante apænemōnipa. Ayæ mīni wede pōnēnō beyæ mīnitō cæquīnō tōmānō ante tōmengā adobai īnīnque cæcæcāimpa. ¹² Mōnō Awēnē Itota pōnō cæcā beyænque mīnitō waa pōnī cæmīni adīnque wadāni tōmengā emōwo ante waa ate apænecædānipa. Ayæ tōmengā mānōmaī cæcā beyænque wadāni, Mīnitō waa quēwēmīni imīnipa, ante mīnitō imīnite waa acædānipa. Mōnō Mæmpo Wængonguī tōnō mōnō Awēnē Itota waadete pōnō cæda bai mānōmaī bacæimpa, ante mōnitō mānīnō ante Wængonguī ingante apænemōnipa.

2

Mōnō Awēnē Itota nānō ponguīōnæ cæbānō baquī, ante

¹ Mōnitō tōnīñamīni eñēedāni. Mōnō Awēnē Itota Codito nānō ponguīnō ante amōnipa. Ayæ tōmengā æbānō, Botō weca pōedāni, ante gæcā goquīmō imōpa, ante apænedīnque mīnitō imīnite īmaī amōnipa. ² Mīnitō weca quēwēnāni pancadāniya īñōmō, Mōnō Awēnē nānō ponguīōnæ do batimpa, ante ānāni eñēnīnque mīnitō idiquībæ pōnēnāmaī bacæmīnipa, amōnipa. Edæ mōnitō Wængonguī beyæ nē apænemōni inte mōni apæneyedē incæ mōni odōmonte apæneyedē incæ mōni yewæmōntaa yewæmōñedē incæ æyedēmē incæ apænemōnipa, ante

mānīnāni īñōmō mōnitō imōnitedō ante apænedīnque, Pabodoidi mānīnō ante apænedāni inānipa, ante tededāni eñēnīnque mīnitō guīñente wædāmaī iedāni amōnipa. ³ Æcāmenque angā æbāmē nānō ānō eñēnīnque mīnitō oda cæte godāmaī iedāni.

Edæ waodāni tæiyæñāni Wængonguī ingante Baa ante wadæ godāni ate wacā nē wīwa cæcā inte pongā acæimpa. Ayæ tōmengā pongā ate mōnō Awēnē nānō ponguīōnæ bacæimpa. Māningā nē wīwa cædongā īñōmō Wængonguī æmæwo nānō nē wo ewenguingā ingampa. ⁴ Æcāmenque ingante, Wængonguī ingampa, ante waodāni waa adīnque ædæ wæænīnque apænedāni incæ ayæ quīēmē adīnque, Wængonguī impa, ante waa adīnque apænedāni incæ māningā nē wīwa cædongā īñōmō wængonguīdi nāni nē ānōnāni tōmānāni inānite Baa ānīnque nāmā ængō cæte bai cæcā inongampa. Wængonguī oncō tæiyæ waemō oncōnē adocā pō guīite tæ contadīnque, Botō tōmēmō wængonguīmo inōmo imōpa, angā ingampa.

⁵ Botō mīnitō weca quēwēñedē mānīnō ante mīnitō imīnite apænetabopa. Wīi eñēmīnitawo. ⁶ Adocā nē wīwa cædongā īñōmō Wængonguī nānō āōnæ mānīōnæque edonque pongā acædānipa. Īnīnque quīnō beyæ ante māningā ayæ pōnāmaī ingāā, ante mīnitō ñōwo do eñēmīnipa. ⁷ Adocā awēmō nānō wīwa cæpāmo incæ do eñente cædāni inte waodāni tæiyæñāni quīēmē wīwa ī, ante do cædānipa. Incæte tōmēnāni inānite, Wīwa cædāmaī iedāni, ante nē wææ cædongā īñōmō adodō ante godōmenque wææ cæcā ingampa. Nē wææ cæcā ingante guīquēnē wacā wæætē, Māninganca idæwaa, ānīnque ō ængā wadæ gocæcāimpa. ⁸ Māñīñedē nē wīwa cædongā īñōmō edonque

pongä acädänimpa. Incæte Awënë Itota pöninge tömengä nänö öö guëmämämo inte mäningä ingante wæñongä wængungä ingampa. Tömengä ñäö apäite ëmönongä inte pongä adinque nē wīwa cædongä guiquënë æmæwo wo ewente bacæcäimpa. ⁹ Wīwa cædongä ingante Tatāna nänö tæi piñæmämö inte da pönongä pongungä ingampa. Tömengä nänö mä cæ bai quiëmē bamönengæ cæcä adinque waodāni, Æbānō cæcää, ante oda cæte gocädänimpa. ¹⁰ Ayæ quiëmē wënæ wënæ nänö cæpāmo beyæ nē æmæwo wo ewente baquīnāni iñömö oda cæte godānipa. Edæ Wængonguī nāwangä nänö angainō ante waadete pönēnāmaī iñönānite Wængonguī tömēnāni inānite, Quëwencæminimpa, ante ædö cæte ænguingää. Mänömaī beyæ tömēnāni æmæwo wo ewente bacädänimpa.

¹¹ Mänömaī beyæ, Tömēnāni nē wīwa cædongä wapiticæ nänö angainō ante pönencädänimpa, ante cædinque Wængonguī tæi piñænte cæcä beyænque tömēnāni babæ ante pönente oda cædānipa. ¹² Edæ Wængonguī nāwangä nänö angainō ante nē pönēnāmaī iñināni inte wæætē, Mönö wentamö mongæmämö incæ waa impa, ante watapæ todināni iñönānite Wængonguī mänināni tömānāni inānite apænte ante pancæte ante mänömaī cæcampa.

Wængonguī, Quëwencæminimpa, ante nē apænte cænināni

¹³ Mönitö tönīñamīni mīnitö mönō Awënë Itota nänö nē waademīni inte ëñëedāni. Inguipoga badönāmaī iñedē Wængonguī mīnitö imīnite do, Quëwencæminimpa, ante apænte ængacäimpa, ante mönitö mīnitö beyæ ante tömengä ingante waa ate pönëninge cōwë apænequënēmōni imönipa. Tömengä iñömö, Botö Önöwoca pönö cæcä ate tæiyæ waëmö

ëwocamīni inte mīnitö nāwangä botö angainō ante pönēmīni beyæ quëwencæminimpa, ante mīnitö imīnite ængacäimpa. ¹⁴ Itota ingantedö ante mönitö watapæ apænedö beyæ Wængonguī, Quëwencæminimpa, ante mīnitö imīnite apænte ængacäimpa. Tömengä, Awënë Itota Codito ñäö nänö ëmönö bai mīnitö adobai ñäö bai entawencæminimpa, ante cædinque mīnitö imīnite apænte ængacäimpa.

¹⁵ Mönitö tönīñamīni ëñëedāni. Mänömaī beyæ tæi ongonte quëwëedāni. Edæ mönitö önöne inte tedemōni ëñënimīni incæ yewæmōinta yewæmömōni adinque ëñënimīni incæ mīnitö mönitö odömōnte apænedinö ante ñimpo cædāmaī quëwëedāni. ¹⁶ Mönö Mæmpo Wængonguī mönö imonte nē waadecä inte pönö ædæmö cæcä ate mönö, Tömengä weca cōwë quëwenguimö imompa, ante pönëninge wampo pönëmö inte quëwëmompa. Ayæ, Waa bacæimpa, ante mönö pönëmompa. Iñinque tömengä tönö mönö Awënë Itota Codito, Iīmaī cæcædäimpa, ante ämönipa. ¹⁷ Tömēna ædæmö apæneda beyænque mīnitö wampo pönëninge tæi ongonte quëwencæminimpa. Ayæ tömēna cæda beyænque mīnitö æmæwo pægaimīni inte tömää mīni waa cædö ante mīni waa änö ante tæi piñænte cæcæminimpa.

3

Mīnitö mönitö beyæ ante Wængonguī ingante apæneedāni

¹ Adodeque ante iñinque yewæmömönipa. Mönitö tönīñamīni ëñëedāni. Mīnitö mönitö beyæ ante Wængonguī ingante iīmaī apæneedāni. Mönitö wayömö wayömö gote möni apæneyömö mönö Awënë nänö angainō ante nangui ināni quingæ ëñencädänimpa, ante apæneedāni.

Ayæ, Minitö bai wadäni adobaï ii äno ante Wængongui ingante waa ate pönëningue æncædänimpa, ante mäninö ante Wængongui ingante apæneedäni. ² Wadäni në wënæ wënæ cædäni inte wiwa cædäni iñomö tömënanï mönitö imönite wënæ wënæ cædämaï, ante mänü beyæ ante minitö adobaï Wængongui ingante apæneedäni. Edæ wii waodäni tömänäni pönënanï inänipa.

³ Incæte mönö Awënë cöwë ædæmö aacä inongä ingampa. Tömengä pönö cæcä ate minitö æmæwo pægäimäni inte tæï piñænte cæcæminimpa. Ayæ, Tatäna minitö iminite wënæ wënæ cædämaï incæcäimpa, ante Wængongui adobaï aacä incæcäimpa. ⁴ Minitö iminite möni wææ äno ante ëñëningue do cæmini incæ godömenque adodö cæcæminimpa, ante Wængongui pönö cæcæcäimpa, ante mönitö do pönëmönipa. ⁵ Wængongui nänö waadete pönëno ante ëñencæminimpa, ante mönö Awënë taadö ëñente odömonte bai pönö odömongä ate minitö mimönë ëñencæminimpa. Itota Codito pönö cæcä beyænque minitö wæntæye inämaï inte ee cæcæminimpa.

Cæcæte ante mönö cæquënëno

⁶ Mönitö tönifnamäni ëñeedäni. Mönitö mönö Awënë Itota Codito emöwo ante minitö iminite wææ ämönipa. Mönö tönifnadäni pancadäniya wæntæye inäni adinque ayæ möni odömonte apænedö mini ëñente æninö bai quëwënamäi inäni adinque minitö iñomö mäninäni tömänäni inänite gomö aedäni.

⁷ Mönitö cægäi bai minitö æbänö adobaï cæquënëminäni iminipa, ante edæ tömëminäni do ëñëmönipa. Mönitö minitö weca quëwëñedë wæntæye inämaï quëwentämönipa. ⁸ Ayæ adobaï æcämenque cængui ante nänï pönönï æninque mönitö önonque ænämaï inte wæætë paga cæte cæntämönipa.

Ayæ, Minitö cænguinque ante pönëningue wædämaï incæminimpa, ante mönitö, Tömëmoni cængui cæncæmönimpa, ante woyowotæ itædë nangui cædinque quëwentämönipa. ⁹ Mönitö minitö iminite, Möni quëwengæimpa, ante, Cængui tönö mönitö owoquincö pönömäni æncæmönimpa, ante änamäi intämönipa. Mönitö mänömaï ante bai waa incædönimpa. Wæætë æbänö mönitö cætamönii, ante adinque minitö adobaï cæcæminimpa, ante cætamönipa. ¹⁰ Edæ möni minitö weca quëwëñedë incæ mönitö minitö iminite, Iimäi cædäni, ante wææ antämönipa. Adocanque në mönö cæquënëno ante, Wii cæinëmo, angä iñongante minitö tömengä ingante cængui godönämaï inguënëminäni iminipa.

¹¹ Minitö weca pancadäniya önonque cædämaï a ongonte quëwënanäni inänipa, ante änanäni ëñëmönipa. Adodäni në Baa äninque cædämaï inäni inte wæætë, Wadäni æbänö quëwënanäni, ante godö wæntæ godö wæntæ tededäni inänipa. ¹² Mönitö mäninäni inänite mönö Awënë Itota Codito emöwo äninque, Minitö iimö iñö iimö iñö nangui cæte quëwëdäni, ante wææ ämönipa. Tömëmini cæte beyænque minitö cængui ænte cæncæminimpa, ante ancaa apænemöni imönipa.

¹³ Mönitö tönifnamäni minitö guiquënë, Quiëmë waa impa, ante wæntædämaï inte cöwë cædäni. ¹⁴ Mönitö minitö iminite ii yewæmointaa möni yewæmongainö ate adocanque ëñënëmaï cæcä ininque, Tömengä æcänö ingää, ante aedäni. Ayæ tömengä guingo imonte wæcæcäimpa, ante tömengä ingante gomö aedäni. ¹⁵ Minitö adocä ingante, Wii wacä ingampa, ante pönëningue wæætë tömëminäni biwidi inänite ante bai tömengä ingante wææ äminäni ëñencæcäimpa.

Waa quëwencæminimpa, ante Pabodo angampa

¹⁶ Mönö Awënë Itota nē piyænē cædongā incæ tōmengā pōnō cæcā ate mīnitō æbāmenque bamīni incæ cōwē piyænē cæte quëwencæminimpa. Mönö Awënë mīnitō tōmāmīni weca a on-goncæcāimpa, āmopa. ¹⁷ Botō Pabodobo ñōwo tōmēmo önompoca yewæmōninque, Mīnitō imīnite waa pōnēmopa, ante yewæmōmo aedāni. Pabodo nānō yewæmōinta impa, ante eñencæminimpa, ante cædinque botō tōmanta yewæmōninque mǎnōmaī baī yewæmōmopa. ¹⁸ Mönö Awënë Itota Codito mīnitō imīnite waadete pōnō cæcæcāimpa, ante botō mǎninque ante yewæmōmopa.

1 Tımoteo ingante Pabodo cadota ante tänota nänö yewæmongainta

*Tımoteo ingante Pabodo
yewæmongampa*

¹ Botö Pabodobo inömo imopa. Itota Codito nänö nē da godongaimo imopa. Itota Codito waa pönī nänö inö bai mönō adobai bacæmōimpa, ante pönēmompa. İnıne İtota Codito mönō nē pönēnongä tönö Wængongui mönō imonte nē Ængaingä tönö botö imote äna eññōmote da godōna godımo imopa. ² Tımoteo eññemi, Bitö acæbiimpa, ante bitö imite yewæmōmopa. Edæ mönō wede pönēnō ante apænebo nē eññimi inte bitö Itota Codito quimi badıne nāwä botö wēmi bai inōmi imipa. İnıne botö, Mæmpo Wængongui tönö Awēnē İtota mönō Codito tönö bitö imite waadete pönō waa cæda ate bitö gänē entawencæbiimpa, ämopa.

Wadäni wapiticæ nāni odömonte apænedö

³ Botö Mäatedöniabæ inömo pönıne bitö imite, Epeto inömo ee ongöe, nangui antabopa. Mäniñmō wadäni babæ wapiticæ nāni odömonte apænedö ante nē odömonte apænedönäni inänite bitö, Minitö godömenque mäninö ante odömonte apænedämai iedäni, ante ämi eñncædänimpa. Mänömainö ante do botö äninö bai nöwo adodö ante bitö imite ämopa. ⁴ Ayæ, Dodäni önonque ante nāni tedegainö ante pönēnāmai quēwēdäni, ante bitö ancæbiimpa. Ayæ adobai tömēnāni wæmæidi täiyänäni ante pönēnıne, Æmönänidö ingainäni, ante ancaa änewēñönäni bitö tömēnāni inänite, Minitö mäninö ante pönēnāmai

iedäni, ancæbiimpa. Edæ mäninö nāni tedewēnō beyæ tömēnāni, Æbänö i, ante nangui wæætēdö wæætē änewēnānıpa töö. Wæætē edæ, Wængongui nänö cædö ante wede pönēnıne mönō cæquēnēnō guiquēnē tömēnāni nāni tedewēnō beyæ pönömenque cætımpa.

⁵ Mänömainö ante änıne botö, Tömēnāni mımö iımai entawēnıne waadete pönencædänımpa, ante ämopa. Edæ mımö waemö pönı entawēnıne tömēnāni Wængongui ingante wede nāni pönēnō beyæ waadete pönencædänımpa. Ayæ adobai nāmā apænte adıne wentamö mongænāmai entawēnāni inte tömēnāni waadete pönencædänımpa. ⁶ İñæmpa pancadäniya mäninö ante eññıne Baa ante ñımpo cæte wadæ godıne önonque ante quēwēnānıpa.

⁷ Möıtee wodi nänö wææ yewæmongainö ante odömonte apæneinēmönıpa, ante nē änäni incæ tömēnāni nāni odömonte apæneyedē quınö apænedänıi, ante eññämai inänıpa töö. Adobai quıemē ante apænedıne tömēnāni, İımai impa, iımai impa, ante apænedäni incæte eññämai inäni inte apænedänıpa.

⁸ Möıtee wodi nänö wææ yewæmongainö ante adıne nöingä cæmö inıne mäninö tömengä nänö wææ angainö inömo waa ante imaimpa, ante do eññemompa. ⁹ Möıtee wodi nänö wææ yewæmongainö ante Wængongui wıi nē nö cædäni beyæ pönö wææ angacäımpa. Wæætē nē eññämai cædäni tönö wadäni mäninö ante eññänäni incæ nē godömenque wēnæ wēnæ cædäni tönö tömēnāni beyæ pönö wææ angacäımpa, ante do eññemompa. Ayæ adobai Wængongui ingante Baa ante nē quēwēnāni tönö wēnæ wēnæ cædäni beyæ wææ angatımpa. Nē täiyæ waemö entawēnāmai inönäni beyæ ayæ

adobaī Wængonguī ingante nē badete todōnāni beyæ wææ angatimpa. Mæmpocā ingante wāānā inante nē wænōnāni beyæ ayæ adobaī waocā ingante nē piinte wænōnāni beyæ wææ angatimpa. ¹⁰ Nānōogængā ināmaī iñongante nē towēnāni beyæ ayæ adobaī onguīñænāni nāna onguīñæncaya guēa towēnāni beyæ wææ angatimpa. Nē cæte quēwengā bacæcāimpa, ante waocā ingante nē godonte ænāni beyæ ayæ adobaī nē babæ ānāni beyæ wææ angatimpa. Wadāni inānite, Nō āmōnīpa ēñēedāni, ante nē babæ ānewēnāni beyæ ayæ adobaī nō odōmonte apænedō incæ nē wadō ante cædāni beyæ wææ angatimpa. Mānīnāni tōmānāni ēñencædānīmpa, ante Wængonguī mānīnō ante pōnō wææ angacāimpa, ante ēñēmōmpa.

¹¹ Edæ Wængonguī ñāō apāite ēmongampa, ante odōmonte apænecebiimpā, ante tōmengā nē waa inongā inte edæ tōmengā wat-apæ nānō apænedō ante pōnongā æntabopa. Ayæ nō nānō odōmonte apænedō ante Wængonguī nānō pōnō angainō ante adodō ānō impa.

Wængonguī waadete nānō pōnō cædō ante

¹² Itota Codito mōnō Awēnē pōnō cæcā beyænque botō tæi ēwocabo batabopa. Tōmengā iñōmō botō imote waa adinque, Bitō nē pōnēmi inte cōwē ædæmō cæbi imīpa. Inique bitō botō beyæ wadāni inānite nē cæbi bacæbiimpā, ante pōnō cægacāimpa. Mānōmaī beyæ botō tōmengā ingante waa ate pōnente apænebopa. ¹³ Botō wēēñēdē Itota Codito ingante nē godō babæ ante ānewengāimo imōpa. Tōmengā ingante nē pōnēnāni inānite wēnæ wēnæ cæquīmo, ante nē togænōmo inte botō nē piinte quēwengāimo imōpa. Incæte botō nē pōnēnāmaī

inōmo inte, Quīnō cæquīi, ante ēñēnāmaī inte cæbo adinque Wængonguī, Quēwencæbiimpā, ante pōnō waadete waa cægacāimpa. ¹⁴ Mōnō Awēnē botō imo nangui waadete pōnō cæcā adinque botō Itota Codito nempo quēwēninque nē wede pōnēmo badinque nē waadete pōnēmo bagaboimpa.

¹⁵ Iīmaī ante nō pōnī nāni ānō nāwangā ante impa, ante āmo ēñēmaīmīnīpa. Itota Codito iñōmō, Wēnæ wēnæ cæmīni imīnite æmo beyænque quēwenguīmīni, ante inguipoga wææ pongacāimpa. Tōmengā mānōmaī cæcā incæte wadāni wēnæ wēnæ cædāni iñōnāni botō tōmēmoque godōmenque wēnæ wēnæ nē cægāimo imōpa. ¹⁶ Mānōmaī beyænque tōmēmoque godōmenque wēnæ wēnæ cægāimo iñōmote Itota Codito pōnō waadete angā beyænque quēwengaboimpa. Wēēñēdē botō bai nē wēnæ wēnæ cægāināni inānite adinque Itota Codito, Botō weca cōwē wantæpiyæ nāni quēwenguīnque pancadāniya botō imote pōnenguīnāni inānīpa, ante do ēñengacāimpa. Inique tōmengā, Botō nē waadete cædinque ee abo imōpa, ante tōmēnāni inānite odōmoncæte ante cædinque tōmengā botō Pabodobo imote mānōmaī pōnō waadete waa cægacāimpa.

¹⁷ Mōnō Wængonguī iñōmō cōwē wænāmaī nē quēwengāingā inongā inte tōmengā iñcayæ ate adobaī cōwē wænāmaī inte Awēnē Odeye inongā ingampa. Tōmengā awēmō iñōmō quēwēnongā iñongante mōnō waocabo tōmengā ingante ædō cæte aquīi. Tōmengā wæætē tōmāā nē ēñengāingā inongā ingampa. Inique tōmengā adocanque Wængonguī inongā iñongante mōnō tōmengā ingante cōwē waa aquīmō anguēnē. Tōmengā ingante, Bitō ñāō bai ēmōmi inōmi imīpa, ante apænedinque mōnō ñīne cædāmaī

inte cōwē watapæ angæimpa. Cōwē iīmaī babaimpa, ante Amēē, āmopa.

¹⁸ Timoteo, botō wēmi ēñēmi. Nē pōnēnāni wēēñēdē Wængonguī beyæ apænedinque bitō imitedō ante nāni angainō bai adobainō ante apænedinque botō iīmaī āmopa. Edæ tōmēnāni nāni angainō ante ēñente cædinque bitō tontadoidi nāni cæbai adobai bitō cæquēnēnō ante guīñēnāmaī inte wæætē tāī ēwocate nanguī cæcæbiimpa. ¹⁹ Wængonguī ingante cōwē wede pōnente incæbiimpa. Adobai mīmō entawēmi inte nāmā apænte pōnēninque wentamō mongænāmaī inte bitō cōwē quēwencæbiimpa. Edæ mīni pōnencabo iñōmīnite pancadāniya nāmā apænte ānāmaī ināni inte Codito ingante nāni pōnēninō ante dobæ ñimpo cæte wadæ godānimpa. ²⁰ Iīmēneo tōnō Adecantodo adobai Wængonguī ingante ñimpo cædinque wadæ godatapa. Iñinque, Tōmēna, Wængonguī ingante mōnō wēnæ wēnæ ante babæ ānāmaī ingæimpa, ante ēñencædaiimpa, ante cædinque tōmēna inate Tatāna nempo pædæ godontabopa.

2

Wængonguī ingante mōnō iīmaī apænecæimpa

¹ Mīni pōnencabo iñōmīnite botō tāno iīmaī āmopa. Wængonguī ingante mīni apæneyedē quiēmē mīni æīnēnō ante apænecæmīnimpa. Tōmēngā ingante waa ate pōnente apænedinque waodāni tōmānāni beyæ ante apænecæmīnimpa āmopa. ² Awēnē odeyeidi incæ pōnōmenque awēnēidi tōmānāni incæ mōnō imonte waa aayōnāni mōnō piyænē cæte quēwengæimpa, ante cædinque mīnitō tōmēnāni beyæ ante Wængonguī ingante apænecæmīnimpa. Edæ Wængonguī ingante mōnō cæquēnēnō ante

ayæ waodāni inānite mōnō cæquēnēnō ante mōnō waa cæte quēwencæmōimpa, ante Wængonguī ingante awēnēidi beyæ ante apænecæmīnimpa. ³ Mānōmāinō ante mōnō apænedō iñōmō waa impa. Wængonguī mōnō imonte nē Ængāingā inongā inte māninō mōnō apænedō ante waa acampa. ⁴ Waodāni tōmānāni nāwangā botō angainō ante ēñencædānimpa, ante Wængonguī pōnō ængā beyænque quēwencædānimpa, ante nē waa cæinēnongā ingampa.

⁵ Edæ adocanque Wængonguī inongā ingacāimpa. Tōmēngā waodāni inānite adinque, Wadāni bai inānipa, ante nānēnē quēwengacāimpa. Iñinque Itota Codito nē Waocā ēñagaingā inte tæcæguedē adocanque nē pongā inte, Waodāni Wængonguī guīdēnāni badinque adoyōmō bee tente godongāmæ quēwencædānimpa, ante pōnō cægacāimpa. ⁶ Tōmēngā iñōmō mōnō imonte ante godonte æncæte ante cædinque nāmā wepæ incæ godoncæte ante nē pongā ingacāimpa. Wængonguī, Iñōnæ, ante nānō angaiōnæ incæ iñinque bayonte māninō Codito nānō cægainō ante, Nō impa, ante tōmānāni inānite nē odōmongā ingacāimpa. ⁷ Māninō ante bitō nē apænebi bacæbiimpa, ante Wængonguī botō imote angā ēñēninque botō tōmēngā nānō nē da godōmo batabopa, ante nāwangā āmopa. Edæ babæ ānāmaī imopa. Ayæ nāwangā mōnō pōnēnō ante Wængonguī, Wadāni oodeoidi ināmaī ināni adobai pōnencædānimpa, ante cædinque botō imote angā ēñēninque botō tōmēngā nānō nē odōmonte apænedōmo imopa.

⁸ Wayōmō wayōmō godongāmæ mīni pōnencabo ongonte mīnitō onguīñæmīni iñōmō nē pīnāmaī imīni inte Wængonguī ingante apænemīni adinque botō waa

tobaïmopa. Wadāni inānite nē pīnte wæætēdō wæætē ānāmaī inte wæætē tæiyæ waēmō entawēmīni inte Wængonguī ingante pædæ æmpote apænecæmīnīmpa, ante aīnēmopa.

⁹ Ayæ onquiyæmīni iñōmō waēmō weocoo mongæmīni incæte mīnitō, Botō waēmō weocoo mongæmo adīnque wadāni botō imote waa acædānīmpa, ante ānāmaī inte nāmā baō ante guīñēñate pōnēnīnque weocoo ædæmō wēñate mongæncæmīnīmpa. Mīnitō ocaguī que que cæmīni incæte oodo badōī tōnō pededamō nāni āmō wente cædāmaī incæmīnīmpa. Waëmoncoo nāni nanguī godonte ænīncoo nāni waa acoo ante mīnitō mongænāmaī incæmīnīmpa. ¹⁰ Wæætē edæ Wængonguī ingante, Bitō Wængonguī Awēnē imidō anguēnē, ante nē watapæ apænemīni imīni inīnque mīnitō mīni apæneī baī cædīnque mīni waa cæquēnēnō ante pōnencæmīnīmpa. Mānōmaīnō ante pōnente quēwencæmīnīmpa, ante adobaī aīnēmopa. ¹¹ Wadāni apæneyōnāni mīnitō onquiyæmīni tededāmaī inte ēamonca ongonte ēñencæmīnīmpa. Ayæ nē āmōni mōni ānō ante ēñēnīnque wadō pōnēnāmaī inte do ēñente cæcæmīnīmpa, āmopa.

¹² Godongāmæ mīni pōnencabo weca ongonte mīnitō onquiyæmīni iñōmō odōmonte apænēdāmaī incæmīnīmpa, ante botō wææ āmopa. Ayæ adobaī onguīñæmīni imīnite onquiyæmīni iñōmō, īīmaī cæedāni, ante ānāmaī incæmīnīmpa, ante wææ āmopa. Wæætē tededāmaī ēñencæmīnīmpa. ¹³ Wængonguī edæ onguīñængā Adāō ingante tāno badōnīnque ayæ onquiyængā Eba ingante badongacāīmpa. ¹⁴ Ayæ Tatāna wīī Adāō ingante wapiticæ māocā oda cægacāī. Wæætē Eba ingante æpiticæmē māocā oda cædīnque do wēnæ wēnæ cæcā bagacāīmpa.

¹⁵ Incæte onquiyænāni Wængonguī ingante godōmenque pōnēnīnque cōwē waadete pōnēnāni inōnāni inte nē nō pōnente tæiyæ waēmō entawēnāni inīnque tōmēnāni wēñænāni inānite māñōnānite Wængonguī wææ aacā beyænque quēwencædānīmpa, āmopa.

3

Godongāmæ mōnō pōnencabo iñōmonte nē aadāni

¹ Īīmaī ante nāni ānō nō pōnī ante impa. Godongāmæ mōnō pōnencabo iñōmonte, Aacæboīmpa, ante nē angā iñōmō tōmengā waa cæquīnō ante pōnō cæīnengā ingampa. ² Incæte wadāni, Wēnæ wēnæ cæcā ingampa, ante ānāmaī incædānīmpa, ante cædīnque nē aacā wæætē waa quēwenguēnengā ingampa. Edæ tōmengā nānōogænā adodanque nē manguīwengā incæcāīmpa. Tōmengā tōō pōnente nō quēwengā incæcāīmpa. Nōīnō cæcæīmpa, ante pōnēnīnque nāmā wææ ante nē cæcā incæcāīmpa. Waodāni botō imote waa acædānīmpa, ante cædīnque waa quēwencæcāīmpa. Waodāni inānite, Botō oncōnē pō cæedāni, ante cōwē nē watapæ angā incæcāīmpa. Ayæ tōmengā nē waa odōmonte apænecā incæcāīmpa. ³ Nē aacā tī nāmæ bete beyæ quīdī quīdī dowænāmaī quēwenguēnengā ingampa. Wacā ingā do pīnte cædāmaī inongā inte wæætē ædæmō cæcā inte quēwencæcāīmpa. Tōmengā piyænē cæcā incæcāīmpa. Tōmengā godonte nāni æīnta ante waadete pōnente wædāmaī incæcāīmpa āmopa.

⁴ Nē aacā tōnō godongāmæ quēwēnāni inānite tōmengā waa aaquēnengā ingampa. Tōmengā wēñænāni inānite ædæmō aacā beyæ tōmēnāni wæætē tōmengā ingante waa adīnque tōmengā nānō ānō ante ēñente cæte

quēwencædānimpa. ⁵ Edæ nē aacā tōnō godongāmæ quēwēnāni inānite tōmengā wīi waa aacā ininque Codito ingante godongāmæ mōnō pōnencabo iñōmonte ædō cæte waa aacā inguingā.

⁶ Itota Codito ingante ñōwo tæcæ pōnēningā wīi nē aacā baquēnengā ingampa. Edæ mānōmaī inongā iñongante mīnitō, Nē aabi imipa, āmīni ininque tōmengā nāmā incæ, Adoboque waa cæbo imopa, ante pōnengā imaingampa. Wēnæ awēnē mānōmaī pōnengā beyænque Wængonguī tōmengā ingante apænte nānō panguinō bai nē aacā ingante adobai apænte pāmaingampa. ⁷ Ayæ adobai Itota Codito ingante nē pōnēnāmaī ināni nē aacā ingante adinque, Tōmengā nē waa cæcā ingampa, ante acædānimpa, ante cædinque tōmengā waa quēwenguēnengā ingampa. Tōmengā waa cædāmaī ingā adinque tōmēnāni wæætē, Tōmengā wēnæ wēnæ cæcā ingampa, ante pīimaīnānipa. Tōmengā waa cædāmaī ingā pīināni ininque wēnæ awēnē iñōmō, Tōmengā oda cæcæcāimpa, ante godō cæcā ate tōmengā do wēnæ wēnæ cæcā babaingampa.

Mōnō pōnencabo tōnō godongāmæ nē cædāni

⁸ Mōnō pōnencabo tōnō godongāmæ nē cædāni iñōmō adobai, Mōnō eyepæ cæte quēwēmō ininque wadāni mōnō imonte waa acædānimpa, ante cædinque waa quēwenguēnēnāni inānipa. Nē cædāni nāmā nāni ānō bai ante nō cæcædānimpa. Tōmēnāni yowepæ wædænque tī nāmæ biinōmæ nāni āmæ wīi nanguī becædānimpa. Babæ cæmōni incæte godonte nāni æinta cōwē godōmenque æncæmōnimpa, ante wadāni nāni pōnēwēnonque ante iināni wæætē mānīnō ante pōnēnāmaī incædānimpa. ⁹ Edæ

nāmā apænte pōnēninque wēntamō mongænāmaī entawēnāni inte tōmēnāni Wængonguī nānō wē wodonte angainō ante tæcæ ēñēninque tōmēnāni, Nō pōni mōnō pōnēnō impa, ante cōwē wede pōnenguēnēnāni inānipa. ¹⁰ Ayæ mānīnāni inānite mīnitō, Quinō cæmīni imīnii, ante ēñecæte ante cōwā acæmīnimpa. Ayōmīni tōmēnāni cōwē waa cæte quēwēnāni adinque mīnitō wæætē tōmēnāni inānite, Mīnitō mōnō pōnencabo tōnō godongāmæ nē cæmīni bacæmīnimpa, ante āmīni bacædānimpa.

¹¹ Tōmēnāni nānōogæidi inānite wadāni waa acædānimpa, ante cædinque adobai eyepæ cæte waa quēwenguēnēnāni inānipa. Mānīnāni iñōmō wadāni inānitedō ante babæ ānāmaī incædānimpa. Wæætē adodāni cōwē tōō pōnente nō quēwēnāni incædānimpa. Tōmēnāni cōwē pōnēninque, Īmaī cæcæmōnimpa, ante nāni ānīnō bai ædæmō cæcædānimpa. ¹² Mōnō pōnencabo tōnō godongāmæ nē cæcā iñōmō tōmengā nānōogænā adodanque nē manguiwengā incæcāimpa. Tōmengā wēñænāni inānite ayæ tōmengā tōnō godongāmæ quēwēnāni inānite tōmengā nē waa aaquēnengā ingampa. ¹³ Mōnō pōnencabo tōnō godongāmæ nē cædāni iñōmō, Nē waa cædināni inānipa, ante adinque mōnō tōmēnāni inānite waa āmōmpa. Ayæ mānōmaī waa cædināni inte mānīnāni, Itota Codito ingante pōnēdāni, ante guīñēnāmaī apænecædānimpa.

Wē wodonte nāni angainō edonque pōni batimpa, ante

¹⁴ Quingæ bitō weca acæ poncæboimpa, ante pōnēmo incæte botō, Īmaī cæe, ante bitō imite yewæmōmopa. ¹⁵ Botō wæætē wīi quingæ pōmo ininque bitō, Mōnō Wængonguī tōnō

godongāmæ quēwencabo inōmō
 inte mōnō æbānō cæquī, ante bitō
 ēñencæbiimpa, ante yewæmōmopa.
 Edæ Wængongui nē Quēwengaingā
 quīmō inōmō inte mōnō Codito in-
 gante godongāmæ mōnō pōnencabo
 iñōmō mōnō cobacadewæ tæi ongō
 bai tōmengā nō nānō angainō ante
 ñimpo cædāmaī inte wæætē wææ
 cæmō imopa. ¹⁶ Iīmaī ante nō pōni
 impa. Wængongui ayongā mōnō
 æbānō waa cæte quēwengui, ante
 Wængongui wē wodonte nō nānō
 angainō incæ ñwoyedē edonque
 pōni mōnō ēñēnō iñōmō waa pōni
 impa. Iīmaī impa.

Wængongui inguipoga iñōmō
 ponte ēñadinque Waocā bacā
 agadānimpa.

Tōmengā ingantedō ante Wængongui
 Ōnōwoca, Māningā waēmō
 quēwēnongā ingampa, an-
 gacāimpa.

Tōmengā ingante Wængongui an-
 quedoidi do agadānimpa.

Wabæca wabæca nāni quēwencabo
 inānite Itota nānō cægainō
 ante apænegatimpa.

Tōmāmæ quēwēnāni pancadāniya
 tōmengā ingante pōnente
 bagadānimpa.

Ayæ tōmengā ñāō bai ēmōninque
 ōñædē iñōmō ocæ ēmænte
 gogacāimpa.

Mānōmainō ante nāni āmotamīni
 ānō bai impa.

4

*Nē pōnēnāni pancadāniya wadæ
 goquīnāni inānipa, ante*

¹ Wængongui Ōnōwoca iīmaī ante
 edonque pōni apænecampa. Iinque
 iñōnæidi bayonte Codito ingante
 nē pōnēnāni incæ pancadāniya
 ñimpo cæte tōmengā ingante
 pōnēnāmaī bacædānimpa. Iinque
 ōnōwocaidi incæ nē, Wapiticæ
 oda cæcædānimpa, ante nē wēnæ
 wēnæ cædōnāni miñæ tee empo
 gocædānimpa. Goyōnāni wēnæidi

nāni odōmonte apænewēnō
 ēñente cæquīnāni inānipa. ² Nē
 babæ ānāni nē wadō tedete
 wadō cædāni iñōmō tōmēnāni
 māninō wēnæidi nāni odōmonte
 apænewēnō ante nē odōmonte
 apænedāni inānipa. Iīnāni guiquēnē
 tōmēnāni nāmā nāni apænte pōnēnō
 ante ōmætawēnāni inte wēnæ
 wēnæ nāni cædinō ante wædāmaī
 quēwēnānipa. ³ Mānināni iñōmō
 waodāni inānite wææ āninqe,
 Minitō, Botō nānōogængā, ante
 onquiyængā ingante mōnāmaī
 iedāni, ānānipa. Ayæ adobai mōnō
 waa cængui adinque pancaa ante,
 Cænāmaī iedāni, ante wææ ānānipa.
 Iñæmpa Wængongui edæ tōmāā
 cængui badongacāimpa. Tōmengā,
 Botō imote waa ate pōnente
 apænedinque nē pōnēnāni iñōmō
 botō nō angainō ante ēñēnōnāni
 inte cængui ænte cæncædānimpa,
 angampa.

⁴ Edæ Wængongui nānō badon-
 gaincoo tōmancoo waa pōni i
 iñonte mōnō Wængongui ingante
 waa ate pōnente apænedinque
 tōmāā cængui æmō iinque pancaa
 ante ædō cæte Baa ate ænāmaī
 ingui. ⁵ Iñæmpa Wængongui nānō
 angainō beyænque ayæ tōmengā
 ingante waa ate pōnente apænemō
 beyænque tōmāā cængui iñōmō
 tæiyæ waēmō cængui bapa.

*Itota Codito ingante nē waa
 cæcā*

⁶ Bitō godongāmæ mīni
 pōnencabo iñōmīnite bitō māninō
 botō ānō ēñēninque bitō tōniñadāni
 inānite wæætē odōmōmi iinque
 Itota Codito beyæ nē waa cæquīmi
 incæbiimpa. Ayæ Wængongui nānō
 angainō ante mōnō pōnēnō ante
 ēñente quēwēninque bitō waa mōnō
 odōmonte apænedō ante nē ēñente
 cædīmi inte edæ tōmo cænte bai nē
 nō cæbi incæbiimpa.

⁷ Babæidi bai nē tedewēnāni
 inānite ēñēnāmaī inte bitō
 onquiyænāni picænāni incæ
 ōnonquedō ante nāni tedewēnīnō

ante eññāmaī incæbiimpa. Wæætē, Wængongui ayongā mōnō waa cæte quēwencæte ante cædinque bitō iñōmō tæī ewocabo badinque cæcæboimpa, ante godōmenque godōmenque cæcæbiimpa. ⁸ Mōnō baō tææmō bacæimpa, ante cædinque mōnō ñimpo cædāmaī inte adodō adodō cæmompā. Māñinonque ante mōnō cædō guiquēnē wædænque waa impā. Wæætē Wængongui ayongā mōnō waa cæte quēwēmō ñinque mōnō ñōwoyedē waa quēwēninque adobaī ñincayæ ate waa quēwenguimō incæmōimpa. Ñinque māñinō ante mōnō cæquinō iñōmō tōmāā beyæ nō waa pōñi i ñinque, Mōnō tæī ewocaquimō, ante cædinque mōnō ñimpo cædāmaī inte adodō adodō cæcæimpa.

⁹ Māñōmaīnō ante nō pōñi nāni ānō nāwangā ante impā, ante āmo eññēmaīñinipā. ¹⁰ Māñōmaī beyæ tæī piñæninque nangui cæmō imompā. Edæ, Wængongui nē Quēwengāngā beyænque mōnō watapæ quēwengæimpa, ante pōnengāimō imompā. Tōmengā iñōmō mōnō waocabo tōmāmō imonte, Quēwenguimīni, ante nē Ængāngā incæ tōmengā ingante nē pōnēmō iñōmōnte nō ængā beyænque mōnō quēwengæimpa.

¹¹ Māñinō botō ānō ante bitō tōmēnāni inānite, ñimaī cæedāni, ante odōmōnte apænecæbiimpa, āmopā. ¹² Bitō wīi picæmi incæte æcāmenque ññongante bitō, Botō imote piinte adāmaī incæcāimpa, ante pōnente quēwencæbiimpa. Wæætē edæ bitō Wængongui ingante nē pōnēnāni beyæ ante, Botō cæbaī tōmēnāni adobaī cæcædānimpa, ante ñimaī cæcæbiimpa. Apænebi incæ waa cæte quēwēmi incæ waadete pōnēmi incæ wede pōnēmi ñimi incæ nō pōnente waa cæbi incæ bitō, Botō baī bacædānimpa, ante cædinque bitō

cædō ante odōmōmi adinque tōmēnāni adobaī cæcædānimpa. ¹³ Botō pōñāmaī inguinganca bitō ongōñōmō iñōmō Wængongui angā eññente nāni yewæmongainō adinque adodō ante ædæmō apænebi eññecædānimpa. Ayæ Wængongui ingantedō ante apænebi inte odōmōnte apænebi eññecædānimpa. Māñinonque cæte ongoncæbiimpa. ¹⁴ Mīni pōnencabo iñōmōñite nē aadāni nāni Picæncabo iñōmō bitonga gampo cædinque Wængongui beyæ apænedinque bitō imite, Bitō nē aabi badinque nē odōmōnte apænebi bacæbiimpa, ante pōnō apænedānitapā. Ñinque bitō do nē aabi badinque nē odōmōnte apænebi bagāimi inte godōmenque godōmenque cæcæbiimpa.

¹⁵ Edæ waodāni tōmānāni bitō æbānō godōmenque waa cæbi ñimi adinque eññecædānimpa, ante cædinque bitō māñinonque ante pōnēninque godōmenque godōmenque cæcæbiimpa. ¹⁶ Bitō quēwēnō ante, Æbānō quēwēmoo, ante nāmā wææ aacæbiimpa. Ayæ bitō odōmōnte apænedō ante, Botō nō pōnēninque odōmōnte apænecæboimpa, ante wææ cæcæbiimpa. Edæ māñōmaī cæte wæntædāmaī inte cōwē cæcæbiimpa. Bitō māñōmaī cæbi ñinque tōmēmi nāmā incæ wantæpiyæ quēwencæbiimpa. Bitō odōmōnte apæneyōmi nē eññēnāni iñōmō adobaī bitō cædō beyænque wantæpiyæ quēwencædānimpa.

5

Nē pōnēnāni inānite æbānō cæcæbiimpa, ante

¹ Onguiñængā picængā wēnæ wēnæ cæcā incæte tōmengā ingante piinte ānāmaī incæbiimpa. Wæætē tōmēmi mæmpocā ingante ante baī tōmengā ingante waadete āmi eññecæcāimpa. Edēñināni iñōmō tōmēmi biwiidi inānite ante baī

tömənäni inänite waadete ämi eñencädänimpa. ² Onquiyænäni picænäni iñömö tömëmi wäänä inante ante bai bitö tömənäni inänite adobai waadete ämi eñencädänimpa. Ayæ baquedäni iñömö tömëmi biwinqueidi inänite ante bai tömənäni inänite waemö mimöné waadete ancæbiimpa.

³ Owæmpoinäni në näwangä ömæpodäni inte quëwënanipa, ante tömənäni inänite waa adinque pönö cæcæbiimpa. ⁴ Incæte owæmpoingä wëñænäni næængä ininque nänömoidi næængä ininque mäninäni wæætë tömengä beyæ cæquënenäni. Edæ mäninäni täno tömənäni tönö godongämæ quëwënanäni inänite waa adinque næëmæ näni cæquënenö ante, Æbänö cæquüi, ante eñente cæcädänimpa. Mänömaï cædinque tömənäni mæmpoidi tönö mæmæidi tömənäni inänite waadete näni cædi bai iñäni adobai mæmpoidi tönö mæmæidi inänite næëmæ waadete cæcädänimpa. Edæ mänömaï cædäni adinque Wængongui waa acæcäimpa. ⁵ Në nö ömæpocä inongä inte adodanque quëwengä ininque tömengä në owæmpoingä inongä inte Wængongui beyænque watapæ quëwengæiimpa, ante pönengä ingampa. Itædë incæ woyowotæ incæ tömengä ñimpo cædämaï inte, Botö beyæ cæquimi, ante Wængongui ingante apænete quëwengampa. ⁶ Wæætë owæmpoingä tote quëwengæiimpa, ante nämanque pönente në quëwënogä guiquënë tömengä müi quëwengä incæte do wænte bai ingampa töö.

⁷ Tömənäni inänitedö ante wënæ wënæ änämaï incädänimpa, ante wææ cædinque bitö mäninö botö änö ante adodö ante ämi eñencädänimpa. ⁸ Æcänö guidënanäni inänite pönö cædämaï inaa ayæ tömengä näni wencabo inänite pönö cædämaï inaa tömengä iñömö Wængongui nänö angainö mönö

pönönö ante do Baa äninque wii eñente cæcampa. Ayæ në pönënamäi ingä wënæ wënæ cæcä iñongante mäningä iñömö godömenque wënæ wënæ cæcä ingampa töö.

⁹ Owæmpoinä do tetenta wadepo ganca godömenque në picænä inönä inte tömënä nänöogængä wodi ingante në möninanque quëwënä ingadäimpa, ante adinque bitö, Wængongui qui, ante mönö godonte æninta mäninä owæmpoinä në ænguinä incädäimpa, ante tömënä emöwo ante yewæmoncæbiimpa. ¹⁰ Edæ tömënä wëñænäni inänite waa cædä pædäni inänitawo. Wadäni inänite tömënä, Botö oncöné pö beedäni, ante waa apænedä inantawo. Wængongui quinäni iñönänite tömënä nämä pönënamäi inte waa cædantawo. Në wæwënanäni inänite adinque tömënä tömənäni tönö godongämæ cædantawo. Ayæ, Quiëmë waa cæcæiimpa, ante mäninonque ante pönëninque cæte quëwënantawo. Mänömaï quëwënä adinque waodäni, Mäninä nöinä waa cædä inönampa, ante do eñënanäni inänitawo, ante adinque bitö wæætë tömënä emöwo ante yewæmoncæbiimpa. Ayæ wadäni mäninä bai iñönänite bitö, Wængongui qui, ante mönö godonte æninta mänimpodänique në ænguinäni incädänimpa, ante tömənäni emöwo ante yewæmoncæbiimpa.

¹¹ Wæætë edæ owæmpoinäni wii picænäni iñönänite bitö tömənäni emöwo ante yewæmönämaï inte Baa ancæbiimpa. Ayæ toinente wæwëninque Codito ingante ñimpo cæte wadæ godinque wæætë, Wacä nänöogængä ingante möinëmopa, ante quëwënanipa. ¹² Edæ tömənäni Codito ingante, Botö bitö beyænque cæcæboimpa, ante täno näni angainö ante ñimpo cædäni beyæ Wængongui apænte pangä wæcädänimpa. ¹³ Ayæ godömenque

iīmaī cædānīpa. Tōmēnāni cædāmaī inte wæntæye badinque adobaī wacōnē wacōnē acæte ante ōnonque godāni inānīpa tōō. Ayæ wīi ōnonque wæntæyedānique badinque tōmēnāni, Wadāni æbānō cædānīi, ante gote adinque wadāni nāni cædōnō ante godō wæntæ godō wæntæ tededāni inānīpa. Edæ wīi nāni anguēnēnō ante do ānewēnānīpa. ¹⁴ Mānōmaī beyæ botō owæmpoināni wīi picænāni inānite iīmaī āmopa. Mīnitō wæætē mōnīnque wēñænāni māedāni. Ayæ oncōnē mīni cæquēnēnō ante cædāni. Wadāni edæ mōnō imontedō ante wēnæ wēnæ nāni tedewēnō ante tededāmaī incædānīmpa, ante mīnitō mānōmaī cæte waa quēwēedāni, āmopa. ¹⁵ Iñæmpa owæmpoināni pancadāniya do Itota Codito ingante emō cæte godīnque Tatāna mīñæ tee empocæ godānitapa tōō.

¹⁶ Onquiyængā nē pōnengā iñōmō tōmengā guīdēnāni owæmpoināni næængā iñinque tōmengā tōmēnāni beyæ cæcæcāmpa. Codito ingante godongāmæ mīni pōnencabo iñōmīnite tōmengā, Botō guīdēnāni inānite godōmīni æncædānīmpa, ante ānāmaī incæcāmpa. Mānōmaī cædinque Codito ingante mīni godongāmæ pōnencabo wæætē, Owæmpoināni nāwangā ōmæpodāni inānīpa, ante adinque tōmēnāni inānite godōmīni æncædānīmpa, āmopa.

¹⁷ Wængonguī ingante godongāmæ mīni pōnencabo iñōmīnite nē aadāni nāni Picæncabo iñōmō nō waa aadāni iñōnānite mīnitō tōmēnāni inānite waa aquēnēmīni imīnīpa. Mānīnāni Wængonguī nānō angainō ante nē apænedāni inte ayæ nē odōmonte apænedāni iñōnānite mīnitō godōmenque nanguī waa acæmīnīmpa. ¹⁸ Edæ Wængonguī iīmaīnō ante apænecā ēñēnīnque yewæmongadānīmpa. “Wagada onguīñængā nē cæcā inte

tōmentapo æ yacæīmpa, ante āmi pīnā pīnā gāwate cægōñongā bitō tōmengā ōnōne wææ wodōnedāmaī inte ee abi cæncæcāīmpa,” ante yewæmongatīmpa. Ayæ godōmenque iīmaī ante īmpa. “Nē cæcā iñōmō tōmengā nānō cædinō beyæ ante nē ænguēnengā īngampa.” Mānōmaī yewæmongadānīmpa.

¹⁹ Godongāmæ mīni pōnencabo iñōmīni waocā adocanque iñōmō bitō imite apænedīnque, Māningā nē aacā Picængā iñōmō wēnæ wēnæ cæcantapa tōō, ante āñongante bitō ēñēnāmaī incæbiīmpa. Wæætē waoda mēnaa nē babæ wapiticæ ānāmaī ina inte bitō imite apænedīnque, Tōmengā nē wēnæ wēnæ cæcantapa, ante adodō apæneda ēñēnīnque bitō nē āna inate ēñēncæbiīmpa. Ayæ waodāni mengāa go adocanque adobaī adodō apænedāni ēñēnīnque bitō nē ānāni inānite ēñēncæbiīmpa.

²⁰ Nē wēnæ wēnæ cædōnāni incæ ñīmpo cædāmaī inānīpa, ante adinque bitō wæætē godongāmæ ongōnāni ēñēñōnāni mānīnāni inānite nanguī ancæbiīmpa. Godongāmæ ongōnāni ēñēñōnāni bitō mānōmaī āmi iñinque tōmēnāni wæætē guīñēnīnque, Wēnæ wēnæ mōnō cæquīnō ante cædāmaī incæmōīmpa, ante pōnencædānīmpa.

²¹ Mōnō Wængonguī ayongā Itota Codito ayongā Wængonguī nānō apænte ænīnāni anquedoidi ayōnāni botō iīmaī āmopa. Mānīnō botō ānīnō ante ēñēnte cædinque bitō, Adoyōmō pōnī inānīpa, ante tōmānāni inānite adoyōmō godō cæbi incæbiīmpa. Wīi adocanque ingante, Botō nē waa adīmī īmpa, ante tōmengā ingante wadō cædāmaī incæbiīmpa. ²² Ācāmenque ingante, Mōnō pōnencabo beyæ bitō nē cæbi baquīmi, ante pōnēmi inte bitō tōmengāa quīngæ gampo

cædāmaī īe. Edæ quingæ gampo cæbi nē cæcā badingue edæ tōmengā wēnæ wēnæ cæcā īnīnque bitō adobaī tōmengā tōnō wēnæ wēnæ cæbi baquēnēmi īmīpa. Bitō tōmēmīque godōmenque wēnæ wēnæ nāni cæpāmo ante tōmānō ante Baa ante waa cæte quēwēe.

²³ Bitō cæinca cædente wæbitawo. Ayæ wantæ wantæ īnō wantæ wantæ īnō wēnæ wēnæ inte wæbitawo. Īnīnque wīī æpænque bee āmopa. Wæætē bīīnōmæ wædænque bete quēwencæbiīmpa.

²⁴ Wængonguī nānō apænte anguīōnæ badāmaī īñedē incæ waodāni pancadāniya wēnæ wēnæ nāni cægāinō do edonque pōnī impa. Wadāni guiquēnē wēnæ wēnæ nāni cægāinō wē wodonte ī incæ māniñedē edonque pōnī baquīnō anguēnē. ²⁵ Ayæ adobaī waodāni waa nāni cægāinō do edonque pōnī impa. Ayæ nōwoyedē pancaā waa nāni cægāinō wīī edonque pōnī ī incæte wīī cōwē wē wodonte ingæīmpa. Wæætē edonque pōnī aquīnō anguēnē.

6

¹ Waodāni awēnēidi nāni nē ō ænīnāni inte awēnēidi beyænque cæte nā cæyænte baī nē quēwēnāni īñōmō tōmēnāni tōmānāni awēnēidi īnānite waa ēñente cæcædāniīmpa. Īñæmpa tōmēnāni nē pōnēnāni inte wīī waa ēñente cædāni baī wadāni wæætē Wængonguī ēmōwo ante wēnæ wēnæ ante babæ anguēnēnāniīmpa. Adobaī mōnō odōmonte apænedīnō ante, Wēnæ wēnæ impa, ante anguēnēnāniīmpa. ² Tōmēnāni awēnēidi īñōmō nē pōnēnāni īnāni beyænque nē cædāni īñōmō, Botō tōniñacānque īngā inte botō awēnē īñōmō ōnonganque ingā awædō, ante pīīnāmaī incædāniīmpa. Wæætē edæ nē cædāni īñōmō, Botō cæbo nē ængā īñōmō nē pōnēngā īngā inte Wængonguī nānō nē waadecā ingampa, ante adīnque tōmēnāni

awēnēidi īnānite godōmenque waa ēñente cæcædāniīmpa.

Nāwā māincoo ante

Īnīnque Tīmoteo ēñēmī. Mānīnō ante tōmēnāni īnānite odōmonte apænedīnque bitō adodō adodō ante ancaā ancæbiīmpa, āmopa. ³ Pancadāniya wadō ante odōmonte apænedīnque mōnō Awēnē Itota Codito nō pōnī nānō angāinō ante Baa ānāniīpa. Ayæ mōnō odōmonte apænedō ante tōmēnāni Wængonguī ayongā mōnō waa cæte quēwenguēnēnō ante Baa ānāniīpa. Īnīnque æcānō mānōmaī Baa āna īñōmō ⁴ tōmengā nāmā incæ, Botō gomonga waa ēñēmopa, ante nē pōnēnongā ingā incæte tōmāā ēñēnāmaingā ingampa. Tōmengā nāmanque nānō pōnēwēnō ante wæætēdō wæætē tededīnque, Ædedō ī, ante wacā tōnō guēadō guēa ānēwente wæcampa. Tōmengā mānōmaī tedecā beyænque wadāni nē gomonga ēñēngā ingante godō pīīnte adāniīpa. Godongāmæ wadodō wadō pīīnte tedewēnāniīpa. Wacā ingā wacā ingā, Bitō wēnæ wēnæ cæbi īmīpa, ante ānēwēnāniīpa. Nāmā nāni wēnæ wēnæ pōnēnonque ante, Wadāni wēnæ wēnæ cædāniīpa, ante pōnēwēnāniīpa. ⁵ Ayæ ocaidē pōnente wentamō encadāni inte tōmēnāni Wængonguī nāwangā nānō angāinō incæ ēñēnāmaī badāniīpa. Īnīnque nāni cabo incæ wacā ingā wacā ingā guēadō guēa apænete nāni pīīncabo īnāniīpa. Ayæ mānīnāni adobaī, Wængonguī ayongā waa cæte quēwēmō beyænque nangūī ēate baquīmō, ante pōnēwēnāniīpa.

⁶ Īñæmpa māincoo quincoomē ēacā incæte, Mānīnque ēabopa, ante piyænē cæte quēwēnongā īñōmō tōmengā Wængonguī ayongā waa cæte quēwēngā beyænque watapæ quēwēnongā inte nō nangūī ēacā ingampa. ⁷ Edæ mōnō īī inguīpoga

iñōmō ōmaamō pontamompa. Adobaī ōmaamō inte tao goquimō imompa. ⁸ Incæte mōnō cænguī tōnō weocoo ēamō inte māninque beyæ mōnō watapæ quēwenguinque imompa. ⁹ Wadāni guiquēnē, Māincoo nanguī ēainēmōnipa, ante quēwēnāni inte tōmēnāni wēnæ wēnæ nāni cæinēmāmo badinque oda cæte goquīnānidō anguēnē. Mānōmaī cædinque tōmēnāni, Quīnō ōnonque impa, ante æinente badānipa. Ayæ wēnæ wēnæ nāni baquinque edæ æinēwēnāni inte quiēmē incæ tōmēnāni æmæwo ōmæ nāni ēwenguīnonque gocædānimpa. ¹⁰ Waodāni nāni godonte æinta waadete pōnente nāni wædō beyæ wadō wadō nāni wēnæ wēnæ cæpāmo pompa. Edæ pancadāniya, Mōnō godonte æunginta ængæimpa, ante pōnēninque tōmēnāni nāni wede pōnenguēnēnō ñimpo cæte wadæ godinque nāmā nāni cædō beyænque nanguī wæwente badānitapa.

Mōnō wede pōnēnō ante mōnō tæi ēwocate cæcæimpa

¹¹ Bitō guiquēnē Wængonguinque ingante nē cædōmi inte māninō tōmānō ante ñimpo cæte wodii gote bai quēwencæbiimpa, āmopa. Wæætē mōnō nō cæquēnēnō ante cæte quēwencæbiimpa. Wængonguī ayongā mōnō waa cæte quēwengæimpa, ante cæcæbiimpa. Mōnō wede pōnēmāmo, ante godōmenque pōnente quēwencæbiimpa. Waodāni inānite godōmenque waadete pōnencæte ante cæcæbiimpa. Ayæ tæi piñænte entawēninque wæntæye badāmaī inte ee cæcæbiimpa. Cōwē ædæmō cæte quēwencæbiimpa. ¹² Wængonguī ingante mōnō wede pōnēnō ante mōnō cæquēnēnō ante bitō tæi ēwocate cæcæbiimpa. Mōnō wænāmaī quēwenguīnō

goquimō, ante pōnente ñimpo cædāmaī incæbiimpa. Edæ waodāni tæiyænāni ēñēñōnāni, bitō, Wængonguī ingante wede pōnente babopa, ante añōmi Wængonguī edæ, Māninō quēwenguīnō gocæbiimpa, ante bitō imite apænte aa pecantapa. ¹³ Wængonguī pōnō cæcā beyænque quingāmenque incæ tōmānāni quēwēnāni inānipa. Itota Codito iñōmō Pontio Pidato ingante apænedinque, Quīnō nō impa, ante edonque pōni apænegaingā ingampa. Edæ Wængonguī tōnō Itota Codito mānōmainō ingaīna iñōna botō tōmēna ayōna bitō imite, Iīmaī cæe, āmopa. ¹⁴ Mōnō Awēnē Itota Codito nānō ocæ ēmænte ponguinganca bitō māninō botō wææ ānō tōmānō ante waa ēñente cæcæbiimpa, āmopa. Bitō ēñente cædō adinque wadāni ædō cæte, Wēnæ wēnæ impa, ante anguīnāni, ante pōnente cōwē waa pōni cæcæbiimpa. Mānōmaī ante āmopa.

¹⁵ Wængonguī nānō aīnenguīōnæ bayonte Itota ocæ ēmænte poncæcāimpa. Mōnō Awēnē Wængonguī iñōmō tōmengā adocanque Wængonguinque ingaingā inte nē waa pōni inongā ingampa. Tōmēnāni awēnē odeyēidi iñōnānite tōmengā Tæiyæ Awēnē Odeye inongā ingampa. Ayæ tōmengā iñōmō awēnēidi tōmānāni Awēnē inongā ingampa. ¹⁶ Tōmengā adocanque nē wantæpiyæ wænāmaī inongā inte nē Quēwengā ingaingā ingampa. Tōmengā tōmāā ñāo iñōmō quēwēnongā iñongante waodāni ædō cæte tōmengā weca goquīnānii. Tōmengā mōnō wao-cabo mōnō nē adāmaī ingaingā ingampa. Edæ tōmengā ingante mōnō ædō cæte aquiī. Tōmenganque ingante waodāni tōmānāni waa aquīnānidō anguēnē. Tōmenganque cōwē nē tæi piñænongā inte quingāmenque quēwēnāni iñōnānite

tömengä tömänäni Awënë inguingänö anguënë. Mänömaï babaimpa, ante, Amëë, ämopa.

¹⁷ Inguipogaque mäincoo nē nanguï éadäni inänite bitö iïmaï ancæbiimpa. Nanguï éamöni inte mönitö godömenque waa põni imönipa, ante põnenämaï iedäni. Iñæmpa mäincoo mönö éadincoo iñömö quingæ dæ ä apa quëwënäni. Iñique mïni mäincooque ante wïi mänincooque ante põnedäni. Wæætë, Wængonguinque beyænque watapæ quëwengæimpa, ante põnedäni, ancæbiimpa, ämopa. Edæ, Mönö quï quïnö dæ ä, ante wæmö adinque tömengä mönö imonte, Mïni watapæ quëwenguinque, ante tömää nē põnongä ænguïmö imopa. ¹⁸ Mäninäni nē nanguï éadäni inänite bitö, Mïnitö quïnö waa cæquï, ante mäninonque cæcæmïnipa, ancæbiimpa. Waa mïni cæquïnö ante mïnitö nanguï cæte quëwencæmïnipa. Ayæ do Ao ante mïnitö mäincoo mïni éadincoo pancacooga pædæ godömïni æncædänie, ancæbiimpa, ämopa. ¹⁹ Mäninö bai nē cædönänique, Mönö nämä beyæ éaquincoo, ante öönædë iñömö do cö cæte bai cædänipa. Mänömaï cædinque tömënäni, Nö põni mönö quëwenguinque impa, ante iïncayæ ate æncædänimpa.

Tímoteo ingante, Pabodo iñque wææ angampa

²⁰ Tímoteo ëñëmi. Wængonguï, Wææ aacæbiimpa, ante bitö imite quïnö põnongä bitö ö æninö ante wææ ae. Tæiyæ waëmö ëwocadämaï inte wadäni önonquedö ante näni änönö ante ëñënämaï ie. Adobai wadäni, Mönitö ëñente ate nanguï encaïmöni imönipa, ante nē babæ änäni iñönänite bitö wadodö wadö näni anewënö ante ëñënämaï ie. ²¹ Tömënäni näni anewënö ante põneninque waodäni pancadäniya Wængonguï ingante näni põneninö

ante do ñimpo cædinque wadæ godinäni inänipa.

Wængonguï bitö imite waadete põnö cæcæcäimpa, ante botö mäninque ante yewæmömopa.

2 Timoteo ingante Pabodo cadota ante ayænta nänö yewæmongainta

*Timoteo ingante Pabodo
yewæmongampa*

¹ Botö Pabodobo inömo imopa. Wængongui nänö änö bai Itota Codito nänö nē da godongaimo imopa. Itota Codito nempo quēwēnōnāni iñōnānite Wængongui, Minitō wantæpiyæ mīni quēwenguinō ante pōnōmo ænguimīni iminipa, angacäimpa. Mänōmai beyæ tömengä botö imo, Mäninō ante apænebi ēñencädänimpa, angä ēñēninque botö tömengä nänö nē da godongaimo imopa. ² Timoteo ēñēmi. Bitö botö wēmi bai inömi inte botö nē waadebi inömi imipa. Bitö acæbiimpa, ante bitö imite yewæmōmopa. Mönö Mæmpo Wængongui tönö Awēnē Itota mönō Codito tönö bitö imite waadete pōnō waa cæda ate bitö gänē entawencæbiimpa, ämopa.

Itota Codito waa pōni nänö ingainō ante

³ Wēēñēdē botö wæmæidi nāni cægai bai botö adobai nāmā apænte pōnente adinque wentamō mongænāmai entawēmo inte Wængongui beyæ nē cæbo imopa. Botö itædē incæ woyowotæ incæ bitö beyæ ante māningä Wængongui ingante botö apæneyedē adocä ingante cōwē waa ate pōnente apænebopa. ⁴ Botö bitö æbänō wēñapæ tamōmitapa, ante pōnēninque, Botö watapæ tocæboimpa, ante bitö imite ainente imopa. ⁵ Bitö Wængongui ingante nō wede pōnēmi imipa, ante adimo inte botö adodō ante wæætē pōnēmopa. Edæ bitö ñæñæ Doida bitö wäänä Eönita tönö tömēna tāno Wængongui

ingante nō wede pōnente nāna ingai bai bitö iñōmō ñowo adobai imipa, ante do ēñēmopa.

⁶ Mänōmai beyæ bitö imite iimai ämopa. Wængongui nänö cædönō ante bitö cæcæbiimpa, ante botö bitonga gampo cæyōmo Wængongui pōnō cæcä æninque ewocabi imipa. Ininque mäninō bitö ewocadō beyænque bitö godōmenque godōmenque cæcæbiimpa. ⁷ Wængongui tömengä Tæiyæ Waemō Önōwoca ingante mönō imonte pōnongä æmō ininque mönō wii tömengä beyæ guiñente ewocamompa. Wæætē māniwoca beyæ tæi ewocamō imompa. Ayæ adowoca ingante ewocadinque waodāni inānite waadete pōnēmō imompa. Adowoca beyæ mönō, Nöinō cæcæimpa, ante pōnēninque nāmā wææ ante cæmō imompa.

⁸ Mönö Awēnē Itota Codito nänö angainō bitö ēñēinō ante bitö guingo imönāmai inte apænecæbiimpa. Botö adobai, Tömengä nänö angainō botö ēñēinō ante botö apænebo beyæ botö imote tee mönedāni wæyōmote bitö mäninō adinque guingo imönāmai inte apænecæbiimpa. Wæætē botö tönö Itota ingantedō ante möna watapæ apænedō ante apænedinque bitö Wængongui nänö tæi piñæmāmo ante ewocadinque botö tönö adobai guēa caate wæcæbiimpa. ⁹ Wængongui, Quēwencæmīnimpa, ante mönō imonte æninque, Minitō tæiyæ waemō entawēmo quēwencæmīnimpa, ante mönō imonte aa pegacäimpa. Mänōmai cædinque tömengä wii mönō waa cædinō beyænque wæætē tömengä nänö ainēnō ante cægacäimpa. Ayæ wēēñēdē inguipoga badōnāmai iñedē tömengä, Itota Codito beyænque, ante pōnēninque mönō imonte waadete pōnō cægacäimpa. Mäninō nänö waadete pōnō cægainō beyænque tömengä mönō

imonte æninque aa pegacäimpa. ¹⁰ Incæte ñowoyedë mönö imonte, Quëwenguimîni, ante nê Ængaingä Itota Codito pongä Ìninqe tõmengä waadete nänö pönö cægainö ante edonque odömongantapa. Ayæ Itota ingantedö ante mönö watapæ apænedö beyæ tõmengä, Mînitö mempoga wænâmaï incæmînimpa, ante cædinque wantæpiyæ wænâmaï mönö quëwenguimâmo ante edonque odömongacäimpa.

¹¹ Wængonguï botö imote apænedinque, Itota ingantedö ante watapæ botö apænedö ante bitö apænebi ëñencädänimpa, angantapa. Angä ëñëninque botö adobaï tõmengä nänö nê da godömo imo inte ayæ nê odömonte apænebo imopa. ¹² Mänü beyæ botö mänömaï wæwente quëwëmopa. Incæte, Æcänö ingante nê wede pönëmo imopa, ante do ëñëmo inte botö guingo imönâmaï imopa. Edæ botö quïnö tõmengä ingante godönimo incæ tõmengä mäninö æninque nanguï tæï ewocacä ìnongä inte tõmengä nänö apænte angüönæ ganca wææ cæcæcäimpa. Mäninö ante botö ædæmö ëñëmopa.

¹³ Botö bitö imite odömonte apænebo bitö ëñëninö ante bitö ñimpo cädâmaï ee nææncæbiimpa. Wæætë, Mäninö nö ante mönö adodö adodö ante odömonte apænedö impa, ante bitö adobaï adodö ante odömonte apænecebiimpa. Mönö Itota Codito nempo quëwëmi inte wede pönëninque waadete pönente odömonte apænecebiimpa. ¹⁴ Wængonguï, Wææ aacæbiimpa, ante bitö imite pönongä ænimî inte bitö tõmengä waa pönî nänö pönongainö ante wææ aacæbiimpa. Edæ mönö Wængonguï Önöwoca tõnö ewocate quëwëmompä. Ìninqe bitö tõmengä tõnö cædinque wææ aacæbiimpa.

¹⁵ Atiabæ quëwënäni ìñömö tõmänäni botö imote ëmö cæte

godänitapa, ante bitö do ëñëmipa. Edæ Piguëdo tõnö Edömogænxæ incæ tõmënäni tõnö botö imote ëmö cæte godatapa. ¹⁶ Önetipodo guiquënë botö wæwëmo adinque tõmengä wæætë wæætë pönö cæcä beyænque botö wampo pönentabopa. Ayæ adobaï botö imote yæguincamë inte ñä cæyænte tee mönedäni wæyömote tõmengä guingo imönâmaï ingacäimpa. Ìninqe tõmengä tõnö godongämæ quëwënäni ìnänite mönö Awënë Itota Codito waadete pönö waa cæcæcäimpa, ämopa. ¹⁷ Edæ Odömä nänî quëwëñömö ìñömö pöninque Önetipodo botö imo ante nanguï diqui diqui mîninque ate ate ìnque mingacäimpa. ¹⁸ Botö Epeto nänî quëwëñömö mänîñömö quëwëñömote tõmengä æbänö botö beyæ pönö nanguï cæcantapa, ante bitö do ædæmö ëñëmipa. Mänömaï beyæ botö ìnque baquionæ ìñonte Wængonguï tõmengä ingante pönö waadete waa cæcæcäimpa, ämopa.

2

Itota Codito beyæ waa tontado bai cæcæimpa

¹ Ayæ bitö botö wëmi bai ìnömi inte ëñëmi. Itota Codito nempo quëwëñömite tõmengä waadete pönö cæcä beyænque bitö tæï ewocabi incæbiimpa, ämopa. ² Waodäni tæiyænäni ëñëñönäni botö æbänö ante apænebo bitö ëñëninö ante bitö wæætë wadäni nê pönënanî inte cöwë ædæmö cädäni ìñönänite adodö ante odömonte apænebi ëñencädänimpa. Æñëninque tõmënäni nê nö cædönäni inte adobaï wadäni ìnänite odömonte apænequänäni ìnänipa, ante tõmënäni ìnänite ämi gocädänimpa.

³ Bitö Itota Codito beyæ waa tontado bai ìnömi inte bitö wæwëmi incæ ee ongonte godömenque cæcæbiimpa, ämopa. ⁴ Waocä tontado badinque nänö cæyedë

tömengä, Botö awënë botö imote waa acacäimpa, ante tömengä nänö änonque ante eñente cæcæboimpa, äninque wadäni tontado inämaï inäni nani cæbaï cædämaï inongä ingampa. ⁵ Gänä cæcæte ante nē owempocä iñömö, Cöwë nani cægai baï owempoedäni, ante nani wææ angainö ante eñente cæcä ininque tömenganque godömenque waa owempodinque gänä cædinque poganta æmaingampa. ⁶ Amiña bayedë pancamonga pancamonga æññonäni gönea ante nē nangui cæcä iñömö tömengä täno ænguënegä ingampa. ⁷ Mäninö imæca quëwënnäni nani cæ baï ante mënea go adodeque botö äninö ante pönëñömi mönö Awënë edæ bitö imite odömongä eñëninque bitö edonque pöni eñencæbiimpa.

⁸ Itota Codito awënë Dabii wodi nänö pæingä inongä inte do wæninque nē ñäni ömæmongaingä ingante ante pönencæbiimpa. Mäninö ante watapæ botö apænedö impa. ⁹ Mänine beyænque botö caate wæwëmo imopa. Edæ nē wënæ wënæ cæcä ingante tee mönecönë ñä cæyænäni baï botö imote adobaï mänine botö apænedö beyænque ñä cædäni wæbopa. Incæte Wængongui nänö angainö ædö cæte ñä cæyænte inguii. ¹⁰ Mänömaï beyæ Wængongui nänö apænte æññäni beyænque ante cæyömote wadäni ancaa wënæ wënæ cædäni wæbo incæte botö ñimpo cædämaï inte godömenque cæbopa. Edæ Wængongui nänö ñäö apäiyömö nani cöwë quëwënguinque mäninäni Itota Codito ængä beyænque tömengä nempo quëwëncædänimpa, ante cædinque botö wæwëmo incæte godömenque cæbopa.

¹¹ Iimaï ante nani äno näwangä ante impa.

Mönö Itota Codito tönö godongämæ wængaimö inte adobaï

tömengä tönö cöwë wænämaï quëwëncæmöimpa.

¹² Mönö tömengä tönö ñimpo cædämaï inte ee cæte wæwëmo inte adobaï tömengä tönö nē awënëidi badinque godongämæ aacæmöimpa.

Mönö, Tömengä ingä dicæ abogaa, ämö ininque tömengä adobaï näemæ mönö imonte, Dicæ abogaa, ämaingampa.

¹³ Mönö wede pönëno ante ædæmö cædämaï imö incæte tömengä guiquënë mönö imonte cöwë pönëninque cöwë ædæmö cædongä ingampa.

Iñæmpa tömengä iñömö nämä nänö ingainö ante ñimpo cædämaï inongä inte tömengä wadö ante pönënamä ingampa.

Wængongui bitö imi, Waa cæbi abopa, anguingä, ante

¹⁴ Waodäni inänite apænedinque bitö, Mäninö ante pönëedäni, ante wæætë wæætë ancæbiimpa. Mönö Wængongui ayongä iimaï ante wææ ante nangui apænebi eñencædänimpa. Minitö, Ædedö i, ante wadodö wadö ante piinte tededämaï incæminimpa. Iñæmpa mänömaï baï äninque mönö äno iñömö önonque ante impa. Ayæ mänömaï ante tedemö eñëninque nē eñënnäni iñömö æmæ pönente babainänipa, ante bitö wææ ancæbiimpa, ämopa.

¹⁵ Bitö Wængongui ayongä, Botö nē waa cæbo incæboimpa, ante nangui cæcæbiimpa. Nē cæbo inte guingo imönämaï incæboimpa, ante cædinque Wængongui nö nänö angainö ante tömëmi nē ædæmö eñente entawëninque mäninonque ante töinö ante wadäni inänite waa odömonte apænecæbiimpa.

¹⁶ Tæiyæ waëmö ewocadämaï inte wadäni önonquedö ante tedeyönäni bitö tömënnäni inänite eñënnämaï inte nänënë wadæ goe. Edæ mäninäni Wængongui ingante emö

cædinqwe cōwē godōmenque wīwa nāni cæquinqwe wadæ godānipa. 17 Baō ñōmæiñōmō aca podinqwe nanguī godōmenque baayō bai mānināni nāni odōmonte apænewēnō adobaī wodo wodo go īninqwe wadāni tæiyæñāni ēñēninqwe oda cæcædānipa.

Mānināni nāni tedewencabo iñōnāni līmēneo tōnō Pideto adodaque īnapa. 18 Tōmēna Wængonguī nāwangā nānō angainō ante ñimpo cæte wadæ godina īnapa. Ayæ, Mōnō ñāni ōmæmōnō iñōmō īninqwe bagatimpa, ante tedewēna ēñēninqwe wadāni pancadāniya nāni wede pōnēnō incæ wido cæte bai quēwēnānipa. 19 Incæte Wængonguī nāwangā nānō angainō mōnō pōnēnō iñōmō tæi gōnonte bai cōwē ongompa. Māninō ante mēnea ante iīmaī yewæmonte bai ongompa. Edæ Wængonguī Awēnē tōmengā quīnāni ædānidō ināni, ante do ēñengampa. Ayæ tōmengā ēmōwo ante, Botō Awēnē īnongā ingampa, ante nē ānāni iñōmō tōmēnāni tōmānāni, Mōnō wīwa cædīmāmo ante wæte wædinqwe wadæ goquēnēnāni inānipa.

20 Nē ēacā oncōnē ñæñæncōnē tōmengā nānō waa waa cō cæincade iñōmō oodo inte padata inte nāni badōincade mæ ongompa. Adobaī wacade awæmpaincade daicade incade mæ ongompa. Pancacadea iñōmō waëmoncooque da wēincade incadepa. Wacade guiquēnē ōmæpocooque da wēincade incadepa. 21 Waocā wēnæ wēnæ nānō entawēnō ante ñimpo cædinqwe nāmā ñā mēnongate bai quēwengā īninqwe tōmengā iñōmō waëmoncooque da wēincade bai īnongā inte Wængonguī beyæ waa cæcā īmaingampa. Tōmengā tæiyæ waēmō ēwocate quēwengā babaingampa. īninqwe tōmengā Awēnē nānō ānō ante do cæcā īmaingampa. Ayæ, Quīnō waa cæquīnō ī, ante tōmengā do cæcā īmaingampa.

22 Edēñināni wīwa nāni cæinēnō ante bitō ñimpo cæte wodii gote bai quēwencæbiimpa. Wæætē waodāni mīmō ñā mēnongate entawēnāni inte Wængonguī ingante nē apænedāni tōnō bitō nō cæquēnēnō ante cæte quēwencæbiimpa. Mōnō wede pōnēnō ante godōmenque pōnente quēwencæbiimpa. Waodāni īnānite godōmenque waadete pōnencæte ante cæcæbiimpa. Ayæ mōnō piyænē cæte quēwenguīmāmo ante pōñēninqwe cæcæbiimpa. 23 Ōnonquedō ante apænedinqwe nē, Ædedō ī, ante wacā tōnō guēadō guēa tedewengā māñōmaī tedecā beyænque wadodō wadō piinte tedewēnānipa, ante do ēñēmipa. īninqwe tōmēnāni nē pōnēnāmaī ināni inte ōnonquedō ante apæneyōnāni bitō tōmēnāni tōnō godongāmæ apænedāmaī incæbiimpa.

24 Mōnō Awēnē ingante nē cæcā iñōmō tōmengā wadāni tōnō wadodō wadō piinte tededāmaī incæcāimpa. Wæætē tōmānāni inānite ædæmō cæcæcāimpa. Ayæ wadāni tōmengā ingante wēnæ wēnæ cædāni adinqwe tōmengā wæætē piīnāmaī inte piyænē cæcæcāimpa. Ayæ tōmengā nē waa odōmonte apænecā incæcāimpa. 25 Tōmengā apænecā ēñēninqwe nē ēñēñāni iñōmō Baa ante wadō ānāni inānite tōmengā ædæmō cæte, iīmaī impa, ante odōmonte apænecā ēñencædānipa. Edæ Wængonguī pōnō cæcā ate tōmēnāni nāmā incæ, Wēnæ wēnæ cæmō awædō, ante wædinqwe tōmengā nāwangā nānō angainō ante ēñencædānipa, ante pōnente cæcæcāimpa. 26 Ayæ tōmēnāni ēñēñāmaī encadāni incæ nē ēñenguīnāni wæætē bacædānipa, ante pōnente cæcæcāimpa. Wēnæ iñōmō tōmēnāni inānite bæi ongōninqwe tōmengā, Botō ānō ēñente quēwencæmīnipa, ante godō cæcā ate tōmengā nānō nē bæi

ongönäni wæætē aamō cæte wodii
gocædänimpa, ante adobaī pönente
cæcæcäimpa.

3

*Īnque bayedē waodāni æbānō
quēwenguinānii, ante*

¹ Timoteo eñēmī. Īnque
ëönæ bacæ cæyedē wënæ
wënæ ba wæquīnō anguënē.
² Māniñedē edæ waodāni nāmanque
waadete pönenguināni inānīpa.
Tömēnāni nāni godonte æninta
waadete pönente nāni wædō ante
quēwenguināni inānīpa. Tömēnāni
nāmanque, Botō gomonga waa
cæbo imopa, ante pönenguināni
inānīpa. Wængonguī ingante godō
wënæ wënæ ante babæ anguināni
inānīpa. Wadāni inānite badete
toquināni inānīpa. Wēñænāni
incæ wæmpoda inate eñēnāmaī
cæquināni inānīpa. Wadāni pönō
waa cædāni incæte tömēnāni nē
waa cædāni inānite wæætē waa
cædāmaī inguināni inānīpa. Ayæ
tæiyæ waēmō entawēnāmaī in-
guinānīmpa. ³ Adobaī waadete
pönēnāmaī quēwenguināni inānīpa.
Mānīnāni inānite wënæ wënæ
cædāni adinque tömēnāni wæætē
piīninque ñimpo cædāmaī inte
wënæ wënæ cæquināni inānīpa.
Wadāni inānitedō ante babæ ante
ānewenguināni inānīpa. Tömēnāni
nāni cæinewēnō ante nāmā wææ
ānāmaī inte do cæquināni inānīpa.
Ayæ wadāni inānite ædæmō
cædāmaī inte piīnte cæquināni
inānīpa. Wadāni, Quīnō waa
impa, ante piīnguīnāni inānīpa.
⁴ Tömēnāni nāni guīdēnāni incæ,
Wënæ wënæ bate wæcædänīmpa,
ante godō odōmonguināni inānīpa.
Tömēnāni pönēnāmaī inte do wënæ
wënæ cæquināni inānīpa. Tömēnāni
nāmā incæ, Botō gomonga waa
eñēmopa, ante pönēwenguināni
inānīpa. Wængonguī ingante
waadete pönēnāmaī inguināni inte
wæætē tote quēwengæīmpa, ante

nāmanque waadete pönenguināni
inānīpa. ⁵ Tömēnāni Wængonguī
ayongā waa cæte quēwēnāni baī
adobaī cædāni incæte Wængonguī
nānō tæī piñæmāmo piīwēninque
nāmanque cæte quēwēnānīpa tōō.

Īnque bitō mānīnāni inānite
gomō ae. ⁶ Mānōmaī baī cædāni
iñōmō waa apænedinque waodāni
oncōnē wānē guīdānīpa. On-
quiyænāni wīi tæīmō entawēnāni
inte tömēnāni nāni wënæ wënæ
cædī teēmēmō mongænte baī
ināni iñōnānite oncōnē nē guī-
idāni iñōmō, Onquiyænāni
mōnitō apænedō ante eñente
cæcædänīmpa, ante cædāni ate
onquiyænāni wæætē oda cæte
godānīpa. Mānīnāni onquiyænāni
iñōmō, Quiēmē nāni wënæ wënæ
cæinēmāmo, ante wadō gote wadō
gote oda cædānīpa. ⁷ Tömēnāni
cōwē eñencæte ante cædāni incæte
wapiti wapiti cædāni ĩnīnque
Wængonguī nāwangā nānō an-
gainō ante cōwē eñente badāmaī
inānīpa. ⁸ Wēēnēñedē Mōitee wodi
Equitobæ tæiyæ awēnē ingante
apæneyongā Aānee tōnō Aāmodee
nē idōna inte Mōitee ingante
piīninque, Ōnonque angampa, āna
ingadāimpa. Īnque bayedē nē
wënæ wënæ cædāni guīquēnē
iīna inōna nāna cægāi baī adobaī
cædinque Wængonguī nāwangā nānō
angainō ante Baa ante wadō ānāni
inānīpa. Tömēnāni ocaidē pönente
wentamō encādāni inte oda cæte
godānīpa. Īnīnque Wængonguī
ingante mōnō pönēmāmo incæ
dicæ pönēnāniyaa. Wængonguī
tömēnāni inānite Baa ancæcāimpa.
⁹ Īñæmpa ædō cæte godōmenque
cæquinānīi. Mānīna nē idōna nāna
ōnonque cægāinō ante edonque
agadāni baī tömēnāni nāni ōnonque
cædinō ante waodāni tömānāni
adobaī edonque pōni acædānīmpa.

*Timoteo ingante Pabodo ĩnīnque
wææ angampa*

10 Bitō iñōmō, Æbānō botō odōmonte apæneboo, ante, Æbānō waa quēwēmo, ante, Æbānō pōnente ante, Īmaī cæcæboimpa, ante cæboo, ante bitō tōmānō ante do ēñēmipa. Ayæ Wængonguī ingante botō pōnēmāmo ante waodāni inānite botō ee cæpāmo ante botō waadete pōnēmāmo ante botō wæntædāmaī inte cæpāmo ante bitō adobaī do ēñēmipa. 11 Ayæ botō ĩmote togænte pānāni botō wæpāmo ante ayæ botō wæwēmāmo ante bitō do ēñēmipa. Wadāni quiēmē wēnæ wēnæ cæcæte ante botō ĩmote togænte pānāni wæbo incæ botō wæntæye ināmaī intabopa. Antioquiya iñōmō Icōnio iñōmō adobaī Ditada nāni quēwēñōmō māniñōmō wēnæ wēnæ cædāni wæbo incæte mōnō Awēnē ō ængā beyænque ayæ quēwēmo ĩmopa. 12 Nō ante impa. Æcānō, Botō Itota Codito nempo quēwēmo inte Wængonguī ayongā waa cæte quēwencæboimpa, ante āna tōmengā ingante togæwēningue wēnæ wēnæ cædāni wæqingā ingampa. 13 Waodāni wēnæ wēnæ cædāni tōnō, Oda cæcædānimpa, ante nē cædāni iñōmō tōmēnāni nē wēnæ wēnæ cædināni inte godōmenque wēnæ wēnæ cæquināni inānipa. Edæ māniñāni inānite wapiticæ māodāni oda cæte cædināni inte tōmēnāni wæætē wadāni inānite adodō, Æpiticæmē oda cæquinānidō, ante cæcædānimpa.

14 Bitō guiquēnē æbānō ēñēniīmi inte, Nō impa, ante pōnēningue cōwē ñimpo cædāmaī incæbiimpa. Edæ bitō ĩmi ædānidō odōmonte apænedāni, ante do ēñēmipa. 15 Wængonguī angā ēñente tæiyæ waēmō nāni yewæmongainō ante bitō wēñæmiyedē mā ēñēningue ñowo ganca do ēñēmitawo. Māniñō ante nāni yewæmongainta ate ēñēningue bitō Itota Codito ingante pōnēñōmi tōmengā ængā beyænque quēwencæbiimpa.

16 Wængonguī pōnō apænecā ēñēningue waodāni tōmēnāni nāni ēñēnonque ante Wængonguī beyæ yewæmongadānimpa. Tōmēnāni Wængonguī nānō odōmonte apænegainō ante nāni yewæmongainta adinque mōnō, Æbānō waa impa, ante ēñēningue mōnō odōmonte apænecæimpa. Wængonguī angā ēñente nāni yewæmongainta adinque, Quinō mōnō wēnæ wēnæ cædinō ĩi, ante mōnō do ēñēningue nē wēnæ wēnæ cæcā ingante mōnō wææ angæimpa. Ayæ Wængonguī angā ēñente nāni yewæmongainta adinque nē oda cæte wæcā ingante, Mōnō nōiñō cæquēnēnō ĩmaī impa, ante mōnō odōmonte apænecæimpa. Nō cæte quēwencæminimpa, ante odōmonte apænete ongō ate mōnō ēñēnō ante mōnō waodāni inānite odōmonte apænecæimpa. 17 Edæ Wængonguī beyæ nē odōmonte apænecā iñōmō eyepæ ēñengā inte tōmengā nānō waa cæquimāmo tōmāmāmo ante cæcæcāimpa, ante odōmonte apænecæte ante yewæmongadānimpa.

4

1 Waodāni mūināni quēwēnāni incæ do wængaināni incæ tōmānāni inānite mōnō Itota Codito nē apænte anguingā inte tōmengā Awēnē Odeye badinque ponte a ongongā acæimpa. Tōmengā ayongā ayæ mōnō Mæmpo Wængonguī ayongā botō bitō ĩmite, Īmaī cæe, āmopa. 2 Wængonguī nānō angainō ante apænebi ēñencædānimpa. Waodāni Ao ante, Ēñēinēmōni ante ānāni incæ Baa ante ēñēnāmaī ināni incæ bitō cōwē apænebi ēñēnānie. Wængonguī nānō angainō ante oda cæte wædāni adinque bitō, Mōnō nōiñō cæquēnēnō ante cæcæminimpa, ancæbiimpa. Wēnæ wēnæ cædāni inānite, Ædō cæte mānōmaī cæminii, ante nangui ancæbiimpa. Ayæ adobaī,

Wampo pönencædänimpa, ante ædæmō apænebi eñencædänimpa. Mäninō tōmānō cædinque nanguī waadete ee cædinque adodō adodō ante odōmōnte apænebi eñencædänimpa.

³ Īncayæ ate nō odōmōnte mōnō apænedō ante waodāni Baa anguīnāni ĩnānīpa. Mäninō ante eñēnāmaī ĩncæmōnīpa, ante ānāni ĩnte tōmēnāni wæætē, Mōnō eñēinēnonque ante odōmōnte apæneedāni, ante nē odōmōnte apænedōnāni nanguī ĩnāni ĩnānīte dīqui dīqui ĩnte acædänīpa. Mäninquedō ante eñencæmōnīpa, ante anguīnāni ĩnānīpa. ⁴ Mänināni nāwangā angāinō ante eñēnāmaī ĩnte wadæ godinque wæætē ōnonquedō ante dodāni nāni angāinō ante eñēnte cæquīnāni ĩnānīpa. ⁵ Bitō guīquēnē tōmēmi quēwenganca æbāmē baquī ĩncæ godōmenque cæcæbiīpa. Caate wæbi ĩncæte bitō ñīmpo cædāmaī ĩnte godōmenque cæcæbiīpa. Wængonguī waa pōnī nānō apænedō ante apænebi eñencædänīpa. Bitō cæquēnēnō tōmāā ĩnque cæcæbiīpa.

⁶ Wængonguī quī, ante nāni godōnō baī botō adobaī ĩñōmōte wantæ ĩñōnte wænōnāni wæncæboīpa. Edæ botō wænguīōnæ oo pōnī ĩmpa. ⁷ Botō tæī ēwocabo ĩnte Awēnē Itota beyæ botō cæquēnēnō waa pōnī ĩnque cætabopa. Gānā cæcæte ante nē pogodo godāni næ gongæñāmaī nāni ĩnque goganca godāni baī botō adobaī tōmēmo quēwenganca wæntæye ĩnāmaī ĩnte ĩnque cætabopa. Mōnō wede pōnēnō ante botō ñīmpo cædāmaī ĩnte cōwē pōnentabopa.

⁸ Mōnō Awēnē nē nō apænte anguīgā ĩñōmō tōmengā nānō apænte anguīōnæ ĩñōnte tōmengā, Bitō nō pōnente waa cædimi ĩnte bitō waa cædīnta ante poganta æncæbiīpa, ante botō ĩmote pōnongā æncæboīpa. Wīī

botō adoboque ĩñōmōte pōnongā æncæboīpa. Wadāni adobaī tōmengā nānō pongā aquīōnæ ante nanguī āinente nē wānō cōnāni ĩnāni adinque tōmengā, Mīnitō nō cæte quēwēnīmīni ĩnte mīnitō waa cædīnta ante poganta æncæmīnīpa, ante tōmēnāni tōmānāni ĩnānīte pōnongā æncædänīpa.

Tímoreo quīnō cæcæcāīpa, ante

⁹ Bitō eyepæ ĩnte botō weca quīgæ pōe, āmopa. ¹⁰ Deēma ĩñōmō ĩnguīpogaque ante botō ĩmote ēmō cæte Tetadōnica nāni quēwēñōmō gocantapa. Ayæ Quedetente ĩñōmō Gadatiabæ ĩñōmō gocantapa. Adobaī Tito Dadāmatiabæ ĩñōmō gocantapa. ¹¹ Odoca adocanque botō weca ongongampa. Māadoco ĩngante adinque tōmengā ĩngante botō weca ænte māmōmi pongāī. Edæ botō cæquēnēnō ante cæyōmōte tōmengā botō tōnō guēa nanguī cæcā ĩngampa. ¹² Ayæ Tiquico ĩngante botō Epeto ĩñōmō da godōmo gocantapa. ¹³ Botō yacoo coi ā weocoo Todaā ĩñōmō Cadopo oncōnē botō ēmō cæte pōnincoo bitō ponte ate ænte pōe. Adobaī botō dibodocoo ænte māmōmi æmoe. Botō tæīnetacoo yewæmōintacoo, ante godōmenque wæbopa. Mänīnta cōwē māmōmi æncæboīpa, āmopa.

¹⁴ Adecantodo tæīneta nē badongā ĩnongā ĩñōmō botō ĩmote nanguī wēnæ wēnæ cæcā wætabopa. Mänōmaī cæcā adinque Wængonguī edæ tōmengā nānō wēnæ wēnæ cædinganca māninganca tōmengā ĩngante wæætē pancæcāīpa, āmopa. ¹⁵ Māningā bitō ĩmite adobaī wēnæ wēnæ cædāmaī ĩncæcāīpa, ante bitō adobaī wææ cæcæbiīpa. Edæ mōnō odōmōnte apænedō ante tōmengā cōwē Baa ante wadō ante quēwēnongā ĩngampa.

¹⁶ Botō ĩmote nē apænte ānongā weca ænte māodāni gote

ongöningue botö nämä incæ wææ ancæte ante mä apæneyömo æcänö botö tönö godongämæ äna edæ dæ änäni wætabopa. Tömänäni edæ botö imote emö cæte wadæ godänitapa. Mänömaï nāni cædinö beyæ Wængongui tömēnāni inānite pīnāmaï incæcāimpa, ämopa. ¹⁷ Incæte, Wadāni wīi oodeoidi ināni tömāmæ quēwēnāni Wængongui waa pōni nānō apænedō ante ēñencædānimpā, ante cædinque mōnō Awēnē iñömō botö gäänē ongöningue botö tönö godongämæ cæcā beyænque tæi ewocabo inte apænetabopa. Iimæca awēnē nempo wæwente quēwēñōmote mōnō Awēnē wæætē gā pe æmpote ö ængä beyænque quēwēmopa. ¹⁸ Mänömaï bai cædinque botö imote quiēmē wēnæ wēnæ cædāni wæbo incæ mōnō Awēnē Odeye botö imote ænguingä beyænque quēwencæboimpa. Adobai tömengä öönædē nānō aayömō botö imote adimongä ænte mæicā æite goquimo imopa. Wængongui nāō apāite bai emōnongä ingante mōnō cōwē waa acæimpa, ämopa. Mänömaï babaimpa, ante Amēē, ante ämopa.

Timoteo ingante Pabodo, Waa quēwencæbiimpa, angampa

¹⁹ Pidica tönö Aquidæ nāna gæncaya waa quēwencædaimpa, ämopa. Bitö tömēna inate adodö apænebi ēñēnae. Adobai Önetipodo tönö godongämæ quēwēnāni waa quēwencædānimpā, ämopa. Bitö tömēnāni inānite adodö apænebi ēñēnānie. ²⁰ Edaato Coodinto iñömō ayæ a ongongantapa. Ayæ Todopimo nē wēnæ wēnæ iñongä botö tömengä ingante Miideto iñömō emö cæte gotabopa. ²¹ Bitö eyepæ inte cōönædepo badāmaï iñedē botö weca quingæ pōe, ämopa. Eobodo iñömō tömengä, Bitö waa quēwencæbiimpa,

angä ēñēningue botö bitö imite adodö ämo ēñēe. Podænta tönö Diino ayæ Codaodia tönö mōni pōnencabo tömāmōni bitö imite, Waa quēwencæbiimpa, ämōnipa.

²² Mōnō Awēnē Itota Codito bitö tönö ongonte incæcāimpa, ämopa. Ayæ Wængongui bitö imite waadete pōnō cæcæcāimpa, ante māningue ante yewæmōmopa.

Tito ingante Pabodo cadota ante nānō yewæmongainta

Tito ingante Pabodo yewæmongampa

¹ Botō Pabodobo inōmo imopa. Wængonguī ingante nē cæbo inōmote Itota Codito, Bitō Wængonguī nānō nē apænte ænināni inānite apænebi eñencædānimpa ante da godongā ate botō tōmengā nānō nē da godongaimo imopa. Tōmengā, Tōmēnāni botō imote nāni wede pōnēnō ante godōmenque wede pōnencædānimpa, ante cæcæbiimpa, ante da godongā gotabopa. Ayæ, Wængonguī nāwangā nānō angainō ante eñente entwēninque tōmēnāni tōmengā ayongā waa cæte quēwencædānimpa, ante cædinque Itota Codito botō imote da godongā godimo imopa. ² Edæ, Incayæ ate mōnō wænāmaī quēwenguinō gocæmōimpa, ante eñēninque pōnencædānimpa, ante Wængonguī nē babæ ānāmaī inongā inte wēēnēñedē inguipoga badōnāmaī inēdē iīmaī angacāimpa. Mīni wænāmaī quēwenguimāmo ante pōnōmo æninque mīnitō wæætē wantæpiyæ cōwē quēwencæmīnimpa, ante cægacāimpa. ³ Mānōmaī cædinque tōmengā, Iīñedē cæcæboimpa, ante nānō angaiñedē inque bayedē tōmengā nānō angainō ante edonque pōnī odōmote apænegacāimpa. Edæ, Quēwencæmīnimpa, ante mōnō imonte nē Ængaingā inte Wængonguī māninō nānō angainō ante, Bitō odōmote apænebi eñencædānimpa, ante botō imote angā eñēñōmote da godongā godimo imopa.

⁴ Tito eñēmi. Bitō acæbiimpa, ante yewæmōmopa. Edæ godongāmæ

mōnō wede pōnēnō ante apænebo nē eñēmi inte bitō Itota Codito quīmi badinque botō nāwā wēmi bai inōmi imipa. Inique botō, Mæmpo Wængonguī tōnō Itota Codito mōnō imonte nē Ængaingā tōnō waadete pōnō cæda ate bitō gānē entwencæbiimpa, āmopa.

Cædeta nāni ānōwæne inōmō Tito nānō cædō ante

⁵ Cædeta nāni ānōwæne inōmō botō cæquēnēnō ante wīl eyepæ cæbo adinque botō, Bitō godōmenque quēwēninque tōmānō inque cæcæbiimpa, ante botō bitō imite emō cæte gotabopa. Adobai wayōmō wayōmō nāni quēwēñōmō godinque bitō botō āninō bai cædinque, Mīni pōnencabo inōmīnite ināni nē aadāni Picænāni bacædānimpa, ante cæcæbiimpa, ante cædinque botō bitō imite māniñōmō emō cæte gotabopa.

⁶ Wadāni, Nē aacā Picængā wēnæ wēnæ cæcā ingampa, ante ānāmaī incædānimpa, ante wææ cædinque nē aacā Picængā wæætē waa quēwenguēnengā ingampa. Edæ tōmengā nānōogænā adodanque nē manguiwengā incæcāimpa. Tōmengā wēñænāni Itota Codito ingante nē pōnēnāni incædānimpa. Ayæ tōmēnāni inānite adinque, Babæidi bai quēwēnāni inānīpa, ante ayæ, Eñēnāmaī cæte quēwēnānīpa, ante wadāni ānāmaī incædānimpa, ante nē aacā Picængā inōmō wææ aacæcāimpa.

⁷ Mōnō pōnencabo inōmōnte nē aacā ingante Wængonguī, Botō cædō ante cæcæbiimpa, ante pōnō angā eñēninque tōmengā Wængonguī beyæ ante nē cæcā ingampa. Inique wadāni, Nē aacā wēnæ wēnæ cæcā ingampa, ante ānāmaī incædānimpa, ante wææ cædinque nē aacā wæætē cōwē waa quēwenguēnengā ingampa. Wadāni tōmengā ingante apænedāni incæ tōmengā wæætē, Botō ædō cæte eñenguimoo, ante ānāmaī

incæcäimpa. Tömengä wii quingæ püinte bacæcäimpa. Tömengä ti nämæ nê nanguï bewengä inämaï incæcäimpa. Tömengä piyæñê cæcä incæcäimpa. Babæ cæbo incæte godonte nâni æinta cöwê godömenque æncæboimpa, ante wadâni nâni pönêwênonque ante nê aacä iñômö mäninö ante pönênämaï incæcäimpa.⁸ Wadâni inänite, Botö oncönê pö cæedâni, ante cöwê nê watapæ angä incæcäimpa. Ayæ, Quinö waa impa, ante mäninonque cæinengä incæcäimpa. Nöinö cæcæimpa, ante pönêninque nämä wææ ante cæcä incæcäimpa. Wængongui nânö cædö ante cöwê cædongä inte nê aacä wæætê nämä wææ äninque nämä nânö cæinêwênö ante cædämaï incæcäimpa.

⁹ Ayæ adobaï Wængongui nö pöni nânö angainö ante möni odömonte apænegainö baï adobaï entawêninque tömengä ñimpo cædämaï quêwenguênengä ingampa. Edæ mönö pönencabo iñömonte tömengä ædæmö apænedinque nö pöni mönö odömonte apænedö ante odömonte apænegæcäimpa. Tömengä odömonte apænegä êñêninque pancadâniya, Baa ante wadö änanï incæ tömengä wæætê tömênâni inänite, Mäninö ante mini odömonte apænedinö wapiticæ i apa quêwêminii, ante nê aacä inongä inte wææ ancæcäimpa, ämopa.

¹⁰ Edæ nê odömonte apænedâni inänite, Mönitö êñênämaï cæinêmönipa ante nê änanï tæiyæñâni inänipa. Tömênâni iñômö önonquedö ante tedewênönâni inte, Wadâni oda cæcædänimpa, ante nê cædönâni inänipa töö. Pancadâniya, Mönö eö togænte quêwengæimpa, ante nê pönênâni nâni cæcabo iñômö godömenque nanguï pöni mänömaï babæ cæte quêwênänipa.
¹¹ Tömênâni, Babæ cæmöni

incæte mönitö odömonte apænedö beyænque godonte nâni æinta cöwê æncæmönimpa, ante pönente cædänipa. Mönö odömonte apænedämaï inguênênö ante odömonte apænedâni êñêninque nê êñênâni pancadâniya tömênâni nâni godongämæ quêwencabo tönö oda cæte wædänipa cæbii. Edæ mäninö tömênâni babæ cæte nâni odömonte apænewênö ante odömonte apænedämaï incædänimpa, ante bitö, Apocænê inguênê quêwêedâni, ante wææ ante cæquênêmi ñimpa.

¹² Edæ Cædetabæ iñômö nâni quêwencabo incæ adocanque tömênâni wængonguidi beyæ nê apænegä iñômö iïmaï ante apænegacäimpa. “Cædetabæ quêwênâni iñômö cöwê babæ ante quêwênâni inte babæidi baï wiwa cædänipa. Tömênâni wæntæye inâni incæ cæowæodâni inte cænänipa töö.”¹³ Mäninö ante tömengä nânö angainö näwangä ante impa. Ñinque Itota ingante nê pönênâni incæ oda cæte wædâni adinque bitö, Nö pönênâni incædänimpa, ante tömênâni inänite nanguï ancæbiimpa.
¹⁴ Ayæ, Oodeoidi dodâni nâni önonquedö ante angainö ante pönênämaï incædänimpa, ante bitö tömênâni inänite nanguï ancæbiimpa. Ayæ wadâni Wængongui näwangä nânö angainö ante Baa ante êñênämaï inönâni incæ wadö ante wææ anewêñönâni bitö wæætê nê pönênâni inänite, Mäninö tömênâni nâni wææ anewênö ante munitö êñente cædämaï iedâni, ante nanguï ancæbiimpa, ämopa.

¹⁵ Edæ nê waëmö entawente quêwênâni ñinque edæ tömênâni ayönâni quincoomé i incæ tömancoo edæ waëmoncoo ñaimpa. Wadâni guiquênê nê wentamö entawente quêwênâni inte Itota ingante pönênämaï inâni ñinque edæ tömênâni ayönâni quincoomé i incæ tömäancoo edæ

wīi waēmoncoo īmaimpa. *Īnæmpa* adodāni nāmā nāni apænte pōnēnō incæ wentamō entawente quēwēnāni inte tōmēnāni nāni ocaidē pōnēnō adobaī wentamō encadāni īnānīpa tōō. ¹⁶ *Īnāni* īñōmō Wængonguī ingante, ate baī pōnēmōni īmōnīpa, ante ānāni incæte tōmēnāni cædō beyænque, *Īnāni* Wængonguī ingante nē Baa ānāni īnānīpa, ante edonque pōnī bapa. Mānīnāni Wængonguī ingante ēñēnāmāi cædōnāni inte edæ mōnō waa cæquēnēnō ante ædō cæte cæquīnānī. *Īnīnque* tōmēnāni mōnō nē baacā baī īnōnāni īnānīpa.

2

Nō pōnī mōnō odōmonte apænedō

¹ Bitō wæætē nō pōnī mōnō odōmonte apænedō ante odōmonte apænecæbiimpa. ² Onguīñænāni picænāni īnānite *Īmāi* ante odōmonte apænebi ēñencædānīmpa. Tōmēnāni tī nāmæ nanguī bete quidi quidi dowænte badāmāi incædānīmpa. Waodāni mōnitō īmōnite waa acædānīmpa, ante onguīñænāni picænāni īñōmō nē eyepæ cæte quēwenguēnēnānīmpa. Nōinō cæcæīmpa, ante pōnēnīnque nāmā wææ ante cæte quēwencædānīmpa. Itota ingante mōnō pōnēnō ante waodāni īnānite mōnō pōnēnō waadete pōnēnō ante tōmēnāni nōingā cædinque quēwencædānīmpa. Wæntædāmāi inte ee mōnō cædō ante tōmēnāni adobaī nōingā cædinque quēwēnāni incædānīmpa, ante bitō odōmonte apænebi ēñencædānīmpa, āmopa.

³ Ayæ onquiyænāni picænāni īnānite adobaī *Īmāi* ante odōmonte apænebi ēñencædānīmpa. Tōmēnāni, Wængonguī nānō angainō baī mōnō tæiyæ waēmō entawengæīmpa, ante quēwencædānīmpa. Wadāni īnānitedō ante babæ ānāmāi incædānīmpa. Wadāni nanguī yowepæ wædænque tī nāmæ biinōmæ nāni āmæ ante, Beboe

beboe, ante nē bedāni baī īnāni īñōmō adobaī cæte quēwēnāmāi incædānīmpa. Adodāni, Quinō waa impa, ante mānīnō ante odōmonte apænecædānīmpa, ante bitō onquiyænāni picænāni īnānite odōmonte apænebi ēñencædānīmpa, āmopa.

⁴ Mānōmāi cæte quēwēnāni inte tōmēnāni wæætē onquiyænāni wīi picænāni īnānite, *Īmāi* cædāni, ante ānīnque, Minitō nānōgæidi īnānite waadete pōnēnīnque mīnitō wēñænāni īnānite adobaī waadete pōnente quēwēdāni, ante odōmonte apænedāni ēñencædānīmpa. ⁵ Ayæ adobaī onquiyænāni wīi picænāni īnānite odōmonte apænedīnque, Nōinō cæcæīmpa, ante pōnēnīnque mīnitō nāmā wææ ante cæte quēwencæmīnīmpa. Mīnitō oncōnē mīni cæquēnēnō cōwē cædinque wadāni īnānite ædæmō cæte quēwencæmīnīmpa. Ayæ, Mīnitō nānōgæidi nāni ānō ante ēñente cædāni, āmi ēñente odōmonte apænecædānīmpa. Edæ onquiyænāni picænāni mānōmāinō ante odōmonte apænedāni ēñēnīnque onquiyænāni wīi picænāni wæætē waa cæte quēwēnāni adīnque wadāni Wængonguī nānō angainō ante ædō cæte, Wēnæ wēnæ impa, ante babæ anguīnānīi.

⁶ Onguīñænāni wīi picænāni īnāni īñōmō adobaī tōmēnāni, Nōinō cæcæīmpa, ante pōnēnīnque nāmā wææ ante cæte quēwencædānīmpa, ante ædæmō apænebi ēñencædānīmpa.

⁷ Bitō tōmēnāni beyæ ante, Botō cæbaī tōmēnāni adobaī cæcædānīmpa, ante bitō quīēmē cæbi incæ cōwē waa cæe. Ayæ bitō odōmonte apænedō incæ nōingā ante odōmonte apænedīnque bitō onōneque ānāmāi incæbiimpa. ⁸ Ayæ bitō imite nē Baa ante wadō ānāni wæætē mōnō imonte ante apænedīnque, Mōnitō ædō cæte wēnæ wēnæ anguīmōnīi, ante wædinque edæ guingo imonte

wæcæðānīmpa, ante cæðinque bitō tōmēnāni inānite nōingā ante odōmonte apænecebiīmpa. Edæ mānōmaī nōinō odōmonte apænebi ēñēnīnque nē ēñēnāni wæætē, Wēnæ wēnæ odōmonte apænedīnō impa, ante ānāmaī incæðānīmpa.

⁹ Waodāni inānite o ænāni ate awēnēidi beyænque cæte nē quēwēnāni bate wæyōnānite bitō tōmēnāni inānite iīmaī ante odōmonte apænebi ēñencæðānīmpa. Edæ tōmēnāni awēnēidi nāni ānō ante tōmānō ēñente cæcæðānīmpa. Adobaī tōmēnāni, Mōnitō imōnite adinque awēnēidi tocæðānīmpa, ante cæcæðānīmpa. Ayæ tōmēnāni awēnēidi ānāni ēñēnīnque wæætēdō wæætē ānāmaī incæðānīmpa. ¹⁰ Adodāni iñōmō awēmō ænāmaī quēwēnāni inte wæætē, Mōnitō cōwē nō ēñente cæmōni imōnīpa, ante adinque mōnitō awēnēidi wæætē, Waa cæmīni imīnīpa, ante pōnencæðānīpa, ante nē cæðāni iñōmō waa cæcæðānīmpa. Tōmēnāni quīēmē cæðāni incæ cōwē waa cæðāni adinque wadāni Wængonguī mōnō imonte nē Ængaingā ingante nāni odōmonte apænegainō waa impa, ante pōnencæðānīmpa, ante bitō nē cæðāni inānite mānōmaīnō ante odōmonte apænecebiīmpa, āmopa.

¹¹ Edæ waodāni quīnānidō ināni incæte mōnō Mæmpo Wængonguī tōmānāni inānite waadete pōnō cæðinque, Botō æmo beyænque quēwenguīmīni, ante odōmongā inīnque edonque pōni ba agadānīmpa. ¹² Tōmengā nānō waadete pōnō cæðōnō ante edonque pōni adinque mōnō iīmaī ante ēñēmō imōmpa. Wængonguī ingante wapiticæ pōnēnīnque mōnō cæðō ante mōnō Baa ante ñīmpo cæte quēwengæīmpa. Inguipoga ante nāni wēnæ wēnæ cæinēwēnō ante mōnō Baa ante ñīmpo cæte quēwengæīmpa. Nōwoyedē mōnō, Nōinō cæcæīmpa, ante pōnēnīnque nāmā wææ ante cæte

quēwengæīmpa. Wængonguī ayongā waa cæte quēwēnīnque ¹³ mōnō Itota Codito nānō pōōnæ watapæ mōnō toquionæ ante wānō cōmō imōmpa. Edæ Itota Codito adocā mōnō Wængonguī mōnō nē tæi pīñænogā inongā inte mōnō imonte nē Ængaingā ingacāīmpa. Tōmengā iñōmō nē ñāo apāite bai ēmōnogā inte poncæcāīmpa, ante wānō cōmōmpa. ¹⁴ Mōnō wīwa cægāinō tōmānō adinque tōmengā iñōmō, Botō æmo beyænque quēwenguīmīni, ante nāmā wepæ godōnīnque wængacāīmpa. Ayæ tōmengā, Botō tōmēmo beyæ ante mīnitō imīnite ñā mēnongate bai cæyōmote mīnitō botō quīmīni badinque, Quīnō waa impa, ante cæinente bacæmīnīmpa, ante cægacāīmpa.

¹⁵ Ayæ mānīnonque ante odōmonte apænedinque bitō waodāni inānite, ædæmō apænebi ēñencæðānīmpa. Wadāni wēnæ wēnæ cæðāni iñōnānite tōmēnāni inānite, Ædō cæte mānōmaī cæmīnīi, ante nanguī ānīnque awēnē bai inte apænebi ēñencæðānīmpa. Bitō imite, Ædō cæte awēnē bai cæbīi, ante piinte anguīnānīi, ante pōnente quēwencæbiīmpa.

3

Nē pōnēmō, Quīnō waa impa, ante mōnō cæquēnēnō

¹ Bitō weca nē pōnēnāni iñōnānite do mōnitō angāinō nāni ēñēinō incæ bitō tōmēnāni inānite adodō ante apænebi ēñencæðānīmpa. Nē aadāni tōnō gobiedōno beyæ nē ānāni inānite ēñēnīnque mīnitō tōmēnāni nāni ānō ante ēñente cæcæmīnīmpa, ante apænebi ēñencæðānīmpa. Ayæ, Quīnō waa i, ante mānīnō do cæcæmīnīmpa, ante apænebi ēñencæðānīmpa. ² Ayæ æcāmenque ingante wēnæ wēnæ ante babæ ānāmaī incæmīnīmpa. Piyænē cæte quēwēnīnque mīnitō wadāni tōnō wadodō wadō tedete

piināmai incæminimpa. Waodāni tōmānāni inānite mīnitō ædæmō cæte quēwengæminimpa, ante bitō mǎnōmainō ante apænebi eñencædānimpa.

³ Edæ wēēnēñedē mōnō adobaī ocai ōmædæca ingaimō inte eñēnāmai cæte quēwengamōimpa. Mōnō wapiticæ pōnēninque oda cæte quēwengamōimpa. Quiēmē mōnō wēnæ wēnæ cæinēnō ante cæte quēwengamōimpa. Quiēmē nāmanque pōnente, Waa tote quēwengæimpa, ante cædinque mōnō cōwē ñimpo cædāmai inte quēwengamōimpa.

Waodāni inānite cōwē wīwa pōnente quēwengamōimpa. Wadāni godōmenque eadāni adinque godō piinte agamōimpa. Wadāni mōnō imonte piinōnāni mōnō wacā ingā wacā ingā piinte quēwengamōimpa.

⁴ Incæte mōnō Wængonguī mōnō imonte, Quēwenguimīni, ante nē Ængaingā pōninque tōmengā nānō waadete pōnēmāmo ante ayæ tōmengā nānō ædæmō cædōmāmo ante do odōmongacāimpa. ⁵ Tōmengā wīi mōnō nō cægainō beyænque, Quēwenguimīni, ante mōnō imonte ængacāimpa.

Wæætē tōmengā nānō waadete pōnō waa cæinēnō beyænque mōnō imonte, Quēwenguimīni, ante ængacāimpa. Mīnitō mempoga eñacæminimpa, ante Wængonguī mōnō mīmō mēnongacā entawēmompā. Ayæ Wængonguī mōnō imonte æñongā tōmengā Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca pōnō cæcā beyænque mōnō mīmō entawente quēwēmompā.

⁶ Itota Codito mōnō imonte, Quēwenguimīni, ante nē Ængaingā beyænque Wængonguī iñōmō mōnō imonte eyepæ pōni pōnō cædinque tōmengā Ōnōwoca ingante angā pō guiicā ate entawente quēwēmompā.

⁷ Ininque Wængonguī waadete pōnō cæcā ate mōnō tōmengā ayongā nō cæte quēwengaimō imompā. Ayæ tōmengā nānō waadete pōnō

cægainō beyænque nē ænguimō inte mōnō, Wænāmai quēwengæimpa, ante ee pōnente quēwēmompā.

⁸ Mānōmainō ante nō ante impa. Edæ Wængonguī ingante do pōnēnāni iñōmō, Quinō waa i, ante nāni pōnēnonque cōwē cæcædānimpa, ante bitō mǎninō ante wæætē wæætē adodō ante apænebi eñencædānimpa, amopa. Mǎninō ante waa pōni i ininque tōmānāni beyæ adodō ante waa ingæimpa. ⁹ Wæætē, Æbānō i, ante nanguī wæætēdō wæætē ōnonquedō ante tedewēnāni baī bitō iñōmō tōmēnāni baī tededāmai incæbiimpa. Dodāni, Æmōnānidō ingaināni, ante ancaa nāni ānewēnō ante pōnēnāmai incæbiimpa.

Ayæ wæætē godō wæætē godō tedewēnāni eñēninque bitō wæætē tededāmai incæbiimpa. Ayæ idægoidi nāni wææ angainō ante godongāmæ wadodō wadō piinte tedewēñōnāni bitō iñōmō iināni tōnō tededāmai incæbiimpa. Edæ mǎnōmai nāni tededō iñōmō ōnonque tedete i ininque edæ æcāmenque beyæ waa impa, ante dæ ampa cæbi.

¹⁰ Mīni pōnencabo incæ adocanque mǎnōmai tedewengā beyænque wadāni nānēneto nānēnē godinque wacabo wacabo badāni adinque bitō wæætē nē tedewēnongā ingante adopoque wææ āmi eñencæcāimpa. Adopoque wææ āmi ate tōmengā eñēnāmai inte gomonga adobaī cæte tedewengā adinque bitō tōmengā ingante wæætē wææ āmi wæcæcāimpa. Mǎnōmai mempoga wææ āmi eñēninque tōmengā ñimpo cædāmai inte gomonga tedewengā ate wædinque bitō tōmengā ingante Baa āninque gomō ae. ¹¹ Edæ mǎnōmai cædongā iñōmō tōmengā idiquibæ pōnēnongā inte nē wēnæ wēnæ cæcā ingampa. Tōmengā nāmā nānō apænte panquinque mǎnōmai cæcampā, ante

do eñēmipa.

Tito quīnō cæcæcāimpa, ante

¹² Botō cōōnædepo iñonte
Nincopodi nāni quēwēñōmō
quēwencæboimpa, ante pōnentabopa.
Īnīnque Adotēma incæ Tiquico
incæ æcānō bitō weca goquīnaa,
ante pōnēnīnque botō adocanque
ingante āmo go pōñongā bitō eyepæ
inte botō weca quingæ pōe, āmopa.

¹³ Abogado inte nē cæcā Teēna tōnō
Apodo gocæ cæyōnate tōmēna nāna
goquīnō ante nāna ænguēnēnō wīi
eyepæ ēada adīnque bitō pædæ
godōmi ænte godæ. ¹⁴ Mōnō tōnō
godongāmæ nē pōnēnāni iñōmō wīi
ōnonque cæte quēwencædānimpa.
Wæætē edæ wadāni wīi eyepæ
ēadāni adīnque tōmēnāni pædæ
godōnāni æncædānimpa, ante
cædīnque bitō apænebi eñēnīnque
tōmēnāni wæætē, Quīnō waa ī, ante
adīnque mānīnonque ante cæte
quēwencædānimpa.

*Waa quēwencæmīnimpa, ante Pa-
bodo yewæmōngampa*

¹⁵ Botō tōnō nē ongōnāni
tōmānāni bitō ĩmite, Waa
quēwencæbiimpa, ante apænedānīpa,
ante botō, Bitō acæbiimpa, ante
yewæmōmopa. Mōnitō ĩmōnite
nē waadete pōnēnāni ĩnānite
bitō, Waa quēwencæmīnimpa,
ante mōnitō beyæ ante apænebi
eñencædānimpa. Wængonguī mīnitō
tōmāmīni ĩmīnite waadete pōnō
cæcæcāimpa, ante mānīnque ante
botō yewæmōmopa.

Pidemöö ingante Pabodo cadota ante nänö yewæmongainta

Pidemöö ingante Pabodo yewæmongampa

¹ Botö Pabodobo inömo inte Itota Codito ingantedö ante apænebo beyænque botö imote tee mönedäni tee mönegaimo imopa. Mönö tönifäcä Timoteo tönö yewæmömönapa. Pidemöö möna nē waadebi inömi inte mönatö tönö godongämæ cädömi inömite mönatö, Bitö acæbiimpa, ante yewæmömönapa. ² Bitö oncönē inömo Itota Codito ingante münī pönencabo godongämæ pönömünite mönatö münitö imünite adobai yewæmömöna acæminimpa. Ayæ mönö mængä Apia tönö Adoquipo mönitö tönö godongämæ nē tontado bai cædongä tönö tömēna acædaimpa, ante yewæmömönapa. ³ Mönö Mæmpo Wængongui tönö Awēnē Itota Codito tönö godongämæ waadete pönö cæda ate münitö gänē entawencæminimpa, ämönapa.

Pidemöö nē waadete pönengä inte wede pönengä ingä

⁴⁻⁵ Bitö Awēnē Itota ingante wede pönēmi imipa, ante tömengä quinäni inönäni inänite waadete pönēmi imipa, ante bitö imitedö ante änäni eñēnimo inte botö bitö beyæ ante Wængongui ingante botö apæneyedē adocä ingante cöwē waa ate pönente apænebopa. ⁶ Mäninö Itota Codito ingante bitö wede pönēnō ante wadäni inänite cöwē apænebi eñēninque tömēnāni, Mönö tömengä waa pönī nänö entawēnoncoo incæ quincodö entawemö imöo, ante ædæmō eñente bacædänimpa, ante nangui cæcæbiimpa, ante botö bitö

beyæ ante Wængongui ingante apænebopa. ⁷ Botö tönifäbi eñēmi. Itota Codito quinäni inönäni inänite bitö waadete pönente cæbi ate tömēnāni gancæ entawente todänitapa, ante apænedäni eñēninque botö nangui watapæ todinque wampo pönentabopa.

Pabodo Önetimo beyæ ante Pi- demöö ingante angampa

⁸ Mänömaï beyæ mönö Awēnē Codito botö imote angä eñēninque botö awēnē bai äninque bitö cæquēnēnō ante, Iimaï cæe, ante guifänämaï inte bitö imite wææ ämo bai waa incædönimpa. ⁹ Incæte botö wææ änämaï inte wæætē mönö waadete pönēmāmo beyænque ædæmō apænebopa. Botö Pabodobo inömo inte nē picæmo imopa. Ayæ nōwo botö Itota Codito ingantedö ante apænebo beyænque botö imote tee mönedäni tee mönegaimo inte ämopa. ¹⁰ Ininque botö wengä onguifänängä Önetimo beyæ ante bitö imite ædæmō apænebopa. Edæ tee mönecönē botö quēwēñedē Önetimo ingante apænebo eñēninque tömengä nē pönengä badinque botö wengä bai bacä æntabopa cæbii.

¹¹ Wēnēñedē tömengä bitö beyæ waa cædämaï inte önonque quēwengacäimpa. Incæte tömengä nōwo inömo bitö beyæ incæ botö beyæ incæ nē waa cæcä bacäimpa. ¹² Tömengä botö nē waadecä ingä incæte tömengä ingante botö bitö weca ocæ emænte da godömo poncæcäimpa. ¹³ Itota ingantedö ante mönö watapæ apænedö beyænque botö imote tee mönedäni ongöninque botö, Pidemöö dæ añonte Önetimo inömo tömengä beyæ botö weca ongöninque botö tönö guēa cæcæcäimpa, ante pönēninque ainentabopa. ¹⁴ Incæte æbämenque pönö waa cæbi incæ

wīi botō wææ änō beyænque cæcæbiimpa. Wæætē tōmēmique pōnente cæcæbiimpa, ante cætabopa. Bitō ēñēnāmai inte Ao ānāmai iñōmite botō ædō cæte Ōnetīmo ingante, Bitō botō weca on-goncæbiimpa, ante anguīmo. ¹⁵ Ōnetīmo bitō īmite wantæyō wodii godingā inte ñōwo adodō pōñongante bitō tōmengā ingante wæætē æññōmi tōmengā cōwē bitō tōnō quēwencæcāimpa. Wabānō mānīi ante beyænque wantæyō wodii gocantawo. ¹⁶ Tōmengā ingante bitō godonte ænte māmi ate tōmengā bitō beyænque cæte nē quēwēningā ingā incæte tōmengā ñōwo wīi nē cæte quēwēnānique baī inongā ingampa. Wæætē edæ Itota Codito ingante pōnengā bad-inque tōmengā ñōwo godōmenque bitō tōññācā inongā inte bitō nē waadecā ingampa. Edæ tōmengā botō nē nangūi waadecā ingampa. Ayæ wīi bitō nē cædonganque inongā inte tōmengā wæætē mōnō Awēnē quingā ingampa. Mānōmai beyæ tōmengā godōmenque bitō nē waadecā inongā ingampa.

¹⁷ Īnque bitō, Pabodo tōnō guēa cæmōna imōnāpa, ante pōnēmi Īnque bitō botō imote æmi baī Ōnetīmo ingante adobaī æmaīmipa. ¹⁸ Bitō īmite wēnæ wēnæ cæcantawo. Bitō īmi quīēmē ante ænque wæætē pōnōnāmai ingantawo. Īnque tōmengā nānō pōnōnāmai inīnō ante bitō botō imote wæætē, Pōnōmi æmoe, āmi ēñēnque botō pædæ pōnōmo æmaīmipa. ¹⁹ Botō Pabodobo inōmo inte tōmēmo ōnompoca inte imainō ante yewæmōmopa. Tōmengā quīnō nānō pōnōnāmai inīnō ante botō wæætē tōmānō pōnōmo æncæbiimpa. Botō edæ bitō īmite wīi Itota Codito ingantedō ante odōmonte apænebo baī bitō ayæ pōnēnāmai inte quēwencædōmiimpa. Īnque botō

apænedō beyæ bitō botō imote wæætē pōnōnāmai ingā baī inōmi īmipa. Incæte botō mānōmai beyæ bitō īmite wīi ancæboimpa. ²⁰ Botō tōññābi ēñēmi. Mōnō Awēnē beyænque bitō botō beyæ pōnō cædinque Ōnetīmo ingante waadete pōnencæbiimpa, ante wæbopa. Edæ mōnō Codito nempo quēwēmōna ĩnque bitō waadete pōnente cæbi ate botō gancaē entawente tocæboimpa, āmopa.

²¹ Bitō cōwē ēñente cæquīmi īmipa, ante do ēñēnīmo inte botō, Bitō acæbiimpa, ante yewæmōmopa. Edæ botō änō ēñente cædinque bitō godōmenque cæquīmi īmipa, ante ēñēmopa. ²² Īnque adodeque ayæ āinēmopa. Mīnitō botō beyæ ante Wængongūi ingante mīni apænedō beyæ botō imote ñimpo cædāni ate bitō weca acæ poncæboimpa, ante pōnēmopa. Īnque bitō oncōnē adocōnē botō owoquincō ante tōmāā ædæmō cō cæquīmi, āmopa.

Pidemöö ingante Pabodo, Waa quēwencæbiimpa, angā

²³ Epapada botō baī adobaī Itota Codito beyænque nāni nē tee mōnegaingā iñōmō tōmengā botō imote, Pidemöö waa quēwencæcāimpa, ante angā ēñēnque botō bitō imite yewæmōmopa. ²⁴ Māadoco tōnō Aditadoco ayæ Deēma tōnō Odoca botō tōnō godongāmæ cædāni iñōmō adobaī botō imote, Pidemöö waa quēwencæcāimpa, ante ānāni ēñēnque botō bitō imite yewæmōmopa.

²⁵ Mōnō Awēnē Itota Codito bitō imite waadete pōnō cæcæcāimpa. Mānque ante botō yewæmōmopa.

Ebedeoidi inānite cadota ante nāni yewæmongainta

*Wængongui beyæ tōmengā Wengā
pōnō apænegacāimpa*

¹ Wængongui wēēnēñedē wantæ wantæ inō apænedinque wantæ inō wadō bai cædinque wantæ inō wadō bai cædinque tōmengā beyæ nē apænedāni inānite tæmpo pōnō apænegā ēñengadānimpa. Ēñēninque tōmēnāni wæætē adodō ante mōnō mæmæidi inānite tæmpo apænegadānimpa.

² Nōwo guiquēnē mānīnō ante Wængongui dodāni inānite nānō apænegaiōnæ idæwaa bayonte tōmengā apænegā ēñēninque tōmengā Wengā wæætē mōnō imonte pōnō apænegacāimpa. Wēēnē pōni inguipoga dæ ii emōnæ dæ añonte Wæmpocā tōmengā Wengā ingante, Badōe, angā ēñente cæyongā tōmengā nānō cædō beyæ Wæmpocā tōmancoo badongacāimpa. Mānōmai beyæ nē badongā iñongante Mæmpo Wængongui wæætē, Tōmancoo nē ænguingā iñōmō botō Wengā adocanque nē ænguingā ingampa āmopa, angacāimpa. ³ Mæmpocā nē tæi emōnongā inte nāo emongā iñongā tōmengā Wengā iñōmō adobai nē tæi emōnongā inte nāo emongā ingampa. Inique, Wængongui Wengā nō pōni entawēninque nānō quēwengainō bai Mæmpocā iñōmō edæ adobai pōni entawēnongā inte edæ nōingā cæte quēwengā ingampa, ante mōnō edonque ēñengæiimpā. Inguipo incæ ii emōnæ incæ a ongoncoo incæ awēmō iñōmō ongoncoo incæ tōmengā Wengā adocā tæi piñænte nānō angāinō beyænque tōmancoo edæ nōwo ganca cōwē ongoncoo incoopa.

Ayæ nāmā wepæ godonte wæninque adocā iñōmō wēnæ wēnæ mōnō cæpāmo ante nā mēnongagacāimpa. Mānōmai nē nā mēnongaingā inongā inte tōmengā do ædinque Wængongui nē tæi emongā tōmēmængā inō tæ contadinque ongongampa.

Tōmengā ñæncængā iñongā anquedoidi pōnōmenque ināni

⁴ Mānōmai æi contadinque tōmengā nē ñæncængā iñongante Wængongui iñōmō, Bitō emōwo bitō cōwē ænguēnengaiwo, ante pemongacāimpa. Wængongui anquedoidi guiquēnē wii adobai ñæncænāni iñōnānite Wængongui tōmēnāni inānite adobai ante pemōnāmai ingacāimpa. ⁵ Edæ anquedoidi iñōnānite æcāmenque ingante Wængongui dicæ,

“Botō Wēmi inōmi imipa.

Nōwoōnæ bitō Mæmpobo babopa,”

Ante angantawogaa. Ayæ adobai,

“Botō tōmengā Mæmpobo incæboimpa.

Inique tōmengā botō Wengā incæcāimpa,” ante anquedo ingante ānāmai ingacāimpa.

⁶ Wæætē tōmengā Wengā Tānocā iñongante inguipoga da pōnōninque Wængongui,

“Botō anquedoidi tōmānāni iingā onōwa inō ædæ wææninque, Bitō Wængongui Wēmi imidō anguēnē, ante watapæ apænegadānimpa,” ante apænegacāimpa.

⁷ Ayæ wæætē anquedoidi inānitedō ante apænedinque,

“Tōmengā godō cæcā ate tōmengā anquedoidi iñōmō woboyæ nangui pæmæ bai quingæ pōni cæcædānimpa.

Ayæ tōmengā godō cæcā ate tōmengā beyæ nē waa cædāni iñōmō gonga bæcoguēnēwate bai nangui cæcædānimpa.”

8 Ante apænedinque tõmengä Wengä ingante guiquënë Wængongui incæ iimaï angacäimpa.

“Bitö nê Wængongui inömi inte eñëmi. Awënë Odeye badinque Awënë contaimpaa tæ contagaiimi inte bitö ñimpo cädämaï inte cöwë Awënë Odeyebi inömi inte ongoncæbiimpa.

İninqe Awënë Odeyebi inömi inte bitö nempo quëwënäni inänite nö pönï cæte aadinque yaëmë töëmë pönï næænte bai nê ämi incæbiimpa.

9 Nê Wængonguimo inömo inte botö iñömö bitö Awënë Wængonguimo imopa. İninqe botö, Nö cæte mönö quëwenguinö ante nê waadebi inömi inte bitö eñënamäi nani cæinö ante edæ wii ainëmi imipa.

Mänömaï imi ante adinque botö iimaï pönö cæbopa. Bitö tönö godongämæ ongönäni Awënë badinque bitö watapæ tocæbiimpa, ante cædinque botö,

oguinguipæ pönö gao caate bai nanguï cægaboimpa.”

10 Ante Mæmpo Wængongui angacäimpa. Ayæ adobai tõmengä Wengä ingante apænedinque,

“Bitö Tæiyæ Awënë inömi inte wëenëñedë pönï inguipo mä cö cæte bai cædinque tömëmi badongabiimpa, angacäimpa.

Ayæ öönædë ongoncoo adobai tömëmi bitö önompoca badongaincoo inte ongoncoopa.

11 Mänincoo guiquënë iincayæ ate wido cæte bai bayonte

Bitö guiquënë cöwë ongonguimi imipa.

Mänincoo guiquënë mönö weocoo pedæncoo woincoo bai bayonte,

12 waocä yacooque æninqe topo cæcä bai cædinque bitö wæætë bitö badongaincoo ænte topo cæte bai cæcæbiimpa.

Wæætë müincoo wëñacä bai cædinque bitö wæætë tõmancoo müincoo badömi ongongæimpa.

Bitö iñömö do bitö ingai bai adobai cöwë inguimi imipa.

Bitö quëwenguimämo cöwë inguinö angüenë.”

13 Äninqe Wængongui tõmengä Wengä ingante iimaï angacäimpa.

“Botö tömëmæ inö tæ contate ongöñömite,

botö bitö imite nê püinte cædäni inänite bæ tabo tæ wæænäni ate bitö tæi emömi inte pinä gäwate bai godö cæbi wæcædänimpa,” angacäimpa.

Tõmengä Wengä ingante mänömainö ante nê angaingä inte Wængongui dicæ anquedoidi inänite adobai angantawogaa.

14 İñæmpa Wængongui anquedoidi iñömö baö ömaadäni inte Wængongui beyæ nê waa cædäni inänipa. Mänömaï iñönänite tõmengä, Botö æmo beyænque nê quëwënäni beyæ munitö godö cæcæminimpa, ante da pönongä pöninque tömënäni mönö beyæ pönö waa cædänipa.

2

Wængongui ængä beyænque quëwëmpa, ante

¹ Mänömaï beyæ mönö Awënë apæneçä eñëninque mönö eñgäinö ante mönö ñimpo cädämaï inguinque ante mönö wede pönente ædæmö eñente cæcæimpa. ²Edæ anquedoidi incæ Wængongui beyæ apæneyönäni tömënäni nani änö ante dodäni wæætë nê eñente cæquënänäni ingadänimpa. İninqe æcänö wii eñëninque wapiti cæda tõmengä nê tente wæquënegä iñongante dodäni nö cædinque pangadänimpa.

³ Inānāni eñēedāni. Wængonguī nānō, Quēwencæminimpa, ante angainō ante æcānō mōnō imonte tāno apænecantawo, ante pōnēedāni. Wængonguī Awēnē inongā incæ tānocā apænegaingā inte, Botō tōmēmo æmo beyænque quēwencæminimpa, ante apænegaçaimpa. Ayæ Wængonguī nānō apænegainō eñente Ao āninqe wadāni godōmenque mōnō imonte, Nāwangā impa, ante apænedāni eñēnīmō inte mōnō ædæmō eñengæimpa. Edæ eñēnāmaī inte bai ñimpo cæmō ininqe Wængonguī dicæ pānāmaī inte ata cæpocampa quēwenguīmō.

⁴ Ininqe, Quēwencæminimpa, ante nāwangā botō ānō ante eñencædānimpa, ante cædinque Wængonguī godōmenque cægacāimpa. Tōmengā, Æcānō tōnō cæquimoo, ante, Æyōmōnō cæquimoo, ante, Æyedēnō cæquimoo, ante nāmā nānō angainō bai cædinque iīmaī pōnō cægacāimpa. Tōmengā, Botō mā cæbo ate waodāni eñencædānimpa, ante nanguī cægacāimpa. Ayæ, Æbānō cæcāā, ante wæcædānimpa, ante tæi piñæninque wadō wadō cædinque bamōnengæ edæ nanguī cægacāimpa. Tōmengā Önōwoca ingante da pōnongā pōninque tōmengā wæætē Wængonguī nānō angaināni inānite pōnō cæcā æninque tōmēnāni tōmānāni Wængonguī Önōwoca nānō pōnongā ænganca cægadānimpa. Ininqe Wængonguī mānōmaī pōnō cæcā adīmō incæ mōnō eñēnāmaī cæmō bai tōmengā wæætē mōnō imonte ædō cæte ata cæpoquēnengā.

Itota Codito tōmengā tōniñadāni bai adobaī bagacāimpa

⁵ Ayæ mīnguipoga Awēnē nempo mōnō quēwenguīmāmo ante apænemōnipa. Ininqe mīnguipoga mōni ānonguipoga Wængonguī, Æcāmenque ingante āmo awēnē

baqingā, ante cædinque, Anquedoidi incæ awēnēidi bacædānimpa, ante dicæ angantawogaa. ⁶ Wacā wataa yewæmōninque iīmaī ante Wængonguī ingante āmotamīni ante bai yewæmongaçaimpa.

“Wængonguī eñēmi. Waomōni onōmōnique iñōmōnite bitō ædō cæte waadete cæbii.

Wao wēmōni eñagaimōni iñōmōnite bitō ædō cæte pōnō waadete cæbii.

⁷ Anquedoidi inānite æmonga ææntodōninque bitō waocā ingante gao wænō gō cæbi ate tōmengā wantæ iñō pōnōmenque ongongantapa.

Ayæ, Waocā nē tæi emōnongā inte ñāō emōñongante wadāni tōmengā ingante waa acædānimpa, ante pōnō badongabiimpa.

⁸ Edæ bitō badongaincoo tōmancoo waocā nempo pōnōmi æninque

waocā tæi emongā inte nē angā bagacāimpa.”

Ante nānō yewæmongaine bai cædinque Wængonguī tōmengā nānō badongaincoo tōmancoo Waocā nempo pōnongā æninque Waocā nē angā bayongā wacoo wayōmō ongoncoo edæ dæ ampa. Incæte, Tōmengā nempo tōmancoo do ongompā, ante mōnō ñōwo ganca ayæ adāmaī imompā. ⁹ Doyedē mōnō waocabo iñōmōnte Wængonguī waadete pōnō cædinque Itota ingante angā eñēninque tōmengā wæætē mōnō tōmāmō wænguīmāmo beyæ ante cōwē wæwocate wæqingā bagacāimpa. Mānōmaī cædinque Wængonguī anquedoidi inānite æmonga ææntodōninque, Itota wæætē caate wæncæcāimpa, ante cædinque tōmengā ingante gao wænō iñōmō gōnongā ongongacāimpa. Incæte Itota caate wængā beyæ Wængonguī poganta tæiyæ waēmō da wencate bai

cædinque, Itota nē tæi emōnongā inte nāō emongā adinque wadāni tōmengā ingante waa acædānimpa, ante pōnō cægacāimpa. Inique Itota Tæiyæ Awēnē wencate ongonā ingante do amompa.

¹⁰ Tōmancoo nē badongaingā inongā inte Wængongui tōmancoo nē enempodongā inte iīmai angacāimpa. Botō Wēmi ēñēmi. Wadāni incæ botō wēnāni nanguī ināni quēwencædānimpa, ante nē badōmi bitō baquinque caate wæcæbiimpa. Mānōmai caate bitō wædō beyænque ædæmō picæmi baṭe nē ēñēnīmi inte bitō botō wēnāni inānite nāō inōmō ænte māmōmi poncædānimpa. Pōninque tōmēnāni botō nāō emōmo bai adobai nāō emoncædānimpa, ante Wængongui nō pōni cægacāimpa.

¹¹ Itota mōnō imonte, Tæiyæ waēmō ewocate quēwencæminimpa, ante nē badongā iñongā mōnō tōmengā tōnō adomō mōnō cabo imompa. Mānōmai imō beyæ tōmengā mōnō imonte ante apænedinque, Botō tōniñamīni imīnīpa, ante guīñēnedāmai tedecampa. ¹² Iīmai ante apænecampa.

“Wængongui ēñēmi. Bitō emōwo ante botō tōniñadāni inānite apænebo ēñēncædānimpa.

Tōmēnāni godongāmæ ongonte ēñēñōnāni botō, Wængongui inōmō Tæiyæ Waēmō inongā inte waa pōni cæcā abopa, ante āmotamīni ante bai ancæboimpa.”

¹³ Ayæ adobai apænedinque,

“Wængongui ingante botō wede pōnente quēwencæboimpa,” angacāimpa.

Ayæ wæætē adobai apænedinque,

“Wængongui botō imote apænedinque, Bitō wēnāni, ante pōnongā ænōmo inte botō, Mōni wencabo mæ ongōmōni aedāni, āmopa.”

Itota incæ Wængongui beyæ nāni yewæmongainō bai adobai apænecampa.

¹⁴ Mōnō wænguimāmo ante wēnæ awēnē incæ nē angā inongante Itota, Botō nāñe wæninque tōmengā ingante edæ omæe ewencæboimpa, ante iīmai cægacāimpa. Mōnō Itota wēñæmō inōmō inte mōnō baō tōnō wepæ nōmænguīñō ēñamō bai tōmengā nānō wænguinque adobai nōmænguīñō ēñagacāimpa. Inique tōmengā nāmā nānō wænō beyænque wēnæ awēnē ingante bæ tacā ate tōmengā wæætē piññānāmai aquīi bate nē angā ināmai ingampa.

¹⁵ Ayæ wēnæ awēnē nempo nā cæyænte bai quēwēninque mōnō wænguimāmo ante guīñente wæyōmte Itota mōnō beyæ ante wæætē wæninque mōnō imonte gā pe æmpote ō ængā beyænque quēwēmompa.

¹⁶ Edæ wīi anquedoidi inānite ænte pæ mancæte ante cædinque tōmengā wæætē Abadāō wodi pæimō inōmte mōnō imonte pōnō æninque pæ mangampa.

¹⁷ Māninō beyæ Wængongui, Bitō tōniñadāni bai adobai badinque bitō, Wængongui quī, ante nē nō Pōnōmi Ñænæmi pōni incæbiimpa. Ayæ bitō tōniñadāni inānite cōwē pōnēninque waadete pōnō waa cædinque ædæmō aacæbiimpa, ante tōmengā ingante da pōnongā pongacāimpa. Ayæ adobai, Bitō tōmēnāni wēnæ wēnæ nāni cædō beyæ nāmā wepæ godoncæbiimpa, ante cædinque Wængongui Itota ingante da pōnongā pōninque tōmengā mōnō ēñamō bai adobai ēñadinque waomō mōnō inōmō bai adobai badinque Waocā inongā

ingacāimpa. ¹⁸ Mōnō inguipoga quēwēninque wēnæ wēnæ mōnō cæinēnō beyæ wæwēmompa. Wēnæ awēnē, Itota oda cædinque Wængongui ingante ēñēnāmai

cæcæcäimpa, ante cæyongä Itota iñömö mönō wæwënō bai adobai wæwengä incæte oda cædämaï ingacäimpa. Ìninqe wënæ wënæ cæinente wæwëñömönte tömengä adobai do wægaingä inte, Minitö tæi piñænte ongöninge oda cædämaï incæminimpa, ante pönō töō æmænte cæcampa.

3

Itota Ñæncengä iñongä Möitee wodi wædangä ingacäimpa

¹ Mönitö imönite aa pedinqe Wængongui minitö iminite adobai aa pedinqe, Tæiyæ waemö entawencæminimpa, ante badongacäimpa. Ìninqe botö toniñamini eñeedäni. Itota iñömö Wængongui nänö nê da pönongaingä ingacäimpa, ante mönō pönënö ante mönō, Nawangä impa, ante apænemompa. Ayæ, Wængongui qui, ante nê Godongä Ñænængä pönï iñömö Itota adocä ingampa, ante mönō pönënö ante, Nawangä impa, ante apænemompa. Ìninqe minitö guiquënë, Itota æbänö ingacäimpa, ante önöwënenque pönente quëwenguëñemini iminipa.

² Wængongui angä eñëninge Möitee wodi guiquënë tömengä ingante cöwë pönente cædinque Wængongui tönö nani godongämæ quëwencabo inänite ædæmō cæte aagacäimpa. Tömengä nō cæte nänö aagai bai adobai cædinque Itota iñömö Wængongui angä eñëninge tömengä ingante cöwë pönente cædinque tömengä tönö mönō godongämæ quëwencabo imonte ædæmō cæte aacantapa.

³ Edæ, Oncö waa ongompa, ante waa amö incæ mönō oncö nê badöningä ingante godömenque waa ate apænecæimpa. Adobai, Möitee wodi nê waa aacä ingacäimpa, ante tömengä ingante waa amö incæ mönō edæ Itota nê badongaingä ingante godömenque

nanguï waa ate apænecæimpa. ⁴ Waocä oncö guiquënë wii tömenque ongompa. Edæ waocä mænongä ate oncö edæ ongö aminipa. Inguipo incæ adobai öönædë ongoncoo adobai wii tömenque ongoncoopa. Mänincoo tömancoo Wængongui nänö badongaincooque ongoncoo acæimpa.

⁵ Möitee wodi guiquënë Awënë Wængongui ingante nê cæcä inongä inte tömengä tönö nani godongämæ quëwencabo inänite cöwë pönëninge ædæmō cæte aagacäimpa. Mänömai cædinque tömengä, Wængongui æbänö iincayæ ate apænequingäa, ante odömöninqe, Nawangä impa, ante apænegacäimpa. ⁶ Mönö Codito guiquënë Wæmpocä Wengä Onguiñængä inongä inte Wæmpocä tönö nani godongämæ quëwencabo inänite cöwë pönente nöingä pönï cæte pönö aacampa. Edæ mönō guiquënë, Codito waa pönï pönö cæcä beyænque watapæ bacæimpa, ante mönō pönënö ante wadäni eñëñönäni waa tote apænemompa. Ìninqe mönō guinënämaï inte mäninö mönō pönënö ante ædæmō entawëninge linque baganca ñimpo cædämaï imö ininqe tömengä tönö mönō godongämæ quëwencabo imaimompa.

Wængongui quinäni nani guëmanguimämo ante

⁷ Mänömai beyæ Wængongui Tæiyæ Waemö Önöwoca nänö angainö ante mönō eñente cæcæimpa. Tömengä nänö apænegainö ante iimainö ante yewæmongatimpa.

“Nöwoönæ incæ tömengä apænecä eñëninge,

⁸ minitö, Mimö ömædë bawënämaï incæmönimpa, ante cædinque Baa änämaï ñedäni.

Dodäni iñömö, Wido cæcæimpa, ante nani önömæca quëwente cæyedë, Wængongui ingampa

diyæ panguingää, ante pönëningue wīwa cægadānimpa. Mānōmai cædinque tōmēnāni Baa ante mīmō ōmædēnāni nāni bawengai bai mīnitō adobai bawēnāmai iedāni.

9 Mīnitō mæmæidi māniñomō quēwëningue botō imote wīwa cædāni wægaboimpa.

Incæte botō māniñedē coadenta wadepo iñonte waa cæbo agadānimpa.

10 Māniñedē quēwēnāni mānōmai cædāni beyæ botō tōmēnāni inānite pīinque iīmai angaboimpa.

‘Botō taadō goquēnēnāni incæ taadō cōwē adāmai ināni inte tōmēnāni ancaa oda cædinque mīmō ōmædēnāni inte bai wadō godānipa.’

11 Āninque botō ænguī badinque, Botō nē Quēwēmo ingaīmo inte nōingā āmopa, āninque,

Guēmædāni, ante botō angaiñomō tōmēnāni cōwē guite guēmānāmai incædānimpa, angaboimpa.”

Ante Wængonguī nānō angaiñō ante yewæmongadānimpa.

12 Iñānāni eñeedāni. Mīni pönencabo iñōmīnite mīnitō wacā ingā wacā ingā waa adinque adocanque incæ mīmō ōmædengā badāmai incæcāimpa, ante wææ aadedāni. Ayæ adocanque incæ wēnæ wēnæ entawengā badinque wiya æmænte Wængonguī nē Quēwengā ingante emō cæte godāmai incæcāimpa, ante wææ aadedāni.

13 Nōwoönæ, ante nē angā nānō angaiñonæ iñomō ayæ ñowo ganca eönæpa. Īninque mīnitō ñowoönæ incæ wacā ingā wacā ingā ædæmō apænedinque, Æcāmenque incæ wīwa nāni cædō beyænque oda cæte wædinque mīmō ōmædengā badāmai incæcāimpa, ante cædinque iīmō iñō iīmō iñō godongāmæ iñacabo cædinque

tæi ongōedāni. 14 Edæ mōnō wēenēñedē wede pönengamōimpa. Nōwo adobai pönëningue ĩnque baganca wede pönēmō ĩninque mōnō Codito nempo godongāmæ quēwēmaimompa.

15 Īninque adode ante pönente cæcæimpa.

“Nōwoönæ incæ tōmengā apæneca eñëningue mīnitō, Mōnitō mīmō ōmædēmōni bawēnāmai incæmōnimpa, ante wææ cædinque Baa ānāmai iedāni.

Edæ dodāni, Wido cæcæimpa, ante cædinque edæ Baa ante mīmō ōmædēnāni nāni bawengai bai mīnitō adobai bawēnāmai iedāni.”

16 Wængonguī angā ōnōmoncaque eñëningue, Wido cæcæimpa, ante ædānidō cægadāni. Edæ Mōitee wodi Equitobæ nānō nē ænte gogaiñāni adodāni incæ, Wido cæcæimpa, ante cægadānimpa.

17 Ayæ adobai Wængonguī coadenta wadepo iñonte ædānidō inānite pīinque ænguī bagacāi. Edæ nē eñēnāmai inte wēnæ wēnæ cædāni inānite Wængonguī piinte ænguī bacā ate tōmēnāni baō ingai ōnōmæca yabæque wæænte oñongatimpa.

18 Ayæ, Pō guite guēmædāni, ante botō angaiñomō cōwē guite guēmānāmai incædānimpa, ante Wængonguī, Botō nē Quēwēmo inōmo inte nōingā angaboimpa, angacāimpa. Edæ ædānidō inānite mānōmai angacāi. Edæ nē eñēnāmai cædāni inānite mānōmai angacāimpa. 19 Īninque nē pönēnāmai ināni inte tōmēnāni nāni pönēnāmai inō beyænque guidāmai ingadānimpa.

4

1 Botō nempo guidinque guēmancæmīnimpa, ante wēenēñedē nānō angaiñō ante Wængonguī ñowo incæ adodō ante cōwē angampa. Mānōmai beyæ mīni pönencabo tōmāmini tōmengā

nempo guiidinque guēmanguēnēmīni
iñōmīnite adocanque incæ
oda cædāmaī incæcāimpa, ante
cædinque mōnō godongāmæ
waa adinque wææ aacæimpa.
2 Edæ dodāni inānite Wængonguī
ingantedō ante watapæ nāni
apænegaīnō baī mōnō imonte
adobaī ante watapæ apænedāni
ēñēmompā. Incæte dodāni
guiquēnē önōmoncaque ēñēninque
wede pōnēnāni beyænque guēmānāma
inte wægadānimpa. 3 Mōnō nē wede
pōnēmō imō guiquēnē Wængonguī
nempo guiidinque mīmōnē do
guēmāmompā. Edæ Wængonguī
nempo mōnō guēmanguēnēnō ante
botō äninta adotaa iīmāinō ante
yewæmonte ongō baī batimpa.

“Botō ænguī badinque, Botō nē
Quēwēmo ingaīmo inte
āmpa, āninque,

Pō guiite guēmædāni, ante botō
angaiñōmō tōmēnāni cōwē
guiidāmaī incædānimpa,
angaboimpā.”

Ante Wængonguī beyæ ante
yewæmongadānimpa. Incæte
doyedē inguipoga iī emōnæ
badōninque Wængonguī tōmengā
nānō cæquēnēnō ante iinque
badōninque, Idæwaa, angacāimpa.

4 Wængonguī önōmpo æmæmpoque
go adoönæque iñonte iinque
cædinque iīmō wæiyō nānō
guēmangaīönæ ingatimpa, ante
iīmaī ante wataa yewæmonte
ongompā.

“Önōmpo æmæmpoque go adoönæque
iñonte iinque cædinque iīmō
wæiyō ñimpo cædinque
Wængonguī guēmangacāimpa.”

5 Ayæ botō äninta adotaa iīmaī ante
yewæmonte ongompā.

“Pō guiite guēmædāni, ante
botō añōmō tōmēnāni cōwē
guiidāmaī incædānimpa,”
angampa, ante yewæmongatimpā.

6 Iinque Wængonguī nānō
pōnō cædō ante watapæ ante
apænecā ēñēninque dodāni iñōmō

önōmoncaque ēñēnāni inte tōmēnāni
nāni ēñēnāmaī cægaīnō beyæ
guiidāmaī ingadānimpa. Iinque,
Wængonguī tōmengā nānō an-
gaīnō iinque cæcæimpa, ante
cædinque iincayæ quēwēnāni pan-
cadāniya cōwē guiquēnēnāni
inōnānimpa. 7 Mānōmaī beyæ,
Æönædō ēñenguēnēmīni imīnii,
ante odōmoncæte ante cædinque
Wængonguī, “Ñōwoönæ,” ante
awēnē Dabii ingante wantæpiyæ
ate apænecā ēñengacāimpa. Iinque
mānīnō botō do ante yewæmōmo
mīni adinō baī ante Dabii wodi
iīmāinō ante yewæmongacāimpa.

“Ñōwoönæ incæ tōmengā apænecā
ēñēninque mīnitō, Mīmō
ömædēmōni bawēnāmaī
incæmōnimpa, ante cædinque
Baa änāmaī iedāni,” ante
yewæmongacāimpa.

8 Edæ docā Ootowee wodi tōmēnāni
inānite doyedē manguiçā guid-
inque Cānaāmæ quēwengadānimpa.
Incæte tōmēnāni māniōmæ do gui-
idīnāni inte nāwangā guēmānāni baī
Wængonguī iincayæ ate, Ñōwoönæ
guēmancæmīnimpa, ante wæætē
änāmaī incædongāimpa. 9 Iinque
mōnō Wængonguī quimō iñōmō
edæ guēmanguīönæ guēmante baī
mōnō tōmengā nempo quēwēninque
mīmōnē guēmāninque cætawente
wædāmaī ingæimpa. 10 Wængonguī
iinque badōninque tōmengā nānō
cæquēnēnō tōmāā cædinque
ñimpo cædinque guēmangacāimpa.
Tōmengā nānō ñimpo cæte
guēmangaī baī waocā iñōmō
Wængonguī nempo guiidinque
nē guēmangā iñōmō adobaī
tōmengā nānō cæquēnēnō ante,
Tōmānō do cætimpā, ante adinque
ñimpo cædinque guēmangampa.
11 Dodāni nāni ēñēnāmaī cægaī baī
ñōwodāni adobaī cædāni iinque
tōmēnāni nāni tæ go wæænguinque
cæbainānipa. Mānōmaī i iinque,
Adocanque incæ mānōmaī cæte tæ

go wæænāmaī incæcāimpa, ante wææ cædinque mōnō tōmāmō, Wængonguī nempo guite mīmōnē guēmangæimpa, ante nangui cæcæimpa.

¹² Wængonguī nānō ānō iñōmō mīine quēwēne inte tæi piyæne ēnēpa. Edæ yaēmē yægāmē tipængaa engamē bamencaa gu-ibæ watii co bai Wængonguī nānō ānō iñōmō adobaī cædinque mōnō ōnōwoca incæ do cote bai guīpa. Ayæ bamē tadōmengadæmē tæi guīñænte bamii edonque a bai Wængonguī nānō ānō iñōmō adobaī mōnō mīmō incæ tadōmengadæ tæi guīñænte bai cædinque mōnō pōnēnō ante mōnō cæinēnō ante do edonque ba adinque adode incæ apænte bai ampa. ¹³ Wængonguī nē apænte ānongā iñongante mōnō nāmā incæ, Æbānō cægāmōnii, ante tōmengā ingante tōingā apænequēnēmō imōmpa. Edæ, Wængonguī ayongā tōmengā nānō badongaincoo tōmancoo edæ gā ængate ōmægacoo bai inte wodōnāmaī ongōmpa.

Wængonguī ingante nē Godongā Nænængā Itota ingampa

¹⁴ Mōnō beyæ, Wængonguī quī, ante nē Godongā Nænængā pōnī iñōmō Wængonguī Wengā Itota ingampa. Tōmengā iñōmō nāmā wēpæ godonte do wængaingā inte nāni ōmæmōninque ōnædē æite ongongampa. Iñinque mōnō, Tōmengā ingante wede pōnēmōnīpa, ante nē apænemō inte mōnō wede pōnēnō ante ædæmō pæ mangæimpa. ¹⁵ Wængonguī quī, ante mōnō beyæ nē Godongā Nænængā pōnī inongā iñōmō wēnæ wēnæ cædāmaī ingacāimpa. Incæte aquī imō inte wæmō adinque tōmengā wæætē, Botō Waobo ēñadinque aquī bate wægaimo inte, Aquī mīni wædō æbānō i, ante do edæ ēñēmōpa, angampa.

Edæ wēnæ awēnē tōmengā ingante, Wēnæ wēnæ cæe, angā do wægaingā inte tōmengā mōnō wēnæ wēnæ cæinēnō, Æbānō i, ante do ēñengampa. ¹⁶ Iñinque mōnō Awēnē iñōmō nangui waadete pōnengā inte Awēnē contaimpaa ongongampa cæmōō. Mōnō wēnæ wēnæ cædinō ante tōmengā pōnō nīmpo cæcæcāimpa, ante cædinque mōnō tōmengā weca ponte apænecæimpa. Mōnō caate wæyedē tōmengā pōnō tōō æmænte cæcæcāimpa, ante mōnō tōmengā weca ponte apænecæimpa. Mānōmaī Awēnē ongōmpaa gāānē pōninque mōnō guīñēnāmaī inte apænemō ēñēninque tōmengā waadete pōnō waa cæcā ængæimpa.

5

¹ Wængonguī quī, ante bitō botō imote nē pōnōmi nænæmi pōnī bacæbiimpa, ante æcānō ingante Wængonguī angā bacāā.

Edæ waocā adocanque ingante apænte æninque Wængonguī angā ate tōmengā iñōmō nē waocā inongā inte waodāni beyæ Wængonguī weca cæcampa. Iñinque waodāni iingā weca pōninque, Wængonguī quī, ante pædæ pōnōnāni æninque tōmengā wæætē Wængonguī ingante godongampa. Ayæ, Wēnæ wēnæ cæmōni incæte Wængonguī waadete pōnō nīmpo cæcæcāimpa, ante cædinque waodāni, Wængonguī quī, ante cæningā ænte pōninque pædæ pōnōnāni ængampa. Æninque nē godongā nænængā iñōmō nē waocā inongā incæte cæningā ingante ænte wænōninque nē ænte pōnāni nāni wēnæ wēnæ cædinō beyæ ante baō iya tangampa. ² Iñinque wadāni, Æbāmē impa, ante ēñēnāmaī nāni wædō ante nē godongā nænængā iñōmō nē waocā inongā inte adobaī pancaa ēñēnāmaī inte wæcampa. Ayæ

oda cæte nāni wædō ante tōmengā adobaī oda cæte wæcampa. Īnīnque wadāni baī aquīngā īnongā inte tōmengā gānē pōnēnīnque wadāni īnānīte ædæmō cæte odōmongā adānīpa. ³ Mānōmāī īnongā inte tōmengā wadāni wēnæ wēnæ nāni cædinō beyæ ante, Wængonguī quī, ante iya tānīnque adobaī, Botō nāmā wēnæ wēnæ cædinō beyæ godōmopa, ante iya tante Wængonguī īngante godongampa.

⁴ Waocā nāmā incæ, Botō, Wængonguī quī, ante nē godōmo ñænæmo bayōmote wadāni botō īmote waa acædānīmpa, ante ædō cæte anguingāā. Īñæmpa Wængonguī angā beyænque Aadōō wodi nē godongā ñænængā bacā baī wadāni adobaī Wængonguī angā beyænque nē godōnāni ñænænāni badānīpa. ⁵ Codito incæ, Nē godōmo ñænæmo badīnque nē tæī ēmōmo inte ñāō ēmōmo acædānīmpa, ante nāmā ante wīī angacāīmpa. Wængonguī incæ tōmengā īngante,
“Bitō botō Wēmi nōmi īmīpa.

Ñōwoōnæ bitō Wæmpobo babopa.”

⁶ Angacāīmpa. Ayæ godōmenque Wængonguī nānō angāīnō ante wataa yewæmongatīmpa.

“Wængonguī quī, ante nē pōnongā Mēequitedeco nānō cōwē īngāī baī,

bitō adobaī ñīmpo cædāmāī inte nē Pōnōmi cōwē incæbīīmpa,”
ante Codito īngante angacāīmpa.

⁷ Codito īñōmō Waocā ēñate quēwēnīnque Ca ca wædīnque Yæ yæ ānīnque Wængonguī īngante nangūī apænægacāīmpa. Wængonguī bitō adobīque eyepæ īmi inte wææ āmi īnīnque botō wænāmāī īmāīmpa, angacāīmpa. Incæte, Bitō, Wæe, āmi ate botō wæncæboīmpa, ante nānō Ao ānīnō beyænque Wængonguī tōmengā īngante do ēñægacāīmpa. ⁸ Wæmpocā Wēñængā īnongā incæte Itota

nānō caate wæwēmāmo beyænque Wængonguī nānō ānō ante ædæmō ēñente cædīnque picængā bagacāīmpa. ⁹ Tōmengā nānō ānō ante nē ēñente cædōmō īñōmonte tōmengā ædæmō ēñēnīnque picængā bagaīngā inte edæ mōnō īmote ængā beyænque mōnō cōwē wænāmāī inte quēwēmōmpa. ¹⁰ Tōmengā īngante Wængonguī apænte ænīnque, Mēequitedeco nē pōnongā ñænængā pōnī nānō īngāī baī bitō adobaī botō īmote nē Pōnōmi Ñænæmi pōnī īnōmi īmīpa, angacāīmpa.

Mōnō wede pōnēnō ante Baa ānāmāī īngcāīmpa, ante

¹¹ Mānīnō ante botō mīnitō īmīnīte godōmenque nangūī apænēquēnēmo īmōpa. Incæte, Æīquedō ēñēnguīmīnī, ante pōnente wædīnque botō, Æbānō cæte apænebo ēñēnguīmīnī, ante wæbopa. ¹² Īñæmpa mīnitō doyedē mīnī ēñēngāīnō ante ñōwo nē odōmōmīnī baquēnēmīnī īmīnīpa. Incæte wacā wæætē mīnitō īmīnīte Wængonguī nānō angāīnō ante adodeque adodeque ante odōmonte apænecā ēñēnguēnēmīnī adodō bamīnī awædō. Edæ wēñænāni nē goōmæ gānāni baī wæætē bamīnī īñōmīnīte botō ædō cæte tæēmō cænguī godonte baī apænebo ēñēnguīmīnī. ¹³ Goōmæ nē gangā baī īngā īñōmō tōmengā wēñængā baī īñongante mōnītō, Æbānō nō cæquī, ante odōmonte apænēmōnī incæte tōmengā īñōmō cōwē ēñēnāmāī īngampa. ¹⁴ Wæætē æcānō cōwē waa cæda īna īñōmō tōmengā, Quīnō waa īī, ante, Quīnō wēnæ wēnæ īī, ante wæætē wæætē ante cædīnque do ēñente badīnque picængā baī bacampa. Īnīnque ædæmō picænāni nē badāni beyænque mōnī nō odōmonte apænedō īñōmō cænguī tæēmō baī ōngōmpa.

6

¹ Mönö Codito inguipoga quëwëninque æbänö cægacäi, ante do ëñëmompä. Mönö wænguinö goquinque wënæ wënæ cæmompä, ante wædinque, Idæwaa wënæ wënæ cætäbopä, ante mönö Wængongui gämænö æbänö cæte ocæ ëmænte ponguui, ante do ëñëmompä. Tömengä ingante æbänö cæte pönenguui, ante do ëñëmompä. Ìninqe mäninö tömänö ante do ëñënimö inte mönö mäninö ante idæwaa tedetämpä. Wæætë, Æbänö cæte godömenque picæmö bai ëñente baquui, ante mönö ñowo apænecæimpä. ² Adobai, Æpænë quinante guiquui, ante, Önompoca quinante godö gampoquui, ante do ëñëmö inte mönö mäninö ante godömenque tededämai ingæimpä. Ayæ, Wænte ate ñäni mönö ömæmongæimpä, ante do ëñëmö Ìninqe, Wængongui cöwë apænte ancæcäimpä, ante do ëñëmö Ìninqe mönö mäninö ante ñowo godömenque tededämai ingæimpä. ³ Ìninqe Wængongui Ao angä ate botö mäninö minitö do ëñëninö ante tededämai incæboimpä. Minitö ëñënamai Ìninö ante wæætë nanguui apænebo ëñencæminimpä.

⁴ Wængongui mönö mimönë pönötica ënente bai cædinque edonque odömönte apænecä ëñëninque mönö ñäö bai entawëmpä. Tömengä öönædë waa pöni nänö dä pönongaincoo do ænte quëwëmpä. Ayæ tömengä Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante dä pönongä æninqe mönö tömengä tönö äanque bai ëwocämpä. Mänömai ëwocämö incæte pancädäniya wadæ godäni inte edæ ædö cæte, Wënæ wënæ cæte awædö, ante ocæ ëmænte ponguinäni. ⁵ Tömënanäi Ìnömö, Wængongui nänö änö waa pöni impä, ante do ëñëninäni inte ayæ, Wængongui müinguiipo nänö badöñedë mänifedë müimämoque ba ate tæi piñænte cæcæimpä,

ante do ëñënanäni. ⁶ Incæte mäninö nani wede pönëninö ante Baa ante wadæ godäni bai tömënanäni edæ ædö cæte Ìncayæ ate, Idæwaa wënæ wënæ cæte awædö, ante ocæ ëmænte ponguinäni. Ìñæmpä dodäni Wængongui Wengä ingante awæ timpote wænönäni bai cædinque Ìinäni wæætë tömengä ingante adodö wænönte bai cædäniya. Ayæ tömënanäni nani æmæwo ëwente wæquinque tömänäni ayönäni Wængongui Wengä ingante badete tote bai cædäniya.

⁷ Edæ cöönæ wantæ wantæ cæ ate waodäni cöñe inguipoga tömëmö quiyadäni wææ pæte incapä. Incæte amimö ba ate në quiyadinäni nanguui tä pete eyepæ ænäni Ìninqe Wængongui wæætë onguipo tömenguipo waa pæ ate adinque, Waa pæguipo abopä, angampä. Adobai tömengä nänö änö ante wantæ wantæ Ìnö apænedäni ëñëninque waodäni gänë pönënanäni badinque wadäni Ìnänite waadete cædäni ate Wængongui mäninäni Ìnänite, Minitö waa ëñente cæmini abopä, ante pönö waa cæcampä.

⁸ Ömentacooque pæguipo daacamenque pæguipo guiquënë nänö æmæwo tante ëwënguinque önonguiipoque impä. Mäninguiipo iya tanguui bai waocä adobai Wængongui nänö änö ante në Baa angä Ìnömö tömengä nänö æmæwo ëwënguinque Baa angampä.

Watapæ baccæimpä, ante pönëninque tæi ongömompä

⁹ Ìñänäni ëñëdäni. Wadäni mänömai Ìnänäni, ante yewæmömöni incæte mönitö ayömöni minitö wii tömënanäni bai Ìmini amönäni. Wæætë Codito ængä beyænque në quëwënguiimini Ìnömöni inte minitö cöwë waa cæmini Ìmini amönäni. ¹⁰ Edæ minitö cöwë waa cædinque Wængongui ingante waadete pönëninque tömengä

quīnāni beyæ godō waa cægaimīni inte n̄owo godōmenque cæmīnīpa, ante adingā inte Wængonguī dicæ mīni cædō ante pōnēnāmaī inguingā. Wæætē nē nō cædongā inte tōmengā mīni cædō ante cōwē pōnengampa. ¹¹ Codito beyænque watapæ bacæimpa, ante mīnitō wede pōnēmīnīpa. Īnīnque mīnitō mānīnō mīni wede pōnēnō ante ĩnīnque baganca wede pōnencæte ante cædinque mīni waadete pōnō cægainō baī adobaī ĩnīnque baganca cōwē cæedāni, āmōnīpa. ¹² Edæ nē wede pōnēnāni wæntæye ĩnāmaī ĩnāni ĩñōmō edæ Wængonguī, Pōnōmo æedāni, ante nānō angaincoo cōwē æncædānīpa. Mīnitō ĩñōmō, Tōmēnāni æbānō cædānīi, ante adīnque tōmēnāni nāni cædō baī adobaī cædinque wæntæye ĩnāmaī inte Wængonguī nānō angaincoo adobaī æncæmīnīpa, āmōnīpa.

¹³ Wængonguī, Botō ānō baī cōwē cæcæboīpa, ante Abadāo wodi ingante angacāīpa. Mānōmaīnō ante nāwangā ĩmpa, ante Abadāo ēñencæcāīpa, ante cædinque tōmengā, Wacā ěmōwo godōmenque tæī piñængā ěmōwo ante apænebo ēñēnīnque do ēñencæcāīpa, ante cæyongante wacā nē tæī piñængā guiquēnē edæ dæ angacāīpa. Īnīnque Wængonguī ĩñōmō nāmā ěmōwo ante apænedīnque, Wængonguīmo nē Quēwēmo inte nōingā ante āmo ēñēe, ānīnque ĩmaī angacāīpa. ¹⁴ “Botō bitō ĩmite pōnō waa cæbo ate bitō pæīnāni nangūī yebæñīnque bacoo bacædānīpa. Botō Wængonguīmo nē Quēwēmo inte āmopa.” ¹⁵ Ante do angā ēñēngāingā inte Abadāo wodi wantæpiyæ ænāmaī inte wānō cōñongante Wængonguī tōmengā nānō angainō baī pōnō cæcā ængacāīpa.

¹⁶ Waodāni guiquēnē, Nāwangā āmopa, ante ēñencædānīpa, ante

cædinque wacā ěmōwo godōmenque tæī piñængā ěmōwo apænedīnque ānānīpa. Mānōmaī cædinque waocā, Botō godōmenque nē tæī piñængā tōnō guēa cæte baī ānīmo inte ædō cæte babæ ante wadō cæquīmoo, ante baī apæneyongante wacā Ao angā ate tōmēna nāna guēa cæcaya badapa.

¹⁷ Wængonguī ĩñōmō, Botō wadō baī ānāmaī ĩñōmo inte mānīī botō angainō baī cōwē cæcæboīpa, angacāīpa. Ayæ, Mānōmaī ĩmpa, ante botō angaincoo nē ænguīnāni ædæmō ēñencædānīpa, ante cædinque Wængonguī nāmā ěmōwo apænedīnque, Botō Wængonguīmo nē Quēwēnōmo inte nāwangā āmopa, angacāīpa. ¹⁸ Tōmengā, Botō pōnō cæbo beyænque watapæ bacæīpa, ante nānō angainō ante æncæte ante mōnō Wængonguī gāmæñō do wodīī wīnonte pōmōīpa. Īnīnque tōmengā weca do pōnīmō ĩñōmonte tōmengā wæætē, Mēnea beyæ mōnō watapæ bacæīpa, angampa. Ayæ, Mīnitō wampo pōnēnīnque edæ botō tōnō edæ godōmenque cæcæmīnīpa, ante tōmengā ædæmō apænecampa. Mēnea ante apænebo ēñēedāni. Botō Wængonguīmo ĩñōmo inte nāmā Wængonguī ěmōwo apænebo beyæ nē ēñēmīni inte mīnitō mānīne beyæ pōnencæmīnīpa. Ayæ godōmenque wade ante, Wængonguī ĩncæ ædō cæte babæ wapitīcæ anguingā, ante pōnencæmīnīpa. Mānōmaī Wængonguī mēnea ante cægacāīpa.

¹⁹ Īnīnque wīpo gæguīncamē inte tæī ñānoncadodāni ate wāī wocæ baī mōnō ĩñōmō edæ, Mānīne mēnea beyæ watapæ bacæīpa, ante mōnō wede pōnēnō beyæ tæī ongōmō inte mōnō ædō cæte wadæ goquīī. Mōnō wede pōnēnō beyænque edæ Wængonguī oncōnē weocoo wææ

owoyōmo tadōmengadæncōnē guii
ōönædē ñā cæte bai i ñinque mōnō
ōnōwoca iñōmō edæ tæi ongonte
bai ēwocamōmpa. ²⁰ Itota iñōmō tāno
beyænte oönædē æidinque mōnō
beyæ ante māninçōnē do wāänē
guiigacäimpa. Ñinque Mēequitedeco
nē godongä ñænængä nānō ingai
bai badinque Itota, Wængongui
qui, ante nāmā wepæ nē Godongä
Ñænængä pōni ñongä inte edæ
cōwē ongongampa.

7

*Mēequitedeco bai Itota nē
Godongä Ñænængä ingampa*

¹ Mēequitedeco guiquēnē Tadēē
nāni añōmō quēwēnāni awēnē
odeye ñongä inte tōmengä,
Wængongui Æibæ pōni nē
Quēwengä qui, ante nē godongä in-
gacäimpa. Ñingante Abadäo wodi
wadāni awēnē odayeidi ñānite
wænonte pōñongante Mēequitedeco
eyepæ pō bee tēninque, Abadäo
ēñēmi, angantapa. Bitō imite
Wængongui pōnō waa cæcæcäimpa.
² Ante pōnō waa apæneyongante
Abadäo iñōmō awēnēidi wodi
nāni mangaincoo tōmengä nānō
ō ænincoo bacoo pōni incoo
adinque ònompo tipæmpoga
mānimpocato cabo ti gæte cō
cædinque, Wængongui qui, ñinque
Mēequitedeco ingante adocatoque
pædæ godongä ængacäimpa.

Mēequitedeco nē awēnē odaye
iñongante tōmengä emōwō pemonte
bai cædinque wadāni, “Awēnē
ñongä inte tōmengä nē nō cæcä
ingampa,” ante angadānimpa.
Ayæ, Tadēē “Gänē pōnēñōmō”
nāni angaiñōmō quēwēnāni awēnē
odeye ingampa, ante pōnēninque
tōmēnāni, “Awēnē odaye ñongä
inte tōmengä nē gänē pōnengä
ingampa,” ante wawo pemon-
gadānimpa. ³ Tōmengä badä ömaacä
ingä bai, tōmengä wæmpocä ömaacä
ingä bai, tōmengä nānō ēñagäionæ

ömaacä ingä bai, tōmengä nānō
wængäionæ ömaacä ingä bai ante
dodāni tōmengä ingantedō ante
yewæmongadānimpa. Mānōmai i
ñinque mōnō, Wængongui Wengä
nānō cōwē ingai bai Mēequitedeco
adobai, Wængongui qui, ante nē
cōwē godongä ingampa, ante
pōnengäimpa.

⁴ Tōmengä ñænængä pōni in-
gacäimpa, ante botō iūmai ante
apænebo pōnēdāni. Wængongui
qui, ante nē godongä ñænængä
pōni Mēequitedeco ingampa,
ante pōnēninque mōnō wæmæ
Abadäo wodi incæ tōmengä nānō
ō ænincoo ònompo tipæmpoga
mānimpocato ongō adinque ado-
catoque æninque Mēequitedeco
ñænængä ingante pædæ godongä
ængacäimpa. ⁵ Mōnō Abadäo
wodi pæimō iñōmō tōmancabomō
iñōmō incæte adocabodāniya mōnō
tōniñadāni Debiidi pancadāniya
guiquēnē, Wængongui qui, ante nē
godōnāni bagadānimpa. Bayōnānite
Mōitee wodi tōmēnāni ñānite iūmai
angacäimpa. Minitō tōniñadāni
ñānite ämīni ēñēninque tōmēnāni
wæætē tōmēnāni nāni ænincoo
ònompo tipæmpoga mānimpocato
ongō adinque adocatoque pædæ
pōnōnāni æncæminimpa, ante
wææ angä ēñēninque tōmēnānique,
Wængongui qui bacäimpa, ante
nē ænāni ñānipa. ⁶ Mēequitedeco
guiquēnē Debii wodi pæingä
ñāmai ingaingä incæte adocatoque
angä ēñēninque Abadäo wodi
pædæ godongä ængacäimpa. Do
iñōmō Wængongui incæ Abadäo in-
gante apænedinque, Bitō qui, ante
botō cōwē pōnōmo æncæbiimpa,
angacäimpa. Incæte wantæpiyæ
ate Wængongui nānō nē an-
gaingä iñongante Abadäo ingante
apænedinque Mēequitedeco iñōmō,
Wængongui bitō imite pōnō waa
cæcæcäimpa, ante pōnō waa
apænegacäimpa.

⁷ Mōnō ayōmō guiquēnē,

Ñænænāni inōnāni iñōmō
 tōmēnānique ōnōnānique inānite
 nē godō waa apænedāni inānipa,
 ante do ēñēnimo inte mōnō wadō
 ante ædō cæte pōnenguū. Inique,
 Abadāō wodi ōnonganque iñongante
 Mēequitedeco nē ñænængā
 inongā inte edæ mānōmaī waa
 apænegacāimpa, ante mōnō
 edonque ēñēmōmpa. ⁸ Mānīnāni
 Debiidi guiquēnē nē ñōmæintai
 ēñadāmaī inānipa. Incæte tōmēnāni
 inānite wadāni, Wængonguī qui
 bacæimpa, ante adocatoque
 cōwē pōnōnāni ænānipa. Ingā
 Mēequitedeco guiquēnē ñōmæintai
 ēñadāmaī baī ingaingā inte
 nē quēwengā ingampa, ante
 yewæmongatimpa. Tōmēngā
 mānōmaī nē quēwengā baī
 iñongante Abadāō wodi tōmēngā
 ingante, Wængonguī qui, ante
 adocatoque godongā ængacāimpa.

⁹ Mānōmaī impa, ante pōnēninque
 botō, Ēñencæminimpa, ante ñōwo
 godōmenque yewæmōmo aedāni.
 Tōmēnāni nāni ænīnō ōnōmpo
 tipæmpoga ganca mānimpocato
 ongō adinque, Wængonguī
 qui, ante adocatoque pædæ
 godōñōnāni Debiī nāni pæincabo
 incæ nē ænāni inōnānipa. Incæte
 Debiī wodi wæmpocoo ingaingā
 inongā inte Abadāō wodi adoca-
 toque do godongā inique tōmēngā
 pæingā inguingā Debiī iñōmō
 wæmpocoo tōnō ānque baī ado-
 catoque do godonte baī ayæ ate
 ēñate quēwengacāimpa. ¹⁰ Edæ
 Abadāō wodi nānō pæināni Debiidi
 inānipa. Inique Debiī ayæ ēñadāmaī
 iñongante tōmēngā wæmpocoo
 Abadāō wodi ingante Mēequitedeco
 pō bee tente adocatoque æninque
 Debiī nānō ænguēnenco incæ
 pancacoo adobaī ængacāimpa.

¹¹ Wængonguī doyedē angā
 ēñēninque Debiidi pancadāniya,
 Wængonguī qui, ante nē godōnāni
 bagadānimpa. Ayæ Wængonguī,

īmaī cæedāni, ante angā
 ēñēnte yewæmōninque Debiidi
 wæætē wadāni inānite odōmonte
 apænedāni ēñengadānimpa. Incæte
 Debiidi, Wængonguī qui, ante
 nāni godōnō beyænque mōnō
 Wængonguī ayongā mōnō ædæmō
 pædāni baī edæ dicæ entawente
 bamongaa. Inæmpa mānīnāni nāni
 godōnō beyænque nē picænāni
 baī bamō baī ñōwo wacā nē
 Godongā ingante Wængonguī da
 pōnōnāmaī incædongāimpa. Ayæ,
 Wængonguī qui, ante nē Pōnongā
 incæcāimpa, ante Codito ingante da
 pōnōninque Wængonguī, Debiī wodi
 pæingā Aadōō nānō pōnongā baī
 Codito adobaī pōnoncæcāimpa, ante
 ānāmaī inte wæætē, Mēequitedeco
 nānō pōnongā baī cædinque Codito
 pōnongā beyænque waodāni botō
 ayōmō nē nō cædāni bacædānimpa,
 angacāimpa. ¹² Ayæ, Wængonguī
 qui, ante nāni godoncabo iñōnānite
 Wængonguī, Idæwaa cæminpa,
 āninque wacā ingante, Bitō
 wæætē botō imote nē Pōnōmi
 bacæbiimpa, angacāimpa. Ayæ
 wacā mānōmaī nē Godongā bacā
 beyæ Wængonguī, īmaī cæedāni,
 ante nānō wææ angainō ante wēā
 godonte baī cædinque wade āninque
 wææ angā ingacāimpa.

¹³ Inique Wængonguī ñōwo,
 Nē Pōnōmi bacæbiimpa, ante
 nānō nē angaingā iñōmō De-
 biidi nāni cabo ināmaī inte
 wæætē wacabocā inongā ingampa.
 Incæte ñōwocā Codito guidēnāni
 iñōmō, Wængonguī qui, ante
 nāni iya tāimpaa cōwē godōnāmaī
 inōnānimpa. ¹⁴ Edæ, Wængonguī
 qui, ante oodaaidi nāni cabo nē
 godōnāni incædānimpa, ante Mōitee
 wodi dicæ angacāīnaa. Incæte,
 Mōnō Awēnē iñōmō Oodaa wodi
 pæingā ingacāimpa, ante edonque
 acæimpa. ¹⁵ Inique Mēequitedeco
 nānō ingā baī wacā wæætē,
 Wængonguī qui, ante nē Godongā
 bacā adimō inte mōnō godōmenque

edonque eñengæimpa. ¹⁶ Edæ Ñōwocā tōmengā mæmæidi wīi nē godōnāni ingadānimpa. Īninqe, Bitō mæmæidi nāni godongāi bai bitō adobāi godonte eñēe, ante ædō cæte anguii. Wīi tōmengā mæmæidi nāni cægāi bai cædinque tōmengā nē Godongā bagacāimpa. Wæætē cōwē nē wænāmai Quēwengungā inte tōmengā nāmā nānō tæi piñænō beyænque nē Godongā bagacāimpa. ¹⁷ Edæ tōmengā ingante apænedinque Wængongui,

“Mēequitedeco, Wængongui qui, ante nē pōnongā cōwē nānō ingāi bai,

bitō adobāi ñimpo cædāmai inte nē Pōnōmi cōwē incæbiimpa,” ante apænegacāimpa.

¹⁸ Īninqe, Īmai cæedāni, ante Mōitee wodi wēēñēdē nānō wææ angāine incæ aquīine inte ōnōneque bai iñonte wēā godonte bai bagatimpa. ¹⁹ Edæ Mōitee wodi, Īmai cæedāni, ante nānō wææ angāinō eñente beyænque mōnō Wængongui ayongā ædæmō pædāni bai dicæ entawente baquimō. Wængongui wæætē, Codito pōnō cæcā beyænque wat-apæ quēwencæmīniipa, ante ñōwo pōnō apænegacāimpa. Īninqe, Mānōmai impa, ante pōnēninque mōnō Wængongui weca pōmompā.

²⁰ Wængongui wīi ōnonque angacāimpa. Wæætē tōmengā nāmā emōwo apænedinque, Botō Wængonguimo nē Quēwēnōmo inte nāwangā āmopa, āninqe Codito ingante angā ate tōmengā wæætē, Wængongui qui, ante nē Godongā bagacāimpa. Wæætē wadāni Īnānite guiquēnē tōmengā wīi nāmā emōwo apænedinque, Nāwangā āmopa, ante ānāmai ingā incæte tōmēnāni ōnonque, Wængongui qui, ante nē godōnāni bagadānimpa. ²¹ Codito ingante guiquēnē Wængongui Īmai ante apænegacāimpa.

“Bitō ñimpo cædāmai inte, Wængongui qui, ante nē Pōnōmi cōwē incæbiimpa.

Ante botō nē Tæiyæ Awēnē ĩnōmo inte nōingā āninqe

iincayæ ate wadō ante cōwē ānāmai incæboimpa.”

²² Wængongui, Itota botō imote nē Pōnongā ĩnongā inte mīnitō beyæ cæcā ate mīnitō Ao āmīni ĩninqe mōnō godongāmæ waa cæcæimpa, āninqe Wængongui mōnō imonte ñōwo godōmenque waa pōni apænegacāimpa. Īninqe Wængongui mānōmai nāmā emōwo apænedinque, Nāwangā āmopa, āninqe Itota nānō nē angāingā iñongante mōnō Itota ingante pōnēninque, Wængongui nānō angāinō bai cōwē cæcæcāimpa, ante do eñēmompā. ²³ Mānīnāni guiquēnē nē ñōmæintai eñagāināni inte ædō cæte ñimpo cædāmai inte Wængongui ingante nē godōnāni cōwē inguināni. Īninqe wīi adocanque nē godongā ingacāimpa. Wacā wacā nē godōnāni bagadānimpa. ²⁴ Itota iñōmō nē wænāmai quēwēnongā inte tōmengā, Wængongui qui, ante nē Godongā ĩnongā inte cōwē quēwengampa. ²⁵ Edæ tōmengā nē wænāmai Quēwēnongā inte Wængongui ingante mōnō beyæ ante cōwē apænedinque, Botō bitō gāmænō nē māmōmo pōnāni ĩnānite bitō pōnō waa cæcæbiimpa, ante ñimpo cædāmai inte cōwē apænecampa. Wængongui ingante cōwē apænecā ĩnongā inte tōmengā cōwē quēwēninque ædæmō pōnō ængā beyænque mōnō wæætē cōwē wænāmai quēwenguiimō ĩmompā.

²⁶ Wadāni nāni eñēnāmai cæcabo bai wīi ĩnongā inte Itota iñōmō tæiyæ waemō ĩnongā ingampa. Wentamō mongænāmai ĩnongā iñongante tōmengā ingante ædō cæte piinte apænte anguināni. Mānōmai ingā adinque Wængongui

tömengä ingante öönædē æmonga pōni ængō cæcā ongongampa. Ìninqe tömengä adocanque pōni, Wængonguī qui, ante nē nō Godongä Ñænængä pōni ìnongä inte mōnō wædō ante eyepæ pōni pōnō cæcampa. ²⁷ Wadāni nē godōnāni ñænænāni pōni ìnāni guiquēnē tömēnāni tāno godōninqe nāmā nāni wēnæ wēnæ cædō beyæ ante, Wængonguī botō imote waa acæcāimpa, ante cæningä wepæ ìimō ìñō ìimō ìñō godōnānīpa. Ayæ ate wadāni nāni wēnæ wēnæ cædō beyæ adobaī godōnānīpa. Itota guiquēnē wēnæ wēnæ nāni cædō baī cædāmaī ìnongä inte nāmā beyænque godōnāmaī ingacāimpa. Ayæ wamō mōnō wēnæ wēnæ cædō beyæ wæætē wæætē godōnāmaī inte tömengä eyepæ ìnongä inte adopoque pōni godongacāimpa. Ìninqe tömengä nāmā wepæ godōninqe eyepæ pōni godongä adinque Wængonguī wæætē mōnō imonte waa acampa.

²⁸ Mōitee wodi nānō wææ angainō ante ēñente cædinque waodāni aquī ìnāni nāni cabo ìñōñānite pancadāniya ìnānite ānāni Wængonguī ingante nē godōnāni ñænænāni do badānīpa. Wængonguī guiquēnē ìincayæ ate nāmā emōwo apænedinque, Botō Wengä ædæmō Picængä nē ēñengä bagaingä ingante āmo ate tömengä nē Pōnongä Ñænængä bacæcāimpa. Botō Wængonguīmo nē Quēwēnōmo inte nāwangä āmopa, angacāimpa.

8

Wængonguī ñōwo nānō angainō ante Itota ìninqe cæcā

¹ Mānōmaīnō ante quīnante yewæmōmōnī. Edæ, Mōnō wædō beyæ ante, Wængonguī qui, ante nē Godongä Ñænængä pōni inte ongongampa, ante, Nāwangä impa, ante edonque ēñencæmīnīpa, ante yewæmōmōnīpa. Tömengä

ìñōmō öönædē æidinque Awēnē Wængonguī tömēmængä ìnō tæ contadinque Tæiyæ Awēnē inte ongongampa, ante yewæmōmōni adinque ēñencæmīnīpa. ² Mānōmaī ìnongä inte tömengä wīi waocā nānō mænongaincōnē cæcampa. Wæætē Wængonguī, Owocæboimpa, ante tæiyæ waemō nānō mænongaincōnē Itota ìñōmō mōnō beyæ ante, Wængonguī qui, ante nē Godongä Ñænængä pōni inte cæcampa.

³ Inguipoga quēwēnāni guiquēnē adocanque ingante, Wængonguī qui, ante bitō nē godōmi ñænæmi pōni bacæbiimpa, ānāni badinque tömengä nē tā nē tā cædinque māincoo cōwē godonguēnengä ingampa. Ìninqe māningä Itota guiquēnē adobaī nē Godongä Ñænængä pōni ìnongä inte adobaī godonguēnengä ingampa. ⁴ Edæ, Ìncooque godoncæmīnīpa, ante Mōitee wodi wææ angä ēñente cædinque inguipoga nē godōnāni guiquēnē do eyepæ pōni godōnāni ìnānīpa. Ìninqe tömēnāni nāni godō baī Itota ìñōmō ædō cæte godonguēnengä inguingāā. Inguipogaque quēwengä inte baī tömengä ìñōmō edæ Wængonguī ingante nē godongä ìnāmaī incædongäimpa.

⁵ Tömēnāni guiquēnē, Wængonguī öönædē nānō owocō cōwē ongō baī inguipoga adobaī mænonte mānincō owocodenganque baī ìñonte acāimpa, ante adobaī pōni mænongadānīpa. Mānōmaī mænōninqe tömēnāni mānincōnenque, Wængonguī qui, ante nē godōnāni inte cædānīpa. Ìninqe Wængonguī, Adobaī pōni mænōincō ongongæimpa, ante cædinque Mōitee wodi nē mænonguingä ingante doyedē angacāimpa. “Mōitee ēñēmi. Bitō, Æbānō mænonguī, ante, Æbānō badonguī, ante botō onquiyabo ìñōmō bee tente odōmōmo

adinque badoncæbiimpa. Bitō cōwā adinque botō odōmōnō bai iincō adobai mænōninque iincōnē ongoncoo tōmancoo adobai pōni badoncæbiimpa,” angacæimpa. ⁶ Wængonguī, Botō Mōitee tōnō wææ āninque, Īimai cæedāni, āmo ate Ao āmīni ĩninque mōnō godongāmæ waa cæte quēwengæimpa, ante wēēnēñedē nānō angainō wædænque waa ingatimpa. Nōwo guiquēnē tōmengā, Itota ængā beyænque quēwēmīni inte Ao āmīni ĩninque mīnitō botō tōnō godongāmæ waa cæte quēwencæmīnimpa, ante nānō ānō ĩñōmō godōmenque waa pōni impa. Edæ Wængonguī nānō ānō ĩnque bacæimpa, ante Itota incæ nō cægacæimpa. Ayæ adobai mānīnō nē godōnāni nāni cædō guiquēnē wædænque waa ĩñonte Itota nānō nō cædō guiquēnē godōmenque waa pōni impa.

⁷ Mānīne edæ, Mōnō godongāmæ waa cæte quēwengæimpa, ante Wængonguī wēēnēñedē nānō angaine ĩñōmō mōnō quēwenguīnō ante eyepæ i bai Wængonguī nōwo wade ante ānāmai incædongæimpa. ⁸ Incæte waodāni wentamō mongæñāni adinque Wængonguī doyedē apænedinque,

“Botō pōnō cæbo ate mīnitō Ao āmīni ĩninque mōnō godongāmæ waa cæte quēwengæimpa,

Ante botō nē Awēnē ĩnōmo inte idægoidi ĩnānite oodaaidi ĩnānite ĩncayæ ate mīne ante mā pōni apæncæboimpa.

⁹ Mæmæidi doyedē Equitobæ quēwēñōnānite botō tōō æmænte ænte poncæte ante cædinque,

tōmēnāni ĩnānite, Mōnō godongāmæ waa cæcæimpa, āñōmote tōmēnāni wæætē pango cæte godadānimpa.

Pango cæte godāni ate botō wæætē dadi ēmæmonte tōmēnāni ĩnānite adāmai ingaboimpa.

Mānōmai beyæ botō wēēnēñedē botō angainō bai

nōwo wæætē adobainō ante ānāmai incæboimpa, ante botō nē Awēnēmo ĩnōmo inte āmopa.

¹⁰ Mānīñedē ate edæ idægoidi ĩnānite botō,

Īimai pōnō cæbo ate mīnitō Ao āmīni ĩninque

mōnō godongāmæ waa cæte quēwengæimpa, āninque edæ ĩimai cæcæboimpa.

Īimai cæedāni, ante botō wææ ānō ante godō apænebo ēñēninque

mānīne ante mīmōnē yewæmonte bai entawēninque

tōmēnāni nē wede pōnēnāni incædānimpa.

Tōmēmo tōmēnāni Wængonguīmo ĩñōmote tōmēnāni wæætē botō quīnāni incædānimpa.

¹¹ Mānīñedē botō angaiñedē ba ate edæ waocā tōmengā guidengā ingante

ayæ wacā ingante odōmonte apænedinque,

Bitō Wængonguī ingante ate bai pōnencæbiimpa, ante quīnante anguingāā.

Īñæmpa mānīñedē ate guiyanga pōni ĩnongā incæ ñæñængā pōni ĩnongā incæ

tōmēnāni tōmānāni botō ĩmote do adinque pōnecædānimpa.

¹² Edæ tōmēnāni ēñēnāmai nāni cædō ante botō pānāmai inte waadete godō ñimpo cæcæboimpa.

Ayæ tōmēnāni wēnæ wēnæ nāni cægāinō ante adāmai inte bai botō pōnēnāmai incæboimpa,” ante Wængonguī apænegacæimpa.

¹³ Āninque nōwo, Æmo beyænque quēwēmīni inte mīnitō Ao āmīni ĩninque mōnō godongāmæ waa cæte quēwengæimpa, ante mā pōni

äninque Wængongui wëenëñedë, Ìimai cæedäni, ante nänö wææ angaine ante, Woine inte eyepæ inämai ingaine ënepa, ante bai cæcampa. Woine inömö oo dæ baquïne ënepa.

9

Wængongui Tæiyæ Waëmö oncö bai æmontaicö impa

¹ Wængongui wëenëñedë dodäni inänite, Botö pönö cæbo ate minitö Ao ämini ininque mönö godongämæ waa cæte quëwengæimpa, angacäimpa. Ininque tömengä nänö wææ angainö bai cædinque tömënäni, Wængongui ingampa, ante tömengä beyæ cæquënënäni ingadänimpa. Ayæ inguipoga tömengä owoquincö tæiyæ waëmö oncö mænöninque tömengä weca pöninque cæquënënäni ingadänimpa. ² Angä ëñëninque dodäni, Wængongui nänö owoquincö, ante æmontaicö badöninque weocoo odemontai wodönedinque mencönea badongadänimpa. Yabæcönë, Tæiyæ Waëmö Oncö impa, ante nani ancönë inömö mäninömö gongapæncade doyæncade tæiyæ ti wodönoqui encadocade ongongatimpa. Ayæ awæmpaa badöninque tömënäni, Wængongui beyæ tæiyæ waëmö päö öñongæimpa, ante cædinque mänimpaa päö ñö cædäni öñongatimpa.

³ Wacoo wacoo nani guimon-gademö wodöinömö guimon-gacö inömö Tæiyæ Waëmoncö Pöni nani angaincö ingatimpa. ⁴ Mänincönë ogui wacæimpa, ante cædinque, Ogui waqui iya tangæimpa, ante awæmpa oodo nani pönö tee bæimpa badonte cö cædäni ongongatimpa. Ayæ, Mönö godongämæ waa cæcæimpa, ante wææ äninque Wængongui nänö yewæmongainca Tæiyæ Waëmoncönë Pöni ongongæimpa,

ante cædinque awæmpa badöninque oodo yabæpa tee baadingue cæncadepa adobai tee baate nani cönömpa ongongatimpa. Ayæ oodo æninque aca podonte wamoncade bai bædinque tömënäni önömæca nani cængaimö Mänää nani angaimö æninque oodo nani bædincadedë da wëninque mänincade wæætë oodo ëmompaa cæncadë inö da wente cö cæte mangadänimpa. Ayæ adobai Aadöo wodi nänö ongonto tä bocagainto æninque ado oodo ëmompaa cæncadë inö da wente ñö cædäni öñongatimpa. Ayæ Wængongui dicaboga nänö, Ìimai cæedäni, ante yewæmongaine adoyömö ongongæimpa, ante cædinque mäninca æninque ado oodo ëmompaa cæncadë inö da wëninque cö cædäni ongongatimpa.

⁵ Mänimpaa yædopaa waomini mini wënæ wënæ cædö beyæ wepæ godonte impa, ante Wængongui, Botö pönö waadeimpa impapa, angacäimpa. Ayæ Wængongui në ñäö ëmongä weca në owoda inömö adobai ñäö bai ëmöna inönate tömëna nana ëmönö bai dodäni adobai badonte oodo ëmompaa æmatæ æmatæ tæi goncædäni ongongatimpa. Ayæ tömëna öömä tiyæmäa pömæna gänë inömö Wængongui, Botö pönö waadeimpa, ante nänö angaimpa öñongatimpa. Mänimpacoo æbänö impaa, ante mäninque ñöwo yewæmömönipa.

⁶ Tömancoo mänömai cöö cædäni ongöñonte, Wængongui qui, ante në godönäni que iimö inö iimö inö yabæcönë pö guidinque, Wængongui ingampa, ante cægadänimpa. ⁷ Guiimongacönë guiquënë në godongä ñænængä inömö wadepo inö adopoque wadepo inö adopoque pö guidinque tömengä adocanque guidongäimpa. Incæte tömengä në godongä ñænængä pöni inongä incæ wepæ næænämai inte

ædō cæte guiquingā. Edæ wepæ cōwē ænte guindinge tōmengā nāmā beyæ godō pipo pipo cædingue, Wadāni eñēnāmai inte nāni wēnæ wēnæ cægainō incæ ñā mēnongacæimpa, ante tōmēnāni beyæ adobai godō pipo pipo cædongæimpa. ⁸ Mānincō æmontaicō ayæ ongōñedē Tæiyæ Waēmoncōnē Pōni wīi ōnonque guigadānimpa. Wængongui nānō owodō æidō māniñedē adobai wīi edonque ingatimpa, ante odōmoncæte ante Wængongui Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca angā guidāmai ingadānimpa.

⁹ Mānōmainō ante odōmōninque tōmengā mōnō ñōwomō imonte wæætē, Īmai ante eñencæminimpa, ante cægacāimpa. Waocā, Wentamō mongænte awædō, ante nē wædongā inte waēmō iñōmō pōninque, Wængongui quī, ante baō iya tanguī tōnō bequī cænguī godongampa. Mānōmai ancaa godongā incæte tōmengā mīmō nāmā nānō apænte entawēnō ñā mēnongadāmai inte wentamō ayæ mongænte entawēnongāimpa.

¹⁰ Mānōmai cænguinque bequinque ante wææ āninque, Æbānō cæte godonguī, ante ayæ, Æpænenque æbānō cæte mēnongaquī, ante dodāni mānincooque ante nāni wææ angainō ante eñente cægadānimpa. Īninque, Waguipo ĩnque bayonte ōnōwoca ædæmō mēnongate quēwengæimpa, ante mīnguipo ĩnque bagancaque tōmēnāni mānincooque ante cædōnānimpa.

¹¹ Wapāmo mini waa quēwenguinque apænte pōmāmo, ante badoncæte ante mōnō Codito iñōmō, Wængongui quī, ante nē Godongā Ñænængā pōni ĩnongā inte do pongacāimpa. Pōninque tōmengā waodāni ōnopoca nāni mænongaincōnē guidāmai inte Wængongui nānō badongainguipoga cædāmai

ingacāimpa. Wæætē adodō go æidingue tōmengā ōönædē Wængongui nānō owocōnē ñænæncōnē guindinge nāwā owocōnē cægacāimpa. ¹² Caboda wepæ næænte guidāmai inte waga wē wepæ næænte guidāmai inte mōnō Codito iñōmō edæ nāmā wepæ godōninque ōönædē Tæiyæ Waēmoncōnē Pōni æmæwo guigacāimpa. Īninque tōmengā ængā beyænque mōnō æmæwo pōni abæ tawænte bai cōwē quēwēmompā.

¹³ Ñōmæi incæ gampodinque, do wæningā baō incæ gampodinque waocā nāate bai wædongā inte edæ Wængongui weca ædō cæte ponguingā. Wæætē, Tōmengā waiñacā bate poncæcāimpa, ante cædingue, Wængongui quī, ante nē godōnāni iñōmō caboda wepæ tōnō waga onguīñængā wepæ æninque nē nāadingā baonga pipo pipo cædānipa. Ayæ wagada baquecā ingante wænonte nē tāninque gōnaique adobai æninque tōmengā baonga pipo pipo cædingue, Bitō nē nāadimi inte waiñabi babipa, ante cægadānimpa.

¹⁴ Mōnō Codito guiquēnē Tæiyæ Waēmō ĩnongā inte nē cōwē Quēwengā Ōnōwoca tōnō guēa cædingue Wængongui ingante, Bitō quimo ĩmopa, ante nāmā wepæ godongacāimpa. Tōmengā wepæ iñōmō wīi cæningā wepæ bai inte godōmenque eyepæ pōni wepæ ĩmæmpa. Īninque mōnō wænguinque wēnæ wēnæ cæyōmonte tōmengā, Mīnitō mīmō entawēmīni inte ñā mēnongate entawente nāmā apænte pōnente quēwencæminimpa, ante nāmā wepæ do godongacāimpa. Ayæ mōnō wēnæ wēnæ cægainō ante wadæ cædingue godōmenque pōnō cæcā ate mōnō Wængongui nē Quēwengā ingante nē cæmō badinque cæmompā.

¹⁵ Wængongui mīine ante apænedinque, Mōnō godongāmæ

waa cæte quëwengæimpa, añongante mönö waocabo wæætë ëñënamai inte wënæ wënæ cæmō adinque Codito iñōmō mönö wënæ wënæ cægainō beyæ ante wæætë wængä beyænque mönö abæ tawænte bai quëwëmompä. Nōwo iñōmō Wængongui mīine ante apænedinque, Botō pōnō cæbo ate munitō Ao ämini iinque mīni ænguincōo æmæwo æninque munitō cōwë mante quëwencæminimpa, ante aa pecä pongamōnimpä. Iinque mönö Codito wæætë, Wængongui nänō angaincōo æncæminimpä, ante cædinque iinque cæcä ate mönö nē pōnimō inte do ænte quëwëmompä.

¹⁶ Waocä, Nänë wæmo adinque botō māincōo ini iinänique æncædänimpä, ante ëmōwo ëmōwo yewæmongä adinque wadäni wæætë, Nāwangä æmæwo wængäimpä, ante ëñente ate, Në wængaingä nänō ante yewæmongainō bai bacæimpä, ante iinque cædänipa. ¹⁷ Iñæmpä, Iinäni qui bacæimpä, ante yewæmongä incæte nē yewæmōningä mīingä quëwëñongante tömengä māincōo ædō cæte tömënanī qui baquī. Wæætë tömengä æmæwo wængä ate māniñedë ate tömengä nänō yewæmongai bai iinque cædänipa.

¹⁸ Mänōmai beyæ wëenëñedë Wængongui, Mönö godongämæ waa cæcæimpä, ante yewæmongä ate dodäni cæningä wænonte ate wepæ gowete ate godongämæ Ao äninque iinque cægädänimpä. ¹⁹ Wængongui, Iimäi cædäni, nänō wææ angainō tömanta adinque Möitee wodi iñōmō tömänäni inänite apæncä ëñënanī ate wepæ gowete ate cægacäimpä. Wagada wënäni wepæ tönō caboda wepæ æninque æpæ tönō ænte wempo cædëninque iitopowæ nänī äwæ yæpængö æninque obega ocagui opatawæmæ nänī

guipæningui ænte pæ dacadinque wepæ nänī wempo cædënimæne bee podonte Möitee iñōmō, Mäninta adinque ëñengæimpä, ante cædinque mänintaa wepæ pipo pipo cægacäimpä. Ayæ nē ëñëninäni tömänäni baonga wepæ pipo pipo cædinque tömengä iimäi angacäimpä. ²⁰ “Wængongui, Botō pōnō ämo ëñëninque munitō Ao ante ëñente cæminī iinque mönö godongämæ waa cæcæimpä, ante nänō wææ angainō beyænque i wepæ impä. Iinque i wepæ ëmontaa adinque mönö Ao ante mänine ante ëñente cæcæimpä,” ante Möitee wodi apænegacäimpä. ²¹ Ayæ æmontaiconga wepæ pipo pipo cædinque tömengä mänincönë Wængongui beyæ nänī cæincōoga wepæ pipo pipo cægacäimpä. ²² Ayæ wodo tömancooga ante Wængongui, Wepæ tönō ñä mënongacæimpä, äninque wææ angä cægädänimpä.

Iñæmpä wepæ gowedämai iñonte mönö wënæ wënæ cæmō adinque Wængongui nē panguënegä inte ædō cæte pōnō ata cæpoqingäa.

Codito wepæ beyænque mönö mīmō mënongacæimpä

²³ Öönädë ongoncōo bai ingui-poga nänī adobai badongaincōo incæ cæningä wænonte ate wepæ tönō ñä mënongaquënenäni ingädänimpä. Wæætë näwä öönädë Wængongui weca gote mönö ongonguinque mönö adocanque nē waëmō pōni inongä wepæ beyænque ñä mënongaquënemō imompä. ²⁴ Edæ öönädë Wængongui nänō owocönë bai ante waodäni öonpoca nänī tæiyæ waëmō pōni badongaincönë mönö Codito guidämai ingacäimpä. Wæætë öönädë incæ æidinque tömengä mönö beyæ ante Wængongui weca guidinque a ongongämpä.

²⁵ Wængongui qui, ante ingui-poga nē godongä ñænængä pōni

inongä guiquënë wii nämä wepæ ænte pöningue cæningä wepæ incæ ænte pöningue wadepo iñö adopoque wadepo iñö adopoque Tæiyæ Waëmoncönë Pöni guicampa. Mönö Codito guiquënë inguipoga në quëwengä bai wii adobai inongä inte wii wæætë wæætë godoncæte ante öönædë æi guigacäimpa. Wæætë öönædë adopoque æi guidinque tömengä nämä wepæ adopoque godongacäimpa. ²⁶ Edæ inguipoga në quëwënäni nani cæi bai cæcä bai tömengä Wængongui inguipoga nänö badöñedë mä caate wædinque wantæ wantæ iñö cædinque ñöwo ganca tæmpo caate wæcædongäimpa. Wæætë mönö waocabo tömämö pedænguipoga mönö quëwënö wodo iinque bayonte tömengä ñöwo pöni adopoque pöni pöningue wënæ wënæ mönö cædö ante æmæwo wido cæcæte ante nämä wepæ godongacäimpa.

²⁷ Mönö waocabo guiquënë në wænguimö inömo inte adopoque wænte ate Wængongui weca pö gongæñömonte tömengä apænte ancæcäimpa. ²⁸ Mönö waocabo nangui imö iñömonte mönö Codito iñömo wënæ wënæ mönö cædö ante mongæninque adopoque nämä godöningue wængacäimpa. Ayæ wæætë pöningue tömengä wii mönö wënæ wënæ cædö mongæncæte ante poncæcäimpa. Wæætë tömengä nänö ponguinö ante në wänö cömö iñömonte tömengä, Quëwencæminimpa, ante mönö imonte æncæte ante poncæcäimpa.

10

¹ Iincayæ ate në Ponguingä iñömo, Wængongui qui, ante nämä wepæ eyepæ godoncæcäimpa, ante odömoncæte ante cædinque Wængongui, Iimaï cæte cæningä wepæ pönöedäni, ante do wææ angacäimpa. Incæte mänii wepæ

Wængongui nänö wææ angaimæ iñömo wii eyepæ godongui ænguï impa. Iinque mänimæ tömengä nänö wææ angaimæ beyænque waocä ædö cæte ædæmö ëñente picængä bai baquingä. Iñæmpa idægoidi iñömo wadepo iñö wadepo iñö wepæ ancaa godöningue Wængongui weca pö ædæ wææninque, Bitö Tæiyæ Waëmö imidö anguënë, ante apæncæte ante pönäni incæte tömënäni tömengä nänö wææ angainö beyænque picænäni bai dicæ badäniyaa. ² Tömengä nänö wææ angainö eyepæ i bai tömënäni adopoque godöningue idæwaa godoncædönänimpa.

Edæ, Wængongui ingampa, ante në cædäni iñömo mäninque godöningue ædæmö ñä mënongate bacædönänimpa. Ayæ iincayæ ate tömënäni, Wentamö entawente wængui wæ, ante nämä apænte wædämaï incædönänimpa.

³ Edæ wii mänömaï impa. Wæætë, Botö wënæ wënæ cæte awædö, ante wæætë wæætë nani pönente wæquinque tömënäni wadepo iñö wadepo iñö godönönänimpa. ⁴ Edæ, Möni wënæ wënæ cægäinö ante mënongacæimpa, ante godöñönäni wagada onguinæ wepæ tönö caboda wepæ eyepæ imæmpa diyæ mënongaqui.

⁵ Cæningä wepæ wii eyepæ impa, ante wædinque Codito inguipoga pöningue iimaï ante apænegacäimpa.

“Wængongui ëñëmi. Cæningä baö nani wænonte pönönö tönö cænguï bequi nani, Wængongui qui, ante pönönö adingue bitö edæ wii æinëmi ingabiimpa.

Wæætë botö Waobo baquinque bitö botö baö ante badongabiimpa.

⁶ Waodäni, Wængongui qui, ante iya tämöni ate Wængongui waa

acæcäimpa, ante täññonäni bitö wii tobi ingabiimpa. Tömënanäni, Wënæ wënæ möni cædö ante Wængongui pönö wido cæcæcäimpa, ante pönöñonänite bitö Baa angabiimpa.

7 Ante adinque botö, 'Wængongui ëñemi. Dodäni botö imotedö ante yewæmöninque, Tömengä inguipoga pöninque iimaï cæcæcäimpa, ante nani yewæmongainö bai cædinque botö bitö änö ëñente cæcæte ante pöninque a ongömoï ae,' antabopa,"

8 Möitee wodi guiquënë, Cæninäni inänite wænöninque minitö, Wængongui qui, ante pædæ godöninque cænguï tönö bequi godoncæminimpa, ante wææ angacäimpa. Incæte mönö Codito Mæpocä ingante täno apænedinque, Waodäni cæningä nani wænonte pönönö tönö cænguï bequi nani, Wængongui qui, ante pönönö adinque bitö wii æinëmi ingabiimpa. Wængongui qui, ante iya tämöni ate Wængongui waa acæcäimpa, ante ayæ, Wënæ wënæ möni cædö ante Wængongui pönö wido cæcæcäimpa, ante pönö täññonäni bitö Baa ante wii tobi ingabiimpa, ante Codito apænegacäimpa. 9 Ayæ, "Bitö änö cæcæte ante pöninque a ongömoï ae," angacäimpa. Äninque tömengä, Ìine botö angainö iñömö ædæmö ëñenguine bate ongongäimpa, ante cædinque Möitee wodi wëñëñedë nänö angaine ante da godonte bai cægacäimpa. 10 Ayæ Wængongui nänö änö ante në ëñente cæcä inte Itota Codito, Wængongui qui, ante baonga ëñadinque adopoque wæninque nämä wepæ eyepæ godongä beyænque mönö wæætë Wængongui ayongä tæiyæ waëmö ëwocamö bate quëwëmompa.

11 Wængongui qui, ante në godönäni guiquënë tömänäni

iimö iñö iimö iñö adiyæ gongænte Wængongui beyæ ante cædänipa. Mänömaï wæætë wæætë godöninque ado ado godönäni beyænque tömënanäni wënæ wënæ nani cædö ante ædö cæte wido cæte baquii. 12 Mäningä mönö beyæ në nö Godongaingä guiquënë adopoque godöninque iinque baganca eyepæ pöni godöninque Wængongui tömëmængä inö æi tæ contate ongongampa. 13 Mänömaï ongöninque, Botö imote piinte cædäni inänite Wængongui æyedëno botö nempo pönongä æninque botö tæi ëmömö inte në ämo baquimoo, ante Codito ñowo ganca wänö congampa. 14 Edæ tömengä pönö badongä ate mönö tæiyæ waëmö ëwocate quëwëmö bayömonte tömengä adoque pöni nänö godongainö beyænque, Ædæmö picæmini bacæminimpa, ante do badongacäimpa. 15 Mäninö ante Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca mönö imonte adobai apænegacampa. Tömengä täno apænegacäimpa.

16 "Mönö Awënë iimaï angacäimpa. Mänifnedë ate iincayæ ate,

botö pönö cæbo ate Ao änäni iinque mönö godongämæ waa cæte quëwengäimpa,

ante iinque cæcæte ante iimaï cæcæboimpa, angacäimpa.

Botö pönö apænebo ëñëninque tömënanäni, iimaï cæedäni, ante botö wææ angainö incæ mimönë entawencædänimpa.

Botö pönö apænebo ëñëninque mänine ante ocai encate ëñencædänimpa.

17 Ayæ, Wënæ wënæ nani cædö ante ñimpo cædinque botö pönënamai incæboimpa. Eñënamai nani cædö ante botö wæætë wæætë änämaï incæboimpa," angampa.

18 Iinque tömengä pönö ñimpo cæcä ate mönö edæ, Wënæ wënæ mönö

cædō beyæ pānāmaī incæcāimpa, ante quīnante godōmenque godonguī. Īñæmpa tōmengā dobæ ñimpo cægacāimpa.

Mōnō Wængonguī weca pongcæimpa, ante

¹⁹ Īñānāni ēñēedāni. Tæiyæ Waēmō Pōnī Oncōnē pō guīte baī mōnō Itota wepæ beyænque guīñēnāmaī inte Wængonguī weca do guīquēnēmō ĩmompā. ²⁰ Weocoo mānincōnē nāni wææ cægaincoo wægo tē baī Itota baō adobaī wangō cote ingatimpa. Mānōmaī beyæ odemō mīñemō wi ænete baī i adinque mōnō quēwenguīnemō guīdinque Wængonguī weca edæ do guīmompā. ²¹ Wængonguī nānō godongāmæ owocabo ĩñōmonte, Wængonguī quī, ante nē Godongā Ñænængā pōnī ĩngā ĩñōmō adocā Itota ĩñōmō mōnō ĩmonte nē aacā ĩngā ingampa. ²² Mānōmaī beyæ mōnō Wængonguī weca pō guīcæimpa. Wēēñēdē wentamō mōnō entawēnō ante Itota nāmā wepæ inte ñā mēnongacā ate mōnō nāmā apænte nō cæinēmō inte guīcæimpa. Ayæ mōnō baō waēmōmæ āate baī ēmōmō ĩninqe mōnō, Wængonguī tōmengā nānō ānō baī cōwē ædæmō cæcæcāimpa, ante wede pōnēninqe mōnō guīñēnāmaī inte tōmengā weca do guīcæimpa. ²³ Botō cōwē pōnō cæcæboimpa, ante nē angaingā ĩñōmō nē ædæmō cæcā ingampa, ante adinque mōnō, Tōmengā nānō ānō baī cæcā beyænque watapæ bacæimpa, ante mōnō pōnēnō ante cōwē wido cædāmaī inte mōnō pōnengæimpa.

²⁴ Ayæ, Mōnō pōnencabo tōmāmō waadete pōnēninqe waa cæte quēwengæimpa, ante cæcæte ante pōnente adinque mōnō wacā ingā wacā ingā ĩmaī godō cæcæimpa. ²⁵ Pancadāniya Wængonguī ingante godongāmæ apænecæte ante pōnāmaī inte

wadæ godāni incæte tōmēnāni nāni cæī baī mōnō adobaī cædāmaī ingæimpa. Wæætē, Codito nānō ponguīōnæ oo pōnī ĩmpa, ate pōnente wædinque mōnō pōnencabo ĩñōmonte mōnō wacā ingā wacā ingā edæ waadete apænedinque, Wængonguī gāmænō pōninqe watapæ quēwēmīni incæmīnimpā, ante apænecæimpa.

²⁶ Wængonguī nō nānō ānō ante do ēñēnimō inte mōnō, Wīī ēñēinēwædō, āninqe godōmenque wēnæ wēnæ cæmō ĩninqe edæ wēnæ wēnæ mōnō cædō ante mēnongaquīmæ ante edæ wepæ dæ ā baī babaimpā. ²⁷ Wæætē mānōmaī ancaa ēñēnāmaī cæmō ĩninqe mōnō Wængonguī nānō apænte ante panguīmāmoque ante guīñente wæcōmaīmompā. Edæ mōnō Baa ante godōmenque wēnæ wēnæ cæmō ĩninqe Wængonguī ingante nē pīnāni nāni gonte wænguīmāmoque ante, Mōnō adobaī gonte wæncæ wæ, ante guīñente wæcōmaīmompā. ²⁸ Mōitee wodi nānō wææ angainō ante, Wīī ēñēinēwædō, ante adocanque nē angā ĩñongante Waoda mēnaa ĩna incæ waodāni mengāa go adocanque ĩnāni incæ, Mānōmaīnō ante apænecā ēñentamōnipa, ante apænedāni ēñēninqe nē āningā ingante waadedāmaī inte godō wænongadānimpā.

²⁹ ĩninqe adocanque Wængonguī Wengā ingante pīnā gāwate baī cædinque Baa angā adinque tōmengā ingante Wængonguī ædō cæte pānāmaī inguīgāa. Wængonguī, Botō pōnō æmo ate mīnitō Ao āmīni ĩninqe mōnō godongāmæ waa cæte quēwengæimpa, ante nānō angainō ĩninqe bacæimpa, ante cædinque Itota nāmā wepæ inte mōnō ĩmonte ñā mēnongacā beyæ tōmengā ayongā tæiyæ waēmō ēwocamō bagamōimpā. Incæte adocanque Itota nānō nē ñā

mēnongadingä inongä inte, Itota wepæ wii waemö i awædö, ante piingä adinque Wængongui ædö cæte apænte ante pänämaï inguingää. Ayæ Wængongui Önöwoca nē waadete pönö cædongä iŋongante adocanque badete tocä adinque Wængongui tömengä ingante ædö cæte pänämaï inguingää. Edæ Möitee wodi nänö wææ angainö ante Baa änäni inänite wædænque päninque Wængongui iinäni inänite godömenque nanguï pönï pancæcäimpa, ante pönēmīniyaa.

³⁰ Wængongui, “Botö tömēmo nē panguimo imopa. Wiwa nāni cædinö beyæ eyepæ pönï godö pämo wæcædänimpa,” angacäimpa. Ayæ, “Botö nē Awēnē inömo inte botö quinäni inänite apænte ancæboimpa,” angacäimpa. Mönö iŋömö, Mänömainö ante nē apænte pancæ angaingä ingante æbänö ingää, ante do eñēmoppa. ³¹ Edæ Wængongui nē Quēwengä inongä inte edæ ængui badinque bæi ongonte pangä wæcæ wæ, ante mönö nanguï guiñēñate wæcæimpa.

³² Wēēnēñedē Wængongui apænecä eñēmīni inte mīnitö tæcæ ñāö bai entawēmīni ate wadäni pö piinte guëadö guëa cæyönäni mīnitö mīni caate wæquinque tæi ongönninque godömenque cæmīnitapa. Mänömaï mīni cædinö ante ñöwo pönēedäni. ³³ Pancayedēña iŋömö nē piinte cædäni tömänäni ayönäni mīnitö imīnite badete todinque pänänitapa. Pancayedēña guiquēnē mīnitö tönīñadäni adobai caate wæyönänite mīnitö, Adocabomöni imönipa, ante bai cædinque nē caate wædäni tönö godongämæ ongömīnitapa. ³⁴ Wadäni inänite tee mönedäni adinque mīnitö tömēnāni tee mönete nāni wædö ante pönēninque tömēnāni tönö godongämæ wæmīnitapa. Ayæ, Mönö mäincoo öönædē godömenque

waa pönï ongoncoo inte cöwē ongongæimpa, ante eñēmīni iŋöminite wadäni inguipoga mīnitö eadincoo ö ænāni adinque mīnitö wædämaï inte watapæ tomīnitapa.

³⁵ Ininque, Mönö wede pönēnö beyænque eyepæ pönï ænguimö imoppa, ante eñēninque mäninö mīni wede pönēnö ante wido cædämaï iedäni. ³⁶ Ayæ, Wængongui nänö änö ante eñente cæmönī ate tömengä, Pönömo æncæmīnimpa, ante nänö angaincoo ante cöwē pönongä æncæmönimpa, ante cædinque mīnitö wæntædämaï inte ee cæquēnēmīni imīnipa.

³⁷ Edæ Wængongui beyæ ante do yewæmongatimpa.

“Wantæ wantæ ate nē Ponguingä mönö änogä iŋömö do poncæcäimpa.

Edæ tömengä nänö angaiönæ iinque bayonte

tömengä eyepæ pönï poncæcäimpa.

³⁸ Nē nö cæte quēwēnogä incæ tömengä nänö wede pönēnö beyænque quēwēncæcäimpa.

Adocä wæætē guīñente wædinque wodii winongä adinque,

botö tömengä ingante adinque wii tobaimopa,” ante Wængongui beyæ yewæmongatimpa.

³⁹ Mönö guiquēnē tömēnāni nāni cæi bai cædämaï inömö inte wii guīñente wædömö inte wodii winönämaï imoppa. Edæ wodii winonte bai mönö æmæwo ewente baquēnēmö imoppa. Wæætē edæ tömengä ængä beyænque mönö quēwēnguinque tömengä ingante wede pönēmö imoppa.

11

Mönö wede pönēnö ante

¹ Wængongui pönö cæcä ate watapæ bacæimpa, ante mönö pönēnö ante mönö, Wængongui ayæ cædämaï ingä incæte cöwē cæquingä ingampa, ante wede pönēmoppa. Awınca adämaï emömö incæ mönö mimöno wede

pönëninque awinca do ate ëmonte bai ëwocamö inte mönö, Näwangä bacæimpa, ante do ëñëmö ïmopa. ² Dodäni wede pönëñäni ïñönänite Wængonguï, Mini wede pönëñö beyænque botö mïnitö ïmïnite waa abopa, ante apænecacäimpa.

³ Wængonguï inguipo tönö ïimönæ tömäo badoncæte ante cæyongä quiëmë impa ænte badonguingä. ïñæmpa dæ angatimpa. ïnïnque mönö nê acoo dæ äñonte mänincoo ænämaï inte tömengä wæætë mä pönëninque angä beyænque mönö nê acoo do bagatimpa. Mänömaï ingatimpa, ante wede pönëninque mönö Ao ämopa.

Dodäni näni wede pönengainö

Abedo wodi

⁴ Abedo wodi ïñömö Wængonguï nänö angainö ante wede pönëninque, Wængonguï qui, ante nö cæte godöninque Cainö wodi wæætë önömonque nänö godönö bai wïï godongacäimpa. Tömengä mänömaï wede pönente cæcä adinque Wængonguï, Abedo bitö nö cæte pönömi æmopa, ante apænecacäimpa. ïnïnque do wænte gogaingä ïnogä incæte Abedo wodi, Botö wede pönente cægai bai adobaï wede pönente cæedäni, ante ñowo ganca ayæ apænete bai apænecampa.

Enoco wodi

⁵ Enoco wodi guiquënë nê wede pönengä ïñongante Wængonguï, Enoco ëñëmi. Bitö botö nê waa adömi inte bitö wænguënëmämo ante wädämaï inte pöe, äninque ïnque ïñongante ö ænte wo ææntodongä æigacäimpa. Æite gocä ate wadäni ancaa diqui diqui mïninque Wængonguï nänö nê wo æntodongä ingante adämaï ingadänimpa. Edæ tömengä ingante Wængonguï ayæ ææntodönämaï ïñongante wadäni, Enoco wede

pönengä ingante Wængonguï waa acampa, ante do ëñënönänimpa. ⁶ Edæ Wængonguï weca poncæte ante cædinque waocä, Wængonguï nê Quëwengä ingampa, ante wede pönenguënegä ingampa. Ayæ adobaï, Wængonguï ingante nê diqui diqui mïmö ïñömö tömengä, Pöe, äninque pönö waa cæcampa, ante wede pönëninque nê poncæ cæcä pongampa. Mänömaï ante nê wede pönënanique Wængonguï weca pönänipa. Mäninö ante nê wede pönëñämaï ingä guiquënë tömengä ingante Wængonguï ædö cæte waa aquingä. Edæ waa adämaï ingampa.

Docä Nöwee wodi

⁷ Nöwee wodi Docä näni änogä guiquënë, Æbanö baquïï, ante adämaï ïñongante Wængonguï, Nöwee ëñëmi. Bitö adämaï ïmämo oo pongæimpa cæbii. Angä ëñente guïñente wædinque nê wede pönengä inte tömengä näni wencabo näni guïte quëwënginque wipo ñænængade impo incæ ñænæ oncö bai badongä ate guïte quëwëngadänimpa. Nê wede pönënanique näni nö entawënö bai adobaï nö nänö entawënginque Nöwee wodi wede pönente cægacäimpa. ïnïnque tömengä adocanque wede pönëninque mänömaï cædingä ïñongante wadäni guiquënë näni apænte wënginque Baa angadänimpa.

Abadäo wodi

⁸ Abadäo wodi guiquënë tömengä wede pönengä ïñongante Wængonguï, Abadäo ëñëmi. Botö pönömo bitö ænguïmæ ante botö odömömo goe. Angä ëñëninque, Æbæmë impa, ante adämaï ïnogä inte Abadäo wede pönëninque ëñente cædinque do gogacäimpa. ⁹ Mänömaï wede pönëninque wadäni nëmæ gote wacä ïnogä inte wantæ ïñö

quëwengä bai inte æmontaicönë owogacäimpa. Ayæ Wængonguï nänö angaimæ në ænguina inöna inte tömengä wengä Itæca wodi adobai tömengä wengä Aacobo wodi adobai wantæ iñö quëwente bai æmontaicönenque owote quëwengadäimpa. ¹⁰ Wængonguï doyedë pönï, Waodäni nani öönädë quëwenguïñömö ante botö iimaï badoncæboimpa, ante nämä nänö pönënö bai tæi gönonte mænongacäimpa. Abadäo iñömö, Botö manii iñömö owocæboimpa, ante në wædongä inte wede pönëninque piyænë cædinque æmontaicönenque owote ingui-poga quëwengacäimpa.

¹¹ Mönö imonte pönëninque në ædæmö aacä inongä inte Wængonguï iñömö tömengä nänö äninö bai cöwë cæcæcäimpa, ante në wede pönënä iñömö Tada wodi ingadäimpa. Mänömaï beyæ tömënä owæntadä iñönante Wængonguï pönö cæcä æninque tömënä picængadedä inönä inte tæi piñæninque yædëmadä bate wëñængä mangadäimpa. ¹² Abadäo wodi wede pönëninque tæi piñænte tapæicä ate wëñængä ëñagacäimpa. Æninque adocanque picængadecä inte në wænte bai inongä inte wede pönengä beyænque mönö tömengä nänö pæimö yebæninque nëmoncoo öönädë owocoo nanguï pönï i bai mönö iñömö adobai nanguï pönï imompa. Æmönaicoo gäwapæ yæwedeca öñoncoo nanguï pönï i bai mönö tömengä pæimö imö adobai nanguï pönï iñömönte mönö, Mänimpomö imompa, ante ædö cæte anguii.

¹³ Mäninäni tömänäni wede pönente quëwënonäni inte wængadänimpa. Wængonguï nänö, Pönö cæcæboimpa, angaincoo ayæ ænämäi inäni inte tömënäni gobæ ongoncoo gomö ate bai, Cöwë æncæmönimpa, ante wede pönente

piyænë cæte quëwengadänimpa. Wadäni nëmæ wabæca quëwente bai quëwëninque tömënäni, Wii mönitö ömæ iñonte mönitö wamöni inte quëwëmönipa, ante ingui-poga owogadänimpa. ¹⁴ Mänömaïnö ante në änäni iñömö, Tömëmöni ömæ ante diqui diqui mëmöni imönipa, ante quëwënanipa. ¹⁵ Dodäni iñömö do nani ëmö cæte pongaimæ ante pönente wædäni inte bai tömënäni do adodö gocædonänimpa. ¹⁶ Wæætë adodö mänöömæ nani quëwengaimæ wii goinëninque tömënäni, Mönö öönädë godömenque waëmömæ pönï gote quëwengæimpa, ante goinente wægadänimpa. Æninque wadäni Wængonguï ingante, Bitö në waëmömæ goinente wædäni tömënäni Wængonguïmi imipa cæbii, ante änäni incæ tömengä wæætë, iñæmpa në wædonäni tömënäni quëwenguïñömö nani wædö ante botö do eyepæ mænongaboimpa, äninque guiñënëmäi inte nanguï tocampa.

Abadäo tönö Itæca

¹⁷ Wængonguï, Abadäo æbänö botö imote ëñente cæquiringä, ante acæte ante angä ëñëninque Abadäo wodi në wede pönënongä inte tömengä wengä Itæca ingante, Wængonguï qui, ante godongacäimpa. Edæ Abadäo ingante doyedë apænedinque Wængonguï, Bitö pæinäni nanguï inäni inte iimæ æncædänimpa, ante do angä ëñengacäimpa. Incæte Wængonguï mänömaïnö angä ante në ëñëningä incæ tömengä wengä adocanque pönï inongä inte Abadäo, Wængonguï quingä ingampa, ante godoncæ cægacäimpa. ¹⁸ Adocä tömengä wengä ingantedö ante Wængonguï doyedë Abadäo ingante apænedinque, Bitö wengä Itæca pæinänique inänitedö ante botö, Abadäo pæinäni inänipa, angacäimpa. ¹⁹ Incæte Itæca wodi adocanque pönï iñongante

Abadaö wodi, Botö wengä do wängä incæte Wængongui, Nñani ömæmöe, angä ìninqe do nñani ömæmömaingampa, ante wede pönëninque godoncæ cægacäimpa. Wængongui guiquënë, Ee ae, ante wææ angä beyænque tömengä wengä ingante wænönämaï ingacäimpa. Ìninqe Itæca wodi do wæningä inte bai nñani ömæmonte bai ayæ quëwengacäimpa.

Itæca, Aacobo, Ootee

²⁰ Itæca wodi adobai, Wængongui æbänö cæqingäa, ante wede nänö pönëno beyænque ëñëningä inte edæ picængadecä badinque Aacobo wodi tönö Eta-woo wodi ìnate apænedinque, Wængongui minatö ìminate iïmai pönö waa cæcæcäimpa, ante waa apænegacäimpa.

²¹ Aacobo wodi iñömö, Wængongui æbänö cæqingäa, ante wede nänö pönëno beyænque do ëñëningä inte wæncæ cæte öñöninque tömengä nänömoda Ootee wodi wëna ìnate, Minatö ìminate Wængongui pönö waa cæcæcäimpa, ante waa apænegacäimpa. Ayæ ongotoca da cæte ongonte ædæ wææninque, Wængongui bitö waëmö pönö ìnömi inte cæquimidö angüënë, ante watapæ apænegacäimpa.

²² Ootee wodi guiquënë, Wantæ iñö wæncæboimpa, äninque, Mönö idægocabo mönö pæinani incæ Equitobæ wantæpiyæ quëwënanï ate Wængongui ænte mäocä wadæ gocädänimpa, ante tömengä nänö wede pönëno beyænque ëñëninque iïmai angacäimpa. Godinque botö bayetoca ingai ee ænte næænte godinque da wencæminimpa, angacäimpa.

Möitee wodi

²³ Möitee wodi mæmpoda guiquënë wëñængä ëñacä ate, Wii önonganque ingampa. Waëmö wëñængä awädö, ante adinque

iïmai cægadaimpa. Mäniñedë Equitobæ awënë odeye iñömö, Onguiñængä ëñacä adinque do wænongæimpa, angä incæte tömëna guiñënamai inte tömëna wede nana pönëno beyænque wëñængä Möitee ingante apäicä mengäa go adocanque mämonque wë wodonte mangadaimpa.

²⁴ Möitee wodi guiquënë picængä bayongante wadäni, Awënë Padaönö wengä wææ Möitee badä ingampa, ante Möitee ingante waa ayönani tömengä wæætë Wængongui ingante në wede pönëngä inte edæ Baa angacäimpa. ²⁵ Wæætë edæ, Botö caate wæquinque botö Wængongui quinäni tönö godongämæ cæcæboimpa, ante cædinque Möitee wodi, Equitoidi nani wiwa cæte töinö adinque botö wantæ iñö incæ wii töinente awädö, ante wido cægacäimpa. ²⁶ Wængongui iincayæ ate eyepæ pönö pönongä æncæboimpa, ante wede pönëninque tömengä mäinö ante mimöno gomö ate bai pönengacäimpa. Ayæ Equitobæ quëwënanï waëmoncoo pönö nani mäincoo ante adinque, Önoncooque ëwenguincooque i awädö, ante Möitee edæ Baa angacäimpa. Wæætë edæ piinte badete todäni wæcä incæte tömengä, Codito beyænque impa, ante pönëninque godömenque waa pönö togacäimpa.

²⁷ Tömengä iñömö, Awënë odeye Padaönö ængui badinque piingä wæcæ wæ, ante guiñente wädämaï inte wæætë wede pönëninque Equitobæ ëmö cæte gogacäimpa. Ayæ Wængongui në Quëwengä mönö awinca adämaï ìnongä ingante Möitee wodi iñömö në awinca gomö acä bai ëmongä inte wæntæye badämaï inte godömenque cægacäimpa. ²⁸ Ayæ, Bamoncadë ëñadäni ìnänite në ëwëngä incæ godö wænnoncæcäimpa, ante

Wængongui angä eñëninque Mõitee wodi wæætë, Nè ewënongå nänö wodo pænta goqui ingæimpa, ante wede pönëninque cægacäimpa. Tömengä wadäni idægoidi tönö Patowa ææmæ mönö cæmæ bai mä cægacäimpa. Ayæ, Nè ewënongå incæ mönö idægocabo hamoncadë eñadäni inänite wænönämaï incæcäimpa, ante wææ cæcæte ante cædinque Mõitee nè wede pönënongå inte wadäni tönö godongämæ odemompaa wepæ öni paagacäimpa.

²⁹ Idægoidi guiquënë wede pönëninque gäwapæ Opatawæmæ nani ämæ goyæ go næ gongæmæ ate tæcæguedëmæ pöni tao gogadänimpa. Equitoidi guiquënë, Taadö bapa, mönö taocäimpa, ante cæyönänite æpæmpo becadote wængadänimpa.

Adacaba wodi

³⁰ Idægoidi nani wede pönëno beyænque Eedicoo nani quëwëñömö yabæque nani wææ cægainca incæ näwæ cabænte wæængatimpa. Edæ idægoidi önompo æmæmpoque go mëönaa mänimpoönæ iñonte yabæque godongämæ cægonte godäni ate cabænte wæængatimpa.

³¹ Onquiyängä Adacaba iñömö mäincoo beyæ ante nè towente nè quëwengä inongä incæte tömengä wede nänö pönëno beyænque iïmaï cæte müngä quëwengacäimpa. Idægoda mënaa, Eedicoo iñömö æbänö quëwënanii, ante acæte ante awëmö pö guiida adinque Adacaba wodi, Ee pöeda, angä beyænque idægoidi wæætë eñënamäi inäni inänite wænöninque tömengä ingante ata cæpodäni quëwengacäimpa.

Wadäni nani wede pönëngainö

³² Quinante godömenque ante apænequimoo. Iñäni nè wede pönënanäni nani cægainö ante botö æiquedö apænequimoo. Guedeönö

wodi tönö Badaco wodi ingadäimpa. Ayæ wææ Tantöö wodi tönö Yepetee wodi ingadäimpa. Ayæ wææ Awënë Dabii wodi tönö Tämoedo wodi ingadäimpa. Mäninäni tönö Wængongui beyæ nè apænegainäni wodi tömänäni wede nani pönëno beyænque iïmaï cædinque nanguï cægadänimpa.

³³ Nè wede pönënanäni iñömö tæi emonte badinque wabæca awënë odeyeyidi nempo quëwënanäni inänite bæ tadinque wido cægadänimpa. Pancadäniya wede pönëninque wadäni beyæ wææ äninque nö cægadänimpa. Wacä, Cæcæboimpa, äninque do cæquënegä incæ wii cæcä ininque nè pönënanäni pancadäniya, Bitö änö cæcæbiimpa, änäni eñëninque do cægacäimpa. Pancadäniya nani wede pönëno beyænque mëñeyidi incæ ecadämaï inäni bagadänimpa.

³⁴ Gongä nanguï wo bæco adinque pancadäniya wede nani pönëno beyænque mönæ emongatimpa. Wadäni yaëmenca tamencacæ cädäni wædinque nè pönënanäni pancadäniya aamö cædinque müinäni quëwengadänimpa. Aquii pöni ininäni inte nè wede pönënanäni pancadäniya tæi piñænte bagadänimpa. Wabæca tontadoidi wænnoncæ pönäni adinque nè pönënanäni pancadäniya wæætë tæi piñæninque wido cädäni gogadänimpa.

³⁵ Tömënanäni guidënanäni näñe wænänäni ate onquiyänäni wede nani pönëno beyænque do wæninäni quëwënanäni ate ængadänimpa.

Näni caate wægainö

Ayæ adobäi nè pönënanäni inänite wiwa cädäni caate wæyönänite wacä, Ata cæpobo goquimi, angä incæte nè caate wædönäni pancadäniya wæætë, Ee abi caate wæwëmoe, änänitapa. Tömënanäni, Botö iincayæ ate nani ömæmöninque caate botö wädö beyænque

godömenque waa quëwencæboimpa, ante wææ äinique Ao änämaï ingadänimpa. ³⁶ Tömënanï nänäi wede pönëno beyæ pancadäniya inänite wadäni badete togadänimpa. Wadäni inänite wæætë tæi tæi pangadänimpa. Wadäni inänite wæætë yaëmengö ñä cæyæinique tee mönedäni wægadänimpa. ³⁷ Pancadäniya inänite dicaca tacadäni wægadänimpa. Pancadäniya inänite ta wiyänäni wægadänimpa. Pancadäniya inänite yaëmenca yedäni wægadänimpa. Pancadäniya obega æmontai tönö caboda æmontai badöinique mäinique wëñate mongæinique ömæpodäni inte wæyönänite wadäni togænte päinique wïwa cægadänimpa. ³⁸ Tömënanï në wede pönënanï inte waa pönï inäni iñönänite inguipogaque quëwënanï wæætë wïi tömënanï bai inäni inte wënæ wënæ cægadänimpa. Në pönënanï iñömö pancadäniya, Äyömömë gote quëwenguïmoo, ante pönente wædinique wodii winonte önömæca wayömö godinque änanquidi wayömö godinque oncontatodë guiddinique pancadäniya wë womöñönäni pancadäniya onguipodë ææ wote wë womongadänimpa.

³⁹ İinique Wængonguï tömënanï inänite, Wede mïni pönëno adinque botö waa tobopa, ante apænegacäimpa. Incæte tömengä nänö, Pönö waa cæcæboimpa, angainö ante tömënanï mäniñedë ayæ ænämaï ingadänimpa. ⁴⁰ Edæ tömënanï adodänique wïi æncädänimpa, angacäimpa. Wæætë Codito godömenque pönongä æinique mönö watapæ quëwëñömönte tömënanï mönö tönö godongämæ æinique ædæmö picænäni bai bacädänimpa, ante Wængonguï mönö imonte waa cædinique tömënanï beyæ adobai waa cægacäimpa.

12

Itota ingante mönö cöwë adinque quëwengcäimpa, ante

¹ İinique boguïmä bacoo owo bai mäniänäni iñömö, Wængonguï cöwë pönö cæcæcäimpa, ante në wede pönengainäni iñömö adobai bacoo ongönänipa. Edæ, Mönitö wede pönente möni cægäi bai mïnitö adobai wede pönëninque iïmaï cæedäni, ante a ongönte bai apænedänipa cæmöö. Tömënanï pægingæ pogodo gocæte ante cædäni teëmencoo gä äadäni bai cædinique mönö adobai oda caate mönö wædoncoo ante ñimpo cæcæimpa. Wënæ wënæ mönö cægaincoo ante, Ancaa cæte awædö, äinique mönö wido cæcæimpa. Ayæ taadö ante Itota nänö odömongainonque ante mönö edæ wæntædämaï inte tæi piñæninque pogodo gocæimpa. ² Mönö wede pönente æite godö taadö ante tömengä iñömö në täno beyænte gogaingä ingampa. Tömengä adocä incæ mönö wede pönëno ante, Cöwë mänömaï bacæimpa, ante ædæmö badongaingä ingampa. Tömengä iñömö wadäni tömengä ingante awæ timpodäni wæyongante badete todäni adinque tömengä, Mänömaï cædäni botö caate wædö beyænque botö iincayæ ate watapæ tocæboimpa, ante në ëñëningä inte piyænë cædinique caate wædinique wængacäimpa. Tömengä ñöwo iñömö ñäni ömæmonte æite godinque Awënë Wængonguï nänö contaimpaa tömëmængä inö tæ contate Awënë bate ongöñongä mönö adocä Itota ingante æmö ate bai pönëninque edæ tömengä miñæ tee empote pogodo gocæimpa.

³ Tömengä iñömö në wïwa cædäni nangui pïinte cædäni wæcä incæte piyænë cægacäimpa. İinique mïnitö iñömö, Wæntædämaï inte mïmö nangæ batawënämaï ingæimpa, ante cædinique, Tömengä

æbänö cægacäi, ante pönëedäni.
 4 Nöwo ganca minitö wënæ
 wënæ mini cæinente wædö
 ante wido cæcæte ante minitö
 wængui beyæ wepæ dicæ gowete
 cæminiyaa. 5 Ayæ Wængongui

mönö wampo pönencæmöimpa,
 ante mönö imonte, Botö wëmini
 godömenque cæcæminimpa, ante
 æbänö pönö angacäi, ante minitö
 dicæ pönëminiyaa. Iimaï an-
 gacäimpa, ante yewæmongatimpa.

“Botö wëmi ëñëmi. Mönö
 Awënë bitö imite, Eñente
 cæcæbiimpa, ante pangä
 wædinque,

bitö wæætë badete todämaï
 incæbiimpa.

Bitö imite, Eñenguënë quëwëe,
 angä ëñente wædinque
 wæwënämaï incæbiimpa.

6 Ìñæmpa tömengä nänö në waadete
 pönënanique inänite päninque
 mönö Awënë inömö, Eñencæminimpa
 ante cæcampa.

Botö wëmini, ante nänö në
 ængänäanique inänite
 tömengä pangampa.”

7 Ante yewæmongatimpa cæminii.
 Minitö caate wæmini iminitawo.
 Ìñæmpa wëñänäni inänite
 wæmpoidi dicæ pänämaï in-
 guinäniyaa. Mæmpo Wængongui
 inömö adobaï, Botö wëmini iminipa,
 ante edonque acæimpa, ante
 nanguï äninque pangä caate
 wæminipa. Ìnque tömengä
 pangä wædinque minitö wæætë,
 Mönö ëñente quëwenguinque ante
 Mæmpo Wængongui pangampa,
 ante piyænë cæte ee amini
 pancæcäimpa. 8 Tömengä wëñæmö
 inömönte tömengä tomämö imonte
 edæ nanguï pante angampa.
 Incæte minitö pancæminiya iminite
 tömengä pante änämaï ingantawo.
 Ìnque minitö, Wii Wængongui
 wëmöni imönipa. Wacä wëmöni
 imönipa, ante wæquëñëmini imönipa.

9 Mönö mæmpoidi waodänique
 inönäni inte nanguï äninque pänäni

adinque mönö, Mæmpocä inongä
 inte tömengä nänö cæquëñenque
 cædinque mönö imonte waa
 cæte pangantapa, ante tömënanäni
 inänite waa atamompa. Mönö
 Mæmpo Wængongui adobaï mönö
 imonte nanguï äninque pangä ad-
 inque mönö quëwenguinque mönö
 tömengä ingante godömenque Ao
 ante ëñente cæcæimpa. 10 Mönö
 mæmpoidi guiquënë, Æbänö pönö
 waa cæquimoo, ante pönente ate
 mönö imonte edæ, Eñencæminimpa,
 ante wantæ inö nanguï änäni
 ëñente cætamompa. Wængongui
 inömö edæ, Tæiyæ waëmö botö
 ewocabo bai minitö adobaï tæiyæ
 waëmö ewocadinque watapæ
 quëwencæminimpa, ante cædinque
 mönö waa quëwenguinque ante
 pönö pangampa. 11 Æcämenque
 mönö imonte nanguï äninque pänä
 incæ tömengä pangä ate mönö
 caate wædinque dicæ quingæ
 watapæ tomongaa. Ìñæmpa, Caate
 awædö, ante cöwë ämompä. Wæætë
 iincayæ ate edæ doyedë nänä pänö
 beyænque mönö në ëñente badömo
 ate mönö nö cæmö badinque gänë
 pönente entawëmompä.

*Mönö wæquinque Wængongui
 apcëncä ëñënämaï imompa*

12 Ìnque minitö guepænte
 wædimini inte edæ tæi piñæninque
 wæntædämaï inte nanguï cæedäni.
 Önoncapo nanguï guecapote
 wædimini inte edæ guecapodämaï
 inte ængæ gantite pogodo gote
 bai nanguï cæedäni. 13 Mönö
 cægonguinö, ante minitö taadö
 ante enga womini mæmö ba
 ate në podä cædinäni incæ podä
 cædämaï inte tömënanäni nänä waa
 baquinque mäninönö töinö gote
 waa cægoncædänimpa, ante godö
 waadete cæedäni.

14 Mönö godongämæ piyænë
 cæte quëwengæimpa, ante minitö
 nanguï tæi piñæninque waodäni
 tömänäni inänite gänë pönente

cæedāni. Ayæ, Æcānō tæiyæ waēmō ēwocadāmaī ingāā tōmengā iñōmō mōnō Awēnē ingante cōwē adāmaī incæcāimpa, ante pōnente wædinque mīnitō, Mōnō tōmāmō Wængonguī ayongā tæiyæ waēmō ēwocate quēwengæimpa, ante nanguī cæedāni. ¹⁵ Wængonguī pōnō waadete nānō cædō ante mōnō tōmāmō ænte entawengæimpa, ante cædinque mīnitō cōwā adinque, Adocanque incæ ōmætawengā ināmaī incæcāimpa, ante wææ cæedāni. Adocanque wæwente nānō quēwēnō beyæ piinte bate tedecā ēñēninque mīnitō, Wadāni nāni wentamō mongænguinque adobaī piinte badāmaī incædānimpā, ante wææ cædinque nē piingā ingante godō wææ ædāni. ¹⁶ Ayæ mīni cabo incæ, Nānōogængā ināmaī iñongante adocanque incæ godō mōnāmaī incæcāimpa, ante cōwā adinque wææ cæedāni.

Etawoo wodi iñōmō tōmengā bamoncadengā inongā inte nānō nanguī ænguēnencoo ante piinte baī cædinque cænguinque æncæte ante tōmancoo godonte beyæ adopoque ænte cængacāimpa. Mīnitō guiquēnē, Inguipogaque ante ænte to wædō, ante Etawoo wodi nānō pōnēwente cægainō baī adocanque incæ cædāmaī incæcāimpa, ante edæ wææ cæedāni. ¹⁷ Bamoncadengā inte nānō ænguēnencoo ante do piinte baī godōningā inte Etawoo wodi iincayæ ate, Pōnōmi æmoe, āñongante mæmpocā wæætē Baa angacāimpa, ante do ēñēmīnīpa. Edæ Ca ca wædinque tōmengā, Æbānō cæte ænguīmoo, ante ancaā angā incæte mæmpocā do Baa āningā inte ñōwo wæætē wadō ante ædō cæte anguingāā.

¹⁸ Onquiyabo Wængonguī nānō gonga tånongā bæcobo ñænoque dodāni ponte godongāmæ ongonte cægōnāni baī mīnitō wīi onquiyabo

ñænoque pōmīnīpa. Tōmēnāni wēmō mæ māmōnte baī iñōmō wīni cai pæmæmāmo iñōmō nāni ponte wægaiñōmō baī mīnitō wīi pōmīnīpa. ¹⁹ Todompeta nāni ancadeca nanguī we ōōmāmo dodāni nāni ēñente wægaimāmo baī mīnitō wīi adopāmo ēñēmīnīpa. Wængonguī wææ ante nānō tedepāmo tōmēnāni nāni ēñente wægaimāmo baī mīnitō wīi adopāmo ēñēmīnīpa. Mānīmāmo ēñente guīñente wædinque tōmēnāni, Idæwaa āmīpa. Ædō cæte godōmenque ēñenguīmōnīi, ante wægadānīpa. ²⁰ Edæ “Cæningā incæ onquiyaboga ponte cægongā adinque mīnitō tæi tacamīni wæncæcāimpa,” ante wææ āñongante tōmēnāni ancaī guīñente wædinque, Wængonguī nānō wææ angainō ante mōnitō ædō cæte ædæmō ēñente cæquīmōnīi, ante wægadānīpa. ²¹ Onquiyaboga nāni ate guīñēmāmo adinque Mōitee wodi incæ, “Ancaī guīñente botō do do wāate baī wæbopa,” angacāimpa.

²² Mīnitō guiquēnē Tiōnoquidi nāni ānonquidi do ponte baī ēwocamīnīpa. Edæ Wængonguī nē Quēwengā ōōnædē Eedotadēē baī nānō waēmō pōnī owoyōmō mīnitō māniñōmō do ponte baī ēwocamīnīpa. Wængonguī anquedoidi æpodō mīido ganca inōnāni inte nanguī pōnī ināni godongāmæ pō bee tente tōmēnāni nāni watapæ ongōñōmō mīnitō māniñōmō do ponte baī ēwocamīnīpa. ²³ Mōnō Codito ingante godongāmæ mōnō pōnencabo iñōmō bamoncadēnāni nē ænguīmō bayōmōnte mōnō ēmōwo ante ōōnædē yewæmōintaa do yewæmōnte ongōmpa. Inique mīnitō adocabomīni badinque Wængonguī weca mōnō waocabo tōmāmō imōnte nē apænte anguingā weca do pōmīni imīnīpa. Nē nō cæte quēwengāināni wænte

goyönänite Wængongui ïinque badongä ate do ædæmō picænāni bai badānīpa. Tömēnāni öñowoca weca mīnitō do ponte bai ewocāmīnīpa. ²⁴ Wængongui, Botō pönō cæbo ate mīnitō Ao ämīni ïinque mönō godongämæ waa cæte quëwengæīmpa, ante nānō angainō ante Itota, ïinque bacæīmpa, ante ædæmō badongacāīmpa. Mīnitō ïñömō nē badongaingä weca do pōmīni imīnīpa. Abedo wodi wepæ onguipoiya gowecä adīnque Wængongui wæætē nē wænōningä ingante, Botō weca ongönāmai gobāwe, angacāīmpa. Itota wepæ wīi Abedo wodi wepæ bai imæ adīnque Wængongui wæætē, Itota wepæ petæ petæ gowedīmæ beyænque botō weca pōedāni, ante cægacāīmpa. Mānīmæ Itota wepæ nānō petæ petæ gowegaiñömō mīnitō do ponte bai ewocāmīnīpa.

²⁵ Mānōmai waēmō pōni ïñömō do pōmīni inte mīnitō nē apænecä ingante Baa änāmai ïedāni. Onquiyabo godongämæ ongönāni guiquēnē inguipoga wææ angaingä ingante Baa änānāni ïñönänite tömengä ata cæpodāmai inte pangacāīmpa cæmīnī. Öönædē ongente nē wææ angaingä ingante eñēnāmai inte dadi emænte wadæ gomō bai mönō godōmenque pante wæquēnēmō ïñömōnte tömengä cōwē ata cæpodāmai incæcāīmpa.

²⁶ Māniñedē tömengä nānō tedepāmo beyænque inguipo wancæ wancæ cægatīmpa. Nōwo ïñömō tömengä, “Botō ïincayæ ate inguipo adopoque pōni wancæ wancæ cædinque öönædē adobai wancæ wancæ edæ cæcæboīmpa,” angacāīmpa. ²⁷ Tömengä, “Ïincayæ ate adopoque pōni cæcæboīmpa,” angacāīmpa, ante pōnēnīnque mönō ïīmai ante eñengæīmpa. Tömengä adopoque wancæ wancæ cæcä ate tömengä nānō badongaincoo

oo pōni ongoncoo ïñömō tömancoo adoyedē ewente bacæīmpa. Quincodō oo ongönāmai tæi ongoncoo ï mānīncooque ayæ a ongongæīmpa, ²⁸ ïinque mönō Awēnē Odeye nempo quëwēmō ïñömō wancæ wancæ cædāmai inte tæi ongonguimō imōmpa, ante pōnēnīnque mönō Wængongui ingante waa ate pōnente apænecæīmpa. Mānōmai cædinque Wængongui ñāo bai nānō tæi emōmāmo ate guīñente wædinque tömengä beyæ cæcæīmpa. ²⁹ Edæ mönō Wængongui ïñömō edæ gonga wo bæcoqui bai ingänō anguēnē, ante ämo eñēmaimīnīpa.

13

Ïīmai cæmō adīnque Wængongui waa tocæcāīmpa, ante

¹ Mīnitō ïñömō, Mönō caipæ imōmpa, ante mīni waadete pōnēnō bai cædinque cōwē godongämæ waadete pōnente cæedāni. ² Tömānāni inānite edæ, Pōedāni, ante waadete cæedāni. Mānōmai cædinque pancadāniya, Botō weca ædānidō eñacæ pōnānī, ante eñēnāmai ināni incæte do waa cædāni ate edæ, Æ, Wængongui nānō da pōnōnāni anquedoidi ince botō weca pōnānitapa, ante tæcæ abopa, ante todānīpa.

³ Tee mönete ongönāni tönō botō godongämæ tee mönete wæcōmo bai imōpa, ante pōnēnīnque mīnitō tömēnāni inānite ante cōwē pōnēedāni. Pancadāniya inānite wadāni wiwa godō cædāni ate caate wæwēñōnāni mīnitō adobai pōnēnīnque, Mönō baō adobai eñāmō inte tömēnāni tönō godongämæ caate wæmō bai imōmpa, ante tömēnāni inānite cōwē pōnēedāni.

⁴ Nānōogængä ināmai ïñongante waocä nē godō guëa mongä tönō nē godō wiwa towēnāni ïñönänite Wængongui mānīnāni tömānāni inānite do apænte

ante pancæcäimpa cæminii. Mīna gæncaya adomīnaque guëa moncæminäimpa. Ayæ ñānōnāni mōninque nāna gæncaya quëwëna ate, Waa impa, ante mōnō waa acæimpa.

⁵ Wængonguī incæ, “Mīnitō ïmīnite cōwë ëmō cæte godāmaī inte botō cōwë aacæboimpa,” angacäimpa. Mānōmaī beyæ mīnitō godonte æinta ante æinente wædāmaī inte mīni ëadincooque ëadīnque piyænë cæte quëwëedāni.

⁶ Ìnīnque Wængonguī beyæ ïlmaī ante nāni yewæmongainō bai ante mōnō wede pōnente apænemompa.

“Mōnō Awënë botō tōnō godongāmæ cæcä adīnque botō,

Waacä ædō cæte botō ïmote wënæ wënæ cæquingāā, ante ëñëmo inte guññenāmaī incæboimpa.”

⁷ Në aadāni ïñōmō mīnitō ïmīnite Wængonguī nānō ānō ante nè apænedāni ïnānite ante pōnëninque mīnitō, Tömënanī ïñōmō waa cædinque edæ watapæ quëwënānīpa, ante pōnëedāni. Ayæ tōmënanī nāni wede pōnënō bai adobaī wede pōnëedāni.

⁸ Itota Codito ïñōmō wëëñëñedë nānō ingaī bai ingā ñwoönæ adobaī ingā inte tōmengā adocä ïncayæ ate cōwë adobaī incæcäimpa.

⁹ Wadāni, Wacä taadō odōmonte apænebo ëñëe, aññōnānite tōmënanī miñæ godāmaī ïedāni. Ìñæmpa tōmënanī cænguinque ante, Æbānō waa pōnī cō cæquī, ante wææ ānāni incæte māñlī cænguincoo beyæ tōmënanī wīl godōmenque watapæ quëwënānīpa. Ìnīnque mānīncoo cænte beyæ mōnō mīmō ædō cæte tæi pīñænte entawenguii. Wæætë edæ Wængonguī nānō waadete pōnō cædō beyænque mōnō tæi pīñænte entawengæimpa. ¹⁰ Æmontaicōnë cædinque, Wængonguī quī, ante

në godōnāni ïñōmō tōmënanī nāni iya tåimpaa godōninque pancaa cænguī ænte nè cænguënënanī ïnōnāni incæte tōmënanī mōnō Codito mōnō beyæ nāmā nānō wepæ godongainō guiquënë ædō cæte ænguñnāni.

¹¹ Cænīnāni ïnānite wænōnāni ate nè godongā ñænængä pōnī ïnongā ïñōmō wepænque æninque, Wënæ wënæ mōni cædinō ante Wængonguī pōnō ñā mënongacæcäimpa, ante cædinque Tæiyæ Waëmō Pōnī Oncōnë wäänë guidīnque godongampa. Godongā ate baonque, Wentamō mongænte awædō, ante æninque tōmënanī nāni quëwëñōmō yabæque māo iya tangadānīpa. ¹² Itota adobaī, Botō wepæ pōnō mënongabo ate botō quīmīni ïñōmō tæiyæ waëmō ëwocate quëwencæminīpa, ante cædinque wentamō mōnō entawënō ænte teëmë mongænte godinque tōmënanī quëwëñōmō wææ cædinemō tao godinque yabæque pōnī guññëñate wædinque caate wængacäimpa cæmōō.

¹³ Tōmengā yabæque pōnī guññëñate wædinque nānō tao gogaī bai mōnō adoyōmō tōmengā weca tao gote ado guññëñate wæcæimpa.

¹⁴ Ìñæmpa inguipoga mōnō quëwëñōmō tæi ongompa diyæ wantæpiyæ quëwenguii. Wæætë öönædë ïncayæ ate edæ mōnō cōwë quëwenguiñōmō ante æinente wædinque wānō cōmompā.

¹⁵ Ìnīnque, Wængonguī quī, ante cænguī godōnāni bai cædinque mōnō ïñōmō edæ, Itota ëmōwo beyænque quëwëmōnīpa, ante nè apænemō inte tōmengā ëmōwo ante Wængonguī ingante apænedīnque, Bitō tæi ëmōmi inte waa pōnī cæbīpa, ante watapæ apænecæimpa. ¹⁶ Ayæ ñimpo cædāmaī inte mīnitō wadāni ïnānite cōwë waa cæedāni. Ayæ wadāni ïnānite mīni mānīncoo godō nënempomīni æncæedānīpa. Mīnitō

mānōmaī, Wængonguī qui, ante godonte bai cædinque nēnempomīni adinque Wængonguī mini godōnō ante waa acampa. ¹⁷ Mīnitō, Mōnō imonte nē ānāni inānite mōnō Ao ante ēñengæīmpa, ante pōnēninque nē aadāni inānite cōwē ēñente cæedāni. Tōmēnāni, Æbānō cæboo, ante adinque Wængonguī apænte ancæcāīmpa, ante ēñēninque guīñente wædāni inte nō cædinque aadānīpa cæmīnīi. Tōmēnāni mānōmaī aadinque watapæ tote quēwencædānīmpa, ante mīnitō wæætē tōmēnāni nāni ānōnō ante ēñente cæedāni. Mīnitō wæætē ēñēnāmaī imīni adinque tōmēnāni wæætē edæ, Ædō cæte aaquīmōnīi, ante wæwente badāni īninque mīnitō adobaī todāmaī imāimīnīpa.

¹⁸ Mōnitō beyæ ante Wængonguī ingante apæneedāni. Mōnitō mīmō entawēmōni inte wentamō entawēnāmaī imōnīpa, ante nāmā apænte pōnēmōnīpa. Edæ, Quiēmē cæmō incæ mōnō cōwē nō cæte quēwengæīmpa, ante cæmōnīpa. ¹⁹ Botō mīnitō weca ocæ ēmænte pōinēmopa. Īninque mīnitō Wængonguī ingante apænedīnque, Wængonguī, bitō pōnō cæbi ate Pabodo mōnitō weca poncæcāīmpa, ante apæneedāni, ante nangūī āmopa.

Mīnitō imīnite Wængonguī waa cæcæcāīmpa, ante

²⁰ Wængonguī inguīpoga nānō badōnāmaī īñedē wēēñēñedē pōnī āninque edæ, Mōnō godongāmæ waa cæte quēwengæīmpa, ante tōmengā nānō angainō bai cōwē nē badongāingā inte īīmaī pōnō cægacāīmpa. Edæ mōnō obegaidi bai īñōmonte Awēnē Itota īñōmō mōnō imonte nē Aacā ñænængā īnongā inte tōmengā wepæ gowe-gaimæ eyepæ pōnī godongā ate Wængonguī tōmengā ingante, Eyepæ ī, āninque, Ñāni ōmæmōe, angā ñāni ōmæmongacāīmpa.

Mānōmaī gānē pōnente nē cægāingā inte Wængonguī īñōmō, ²¹ waa pōnī pōnongā ænte eyepæ entawēninque mīnitō īñōmō tōmengā nānō ānō bai cæcæmīnīmpa. Tōmengā Itota Codito tōnō godongāmæ cædinque pōnō cæcā æninque mōnō tōmengā nānō waa adon-cooque entawengæīmpa, āmopa. Itota Codito īñōmō ñōwopāmo incæ īncayæmāmo incæ cōwē nē tæī ēmōnongā inte ñāo ēmongā amōnīpa, ante mōnō tōmengā ingante cōwē wat-apæ apænecæīmpa. Mānōmaī ingæīmpa, ante botō, Amēē, āmopa.

²² Īñānāni ēñēedāni. Botō mānīnō tōmānō ante apænecæte ante wædænque pōnī yewæmōmopa. Īninque mānīnō botō ædæmō apænedīnō ante mīnitō piyænē cædinque ēñēedāni, āmopa. ²³ Mōnō tōniñacā Timoteo tee mōnete wæyongante ñōwo ñīmpo cædāni go-cantapa, ante apænebo ēñēedāni. Tōmengā botō weca quingæ pongā īninque botō tōmengā tōnō guēa mīnitō weca ēñacæ pōmāimōnāpa. ²⁴ Mōnitō beyæ apænedīnque mīnitō imīnite nē aadāni inānite, Waa quēwencæmīnīmpa, ante apæneedāni. Ayæ adobaī Wængonguī quīnāni tōmānāni inānite, Waa quēwencæmīnīmpa, ante mōnitō beyæ æedāni. Ayæ, Mīnitō imīnite ante apænedīnque Itadiabæ quēwēnāni adobaī, Mīnitō waa quēwencæmīnīmpa, ante apænedānīpa, ante āmo ēñēedāni. ²⁵ Mīnitō tōmāmīni imīnite Wængonguī pōnō waadete cæcæcāīmpa. Māninque ante yewæmōmopa.

Tantiago cadota ante nānō yewæmongainta

Tantiago iūmaī yewæmongacāimpa

¹ Botō Tantiagobo iñōmō Mæmpo Wængonguī tōnō mōnō Awēnē Itota Codito inate nē cædōmo imopa. Idægoidi mīni cabo tipæmpoga go mencabomīniya inte wabæca nāni quēwencabo wabæca nāni quēwencabo weca pangocæte godimīni iñōmīnite botō waa pōnēmo inte iī yewæmōintaa yewæmōmopa.

Wængonguī nānō eñēmāmo ante mōnō cængæīmpa, ante

² Botō tōniñamīni eñēedāni. Quiēmē beyæ wæwente bamīni incæ mīnitō æyedēmē mānōmaī bamīni iñinque edæ māniñedē incæ cōwē, Mōnō watapæ toquinque impa, ante pōnēedāni. ³ Mīni wede pōnēnō æbānō i, ante edonque acæīmpa, ante cædāni ate caate wæmīni incæte mīnitō, Mōnō caate wædō beyænque mōnō godōmenque pædinque wæntæye ināmaī inte ee cæquīmō imopa, ante do eñēmīnīpa. ⁴ Iñinque, Mōnō æmæwo pæcæīmpa, ante cædinque mīnitō wæntæye ināmaī inte ee cæedāni. Mānōmaī cæte pæmīni iñinque, Mīni cædimāmo æbānō cæmīni imīni, ante adinque edæ, Tōmānō waēmō cæmīni imīnīpa, ante abaimpa.

⁵ Mīnitō weca æcānō nānō eñēmāmo wīi eyepæ ina adinque tōmengā, Pōnōmi eñēmoe, ante Wængonguī ingante apænequēnengamīni. Apæneyongā Wængonguī wæætē pōnō cæcā æncæcāimpa. Edæ Wængonguī iñōmō nē, Pōnōmi æmoe, ante ānongā ingante wæætē pīinte ānāmaī inte godōnongā ingampa. Ayæ tōmānāni inānite pōnō cædinque tōmāā godōnongā ingampa. ⁶ Iñæmpa nē angā iñōmō

wede pōnenguēnengā inte wīi æmæ pōnēninque apænecæcāimpa. Edæ nē æmæ pōnengā iñōmō gāwapæ æpæ woboyæ pæmæninque mæ conta mæ conta gopæ ocæmæ pō cæpæ nānō cægaīmæ bai tōmengā adobai gocā ingampa.

⁷ Māningā iñōmō Wængonguī pōnongā æncæboimpa, ante ædō cæte iūmaī ante pōnenguingāā. Wængonguī edæ tōmengā ingante tōmāā godōnāmaī incæcāimpa. ⁸ Tōmengā mēnongā pōnente quēwengā ingampa. Æbānō cæcāā, ante eñēnāmaī inongā inte ædō cæte waa cæquingāā.

⁹ Adocanque mōnō tōniñacā incæ imæca quēwēnāni nāni ēadincoo nē wīi eyepæ ēacā incæte tōmengā Wængonguī pōnō cæcā beyænque, Æbānō ēaboo, ante pōnēninque watapæ toquēnengā ingampa. ¹⁰ Wacā mōnō tōniñacā guiquēnē imæca quēwēnāni nāni ēadincoo nē ēacā incæte tōmengā wæætē, Botō ōnōmoque imopa, ante pōnēninque watapæ toquēnengā ingampa. Edæ ongai ōnonque pododingue guīñē wæmpa bai tōmengā adobai wæncæcāimpa. ¹¹ Edæ nænque tamō tī nāwāñonte awæ guingo icate to aminte æmæwo wæmpa. Ongai yædoī gueo odote wænīnque nānō waēmō ēnodī wo ēwente bapa bai nē ēacā iñōmō adobai ingampa. Tōmengā godonte æ godonte æ tæcæ cædinque quingæ wænīnque edæ dæ anguingā.

Mōnō caate wæpāmo

¹² Wængonguī ingante nē waad-edāni inānite tōmengā wæætē, Mīni cōwē quēwengūnta, ante poganta bai mīnitō imīnite pōnōmo æncæmīnīmpa, ante angacāimpa. Mānīnta Wængonguī weca cōwē mōnō quēwengūnō impa. Iñinque waocā caate wæcā incæte tōmengā wæntæye badāmaī ingā iñōmō tōmengā nānō toquinque. Wæntæye ināmaī inte ee cæcā

adinque Wængongui, Mini cöwë quëwenguinta, ante tömengä nänö angainö bai mäningä ingante pönongä æncæcäimpa. ¹³ Waocä nänö cæinëwente wædö beyæ, Wënæ wënæ cæboe, ante cædinque tömengä, Wængongui botö imote, Wënæ wënæ cæcæbiimpa, ante ingampa, ante wii angüenengä ingampa. Edæ Wængongui ingante, Wënæ wënæ cæcæbiimpa, ante waocä ædö cæte angüingää. Wængongui wæætë wadani inänite, Wënæ wënæ cæcæminimpa, ante änämaï inongä ingampa cæminii. ¹⁴ Æcämenque incæ, Wënæ wënæ botö cæinente wædö incæ ante waëmö impa, ante pönëninge tömengä do wënæ wënæ mönö cæinente wædö beyænque wënæ wënæ cæinengä ingampa. ¹⁵ Yædëmadä wëñængä pæcä adinque ëñauingä bai mönö cæinëwente wæpämö adobai entawente pætawëmö ininque mönö do wënæ wënæ cæmompä. Ayæ wënæ wënæ mönö cæpämö beyæ mönö æmæwo wænguinge impa.

¹⁶ Botö në waadete töniiñamini ëñeedäni. Minitö nämä incæ oda cædämaï incæminimpa. ¹⁷ Önonque mönö ænö ante mönö waëmö ñäö ëmönnoncoo tömancoo incæ mönö Mæmpo Wængongui öönædë owote në pönönongä ingampa. Mæmpo Wængongui öönædë owodingue apäidäni inäni badongacäimpa. Adocä nænque wëmö cæbai wayömö wayömö go bai entawënämaingä ingampa. Tömengä wæætë adodonque ingaingä ingampa. ¹⁸ Botö cæinëmopa, ante në angaingä inte Wængongui, Näwangä botö angainö beyænque minitö botö wëñæmïni bacæminimpa, ante wäänä mangä bai cædinque mönö imonte pönö badongacäimpa. Tömengä nänö badongaincoo tömancoo iñonte mönö tånömö inömö imompä.

Wængongui ingante mönö nö

ëñente cædö

¹⁹ Botö në waadete töniiñamini ëñeedäni. Wacä añongä minitö tömämïni quingæ ëñenguënëmini iminipa. Minitö wæætë quingæ apænedämaï inte adobai quingæ piinte inämaï inguënëmini iminipa. ²⁰ Wængongui, Nö cæte quëwëedäni, ante waa nänö cæinëmämö ante waocä nänö piimämö beyæ wii edæ cæcampa. ²¹ Mänömaï beyæ minitö wentamö entawëninge minni wiwa cædö tömäa ñimpo cæedäni. Adobai quïëmë mini wënæ wënæ cæpämö tömämämö ñimpo cæte iedäni. Ayæ Wængongui nänö angainö ante minitö mimönë nänö mingainö ante Ao ante gänë pönente æncæminimpa. Edæ ii angainö beyænque minitö quëwencæminimpa.

²² Minitö, Nämä incæ oda cædämaï ingæimpa, ante cædinque Wængongui nänö angainö ante wii önonque ëñëminique inte wæætë, Æbänö ante i, ante ëñente cæedäni. ²³⁻²⁴ Waocä nämä awinca awocawëntaa adinque nämä ate ate wadæ godingue, Quinö bai intawo, ante nänö adinca do oda cæte wæcampa. Mänömaï oda cæte wæcä bai Wængongui nänö angainö ante në ëñenganque wii ëñente cæcä iñömö tömengä adobai oda cæte wæcä ingampa. ²⁵ Wængongui nöingä nänö wææ angainö ante nani yewæmongainö ante në ædæmö cöwë acä guiquënë tömengä iñömö nänö ëñëninö ante wii pönente badämaï inte wæætë cöwë ëñente cæcä ininque tömengä mänömaï cædinque nänö toquinque cæcampa. Wængongui nöingä nänö wææ angainö beyænque waocä ñimpo cæte quëwengä ingampa.

²⁶ Wængongui ingante botö në ëñente cæbo imopa, ante pönengä incæte tömengä önonguënëwa ñä cæguënëwate bai cædämaï inte wæætë wiwa tedecä ininque tömengä nämä incæ oda cæte

gobaingampa. Ayæ Wængongui ingante botö eñente cæbo ïmopa, ante tömengä nänö äno ante önonque angä ïmaingampa. ²⁷ Nöwadäni tönö owæmpoinäni nani wæwēñedē mönö tömēnāni tönö godongāmæ cæcæïmpa. Ayæ adobaï ïmæcaque ante quēwēnāni nani wēnæ wēnæ cædimāmo bai mönö, Wentamö badāmaï ingæïmpa, ante wææ cæcæïmpa. Mänömaï cæmō ïninqe mönö Mæmpo Wængongui ayongante mönö wapiticæ cædāmaï inte wæætē nö eñente cæmō ïmopa.

2

Wacä ingante wadö wadö ate pönente cædāmaï ingæïmpa

¹ Botö tönñamini eñeedäni. Mönö Awēnē Itota Codito ñäö emonte nē apäigaingä ingante nē pönēmini inte waodäni inänite wadö wadö ate pönente cædāmaï ïedäni. ² ïmaï nani cæbaï ante önöwēnenque pönēedäni. Edæ onguiñängä nē eacä ïñömö tömengä nänö önongompo timpoi oodo badöi wempocä ïninqe waëmoncoo mongängä inte mini a ongöñömö guï pongampa. Ayæ onguiñängä nē wii eyepæ eacä ïñömö pedæncoo mongängä inte mini a ongöñömö adobaï pongampa. ³ Adinqe minitö waëmoncoo mongängä ingante, “Bitö ïñömö waa tæ contaimpaa tæ contae,” ante apænemini ïminitawo. Wæætē wii eyepæ eacä ingante, “Bitö mäniñömö adiyæ ongöe. Botö önöwa ïñömö tepataa tæ contae,” ante apænemini ïminitawo. ⁴ Mänömaï apænedinqe minitö weca wii godongāmæ wadö wadö ate pönente cæbaiminitawo. Ayæ wēnæ wēnæ pönēninqe apænte ämini babaiminitawo.

⁵ Botö nē waadete tönñamini eñeedäni. Wængongui Awēnē Odeye ingante nē waadedäni ïnänite tömengä, Botö pönö cæbo ate minitö botö nempo cöwē

quēwencæminimpa, angacäïmpa. ïmæca quēwēnāni weca mäincoo wii eyepæ eadäni ïñönänite tömengä, Mini wede pönēnō nangui ewocadinque minitö botö angainö bai botö nempo quēwencæminimpa, ante tömēnāni inänite wii apænte ængantawo. ⁶ Minitö wæætē wii eyepæ eacä ingante piinte tedemini ate tömengä guingo imonte badingä ingampa. ïñæmpa nē eadäni guiquēnē minitö ïminite nani wēnæ wēnæ cædinö beyænque wii wæminitawo. Ayæ adodäni minitö ïminite apænte anguināni weca godoncæte ante wii ænte godänitawo. ⁷ Ayæ minitö, Coditoidi ïmönipa, ante Codito waa pönï emöwo ante emömini ïñöminite tömēnāni adodäni incæ mäniwo ante babæ äninqe nē wēnæ wēnæ änäni wii inänitawo.

⁸ Wængongui angä eñēninqe nani yewæmongainö ante adinqe minitö waa pönï Awēnē nänö wææ angainö ante nö eñente cæmini ïninqe waa cæbaimini ïminipa. ïmaï ante yewæmonte impa. “Bitö nämä ante pönente, Nämä waadebo ïmopa, ante nämä bitö waadete pönenganca wadäni inänite adoganca waadete pönēe.” ⁹ Mänömaï cædinque minitö mäincoo eacä ingante waa cæmini incæte wii eyepæ eacä ingante wadö wadö ate pönēmini inte wiwa ämini ïninqe wēnæ wēnæ cæmini ïmaiminipa. Ayæ Wængongui nänö wææ angainö önonque wido cæte bai cædimini inte minitö wentamö mongæmini ïmaiminipa. ¹⁰ Wængongui beyæ Möitee wodi nänö wææ yewæmongainö ante tömänö ante æcämenque nē eñente cæcä incæte mäniñö adodonque pönï incæ eñēnāmaï cæcä inte tömengä mäniñö tömänö ante önonque wido cæte bai cædingä inte wentamö mongängä ingampa. ¹¹ Edæ Wængongui, “Nänöogæ inämaï ïñongante godö

guëa mōnāmaī iedāni,” ante nē angaingā inte tōmengā adocā godōmenque iīmaī angacāimpa, “Wacā ingā wænōnāmaī iedāni.” Mīnitō wacā nānōogæ iñongante godō guëa mōnāmaī iīmīni incæte wacā ingante wænōmīni iñinque mīnitō Wængonguī nānō wææ angainō ōnonque wido cæte bai cædimīni inte wentamō mongæmīni iīmāimīnīpa.

¹² Wængonguī nānō apænte anguīōnæ mōnō imonte tōmengā nānō wææ angainō bai cæcæcāimpa. Mānīnō nānō wææ angainō beyænque waocā ñimpo cæte quëwengā ingampa. Iñinque mīnitō tedemīni incæ cæmīni incæ, Cōwē mānōmaī impa, ante pōnēninque tedecæmīnīmpa. Adobai ante cæcæmīnīmpa. ¹³ Wadāni wæwēnāni iñōnānite æcāmenque wīī waadete godō waa cædingā ingāā, ante Wængonguī wæætē tōmengā ingante godō waadete waa cædāmaī inte apænte ānīnque pancæcāimpa. Wadāni wæwēnāni inānite æcāmenque guiquēnē nē godō waadete waa cædingā iñongante Wængonguī wæætē tōmengā ingante nānō apænte anguīōnæ godō waadete waa cæcæcāimpa.

Wængonguī ingante pōnēninque mōnō cæquēnēnō

¹⁴ Botō tōñīñamīni eñēedāni. Waocā, Botō Wængonguī ingante wede pōnēmo imopa, angā incæte tōmengā nānō waa cædinō wæætē dæ ā iñinque tōmengā mānīnō, Wede pōnēmopa, ante nānō ānō beyænque ædō cæte wænāmaī quëwengūngāā. ¹⁵ Iīmaī nāni cæbai ante ōnōwēnenque pōnēedāni. Wængonguī ingante wede pōnengā iñōmō onguīñængā incæ onquiyængā incæ æcāmenque incæ tōmengā weocoo tōnō cænguī ōmaacā ingampa, ¹⁶ adinque mīnitō weca adocanque tōmengā ingante, “Waa goe, āmopa. Bitō, Yuguidāmaī,

ante weocoo wēñæe, cænguī eyepæ ænīnque cæe,” ante angā incæte nē ōmaacā nānō ænguēnēnō ante edæ tōmengā ingante godōnāmaī iñinque tōmengā waa cæcantawogaa. ¹⁷ Adobai iīmaī impa. Mōnō waa cædinō dæ ā iñinque Wængonguī ingante mōnō wede pōnēnō incæ ōnonque bapa.

¹⁸ Incæte wacā iīmaī anguingā. “Bitō Wængonguī ingante tōmēmi wede pōnēnō ēabi imīpa. Botō guiquēnē tōmēmo waa cædinō ēabo imopa,” ante āñongā botō wæætē, Bitō nē cædāmaī inōmi inte Wængonguī ingante bitō wede pōnēnō ante botō imote odōmōmi aboe, āmopa. Odōmōmi adinque botō guiquēnē botō cædinō ante odōmōmo adinque bitō wæætē botō wede pōnēnō edonque pōñi abāimīpa. ¹⁹ Wængonguī nāwangā adocanque ingaingā ingampa. Bitō mānōmainō ante pōnēmi inte waa pōñi pōnēmi imīpa. Wēnæidi diyæ adodō ante pōnēnānīpa tōō. Incæte ancai guīñente do do wāate wædānīpa. ²⁰ Bitō mānōmainō ante nē ōnonque tedebi imī eñēe. Botō, Mōnō waa cædāmaī imō iñinque Wængonguī ingante mōnō wede pōnēnō incæ ōnonque imāimīpa, ante odōmōmo ate bitō edæ Ao ante eñenguīmiyaa. ²¹ Edæ mōnō docā Abadāō wodi Wængonguī nānō āmaī cædinque tōmengā wengā onguīñængā Itæca ingante ænīnque iya tāimoga cōnōninque wænōncæ cæyongante Wængonguī adinque, Bitō nō cæte entawēmi āmopa, ante apænægacāimpa. Abadāō wodi nānō cædinō beyænque Wængonguī mānōmaī angacāimpa. ²² Bitō eñēnāmaī imītawō. Abadāō wodi edæ Wængonguī ingante wede pōnēninque eñēnte cægacāimpa. Wīī eñēnte cægaingā inte bai tōmengā Wængonguī ingante nānō wede pōnengainō ōnonque pōnēmaingā incægacāimpa. Ayæ waa nānō

cægainō beyæ Abadäo wodi nänō wede pönengainō eyepæ pōni bagatimpa. ²³ Wængongui angä eñente nāni yewæmongainō bai iinque batimpa. Iimāi ante impa. “Abadäo iñōmō Wængongui, Botō iimāi pōnō cæcæboimpa, ante nänō angainō ante pönengacäimpa. Iinque Wængongui, Mänōmai pönēmi beyæ bitō botō ayōmo nō cæte entawēmi imipa,” ante tōmengä ingante wæætē pōnō angacäimpa. Ayæ Abadäo, Wængongui æmigo ingampa, ante angadānimpā.

²⁴ Bitō eñēnāmai iimitawo. Waocä Wængongui ingante wii nänō wede pönēnō beyænque wæætē, Tōmengä æbänō waa cæcää, ante adinque Wængongui tōmengä ingante, Bitō nō cæte entawēmi abopa, ante cæcä ingampa. ²⁵ Idægoidi, Ömæ awēmō ate pōeda, ante mēnaa inate da godōnāni gote pōñōnate Adacaba wodi nē towente quēwengä incæ, Botō oncōnē guieda, ante tōmēna inate wē wodongacäimpa. Ayæ, Wadāni tōmēna inate bæi ongōnāmai incädānimpā, ante, Wadō taadō goeda, ante da godongä gogadäimpa. Mänōmai cæcä adinque Wængongui, Bitō cædinō beyænque bitō botō ayōmo nō cæte entawēmi imipa, ante Adacaba ingante adobainō ante pōnō angacäimpa. ²⁶ Mönō baō ömæwocä inte do wænte i bai Wængongui ingante mönō waa cädāmai wede pönēnō adobaī do wæningä bai inte edæ önonque impa.

3

Mönō önonguēnēwa

¹ Botō tōniñamini eñēedāni. Minitō weca wii tæiyænāni, Nē odōmonte apænemōni bacæmōnimpā, ante bānente wæquēnēnāni incädānimpā. Edæ wadāni inānite pönōmenque apænte äninque

Wængongui wæætē mönō nē odōmonte apænemō iñōmonte, Æbänō odōmonte apænemīni, ante mönō imonte godōmenque apænte äninque pancæcäimpa. Minitō do eñēmīnīpa. ² Mönō tōmāmō nanguī ægodawate tæi go wæninque bai oda cæmō imompā. Nē tedecä iñōmō tōmengä, Æbänō ante tedeboo, ante tōmengä önonguēnēwa cōwē wææ aadinque tōmengä wēnæ wēnæ änāmai iinque nōingä cæbaingä ingampa. Ayæ wēnæ wēnæ cädāmai incæboimpa, ante nāmā baonga tōmāo wææ aate quēwēnongä ingampa.

³ Cabayo mönō imonte eñente cæcæcäimpa, ante tæinta badōinta önöne da wēnemō ate, Cabayo baō tōmāñō incæ iñaimæ iñaimæ gocæcäimpa, ante cæmō iinque cabayo do eñente gocampa.

⁴ Iimainō ante ñænængade wipo ante adobaī ante pönēedāni. Ñænængade pōni wipo incæ woboyæ nanguī pæmænte gopa incæte wipo nē dadongä nänō cæinēnō bai, Ædönō dadiimæ ædönō dadiimæ wiyate goquīi, ante guiyä awæmpa inte wiyate cæcä gopa. ⁵ Ayæ adobaī mönō baō tōmāo eñayōmō mönō önonguēnēwa guiyä enguēnēwamō imompā. Incæte mönō önonguēnēwa inte tededinque, Mönō nanguī cæmompā, ante tedewēmompā. Ñænængade pōni ömædē incæ amimō bayedē guiyä gonga beyæ ömædē tōmāo gonga bæcodote bapa. ⁶ Ayæ mönō önonguēnēwa adobaī gonga bæcodote bai tedepa. Mönō baō tōmāo eñayōmō mönō önonguēnēwa tōmāo mönō wiwa tedewenguinque wēnæ wēnæ enguēnēwamō imompā. Waomō incæ mäninguēnēwa beyænque mönō baō tōmāo inte eñēnāmai cæmompā. Ayæ gonga wacæ tænōmonte bæcododāni bai ado önonguēnēwa beyæ mönō

quëwenganca tòmanganca wo ewente ìmompā. Edæ ïi gonga tadômengadænguipodë õñonte õ ante wacæ tæñõmonte bæcodote bai cædinque wënæ incæ mõnõ ìmonte cæcā beyænque mõnõ wīwa tedewëmõ ìmompā.

⁷ Babæidi incæ õõmā eadāni incæ tæntæidi incæ æpænë quëwënāni incæ quingänõidi incæ tømānāni inānite waocā, Botõ pæpogate cænñināni bacæminimpa, ante cæcā ingampa. Waocā doyedë nānõ cægai beyænque cænñināni bate quëwengadānimpa. ⁸ Ìñæmpa æcānõ, Mõnõ õnonguënëwa pæpogate bai bacæimpa, ante cædaa edæ dæ angampa. Edæ, Babæidi cõwë incæmõnimpa, ante cænñināni badāmai ināni bai mõnõ õnonguënëwa adobai wënæ wënæ ï ìinque ædõ cæte waa tedemõ. Wæætë mõnõ õnonguënëwa nangui wænguimæ enguënëwamõ bai ìmompā.

⁹ Māninguënëwa inte mõnõ Mæmpo Wængongui ingante, Bitõ tæiyæ waëmõ ìmidõ anguënë, ante waa apænemompā. Wæætë waodāni Wængongui tõmengā nānõ ingai bai nānõ në badongaināni ìñõñānite tõmënāni inānite ante mõnõ adoguënëwa inte wënæ wënæ apænemompā. ¹⁰ Ado õnõne incæ wade wade ante mēnea ante apænemompā. Adodeque ante waa impā. Adodeque ante wënæ wënæ impā. Botõ tõniñamini ëñëedāni. Māninõ bai mõnõ edæ wii cæquënëmõ ingæimpa. ¹¹ Æpæ tayõmõ ado tayõmõ ædõ cæte waëmõmæ wentamõmæ åånõomonque ta goquimææ. ¹² Botõ tõniñamini ëñëedāni. Iigowæ nāni åwæ incayõ odibomõ nāni ånõmõ ædõ cæte incaquii. Yowewæ incayõ iigo mæñeca ædõ cæte incaquii. Adobai ado tayõmõ ædõ cæte waëmõmæ wentamõmæ åånõomonque ta goquimææ.

Mõnõ nõ ëñëmāmo

¹³ Minitõ weca æcānõ nõ ëñengā ingantawo. Tõmengā ìñõmõ, Nõ ëñëmo ìmopa, ante wadāni ëñencædānimpa, ante cædinque tõmengā nānõ waa quëwënõ inte odõmoncæcāimpa. Ayæ tõmengā nõ ëñengā incæ, Botõ õnõmoque ìmopa, ante pønëninque tõmengā nānõ cædinõ beyæ odõmongā acædānimpa. ¹⁴ Minitõ guiquënë wacā quincõo adinque piinte entawëmini ayæ nāmanque ante, Mõnõ ñænæmõ badinque waa quëwengæimpa, ante pønente entawëmini ìinque minitõ nõ ëñëmini incæ, Mõnõ waa cæmompā, ante ædõ cæte anguimīni. Ayæ mænõmai bai godõmenque entawëmini ìinque nāwangā mini anguënënõ ante edæ Baa ånāmai ìedāni. ¹⁵ Māninõ ëñëmāmo wii Wængongui nānõ nõ ëñëmāmo ï. Wæætë ïi inguipogaque ante quëwengā inte waocā mã pønëninque wënæ nānõ ëñëmāmo ante entawengā ingampa. ¹⁶ Edæ waocā æyedëmë wacā quincõo adinque piinte entawengā ayæ nāmanque ante, Botõ ñænæmo badinque waa quëwencæboimpa, ante pønente entawengā ìñõmõ tõmengā ædõ cæte tõingā pønente cæcā. Ìñæmpa quiemë nāni wënæ wënæ cæpāmo ante cæcampa.

¹⁷ Waocā Wængongui nānõ nõ ëñëmāmo ante në entawengā guiquënë waëmõ entawengā ingampa. Ayæ wacā ingante cõwë piyænë cæte quëwënongå ingampa. Tõmengā në waadete pønengā inte wacā ingante waa ëñënongå ingampa. Wacā ingante ëñente cædongā ingampa. Tõmengā, Wæwënāmai incæbiimpa, ante wacā ingante godõ waadete waa cædongā ingampa. Ayæ, Quinõ waa inguii, ante māninõ ante cædongā ingampa. Në waodāni inānite wadõ wadõ ate pønente cædāmai inte tõmengā nõ pønente quëwënongå ingampa. ¹⁸ Wadāni inānite, Botõ

piyænē cæcæboimpa, ante nē cæcā iñōmō tōmengā nānō piyænē cædinō beyæ tōmēmō nē mīnongā bai ingampa. Tōmengā nānō piyænē cædinō beyæ waodāni wæætē, Quinō nō cæte impa, ante cædāni iñinque tōmengā edæ amiñayedē tōmēmō tā pete ængā bai incæcāimpa.

4

Inguipoga nāni quincoo ante pōnēnāmaī incæmōimpa

¹ Mīni cabo quīnō beyæ ante guēa wæætēdō wæætē pīinīnque wæætē godō wæætē godō ānewēmīnitawo. Mīnitō nāmā wadō wadō mīni cæinēnō ante entawente guēa cæte quēwēmīni beyænque cōwē godongāmæ mīni pīinte quēwēngūinque imīnīpa tōō. ² Mīnitō æīnente wæmīni incæte ænāmaī imīnīpa. Iñinque nē ēacā ingante wænōmīni incæ tōmengā nānō quincoo ante æīnēmīni incæte mīni æīnēnō, ante ænāmaī imīnīpa. Mānōmaī beyæ mīnitō wæætē godō wæætē godō ānewēnīnque guēa wæætēdō wæætē pīinīnque guēadō guēa cæte quēwēmīni imīnīpa. Mīni ānō ante mīnitō, Pōnōmī æmōnie, ante mīnitō Wængonguī ingante apænedāmaī imīni inte mīni ænāmaī quēwēngūinque impa. ³ Mīnitō Wængonguī ingante mīni ānō ante apænēmīni incæte wænæ wænæ ante pōnēnīnque apænēmīni beyæ ænāmaī imīnīpa. Edæ Wængonguī nānō pōnōnī ænīnque mōnō edæ nāmanque pōnente tote quēwēngæimpa, ante æīnente wæmīni inte ænāmaī imīnīpa tōō.

⁴ Waocā nānōogæ ingante wido cæcā bai mīnitō adobaī Wængonguī ingante wido cæmīni imīnīpa. Mīnitō ēñēnāmaī imīnitawo. Inguipoga nāni quincoo ante mōnō pōnēnō beyæ mōnō Wængonguī ingante pīinte imōmpa. Incæte, Inguipoga nāni quincoo ante nē pōnencæboimpa, ante æcānō

angā Wængonguī ingante pīinte bacæcāimpa. ⁵ Wængonguī angā ēñēnīnque nāni yewæmongainō iīmaī ante ōnonquedō ante intawogaa. “Wængonguī cæcā beyænque mōnō tōmengā Ōnōwoca ingante ēwocate quēwēmō imōmpa. Iñinque mānīwoca mōnō imonte waadete pōnēnīnque, Botō imote waadete pōnēngūēnēmīni imīnīpa, ante wæætē edæ godō pīinte acā ingampa.” ⁶ Incæte tōmengā mōnō imonte godōmenque waadete pōnō cædinque mōnō tōnō godongāmæ cædongā ingampa. Mānōmaī beyæ Wængonguī angā ēñente nāni yewæmongainō iīmaī ante impa. “Nāmanque ante, Mōnitō gomonga waa cæmōni imōnīpa, ante nē pōnēnāni inānite Wængonguī Baa angampa. Wæætē edæ, Mōnitō ōnōmōnīnque bai imōnīpa, ante nē ānāni inānite tōmengā pōnō waadete cæcampa.”

⁷ Mānōmaī beyæ mīnitō Wængonguī ingante ēñente cæedāni. Wēnæ ingante Baa ante quēwēedāni. Baa āmīni iñinque tōmengā nānēnē wodii wīnōmaingampa. ⁸ Wængonguī gāmænō pōedāni. Pōmīni ate tōmengā wæætē mīnitō weca poncæcāimpa. Mīnitō wēnæ wēnæ cæmīni inōmīni inte ōnōmpo mem-pote bai waēmō pōnī quēwēedāni. Ayæ, Wængonguī ingante waadete pōnēmopa, ante āmīni incæ adobaī inguipoga nāni quincoo pōnēmīni inte mīnitō mēnonga ante pōnente quēwēnōmīni imīnīpa. Iñinque edæ mīmō nā mēnongate bai cædinque tōingā pōnente entawēmīni baedāni. ⁹ Mīni nāmā wēnæ wēnæ cædinō ante pōnēnīnque mīnitō, Ancaa wæwente awædō, ante wæedāni. Mīnitō Ca ca tote quēwēnō nīmpo cædinque Ca ca wædinque edæ wæwente quēwēedāni. ¹⁰ Mīnitō incæ, Wēnæ wēnæ cæmōnīpa, ante ōnōmōnīnque imōnīpa, ante

Wængonguī ingante añōmīni tōmengā wæætē, Wadāni mīnitō īmīnite waa acædānīmpa, ante mīnitō īmīnite ængō cæte bai cæquiringānō anguēnē.

Mōnō tōniñacā ingante apænte ānāmaī incæmōīmpa

¹¹ Botō tōniñamīni ēñēedāni. Mīnitō wacā ingā wacā ingā wēnæ wēnæ ante apænedāmaī iedāni. Æcānō tōmengā tōniñacā ingantedō ante wēnæ wēnæ āna ayæ tōmengā ingante, Wēnæ wēnæ cæbīpa, ante æcānō apænte āna īna māningā Wængonguī nānō wææ angainō incæ wēnæ wēnæ ante apænecampa. Ayæ Wængonguī nānō wææ angainō ante wēnæ wēnæ īmpa, ante apænte angampa. Wīī tōmengā nānō ēñēente cæquinque Wængonguī nānō wææ angainō ante apænte angampa. Wæætē edæ, Mānīnō ante nē apænte āmo īmopa, ante bai cæcampa. ¹² Wængonguī tōmenganque nānō wææ angainō ante nē angaingā ingampa. Mānōmaī beyæ tōmengā adocanque nē apænte anguingā īnongāīmpa. Adocā pōnō cæcā beyænque, Botō æmo beyænque quēwenguīnāni, ante cædongā ingampa. Adobai tōmengā apænte angā beyænque, Wadāni wo ēwente bacædānīmpa, ante cædongā ingampa. Bitō guiquēnē nē angaiīmi īmīpa diyæ wacā ingante apænte anguēnēmi īmīi.

Baānæ ate æbānō baquīī, ante Wængonguinque ēñengā

¹³ Mīnitō ñōwo botō īmote ēñēedāni. Mīnitō nē īmaī ante tedemīni īmīnīpa. “Ñōwoōnæ incæ baānæ ate incæ mōnitō īī wadāni quēwēñōmō goquīmōni īmōnīpa, ante māniñōmō godinque adoque wadepo īñonte mōnitō godonte ænguīnta æncæte ante cæquīmōni īmōnīpa,” ante āmīni īmīnīpa. ¹⁴ Īñæmpa, Baānæ ate æbānō bacæīmpa, ante tōmāā ēñēnāmaī

īmīnīpa. Cōwē quēwenguīmōmpa diyæ ēñenguīmōō. Awænæcaque owo boguīmā nænque tamōnīnque quingæ dæ ba bai mōnō quēwēnō adobai do dæ bacæīmpa. ¹⁵ Mīnitō guiquēnē īmaī ante anguēnēmīni īmīnīpa. “Wængonguī Ao angā īnīnque mōnitō quēwenguīmōni īmōnīpa. Ayæ Ao angā īnīnque mōnitō īī waa cæqui cæcæmōnīmpa.” ¹⁶ Īñæmpa mīnitō, Tōmēmōnīque ānīnque cæcæmōnīmpa, ante pōnēnīnque tedete quēwēnōmīni īmīnīpa. Mānīnō ante tōmānō wēnæ wēnæ īmpa. ¹⁷ Waocā, Æbānō waa īmpa, ante ēñengā incæte cædāmaī ingā inte māningā wēnæ wēnæ cæcā ingampa.

5

Māincōo nē ēadāni nāni pōnenguēnēnō

¹ Mīnitō māincōo nē ēamīni īñōmō ñōwo ēñēedāni. Mīnitō nangūī Ca ca wæedāni. Edæ, Mōnō caate wæquinque nangūī ingæīmpa, ante tedecōnīnque Ca ca wæcæmīnīmpa. ² Mīnitō māincōo ēadincoo do wote batīmpa. Ayæ mīnitō waēmōncōo tōmāncōo cayæ ade cænīmpa. ³ Mīnitō oodo tōnō padata tæīnta to tamōnīnque bai batīmpa. Mānīī to tamōni beyæ mīni wēnæ wēnæ cædīnō edonque pōni odōmonte ingæīmpa. Ayæ quīncōomē gonga bæcodōñōmō concædīnque æmæwo gonte ba bai mīnitō īī to tamōni beyæ mīni baō incæ adobai æmæwo gonte ba bai bacæīmpa. Īñæmpa īīmæca wodo īīnque bayedē incæ tōmēmīni māincōo ēadincoo do wote baquincoo gæte da wente cæmīnīpææ.

⁴ Aedāni. Wadāni edæ tōmēmīni quēwēncōdēncōo cædīnāni īñōnānīte mīnitō, Paga, ante mīni godonguēnēnta pæ gompodīnque godōnāmaī īmīnītapa. Īnīnque ænāmaī īnāni mīnitō īmīnītedō ante pīīnte wædīnque, Nē ēadāni īñōmō, Mōnitō cædīnō beyæ ante dicæ pōnōnāni æntamōnīyaa,

ante wædonānimpa. Mōnō Awēnē nē adocanque Tōmāā Cægaingā iñōmō nē cædināni nāni wædinō do ēñēningā ingampa. ⁵ Iimæca quēwēñedē mīnitō quincōo wæmoncoo tōmancoo mante quēwēmīni inte mīnitō cōwē, Nāmā mōni watapæ tote quēwengæimpa, ante quēwēnimīni imīnīpa. Waocā nānō wænongā wænguīōnæ iñonte cæningā nānō wænguinque uguīmo pōni ba baī mīnitō cæningā baī adobaī uguīmo pōni bamīni imīnitapa tōō. Māniōnæ edæ do batimpa. ⁶ Wadāni nō cæte quēwēnāni mīnitō imīnite Baa ānāmaī iñōnānite mīnitō iñōmō, Mīni pante wæquinque wēnæ wēnæ cædānīpa, ante wapiticæ apænte āmīni inte tōmēnāni inānite wænōmīni wænānitapa.

Mōnō ee cæpāmo ayæ Wængonguī ingante mōnō apænedō

⁷ Mānōmaī beyæ botō tōniñamīni ēñēedāni. Mīnitō mōnō Awēnē nānō ponguinganca ante wæntædāmaī inte ee cæte wānō cōnōedāni. Aedāni, Nē quiyacā tōmēmō wæænte ate onguipo cōñe ba ate, Tā bocate pæquī, ante cōōnæ tedænque ee ongongampa. Cōōnæ tedæ iinque baganca amiña bayedē waēmō pōni nānō tōmēmōncoo tā pete gæcæte ante wīi ee ongongantawo. ⁸ Mōnō Awēnē nānō ponguīōnæ oo pōni impa, ante mīnitō adobaī ee cæte wānō cōnōedāni.

⁹ Botō tōniñamīni ēñēedāni. Mīnitō wacā ingā wacā ingā wæætedō wæætē, Wīwa cæcampa, ante godō ānāmaī iedāni. Mīnitō mānōmaī cæmīni iinque Wængonguī wæætē mīnitō imīnite apænte ante pāmaingampa. Edæ mōnō Apænte Anguingā oo poncæcāimpa cæmīni.

¹⁰ Botō tōniñamīni ēñēedāni. Wēñēñedē Wængonguī beyæ nē apænegaīnāni iñōmō tōmengā ēmōwo apænedinque wæwēnāni incæte wæntædāmaī inte ee cæte quēwengadānimpa, ante pōñēninque

mīnitō tōmēnāni nāni cægaī baī adobaī cæedāni. ¹¹ Wadāni wæwēnāni incæte wæntæye ināmaī inte ee cædāni iinque nāni toquinque impa, ante mōnō pōñēnō ante do ēñēmīnīpa. Docā Coba wodi iñōmō tōmengā nanguī pōni wæwengā incæte wæntædāmaī inte pīnāmaī ingacāimpa. Māniñō ante do ēñēmīnīni inte ayæ tōmengā nānō wæwēñedē iinque ba ate Wængonguī æbānō tōmengā ingante nanguī godongā ængaingā ingacāimpa, ante adobaī ēñēmīnitawo. Edæ waodāni wæwēnāni iñōnānite mōnō Awēnē Wængonguī ædæmō waadete waa cædongā ingampa.

¹² Botō tōniñamīni ēñēedāni. Wadō mīni pōñēnō ante pōnōmenque pōñēninque mīnitō iīmaī ante godōmenque pōñēedāni. Mīnitō ānō nāwangā impa, ante wadāni pōñencædānimpa, ante cædinque, Botō ānō nōingā baquinō anguēnē, ante ānāmaī iedāni. Edæ, Oōnæ beyænque iimæca beyænque quiēmē beyænque mōnō apænemōnō nāwangā baquinō anguēnē, ante tōmānō ante edæ apænedāmaī iedāni. Mīnitō wæætē Ao āinēmīni inte “Ao” ante māninque ædāni. Ayæ mīnitō Baa āinēmīni inte “Baa” ante māninque ædāni. Edæ wīi mānōmaī cæmīni iinque Wængonguī wæætē mīnitō imīnite apænte ante pāmaingampa.

¹³ Mīnitō wæwēmīni iinque Wængonguī ingante apænequēnēmīni imīnīpa. Mīnitō watapæ tomīni iinque Wængonguī ingante, Bitō tæiyæ waēmō imidō anguēnē, ante āmotamīni ancæmīnimpa. ¹⁴ Æcānō mīnitō weca wēnæ wēnæ ina iñōmō tōmengā Codito ingante mīni godongāmæ pōñencabo iñōmīnite nē aadāni nāni Picæncabo mīni ānāni inānite, Pōedāni, ante aa pequēnengā ingampa. Aa pecā pōnāni ate tōmēnāni Awēnē Itota ēmōwo ante apænedinque wædænque uguī wapæ æninque nē wēnæ wēnæ inongā in-

gante oo paacædänimpa. Ayæ adoyedē wēnæ wēnæ inongā ingante nāni oo paayedē tōmengā beyæ ante Wængonguī ingante apænecædänimpa.

¹⁵ Ayæ, Wængonguī ingante apæneyōmonte tōmengā ēñengampa, ante wede pōnēnīque apænemō beyænque waocā nē wēnæ wēnæ iningā incæ edæ gancæ bacæcäimpa. Wængonguī tōmengā ingante pōnō cæcā ate waa ba ñāni òmæmoncæcäimpa. Ayæ adocā nānō wēnæ wēnæ cædinō beyæ wēnæ wēnæ ingā inīque Wængonguī tōmengā nānō wēnæ wēnæ cædinō adīque ñimpo cæcā quēwēmaingampa.

¹⁶ Mānōmāi beyæ mīnitō wacā ingante wacā ingante apænedīque, Botō wīwa cædīmo inte wæbopa, ante ædāni. Mānōmāi cædīque mīnitō, Gancæ bacæmōnīmpa, ante wacā beyæ ante wacā beyæ ante Wængonguī ingante apæneedāni. Waocā nē nō cæte quēwēnongā inōmō Wængonguī ingante apænedīque edæ tæi pīñænte apænecā ingampa. Māningā nānō apænedō beyænque Wængonguī cæcæcäimpa.

¹⁷ Ediya wodi mōnō waomō imō bai tōmengā adobai ingacäimpa. Incæte tōmengā Wængonguī ingante, Cōönæ āmi cædāmai ingæimpa, ante ædæmō apænecā ate mēa go adoque tæcæ wadepo ganca edæ cōönæ cædāmai ingatīmpa. ¹⁸ Ayæ ate tōmengā, Cōönæ āmi cæcæimpa, ante Wængonguī ingante wæætē apænecäimpa. Apænecā ate oönædē inō wææ cōönæ cægatīmpa. Cōönæ wææ cæ ate onguipoga tōmēmō do tā bocate pægatīmpa.

¹⁹ Botō tōniñamīni ēñeedāni. Mīnitō weca æcāmenque nō taadō oda cæte gocā adīque wacā tōmengā ingante ocæ emænte māmongā ponguēnengā ingampa.

²⁰ Īmai pōneedāni. Nē wēnæ wēnæ cæcā wapiticæ taadō gocā adīque æcāmenque tōmengā ingante nō

taadō inō ocæ emænte nē māmongā ingā tōmengā māmongā beyænque nē wapiticæ gocā inōmō æmæwo nānō wænguēnēnō ñimpo cæte edæ quēwencæcäimpa. Ayæ nangui pōni nānō wēnæ wēnæ cædinō incæ wadæ cæte ingæimpa, amopa. Mānīque ante yewæmōmopa.

1 Pegodo cadota ante nänö tänota yewæmongainta

Waa quëwencæminimpa, ante

¹ Botö Pegodobo Itota Codito nänö nê da godongaïmo inömo inte nê yewæmömo imopa. Minitö iñömö tömëmini ömæ quëwëñämaï imini inte näwæ godinque wadäni nëmæ ponte quëwëmini inte pancaminiya Pontobæ quëwëñömini wamini guiquënë Gadatiabæ quëwëminipa. Wamini Capadotiabæ quëwëñömini wamini guiquënë Atiabæ quëwëminipa. Wamini guiquënë Bitiniabæ quëwëminipa. Mänömaï wayömö wayömö quëwëmini iñöminite botö, Acæminimpa, ante yewæmömopa. ² Mæmpo Wængongui iñömö minitö iminite wëñëñedë pönï do adinque, Minitö Itota Codito ingante nê ëñente cæmini bacæminimpa, ante apænte ængacäimpa. Ayæ, Botö ayömo minitö tæiyæ waëmö ëwocamini bacæminimpa, ante cædinque Wængongui Önöwoca incæ Itota wepæ inte pönö ñä mëngacäimpa. Mänömaï cæcä bagaimini iñöminite botö ñöwo iñömö edæ, Wængongui nangui waadete pönö cæcä ate minitö nê gänë pönëmini bacæminimpa, ante yewæmömopa.

Watapæ baccäimpa, ante pönëninque quëwëmompä, ante

³ Itota Codito Wæmpocä iñongante Itota incæ, Botö Wængonguimi inömi imipa, ante Wængongui ingante waa apænecampa. Adocä iñömö mönö Awënë Itota Codito wænte öñöñongante, Nänäni ömæmöe, angä ñäni ömæmongacäimpa. Tömengä ñäni ömæmongä beyænque Wængongui mönö imonte adobaï pönö cæcä ate mönö mempoga ëñate bai inömo inte

edæ, Mönö müimö quëwëninque watapæ quëwengæimpa, ante pönente quëwëmompä. Iñinque mönö iñömö Wængongui ingante apænedinque, Bitö tæi ëmönömi inte waa pönï cæbi æmönipa, ante edæ watapæ apænecäimpa.

⁴ Ayæ Wængongui, Iñcayæ ate mini ænguincoo, ante öönædë do edæ cö cæte mangampa. Mänincoo iñömö ñömäadamaï incoo iñinque cöwë wentamö badämaï incoo inte edæ wodämaï inguincoo ingæimpa.

⁵ Iñguipo pedænguipo iñinque bayedë edæ Wængongui pönö ængä beyænque mönö cöwë quëwënguino ante edonque pönï acäimpa. Iñinque minitö wede pönëmini beyænque minitö quëwënguimämo iñinque baquinganca Wængongui nê tæi piñænogä inte edæ minitö iminite wææ gom pocampa.

⁶ Minitö ñöwo wantæ iñö incæ quïëmë beyænque wënæ wënæ bate wæmini incæte Wængongui pönö wææ gom pocä beyænque edæ watapæ tomini iminipa. ⁷ Oodo waëmö bamongæimpa, ante waodäni gongapamö godö aca podönäni ate oodoque badinque waëmonca pönï ongoncapa. Incæte oodo iñömö iñcayæ ate ömæe ëwente ate edæ dæ bacäimpa. Oodo mini æinënonca waëmonca i iñonte mini wede pönëni iñömö edæ godömenque waëmö pönï impa. Iñinque mini wede pönëni iñömö wii wido cæqui impa. Cöwë edæ ongongæimpa. Wæætë, Mini wentamö entawëninö edæ dæ go ate mini wede pönënonque edæ waëmö pönï entawencæminimpa, ante cædinque Wængongui pönö angä ate minitö gonga gonte caate bai wæminipa. Mänömaï mini caate wädö beyænque edæ godömenque wede pönëmini baminipa. Iñinque Itota Codito mönö weca ponte a ongöñongante minitö cöwë wede pönëmini inte tömengä önöwa

gäänē ædæ wæænte apænedinque, Nē tæi emōnōmi inte bitō waa pōni cæbi æmōnīpa, ante watapæ apænecæminīpa, ante Wængongui cæcampa.

⁸ Itota Codito ingante mīnitō aw-inca adāmaī inīmīni incæte tōmengā ingante cōwē waadete pōnēmīnīpa. Edæ ñōwo ganca adāmaī inīmīni inte mīnitō tōmengā ingante wede pōnēninque mīni ñāō bai entawenguinque watapæ todinque æbāmē ante tomīni imīnīpa. ⁹ Ōnōwoca mīni ewocate quēwenguinō ante æncæte ante wede pōnēmīni inte mīnitō ñōwo iñōmō edæ do æmīni imīnīpa.

¹⁰ Wængongui beyæ nē apænegaināni iñōmō, Iincayæ ate quēwenguināni inānite Wængongui pōnō cæcā beyænque quēwencædānīpa, ante ñōwomīni imīnitedō ante apænegadānīpa. Mānōmaīnō ante apænedāni incæte tōmēnāni, Ædānidō inānite ante Wængongui apænecā, ante eñēnāmaī inte eñencæte ante nangui cægadānīpa. ¹¹ Codito Ōnōwoca tōmēnāni ōnōwoca quēwēninque pōnō apænedinque, Iincayæ ate Codito nangui caate wæcæcāimpa, angacāimpa. Ayæ, Caate wædingā inte tōmengā wæætē ñāō bai entawengā inte tæi emongā edæ bacæcāimpa, ante pōnō apænecā eñēninque tōmēnāni wæætē adodō ante apænegadānīpa. Incæte tōmēnāni, Æyedēnō Codito mānōmaī cæquingā, ante eñencæte ante wægadānīpa. Æbānō ba ate mānōmaī cæquingā, ante eñencæte ante edæ nangui cægadānīpa.

¹² Ñōwo iñōmō Wængongui oōnædē quēwēninque tōmengā Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca ingante mōnitonga da pōnongā pōninque apænecā eñēninque mōnitō wæætē Codito ingantedō ante mīnitō imīnite watapæ apænemōni eñēmīnitapa. Mānīne adode ante Wængongui beyæ nē apænegaināni

iñōmō, Codito waa cæcæcāimpa, ante apænegadānīpa. Incæte Wængongui tōmēnāni inānite apænedinque, Wīi tōmēmīni beyæ ante apænēmīnīpa, angacāimpa. Iincayæ ate quēwēnāni beyæ ante apænēmīnīpa, ante tōmēnāni inānite angacāimpa. Mānīnō ante Wængongui beyæ ante æbānō apænedānī, ante eñēnāmaī ināni inte Wængongui anquedoidi incæ, Waodāni beyæ Wængongui æbāmē waa pōni cæcā, ante eñēnente wædānīpa.

Wængongui, Tæiyæ waēmō ewocædāni, angampa

¹³ Mānōmaī beyæ mīnitō, Mōnō nangui cæcāimpa, ante edæ tāno pōnente ate cædāni. Nāmā wææ gompotawente bai eñente cædāni. Itota Codito ponte a ongōninque mōnō imonte waadete pōnō cæcā ate watapæ bacæimpa, ante edæ mānīnonque ante cōwē pōnente cædāni. ¹⁴ Wēñēnāni wæmpoidi inānite nāni eñente cæbai edæ mīnitō adobai eñente cædāni. Mīnitō eñēnāmaī iñedē mīni cæinēwēnō ante do cægaminīpa. Ñōwo iñōmō nē eñēmīni badingque mīni eñēnāmaī iñedē mīni cæinēwēnō ante edæ cædāmaī iedāni. ¹⁵ Mīnitō imīnite nē apænte aa pegaingā iñōmō edæ tæiyæ waēmō ewocadongā ingampa cæmīnī. Quiēmē cædinque edæ tōmengā bai adobai tæiyæ waēmō ewocadinque edæ tōmā cædāni. ¹⁶ Wængongui incæ, “Botō tæiyæ waēmō ewocabo imopa cæmīnī. Botō ewocabo bai mīnitō adobai edæ tæiyæ waēmō ewocæcæmīnīpa,” angampa, ante yewæmongatimpa.

¹⁷ Tōmāmō imonte adoyōmō pōni cædinque mōnō Mæmpo iñōmō mōnō cædinō ante cōwā adinque nōingā pōni ante apænte angampa. Ininque, Botō Wæmpo, ante nē apænēmīni inōmīni inte mīnitō iñōmō edæ nē nōingā ante apænte angā ingante edæ

guĩñente wædinque quëwëedáni. Inguipoga quëwëninque mīnitō, Wabæca bai ongonte awædō, āninque, Wængongui weca edæ mōnō ömæ ingæimpa, ante pōnente quëwëedáni. ¹⁸ Edæ, Dodáni nāni quëwengai bai adobai quëwengæimpa, ante ānāni ëñëninque mīnitō Ao ante önonque pōni cæte quëwengaminipa. Mānōmai quëwëñmōninite Codito wæætë, Mīnitō abæ tawænte bai quëwencæminipa, ante cædinque edæ, Quinō godongantawo, ante mīnitō do ëñëminipa. Ìñæmpa oodo incæ padata incæ mōnō, Woquincoo, ancoo ìñonte tōmengä dicæ mānincooque godongantawogaa.

¹⁹ Wæætë quipi wë, Codotedo, nāni ānongä ìñömō quenta mongænāmai wentamō ëñadāmai ìmai Codito adobai ìnongä inte edæ tōmengä nāmā wepæ tæiyæ waëmō wepæ godonte ængä beyænque quëwëminipa.

²⁰ Inguipoga badoncæte ante cædinque Wængongui ayæ gö cædāmai ingäñedë wëenëñedë pōni incæ Codito ingante edæ, Mānōmai cæcæbiimpa, ante do apænte ængacäimpa. Codito mīnitō beyæ ante edæ ñowo pōni incæ inguipoga pōninque ongongantapa.

²¹ Inguipoga pōninque tōmengä do wænte öñöñongante Wængongui, Nāni ömæmōe, angä ñāni ömæmongacäimpa. Ayæ tōmengä ingante godōmenque godō ææntodongä ate tōmengä ñāo entawënogä inte tōmengä nānō tæi ëmonguinque edæ æite gogacäimpa. Wængongui mānōmai nē cægaingä ìñongante Codito mīnitō ìminite pōnō cæcä beyænque mīnitō wæætë Wængongui ingante pōnëminitapa. Mānōmai beyæ mīnitō, Wængongui pōnō cæcä beyænque watapæ bacæimpa, ante pōnëninque tōmengä ingante wede pōnëminibaminitapa.

²² Wængongui nō nānō änō ante ëñente cædinque mīnitō mīmō ñā mënongate bai badinque mīnitō tōniñadāni ìnānite nē waadete pōnëminibagaminiimpa. Nōwo ìñömō mīmōno nō pōnëninque mīnitō godongamæ ædæmō waadete pōnëninque wacä ingä wacä ingä godō waa cæedāni.

²³ Edæ waomō mōnō yate pōniwoca wæwocaqui ìñonte wii māninō beyænque mempoga ëñagaminiimpa. Wæætë Wængongui nānō änōnō mii quëwenguiñö ìñömō edæ wodāmai inte cōwë ongongæimpa. Māninō Wængongui nānō änōnō beyænque mīnitō mempoga ëñagaminiimpa.

²⁴ Edæ,

“Waomō gaguimænque bai ìñömōte gaguimæ do to aminca bai mōnō adobai aquii pōni ìñömō inte wæwocamōmpa.

Waëmō pōni mōnō ëmōnō ìñömō edæ ongai waëmō ængado bai ìñonte ongai edæ do guĩñë wæno bai mōnō ëmōnō adobai bacæimpa.

²⁵ Incæte Wængongui nānō änō ìñömō edæ cōwë wodāmai ongongæimpa.”

Ante edæ ämotamini ante bai Wængongui beyæ nāni yewæmongainō bai impa. Māninō Wængongui nānō änōnō ante mīnitō ìminite do watapæ apænemōni ëñëminitapa.

2

¹ Māninō beyæ mīnitō piinte mini pōnëwëno edæ ñimpo cæedāni. Wacä adāmai ìñongante babæ mini cædō ante edæ cædāmai ñimpo cæedāni. Mīnitō wadō apænete wadō mini cædō ante ñimpo cæedāni. Mānōmai cæte mini quëwëninō ante edæ æmæwo ñimpo cæedāni. Wacä gomonga ængä ingante godō piinte adāmai ìedāni. Wacä ingantedō ante babæ ante mini piinte änewëno ante

edæ ñimpo cæedāni. ² Wēñænāni tæcæ eñadināni inte goömæ gāinente wædāni bai mīnitō adobai Wængongui nānō apænedonque ante eñencæte ante wæedāni. Edæ tōmengā ængā beyænque mīnitō nē quēwēmīni inte mīnitō ōnōwoca ædæmō picæmīni mīni pæquinque edæ tōmengā nānō apænedō ante edæ goömæ waēmōmæ beinente bai eñencæte ante wæedāni. ³ Waēmepæ impa, ante adinque wēñængā goömæ wæætē wæætē becā bai mīnitō adobai, Mōnō Awēnē waingā pōni ingampa, ante do adīmīni inte tōmengā weca wæætē wæætē ponte bete bai edæ eñeedāni.

Nē quēwengā ñongā inte Codito wainca bai ingampa, ante

⁴ Oncō dicacæ mænoncæte ante cædinque waodāni, Wiwa inca awædō, ante pancacaa wido cædāni bai waodāni pancadāniya mōnō Awēnē ingante adobai wido cædānipa. Wængongui guiquēnē mōnō Awēnē nē quēwengā ingante waa adinque, Botō owocō mænonguinca wainca pōni bai tōmengā ingampa, ante tōmengā ingante apænte æninque ee mangampa. Ìninque mīnitō ññōmō tōmengā weca pōñōmīnite tōmengā, ⁵ Mīnitō mūmīni quēwēñōmīni Wængongui mīnitō ñmīnite ænte cabo tingæte adoconque mænonte bai cædinque edæ, Botō Ōnōwoca owoquincō, ante badongā quēwēmīnipa. Quēwēñōmīnite godōmenque tæiyæ waēmō badongā badīmīni inte edæ mīnitō ññōmō edæ Wængongui Ōnōwoca tōnō āawocaque bai ēwocadinque, Wængongui quī, ante nē godōmīni bamīnipa. Ìninque mīnitō Itota Codito ēmōwo ante apænedinque, Wængongui quī, ante godōmīni ate tōmengā edæ waa ængampa. ⁶ Edæ Wængongui

apænecā eñēninque ñimai ante do yewæmongadānipa.

“Tīonoquidi dæguimonga mænoncæte ante cædinque dica tånoca gō cæte bai cædinque,

Botō nē waa adongā ingante ænte pōnō Tånocā pōni gōnōmo gongæncæcāimpa.

Tōmengā ingante nē wede pōnengā ingante wadāni ædō cæte bæ taquināni guingo ñmonte wæquingāā,” angacāimpa.

⁷ Mīni pōnencabo ññōmō, Tånocā nē ongongā ññōmō waingā pōni ingampa, ante adinque tōmengā ingante æninque ee māmīnipa. Wūi pōnēnāni guiquēnē tōmengā ingante Baa ānānipa.

“Nē mænonāni nāni wido cædinca ñcæ

ñænænca pōni gōnōninca bate tånoca inte tæi gongæncapa,”

ante Wængongui beyæ nāni yewæmongainō bai cædānipa.

⁸ Ayæ adobai,

“Dicacæ nē tao tencawa tæ go wæængā bai ñnāni inte

tōmēnāni nē Tånocā ingante piinte adinque tæ go wæænte bai oda cædānipa.”

Ante yewæmongatimpa. Tōmengā nānō angainō ante eñēnāmai nāni cædō beyæ oda cædinque tæ edæ go wæænānipa. Tōmēnāni edæ māmīnonque cædinque nē tæ go wæænguēnēnāni cōwē ingadānipa.

⁹ Wængongui nānō nē apænte ængaimīni guiquēnē wēmō ññōmō quēwēñōmīnite tōmengā aa pedinque, Botō weca botō waēmō pōni ññō ēmōññōmō pōedāni, ante cægacāimpa. Mānōmainō cægāingā ññongante mīnitō, Bitō Wængongui Waēmō pōni ēmōnōmi inte waa pōni cæbi edæ æmōnipa, ante anguēnēmīni ñmīnipa. Mānōmainō ante watapæ ancæmīnipa, ante cædinque tōmengā mīnitō ñmīnite do apænte ængacāimpa. Ìninque mīnitō Awēnē wēmīni

inōmīni inte, Wængonguī quī, ante mīnicabo nē godōmīni bai bāmīnīpa. Wængonguī, Botō quīmīni imīnīpa, ānīnque tæiyæ wæmō badongā bagaimīni inte mīnitō Wængonguī nempo nē quēwēmīni imīnīpa. ¹⁰ Mīnitō wēēnēñedē adocabomīni ināmaī ingamīnīmpa. Nōwo guiquēnē Wængonguī tōnō godongāmæ quēwēmīni inte edæ adocabomīni imīnīpa. Wēēnēñedē guiquēnē tōmengā mīnitō imīnīte pōnō waadete cædāmaī ingacāīmpa. Nōwo guiquēnē tōmengā pōnō waadete waa cæcā ate quēwēmīnīpa.

Wængonguī ingante nē cæmō imōmpa, ante quēwēedāni

¹¹ Botō nē waademīni edæ ēñēedāni. Mīnitō inguīpoga quēwēmīni incæte inguīpo wīi tōmēmīni omæ bai impa. Wæætē wabæca quēwente bai quēwēmīni inte mīnitō onōwoca wentamō mongæñāmaī ingæīmpa, ante edæ wææ cædinque mīnitō baonque ante mīni cæinēwēnō ante ñīmpo cædinque edæ cædāmaī iedāni āmopa. ¹² Nē ēñēnāmaī ināni weca quēwēnīnque mīnitō wæætē waa cæte quēwēedāni. Tōmēnāni guiquēnē mīnitō imīnīte pīīnīnque, Wēnæ wēnæ cæmīnīpa, ante babæ ānānitawo. Incæte mīnitō waa cæmīni īnīnque tōmēnāni, Waa cæcampa, ante do abainānīpa. Īnīnque Wængonguī Awēnē nānō apænte āñedē tōmēnāni do againāni inte Wængonguī ingante, Bitō ñāō bai emōmi inte cæbi ate bitō wēnāni waa cædāni amōnīpa, āmaīnānīpa. Īnīnque tōmēnāni waa adīnque waa apæñecædānīmpa, ante cædinque mīnitō ñōwo incæ waa cæte quēwēedāni.

¹³ Waodāni inānīte wadāni edæ, Awēnēidi inānīpa, ante godō gōnōnāni ongōnānīpa. Æcāmē ingante ānāni bayōnānīte mīnitō wæætē Wængonguī Awēnē beyænque ante cædinque tōmēnāni

inānīte edæ ēñente Ao ante cæedāni. Adocanque ingante, Awēnē Odeye, ānīnque godō gōnōnāni ate mīnitō īñōmō, Tōmengā tæiyæ awēnē inte nē angā inongā ingampa, ante adīnque tōmengā ingante ēñente cæedāni. ¹⁴ Ayæ pancabaa awēnēidi gobedōnadodoidi mīni ānōnāni inānīte godō gōnōnīnque awēnē odeye wæætē īīmaī angampa. Mīnitō wēnæ wēnæ cædāni inānīte edæ godō pædāni. Ayæ waa cædāni adīnque mīnitō, Waa cæmīni imīnīpa, ānīnque edæ godō waa cæedāni, ante gobedōnadodoidi inānīte godō gōnongā ongōnānīpa cæmīnīi. Mīnitō tōmēnāni inānīte adobai ēñente cæedāni. ¹⁵ Ēñēnāmaī ināni wīwa tedeyōnānīte mīnitō waa cæmīni ate wædinque tōmēnāni ædō cæte godōmenque wīwa tedequīnānīi. Īnīnque, Tōmēnāni pæ wēēnedīnque tededāmaī incædānīmpa, ante cædinque mīnitō īñōmō edæ waa cæte quēwēedāni, ante edæ Wængonguī angampa cæmīnīi.

¹⁶ Tōmengā ñīmpo cæcā quēwēmīni inte mīnitō, Wacā wææ ānāmaī īñongante botō æbānō cæte waa quēwēnguīmoo, ante adīnque nāmā wææ ante cæedāni. Incæte mīnitō wacā wææ ānāmaī ingā beyænque awēnō wēnæ wēnæ cæmīnitawo. Edæ cædāmaī iedāni. Wæætē Wængonguī ñīmpo cæcā quēwēmīni inte mīnitō tōmengā ingante nē cæmīni inte edæ ēñente cæte quēwēedāni. ¹⁷ Tōmānāni inānīte mīnitō, Waodāni inānīpa, ante edæ waa aedāni. Mīni pōñencabo īñōmīnīte edæ godongāmæ waadete pōñēedāni. Wængonguī ingante, Wængonguī ingampa, ante guīñente wæedāni. Awēnē odeye ingante, Tæiyæ awēnē ingampa, ante edæ waa aedāni.

Codito æbānō caate wægacāi, ante pōñēedāni, ante

18 Pancamīniya īmīnite wadāni ō ænāni wædīmīni inte mīnitō tōmēnāni beyænque cæmīni bamīnīpa. Īnīnque nē ō ænāni īñōmō pōnō waa cædāni incæ pōnō pīinte cædāni incæ mīnitō wæætē, Botō awēnē ingampa, ante piyænē cædinque tōmēnāni nāni anganque edæ ēñente cædāni. 19 Edæ waocā wēnæ wēnæ cædāmaī īnongā inte quiēmē beyænque wæwente caate wacā incæte tōmengā, Wængonguī acampa, ante pōnēnīnque nangæ batawēnāmaī ingā īnīnque edæ waa īmaīmpa.

20 Wæætē mīnitō wēnæ wēnæ cæmīni beyæ pānāni ate mīnitō piyænē cæmīni īnīnque Wængonguī mānīnō beyænque dicæ waa aqingāa. Waa adāmaī īmaīngampa. Wæætē waa cæmīni beyænque pānāni caate wædinque mīnitō piyænē cæte ee cæmīni adīnque Wængonguī edæ, Waa cæbīpa, āmaīngampa. 21 Botō caate wædōnō adodō taadō tee empote pōedāni, ānīnque mīnitō beyæ Codito caate wægacāīmpa cæmīnī. Botō caate cægongainō adodonque cægonte wæcæmīnīmpa, ante mīnitō īmīnite do aa pecā pongamīnīmpa. 22 Tōmengā īñōmō edæ cōwē wēnæ wēnæ cædāmaī ingacāīmpa. Ayæ cōwā ayōnāni tōmengā dicæ babæ ante cæcā agadānīyaa. 23 Tōmengā ingante pīinte badete toyōnāni tōmengā wæætēdō wæætē pīnāmaī ingacāīmpa. Caate wædinque tōmengā wæætē pīinte ānāmaī ingacāīmpa. Wæætē, Nē nō apænte ānongā Wængonguī incæ botō beyæ cæcæcāīmpa, ante pōnēnīnque piyænē edæ cægacāīmpa. 24 Mīnitō wēnæ wēnæ mīni cægaincoo ante Baa ānīnque mongænāmaī inte nō pōnī cæte quēwencæmīnīmpa, ante cædinque tōmengā nāmā baonga teēmē mongæñongante tōmengā ingante awāa timpodāni edæ wægacāīmpa. Īnīnque tōmengā mongænte nānō wægainō beyæ

mōnō wæætē mānīnō wēnæ wēnæ mōnō cægainō ante wænte baī īnōmō inte nō pōnī cæcæte ante quēwēmō inguēnēmō īmōmpa. Tōmengā ingante tæi pānāni nānō āmogate wægainō beyænque mīnitō wæætē gancæ bamīnīpa. 25 Edæ obegaidī pāmænte godāni baī ingāīmīni inte mīnitō ñōwo nē aacā weca adodō ocæ ēmænte pōmīni adīnque tōmengā īñōmō edæ mīnitō ōnōwoca beyæ ante wææ aacā ēwocamīnīpa.

3

Mīna gæncaya īmaī quēwencæmīnīmpa, ante

1 Onquiyæmīni ēñēedāni. Mīnitō nānōogæñāni nāni ānonque ante Ao ante ēñente cædāni. Mīni nānōogæñāni pancadānīya Wængonguī nānō ānō ante pōnēnāmaī īnānitawo. Mānōmaī ī īnīnque mīnitō īñōmō, Wīi mōnitō tēdēdō beyæ pōnāni inte tōmēnāni wæætē ēñente mōni cædinō ante adīnque Wængonguī gāmæñō poncædānīmpa, ante cædinque piyænē cæte edæ tōmēnāni īnānite ēñente cædāni. 2 Mīnitō Wængonguī ingante guīñente wædinque waēmō entawēmīni inte ēñente cæte waa quēwēmīni adīnque tōmēnāni wæætē Wængonguī ingante Ao ante pōmaīnānīpa. 3 Mīnitō, Waēmō pōnī bacæboīmpa, ante cædinque ocaguī waa pōnī wao wīncate oodo mongænte wamoncoo mongænte weocoo waēmoncoo wēñate mongæmīnitawo. Īñæmpa mānōmaī cæmīni beyænque mīnitō dicæ waīmīni bamīnīyaa. 4 Wæætē tōmēmīni waa entawēnō beyænque waīmīni pōnī baquēnēmīni īmīnīpa. Mīnitō ōnōwoca gānē pōnēnīnque ædæmō cæmīni beyæ mīni waa entawēnō edæ wodāmaī inte godōmenque waēmō pōnī ongongæīmpa. Mānīnō mīni waēmō entawēnō baī ante æncæte ante edæ quiēmē īmpa diyæ godonte ænguī. Incæte Wængonguī

mānīnō ante adinque, Waēmō pōnī entawēmi abopa, ante nanguī tocampa.

⁵ Dodāni pōnī mōnō wængānāidi iñōmō, Wængonguī pōnō cēcā beyænque waa bacæimpa, ante wede pōnēninque tæiyæ waēmō entawengadānimpa. Tōmēnāni waēmō pōnī bacæte ante tōmēnāni ōnōwoca gānē pōnēninque ædæmō waadete cægadānimpa. Tōmēnāni nānōogæidi nāni ānonque ante ēñēninque Ao ante cægadānimpa. ⁶ Dodā ñæñænā Tada wodi iñōmō Abadāo wodi ingante ēñente cædinque tōmengā ingante, Nē āmi imipa, angacāimpa. Mīnitō iñōmō tōmēnā nānā cægai bai waa cædinque mīni guīñente wæpāmo æbāmē ba incæte guīñente wædāmai imīni ininque nāwangā nō tōmēnā nānōmomīni babaimīnīpa.

⁷ Onguīñæmīni guiquēnē ēñēedāni. Mīnitō gæñāni tōnō quēwēninque tōmēnāni beyæ ante cōwē pōnēninque waa cæedāni. Botō gængā onquiyængā inongā inte aquīngā ingā incæte mōna guēa cæcaya imōnāpa, ante ēñente wædinque mīnitō gæñāni inānite edæ cōwē waa aedāni. Ayæ, Mōna gæncaya Wængonguī ingante apæneyōmōna tōmengā do ēñencæcāimpa, ante cædinque iīmai pōnente cæedāni. Wængonguī iñōmō, Mīna quēwenguīmāmo, ante waadete pōnō cēcā beyænque mōna guēa ænguincaya imōnāpa, ante edæ ēñente cæedāni.

Mīni waa cædō beyænque caate wæquīmīni, ante

⁸ Tōmāmīni guiquēnē ēñēedāni. Mīnitō adoyōmō pōnēninque Ao ante cæedāni. Nē Ca ca wæcā tōnō edæ adoyōmō Ca ca pōnente wæedāni. Mōnō pōnencabo imōmpa, ante cædinque godongāmæ waadete pōnēedāni. Wacā caate wæcā adinque mīnitō tōmengā tōnō guēa wæte bai pōnēedāni. Nāmā ængō cædāmai imīni inte

mīnitō wæætē edæ, Ōnōmonque bai iñōmō imōmpa, ante piyænē cæte quēwēedāni. ⁹ Wænæ wænæ cædāni wæmīni incæte, Botō wæætē wænæ wænæ cæbo wæcā tocæi, ante cædāmai iedāni. Wiwa ānāni wæmīni inte, Botō wæætē wiwa āmo wæcā tocæi, ante cædāmai iedāni. Wæætē edæ, Tōmēnāni waa quēwencædānimpa, ante cædinque mīnitō tōmēnāni inānite waa apænedinque godō waa cæedāni. Mānōmai cæcæmīnimpa, ante Wængonguī mīnitō imīnite waa cædinque pōnō aa pegacāimpa cæmīnī. ¹⁰ Edæ iīmai ante Wængonguī beyæ ante yewæmongatimpa, “Wacā tōmengā nānō quēwenguīmāmo ante nanguī æñente wædinque,

Tæōnæ waa quēwente tocæi, ante nē angā iñōmō

tōmengā iñōmō wænæ wænæ tededāmai inte babæ wapiticæ ānāmai inte tæōnæ quēwente tocæcāimpa.

¹¹ Tæōnæ quēwencæte ante cædinque tōmengā wænæ wænæ nānō cæiñō ante emō cædinque dadi emæninque waa edæ cæquēnengā ingampa.

Ayæ tōmengā piyænē cædinque, Mōnō tōmāmō godongāmæ gānē pōnente quēwengæimpa, ante nanguī cæquēnengā ingampa.

¹² Mōnō Awēnē awinca emongā inte nē nō cædāni gāmænō adinque tōmēnāni inānite cōwē aacampa.

Ayæ, Botō imote æbānō ante apænedānī, ante tōmengā ēamonca ongonte cōwē ēñengampa.

Wænæ wænæ cædāni inānite guiquēnē tōmengā piīninque awincaque acampa,”

ante yewæmongatimpa cæmīnī.

¹³ Mīnitō waa cæcæte ante edæ nanguī cæinēmīni bamīni

adinque æcänö wæætê mīnitō imīnite wēnæ wēnæ cæquingää. 14 Incæte mīnitō nō pōni mīni cædō beyænque caate wæmīni inique edæ mīni waa quēwente toquinque imaimpa. Inique iīmaī ante nāni yewæmongainō bai cæedāni. Tömēnāni nāni guīñente wæpāmo beyæ ante mīnitō iñōmō edæ guīñente wædāmaī iedāni. Edæ guīñēñate wædāmaī iedāni.

15 Wæætê, Tæiyæ Waēmō Awēnē inongā ingampa, ante wede pōnēninque edæ Codito ingante mīmōno entawēedāni. Ayæ, Watapæ bacæimpa, ante mīnitō quīnante pōnēmīni, ante ēñencæte ante wadāni āñōnānite mīnitō wæætê a ongōnāmaī inte iīnonque ante edæ do apænemīni incæmīnimpa. Codito mōnitō Awēnē pōnō cæcā beyænque mōnitō, Watapæ bacæimpa, ante wede pōnēmōnipa, ante mānīnonque ante do apænemīni edæ ēñencædānimpa. 16 Iīnāni iñōmō ēñencæte ante ānānipa, ante pōnēninque mīnitō, Botō wentamō entawēnāmaī incæboimpa, ante nāmā apænte cædinque guīñente wædinque tōmēnāni inānite ædæmō apænemīni ēñencædānimpa. Mānōmaī cæyōmīni wadāni guīquēnē mīnitō Codito nempo quēwēninque mīni waa cædōnō ante pīīninque babæ ante todānitawo. Inique mīnitō wentamō entawēnāmaī inte ædæmō apænemīni adinque tōmēnāni wæætê, Mōnitō babæ ante tedetamōnipa, ante ēñēninque guīñēnete wæcædānimpa.

17 Mīnitō wēnæ wēnæ cæmīni beyæ caate wæmīni inique ononque imaimpa. Wæætê, Wængonguī, Caate wæcæmīnimpa, angā inique mīnitō waa pōni mīni cædō beyænque caate wæmīni inique edæ godōmenque waa imaimpa. 18 Mīnitō nō cædāmaī iñōmīnite Codito iñōmō mōnō nē nō cædongā

inte mīnitō imīnite Wængonguī weca ænte poncæte ante cædinque wēnæ wēnæ mīni cædō beyænque adopoque caate wængacāimpa. Tömengā baō ēñayongante tōmengā ingante wænōnāni wængā ate Wængonguī Ōnōwoca angā ate ñāni omæmonte edæ mīngā quēwengampa. 19 Ayæ adobai Wængonguī Ōnōwoca tōmengā ingante ænte māocā godinque tōmengā nē wænte gogaināni ōnōwocacoo tee mōnete ongoncoo weca gote apænecā ēñengadānimpa. 20 Mānīnāni nē tee mōnete ongōnāni inānite Nōwee wodi Docā nāni ānongā doyedē ancaa apænecā incæte tōmēnāni ēñēnāmaī inte cægadānimpa. Mānīnāni nē ēñēnāmaī cægaināni iñōnānite Codito ñōwo tōmēnāni weca gote apænecāimpa. Wængonguī iñōmō, Wipo ñænængade pōni impo incæ oncō bai mænoncæbiimpa, ante Nōwee ingante do angaingā inte, Iīnque mænoncæcāimpa, ante ee wānō congacāimpa. Incæte mānīnāni ēñēnāmaī cæyōnāni ocho ganca ināni mānimpodānique æpæno yædopāa wogaa gote quēwengadānimpa.

21 Mānimæno edæ wogaa godinque tōmēnāni nāni quēwengā bai mīnitō adobai æpænē guīdinque quēwēmīnipa. Incæte wīi baonque mēnongate beyæ quēwēmīnipa. Wæætê mīnitō, Wængonguī ayongā botō mīmō ñā mēnongate entawēmo inte quēwēmōpa, ante nāmā apænte pōnēninque æpænē guīmīnipa. Edæ guīdinque mīni ængæ gantidō bai Itota Codito ñāni omæmonte quēwengā beyænque mīnitō adobai ñāni omæmonte quēwēmīnipa. 22 Tömengā iñōmō do ōnædē æite Awēnē badinque Wængonguī tōmēmængā inō edæ tæ contayongante anquedoidi incæ nē ānāni incæ nē tæi pīñænte cædāni incæ tōmēnāni tōmānāni edæ tōmengā nānō ānō ante ēñente

cædānīpa cæmīnīi.

4

Wængonguī nānō pōnō cæganca mōnō cæcæīmpa

¹ Nē caate wædingā iñōmō, Botō idæwaa wēnæ wēnæ cæte awædō, ante tōmengā wiwa nānō cædinō ante do wido cæcampa. Īnīnque mīnitō, Codito incæ baonga quēwēnīnque caate wægacāīmpa, ante pōnēnīnque, Botō baonga caate wædinque ēñente badīnque botō wēnæ wēnæ cædinō ante wido cæcæboīmpa, ante piyænē cæte tæī ongōedāni. ² Edæ nē caate wædingā iñōmō, Mōnō waocabo baonque ante mōnō cæīnēwēnō ante botō iñōmō cædāmaī incæboīmpa, ante pōnēnīnque edæ ñīmpo cædinque īnguīpoga tōmengā nānō quēwengīnganca Wængonguī nānō ānōnonque ante ēñente quēwēngampa. ³ Ēñēnāmaī īnāni cæīnente wæwente nāni ānōnō ante ēñente mīnitō wēēñēdē adobāi quīngāmē baī cæte quēwēngamīnīmpa. Edæ baonque ante mīni toīnente wæwēnonque ante do cædinque mīnitō tōmēnāni nāni cæī baī cædinque edæ ti nāmæ bete quīdi quīdi dowænīnque beowæo īnte cæowæo īnte Yæ yæ angamīnīmpa. Ayæ mīnitō tōmēmīni badōnīnca incæ adīnque, Mōnitō wængonguī īngampa, ante ædæ wænte tedewēngamīnīmpa. Nōwo iñōmō mīnitō mānōmaī cæte idæwaa cæmīni awædō.

⁴ Tōmēnāni iñōmō baonque ante nāni godō toīnēwēnō ante cæcæte ante pogodo gote baī cædinque mīnitō īmīnite, Ponguēnē quēwēnānīi, ante ancaa ānānīpa. Mīnitō gomō adīnque tōmēnāni tōnō godongāmæ godāmaī īmīni adīnque tōmēnāni wæætē, Quīmæ awīncaque gomō awēmīnīi, ante edæ pīnte ānēwēnānīpa. ⁵ Incæte mōnō waocabo mīmō quēwēmō incæ do wænte gogānāni incæ

tōmāmō īmonte nē oo apænte angūngā iñōmō edæ Wængonguī īnongā īngampa. Īnīnque tōmengā, Ēbānō cægamīnīi, ante angā ēñente wædinque mānōmaī cægāīnāni wæætē aamō cædāmaī īnte tōmēnāni nāni cægāīnō ante edæ do apænequīnāni īnānīpa. ⁶ Mānōmaī beyæ do wægāīnāni īnānite mōnō Codito īngantedō ante watapæ apænegatīmpa. Tōmēnāni baō ēñate quēwēñōnānite waodāni apænte ānīnque pānāni incæte Wængonguī wæætē, Tōmēnāni ōnōwoca ēwocadīnque quēwēncædānīmpa, ante tōmengā waa pōnī nānō cægāīnō beyænque nāni quēwēnguīnō ante godō apænecā ēñēngadānīmpa.

⁷ Nōwo iñōmō tōmancoo edæ oo īnque baquīnō anguēnē. Mānōmaī īmpa, ante ēñente wæmīni īnte mīnitō, Mōnō tōīngā pōnente Wængonguī īngante apænecāīmpa, ante cædinque nāmā wææ aadīnque ocāi encate pōnēedāni. ⁸ Wēnæ wēnæ cæmō incæte waadete pōnēmō īnīnque mōnō waadete cædō beyænque wadāni piyænē cæte pīīnāmaī īnānīpa. Mānōmaī īmpa, ante pōnēnīnque mīnitō nē wede pōnēmīni īnōmīni īnte cōwē waadete pōnente cæedāni. ⁹ Edæ wadāni īnānite, Pōedāni, ānīnque wacā īngā wacā īngā pædæ godōnīnque edæ, Tōmēmo quī īmpa, ante wædāmaī īedāni.

¹⁰ Wængonguī, Botō pōnō waadete cæbo ate mīnitō ado botō waadete cædōnō ante ænte ēwocadīnque godō waadete cæedāni, ante adocanque īngante wadō wacā īngante wadō pōnō waadete cæcā ænte ēwocamīnīpa. Īnīnque mīnitō tōmāmīni mīni ænte ēwocaganca cædinque mīni pōnencabo beyæ godongāmæ waa cæquēnēmīni īmīnīpa. ¹¹ Wængonguī pōnō cæcā ænīnque æcānō nānō apænequīnganca ēwocacā tōmengā

Wængongui nānō apænedonque ante apænequēnengā ingampa. Æcānō wadāni beyæ ante nānō nē cæquinganca ēwocacā tōmengā Wængongui nānō tæi piñænonque entawēninqe waa cæquēnengā ingampa. Mānōmaī cædinque mīnitō waa cæmīni adinque mōnō tōmāmō Itota Codito ēmōwo apænedinque Wængongui ingante, Bitō waēmō pōni inōmi inte waa cæbipa, ante apænecæimpa. Tōmengā iñōmō nē tæi ēmōnongā inte nāō ēmōninqe nē nangui cædongā ingampa, ante mōnō pedænguipoga quēwēmō incæ iincayæ ponte mīnguipoga quēwēmō incæ cōwē watapæ pōni apænecæimpa. Mānōmaī baquinō anguēnē, ante botō, Amēē, āmopa.

Codito nempo quēwēninqe caate wæcæmīnīmpa, ante

¹² Botō nē waademīni ēñēedāni. Mīnitō ñōwo incæ gonga gonte caate bai wæmīni incæte, Quiēmē beyæ mānōmaī caate wæboi, ante guñente wædāmaī iedāni. Edæ wīi ōnonque caate wæmīnīpa. ¹³ Wæætē, Codito nānō caate wægāinonque godongāmæ ñōwo caate wæmōnīpa, ante pōnēninqe watapæ toedāni. Mānōmaī caate wædinque tomīni iinque Codito nāō apāite bai nānō pōñedē godōmenque gomonga watapæ toquīmīni imāimīnīpa. ¹⁴ Mīnitō imīnite wadāni piinte āninqe, Codito ēmōwo ōnonquedō waa adinque wæcantedō abi, ante badete todāni iinque Wængongui wæætē, Watapæ quēwencæmīnīmpa, ante pōnongā æninqe mīnitō tōmengā Ōnōwoca nē nāō ēmōnongā ingante ēwocamīni beyæ toquēnēmīni imīnīpa. ¹⁵ Wacā ingante nē godō wænongā ingante do pānāni wæcampa. Wacā qui nē awēmō ængā ingante nē wēnæ wēnæ cæcā ingante adobai pānāni wæcampa. Adocanque nē cæquēnengā inte

ānāmaī iñongante wacā iñontobæ godō ōnonque cæcā ate nē ōnonque cæcā ingante pānāni wæcampa. Mīnitō wæætē nāmā wææ aadinque tōmēnāni nāni cædō bai cædāmaī imīni iinque caate wæmīni incæte ædō cæte mīni wīwa cædō beyæ pānāni caate wæquēnēmīni. Edæ dæ anguēnē.

¹⁶ Wæætē wadāni mīnitō imīnite, Wææ, Codito ēmiñæmi imipææ, ante piinte cædāni caate wæmīni incæte mīnitō guingo imonte wædāmaī iedāni. Wæætē edæ Wængongui ingante apænedinque edæ, Bitō nāō ēmōmi inte pōnō pemonte bai cæbi æninqe mōnitō Codito ēmōwo ēmōte bai adobai ēmōmōnīpa, ante waa apæneedāni.

¹⁷ Edæ iīmaī impa. Wængongui tōnō mōnō godongāmæ owocabo iñōmonte tōmengā oo apænte ancæcāimpa. Iinque mōnō imonte tāno apænte angā iinque tōmengā wadāni inānite guiquēnē æbānō cæquingāā. Tōmengā ingantedō ante watapæ apænedāni ate nē ēñente cædāmaī ināni inānite apænte āninqe Wængongui quingāmē bai nangui pangā wæquinānī. ¹⁸ Ayæ Wængongui beyæ nāni yewæmongainō bai impa. Nē nō cæcā wodo wænguēnengā iñongante Wængongui tingæ ængā beyænque quēwēñongā Wængongui ingante ēñēnāmaī ingā guiquēnē tōmengā ædō cæte quēwenguingāā. Nē wēnæ wēnæ cæcā adobai edæ ædō cæte quēwenguingāā. ¹⁹ Mīnitō iñōmō Wængongui nānō ānīnō beyænque caate wæmīnitawo. Iinque mānōmaī beyænque mīnitō, Mōnō imonte nē badongaingā cōwē pōnēninqe ædæmō aaquingā ingampa, ante pōnēninqe nāmā mīnitō ōnōwoca tōmengā nempo godōninqe piyænē cæte godōmenque waa cæquēnēmīni imīnīpa.

5

*Mini pōnencabo æbānō cæte
quēwengæimpa, ante*

¹ Mini pōnencabo iñōmīnīte pancamīniya nē aamīni Picæmīni mōnō āmīni iīmīnīpa. Botō iñōmō adobaī nē aabo Picæmo iñōmo inte, Mōnō nē Picæncabo, ante mīnitō iīmīnīte ædæmō apænedīnque āmopa. Codito caate wæcā nē agaimo inte botō edæ waadete āmopa. Ayæ Codito ñāō baī nānō ēmōnō edonque pōnī nānō odōmonguīnō ante botō tōmengā tōnō ñāō baī entawēmo iñōmo inte edæ, Eñencæmīnīmpa, ante nanguī āmopa. ² Codito ingante nē pōnēnāni iñōmō mīnitō nempo cænīnāni baī ongōñōnānīte mīnitō tōmēnāni iñānīte nē aamīni iīmīnīpa. Wængonguī, Nē pōnēnāni iñānīte aacæmīnīmpa, angā ēñēnīnque mīnitō wæætē Baa āmōnī iīnīnque Wængonguī pangā wæcæ wæ, ante guīñēnte wæmīnitawo. Iñæmpa wīi guīñēnte beyænque aacæmīnīmpa. Wæætē Wængonguī, Mīnitō do Ao ante aacæmīnīmpa, ante tōmengā nānō ānōnonque ante edæ ēñēnte cæte edæ tōmēnāni iñānīte ædæmō aadedāni. Ayæ edæ godonte æīnta ante æīnēnte wæmīnitawo. Iñæmpa wīi æncæte ante wædīnque mīnitō edæ, Nē pōnēnāni beyænque nanguī cæīnēnte wædīnque cæcæboimpa, ante piyænē cæte aadedāni. ³ Waodāni nē cænīnāni baī mīnitō nempo ongōñōnānīte mīnitō wæætē imæca awēnēidi nāni pīinte āmaī wīi adobaī pīinte āedāni. Wæætē edæ, Mōnō waa cæte quēwēmō adīnque tōmēnāni mōnō baī adobaī waa cæte quēwencædānīmpa, ante cædīnque edæ waa cæedāni.

⁴ Mānōmaī cæmīni iīnīnque mōnō nē Aadongā Ñænængā pōnī iñongā iñōmō iīncayæ ponte a ongōnīnque poganta ñāō ēmonta cōwē wodāmaī inta pædæ pōnōnte baī cædīnque mīnitō iīmīnīte,

Mīnitō nē aamīni inte botō ñāō ēmonte ongōñōmō ponte quēwencæmīnīmpa, ancæcāimpa.

⁵ Tæcæ æmæwo pæīmīni guīquēnē ēñēedāni. Godōmenque picænāni nāni ānīnō ēñēnīnque edæ Ao ante cæedāni. Ayæ gānē entawente pōnēnīnque, Ōnōmōnīnque baī mōnitō iīmōnīpa, ante pōnēnīnque wacā nānō ānīnō ante ēñēnīnque Ao ante cæedāni. Edæ iīmaī ante yewæmonte ongōmpa.

“Nāmanque ante, Mōnitō gomonga waa cæmōni iīmōnīpa, ante nē pōnēnāni iñānīte edæ Wængonguī Baa angampa. Wæætē edæ, Mōnitō ōnōmōnīnque baī iīmōnīpa, ante nē ānāni iñānīte tōmengā pōnō waadete cæcampa.”

⁶ Ante yewæmongatimpa cæmīnīi. Iīncayæ ate eyepæ pōnī bayonte Wængonguī incæ mōnitō iīmōnīte ængō cæcā ongōncæmōnīmpa, ante cædīnque mīnitō ñōwo iñōmō nē tæī pīñængā ōnōnempo ongōnīnque nāmā ængō cædāmaī iedāni. ⁷ Codito mōnō imonte waadete pōnēnte cæcampa, ante ēñēnte wædīnque mīnitō guīñēnte mīni wædō ante tōmengāa wo cæmīni mongængā ate mīnitō guīñēnāmaī iīnīnque wæætē guēmancæmīnīmpa.

⁸ Nāmā incæ edæ wææ aadedāni. Wēnæidi awēnē iñōmō edæ mēñebo nē pīinte angā baī iñongā inte, Æcānō ingante ecate cænguīmoo, ante nē pīinte cædongā inte awēmō diquī diquī mingampa cæmīnīi. Ee aedāni. ⁹ Mīnitō caate wæmīni incæte, Mōnō tōñīñadāni inguīpoga tōmāmæ quēwēnīnque adobaī edæ caate wædānīpa, ante do ēñēmīni inte Codito ingante wede pōnēnīnque adiyæ næ gongænīnque wēnæ awēnē ingante cōwē Baa āedāni. ¹⁰ Mānōmaī cædīnque wantæ iñō caate wæmīni ate Wængonguī nē waadete pōnō cædongā inte mīnitō

iminite pönö cæcä ate edæ gancæ bacæminimpa. Ayæ godömenque pönö cædinque tömengä minitö iminite pönö tæi gönongä ate minitö tæi piñænte entawëninque wæntædämaï inte edæ cöwë tæi ongoncæminimpa. Tömengä adocä iñömö ñäö bai cöwë emönongä inte minitö iminite aa pedinque, Minitö Codito nempo në quëwënömini inte botö ñäö emonte ongöñömö pö guiite quëwëedäni, angacäimpa. ¹¹ Tömengä iñömö cöwë tæi emöninque në nanguï cædongä ingampa, ante mönö pedænguipoga quëwëmö incæ iincayæ ponte münguipoga quëwëmö incæ cöwë watapæ pöni apænecæimpa. Mänömaï baquïnö angüenë, ante botö, Amëë, ämopa.

bitö imite waa cæcæcäimpa, ante wacä ingä wacä ingä apæneedäni.

Codito nempo quëwëmini inte tömämïni gänë pönente quëwencæminimpa, ante botö Pegodobo imo yewæmömopa.

Waa quëwencæminimpa, ante

¹² Botö tönïñacä bai inongä inte Tidibänö iñömö cöwë pönëninque ædæmö cæcä ingampa, ante adinque botö tömengä tönö godongämæ cædinque, Minitö acæminimpa, ante cadota ante ocanta yewæmömopa. Ìi cadota adinque minitö gancæ pönëninque nanguï cæcæminimpa, ante cædinque botö Pegodobo iñömö, Wængongüi näwangä mänömaï pönö waadete cæcampa, ante yewæmömopa cæminii. Tömengä nänö waadete cædonque ante entawëninque edæ minitö adiyæ tæi gongænte ongöedäni, ämopa.

¹³ Minitö iminite apænte æninque Codito iñömö Babidönia iñömö tömengä ingante nani godongämæ pönencabo inänite adobai apænte ængacäimpa. Tömënanï iñömö minitö iminite, Waa quëwencæminimpa, ante apænedänipa. Botö wengä bai inongä inte Mäadoco adobai, Waa quëwencæminimpa, angampa.

¹⁴ Mini pönencabo adobai godongämæ waadete pönëninque, Wængongüi

2 Pegodo cadota ante nānō ayænta yewæmongainta

Wængonguī mīnitō imīnite waa cæcæcæimpa, ante

¹ Botō Timōnō Pegodo inōmo inte Itota Codito ingante nē cædōmō iñōmote tōmengā botō imote da godongā godinque botō tōmengā beyæ nē apænebo bagaboimpa. Mōnō Wængonguī inongā inte Itota Codito iñōmō mōnō imonte, Quēwencæmīnimpa, ante nē Ængaingā ingampa. Tōmengā iñōmō mōnitō imōnite pōnō cædinque, Mīni wede pōnēnō ante waa pōnī entawencæmīnimpa, ante pōnongā ænimōni inte entawēmōnipa. Ayæ adobaī tōmengā nē nō pōnī cædongā inte mīnitō imīnite pōnongā æninque mīnitō mōnitō entawēnō bai ado mīni wede pōnēnō ante edæ waa pōnī entawēmīnipa. Inique mīnitō imīnite botō, Acæmīnimpa, ante yewæmōmopa. ² Mīnitō Wængonguī ingante pōnēninque Itota Codito mōnō Awēnē ingante adobaī pōnēninque tōmēna inate edæ ate bai pōnencæmīnimpa, āmopa. Ayæ tōmēna godōmenque pōnō cæda ate mīnitō tōmēna nāna gānē pōnēnō ante edæ eyepæ pōnī entawencæmīnimpa, ante botō yewæmōmopa.

Codito nānō nē emīncæmō inte mōnō iūmai entawēmompa

³ Itota Codito iñōmō, Nē waa cæbo inte botō ñāō emōmo iñōmote pōedāni, ante mōnō imonte do aa pecā pōmopa. Mānōmai Itota Codito weca pōñōmote tōmengā Wængonguī nānō tæī piñæmāmo entawēnongā inte, Quēwēedāni, āninque eyepæ pōnō cæcā ænte quēwēninque mōnō tōmengā awinca ate bai pōnēninque tōmengā

nānō waa cædō bai edæ adobaī mōnō waa cæmō bamompa. ⁴ Tōmengā nē waa cædongā inte edæ ñāō bai emōninque, Botō godōmenque nanguī cædinque waa pōnī edæ pōnō cæcæboimpa, ante edæ wæætē wæætē angacæimpa. Inique mīnitō iñōmō tōmengā nānō angāinō ante wede pōnēñōmīnite Wængonguī tōmengā nānō entawēnō pōnongā æninque mīnitō Wængonguī nānō entawēnō bai adobaī entawencæmīnimpa. Ayæ mānīne ante wede pōnēninque mīnitō inguipoga quēwēninque wēnæ wēnæ mōnō cæinente wægāinō ante, Nōmænte bacæ wæ, ante wædinque Baa ante edæ aamō cæcæmīnimpa.

⁵ Codito mānōmai pōnō cæcā beyæ mīnitō wede pōnēmīni inte nē waa cæmīni bacæte ante cōwē edæ pæ pagænte cæedāni. Ayæ wææ nē waa cæmīni badinque Æbānō cæte nō cæquīl, ante eñēmīni bacæte ante nanguī cæedāni. ⁶ Ayæ wææ mānōmainō ante mīnitō nē eñēmīni badinque godōmenque nanguī cædinque nāmā wææ aamīni bacæte ante cæedāni. Ayæ wææ nāmā wææ aamīni badinque wæætē nē wæntædāmai inte ee cæmīni bacæte ante cæedāni. Ayæ wææ nē wæntædāmai inte ee cæmīni badinque mīnitō wæætē Wængonguī nānō ante entawēnō bai entawēninque tōmengā nānō cædō cæte quēwencæte ante cæedāni. ⁷ Ayæ wææ Wængonguī nānō cædō bai cæte quēwēmīni badinque mīnitō ayæ, Mōnō caipæ, ante godongāmæ mīni waa cæcabo bacæte ante cæedāni. Ayæ wææ mīni godongāmæ waa cæcabo bamīni inte mīnitō ayæ waodāni tōmānāni inānite waadete pōnēninque godō waa cæmīni bacæte ante cæedāni.

⁸ Mānōmai wede pōnēninque tæī ongōninque waadete pōnēninque Wængonguī nānō cædō ante godōmenque godōmenque entawente

cæmīni īninque mīnitō mōnō Awēnē Itota Codito ingante ate bai nē pōnēmīni inte edæ tōmengā beyæ mīni cæquēnēnō ante oda cæte wædāmaī īmaīmīnīpa. Wæætē edæ awæ nanguī inca bai mīnitō adobai mīni cæquēnēnō ante do cæcæmīnīpa. ⁹ Wæætē mānīnō tōmānō ante entawēnāmaī ingā guiquēnē tōmengā mōwoyata bai ēmōnongā inte inguipogaque waa adīnque oōnædē īñōmō gobæ ī ædō cæte aquingā. Tōmengā nānō wēnæ wēnæ cægāinō nā do mēnongate īmpa, ante pōnēnāmaī inte ōnonque quēwengāmpa. ¹⁰ Īñānāni ēñēdāni. Wængonguī mīnitō īmīnite do apænte ænīnque aa pegacāīmpa cæmīnī. Mīnitō, Wængonguī nānō ānōnonque ante ēñente entawēnīnque mōnō cōwē tæī gongænte ongongæīmpa, ante nanguī cædāni. Edæ mānōmānonque ante cæmīni inte mīnitō oda cædāmaī inte tæī ongōncæmīnīpa. ¹¹ Ayæ īncayæ ate nāne wæmīni ate mōnō Awēnē Odeye Itota Codito īñōmō mīnitō īmīnite ææntodongā goyōmīnite tōmengā, Pō guīdāni, ante watapæ æmæwo mangucā guīte cōwē quēwēncæmīnīpa.

¹² Mīnitō mānīnō ante do ēñēnīnque mīni nō pōnī ēñēnō ante ædæmō entawente tæī ongōmīni incæte botō, Godōmenque cōwē pōnencæmīnīpa, ante cædīnque adodō adodō ante apænebo ēñencæmīnīpa. ¹³ Edæ botō, Mīnitō oda cædāmaī inte cōwē pōnencæmīnīpa, ante cædīnque botō baonga botō quēwenganca wæætē wæætē apænedīnque nō cæte apænebopa, ante pōnēmopa. ¹⁴ Edæ mōnō Awēnē Itota Codito botō īmote edonque apænedīnque, Bitō oo pōnī wænīnque botō weca ææ poncæbiīmpa, angacāīmpa. ¹⁵ Angā ēñengāīmo inte botō, Nōwo botō yewæmōnīnō ante adīnque entawēmīni inte mīnitō īñōmō botō

gobo ate cōwē pōnencæmīnīpa, ante cædīnque nōwo incæ tæī pīñænīnque nanguī cæcæboīmpa.

Itota Codito Tæiyæ Awēnē nānō ēmōnō atamōnīpa

¹⁶ Mōnō Awēnē Itota Codito īñōmō tæī pīñængā ingā inte oo poncæcāīmpa, ante mīnitō īmīnite apænedīnque mōnitō dicæ wadāni nāni mā apænewēnō ante apænetamōnīyaa. Wæætē edæ, Tōmengā nē Awēnē īnongā inte mōnō Tæiyæ Awēnē nānō ēmōnō incæ ēmongāmpa, ante nē agāīmōni inte mōnitō, Nāwangā agamōnīpa, ante apænemōni ēñēmīnītapa. ¹⁷ Edæ Awēnē nānō nāo apāite bai ongōñōmō ongōnte apænedīnque Mæmpo Wængonguī incæ, “īngā botō Wengā īnongā inte botō nē waadecā īngāmpa. Tōmengā ingante adīnque botō waa tobopa,” ante apænegacāīmpa. Ayæ Itota ingante waa adīnque tōmengā nē nāo ēmongā ingante odōmongā agamōnīpa. ¹⁸ Ānanquīdi tōmengā tæiyæ waēmō ēmonte nānō ongōñōmō godongāmæ ongōnīnque mōnitō mānīnō ante Wængonguī oōnædē tedecā ēñentamōnīpa.

¹⁹ Wængonguī beyæ nē apænegāināni nāni yewæmongāinō bai mōnitō adobai edonque agāīmōni inte, Nāwangā īñōnte yewæmongadānīpa, ante apænemōni ēñenguēnēmīni īmīnīpa. Mānīnō nāni angāinō wēmō īñōmō nāo apāite tīca ēnente bai ī apa quēwēmīnī. Oque pōnente īñōnte, Wadaamō æængæīmpa, ante wānō cōnāni bai mīnitō adobai mīni nāo entawēngūnīnque ante Itota Codito nānō ponguīōnæ ante edæ wānō cōnīnque wede pōnēmīni īnīnque waa īmaīmpa. ²⁰ Īñānāni ēñēdāni. Dodāni Wængonguī beyæ nē apænegāināni incæ, Wængonguī æbānō ante apænecā ēñente yewæmonguīmoo, ante pōnēnīnque dicæ mā pōnēnīnque adodēque incæ yewæmongadānīyaa.

21 Wīī nāmanque pōnēninque yewæmongadānimpā. Wæætē Wængonguī Tæiyæ Wæmō Ōnōwoca nempo quēwēñōnānite tōmengā pōnō apænecā ēñēninque Wængonguī nānō apænedonque ante apænegadānimpā, ante āmo ēñēmaīmīnīpā.

2

Nē babæ odōmonte apænedāni iūmaī cædānīpā, ante

¹ Doyedē pancadāniya, Wængonguī beyæ apænebopā, āninque babæ apænegadānimpā. Nōwo iñōmō wadāni adobāi awēmō cædinque, Mīni cabo oda cæte ēwente wæcæmīnimpā, ante cædinque babæ ante odōmonte apænequīnāni mīnitō weca do ongōnānīpā. Mōnō Tæiyæ Awēnē incæ tōmēnāni inānite æncæte ante nāmā wepæ nē godongaingā iñongante tōmēnāni wæætē nāni quingæ ōmæe ēwenguīnque edæ Baa ānānīpā cæmīnī. ² Pancamīniya nanguī imīni incæ mīni guīñente wæquinque tōmēnāni nāni wentamō mongænte goquīnō incæ tee empote goquīmīni imīnīpā, ante awædō. Mānīnō godinque mōnō nōingā ēñēnōnō ante piinte cæyōmīni wadāni adobāi mānīi taadō nōinō iñonte godō babæ āninque wēnæ wēnæ ānāni baquīnānīpā, ante awædō. ³ Nē babæ odōmonte apænedāni iñōmō mīnitō māincoo ante ō æinēwente wæwēnāni inte nāmāneque nāni pōnēwēnō ante tededāni ēñēninque mīnitō do oda cæyōmīnite tōmēnāni wæætē ō æmāinānīpā, ante awædō. Mōnō nē pangā ōnoncadopo do ongongaināni inānīpā. Mōnō nē pangā iñōmō, Ōo nāni ēwenguīnque mānōmaī cædānīpā, ante apænte ancæte ante piīninque edæ mōwo mōnāmaī mīngā inte a on-gongampa.

⁴ Anquedoidi incæ ēñēnāmaī cædāni ate Wængonguī ata

cæpodāmaī ingacāimpā. Wæætē, Tōmēnāni nāni apænte tente wæquinganca ontatodē wēmō mæ māmonte bai iñōmō guī tee mōnete ongoncædānīpā, ante cædinque tōmengā angā ēñente tōmēnāni nāni owogaiñōmō tadōmengadæ pōnī dobæ go guīgadānīpā. ⁵ Ayæ doyedē tōmengā nānō nē badon-gaināni inguīpoga quēwēñōnānite Wængonguī tōmēnāni inānite ata cæpodāmaī inte angā ate nē ēñēnāmaī ināni iñōmō edæ æpæmpo bete wængadānīpā. Wæætē Nōwee wodi Docā nāni ānongā guīquēnē, Mōnō nō cæte quēwengæimpā, ante nē apænegaingā iñongante Wængonguī tōmengā tōnō tiæte ganca ināni mānīmpodānique inānite wææ aacā quēwengadānīpā. ⁶ Ayæ, Todōmā tōnō Gōmoda iñōmō quēwēnāni inānite, Mīni apænte wido cæquinque, ante tōmēnāni quēwēñōmō iya tāninque wido cæcā gōnaiboque bate contagatimpā. Mānōmaī cædinque Wængonguī, Botō imote ēñēnāmaī imīni mīni adobāi tente wæquinque cæmīnīpā, ante wadāni inānite odōmoncæte ante cægacāimpā. ⁷ Ayæ ēñēnāmaī inte cædāni baonque towente quēwēnāni adinque Dooto wodi iñōmō nē nō cægaingā inte, Wentamō pōnī mongænte quēwēnāni awædō, ante wædongā inte adoyōmō quēwēñongante Wængonguī tōmengā ingante tōō æmænte ō ængā beyænque quēwengacāimpā.

⁸ Tōmengā waa cæquinque nō entawēnongā inte tōmēnāni weca quēwente ayongā iīmō iñō iīmō iñō ēñēnāmaī cædāni adinque tōmengā, Ancaa ate awædō, Ancaa ēñente awædō, ante wæwēñongante Wængonguī tōmengā ingante do ō ængā beyænque quēwengacāimpā. ⁹ Mānōmaī cædinque Wængonguī, Botō mīñæ nē pōnāni caate wædāni adinque botō do ēñente cædinque æmo ate quēwēnānīpā. Wæætē

wīwa cædāni inānite botō apænte anguiōnæ ganca mō ongonte bai māninque ñowo incæ wæætē wæætē pāmo wædānīpa, ante Wængongui cæcampa. Ininque, Nō ēñente Wængongui cæcampa, ante mōnō edonque ēñengæimpa.¹⁰ Mānii babæ ante nē odōmonte apænewēnāni iñōmō tōmēnāni baonque ante towēinente nāni entawēmāmo ante nē cædāni inōnāni inte edæ awēñēdi inānite, Wīi ēñēinē wædō, ante piinānīpa. Mānōmāinō ante nē piinte ānāni inānite godōmenque pancæte ante Wængongui mō ongonte bai mangampa. Tōmēnāni iñōmō nāmā ængō cædinque guiñenedāmai inte edæ nē ñāo entawente tæi ēmōnāni inānite godō wēnæ wēnæ apænedinque edæ babæ ante tedewēnānīpa.¹¹ Inæmpa anquedoidi tæi piñænāni inte godōmenque ñænænāni inōnāni incæ Wængongui ayongante guiñēnete wædinque nē ñāo entawente tæi ēmōnāni inānite piinte apænte ānāmai inānīpa.

¹² Nē babæ ante odōmōnāni guiquēnē tōmēnāni nāni nē adāmai inō ante mā pōnēninque wēnæ wēnæ apænedinque babæ ante tedewēnānīpa. Babæidi omæwocadāni inte nāni togænte ecate ewenguinque ononque pōni cægōnāni bai nē babæ odōmōnāni iñōmō edæ adobai ēñēnāmai ināni inte tōmēnāni nāni wænguinque babæ cædinque quingāmē bai quēwēnānīpa.¹³ Tōmēnāni wadāni inānite godō wīwa cædāni ininque iināni wæætē nāēmæ godō cædāni wæcædānīpa. Tōmēnāni iñōmō, Itædē incæ mōnō baonque pōnente towengæimpa, ante cædānīpa. Mīnitō waadete pōnēninque godongāmæ cæñōmīni tōmēnāni adoyōmō pōninque cæowæo incædō beowæo incædō inte cæyōnāni wentamō nāni mongæñō beyænque mīni cabo wæætē baate bai ēñamīni badinque wentamō

tæ encaa tæ encaa ēmonte bamīni awædō.

¹⁴ Wacā onquiyængā awinca adinque cōwē godō towēinente wædāni inte tōmēnāni iñōmō ñimpo cædāmai cōwē wīwa cæinente wædānīpa. Wacā aquii piñænāmai ingā adinque tōmēnāni, Mōnitō tōnō godongāmæ ponte wēnæ wēnæ cæcæcāimpa, ante cædinque godō waa cæte bai babæ cædānīpa. Botō qui botō qui, ante nē æinente wædāni iñōnānite Wængongui iñōmō, Tōmēnāni nāni wæwocaincabo inānīpa, ante piinte angampa.¹⁵ Taadō tōinō oda cædinque edæ docā Beodo wodi wengā Badāo wodi miñæ tōmēnāni tee empote godānīpa. Tōmengā Badāo iñōmō, Nō cædāmai imo incæte botō māincooque ænte tobote, ante bai cægacāimpa.¹⁶ Tōmengā Wængongui beyæ nē apæneca incæ ocai omæcacā bai inte wapiticæ ēñēnāmai cæyongante babetadecā iningā incæ bodo incæ iñontobæ wao bai tededinque Badāo ingante wææ angacāimpa.

¹⁷ Mānii ñōwodāni nē babæ odōmōnāni iñōmō æpæ taquēñēñōmō æpæ dæ ā bai edæ onōnāninque inte odōmōnānīpa. Boguimancoo wīni cai mongænte ononque ænte poncoo bai tōmēnāni adobai ināni inte ononque cædānīpa. Mānōmai cædāni beyæ Wængongui, Tōmēnāni nāni ongonte wæquiñōmō, ante mæ māmōnte bai iñōmō badon-gacāimpa.

¹⁸ Edæ tōmēnāni ogæ tededinque, Botō godōmenque waa pōni cæbo aedāni, ante ononquedō ante tedewēnānīpa. Wadāni wapiticæ cæte quēwēnāni nempo adocanque wodo aamō cæyongante mānināni nē babæ odōmōnāni iñōmō, Bitō mōnitō miñæ wæætē pōninque baonque bitō cæinewēnō ante guiñēñadāmai inte cæte tocæbiimpa, ante waa cæte bai godō babæ cædānīpa.¹⁹ Mīni ædæmō aamō cæte mōnedāmai quēwenguinque

mönitō miñæ pōedāni, ante babæ ānewēnānipa. Incæte nē babæ odōmōnāni incæ tōmēnāni nāni wīwa cædonque beyænque cæte quēwēnāni beyænque nāēmæ ñā cæyænte bai inte wædānipa. Edæ quīēmenque ante waocā ēñente cæcāā tōmengā mäninō nānō ēñente cædō beyænque nē cæte quēwēnongā inte nāēmæ ñāō cæyænte bai inte wæcampa.

²⁰ Inguipoga ñōmænguēnēmāmo beyæ tee mōnete bai quēwēnināni inte tōmēnāni mōnō Awēnē Itota Codito mōnō imonte nē Ængaingā ingante do ate bai pōnēnīnque edæ abæ tawæñāni inānitapa. Mānōmaī abæ tawænte godīnāni inte tōmēnāni inguipoga ante nāni cæinente wæpāmo beyænque wæætē adodō go goyo cæte ægodawate tæ wææntodonte bai wædāni īnīnque tōmēnāni godōmenque nāni wēnæ wēnæ wæwengūnque īmāmpa. ²¹ Nōinō taadō do adīnāni inte tōmēnāni nāni godōmenque wæwengūnque emō cæte godānipa. Wængonguī tæiyæ waēmō nānō wææ angainō ante odōmōnāni nāni do ēñēñinō ante Baa ante wadæ godāni īñōmō godōmenque wēnæ wēnæ nāni wæquinque impa. Īnīnque mäninō taadō ante tōmēnāni cōwē adāmaī ināni inte bai tōmēnāni beyæ godōmenque waa incædōnīmpa. ²² Tōmēnāni nōinō taadō emō cæte godīnāni nāni cædō bai ante īlmaīnō ante nāwangā ante badete todānipa. “Guinta awæ wēningā adodō cængampa. Odæ wængānā īñōmō æpæ pantate ate onguipoipæ wēango wēango nangampa.”

3

Mōnō Awēnē wæætē adodō poncæcāmpa, ante

¹ Botō nē waadedōmīni ēñēedāni. Mīnitō mōwo mōnāmaī inte nōingā ante pōnencæmīnīmpa, ante botō, Mānōmaī impa, ante mentaa yewæmōnīnque adodō adodō ante

yewæmōmo aedāni. ² Tæiyæ waēmō entawēnāni Wængonguī beyæ ante apænedīnque nāni yewæmongainō ante nē adīmīni inte mīnitō wæætē pōnencæmīnīmpa, ante cæbopa. Mōnō Awēnē mōnō imonte nē Ængaingā inte adobaī ante wææ angacāmpa. Tōmengā nānō da godongaimōni īñōmō tōmengā nānō wææ angainō ante apænemōni ēñēmīni inte mīnitō wæætē adodō ante pōnencæmīnīmpa, ante cædinque yewæmōmopa.

³ Īlmaī ante tāno apænebo ēñencæmīnīmpa. Mōnō waocabo inguipoga mōnō quēwēmāmo wodo īnīnque bayonte nē badete todāni cōwē poncædānīmpa. Pōnīnque tōmēnāni badete todīnque nāmā nāni wēnæ wēnæ cæinēnō ante edæ do cæquīnāni inānipa. ⁴ Tōmēnāni īlmaī ante badete tocædānīmpa. “Codito nānō pongūnque impa, ante wædānitedō abi. Īñæmpa Wængonguī nānō badongāñedē inguipo nānō cægaī bai mæmæidi wodi wænte godāni ate ñōwo ganca adobaī inte cæ apa guīñewēmīni,” ante badete toquīnāni inte poncædānīmpa. Apænebo ēñēedāni. ⁵ Wængonguī īñæmpa adodeque angā beyænque oōnædē owocoo edæ do bagatīmpa. Adodeque angā beyænque onguipo æpæ tæcæpæño odæ yate ongōñonte tōmengā æpæ tōnō badongā ongompā. Mānōmaī impa, ante edonque ī incæte tōmēnāni, Mōnō Baa angæīmpa, ante beyænque adāmaī inte bai pōnēnāmaī inānipa. ⁶ Ado æpæ inguipoga mæ ā beyænque Nōwee wodi quēwengāñedē māninguipo nānō ingāī dæ badīnque waguipo bai bagatīmpa, ante edæ ñōwodāni īñōmō adobaī pōnēnāmaī inānipa. ⁷ Ayæ adobaī Wængonguī adodeque angā beyænque oōnædē owocoo

tönö ðinguipo ñöwo ðini cægonguipo edæ iya tanguinque ongompa. Tömengä, Botö ðmote në Baa äñäni ðñänte botö apænte pante wido cæquïönæ ganca mänü öönæ tönö ðinguipo ongompa, angampa.

⁸ Botö në waademini edæ eñeedäni. Mönö Awënë ayongante adoönæque incæ edæ, Miido ganca wadepo bai impa, ante acampa. Miido ganca wadepo ðñonte mönö Awënë ayongante, Adoönæque bai impa, ante acampa. Mänömainö ante adodeque incæ minitö cöwë eñente pönëedäni, ämopa. ⁹ Mönö Awënë, Cöwë pönö cæbo æncæminimpa, ante nänö angainö ante pancadäniya, Æiquedö mönö Awënë cæquingää, ante wädänipa. Mönö Awënë ðñæmpa wü wæntæye ingampa. Wæætë, Adocanque wænämai incæcäimpa. Wæætë tömänäni, Idæwaa wënæ wënæ cæte awädö, ante botö gämænö poncædänimpa, ante cædinque tömengä mäninö beyænque ee cædämai ingampa. ðinque tömengä, Minitö wæætë botö gämænö æiquedö ponguimini, ante wänö cöninque edæ ee pönämai ingampa.

¹⁰ Incæte në awëmö ö ængä ðñontobæ nänö pömai mönö Awënë nänö poncæ cæönæ ðñömö adobai ðñontobæ ponguinö anguënë. Nanguï tæi tæi tæinque öönæde owocoo incæ ðñontobæ dæ goquinö anguënë. Gongä nani angä nanguï pöni bæco ðinque edæ Wængongui nänö badongaincoo tömancoo edæ aca podinque edæ ewente bacæimpa. Inguipoga tömäo ongoncoo dæ ba ðinque inguipo öñömæca pöni baquinö anguënë. ¹¹ Tömancoo edæ mänömai ewengincooque impa, ante adinque edæ minitö ðñömö, Æbänö quëwenguï, ante pönëmini. Wængongui nänö cædö bai cöwë cædinque tæiyæ waëmö quëwenguënëmö ðmompä.

¹² Wængongui nänö ponguïönæ ðñömö edæ æyedënö ponguï, ante wänö cöninque, Quingæ pöni pongæimpa, ante mönö nanguï cæcæimpa. Mänüönæ ðñonte edæ öönæ incæ gonga bæcote ewente bayonte Wængongui nänö badongaincoo incæ nanguï ocoi äninque tömancoo aca podinque ewente baquinö anguënë. ¹³ Picæönæ tönö pedænguipo ömæe ewëninque Wængongui wæætë, Botö müönæque tönö müinguipoque pönö badoncæboimpa, ante nänö angainö bai do badoncæcäimpa. ðinque mönö ðñömö, Müönæ tönö müinguipo ðñömö mönö nö pöni cæte quëwengæimpa, ante nanguï äinente wæmompä.

¹⁴ Botö në waadedömini eñeedäni. Mänömai bacæimpa, ante në äinente wæmini inte minitö ðñömö edæ, Mönö mäninëde wentamö entawänämai imö adinque Wængongui pünämai incæcäimpa, ante nanguï cædinque edæ nämä wææ aadedäni. Ayæ tömengä, Botö ayömo waëmö ewocamini ðinque edæ mönö godongämæ piyænë cæte quëwengæimpa, ante pönö cæcæcäimpa, ante edæ nanguï cæedäni. ¹⁵ Mönö quëwenginque ante mönö Awënë edæ ee ongonte pönämai ingampa, ante pönëedäni. Wængongui pönö cæcä ate ocai në encacä bate pönëninque mönö tönñacä Pabodo mönö në waadecä inte adobainö ante minitö iminite edæ, Acæminimpa, ante yewæmongantapa. ¹⁶ Wængongui mönö quëwenginque ante ee pönämai ingampa, ante cadota ante yewæmöninque Pabodo adobainö ante edæ cöwë yewæmongampa. Tömengä nänö yewæmöninta pancataa wü edonque i adinque në eñënëmai ðñäni tönö aquï piñänämai ðñäni ðñömö edæ oda cædinque wapiticæ odömönäniya. Tömënëni edæ Wængongui angä eñente nani yewæmongainta tömantaa adobai

adinque tōmēnāni nāni æmæwo
 ewenguinque edæ wapiticæ
 odōmōnānipa.

¹⁷ Botō nē waademīni ēñēdāni.
 Mānōmaī impa, ante do ēñēmīni
 iñōmīnite Wængonguī nānō wææ
 angainō ante ēñēnāmaī cædāni
 ināni guiquēnē mīnitō imīnite tōō
 æmænte wapiticæ ænte gocæ
 cædāni ate wædinque mīnitō
 wæætē tōmēnāni mīñæ godāmaī
 iedāni. Wæætē edæ Tæiyæ
 Awēnē nempo quēwēmīni inte, Tæi
 gowæænāmaī incæboimpa, ante
 nāmā wææ aadedāni. ¹⁸ Mōnō
 Tæiyæ Awēnē Itota Codito ængā
 beyænque mōnō quēwēmompa.
 Inique tōmengā waadete pōnō
 cæcā ate mīnitō tōmengā ingante
 ate bai pōnēnīnque wadāni inānite
 godōmenque waadete godō cæmīni
 baedāni. Tōmengā iñōmō edæ
 ñōwopāmo iñonte wapāmo mīlmāmo
 iñonte edæ cōwē tæi emongā inongā
 inte ñāō apāite bai emongampa,
 ante adinque mōnō ñimpo cædāmaī
 inte tōmengā ingante cōwē waa
 acæimpa. Mānōmaī baquinō
 anguēnē, ante botō, Amēē, amopa.

1 Wäo cadota ante nänö tänota yewæmongainta

Mini quëwenguinö ante në pönongä

¹ Æcänö wëenëñedë Wængongui nänö badongaiñedë do ingacäimpa, ante mäninö ante apænemönipa. Wængongui nänö Angainö ante në ëmongaingä iñömö Itota adocä, Mini quëwenguinö ante në pönongä ingacäimpa. Mönitö iñömö mäningä apænecä ëñëninge tömengä ingante awinca inte në adimöni imönipa. Adocä ingante cöwä adinque mönitö tömengä ingante në gampodimöni imönipa. Ìnque möni në ëñëningä ingante ante, awinca inte möni në adingä ingante ante, möni në cöwä adingä ingante ante, möni në gampodingä ingantedö ante apænemönipa. ² Edæ Itota në quëwengaingä iñömö edonque pöni a ongongacäimpa. Mönitö tömengä ingante në adimöni imönipa. Mäningä ingante ante, Näwangä quëwengaingä ingampa, ante apænemöni imönipa. Ayæ mönö Mæmpo Wængongui tönö guëa cöwë quëwengaingä iñömö tömengä mönö weca ponte a ongongä atamönipa. Ìnque munitö iminite mäningä ingante ante apænemöni ëñencæminimpa. ³ Ayæ mönö Mæmpo Wængongui tönö tömengä Wengä onguinængä Itota Codito tönö mönitö godongämæ cæmöni imönipa. Ìnque, Minitö adobai mönitö tönö godongämæ cæcæminimpa, ante cædinque mönitö möni në adingä ingante ante, möni në ëñëningä ingante ante munitö iminite apænemöni ëñencæminimpa. ⁴ Mönö eyepæ watapæ toquinque ante mäninö ante munitö iminite yewæmömönipa.

Wængongui ñäo apäite bai inongä ingampa

⁵ Tömengä nänö angainö möni ëñëninö æbänö i, ante mönitö iimaï ante munitö iminite apænemöni ëñencæminimpa. Wængongui ñäo apäite bai inongä ingampa. Ìnque tömengä wentamö nänö entawëno edæ dæ ampa. ⁶ Wentamö iñömö në cægömö Ìnque mönö, Tömengä tönö godongämæ cæmönipa, ante ämö Ìnque mönö edæ në babæ ämö imaïmompä töö. Ayæ mänömaï cæmö Ìnque mönö, Quinö nöingä impa, ante cædämaï imaïmompä. ⁷ Wængongui ñäo apäiyömö mäniñömö ongongä bai mönö adobai ñäo iñömö cægömö Ìnque mönö wacä ingä wacä ingä godongämæ cæbaimompä. Ayæ ñäo iñömö cægömö Ìnque mönö wënæ wënæ cægainö tömäa adinque tömengä Wengä Itota nämä wepæ inte mönö imonte mënongacä ate mënongate imaïmompä.

⁸ Mönö, Botö wënæ wënæ cæpämö dæ ampa, ante ämö Ìnque mönö nämä incæ oda cæte wapiticæ go bai cæbaimompä. Ayæ mänömaï äninque mönö, Quinö nöingä i, ante ëwocadämaï quëwëmaïmompä töö. ⁹ Wæætë edæ Wængongui mönö imonte cöwë pönëninge në ædæmö cæcä inongä ingampa. Ayæ në nö cæcä iñongante mönö tömengä ingante, Botö nämä wënæ wënæ cædimö inte awædo, ante ämö ëñëninge tömengä wæætë piinämaï inte mönö imonte pönö ñimpo cæcä quëwencæmöimpa. Ayæ wiwa mönö cæte quëwëno tömäa adinque tömengä wæætë mönö imonte mënongacæcäimpa. ¹⁰ Mönö, Botö cöwë wënæ wënæ cædämaï ingaïmo imopa, ante ämö Ìnque Wængongui ingantedö ante, Babæ änogä ingänö, ante ämaïmompä. Ayæ mänömaï ämö Ìnque tömengä nänö angainö ëwocadämaï quëwëmaïmompä töö.

2

Mönö Codito wææ angä beyænque mönö quëwenguinque

¹ Botö wëñæmîni bai îmini ëñëedâni. Mînitö wënæ wënæ cædâmai incæminimpa, ante îimai ante cædinque yewæmômopa. Incæte adocanque wënæ wënæ cæcantawo. Tömengä beyæ wacä, Mæmpo Wængonguî pânâmai incæcäimpa, ante mönö nê wææ änongå incæ mæ ongongampa. Mäningä îñömö nê Nö Cæcä ïongä inte Itota Codito ïongä ingampa. ² Ayæ idægoidi, Mönö wënæ wënæ cægainö ante mönö imö Wængonguî pîinâmai incæcäimpa, ante cædinque cæningä wænönâni nänö wængai bai mäninganque adobai mönö wënæ wënæ cægai beyæ wængacäimpa. Ayæ wîi önonque mönö wënæ wënæ cægainonque beyænque wæætë tömämæ quëwënâni nâni wënæ wënæ cægai beyæ adobai wængacäimpa.

³ Mönö Wængonguî ingaingä ingante ate bai pönëmöö, ante æbänö cæte ëñenguîi. Edæ, îimai cæedâni, ante Wængonguî nänö wææ angainö ante ëñente cæmö ïinque mönö edæ, Wængonguî ingante ate bai nê pönëmö imopa, ante do ædæmö ëñëmaïmopa. ⁴ Waocä îñömö, Wængonguî ingaingä ingante ate bai pönëmö imopa, ante nê angä incæte tömengä Wængonguî nänö, îimai cæedâni, ante wææ nänö angainö ante ëñënâmai cæcä ïinque mäningä nê babæ änongå ingampa. Ayæ Wængonguî nöingä nänö angainö ante ëwocadâmai quëwengampa töö. ⁵ Wæætë, Wængonguî nänö angainö ante æcänö ëñente cæda îñömö mäningä ingante Wængonguî pönö cæcä beyænque tömengä Wængonguî waadete nänö pönënö ante eyepæ entawente quëwengampa. ïinque Wængonguî nänö angainö ante

ëñente cæmö inte mönö, Tömengä nempo quëwëmö imopa, ante ædæmö ëñëmopa. ⁶ ïinque æcâmenque, Botö tömengä nempo nê quëwëmö imopa, ante nê angä îñömö tömengä Itota nänö quëwente cægöni bai adobai quëwente cægonguënë ingampa.

Itota, îimai cæedâni, ante ñöwo nänö wææ äno

⁷ Botö nê waademîni ëñëedâni. Mînitö imînite, îimai cæedâni, ante wîi botö tömëmö wææ äno ante ñöwo yewæmômopa. Wæætë Itota do nänö wææ angainö ante wëenëñedë mîni ëñente ængainö ante adodö ante yewæmômö aedâni. ïi tömengä do nänö wææ angainö îñömö mînitö imînite mîni apænedö mîni ëñëinö impa. ⁸ Incæte mînitö imînite Itota, îimai cæedâni, ante ñöwo nänö wææ äno yewæmômopa. Tömengä tönö mînitö quëwente cædinö beyænque, Mäninö nö pönî impa, ante edonque pönî acæimpa. Edæ mönö wëmö îñömö wodëmâa tæcæ bacæ cæyo nö ñäo îñömö tatodonte do apäite impa.

⁹ Botö ñäo îñömö quëwëmö imopa, ante nê angä incæte tömengä nänö tönîñacä ingante nê pîingä ingä ïinque tömengä wëmö îñömö ayæ quëwengampa. ¹⁰ Æcänö guiquënë nänö tönîñacä ingante nê waadete pönengää tömengä ñäo îñömö nê quëwengä ingampa. Tömengä ñäo îñömö quëwëninque quiëmë beyænque edæ tëwate goquingää. Edæ dæ ampa. ¹¹ Wæætë æcänö nänö tönîñacä ingante nê pîingää wëmö îñömö quëwengampa. Tömengä wëmö îñömö cægongå inte compocæ compocæ gocä ingampa. Wëmö îñömö quëwëninque babetamongä bagaingä inte tömengä ædönö gocää, ante ëñënâmai ingampa.

¹² Wëñæmîni ëñëedâni. Edæ Itota Codito ëmowo beyænque mîni wënæ wënæ cægainö ante ñimpo cæte

quëwëmini iminipa, ante adinque botö minitö iminite yewëmömopa. ¹³ Mæmpomini ëñëedäni. Minitö edæ, Wëenëñedë nê ingaingä ingante do ate bai pönengaimini imini beyænque botö minitö iminite yewëmömopa. Onguiñämmini tæcæ pæmini ëñëedäni. Minitö edæ godömenque tæi ëmömmini imini inte wënæ awënë ingante Baa ante gänä cæmini beyænque botö minitö iminite yewëmömopa. Wëñämmini ëñëedäni. Minitö edæ mönö Mæmpo Wængongui ingante do ate bai pönengaimini imini beyænque botö minitö iminite yewëmömopa.

¹⁴ Mæmpomini ëñëedäni. Minitö edæ wëenëñedë nê ingaingä ingante do ate bai pönengaimini imini beyænque botö minitö iminite yewëmömopa. Onguiñämmini tæcæ pæmini ëñëedäni. Minitö edæ tæi ëmömmini inte ayæ Wængongui nänö angainö cöwë ewocate quëwëmini iminipa. Adobai minitö edæ wënæ ingante godömenque tæi ëmömmini inte Baa ante gänä cæminipa. Mänömai beyæ botö minitö iminite yewëmömopa.

¹⁵ Inguipogaque ante nani quëwëmämo ante waadete pönënamai iedäni. Inguipoga quëwënäni quiëmë wënæ wënæ nani cæpämö ante tömämämo ante adobai waadete pönënamai iedäni. Ayæ æcänö ii inguipogaque ante nani quëwëmämo ante waadete pönente ina mäningä mönö Mæmpo Wængongui nänö waadete pönëno ewocadamai quëwengä ingampa. ¹⁶ Ii inguipoga iñömö æbänö i, ante acæimpa. Edæ wënæ wënæ cædäni quiëmë beyæ nani æinente wädö i, awinca inte adinque nani æinente wädö i, ante wii mönö Mæmpo Wængongui pönö cæcä ate æinënänipa. Tömënanäni, Mäincoo nangui ëamöni imöni aedäni, ante cædänipa. Ayæ, Nangui cæmöni aedäni, ante cædänipa. Incæte tömäa mänii nani æinënö wii mönö

Mæmpo Wængongui pönö cæcä ate æinente badänipa. Wæætë inguipoga iñömö nê mä cædäni inte quiëmë wënæ wënæ nani cæpämö ante adinque wadäni dobæ wënæ wënæ cæinënäni badänipa. ¹⁷ Inguipoga mönö quëwëñömö incæ mäninguipogaque ante quëwënäni nani cæinënö incæ oo pöni dæ baquinö anguënë. Wæætë waocä, Wængongui nänö angainö ante nê ëñente cæcä inte wantæpiyæ wænämai quëwencæcäimpa.

Quinö nöingä ante impa, quinö babæ ante impa

¹⁸ Wëñämmini ëñëedäni. Iinque baquiönæ mönö äönæ oo batimpa. Mäniönæ iñonte Codito ingante wacä nê piinte cæcä iñömö, Botö Codito imopa, ante nê änewënogä ponguingä, ante ëñëminitapa. Edæ mäninö mini ëñëninö bai nöwoönæ incæ nangui inäni Codito ingante nê piinte cædäni iñömö, Botö Codito imopa, ante nê änewënonäni inte edæ do pönänitapa. Mänömai i iinque edæ, Iinque baquiönæ do bapa, ante mönö ëñengæimpa. ¹⁹ Mäninäni iñömö mönö imonte ëmö cæte godänitapa. Incæte tömënanäni wii nö mönö pönencabo adocabo inämai inänitapa. Edæ mönö pönencabo adocobodäni ininäni inte bai tömënanäni edæ wadæ godämai inte mönö tönö ayæ a ongoncædönänimpa. Wæætë do godäni adinque mönö, Mäninäni tömënanäni mönö cabo inämai inänitapa, ante edonque pöni acæimpa.

²⁰ Edæ ogui wapæ gadoncadäni encadäni bai mönö Tæiyæ Waëmö inongä iñömö edæ tömengä Önöwoca ingante minitonga angä pö guicä ate minitö tömämmini tömengä ingante entawëninque, Quinö nö i, ante ëñëminipa. ²¹ Minitö iminite yewëmöninque botö dicæ, Minitö, Quinö nö i, ante ëñënamai iminipa, ante yewëmömogaa. Wæætë edæ,

Minitö, Quinö nö i, ante eñēmīnīpa, ante adinque botö mänōmaī beyæ ante yewæmōmopa. Ayæ babæ nāni āninö tönö Wængonguī nöingä nānō angainö tönö ædö cæte guëa inguīnaa, ante eñēmīni adinque botö mänōmaī beyæ ante yewæmōmopa. ²² Babæ ante nē ānewēnongä æcānō ingantawo. Edæ Itota incæ wīi mönō Codito ingaingä ingampa, ante nē angä iñömö tömengä nē babæ ānewēnongä ingampa. Māningä wæætē, Botö Codito iñōmo imopa, ante Codito ingante nē pīnte cæcä ingampa. Tömengä edæ mönō Mæmpo Wængonguī tönö tömengä Wengä Itota Codito nāna Mæmpocaya inate Baa angampa. ²³ Ii Wengä onguīñægä ingante Baa āninque, Itota incæ wīi mönō Codito ingaingä ingampa, ante nē ānāni iñömö ædö cæte Mæmpo Wængonguī nempo quëwēnōnāni inguināni. Wæætē tömengä Wengä ingante æcānō Ao āninque, Itota mönō Codito ingaingä ingampa, ante nē angä guiquēnē tömengä Mæmpo Wængonguī nempo nē quëwēnongä ingampa.

²⁴ Minitö guiquēnē, Quinö angainö, ante wēēnēñedē mīni eñengainö ante ñowo godōmenque mīnitö mīmōnē entawente quëwēedāni. Māninö ante godōmenque entawēmīni inte mīnitö Itota Codito tömengä Mæmpo Wængonguī nāna Mæmpocaya tömēna nempo cōwē quëwēnguimīni imīnīpa. ²⁵ Mönö imonte Wængonguī, Cōwē cæcæboimpa, ante cædinque iīmaī angacäimpa. Mīnitö wantæpiyæ cōwē wænāmaī quëwēncæmīnīpa.

²⁶ Wadāni, Mīnitö incæ oda cæcæmīnīpa, ante nē cædāni iñōnānite botö mīnitö imīnite māninö ante yewæmōmopa. ²⁷ Codito tömengä Önōwoca ingante do pōnongä ewocāmīnīpa. Tömengä ingante cōwē ewocāmīni iñōmīnite

wacä ædö cæte mīnitö imīnite odōmonte apænequingäa. Tömengä Önōwoca incæ tömānō ante odōmonte apænecä eñencæmīnīpa. Ayæ tömengä nānō odōmonte apænedö iñömö nö pōni i iñinque edæ wīi babæ āninö impa. Iñinque mīnitö tömengä mänōmaī nānō odōmonte apænedinö bai cædinque godōmenque mönō Itota Codito nempo quëwēedāni.

²⁸ Mänōmaī beyæ botö wēñæmīni bai imīni eñēedāni. Tömengä nempo godōmenque quëwēedāni. Edæ, Tömengä pongä mönō aquīōnæ mönō guīñēnāmaī ingæimpa, ante cædinque ayæ, Tömengä ponguīōnæ mönō tömengä weca ongōninque guingo imōnāmaī ingæimpa, ante cædinque godōmenque tömengä nempo quëwēedāni. ²⁹ Edæ mīnitö, Itota Codito nö nānō cæte ingainö ante eñēmīni iñinque edæ mīnitö iīmaī ante adobaī do eñēmaīmīnīpa. Quinö waa impa, ante nē cædōnāni tömānāni mempoga eñagaināni inte Wængonguī wēnāni inānīpa.

3

Wængonguī wēnāni

¹ Mönö Mæmpo Wængonguī incæ æbānō mönō imonte nanguī pōni nē waadete pōnēnongä inte cægacäimpa, ante apænebo eñēedāni. Edæ mönō imonte, Botö wēmīni imīni āmopa, ante angacäimpa. Iñinque nāwangä mānimönö imopa. Inguipogaque quëwēnāni iñömö, Mönö Mæmpo Wængonguī ingante wīi adinque pōnēnāmaī inānitapa. Mänōmaī beyæ mönō imonte adobaī adāmaī ināni inte bai pōnēnāmaī inānīpa. ² Botö nē waademīni eñēedāni. Ñōwoyedē Wængonguī wēmō inömö inte mönō ayæ ate æbānō baquīmōö, ante ayæ wīi edonque amopa. Wæætē, tömengä nānō pōönæ mönō aquīōnæ tömengä nānō ingai bai mönō adobaī bacæimpa, ante ædæmō

ēñēmompa. Edæ tōmengä æbänö ingaingä ingäa, ante monö edonque acæimpa. ³Edæ, Tōmengä beyænque mänömaï bacæimpa, ante nē pönente todäni tōmänäni, Itota Codito tæiyæ waëmö nänö ingai bai monö adobai tæiyæ waëmö bacæimpa, ante nämä incæ cædänipa.

⁴ Nē wænæ wænæ cædäni tōmänäni Wængongui nänö, İmaï cædäni, ante näni yewæmongainö ante Baa ante nē ēñänämaï cædäni inänipa. Edæ wænæ wænæ näni cægainö incæ Wængonguinque ingante Baa ante näni angainö impa. Mäninö ante nö ante impa. ⁵ Minitö do ēñëminipa. Tōmengä edæ monö wænæ wænæ cægainö ante monö imonte, Ñimpo cæbo quëwenguimini, ante cæcæte ante cædinque ēñagacäimpa. Ayæ tōmengä wænæ wænæ cædö entawänämaingä ingampa. ⁶ Ayæ edæ tōmengä nempo nē quëwënönäni tōmänäni wii godömenque wænæ wænæ cædäni inänipa. Godömenque nē wænæ wænæ cædönäni guiquënë tōmengä ingante adämaï inönäni inte pönänämaï ininäni inänipa töö. ⁷ Wëñæmini ēñëedäni. Wacä minitö iminite, Wapiticæ gote oda cæquimini, ante nē mäocæ cæcä ingante gomö aedäni. Wæætë, Quinö waa impa, ante nē cæcä guiquënë tōmengä Itota Codito nö nänö cæte ingai bai adobai nö cædongä inongampa. ⁸ Nē wænæ wænæ cæcä guiquënë wænæ pæingä bai inte adocä nempo quëwengampa. Edæ wëenëñedë wænæ awënë nänö wænæ wænæ cægai bai cöwë wænæ wænæ cæcampa. Mänömaï beyæ Wængongui Wengä inömö wænæ awënë nänö wænæ wænæ cægainö ante wo ëwencæte ante inguipoga ponte ēñagacäimpa.

⁹ Wængongui wënäni tōmänäni wii godömenque wænæ wænæ cæquinäni inänipa. Edæ tōmëmö guiidimö bai minte bai cædinque

Wængongui nänö quëwënö ante da pönongä æninque tōmënäni cöwë entawente quëwënänipa. Tōmënäni edæ Wængongui wënäni inte ædö cæte godömenque wænæ wænæ cæquinänii. ¹⁰ Æcänö, Quinö waa impa, ante nö cædämaï inaa tōmengä wii Wængongui wengä ingampa. Ayæ æcänö tōmengä nänö tönifacä ingante nē waadete pönänämaï inaa tōmengä adobai wii Wængongui wengä ingampa. Wængongui wënäni ædänidö inänii, ante ayæ, Wænæ wënäni ædänidö inänii, ante monö mänömaï beyænque edonque pöni ēñëmompa.

Wacä ingä wacä ingä mönö waadete pönengæimpa, ante

¹¹ Minitö mä mini pönëñedë mini ēñengainö İmaï ante impa. Wacä ingä wacä ingä mönö waadete pönengæimpa. ¹² Minitö Cäinö wodi bai wii İedäni. Mäningä edæ wænæ nänö pæingä bai ingaingä inte tōmengä nänö tönifacä ingante näemæ wænongä wængacäimpa. Ayæ quinante tōmengä ingante wænongacäi. Edæ tōmengä nämä nänö cæinö wænæ wænæ cæinonque inönte, Tōmengä tönifacä nänö cæinö wæætë nö cæinonque İ, ante adinque mänömaï beyænque Cäinö wodi tōmengä nänö tönifacä ingante wænongacäimpa.

¹³ Botö tönifamini ēñëedäni. Inguipogaque quëwënäni minitö iminite ancaa piinäni adinque minitö wæætë, Quinante piinäni, ante wædämaï İedäni. ¹⁴ Mönö tönifadäni inänite nē waadete pönëmö beyænque, Mönö nē wængüenëmö inte mönö wæætë müi quëwëmö imompa, ante edonque ēñëmompa. Nē waadete pönänämaï ingä guiquënë tōmengä inömö mönö wængüenëmämö cöwë ëmö cædämaï ingampa töö. ¹⁵ Æcänö tōmengä tönifacä ingante piina tōmengä inömö nē wænongä bai ingampa töö. Ayæ,

Nē wænongā inongā inte tōmengā nānō wantæpiyæ wænāmaī quēwenguimāmo ante ædō cæte entawente quēwenguingā, ante do ēñēmīnīpa. ¹⁶ Nāwangā waadete pōnēnīnque æbānō cæquī, ante mōnō īmaī ante ēñengæīmpa. Edæ, Itota Codito nāmā incæ mōnō beyænque wængacāīmpa, ante adīnque mōnō, Mānōmaī waadete pōnente cæquī īmpa, ante ēñēmōmpa. Īnīnque mōnō adobaī mōnō tōnīñadāni beyænque ante mōnō nāmā incæ Ao ānīnque wænguēnēmō īmōmpa. ¹⁷ Māīncoo nē ēacā īñōmō tōmengā tōnīñacā nānō quēwenguīnō ante wīī eyepæ ēacā acā incæte tōmengā īngante waadete cædāmaī īngantawo. Edæ nē ēacā incæ ædō cæte Wængonguī nānō waadete pōnēnō entawengā īngantawogaa. ¹⁸ Wēñæmīnī ēñēedāni. Mōnō, Waodāni īnānīte botō waadete pōnēmō īmōpa, ante tedemō incæte wīī mānīnō ōnōñe mōnō tededō beyæ mōnō nōīngā cæte waadete pōnēmō īmōmpa. Wæætē edæ waodāni beyæ godō cædīnque mōnō nōīngā waadete pōnengæīmpa.

Wængonguī weca ongonte mōnō guīñēnāmaī īngæīmpa

¹⁹ Mānōmaī cæmōmpa, ante adīnque mōnō, Wængonguī nōīngā nānō angāīnō baī quēwēmō īmōmpa, ante do ēñēmōmpa. Ayæ adobaī, Tōmengā weca mōnō a ongōñedē nāmā guīñēnāmaī incæmōīmpa, ante ēñēmōmpa. ²⁰ Botō pante wæquīnque wēnæ wēnæ cæbopa, ante mīmōnē nāmā apænte āmō incæte īmaī ante adobaī ēñēmōmpa. Wængonguī edæ wīī mōnō mīmōnē ēñēnō baī īnongā inte tōmengā godōmenque nē ēñēnongā īngampa. Ayæ tōmengā tōmāā ēñēngāīngā īngampa.

²¹ Botō nē waademīnī ēñēedāni. Botō pante wæquīnque wēnæ wēnæ cæbopa, ante mīmōnē nāmā apænte ānāmaī īmō īnīnque mōnō

Wængonguī weca ongōnīnque guīñēnāmaī īmaīmōmpa. ²² Ayæ tōmengā, Īmaī cæedāni, ante nānō wææ angāīnō ante ēñēte cæmō īnīnque ayæ, Cæmō adīnque tōmengā tocæcāīmpa, ante cæmō īnīnque tōmengā īngante quīēmē beyæ ante āmō tōmengā wæætē pōnō cæcā æmaīmōmpa. ²³ Tōmengā nānō wææ angāīnō īmaī īmpa. Botō Wengā Itota Codito ēmōwo ante pōnēedāni. Ayæ tōmengā mōnō īmonte, Botō wææ angāīnō baī wacā īngā wacā īngā waadete pōnēedāni. ²⁴ Mānōmaīnō ante Wængonguī nānō wææ angāīnō ante nē ēñēte cædāni īñōmō tōmēnāni tōmengā nempo quēwēnōnāni īnānīpa. Ayæ adobaī tōmēnāni tōmengā īngante entawēnānīpa. Wængonguī tōmengā Ōnōwoca īngante pōnongā ænīmō inte mōnō mānīngā tōmengā nānō pōnongāīwoca beyæ, Wængonguī īngante entawēmō īmōmpa, ante do ēñēmōmpa.

4

Æcānō ōnōwoca īngante ēwocadāni, ante

¹ Botō nē waademīnī ēñēedāni. Wadāni, Wængonguī Ōnōwoca incæ mōnītonga pō guīcā īnīnque ēwocāmōnī īmōnīpa, ante nē ānāni incæte mīnītō wīī tōmēnāni nāni ānō pōnēedāni. Wæætē, Tōmēnāni ōnōwoca Wængonguī weca owodīnque pōwocāntawo, ante ēñēncæte ante apænte aedāni. Edæ Wængonguī beyænque nē apænēmōnīpa, ante nē babæ ānewēnōnāni nangūī īnāni īmæca quēwēnāni weca godānīpa.

² Mīnītō edæ, Mānīwoca nāwangā Wængonguī Ōnōwoca īngantawoo, ante ēñēncæte ante īmaī ante edonque pōnī ēñēncæmīnīmpa. Edæ, Itota Codito Waocā ēñāte pongāīngā īngacāīmpa, ante ānāni adīnque mīnītō, Tōmēnāni tōmānāni Wængonguī weca nē

pöwocä ingante nē ewocadāni inānīpa, ante eñencæminīpa. ³ Wæætē Itota ingantedō ante adodō ante nē ānāmaī ināni guiquēnē tōmēnāni tōmānāni edæ Wængonguī weca pöwocä ingante ewocadāmaī inānīpa. Tōmēnāni nāni nē ewocadongā iñōmō tōmengā, Itota Codito Waocä eñate pongaingā ingacäimpa, ante ānāmaī ingampa. Māningā iñōmō Codito ingante nē piinte cædongā iñōmō tōmengā poncæcäimpa, ante mīni nē eñēningā ingampa. Nōwoñæ incæ tōmengā do inguipoga mōnō quēwēñōmō iñōmō pongā ataque- edāni.

⁴ Wēñæmīni eñēedāni. Wadāni, Codito ingante nē piinte cædōnāni iñōnānite mīnitō Wængonguī quīmīni imīni inte godōmenque tæī emōmīni imīnīpa. Edæ Wængonguī Ōnōwoca mīni nē ewocadongā iñōmō tōmengā godōmenque nanguī tæī emongā iñongante wēnæ inguipogaque quēwēnāni nāni nē ewocadongā guiquēnē wædænque tæī emongā ingampa. Inīnque mīnitō mānīnāni nē babæ ānewēnōnāni inānite Baa ante cædinque godōmenque tæī emōmīni inte gānā cædimīni imīnīpa.

⁵ Mānīnāni inguipoga beyænque quēwēnāni inte mānōmaī beyæ inguipoga quēwēnāni nāni pōnente ānō bai tededāni iñōnānite inguipogaque ante quēwēnāni adodāni inte tōmēnāni inānite eñēñānīpa tōō.

⁶ Mōnitō Wængonguī quīmōni imōni iñōmōnite, Wængonguī ingante nē ate pōnengā iñōmō tōmengā mōnitō imōnite eñengampa. Wæætē Wængonguī wengā ināmaī inongā guiquēnē tōmengā mōnō imonte eñēñāmaī ingampa. Mānōmaī i inīnque edæ waocä adocanque Ōnōwoca nōingā angā ingante ewocadongā incæ wacā Ōnōwoca babæ angā ingante ewocadongā incæ mōnō mānīnō beyænque, Æwocadō ii, ante edonque pōni

eñēmompa.

Wængonguī waadete pōnengaingā inte

⁷ Botō nē waademīni eñēedāni. Mōnō wacā ingā wacā ingā waadete pōnengæimpa. Edæ mōnō waadete pōnēnō incæ Wængonguī nānō da pōnongainō impa. Tōmānāni, Nē waadete pōnēnāni iñōmō Wængonguī wēñænāni nāni mēmpoga eñagaincabo inōnāni inte Wængonguī ingaingā ingante ate bai pōnēnānīpa. ⁸ Wæætē

nē waadete pōnēnāmaī ināni guiquēnē tōmēnāni Wængonguī ingante wīi ate bai pōnēnāni inānīpa. Edæ Wængonguī nē waadete pōnengaingā ingampa. ⁹ Mōnō imonte Wængonguī nānō waadete pōnēmāmo iīmaī cæte odōmongacäimpa. Tōmengā

edæ, Botō Wengā beyænque quēwencæminīpa, ante cædinque tōmengā Wengā adocanque ingante inguipoga mōnō quēwēñōmō da pōnongā pongacäimpa. ¹⁰ Æbānō waadete pōnenguīi, ante iīmaī impa. Mōnō wīi Wængonguī ingante waadete pōnēñimō imompa. Wæætē tōmengā mōnō imonte waadete pōnengā ingaingā ingampa. Ayæ, Mōnō wēnæ wēnæ cægāinō ante mōnō imonte Wængonguī piīnāmaī incæcäimpa, ante idægoidi cæningā ingante wænōnāni nānō wængaī bai Wængonguī adobaī mōnō wēnæ wēnæ cægāinō beyænque tōmengā Wengā ingante da pōnongā pōnīnque mōnō beyæ wæætē wængacäimpa.

¹¹ Botō nē waademīni eñēedāni. Wængonguī edæ mōnō imonte mānōmaī nē waadete pōnengaingā ingampa, ante adīnque mōnō adobaī wacā ingā wacā ingā waadete pōnenguēñēmō imompa. ¹² Mōnō waocabo tōmāmō Wængonguī ingante cōwē adāmaī imompa. Incæte mōnō wacā ingā wacā ingā waadete pōnēmō inīnque

Wængonguï ingante entawente quëwëmaïmompä. Ayæ adobaï wacä ingä wacä ingä waadete pönëmö ïninqe tömengä pönö cæcä beyænque mönö tömengä nänö waadete pönënö ante eyepæ entawente quëwëmompä. ¹³ Mönö tömengä nempo quëwëmö inte tömengä ingante adobaï mönö entawente quëwëmompä. Wængonguï tömengä Önöwoca ingante mönö ïmonte pönongä ængamöïmpä. Mänömaï beyæ mönö mäninö ante do ëñëmompä. ¹⁴ Mæmpo Wængonguï tömengä Wengä ingante äninque, Inguipoga quëwënäni tömänäni ïnänite bitö æmi beyænque quëwenguïnäni, ante cæcæbiïmpä, ante da pönongä pongantapa. Pongä adinque mönitö nê adïmöni inte wadäni ïnänite mäninö ante apænemöni ëñencädänïmpä. ¹⁵ Æcänö, Itota Codito Wængonguï Wengä ingaingä ingampa, ante äna ïñömö tömengä Wængonguï ingante entawente quëwëngampa. Tömengä adobaï Wængonguï nempo quëwëngä ingampa.

¹⁶ Ayæ mänüi beyæ Wængonguï mönö ïmonte waadete pönëngampa, ante mönö nê ëñëñömö inte edæ ædæmö pönëmö ïmompä. Wængonguï ïñömö nê waadete pönëngaingä ingampa. Tömänäni nê waadete pönente quëwënäni ïñömö tömënäni Wængonguï nempo quëwënänïpä. Wængonguï ingante adobaï tömënäni entawente quëwënänïpä. ¹⁷ Wængonguï nänö waadete pönënö ante ædæmö entawëmö ïninqe mönö godongämæ waadete pönëmö beyæ tömengä apænte anguïönæ ïñonte guïñënämaï inguïmö ïmompä. Edæ Mæmpo Wængonguï nempo Itota nänö quëwëngä baï mönö ïmæca quëwëninque adobaï quëwëmö inte mänïñedë guïñënämaï inguïmö ïmompä. ¹⁸ Nê waadete pönëngä ïñömö tömengä

guïñënämaï ingampa. Wæætë edæ tömengä nänö waadete pönënö æmæwo pæte baï eyepæ ba ïninqe tömengä nê waadete pönëngä ïnongä inte ædö cæte guïñëngüingä. Nê guïñëngä guiquënë tömengä nänö pante wæwënguïnö incæ do pante baï wæwëngä ingampa. Tömengä nänö waadete pönënö ante wïi eyepæ ba ïninqe tömengä æmæwo pædämaï baï ingampa.

¹⁹ Wængonguï edæ mönö ïmonte täno waadete pönëngacäïmpä. Mänömaï beyæ mönö wæætë waadete pönëmö ïmompä. ²⁰ Botö Wængonguï ingante nê waadete pönëmö ïmopa, ante nê angä ïñömö tömengä wæætë tömengä töniñacä ingante nê pïinte ingä ïninqe tömengä babæ änewëngä ingampa. Edæ mäningä nänö töniñacä ingante nê adingä incæ tömengä ingante waadete pönënämaï ingä incæte adocä Wængonguï ingante nê adämaï ïningä incæ ædö cæte tömengä ingante waadete pönëngüingä. ²¹ Ayæ, ïïmaï cæedäni, ante Itota Codito mönö ïmonte ïïmaï angacäïmpä. Tömämïni Wængonguï ingante nê waadete pönëmïni inte mïnitö töniñadäni ïnänite adobaï waadete pönëngüënmïni ïmïnipä.

5

Inguipogaque nani quëwënö ante mönö Baa angæïmpä

¹ Tömänäni Itota ingantedö ante, Mönö Codito ingaingä ingampa, ante nê pönënäni inte Wængonguï wënäni nänï mempoga ëñagaincabo ïnänïpä. Ayæ tömänäni Mæmpocä ingante nê waadete pönënäni ïñömö tömënäni adobaï tömengä Wengä ingante waadete pönënänïpä. ² Mönö Wængonguï wënäni ïnänite waadete pönëmö ïmöö, ante ëñencæte ante ïïmaï ante do ëñëmompä. Wængonguï ingante waadete pönëmö ïninqe

ayæ tömengä, Iïmai cæedäni, ante nänö wææ angainö ante eñente cæmō inique mönō, Nē waadete pönēmō imompa, ante eñemaimompa. ³ Wængonguï ingante mönō waadete pönënō iñömō iïmai ante impa. Wængonguï, Iïmai cæedäni, ante nänö wææ angainö ante mönō eñente cæcæimpa. Edæ mäninö ante, Iïmai cæedäni, ante nänö wææ angainö ante eñente cædinque mönō wii teemē mongænte bai baquinque cæmompa. ⁴ Edæ Wængonguï wēmō mempoga mönō eñagaincabo iñömō mönō tömämō inguipogaque ante nani quëwënō ante Baa äninque godömenque tæi emonte gänä cæmompa. Inguipogaque ante nani quëwënō ante mönō godömenque tæi emömämo iñömō iïmai ante impa. Wængonguï ingante mönō wede pönënō beyænque mönō godömenque tæi emömō inte gänä cæmompa. ⁵ Inguipogaque ante nani quëwënō ante Baa ancæte ante æcänö godömenque tæi emongä inte gänä cæcantawoo. Edæ Itota Wængonguï Wengä ingaingä ingampa, ante nē pönenganque tömengä godömenque tæi emönongä ingampa.

Wængonguï Wengä ingantedö ante nö ante impa

⁶ Nē æpænē guiite pongaingä iñömō nämä wepæ petæ petæ wæænte nē gogaingä iñömō mäningä iñömō Itota Codito inongä ingacäimpa. Tömengä wii æpænenque inte pongacäi wæætē æpænē inte ayæ nämä wepæ inte pongacäimpa. Ayæ Wængonguï Önöwoca incæ tömenganque mäninö ante, Nö ante impa, ante nē apæ necä ingacäimpa. Edæ Wængonguï Önöwoca nē nöingä inongä ingampa. ⁷ Edæ mäa go adoque inäni mänimpodäni, Nö impa, ante apænete bai nē änäni inänipa. ⁸ Edæ Wængonguï Önöwoca

incæ æpæ incæ wepæ incæ mäa go adoque mänimpodäni incæ, Nö impa, ante nē apænedäni mäe öñompa. Mänimpodäni iñömō quiëmē äninque adodö ante nē apænedäni inänipa. ⁹ Quiëmē ante waocä incæ, Nö impa, ante nänö apænedinö ante do eñemompa. Quiëmē ante, Nö impa, ante Wængonguï nänö apænegainö guiquënë godömenque waa pönï impa. Edæ Wængonguï tömenganque nänö apænegainö impa. Edæ tömengä Wengä ingantedö ante Wængonguï, Nö pönï impa, ante nänö apænegainö impa töö. ¹⁰ Æcänö Wængonguï Wengä onguïñængä ingante nē wede pönëna iñömō tömengä, Nö impa, ante Wængonguï nänö apænegainö ante entawente quëwengampa. Wæætē edæ æcänö Wængonguï nänö apænegainö ante wii pönëna guiquënë tömengä Wængonguï ingantedö ante, Babæ änongå ingänö, ante nē angä ingampa. Edæ Wængonguï tömengä Wengä ingantedö ante, Nö impa, ante nänö apænegainö ante mäningä iñömō pönënamäi ingampa töö. ¹¹ Ayæ mäninö ante tömengä, Nö impa, ante nänö apænegainö ante iïmai ante impa. Mönō imonte Wængonguï, Mini wantæpiyæ cöwē quëwenguïnö, ante pönongä ætamompa. Mäninö mönō quëwenguïnö ante tömengä Wengä nē quëwënongå inte mönō imonte pönongä ænimö inte entawente quëwëmompa. ¹² Tömengä Wengä nempo nē quëwengä iñömō tömengä wantæpiyæ nänö quëwenguïnö do entawente quëwengampa. Wængonguï Wengä nempo nē quëwënamäi ingä guiquënë tömengä wæætē wantæpiyæ nänö quëwenguïnö ænämaï ingampa.

Wäo inque nänö angainö

13 Minitö Wængongui Wengä emöwo ante nē pönēmīni iñōmīnite botō mäninō ante yewæmōmo aedāni. Minitö edæ wantæpiyæ cōwē mīni quēwenguinō do entawente quēwēmīni iñōmīnite botō, Eñencæminimpa, ante yewæmōmopa.

14 Iīmai beyænque Wængongui weca guiñēnāmai pōmō imopa. Mōnō quiēmē æncæte ante tōmengä ingante apænedinque tōmengä nānō änō bai ante apænemō inique tōmengä mōnō imonte eñēmaingampa. 15 Ayæ, Mōnō imonte nē eñēnongä ingampa, ante eñēmō inique mōnō, Quiēmē ante apænemō eñēninque tōmengä mäninō mōnō äninō ante do pōnongä æmō imopa, ante eñēmaimopa.

16 Minitö mīni tōniñacä wēnæ wēnæ cæcä incæ wīi tōmengä nānō æmæwo wænguinque wēnæ wēnæ cæcä amīnitawo. Mänōmai cæyongante nē adingä iñōmō māningä beyæ ante Wængongui ingante apænecæcäimpa. Apænecä eñēninque Wængongui tōmengä ingante wantæpiyæ nānō quēwenguinō pōnongä æncæcäimpa. Edæ pancadāniya wēnæ wēnæ nāni cædincoo mongænāni incæ wīi tōmēnāni nāni æmæwo wænguinque wēnæ wēnæ cædānipa, ante botō mäninānique inānitedō ante apænebopa. Wæætē edæ waocä Wængongui Tæiyæ Waemō Önōwoca ingante ancaa Baa Baa āninque tōmengä nānō æmæwo wænguinque nē wēnæ wēnæ cæcä ingampa. Inique botō, Mänōmai Baa āninque nē wēnæ wēnæ cædingä beyæ ante Wængongui ingante apænecæimpa, ante änāmai imopa. 17 Quiēmē wīwa cæmō mäninō tōmānō wēnæ wēnæ mōnō cædō impa. Wæætē wēnæ wēnæ cæmō incæte wīi tōmānō mōnō wēnæ wēnæ cædō beyæ mōnō nē wænguēnēmō bamompa.

Pancaa beyænque nē wænguēnēmō bamompa.

18 Wængongui wēnāni nāni mempoga eñagaincabo iñōmō godōmenque wēnæ wēnæ cædāmai inānipa, ante eñēmompa. Edæ Wængongui Wengä eñagaingä inte tōmēnāni inānite wææ cædongä ingampa. Ayæ wēnæ incæ tōmēnāni inānite gampodāmai inongä ingampa. 19 Wængongui wēmō imō imopa, ante eñēmompa. Wæætē wadāni edæ ingui-pogaque ante nē quēwēnāni guiquēnē tōmēnāni tōmānāni wēnæ awēnē nempo quēwēnānipa, ante eñēmompa. 20 Wængongui Wengä do pongä ingacäimpa. Ayæ Wængongui nē nōingä ingaingä ingante ate bai pōnencæminimpa, ante cædinque tōmengä mōnō imō pōnō odōmongä ate eñēmompa. Tōmengä mänōmai cæcampa, ante adobai eñēmompa. Ayæ tōmengä nē nōingä ingaingä iñongante mōnō tōmengä Wengä Itota Codito nempo quēwēmompa. Itota Codito nō Wængongui ingaingä ingampa. Ayæ tōmengä wantæpiyæ cōwē nē quēwengä ingaingä inte pōnō cæcä beyænque mōnō adobai wantæpiyæ quēwēmō imopa. 21 Botō wēñæmīni bai imīni eñēedāni. Wadāni, Mōnitö wængonguīdi impa, ante nāni cōnōnincoo weca godāmai iedāni, āmopa. Māninque ante yewæmōmopa.

2 Wäo cadota ante nänö ayænta yewæmongainta

*Nöinö mönö änö ante ayæ mönö
waadete pönönö ante*

¹ Minitö Wængongui ingante mîni pönencabo iñöminite botö nê aabo Picæmo mîni änömo inte yewæmömopa. Minitö badä nâni wencabo bai iñöminite tömengä mînitö imînite apænte ængacäimpa. Botö mînitö imînite nö waadete pönëmopa. Wîi botonque waadete pönëmîni inte wæætê mönö Codito nöingä nänö waa pönî angainö ante nê eñëninâni adobai tömënâni tömänâni nâni nê waadete pönëmîni iñöminite yewæmömo aedâni. ² Edæ mönö nê Nöingä nänö waa pönî angainö ante entawente quëwëmö inte mönö cöwê ñimpo cædämaï entawencæmöimpa. ³ Nê Mæmpocä Wengä Itota Codito tönö Mæmpo Wængongui tömëna godongämæ waadete pönö cædinque, Quëwencæminimpa, ante mönö imonte waadete waa cæda beyænque mönö gänê entawencæmöimpa. Ñinque mönö nê nö pönëmö inte mäninö ante cöwê entawente quëwënömö inte mönö wacä ingä wacä ingä waadete pönëmö incæmöimpa.

⁴ Mæmpo Wængongui mönö imonte nänö, Ìimaï cædâni, ante nänö wææ angainö bai eñente cædinque mîni pönencabo iñöminî botö, Pancadâniya nöinö cægonte bai quëwënâni, ante eñënimö inte nangui tobopa. ⁵ Nöwo iñömö mînitö imînite ämo eñëedâni. Minitö Wængongui ingante mîni pönencabo iñömö wacä ingä wacä ingä waadete pönëedâni ämopa. Botö ñöwo mänömaï äninque wîi tömëmo wææ änö ante yewæmömopa. Wæætê Awënê do wææ nänö angainö ante wëenëñedê mönö

eñente ængainö ante adodö ante yewæmömo aedâni. ⁶ Nê pönënâni inânite mönö waadete pönönö iïmaï impa. Mönö Codito, Ìimaï cædâni, ante nänö wææ angainö ante eñente cædinque mönö quëwengæimpa. Minitö wëenëñedê do mîni eñëninö bai wææ äninque tömengä, Minitö cöwê waadete pönente quëwëedâni, angacäimpa.

*Waodâni oda cæcædänimpa, ante
nê cædâni*

⁷ Waodâni edæ oda cæcædänimpa, ante nê cædâni nangui inâni imæca quëwënâni weca gote mæ ongönänimpa. Mäninâni iñömö Itota Codito Waocä eñate pongaingä ingampa, ante änämaï nê inâni inânipa. Æcänö tömënâni bai nê ingä, Waodâni edæ nâni oda cæquinque, ante nê cæcä ingampa. Ayæ, Botö Codito imopa, ante Codito ingante piïnte cædongä ingampa. ⁸ Minitö iñömö nämä wææ aaedâni. Quiëmê cæcæte ante mîni cædinö ante mînitö, Wê womönämaï ingæimpa, ante cædinque wææ cædâni. Wæætê mîni cædinö beyæ Wængongui nänö pönonguincoo tömancoo eyepæ pönongä æncæte ante cædâni.

⁹ Nê pönengä Itota Codito nänö odömonte apænëgainö ante nê eñëningä incæ wîi godömenque eñente cædinque wadö ante wadæ gocä iñömö tömengä ædö cæte Wængongui tönö godongämæ quëwëngügää. Wæætê Itota Codito nänö odömonte apænëgainö ante godömenque nê eñente cædongä iñömö tömengä iñömö Mæmpocä tönö ayæ tömengä Wengä tönö godongämæ quëwëngampa. ¹⁰ Wacä mînitö weca pöninque mäninö Codito odömonte apænëdinö ante odömonte apænëdämaï ingampa, ante adinque mînitö tömengä ingante, Botö oncönê pö guie, ante änämaï iedâni. Ayæ, Waa

quëwente pömi, ante änämaï iedäni.
 11 Edæ adocä ingante æcänö,
 Waa quëwente pömi, ante äna
 tömengä mäningä wënæ wënæ
 cæyongante tömengä tönö guëa cæte
 bai cæcampa.

Wäö ünque nänö angainö

12 Botö mïnitö imïnite godömenque
 nanguï äinente wæbo incæte
 mincayonta inte wentamömæ
 yewæmöimæ inte wïi yewæmöinëmopa.
 Wæætë mïnitö weca ëñacæ
 pöinëmo imopa. Ayæ mïnitö tönö
 awincadö awinca adinque botö
 apæneinëmo imopa. Mänömaï
 cædinque botö, Mönö godongämæ
 eyepæ pönï watapæ tocæmöimpa,
 ante cæbopa. 13 Mönitö tönïñamini
 ëñëedäni. Wængonguï ingante
 möni pönencabo tömengä nänö
 në ængaimöni inte mönitö iñömö
 mïni pönencabo iñöminite, Waa
 quëwëedäni, ämönipa, ante
 yewæmömopa.

3 Wäo cadota ante nänö tömanta yewæmongainta

Gayo ingante Wäo nänö waa apænedö

¹ Gayo botö nê waadebi êñëmi. Bitö botö nê nö waadete pönëmi iñömite botö nê aabo Picæmo mini änömo inte, Acæbiimpa, ante yewæmömopa.

² Botö nê waadebi êñëmi. Tömëmi önöwoca incæ waa êwocate quëwëmi bai bitö baonga adobai waa êñabi quëwencæbiimpa, äninque ayæ, Bitö quëwenguinö ante bitö cöwë waa pöni quëwencæbiimpa, ämopa.

³ Mönö tönïñadäni pancadäniya iñömö pöninque, Gayo iñömö Itota Codito nö pöni nänö angainö ante cöwë nö pönëninque cæcampa, ante apænedänitapa. Ayæ, Gayo ñowo godömenque nöinö cægonte bai quëwengä ingampa, ante apænedäni êñëninque nanguï pöni totabopa. ⁴ Botö wëmini bai imïni imïnitädö ante, Itota Codito nö pöni nänö angainö bai tömënäni nöinö cægonte bai quëwënäni inänipa, ante apænedäni êñëninque botö godömenque watapæ toquinque impa.

⁵ Botö nê waadebi êñëmi. Mönö tönïñadäni incæ bitö nê tæcæ adinäni inäni incæte bitö quïnö tömënäni beyæ ante cædinque cöwë pönëninque ædæmö cæbi imipa.

⁶ Codito ingante godongämæ möni pönencabo iñömönite mäninäni wæætë, Gayo nê waadete pönengä ingampa, ante mönitö imönite apænedäni êñentamönipa. Tömënäni Wængonguï ingante nê cädäni inänipa cæbii. Bitö tömënäni inänite godö cæbi æninque gomonga godäni ininque waa imaimpa. ⁷ Edæ tömënäni iñömö Itota emöwo beyænque tao

godänitapa. Mänömai goyönänite nê êñënamai cädäni dicæ pönönäni ænänitawogaa. ⁸ Mänömai beyæ mönö Wængonguï nöingä nänö angainö ante tömënäni tönö godongämæ cæcæimpa, ante cædinque mäninäni bai inäni mönö oncö pönäni adinque mönö, Pö guiite cænte möedäni, angüenëmö imompa.

Diotedepeto tönö Deëmetedio

⁹ Codito ingante möni pönencabo iñömönite botö mïnitö imïnite do yewæmontabopa. Incæte Diotedepeto iñömö, Botö nê awënë imopa, ante nê cæinëngä inte mönitö imönite Baa äninque nänënë cæcä ingampa. ¹⁰ Mïnitö weca botö pöninque tömengä quïnö nänö cädö ante edonque pöni apænebo êñencæmïnimpa. Edæ tömengä mönitö imönitedö ante ononquedö ante wënæ wënæ apænecampa. Ayæ mäninö ante wïi eyepæ impa, ante pönente ingä ininque tömengä edæ mönö tönïñadäni pönäni adinque, Pö guiite cænte möedäni, änämai ingampa töö. Wadäni guiquënë, Pö guiite cænte möedäni, ancæte ante nê cæinënäni inänite tömengä adobai, Cædämai iedäni, ante wææ angä ingampa. Ayæ mänömai cädäni adinque tömengä, Mönitö Codito ingante möni godongämæ pönencabo iñömönite mïnitö gobæwedäni, angampa cæbii.

¹¹ Botö nê waadebi êñëmi. Quïnö wënæ wënæ i adinque bitö adodö cädämai ie. Wæætë quïnö waa i adinque adodö cæe. Quïnö waa impa, ante nê cädäni iñömö Wængonguï wënäni inänipa. Quïnö wënæ wënæ impa, ante nê cädäni guiquënë Wængonguï ingante adämai inänipa.

¹² Deëmetedio ingantedö ante tömänäni waa apænedänipa. Wængonguï nöingä nänö quëwënö bai Deëmetedio adobai nöinö cæte quëwëngä ingampa, ante acæimpa. Mönitö adobai tömengä

ingante ante waa apænemöni
 imönipa. Ayæ tömengä ingantedö
 mönō äninō nō impa, ante do
 ëñëmipa.

Wäö inque nänö yewæmongainö

¹³ Minitö iminite godömenque
 nanguï äinente wæbo incæ
 yewæmöingö inte wentamömæ
 yewæmöimæ inte wii yewæmöinëmopa.

¹⁴ Wæætë bitö weca wantæ iñö
 pöningue botö äinëmo imopa. Pömo
 ate botö bitö tönö awincadö aw-
 inca adinque apænecæmönaimpa.

¹⁵ Bitö piyænë cæte quëwencæbiimpa,
 ämopa. Mönö æmigoidi iñömö
 quëwënäni bitö imite, Waa
 quëwencæbiimpa, ante apænedänimpa.
 Mönö æmigoidi bitö weca
 quëwënäni tömänäni inänite wæætë
 bitö adocanque ingante ado-
 canque ingante apænedinque,
 Waa quëwencæbiimpa, ante botö
 beyæ apænebi ëñencädänimpa,
 ämopa. Mäninque ante yewæmömopa.

Codaa cadota ante nānō yewæmongainta

Waa quëwencæminimpa, ante Codaa yewæmongampa

¹ Botō Itota Codito ingante nē cædōmo inte Tantiago tōniñabo Codaabo inōmo imopa. Mæmpo Wængonguī mīnitō imīnite waadete pōnēnīnque aa pecā pōmīni inīnque mīnitō Itota Codito nempo nē ongōmīni iñōmīnite botō, Acæmīnimpa, ante yewæmōmopa. ² Wængonguī waadete pōnō piyænē cæcā inīnque mīnitō tōmengā nānō gānē entawēnō ædæmō entawēnīnque nangui waadete pōnente waa cæte quëwencæminimpa, ante yewæmōmopa.

Babæ ante nē odōmonte apænedāni

(2 Pegodo 2.1-7)

³ Botō nē waadedōmīni ēñēedāni. Botō, Codito ængā beyænque mōnō quëwēmāmo æbānō ī, ante quingæ yewæmoncæte ante cæyōmote wadāni wēnæ wēnæ cædāni ate wædīnque botō, Mīnitō wææ cæedāni, ante yewæmonguēnēmo batabopa. Wængonguī quīmō iñōmonte tōmengā iñōmō, Wede mīni pōnēnō ante pōnōmo ænīnque mīnitō cōwē wææ aedāni, ante æmæwo pōni pædæ pōnongā ænte entawēmompa. Inīnque botō wæætē, Wede mīni pōnēnō ante wææ cæcæmīnimpa, ante yewæmonguēnēmo intabopa. ⁴ Wængonguī, Botō imote nē Baa ānāni nāni pante wæquinque wentamō mongænānipa, ante tōmēnāni inānite apænte ānīnque pīngampa, ante do yewæmongatimpa. Tōmēnāni iñōmō mīnitō wēca do awēmō pōnānipa cæmīni. Wængonguī pōnō waadete nānō cægānō ante tōmēnāni wapiticæ

cædīnque, Mīnitō baonque towenque mīni cæinēnō ante ōnonque cæcæmīnimpa, ante cædīnque Wængonguī waadete pōnō cæcampa, ante babæ ante odōmonte apænedānipa. Ayæ Itota Codito adocanque mōnō Tæiyæ Awēnē iñongante tōmēnāni iñōmō tōmengā ingante Baa ānānipa.

⁵ Mīnitō wæætē tōmānō ante ēñēnimīni iñōmīnite botō, Do mīni ēñēnīnō ante wæætē wæætē adodō ante pōnencæmīnimpa, ante cædīnque adodō ante yewæmoncæ cæbo aedāni. Dodāni Equitobæ quëwēñōnānite mōnō Awēnē ænte māocā godāni ate tōmengā nē wede pōnēnāmaī ināni inānite edæ, Ōmæ, ante capo wænongā wængadānimpa. ⁶ Ayæ anquedoidi nē awēnēidi inōnāni incæ pancadāniya tōmēnāni nāni aagānō incæ ñimpo cædīnque tōmēnāni nāni quëwengaiñōmō emō cædīnque wadæ gogadānimpa. Adīnque Wængonguī, Botō apænte anguīōnæ inīnque bayonte tōmēnāni inānite botō pancæboimpa, ante ñōwo iñōmō gæguincamenca wodāmaī inguīmenca tæī goti wīnīnque tōmēnāni inānite wēmō iñōmō mangui tee mōnete wææ cæcampa. ⁷ Ayæ Todōmā iñōmō quëwengāināni tōnō Gōmoda iñōmō quëwengāināni eyequeī godongāmæ nāni quëwengaincabo nāni quëwengaincabo tōnō adobāi wēnæ wēnæ cædīnque nānōogængā ināmaī iñongante godō mōnīnque ayæ godōmenque quingāmē bai wīwa tote quëwengadānimpa. Mānōmaī cæte quëwēnāni ate Wængonguī angā gonga wææ tī wocæno gonte æmæwo wængadānimpa. Mānōmaī godō pangā nāni wængāi bai ante odōmōnīnque Wængonguī, Nē wēnæ wēnæ cædāni adobāi gonga cōwē yædæ yædæ bæcōyōmō caate wæquīnānidō anguēnē, ante mōnō imonte odōmoncæte ante

cægacäimpa.

⁸ Ayæ wii Monte bai mä pönente në odömönte apænedäni iñömö ñowo minitö weca pöninque dodäni näni cægai bai adobai pöni cädänipa. Wiwa cædinque tömënäni wentamö mongænte bai edæ baö ñömænguï eñadänipa. Awënëidi inänite edæ Baa änänipa. Ayæ anquedoidi öönädë ñäö iñömö quëwënäni inänite edæ babæ äninque wënæ wënæ ante tedewënäni. ⁹ Incæte anquedo awënë Miiguedo incæ tömënäni piinte näni tedewënö bai adobai tededämaï ingacäimpa. Mõitee wodi baö ini ädinque anquedo Miiguedo tönö wënæ awënë iñömö edæ, Æbänö cæquii, ante guëadö guëa angadäimpa. Äñönote Miiguedo iñömö, Botö në apænte angüenëmo imopa diyæ angüimoo, ante pönëninque guïñente wædinque wënæ awënë ingante, Wënæ wënæ cæbipa töö, ante piinte änämaï ingacäimpa. Wæætë, “Wængonguï incæ bitö imite Baa angä eñencæbiimpa,” angacäimpa. ¹⁰ Ñöwodäni iñömö tömënäni adämaï inte näni eñënämaï inönö ante edæ piinique do wiwa tedewënäni. Wæætë babæidi näni eñënouque ante eñëninque tömënäni mäninonque ante näni cädö beyæ wænte näni ñömænguinque godömenque quingämë bai cädänipa.

¹¹ Tömënäni edæ näni Ca ca wæquinque baquino angüenë. Cainö wodi nänö gogainö incæ edæ do godänipa. Ayæ Badäo wodi, Nanguï æncæboimpa, ante cædinque tömengä nänö oda cægainö incæ tömënäni iñömö adodö ante pogodo godinque, Godömenque nanguï æncæboimpa, ante oda cädänipa. Ayæ Codee wodi, Awënëidi inänite wido cæcäimpa, ante nänö cægainö bai cædinque ñöwodäni näni wænguinque adobai cädänipa.

¹² Minitö waadete pönëninque godongämæ ponte cæñömüni iinäni

iñömö guïñënämaï inte adoyömö ponte cænänipa. Minitö tönö godongämæ ongonäni beyænque müni cabo wentamö baate bai emömini awædö. Tömënäni, Në aawëmöni imönipa, ante babæ apænedinque në cæninäni bai inäni inänite pædæ godönämaï inäni inte tömënäniqwe ade cænte bai cædinque wii nöinö ante odömönte apænedänipa töö. Ayæ waodäni, Cöönæ cæ tobäimpa, ante wæyönänite boguimancoo cöönæye emöñonte woboyæ pö wido cæ bai cædinque tömënäni näni, Pönömöni æncæminimpa, äñinö ante pönönämaï inte edæ babæ cädänipa. Ayæ awæ incayedë ömæcawæ i ädinque do bæ wite mempoga wæniwæ bai inäni inte tömënäni mempoga wænte bai inäni inte, Pönömöni cæncæminimpa, ante në babæ änewënäni inänipa. ¹³ Ayæ gäwapæno tadömengadæ ompota öñöñö mængonta mængonta cædinque ompota yabæ tayönöi edonque öñö ai bai tömënäni wiwa cæyönäni wentamö näni entawënö adobai edonque pöni ongö acäimpa. Ayæ nëmö adodonque goquënë incæ oo tobæ wæænte wëmö ba bai tömënäni adobai oda cæte wapiticæ godäni inte edæ tömënäni näni cöwë tadämaï wæwenguinque mä mämönte bai iñömö edæ godäni inänipa.

¹⁴ Ayæ Adäo wodi nänö mömoidi wææ nänö mömoidi wææ nänö mömocä ingaingä inte Enoco iñömö tömengä Wængonguï beyæ apænedinque dodäni babæ ante në odömönte apænedäni inänitedö ante iimainö ante apænegacäimpa. “Mönö Awënë pongä apa quëwënäni. Ayæ tömengä quinäni täiyæ waëmö inäni adobai müido ganca mänimpodäni pöñönänite adopo adopo edæ pö pö cædinque önoppe tipæmpoga mänimpoga pönäni

inte bacoo ināni mōnō Awēnē tōnō godongāmæ poncædānimpā.
 15 Tōmengā mānōmaī pōninque edæ tōmāmō imonte apænte ancæcāimpā. Wængonguī ingante nē Baa ānāni inānite tōmengā, Mīnitō mīni wæwente baquinque botō imote Baa āninque edæ ēñēnāmaī cæmīnīpā tōō, ancæcāimpā. Ayæ, Mīni nē Baa ānoncabo inōmīni inte mīnitō mīni wæwente baquinque edæ botō imote pīinte āninque wīwa āmīnīpā. Āmo ēñēmaīmīnīpā, ante edonque apæncæte ante mōnō Awēnē poncæcāimpā.” Mānōmaīnō ante Ēnoco wodi wēēnēñedē pōnī angacāimpā.
 16 Nōwodāni æbāmē cædāni incæ nē babæ ante odōmonte apænedāni iñōmō, Quīmæ quēwēē, ante pīinque piyænē cædāmaī inānīpā. Taadō ante tōmēnāni nāmā nāni cæinēwēnonque ante tee empote godānīpā. Botō godōmenque waa pōnī cæbo aedāni, ante nāmā ængō cædinque tedewēnānīpā. Ayæ, Wadāni mōnitō wædō ante pōnō cæcædānīpā, ante babæ cædinque tōmēnāni wadāni inānite waa atē bai tededinque waa pōnī cæte bai godō apænedānīpā cæmīnīi.

Nē pōnēmīni iñōmō iūmaī cæcæmīnīpā, ante

17 Mīnitō guiquēnē botō nē waademīni ēñēdāni. Mōnō Awēnē Itota Codito nānō nē da godongaināni incæ, Æbānō baquīi, ante nāni apænegainō ante iūmaīnō ante pōnēdāni. 18 Tōmēnāni iñōmō mīnitō imīnite apænedinque, “Wodo iūmæca iinque bayonte edæ wadāni nāmā nāni tōinēwente godōnō ante goquīnāni incæ Wængonguī ingante Baa ante badete toquīnāni inōnāni inte edæ do poncædānīpā,” ante apænedāni ēñēmīnītapā. 19 Ināni nē badete todāni iñōmō Wængonguī Ōnōwoca ingante ēwocadāmaī ināni inte edæ nāmā nāni cæinēnō

ante ēñente cædānīpā. Mīnitō adocabomīni iñōmīnite tōmēnāni, Nānēneto nānēnē gocæmīnīpā, ante cædinque pā cæte bai cædāni inānīpā.

20 Botō nē waadedōmīni edæ iūmaī cædāni. Mīnitō mōnō Tæiyæ Waēmō pōnī inongā ingante wede pōnēmīni inte mānīnō mīni wede pōnēnō incæ dica tæi gō cæte ongonca bai impā. Ante adinque mīnitō oncō dicaboga mænonte bai edæ tæi piñænīnque godōmenque cædāni. Ayæ Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca ingante ēwocadinque mīnitō, Tōmengā æbānō angāā, ante ēñēninque mānīnonque ante Wængonguī ingante apæneedāni. 21 Mīnitō, Mōnō Awēnē Itota Codito pōnō waadete waa cæcā beyænque mōnō wænāmaī inte cōwē wantæpiyæ quēwengæimpā, ante æncæte ante wānō cōmīnītawo. Inīnque Wængonguī nē waadete pōnengā nempo cōwē waadete pōnēninque ongōedāni.

22 Pancadāniya guiquēnē, Wabānō quēwenguīmoō, ante guīñente wæyōnānite mīnitō tōmēnāni inānite pīinte adāmaī inte godō waadete waa cædāni. 23 Pancadāniya guiquēnē gonga bæcōyōmō oo goquīnāni iūmaī impā, ante adinque mīnitō wæætē, Quēwencædānīpā, ante odōmonte apænedinque tōmēnāni inānite ō æmīni beyænque quēwencædānīpā. Wadāni guiquēnē wīwa cædāni inte nāmā baō wentamō mongænte bai ēñayōnānite mīnitō, Nāate wæcæ wæ, ante guīñente wædinque tōmēnāni weocōo nāni nāadincoo incæ gampodāmaī inte tōmēnāni beyæ wæætē waadete godō waa cædāni.

Wængonguī waēmō pōnī emōnongā ingampā, ante

24 Mīnitō tæ go wæænte bai oda cædāmaī incæmīnīpā, ante

Wængonguinque eyepæ pōnī
 īnongā inte tōō æmængā ate
 mīnitō adiyæ ongonte bai wede
 pōnencæmīnīmpa. Ayæ tōmengā
 adocanque eyepæ pōnī cædongā
 inte pōnō badongā ate mīnitō
 wāimīni bamīni īnīnque mīnitō nan-
 guī pōnī mīni watapæ toquinque
 tōmengā nānō ñāō ēmōñōmō ænte
 mæicā æicæmīnīmpa. ²⁵ Wængonguī
 adocanque pōnī īnongā inte mōnō
 īmonte, Quēwencæmīnīmpa, ante
 nē Ængaingā ingampa. Īnīnque
 Itota Codito mōnō Awēnē nānō
 cægainō beyænque eyepæ bate
 quēwēmō īñōmō mōnō īimainō
 ante apænecæīmpa. Wængonguī
 ēñēmi. Bitō badongaincoo dæ
 āñonte wēēnē īnāmoque īñonte
 ñōwopāmo īñonte wapāmo mīlmāmo
 īnīnque bayonte bitō adobique cōwē
 ñāō entawente tæī ēmōnīnque
 Awēnē nē tæī pīñæmi īnōmi inte
 tōmāo īñōmō quēwēnāni īnānite nē
 Ānōmi īmidō anguēnē, ante mōnō
 apænecæīmpa. Mānōmaī baquinō
 anguēnē, ante botō, Amēē, āmopa.

Wäo ingante Itota Codito Nänö Odömongainö

Wäo wüimonte bai nänö adi, ante yewæmongainö

¹ Wëenëñedë quïnö wë wodonte bai ingatimpa, ante Itota Codito nänö odömongainö ante yewæmonte impa. Wængongui iñömö, Wantæ iñonte quïnö bai baquii, ante, Itota tömengä ingante në cædäni inänite odömoncæcäimpa, ante cædinque Itota Codito ingante edonque odömongä agacäimpa. Ayæ Itota Codito wæætë tömengä anquedo ingante, Bitö Wäo botö në cæcä weca godinque odömömi acæcäimpa, ante da pönongä ponte odömongä atabopa. ² Botö Wäömo guiquënë, Quïnö botö adinö tömänö incæ nö impa, ante yewæmömopa. Mäninö Wængongui nänö angainö ante Itota Codito incæ botö imote edonque odömongä adimo inte botö adobai wüimonte bai tömänö botö adinö ante, Nö impa, ante yewæmömopa.

³ Wængongui beyæ botö apænedö ante ii yewæmöintaa yewæmömopa. Mänintaa adinque në apænedäni nani toquinque. Ayæ mäninta botö yewæmöninö ante ëñente cædäni nani toquinque. Edæ iimaï baquionæ wantæ iñö oo baquïnö anguënë.

Godongämæ nani pöncabo tiæte ganca inäni beyæ Wäo yewæmongampa

⁴ Botö Wäömo inömo imopa. Atiabæ iñömö wayömö wayömö incæ Codito ingante godongämæ mïni pöncabo önonpo æmæmpoque go mencabomïniya acæminimpa, ante botö yewæmömopa.

Mönö Mæmpo Wængongui wëenëñedë në quëwengängä inte ñöwo quëwengä incæ ayæ

wantæpiyæ quëwencæcäimpa. Tömengä Önöwoca incæ önonpo æmæmpoque go mëwoga önöwocaidi bai ëwocadongä inte Wængongui nänö aacæ tæ contayömö tæcætawë inö në ongongampa. Inique Mæmpocä tönö tömengä Önöwoca waadete pönö cæda ate mïnitö gänë entawencæminimpa.

⁵ Ayæ adobai Itota Codito edæ Wængongui ingantedö ante cöwë ædæmö pönï apænedongä inte wængä ate täno ñäni ömæmongaingä ingampa. Tömengä tömämæ awënë odeyeidi nani Tæiyæ Awënë Odeye inongä ingampa. Tömengä adobai mönö imonte në waadete pönëngä inte mönö wënæ wënæ cægäinö adinque tömengä wepæ inte mënongacäimpa. Tömengä adobai waadete pönö cæcä ate mïnitö gänë entawencæminimpa, ämopa. ⁶ Ayæ Itota, Botö Awënë Odeyebo nempo quëwëninque mïnitö botö tönö godongämæ aamïni bacæminimpa, ante pönö badongacäimpa. Ayæ, Botö Mæmpo Wængongui ingante cæcæminimpa, ante Itota pönö cæcä ate mönö Wængongui qui, ante në godömö bagaimö imopa. Tömengä ñäo bai ëmöñongante mönö wao-cabo tömenganque ingante waa acæimpa. Tömenganque cöwë në tæi piñængongä inte quingämenque quëwënanï iñönänite tömengä tömänäni Awënë inongä ingampa, ante mönö cöwë angæimpa, ante Amëë, ante ämopa.

⁷ Eñeedäni, tömengä edæ boguimancodë wææñongante,

tömänäni tömengä ingante acædänimpa.

Tömengä ingä në timpogainäni incæ adobai tömengä ingante acædänimpa.

Ayæ tömämæ quëwënanï tömänäni tömengä ingante adinque Ca ca wæcædänimpa.

Mänömaï baquïnö anguënë, ante

botö, Amëe, ämopa.

⁸ Wængongui Awënë adocanque Tömää në Cægaingä inte iimaï angampa. “Botö Tånobo ingaimo inte Tömämo inguimo imopa.” Mänömainö ante në angä iñömö tömengä wëenëñedë do quëwengaingä inte ñöwo quëwengä incæ ayæ wantæpiyæ quëwencæcäimpa.

Itota Codito në ñäö bai ëmongaingä ingante Wäö nänö adö

⁹ Botö Wäömo inömo imopa. Minitö tönñabo inte botö minitö tönö Awënë Odeye Itota nempo quëwëninque mönö tömengä tönö godongämæ aamö inömö imopa. Botö minitö tönö godongämæ wæwëmö imö incæte mönö wæntæye inämaï inte ee cæmompä. Wængongui nänö angainö ante apænedinque ayæ, Itota mönö Codito inongä ingampa, ante, Nö impä, ante botö apænedö beyænque botö wää tēiwænë Patömoto iñömö tee mönete bai quëwentabopa.

¹⁰ Wængongui Awënë itädë iñonte Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca incæ botö imote bæi ongonte bai cæyongä botö önöñabæ inö adocanque tedepämo todompeta nani ancadeca we öonte bai yedæ tē ëñentabopa. ¹¹ Iimaï angantapa. “Bitö quinö wüimonte bai abii, ante yewæmöintaa yewæmöe. Yewæmöninque wayömö wayömö incæ Codito ingante godongämæ nani pönencabo önombo æmæmpoque go menca-bodäniya iñönänite tömënäni inänite da godöe,” ante angantapa. “Epeto quëwëñömö quëwënäni Ætamidöna quëwëñömö quëwënäni Pedegämo quëwëñömö quëwënäni Tiatida quëwëñömö quëwënäni Tadoditi quëwëñömö quëwënäni Pidadedepia quëwëñömö quëwënäni ayæ Daoditea quëwëñömö quëwënäni Codito ingante godongämæ nani pönencabo nani cabo nani cabo

iñönänite bitö tömënäni inänite iï bitö yewæmöninta da godömi æncædänimpa.”

¹² Äñongante botö, Æcänö äna ëñëmoo, ante dadi ëmænte atabopa. Dadi ëmæñömote yædo concædi ti wodönoincade oodo inte badöincade önombo æmæmpoque go mëa ganca ongoncade atabopa. ¹³ Ayæ yædo concædi ti wodönoincade ongöñömö adoyömö tæcæguedë adocanque në Waocä ëñagaingä bai inte ongongä atabopa. Tömengä doyæncöo önöwa ganca incoo mongæninque ayæ tæcæënëmæ inö pacadeyænta oodo inte badöi ëenëmængä ingantapa. ¹⁴ Tömengä ocabo tönö ocagui iñömö dayö näämænta pönï ëmö bai adobai encadinque yoguimö ñäö pönï ëmö bai adobai ñäö bai encacä ingantapa. Ayæ tömengä awinca incæ gonga wo bæcote bai ëmongä ingantapa. ¹⁵ Tömengä önöwa incæ yaëmenta bodonte nani änö gongapamö guii ocoi añonte ñäö ëmö bai tömengä adobai ëwacä ingantapa. Tömengä tedeyongä æpæ më conta goyonte æpæ tē bai adobai tē ëñentabopa. ¹⁶ Tömengä önönempo tömempo incæ nëmöidi æmæmpoque go mëa ganca næægantapa. Ayæ tömengä önöne inö yaëmë tipængaa waingamë engamë ënedinque yædæ tadete ongongantapa. Ayæ tömengä awinca incæ nænque nangui tamonte bai ñäö bai ëmongantapa.

¹⁷ Tömengä ingä adinque botö tömengä önöwa inö wænte bai tæ gowææntabopa. Tæ gowææñömo tömengä önombo tömempo inte botö imote gampodinque “Bitö guinëñämäi incæbiimpa,” ante äninque edæ, “Tömää badönämäi iñedë botö Do Quëwengaimo imopa. Ayæ tömää iñque bayedë incæ botö Ayæ Pönï në Quëwëmo incæboimpa,” ante angantapa. ¹⁸ Edæ “Botö në Quëwengaimo

inōmo inte nē wænimo incæ ñāni ōmæmonte cōwē wantæpiyæ quēwēmo inōmo imopa. Waodāni nē wænte godināni nāni wænte ongōñōmō ongōñōnānite botō, Cōwē wænāmaī quēwencæminimpa, ante botō tæī piñæmāmo inte nē æmo imopa.

19 “Mānōmaī beyæ bitō wīimonte bai bitō adinō ante quīnō ñōwo ī, ante quīnō īincayæ ate baquīī, ante yewæmōe āmopa. 20 Mānīī nēmōidi ōnompo æmæmpoque go mēa ganca botō ōnōnempo tōmempo incæ mæ ōñoncoo bitō adincoo ante, Æbānō ī, ante bitō ēñēnāmaī inōnō ante botō edonque pōnī apænebo ēñencæbiimpa. Botō imote godongāmæ nāni pōnencabo ōnompo æmæmpoque go mencabodāniya īñōnānite tōmēnāni inānite nē aadāni bai nēmōidi inānipa. Ayæ yædo concædi tī wodōnoincade oodo inte badōincade ōnompo æmæmpoque go mēa ganca ongoncadecoo bitō adincoo ante, Quīnō bai inānīī, ante botō adobaī bitō imite edonque pōnī apænebo ate nē ēñēmi bacæbiimpa. Wayōmō wayōmō incæ botō imote godongāmæ nāni pōnencabo ōnompo æmæmpoque go mencabodāniya īñōmō tōmēnāni yædo concædi tī wodōnoincade bai adobaī inānipa,” ante Waocā nē ēñagaingā īñōmō botō imote apænegacāimpa.

2

Godongāmæ nāni pōnencabo tiæte ganca ināni inānite Itota nānō ānō

Epeto īñōmō quēwēnāni inānite Itota nānō ānō

1 Ayæ adocā godōmenque apænecantapa.

“Epeto īñōmō Wængonguī ingante godongāmæ nāni pōnencabo inānite nē aacā acæcāimpa, ante botō ānō ante īīmaī yewæmōe āmopa. ‘Botō edæ nēmōidi ōnompo æmæmpoque

go mēa ganca botō ōnōnempo tōmempo nē nææmo imo inte botō adobaī yædo concædi tī wodōnoincade oodo inte badōincade ōnompo æmæmpoque go mencadea incade ongōñōmō adoyōmō tæcæguedē nē cægōmo imopa.

2 “ ‘Mīnitō æbānō cæmīnīī, ante do ēñēmopa. Edæ nanguī pōnī cædinque mīnitō wæntæye ināmaī inte ee cæminipa. Mīnitō wīwa cædāni inānite Baa ante quēwēminipa, ante do ēñēmopa. Ayæ Wængonguī nānō nē da godongāimōni imōnipa, ante nē ānāni incæte ināmaī īñōnānite mīnitō, Nāwangā inānīī, ante ēñencæte ante apænte adinque, Tōmēnāni babæ ānānipa, ante ēñente wæmīnitapa. 3 Mīnitō wæntæye ināmaī inte ee cæmīni imīnipa. Ayæ botō ēmōwo apænete beyænque wæwēmīni incæte godōmenque godōmenque cædinque mīnitō mīmōnē nangæ badāmaī imīnipa, ante do ēñēmopa.

4 “ ‘Incæte adoque pōnī mīni cædinō wīī waa abopa. Mīnitō edæ wīī wēēnēñedē bai ædæmō waadete pōnēmīni imīnipa, ante awædō. 5 Edæ mīnitō waa cædimīni imīni incæte ñōwo wæætē wēnæ wēnæ cæmīni bamīni awædō. Mānīnō ante pōnēedāni. Mānīī mīni wēnæ wēnæ cædinō ante, Ancaa wæwente awædō, ante pōnente ñīmpo cædinque mīnitō wēēnēñedē mīni waa cægai bai adobaī cæte quēwēedāni āmopa. Āmo ēñēnīnque mīnitō mīni wēnæ wēnæ cædinō ante wædāmaī imīni adinque botō mīnitō weca pōmaimopa. Pōnīnque mīni yædo concædi tī wodōnoincade nānō ongōñōmō ongōñonte botō ō ænguīmodō anguēnē. 6 Incæte adoque mīni cædinō guiquēnē waa abopa. Mīnitō edæ Ninco-daitaidi nāni ānāni nāni cædo

ante adinque piinte iminipa. Botö adobai tömönäni nani cædö ante adinque piinte imopa.

7 “Wayömö wayömö incæ botö imote godongämæ nani pönencabo inänite Wængongui Önöwoca quinä angää, ante tömengä nänö änö ante nê ëamonca imini inte ëñëedäni. Wængongui waa gönea iñömö mäniñömö adowænque quëwenguïwæ pædiwæ iwæmpa. Tæi ëmonte nê gänä cædäni inänite botö iñömö, Mäniwæ inca cæncæminimpa, ante pædæ godoncæboimpa, ante mäniñque ämopa,” ante Waocä nê ëñagaingä iñömö botö imote apænecacäimpa.

Ætämidoña iñömö quëwënäni inänite Itota nänö änö

8 Ayæ adocä godömenque apænecantapa.

“Ætämidoña iñömö Wængongui ingante godongämæ nani pönencabo inänite nê aacä acæcäimpa, ante botö änö ante iimaï yewæmöe ämopa. Tömää badönämaï iñedë botö Do Quëwengäimo imopa. Ayæ tömäa iñque bayedë incæ botö Ayæ Pöni nê Quëwëmo incæboimpa. Botö nê wænimo incæ ñöwo wæætë ñäni ömæmongäimo imopa.

9 “Minitö wæwëmini inte adobai ömæpomini iminipa, ante botö do ëñëmopa. Incæte minitö nö ëamini iminipa. Oodeoidi pancadäniya, Mönitö Wængongui ingante möni pönencabo imönipa, ante nê änäni incæte wii mänömaï inänipa. Tömönäni minitö iminite ancaa piinte babæ änewënäni inänipa, ante botö do ëñëmopa. Mäninäni iñömö Tatäna ingante nani ëñencabo inte mänömaï cædänipa töö.

10 Minitö quinä beyæ wæwencæ cæmini imini incæte guiñënämaï iedäni. Tatäna incæ, Æbänö cæminii, ante acæte ante cæcä beyænque waodäni pancaminiya

iminite tee mönecædänimpa. Önompo tipæmpoga ëönæ iñonte wæwenguïmini iminipa. Iñinque minitö mini wænguinque wæmini incæ cöwë pönëninque ædæmö cædäni. Mänömaï nê cæmini iñinque botö, Mini cöwë quëwenguinta, ante poganta bai minitö iminite pönömo æmaïminipa.

11 “Wayömö wayömö incæ botö imote godongämæ nani pönencabo inänite Wængongui Önöwoca quinä angää, ante tömengä nänö änö ante nê ëamonca imini inte ëñëedäni. Wadäni adopoque wæniñque nani mempoga wænguïmämo bai tæi ëmonte nê gänä cædäni iñömö wæætë mempoga wænämaï incædänimpa, ante mäniñque ämopa,” ante Waocä nê ëñagaingä iñömö botö imote apænecacäimpa.

Pedegämo iñömö quëwënäni inänite Itota nänö änö

12 Ayæ adocä godömenque apænecantapa.

“Pedegämo iñömö Wængongui ingante godongämæ nani pönencabo inänite nê aacä acæcäimpa, ante botö änö ante iimaï yewæmöe ämopa. Botö edæ yaëmë tipængaa waingamë engamë nææmo imopa.

13 “Ædönö quëwëminii, ante botö do ëñëmopa. Tatäna contaimpa ongonte nänö aayömö adoyömö minitö quëwëmini imini incæte botö imo edæ ñimpo cædämaï quëwëmini iminipa. Mini quëwëñömö Tatäna adoyömö quëwengä iñinque, Antipato edæ botö änö ante cöwë pönëninque ædæmö apænedongä iñongante mäniñömö quëwënäni tömengä ingante wænönäni wængantapa. Tömengä wæñedë incæ minitö botö imote edæ, Dicæ pönëmogaa, änämaï iminipa.

14 “ Incæte pancaa mīni cædinö wīi waa abopa. Edæ pancamīniya docä Badäo nänö odömonte apænegainö ante eñewemini awædö. Tömengä iñömö, Badaco godö cæcä beyænque idægoidi tee tewate bai oda cæcædänimpa, ante cædinque adocä Badaco ingante odömonte apænecä eñente cægacäimpa. Wadäni, Mönitö wængonguī cænguī impa, ante nāni cönöni ante, Minitö cæedäni, ante Badaco iñömö idægoidi inänite odömonte apænegacäimpa. Ayæ onquiyænāni tönö godö towente cæedäni, ante odömonte apænegacäimpa. 15 Ayæ pancamīniya adobai Nincodaitaidi nāni odömonte apænedö ante eñewemini awædö. 16 Mänömai beyæ mīni wænæ wænæ cædinö ante, Ancaa wæwente awædö, ante pönente ñimpo cæedäni. Minitö mīni wænæ wænæ cædinö ante wædāmai imini adinque botö wantæ iñonte minitö weca pōmaimopa. Pöninque tōmēnāni nāni odömonte apænedö ante nē eñewēnāni iñōnānite botö önōne incæ yaēmē ēnedinque yædæ tadedinque guädö guä cæcæboimpa.

17 “ Wayömo wayömo incæ botö imote godongämæ nāni pönencabo inänite Wængonguī Önōwoca quīnō angää, ante tōmengä nänö änö ante nē ēamonca imini inte eñeedäni. Tæi emonte nē gänä cædäni inänite cænguī mänää nāni angainö botö wē wodōni cænguī iñonte godömo ænte cæncædänimpa. Adodäni inänite adobai dica näämæntaca godömo æncædänimpa. Wa emōwo ante pemōninque mänincaa yewæmonte ingæimpa. Nē ænānique māniwo eñēnāni inänipa, ante mäninque ämopa,” ante Waocä nē eñagaingä iñömö botö imote apænegacäimpa.

Tiatida iñömö quēwēnāni inänite Itota nänö änö

18 Ayæ adocä godömenque apænecantapa.

“Tiatida iñömö Wængonguī ingante godongämæ nāni pönencabo inänite nē aacä acæcäimpa, ante botö änö ante iimāi yewæmōe ämopa. Botö edæ Wængonguī Wēmo inōmo imopa. Botö awinca incæ gonga wo bæcote bai nē emōmo imopa. Botö önōwa incæ yaēmēnta bodonte nāni änö bai ñäo bai nē ewabo imopa.

19 “ Minitö æbänö cæmīni, ante mīni waadete pönēnō ante mīni wede pönēnō ante wadäni inänite mīni waa cædö ante botö do eñēmopa. Minitö wæntæye ināmai inte ee cædinque godongämæ cæmīni iminipa, ante ayæ, Wēenēnedē do waa cædimini inte ñōwo godömenque waa cæmīni iminipa, ante adobai do eñēmopa. 20 Incæte adoque pōni mīni cædinö wīi waa abopa. Onquiyängä Etabete nē emongä iñömö edæ, Wængonguī beyæ nē apænebo, ante nämä incæ nē angä ingante wido cædāmai imini inte wæwetē tōmengä ingante ayæ godömenque Ao äminipa tōö. Iñæmpa tōmengä iñömö botö imote nē cædäni inänite nänö odömonte apænedö beyænque oda cæte gocædänimpa, ante cæcä beyæ tōmēnāni onquiyænāni tönö godö towente cædänipa. Wadäni, Mönitö wængonguī cænguī impa, ante nāni cönöni cænänipa tōö. Mänömai cæcædänimpa, ante mäningä onquiyängä odömonte apænecäimpa.

21 “ Tömengä nänö towente cædimāmo ante, Botö wænæ wænæ cæbo inte ancaa wæwente awædö, ante pönente wabänö ñimpo cæquingää, ante botö tōmengä ingante ee pänāmai intabopa. Incæte tōmengä

nänö wənæ wənæ cædō ante wædāmaī quēwengā ingampa. 22 Inique botō, Tömengā ingante cæbo beyænque wənæ wənæ bate wæwencæcäimpa, ante cæcæboimpa. Ayæ tömengä nänö odömōnte apænedinō bai nē ēñente cædāni iñömō tömengä tönō nāni guēa godō möwēninō ante, Mōnitō wənæ wənæ cæmōni inte ancaā wæwente awædō, ante pōnente ñimpo cædāmaī ināni inique tömēnāni inānite adobaī botō cæbo beyænque nanguī wənæ wənæ bate wæwēmaīnānīpa. 23 Tömengä wēnāni inānite wænōmo wæncædānimpa. Inique wayōmō wayōmō incæ botō imote godongāmæ nāni pōnencabo tömancabodāniya iñömō, Botō incæ tömēnāni nāni mīmōno tönō ocaidē, Æbānō pōnēnāni, ante nē ēñemo inōmo imopa, ante ēñencædānimpa. Ayæ mīnitō cædi bai ante adinque botō wæætē adobaī mīnitō tömāmīni imīnite cæcæboimpa.

24 “ ‘Wamīni pancamīniya guiquēnē Tiatida iñömō quēwēmīni inte māningā onquiyängā nänö odömōnte apænedō ante mīnitō nē pōnēnāmaī imīnīpa. Ayæ Tatāna wē wodonte nänö angainō ante ēñēnāmaī imīnitapa. Inique botō mīnitō imīnite iīmaī āmopa. Mīnitō teēmē mongæncōo mongænte gote bai wædāmaī incæmīnīpa, ante wadō ante ānāmaī incæboimpa. 25 Wæætē botō ocæ ēmænte wæænganca mīnitō edæ do mīni pōnēnō ante ñimpo cædāmaī iedāni. Māninque āmopa.

26 “ ‘Inguipoga iñque baganca ædānidō botō ānō nē cædōnāni inte tæi ēmonte nē gānā cædāni inānite botō pōnō cæbo ate tömēnāni nāmā tæi piñænāni badinque tömāmæ quēwēnāni inānite nē ānāni bacædānimpa.

27 Botō Mæmpo botō imote pōnō cæcā beyænque Awēnē badinque nāmā tæi piñænte inte nē āmo bai botō adobaī tömēnāni inānite pōnō cæbo beyænque awēnēidi badinque aacædānimpa. Tæiyæ awēnē tömengä nempo quēwēnāni inānite aacā bai tömengä iñömō tömāmæ quēwēnāni inānite, iīmaī cædāni, ante aacæcāimpa. Dai inte bæte cængæmō tæi ænacā nancate bai cædinque tömengä adobaī wabæca wabæca quēwēnāni inānite nanguī pante cæcæcāimpa. 28 Mānīnāni inānite botō adobaī wadaamō ñāo bayonte apāimō incæ godōmo æncædānimpa.

29 “ ‘Wayōmō wayōmō incæ botō imote godongāmæ nāni pōnencabo inānite Wængonguī Ōnōwoca quīnō angāā, ante tömengä nänö ānō ante nē ēamonca imīni inte ēñēedāni, ante māninque āmopa,” ante Waocā nē ēñagaingā iñömō botō imote apænegacāimpa.

3

Tadoditiidi inānite Itota nänö ānō

¹ Ayæ adocā godōmenque apænecantapa.

“Tadoditi iñömō Wængonguī ingante godongāmæ nāni pōnencabo inānite nē aacā acæcāimpa, ante botō ānō ante iīmaī yewæmōe āmopa. ‘Wængonguī Ōnōwoca incæ ōnompō æmæmpoque go mēwoga ōnōwocaidi ēwocadongā ingampa. Botō iñömō tömengä ingante nē ēwocate quēwengāimo inte nēmōidi ōnompō æmæmpoque go mēa ganca ināni nē næænte ingāimo imopa.

“ ‘Inique, Mīnitō æbānō cæmīni, ante do ēñēmopa. Mīnitō mīmīni quēwēmīnīpa, ante wadāni apænedāni incæte mīnitō wīi waa cæte quēwēmīni

inte do wængaināni bai imīnīpa tōō. ² Edæ, Botō Wængonguī ayongā mīni cædinō wī eyepæ cæmīnīpa, ante adinque botō, Nāni ōmæmōedāni, ante āmopa. Nāni ōmæmōnīnque mīnitō, Ayæ mīnāni quēwēnāni incæ nē wæncæ cædāni bai badāni incæte tōmēnāni wænāmaī inte wæætē tæimō bacædānīmpa, ante cædāni. ³ Mānōmaī beyæ, Quiēmē do ænīmīni bai imīnīi, quiēmē ante do ēñēmīnīi, ante mānīnō ante wæætē adodō ante pōnēedāni. Pōnēnīnque mīnitō mānīnō ante ēñente cædāni. Ayæ mīni wēnæ wēnæ cædinō ante, Ancaa wæwente awædō, ante pōnente űimpo cædāni. Wæætē mīnitō wī nāni ōmæmonte bai imīni ate wædinque botō incæ mīnitō weca awēmō nē ængā bai pōmaīmopa. Ayæ, Awēmō nē ængā æyedēnō ponguingāā, ante ēñēnāmaī ināni bai botō adobai mīnitō ēñēnāmaī iñōmīni mīnitō weca awēmō ponguīmo apa quēwēmīnīi.

⁴ “ ‘Incæte Tadoditi iñōmō mīni quēwencabo iñōmīnite pancadāniya tōmēnāni weocoo wentamō nāmōnāmaī bai inīnāni inte nē waa cæte quēwēnānīpa. Mānīnāni waa cæte quēwēnāni beyæ eyepæ inōnāni inte weocoo nāāmæntacoo mongænte botō mīñæ gocædānīmpa. ⁵ Nē tæi emonte gānā cædāni iñōmō adobai weocoo nāāmæntacoo mongæncædānīmpa. Ayæ, Quēwenguīta, ante Wængonguī nānō yewæmongaintaa mānīnāni emōwo do yewæmōi inīnque botō cōwē wadæ cædāmaī incæboīmpa. Wæætē botō Mæmpo Wængonguī weca ayæ tōmengā anquedoidi weca botō, Iñāni botō mīñæ gogaināni inānīpa, ancæboīmpa.

⁶ “ ‘Wayōmō wayōmō incæ botō imote godongāmæ nāni pōnencabo inānite Wængonguī Ōnōwoca quīnō angāā, ante

tōmengā nānō ānō ante nē ēamōnca imīni inte ēñēedāni, ’ante mānīnque āmopa,” ante Waocā nē ēñagaingā iñōmō botō imote apænegacāīmpa.

Pidadedepiaidi inānite Itota nānō ānō
⁷ Ayæ adocā godōmenque apænecantapa.

“Pidadedepia iñōmō Wængonguī ingante godongāmæ nāni pōnencabo inānite nē aacā acæcāīmpa, ante botō ānō ante iīmaī yewæmōe āmopa. ‘Botō edæ nē Tæiyæ Waēmō ingaīmo imopa. Nō ante cægaīmo inte botō docā Awēnē Dabii nānō wi ænequī nē næængaīmo imopa. Inīnque quīnō odemō botō wi ænebo incæ mānīnemō wacā ædō cæte tee mōnequingāā. Ayæ quīnō odemō botō tee mōnebo incæ mānīnemō wacā ædō cæte wi ænequingāā.

⁸ “ ‘Mīnitō æbānō cæmīnīi, ante do ēñēmopa. Mīnitō cæcæmīnīmpa, ante botō odemō wi ænete bai cæbo aedāni. Æcānō mānīnemō wæætē tee mōnequingāā. Edæ dæ angampa. Mīnitō wī tæi piñæmīnī imīni incæte botō angainō ante ēñente cæmīni inte botō emōwo ante, Dicæ ēñēmōnīyaa, ante ānāmaī inīmīni imīnīpa. Botō do ēñēmopa. ⁹ Mōni oodeocabo imōni incæ pancadāniya, Mōnitō Wængonguī ingante mōni ēñencabo imōnīpa, ānāni incæte ināmaī inānīpa. Wæætē tōmēnāni iñōmō babæ ānewēnāni inānīpa. Tatāna ingante nāni ēñencabo inānīpa tōō. Botō godō cæbo ate adodāni mīnitō weca ponte mīnitō ōnōwa gāānē ædæ wææncædānīmpa. Ayæ, Botō mīnitō imīnite nē waadete pōnengaīmo imopa, ante botō godō odōmōmo ēñencædānīmpa. ¹⁰ Mīnitō imīnite, Ee cædinque wæntæye ināmaī iedāni, ante botō angainō ante ēñente nē cædīmīni imīni adinque botō wæætē

mīnitō imīnite wææ aacæboimpa. Inguipoga quēwēnāni tōmānāni nāni wæwenguimāmo ancaa baquīnō anguēnē. Edæ Tatāna, Æbānō quēwēnānii, ante acæte ante cæcā ate nāni wæwēñedē botō iñōmō, Mīnitō wæwēnāmai incæminimpa, ante mīnitō imīnite wææ aacæboimpa.

11 “ ‘Botō oo ocæ ēmænte ponguīmo imopa. Wængongui poganta nānō godonguinta, ante mīnitō imīnite godongā æncæminimpa. Māninta mīni ænguinta iñōmō wacā ænāmai incæcāimpa, ante mīnitō mīni entawēnō ante godōmenque godōmenque ñimpo cædāmai iedāni. ¹² Botō cæbo ate waodāni tæi ēmonte nē gānā cædāni iñōmō tōmēmo Wængongui tæiyæ waēmō oncōnē wantæpiyæ quēwenguīnānidō anguēnē. Tōmēnāni Wængongui weca cōwē quēwente taodāmai incædānimpā. Tōmēnāniya botō Wængongui emōwo yewæmoncæboimpa. Mīi Eedo-tadēē nāni āñōmō iñōmō botō Wængongui nānō quēwēñōmō iñonte mānii tōmengā nānō quēwēñōmō incæ oōnædē inō da pōnongā wæængæimpā. Mānii Wængongui nānō quēwēñōmō emōwo botō adobai tōmēnāniya yewæmoncæboimpa. Ayæ botō wawo botō ñōwo pe-mongaīwo adobai tōmēnāniya yewæmoncæboimpa.

13 “ ‘Wayōmō wayōmō incæ botō imote godongāmæ nāni pōnencabo inānite Wængongui Ōnōwoca quīnō angāā, ante tōmengā nānō ānō ante nē ēamonca imīni inte ēñeedāni,’ ante māninqe āmopa,” ante Waocā nē ēñagāingā iñōmō botō imote apænegacāimpa.

Daoditeaidi inānite Itota nānō ānō

14 Ayæ adocā godōmenque apænecantapa.

“Daoditea iñōmō Wængongui ingante godongāmæ nāni pōnencabo inānite nē aacā acæcāimpa, ante botō ānō ante iīmai yewæmōe āmopa. ‘Botō emōwo Amēē, ante pe-mongaīmo inte botō cōwē, Nāwangā impa, ante nē cōwē ædæmō apænegāimo imopa. Wēēñedē Wængongui nānō badongāñedē māniñedē botō tōmengā tōnō godongāmæ badongāimo beyænque tōmengā nānō badongaincoo tōmancoo Awēñē badinqe botō nē āmo imopa.

15 “ ‘Mīnitō æbānō cæmīnii, ante do ēñēmopa. Yoguiæ bai ināmai imīni incæte ocoi āmæ bai adobai ināmai imīnipa tōō. Iñæmpa yoguiæ bai imīnipa diyæ waa aquīmoo. Edæ ocoi āmæ bai imīnipa diyæ waa aquīmoo. ¹⁶ Mīnitō yoguiæ bai ināmai imīni incæte ocoi āmæ bai ināmai imīni inte wæætē wīi eyepæ cæmīni inte gānē āmæ bai imīnipa tōō. Mānōmai beyæ botō edæ tōmēmo ōnōnē towæ tånonte bai mīnitō imīnite adobai wido cæcæ cæbo apa quēwēminii. ¹⁷ Mīnitō, Mōnitō nangui ēamōni imōnipa, ante āmīnipa. Edæ, Tōmēmōni māincoo gæte da wēninqe eyepæ ēamōnipa, ante āmīnipa. Iñæmpa māñnō ante wapiticæ pōnente āmīnipa. Mīnitō mīni wæwēnō incæ ēñēnāmai imīnipa tōō. Mīnitō æbānō bate cæmīnii, ante adinqe wadāni, Mīnitō wodi, ancædānimpā. Ōmæpodāni bai imīni inte mīnitō babetamōnāni bai imīni inte ōmaadāni bai imīni incæte, Mānōmai imōnipa, ante ēñēmīniyaa.

18 “ ‘Mānōmai beyæ botō, iīmai cæedāni, ante waadete āmopa. Botō pōnō cæbo beyænque mīnitō wæætē waa bate bai nangui

cæcæminimpa, ämopa. Mäninö botö pönö cædö iñömö oodo gongapamö aca podonte ate waëmö oodo bate bai impa. Ìninque mīnitö, Mōnitö nanguī ēamōni bacæmōnimpa, ante cædinque botö weca ponte tömëmo oodo ante godonte æedäni. Ayæ, Ömaamōni ināmaī incæmōnimpa, ante guingo imōnāmaī incæmōnimpa, ante mīnitö botö weocoo näämæntacoo godonte ænte mongæedäni. Ayæ mīnitö, Awınca waa acæimpa, ante cædinque tömëmo awınca cönömōimæ godonte æninque cönömōedäni.

19 “ ‘Botö nē waadete pōnēnāni inānite botö piinte ämo inte adobaī pante cæbo ïmopa cæminii. Mīnitö nanguī cædinque mīni wēnæ wēnæ cædinö ante, Ancaa wæwente awædö, ante pōnente ñimpo cæedäni. 20 Éamonca ēñēedäni. Botö incæ odemö yabæ inö ongonte bai waomīni mīmōno a ongōninque, Wi ænequī, ante aa peyōmo waocä æcāmenque incæ ēñēninque odemö wi ænete botö imo, Pö guīie, angä ïninque botö iñömö edæ tömengä mīmōnē pö guicæboimpa. Tömengä mīmō botö oncö bai iñonte botö tömengä tönö cænte bai cōwē quēwencæboimpa. Ayæ tömengä wæætē botö tönö cænte bai cōwē quēwencæcäimpa. 21 Botö tæī ēmonte nē gänä cægäimo inte botö Mæmpo nänö aacæ tæ containpaa tömengä tönö guēa tæ contagäimo bai nē tæī ēmonte nē gänä cædäni iñömö adobaī botö tömëmo aacæ tæ contayōmo botö tönö godongämæ tæ contacædänimpa, ante ämo adopaa tæ contaquīnāni.

22 “ ‘Wayōmō wayōmō incæ botö imote godongämæ nāni pōnencabo inānite Wængonguī

Önōwoca quīnō angää, ante tömengä nänö äno ante tömēnāni nē ēamonca ïmīni inte ēñēedäni,’ ante māninque ämopa,” ante Waocä nē ēñagängä iñömö botö imote apænegacäimpa.

4

Öönædē iñömö Wængonguī ingante watapæ apænedäni

1 Botö Wäömo inōmo inte ayæ ate æmō ayōmote öönædē inö odemö wi ænete atabopa. Todompeta nāni ancadeca we öonte yedæ tē bai tedepāmo tāno botö ēñēninö iñömö ñōwo wæætē adopāmo botö imote iīmaī äninque, “Iñömö pö æe. Æñōmite botö, Ayæ ate quīnō baquēnē inguīi, ante bitö imite edonque odömōmo acæbiimpa,” angantapa.

2 Mäninö ante añongä Wængonguī Önōwoca incæ botö imote bæi ongonte bai cæyongä botö wīimonte bai adinque iīmaī atabopa. Öönædē inö Awēnē tæ containpa ayōmo adocanque māñiñömö tæ contacä atabopa. 3 Mäningä adoyōmō nē tæ contadongä iñömö dica ñäö bai émonca bai adobaī émongä ingantapa. Aatape nāni äninca bai codōnadina nāni äninca bai māninca mencaa ñäö bai inca bai tömengä adobaī émongä ingantapa. Awēnē tæ containpa iñömö daimē dica bai etēmedada nāni äninca émonca bai inte æidämæ waimē pōni gongæmēnimpa. 4 Mänimpa Awēnē nänö aacæ tæ containpa waimpacoo bæinticoatodo ganca mānimpopacoo māñiñömö godämæ a ongompapa. Adopacoo iñömö nē aadäni nē Picænāni bæinticoatodo ganca mānimpodäni tæ contadinque näämæntacoo mongæninque poganta oodo inte badöinta da wencate a ongōnānitapa. 5 Awēnē tæ containpa inö näinte yædæ yædæ ta gote detæbo tæi tæi tē tēñonte yedæ pōni änimpa. Ayæ Awēnē tæ contayōmō

tæcætawë inö tî wodönoincade
önompo æmæmpoque go mencadea
wocædöincadecoo a ongönimpa.
Wængonguï Önöwoca incæ önompo
æmæmpoque go mæwoga önöwocaidi
baï ewocadongä inte mänincadecoo
baï ingampa.

⁶ Ayæ Awënë tæ containpaa
tæcætawë inö adobaï gäwapæntibæ
baï inönte awocawænta baï inimpa.
Ayæ Awënë tæ containpa inö
müinani quëwënanï mänaa go mänaa
inani godämæ a ongönänitapa.
Mäninani inö tæcætawë inö
önöñabæ inö tömão awinca
ëmönani atabopa. ⁷ Tānocä müingä
quëwengä botö adingä inö
nëöo baï ëmongampa. Ayæ wacä müingä
quëwengä botö adingä inö
wagada mäempo baï ëmongampa.
Wacä müingä quëwengä botö adingä
inö tömengä awinca waocä
awinca baï ëmongampa. Ayæ
tömangä müingä quëwengä botö
adingä inö guingämowæ pao
pao gocä baï atabopa. ⁸ Mëa
go mëa müinani quëwënanï incæ
adocanque adocanque önompo
æmæmpoque go adoguënepænque
ëmænte quëwënanï inänipa. Ayæ
adodäni inte tömënanï baonga
godämæ tömanga nangui pöni aw-
inca ëmonte ænömengadænguënepæ
incæ awinca adobaï ëmönänipa.
Mäninani edæ itædë woyowotæ
ñimpo cædämaï inte iimaï ante
ämotamini änänipa.

“Bitö Tæiyæ Waëmö Awënë imidö,
bitö Tæiyæ Waëmö Awënë
imidö, ante ämönipa.

Wængonguï Awënë bitö adobique
Tömää nê Cæbi inte
wëenëñedë do nê quëwengä
imi ñöwobi adobi inö
inte ayæ wantæpiyæ cöwë
quëwencæbiimpa.”

Ante ämotamini ante cöwë änänipa.

⁹ Awënë tæ containpaa nê tæ
contadongä inte nê wantæpiyæ
cöwë quëwengä ingante
apænedinque mëa go mëa müinani

quëwënanï inö iimaï ante
apænedänipa. Bitö ñäö ëmömi
imipa, ante apænedinque tömënanï,
Bitö imite waa amönipa. Mönitö bitö
imi waa ate pönente apænemönipa,
ante apænedänipa. ¹⁰ Mänömaï
ante apæneyönäni nê aadäni nê
Picænäni inö bæinticoatodo
ganca mänimpodäni Awënë tæ
containpaa nê tæ contadongä inte
nê wantæpiyæ cöwë quëwengä
weca ædæ wææninque tömengä
ingante, Bitö Wængonguï Awënë
imidö angüenë, ante watapæ
apænedinque tömënanï poganta
gä æncadinque Awënë tæ containpa
gäänë cö cædinque iimaï ante
ämotamini ante änänipa.

¹¹ “Bitö inö mönitö Wængonguï
Awënë imidö, ämönipa. Bitö
badöinënö, ante pönente in-
gäimi inte öönädë ongönäni
tönö inguipoga ongönäni
tönö tömänäni inänite badon-
gäimi imipa.

Bitö wii badömi baï tömänäni
badongainäni quëwënamäi
dæ ancædönänimpa.

Mänömaï beyæ bitö eyepæ inömi
inömite, Bitö ñäö ëmömidö
angüenë, ante mönitö bitö
imite waa amönipa.

Bitö nämä tæi piñante nê cæbi
imidö, ante bitö imite
ämönipa.”

ante ämotamini ante änänipa.

5

*Wængonguï Codotedo yewæmöinta
wi æmpocampa*

¹ Ayæ Awënë nänö aacæ tæ
containpaa nê tæ contacä inö
tömengä önönempo tömempo incæ
yewæmöinta dadi ompointa
næængä atabopa. Mäninta
tipäataa yewæmöinta impa. Ado-
taa yæwedeta inö guinca
baï inte tee bædinta önompo
æmæmpoque go mentaa inimpa.

² Ayæ Wængonguï anquedo ado-
canque nê tæi ëmongä ingante

yedæ aa pecä atabopa. “Mäninta dadi ompointa wi æmpoquüi, ante æcänö nö waa pöni inongä inte eyepæ inte tee bædedinta wäa wäa ænete wi æmpoquingäa,” angantapa. ³ Ayæ öönæde incæ inguipoga incæ tadömengadænga incæ cöwä ayönäni, Æcänö mäninta wi æmpoquingäa, cæncadenta inö æcänö aqingäa, ante edæ dæ angantapa. ⁴ Æcänö nö waa pöni inongä inte eyepæ inte dadi ompointa wi æmpoquingäa inö edæ dæ angampa. Cæncadenta inö æcänö aqingäa ante dæ angampa, ante adinque nangui pöni Ca ca wætabopa. ⁵ Ca ca wæbo adinque nê aadäni nê Picænäni inönäni adocanque nê Picængä incæ botö imo, “Wædämaï ie. Wæætê cöwä ae, angantapa. Adocanque onguifængä inö mäninta wi æmpoquingä a ongongampa. Awënë Dabi Pæingä incæ tömengä inö docä Oodaa pæinäni nani cabo inönte nê nëö bai tæi emönongä inte nê gänä cæcä ingaingä ingampa. Tömengä inö edæ eyepæ inte tee bædedinta önopmo æmæmpoque go mentaa wi æmpodique dadi ompointa wi æmpocæcäimpa,” angantapa.

⁶ Ayæ Wængongui Codotodo nani wænönäni nê wæningä bai ingä atabopa. Tömengä Awënë Wængongui nänö aacæ tæ contayömö tæcæguedê ongöñongä mülnäni quëwënanäni mënaa go mënaa inäni tönö nê aadäni nê Picænäni godämæ a ongönäni atabopa. Tömengä inö önömoncawæncoo önopmo æmæmpoque go mëwäa emoncadinque awinca önopmo æmæmpoque go mëmonga emongacäimpa. Edæ Wængongui Önöwoca incæ önopmo æmæmpoque go mëwoga önöwocaidi bai nänö ewocadö bai manü awincacoo inänipa. Adodäni önöwocaidi inänite inguipoga da pönongä pöninque tömënanäni inguipoga tömämæ gote cæwodäni inänipa. ⁷ Ayæ

Wængongui Codotodo inö Awënë tæ contayömö pöninque nê tæ contadongä önönopmo tömopmo inö dadi ompointa nänö nææninta ö ængantapa. ⁸ Tömengä mäninta ö ængä ate mëa go mëa mülnäni quëwënanäni tönö nê aadäni nê Picænäni bæinticoatodo ganca mänimpodäni Wængongui Codotodo weca ponte ædæ wæænänitapa. Inäni tömänäni ampoqui adapa nani änö nææninque owæta oodo inte nani badöinta ogui waaqui eyede enga næænänitapa. Wængongui quinäni tömengä ingante nani apænädö inö manü ogui waaqui bæi impa. ⁹ Tömënanäni mä äninque iimaï ante ämotamini ante änänitapa.

“Bitö imite wænönäni nê wænümi inte bitö nö waa pöni inömi imipa.

Ininque bitö eyepæ inte dadi ompointa ænte tee bædedinta wäa wäa ænete wi æmpoquümi imipa.

Waadäni nani cabo waodäni nani cabo incæ wadö nani tedecabo wadö nani tedecabo incæ

wacä awënë nani cabo wacä awënë nani cabo incæ wabæca nani quëwencabo wabæca nani quëwencabo incæ waodäni inänite bitö,

Wængongui quimäni bacæminimpa, ante cædinque nämä wepæ godonte ængabiimpa.

¹⁰ Bitö nempö quëwëninque tömënanäni bitö tönö godongämæ aadäni bacædänimpa, ante badongabiimpa.

Mönö Wængongui ingante cæcædänimpa, ante bitö pönö cæbi ate tömënanäni,

Mönö Awënë Odeye Wængongui qui, ante nê godönäni bagainäni inänipa.

Mäninäni edæ awënëidi badinque inguipoga quëwënanäni inänite aacædänimpa.”

ante ämotamini änänitapa.

11 Ayæ ayömo Wængongui anquedoidi iñömö bacoo inäni inte ämotamini änäni eñëninge, Tömënanï æpodö müdo ganca inänii, ante botö ædö cæte tee mampote eñenguimoo. Edæ münnäni quëwënanï tönö në aadäni në Picænäni tönö Awënë tæ contaimpa gäänë tæcæguedë ongöñönänite Wængongui anquedoidi iñömö yabæque godämæ gongænte ongönänitapa. 12 Mäniñömö godämæ ongöninge tömënanï yedæ äninque iimaï ante ämotamini änanitapa.

“Wængongui Codotedo ingante wænönäni në wæningä inte tömengä nö waa pöni inongä inte eyepæ ingampa.

Tömengä edæ tæi piñængä ingänö angüënë.

Tömengä quincodö incæ tömancoo në ëacä inte tömänö ante eñëningä ingänö angüënë.

Tömengä tæi piñænte inte tömää nänö cæinënö cædongä ingampa.

Tömengä ingante, Bitö imite waa amönipa. Bitö ñäö emömidö angüënë, ante bitö imite watapæ apænemönipa,” änanitapa.

13 Ayæ Wængongui nänö badongainäni öönædë quëwënanï incæ inguipoga quëwënanï incæ tadömengadæ quëwënanï incæ gäwapæntibædë quëwënanï incæ tömänäni adoyedë iimaï ante ämotamini ante änäni eñëntabopa.

“Awënë tæ contaimpaa në tæ contadongä ingante ayæ Wængongui Codotedo ingante tömëna inate iimaï amönipa.

Minatö iminate watapæ amönipa. Minatö iminate waa amönipa.

Minatö ñäö emöminadö angüënë. Minatö tæi piñæmüna iminadö angüënë.

Wantæpiyæ iñonte mäninö ante cöwë ancæmönimpa,” ante änanitapa.

14 Ante äñönäni mëa go mëa münnäni quëwënanï adobai, “Iimaï baquïnö angüënë,” ante, “Amëë,” änanitapa. Ayæ në aadäni në Picænäni iñömö ædæ wææninque watapæ änanitapa.

6

Teæ bædinta önonpo æmæmpoque go mentaa

1 Ayæ Wængongui Codotedo iñömö tee bædinta önonpo æmæmpoque go mentaa incæ yewæmöinta dadi ompointa tee bædedinta tänota wi æmpoyongä atabopa. Ayæ mëa go mëa münnäni quëwënanï incæ adocanque iñömö tömengä nänö tedepämo detæbo të bai inte botö imote, “Pöe,” ante yedæ angä eñëntabopa.

2 Tæcæ ayömo cabayo näämænta eñacä do a ongongä atabopa. Cabayo inte në tæ contacä iñömö to piyæncaimpa næængantapa. Tömengä iñömö wadäni inänite guëadö guëa cæte tæi emongä inte gänä cædongä iñongante Awënë poganta pönönäni æninque tömengä wæætë guëadö guëa cæcæte ante cabayo mongænte gocantapa.

3 Ayæ Wængongui Codotedo wæætë tee bædedinta wataa wi æmpoyongante mëa go mëa münnäni quëwënanï incæ wacä iñömö botö imote, “Pöe,” angä eñëntabopa.

4 Ayæ wacä cabayo opatawæ gonga emö bai eñacä pongantapa. Waodäni incæ wacä ingä wacä ingä wænoncædänimpa, ante cædinque Wængongui godö angä beyænque cabayo inte në tæ contacä iñömö, Inguipoga quëwënanï piyænë cædämaï incædänimpa, ante në cæcä bacantapa. Ayæ, tömengä ingante ñænæ yaëmë bai pönönäni ængantapa.

5 Ayæ Wængongui Codotedo wæætē tee bædedinta wataa wi æmpoyongante mēa go mēa miināni quēwēnāni incæ ayængā iñōmō botō imote, “Pöe,” angā ēñentabopa. Tæcæ ayōmo cabayo wentamō ēñacā do a ongongā atabopa. Cabayo inte nē tæ contacā iñōmō tee mangui önönempo næængā ingantapa. 6 Ayæ mēa go mēa miināni quēwēnāni weca tedepāmo bai ēñēñōmo, “Todigomō tönō tebadamō nāni cænguimō, ante nangui nāni godonte æimō impa, ancæte ante iimaī angā ēñentabopa. Tömāā itædē cædāni ate nāni cæganca beyæ todigomō mēa diboda pōni tee mangui ganca māninqe godonte æncædānimpa. Adobai tōmāā itædē cædāni ate nāni cæganca beyæ tebadamō önompo æmæmpoqwe go adoque diboda tee mangui ganca māninqe godonte æncædānimpa. Ayæ oguinguipæ ante odibomō nāni amō eyepæ pæcæimpa, ante ee aedāni. Biinōmæ ante yowe eyepæ pæcæimpa, ante ee aedāni.”

7 Ayæ Wængongui Codotedo wæætē tee bædedinta wataa wi æmpoyongante mēa go mēa miināni quēwēnāni incæ tōmangā iñōmō botō imote, “Pöe,” angā ēñentabopa. 8 Tæcæ ayōmō cabayo nāmēnāā ēñacā do a ongongā atabopa. Cabayo inte nē tæ contacā iñōmō tōmengā emōwo, Nē Wænōinengā, ante pemonte emongantapa. Waodāni nāni wænte ongōñōmō awēnē tōmengā miñæ tee empo pongantapa. Wængongui Codotedo pōnō cæcā beyænque tōmēna inguipoga quēwēnāni inānite adinqe mēnaa go mēnaa iñōnānite adocanque ingante wænōninqe ayæ wadāni mēnaa go mēnaa iñōnānite adocanque ingante wænōninqe nangui ināni inānite nē wænōna badatapa. Tōmēna pancadāniya inānite yaēmenca nē wænōna badatapa. Ayæ tōmēna

godō cæda beyænque waodāni pancadāniya gue ænente nāni wænguimāmo pō wæncædānimpa. Ayæ tōmēna godō cæda beyænque pancadāniya quingæ wodonte nāni wænguimāmo pō wæncædānimpa. Ayæ tōmēna godō cæda beyænque pancadāniya babæidi wænōnāni beyæ wæncædānimpa.

9 Ayæ Wængongui Codotedo wæætē tee bædedinta wataa wi æmpoyongante botō, Wængongui qui, ante nāni wēmonca iya tāimoga ænōmengadæ inō waodāni önōwocaidi owodāni atabopa. Mānīnāni Wængongui nānō angainō ante nē ēñente cædāni inte, Itota mōnō Cedito inongā ingampa, ante, Nō ante impa, ante apænedāni beyæ tōmēnāni inānite wænōnāni wængaināni inānitapa. 10 Adodāni yedæ äninqe iimaī änānitapa, “Awēnē Wængongui bitō tōmānāni inānite nē Aabi inōmi imipa. Edæ tæiyæ waēmō inōmi inte bitō nē nō ante apænebi imipa. Ininqe inguipoga quēwēnāni mōnitō imōnite nē wænōniñāni inānite æiquedō apænte anguimii. Ayæ mōnitō wepæ mōni gowepæ beyæ ante tōmēnāni inānite æiquedō panguimii amōnipa.” 11 Mānīnāni tōmānāni inānite tōmengā doyæncōo nāāmæntacōo pōnongā ænānitapa. Æñōnānite, “Wædænque ayæ ee ongōedāni,” äninqe tōmengā, “Minitō imīnite do wænōnāni wæmīni bai wadāni mīni tōniñadāni ayæ miināni quēwēnāni inte mīnitō tönō Wængongui ingante nē cædōnāni inānite wænōncædānimpa. Ināni inānite wænōnguēnēnāni inānipa, ante Wængongui nānō änō bai tōmēnāni inānite inque nāni wænonganca ee ongōedāni,” amopa, ante angantapa.

12 Ayæ Wængongui Codotedo wæætē tee bædedinta wataa wi æmpoyongā atabopa. Māniñedē tæimō goinqe ocæ ocæ gotimpa.

Waadäni tõmënäni guidengä wængä ate wæwente beyænque wentamoncoo mongænäni bai nænque iñontobæ adobai wentamõ põni emõ batimpa. Apäicä pæibo iñedë incæ wepæ bai opatawæ emõ batimpa. ¹³ Ayæ nemoncoo õõnædë inõ owocoo iñõmõ wææ tæ ayæ waa wææ tæ ayæ waa wææ tæ inguipoga iñõmõ tæ wææninqe iigowæmõ ayæ icadamaï iñonte nangui woboyæ pæmænñonte woga woga cædinque tæ wæænte bai adobai tæ wæænänitapa. ¹⁴ Ayæ õõnæ incæ mincayonta dadi ompote bai dæ ä batimpa. Ayæ tõmanquidi tõmäå wää tæiwænë iñontobæ wayõmõ gote dæ ä bai inimpa.

¹⁵ Ayæ awënë odeyeyidi incæ ñænænäni inte në cædõnäni incæ tontadoidi awënëidi incæ në nangui eadäni incæ tæi piñænte cædäni incæ tõmënäni guifñente badänitapa. Ayæ awënë në godonte æningä beyænque në cæte quëwënäni incæ nãmanque cæte quëwënäni incæ tõmënäni tõmånäni guifñente badänitapa. Guifñente badinque tõmënäni ånanquidi æite ontatodë iñõmõ wë womõnänitapa. Ayæ onquiyaboga dicabocodë tæcæguedë go guite wë womõnänitapa. ¹⁶ Ayæ waodäni inänite aa pete bai tõmënäni, “Onquiyaboidi eñeedäni, dicaboidi eñeedäni, Awënë tæ contaimpaa në tæ contadongä mõnitõ imõnite adamaï incæcäimpa, ante cædinque mõnitõ mõnitonga tæ wæænte beocaedäni,” ante aa pedänitapa. Ayæ, “Wængongui Codotedo ængui badinque mõnitõ imõnite pånämaï incæcäimpa, ante cædinque tæ wæænte beocaedäni,” ante aa pedänitapa. ¹⁷ “Edæ tõmëna nana nangui põni ængui baquionæ do ba ininque æcånõ ayæ quëwenguingää. Edæ dæ ä inguinõ anguenë,” ante wædänitapa.

Wængongui anquedo nänö në yewæmõinäni

¹ Ayæ ate Wængongui anquedoidi mënaa go mënaa ongõnani atabopa. Adocanque yædæcapæ inõ ongõñongante wacä yæwainõ ongõñongante wacä imatæ betamonca inõ ongõñongante tõmangä æmatæ betamonca inõ a ongongantapa. Ininque, Woboyæ mëa go mëa iñonte mõnõ a ongõnõ inõ inguipoga go pæmænämaï, ante cædinque cædänitapa. Tõmënäni õmaa iñõmõ incæ gäwapæntibæ iñõmõ incæ adobai tõmäo awæncoo pæyõmõ incæ woboyæ pæmænämaï ingæimpa, ante cædänitapa.

² Wacä anquedo nænque tamõnõ inõ pongä atabopa. Tõmengä Wængongui në Quëwengaingä nänö yewæmõingõ næænte pongä atabopa. Wængongui anquedoidi mënaa go mënaa inäni iñõmõ inguipoga incæ gäwapæntibæ incæ wo ewente cæcædänimpa, ante cædinque Wængongui godõ cæcä beyænque tæi piñænäni badänitapa. Måninäni inänite Wængongui anquedo ñowo põningä yedæ aa pecantapa. ³ “Ee ongõedäni. Edæ mõnitõ inguipoga incæ gäwapæntibæ incæ awæncoo incæ ee wo ewënamäi iñõmõnõ mõnitõ Wængongui ingante në cædäni nãni õnõnemõ inõ tõmengä nänö yewæmõi ante tãno yewæmoncæmõnimpa. Yewæmõmõni ate mõnitõ mãniñedë ate wo ewente cædäni.”

⁴ Ayæ yewæmõinäni æpodänidõ badänitapa, ante apænecä eñentabopa. Tõmånäni yewæmõinäni inte tiento coadenta i coatodo müido ganca inänitapa. Idægoidi nãni cabo tipæmpoga go men-cabodäniya iñõnänite iïmaï yewæmõinäni badänitapa.

⁵ Wëenëñedë Oodaa wodi pæinäni nãni cabo iñõnänite në yewæmõinäni iñõmõ

tipæmpoga go mēa müido
ganca inānitapa.

Ayæ Odobeē wodi pæināni
nāni cabo iñōnānite
nē yewæmōināni wææ
tipæmpoga go mēa müido
ganca inānitapa.

Ayæ Gado wodi pæināni nāni cabo
iñōnānite nē yewæmōināni
wææ tipæmpoga go mēa
müido ganca inānitapa.

6 Ayæ Atedo wodi pæināni
nāni cabo iñōnānite
nē yewæmōināni wææ
tipæmpoga go mēa müido
ganca inānitapa.

Ayæ Nempatadii wodi pæināni
nāni cabo iñōnānite
nē yewæmōināni wææ
tipæmpoga go mēa müido
ganca inānitapa.

Ayæ Māntee wodi pæināni
nāni cabo iñōnānite
nē yewæmōināni wææ
tipæmpoga go mēa müido
ganca inānitapa.

7 Ayæ Timeōnō wodi pæināni
nāni cabo iñōnānite
nē yewæmōināni wææ
tipæmpoga go mēa müido
ganca inānitapa.

Ayæ Debii wodi pæināni nāni cabo
iñōnānite nē yewæmōināni
wææ tipæmpoga go mēa
müido ganca inānitapa.

Ayæ Itacado wodi pæināni
nāni cabo iñōnānite
nē yewæmōināni wææ
tipæmpoga go mēa müido
ganca inānitapa.

8 Ayæ Tabodō wodi pæināni
nāni cabo iñōnānite
nē yewæmōināni wææ
tipæmpoga go mēa müido
ganca inānitapa.

Ayæ Ootee wodi pæināni nāni cabo
iñōnānite nē yewæmōināni
wææ tipæmpoga go mēa
müido ganca inānitapa.

Ayæ adobai Beencaminō wodi
pæināni nāni cabo iñōnānite
nē yewæmōināni wææ

tipæmpoga go mēa müido
ganca inānitapa.

*Tæiyæñāni nāāmæntacoo mongænte
a ongōninque*

9 Ayæ ate wæætē ayōmō
tæiyæñāni ināni a ongōnāni
atabopa. Æpodānidō ināni, ante
æcānō tee mampote anguingāā.
Mānināni wabæca nāni quēwencabo
wabæca nāni quēwencabo inte
tæiyæñāni incæ waodāni nāni
cabo waodāni nāni cabo inte
tæiyæñāni incæ wacā awēnē
nāni cabo wacā awēnē nāni cabo
inte tæiyæñāni incæ wadō nāni
tedecabo wadō nāni tedecabo inte
tæiyæñāni incæ mānōmai inōnāni
inte ongōnānitapa. Ìināni iñōmō
nāāmænta weocoo doycæncoo
mongænāni inte yædēmæmāa
ōnōnempo nææninque Awēnē
nānō aacæ tæ containpa gāānē
ongōninque Wængongui Codotedo
weca a ongōnānitapa. 10 Ayæ
tōmēnāni yedæ āninque Ìimai
ānānitapa.

“Mōnō Wængongui iñōmō tōmengā
nānō aacæ tæ containpaa
nē tæ contacā inongā inte
tōmengā adocā mōnō imonte,
Quēwencæminimpa, ante nē
Ængā inongā ingampa.

Ayæ Wængongui Codotedo
adobai mōnō imonte,
Quēwencæminimpa, ante
nē Ængā inongā ingampa,”
ānānitapa.

11 Nē aadāni nē Picænāni tōnō
mēa go mēa mūināni quēwēnāni
Awēnē tæ containpa gāānē
ongōñōnānite Wængongui anque-
doidi tōmānāni iñōmō yabæ inō
godāmæ ongōnānitapa. Wængongui
nānō aacæ tæ contayōmō gāānē
guidōmēmæ ædæ wææninque
tōmēnāni Wængongui ingante, Bitō
Wængongui Awēnē imidō angūēnē,
ante watapæ apænedānitapa.

12 Ayæ ānānitapa.
“Amēē. Mōnō Wængongui ingante
watapæ apænēmōnipa.

Ayæ tömengä nãö emongänö angüenë. Tömengä tömänö ante eñenongä ingänö angüenë.

Tömengä ingante waa adinque mönitö tömengä ingante waa ate pönente apænemönipa.

Ayæ tömengä tæi piñængä ingänö angüenë.

Tömengä tæi piñængä inte tömää nänö cæinënö cædongä ingampa.

Wantæpiyæ iñonte cöwë mäninö ante ancæmönimpa.

Mänömaï baquïnö angüenë, ante, Amëë,” änanitapa.

¹³ Ayæ në aadäni në Picænäni incæ adocanque botö imo äninque, “Iinäni näämæntacoo doyæncoo në mongænäni iñömö æmönänidö inänitawo. Edæ ædönö quëwëninäni inte pönänitawo,” angantapa.

¹⁴ Äñongante botö tömengä ingante, “Awënë bitö tömëmi do eñëmipa,” antabopa. Äñömote tömengä wæætë, “Mäninäni nanguï nani wæwengäimämo iinque baganca incæ ayæ mülnäni quëwëninäni inänipa. Edæ tömënäni weocoo doyæncoo, Waëmö pönï bacæimpa, ante Wængonguï Codotedo wepænë yamongainäni inänipa,” ante në aacä në Picængä apænecantapa.

¹⁵ Ayæ adocä godömenque apænecantapa.

“Mänömaï beyæ Wængonguï nänö aacæ tæ containpa gäänë a ongöninque tömënäni

itädë incæ woyowotæ incæ Wængonguï oncö tæiyæ waëmö oncönë tömengä ingante cöwë cædänipa.

Iinque oncontai bai tömënäni wænömënæca wo cæcä bai cædinque mänimpaa në tæ contadongä iñömö

tömënäni inänite ante wææ aacæcäimpa.

¹⁶ Tömënäni cöwë gue ænënämaï tepæ gæwæñämaï incædänimpaga

Nænque tömënäniya ti näwänämaï i iinque tömënäni gönämaï incædänimpa.

Quiëmë ocoi ä beyænque tömënäni gonte inämaï inguinänidö angüenë.

¹⁷ Edæ Wængonguï Codotedo Wængonguï nänö aacæ tæ contayömö gäänë në a ongongä iñömö

tömengä iñömö mäninäni näämæntacoo në mongænäni inänite në aacä incæcäimpa.

Tömengä edæ tömënäni inänite quëwengüimæ tapæñömö iñömö ænte mäocä goquänäni.

Ayæ Wængonguï tömënäni wëñapæ nänï tamonte wædi tömämæ wadæ cæmoncæcäimpa,” angantapa.

8

Tee bædedinta tömanta wi æmpocampa

¹ Ayæ Wængonguï Codotedo tee bædedinta tömanta wi æmpoyongante öönædë iñömö mëedia ooda ganca nówæ ongonte batimpa.

² Ayæ anquedoidi önompo æmæmpoque go mëa ganca inäni Wængonguï weca në a ongönäni inänite atabopa.

Mäninäni inänite tömengä todompeta nani ancade önompo æmæmpoque go mencedea ganca pædæ godongä ænänitapa.

³ Ayæ wacä anquedo iñömö oguï waaquï iya täincade oodo inte nani badöincade nææninque, Wængonguï quï, ante nani iya täimpa gäänë ponte a ongongan-tapa.

Mänimpa oodo inte nani badöimpa Wængonguï nänö aacæ tæ containpa gäänë ongönimpa.

Ayæ, Wængonguï quänäni tömengä ingante apæneyönäni bitö oguï waaquï tancæbiimpa, ante cædinque adocä anquedo ingante wacä pöninque nanguï oguï waaquï godongä ængantapa.

⁴ Ænte

ōnompō nǣænte oguī waaquī
iya tangā īninque tēēmāmāmo
Wængonguī weca æipāmoyedē
Wængonguī quīnāni tōmengā in-
gante nāni apǣnepāmo guēa
adoyōmō æipāmotimpa. ⁵ Ayǣ
adocā anquedo īñōmō oguī waaquī
iya tāincade æninque iya tāimoga
gonga ænte eyede wēninque ingui-
poga īñōmō wææntodongantapa.
Wææntodongā ate detæbo tæi tæi
tē goyō yedæ pōni ānimpā. Yædæ
yædæ nānimpā. Ayǣ goinque
gotimpa.

Todompeta nāni ancade

⁶ Ayǣ Wængonguī anquedoidi
ōnompō æmæmpoque go mēa ganca
īnāni todompeta nāni ancade
ōnompō æmæmpoque go mencadea
ganca nē nǣæīnāni inte todompeta
ōnōne gō cædedinque we we ōncæ
cædānitapa.

⁷ Wængonguī anquedo tānocā
īñōmō tōmengā todompeta inte
we we ōngā ate yoguica gonga
tōnō wepǣ adoyōmō wempo-
dente bai inguipoga īñōmō tǣ tǣ
wæænimpā. Tǣ tǣ wææ ate ingui-
poga īñōmō pancabaa nanguī ōmæ
īñōmō gonte batimpa. Awæncoo
īñōmō pancacooga incæ adobai
nanguī incoo gonte wænimpā.
Gaguimæncoo īñōmō tōmancoo
gonte batimpa.

⁸ Wængonguī anquedo ayængā
īñōmō tōmengā todompeta inte we
we ōngā ate nǣnǣ onquiyabo
ēmō bai gonga bæcodote bai īñonte
wææntodōnāni gāwapæntibaa tæi
tæi guitimpā. Tæi tæi guī
ate gāwapæntibæ īñōmō pan-
catibaa incæ nanguī pōni æpǣ
īñōmō wepǣ batimpa. ⁹ Ayǣ
gāwapæntibæ cæncadēmæ īnō
quēwēnāni īñōmō pancadāniya
incæ nanguī īnāni wænānitapa.
Ayǣ nǣnǣ wipocoo pancacooga
incæ nanguī wo cæwodincoo īñōmō
wo ēwente guitimpā.

¹⁰ Wængonguī anquedo ayængā
īñōmō tōmengā todompeta inte
we we ōngā ate nǣnǣ nēmō
īñōmō cadentato tica wodōnote
bai ōōnædē īnō owodēmō incæ
tǣ wæænīnque ōnoncooga īñōmō
pancacooga incæ nanguī æpǣnē
īñōmō tæi tæi guitimpā. Æpǣ
tayōmō adobai cæncadēmæ īnō tæi
tæi guitimpā. ¹¹ Mānīnēmō ēmōwo
īñōmō, Tī Nānēmō, ante nāni ānēmō
impa. Nēmō tæi guiyonte nanguī
æpǣ īñōmō moncapǣ bai tī nāmæ
batimpa. Waodāni tæiyænāni
īñōmō īmæ tī nāmæ bagaimæ bete
wænānitapa.

¹² Wængonguī anquedo ayængā
īñōmō tōmengā todompeta inte
we we ōngā ate nænque pan-
cayōmonga tente ba ate apāicā
adobai pancayōmonga tente ba
adinque nāna apāidīnō īñōmō
pancaa wēmō batimpa. Nēmōncoo
īñōmō pancadāniya incæ nanguī
īnāni wo ēwente badāni ate nāni
apāidīnō īñōmō pancaa wēmō
batimpa. Itædē īñonte tipæmpoga
go mēa ooda ganca īñō mēa go mēa
ooda ganca nænque nǣō apāidāmai
īnimpā. Ayǣ woyowotǣ īñonte
tipæmpoga go mēa ooda ganca īñō
mēa go mēa ooda ganca apāicā tōnō
nēmōncoo apāidāmai īnānitapa.

¹³ Ayǣ ayōmote guingāmōwæ
ōōnædē gāmænō pao pao godinque
īlmai ante aa pecā ēñentabopa.
“Inguipoga quēwēnāni nāni
wæquinque. Nāni wæquinque.
Nāni wæquinque impa, angan-
tapa. Edæ Wængonguī anquedoidi
mēnaa go adocanque īnāni inte
tōmēnāni todompeta inte we we
ōncæ cædāni beyænque inguipoga
quēwēnāni īñōmō nanguī pōni
wæwenguīnāni bacædānimpā,” ante
guingāmōwæ angantapa.

9

¹ Wængonguī anquedo ayængā
īñōmō tōmengā todompeta inte
we we ōngā ate wa nēmō

ōönædē inō owodinqe ingui-
poga tæ wæængainēmō ongō
atabopa. Mānī nēmō ingante
tadōmengadænguipo ontatodē wi
ænequī godonte inimpa. ² Wi
ænequī æninqe ontatodē wi
æneçā ate tēēmancoo ta æitimpa.
Mānī tēēmancoo ñænæ gonga-
pamō tēēmancoo bai inimpa. Ininqe
ī tēēmancoo tadōmengadænguipo
ontatodē ta æiyonte nænque tōnō
ōönæ wentamō pōnī badaimpa.
³ Tēēmancodē inō ñāwāi ta pōninqe
ingui-poga iñōmō wææñōnānīte
wacā godō cæçā beyænque
tōmēnāni tæimō badinqe emēñe
ingui-poga quēwēnāni bai tæ gui-
idāni badānitapa. ⁴ Ayæ tōmēnāni
inānīte, Ingui-poga gaguimæncoo
incæ gæpæñabocoo incæ awæncoo
incæ pæcoo wo ēwēnāmaī iedāni.
Wæætē waodānīque ōnōnemō
inō Wængonguī nānō yewæmōi
inte nē yewæmōnāmaī ingaināni
inānīte adinqe mīnitō tōmēnāni
inānīte godō cæmīni beyænque
nantate wæcædānimpa, ante wacā
angantapa. ⁵ Ayæ ñāwāiidi inānīte
edæ, Wænōedāni, ānāmaī ingā inte
tōmengā, Mīnitō wæætē tōmēnāni
inānīte ōnōmpo æmæmpoque apāicā
ganca cæmīni beyæ nanguī pōnī
wæwencædānimpa, angantapa.
Ininqe emēñe tæ guī waocā
nantate wæçā bai tōmēnāni nanguī
pōnī nantate wæwēnāni inānitapa.

⁶ Māñīñedē waodāni, Æbānō
cæte wænguimoo, ante ancaa
cædinque wænāmaī incædānimpa.
Wæñēmōnipa, ante ānāni incæte
ædō cæte wæmaīnāni.

⁷ Ayæ ñāwāiidi iñōmō tontadoidi
cabayoidi guēadō guēa cæte nē
godāni bai adobai ēmōnānitapa.
Tōmēnāni ocaboga awēñe poganta
oodo inte badōnīnta bai wen-
cadānitapa. Ayæ māñināni aw-
inca iñōmō waodāni awinca
bai ēmōnānitapa. ⁸ Tōmēnāni
ocaguī iñōmō onquiyængā ocaguī
bai encadinque tōmēnāni бага-

coo iñōmō nēōō бага bai en-
gadānitapa. ⁹ Tōmēnāni tæcætawē
inō tæñīnta inte badōnta bai wææ
mongæñānitapa. Ayæ tontadoidi
guēadō guēa wænoncæte ante
cædinque ānāni ate cabayoidi
pogodo gote awoto bai wēa
pōnonte nanguī pōnī ā bai ñāwāiidi
iñōmō adobai ōnonguēnepæ pao
pao godinqe āmæ godānitapa.
¹⁰ Tōmēnāni ōnōmīñæ incæ emēñe
ōnōmīñæmpa bai ēmīñæñānitapa.
Tōmēnāni nāni tæī piñæmāmo
ōnōmīñæ inō ēmīñæñāni inte
ōnōmpo æmæmpoque apāicā ganca
godō cædāni beyæ waodāni nanguī
pōnī wæwēnānitapa. ¹¹ Mānī
ñāwāiidi iñōmō awēñe odeye
ingante ēñente quēwēnānitapa.
Māningā tōmēnāni awēñe iñōmō
tadōmengadænguipo iñōmō quēwēnāni
inānīte nē aacā anquedo inongā
inte tōmengā ēmōwo ebdeo tededō,
Abadoō, nāni āwo ī ayæ, Nē
Wo Ēwengā, ante ēmongā ininqe
guidiego tededō, Apodiōō, ante
pemōnānipa.

¹² Tāno nāni wæquinque do iinqe
batimpa. Incæte godōmenque
mempoga ganca nanguī pōnī nāni
wæquinque ayæ baquinō anguēñe.

¹³ Wængonguī anquedo ayængā
iñōmō tōmengā todompeta inte
we we ōngā ate tedepāmo tēñō
ēñentabopa. Oguī waquī iya tāimpa
oodo inte badōimpa Wængonguī
weca mæ ongōmpa. Māñimoga
ōnōmoncawæ bai mēa go mēa mæ
ongōñōmō māñīñōmō tedepāmo
tēñō ēñentabopa. ¹⁴ Wængonguī
anquedo ayængā todompeta nē
næængā ingante iīmaī angantapa.
“Ñænæ ōnonga Eopadatedō nāni
ānonga iñōmō anquedoidi mēnaa
go mēnaa ināni iñōmō nē ñā
cæyænīnāni inānīte bitō ñimpo
cæe,” angantapa. ¹⁵ Edæ māñināni
anquedoidi mēnaa go mēnaa
ināni iñōmō tōmēnāni māñīnepo
iinqe ba ate māñī apāicā iñonte
māñīñæ incæ māñī ooda iñonte

dobæ nāni cæquinque ante a ongōñōnānite iūmaī angantapa. Waodāni tōmānāni iñōmō mencabodāniya go adocabodānique quēwēñōnāni adocabodānique inānite mīnitō wænoncæminimpa, angantapa. Ayæ ñōwo tōmēnāni inānite ñimpo cæcā ate tōmēnāni wænoncæte ante tao godānitapa. ¹⁶ Ayæ tontadoidi iñōmō cabayo mongæināni ināni æpodānidō ināni, ante tee mampote dootiento miñōō ganca inānitapa. Mānimpodāni inānipa, ante eñentabopa.

¹⁷ Botō wīlmonthe bai ayōmo cabayoidi tōnō nē mongæināni iñōmō iūmaī emōnāni atabopa. Cabayo nē mongæināni iñōmō tæcætawē inō tæineta nāni wææ mongæntacoo pancataa opatawæ gonga gonte bai emontapa. Pancataa wentamō emontapa. Pancataa atopode nāni ā bai wiñadæ emō bai emontapa. Cabayoidi ocabo iñōmō nēōō ocabo bai encadānitapa. Tōmēnāni onōne inō gonga tōnō tēemā tōnō atopode nāni oō waadō tadedānitapa. ¹⁸ Māni gonga tōnō tēemā tōnō atopode iñōmō mēmāmoque go adopāmoque nāni wænōmāmocoo nē tadedāni inte cabayoidi iñōmō waodāni tōmānāni mencabodāniya go adocabodānique quēwēñōnāni adocabodānique inānite wænōnāni wænānitapa. ¹⁹ Mānināni cabayoidi tōmēnāni onōne inte tæi piñænte wænōninque adobai tōmēnāni onōmiñæ inte tæi piñænte wænōnānipa. Edæ tōmēnāni onōmiñæ iñōmō tæntæ ocabo bai emiñænāni inte waodāni inānite pocænāni wænānitapa.

²⁰ Mānimāmo wodonte nāni wængaimāmocoo beyæ ayæ wænāmaī quēwēnāni inte wæwēnāni incæte tōmēnāni nāni wēnæ wēnæ cægainō ante, Ancaa wæwente awædō, ante pōnēnāmaī ināni inte ñimpo cædāmaī inānitapa. Wæætē oodo inte padata inte bodonte inte dica inte awæmpa inte tōmēnāni

nāni badonte cōnōnincōo iñōmō adāmaī incoo incæte eñēnāmaī incoo incæte dao dao godāmaī incoo incæte tōmēnāni, Mōnitō wængonguīdi inānipa, ante ædæ wæænte apænedinque ñimpo cædāmaī inānitapa. Ayæ adobai wēnæidi inānite ædæ wææninque, Mīnitō mōnitō wængonguīdi iminidō anguēnē, ante ñimpo cædāmaī inte apænedānitapa. ²¹ Ayæ mānināni godōmenque waodāni inānite piinte wænōnāni inte tōmēnāni miī bete yewænāni inānipa. Nānōogængā ināmaī iñongante towente cædōnāni inte tōmēnāni awēmō o ænāni inānipa. Mānōmaī godōmenque cædinque tōmēnāni nāni wēnæ wēnæ cægainō ante, Ancaa wæwente awædō, ante pōnēnāmaī ināni inte ñimpo cædāmaī inānitapa.

10

Wængonguī anquedo dadi om-pointa guiyanta næængā

¹ Ayæ wacā anquedo nē tæi emongā inte oōnædē inō wæængā atabopa. Tōmengā weocoo mongænte bai boguimancodē pōninque tōmengā ocaboga tæcædæca inō daimē godāmæ owotapa. Tōmengā awinca incæ nænque bai apāidinque tōmengā onōmēnē incæ cobacadewæ gonga gonte emō bai emēnengā ingantapa. ² Tōmengā onōnempo inō dadi ompointa ininta nāni wi æmpodinta guiyanta næængā ingantapa. Tōmengā onōwa tōmēwa gāwapæntibaa cō cæwadinque tōmengā dipæwa guiquēnē omaa cō cæwacantapa. ³ Mānōmaī cō cæwadinque tōmengā nēōō ii pepa bai nanguī pōni yedæ aa pecantapa. Aa peyongā detæbo onompo æmæmpoque go mēa ganca wæætē tæi tēninque tededānitapa. ⁴ Detæbo onompo æmæmpoque go mēa ganca ināni iñōmō tededāni eñēninque botō yewæmoncæ cætabopa. Tæcæ

yewæmoncæ cæyömo öönæde inö tedepämo iimaï ante tedecä eñentabopa. “Inæmpa önompo æmæmpoque go mäa detæbo nani tededö æbänö ante tededäni, ante wii eñengui i ininque bitö yewæmönämaï ie,” angantapa.

⁵ Wængongui anquedo botö adingä inömo gäwapæntibaa tönö ömaa në a ongongä inömo tömengä önompo tömempo öönæde inö pædæ æmpocantapa. ⁶ Tömengä tömempo pædæ æmpodisque, Wængongui eñeñongä botö äno ante nöingä baquino anguenë, ante iimaï angantapa. Edæ në wantæpiyæ cöwë quëwengaingä inte öönæde tömäa inguipoga tömäa gäwapæntibæ tömäa badöningue tömengä adobai öönæde owodäni tömänäni inguipoga quëwänäni tömänäni gäwapäa quingänö owodäni tömänäni inänite në badongaingä inte tömengä emöwo apænedisque, Botö apænedö nöingä baquino anguenë, ante në apænecä inömo, “Mönö ee ongöñedë do inque batimpa, angantapa. ⁷ Edæ

Wængongui anquedo tömengä pöni inömo tömengä todompeta we we öoncæ cæyongante Wængongui nänö cæinënö ante wë wodonte bai nänö angainö ante nöwo inque cæcæcäimpa. Wængongui ingante në cægainäni tömengä beyæ në apænegaïnäni inönänite mäninö nänö cæinënö ante do apænegaingä inte Wængongui mäninö bai nöwo inque cæcæcäimpa,” angantapa.

⁸ Ayæ öönæde inö tedepämo adöpämo do botö eñenö nöwo wæætë botö imote iimaï angä eñentabopa. “Wængongui anquedo në gäwapæntibaa tönö ömaa inömo a ongongä weca godinque bitö tömengä önönempo dadi ompointa ininta nani wi æmpodinta nänö nææininta æe,” angantapa. ⁹ Angä eñëninque Wængongui anquedo weca godinque botö

tömengä ingante, Dadi ompointa guiyanta pönömi æmoe, ante äñömo tömengä wæætë botö imo, “Æe. Æninque cæe. Bitö önöne da wëneyömi guinëmæ bai waëme pöni ingæimpa. Incæte yo mongænte ate cæncadë guidinque ti nä bacæimpa. Ininque cædente wæcæbiimpa,” angä eñentabopa.

¹⁰ Wængongui anquedo önönempo dadi ompointa guiyanta æninque botö ade cæntabopa. Önöne guinëmæ bai waëme pöni i incæte yo mongænte ate cæncadë guidinque ti nä badinque cædente wætabopa. ¹¹ Ayæ botö imote angantapa. “Wacä awënë nani cabo wacä awënë nani cabo incæ wabæca nani quëwencabo wabæca nani quëwencabo incæ wadö nani tedecabo wadö nani tedecabo incæ wabæca wabæca nani awënë odeye cabo inönänite bitö, Mäninäni inänite æbänö baquii, ante wæætë Wængongui beyæ apænecæbiimpa,” ante angantapa.

11

Wængongui æbänö cæcää, ante mënaa apænedapa

¹ Wacä botö imote, Tee manguimpa impa, ante cæwipa bai pædæ pönöningue ayæ botö imote, “Goe, angantapa. Wængongui oncö tæiyæ waëmö oncönë godinque mänincö tönö, Wængongui qui, ante nani iya täimpa tee mäe. Ayæ woadäni adoyömo ædæ wææninque Wængongui ingante, Bitö Wængongui Awënë imidö anguenë, ante watapæ apænedäni inömo æpodänidö inänii, ante tee mampote cæe. ² Wængongui oncö tæiyæ waëmö oncönë tee mäninque yacö boyäa inömo tee mänämaï ie. Edæ mänincö boyäa wadäni oodeoidi inämaï inäni inänite do godonte intapa. Mäninäni edæ coadenta i doo apäicä ganca mänimpoga inönte Wængongui nänö tæiyæ waëmö quëwënomö incæ

wo ēwente cæcæðanimpa. ³ Ayæ botō imotedō ante, Botō æbānō cæboo, ante nē, Nō ante impa, ante apæneda iñōnate botō godō cæquimo beyænque tōmēna tæi piñænte badingue miido doo-tiento tetenta eōnæ mānimpoōnæ iñonte botō beyæ apænecædaimpa. Waodāni wæwente beyænque gōmæ ēmoncoo mongænāni bai tōmēna adobai gōmæ ēmoncoo mongæninque apænecædaimpa,” ante apænecā eñentabopa.

⁴ Wængongui æbānō cæcāā, ante nē, Nō ante impa, ante apæneda iñōmō tōmēna iñōmō Wængongui inguipoga Awēnē iñongante tōmengā weca odibowæ nāni äwæ mēwāa ongōwæ bai inapa. Ayæ tōmengā weca yædo concædi ti wodōnincade men-cadea ongoncade bai mānina iñōmō adobai inōna inapa.

⁵ Wadāni, Tōmēna inate wēnæ wēnæ cæinēmopa, ante cæðāni ininque tōmēna wæætē nē piinte cæðāni inānite gonga wo tadete bai cæðinque wænōna wæncæðanimpa. Edæ, Tōmēna inate wēnæ wēnæ cæinēmōnipa, ante nē cæðāni tōmānāni mānōmai wæncæðanimpa.

⁶ Wængongui godō cæcā beyænque tōmēna tæi piñæna badingue, Wængongui beyæ mōna apæneyedē cōōnæ cæðāmai ingæimpa, ante cæðinque oōnæðē tee mōnete bai cæcædaimpa. Ayæ tæi piñæna inōna inte tōmēna æyedēmē cæinēna incæ wæætē wæætē cæyōnate æpæncoo tōmancoo wepænque bacæimpa. Adobai inguipoga tōmāmæ quēwēnāni inānite tōmēna cæda ate quiēmē wænōmāmocoo incæ pō wēnæ wēnæ bacæðanimpa.

⁷ Ayæ tōmēna, Wængongui æbānō cæcāā, ante iinque apæneda ate babæcā bai mōnō guiñenongā inte tadōmengadænguipo inō tadinque tōmēna inate guēadō guēa cæðinque tæi ēmongā inte gānā cæðinque wænongā wæncædaimpa. ⁸ Wæna

ate tōmēna baonque ñænængade nāni quēwēñōmō taadō iñōmō oñoncædaimpa. Edæ Todōmā iñōmō quēwēnāni wiwa cæðāni bai ayæ Equitobæ quēwēnāni wēnæ wēnæ cæðāni bai mānii ñænængade nāni quēwēñōmō nē quēwēnāni iñōmō adobai wēnæ wēnæ cæðanipa. Mānii quēwēñōmō adoyōmō tōmēna Awēnē ingante awāa timpote wænōnāni wængacæimpa. ⁹ Mēōnaa go adoōnæque go tæcæ itæðē iñonte tōmēna baō inī acæte ante pōinque wacā awēnē nāni cabo wacā awēnē nāni cabo incæ waodāni nāni cabo waodāni nāni cabo incæ wadō nāni tedecabo wadō nāni tedecabo incæ wabæca wabæca nāni quēwencabo incæ waodāni nangui ināni ponte tōmēna baō acæðanimpa. Ayæ, Da wēnāmai ingæimpa, ante wææ cæcæðanimpa. ¹⁰ Tōmēna iñōmō Wængongui beyæ nē apænēdina inōna inte inguipoga quēwēnāni inānite nangui āna wæðināni inte tōmēnāni ñōwo wæætē watapæ tocæðanimpa. Ininque tōmēna mānōmai wænte oñōna ate tōmēnāni nangui Yæ yæ todinque wacā ingā wacā ingā, Oñonque æe, ante pæðæ godōnāni æncæðanimpa.

¹¹ Mēōnaa go adoōnæque go tæcæ itæðē iinque go ate Wængongui edæ, Quēwencæmīna, ante tōmengā nānō guēmāmāmo quēwenguimāmo woo oongacā ate tōmēna iñōmō wæætē mīina badingue ængæ ganticædaimpa. Ængæ gantiyōna nē adāni guiquēnē ancai guiñente wæcæðanimpa.

¹² Ancai guiñente ayōnāni tōmēna oōnæðē inō tedepāmo yedæ ante eñencædaimpa. “Iñōmō pō æeda,” angā eñēninque tōmēna oōnæðē inō boguimancodē æiyōna tōmēna inate nē piinte cæðināni edonque acæðanimpa. ¹³ Tōmēna æiyedē māniñedē goinque nangui ocæ ocæ goquimpa. Tōmēnāni nāni quēwēñōmō onconcoo bacoo

iñonte pancacongā incæ nangui onconcoo acapowate bogocæ tæ gowæænguimpa. Ado goinque goyedë waodäni tiæte müido ganca wæncædänimpa. Ayæ müināni quëwënāni ancai guññëninque, Wængongui öönædë nê quëwëmi ïmi inte bitö nö tæi piñænte ïmidö anguënë, ante wæcædänimpa.

¹⁴ Ayæ mempoga nāni wæquinque do ïinque batimpa. Incæte godömenque adopoque nangui pöni nāni wæquinque oo pöni bacæimpa.

Todompeta æmæwoya

¹⁵ Wængongui anquedo tömangä iñömö tömengä todompeta we we öongä ate öönædë inö wadāni nāni tedepāmo yedæ tededinque ïimai änānitapa.

“Mönö Awënë Wængongui tömengä Codito tönö inguipoga Tæiyæ Awënë Odeyeda badinque wantæpiyæ cöwë aacædaimpa,” änānitapa.

¹⁶ Nê aadāni nê Picænāni iñömö bæinticoatodo ganca ināni mānimpodāni iñömö Wængongui weca tömënāni awënë tæ containpaa nê tæ contadāni inte ñöwo guidömëmæ ædæ wææninque Wængongui ingante, Bitö Awënë Wængongui ïmidö anguënë, ante watapæ apænedänitapa. ¹⁷ Ayæ ïimai apænedinque,

“Awënë Wængongui bitö adobique Tömää nê Cædömi inte wëenëñedë do nê quëwengäimi ïmi ñöwobi inömi ïmipa.

Bitö nāmā tæi piñæmi inte ñöwo ædæmö nê aabi inömi ïmipa, ante adinque bitö ïmite waa ate pönente apænemönipa.

¹⁸ Wabæca wabæca nāni quëwencabo incæ tömānāni quëwënāni ængui badänitapa.

Ayæ bitö ængui babi ïinque nê wængaināni inānite bitö apænte panguiönæ do batimpa.

Ayæ bitö beyæ nê apænedönāni iñömö bitö ïmite nê cædönāni iñönānite

tömënāni inānite bitö, Minitö cædi beyæ paga cæbo æncæminimpa, ante bitö godonguiönæ dobæ batimpa.

Ayæ bitö quinäni iñönānite bitö ëmowo ante bitö ïmite nê ëñente cædönāni iñönānite

awënë bai ināni incæ öönānique ināni incæ tömānāni inānite bitö, Minitö cædi beyæ paga cæbo æncæminimpa, ante bitö godonguiönæ dobæ batimpa.

Ayæ inguipoga quëwënāni inānite wadāni nê wo ëwente cædönāni iñönānite bitö wo ëwente cæquiönæ do batimpa.”

¹⁹ Ayæ öönædë inö Wængongui tæiyæ waëmö oncö odemö wibænetapa. Wibæneyö

Wængongui, Waodāni æbänö cæte botö tönö godongämæ waa cæte quëwencædänimpa, ante odömoncæte ante nänö yewæmongainca nāni da wencaincade iñömö mänincönë mæ ongoncade atabopa. Ayö mote yædæ yædæ näinimpa. Yedæ pöni änimpa. Detæbo tæi tæi tēñö yedæ pöni änimpa. Goinque gotimpa. Ayæ yoguica cöönæ bai nangui cæte wæænimpa.

12

Onquiyængä tönö dadagöö nāni änongä

¹ Wængongui, Mä pöni odömömo adinque ëñencædänimpa, ante cædinque öönædë inö waëmö pöni badongä a owo atabopa. Edæ onquiyængä iñömö nænque inte weocoo wëñate bai mongæñongä apäicāmo incæ tömengä cæncædëwa ænömengadæwa inö impa. Tömengä, Awënë poganta, ante tipæmpoga go mēa nēmöidi inte godämæ badöinta wencacantapa.

² Mäningä onquiyængä yædëmadä

ēnengä iñongante wēñængä ēñacæ cæcä wæte wædinque wēñæ nantate Yæ yæ wæcantapa.

³ İninque Yæ yæ wæyongante öönæde inö mä pönî Wængongui nänö badöi wadö bai badöi a owo atabopa. Edæ ñænængade obe bai dadagöö nani anongä opatawæ ēñacä inte tömengä ocabocoo önonpo æmæmpoque go mencaa encacä inte mänii ocabocoo awenē pogantacoo önonpo æmæmpoque go mentaa wencacä ingantapa. Tömengä önömoncawæ adobai önonpo tipæmpoga ocabocoo encacä ingantapa. ⁴ Tömengä önoncaimñænca picæ cæmiñænique öönæde owodäni nēmōidi incæ pancadäniya incæ nangui inäni inänite wææntodongä inguipoga tæ wæænänitapa. Onquiyængä oo pönî iñongante dadagöö, Wēñængä ēñacä ate cæncæboimpa, ante tömengä weca a ongangantapa.

⁵ Onquiyængä wēñængä onguñængä ingante mangä İninque tömengä iñömö nänö Awenē baquinque pæcantapa. Tömengä iñömö tæiyæ awenē tömengä nempo quēwēnāni inänite aacä bai adobai tömämæ quēwēnāni inänite, İimai cæedäni, ante aacæcäimpa. Mäningä onquiyængä wēñængä ingante wacä ö ænte Wængongui weca ayæ tömengä nänö aacæ tæ contayömö mäniñömö ænte mäicä æicantapa. ⁶ Mäniñö bayonte wäänä iñömö önomæca iñömö wodii gocantapa. Tömengä beyæ ante Wængongui nänö eyepæ cæyömö mäniñömö wodii gocantapa. Mäniñömö müido dootiento tetenta eönæ mänimpoönæ iñonte tömengä quēwente beyæ cængui eyepæ pönönäni cæncæcäimpa, ante Wængongui tömengä nänö owoyömö ante do badongantapa.

⁷ Mäniñedē edæ öönæde iñömö guädö guä cæte wæñönänitapa. Wængongui anquedo Miiguedo

nani angaingä iñömö tömengä wadäni anquedoidi awenē inongä ingampa. Tömengä tömēnāni tönö dadagöö ingante wido cæcæte ante cæyönāni dadagöö wæætē tömengä anquedoidi tönö wæætedö wæætē guä cädäni incæte ⁸ tömēnāni ædö cæte gänä cæquinānii. Edæ ædö cæte öönæde iñömö ayæ quēwenguinānii, ante tömēnāni inänite wido cädänitapa. ⁹ Tömēnāni iñömö ñænængade dadagöö ingante wido cæte wææntodönänitapa. Mäningä dadagöö iñömö wēenēñedē tæntæ ingaingä inte tömengä emöwo Wēnæ Tatāna mēwoga emongä ingampa. Adocä, Inguipoga quēwēnāni tömānāni oda cæcædänimpa, ante nē wapiticæ ænte mäocä ingampa. Tömengä ingante ayæ tömengä anquedoidi inänite inguipoga iñömö wido cæte wææntodönänitapa.

¹⁰ Ayæ ate öönæde inö tedepämo yedæ ante İimai ä ēñentabopa.

“Ñowoönæ mönö Wængongui mönö imonte, Minitö botö æmæwo æmo beyænque quēwenguimīni, ante tömengä nänö cæönæ batimpa.

Ayæ tömengä nänö tæi piñænö ñowoönæ ba İininque

tömengä adobai Tæiyæ Awenē Od-eye ñowoönæ bacäimpa.

Ayæ tömengä nänö apænte ængaingä mönö Codito adobai nämä tæi piñænongå inte nē angä bacäimpa.

Wēnæ guiquenē mönö tönñadäni inänitedö ante, Wēnæ wēnæ cädänidö anguenē, ante wapiticæ apænete änewēnongä ingampa.

Woyowotæ incæ itæde incæ mönö Wængongui weca a ongöninque

tömengä mäniñāni inänitedö ante nē wapiticæ änewēnongä

iñongante tömengä ingante inguipoga iñömö wææntodönäni wæængantapa.
 11 Wængongui Codotedo wepæ tömengä nänö wænte godongaimæ beyænque tæi emönäni badinque monö toniñadäni iñömö wænæ ingante gänä cædänitapa.
 Ayæ, Wængongui æbänö cæcää, ante tömënäni nani apænedö beyænque tömënäni tæi emönäni badinque wænæ ingante gänä cædänitapa.
 Wadäni tömënäni inänite Wængongui beyæ wænoncæ cæyönäni tömënäni,
 Mönitö guiñenämaï wæncæmönimpa, ante nê änäni inänitapa.
 12 Mänömaï beyæ minitö öönæde iñömö nê quëwëmini inte watapæ tocæminimpa.
 Wamini guiquënë inguipoga iñömö æpæntibæde iñömö nê quëwëmini inte mini wæquinque ingæimpa.
 Edæ wænæ minitö weca wææ pö quëwengäimpa.
 Tömengä nänö wo ewenguinö oo pönï impa, ante eñente beyænque äingä pönï bacampa.

Mänömaï beyæ minitö guiñenguimämo baquinque impa.”

Mänömaï ante yedæ angä eñentabopa.

13 Ayæ dadagöö, Botö imote inguipoga iñömö wido cæte wææntodönäni adï wædo, ante wædinque onquiyængä ingante wëñængä onguiñængä nê mäningä ingante bæi ongoncæte ante togængantapa.

14 Incæte Wængongui, Önömæca iñömö bitö beyæ botö cæyömö pao pao gocæbiimpa, ante cædinque ñænængade guingämöwæ önonguënepæ bai tipænguënepäa pönö badongä enguënepæte bai onquiyængä bacantapa. Ininque onquiyængä, Tæntæ botö imote

bæi ongönämaï incæcäimpa, ante Wængongui önömæca tömengä beyæ nänö cæyömö pao pao gocantapa. Mëa go adoque tæcæ wadepo iñonte tömengä mäniñömö quëwente beyæ nänö cængui eyepæ ænte cænguiñömö gocantapa.
 15 Ayæ, Onquiyængä ingante æpæ quingæ mangui bai bæ ta tæi guicæcäimpa, ante cædinque dadagöö tömengä önöne inö önö bai æpæ towæ tadonte bai tao godecantapa.
 16 Dadagöö towæ tadonte bai nänö tao godepæ quingæ pönö onguipo incæ onquiyængä beyæ ante cædinque wi ænete cæyö ada guipæntapa.
 17 Ada guipæ adinque dadagöö iñömö onquiyængä ingante godömenque ængui badinque wadæ godinque, Mäningä onquiyængä wënäni incæ wadäni inänite guëa cæte wænonguimo, ante gocantapa. Tömënäni Wængongui nänö, Iïmaï cæedäni, ante wææ angainö ante nê eñente quëwënäni inte, Itota æbänö cæcää, ante nê apænete quëwënäni inönäni iñömö mäninäni mäningä onquiyængä wënäni iñönänite dadagöö, Wænoncæboimpa, ante gocantapa.

13

Mënaa mönö guiñënëna

1 Ayæ dadagöö æpæntibæ yæwedeca emönaiya iñömö ponte a ongongantapa.

Ayæ babæcä bai nê guiñënongå iñömö æpæntibæde quëwente ta pönongä atabopa. Mönö guiñënongå tömengä ocabocoo önompo æmæmpoque go mencaa encacä inte tömengä önömoncawæ önompo tipæmpoga ocabocooga inö encacä ingantapa. Awënë pogantacoo tipæmpoga ganca tömengä önömoncawäa da da wencate encacantapa. Ayæ Wængongui emöwo incæ wíwa babæ wapiticæ ante äniwoï tömengä ocabocooga

tömancooga inö yewæmonte encacä ingantapa. ² Mäningä mönö guiñenongä botö nê adingä iñömö mëñe bai emönongä incæte tömengä önöwa oto önöwa bai ewacä inte tömengä önöne neöo önöne bai ênecä atabopa. Ayæ dadagöö nämä nänö tæi piñænö ante mönö guiñenongä ingante pædæ godöningue tömengä nänö aacæ tæ contaimpa pædæ godongä ænte tæ contadique mönö guiñenongä nê awënë badinque, ïimai cæedäni, ante nanguï angä bacantapa. ³ Ayæ mönö guiñenongä adoque ocaboga ämocate wæncæ cæcä bai ingaingä incæte gämæ cæcate ingantapa.

Tömämæ quëwënäni mönö guiñenongä ingante adinque ancai guiñeninque tömänäni tömengä miñæ godänitapa. ⁴ Dadagöö godö cæcä beyænque mönö guiñenongä iñömö awënë badinque dadagöö bai nê angä do bacä impa, ante adinque tömänäni dadagöö ingante, Bitö Awënë Wængongui bai imidö anguënë, ante apænedänitapa. Adobai mönö guiñenongä ingante, Bitö Awënë Wængongui bai imidö anguënë, ante apænedänitapa töö. Mäninö ante godömenque ïimai äninque, “Æcänö mönö guiñenongä bai ingä iñömö edæ dæ angampa. Æcänö tömengä ingante guëadö guëa cædinque tæi emonte gänä cæqingää.”

⁵ Dadagöö godö cæcä beyænque mönö guiñenongä iñömö nämanque pönente änewënongå badinque Wængongui ingantedö ante babæ wapiticæ ante änewëninque, Botö Wængongui bai imopa cæminii, änewënongantapa. Ayæ awënë badinque nê angä badingä inte mönö guiñenongä iñömö coadenta i doo apäicäa mänimpoga iñonte, ïimai cæedäni, ante aacantapa. ⁶ Ayæ tömengä mäniñedë Wængongui ingantedö ante wënæ wënæ babæ

wapiticæ ante änewënongå inte Wængongui emöwo ante tömengä nänö quëwëñömö ante babæ wapiticæ ante änewënongantapa. Tömënäni öönædë nê quëwënäni inänitedö ante adobai babæ wapiticæ ante änewënongantapa. ⁷ Tömengä Wængongui quinäni inänite guëadö guëa cæcæcäimpa, ante cædinque dadagöö godö cæcä beyænque tömengä nämä tæi piñængä badinque tömënäni inänite tæi emongä inte gänä cæcantapa. Ayæ dadagöö godö cæcä beyænque mönö guiñenongä iñömö waodäni nani cabo waodäni nani cabo incæ wacä awënë nani cabo wacä awënë nani cabo incæ wadö nani tedecabo wadö nani tedecabo incæ wabæca nani quëwencabo wabæca nani quëwencabo iñönänite tömengä tömänäni awënë badinque tömënäni inänite, ïimai cæedäni, ante nê angä bacantapa.

⁸ Mänömai beyæ tömämæ quëwënäni iñömö tömengä ingante, Bitö Awënë Wængongui bai imidö anguënë, ante apænecædänimpa. Wængongui inguipoga nänö badöñedë, Botö Codotedo ingante do wænönäni wæncæcäimpa, ante do angacäimpa. ïingä Codotedo, Näni quëwenguinta, ante nänö yewæmongaintaa ædänidö emöwo yewæmönämai inäni iñömö tömënanique mönö guiñenongä ingante, Bitö Awënë Wængongui bai imidö anguënë, ante apænecædänimpa.

⁹ Nê äamonca imini inte êñeedäni.

¹⁰ “Æcämenque ingante ante apænedinque Wængongui, Ao bæi ongonte tee mönete bai cæedäni, angä ininque tömengä ingante do bæi ongonte tee mönecædänimpa.

Æcämenque ingante ante apænedinque Wængongui, Ao yäëmenca wænömöni wæncæcäimpa, angä ininque

tömengä ingante do yaëmenca wænönäni wæncæcäimpa.” Mänömai beyæ mīnitō Wængonguī quīmīni iñōmō wæntæye ināmai inte ee cæcæmīnimpa. Edæ tömengä ingante godömenque wede pönencæmīnimpa.

¹¹ Ayæ ate wacä babæcä bai nē guiñënogä guiquënë onguipodë quëwente ta pöñongä atabopa. Codotedoidi önömoncawæ mēwäa nāni ëmoncadō bai tömengä adobai encacä ingantapa. Incæte tömengä dadagöō bai tedecantapa. ¹² Mönö guiñënogä tänocä pöningä nänö änö beyænque ayængä pöningä iñömö awënë badinque tänocä beyænque äninque, iīmai cæedäni, ante nē aacä ingantapa. Tānocä pöningä mönö guiñënogä ämocate beyæ nē wæncæ cæcä incæ wæætë gämæ cæcadingä iñongante ayængä pöningä iñömö tömämæ quëwënäni inānite angä ëñëninque tömänäni tänocä pöningä ingante, Bitō Awënë Wængonguī bai iimidō angüënë, ante apænedänitapa. ¹³ Māningä mönö guiñënogä ayængä pöningä, Mā pönī cæbo adinque ëñencædänimpa, ante cædinque badongampa. Ayæ godömenque mā pönī cæcä beyænque waodäni edonque pönī ayönäni öönædë inö incæ gonga inguipoga wææ adänitapa.

¹⁴ Mönö guiñënogä tänocä pöningä nänö änö beyænque tömengä weca mā cædinque ayængä pöningä iñömö tömämæ quëwënäni inānite oda cæte nāni goquino ante mäocä godänitapa. Edæ tömënäni inānite äninque, Mönö guiñënogä yaëmenca guiiyömö wæætë gämæ cæcate nē müingä quëwengä nänö ëmönö bai adobai badöedäni, angä ëñente badonte concædänitapa.

¹⁵ Mönö guiñënogä ayængä pöningä iñömö eyepæ cædinque mönö guiñënogä tänocä pöningä nänö ëmönö bai nāni badöninca incæ, Tedecæcäimpa, ante cæcä ate mäninca incæ oo guëmangantapa.

Tömënäni nāni badöninca ante waodäni Baa äninque, Bitō Awënë Wængonguī bai iimidō angüënë, ante apænedämai ināni inānite mäninca incæ ä beyænque wænönäni wænänitapa.

¹⁶ Ayæ awënëidi bai ināni incæ önönänique incæ mäincoo ëadäni incæ mäincoo ömæpodäni incæ wacä godonte æningä beyænque nē cæte quëwënäni incæ nāmanque cæte quëwënäni incæ mänināni tömänäni inānite tömengä nänö änö beyænque önompo tömempo inö yewæmöināni badänitapa. Wæætë önompo tömempo inö yewæmönämai ināni inte tömënäni önönemö inö yewæmöināni badänitapa. ¹⁷ Tömengä nänö yewæmōi yewæmönämai ināni guiquënë tömënäni mäincoo ædö cæte godonte ænguñänii. Ædö cæte godonte ænāni weca gote tömënäni mäincoo iñi godonte ænguñänii. Ayæ mäninö ante yewæmōi iñömö mönö guiñënogä tänocä pöningä ëmōwo impa. Wii tömengä ëmōwo yewæmonte i bai tömengä ëmōwo ante beyæ, Æpodö i, ante yewæmonte impa.

¹⁸ Mäninö ante ëñencæte ante nāni ëñenö ante eyepæ encadäni inte ëñencædänimpa. Ocāi nē encacä iñinque, Mönö guiñënogä tänocä pöningä nänö, Æpodö i, ante ëñencæte ante cæcæcäimpa. Edæ tömengä, Æpodö i, ante waocä, Æpodö i, ante adopo impa. Tömengä nänö, Æpodö i, ante teitiento teitenta i tei impa.

14

144.000 ganca ināni nāni ämotamini äinö

¹ Ayæ botō ayömote Wængonguī Codotedo änanquidi iñömö Tiño nāni anquidi mäniñömö a on-gongä atabopa. Tömengä weca waodäni tiento coadenta i coatodo müido ganca ināni inte Wængonguī Codotedo ëmōwo adobai tömengä

Mæmpo Wængongui ëmöwo nani önönemö inö në yewæmöinani inte a ongonani atabopa. ² Ayæ botö ëñëñömote öönæde inö tedepämo ante ñænæ tēñabo ante bai detæbo eyequei tē bai ëñëñinque adobai waodani nani adapate nani ampoque inte tæiyænani ampoyönani ante bai tedepämo tē ëñentabopa. ³ Tiento coadenta i coatodo müdo ganca inani inömö mä äninque waa ämotamini ante änanitapa. Wængongui nänö aacæ tæ contaimpa gäänë ämotamini äñönani müinani quëwënanani mäa go mäa ganca inani në aadani në Picænani tönö ëñëñanitapa. Tiento coadenta i coatodo müdo ganca inani inguipoga quëwënanani tönö adoyömo quëwëñönani, Godonte æmo beyænque quëwenguimini, ante Wængongui nänö në æninänique ii ämotamini äinö ante ëñente ancædänimpa. Wadani guiquënë ædö cæte ëñente anguinanii.

⁴ Iinani inömö Wængongui ingante ante waëmö quëwencæmönimpa ante cædinque, Onquiyængä, ante në towënamai ingainani inänipa. Ininque tömënanani Wængongui Codotedo ædönö gocä tömengä miñæ cöwë godänipa. Tömënanani waodani tönö adoyömo quëwëñönani Itota, Botö wepæ beyænque quëwenguimini, ante tömënanani inänite ængacäimpa. Täno amüña bayedë tä pedinque munitö, Wængongui qui baquimpa, ante mini cönöni bai mäninani adobai Wængongui quinani badinque Wængongui Codotedo quinani inänipa. ⁵ Adodani cöwë babæ änamai inani ininque wadani ædö cæte tömënanani inänitedö ante, Babæ änanipa, ante anguinanii. Tömënanani edæ cöwë wënæ wënæ cædamai inänipa töö.

Wængongui anquedoidi mënaa go adocanque nani änö

⁶ Ayæ Wængongui anquedo wacä inömö öönæde inö pö pao pao gocä

atabopa. Inguipoga në quëwënanani inänite wabæca nani quëwencabo wabæca nani quëwencabo incæ waodani nani cabo waodani nani cabo incæ wadö nani tedecabo wadö nani tedecabo incæ wacä awënë nani cabo wacä awënë nani cabo inönänite anquedo tömänani inänite Wængongui wantæpiyæ cöwë nänö watapæ apænedö ante ëñencædänimpa, ante apænecæte ante pongantapa. ⁷ Mäningä Wængongui anquedo inömö yedæ iimaï äninque, “Wængongui apænte nänö anguiönæ do inque bayonte mäniönæ tömämüni müni cægainö ante tömengä apænte ancæcäimpa. Ininque tömengä ingante guinëninque ee aedani. Adobai tömengä ingante waa aedani. Tömengä edæ öönæde incæ inguipoga incæ æpæntibæ incæ æpæ tayömo incæ tömäa në badongaingä ingante munitö, Bitö Awënë Wængongui imidö angüënë, ante ædæ wææninque watapæ apæneedani. Mäninque ämopa,” angantapa.

⁸ Mäningä Wængongui anquedo gocä ate wacä Wængongui anquedo ayængä pöninque iimaï angantapa. “Babidönia nani äñömö do wo ewente batimpa. Babidönia nani waëmö quëwëñömö i incæte do wo ewente ba aedani. Mäniñömö në quëwënanani wënæ wënæ cædinani inömö onquiyængä në towengä bai cædinque biinömæ bete quidi quidi dowæninque towencædänimpa, ante ti nämæ godonte bai cædänipa. Tömënanani mänömai godö cædani beyænque wabæca nani quëwencabo wabæca nani quëwencabo wæætë wënæ wënæ cædänitapa. Mäninque ämopa,” angantapa.

⁹⁻¹⁰ Ayæ mäningä Wængongui anquedo gocä ate wacä Wængongui anquedo tömengä pöninque yedæ iimaï angantapa. “Mönö guinënongå tänocä pöningä ingante æcänö, Bitö Awënë Wængongui bai imidö angüënë, ante apænecäa.

Ayæ tömengä nänö emönö bai nani badöninca gäänē ædæ wææninque æcänö apænecää. Wængongui tömēnani inänite nangui piincæcäimpa. Tömēnani onompo incæ onönemö incæ mönō guñēnongä nänö yewæmōi nē yewæmōināni adinque Wængongui adobai tömēnani inänite nangui piincæcäimpa.” Aninque Wængongui anquedo godömenque apænecantapa. “Mänināni Wængongui biinömæ nänö piimæ becädänimpa. Mänimænque æninque tömengä nänö piinte owætadē pe fiñængantapa. Mänimænque nē bete bai ināni iñömö nangui pōni wæwencædänimpa. Wængongui tæiyæ waemö anquedoidi weca ayæ Wængongui Codotedo weca gonga bæcoyömö atopode nani öo wadö gonga bæcoyömö öo wayömö mäninömö iñāni æmæwo gonte ba bai nangui wæwencædänimpa,” angantapa.

11 “Ayæ tömēnani gonga bæcoyömö mäninömö wæwēñōnāni nani wæwēmāmo tēmā bai cōwē æicōompa. Woyowotæ incæ itædē incæ mänināni edæ guēmānāmai incädänimpa. Tömēnani iñömö, Mönö guñēnongä tänocä pōningä weca ædæ wææninque, Bitö Awēnē Wængongui bai imidö anguēnē, ante nē apænedāni inānipa. Ayæ tömengä nänö emönö nani badöninca gäänē ædæ wææninque nē apænedāni adobai tömengä emowo nänö yewæmōi nē yewæmōināni inte mänināni tömānani wantæpiyæ mänōmai guēmānāmai inte wæwencædänimpa. Mäninque ämopa,” angantapa.

12 Mänōmai beyæ mīnitö Wængongui quimīni iñömö tömengä nänö, iñāni cædāni, ante nänö wææ angainö ante eñente cædōmīni inte ayæ Itota ingante godömenque wede pōnēmīni inte mīnitö wæntæye ināmai inte ee

cæcæmīnimpa.

13 Ayæ ate botö öönædē inö tedepāmo iñāni ante eñentabopa. “Bitö iñāni yewæmōe,” angantapa. “Ñowo ganca ayæ ate Awēnē Itota ingante pōnente nē wænāni inte tömēnani nani toquinque.”

Ante añongä Wængongui Tæiyæ Waemö Onöwoca, “Ao ämopa, angampa. Nani toquinque ingæimpa. Tömēnani nani nangui cægainö ñimpo cæte guēmancædänimpa. Edæ tömēnani nani waa cægainö öönædē iñömö edonque pōni acæimpa,” ante angantapa.

Inguipoga quēwēnāni beyæ amīña bai baccæimpa

14 Ayæ botö ayömo näämænta boguimā mæ owo atabopa. Adocanque Waocä eñagaingä ingä bai iñömö mänii boguimāa tæ contacä atabopa. Tömengä ocaboga awēnē poganta oodo inte badöinta encacä inte tömengä nänö onönemö yaemē bai waingamē idāmæ engamē næængä atabopa. 15 Ayæ ate wacä anquedo Wængongui oncö tæiyæ waemö oncönē ta pōninque boguimāa nē tæ contacä ingante iñāni yedæ ante aa pecantapa. “Inguipoga quēwēnāni botö imote nē wede pōnente waa cædōnāni iñömö nē mīnte pæmō bai ināni inte tömēnani nani to amīña bayedē bai impa. Wadæ wadæ pinōninque nani ö æñedē bai do bayonte bitö yaemē bai bitö nææi ænte gote mänināni inänite wadæ wadæ pinonte bai cædinque ö æe.” 16 Angä eñēninque boguimāa nē tæ contacä gote inguipoga iñömö tömengä yaemē bai nänö nææi inte wadæ wadæ pinonte bai cædinque tömānani nē mīnte pæmō bai ināni inänite ö ængantapa.

17 Ayæ öönædē iñömö Wængongui oncö tæiyæ waemö oncönē ongonde ta pōninque wacä anquedo adobai yaemē bai waingamē

idämæ engamë næænte pon-
gantapa. ¹⁸ Tömengä pongä ate
Wængongui anquedo wacä pon-
gantapa. Wængongui oncö tæiyæ
waëmö oncönë, Wængongui qui,
ante iya tæe, ante në äongä inte
näni iya täimoga gäänë ongöningue
ta pöningue yaëmë bai waingamë
idämæ në engamë næængä in-
gante iimaï yedæ apæncantapa.
“Inguipoga tömäo në wënæ wënæ
cädäni iñömö yowecoo bai inänipa.
Mäninäni yowe ite bayedë bai
inäni adinque bitö yaëmë bai bitö
näæxi ænte gote yowecoo wangö
tadampote gæte bai cædinque
töménäni inänite cæe.”

¹⁹ Angä eñëningue Wængongui
anquedo inguipoga iñömö tömengä
yaëmë bai nänö nææxi inte wangö
tadampote cædinque yowecoo
gädäni bai tömengä në wënæ
wënæ cädäni inänite adobai
cæcantapa. Ayæ yowepæ ante
ñænængade näni pinä pinä gäwate
cæincadedë yowecoo wææntodonte
bai cædinque tömengä wënæ wënæ
cädäni inänite Wængongui piinte
nänö päiñömö wido cæcantapa.
²⁰ Mänii töménäni yowecoo ænte
pinä pinä gäwate cæincade iñömö
töménäni näni quëwëñömö yabæca
ongompa. Mäniiñömö töménäni
inänite pinä pinä gäwate bai
cädänitapa. Cæyönäni töménäni
wepæ nanguï pöni gotimpa.
Cabayo goto winediñömö æi ganca
töménäni wepæ mäninganca æi
godinque todee tiento quidömetodo
ganca mäninganca nanguï pöni
wepæ gotimpa.

15

*Ticete ganca näni wæwenguimämo
pompa*

¹ Ayæ botö ayömote Wængongui
ñowo wæætë mä pöni odömömo
adinque eñencädänimpa, ante
cædinque öönædë inö bamöngæ
pöni badongä a owo atabopa.
Wængongui anquedoidi önompo

æmæmpoque go mënaa inäni iñömö
öönædë ongöñönänite töménäni
inänite, Minitö cæmini beyænque
waodäni näni wæwenguimämocoo
önompo æmæmpoque go mempoga
pongæimpa, angä eñente ænte
pönänitapa. Mänii wæwëmämocoo
æmæwo ba adinque Wængongui
nänö ænguï panguimämo eyepæ
bapa.

² Ayæ æpæntibæ iñömö
awocawænta ëmö bai adinque
botö mänintibæ tönö gonga guëa
wempodente bæco atabopa.
Adotibæ yæwedeca waodäni mä
ongönänipa. Mäninäni iñömö
mönö guiñëngä ayæ pöningä
ingante ante ayæ tömengä nänö
ëmönö bai näni badöinca ante Baa
äninque töménäni tæi ëmonte gänä
cädäni inänitapa. Adodäni tömengä
ëmöwo ante, Æpodö i, ante Baa
ante yewæmönämaï inäni atabopa.
Wængongui töménäni inänite ada-
pate näni ampoqui godongä ænte
näænte a ongönänipa. ³ Töménäni
a ongöningue Wængongui ingante
në cægaingä Möitee wodi ämotamini
nänö angainö ante ayæ Wængongui
Codotedo ämotamini nänö againö
ante iimaï ämotamini änänipa.

“Awënë Wængongui bitö adobique
Tömää Cægaïmi inte

bitö mä cädö iñömö waëmö pöni
inönö anguënë.

Bitö tömämæ quëwënäni Tæiyæ
Awënë Odeyebi imidö an-
guënë.

Quiëmë cædinque bitö në nö cæbi
ïmpa.

⁴ Awënë eñëmi, Æcämë bitö imite
guiñënämaï inguingää.

Ayæ bitö ëmöwo ante pönente
æcämë waa adämaï ingu-
ingää.

Edæ bitö adobique tæiyæ waëmö
ïmpa.

Tömää bitö nö cædinö edonque
pöni ba adinque

wabæca wabæca nāni quēwencabo
tömānāni bitō weca ponte
ædæ wææninque

bitō imi, Bitō Awēnē Wængonguī
imidō anguēnē, ante
ancædānimpa.”

⁵ Ayæ ate botō ayōmote öönædē
iñömō Wængonguī tæiyæ waēmō
oncō incæ æmontaicō bai inte
tömengā nānō nānēnē owocō
iñömō wi ænete bayō atabopa.

⁶ Wængonguī anquedoidi önompo
æmæmpoque go mēnaa ināni
mānincōnē ongonte ta pōnānitapa.
Tömēnāni cædāni ate waodāni
nāni wæwenguīmāmo iñömō
önompo æmæmpoque go mem-
poga pongæimpa. Tömēnāni
weocoo waëmoncoo nīno nāni
ancoo ñāō bai ëmoncoo mongænāni
inānipa. Tömēnāni tæcætawē
inō pacadeyænta oodo inte nāni
badōinta mongæënēmæināni
inānipa.

⁷ Ayæ mīnāni quēwēnāni mēnaa
go mēnaa iñōnāni adocanque
Wængonguī anquedoidi önompo
æmæmpoque go mēnaa ināni
iñōnānite owætacoo adotaque ado-
taque pædæ godongā ænānitapa.
Mānintacoo önompo æmæmpoque
go mentacoo iñömō oodo inte nāni
badōintacoo inte Wængonguī nē
wantæpiyæ cōwē quēwengaingā
ingā nānō ænguī pāmāmo eyede
ënentapa. ⁸ Wængonguī nānō ñāō
apāidō beyæ ayæ tömengā nānō tæi
piñæmāmo beyæ tömengā tæiyæ
waēmō oncōnē iñömō tēemāmāmo
eyede mæ ongompa. Ayæ
Wængonguī anquedoidi önompo
æmæmpoque go mēnaa ināni cædāni
ate waodāni nāni wæwenguīmāmo
ante önompo æmæmpoque go
mempoga nāni wæwenguinganca
inque baganca æcāmenque incæ
Wængonguī tæiyæ waēmō oncōnē
guuidāmai incædānimpa.

*Wængonguī nānō ænguī panguin-
tacoo*

¹ Ayæ ate Wængonguī tæiyæ
waēmō oncōnē inō tedepāmo
yedæ tē ëñentabopa. Nē angā
iñömō Wængonguī anquedoidi
önompo æmæmpoque go mēnaa
ināni inānite, “Goedāni, äninque,
Wængonguī owætacoo nānō ænguī
panguintacoo önompo æmæmpoque
go mēa ganca incoo næænte gote
inguipoga iñömō gao cædāni,”
angā ëñentabopa.

² Wængonguī anquedo tānocā
godinque tömengā owætadē ënē
incæ inguipoga gao cæcantapa.
Gao cæcā ate mönō guiñēnongā
ayæ pōningā nānō yewæmōi nē
yewæmōināni inte tömengā nānō
ëmönō bai nāni badōinca gāänē
ædæ wææninque apænedāni
iñōnānite tömēnāni ayaa nantai
ñōmæi tömāo baadinque nantate
wædānitapa.

³ Wængonguī anquedo ayæ nē
gocā tömengā owætadē ënē incæ
æpæntibæ cæncadēmæ gao cæcā
ate mānimæ iñömō do wænīnāni
wepæ bai bayonte mānintibædē
quēwēnāni tömānāni wænānitapa
tōō.

⁴ Wængonguī anquedo ayæ nē
gocā tömengā owætadē ënē incæ
æpænē tömānonga gao cædinque
æpæ tayömō tömāñömō gao cæcā
ate mānimæ tömāmæ wepæ
batimpa. ⁵ Ayæ ate Wængonguī an-
quedo æpæ tömāmæ beyæ nē angā
inte iūmai apæncā ëñentabopa.

“Mönō Tæiyæ Waēmō inōmi ëñēmi,
bitō wēēnēñedē do nē
quēwengāimi imi ñōwobi
adobi inōmi imipa.

Mänōmāi tömēnāni inānite apænte
ante pāninque bitō nō
cædinque apænte pānimi
imipa.

⁶ Edæ bitō quīnāni tönō bitō beyæ
nē apænegaināni inānite wænōnāni
ate
tömēnāni nē wænāni wepæ näate
bagadānimpa.

Bitö wæætē nē wænonte näate badāni nāni cægaī beyæ wepæ godōmi begadānimpa,” angantapa.

7 Ayæ Wængonguī qui, ante nāni iya täimoga inō tedepāmo tē ēñentabopa. “Ao āmopa. Awēnē Wængonguī bitō adobique Tömää Cægaīmi inte, İimaī pancæboimpa, ante bitō apænte angainō baī cædinque tōmēnāni inānite pāninque bitō cōwē nō cæte waa pāmipa.”

8 Wængonguī anquedo ayæ nē gocā tōmengā owætadē ēnē incæ nænque mæ owoyōmō māniñōmō gao cæcantapa. Ayæ waodāni æmontaiya montæ gongate wæcædānimpa, ante cædinque nē godō angā beyænque nænque nanguī tī nāwā batimpa. 9 Mānī nanguī tī nāwante beyæ waodāni montæ gongate badāni incæte tōmēnāni nāni wēnæ wēnæ cædinō ante, Ancaa wæwente awædō, ante ayæ pōnēnāmaī ināni inte ñimpo cædāmaī inte Wængonguī ingante waa adāmaī inānitapa. Tōmēnāni, Wængonguī cæcā beyænque mōnō wæwēmāmocoo pōnimpa, ante wædinque Wængonguī ingante piīninque tōmengā emōwo ante wēnæ wēnæ babæ ante tedewēnānitapa.

10 Wængonguī anquedo ayæ nē gocā tōmengā owætadē ēnē incæ mōnō guiñēnongā tānocā pōningā nānō aacæ tæ containpaa gao cæcā ate tōmengā awēnē odeye inongā inte nānō aayōmō mæ māmōnte baī batimpa. Waodāni nantate wædinque önonguēnēwa æo pocænguēnēwate wædānitapa.

11 Mānōmaī wædāni incæte tōmēnāni nāni wēnæ wēnæ cædinō ante, Ancaa wæwente awædō, ante godōmenque pōnēnāmaī ināni inte ñimpo cædāmaī inānitapa. Wæætē nantai baate nantate wædinque Wængonguī öönædē quēwēnongā ingante piīnte badinque wēnæ wēnæ babæ ante tedewēnānitapa.

12 Wængonguī anquedo ayæ nē gocā tōmengā owætadē ēnē incæ ñænæ önonga Eopadatedō nāni ānonga māninonga gao cæcā ate awēnē odeyeidi nænque tamōnō quēwente nāni ponguīnō taadō ante önō tōmāo amīmō batimpa.

13 Ayæ wēnæidi wentamō nāni ewocacabo mēnaa go adocanque ināni iñōmō weque baī ināni ta pōnāni atabopa. Dadagōō önōnē inō adocanque wēnæ ta pongantapa. Mōnō guiñēnongā tānocā pōningā önōnē inō wacā wēnæ ta pongantapa. Ayæ Wængonguī beyæ nē apænedōmo imopa, ante nē babæ apænedongā önōnē inō wacā wēnæ pongantapa.

14 Mānināni wēnæidi önōwoçaidi ināni inte mā cædāni inānipa. İnāni iñōmō tōmāmæ awēnē odeyeidi weca añecæ godinque tōmēnāni inānite apænedinque, Awēnē Wængonguī adocanque Tömää nē Cægaingā inte nānō apænte anguiōnæ iñōnte mīnitō godongāmæ ponte guēadō guēa cæcæmīnimpa, ante cædānipa.

15 “Mōnō Awēnē nāmā incæ iimaī angantapa. Aedāni. Nē awēmō ængā iñontobæ pongā baī botō adobaī ānāmaī inte poncæboimpa. Eyedēnō ponguingā, ante nē mōnāmaī ongongā iñōmō tōmengā wānō cōnongā baī inongā inte nānō toquinque. Edæ tōmengā, Ömaabo ināmaī incæboimpa, ante ayæ, Guiñēñate wædāmaī incæboimpa, ante tōmengā weocoo tōmē weca ee mangā inongā ingampa,” angantapa.

16 Mānī wēnæidi önōwoçaidi tōmāmæ awēnē odeyeidi inānite añecæ gote ānāni ēñēninque awēnē odeyeidi iñōmō tōmēnāni tontadoidi tōnō Adāmaguedō ebedeo tededō nāni añōmō adoyōmō godongāmæ pōnānitapa.

17 Ayæ Wængonguī anquedo tōmangā nē gocā tōmengā owætadē ēnē incæ woboyæ owoyōmō

māniñōmō gao cæcā ate öönædē inō Wængonguī tæiyæ waēmō oncōnē tōmengā nānō aacæ tæ contayōmō māniñōmō tedepāmo yedæ tededinque, “Nōwo iinque batimpa,” angantapa.

¹⁸ Ayæ ate yædæ yædæ nāinimpa. Detæbo tæi tæi tē goyō yedæ pōni ānimpa. Ayæ goinque nanguī pōni ocæ ocæ gotimpa. Waodāni ingui-poga nāni quēwenganca tōmanganca māni goinque bai wa goinque cōwē godāmai inimpa. ¹⁹ Goinque ocæ ocæ goyonte tōmēnāni nāni ñænæ quēwēñōmō incæ tænguimæ tænguimæ godinque mēñōmōnga go adoyōmonque batimpa. Ayæ wabæca nāni quēwencabo wabæca nāni quēwencabo incæ tōmāo nāni quēwēñōmō onconcoo acapowate bogocæ tæ gowæænimpa. Wængonguī adobai, Babidōnia nāni waēmō quēwēñōmō quēwēnāni wēnæ wēnæ cædānipa, ante pōnente wædinque ænguī badinque, Mīni wæwenguinque impa, ante owæta biinōmæ nānō piimæ eyede enē godonte bai cædinque tōmēnāni inānite nanguī piinque pangan-tapa. ²⁰ Tōmāā wāā tēiwænē iñōmō yogæ guitimpa. Ayæ onquiyabocoo adobai dæ bibitapæ batimpa. ²¹ Ayæ öönædē inō yoguica cōonæ bai waodāniya tæi tæi wæænimpa. Māninca tæi tæi wææninca adocaque incæ wodo tiē diboda tee mā ganca enca impa. Yoguica wēnæ wēnæ incapa, ante adinque waodāni, Māninca mōnō wēnæ wēnæ wæwēmāmo impa, āninque Wængonguī ingante piinte badinque wēnæ wēnæ babæ ante tedewēnānitapa.

17

Onquiyængā māincoo beyæ nē towente quēwēnongā

¹ Wængonguī anquedoidi öonmpo æmæmpoque go mēa ganca ināni öonmpo æmæmpoque go mēa ganca

owætacoo nē næænāni iñōnānite adocanque botō weca ponte, “Pōe, angantapa. Onquiyængā māincoo beyæ nē towente quēwēnongā iñōmō æpæncoo yædopāa nē tæ contacā apænte nānō panguinō ante botō odōmōmo acæbiimpa. ² Inguipoga awēnē odeyēidi incæ tōmengā tōnō towengadānimpa. Waodāni ingui-poga quēwēnāni incæ adobai tōmengā towēinēnō beyæ tōmengā biinōmæ bete bai quidi quidi dowænte bai pōnēnāmai cægadānimpa,” ante apæneca ēñentabopa.

³ Wængonguī Önōwoca incæ botonga pō guiyongā botō wīimonte bai iīmai atabopa. Wængonguī anquedo adocā iñōmō botō imote ö ænte māo önōmæca iñōmō cōnongā ongontabopa. Māniñōmō ongōninque botō onquiyængā babæcā bai nē guñēnongāa mongænte a ongongā atabopa.

Māningā mōnō guñēnongā opatawæ ēñadongā inte emōwocoo tōmengā baonga godāmæ tōmangā yewæmōi ēñacā ingantapa. Māniwocoo Wængonguī ingantedō ante wēnæ wēnæ babæ wapiticæ āniwocoo inōnimpa. Māningā mōnō guñēnongā nānō ocabocoo öonmpo æmæmpoque go mēa encacā inte tōmengā nānō önōmoncawæncoo öonmpo tipæmpoga emoncacā ingan-tapa. ⁴ Onquiyængā iñōmō tōmengā weocoo awēnēidi wæmoncoo nāni mongæncoo tōnō opatawæ emoncoo mongængantapa. Tōmengā, Botō waēmō incæboimpa, ante oodo badōincoo tōnō dicamō nāni nanguī godonte ænincoo tōnō pededamō nāni amō māniincoo mongænte ingantapa. Tōmengā öonōnempo owætadē oodo inte badōintadē quimæmē baapæ bai i eyede engapæ næængantapa. Māningā onquiyængā quiemē nānō wēnæ wēnæ cæpāmo nānō towente quēwēnō bai mānintadē

næængantapa. ⁵ Adocä onquiyængä tömengä önönemö inö emöwo yewæmöi emongä ingantapa. Mäniwo wë wodonte bai i incæte iimaï ante impa.

“Babidönia nani waemö quewëñömö i incæte onquiyængä nê towengä bai impa.

Waadäni nê godö towënanï wäänä bai mäningä onquiyængä ingampa.

Ayæ adobaï inguipoga quewënanï wiwa nani cæinënö ante nê cædäni wäänä bai adocä onquiyængä ingampa.”

Mänömaï tömengä önönemö inö yewæmonte emongantapa. ⁶ Wængonguï quinäni ingainäni tönö Itota ingante ante apænedäni beyæ nê wængainäni tömënanï wepæ bete bai mäningä onquiyængä quidi quidi dowænte bai ingä botö atabopa. Tömengä ingante adinque botö ancai guiñente wætabopa.

⁷ Ancai guiñente wæyömote Wængonguï anquedo botö imote iimaï angantapa. “Quinante ancai guiñente wæbii. Mönö guiñëñongä iñömö tömengä ocabocoo önompoo æmæmpoque go mencaa encacä inte tömengä önömoncawæncoo önompoo tipæmpoga emoncacä inongä inte onquiyængä ingante nê mongængä ingampa. Onquiyængä ingante nê mongængä mönö guiñëñongä tönö onquiyængä tömëna nana wë wodonte ini æbänö i, ante apænebo ëñëe. ⁸ Adocä mönö guiñëñongä bitö adingä iñömö wëenëñedë quëwengängä inte ñöwo dæ angä incæte ayæ ate tadömengadænguipodë inö ææ ta poncæcäimpa. Ta pöninque tömengä nänö æmæwo ömæ ewenguinque ingæimpa. Wængonguï, Quëwenguinta, ante inguipoga badönämaï iñedë nänö yewæmongaintaa inguipoga quëwënanï tömënanï emöwo nê yewæmönämaï inäni iñömö tömënanï iñömö mönö

guiñëñongä do quëwengängä ñöwo dæ angä incæte ayæ ate pongä adinque ancai guiñente wæcædänimpa,” ante Wængonguï anquedo apænecantapa.

⁹ Ayæ tömengä wæætë apænecantapa.

“Mäninö ante ëñencæte ante ocai ëñënö nê encacä inte ëñencæcäimpa. Mönö guiñëñongä tömengä önompoo æmæmpoque go mäa ocabocoo iñömö önompoo æmæmpoque go mäa änanquidi bai inänipa. Mänii änanquidiboga onquiyængä tæ contacä ingampa. Mänii ocabocoo adobaï önompoo æmæmpoque go mäa awënë odeyeidi bai inänipa. ¹⁰ Mänimpodäni iñönänite önompoo æmæmpoque awënë odeyeidi inänite wido cædänitapa. Adocanque awënë odeye iñömö ñöwo aacä ingampa. Wacä awënë odeye ayæ pönämaï ingä incæte tömengä pöninque wantæ iñö ongote aacæcäimpa. ¹¹ Önompoo æmæmpoque go mäa ganca awënë odeyeidi nani cabo iñönänite mönö guiñëñongä adocä inongä incæte tömënanï beyæ ponguingä ingampa. Tömengä iñömö wëenëñedë nê quëwengängä incæ ñöwo dæ angä inongä inte tömengä nänö æmæwo ömæ ewenguinque poncæcäimpa,” ante Wængonguï anquedo apænecantapa.

¹² Ayæ tömengä wæætë apænecantapa. “Ayæ önompoo tipæmpoga önömoncawæncoo bitö adimoncawæncoo iñömö önompoo tipæmpoga awënë odeyeidi bai inäni incæte ayæ aadämaï inänipa. Incæte ayæ ate tömënanï inänite änanï ate awënë odeyeidi badinque tömënanï, iimaï cædäni, ante änanï bacædänimpa. Ayæ mönö guiñëñongä tönö tömënanï adoque ooda ganca godongämæ aacædänimpa. ¹³ Tömënanï adodö ante pönënanï inte, Mönö tæi piñænö ante guiñëñongä ingante godömö æncæcäimpa. Ayæ awënë

odeyeidi inömö inte mönō, iimaī cæedāni, ante nē ämō imō bai mönō tömengä ingante ämō nē angä bacæcäimpa.

14 “Mänināni Wængongui Codotodo ingante guëadō guëa cæcædānimpa. Incæte tömengä iñömō awënëidi tömänāni Awënë inongä ingampa. Ayæ waodāni awënë odeyeidi iñönānite tömengä Tæiyæ Awënë Odeye inongä ingampa. Iñique tömengä tæi emönongä inte tömēnāni inānite gänä cæcæcäimpa. Tömengä, Botō miñæ tee empo goquimīni, ante waodāni inānite aa pedinque apænte nänō nē ængaināni inte tömengä miñæ cōwē ædæmō cæte tee empo godāni inānipa. Mänināni adobaī tömengä tönō godongämæ guëadō guëa cæte wænunguināni inte tæi emonte gänä cæcædānimpa,” ante Wængongui anquedo apænecantapa.

15 Ayæ tömengä wæætē botō imote iimaī apænecantapa. “Onquiyængä mäincoo beyæ towente quëwēnongä inte æpæncōo yædopāa tæ contactä abitapa. Mänii æpæncōo iñömō tæiyæñāni waodāni bai inānipa. Wabæca nāni quëwencabo wabæca nāni quëwencabo incæ wadō nāni tedecabo wadō nāni tedecabo incæ waodāni tæiyæñāni inānipa. Mänināni tömänāni mänii æpæncōo bai inānipa. 16 Ayæ onompo tipæmpoga önömoncawæncōo bai awënë odeyeidi tönō mönō guññenongä iñömō tömēnāni bitō nē adināni inönāni inte onquiyængä mäincoo beyæ nē towente quëwēnongä ingante piñcædānimpa. Piñinque, Tömengä ingante æmæwo ömæ ewengæimpa, ante cæcædānimpa. Tömengä mäincoo tömancoo ö æñāni ate ömaacä inte wæyongante tömengä baö cæñinque tömengä ingante æmæwo iya tancædānimpa.

17 Wængongui, Botō angai bai iñique baganca tömēnāni botō pönēnō ante cæcædānimpa, ante godō cæcä beyænque mänināni awënë odeyeidi nāni mīmönē adodō ante pönēnānipa. Pönēninque tömēnāni godongämæ Ao äñinque, Mönō guññenongä aacæcäimpa, ante tömengä ingante, Mönō tæi piñænō ante godömō ænguingä, ante godönāni ængantapa.

18 “Mäningä onquiyængä bitō adingä bai Babidönia nāni waëmō quëwēñömō adobaī impa. Mäniiñömō awënëidi iñömō tömämæ awënë odeyeidi inānite nē aadāni inānipa,” ante Wængongui anquedo apænecantapa.

18

Babidönia nāni quëwēñömō do wo ewente batimpa

1 Ayæ ate Wængongui anquedo wacä inte öönædē inō wææ pongä atabopa. Tömengä tæi piñængä inte nangui angä ingä inte nāmā nänō ñäö apäite emönō inte ingui-poga iñömō ñäö apäicä atabopa. 2 Tömengä nänō tedepāmo inte iimaī yedæ aa pedinque,

“Babidönia nāni äñömō do wo ewente batimpa. Babidönia nāni waëmō quëwēñömō i incæte do wo ewente ba aedāni.

Badinque wænæidi nāni owoyömō batimpa.

Wænæidi wentamō ewocadāni tömänāni mäniiñömō tee möñincönē bai quëwēñānipa.

Ayamōidi baacäidi tömänāni adobaī mäñiiñömō wææ cæte bai owodānipa.

3 Wabæca nāni quëwencabo wabæca nāni quëwencabo incæ tömänāni

babidönaiidi wiwa nāni towēinēnō beyæ

tömēnāni biññömæ bete quidi quidi dowænte bai wædānipa.

Inguipoga awënë odeyeidi
incæ babidöniadi tönö
towänäni.

Babidönia iñömö quëwänäni
nämanque ante pönente
tocæte ante maincoo nanguï
pöni ænte éadäni beyænque
inguipoga në godonte ænäni iñömö
maincoo nanguï pöni éadäni
badäni,

ante Wængonguï anquedo aa
pecantapa.

⁴ Ayæ öönædë inö wacä tedepämo
tedecä ëñentabopa.

“Botö guidëmïni ëñéedäni. Minitö
tömënäni weca quëwëmïni
incæte,

Tömënäni tönö godongämæ
wënæ wënæ cædämaï
incæmönimpa, ante cædinque
wadæ tao pödäni.

Ayæ, Wængonguï tömënäni inänite
päniñque mönitö imönite
pänamäi incæcäimpa, ante
pönente wædinque wodii
winonte pödäni.

⁵ Tömënäni wënæ wënæ cædimämo
iñömö cabo ti gæte
cönöniñque bacoo pöni on-
gompä.

Incæte Wængonguï mäninäni
näni wiwa cædimämo cöwë
pönente wæcampa.

⁶ Tömënäni näni pönöni bai minitö
tömënäni inänite adobaï
godoncæminimpa.

Tömënäni näni pönö cædinö beyæ
minütö wæætë adopo godö
cædinque mempoga ganca
godömenque godö cæmïni
wæcædänimpa.

Ti nämæ godönäni bete bai
wædänitawo. Minitö wæætë
tömënäni owætadë ti nämæ
adopopæ pe ñiñænte
wempo cædëniñque,

mempoga pe ñiñænte wempo
cædente bai cædinque
godömenque ti nämæ
godömïni bete wæcædänimpa,
angantapa.

⁷ Edæ tömënäni nämä incæ, Mönö
ñænæmö imompä, ante

pönente nanguï waëmö
maincoo éate quëwänäni
iñönänite

minütö wæætë, Tömënäni ægancadö
waëmö quëwänäni, ante ad-
inque

tömënäni inänite adoganca piunte
cæmïni nantate wædinque
tömënäni wæwente quëwencædänimpa.

Mäninäni iñömö, ‘Awënë odeye
nänöogängä bai contate
ongömompä. Edæ watapæ
quëwëmö imompä.

Wii owæmpoingä bai inömö
inte wæwänämäi cöwë
incæmönimpa,’ ante önöwënenque
pönente anewänäni.

⁸ Mänömainö ante në änäni
inte adoque itædë iñonte
tömënäni näni wæwëmämo
iñontobæ pö ate nanguï
wæcædänimpa.

Mänionæ tömënäni näni wænguimämo
näni wæwenguimämo näni
gue ænenguimämo pö
wæcædänimpa töö.

Tömënäni onconcoo gonga
bæcodocæimpa.

Edæ Wængonguï Awënë iñömö
Babidönia iñömö quëwänäni
inänite në apænte ante pangä
iñömö edæ tömengä tömäa
cægaingä ingampa,” ante
apænecantapa.

⁹ Inguipoga awënë odeyeidi
incæ Babidönia quëwänäni tönö
towänäni inte tömënäni adobaï
Babidönia quëwänäni tönö nan-
guï waëmö maincoo godongämæ
ænte éate quëwänäni. Inique
Babidönia näni quëwänömö gonga
bæcododique tæëmancoo baca baca
æi adinque tömënäni wæwente Ca
ca wæcædänimpa. ¹⁰ Babidönia
iñömö quëwänäni nanguï pöni näni
wæwënö adinque awënë odeyeidi
ancai guiñëniñque, Mäninäni
tönö godongämæ wæwänämäi
incæmönimpa, ante gomonga a
ongöninque wæcædänimpa.

“Babidönia mîni waemö quëwëñömö
në quëwëmîni mîni wæquinque
ingæimpa.

Mänîñömö quëwëmîni mæincoo
nanguî éate inîmîni inte mîni
wæquinque.

Wënæ wënæ cæmîni iñömînite
adoque ooda iñonte
Babidönia mîni quëwëñömö
do apænte pante wo
ëwente batimpa.” ante
wæcædänimpa.

¹¹ Inguipoga mæincoo ænte mante
në godonte ænâni iñömö, Edæ
æcänö mönö godongüenenco
godonte ænguinaa. Nöwo
dæ ä, ante wæwente Ca ca
wæcædänimpa. ¹² Iincoo iñömö
nâni godongüenenco impa. Oodo
tönö padata, dica nâni nan-
guî godote ænincacoo tönö
pededamö nâni ämoncoo mæ
ongoncoopa. Adobai waëmoncoo
niño nâni ancoo tönö awënëidi
waëmoncoo nâni mongæncoo ayæ
teda nâni ancoo tönö opatawæ
incoo mæ ongoncoopa. Quiwæmë
oguî wawænque i mænîwæ mæ
ongoncoopa. Edepante baga inte
nâni badönincoo tönö awænque
nâni nanguî godonte æniwæ
inte nâni badönincoo mæ on-
goncoopa. Yaëmenta bodonte
nâni äni inte nâni badönincoo
tönö iædo nâni äni inte nâni
badönincoo tönö mänömodo nâni
anca inte nâni badönincoo iñömö
mænincoo tömancoo mæ on-
goncoopa, ante wæcædänimpa.
¹³ Cäneda nâni antapo tönö oguî
waa öni pæcaqui, oguî waqui nâni
iya täimö tönö ti nâ öni pæqui
ayæ oguî wapæ öni pæquimæ,
biinömæ tönö ouinguipæ, waemö
ædina tönö todigomö mænincoo
mæ ongoncoopa. Cæningäidi
tönö obegaidi cabayoidi tönö
cabayo inte nâ cæte nâni wëä
godö awotocoo mæ ongoncoopa.
Mænincoo tömancoo mæ on-
goncoopa, ante wæcædänimpa.
Ayæ adobai, Waodâni incæ në cæte

quëwencædänimpa, ante cæningäidi
bai godongüenemö intamompa,
ante wæcædänimpa. ¹⁴ Mænîñâni
Babidönia quëwënâni inânite iimâi
ancædänimpa.

“Quincamë ante beinente wæmîni
incæ mæninca tömanca mînitö
weca nöwo dæ ancapa.

Mîni éadincoo tönö quinö waemö
mîni mæincoo iñömö
mænincoo tömancoo nöwo dæ
ä inique mînitö

ömæpomîni inte cöwë wæætë
æñâmaï incæmînimpa,” ante
ancædänimpa.

¹⁵ Tömënâni mænîñömö quëwënâni
inânite mænincoo nâni godönincoo
beyæ në æninâni inte në nanguî
éadinâni incæ Babidönia iñömö
quëwënâni nâni wæwënö ad-
inque, Mænîñâni tönö godongämæ
wæwënâmaï incæmönimpa, ante
gomonga a ongöningue ancai
guîñencædänimpa. Ayæ wæwente
Ca ca wæcædänimpa. ¹⁶ Ayæ iimâi
yedæ ancædänimpa.

“Babidönia mîni waemö quëwëñömö
në quëwëmîni incæ mîni
wæquinque ingæimpa.

Edæ mænîñömö quëwëmîni
tömëmîni weocoo waëmoncoo
niño nâni ancoo tönö
awënëidi waëmoncoo nâni
mongæncoo tönö opatawæncoo
mænincooque mongæmîni
imînitapa.

Mînitö, Mönö waemö incæmöimpa,
ante oodo inte badöincoo
tönö dicamö nâni nan-
guî godonte ænincoo
tönö pededamö nâni ämö
mænimoncoo mongæmîni
imînitapa.

¹⁷ Incæte adoque ooda iñonte
mænincoo mîni éadincoo
incæ edæ æmæwo ömæe
ëwente batimpa, ante
në ænte godönâni edæ
wæcædänimpa,” ante angan-
tapa.

Æpæntibædo wipocoo në töö
töö cædönâni tönö, Wipodë në
godâni, wipodë në cædönâni

tönö, Wipo inte mäincoo godonte ængæimpa, ante nē māo godāni tōmānāni mānīnāni gomonga a on-goncædānimpa. ¹⁸ Babidōnia nāni quēwēñōmō gonga bæcododique tēemancoo baca baca æi ad-
inque iimaī yedæ ancædānimpa,
“Īi Babidōnia nāni waēmō quēwēñōmō bai wayōmō nāni waēmō quēwēñōmō edæ dæ ampa, ante wæcædānimpa,” ante angan-
tapa. ¹⁹ Nē wæwēnāni inte nāni cæi bai onguipo guidimō ænte ocaboga wo ææntodonte wææ guicadinque Ca ca wædique iimaī yedæ ancædānimpa,

“Babidōnia nāni waēmō quēwēñōmō nē quēwēnāni nāni wæquinque ingæimpa.

Māniñōmō æpæntibædo wipocoo nē ēadāni inte tōmēnāni nāni godōnincō māniñōmō quēwēnāni inānite godonte æninqe tōmānāni nangui ēadāni badānitapa.

Ayæ adoque ooda iñonte Babidōnia nāni quēwēñōmō tōmāo æmæwo omæ ēwente batimpa, ante ancædānimpa,” angantapa.

²⁰ Māniñō ante ānāni ate, Tōmāmīni oōnædē iñōmō quēwēmīni māniñōmō wo ēwente i ad-
inque watapæ tocæminimpa.

Wængongui quimīni adobai Itota nänö nē da godongaīmīni tönö Wængongui beyæ nē apænemīni tönö

mīnitō tōmāmīni māniñōmō wo ēwente i adinque watapæ tocæminimpa.

Edæ, Mīnitō imīnite æbānō wēnæ wēnæ cædāni, ante adinque

Wængongui tōmēnāni nāni quēwēñōmō quēwēnāni inānite apænte āninqe pangā ate tocæminimpa, ante angantapa.

²¹ Ayæ Wængongui anquedo nē tæi emongā iñōmō dicabo nāni mō mō equinca bai ñænængade dicabo

æninqe æpæntibæ cæncadēmæ wo guitodōninque iimaī angantapa. “Māninca æpæntibæ cæncadēmæ tæi wo guitodōmo guii bai Babidōnia nāni waēmō quēwēñōmō wo ēwente dæ ba ate cōwē adāmaī incædānimpa.

²² Īninqe, Adapate nāni ampogainö incæ āmotamīni nāni angainö incæ

oōña bai nāni we we oongainö incæ todompeta nāni ancadeca nāni we we oongainö incæ māniñōmō cōwē ēñēnāmaī ingæimpa.

Quiēmē badōnāni incæ nē badon-gaināni māniñōmō cōwē dæ ancædānimpa.

Tōmēnāni nāni dicabo mō mō equinca inte cæyōnāni dicabo dadi dadi cæyedē ā bai māniñōmō cōwē wii ēñenguñānidō anguēnē.

²³ Do nāni ti wodōnoincade māniñōmō cōwē tica ēñēnāmaī ingæimpa.

Onquiyægā ingante nē mongu-ingā māniñōmō cōwē dæ ā mōnāmaī inguñānidō anguēnē.

Māniñōmō mäincoo ænte mante nē godonte ænāni iñōmō inguipoga ñænænāni inte ongongadānimpa.

Ayæ idōidi yewænte bai cædinqe māniñōmō quēwēnāni, Waēmō mäincoo, ante wapiticæ ānewēnāni beyenque wabæca nāni quēwencabo wabæca nāni quēwencabo incæ tōmānāni nāni quēwencabo oda cæte gogadānimpa,” angantapa.

²⁴ Wængongui beyæ nē apænegaināni inānite wænōninque māniñōmō quēwēnāni incæ Wængongui quīnāni inānite godōmenque wænōnāni wængadānimpa. Edæ inguipoga wænōnāni nē wængaināni tōmānāni māniñōmō wænōnāni wænte bai ingadānimpa.

19

¹ Babidōnia wo ēwente ba ate ōōnædē iñōmō waodāni tæiyænāni adotedæ ogæ tededāni bai ēñentabopa.

“Mōnō Awēnē ingante watapæ apænecæimpa, ante, Adedoya, āninque,

Mōnō Wængonguī mōnō imonte, Quēwencæminimpa, ante nē Ængā inongā ingampa.

Tōmengā ñāō ēmongā inongā ingampa. Ayæ tōmengā tæi piñængā inongā ingampa.

² Edæ, Wængonguī, ĩmai pancæboimpa ante nānō apænte angainō bai cædinque tōmengā cōwē nō cæte waa pangampa.

Babidōnia iñōmō onquiyængā māincoo beyæ nē towente quēwēnongā bai impa. Māniñōmō quēwēnāni nē wiwa cædāni beyænque

inguipoga quēwēnāni wæætē nē wiwa cædāni badāni adinque

Wængonguī māniñōmō quēwēnāni inānite apænte ante pangan-tapa.

Wængonguī ingante nē cædināni inānite adodāni wænōnāni adinque tōmengā wæætē tōmēnāni inānite wænongā wænānitapa,” ante ānānitapa.

³ Ayæ wæætē ogæ tededinque, “Adedoya,” ānānipa.

“Māniñōmō tēēmancoo cōwē baca baca æicōompa,” ante ānānitapa.

⁴ Māniñedē Wængonguī nānō tæ contaimpaa tæ contayongante nē aadāni nē Picænāni bæinticoatodo ganca ināni tōnō miināni quēwēnāni mēnaa go mēnaa ināni iñōmō ædæ wææninque, Bitō Wængonguī Awēnē imidō anguēnē, āninque “Amēē, Adedoya,” ante aa pedānitapa. ⁵ Wængonguī nānō tæ contaimpa inō tedepāmo ĩmai tededinque,

“Wængonguī ingante nē cæmini inte

tōmengā ingante nē guñente ēñente cæmini iñōmō

nē awēnēidi imini incæ ōnōminique incæ mīnitō tōmāmīni,

Mōnō Wængonguī ingante watapæ apænecæimpa, ante apæneedāni,” angantapa.

Wængonguī Codotedo monguingā ææmæ

⁶ Ayæ adobai waodāni tæiyænāni adotedæ ogæ tededāni bai ēñentabopa. Nænæ tēñabo ā bai detæbo eyequei tē bai ēñentabopa.

“Adedoya,

Mōnō Wængonguī Awēnē Tōmāā nē Cægaimi inte

bitō nē Awēnē badinque aabipa.

⁷ Mōnō watapæ pōni entawēninque waa tocæimpa.

Edæ tōmengā ingante apænedinque mōnō, Bitō ñāō ēmōmi imipa, ante angæimpa.

Edæ Wængonguī Codotedo nānō monguinō oo bacæ cæpa cæminii.

Onquiyængā tōmengā ingante monguingā iñōmō, Botō nānōogængā inguingā oo poncæcæimpa, ante nāmā incæ eyepæ cæte a on-gongampa.

⁸ Tōmengā ingante weocoo niño nāni ancoo waēmō nāāmæntacoo nānō wēñaquincoo, ante pōnōnāni ængā ingampa.

Wængonguī quīnāni nāni nō cægaincoo incæ

niño nāni ancoo waēmō nāāmæntacoo bai impa.”

⁹ Ayæ Wængonguī anquedo botō imote angantapa. “Īmai ante yewæmōe. ‘Wængonguī Codotedo monguingā ææmæ pō becædānimpa, ante wente ængā nē ponguināni nāni toquinque.’”

Tōmengā ayæ godōmenque āninque, “Māniñō Wængonguī nānō nō angainō impa,” ante angantapa.

¹⁰ Ante āñongā botō tōmengā ōnōwa inō ædæ wææninque

tömengä ingante watapæ apæ necæte ante cæyömote tömengä wæætë, “Mänömaï cædämaï imäwe, angantapa. Botö önonque bitö bai Wængongui ingante nê cæbo imopa. Edæ bitö tönihädäni Itota nänö apænegainö nê ëñente cædäni bai botö adobai Wængongui ingante nê cæbo imopa cæbii. Edæ Wængonguinque ingante ædæ wææninque, Bitö Wængongui Awënë imidö angüenê, ante apænee,” ante angantapa.

Itota godö odömongä beyænque Wængongui beyæ nê apænedäni iñömö tömengä nänö apænegainö ante ewocadinque apænedänipa.

Näämænta cabayoga nê tæ contacä mongænte pongampa

¹¹ Botö ayæ ayömote öönæde wi ænete bai bayö cabayo näämænta ëñacä a ongongä atabopa. Cabayo nê tæ contacä mongænte pongä iñongante, Tömengä cöwë pönëninque nê Ædæmö Cædongä inte, Nawangä impa, ante nê Apænegaingä ingampa, ante pemonte ingampa. Wænæ wænæ cædäni inänite tömengä nö apænte ante pänongä ingampa. Ayæ guëadó guëa cædinque tömengä nê nö cædongä ingampa. ¹² Tömengä awinca gonga bæcodote bai ëmongä inte tömengä ocaboga pogantacoo encacä ingampa. Tömengäa ëmowo yewæmonte ii incæte mänïwo tömenganque nänö ëñëwo impa. Wadäni ædö cæte ëñenguinänii. ¹³ Tömengä weocoo yacoo wepænê guipænenente mongængampa. Tömengä ëmowo iñömö, Wængongui nänö Angainö, ante pemonte ingampa.

¹⁴ Öönæde iñömö tontadoidi tömengä miñæ tee empote godänipa. Tömënanï nïno nänï ancoo wæmö näämæntacoo mongæninque cabayoidi näämænta ëñädäni yabæ tæ contate mongænte godänipa. ¹⁵ Cabayoga nê tæ contacä iñömö wabæca

näni quëwencabo wabæca nänï quëwencabo incæ waodäni inänite yaëmenca pancæte ante äninque tömengä önonê inö yaëmê tipængaa waingamê engamê ënedinque yædæ tadete ongongantapa. Tömengä iñömö nê tæiyæ awënë tömengä nempo quëwënanï inänite aacä bai adobai tömämæ quëwënanï inänite, iïmaï cæedäni, ante aacæcäimpa. Yowepæ ante yowecoo nänï pinä pinä gäwate cæincadedê pinä pinä gäwate bai cædinque cabayoga nê tæ contacä Wængongui ængui nänö angainö beyænque iñömö tömënanï inänite piinte pancæcäimpa. Wængongui adocanque Tömää nê Cægaingä ingampa. ¹⁶ Cabayoga nê tæ contacä iñömö weocoo yacoo adobai tömengä önontiya ii ëmowo yewæmonte ëñacampa. “Ayæ waodäni awënë odeyëidi iñönänite tömengä Tæiyæ Awënë Odeye inongä ingampa. Tömengä iñömö awënëidi tömänäni Awënë inongä ingampa,” ante pemonte ingampa.

¹⁷ Ayæ wacä Wængongui anquedo nænque cæncadëmö inö a ongongä atabopa. Tömengä öönæde gämænö nê cæwodäni tömänäni inänite yedæ ante aa pedinque, “Adoyömö godongämæ pödäni. Edæ Wængongui tæiyæ ææmæ ante pö cæedäni. ¹⁸ Awënë odeyëidi incæ tontado capitäoidi incæ onguïñænäni tæi piñænäni incæ cabayoidi incæ cabayocoo ga inte nê tæ contate godäni incæ iñäni tömänäni wænäni ate tömënanï baö cænæte ante pödäni. Waodäni awënë beyænque nê cæte quëwënanï incæ nê nãmä cæte quëwënanï incæ awënëidi incæ önonänique incæ tömänäni baö pö cæedäni,” ante aa pecantapa.

¹⁹ Ayæ botö ayömö mönö guïñëngä tönö inguipoga awënë odeyëidi tönö tömënanï tontadoidi tönö adoyömö godongämæ

pöninge, Cabayoga në tæ con-
tacä ingante ayæ tömengä ton-
tadoidi inänite mönö guëadö
guëa cæcæimpa, ante cædäni
atabopa. ²⁰ Incæte guëadö guëa
cæyönänite tömënäni näëmæ
mönö guiñenongä ingante bæi
ongöninge, Wængongui beyæ
në apænebo, ante në babæ
äningä ingante adobai bæi
ongönänitapa. Në babæ äongä
iñömö mönö guiñenongä beyænque
mä pöni cæcä ñongäimpa. Ñingue
mönö guiñenongä tömengä nänö
yewæmöi në yewæmöinäni iñömö
tömengä nänö ëmönö bai näni
badöninca gäänë ædæ wææninge
në apænedäni inte tömënäni në
babæ äongä nänö mä cædö
adinque guiñente wædinque
oda cædönänipa. Ñingue mönö
guiñenongä tönö në babæ äongä
ayæ miina quëwëñonate atopode
näni änantibæ gonga bai näni
bæcodotibæ cæncadëmæ wido
cædänitapa. ²¹ Tömëna miñæ pönäni
inänite guiquënë cabayoga në
tæ contacä tömengä öñonë inö
yaëmenca yædæ tadete ongöninge
do wæningä wænänitapa. Ñingue
në cæwodäni baö ade cænänique
tömänäni në wæninäni baö tömo
pöni cæwënönäni inänitapa.

20

*Müdo wadepo iñonte æbänö
baquü*

¹ Wængongui anquedo wacä
iñömö tadömengadænguipo on-
tatodemö wi ænequü tönö
ñänömencaimë ñænæmë öñonempo
næængä inte öönæde inö
ta wæængä atabopa. ² Ta
wææninge tömengä dadagöö
ingante bæi ongöninge tömengä
nänö müdo wadepo ganca ñä
cæyænte ongonguinge ante ñä
cæyængantapa. Mäningä dadagöö
wëñëñedë tæntæ në ingaingä inte
wënæ awënë Tatäna ingacäimpa.

³ Mäningä ingante ñä cæyæninge
tadömengadænguipodë wido
cædinque onatodemö wi ænequü
inte tee mönedinque tömengä dæca
ontatodemö ædæmö tee monca-
cantapa. Wadäni wabæca näni
quëwencabo ayæ wabæca näni
quëwencabo iñönänite tömengä,
Oda cæte gocædänimpa, ante
müdo wadepo ganca cædämaï
incæcäimpa, ante Wængongui
anquedo dadagöö ingante wido
cæcantapa. Mänimpodepo ñingue ba
ate tömengä ingante, Wantæ iñö
ñimpo cæte goquingä, ante ñimpo
cæcä gocæcäimpa.

⁴ Ayæ awënëidi tæ contaimpaco
botö atabopa. Wængongui Awënë
godö angä beyænque awënëidi
badinge apænte ante në änäni
badinäni inte mänimpaa tæ con-
tadäni inänitapa. Ayæ Itota ingante
ante apænedinque Wængongui
nänö angainö ante apænedäni
beyænque tömënäni inänite wangö
tamencadäni wængadänimpa.
Wangö tamencadäni wængainäni
näni öñowocaidi botö ñöwo atabopa.
Mäninäni iñömö mönö guiñenongä
ayæ pöningä ingante adinque,
Bitö Wængongui Awënë bai imidö
anguënë, ante apænedämaï inte
ayæ tömengä nänö ëmönö bai näni
badöninca gäänë ædæ wæænte
apænedämaï ingadänimpa. Ayæ
tömënäni näni öñönemö inö näni
önompo inö mönö guiñenongä
ayæ pöningä nänö yewæmöi
yewæmönämaï ingadänimpa.
Adodäni ñäni ömæmöninque
adoque müdo wadepo ganca
Itota Codito tönö godongämæ
aadänitapa.

⁵ Mäninäni täno ñäni ömæmönäni
incæte wadäni guiquënë në
wængainäni incæ müdo wadepo
ñingue go ate ñäni ömæmoncædänimpa.

⁶ Täno ñäni ömæmönäni iñömö
në tæiyæ waëmö inäni inte näni
toquingue. Edæ wadäni në
wængainäni mempoga ganca näni

wænguimämo iñonte mäninäni iñömö wänämaï incädänimpa. Wæætë, Wængonguï qui, ante nê godönäni bai tömënäni adobai, Wængonguï beyæ, ante ayæ, Itota Codito beyæ, ante cæcädänimpa. Ayæ müido wadepo iñonte Itota Codito tönö godongämæ aacädänimpa.

Tatäna nänö cæmæwo ömäe ewenguinö ante

⁷ Tadömengadænguipodë tömengä nänö tee mönecönë ñä cæyænte quëwëngä iñongante Tatäna ingante müido wadepo linque go ate ñi cæyænäni ta gocæcäimpa. ⁸ Ta godinque tömengä inguipoga æmatæ go æmatæ go godinque Gogobæ nani ämæ ganca go Mäogobæ nani ämæ ganca gocæcäimpa. Inguipoga tömäo godinque tömengä, Wabæca nani quëwencabo ayæ wabæca nani quëwencabo nani oda cæte goquimämo ante cædinque tömënäni inänite, Mönö guëadó guëa cæquinque gocæcäimpa, ante, Adoyömö godongämæ pödäni, ante ancæcäimpa. Æpodänidö inänii, ante tömënäni æpæ wedeca emönai bai tæiyænäni inguinänidö angüenë.

⁹ Mäninäni bogænæ tömäo godäni bai tömënäni adobai inguipoga tömäo gocädänimpa. Wængonguï nänö waadete quëwëñömö tömengä quinäni quëwëñömö godämæ gocädänimpa. Goyönäni öönädë inö gonga bæcodote gao wææñonte gonte wæncädänimpa. ¹⁰ Ayæ wënæ tömënäni inänite, Oda cæte gocädänimpa, ante nê cægaingä ingante Wængonguï bæi ongonte atopode nani anontibæ gonga bai nani bæcodotibæ cæncadëmæ wido cæcæcäimpa. Edæ mönö guïñëngä tönö, Wængonguï beyæ nê apænebo, ante nê babæ äningä tönö tömëna dobæ mäniñömö wido cæte ingadäimpa. Ininque mäninäni itädë woyowotæ mäniñömö

quëwente cöwë wantæpiyæ nani wæwenguimämo ingæimpa.

Wængonguï Awënë tæ containpa näämæntapa

¹¹ Ayæ awënë tæ containpa ñænæmpa näämæntapa adinque botö mänimpaa nê tæ contacä ingä adobai atabopa. Inguipoga tönö öönæ iñömö tömengä ingante ate bai cædinque wodii godinque nana ongöñömö edæ ædömë gote dæ änimpa.

¹² Ayæ nê wængainäni tömänäni awënëidi incæ öñönäni incæ mänimpa gäänë a ongönäni atabopa. A ongöñönäni mincayontacoo wataa wataa wi æmpote ongoncoopa. Ayæ mincayonta wataa Wængonguï, Quëwenguinta, ante tömengä yewæmongaintaa wi æmpote acantapa. Mänii mincayontacoo iñömö, Nê wængainäni tömänäni æbänö cægainäni inänii, ante Wængonguï mänintacoo nänö yewæmongainö ante wataa wataa tömanta adinque nê wængainäni nani cægai ganca, ante tömënäni inänite adoganca apænte ante pangantapa. ¹³ Ayæ æpæntibæ cæncadëmæ do wængainäni wæætë ta pönänitapa. Æmæwo wængainäni incæ ta pönänitapa. Tömënäni nani wænte ongöñömö nê ongongainäni inte wadæ ta pönänitapa. Ta pönäni ate, Æbänö cægainäni inänii, ante adinque Wængonguï adocanque adocanque nänö cægai ganca, ante tömengä ingante adoganca apænte ante pangantapa.

¹⁴ Mäniñedë ganca ayæ baganca wänämaï quëwencädänimpa, ante ayæ, Wængainäni nani ongöñömö adobai dæ bacæimpa, ante cædinque mönö Awënë wængainäni æmæwo nani wængaimämo tönö nani wænte ongöñömö æpæntibæ gonga bai nani bæcodotibæ cæncadëmæ wido cæcantapa. Mänintibæ mepoga ganca

æmæwo nāni wænguimāmo bai impa. ¹⁵ Wængonguī, Quëwenguīnta, ante nānō yewæmongaintaa ad-inque, Æcānō ëmōwo mānintaa yewæmönāmaī ī, ante adinque nē yewæmönāmaī ingaināni inānite mānintibæ cæncadēmæ wido cæcantapa.

21

Inguipoga mīnguipo öönæ müönæ

¹ Ayæ öönæ müönæ inguipoga mīnguipo atabopa. Edæ öönæ picæönæ inguipoga picænguipo dæ iinque batimpa. Ayæ æpæntibæ adobaī dæ ānimpā.

² Ayæ godömenque botö ayömote Wængonguī nānō tæiyæ waëmō quëwëñömō müi Eedotadë nāni āñömō öönædë inō ta wææ atabopa. Onquiyængä nē moncæ cæcä iñömō, Botö nānōögængä inguingä waa acæcäimpa, ante waëmō weocoo nē mongængä bai ī quëwëñömō adobaī waëmō pönī ëmō inte ta wææ atabopa.

³ Ayæ Awënë tæ containpā inō tedepāmo yedæ ä ëñentabopa. “Nōwo Wængonguī nānō owoquincō waodāni weca ongō iinque tömengä tömënāni tönō quëwenguingä ingampa. Tömënāni tömengä guidënāni bacædänimpa. Ayæ Wængonguī incæ, Botö tömëmo mīnitō Wængonguimo incæboimpa, ante tömënāni weca ongoncæcäimpa.

⁴ Tömënāni wëñapæ tamonte wædī tömāmæ Wængonguī wadæ cæmoncæcäimpa. Māniñedë æmæwo mönō wænīmāmo incæ mönō wæwënimāmo incæ Ca ca mönō wædimāmo incæ nantate mönō wædimāmo incæ tömäā mānimāmo dæ angæimpa. Edæ wëenëñedë inīmāmo incæ iinque batimpa,” angantapa.

⁵ Ayæ Awënë tæ containpā nē tæ contacä iimaī angantapa. “Tömāā inīmāmo botö ñōwo müi cæcæboimpa,” angantapa. Ayæ, “Mānōmainö ante botö āninö edæ

nō pönī ī iinque māninö ante wede pönengæimpa. Mānōmaī beyæ bitö iimaī ante yewæmōe,” angantapa.

⁶ Ayæ tömengä wæætë botö imote iimaī āninque, “Dobæ iinque batimpa. Botö Tānobo ingaīmo inte Tömāmo inguimo imopa. Wëenëñedë tömäā nē Badongāimo inte tömäā nē iinque Cæbo incæboimpa. Edæ nē gæwænāni, Æpæ beinëmönipa, ante nē ānāni inānite botö æpæ tapæ quëwenguimæ önonque godömo becædänimpa. ⁷ Tæi ëmonte nē gänā cædāni inānite botö mānincoo botö nē godonguincoo godömo æncædänimpa. Ayæ botö incæ tömënāni Wængonguimo incæboimpa. Tömënāni wæætë botö wëñænāni bacædänimpa. ⁸ Wæætë guñente awædö, ante nē ānāni tönō nē pönënāmaī ināni guiquënë, nē wiwa cædāni tönō wacä ingante nē wænönāni guiquënë, nē towente quëwënāni tönō idōidi nē ināni guiquënë, Wængonguī impa, ante nāni badöinca gāänë ædæ wææninque nē apænëdāni tönō nē babæ ānāni tömānāni guiquënë, mānināni iñönānite atopode nāni ānontibæ gonga bai nāni bæcodotibæ incæ tömënāni nāni wæcōñömō bacæimpa. Māni nāni wænguimāmo iñömō mempoga ganca nāni æmæwo wænguimāmo impa,” angantapa.

Mü Eedotadë quëwëñömō

⁹ Wængonguī anquedoidi önonpo æmæmpoque go mēa ganca ināni önonpo æmæmpoque go mēa ganca owætacoo waodāni iinque nāni wæwenguimāmocoo eyede engate intacoo nē næænāni iñönānite adocanque botö weca pöninque, “Pöe,” angantapa. “Wængonguī Codotedo nānōögængä nē baquingä nē monguingä iñongante botö bitö imite odömōmo acæbiimpa,” angantapa. ¹⁰ Ayæ Wængonguī Önōwoca incæ botö imote bæi ongonte bai

cæyongante botö wüimonte bai iimaï atabopa. Wængongui anquedo botö imote ö ænte mao onquiyaboga tæcædæca pöni cönongä ongonte ayömo Wængongui tæiyæ waëmö nänö quëwëñömö Eedotadëe nani äñömö öönæde inö ta wææñonte tömengä botö imote odömongä atabopa.

11 Mänii quëwëñömö Wængongui ñäo ëmönongä bai apäitimpä. Ayæ dica aatapeca nani anca ëmö bai awocawænta bai waëmonca inimpä. Waodäni nani nangui godonte æninca bai ñäo apäite bai Eedotadëe inimpä. 12 Mänii quëwëñömö godämæ tæimö wææ cædi ænówæmö ongönimpä. Ayæ wææ cædi odemoncoo inñömö önonmpo tipæmpoga go mënemonga wææ cædinemö inimpä. Önonmpo tipæmpoga go mëa ganca wææ cædinemö incæ wayömö adodemonque Wængongui anquedo adocanque a ongöñongä wayömö adodemonque Wængongui anquedo a ongöñongante anquedoidi önonmpo tipæmpoga go mëa ganca ongönänitapa. Mäninemö önonmpo tipæmpoga go mënemonga odemoncooga idægoidi nani cabo tipæmpoga go mencabodäniya inñönänite tömënäni ëmowoçoo yewæmonte inimpä. Wayömö odemonga adocaboque ëmowo wayömö odemonga adocaboque ëmowo yewæmonte inimpä. 13 Nænque tamönö inö mëa go adoque odemö inimpä. Nænque wæidö inö mëa go adoque odemö inimpä. Betamonca inö mëa go adoque odemö inimpä. Adobai æmataë inö mëa go adoque odemö inimpä. 14 Mänii quëwëñömö wænömënæca mænonte wææ cæqui, ante nani ñönönincacoo inñömö önonmpo tipæmpoga go menca inimpä. Mänincacoo önonmpo tipæmpoga go menca incæ Wængongui Codotedo nänö da godongainäni önonmpo tipæmpoga go

mënaa inäni tömënäni ëmowo incæ adocanque ëmowo wacaa adocanque ëmowo wacaa yewæmonte ëñacaimpa.

15 Wængongui anquedo botö imote në apænedingä inñömö tee manguimpa oodo inte badöimpa në næængä atabopa. Mänii quëwëñömö tee mancæte ante

mänii wææ cædinemoncoo adobai tee mancæte ante mänii wææ cædi adobai tee mancæte ante tömengä tee manguimpa næængantapa.

16 Mänii quëwëñömö æmataë adoganca æmataë adoganca mænonte inimpä. Doyæ inö betamonca inö adoganca inimpä. Tömengä mänii quëwëñömö tee manguimpa inte

tee mante doyæ inö ænówæmö inö doo müido dootiento quidömetodoganca inimpä. Ayæ betamonca inñömö adobai doo müido dootiento quidömetodoganca i atabopa.

17 Wængongui anquedo waodäni nani tee mänö bai tee mangä ayongä mänii quëwëñömö wææ cædi tæïnebo inö tetenta i coatodo mëetodoganca inimpä.

18 Mänii wææ cædi aatapeca nani änonca inte mænöni impä. Mänii quëwëñömö guiquënë oodo inte awocawænta bai waëmö inte mænöni impä.

19 Mänii quëwëñömö wænömënæca mænonte wææ cæqui, ante ñönönincacoo inñömö, Waëmö ëmongæimpa, ante tömënäni quincacoo nani nangui godonte ænincacoo ænte mämö ñönönincacooga bewodö bewodö cædänitapa.

Tänoca ñönöninca aatapeca nani anca inimpä.

Waca ñönöninca guiquënë tapidoca nani anca inimpä.

Waca ñönöninca guiquënë aagataca nani anca inimpä.

Waca ñönöninca guiquënë etemënaotaca nani anca inimpä.

20 Waca ñönöninca guiquënë ööninteca nani anca inimpä.

Waca ñönöninca guiquënë
codönadinaca nāni anca
inimpa.

Waca ñönöninca guiquënë codi-
tooditoca nāni anca inimpa.

Waca ñönöninca guiquënë bedi-
doca nāni anca inimpa.

Waca ñönöninca guiquënë topati-
oca nāni anca inimpa.

Waca ñönöninca guiquënë codi-
topadaca nāni anca inimpa.

Waca ñönöninca guiquënë aatin-
toca nāni anca inimpa.

Waca tōmanca guiquënë āmatitaca
nāni anca inimpa.

Mānimpoca inimpa.

²¹ Mānii wææ cædinemö iñömö
önompo tipæmpoga go mēnemonga
iñömö pededamö nāni āmō
önompo tipæmpoga go mēmonga
inte mænonte inimpa. Wææ
cædinemö incæ wææ cædinemö
incæ pededamö adomonque
adomonque inte mænöinimö
inimpa. Mānii quëwëñömö taadö
ñænænö godö oodo inte mænöwate
taadö awocawænta bai waëmö
inimpa.

²² Mönö Wængongui Awënë
adocanque Tömää nè Cægaingä
tönö Wængongui Codotedo tönö
māniñömö cōwë ongōna inique
godongāmæ quëwënāni guiquënë,
Mönö Wængongui oncōnë gui-
icæimpa, ante quinate an-
guinānii. Edæ Wængongui tæiyæ
waëmö oncö māniñömö dæ
ā atabopa. ²³ Wængongui nè
ñāö bai emōnongä inte ñāö
apāiuingä bai inongäimpa. Ayæ
Wængongui Codotedo iñömö nāni
ti wodōnoincade bai i inique mānii
quëwëñömö iñömö nænque incæ
apāicā incæ quinate godōmenque
ñāö apāiquii. ²⁴ Wabæca nāni
quëwencabo ayæ wabæca nāni
quëwencabo inānite Wængongui
ængä beyænque nè quëwënāni inte
māninānique mānii ñāö apāiyömö
cægoncædānimpa. Adobai ingui-
poga awënë odayeidi waëmoncoo

nāni ēadincoo māniñömö ænte
poncædānimpa.

²⁵ Mānii quëwëñömö woy-
owotæ ināmai ingæimpa. Inique
māniñömö wææ cædinemoncoo
iimö iñö iimö iñö iñonte cōwë
tee mōnedāmai ingæimpa.

²⁶ Wabæca nāni quëwencabo
ayæ wabæca nāni quëwencabo
incæ tōmēnāni waëmoncoo
nāni ēadincoo māniñömö ænte
poncædānimpa. Mānii quëwëñömö
waa quëwëñömö impa, ante waa
ate apænecædānimpa. ²⁷ Quiēmē
wënæ wënæ i māniñömö cōwë
guidāmai ingæimpa. Nē wiwa
cædāni incæ nè babæ ānāni
incæ mānii quëwëñömö gui-
idāmai inguinānidö angüenë.
Wæætē Wængongui Codotedo,
Quëwenguintaa, ante nänö
yewæmōintaa nè yewæmōnāni
guiquënë tōmēnānique gui-
icædānimpa.

22

¹ Ayæ Wængongui anquedo
botö imote önö quëwengui-mæ
odömongä atabopa. Mānimæ
awocawænta bai waëmōmæ
impa. Wængongui tönö Wængongui
Codotedo nāna aacæ tæ containpa
inö tapæmpa. ² Māniñömö tad-
inque mānii quëwëñömö taadö
ñænænö godö tæcæguedë inö ta
gopæmpa. Māninö æmæ wedeca
incæ imæ wedeca incæ awæ
quëwenguiwæ pæwæ atabopa.
Māniwæ iñömö tōmenca wacā
apāicā iñonte wacā apāicā iñonte in-
capa. Inique adoque wadepo iñedë
önompo tipæmpoga go mēa ganca
mānimpoga māniwæ incayedë
impa. Wabæca nāni quëwencabo
ayæ wabæca nāni quëwencabo incæ
mānimæca quëwënāni tōmānāni
māniwæ õñabocoo beyæ ganca
bacædānimpa, ante eñabocoo.
³ Wængongui pante nänö an-
gainö beyænque quincōomë wënæ
wënæ bagatii māninö māniñedë
dæ angæimpa. Wængongui

tönö Wængongui Codotedo nänä aacæ tæ containpa mänii quëwëñömö mä ongoncæpaimpa. Tömengä ingante nê cædönäni iñömö tömengä ingante watapæ apænedinque tömengä ingante cæcædänimpa. ⁴ Tömengä awinca acædänimpa. Ayæ tömengä emöwo tömënäni önönemö inö yewæmonte incædänimpa. ⁵ Mäniñömö woyowotæ inämaï ingæimpa. Edæ mäniñömö quëwënäni beyæ Wængongui Awënë nê ñäö emönongä inte apäiquingä inongampa. Ininque nænque ñäö apäidö incæ ti wodönoincade enenö incæ quinante ayæ apäiqui. Ayæ mäniñömö quëwënäni adodäni cöwë wantæpiyæ aacædänimpa.

Itota Codito oo poncæcäimpa

⁶ Ayæ Wængongui anquedo botö imote apænedinque, “Mäninö bitö eñenö nö pönii ininque mäninö ante wede pönengæimpa. Wængongui beyæ nê apænedönäni tömengä Önöwoca ingante ewocadinque apænedänipa. Tömënäni nani nê ewocadongä Wængongui Awënë iñömö tömengä anquedo ingante apænedinque, Bitö botö imote nê cædönäni weca godinque, Æbänö oo pönii baquimpa, ante odömömi acædänimpa, ante da pönongä pongantapa,” ante botö imote apænecantapa.

⁷ Itota Codito, “Aedäni. Botö oo ocæ emænte ponguimo imopa. Ii mincayontaa Wængongui beyæ apænedinque nani yewæmonte angainö ante nê eñente cædäni iñömö nani toquinque,” ante apænecantapa.

⁸ Botö Wäömo inömo imopa. Mäninö Wængongui anquedo nänö äninö ante nê eñenimo inte botö mänii tömengä nänö odömöninö ante nê adimo inömo imopa. Wængongui anquedo angä eñeninque ayæ odömongä adinque botö nê odömöningä

önöwa inö ædæ wæænte tömengä ingante watapæ apænecæte ante cætabopa. ⁹ Cæyömote tömengä wææte, “Mänömaï cædämaï imäwe, angantapa. Botö önönque bitö bai Wængongui ingante nê cæbo imopa. Ayæ bitö töninädäni Wængongui beyæ nê apænedönäni tönö ii yewæmöintaa nani angainö ante nê eñente cædäni tönö botö tömënäni bai adobai Wængongui ingante nê cæbo imopa cæbii. Edæ Wængonguinque ingante ædæ wææninque, Bitö Wængongui Awënë adobique imidö anguënê, ante apænee,” angantapa.

¹⁰ Wængongui anquedo godömenque botö imote iimaï angantapa. “Edæ mänömaï baquionæ oo pönii ingæimpa cæbii. Ii yewæmöintaa Wængongui beyæ apænedinque nani angainö ante bitö wê wodönämaï inte do apænee. ¹¹ Nê wënæ wënæ cædönäni inänite ee abi godömenque wënæ wënæ cæcædänimpa. Tömënäni nani pönenö wentamö bai nê entawënäni inänite ee abi godömenque nani pönenö wentamö bai entawencædänimpa. Nê nö cædäni inänite ee abi godömenque nö cæte quëwencædänimpa. Nê tæiyæ waemö entawënäni inänite ee abi godömenque tæiyæ waemö entawencædänimpa.”

¹² Itota Codito, “Aedäni. Botö oo ocæ emænte ponguimo imopa. Ocæ emænte pöninque botö tömëmo godömo nani ænguincoo, ante nææante ponguimo imopa. Tömänäni æbänö cædäni, ante adinque botö tömënäni nani cægai ganca ante adoganca godömo æncædänimpa. ¹³ Botö Tänobo ingaimo inte Tömämo inguimo imopa. Tömää badönämaï iñedê botö Do Quëwengaimo imopa. Ayæ tömäa iinque bayedê incæ botö Ayæ Pönii nê Quëwëmo incæboimpa. Wëenëñedê tömäa nê Badon-gaimo inte tömäa nê Iinque Cæbo

incæboimpa.”

¹⁴ Weocoo yamonte bai mīmönē nē mēnongate ināni iñömō tōmēnāni nāni toquince edæ mǎnīi quēwēñōmō wææ cædinemō iñömō go guiquināni inānipa. Go guidine tōmēnāni quēwenguīwæ quēwenguinca bequīnāni inānipa. ¹⁵ Wiwa cædāni guiquēnē mǎnīi quēwēñōmō yabæque iñömō ongonte wæquīnāni inānipa. Idōidi nē ināni, nē towente quēwēnāni, wacā ingante nē wænōnāni yabæque ongōnānipa. Wængonguī impa, ante nāni badōninca gāānē ædæ wææningque nē apænedāni, nē babæ ānāni tōnō, Babæ āinēmōnipa, ante nē ānāni tōnō tōmēnāni tōmānāni mǎnīi quēwēñōmō yabæque iñömō quēwenguīnāni inānipa.

¹⁶ “Botō Itotabo ingaīmo īmopa. Mānīnō botō angainō ante nō impa, ante botō imote godongāmæ nāni pōnencabodāni tōmānāni inānite apænecā ēñencædānimpa, ante cædinque botō do botō anquedo ingante mīnitō weca da pōnōmo pongantapa. Botō docā Awēnē Dabii nānō Wæmæncoo ingaīmo inte adobaī nānō Pæīmo inōmo īmopa. Botō wadaamō bai ñāō bayō apāimō bai īmopa.”

¹⁷ Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca tōnō Wængonguī Codotedo nānōogængā nāni ānongā, “Pōedāni,” ānapa. Añōna tōmēnāni tōmēna inate nē ēñēnāni inte adobaī, “Pōedāni,” ancædānimpa, āmopa. Nē gæwænte ināni tōmānāni pō becædānimpa, āmopa. Nē beinēnāni

iñōnānite, Mīnitō quēwenguīmæ, ante ōnonque pōnonguīmæ incæ pō ænte becæmīnimpa, ante āmopa.

¹⁸ Ii yewæmōintaa Wængonguī beyæ nē apænedāni nāni angainō ante nē ēñēnāni tōmānāni inānite, Ee aedāni, botō wææ āmopa. Edæ mānīnō nāni angainō ante godōmenque wadō ānāni inānite Wængonguī pancæcāimpa. Ii yewæmōintaa quiēmē nāni pante wæwenguincoo, ante yewæmonte adinque Wængonguī nē wadō ānāni inānite mānincoo bai godōmenque pancæcāimpa.

¹⁹ Ayæ ii yewæmōintaa Wængonguī beyæ nē apænedāni nāni angainō incæ pancadea æningque nē wēā godonte bai cædāni inānite Wængonguī quēwenguīwæ quēwenguinca godōnāmaī incæcāimpa. Tōmengā adobaī, Botō tæiyæ waēmō quēwēñōmō māniñōmō guidāmaī incæmīnimpa, ante ancæcāimpa. Mǎnīi quēwenguīwæ ante mǎnīi quēwēñōmō ante ii yewæmōintaa yewæmonte impa.

²⁰ Mānīnō ante, Nō impa, ante nē apænecā iñömō tōmengā iñömō, “Ao, botō oo ocæ ēmænte ponguīmo īmopa,” angantapa. Añongante botō,

Mānōmaī baquīnō anguēnē, ante, Amēē, ānīnque, Awēnē Itota pōe, āmopa.

²¹ Awēnē Itota Wængonguī nānō guidēnāni inānite waadete godō cæcæcāimpa. Mānōmaī baquīnō anguēnē, ante botō, Amēē, ante mānīnque āmopa.